

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W3CN4894	ImageGroup:	I3CN4896
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	Sheet1 Explore བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྩ་འགྲེལ། Sheet1 Explore byang chub sems dpa'i spyod pa la 'jug pa'i rtsa 'grel/
Author:	to-be-supplied to-be-supplied
Descriptor:	n/a
Original Publication:	n/a
Place:	n/a
Publisher:	n/a
Date:	n/a
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at Tibetan Buddhist Resource Center, 1430 Massachusetts Ave, 5th Floor, Cambridge, Mass. 02138.

༄༅། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོན་པ་ལ་འཇུག་
པའི་རྩ་འགྲེལ་བཞུགས་སོ། །

༡ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་

རྩ་འགྲེལ་གྱི་དཀར་ཆག

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་རྩ་བ་བཞག་སོ།།.....	༡
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོག་འགྲེལ་འཇམ་དབྱངས་	
སྤྱི་མཐུན་ལུང་བདུན་ཅིའི་ཐིག་པ་ཞེས་བྱ་བ།.....	༢༤
མཚན་པར་བརྗོད་པ་དང་རྩ་བ་པར་དམ་བཅའ་བ།.....	༢༤
ལེ་མཚན་དང་པོ་བཤད་བྱའི་ཡན་ལག་བཤད་བ།.....	༢༥
གཅིག་དང་པོ་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཆོས་རི་ལྟར་འཆད་ཚུལ།.....	༢༥
༡ སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཆོས་རི་ལྟར་འཆད་ཚུལ།.....	༢༥
༢ སློབ་དཔོན་དག་བཅོམ་པས་ཆོས་རི་ལྟར་འཆད་ཚུལ།.....	༢༤
༣ སློབ་དཔོན་མཁས་པ་བརྗེ་ཏམ་ཆོས་རི་ལྟར་འཆད་ཚུལ།.....	༢༤
གཉིས། སློབ་མས་ཆོས་རི་ལྟར་ཉན་ཚུལ།.....	༢༣
༡ ཀུན་སྨོད།.....	༢༣
༢ ཀུན་སྨོད།.....	༢༤
སྤང་བྱའི་ཀུན་སྨོད།.....	༢༤
༡ སྤང་བྱའི་ཀུན་སྨོད།.....	༢༥
གསུམ། དཔོན་སློབ་གཉིས་གྱིས་འཆད་ཉན་རི་ལྟར་བགྱི་བའི་ཚུལ།.....	༢༢
ལེ་ཚན་གཉིས་པ་བཤད་བྱ་དངོས་བཤད་བ།.....	༢༡
རྩ་བའི་ས་བཅད་དང་པོ་བསྟན་བཅོས་གྱི་མཚན་བཤད་བ།.....	༢༡
༡ མཚན་དངོས།.....	༢༡
༢ འགྱུར་ཕྱག་.....	༢༠
རྩ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ་མཚན་དེ་ལྟར་གྱི་གཞུང་དངོས་བཤད་བ།.....	༢༡

དཀར་ཆག

ས་བཅད་དང་པོ་བསྟན་བཅོས་ཚུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་.....	༩༡
༡ མཚན་པར་བརྗོད་པ།.....	༩༡
༢ ཚུལ་པར་དམ་བཅའ་བ།.....	༩༢
༣ ཁེངས་པ་བསྐྱེད་པ།.....	༩༣
༤ སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་པ།.....	༩༤
ས་བཅད་གཉིས་པ་བརྩམ་བྱ་བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་དངོས་བཤད་པ།.....	༩༥
དང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ལེའུ་གསུམ་ལས།	
གཅིག ༡ བྱོད་པ་བསྐྱེད་པ་ཕན་ཡོན་གྱི་ལེའུ་.....	༩༥
༡ གཞུང་གི་སྒོར།.....	༩༥
(༡) བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རྟེན་བཤད་པ།.....	༩༥
1 ལུས་རྟེན་བཤད་པ།.....	༩༥
2 སེམས་རྟེན་བཤད་པ།.....	༩༩
༣ བརྟེན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕན་ཡོན།.....	༡༠༠
(༡) སེམས་བསྐྱེད་སྦྱིའི་ཕན་ཡོན།.....	༡༠༠
1 དགེ་བ་གཞན་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་ཕན་ཡོན།.....	༡༠༠
2 མིང་དོན་གནས་འགྱུར་པའི་ཕན་ཡོན།.....	༡༠༡
3 ཕན་ཡོན་དཔེའི་སྒྲོན་ས་བསྟན་པ།.....	༡༠༢
1 གསེར་འགྱུར་གྱི་དཔེས་སངས་རྒྱལ་ཐོབ་པར་བསྟན་པ།.....	༡༠༢
2 རིན་པོ་ཆའི་དཔེས་དོན་ཆེ་བར་བསྟན་པ།.....	༡༠༣
3 འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་ལྗོན་ཤིང་གི་དཔེས་དགེ་རྩ་མི་ཟད་ཅིང་གོང་དུ་འཕེལ་བར་བསྟན་པ།.....	༡༠༣
(4) སྦྱིལ་མ་དཔའ་བོའི་དཔེས་ངེས་པའི་སྤྲིག་པ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་བསྟན་པ།.....	༡༠༤
(5) དུས་མཐའི་མའི་དཔེས་མ་ངེས་པའི་སྤྲིག་པ་བྱང་ནས་འབྱིན་པར་བསྟན་པ།.....	༡༠༤
(6) འདིར་མ་བཤད་པ་གཞན་དུ་ཞལ་འཕང་བ།.....	༡༠༤

[१]	སྒོན་འཇུག་སེ་སེ་ཡན་ཡོན།.....	१༠༩
1	སྒོན་འཇུག་གི་དབྱེ་བ།.....	१༠༩
1	རགས་པ་བརྩ་ལས་བྱུང་བ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད།.....	१༠༩
2	ཕྱ་བཙུག་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད།.....	१༠༧
2	ཕན་ཡོན་གྱི་ཁྱད་པར།.....	१༠༩
3	ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒྲོན་མ་བསྐྱེད་པ།.....	११༠
1	ལུང་གི་སྒྲོན་མ་བསྐྱེད་པ།.....	११༠
(2)	རིགས་པའི་སྒྲོན་མ་བསྐྱེད་པ།.....	१११
1	སྒོན་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་རིགས་པའི་སྒྲོན་མ་བསྐྱེད་པ།.....	१११
[2]	འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕན་ཡོན་རིགས་པའི་སྒྲོན་མ་བསྐྱེད་པ།.....	११३
३	སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་གི་ཆེ་བ།.....	११༥
३	ལེན་མཚན་སྒྲོས་པ།.....	११༩
	གཉིས། རྟོག་པ་བཤགས་པའི་ལེལ།.....	११༩
१	གཞུང་དངོས་བཤད་པ།.....	११༩
(१)	མཚན་པ་འབྲུལ་པའི་ཡན་ལག་.....	११༩
1	དངོས་སུ་འབྱོར་བའི་མཚན་པ།.....	११༩
(1)	བདག་པོས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་མཚན་པ།.....	१२༠
2	བདག་པོས་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བའི་མཚན་པ།.....	१२१
3	ལུས་འབྲུལ་པའི་མཚན་པ།.....	१२༩
2	ཡིད་ཀྱིས་སྒྲུལ་པའི་མཚན་པ།.....	१२༥
(1)	ཁྱེད་དང་སྒྲུ་ཕྱི་སྟགས་འབྲུལ་བ།.....	१२༥
(2)	ཉེར་སྦྱོད་ཀྱི་མཚན་པ།.....	१२༩
३	སྒོན་ལམ་སྟོབས་ཀྱི་མཚན་པ།.....	१३३

༤ ལྷ་ན་མེད་པའི་མཆོད་པ།.....	༡༣༥
༥ བསྟོད་པ་དབྱངས་ཀྱི་མཆོད་པ།.....	༡༣༥
༩ རྒྱག་མཆོལ་པའི་ཡན་ལག།.....	༡༣༦
(༩) སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་ཡན་ལག།.....	༡༣༧
1 སྦྱོར་བཤད་པ།.....	༡༤༠
(1) རྒྱ་བཤད་པ།.....	༡༤༠
(2) རོ་བོ་བཤད་པ།.....	༡༤༠
(3) དབྱེ་བ་བཤད་པ།.....	༡༤༡
(4) སོ་སའི་དོན་བཤད་པ།.....	༡༤༡
[1] གནས་སྐབས་རྒྱའི་སྐྱབས་འགོ་བཤད་པ།.....	༡༤༢
[2] མཐར་ཐུག་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འགོ་བཤད་པ།.....	༡༤༣
2 གཞུང་དོན་བཤད་པ།.....	༡༤༤
(1) ཞུང་པར་སོ་སོར་བཤད་པ།.....	༡༤༤
[1] དང་པོ་ཐེག་དམན་གྱི་སྐྱབས་འགོ་བཤད་པ།.....	༡༤༤
[2] ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབས་འགོ་བཤད་པ།.....	༡༤༥
2 ཐུན་མོང་དུ་སྐྱབས་སུ་འགོ་རྒྱལ་བཤད་པ།.....	༡༤༧
(༤) སྦྱིག་པ་བཤགས་པའི་ཡན་ལག།.....	༡༥༢
1 བཤགས་ཡུལ་མཛོན་དུ་བ།.....	༡༥༢
2 བཤགས་པ་དངོས་བཤད་པ།.....	༡༥༢
(1) ཐུན་འབྱེན་པའི་སྟོབས།.....	༡༥༢
(2) རྟོན་གྱི་སྟོབས།.....	༡༥༥
(3) གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྟོད་པའི་སྟོབས།.....	༡༥༧
(4) སོར་རྒྱུད་པའི་སྟོབས།.....	༡༥༩

༡ ལེའུའི་མཚན་སྒྲོས་པ།.....	༡༢༧
གསུམ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་བབྱང་བའི་ལེའུ།.....	༡༢༧
(༡) གཞུང་དངོས་བཤད་པ།.....	༡༢༧
[༡] སྒྱོར་བ་སྒྲོན་དུ་འགོ་བའི་ཆོས།.....	༡༢༧
1 ཆོག་ས་བསགས་པ།.....	༡༢༧
1 རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་ཡན་ལག་.....	༡༢༧
(2) ཆོས་ལའོར་བསྒྲོར་བར་བསྐྱལ་བའི་ཡན་ལག་.....	༡༢༩
3 ཟུང་ན་ལས་མི་འདེལ་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་ཡན་ལག་.....	༡༣༠
(4) དགེ་རྩ་གཞན་དོན་དུ་བསྒྲོ་བའི་ཡན་ལག་.....	༡༣༡
2 སྒྲོ་སྒྱུང་བ།.....	༡༣༣
༡ སྒྲོ་སྒྱུང་བ་དངོས།.....	༡༣༣
(2) དེའི་འཐད་པ་འགོད་པ།.....	༡༣༤
(3) ལུས་བྱེ་བྲག་ཏུ་གཏོང་བ།.....	༡༣༥
(4) སྒྲོ་སྒྱུང་གི་འབྲས་བུ་གཞན་དོན་དུ་བསྒྲོ་བ།.....	༡༣༧
(༩) དངོས་གཞི་དམ་བཅའ་བ།.....	༡༣༩
(༩) མཇུག་རང་གཞན་དགའ་བ་བསྒྲོམ་པ།.....	༡༤༡
1 རང་དགའ་བ་བསྒྲོམ་པ།.....	༡༤༡
(2) གཞན་དགའ་བ་བསྒྲོམ་དུ་གཞུག་པ།.....	༡༤༥
(༩) ལེའུའི་མཚན་སྒྲོས་པ།.....	༡༤༥
གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲུབ་པ་མི་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་ལེའུ་གསུམ་ལས།	
གཅིག་ འཇུག་ལྡོག་གི་གནས་ལ་གཞོབ་པ་ལྟར་ལེན་པ་བག་ཡོད་ཀྱི་ལེའུ།.....	༡༤༥
(༡) གཞུང་དངོས་བཤད་པ།.....	༡༤༥
༡ མདོར་བསྟན་པ།.....	༡༤༥

(༡) རྒྱལ་པར་བཤད་པ།.....	༢༠༠
1 བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་པ་ལ་བསམ་སྟེ་བག་ཡོད་པར་བྱ་བ།.....	༢༠༠
1 བསམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་མི་ཉམས་པར་བྱ་བ།.....	༢༠༡
(2) སྦྱོར་བ་བརྩོན་འགྲུས་མི་ཉམས་པར་བསྐྱབ་པ།.....	༢༠༢
(2) རྟོན་དལ་འབྱོར་པ་བསམ་སྟེ་བག་ཡོད་པར་བྱ་བ།.....	༢༠༢
(1) དལ་འབྱོར་རྟོན་དཀར་ཆུ་ལ་བསམ་སྟེ་བག་ཡོད་པར་བྱ་བ།.....	༢༠༢
(2) རན་མོང་ལས་ཐར་དཀར་པ་ལ་བསམ་སྟེ་བག་ཡོད་པར་བྱ་བ།.....	༢༠༣
(3) དལ་འབྱོར་ཐོབ་དུས་དགེ་བ་ལ་འབད་དགོས་པ།.....	༢༡༠
3 སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་པ་ལ་བསམ་སྟེ་བག་ཡོད་པར་བྱ་བ།.....	༢༡༣
(1) ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་དམིགས་བཤད་པ།.....	༢༡༣
(2) ཉོན་མོངས་སྤང་བའི་དཀར་སྤྱད་བཞོད་པ།.....	༢༡༤
(3) ཉོན་མོངས་ཇི་ལྟར་སྤང་བའི་ཚུལ་བཤད་པ།.....	༢༡༥
༡ ལེའུའི་མཚན་སྟོན་པ།.....	༢༡༦
གཉིས། ལུས་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ལ་ཡང་ཡང་བརྟགས་པ་ཤེས་བཞིན་གྱི་ལུ.....	༢༡༦
༡ གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ།.....	༢༡༦
༡ བསྐྱབ་པ་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་སེམས་བསྐྱབ་པ།.....	༢༡༦
1 མདོར་བསྟན་པ།.....	༢༡༦
2 རྒྱལ་པར་བཤད་པ།.....	༢༡༧
(1) གཞོད་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་ལས་བྱུང་ཚུལ།.....	༢༡༧
(2) དགོ་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ལས་བྱུང་ཚུལ།.....	༢༡༧
(3) དེས་ན་ངེས་པར་སེམས་བསྐྱབ་དགོས་པར་གདམས་པ།.....	༢༡༧
(༡) སེམས་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་དཀར་ཤེས་བསྟན་ཚུལ།.....	༢༡༧
1 མདོར་བསྟན་པ།.....	༢༡༧

2 རྒྱལ་པར་བཤད་པ།.....	233
(1) ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་ཉེས་དམིགས།.....	233
(2) དྲན་པ་བརྟེན་ཐབས་དངོས།.....	234
(3) དྲན་ཤེས་དང་ཕྱན་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོ་སྦྱང་གི་སྦྱོང་པ་ལ་བསྐབ་ཚུལ།.....	236
1 ཉེས་སྦྱོང་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས།.....	236
(1) སྒྲོ་གསུམ་གྱི་སྦྱོང་པ་ཐམས་ཅད་དག་པར་བྱ་བ།.....	236
(2) བསྐབ་པ་མི་ཉམས་པར་བསྐྱང་བ།.....	240
2 དག་བཞུགས་སྦྱང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས།.....	244
(1) བསྐབ་པ་ལ་མི་སྦྱོང་པའི་རྒྱ་ལུས་ལ་ཆགས་པ་སྤང་དགོས་པར་བསྟན་པ།.....	244
2 བསྐབ་པའི་ཐབས་ལ་མ་ཁས་པར་བྱ་བ།.....	247
3 སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་གི་ཚུལ་ཁྲིམས།.....	248
(1) གཞན་དོན་ལྟར་ལེན་པ།.....	248
(2) ཟང་ཟེང་དང་ཆོས་ཀྱི་བསྟུ་བ།.....	249
(3) བ་རོལ་གྱི་མ་དད་པ་བསྐྱང་བ།.....	250
(4) བསྐབ་པ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པའི་ཡན་ལག་གཞན་བསྟན་པ།.....	251
1 བསྐབ་པ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་དངོས།.....	251
2 ལེའུ་དོན་བསྟུ་བ།.....	252
3 ལེའུ་མཚན་སྒྲོས་པ།.....	252
གསུམ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོང་ཁྱོད་བྱེད་བཟོད་པ་	
བསྒྲོམ་པའི་ལེའུ།.....	253
1 གཞན་དོན་དངོས་བཤད་པ།.....	253
(1) ཁོང་ཁྱོད་བྱེད་པ།.....	253
(2) བཟོད་པ་བསྒྲོམ་པ།.....	254

1 བཟོད་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ།.....	༢༤༧
2 བཟོད་པ་བསྒྲུབ་བ།.....	༢༤༨
(1) མི་འདོད་པ་བྱས་པ་ལ་བཟོད་པ་བསྒྲུབ་བ།.....	༢༤༨
[1] བདག་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པ་བསྒྲུབ་བ།.....	༢༤༩
① སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ལེན་གྱི་བཟོད་པ།.....	༢༤༩
2 ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་གྱི་བཟོད་པ།.....	༢༥༡
③ གཞོད་བྱེད་ལ་ཇི་མི་སྒྲུབ་པའི་བཟོད་པ།.....	༢༥༥
2 བདག་ལ་བརྟམས་སོགས་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པ་བསྒྲུབ་བ།.....	༢༥༩
[3] བདག་གི་བཤེས་ལ་མི་འདོད་པ་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པ་བསྒྲུབ་བ།.....	༢༦༣
[4] དགྲ་ལ་ལེགས་བྱས་བཟོད་པ།.....	༢༦༤
(2) འདོད་པའི་གོགས་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པ་བསྒྲུབ་བ།.....	༢༧༠
[1] དགྲ་བོའི་མི་འདོད་པའི་གོགས་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པ་བསྒྲུབ་བ།.....	༢༧༠
[2] བདག་དང་བདག་གི་བཤེས་ལ་འདོད་པའི་གོགས་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པ་བསྒྲུབ་བ།.....	༢༧༡
(༩) སེམས་ཅན་ལ་གྱུས་པར་བྱ་བ།.....	༢༧༢
1 བསོད་ནམས་གྱི་ཞིང་དུ་བསམ་སྟེ་སེམས་ཅན་ལ་གྱུས་པར་བྱ་བ།.....	༢༧༢
2 རྒྱལ་བ་དགུས་པ་ལ་བསམ་སྟེ་སེམས་ཅན་ལ་གྱུས་པར་བྱ་བ།.....	༢༧༩
3 ཡན་གཞོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ལ་བསམ་སྟེ་སེམས་ཅན་ལ་གྱུས་པར་བྱ་བ།.....	༢༨༠
༩ ལེའུའི་མཚན་སྟོན་བ།.....	༢༨༥
གསུམ་པ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་འིན་པོ་ཆེ་མི་ཉམས་པར་གོང་དུ་སྟེལ་བའི་ལེའུ་གསུམ་ལས།.....	༢༨༦
གཅིག་ གྲོགས་བརྩེན་འགྲུས་ཀྱི་ལེའུ།.....	༢༨༦
༡ གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་བ།.....	༢༨༦
(༡) བརྩེན་འགྲུས་རྩོམ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་མདོར་བསྟན་བ།.....	༢༨༦
(༩) ཇི་ལྟར་བརྩེན་འགྲུས་པར་བཤད་བ།.....	༢༨༦

1 བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ།.....	302
2 མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྤོང་བ།.....	302
1 ལེ་ལོ་རྒྱ་འབྲས་དང་བཅས་པ་ངོས་བཟུང་བ།.....	302
(2) དེ་རི་ལྟར་སྤོང་ཐབས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བཤད་བ།.....	304
[1] སྒྲིམ་ལས་འཛིན་པའི་ལེ་ལོ་འེག་ཉེན་པོ་བསྒྲིམ་ཚུལ།.....	304
[2] བྱ་བ་ངན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོ་འེག་ཉེན་པོ་བསྒྲིམ་ཚུལ།.....	311
(3) སྒྱིད་ལྷགས་བདག་ཉིད་བརྟན་པའི་ལེ་ལོ་འེག་ཉེན་པོ་བསྒྲིམ་ཚུལ།.....	313
3 མཐུན་ཕྱོགས་བསྐྱབ་བ།.....	312
(1) མདོར་བསྟན་བ།.....	312
(2) རྒྱས་པར་བཤད་བ།.....	314
[1] དཔུང་བཞི་བསགས་བ།.....	314
① མོས་པའི་དཔུང་།.....	314
② བརྟན་པའི་དཔུང་།.....	315
༧ སྒྱིར་བསྟན་བ།.....	315
༨ བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་བ།.....	316
༧ ལས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་བསྒྲིམ་ཚུལ།.....	314
(༨) རྒྱས་པའི་ང་རྒྱལ་བསྒྲིམ་ཚུལ།.....	316
(༧) ཉོན་མོངས་པའི་ང་རྒྱལ་བསྒྲིམ་ཚུལ།.....	314
(3) དགའ་བའི་དཔུང་།.....	316
(4) རྟོར་བའི་དཔུང་།.....	310
(2) སྒྲོབས་གཉིས་བསྐྱེད་ཚུལ།.....	310
(1) ལྟར་ལེན་པའི་སྒྲོབས།.....	311
② དབང་བསྐྱར་པའི་སྒྲོབས།.....	313

༡ ལེའུའི་མཚན་སྒྲོམ་པ།.....	༣༣༣
གཉིས། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྒྲེལ་པར་བྱེད་པ་ བསམ་གཏན་གྱི་ལེའུ།.....	༣༣༣
༡ གཞུང་དངོས་བཤད་པ།.....	༣༣༤
(༡) མཚན་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོམ་མདོར་བསྟན་པ།.....	༣༣༤
(༢) བསམ་གཏན་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་ཚོགས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།.....	༣༣༥
1 མདོར་བསྟན་པ།.....	༣༣༥
2 རྒྱས་པར་བཤད་པ།.....	༣༣༥
(1) འཇིག་རྟེན་སྤང་བ།.....	༣༣༥
[1] འཇིག་རྟེན་སྤང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ།.....	༣༣༥
[2] བྱང་སེམས་ཅན་གྱི་འཇིག་རྟེན་ལ་སྤོང་བ་སྤོང་བར་བྱ་བ།.....	༣༣༧
[3] བྱི་རྟེན་སྒྲོམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་ལ་སྤོང་བ་སྤོང་བར་བྱ་བ།.....	༣༤༠
4 སྤངས་ནས་དབེན་པའི་ཡོན་ཏན་བརྟེན་ཆུལ།.....	༣༤༣
2 རྣམ་རྟོག་དོར་བ།.....	༣༤༧
(1) མདོར་བསྟན་པ།.....	༣༤༧
2 རྒྱས་པར་བཤད་པ།.....	༣༤༩
1 བྱང་ཕུད་མེད་ལ་སྤོང་བ་སྤོང་བར་བྱ་བ།.....	༣༤༩
1 རྒྱ་བསྐྱུབ་དཀའ་བ།.....	༣༤༩
2 རོ་བོ་མི་གཙང་བ་ཡིན་པར་བསམ་པ།.....	༣༤༩
③ འབྲས་ཁུག་ཞོད་པ་མང་བར་བསམ་པ།.....	༣༥༥
2 བྱི་རྟེན་སྒྲོམ་ལ་སྤོང་བ་སྤོང་བར་བྱ་བ།.....	༣༥༧
(3) དབེན་པའི་ཡོན་ཏན་དྲན་པ།.....	༣༦༠
(༢) བསམ་གཏན་བསྒྲོམ་པ་དངོས།.....	༣༦༣

1	མཚམས་སྒྱུར་ཏེ་མདོར་བསྟན་པ།.....	362
2	བསམ་གཏན་བསྐྱེལ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།.....	363
(1)	བདག་གཞན་མཉམ་པ་བསྐྱེལ་ཚུལ།.....	363
[1]	མདོར་བསྟན་པ།.....	363
[2]	རྒྱས་པར་བཤད་པ།.....	364
①	མཉམ་པ་ཇི་ལྟར་བསྐྱེལ་ཚུལ།.....	364
②	དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤོང་པ།.....	371
③	དེ་ལྟར་གོམས་པའི་ཕན་ཡོན།.....	373
[3]	དོན་བསྟུ་བ།.....	373
(2)	བདག་གཞན་བརྟེན་པ་བསྐྱེལ་ཚུལ།.....	374
[1]	རྒྱ་མཚན་བརྟེན་པས་མདོར་བསྟན་པ།.....	374
[2]	དེ་བསྐྱེལ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།.....	375
①	བརྟེན་ཚུལ་སྒྱུར་བསྟན་པ།.....	375
ཀ	གཞན་དང་དུ་སྒྲུབ་པ།.....	375
ཁ	བདག་གཅེས་འཛིན་དོར་པ།.....	377
ག	བདག་གཞན་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་སྒྲིན་ཡོན།.....	378
(5)	དེས་ན་དེས་པར་བརྟེན་དགོས་པར་གདམས་པ་བརྟེན་པ་དངོས།.....	381
2	གཉེན་པོའི་ཁྱད་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྐྱེལ་པ།.....	382
ཀ	མདོར་བསྟན་པ།.....	382
ཁ	རྒྱས་པར་བཤད་པ།.....	383
ཀ	དམན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐུག་དོག་བསྐྱེལ་པ།.....	383
ཁ	མཉམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲན་སེམས་བསྐྱེལ་ཚུལ།.....	384
ག	ལྟག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་བསྐྱེལ་ཚུལ།.....	385

3 བརྗེས་ནས་ཉིང་འཛིན་འབྲུག་པའི་ཐབས་ལ་གདམས་པ།.....	344
(1) འཇམ་པོའི་སྒོ་ནས་གདམས་པ།.....	344
(2) རྩུབ་མོའི་སྒོ་ནས་ཚར་བཅད་པ།.....	343
[1] ལུས་ཚར་བཅད་པ།.....	343
[2] ཡིད་ཚར་བཅད་པ།.....	344
4 ལེའུའི་མཚན་སྒྲོས་པ།.....	344
གསུམ། རོན་དམ་བྱང་རྩུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་གོང་དུ་སྒྲེལ་བར་	
བྱེད་པ་གསེར་བའི་ཀྱི་ལེའུ།.....	344
1 གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ།.....	344
(1) གསེར་བའི་བསྐྱེད་པ་མདོར་བསྟན་པ།.....	344
(3) དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།.....	401
1 ལྟ་བུས་གཏན་ལ་ཐབ་པ།.....	401
(1) བདེན་གཉིས་རྣམ་པར་བཞག་པ།.....	401
[1] བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ།.....	401
[2] བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།.....	402
3 བདེན་གཉིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གང་ཟག།.....	403
(2) དེ་ལ་ཚུད་པ་སྒྲོང་བ།.....	402
[1] གཞི་བདེན་གཉིས་ལ་ཚུད་པ་སྒྲོང་བ།.....	402
① འཛིག་རྟེན་པལ་པའི་ཚུད་སྒྲོང་བ།.....	402
② ཉན་ཐོས་པའི་ཚུད་སྒྲོང་བ།.....	403
3 སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚུད་སྒྲོང་བ།.....	413
[2] ལམ་སྒྲོང་ཉིད་ལ་ཚུད་པ་སྒྲོང་བ།.....	414
3 འབྲས་བུ་གཞན་དོན་ལ་ཚུད་པ་སྒྲོང་བ།.....	421

(3) ཐེག་ཆེན་མཆོག་ཏུ་བསྐྱབ་པ།.....	༤༣
[1] ལུང་ཐེག་ཆེན་བཀར་བསྐྱབ་པ།.....	༤༣༤
2 ལམ་སྟོང་ཉིད་གཉེན་པོར་བསྐྱབ་པ།.....	༤༣༩
2 ལམ་བསྐྱོམ་པས་ཉམས་སུ་བྱུང་བ།.....	༤༣༩
(1) གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྐྱོམ་ཚུལ།.....	༤༣༩
[1] ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་སྟོང་པར་བསྐྱོམ་ཚུལ།.....	༤༣༩
[2] ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་བདག་སྟོང་པར་བསྐྱོམ་ཚུལ།.....	༤༣༧
① བདག་ཤེས་པར་འདོད་པ་དགག་པ།.....	༤༣༧
② བདག་ཤེས་པོར་འདོད་པ་དགག་པ།.....	༤༣༧
③ བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་ཚུད་པ་སྟོང་བ།.....	༤༤༠
༧ བདག་མེད་ན་ལས་འབྲས་མི་འཐད་པའི་ཚུད་སྟོང་།.....	༤༤༠
༨ བདག་མེད་ན་སྟིང་རྗེ་མི་འཐད་པའི་ཚུད་སྟོང་།.....	༤༤༡
ག བརྟགས་པའི་བདག་མི་འགོག་པར་བསྐྱུན་པ།.....	༤༤༡
(2) ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྐྱོམ་ཚུལ།.....	༤༤༡
[1] ལུས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བསྐྱོམ་ཚུལ།.....	༤༤༡
① ལུས་སྐྱིར་བརྟགས་པ།.....	༤༤༤
② ཡན་ལག་བྱེ་བྱག་ཏུ་བརྟགས་པ།.....	༤༤༧
③ དེས་ན་ལུས་ལ་ཆགས་པ་སྟོང་དགོས་པ་བསྐྱུན་པ།.....	༤༤༩
[2] ཆོར་བ་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བསྐྱོམ་ཚུལ།.....	༤༤༩
① ཆོར་པའི་ངོ་བོ་ལ་བརྟགས་པ།.....	༤༤༧
② ཆོར་པའི་རྒྱ་ལ་བརྟགས་པ།.....	༤༥༡
③ ཆོར་པའི་འབྲས་བུ་ལ་བརྟགས་པ།.....	༤༥༡
④ ཆོར་པ་པོ་ལ་བརྟགས་པ།.....	༤༥༡

[3]	སེམས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བསྐྱེད་ཚུལ།.....	༤༥༥
①	སེམས་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན་པ།.....	༤༥༥
②	སེམས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བསྟན་པ།.....	༤༥༥
[4]	ཚེས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བསྐྱེད་ཚུལ།.....	༤༥༤
①	དངོས་བཤད་པ།.....	༤༥༤
②	དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤྲོད་པ།.....	༤༥༤
ཀ	བདེན་གཉིས་མི་འཐད་པའི་ཚུད་སྤྲོད་པ།.....	༤༥༤
ཁ	གཏན་ཚིགས་མེད་པའི་ཚུད་སྤྲོད་པ།.....	༤༥༤
ག	རྣམ་དཔྱད་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་པའི་ཚུད་སྤྲོད་པ།.....	༤༥༤
3	གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་སྐྱོ་འདོགས་བཅད་པ།.....	༤༥༤
(1)	དངོས་པོར་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་བྱེད་དགག་པ།.....	༤༥༤
(2)	སྤྲོད་པར་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་བ་བྱེད་དགོད་པ།.....	༤༥༥
[1]	རྒྱ་ལ་དཔྱད་པ་དོ་རྩེ་གཟུགས་མའི་གཏན་ཚིགས།.....	༤༥༥
①	རྒྱ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་འདོད་པ་དགག་པ།.....	༤༥༥
②	གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དགག་པ།.....	༤༥༥
ཀ	གཞན་མི་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དགག་པ།.....	༤༥༥
ཁ	གཞན་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དགག་པ།.....	༤༥༥
③	བདག་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དགག་པ།.....	༤༥༥
ཀ	གཙོ་བོ་དགག་པ།.....	༤༥༥
ཁ	བདག་སྐྱེ་དགག་པ་དངོས།.....	༤༥༥
④	གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་དོན་བསྟུ་བ།.....	༤༥༥
[2]	རོ་བོ་ལ་དཔྱད་པ་རྟེན་འབྲེལ་ཆེན་མོའི་གཏན་ཚིགས།.....	༤༥༥
[3]	འབྲས་བུ་ལ་དཔྱད་པ་ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་གི་གཏན་ཚིགས།.....	༤༥༥

4 མྱོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱེད་ལས།.....	༤༢༤
① རང་དོན་དུ་ཚོས་བརྒྱད་མགོ་སྟོམས་པ།.....	༤༢༤
2 གཞན་དོན་དུ་བཅེ་བའི་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ཚུལ་མེད་དུ་འབྱུང་བ།.....	༤༢༥
༡ ལེའུའི་མཚན་སྟོས་པ།.....	༤༢༧
བཞི་པ་དེ་ལྟར་སྒྲེལ་བའི་འབྲས་བུ་གཞན་དོན་དུ་བསྟོ་བའི་ལེའུ་གཅིག་ལས།.....	༤༢༧
༡ བསྟོ་བ་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ།.....	༤༢༧
༡ དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།.....	༤༢༧
༡ གཞན་དོན་ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་རྒྱར་བསྟོ་བ།.....	༤༢༧
1 དམན་པ་སྟུག་བསྟུལ་དང་བྲལ་བར་བསྟོ་བ།.....	༤༢༧
(1) ཁམས་གསུམ་སྤྱི་ལ་བྱུང་བའི་སྟུག་བསྟུལ་དང་བྲལ་བར་བསྟོ་བ།.....	༤༢༧
(2) རན་སོང་གསུམ་སོགས་འགོ་བ་སོ་སོའི་སྟུག་བསྟུལ་བྱེ་བྲག་དང་བྲལ་བར་བསྟོ་བ།.....	༤༢༨
2 མཚན་གི་དགོངས་པ་རྫོགས་པར་བསྟོ་བ།.....	༤༢༧
༡ རང་དོན་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པའི་རྒྱར་བསྟོ་བ།.....	༤༢༩
༡ གཉིས་དོན་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་སུ་བསྟོ་བ།.....	༤༢༩
ས་བཅད་གསུམ་པ་མཆུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱ་བ།.....	༤༢༩
༡ བཀའ་དྲིན་དྲན་པའི་བྱུག་འཇལ་བ།.....	༤༢༩
༡ ལེའུའི་མཚན་སྟོས་པ།.....	༤༢༩
༡ གང་གིས་བརྒྱུ་པའི་མཛད་བྱུང་བཞོད་པ།.....	༤༢༩
༤ ལོ་ཙཱ་བའི་འབྱུང་བྱུང་བཤད་པ།.....	༤༢༩
མཆུག་བྱང་།.....	༤༣༡
གིང་བརྟོས་པར་གཞིའི་པར་བྱང་།.....	༤༣༣
ཟུར་བཞོད། སྤྱོད་འཆུག་བརྒྱད་པའི་གསོལ་འདེབས།.....	༤༣༤

༡༡། ཁྱུ་གར་སྐད་དུ། བོ་རྟེ་ས་རྩ་ཙམ་པ་ཏ་ར། བོད་སྐད་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་
 པ་ལ་འཇུག་པ། སངས་རྒྱུ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུག་འཛལ་ལོ། །
 བདེ་གཤེགས་ཚེས་ཀྱི་སྐྱེ་མངའ་སྲས་བཅས་དང་། བྱུག་འོས་ཀྱི་ལའང་གྲུས་པར་བྱུག་
 འཛལ་ཏེ། བདེ་གཤེགས་སྲས་ཀྱི་སྟོམ་ལ་འཇུག་པ་ནི། ལུང་བཞིན་མདོར་བསྡུས་ནས་ནི་
 བརྗོད་པར་བྱ། སྟོན་ཆད་མ་བྱུང་བ་ཡང་འདིར་བརྗོད་མེད། སྟོན་སྟོར་མཁས་པ་འང་
 བདག་ལ་ཡོད་མིན་ཏེ། རྟེན་འཇུག་དོན་བསམ་པ་འང་བདག་ལ་མེད། རང་གི་ཡོད་ལ་
 བསྟོམ་སྟོར་ངས་འདི་བརྒྱམས། རྟེན་པ་བསྟོམ་སྟོར་བདག་གི་དད་པའི་ཤུགས། འདི་དག་
 གིས་ཀྱང་རེ་ཞིག་འཕེལ་འགྱུར་ལ། བདག་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་། ཅི་སྟེ་
 འདི་དག་མཐོང་ན་དོན་ཡོད་འགྱུར། རྟེན་པ་འབྱོར་འདི་ནི་རྟེན་པར་གྱུར་ཏུ་དགའ། སྟོན་བུའི་དོན་
 སྟོན་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ལ། གཤམ་ཏེ་འདི་ལ་ཕན་པ་མ་བསྐྱབས་ན། སྟོན་འདི་ཡང་དག་འབྱོར་
 བར་ག་ལ་འགྱུར། རི་ལྟར་མཚན་མོ་སྟུན་ནས་སྟོན་རུ་མ་ནས། སྟོན་འགྱུ་སྐད་ཅིག་རབ་སྟུང་
 སྟོན་པ་ལྟར། རྟེན་བཞིན་སངས་རྒྱུ་མཐུ་ཡིས་བརྒྱ་ལམ་ན། འཛིག་རྟེན་བསོད་ནམས་སྟོ་
 སྟོས་ཐང་འགའ་འབྱུང་། རྟེན་སྟོན་དག་པ་ཉམ་རྒྱུ་ཉིད་ལ་རྟེན། སྟོན་པ་སྟོན་ཆེན་གྱི་ཉིད་
 མི་བཟད་པ། རྟེན་ནི་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་མིན་པ། རྟེན་གཞན་གང་གིས་བྲིས་
 གིས་གཞོན་པར་འགྱུར། བསྐྱལ་པ་དུ་མར་རབ་དགོངས་མཛད་པ་ཡི། ཐུབ་དབང་རྣམས་
 གིས་འདི་ཉིད་ཕན་པར་གཞིགས། འདི་ནི་ཆད་མེད་སྟེ་བོའི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས། བདེ་
 མཚོག་བདེ་སྟོན་ཉིད་དུ་ཐོབ་པར་བྱེད། སྟོན་པའི་སྟུག་བསྐྱལ་བརྒྱ་ཕྱག་གཞོམ་འདོད་
 ཅིང་། སེམས་ཅན་མི་བདེ་བསལ་བར་འདོད་པ་དང་། བདེ་མང་བརྒྱ་ཕྱག་སྟོན་པར་
 འདོད་པས་ཀྱང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཉིད་རྟེན་ཏུ་བཏང་མི་བྱ། བྱང་ཆུབ་སེམས་སྟོན་གྱུར་ན་
 སྐད་ཅིག་གིས། འཁོར་བའི་བཙོན་རར་བསྐྱམས་པའི་ཉམ་ཐག་རྣམས། བདེ་གཤེགས་

རྣམས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་བྱ་ཞིང་། །འཛིག་རྟེན་ལྟ་མིར་བཅས་པའི་ཕྱག་བྱར་འགྱུར། །
 གསེར་འགྱུར་རྩི་ཡི་རྣམ་པ་མཆོག་ལྟ་བུར། །མི་གཙང་ལུས་འདི་བྱངས་ནས་ཀུལ་བའི་སྒྲ། །
 རིན་ཆེན་རིན་ཐང་མེད་པར་སྒྱུར་བས་ན། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་རབ་བརྟན་བྱངས། །
 འགྲོ་བའི་དོན་དཔོན་གཅིག་སྤྲོད་མེད་སྒྲོས། །ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ན་རིན་ཆེ་
 བས། །འགྲོ་བའི་གནས་དང་བྲལ་བར་འདོད་པ་རྣམས། །རིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 ལེགས་བརྟན་པར་གཟུང་། །དགོ་བ་གཞན་ཀུན་ཆུ་གིང་བཞིན་དུ་ནི། །འབྲས་སུ་བསྐྱེད་ནས་
 ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཉིད། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ལྷོན་གིང་རྟག་པར་ཡང་། །འབྲས་སུ་འབྱིན་
 པས་མི་ཟད་འཁེལ་བར་འགྱུར། །སྤྲིག་པ་གིན་དུ་མི་བཟད་བྱས་ན་ཡང་། །དཔའ་ལ་བརྟེན་
 བས་འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་ལྟར། །གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཡུད་ཀྱིས་སྒྲོལ་འགྱུར་བ། །དེ་ལ་བག་ཅན་
 རྣམས་ཀྱིས་ཅིས་མི་བརྟེན། །དེས་ནི་དུས་མཐའི་མེ་བཞིན་སྤྲིག་ཆེན་རྣམས། །སྤྲད་ཅིག་
 གཅིག་གིས་ངེས་པར་སྤྲོག་པར་བྱེད། །དེ་ཡི་ཕན་ཡོན་དཔག་དུ་མེད་པ་དག་བྱམས་མགོན་སྒོ་
 དང་ལྷན་པས་ནོར་བཟང་བཤད། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དེ་མདོར་བསྡུ་ན། །རྣམ་པ་གཉིས་
 སུ་ཤེས་བྱ་སྟེ། །བྱང་ཆུབ་སྒྲོན་པའི་སེམས་དང་ནི། །བྱང་ཆུབ་འཇུག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །འགྲོ་
 བར་འདོད་དང་འགྲོ་བ་ཡི། །བྱེ་བྲག་རི་ལྟར་ཤེས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་མཁས་པས་འདི་གཉིས་
 ཀྱི། །བྱེ་བྲག་རིམ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། །བྱང་ཆུབ་སྒྲོན་པའི་སེམས་ལས་ནི། །འཁོར་ཆེ་
 འབྲས་སུ་ཆེ་འབྱུང་ཡང་། །རི་ལྟར་འཇུག་པའི་སེམས་བཞིན་དུ། །བསོད་ནམས་རྒྱུན་ཆགས་
 འབྱུང་བ་མིན། །གང་ནས་བཟུང་སྟེ་སེམས་ཅན་ཁམས། །མཐའ་ཡས་རབ་དུ་སྒྲོལ་བའི་བྱིར། །
 མི་ལྷོག་པ་ཡི་སེམས་ཀྱིས་སུ། །སེམས་དེ་ཡང་དག་བྱངས་ཐུར་བ། །དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་
 གཉིད་ལོག་གམ། །བག་མེད་ཐུར་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཤུགས། །རྒྱུན་མི་འཆད་པར་དུ་མ་ཞིག །
 རྣམ་མཁའ་མཉམ་པར་རབ་དུ་འབྱུང་། །འདི་ནི་འཐད་པ་དང་བཅས་པར། །ལག་བཟང་གིས་

ནི་ཁྱེས་པ་ལས། །དམན་མོས་སེམས་ཅན་དོན་གྱི་ཕྱིར། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
གསུངས། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཀླད་ནད་ཙམ། །བསལ་ལོ་སྦྱུང་བསམས་ན་ཡང་། །ཕན་
འདོགས་བསམ་པ་དང་ལྡན་ཏེ། །བསོད་ནམས་དཔག་མེད་ལྡན་གྱུར་ན། །སེམས་ཅན་རེ་རེ་
མི་བདེ་བ། །དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསལ་འདོད་ཅིང་། །རེ་རེ་འང་ཡོན་ཏན་དཔག་མེད་དུ། །བསྐྱབ་
པར་འདོད་པ་སྦྱོས་ཅི་དགོས། །ལ་འམ་ཡང་ན་མ་ཡང་རུང་། །སྦྱ་ལ་འདི་འདྲའི་ཕན་སེམས་
ཡོད། །ལྟ་དང་བྱང་སྤོང་རྣམས་ཀྱང་རུང་། །ཁོངས་པ་ལ་ཡང་འདི་ཡོད་དམ། །སེམས་ཅན་དེ་
དག་ཉིད་ལ་སྟོན། །རང་གི་དོན་དུ་འདི་འདྲའི་སེམས། །མི་ལམ་དུ་ཡང་མ་མིས་ན། །
གཞན་གྱི་དོན་དུ་ག་ལ་སྟེ། །གཞན་དག་རང་གི་དོན་དུ་ཡང་། །མི་འབྱུང་སེམས་ཅན་དོན་
སེམས་གང་། །སེམས་ཀྱི་རིན་ཆེན་བྱད་པར་འདི། །སྤྱ་ན་མེད་པའི་སྤྱད་ཅིག་འབྱུངས། །
འགྲོ་བ་ཀྱན་གྱི་དགའ་བའི་རྒྱ། །སེམས་ཅན་སྦྱག་བསྐྱལ་ཅིར་གྱུར་པ། །རིན་ཆེན་སེམས་
ཀྱི་བསོད་ནམས་གང་། །དེ་ལ་རི་ལྟར་གཞལ་གྱིས་ལང་། །ཕན་པར་བསམས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་། །
སངས་རྒྱས་མཆོད་ལས་བྱུང་འཕགས་ན། །སེམས་ཅན་མ་ལུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །བདེ་དོན་
བརྩོན་པ་སྦྱོས་ཅི་དགོས། །སྦྱག་བསྐྱལ་འདོར་འདོད་སེམས་ཡོད་ཀྱང་། །སྦྱག་བསྐྱལ་ཉིད་ལ་
མཛོན་པར་རྒྱག། །བདེ་བ་འདོད་ཀྱང་གཉི་ཕྱག་པས། །རང་གི་བདེ་བ་དག་ལྟར་འཛོམས། །
གང་ཞིག་བདེ་བས་ཐོངས་པ་དང་། །སྦྱག་བསྐྱལ་མང་ལྡན་དེ་དག་ལ། །བདེ་བ་ཀྱན་གྱིས་ཆོས་
པ་དང་། །སྦྱག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་གཅོད་བྱེད་ཅིང་། །གཉི་ཕྱག་ཀྱང་ནི་སེལ་བྱེད་པ། །དེ་དང་
དགོ་མཚུངས་ག་ལ་ཡོད། །དེ་འདྲའི་བཤེས་ཀྱང་ག་ལ་ཡོད། །བསོད་ནམས་དེ་འདྲའང་ག་
ལ་ཡོད། །ཕན་བཅགས་ལན་ལྡན་གང་ཡིན་པ། །དེ་ཡང་རེ་ཞིག་བསྐྱགས་འོས་ན། །མ་
བཅོལ་ལེགས་པར་བྱེད་པ་ཡི། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སྦྱོས་ཅི་དགོས། །འགྲོ་བ་ཉིང་ཟད་
ནར་མའི་ཟས་སྦྱོར་པ། །སྤྱད་ཅིག་ཟས་ཙམ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། །བརྣམས་བཅས་ཉིན་

ཐུང་འགྲངས་པར་བྱེད་པ་ཡང་། །དགེ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་སྒྲུབ་པོས་བཀུར། །སེམས་ཅན་
གྲངས་མཐའ་ཡས་ལ་དུས་རིང་དུ། །བདེ་བར་གསེགས་ཀྱི་བདེ་བ་སྤྲོ་ན་མེད། །ཡིད་ལ་
བསམ་པ་མཐའ་དག་ཚོགས་བྱེད་པ། །ཏྲག་ཏུ་སྒྲིན་པ་ལྟ་ཞིག་སྒྲོས་ཅི་དགོས། །གང་ཞིག་དེ་
འདྲའི་ཀླུ་ལྷ་སྒྲུབ་སྒྲིན་བདག་ལ། །གལ་ཏེ་ངན་སེམས་སྒྲིད་པར་བྱེད་པ་དེ། །ངན་སེམས་
བསྐྱེད་པའི་གྲངས་བཞིན་བསྐྱེད་པར་ནི། །དཔུང་བར་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་སྤྱད་པས་
གསུངས། །འོན་ཏེ་གང་ཞིག་ཡིད་རབ་དང་བྱེད་ན། །དེ་ཡི་འབྲས་བུ་དེ་བས་ལྷག་པར་
འཕེལ། །ཀླུ་ལྷ་སྒྲུབ་ལ་དོགས་ཆེན་པོས་ཀྱང་། །ཐུག་པ་མི་འབྱུང་དགེ་བ་ངང་གིས་
འཕེལ། །གང་ལ་སེམས་ཀྱི་དམ་པ་རིན་ཆེན་དེ། །སྒྲིས་པ་དེ་ཡི་སྒྲུབ་ལ་བྱུག་འཆལ་ཞིང་། །
གང་ལ་གནོད་པ་བྱས་ཀྱང་བདེ་འབྲེལ་བ། །བདེ་བའི་འབྱུང་གནས་དེ་ལ་སྒྲུབས་སུ་མཆི། །
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་བཤད་པ་ཞེས་
བྱ་བ་སྟེ་ལེའུ་དང་པོའོ། །

༥

རིན་ཆེན་སེམས་དེ་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རྣམས་དང་དམ་པའི་ཆོས། །
དཀོན་མཆོག་དྲི་མ་མེད་དང་སངས་རྒྱས་སྤྱུག་ལོན་ཏུ་མཆོ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་མཆོད། །
མེ་ཏྲག་འབྲས་བུ་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དང་། །སྒྲིན་གྱི་རྣམ་པ་གང་དག་ཡོད་པ་དང་། །འཛིག་རྟེན་རིན་
ཆེན་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དང་། །རྒྱ་གཙང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཅི་ཡོད་དང་། །རིན་ཆེན་རི་བོ་དང་ནི་དེ་བཞིན་
དུ། །ནགས་ཆལ་ས་སྒྲོགས་དབེན་ཞིང་ཉམས་དགའ་དང་། །ཁྲོན་གྱིང་མེ་ཏྲག་རྒྱན་སྤྱུང་པ་
དང་། །ཤིང་གང་འབྲས་བུ་བཟང་ཡལ་ག་དུད་པ་དང་། །ལྷ་སྤྱོད་འཛིག་རྟེན་ན་ཡང་དྲི་དང་ནི། །
སྒྲོས་དང་དཔག་བསམ་གྱིང་དང་རིན་ཆེན་གྱིང་། །མ་ཆོས་འབྱུངས་པའི་ལོ་ཏྲག་རྣམ་པ་དང་། །
གཞན་ཡང་མཆོད་པར་འོས་པའི་རྒྱན་རྣམས་ནི། །མཆོད་ཇིང་སྤྱད་པ་བརྒྱུན་པ་དག །ངང་པ་
གིན་དུ་སྤྱད་སྟེ་ཡིད་འོང་ལྟར། །ནམ་མཁའ་རབ་འབྱུངས་ཁམས་ཀྱི་མཐས་གཞུགས་པ། །

ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་མེད་པ་དེ་དག་ཀྱང་། ཁྲོ་ཡིས་སྒྲངས་ནས་ཐུབ་པ་སྒྲེས་ཀྱི་མཆོག་ གྲུ་དང་
 བཅས་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་འབྲུལ་ན། ཡོན་གནས་དམ་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས། བདག་ལ་
 བརྟེན་དགོངས་བདག་གི་འདི་དག་བཞེས། བདག་ནི་བསོད་ནམས་མི་ལྡན་བཟུང་ཆེན་ཏེ། །
 མཆོད་པའི་ཞོར་གཞན་བདག་ལ་ཅང་མ་མཆིས། དེས་ན་གཞན་དོན་དགོངས་པའི་མགོན་གྱིས་
 འདི། བདག་གི་དོན་སྤང་ཉིད་ཀྱི་མཐུས་བཞེས་ཤིག་ རྒྱལ་དང་དེ་སྤྲོས་རྣམས་ལ་བདག་གིས་
 བོ། བདག་གི་ལུས་ཀྱང་གཏན་དུ་དབྱུང་བར་བགྱི། སེམས་དཔའ་མཆོག་རྣམས་བདག་ནི་
 ཡོངས་བཞེས་ཤིག་ ཁྱུས་པས་ཁྱེད་ཀྱི་འབངས་སུ་མཆི་བར་བགྱི། བདག་ནི་ཁྱེད་ཀྱིས་ཡོངས་
 སུ་བཟུང་བས་ན། སྤྱིད་ན་མི་འཛིགས་སེམས་ཅན་པན་པར་བགྱིད། སྤོན་གྱི་སྤྱིག་ལས་ཡང་
 དག་འདའ་བགྱིད་ཅིང་། སྤྱིག་པ་གཞན་ཡང་སྤོན་ཆད་མི་བགྱིད་དོ། སྤྲོས་ཀྱི་ཁང་པ་ཤིན་དུ་དྲི་
 ཞིམ་པ། ཤེལ་གྱི་ས་གནི་གསལ་ཞིང་འཛེར་བ་བསྟར། རིན་ཆེན་འབར་བའི་ཀ་བ་ཡིད་འོང་
 ལྡན། སྤྱི་ཉིག་འོད་ཆགས་སྤྱི་རེ་བྲེས་པ་དེར། དེ་བཞིན་གསེགས་དང་དེ་ཡི་སྤྲོས་རྣམས་ལ། །
 རིན་ཆེན་བུམ་པ་མང་པོ་སྤོས་ཀྱི་ཆུ། ཡིད་འོང་ལེགས་པར་བཀའ་བསྟུ་དང་ནི། རོལ་མོར་
 བཅས་པ་དུ་མས་སྤྱི་སྤྲོས་གསོལ། དེ་དག་སྤྱི་ལ་མཚུངས་པ་མེད་པའི་གོས། གཙང་ལ་དྲི་རབ་
 བསྐྱོས་པས་སྤྱི་བྱེད། དེ་ནས་དེ་ལ་ཁ་དོག་ལེགས་བསྟར་བའི། ར་བཟའ་ཤིན་དུ་དྲི་ཞིམ་དམ་པ་
 འབྲུལ། གོས་བཟང་སྤྱི་ལ་འཇམ་པ་སྤྱི་ཆོགས་དང་། རྒྱན་མཆོག་བརྒྱ་ལྷག་དེ་དང་དེ་དག་
 གིས། འཕགས་པ་ཀྱང་དུ་བཟང་དང་འཇམ་དབྱངས་དང་། འཛིག་རྟེན་དབང་ལྷག་སོགས་
 ལའང་བརྒྱན་པར་བགྱི། སྤོང་གསུམ་ཀྱང་དུ་དྲི་དང་ལྡང་བ་ཡི། དྲི་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་ཐུབ་
 དབང་ཀྱང་གྱི་སྤྱི། གསེར་སྤྲངས་བཙོ་མ་བྱི་དོར་བྲས་པ་ལྟར། འོད་ཆགས་འབར་བ་དེ་དག་
 ལྷག་པར་བགྱི། ཐུབ་དབང་མཆོད་གནས་མཆོག་ལ་ཡིད་འོང་བའི། མེ་ཉིག་མརྒྱ་ར་དང་བསྟར་
 དང་། ལྷུང་ལ་ལ་སོགས་དྲི་ཞིམ་ཐམས་ཅད་དང་། སྤོང་བ་སྤྱི་ལ་ཡིད་འོང་རྣམས་ཀྱིས་

མཛོད། སློབ་མཛོག་ཡིད་འཕྲོག་དྲི་ངད་བྱལ་བ་ཡི། །བདུག་པའི་སྤྱིན་ཚོགས་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་
 འབུལ། །ཞལ་བཟུང་བཟུང་བཟུང་སྤྱི་ཚོགས་བཅས་པ་ཡི། །ལྷ་བཤོས་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་དབུལ་
 བར་བགྱི། །གསེར་གྱི་པདྨ་ཚར་དུ་དངར་བ་ཡི། །རིན་ཆེན་སྤྱོན་མེ་རྣམས་ཀྱང་དབུལ་བར་བགྱི། །
 ས་གཞི་བཟུང་བ་སློབ་གྱིས་བྱུགས་པ་དེར། །མེ་ཏོག་ཡིད་འོང་སེལ་མ་དགུམ་བར་བགྱི། །གཞལ་
 མེད་པོ་བྱང་བསྟོད་དབྱངས་ཡིད་འོང་ལྡན། །ལྷ་ཏིག་རིན་ཆེན་རྒྱན་འབྱུང་མཛེས་འབར་བ། །
 དབག་ཡས་ནམ་མཁའི་རྒྱན་གྱི་དེ་དག་ཀྱང་། །བྱུགས་རྗེའི་རང་བཞིན་ཅན་ལ་དབུལ་བར་བགྱི། །
 རིན་ཆེན་གདུགས་མཛེས་གསེར་གྱི་ཡུ་བ་ཅན། །ཁོར་ཡུག་རྒྱན་གྱི་རྣམ་པ་ཡིད་འོང་བརྒྱན། །
 དབྱིབས་ལེགས་ལྷ་ན་སྤྲུག་པ་བསྐྱེད་བ་ཡང་། །ཏྲག་ཏུ་བྱུང་དབང་རྣམས་ལ་དབུལ་བར་བགྱི། །
 དེ་ལས་གཞན་ཡང་མཛོད་པའི་ཚོགས། །རོལ་མོ་དབྱངས་སྟན་ཡིད་འོང་ལྡན། །སེམས་ཅན་སྤྲུག་
 བཟུལ་སེམ་བྱེད་པའི། །སྤྱིན་རྣམས་སོ་སོར་གནས་གྱི་ཅིག །དམ་ཚོས་དགོན་མཛོག་ཐམས་
 ཅད་དང་། །མཛོད་རྟེན་རྣམས་དང་སྤྱུ་གཟུགས་ལ། །རིན་ཆེན་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་ཆར། །རྒྱན་མི་
 འཛད་པར་འབབ་པར་ཤོག །རི་ལྷར་འཇམ་དབྱངས་ལ་སོགས་པས། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ལ་མཛོད་
 མཛད་པ། །དེ་བཞིན་བདག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས། །མགོན་པོ་སྤྲུལ་དང་བཅས་རྣམས་མཛོད། །
 ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་ལ་བདག །བསྟོད་དབྱངས་ཡན་ལག་རྒྱ་མཚོས་བསྟོད། །བསྟོད་དབྱངས་
 སྟན་སྤྱིན་དེ་དག་ལ། །ངེས་པར་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་གྱི་ཅིག །དུས་གསུམ་གཤེགས་པའི་སངས་རྒྱས་
 ཀུན། །ཚོས་དང་ཚོགས་གྱི་མཚོག་བཅས་ལ། །ཞིང་རྒྱལ་ཀུན་གྱི་བྱངས་སྟེད་གྱི། །ལུས་བཏུང་
 པས་ནི་བདག་ལྷག་འཆལ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་གྱི་གཞི་རྣམས་དང་། །མཛོད་རྟེན་རྣམས་ལ་
 བདག་ལྷག་འཆལ། །མཁན་པོ་དེ་བཞིན་སློབ་དཔོན་དང་། །བརྒྱལ་ལྷགས་མཚོག་ལ་ལྷག་འཆལ་
 ལོ། །བྱང་རྒྱལ་སྟོང་པོར་མཆིས་གྱི་བར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། །ཚོས་དང་བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ཡི། །ཚོགས་ལའང་དེ་བཞིན་སྐྱབས་སུ་མཆི། །ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་ན་བཞུགས་

པ་ཡི། རྫོགས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས། བྱུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མངའ་ཆུམས་ལ། ཐལ་མོ་
 སྦྱར་ཏེ་གསོལ་བ་ནི། ཐོག་མ་མེད་ལྡན་འཁོར་བ་ནས། ཆེ་རབས་འདི་འཇག་ཞན་དག་ཏུ།
 བདག་གིས་མ་འཆའ་སྤྲིག་བགྱིས་པའམ། བགྱིད་དུ་སྦྱལ་བ་ཉིད་དང་ནི། གཉི་མུག་འབྱུལ་
 བས་བདག་ཅོན་ཏེ། རྫོགས་སུ་ཡི་རང་གང་བགྱིས་པ། ཁོངས་པ་དེ་ནི་མཐོང་བགྱིས་ནས།
 བསམ་པ་ཐག་པས་མགོན་ལ་བཤགས། བདག་གིས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་ནི། ལ་མའམ་
 སྒྲ་མ་གཞན་དག་ལ། ཉོན་མོངས་སྒོ་ནས་ལུས་ངག་དང་། ཡིད་གྱིས་གཞོན་བགྱིས་གང་ལགས་
 པ། ཉེས་པ་དུ་མས་སྒྱུན་ཆགས་པའི། སྤྲིག་ཅན་བདག་གིས་སྤྲིག་པ་གང་། ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་
 བགྱིས་པ་དེ། ཐམས་ཅད་འདྲེན་པ་རྣམས་ལ་བཤགས། བདག་ནི་སྤྲིག་པ་མ་བྱང་བར། སྦྱོར་
 དུ་འགྲུམ་པར་འགྱུར་དུ་མཆི། རི་ལྟར་འདི་ལས་ངེས་ཐར་བར། ལྷུར་བའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་
 གསོལ། ཡིད་བརྟན་མི་རུང་འཆི་བདག་འདི། བྱས་དང་མ་བྱས་མི་སྡོད་པས། ར་དང་མི་ན་
 ཀྱན་གྱིས་ཀྱང་། སྒྲོ་བྱར་ཆོལ་ཡིད་མི་བརྟན། ཐམས་ཅད་ཐོར་ཏེ་ཆས་དགོས་པར། བདག་གིས་
 དེ་ལྟར་མ་ཤེས་པས། མཛའ་དང་མི་མཛའི་དོན་གྱི་ཕྱིར། སྤྲིག་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་བྱས། མི་
 མཛའ་རྣམས་ཀྱང་མེད་འགྱུར་ཞིང་། མཛའ་བ་རྣམས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར། བདག་ཀྱང་མེད་
 པར་འགྱུར་བ་སྟེ། རི་བཞིན་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར། ཁྱི་ལམ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་བཞིན།
 དངོས་པོ་གང་དང་གང་སྤྱད་པ། རི་དེ་དྲན་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར། འདས་པ་ཐམས་ཅད་མཐོང་མི་
 འགྱུར། རེ་ཞིག་གསོན་ཆོལ་ཉིད་ལའང་། མཛའ་དང་མི་མཛའ་དུ་མ་འདས། རི་དག་དོན་དུ་
 བྱས་པའི་སྤྲིག་མི་བཟད་གང་ཡིན་མདུན་ན་གནས། རི་ལྟར་བདག་ནི་སྒྲོ་བྱར་ཞེས། བདག་
 གིས་རྟོགས་པར་མ་གྱུར་པས། གཉི་མུག་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་གིས། སྤྲིག་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་བྱས།
 ཉོན་མཆོན་སྡོད་པ་ཡོང་མེད་པར། ཆེ་འདི་རྟག་ཏུ་གོད་འགྱུར་ཞིང་། སྦྱོར་བ་གྱུད་ནས་འོང་མེད་
 བ། བདག་ལྟ་འཆི་བར་ཅིས་མི་འགྱུར། བདག་ནི་མལ་ན་འདུག་བཞིན་དུ། གཉོན་བཤེས་

ཀུན་གྱིས་མཐའ་བསྐྱོར་གྲང་། ཁྱོག་འཆད་པ་ཡི་ཚོར་བ་དག །བདག་ཉིད་གཅིག་ལུས་མྱོང་བར་
 འགྱུར། །ཤེན་རྗེའི་པོ་ཉལ་ཟེན་པ་ལ། །གཉེན་གྱིས་ཅི་ཕན་བཤེས་ཅི་ཕན། །དེ་ཆེ་བསོད་
 བཅས་གཅིག་སྐྱབས་ན། །དེ་ཡང་བདག་གིས་མ་བསྟེན་རྟོ། །མགོན་པོ་བག་མེད་བདག་གིས་ནི། །
 འཛིགས་པ་འདི་འདྲ་མ་འཆལ་ནས། །མི་རྟག་ཆེ་འདིའི་ཆེད་དག་ཏུ། །ཐིག་པ་མང་པོ་ཉེ་བར་
 བསྐྱབས། །སྟེ་པོ་ཡན་ལག་གཅོད་པའི་སར། །དེ་རིང་མིད་པའང་བྱེད་འགྱུར་རྟེ། །ཁ་སྐམ་མིག་
 ཅུ་བར་ལ་སོགས། །སྤྲ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་སྤང་ན། །ཤེན་རྗེའི་པོ་ཉེ་འཛིགས་འཛིགས་སྟེ། །
 ཤུགས་ཅན་གྱིས་བཟུང་གྱུར་ཅིང་། །འཛིགས་ཆེན་ནད་གྱིས་ཐེབས་གྱུར་པ། །རབ་ཏུ་ཉམ་ཐག་
 སྟོས་ཅི་དགོས། །སྤྲ་ཞིག་འཛིགས་ཆེན་འདི་ལས་བདག །ལེགས་པར་སྦྱོབ་པར་བྱེད་འགྱུར་ཞེས། །
 བྱེད་ཤ་ཐོན་པའི་མིག་བགད་ནས། །ཁྱོགས་བཞིར་སྐྱབས་དག་ཆོལ་བར་བྱེད། །ཁྱོགས་བཞིར་
 སྐྱབས་མེད་མཐོང་ནས་ནི། །དེ་ནས་ཀུན་ཏུ་ཡི་ལྷག་འགྱུར། །གནས་དེར་སྐྱབས་ཡོད་མ་ཡིན་ན། །
 དེ་ཆེ་བདག་གིས་རི་ལྟར་བྱ། །དེ་བས་རྒྱལ་བ་འགྲོ་བའི་མགོན། །འགྲོ་བ་སྦྱོབ་པའི་དོན་བཙོན་
 པ། །སྦྱོབས་ཆེན་འཛིགས་པ་ཀུན་སེལ་ལ། །དེ་རིང་ཉིད་ནས་སྐྱབས་སུ་མཆི། །དེ་ཡི་ཐུགས་སུ་
 རྟུན་པའི་ཆོས། །འཁོར་བའི་འཛིགས་པ་སེལ་བ་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོགས་ལ་ཡང་། །
 དེ་བཞིན་ཡང་དག་སྐྱབས་སུ་མཆི། །བདག་ནི་འཛིགས་པས་རྣམ་སྐྱག་ནས། །ཀུན་ཏུ་བཟང་ལ་
 བདག་ཉིད་འབྱུལ། །འཇམ་པའི་དབྱངས་ལའང་བདག་ཉིད་གྱིས། །བདག་གི་ལུས་འདི་དབྱལ་
 བར་བགྱི། །ཐུགས་རྗེའི་སྦྱོད་པ་མ་འབྱུལ་བ། །སྐྱུན་རས་གཟིགས་མགོན་དེ་ལ་ཡང་། །ཉམ་ཐག་
 ང་རོས་འོ་དོད་འཕོད། །ཐིག་ལྟན་བདག་ལ་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ། །འཕགས་པ་ནམ་མཁའི་སྦྱིང་པོ་
 དང་། །ས་ཡི་སྦྱིང་པོ་དག་དང་ནི། །ཐུགས་རྗེ་ཆེ་མགོན་ཐམས་ཅད་ལ། །སྐྱབས་ཆོལ་སྦྱིང་ནས་འོ་
 དོད་འཕོད། །གང་ཞིག་མཐོང་ན་གཤིན་རྗེ་ཡི། །པོ་ཉེ་ལ་སོགས་སྤང་བ་རྣམས། །སྐྱག་ནས་
 ཁྱོགས་བཞིར་འབྱེར་བྱེད་པ། །དོ་རྗེ་ཅན་ལའང་སྐྱབས་སུ་མཆི། །སྟོན་ཆད་བྱེད་གྱི་བཀའ་ལས་

འདས། །དེ་ནི་འཇིགས་པ་ཆེ་མཐོང་ནས། །ཁྱེད་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི་ལགས་ཀྱིས། །འཇིགས་པ་
 ལྷུང་དུ་བསལ་དུ་གསོལ། །ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཇིགས་ན་ཡང་། །སྤྱོད་པའི་དག་བཞིན་བྱ་དགོས་
 བ། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་ཉེས་བརྒྱལ། །ནད་ཀྱིས་རྟག་བྱེད་སྤྱོད་ཅི་དགོས། །དེ་གཅིག་
 གིས་ཀྱང་འཇམ་གྱིང་ན། །གནས་པའི་མི་ཀུན་བརྒྱལ་བྱེད་ན། །དེ་དག་གསོ་བའི་སྤྱོད་གཞན་ནི།
 རྩོགས་རྒྱལ་ཀུན་ནས་མི་རྟོག་ན། །དེ་ལ་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན། །ཟུག་རྩུ་ཐམས་ཅད་འབྱེན་
 པ་ཡི། །བཀའ་ལྟར་མི་བྱེད་སེམས་པ་ནི། །ཤིན་ཏུ་གཏི་མུག་སྤྱད་པའི་གནས། །གཡང་ས་ཐམས་
 རྒྱུ་དུ་ལའང་། །བག་ཡོད་གནས་པར་བྱ་དགོས་ན། །དབག་ཆད་སྤྱོད་དུ་ལྷུང་བ་ཡི། །ཡུན་རིང་
 གཡང་སར་སྤྱོད་ཅི་དགོས། །དེ་རིང་ཁོ་ན་མི་འཆི་ཞེས། །བདེ་བར་འདུག་པ་རིགས་མ་ཡིན། །
 བདག་ནི་མེད་པར་འགྱུར་བའི་དུས། །དེ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་འགྱུར། །བདག་ལ་མི་འཇིགས་སུ་
 ཡིས་བྱེན། །འདི་ལས་རི་ལྟར་རེས་ཐར་འགྱུར། །གདོན་མི་ཟ་བར་མེད་འགྱུར་ན། །ཅིའི་ཕྱིར་
 བདག་ཡིད་བདེ་བར་འདུག །སྤྱོད་ཆད་སྤྱོད་སྟེ་ཞིག་པ་ལས། །བདག་ལ་ལྷག་པ་ཅི་ཡོད་ན། །
 བདག་ནི་དེ་ལ་མཛོན་ཞེན་ནས། །སྤྱོད་པའི་བཀའ་དང་འགལ་བར་བྱས། །གསོན་ཆེ་འདི་དང་དེ་
 བཞིན་དུ། །གཉིས་དང་བཤེས་པ་རྒྱལ་སྤྱངས་ནས། །གཅིག་ཕུག་ཤེད་འགྲོ་དགོས་ན། །མཛེས་
 དང་མི་མཛེས་ཀུན་ཅི་རུང་། །མི་དགེ་བ་ལས་སྤྱུག་བསྐྱེད་འབྱུང། །དེ་ལས་རི་ལྟར་རེས་ཐར་
 ཞེས། །ཉིན་མཚན་རྟག་ཏུ་བདག་གིས་ནི། །འདི་ཉིད་འབའ་ཞིག་བསམ་པའི་རིགས། །བདག་ནི་
 མི་ཤེས་གཏི་མུག་པས། །རང་བཞིན་ཁ་ན་མ་ཐོལ། །བཅས་པའི་སྤྱིག་པ་གང་ཡིན་ལས། །གང་
 ཡང་རུང་བ་བགྱིས་པ་རྒྱལ། །མགོན་པོའི་སྤྱོད་སྤྱར་མཛོན་སུམ་དུ། །ཐལ་སྤྱར་སྤྱུག་བསྐྱེད་
 འཇིགས་སེམས་ཀྱིས། །ཡང་དང་ཡང་དུ་བྱས་འཆོལ་ཏེ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཤགས་པར་བགྱི།
 འདྲེན་པ་རྒྱལ་ཀྱིས་བདག་གི་སྤྱིག །ཁོངས་པ་ལགས་པར་གཟུང་དུ་གསོལ། །འདི་ནི་བཟང་པོ་
 མ་ལགས་པས། །སྤྱོད་ཆད་བདག་ནི་ཡོང་མི་བགྱིད། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་

བ་ལས། རྟོག་པ་བཤགས་པའི་ལེའུ་རྟེ་གཉིས་པའོ། ། །། ཁེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་དན་སོང་གི།
 རྟོག་བསྐྱལ་ངལ་བསོའི་དགེ་བ་དང་། རྟོག་བསྐྱལ་ཅན་དག་བདེར་གནས་ལ། དགའ་བས་
 རྟེས་སུ་ཡི་རང་ངོ་། ། བྱང་རྩལ་རྩུར་གྱུར་དགེ་བསགས་པ། དེ་ལ་རྟེས་སུ་ཡི་རང་ངོ་། ། ལུས་ཅན་
 འཁོར་བའི་རྟོག་བསྐྱལ་ལས། དེས་པར་ཐར་ལ་ཡི་རང་ངོ་། ། རྫོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱང་རྩལ་དང་།
 རྩལ་སྤྲོས་ས་ལའང་ཡི་རང་ངོ་། ། ཁེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་མཛད་པའི། བྱགས་བསྐྱེད་དགེ་
 བ་རྩུ་མཚོ་དང་། ཁེམས་ཅན་ཕན་པར་མཛད་པ་ལ། དགའ་བས་རྟེས་སུ་ཡི་རང་ངོ་། ། བྱོགས་
 རྣམས་ཀུན་གྱི་སངས་རྒྱས་ལ། ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་གསོལ་བ་ནི། ཁེམས་ཅན་རྟོག་བསྐྱལ་ཕྱན་
 འཕྲོམས་ལ། ཚོས་ཀྱི་རྫོན་མེ་སྦྱར་དུ་གསོལ། རྩལ་བ་མུ་དན་འདའ་བཞེད་ལ། ཐལ་མོ་སྦྱར་
 ཏེ་གསོལ་བ་ནི། འཁྲོ་འདི་ལྷོངས་པར་མི་འགོད་ཅིང་། བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་བཞུགས་པར་
 གསོལ། དེ་ལྟར་འདི་དག་ཀུན་བྱས་ཏེ། དགེ་བ་བདག་གིས་བསགས་པ་གང་། དེས་ནི་ཁེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། རྟོག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་བསལ་བར་ཤོག འཁྲོ་བ་ནད་པ་རི་སྤྱིད་དུ། ཉན་
 སོས་གྱུར་གྱི་བར་དུ་ནི། སྤྱན་དང་སྤྱན་པ་ཉིད་དག་དང་། དེ་ཡི་ནད་གཡོག་བྱེད་པར་ཤོག །
 ཟས་དང་སྒོམ་གྱི་ཆར་ཕབ་སྟེ། བཀའ་སྤྱོད་དང་སྒོམ་པའི་གནོད་པ་བསལ། བྱ་གཏི་བསྐྱལ་བ་བར་
 མའི་ཚོ། བདག་ནི་ཟས་དང་སྒོམ་དུ་གྱུར། ཁེམས་ཅན་ལོངས་ཤིང་དབུལ་བ་ལ། བདག་ནི་མི་
 ཟད་གཏོར་གྱུར་ཏེ། ཡོ་བྱང་མཐོ་དགུ་རྩ་ཚོགས་སུ། མདུན་ན་ཉེ་བར་གནས་གྱུར་ཅིག ལུས་
 དང་དེ་བཞིན་ལོངས་སྟོང་དང་། དུས་གསུམ་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། ཁེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་
 རོན་རྒྱབ་ལྟེ། ལངས་པ་མེད་པར་བཏང་བར་བྱ། ཐམས་ཅད་བཏང་བས་མུ་དན་འདལ། བདག་
 རྫོ་མུ་དན་འདས་པ་རྒྱབ། ཐམས་ཅད་གཏོང་བར་ཆབས་གཅིག་ལ། ཁེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
 བཏང་བ་མཚོག། བདག་གིས་ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། ལུས་འདི་ཅི་བདེར་བྱིན་ཟེན་གྱིས།
 ཏུག་ཏུ་གསོད་དང་སྟོད་པའོ། ། བདེག་སོགས་ཅི་དགར་བྱེད་ལ་རག། བདག་གི་ལུས་ལ་ཅི་བྱེད་

དམ། ཁོ་འདྲི་ག་ཞེ་རྒྱ་བྱེད་ཀྱང་། ཁབ་ག་གི་ལུས་འདི་བྱིན་ཟེན་གྱིས། འདི་ཡི་ཁ་ཏས་ཅི་ཞིག་
 བྱ། རྟེ་ལ་གཞོད་པར་མི་འགྱུར་བའི། ལས་གང་ཡིན་པའང་བྱེད་དུ་ཆུག། ཁབ་ག་ལ་དམིགས་
 བས་ནམ་དུ་ཡང་། འགའ་ཡང་དོན་མེད་མ་གྱུར་ཅིག། ཁབ་ག་ལ་དམིགས་ནས་གང་དག་གིས། ཁོ་
 ཁོ་འམ་དང་པའི་སེམས་བྱུང་ན། རྟེ་ཉིད་ཏྲག་ཏུ་དེ་དག་གི་ རོན་ཀྱན་འབྱུང་བའི་རྒྱར་རྒྱར་ཅིག།
 གང་དག་བདག་ལ་ཁ་ཟེར་རམ། གཞན་དག་གཞོད་པ་བྱེད་པ་འམ། རྟེ་བཞིན་ཕུར་ཀ་གཏོང་
 ཡང་རུང་། ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་སྐལ་ལྡན་གྱུར། ཁབ་ག་ནི་མགོན་མེད་རྣམས་ཀྱི་མགོན། ལམ་
 ལྷགས་རྣམས་ཀྱི་དེད་དཔོན་དང་། ཁུལ་འདོད་རྣམས་ཀྱི་གྲུ་དང་ནི། གཞིངས་དང་
 ཟམ་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། སྤྱིང་དོན་གཉེར་ལ་སྤྱིང་དང་ནི། མར་མེ་འདོད་ལ་མར་མེ་དང་། གནས་
 མལ་འདོད་ལ་གནས་མལ་དང་། ཁབ་ག་ནི་ལུས་ཅན་བྱན་འདོད་པ། ཀྱན་གྱི་བྱན་དུ་འགྱུར་
 བར་ཤོག ཡིད་བཞིན་ནོར་དང་ཐུམ་པ་བཟང་། རིགས་སྐྱགས་གྲུབ་དང་སྐྱན་ཆེན་དང་། རྟེ་
 དཔག་བསམ་གྱི་ནི་ཤིང་དག་དང་། ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདོད་འཛོར་གྱུར། ས་སྐྱགས་འབྱུང་བ་
 ཆེན་པོ་དང་། རྣམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཏྲག་པར་ཡང་། སེམས་ཅན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡི། རྣམ་
 མང་ཉེར་འཛོའི་གཞིར་ཡང་ཤོག རྟེ་བཞིན་ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི། སེམས་ཅན་
 ཁམས་ལ་རྣམ་ཀྱན་ཏུ། ཐམས་ཅད་ཐུང་ན་འདས་བར་དུ། ཁབ་ག་ནི་ཉེར་འཛོའི་རྒྱར་ཡང་ཤོག།
 རི་ལྟར་སྐྱོན་གྱི་བདེ་གསེགས་ཀྱིས། བྱང་ཆུབ་སྐྱགས་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 བསྐྱེད་པ་ལ། རྟེ་དག་རིམ་བཞིན་གནས་པ་ལྟར། རྟེ་བཞིན་འགྲོ་ལ་ཕན་དོན་དུ། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་ནི་བསྐྱེད་བཞི་ཞིང་། རྟེ་བཞིན་དུ་ནི་བསྐྱེད་པ་ལའང་། རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་པར་
 བཞི། རྟེ་ལྟར་སྒོ་དང་ལྡན་པ་ཡིས། རབ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་བཟུང་ནས། མཐུག་ཀྱང་རྒྱས་
 པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སེམས་ནི་འདི་ལྟར་གཞིངས་བསྐྱེད་དོ། རྟེ་དུས་བདག་ཆེ་འབྲས་ལུ་ཡོད།
 མི་ཡི་སྤྱིད་པ་ལེགས་པར་ཐོབ། རྟེ་རིང་སངས་རྒྱས་རིགས་སུ་སྐྱེས། སངས་རྒྱས་སྐྱེས་སུ་ད་

ཟུར་ཏེ། ཁྱེ་བདག་གིས་ཅི་ནས་ཀྱང་། རིགས་དང་མཐུན་པའི་ལས་བརྩམས་ཏེ། རྫོན་མེད་
བཅུན་པའི་རིགས་འདི་ལ། རྫོག་པར་མི་འགྱུར་དེ་ལྟར་བྱ། ཁོང་བས་ཕྱག་དར་ཐུང་བོ་ལས། །
རི་ལྟར་རིན་ཆེན་རྟེན་པ་ལྟར། ཁྱེ་བཞིན་ཅི་ཞིག་ལྟར་སྟེས་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་འདི་བདག་
ལ་སྟེས། འགྲོ་བའི་འཆི་བདག་འཛོམས་བྱེད་པའི། བདུད་རྩིའི་མཆོག་ཀྱང་འདི་ཡིན་ནོ། འགྲོ་
བའི་དབུལ་བ་སེལ་བ་ཡི། མི་ཟད་གཏེར་ཡང་འདི་ཡིན་ནོ། འགྲོ་བའི་ནད་རབ་ཞིབྱེད་པའི། །
སྤོན་གྱི་མཆོག་ཀྱང་འདི་ཡིན་ནོ། སྤྲིད་ལམ་འབྱམ་ཞིང་དུབ་པ་ཡི། འགྲོ་བའི་རལ་བསྐའི་ལྷོན་
ཤིང་ཡིན། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་རན་འགོ་ལས། རྫོལ་བར་བྱེད་པའི་སྤྱི་སྟེགས་ཡིན། འགྲོ་བའི་
ཉོན་མོངས་གདུང་སེལ་བའི། སེམས་ཀྱི་ལྷ་བ་ཤར་བ་ཡིན། འགྲོ་བའི་མི་ཤེས་རབ་རིབ་དག།
དབྱིས་འབྱིན་ཉི་མ་ཆེན་པོ་ཡིན། དམ་ཆོས་འོ་མ་བསྐྱབས་པ་ལས། མར་གྱི་ཉིང་ཁུ་སྐྱང་བ་ཡིན། །
འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་སྤྲིད་པའི་ལམ་རྒྱ་ཞིང་། ཁྱེ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་སྤྱད་པར་འདོད་པ་ལ། འདི་
ནི་བདེ་བའི་མཆོག་ཏུ་ཉེར་གནས་ཏེ། སེམས་ཅན་འགོན་ཆེན་ཆོམ་པར་བྱེད་པ་ཡིན། བདག་
གིས་དེ་རིང་རྫོབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། སྤྱོད་སྤྱར་འགྲོ་བ་བདེ་གསེགས་ཉིད་དང་ནི། ཁར་དུ་བདེ་
ལ་འགོན་དུ་བོས་ཟིན་གྱིས། ལྟ་དང་ལྟ་མིན་ལ་སོགས་དགའ་བར་གྱིས། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེའུ་གསུམ་
པོ།

༥༥

ཀླུ་ལ་བའི་སྤྲུལ་གྱིས་དེ་ལྟ་བུར། བྱང་ཆུབ་སེམས་རབ་བརྟན་བཟུང་ནས། གཞུལ་བ་མེད་པར་
ཏྲག་ཏུ་ཡང་། བསྐྱབས་ལས་མི་འདའ་འབད་པར་བྱ། བབ་ཅོལ་བརྩམས་པ་གང་ཡིན་པའམ། །
གང་ཞིག་ལེགས་པར་མ་བརྟགས་པ། ཁྱེ་ནི་དམ་བཅས་བྱས་ཀྱང་ཀྱང་། བྱ་འམ་བཏང་ཞེས་
བརྟག་པའི་རིགས། སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་དེ་ཡི་སྤྲུལ། ཤེས་རབ་ཆེན་པོས་གང་བརྟགས་ཤིང་། །
བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་བརྟགས་བརྟགས་པ། ཁྱེ་ལ་བཞོལ་དུ་ཅི་ཞིག་ཡོད། གཞུལ་ཏེ་དེ་ལྟར་དམ་

བཅས་ནས། །ལས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པར་མ་བྱས་ན། །སེམས་ཅན་དེ་དག་ཀྱན་བསྐྱེས་པས། །བདག་གི་
 འགྲོ་བ་ཅི་འདྲར་ འགྱུར། །དངོས་པོ་ལལ་བ་རྩེ་ཟད་ལའང་། །ཡིད་ཀྱིས་སྒྲིབ་པར་བསམ་བྱས་
 བས། །མི་གང་སྒྲིབ་པར་མི་བྱེད་པ། །དེ་ཡང་ཡི་དྲགས་འགྱུར་གསུངས་ན། །སྤྱོད་མེད་པའི་
 བདེ་བ་ལ། །བསམ་པ་ཐག་པས་འགྲོན་གཉེར་ནས། །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེས་བྱས་ན། །བདེ་
 འགྲོར་ཇི་ག་འགྲོ་འགྱུར་རམ། །མི་གང་བྱང་ཆུབ་སེམས་བཏང་ཡང་། །དེ་དག་ཐར་བར་མཛད་
 པ་ནི། །ལུས་ཚུལ་བསམ་ཀྱིས་མི་བྱབ་སྟེ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཁོ་ནས་མཁྱེན། །དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་ལ། །ལྷུང་བའི་ནང་ན་ལྟེ་བ་སྟེ། །འདི་ལྟར་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་ན། །སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱི་
 དོན་ལ་དམན། །གང་གཞན་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་འདིའི། །བསོད་ནམས་བར་ཆད་གཤགས་བྱེད་པ། །
 སེམས་ཅན་དོན་ལ་དམན་འགྱུར་པས། །དེ་ཡི་ངན་འགྲོ་མུ་མཐའ་མེད། །སེམས་ཅན་གཅིག་གི་
 བདེ་བ་ཡང་། །བཤིག་ན་བདག་ཉིད་ཉམས་འགྱུར་ན། །ནམ་མཁའ་མ་ལུས་མཐའ་གྲས་པའི། །
 ལུས་ཅན་བདེ་བཤིག་སྒྲོས་ཅི་དགོས། །དེ་ལྟར་ལྟང་བ་སྟོབས་ལྡན་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་སྟོབས་
 ལྡན་པ་དག །འཁོར་བར་རེས་ཀྱིས་འདྲེ་བྱེད་ན། །ས་ཐོབ་པ་ལ་ཡུན་རིང་ཐོགས། །དེ་ལྟས་རི་
 ལྟར་དམ་བཅས་བཞིན། །བདག་གིས་གྲུས་པར་བསྐྱུབ་པར་བྱ། །དེར་ནས་བཙོན་པར་མ་བྱས་
 བ། །འོག་ནས་འོག་ཏུ་འགྲོ་བར་འགྱུར། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡན་མཛད་པའི། །སངས་རྒྱས་
 གངས་མེད་འདས་གྱུར་གྱང་། །བདག་ནི་རང་གི་ཉེས་པས་དེའི། །གསོ་བའི་སྒྲིབ་ཡུལ་མ་གྱུར་
 ཏོ། །ད་དུང་དེ་བཞིན་བདག་བྱེད་ན། །ཡང་དང་ཡང་དུ་འང་དེ་བཞིན་ཏེ། །ངན་འགྲོར་ནད་དང་
 འཆིང་བ་དང་། །བཅད་དང་གཤག་སོགས་སྤྱོད་པར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་གསཤགས་པ་འབྱུང་བ་
 དང་། །དད་དང་མི་ལུས་ཐོབ་པ་དང་། །དགོས་པ་སུང་བ་དེ་ལྟ་བུ། །དགོན་ན་ནམ་ཞིག་ཐོབ་
 པར་འགྱུར། །ནད་མེད་ཉི་མ་འདི་ལྟ་བུ། །ཟས་བཅས་འཆོ་བ་མེད་གྱང་ནི། །ཆོ་ནི་སྐད་ཅིག་བསྐྱེད་
 པ་སྟེ། །ལུས་ནི་ཐང་ཅིག་བརྟན་པོ་བཞིན། །བདག་གི་སྒྲིབ་པ་འདི་འདྲས་ནི། །མི་ཡི་ལུས་གྱང་

འཕོབ་མི་འགྱུར། །མི་ལུས་ཐོབ་པར་མ་གྱུར་ན། །སྤྲིག་པ་འབའ་ཞིག་དགེ་བ་མེད། །གང་ཆེ་
 དགེ་སྤྱད་སྐལ་ལྷན་ཡང་། །དགེ་བ་བདག་གིས་མ་བྱས་ན། །ངན་སོང་སྤྲུག་བསྐལ་ཀུན་མྱོངས་
 པ། །དེ་ཆེ་བདག་གིས་ཅི་བྱར་ཡོད། །དགེ་བ་དག་གྲང་མ་བྱས་ལ། །སྤྲིག་པ་དག་གྲང་ཉེར་བསགས་
 བ། །བསྐལ་བ་བྱེ་བ་བརྒྱར་ཡང་ནི། །བདེ་འགྲོའི་སྤྱོད་ཡང་ཐོས་མི་འགྱུར། །དེ་ཉིད་ཕྱིར་ན་བཙོན་
 ལྷན་གྱིས། །རྒྱ་མཚོ་ཆེར་གཡེངས་གཉའ་ཤིང་གི་ །ཁུ་གར་རུས་སྤྲུལ་མ་གཤིན་ཆུད་ལྟར། །མི་ཉིད་
 ཤིན་ཏུ་ཐོབ་དཀའ་གསུངས། །སྤྱད་ཅིག་གཅིག་བྱས་སྤྲིག་པས་གྲང་། །བསྐལ་བར་མནར་མེད་
 གནས་འགྱུར་ན། །ཐོག་མེད་འཁོར་བར་བསགས་སྤྲིག་གིས། །བདེ་འགྲོར་མི་འགྲོ་སྤྱོད་ཅི་དགོས། །
 དེ་ཙམ་ཁོན་མྱོང་གྱུར་ནས། །དེ་ནི་རྣམ་ཐར་མི་འགྱུར་ཏེ། །འདི་ལྟར་དེ་ནི་མྱོང་བཞིན་དུ། །
 སྤྲིག་པ་གཞན་དག་རབ་ཏུ་སྒྲེ། །འདི་འདྲའི་དལ་བ་རྟེན་གྱུར་ནས། །བདག་གིས་དགེ་གོམས་མ་
 བྱས་ན། །འདི་ལས་བསྐྱས་པ་གཞན་མེད་དེ། །འདི་ལས་མྱོངས་པ་འང་གཞན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་
 བདག་གིས་དེ་རྟོགས་ནས། །མྱོངས་པས་ཕྱིས་གྲང་སྤྱིད་ལུག་ན། །འཆི་བར་འགྱུར་བའི་རུས་ཀྱི་ཆོ།
 ལྷ་ངན་ཆེན་པོ་ལྷང་བར་འགྱུར། །དཔུལ་མེ་བཟོད་དཀའ་སྤྲུལ་རིང་དུ། །བདག་གི་ལུས་ལ་བསྐྱེག་
 གྱུར་ན། །འགྲོད་པ་མི་བཟད་མེ་འབར་བས། །སེམས་གདུང་འགྱུར་བ་གདོན་མི་བ། །ཤིན་ཏུ་
 རྟེན་དཀའ་ལན་པའི་ས། །རི་ཞིག་ལྟར་སྤྲིས་རྟེན་གྱུར་ནས། །བདག་ཉིད་ཤེས་དང་ལྷན་བཞིན་དུ།
 ཕྱིར་ཡང་དཔུལ་བ་དེར་ཁྲིད་ན། །སྤྲུགས་ཀྱིས་མྱོངས་པར་བྱས་པ་བཞིན། །བདག་ལ་འདིར་
 སེམས་མེད་དུ་བྱེད། །ཅིས་མྱོངས་བདག་གྲང་མ་ཤེས་ཏེ། །བདག་གི་ཁོང་ན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཞེ་
 སྤང་སྤྱེད་སོགས་དག་རྣམས་ནི། །རྒྱུ་ལག་ལ་སོགས་ཡོད་མིན་ལ། །དཔའ་མཛངས་མིན་ཡང་
 རི་ཞིག་ལྟར། །དེ་དག་གིས་བདག་བྱན་བཞིན་བྱས། །བདག་གི་སེམས་ལ་གནས་བཞིན་དུ། །
 དགའ་མགྱུར་བདག་ལ་གནོད་བྱེད་པ། །དེ་ལ་འང་མི་ཁྱོ་བཟོད་པ་ནི། །གནས་མིན་བཟོད་པ་སྤྱད་
 པའི་གནས། །གལ་ཏེ་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་རྣམས། །ཐམས་ཅད་བདག་ལ་དགར་ལངས་གྲང་། །དེ་

དག་གིས་ཀྱང་མཁར་མེད་པའི། །མེ་ནང་བྱིད་ཅིང་འཇུག་མི་རུས། །ཉོན་མོངས་སྟོབས་ཆེན་དག་
འདིས་ནི། །གང་དང་ཐུད་ན་རི་རབ་ཀྱང་། །ཐལ་བ་ཡང་ནི་མི་ལུས་པ། །དེར་བདག་སྐད་ཅིག་
གཅིག་ལ་འདོར། །བདག་གི་ཉོན་མོངས་དག་པོ་གང་། །དུས་རིང་ཐོག་མཐའ་མེད་པ་ལྟར། །
དག་གཞན་ཀྱང་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུར། །ཡུན་རིང་བུམ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །མཐུན་པར་རིམ་གྱོ་བསྟེན་བྱས་
ན། །ཐམས་ཅད་ཡན་དང་བདེ་བྱེད་ན། །ཉོན་མོངས་རྣམས་ནི་བསྟེན་བྱས་ན། །ཕྱིར་ཞིང་སྤྱག་
བསྐལ་གཞོད་པ་བྱེད། །དེ་ལྟར་ཡུན་རིང་རྒྱུ་ཆགས་དགར་གྱུར་པ། །གཞོད་པའི་ཚོགས་རབ་
འཕེལ་བའི་རྒྱ་གཅིག་སྤ། །བདག་གི་སྤྱིང་ལ་ངེས་པར་གནས་འཆའ་ན། །འཁོར་བར་འཛིགས་
མེད་དགའ་བར་ག་ལ་འགྱུར། །འཁོར་བའི་བཙོན་རའི་སྤང་མ་དཔལ་སོགས་སྤ། །གསོད་བྱེད་
གཤེད་མར་གྱུར་པ་འདི་དག་ནི། །གལ་ཏེ་སློ་གནས་ཆགས་པའི་བྱ་བ་ན། །གནས་ན་བདག་ལ་
བདེ་བ་ག་ལ་ཡོད། །དེ་ལྟར་རི་སྤྱིད་བདག་གིས་དག་འདི་མཛོན་སྤྱུམ་དུ། །ངེས་པར་མ་བཙོན་དེ་
སྤྱིད་བདག་འདིར་བཙོན་མི་འདོར། །རེ་ཞིག་གཞོད་བྱེད་རྒྱུང་དུ་ལ་ཡང་སྤོས་གྱུར་པ། །ང་རྒྱལ་
བདོ་རྣམས་དེ་མ་བཙོན་པར་གཉིད་མི་འོང་། །རང་བཞིན་འཆི་བས་སྤྱག་བསྐལ་གྱུར་པའི་ཉོན་
མོངས་དག །གཡུལ་དོར་དང་རེ་ཆོན་གྱིས་གཞོམ་པར་འདོད་པ་ཡང་། །མདའ་མདུང་མཚོན་
གྱིས་ཐོག་པའི་སྤྱག་བསྐལ་བྱེད་བསད་ནས། །དོན་མ་གྱུབ་པར་ཕྱིར་སྤོགས་འབྱེར་བར་མི་བྱེད་
ན། །ཉག་ཏུ་སྤྱག་བསྐལ་ཀྱན་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པ། །རང་བཞིན་དག་ངེས་གཞོམ་བཙོན་བདག་ལ་
དེང་། །སྤྱག་བསྐལ་བརྒྱ་ཕྱག་རྒྱར་གྱུར་གང་གིས་ཀྱང་། །ཡི་ཆད་སྤྱིད་ལུག་མི་འགྱུར་སྤོས་ཅི་
དགོས། །དོན་མེད་དག་ཡིས་མ་སྤོལ་བཏོད་པ་ཡང་། །ལུས་ལ་རྒྱན་དང་འདྲ་བར་སྤེལ་བྱེད་ན། །
དོན་ཆེན་སྤྱིར་ཡང་དག་བཙོན་གྱུར་པ། །བདག་ལ་སྤྱག་བསྐལ་ཅི་ཕྱིར་གཞོད་བྱེད་ཡིན། །
ཉ་པ་གདོལ་བ་ཞིང་པ་ལ་སོགས་པ། །རང་གི་འཚོ་བ་ཙམ་ཞིག་སེམས་པ་ཡང་། །གང་དང་ཆ་ལ་
སོགས་པའི་གཞོད་བཙོན་ན། །འགོ་བ་བདེ་ཕྱིར་བདག་ལྟ་ཅིས་མི་བཙོན། །སྤོགས་བཙུན་མ་

མཁའ་མཐས་གཏུགས་པའི། འགོ་བ་ཉོན་མོངས་ལས་བསྐྱལ་བར། དམ་བཅས་གང་ཆོ་བདག་
 ཉིད་ཀྱང། ཉོན་མོངས་རྣམས་ལས་མ་གྲོལ་བ། བདག་གི་ཆོད་ཀྱང་མི་ཤེས་པར། སྒྲིབ་ཅི་
 ལྟར་སྒྲོན་པ་མིན། དེ་ལྟས་ཉོན་མོངས་གཞིམ་པ་ལ། ཏྲག་ཏུ་བྱིར་མི་ལྷོག་པར་བྱ། འདི་ལ་
 བདག་གིས་ཞེན་བྱ་ཞིང་། ཁོཅ་ཏུ་བཟུང་ནས་གཡུལ་སྤྲད་དེ། རྣམ་པ་དེ་འདྲའི་ཉོན་མོངས་པ། ཉོན་
 མོངས་འཛམས་བྱེད་མ་གཏོགས་སོ། བདག་ནི་བསྐྱེད་ཏེ་བསད་གྱུར་ཏམ། བདག་
 གི་མགོ་བོ་བཅད་ཀྱང་སྤྲིའི། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཉོན་མོངས་པའི། དགྲ་ལ་འདུད་པར་མི་བྱའོ། ཐ་
 མལ་དག་པོ་ཡུལ་ནས་སྤྱང་ཡང་ནི། ཡུལ་གཞན་དག་ཏུ་གནས་ཤིང་ཡོངས་བཟུང་ནས། རུས་
 པ་བརྟས་ནས་དེ་ནས་བྱིར་ལྷོག་གི་ཉོན་མོངས་དག་ཚུལ་དེ་དང་འདྲ་མ་ཡིན། ཉོན་མོངས་ཉོན་
 མོངས་ཤེས་རབ་མིག་གིས་སྤོང་། བདག་ཡིད་ལས་བསལ་གང་ཏུ་འགོ་བར་འགྱུར། གང་ཏུ་
 གནས་ནས་བདག་གཞོད་བྱ་བྱིར་འོང་། སྤྱོ་ཞན་བདག་ལ་བརྩོན་པ་མེད་པར་ཟད། ཉོན་མོངས་
 རྣམས་ནི་ཡུལ་ན་མི་གནས་དབང་ཚོགས་ལ་མིན་པར་ནའང་མིན། དེ་ལས་གཞན་ནའང་མིན་ན་
 འདི་དག་གར་གནས་འགོ་བ་ཀུན་གཞོད་བྱེད། འདི་ནི་སྒྲུ་འདྲ་དེ་བྱིར་སྤྲིང་ལ་འཛིགས་སྤོངས་
 ཤེས་བྱིར་བརྩོན་པ་བསྟེན། རོན་མེད་ཉིད་ཏུ་བདག་ལ་དམུལ་སོགས་རྣམས་སུ་ཅི་སྟེ་གཞོད་པ་
 བྱེད། དེ་ལྟར་རྣམ་བསམས་ཅི་སྤྲད་བཤད་པ་ཡི། བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་ཏུ་འབད་པར་བྱ། རྒྱུན་
 པའི་དག་མ་མཉམ་ན་སྒྲན་དག་གིས། བརྩོན་དགོས་ནད་པ་སོས་པ་ག་ལ་ཡོད། བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་སྒྲིབ་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་བག་ཡོད་བརྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེ་ལུ་བཞི་པའོ། ། །
 བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིས། རབ་ཏུ་བསྐྱིམས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་མེ། སེམས་འདི་
 བསྐྱེད་པར་མ་བྱས་ན། བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་པར་ཡོང་མི་རུས། སེམས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་ཡན་བཏང་བས། མ་
 བར་མེད་གཞོད་པ་བྱེད་པ་ལྟར། སྤྱང་ཆེན་མ་སྤུལ་བྱོས་པ་ཡིས། འདི་ན་དེ་འདྲའི་གཞོད་
 མི་བྱེད། ཀུན་ནས་བྱུང་པའི་ཐག་པ་ཡིས། སེམས་ཀྱི་སྤྱང་པོ་དམ་བཅགས་ན། འཛིགས་པ་

ཐམས་ཅད་མེད་འགྱུར་ཞིང་། །དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ལག་ཏུ་འོང་། །སྤྲུག་དང་སེང་གེ་སྤྱང་ཆེན་
 ཉེད། །སྦྱུལ་དང་དག་རྒྱམས་ཐམས་ཅད་དང་། །སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བའི་སྤྱང་མ་དང་། །བྱད་མ་
 དེ་བཞིན་སྤྱོད་པོ་རྒྱམས། །སེམས་འདི་གཅིག་སྤྱོད་བཏགས་པ་ཡིས། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཏགས་
 པར་འགྱུར། །སེམས་འདི་གཅིག་སྤྱོད་བཏགས་ན། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྦྱུལ་བར་འགྱུར། །
 འདི་ལྟར་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། །སྤྲུག་བསྐྱུལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡང་། །སེམས་ལས་བྱུང་
 བ་ཡིན་ནོ་ཞེས། །ཡང་དག་གསུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན། །སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བའི་མཚོན་ཆ་རྒྱམས།
 སུ་ཞིག་གིས་ནི་ཆེད་དུ་བྱས། །ལུགས་བསྐྱེད་སྤྲུག་སྤྱོད་ཡིས་བྱས། །མོ་ཚོགས་དེ་དག་ཅི་ལས་
 བྱུང་། །དེ་འདྲ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །སྤྲུག་སེམས་ཡིན་པར་བྱབ་པས་གསུངས། །དེ་ལྟར་
 འཛིག་རྟེན་གསུམ་པོ་ན། །སེམས་ལས་འཛིགས་པ་གཞན་འགའ་མེད། །གལ་ཏེ་འགྲོ་བ་དཔྱུལ་
 པོར་ནས། །སྤྱོད་པའི་པ་རོལ་བྱིན་ཡིན་ན། །ད་དུང་འགྲོ་བ་ཀྱི་ཡོད་ན་སྤྱོད་ན། །སྤྱོད་པ་ཇི་ལྟར་
 པ་རོལ་བྱིན། །བདོག་པ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བཙས་ཏེ། །སྤྱོད་པ་ཀྱི་ལ་བཏང་སེམས་ཀྱིས། །སྤྱོད་
 པའི་པ་རོལ་བྱིན་གསུངས་ཏེ། །དེ་ལྟས་དེ་ནི་སེམས་ཉིད་དོ། །ཉ་ལ་སྤྲུག་པ་གང་ཞིག་ཏུ། །དེ་
 དག་གསོད་མི་འགྱུར་བར་བསྟན། །སྤྱོད་པའི་སེམས་ནི་ཐོབ་པ་ལས། །ཚུལ་བྱིས་པ་པ་རོལ་བྱིན་
 པར་བཤད། །སེམས་ཅན་མི་སྤྱོད་ནམ་མཁའ་བཞིན། །དེ་དག་གཞོམ་གྱིས་ཡོང་མི་ལང་། །
 སྤྱོད་པའི་སེམས་འདི་གཅིག་བཙོམ་ན། །དག་དེ་ཐམས་ཅད་ཚོམ་དང་འདྲ། །སྤྱོད་པའི་དེ་དག་
 ཀོས་གཡོག་ཏུ། །དེ་སྤྱོད་ཀོ་བས་གལ་ལང་། །ལྷམ་མཐིལ་ཙམ་གྱི་ཀོ་བས་ནི། །སྤྱོད་པའི་ཐམས་
 ཅད་གཡོགས་དང་འདྲ། །དེ་བཞིན་བྱི་རོལ་དངོས་པོ་ཡང་། །བདག་གིས་བྱིར་བསྐྱོག་མི་ལང་གི། །
 བདག་གི་སེམས་འདི་བྱིར་བསྐྱོག་བྱུང་། །གཞན་རྒྱམས་བསྐྱོག་ཀོ་ཅི་ཞིག་དགོས། །སེམས་གསལ་
 གཅིག་བསྐྱོད་འབྲས་བྱ་གང་། །ཆོངས་ལ་སྤྲུག་པ་ཡིན་པ་ལྟར། །ལུས་དག་བཙས་པའི་འབྲས་
 སུ་ཡང་། །སྤྱོད་པ་ཞན་པས་དེ་ལྟ་མིན། །བསྐྱེད་པ་ཆོད་དང་ནི་དཀའ་བྱུང་། །ཡུན་རིང་དུས་

ལུ་སྤྱད་བྱས་ཀྱང་། །སེམས་གཞན་གཡེངས་པས་བྱས་པ་ནི། །དེ་ཉིད་རིག་པས་དོན་མེད་གསུངས། །
 གང་གིས་ཆོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མཆོག་ །སེམས་ཀྱི་གསང་འདི་མ་ཤེས་ན། །འདེམ་བྱས་བསྐྱེད་པ་
 གཞིམ་འདོད་ཀྱང་། །དེ་དག་དོན་མེད་ཀྱི་ནར་འབྱམས། །དེ་ལྟ་བུ་བདག་གི་སེམས་འདི་ནི། །
 ལེགས་བསྐྱེད་ལེགས་པར་བསྐྱེད་བར་བྱ། །སེམས་བསྐྱེད་བརྟུལ་ཞུགས་མ་གཏོགས་པ། །བརྟུལ་
 ཞུགས་མང་པོས་ཅི་ཞིག་བྱ། །མ་གྲངས་གྲོལ་བའི་ཁྱོད་ །གནས་ན། །བསྐྱེད་པ་ཉེ་མ་ །ཡི་བག་བྱེད་
 བཞིན། །སྐྱེ་བོ་དཔེ་ཁྱོད་གནས་པས་ཀྱང་། །སེམས་ཀྱི་མ་འདི་རྟག་ཏུ་བསྐྱེད་། །མ་ཡི་སྐྱེད་པ་སྐྱེད་
 རྒྱུ་ལྟ་ཡིས། །སྐྱེད་པ་འདྲ་མ་ཡི་བག་བྱེད་ན། །བསྐྱེད་པ་འཛོམས་རིས་འཛོམས་སྐྱེད་པ་དག་ །སེམས་
 ཀྱི་མ་ལྟ་ཅིས་མི་སྤྱད་། །སྤྱོད་པ་འདི་འདྲས་གནས་བྱེད་ན། །སྐྱེ་བོ་དཔེ་ཁྱོད་གནས་སམ། །
 ལུ་མེད་ཁྱོད་ན་གནས་ཀྱང་རུང་། །སྤོམ་བཙོན་བརྟན་པ་ཉམས་མི་འགྱུར། །འདག་གི་རྟོག་དང་
 བཀྱར་རྟོག་དང་། །ལུས་དང་འཛོལ་མེད་སྤྱི་ཞིང་། །དགོ་བ་གཞན་ཡང་ཉམས་སྤྱི་ཡི། །སེམས་ནི་
 བམ་ཡང་ཉམས་མི་བྱ། །སེམས་བསྐྱེད་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ནི། །དཔེ་པ་དང་ནི་ཤེས་བཞིན་དག།
 སྐྱེད་པ་བཟང་ཀྱང་སྤྱངས་ཤིག་ཅིས། །འདག་ནི་དེ་ལྟར་ཐལ་མོ་སྤྱོད། །ནད་ཀྱིས་དཀྱུགས་པའི་མི་
 དག་ནི། །ལས་རྣམས་ཀུན་ལ་མཐུ་མེད་པ། །དེ་བཞིན་མྱོངས་པས་སེམས་དཀྱུགས་པ། །ལས་
 རྣམས་ཀུན་ལ་མཐུ་མེད་དོ། །ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་སེམས་ལྟར་པའི། །ཐོས་དང་བསམས་དང་
 བསྐྱེད་པ་ཡང་། །སྤོམ་ལྟུང་པའི་ཁྱེད་ཞིན་དུ། །དཔེ་པ་ལ་ནི་དེ་མི་གནས། །ཐོས་ལྟར་དང་པ་
 ཅན་དང་ནི། །བཙོན་པ་ལྟར་ལེན་དུ་མ་ཡང་། །ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་སྤྱོད་ཆགས་པས། །
 ལྟར་པའི་རྟོག་དང་བཅས་པར་འགྱུར། །ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་རྒྱུ་དག་ །དཔེ་པ་ཉམས་
 པའི་རྗེས་འབྱེད་པས། །བསྐྱེད་པ་ཉམས་དག་ནི་ཉེར་བསམས་ཀྱང་། །རྒྱུ་བོས་སྐྱེད་པ་བཞིན་དཔེ་
 འགྲོར་འགྲོ། །ཉོན་མོངས་ཆོས་རྒྱུ་ཆོགས་འདི་ནི། །སྤྱུགས་སྤྱུགས་ཆོས་པར་བྱེད་པ་རྟེ། །སྤྱུགས་
 རྟོག་ལྟར་དག་འཕྲོག་ཅིང་། །འདེམ་འགྲོའི་སྐྱེད་ཀྱང་འཛོམས་པར་བྱེད། །དེ་བས་དཔེ་པ་ཡིད་

སྒྲིབ་ནས། གཏུ་དུ་ནམ་ཡང་མི་གཏང་ངོ། །སོང་ནའང་ངན་འགྲོའི་གཞོན་པ་དག དྲན་པར་བྱས་
 ཉེ་ཉེ་བར་བཞག། སྒྲིབ་དང་ནི་འགྲོགས་པ་ལས། མཁའ་པོས་རྗེས་སུ་བཟུན་པ་དང་། །
 འཛིགས་པས་སྒྲིབ་ལྡན་གྲས་བྱེད་ལ། དྲན་པ་བདེ་སྒྲིབ་ཉིད་དུ་སྒྲི། སངས་རྒྱུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔལ་དག གཏུ་ཏུ་ཐོགས་མེད་གཟིགས་པར་ལྡན། རྟེན་པ་ཐམས་ཅད་སྒྱུན་སྒྲིབ་ན། རྟག་པར་
 བདག་ནི་གནས་སོ་ཞེས། རྟེན་ལྟར་བསམས་ནས་ངོ་ཚད་དང་། གཏུ་དང་འཛིགས་ལྡན་དེ་བཞིན་
 མཐོས། རྟེན་ནི་སངས་རྒྱུ་རྗེས་དྲན་པའང་། རྟེན་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་། གང་ཆེ་དྲན་པ་
 ཡིད་སྒྲིབ་ནས། བསྐྱེད་བའི་དོན་དུ་གནས་གྱུར་པ། རྟེན་ཆེ་ཤེས་བཞིན་འོང་འགྱུར་ཞིང་། སོང་བ་
 དག་ཀྱང་ཕྱིར་འོང་འགྱུར། རྟེན་ཞིག་དང་པོར་འདི་འདྲའི་སེམས། འདི་ནི་སྒྲིབ་བཅས་ཤེས་བྱས་
 བས། རྟེན་ཆེ་བདག་གིས་ཤིང་བཞིན་དུ། ཟུངས་སྐྱབ་པར་ནི་གནས་པར་བྱ། རྟོན་མེད་གཡེང་
 བར་ལྟ་བུ་ནི། བཅས་ཡང་བདག་གིས་མི་བྱ་སྟེ། རྟེན་པར་སེམས་པས་རྟག་ཏུ་ནི། མིག་ནི་ལབ་
 སྟེ་བལྟ་བར་བྱ། ལྟ་བ་དལ་བསའི་ཆེད་དུ་ནི། རྟེན་འགའ་ཕྱོགས་སུ་བལྟ་བར་བྱ། འགའ་ཞིག་
 མིག་ལམ་སྒྲིབ་གྱུར་ན། བལྟས་ནས་འོངས་པ་ལེགས་ཞེས་བརྗོད། ལམ་སོགས་འཛིགས་པ་
 བརྟག་པའི་ཕྱིར། ཡང་དང་ཡང་དུ་ཕྱོགས་བཞིར་བལྟ། འལ་བསོས་ཁའི་ཕྱིར་བལྟས་ནས། རྒྱབ་
 གྱི་ཕྱོགས་སུ་བལྟ་བར་བྱ། མཐུན་དང་རྒྱབ་ཏུ་བརྟག་བྱས་ནས། འགྲོ་འམ་ཡང་ན་འོང་བྱ་སྟེ། །
 རྟེན་ལྟར་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ། རྟོགས་པ་ཤེས་ནས་སྒྱུད་པར་བྱ། ལུས་ཀྱིས་འདི་ལྟར་
 གནས་བྱ་ཞེས། བྱ་བ་བསྟོགས་ནས་དེ་ནས་ནི། སྐབས་སུ་ལུས་འདི་རི་ལྟ་བུར། གནས་པ་
 ཡིན་ཞེས་བལྟ་བར་བྱ། སེམས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཆེན་ཕྱོགས་པ་ནི། ཆོས་ལ་སེམས་པའི་ཀ་ཆེན་ལ། རི་
 ལྟར་བརྟགས་པ་མི་འཆོར་བར། རྟེན་ལྟར་འབད་པ་གཏུ་གྱིས་བརྟག་ཅི་ནས་ཉིང་འཛིན་བཅོམ་
 པ་ནི། སྒྲིབ་ཅིག་གཅིག་ཀྱང་མི་འཆོར་བར། བདག་གི་ཡིད་འདི་གར་སྒྲིབ་ཅིས། རྟེན་ལྟར་ཡིད་
 ལ་སོ་སོར་བརྟག་འཛིགས་དང་དགའ་སྟོན་སོགས་འབྲེལ་བར། གལ་ཏེ་མི་རུས་ཅི་བདེར་བྱ། །

འདི་ལྟར་སྤྱོད་པའི་དུས་དག་ཏུ། རྩུལ་ཁྲིམས་བཏང་སྟོམས་བཞག་པར་གསུངས། གང་ཞིག་
བསམ་ཏེ་བྱར་བརྩམས་པ། རྟེན་ལས་གཞན་དུ་མི་བསམ་སྟེ། རྟེན་གཏད་པ་ཡི་བསམ་པ་ཡིས། རྟེན་ཅིང་རེ་ཞིག་བསྐྱབས་པར་བྱ། རྟེན་ལ་ཁྲི་ཀུན་ལེགས་བྱས། གཞན་དུ་གཉིས་ཀར་མི་འགྱུར་
རོ། ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་ཏེ་ཉོན་མོངས། རྟེན་ལ་ཁྲི་འཕེལ་མི་འགྱུར། བྲེ་མོའི་གཏམ་ནི་སྤྱ་
ཚོགས་དང་། རྟོ་མཚར་ལྟར་མོ་རྣམ་མང་པོ། ཀླུ་ལ་འདུག་པར་གྱུར་པ་ན། རྟེན་ལ་ཆགས་
པ་སྤང་བར་བྱ། རྟོན་མེད་ས་རྟོ་རྩ་གཅོད་དང་། ས་རིས་འབྲི་སོགས་བྱེད་གྱུར་ན། བདེ་
གསེགས་བསྐྱབ་པ་དམ་བུས་ནས། སྤྱག་པས་དེ་ཡི་མོད་ལ་དོར། གང་ཆོ་བསྟོད་པར་འདོད་
གྱུར་ཏམ། སྤྱ་བར་འདོད་པར་གྱུར་ན་ཡང་། རྟེན་པོར་རང་གི་སེམས་བརྟགས་ནས། བརྟན་
པས་རིགས་པ་ལྟན་པར་བྱ། གང་ཆོ་རང་ཡིད་ཆགས་པ་དང་། རྟོ་བར་འདོད་པ་དེ་ཡི་ཆོ། ལས་སུ་མི་བྱ་སྤྱ་མི་བྱ། ཤིང་བཞིན་དུ་ནི་གནས་པར་བྱ། རྟོད་དང་ག་ཞར་བཅས་པ་འཇམ། གལ་
ཏེ་དང་རྩུལ་རྩུགས་ལྟན་པའཇམ། མཚར་འབྲུབ་ཡི་བསམ་པ་དང་། གལ་ཏེ་སྟོར་འབྲིན་བསྐྱ་
སེམས་སམ། གང་ཆོ་བདག་བསྟོད་ལྟར་ལེན་པའཇམ། གཞན་ལ་སྟོད་པ་ཉིད་དང་ནི། གསེ་
བཅས་འབྱེད་དང་བཅས་གྱུར་པ། རྟེན་ཅིང་བཞིན་གནས་པར་བྱ། རྟོད་དང་བཀྱར་སྟེ་གསེགས་
འདོད་པའཇམ། གཡོག་འཁོར་དོན་དུ་གཉེར་འདོད་པའཇམ། བདག་སེམས་རིམ་གྱོ་འདོད་གྱུར་
ན། རྟེན་ཅིང་བཞིན་གནས་པར་བྱ། གཞན་དོན་ཡལ་བར་འདོར་བ་དང་། རྟེན་དོན་གཉེར་
བར་འདོད་པ་དང་། སྤྱ་བར་འདོད་པའི་སེམས་བྱུང་ན། རྟེན་ཅིང་བཞིན་གནས་པར་བྱ། མི་
བཟོད་ལེ་ལོ་འཛིགས་པ་དང་། རྟེན་བཞིན་སྤྱི་བརྟོན་སྤྱོད་དང་། རྟེན་གྱི་སྤྱོགས་ཞེན་སེམས་
བྱུང་ན། རྟེན་ཅིང་བཞིན་གནས་པར་བྱ། རྟེན་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་། རྟོན་མེད་བརྟོན་
པའི་ཡིད་བརྟགས་ནས། རྟེན་ཅིང་བཟོན་གཉེན་པོ་ཡིས། རྟེན་ཅི་བརྟན་པོར་གཟུང་བར་བྱ། ཤིན་
ཏུ་རེས་དང་རབ་དད་དང་། བརྟན་དང་གུས་དང་ཞེ་སར་བཅས། རྟོ་ཆོ་ཤེས་དང་འཛིགས་

བཅས་དང་། ཞི་ཞིང་གཞན་དགའ་བྱེད་ལ་བརྩོན། ལམ་རྩལ་མི་མཐུན་གྱིས་པ་ཡི། འདོད་པ་
 རྣམས་གྱིས་མི་སྒྲོ་ཞིང་། ཉོན་མོངས་སྒྲིས་པས་འདི་དག་གི། སེམས་འདི་བྱུང་སྒྲུལ་བརྩེར་ལུན་
 དང་། ལམ་ན་མ་ཐོ་མེད་དངོས་ལ། བདག་དང་སེམས་ཅན་དབང་བྱས་ཤིང་། སྦྱལ་པ་བཞེན་
 དྲུང་མེད་པར། ཡིད་འདི་རྟག་ཏུ་གཟུང་བར་བྱ། རིང་ཞིག་ལོན་ནས་དལ་བའི་མཆོག་ཐོབ་
 པ་ཡང་དང་ཡང་བསམས་ནས། སེམས་དེ་ལྟ་བུར་རི་རབ་ལྟར། རབ་ཏུ་མི་གཡོ་གཟུང་བར་བྱ།
 བྱ་ཆོད་གལ་ཆགས་པ་ཡིས། ལམ་རྩལ་ལུན་ཏུ་བཤལ་བྱིད་ཀྱང་། ཡིད་ཁྱོད་མི་དགར་མི་
 བྱེད་ན། ཏུ་ཕྱི་ཕྱིར་ཁ་ཏ་བྱེད། ལུས་འདི་བདག་གིས་གཟུང་བྱས་ནས། ཡིད་ཁྱོད་ཅི་ཕྱིར་
 སྤང་བར་བྱེད། ཁྱོད་དང་འདི་གཉིས་སོ་སོ་ན། དེས་གོ་ཁྱོད་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ། རྫོངས་པའི་ཡིད་
 ཁྱོད་ཅི་ཡི་ཕྱིར། ཤིང་གཟུགས་གཙང་མ་གཟུང་མི་བྱེད། མི་གཙང་ཆོགས་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར་འདི།
 རུལ་པ་བསྐྱངས་ཏེ་ཅི་ཞིག་རུང་། ཐོག་མར་བགས་པའི་རིམ་པ་འདི། རང་གི་སྒྲོ་ཡིས་ཐ་དད་
 བྱ། ཤེས་རུས་པའི་བྲ་བ་ལས། ཤེས་རབ་མཆོན་གྱིས་གྲུང་དུ་བྱེ། རུས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་བྱེ་
 བྱས་ནས། རྒྱུ་གི་བར་དུ་བལྟ་བྱ་ཞིང་། འདི་ལ་སྒྲིང་བོ་ཅི་ཡོད་ཅེས། བདག་ཉིད་གྱིས་ནི་
 བརྟག་པར་གྱིས། དེ་ལྟར་འབད་དེ་བཅའ་ཀྱང་དེར། ཁྱོད་གྱིས་སྒྲིང་བོ་མ་མཐོང་ན། ཏུ་དྲུང་
 ཅི་ཕྱིར་ཆགས་རྩལ་གྱིས། ཁྱོད་ནི་ལུས་འདི་སྤང་བར་བྱེད། ཁྱོད་གྱིས་མི་གཙང་བཟར་མི་རུང་།
 བག་ཀྱང་བརྟུང་དུ་མི་རུང་ལ། རྒྱུ་ལྟོང་གཞི་བ་ཏུ་མི་རུང་ན། ལུས་གྱིས་ཁྱོད་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ།
 ཉིས་ན་ཐ་དད་བྱ་ཆོད་གྱིས། ཟས་ཀྱི་དོན་དུ་འདི་བསྐྱང་རིགས། མི་འོ་ཅོག་གི་ལུས་འདི་ནི།
 བཞོལ་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་ཟད། འདི་ལྟར་ཁྱོད་གྱིས་བསྐྱངས་ཀྱང་ནི། འཆི་བདག་བརྩེ་བ་མེད་
 པ་ཡིས། ཐོགས་ཏེ་བྱ་དང་བྱིར་བྱིན་ན། དེ་ཆོ་ཁྱོད་གྱིས་ཅི་བྱར་ཡོད། བཟན་གཡོག་བཞོལ་དུ་
 མི་བརྟུབ་ལའང་། བོས་ལ་སོགས་པ་མི་སྒྲིན་ན། ལུས་འདི་བསྒྲོད་ཀྱང་གཞན་འགོ་ན། ཁྱོད་
 གོ་ཅི་སྟེ་ཤ་ཐང་གསོ། འདི་ལ་གྲུ་རྩལ་བྱིན་ནས་ནི། ཏུ་ནི་རང་གི་དོན་བྱེད་ལྟག་ལམ་པ་མེད་

བར་འདི་ལ་ནི། བཅས་ཅད་སྒྱིན་པར་མི་བྱའོ། །འགྲོ་དང་འོང་བའི་རྟེན་ཅམ་དུ། །ལུས་ལ་གྱུ་ཡི་
 སྒོ་བཞག་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་དོན་སྒྲུབ་པའི་བྱིར། །ཡིད་བཞིན་གྱི་ནི་ལུས་སུ་བསྒྱུར། །དེ་
 ལྟར་རང་དབང་ཡོད་ཀྱིས་ཏེ། །རྟག་ཏུ་འཇུག་པའི་བཞིན་དུ་གྱིས། །སློག་ཉེར་དོ་བྱུང་ཡོངས་ཐོང་
 སྟེ། །འགྲོ་བའི་བཤེས་དང་གསོང་པོར་གྱིས། །བྲི་ལ་སོགས་པ་བབ་ཅོལ་དུ། །སྒྲི་དང་བཅས་
 བར་མི་དོར་རོ། །སྒྲོ་ཡང་དག་ཏུ་མི་དབྱེ་སྟེ། །རྟག་ཏུ་གཅོམ་སྒྲུང་དགའ་བར་བྱ། །རྒྱ་སྒྲུང་བྱི་ལ་
 ཆོམ་རྒྱན་དག་སྒྲུ་མེད་འཇབ་ཅིང་འགྲོ་བ་ཡིས། །མདོན་པར་འདོད་པའི་དོན་སྒྲུབ་པ། །ཐུབ་
 པས་རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་སྒྱུད། །གཞན་ལ་ཞེན་བསྐྱལ་འདེབས་མཁས་ཤིང་། །མ་བཅོལ་ཕན་པ་
 བྱེད་པའི་དག་གྲས་པས་སྒྲི་བོས་སྤང་བཀྱིས་ཏེ། །རྟག་ཏུ་ཀུན་གྱི་སྒྲོབ་མར་གྱུར། །ལེགས་པར་
 སྒྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་ལ། །དགོ་བར་གསུངས་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ། །བསོད་ནམས་བྱེད་པ་མཐོང་
 གྱུར་ན། །བརྟོད་པས་ལེགས་པར་དགའ་བ་བསྒྱེད། །སློག་ན་ཡོན་ཏན་བརྗོད་བྱ་ཞིང་། །ཡོན་
 ཏན་བརྗོད་ན་རྗེས་སུ་བརྗོད། །རང་གི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་ན་དེ། །ཡོན་ཏན་ཤེས་པར་རིག་པར་བྱ། །
 རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་དགའ་བྱིར་ཏེ། །དེ་ནི་རིན་གྱིས་ཉོ་ནའང་དགོན། །དེ་ལྟས་གཞན་བྱས་ཡོན་
 ཏན་གྱིས། །དགའ་བའི་བདེ་བ་སྒྱུད་པར་བྱ། །བདག་ལ་འདིར་གོད་ཡོང་མེད་ལ། །པ་རོལ་ཏུ་
 ཡང་བདེ་བ་ཆེ། །ཉེས་པས་མི་དགའ་སྐྱུག་བསྐྱལ་ཞིང་། །པ་རོལ་ཏུ་ཡང་སྐྱུག་བསྐྱལ་ཆེ། །སྒྲི་ན་
 ཡིད་མེབས་འབྲེལ་བ་དང་། །དོན་གསལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། །ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་སྤངས་པ་
 དང་། །འཇམ་ཞིང་རན་པར་སྒྲུབ་པར་བྱ། །མིག་གིས་སེམས་ཅན་ལྟ་ན་ཡང་། །འདི་དག་ཉིད་
 ལ་བརྟེན་ནས་བདག་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས། །དྲང་ཞིང་བྱམས་པའི་རྩྭ་ལ་གྱིས་བཟ། །
 རྟག་པར་མདོན་ཞེན་གྱིས་བསྐྱང་བའམ། །གཉེན་པོ་ཡིས་ནི་བསྐྱང་བ་ཉིད། །ཡོན་ཏན་དང་ནི་
 ཕན་འདོགས་ཤིང་། །སྐྱུག་བསྐྱལ་བ་ལ་དགོ་ཆེན་འགྱུར། །མཁས་ཤིང་དད་དང་ལྡན་བྱས་ནས། །
 ལས་རྣམས་བདག་གིས་རྟག་ཏུ་བྱ། །ལས་རྣམས་ཀུན་ལ་སུ་ལ་ཡང་། །རྟོས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་འོ། །

སྒྲིབ་པའི་པ་ལོ་ལ་ཕྱིན་ལ་སོགས། གོང་ནས་གོང་དུ་བྱུང་ཞུགས་སྟུང་། རྒྱུ་དུའི་ཕྱིར་ནི་ཆེ་མི་
གཏང་། གཏེ་ཆེར་གཞན་གྱི་དོན་བསམ་མོ། ཉེ་ལྷར་རིག་བྱས་གཞན་དོན་ལ། ཉུག་ཏུ་བཙོན་
བས་གནས་པར་བྱ། སྤྱགས་རྗེ་མངའ་བ་རིང་གཟིགས་པས། བཀག་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་གནང་།
ལོག་པར་ལྷང་དང་མགོན་མེད་དང་། བརྟུལ་ཞུགས་གནས་ལ་བགོ་བྱ་ཞིང་། རཅ་པ་ཅམ་དུ་
བཟའ་བྱ་སྟེ། ཆོས་གོས་གསུམ་མ་གཏོགས་པ་སྒྲིབ། དམ་པའི་ཆོས་ནི་སྒྲིབ་པའི་ལུས། དཔན་
ཆོགས་ཆེད་དུ་གཞོད་མི་བྱ། ཉེ་ལྷར་བྱས་ན་སེམས་ཅན་གྱི། བསམ་པ་ལྷུང་དུ་རྫོགས་པར་
འགྱུར། སྒྲིབ་རྗེའི་བསམ་པ་མ་དག་པར། ལུས་འདི་གཏང་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཅི་ནས་འདི་དང་
གཞན་དུ་ཡང་། དོན་ཆེན་སྐབ་པའི་རྒྱར་གཏང་ངོ་། མ་གུས་པ་ལ་ཆོས་མི་བཤད། མི་ན་བཞིན་
དུ་མགོ་དཀྱིས་དང་། གཏུགས་དང་འཁར་བ་མཆོན་ཐོགས་དང་། མགོ་བོ་གཡོགས་པ་དག་ལ་
མིན། དམན་ལ་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེ་དང་། སྒྲིས་པ་མེད་པར་བྱད་མེད་མིན། དམན་དང་མཆོག་
གི་ཆོས་རྣམས་ལ། མཚུངས་པར་གྲུས་པས་ཀྱན་ཏུ་སྟུང་། རྒྱ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་སྟོད་གྱུར་པ། དམན་
པའི་ཆོས་ལ་སྟུར་མི་བྱ། སྒྲིབ་པ་ཡོངས་སུ་དོར་མི་བྱ། མདོ་དང་ཐུགས་ཀྱིས་འདྲིད་མི་བྱ། །
སོ་ཤིང་དང་ནི་མཆིལ་མ་དག ཉོར་བ་ན་ནི་དགབ་པར་བྱ། གཅི་ལ་སོགས་པའང་ལོངས་སྟོད་
པའི། རྒྱ་དང་ཐང་ལ་དོར་བ་སྟུང་། ཁ་བཀང་བ་དང་སྒྲ་བཅས་དང་། ཁ་གདངས་ནས་ནི་བཟའ་
མི་བྱ། རྒྱང་པ་བརྒྱུད་སྟེ་མི་འདུག་ཅིང་། ལག་པ་མཉམ་པར་མི་མཉེའོ། བཞོན་པ་མལ་སྟན་
གནས་དག་ཏུ། བྱད་མེད་གཞན་དང་གཅིག་མི་བྱ། འཇིག་རྟེན་མ་དད་གྱུར་པ་ཀྱན། མཐོང་
དང་བྱིས་ཏེ་སྤང་བར་བྱ། སོར་མོས་བད་ནི་མི་བྱ་སྟེ། ཀྱས་དང་བཅས་པས་གཡས་པ་ཡི། །
ལག་པ་དག་ནི་ཀྱན་གྱིས་ཀྱང་། ལམ་ཡང་དེ་ལྷར་བསྟན་པར་བྱ། ལག་པ་ཤས་ཆེར་བསྒྲོད་
མིན་ཏེ། རྒྱང་བྱད་བསྒྲོད་པ་སྒྲ་བསྒྲགས་པ། སེ་གོ་ལ་ལ་སོགས་བད་བྱ་སྟེ། གཞན་དུ་མ་
བསྐམས་པར་འགྱུར་ངོ། མགོན་པོ་ལྷང་ན་འདས་གཟིམས་ལྷར། འདོད་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཉལ་

བར་བྱ། ཤེས་བཞིན་སྐྱར་དུ་ལྷང་སེམས་ལ། ཤོག་མ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་སྐྱར། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའི་སྟོད་པ་དག ཚད་མེད་པར་ནི་གསུངས་པ་ལས། སེམས་སྐྱར་བ་ཡི་སྟོད་པ་ནི། འཇམ་པར་
 དེ་སྤྱིད་སྟུང་པར་བྱ། ཉིན་དང་མཚན་མོ་ལན་གསུམ་དུ། ལྷང་པོ་གསུམ་པ་གདོན་བྱ་ཞིང་། །
 ཀླུ་ དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་བརྟེན་ནས། ལྷང་བའི་ལྷག་མ་ དེས་ཞི་བྱ། རང་ངམ་གཞན་གྱི་
 དབང་ཡང་རུང་། གནས་སྐབས་གང་དུ་ཅི་སྟོད་ཀྱང་། བསྐྱབ་པར་གསུངས་པ་གང་ཡིན་པའི།
 གནས་སྐབས་དེ་ལ་འབད་དེ་བསྐྱབ། ཀླུ་ཐུག་ནམས་གྱིས་མི་བསྐྱབ་པ། རྟེན་གང་ཡང་
 ཡོད་མིན་ཏེ། རྟེན་གནས་པའི་མཁས་པ་ལ། བསོད་ནམས་མི་འགྱུར་གང་ཡང་མེད། །
 དངོས་སམ་ཡང་ན་བརྒྱད་ཀྱང་རུང་། སེམས་ཅན་དོན་ལས་གཞན་མི་སྟུང། སེམས་ཅན་ཁོ་ནའི་
 དོན་གྱི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་ཕྱིར་བསྟོའོ། རྟག་པར་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི། ཤེས་
 ཚེན་དོན་ལ་མཁས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བརྟུལ་ཞུགས་མཚོག་ ཤོག་གི་ཕྱིར་ཡང་
 མི་བཏང་ངོ་། རབ་ལ་འབྱུང་བ་ཡི་རྣམ་ཐར་ལས། སྒྲ་མ་བརྟེན་པའི་ཆུལ་ལྟར་བསྐྱབ། འདི་
 དང་སངས་རྒྱས་བཀའ་སྩལ་གཞན། མདོ་སྡེ་བསྟགས་ནས་ཤེས་པར་བྱ། མདོ་སྡེ་རྣམས་ལས་
 བསྐྱབ་པ་སྣང་། རྟེན་སམ་མདོ་སྡེ་བསྟགས་པར་བྱ། བཅའ་མཁའི་སྡིང་པོའི་མདོ་སྡེ་ནི། ཤོག་མ་ཉིད་
 དུ་བལྟ་བར་བྱ། གང་ཕྱིར་རྟག་ཏུ་སྟུང་པ་ནི། རྟེན་ལས་རྒྱ་ཆེར་རབ་སྟོན་པས། བསྐྱབ་པ་ཀྱང་
 ལས་བརྟན་པ་ཡང་། འཇམ་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བལྟ། ཡང་ན་རེ་ཞིག་མདོར་བསྐྱས་པའི། མདོ་
 རྣམས་ཀྱང་ལས་བརྟན་པར་བལྟ། འབགས་པ་སྐྱབ་ཀྱིས་མཛད་པའི། གཉིས་པོ་འང་འབད་
 པས་བལྟ་བར་བྱ། གང་ལས་གང་ནི་མ་བཀག་པ། རྟེན་ཉིད་སྟུང་པར་བྱ་བ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་
 སེམས་ནི་བསྐྱང་བའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་པ་མཐོང་ནས་ཡང་དག་སྟུང། ལུས་ དང་སེམས་གྱི་གནས་
 སྐབས་ལ། ཡང་དང་ཡང་དུ་བརྟག་བྱ་བ། འདི་ཉིད་ཁོ་ན་མདོར་ན་ནི། ཤེས་བཞིན་བསྐྱང་
 བའི་མཚན་ཉིད་དོ། ལུས་གྱིས་འདི་དག་སྟུང་པར་བྱ། ཚིག་ཙམ་བརྟོད་པས་ཅི་ཞིག་འགྱུབ། །

སྒྱུ་དབྱུང་བསྐྱུགས་པ་ཙམ་གྱིས་ནི། འད་པ་དག་ལ་ཡན་འགྱུར་རམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 སྒྱུ་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་ཤེས་བཞིན་བསྐྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེའུ་ལྟ་བུའོ། ། །
 བསྐྱུལ་བ་སྟོང་དུ་བསགས་པ་ཡི། སྒྱིན་དང་བདེ་གཤེགས་མཆོད་ལ་སོགས། ལེགས་སྒྱུད་གང་
 ཡིན་དེ་ཀུན་གྱང་། ཁོང་ཁོ་གཅིག་གིས་འཛོམས་པར་བྱེད། ཞེ་སྒང་ལྟ་བུའི་སྤྲིག་པ་མེད། །
 བཟོད་པ་ལྟ་བུའི་དཀའ་བྱུང་མེད། རྟེན་བས་བཟོད་ལ་ནན་ཏན་དུ། སྒྲ་ཚོགས་རྩལ་གྱིས་བསྒྲུམ་
 པར་བྱ། ཞེ་སྒང་ཟུག་ཏུའི་སེམས་འཆང་ན། ཡིད་ནི་ཞི་བ་ཉམས་མི་ཐོང་། འགའ་དང་བདེ་
 བའང་མི་འཐོབ་ལ། གཉིད་མི་འོང་ཞིང་བརྟན་མེད་འགྱུར། གང་དག་ནོར་དང་བཀྱར་སྟེ་ཡིས། །
 དྲིན་བྱིན་དེ་ལ་བརྟེན་གྱུར་པ། རྟེན་དག་གྱང་ནི་སྒང་ལྟ་བུའི་། རྟེན་དཔོན་དེ་ལ་གསོད་པར་རྒྱོལ།
 དེ་ཡི་མཛའ་བཤེས་སྒྲོ་བར་འགྱུར། སྒྱིན་པས་བསྐྱུས་གྱང་བསྟེན་མི་བྱེད། མདོར་ན་ཁོ་བས་
 བདེར་གནས་པ། རྟེན་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། ཁོ་བའི་དགྲ་ཡིས་དེ་ལ་སོགས། སྐྱུག་བསྐྱུལ་
 དག་ནི་བྱེད་པར་འགྱུར། གང་ཞེས་བསྒྲིམས་ཏེ་ཁོ་འཛོམས་པ། རྟེན་འདི་དང་གཞན་དུ་བདེ། །
 མི་འདོད་བྱས་དང་འདོད་པ་ཡི། གཤམས་བྱས་པ་ལས་བྱུང་གྱུར་པ། ཡིད་མི་བདེ་བའི་ཟས་སྟོད་
 བས། ཞེ་སྒང་བརྟན་ཏེ་བདག་འཛོམས་སོ། རྟེན་ལས་བདག་གིས་དགྲ་བོ་དེའི། ཟས་ནི་རྣམ་
 པར་གཞོམ་པར་བྱ། འདི་ལྟར་བདག་ལ་གནོད་པ་ལས། དགྲ་འདི་ལ་ནི་ལས་གཞན་མེད། །
 ཅི་ལ་བབ་གྱང་བདག་གིས་ནི། འགའ་བའི་ཡིད་ནི་དགྲུག་མི་བྱ། མི་དགའ་བྱས་གྱང་འདོད་མི་
 འགྱུར། དག་བ་དག་ནི་ཉམས་པར་འགྱུར། གལ་ཏེ་བཅོས་སུ་ཡོད་ན་ནི། རྟེན་མི་དགར་ཅི་
 ཞེས་ཡོད། གལ་ཏེ་བཅོས་སུ་མེད་ན་ནི། རྟེན་མི་དགའ་བྱས་ཅི་ཡན། བདག་གམ་བདག་གི་
 བཤེས་རྣམས་ལ། སྐྱུག་བསྐྱུལ་བརྟན་དང་ཚིག་རྩལ་དང་། མི་སྒྲན་ཞེས་བྱ་མི་འདོད་དེ། །
 དགྲ་ལ་དེ་ལས་བསྒྲོག་པས་སོ། བདེ་བའི་རྒྱུ་ནི་རེས་འགའ་འབྱུང་། སྐྱུག་བསྐྱུལ་རྒྱུ་ནི་ཤིན་ཏུ་
 མང་། སྐྱུག་བསྐྱུལ་མེད་པར་རེས་འབྱུང་མེད། རྟེན་བས་སེམས་སྒྱུད་བརྟན་པར་མཛོམས། འགའ་

རྒྱུག་དང་དང་ཀུར་པ། བསྐྱེག་དང་བཅད་སྐྱེག་སྐྱེ་བ་ནི། རྟོན་མེད་བཟོད་བྱེད་ཐར་བ་ཡི། རྟོན་དུ་བདག་གོ་ཅི་ཕྱིར་སྐར། གོམས་ན་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བའི། རྟོང་དེ་གང་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། རྟོན་བས་གཞོད་པ་རྒྱུད་གོམས་པས། གཞོད་པ་ཆེན་པོ་འདྲ་བཟོད་པར་བྱས། རྒྱུལ་དང་ག་སྐྱེད་དག་དང་ནི། བཀྲོས་སྐྱོམ་ལ་སྐྱེག་སྐྱེ་བ་དང་། གཡལ་པ་ལ་སྐྱེག་སྐྱེ་བ་ཡི། རྟོན་མེད་སྐྱེག་བསྐྱེད་ཅིས་མ་མཐོང་། ཆ་གང་ཆར་དང་རྒྱུད་སྐྱེག་དང་། རྟོན་དང་འཆིང་དང་རྟོན་སྐྱེག་སྐྱེ་ལ། བདག་གིས་བཟེ་རེ་མི་བྱ་སྟེ། རྟོན་ཕྱར་བས་ན་གཞོད་པ་འཕེལ། ལ་ལ་བདག་གི་ཁྱེད་མཐོང་ན། རྟོན་པ་རྟོན་ཕྱར་པར་སྐྱེ་འགྱུར་ཡོད། ལ་ལ་གཞན་གྱི་ཁྱེད་མཐོང་ན། བོག་ཅིང་བརྒྱལ་བར་འགྱུར་བ་ཡོད། རྟོན་སྐྱེག་གི་རང་བཟོན་དང་། རྟོན་མེད་རྒྱལ་ལས་གྱུར་བ་ཡིན། རྟོན་བས་གཞོད་པ་བྱེད་བས་དེ་ཅིང་། རྟོན་བསྐྱེད་རྒྱུས་མི་རྒྱུས་བྱོས། མཁས་པས་སྐྱེག་བསྐྱེད་བྱུང་ཡང་ནི། སྐྱེག་གི་རབ་དང་རྟོན་མི་བྱ། རྟོན་མེད་རྒྱུས་དང་གཡལ་འགྱེད་ལ། གཡལ་འགྱེད་ཆེན་གཞོད་པ་མང་། རྟོན་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་བྱེད་བས་དེ་ནས། རྟོན་སྐྱེད་ལ་སྐྱེག་དག་འཛམས་པ། རྟོན་དག་རྒྱལ་བྱེད་དཔལ་པོ་སྟེ། རྟོན་མེད་ལ་གསོད་པའོ། གཞན་ཡང་སྐྱེག་བསྐྱེད་ཡོན་ཏན་ནི། རྟོན་བས་དེགས་པ་སེལ་བར་བྱེད། རྟོན་པ་བ་ལ་སྐྱེད་རྟོན་སྐྱེ། རྟོན་ལ་འཛམ་ཞིང་དག་ལ་དགའ། མཁྱིས་པ་ལ་སྐྱེག་སྐྱེག་བསྐྱེད་གྱི། འབྱུང་གནས་ཆེ་ལ་མི་ཁྱོ་བར། སྐྱེག་ཡོད་རྒྱུས་ལ་ཅི་སྟེ་ཁྱོ། རྟོན་དག་ཀུན་གྱང་རྟོན་གྱིས་བསྐྱེད། རྟོན་ན་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡང་། རྟོན་འདི་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ལྟར། རྟོན་བཞིན་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡང་། རྟོན་གྱིས་རྟོན་མེད་འབྱུང་བར་འགྱུར། ཁྱོ་བར་བྱ་ཞེས་མ་བསམས་ཀྱང་། རྟོན་པོ་རྒྱུས་ནི་གྱི་ནར་ཁྱོ། བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞེས་མ་བསམས་ཀྱང་། ཁྱོ་བ་དེ་བཞིན་སྐྱེ་བར་འགྱུར། རྟོན་པ་རྟོན་པོ་སྐྱེད་ཐམས་ཅད་དང་། རྟོན་པ་རྒྱུས་པ་སྐྱེ་ཆོགས་པ། རྟོན་ཀུན་རྟོན་གྱི་སྐྱེ་བས་ལས་བྱུང་། རྟོན་དབང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞོ། རྟོན་རྒྱུས་ཆོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་། བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞེས་

སེམས་པ་མེད། །དེས་བསྐྱེད་དེ་ཡང་བདག་བསྐྱེད་ཅེས། །སེམས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གཙོ་
 བོ་ཞེས་བྱར་གང་འདོད་དང་། །བདག་ཅེས་བརྟགས་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་ཉིད་བདག་ནི་འབྱུང་
 བྱ་ཞེས། །ཆེད་དུ་བསམས་ཤིང་འབྱུང་བ་མེད། །མ་སྐྱེས་པར་ནི་དེ་མེད་ན། །དེ་ཆེ་སྐྱེ་བར་
 འདོད་པ་གང་། །ཡུལ་ལ་རྟག་ཏུ་གཡེང་འབྱུར་བས། །འགག་པར་འབྱུར་བ་འང་མ་ཡིན་ནོ། །
 ཅི་སྟེ་བདག་དེ་རྟག་ན་ནི། །མ་ཁའ་བཞིན་བྱེད་པ་མེད་པར་མཛོན། །སྐྱེན་རྣམས་གཞན་དང་ཕྱད་
 བ་ཡང་། །འབྱུར་བ་མེད་ལ་ཅི་བྱར་ཡོད། །བྱེད་པའི་ཆེ་ཡང་སྒྲུབ་བཞིན་ན། །བྱེད་པས་དེ་ལ་ཅི་
 ཞིག་བྱས། །དེ་ཡི་བྱེད་པ་འདི་ཡིན་ཞེས། །འབྲེལ་བར་འབྱུར་བ་གང་ཞིག་ཡོད། །དེ་ལྟར་ཐམས་
 ཅད་གཞན་གྱི་དབང་། །དེ་ཡི་དབང་གིས་དེ་དབང་མེད། །དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་སྒྲུལ་ལྟ་བུའི། །དངོས་
 བོ་ཀུན་ལ་ཁྲོ་མི་འབྱུར། །གང་གིས་གང་ཞིག་བསྐྱོག་བྱ་སྟེ། །བསྐྱོག་པ་འང་རིགས་པ་མིན་ཞེ་ན།
 །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟུག་བསྐྱེད་རྣམས། །རྒྱུན་ཆད་འབྱུར་འདོད་མི་རིགས་མེད། །དེ་བས་དགའ་མ་
 མཛའ་ཡང་རུང་། །མི་རིགས་བྱེད་པ་མཐོང་གྱུར་ན། །འདི་འདྲའི་སྐྱེན་ལས་གྱུར་ཏོ་ཞེས། །དེ་
 ལྟར་སྐྱེས་ཏེ་བདེ་བར་མཐོངས། །གལ་ཏེ་རང་དགས་འབྱུབ་གྱུར་ན། །འགའ་ཡང་སྟུག་བསྐྱེད་
 མི་འདོད་པས། །ལུས་ཅན་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །སྒྲུལ་འང་སྟུག་བསྐྱེད་ལ་འབྱུང་མི་འབྱུར། །
 བག་མེད་པས་ནི་བདག་ལ་འང་བདག་ །ཆེར་མ་ལ་སོགས་གནོད་པ་བྱེད། །འབྱུང་མེད་ལ་སོགས་
 ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར། །རྩམ་ཞིང་ཟས་གཅོད་ལ་སོགས་བྱེད། །ཁ་ཅིག་འགག་ཅིང་གཡང་སར་མཆོང་། །
 དུག་དང་མི་འཕྲོད་ཟ་བ་དང་། །བསོད་ནམས་མ་ཡིན་སྒྲིབ་པ་ཡིས། །རང་ལ་གནོད་པ་བྱེད་པ་
 ཡོད། །གང་ཆེ་ཉོན་མོངས་དབང་གྱུར་པས། །བདག་སྟུག་ཉིད་ཀྱང་གསོད་བྱེད་པ། །དེ་ཆེ་དེ་
 དག་གཞན་ལུས་ལ། །གནོད་མི་བྱེད་པར་རི་ལྟར་འབྱུར། །ཉོན་མོངས་སྐྱེས་པས་དེ་ལྟ་བུར། །
 བདག་གསོད་ལ་སོགས་ཞུགས་པ་ལ། །སྒྲིང་རྩེ་བརྒྱ་ལ་མ་སྐྱེས་ན། །ཁྲོ་བར་འབྱུར་བ་ཅིའི་ཐ་
 ཆོག་གལ་ཏེ་གཞན་ལ་འཆོ་བྱེད་པ། །བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ན། །དེ་ལ་ཁྲོ་བར་མི་རིགས་

ཏེ། གྲུག་པའི་རང་བཞིན་མེ་བཞོན་འདྲ། འོན་ཏེ་སྒྲོན་འདི་སྒྲོ་བྱུང་ལ། སེམས་ཅན་རང་བཞིན་
 དེས་པ་ན་འང་། འོན་འང་ཁྱོ་བར་མི་རིགས་ཏེ། མཁའ་ལ་དྲུང་འབྱུང་བཞོན་པ་བཞིན། །
 དབྱུག་པ་ལ་སོགས་དངོས་བཞོན་ཏེ། གཤམ་ཏེ་འཕེན་པ་ལ་ཁྱོན། རྟེན་ཡང་ཞེས་པ་གིས་ཐད་པས། །
 ཉིས་ན་ཞེ་སྒྲུང་ལ་ཁྱོ་རིགས། བདག་གིས་སྒྲོན་ཆད་སེམས་ཅན་ལ། འདི་འདྲ་བ་ཡི་གཞོན་པ་
 བྱས། རྟེན་པས་སེམས་ཅན་འཆེ་བྱེད་པ། བདག་ལ་གཞོན་པ་འདི་འབྱུང་རིགས། རྟེན་ཡི་མཆོན་
 དང་བདག་གི་ལུས། གཉིས་ཀ་སྐྱུག་བསྐྱུ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་མཆོན་བདག་གི་ལུས་སྐྱུང་ན། །
 གང་ཞིག་ལ་ནི་ཁྱོ་བར་བྱ། ལྷ་བ་མི་ཡི་གཟུགས་འདྲ་བ། རྟེན་ཏུ་མི་བཟོད་སྐྱུག་བསྐྱུ་ལ་ཅན། །
 སྟེང་སྟེངས་བདག་གིས་བཟུང་གྱུར་ན། རྟེན་ལ་གཞོན་པ་སྐྱུ་ལ་ཁྱོ། བྱིས་པ་སྐྱུག་བསྐྱུ་ལ་མི་འདོད་
 ཅིང་། སྐྱུག་བསྐྱུ་ལ་བསྐྱུ་ལ་པས་ན། རང་གི་ཉིས་པས་གཞོན་གྱུར་པ། གཞན་ལ་བཞོན་
 དུ་ཅི་ཞིག་ཡོད། རྟེན་ན་དཔུལ་བའི་སྐྱུང་མ་དང་། རལ་གྱི་ལོ་མའི་ནགས་ཆལ་ལྟར། རང་གི་
 ལས་ཀྱིས་འདི་བསྐྱེད་ན། གང་ཞིག་ལ་ནི་ཁྱོ་བར་བྱ། བདག་གི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱུ་ལ་བྱས་ནས། །
 བདག་ལ་གཞོན་བྱེད་ནམས་འབྱུང་སྟེ། རྟེན་ནི་སེམས་ཅན་དཔུལ་འདོད་ན། བདག་གིས་དེ་
 དག་མ་བསྐྱུ་གཤམ། འདི་དག་ལ་ནི་རྟེན་བཅས་ནས། བཟོད་པས་བདག་སྐྱུ་མང་དུ་འབྱུང་། །
 བདག་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་ནི། ཡུན་རིང་སྐྱུག་བསྐྱུ་ལ་དཔུལ་བར་འདོད་། བདག་ནི་དེ་ལ་
 གཞོན་བྱེད་ལ། རྟེན་དག་བདག་ལ་ཕན་འདོགས་ན། བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཅི་ཡི་བྱིར། མ་རུངས་
 སེམས་ཁྱོད་ཁྱོ་བར་བྱེད། གཤམ་ཏེ་བདག་ལ་བསམ་པ་ཡི། ཡོན་ཏན་ཡོད་ན་དཔུལ་མི་འགོ། །
 གཤམ་ཏེ་བདག་གིས་བདག་བསྐྱུངས་ན། རྟེན་དག་ལ་འདིར་ཅི་ཞིག་བྱུང་། འོན་ཏེ་ལན་དུ་གཞོན་
 བྱས་ན། རྟེན་གྱི་བསྐྱུངས་པར་མ་གྱུར་ལ། བདག་གི་སྒྲོན་པའང་ཉམས་པར་འགྱུར། རྟེན་ན་
 དཀའ་སྐབ་ཞིག་པར་འགྱུར། ཡིད་ནི་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པས། སྐྱུས་ཀྱང་གང་དུ་འང་གཞོན་
 མི་ལུས། ལུས་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པས་ན། ལུས་ནི་སྐྱུག་བསྐྱུ་ལ་དག་གིས་གཞོན། བརྟེན་དང་

ཆོག་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་དང་། མི་སྣ་ལ་པ་ཡི་ཆོག་དེ་ཡིས། །ལུས་ལ་གནོད་པར་མི་འགྱུར་ན། །སེམས་
 རྒྱུད་ཅིའི་ཕྱིར་རབ་རྒྱ་ཁྱོ། །གཞན་དག་བདག་ལ་མི་དགའ་བ། །དེས་ནི་ཆོ་འདི་ལམ་ཆོ་གཞན་
 ལ། །བདག་ལ་ཟ་བར་མི་བྱེད་ན། །བདག་ནི་ཅི་ཕྱིར་དེ་མི་འདོད། །རྟེན་པའི་བར་ཆད་བྱེད་
 པའི་ཕྱིར། །གལ་ཏེ་འདི་བདག་མི་འདོད་ན། །བདག་གིས་རྟེན་པ་འདིར་འདོར་གྱི། །སྤྲིག་པ་དག་
 བྱི་བརྟན་པར་གནས། །བདག་ནི་དེད་ཉིད་གི་ཡང་སྤྲི། །འོག་འཆོས་ཡུལ་རིང་གསོན་མི་རུང་།
 བདག་ལྟ་ཡུལ་རིང་གནས་གྱུར་གྱང་། །འཆི་བའི་སྤྲིག་བསྐྱེད་དེ་ཉིད་ཡིན། །མི་ལམ་ལོ་བརྒྱར་
 བདེ་མྱོང་ནས། །སད་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་དང་། །གཞན་ཞིག་ཡུད་ཅམ་བདེ་མྱོང་ནས། །
 སད་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ། །སད་པ་དེ་དག་གཉིས་ཀ་ལའང་། །བདེ་བ་དེ་ནི་ཕྱིར་འོང་མེད། །
 ཆོ་རིང་ཆོ་བྱང་གཉིས་ཀ་ལང་། །འཆི་བའི་དུས་ན་དེ་འདྲར་ཟད། །རྟེན་པ་མང་པོ་ཐོབ་གྱུར་ཏེ། །
 ཡུལ་རིང་དུས་སྤྱོད་བདེ་སྤྱོད་གྱང་། །ཆོམ་པོས་སྤྲིགས་པ་རི་བཞིན་དུ། །སྤྲིག་མོ་ལག་པ་སྤྱོད་པར་
 འགྲོ། །གལ་ཏེ་རྟེན་པས་གསོན་གྱུར་ན། །སྤྲིག་ཟད་བསོད་ནམས་བྱ་ཞེན། །རྟེན་པའི་དོན་དུ་
 ཁྱོས་གྱུར་ན། །བསོད་ནམས་ཟད་སྤྲིག་མི་འགྱུར་རམ། །གང་གི་དོན་དུ་བདག་གསོན་པ། །དེ་
 ཉིད་གལ་ཏེ་ཉམས་གྱུར་ན། །སྤྲིག་པ་འབའ་ཞིག་བྱེད་པ་ཡི། །གསོན་པ་དེས་གོ་ཅི་ཞིག་བྱ། །
 གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་ཉམས་བྱེད་པས། །མི་སྣ་སྤྱོད་ལ་ཁྱོ་ཞེན། །གཞན་ལ་མི་སྣ་བརྟོན་ལའང་
 རྒྱུད། །དེ་བཞིན་ཅི་སྤྲི་ཁྱོ་མི་བྱེད། །མ་དད་གཞན་ལ་རག་ལས་པས། །དད་པ་མེད་ལ་རྒྱུད་བཟོད་
 བ། །ཉོན་མོངས་སྤྱོད་ལ་རག་ལས་པས། །མི་སྣ་སྤྱོད་ལ་ཅིས་མི་བཟོད། །སྤྱོད་གཟུགས་མཆོད་རྟེན་
 དམ་ཆོས་ལ། །འབྱུང་ཞིང་འཛིག་པར་བྱེད་ལའང་། །བདག་གིས་ཞེ་སྤང་མི་རིགས་ཏེ། །སངས་
 རྒྱུས་སོགས་ལ་གནོད་མི་མང་ལ། །སྤྱོད་མ་གཉེན་ལ་སོགས་པ་དང་། །བཤེས་ལ་གནོད་པ་བྱེད་
 རྣམས་ལའང་། །སྤྱོད་མའི་ཚུལ་གྱི་རྟེན་དག་ལས། །འགྱུར་བར་མཐོང་ནས་ཁྱོ་བ་བསྐྱོག། །ལུས་
 ཅན་རྣམས་ལ་སེམས་ཡོད་དང་། །སེམས་མེད་གཉིས་ཀས་གནོད་བྱས་ན། །སེམས་ཡོད་ཅི་སྤྲི་

བཀར་ཏེ་བཀོན། །དེ་བས་གནོད་པ་བཟོད་པར་གྱིས། །ལ་ལ་མྱོངས་པས་ཉེས་པ་བྱེད། །ལ་ལ་
 མྱོངས་ཏེ་ཁྱོད་གྱུར་ན། །དེ་ལ་སྒྲིན་མེད་གང་གིས་བྱ། །སྒྲིན་དང་བཅས་ཏེ་གང་ཞིག་ཡིན། །གང་
 གིས་གཞན་དག་གནོད་བྱེད་པའི། །ལས་དེ་སྒྲིན་ཆད་ཅི་ཕྱིར་བྱས། །ཐམས་ཅད་ལས་ལ་རག་
 ལས་ན། །བདག་གིས་འདི་ལ་ཅི་སྟེ་བཀོན། །དེ་ལྟར་མཐོང་ནས་ཅི་ནས་ཀྱང་། །ཐམས་ཅད་ལན་
 རྒྱུ་བྱམས་སེམས་སྟ། །འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བདག་གིས་ནི། །བསོད་ནམས་དག་ལ་བསྐྱིམས་ཏེ་བྱ།
 དབར་ན་བྱིས་ཆོག་གྱུར་པའི་མ། །བྱིས་གཞན་ཞིག་ཏུ་སོང་ནས་ནི། །རྩ་སོགས་གང་ལ་མཆོད་
 བྱེད་པ། །དེ་ནི་ཕྱུང་སྟེ་འདོར་བར་རིགས། །དེ་བཞིན་གང་ལ་སེམས་ཆགས་ནས། །ཞེས་མེ་ནི་
 མཆོད་གྱུར་པ། །བསོད་ནམས་ཆོག་པར་དོགས་པ་ཡིས། །དེ་ནི་དེ་ཡི་མོད་ལ་དོར། །གསང་བའི་
 མི་ཞིག་ལག་བཅད་དེ། །གལ་ཏེ་ཐར་ན་ཅིས་མ་ལེགས། །གལ་ཏེ་མི་སྟག་བསྐྱལ་གྱིས། །
 དཔུལ་བ་བྲལ་ན་ཅི་མ་ལེགས། །ད་ལྟའི་སྟག་བསྐྱལ་འདི་ཙམ་ལའང་། །བདག་གིས་བཟོད་
 པར་མི་རྩས་ན། །དེས་ན་དཔུལ་བའི་སྟག་བསྐྱལ་རྒྱ། །ཁྱོ་བ་ཅི་སྟེ་བསྐྱོག་མི་བྱེད། །འདོད་པའི་
 དོན་དུ་སྟེག་ལ་སོགས། །དཔུལ་བ་སྟོང་སྟག་སྟོང་གྱུར་གྱང་། །བདག་གིས་རང་གི་དོན་དང་ནི། །
 གཞན་གྱི་དོན་ཡང་མ་བྱས་སོ། །འདི་ནི་དེ་ཙམ་གནོད་མིན་ལ། །དོན་ཆེན་དག་ཀྱང་འགྱུར་འགྱུར་
 བས། །འགྱོ་བའི་གནོད་སེལ་སྟག་བསྐྱལ་ལ། །དགའ་བ་འབའ་ཞིག་འདིར་བྱ་རིགས། །གཞན་
 གྱི་ཡོན་ཏན་ལྡན་བསྟོད་ནས། །གལ་ཏེ་དགའ་བའི་བདེ་ཐོབ་ན། །ཡིད་ཁྱོད་ཀྱང་ནི་དེ་བསྟོད་ནས།
 ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་དགའ་མི་བྱེད། །ཁྱོད་གྱི་དགའ་བའི་བདེ་བ་འདི། །བདེ་འབྱུང་ཁ་ན་མ་ཐོ་མེད། །
 ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནང་། །གཞན་སྟུང་པ་ཡི་མཆོག་ཀྱང་ཡིན། །གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་
 བདེ་འགྱུར་ཞེས། །གལ་ཏེ་ཁྱོད་བདེ་འདི་མི་འདོད། །སྤྱོད་རྒྱུན་སྟེན་སྟེན་སྤངས་པའི་བྱིར། །
 མཐོང་དང་མ་མཐོང་ཉམས་པར་འགྱུར། །རང་གི་ཡོན་ཏན་བརྟོད་པའི་ཆོ། །གཞན་ལ་བདེ་བའང་
 འདོད་པར་བྱེད། །གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྟོད་པའི་ཆོ། །རང་ལའང་བདེ་བ་མི་འདོད་བྱེད། །སེམས་

ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་འདོད་པས། །བྱང་ཆུབ་རྟུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ནས། །སེམས་ཅན་རང་གི་བདེ་
 རྟེན་ན། །དེས་ཀོ་ཅི་སྟེ་ཁྱོ་བར་བྱེད། །འཛིག་རྟེན་གསུམ་མཆོད་འཆོང་རྒྱ་བར། །སེམས་ཅན་
 རྣམས་ནི་འདོད་ཅི་ན། །བསྐྱེན་བཀུར་རན་དོན་ཅམ་མཐོང་ནས། །ཅི་ཕྱིར་དེ་ལ་གདུང་བར་བྱེད། །
 གསོ་བྱ་གང་ཞིག་ཁྱོད་གསོ་བ། །ཁྱོད་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སྦྱིན་བྱ་དེ། །གཉེན་གྱིས་འཛོལ་རྟེན་གྱར་ན། །
 དགར་མི་འགྱུར་བ་སྤར་ཁོའམ། །དེ་ཅི་འགོ་ལ་མི་འདོད་ན། །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་འདོད་གང་ཡིན། །
 གང་ཞིག་གཞན་འགྱོར་ཁྱོ་དེ་ལ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་ག་ལ་ཡོད། །གལ་ཏེ་དེས་དེ་ལས་རྟེན་དམ། །
 སྦྱིན་བདག་ཁྱིམ་ན་གནས་གྱུར་པ། །ཀྱན་རྟུང་དེ་ཁྱོད་ལ་མེད་ན། །བྱིན་མ་བྱིན་རུང་དེས་ཅི་བྱ། །
 བསོད་ནམས་དང་ནི་དད་པའམ། །རང་གི་ཡོན་ཏན་ཅི་འཕྱིར་འདོར། །རྟེན་པར་གྱུར་པ་མི་འཛིན་
 པ། །གང་གིས་ཁྱོ་བར་མི་བྱེད་སྒྲོས། །ཁྱོད་ནི་རང་གིས་སྤྲིག་བྱས་ལ། །མྱ་ངན་མེད་པར་མ་ཟད་གྱི། །
 བསོད་ནམས་བྱས་པ་གཞན་དག་དང་། །རྟུན་ཅིག་འགྲན་པར་བྱེད་འདོད་དམ། །
 བམ་པོ་གཉིས་པའོ། །གལ་ཏེ་དག་ཞིག་མི་དགའ་ནའང་། །དེ་ལ་ཁྱོད་དགར་ཅི་ཞིག་ཡོད། །
 ཁྱོད་ཀྱི་ཡིད་སྒྲོན་ཅམ་གྱིས་ནི། །དེ་ལ་གཞོད་པའི་རྒྱར་མི་འགྱུར། །ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པས་སྤྲུག་
 བསྐྱེད་དེ། །བྱུང་ནའང་ཁྱོད་དགར་ཅི་ཞིག་ཡོད། །གལ་ཏེ་འཆོངས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། །དེ་ལས་
 སུང་བའང་གཞན་ཅི་ཡོད། །ཉོན་མོངས་ཉ་བས་བཏབ་པ་ཡི། །མཆིལ་པ་འདི་ནི་མི་བཟད་གཟེ། །
 དེས་བཟུང་སེམས་དཔྱུལ་བུམ་པར་ཡང་། །དཔྱུལ་བའི་བསྐྱུང་མས་བདག་འཆོད་དེས། །བསྐྱོད་
 དང་གཤམ་པའི་རིམ་གྱོ་ནི། །བསོད་ནམས་མི་འགྱུར་ཆེར་མི་འགྱུར། །བདག་སྟོབས་མི་འགྱུར་
 བདེ་མེད་མིན། །ལུས་བདེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །བདག་ནི་རང་དོན་གཤམ་གྱུར་ན། །དེ་ལ་རང་
 དོན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཡིད་བདེ་འབའ་ཞིག་འདོད་ན་ནི། །རྒྱན་སྐྱེས་ཆང་ཡང་བསྐྱེན་དགོས་སོ། །
 གཤམ་པའི་དོན་རྟུ་ལོར་གཏོང་ཞིང་། །བདག་ཉིད་ཀྱང་ནི་གསོད་བྱེད་ན། །ཆོག་འབྲུན་མས་ཀྱིས་
 ཅི་ཞིག་བྱ། །ཤིན་དེས་ཀོ་སུ་ལ་བདེ། །བྱེ་མའི་ཁང་བུ་དེ་བ་གྱུར་ན། །བྱིས་པ་རྣམས་ནི་ག་ཆད་ཏུ། །

དེ་བཞིན་བསྟོད་དང་གྲགས་ཉམས་ན། །རང་གི་སེམས་ནི་བྱིས་པ་བཞིན། །རེ་ཞིག་སྐྱེ་ལ་སེམས་
 མེད་ཕྱིར། །བདག་ལ་བསྟོད་སེམས་ཡོད་མི་སྲིད། །བདག་ལ་གཞན་དགའ་ཞེས་གྲགས་པ། །དེ་
 བྱི་དགའ་བའི་རྒྱ་ཡིན་གང་། །གཞན་ནམ་ཡང་ན་བདག་ལའང་རུང་། །གཞན་དགའ་བདག་ལ་
 ཅི་ཞིག་ཡན། །དགའ་བདེ་དེ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི། །བདག་གིས་དེ་ལས་ཤས་མི་འཛོལ། །དེ་བདེ་བ་ཡིས་
 བདག་བདེ་ན། །ཀུན་ལའང་དེ་བཞིན་བྱ་དགོས་ན། །ཅིའི་ཕྱིར་གཞན་ལ་དགའ་བ་ཡིས། །བདེ་
 བར་གྱུར་ན་བདག་མི་བདེ། །དེ་བས་བདག་ནི་བསྟོད་དོ་ཞེས། །རང་གི་དགའ་བ་སྐྱེ་འགྱུར་བ། །
 དེ་ཡང་དེ་ལྟར་མི་འཐད་པས། །བྱིས་པའི་སྟོད་པ་ཁོ་ནར་ཟད། །བསྟོད་སྟགས་བདག་ནི་གཡོང་
 བར་བྱེད། །དེས་ནི་སྐྱོ་བའང་འཇིག་པར་བྱེད། །ཡོན་ཏན་ལྡན་ལ་ཤུག་དོག་དང་། །ལུན་སྐྱུ་
 རྩོགས་པའང་འཇིག་པར་བྱེད། །དེ་ཕྱིར་བདག་གིས་བསྟོད་སྟགས་ནི། །གཞིག་ཕྱིར་གང་དག་
 ཉེར་གནས་པ། །དེ་དག་བདག་ནི་རན་སོང་དུ། །ལྟང་བ་བསྐྱུང་ཕྱིར་ཞུགས་མིན་ནམ། །བདག་
 བྱི་གོལ་བ་དོན་གཉེར་ལ། །རྟེན་དང་བཀྱར་སྟེས་འཆིང་མི་དགོས། །གང་དག་བདག་བཅིངས་
 གོལ་བྱེད་པ། །དེ་ལ་བདག་ནི་རི་ལྟར་ཁོ། །བདག་ནི་སྐྱག་བསྐྱེལ་འཇུག་འདོད་ལ། །སངས་
 ཀུས་ཀྱིས་ནི་བྱིན་བརྒྱབས་བཞིན། །མི་གཏོང་སྐྱོ་འཕར་ཉིད་གྱུར་བ། །དེ་ལ་བདག་ནི་རི་ལྟར་ཁོ། །
 འདི་ནི་བསོད་ནམས་གཤམས་བྱེད་ཅེས། །དེ་ལའང་ཁོ་བར་རིགས་མིན་ཏེ། །བཟོད་མཚུངས་
 དཀའ་ཐུབ་ཡོད་མིན་ན། །དེ་ལ་བདག་ནི་མི་གནས་སམ། །གལ་ཏེ་བདག་ནི་རང་སྟོན་གྱིས། །འདི་
 ལ་བཟོད་པ་མི་བྱེད་ན། །བསོད་ནམས་རྒྱ་ནི་ཉེར་གནས་པ། །འདི་ལ་བདག་གཤམས་བྱེད་པར་
 ཟད། །གང་ཞིག་གང་མེད་མི་འབྱུང་ལ། །གང་ཞིག་ཡོད་ན་ཡོད་གྱུར་པ། །དེ་ཉིད་དེ་ཡི་རྒྱ་ཡིན་ན། །
 རི་ལྟར་དེ་ལ་གཤམས་ཞེས་བྱ། །དུས་སྐྱེ་བྱིན་པའི་སྟོང་མོ་པས། །སྐྱིན་པའི་གཤམས་བྱས་ཡོད་མ་
 ཡིན། །རབ་ཏུ་འབྱིན་པར་བྱེད་གྱུར་པ། །རབ་བྱུང་གཤམས་ཞེས་བྱར་མི་རུང་། །འཇིག་རྟེན་ན་ནི་
 སྟོང་བ་མོད། །གཞོད་པ་བྱེད་པ་དགོན་པ་སྟེ། །འདི་ལྟར་ཕར་གཞོད་མ་བྱས་ན། །འགའ་ཡང་

གཞོན་པ་མི་བྱེད་ དོ། །དེ་བས་རལ་བས་མ་བསྐྱབས་པའི། །ཁྱིམ་ ཏུ་གཏེར་ནི་བྱུང་བ་ལྟར། །བྱང་
 རྒྱུ་ཐུང་པའི་གྲོགས་གྱུར་པས། །བདག་གིས་དགྲ་ལ་དགའ་བར་བྱ། །འདི་དང་བདག་གིས་
 བསྐྱབས་པས་ན། །དེ་ཕྱིར་བཟོད་པའི་འབྲས་བུ་ནི། །འདི་ལ་ཐོག་མར་བརྟེན་འོས་ཏེ། །འདི་ལྟར་
 དེ་ནི་བཟོད་པའི་རྒྱ། །གལ་ཏེ་བཟོད་བསྐྱབ་བསམ་མེད་པས། །དགྲ་འདི་མཚོད་བྱ་མིན་ཞེན། །
 འགྲུབ་པ་ཡི་ནི་རྒྱར་རུང་བ། །དམ་པའི་ཚོས་ཀྱང་ཅི་སྟེ་མཚོད། །གལ་ཏེ་དགྲ་འདི་གཞོན་བྱ་བའི། །
 བསམ་ ཡོད་མཚོད་བྱ་མིན་ཞེན། །སྒྲན་པ་བཞིན་ ཏུ་ཕན་བརྩོན་ན། །བདག་གིས་བཟོད་པ་ ཇི་
 ལྟར་ འགྲུབ། །དེ་བས་རབ་ཏུ་སྒྲུང་ སེམས་ལ། །བརྟེན་ནས་བཟོད་པ་སྦྱེ་བས་ན། །དེ་ཉིད་
 བཟོད་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས། །དམ་པའི་ཚོས་བཞིན་མཚོད་པར་འོས། །དེ་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཞིང་དང་
 ནི། །རྒྱལ་བའི་ཞིང་ཞེས་བྱུང་བས་གསུང་། །འདི་དག་མགྱ་བྱས་མང་པོ་ཞིག །འདི་ལྟར་སྒྲན་
 ཚོགས་པ་རོལ་བྱིན། །སེམས་ཅན་རྣམས་དང་རྒྱལ་བ་ལས། །སངས་རྒྱས་ཚོས་འགྲུབ་འདྲ་བ་ལ།
 རྒྱལ་ལ་གྲུས་བྱེད་དེ་བཞིན་ ཏུ། །སེམས་ཅན་ལ་མིན་ཅི་ཡི་རྒྱལ། །བསམ་པའི་ཡོན་ཏན་རང་གིས་
 མིན། །འབྲས་བུ་ལས་ཡིན་ དེ་ས་མཚུངས་པར། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་འང་ཡོན་ཏན་ཡོད། །དེའི་
 ཕྱིར་ དེ་ དག་མཉམ་པ་ ཡིན། །བྱམས་ སེམས་ལྡན་ལ་མཚོད་པ་གང་ ། །དེ་ནི་ སེམས་ཅན་ཆེ་བ་
 ཉིད། །སངས་རྒྱས་ དད་པའི་བསོད་ནམས་གང་ ། །དེ་ ཡང་ སངས་རྒྱས་ཆེ་བ་ཉིད། །སངས་རྒྱས་
 ཚོས་འགྲུབ་ཆ་ཡོད་པ། །དེས་ན་དེ་དག་མཉམ་པར་འདོད། །ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་མཐའ་ཡས་པའི། །
 སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་འགའ་མི་མཉམ། །ཡོན་ཏན་མཚོག་ཚོགས་གཅིག་ལུ་ཡི། །ཡོན་ཏན་ཤས་
 ཅམ་འགའ་ཞིག་ལ། །སྤང་ན་འང་དེ་ལ་མཚོད་དོན་ ཏུ། །ཁམས་གསུམ་སྤུལ་ཡང་རྒྱུང་བར་འགྱུར།
 སངས་རྒྱས་ཚོས་མཚོག་སྦྱེ་བའི་ཤས། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ ཡོད་པས་ན། །འདི་ཅམ་ དག་གིས་ཆ་
 བརྟུན་ནས། །སེམས་ཅན་མཚོད་བྱར་རིགས་པར་འགྱུར། །གཞན་ཡང་གཡོ་མེད་གཉེན་གྱར་
 ཅིང་། །ཕན་པ་དཔག་མེད་མཛད་རྣམས་ལ། །སེམས་ཅན་མགྱ་བྱ་མ་གཏོགས་པ། །གཞན་

གང་ཞིག་གིས་ལན་ལོན་འགྱུར། གང་གིས་སྐྱེ་གཏོང་མནར་མེད་འཇུག་པ་ལ། ཇི་ལ་ཕན་
 བདག་ས་ལན་ལོན་འགྱུར་བས་ན། ཇི་བས་འདི་དག་གཞོན་ཆེན་བྱེད་ན་ཡང་། ཐམས་ཅད་
 བཟང་དགུ་ཞིག་ཏུ་སྒྱུད་པར་བྱ། ཇི་ཞིག་བདག་གི་རྩེར་གྱུར་ཉིད་ཀྱང་ནི། གང་གིས་རང་གི་སྐྱེ་
 ལའང་མི་གཟིགས་པ། ཇི་ལ་སྐྱོངས་པ་བདག་གིས་རྩེ་ལྟར་ན། རྒྱུ་ལྷ་མོ་ཞིང་བྱམ་གྱི་དངོས་
 མི་བྱ། གང་དག་བདེ་བས་སྐབ་རྣམས་དགེས་འགྱུར་ཞིང་། གང་ལ་གཞོན་ན་མི་དགེས་འགྱུར་
 འགྱུར་བ། ཇི་དག་དགའ་བས་སྐབ་པ་ཀྱན་དགེས་ཤིང་། ཇི་ལ་གཞོན་བྱས་སྐབ་ལ་གཞོན་པ་
 བྱས། རྩེ་ལྟར་ལྷ་མོ་ལ་ཀྱན་ནས་མེ་འབར་བ། འདོད་པ་ཀྱན་གྱིས་ཡིད་བདེར་མི་འགྱུར་བ། ཇི་
 བཞིན་སེམས་ཅན་གཞོན་པ་བྱས་ན་ཡང་། ཐུགས་རྩེ་ཆེ་རྣམས་དགེས་པའི་ཐབས་མེད་དོ། ཇི་
 བས་བདག་གིས་འགྲོ་ལ་གཞོན་བྱས་པས། ཐུགས་རྩེ་ཆེ་ཀྱན་མི་དགེས་གྱུར་པ་གང་། ཐུགས་རྩེ་
 དེ་རིང་སོ་སོར་བཤགས་བཞི་ཡིས། མི་དགེས་གང་ལགས་དེ་ཀྱན་བཟོད་པར་གསོལ། ཇི་
 བཞིན་གཤེགས་རྣམས་དགེས་པར་བཞི་སྒྲུབ་དུ། ཇིང་ནས་ངེས་བརྟུལ་འཛིག་རྟེན་བྱམ་དུ་མཆི།
 འགྲོ་མང་རྟོག་པས་བདག་གི་སྐྱེར་འཚོག་གམ། འགྲུམས་ཀྱང་མི་བསྐྱོ་འཛིག་རྟེན་མགོན་དགེས་
 མཛོད། འགྲོ་བ་འདི་ཀྱན་སྐྱེས་རྩེ་འདི་བདག་ཅན་དེས། བདག་ཏུ་མཛོད་པ་འདི་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད།
 སེམས་ཅན་དོ་བོར་མཐོང་བ་འདི་དག་ཉིད། མགོན་དེ་བདག་ཉིད་ཅི་ཕྱིར་གུས་མི་བྱེད། འདི་
 ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཉམ་བྱེད་ཡིན། རང་དོན་ཡང་དག་སྐྱབ་པའང་འདི་ཉིད་དོ། འཛིག་
 རྟེན་སྐྱེ་བསྐྱེད་སེལ་བའང་འདི་ཉིད་དེ། ཇི་ལྷ་ས་བདག་གིས་རྟེན་ཏུ་འདི་ཉིད་བྱ། རྟེན་ན་
 ཀླུ་པོའི་མི་འགའ་ཞིག་སྐྱེ་བོ་མང་ལ་གཞོན་བྱེད་ཀྱང་། སྐྱེ་བོ་མིག་རྒྱུང་རིང་པོ་དག་ཀྱས་
 ཀྱང་ཕྱིར་གཞོན་མི་བྱེད་དེ། འདི་ལྷ་རྩེ་གཅིག་མ་ཡིན་གྱི། ཀླུ་པོའི་མཐུ་སྐྱོབས་དེ་ཡི་དཔུང་།
 དེ་བཞིན་གཞོན་བྱེད་ཉམ་རྒྱུང་བ། འགའ་ཡང་ཁྱད་དུ་བསད་མི་བྱ། འདི་ལྷ་རྩེ་དཔུང་པོའི་སྐྱེ་
 མ་དང་། ཐུགས་རྩེ་ལྷ་རྣམས་དེ་ཡི་དཔུང་། ཇི་ལྷ་ས་དམངས་ཀྱིས་ཀླུ་པོ་གཏུམ་བཞིན། །

སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་མགུ་བར་བྱ། །རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཞིག་ཁྱོས་ན་ཡང་། །སེམས་ཅན་མི་མགུ་བྱས་པ་
ཡིས། །སྤྱང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ། །དུམ་ལ་བའི་གནོད་པ་དེས་བྱེད་དམ། །རྒྱལ་པོ་ལྷ་ཞིག་
མགུ་ན་ཡང་། །སེམས་ཅན་མགུ་བར་བྱས་པ་ཡིས། །འཕྲོ་བ་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ། །སངས་
རྒྱལ་ཉིད་སྒྲིབ་མི་སྤྲོད་དོ། །སེམས་ཅན་མགུ་ལས་བྱུང་བ་ཡི། །མ་འོངས་སངས་རྒྱལ་འགྲུབ་ལྷ་
ཞིག་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་དཔལ་ཆེན་དང་། །གྲགས་དང་སྒྲིབ་འགྱུར་ཅིས་མ་མཐོང་། །འཕྲོ་བ་
བཟོད་པས་མཛེས་སོགས་དང་། །ནད་མེད་པ་དང་གྲགས་པ་ཡིས། །ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་འཕྲོ་བ་
དང་། །འཕྲོ་བ་ལོས་སྒྲུབ་བའི་བདེ་རྒྱས་ཐོབ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིབ་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་
བཟོད་པ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེ་འཇུག་པ་ལོ། །

དེ་ལྟར་བཟོད་པས་བརྩོན་འགྱུས་བརྩམ། །འདི་ལྟར་བརྩོན་ལ་བྱང་ཆུབ་གནས། །རྒྱང་མེད་གཡོ་
བ་མེད་པ་བཞིན། །བསོད་ནམས་བརྩོན་འགྱུས་མེད་མི་འབྱུང་། །བརྩོན་གང་དགེ་ལ་སྟོ་བའོ། །
དེ་ཡི་མི་མཐུན་སྒྲོགས་བཤད་བྱ། །ལེ་ལོ་ངན་ལ་ཞེན་པ་དང་། །སྒྲིབ་ལྷག་བདག་ཉིད་བརྟན་པ་ལོ། །
སྟོ་མ་ལས་བདེ་བའི་རོ་མུང་དང་། །གཉིད་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྲོད་པ་ཡིས། །འཕྲོ་བའི་སྒྲུག་བསྐྱལ་
མི་སྟོ་ལས། །ལེ་ལོ་ཉེ་བར་སྒྲེ་བར་འགྱུར། །ཉོན་མོངས་རྒྱ་བས་བཤོར་ནས་ནི། །སྒྲེ་བའི་རྒྱར་
ནི་རྒྱད་གྱུར་ནས། །འཆི་བདག་ཁར་ནི་སོང་གྱུར་པ། །ཅི་སྟེ་ད་དུང་མི་ཤེས་སམ། །རང་སྡེ་རིམ་
གྲིས་གསོད་པ་ཡང་། །སྤྱོད་གྲིས་མཐོང་བར་མ་གྱུར་ཏམ། །འོན་ཀྱང་གཉིད་ལ་རྟེན་པ་གང་། །
གདོལ་བ་དང་ནི་མ་རྟེ་བཞིན། །ལམ་ནི་ཀུན་ནས་བཀག་ནས་སྟ། །འཆི་བདག་གིས་ནི་བལྟས་
བཞིན་དུ། །རི་ལྷར་སྤྱོད་ནི་ཟ་དགའ་ཞིང་། །འདི་ལྟར་གཉིད་ལོག་རི་ལྷར་དགའ། །ལྷུར་བ་ཉིད་
དུ་འཆི་འགྱུར་བས། །རི་སྤྱོད་དུ་ནི་ཆོགས་བསགས་བྱ། །དེ་ཆེ་ལེ་ལོ་སྤངས་ཀྱང་ནི། །དུས་མ་
ཡིན་པར་ཅི་ཞིག་བྱ། །འདི་ནི་མ་བྱས་བརྩམས་པ་དང་། །འདི་སྤྱོད་བྱས་པར་གནས་པ་ལ། །སྟོ་
བུར་འཆི་བདག་འོངས་ནས་ནི། །ཀྱི་དུང་བཅོམ་ཞེས་སེམས་པར་འགྱུར། །ལྷ་ངན་བྱགས་གྲིས་

སྐྱེད་པ་ཡི། མིག་དམར་གདོང་ལས་མཆི་མ་འཛག། ཉེ་དུ་རེ་ཐག་ཆད་པ་དང་། གཤམ་ཐེང་
 སོ་ཉེ་བཞིན་ལ་བལྟ། རང་སྤྱིག་དཔལ་གསུང་བ་དང་། དཔལ་བའི་སྐྱེ་བོ་ཐོས་པ་ཡིས། སྐྱུ་
 བས་མི་གཙང་ལུས་གོས་ཞིང་། བྱོས་པར་ འགྱུར་ཆེ་ཅི་ཞིག་བྱ། བྱོད་ནི་ཉ་གསོན་ འགྲོ་བ་ལྟའི།
 ཆེ་འདིར་འཛིགས་དང་ལྷན་གྱུར་ན། སྤྱིག་བྱས་དཔལ་བ་མི་བཟད་པའི། སྤྱིག་བསྐལ་རྣམས་ནི་
 སྐྱོས་ཅི་དགོས། རྒྱ་ཚན་གྱིས་ནི་རེག་པ་ན། གཞོན་ཤ་ཅན་ལ་རབ་ཆ་བའི། དཔལ་བ་ཡི་ནི་
 ལས་བྱས་ནས། ཅི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་བདེ་བར་གནས། བརྩོན་མེད་འབྲས་བུ་འདོད་པ་དང་།
 བཟེ་རེ་ཅན་ལ་གཞོད་མང་ཞིང་། འཆི་བའི་བཟུང་བཞིན་ལྟ་འདྲ་བ། གྱི་དུང་སྤྱིག་བསྐལ་དག་
 གིས་བཅོམ། མི་ཡི་གྲུ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། སྤྱིག་བསྐལ་རྒྱ་ལོ་ཆེ་ལས་སྐྱོལ། གྲུ་འདི་ཕྱི་ནས་
 རྟོད་དཀའ་བས། རྫོངས་པ་དུས་སུ་གཉིད་མ་ལོག། དཀའ་བའི་རྒྱ་ནི་མཐའ་ཡས་པའི། དམ་
 ཆོས་དཀའ་བའི་མཆོག་སྤངས་ནས། སྤྱིག་བསྐལ་རྒྱ་ཡིས་གཡེང་བ་དང་། རྫོད་སོགས་ལ་བྱོད་
 ཅི་ཕྱིར་དགའ། སྦྱིད་ལུག་མེད་དང་དཔུང་ཆོགས་དང་། ལྟར་སྤང་བདག་ཉིད་དབང་བྱ་དང་།
 བདག་དང་གཞན་དུ་མཉམ་པ་དང་། བདག་དང་གཞན་དུ་བརྟེན་བར་གྱིས། བདག་གིས་བྱང་
 རྒྱུ་ག་ལ་ཞེས། སྦྱིད་ལུག་པར་ནི་མི་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤམ་གས་པ་ནི། བདེན་པ་
 གསུངས་པས་བདེན་འདི་གསུངས། སྤྱང་བུ་ཤ་སྤང་བྱང་བ་དང་། དེ་བཞིན་སྤོན་བུར་གང་གྱུར་
 པ། དེས་བྱང་བརྩོན་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་ན། བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་དཀའ་སྤྱོད་མེད་འཐོབ། བདག་ལྟ་
 རིགས་གྱིས་མིར་སྐྱེས་ལ། ལན་དང་གཞོད་པ་རོ་ཤེས་པས། བྱང་རྒྱུ་སྦྱོད་པ་མ་བཏང་ན།
 བདག་གིས་བྱང་རྒྱུ་ཅིས་མི་འཐོབ། འོན་ཏེ་རྒྱང་ལག་ལ་སོགས་པ། བཏང་དགོས་བདག་ནི་
 འཛིགས་ཤེ་ན། ལྟེ་དང་ཡང་བ་མ་དཔྱད་པར། རྫོངས་པས་བདག་ནི་འཛིགས་པར་བཟད།
 བསྐལ་པ་བྱེ་བ་གངས་མེད་དུ། ལན་གངས་དུ་མར་བཅད་པ་དང་། དཔལ་དང་སྤྱིག་དང་
 གཤམ་གས་འགྱུར་གྱི། བྱང་རྒྱུ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། བདག་གིས་བྱང་རྒྱུ་བསྐྱེད་པ་ཡི། སྤྱིག་

བསྐྱེད་པའི་འདི་ནི་ཆོད་ཡོད་དེ། །ཟུག་རྒྱུ་ཐོང་བ་རྒྱག་གཞོན་བསལ་བྱིས། །ལུས་མ་བཏོད་པའི་སྐྱུག་
 བསྐྱེད་བཞིན། །སྒྲིབ་པ་ཀུན་གྲངས་ཀྱིས་དབྱུང་གིས། །མི་བདེ་བ་ཡི་ནད་མེད་བྱེད། །དེ་བས་སྐྱུག་
 བསྐྱེད་མང་པོ་དག་གཞོན་ཕྱིར་མི་བདེ་ཆུང་བཟོད་བྱ། །གསོ་དབྱུང་ཕལ་བ་འདི་འདྲ་བ། །སྒྲིབ་
 པ་མཆོག་གིས་མ་མཛད་དེ། །ཆོག་གིན་ཏུ་འཇུག་པོ་ཡིས། །ནད་ཆེན་དཔག་མེད་གསོ་བར་མཛད། །
 ཆོད་མ་ལ་སོགས་སྒྲིབ་པ་ལའང་། །འདྲེན་པས་ཐོག་མར་སྒྱུར་བར་མཛད། །དེ་ལ་གོམས་ནས་བྱི་
 བས་ནི། །དིམ་གྱིས་རང་གི་ཤ་ཡང་གཏོང་། །གང་ཆོ་རང་གི་ལུས་ལ་ནི། །ཆོད་སོགས་ལྟ་བུའི་
 གྲོ་སྒྲིབ་ནས། །དེ་ཆོ་ཤ་ལ་སོགས་གཏོང་བ། །དེ་ལ་དགའ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། །སྒྲིག་པ་སྤངས་ཕྱིར་
 སྐྱུག་བསྐྱེད་མེད། །མཁས་པའི་བྱིར་ན་མི་དགའ་མེད། །འདི་ལྟར་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། །སྒྲིག་
 པའི་སེམས་དང་ལུས་ལ་གཞོན། །བསོད་ནམས་གྱིས་ནི་ལུས་བདེ་ལ། །མཁས་པ་ཡིས་ནི་སེམས་
 བདེ་ན། །གཞན་དོན་འཁོར་བར་གནས་གྲང་ནི། །སྦྱིང་རྗེ་ཅན་དག་ཅི་སྟེ་སྒྲོ། །འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་སྟོབས་གྱིས། །སྒྲོན་གྱི་སྒྲིག་པ་ཟད་བྱེད་ཅིང་། །བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སྤྱད་བྱེད་བྱིས། །
 ཉན་ཐོས་རྣམས་ལས་མཆོག་ཏུ་བཤད། །དེ་བས་སྒྱུ་རལ་ཀུན་སེལ་བའི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་གྱི་
 ཏྲ་ཞོན་ནས། །བདེ་ནས་བདེ་བར་འགྲོ་བ་ལ། །སེམས་ཤེས་སུ་ཞིག་སྒྱིད་ལུག་འགྱུར། །སེམས་
 ཅན་དོན་འགྲུབ་བྱ་བྱིར་དཔུང་། །མོས་བརྟན་དགའ་དང་དོར་བ་ཡིན། །མོས་པ་སྐྱུག་བསྐྱེད་
 འཇིགས་པ་དང་། །དེ་ཡི་ཕན་ཡོན་བསམ་པས་བསྐྱེད། །དེ་ལྟར་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤངས་ཏེ། །
 མོས་དང་རྒྱལ་དགའ་དང་དོར། །ལྟར་ལེན་དབང་སྒྱུར་སྟོབས་གྱིས་ནི། །བརྩོན་འགྲུས་སྟེལ་
 བྱིར་འབད་པར་བྱ། །བདག་དང་གཞན་གྱི་ཉེས་པ་ནི། །དཔག་མེད་བདག་གིས་གཞོམ་བྱ་སྟེ། །
 གང་དུ་ཉེས་པ་རེ་རེ་ལའང་། །བསྐྱེད་པ་རྒྱ་མཚོ་ཟད་འགྱུར་བ། །ཉེས་ཟད་ཚུམ་པ་དེ་ཡི་ནི། །ཆ་
 ཡང་བདག་ལ་མ་མཐོང་ན། །སྐྱུག་བསྐྱེད་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་གནས། །བདག་གི་ཅིའི་བྱིར་སྦྱིང་
 མ་གས། །བདག་དང་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི། །མང་པོ་བདག་གིས་བསྐྱུབ་བྱ་སྟེ། །དེ་ལ་ཡོན་

ཏན་རེ་ཡང་། །བསྐྱེད་པ་རྒྱ་མཚོས་གོམས་འགྱུར་ན། །བདག་ནི་ཡོན་ཏན་ཆ་ལ་ཡང་། །གོམས་
 བ་ནམ་ཡང་མ་སྐྱེས་ཏེ། །རི་ཞིག་ལྷ་རྟེན་སྐྱེ་བ་ནི། །བདག་གིས་དོན་མེད་བྱས་པ་མཚར། །
 བདག་གིས་བཅོམ་ལྷན་མ་མཚོད་ཅིང་། །དགའ་སྟོན་ཆེན་པོའི་བདེ་མ་ཕྱིན། །བསྟན་ལ་བྱ་བ་མ་
 བྱས་དང་། །དབུལ་པོའི་བསམ་པ་རྫོགས་མ་བྱས། །འཛིགས་ལ་མི་འཛིགས་མ་བྱིན་དང་། །ཉམ་
 ཐག་བདེ་མ་བྱིན་ན་བདག །མ་ཡི་མངལ་གྱི་ཟུག་རྩྱ་དང་། །སྟུག་བསྐྱེད་ལ་འབའ་ཞིག་བསྐྱེད་པར་
 ཟད། །བདག་ནི་སྟོན་དང་ད་ལྷ་ཡང་། །ཆོས་ལ་མོས་དང་བྲལ་བ་ཡིས། །ཁོངས་པ་འདི་འདྲ་
 བྱུང་གྱུར་ན། །སྟེ་ཞིག་ཆོས་ལ་མོས་པ་གཏོང་། །དགེ་བའི་ཕྱོགས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །རྩ་བ་མོས་
 བར་བྱུང་བས་གསུངས། །དེ་ཡི་རྩ་བ་ཏྲག་ཏུ་ནི། །རྣམ་སྤྲིན་འབྲས་བུ་བསྐྱོམས་པས་སོ། །སྟུག་
 བསྐྱེད་ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། །འཛིགས་པ་རྣམ་པ་སྟོར་ཆོགས་དང་། །འདོད་པ་རྣམས་དང་བྲལ་བ་
 ནི། །སྟེ་ཞིག་སྟོད་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཡིད་ལ་བསམ་པའི་དགེ་བྱས་པས། །གང་དང་གང་
 ཏུ་འགོ་འགྱུར་བ། །དེ་དང་དེར་ནི་བསོད་ནམས་དེས། །འབྲས་བུའི་ཡོན་གྱིས་མངོན་མཚོད་
 འགྱུར། །སྟེ་ཞིག་པ་བྱེད་པ་བདེ་འདོད་ཀྱང་། །གང་དང་གང་ཏུ་འགོ་འགྱུར་བ། །དེ་དང་དེར་ནི་སྟེ་
 པ་དེས། །སྟུག་བསྐྱེད་མཚོན་གྱིས་རྣམ་པར་འཛོམས། །རྒྱ་ཆེ་བའི་བཟང་བསེལ་བའི་བདུད་རྩིས་
 པོར་གནས། །རྒྱལ་བའི་གསུང་སྟོན་ཟུག་གི་གཟེ་བཞིན་བསྐྱེད་བྱས་པ། །ཐུབ་འོད་གྱིས་རྒྱས་
 བདུ་ལས་བྱུང་ལུས་མཚོག་ཅན། །རྒྱལ་བའི་མདུན་གནས་བདེ་གཤེགས་སྐྱེས་སུ་དགེ་བས་འགྱུར། །
 གཤེན་རྗེའི་སྐྱེས་བུས་པགས་པ་མ་ལུས་བཤུས་པས་གིན་ཏུ་ཉམ་ཐག་ཅིང་། །རབ་ཏུ་ཆ་བའི་མེ་
 ཡིས་བཞུས་པའི་ཟངས་ཞུན་ལུས་ལ་སྟུགས་གྱུར་ལ། །འབར་བའི་རལ་གྱི་མདུང་བྱུང་གིས་
 བསྐྱེད་ཤི་ཡི་དུམ་བུ་བརྒྱར་ལྷགས་གིང་། །གིན་ཏུ་འབར་བའི་ལྷགས་གྱི་ས་གཞིར་ལྷུང་བ་མི་
 དགེ་མང་པོས་འགྱུར། །དེ་བས་དགེ་ལ་མོས་བྱ་ཞིང་། །ཁྱེད་པ་ཉིད་ཏུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །རྟོ་རྟོ་
 རྒྱལ་མཚོན་ཆོག་ཡིས། །བརྩམས་ནས་ད་རྒྱལ་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །དང་པོར་འཕྱོར་བ་བརྟགས་

ནས་ནི། །བརྩམ་མཐ་ཡང་ན་མི་བརྩམ་བྱ། །མ་བརྩམས་པ་ཉིད་མཆོག་ཡིན་གྱི། །བརྩམས་ནས་
 ལྷོག་པར་མི་བྱའོ། །སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་འད་དེ་གོ་མས་གིང་། །སྤྲིག་དང་སྤྲུག་བསྐྱེལ་འཕེལ་བར་འགྱུར། །
 གཞན་དང་འབྲས་སུ་འདི་དུས་ཀྱང་ནི། །དམན་འགྱུར་དེ་ཡང་འགྱུར་མི་འགྱུར། །ལས་དང་ཉོན་
 མོངས་རྩས་པ་སྟེ། །གསུམ་པོ་དག་ལ་ང་རྒྱལ་བྱ། །བདག་ཉིད་གཅིག་པུས་བྱའོ་ཞེས། །འདི་
 བྱི་ལས་གྱིང་རྒྱལ་ཉིད། །ཉོན་མོངས་དབང་མེད་འཛིག་རྟེན་འདིས། །རང་དོན་སྐྱབ་པར་མི་རྩས་
 པས། །འགྲོ་བས་བདག་ལྟར་མི་རྩས་ཏེ། །དེ་བས་བདག་གིས་འདི་བྱའོ། །གཞན་དག་དམན་པའི་
 ལས་བྱེད་ན། །བདག་ཉིད་ཀྱང་ནི་རི་ལྟར་འདུག །ང་རྒྱལ་གྱིས་ནི་མི་བྱེད་དེ། །བདག་ལ་ང་རྒྱལ་
 མེད་པ་མཆོག །ཤི་བའི་སྐྱེལ་དང་ཕྱད་གྱུར་ན། །ཁ་ཡང་མཁའ་མིང་ལྟ་བུར་སྒྱུད། །གལ་ཏེ་
 བདག་ཉིད་ཉམ་ཚུང་ན། །ལྟང་བ་ཚུང་བུའང་གཞོད་པར་བྱེད། །ཁུམ་བཙས་རྩྭ་ལ་བ་དོར་བ་ལ། །
 མོངས་ལས་ཐར་བ་ཡོད་དམ་ཅི། །ང་རྒྱལ་རྩྭ་ལ་བ་བསྐྱེད་པས་ནི། །ཆེན་པོ་ཡིས་ཀྱང་སྐྱབ་པར་
 དགའ། །དེ་བས་སེམས་ནི་བརྟན་པ་ཡིས། །ལྟང་བ་རྣམས་ནི་གཞོམ་བྱ་སྟེ། །བདག་ནི་ལྟང་
 བས་ཕམ་བྱས་ན། །ཁམས་གསུམ་རྒྱལ་འདོད་བཞད་གད་འགྱུར། །བདག་གིས་ཀུན་ལས་རྒྱལ་
 བྱ་སྟེ། །བདག་ལས་སུ་ཡང་རྒྱལ་མི་བྱ། །རྒྱལ་བ་སངས་ལའི་སྤྲུལ་བདག་གིས། །ང་རྒྱལ་འདི་ལ་
 གནས་པར་བྱ། །འགྲོ་གང་ང་རྒྱལ་གྱིས་བཅོམ་དེ། །ཉོན་མོངས་ང་རྒྱལ་ཅན་མ་ཡིན། །ང་རྒྱལ་
 ཅན་དགའི་དབང་མི་འགོ། །དེ་དག་ང་རྒྱལ་དག་དབང་འགྱུར། །ཉོན་མོངས་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཁེངས་
 བེ། །རན་འགྲོར་ང་རྒྱལ་གྱིས་ཁྲིད་ཅིང་། །མི་ཡི་དགའ་སྟོན་བཅོམ་པ་དང་། །གཞན་གྱི་ཟན་ཟའི་
 བྲན་དང་ནི། །སྐྱེན་པ་མི་སྤྲུག་ཉམ་ཚུང་དང་། །ཐམས་ཅད་དུ་ནི་བརྟན་པར་འགྱུར། །ང་རྒྱལ་
 གྱིས་ཁེངས་དགའ་སྐྱབ་ཅན། །དེ་ཡང་ང་རྒྱལ་ཅན་གཏོགས་ན། །དམན་པ་ཅི་འདྲ་ཡིན་པ་སྟོོས། །
 གང་ཞིག་ང་རྒྱལ་དག་ལས་རྒྱལ་བྱིར་ང་རྒྱལ་འཆང་། །དེ་ནི་ང་རྒྱལ་ཅན་དང་རྣམ་རྒྱལ་དཔའ་དེ་
 ཉིད། །གང་ཞིག་ང་རྒྱལ་དག་བདོ་བ་ཡང་དེས་བཅོམ་སྟེ། །འགྲོ་ལ་འདོད་བཞིན་རྒྱལ་བའི་འབྲས་

བུ་རྒྱུ་གསལ་པར་བྱེད། ཉེན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁྲོད་གནས་ན། རྣམ་པ་སྤྲོད་དུ་སྤྲོད་གཞུགས་ཏེ། ལ་ལ་སོགས་པས་སེང་གོ་བཞིན། ཉེན་མོངས་ཚོགས་ཀྱིས་མི་ཚུགས་བྱ། ཉམ་ང་ཆེ་ཐང་བྱང་གུར་གྱང་། མི་ཡིས་མིག་ནི་བསྐྱར་བ་ལྟར། ཉེ་བཞིན་ཉམ་ང་བྱང་གུར་གྱང་། ཉེན་མོངས་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བྱ། བདག་ནི་བསྐྱེགས་ཏེ་བསད་གུར་ཏམ། བདག་གི་མགོ་བོ་བཅད་གྱང་སྒྲེ། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཉེན་མོངས་པའི། དག་ལ་འདུད་པར་མི་བྱའོ། ཉེ་བཞིན་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ། རིགས་པ་ལས་ནི་གཞན་མི་སྤྱད། རྩེད་མོའི་བདེ་འབྲས་འདོད་པ་ལྟར། འདི་ཡིས་བྱ་བའི་ལས་གང་ཡིན། ལས་དེ་ལ་ནི་ཞེན་བྱ་སྟེ། ལས་དེས་མི་རོམས་དགའ་བར་བྱ། བདེ་བའི་དོན་དུ་ལས་བྱས་གྱང་། བདེ་འགྱུར་མི་འགྱུར་གཏོ་ལ་མེད་ཀྱི། གང་གི་ལས་ཉིད་བདེ་འགྱུར་བ། ཉེ་ལས་མི་བྱེད་རི་ལྟར་བདེ། སྤྱི་གྲིའི་སོར་ཆགས་སྤང་ཅི་ལྟའི། འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་རོམས་ན། རྣམ་སྒྲིན་བདེ་ལ་ཞི་བ་ཡི། བསོད་ནམས་ཀྱིས་ལྟ་ཅི་སྟེ་རོམས། ཉེ་ལས་ལས་ཆར་བྱིན་བྱའི་བྱིར། ཉི་མ་བྱེད་དུས་གདུངས་པ་ཡི། སྤང་ཆེན་མཆོ་བྱད་མཆོར་འཇུག་ལྟར། ལས་དེ་ལ་ཡང་འཇུག་པར་བྱ། སྟོབས་ཉམས་པ་དང་རྗེས་འབྲེལ་ན། སྤང་བྱའི་དོན་དུ་དོར་བར་བྱ། ལེགས་པར་ཟེན་ན་བྱི་མ་དང་། བྱི་མ་འདོད་པས་དེ་སྤང་བྱ། འཐབ་རྩེད་དག་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ། གཞུལ་དོར་རལ་ཁ་ལྟགས་པ་བཞིན། ཉེན་མོངས་མཆོན་ལས་གཞུར་བྱ་ཞིང་། ཉེན་མོངས་དག་རྣམས་གཞོམ་པར་བཏགས། གཞུལ་དུ་རལ་གི་ལྟང་གུར་ན། འཛིགས་པས་ལྟར་དུ་ལེན་པ་ལྟར། ཉེ་བཞིན་བྱན་པའི་མཆོན་ཤོར་ན། དཔུལ་བའི་འཛིགས་བྱན་ལྟར་དུ་སྤང་། རི་ལྟར་ཁྱག་ལ་བརྟེན་བཅས་ནས། དུག་ནི་ལུས་ལ་བྱབ་འགྱུར་བ། ཉེ་བཞིན་སྤྲུགས་ནི་རྩེད་གུར་ན། ཉེས་པས་སེམས་ལ་བྱབ་པར་འགྱུར། ཡུངས་མར་བཀའ་བའི་སྤྲོད་བསྐྱར་ལ། རལ་གི་ཐོགས་པས་དུང་བསྟན་དེ། བོན་གསོད་བསྐྱེགས་འཛིགས་པ་ལྟར། བརྟུལ་ཁྱགས་ཅན་གྱིས་དེ་བཞིན་བསྒྲིམ། ཉེ་བས་བང་དུ་སྤྱུལ་འོངས་ན། རི་ལྟར་རིངས་པས་ལྟང་བ་ལྟར། ཉེ་བཞིན་

གཉིད་དང་སྒྲིམས་འོངས་ན། ལྷུང་དུ་དེ་དག་བསྒྲིག་པར་བྱ། ཉེས་པ་བྱུང་བ་རེ་རེ་ཞིང་། བདག་ལ་སྒྲིབ་ནས་ཅི་ནས་ཀྱང་། བདག་ལ་ཁྱིས་འདི་མི་འབྱུང་བ། ཇེ་ལྷར་བྱ་ཞེས་ཡུལ་རིང་བསམ། ཇེ་ལྷར་གནས་སྐབས་འདི་དག་ལ། དྲན་པ་གོམས་པ་ཉིད་འབྱུར་ཞེས། རྒྱ་འདི་ཡིས་ནི་སྤང་བའམ། རིགས་པའི་ལས་ནི་འདོད་པར་བྱ། ཅི་ནས་ལས་བྱེད་སྒྲོན་རོལ་ནས། ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མཐུལ་ཡོད་པ། ཇེ་ལྷར་བག་ཡོད་གཏམ་བྲན་ཏེ། བདག་ཉིད་ལྡང་བ་ཡང་བར་བྱ། ཇེ་ལྷར་རྒྱུང་ནི་འགོ་བ་དང་། འོང་བས་ཤིང་བལ་དབང་བསྐྱར་བ། ཇེ་བཞིན་སྒྲོ་བས་དབང་བསྐྱར་ཏེ། ཇེ་ལྷར་ན་ནི་འགྲུབ་པར་འགྱུར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིབ་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་བཅོན་འགྲུས་བསྐྱར་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེན་བདུན་པའོ། ॥

ཇེ་ལྷར་བཅོན་འགྲུས་བསྐྱེད་ནས་ནི། ཡིད་ནི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བཞག སེམས་ནི་རྣམ་པར་གཡངས་པའི་མི། ཉོན་མོངས་མཆེ་བའི་ཐུག་ན་གནས། ལུས་དང་སེམས་ནི་དབེན་པ་ཡིས། རྣམ་པར་གཡང་བ་མི་འབྱུང་ངོ་། ཇེ་བས་འཛིགས་རྟེན་སྤང་བྱ་ཞིང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡོངས་སུ་དོར། ཆགས་པའི་ཕྱིར་དང་རྟེན་སྟགས་ལ། སྤོང་བས་འཛིག་རྟེན་མི་སྤོང་སྟེ། ཇེ་བས་འདི་དག་ཡོངས་སྤོངས་ལ། མཁས་པས་འདི་ལྷར་དབྱུང་པར་བྱ། ཞིག་ནས་རབ་ཏུ་ལྷན་པའི་རྟག་མཐོང་གིས། ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་འཛོམས་པར་ཤེས་བྱས་ནས། ཐོག་མར་ཞི་གནས་བཙའ་བྱ་དེ་ཡང་ནི། འཛིག་རྟེན་ཆགས་པ་མེད་ལ་མཛོན་དགས་འགྲུབ། མི་རྟག་སུ་ཞིག་མི་རྟག་ལ། ཡང་དག་ཆགས་པར་བྱེད་པ་ཡོད། ཇེས་ནི་ཆོ་རབས་སྤོང་ཐུག་ཏུ། རྟག་པ་མཐོང་བར་ཡོང་མི་འགྱུར། མ་མཐོང་ན་ནི་དགར་མི་འགྱུར། ཡིད་ཀྱང་མཉམ་འཛིག་མི་འགྱུར་ལ། མཐོང་ཡང་ངོམས་པར་མི་འགྱུར་བས། རྒྱར་བཞིན་སྤོང་བས་གདུང་བར་འགྱུར། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆགས་བྱས་ན། ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཀུན་ནས་སྤྱིབ། སྒྲོ་བའི་སེམས་ཀྱང་འཛིག་པར་བྱེད། ཐ་མར་བྱང་ན་གདུང་བར་འགྱུར། ཇེ་ལ་སེམས་པ་འབའ་ཞིག་གིས། ཆོ་འདི་དོན་མེད་འདའ་བར་འགྱུར། རྟག་པ་

མེད་པའི་མཛའ་བཤེས་གྱིས། །གཡུང་རླུང་ཚོས་ཀྱང་འཛིག་པར་འགྱུར། །བྱིས་དང་སྐལ་བ་
 མཉམ་སྦྱོད་ན། །དེས་པར་ངན་འགྲོར་འགྲོ་འགྱུར་ཏེ། །སྐལ་མི་མཉམ་པར་བྲིད་བྱེད་ན། །བྱིས་
 བ་བསྟེན་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། །སྒྲུང་ཅིག་གཅིག་གིས་མཛའ་འགྱུར་ལ། །ཡུད་ཙམ་གྱིས་ནི་དགར་
 ཡང་འགྱུར། །དགའ་བའི་གནས་ལ་སློབ་བྱེད་པས། །སློབ་སློབ་སློབ་པའི་མཁུ་བར་དཀའ། །པན་པར་
 སྐྱས་ན་སློབ་བྱེད། །བདག་ཀྱང་པན་ལས་སྒྲོག་པར་བྱེད། །དེ་དག་ངག་ནི་མ་མཉམ་ན། །སློབ་
 བས་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར། །མཐོ་ལ་ཐུག་དོག་མཉམ་དང་འགཅ། །དམའ་ལ་ང་རྒྱལ་
 བསྟོད་ན་དེགས། །མི་སྟན་བརྟོད་ན་ཁོང་སློབ་སློབ། །ནམ་ཞིག་བྱིས་ལས་པན་པ་ཐོབ། །བྱིས་དང་
 འགྲོགས་ན་བྱིས་པ་ལ། །བདག་བསྟོད་གཞན་ལ་སྟོད་པ་དང་། །འཁོར་བར་དགའ་བའི་གཏམ་
 ལ་སོགས། །མི་དག་ཅིས་ཀྱང་དེས་པར་འགྱུར། །དེ་ལྟར་བདག་དང་གཞན་བསྟེན་པ། །དེས་ནི་
 ཡུང་བར་འགྱུར་བར་ཟད། །དེས་ཀྱང་བདག་དོན་མ་བྱས་ལ། །བདག་ཀྱང་དེ་དོན་མི་འགྱུར་བས། །
 བྱིས་ལས་ཐག་རིང་བྱོལ་བར་བྱ། །ཐུད་ན་དགའ་བས་མཁུ་བྱས་ཏེ། །འདྲིས་ཆེན་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་
 བར། །ཐ་མལ་པ་ཙམ་ལེགས་པར་བྱ། །བྱང་བས་མེ་ཏོག་སྤང་ཅི་བཞིན། །ཆོས་ཀྱི་དོན་ཙམ་
 བྱངས་ནས་ནི། །ཀུན་ལ་སྟོན་ཆད་མ་མཐོང་བཞིན། །འདྲིས་པ་མེད་པར་གནས་པར་བྱ། །བདག་
 བློ་མཛད་བཀུར་སྟེ་བཅས། །བདག་ལ་མང་པོ་དགའ་འོ་ཞེས། །དེ་འདྲི་སྟེ་མས་པ་འཆང་གྱུར་
 བ། །ཤི་བའི་འོག་ཏུ་འཛིགས་པ་སྟེ། །དེ་བས་རྣམ་པར་སྟོངས་པའི་ཡིད། །གང་དང་གང་ལ་
 ཆགས་གྱུར་པ། །དེ་དང་དེ་བསྟོངས་སྟོང་འགྱུར་དུ། །སྐྱུག་བསྐྱུག་ཉིད་དུ་གྱུར་ཞིང་ལྡང་། །དེ་
 བས་མ་བས་པས་ཆགས་མི་བྱ། །ཆགས་པ་ལས་ནི་འཛིགས་པ་སྟེ། །འདི་དག་རང་བཞིན་འདོར་
 འགྱུར་བས། །བརྟན་པར་གྱིས་ཏེ་རབ་ཏུ་ཏོགས། །རྟོན་པ་དག་ནི་མང་བྱུང་ཞིང་། །གྲགས་དང་
 སྟན་པ་བྱུང་གྱུར་ཀྱང་། །རྟོན་དང་གྲགས་པའི་ཆོགས་བཅས་ཏེ། །གང་དུ་འདོང་བའི་གཏོལ་མེད་
 དོ། །བདག་ལ་སྟོད་པ་གཞན་ཡོད་ན། །བསྟོད་པས་བདག་དགར་ཅི་ཞིག་ཡོད། །བདག་ལ་བསྟོད་

བ་གཞན་ཡོད་ན། །སྒྲིབ་པས་མི་དགར་ཅི་ཞིག་ཡོད། །སེམས་ཙན་མོས་པ་སྒྲིབ་ཆོག་པ། །ཀྱུ་ལ་
 བས་ཀྱང་ནི་མི་མགུ་ན། །བདག་འདྲ་བར་པས་སྒྲོས་ཅི་དགོས། །དེ་བས་འཛིག་རྟེན་བསམ་པ་
 བཏང་། །སེམས་ཙན་རྟེན་པ་མེད་ལ་སྒྲོད། །རྟེན་པ་ཙན་ལ་མི་སྒྲིབ་བཟོད། །རང་བཞིན་འགྲོགས་
 དགའ་དེ་དག་གིས། །དགའ་བ་རི་ལྟར་སྒྲེ་བར་འགྱུར། །གང་ཕྱིར་ཕྱིས་པ་རང་དོན་ནི། །མེད་པར་
 དགའ་བ་མི་འབྱུང་བས། །ཕྱིས་པ་འགའ་ཡང་བཤེས་མིན་ཞེས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་
 གྱིས་གསུངས། །ནགས་ན་རི་དྲགས་བྱ་རྣམས་དང་། །ཤིང་རྣམས་མི་སྒྲིབ་བཟོད་མི་བྱེད། །
 འགྲོགས་ན་བདེ་བ་དེ་དག་དང་། །ནམ་ཞིག་ལྟན་ཅིག་བདག་གནས་འགྱུར། །ཤུག་གམ་ལྟ་ཁང་
 རྟོང་བའམ། །རྟོན་ཤིང་དྲུང་དྲུག་གནས་བཙས་ཏེ། །ནམ་ཞིག་ཀྱབ་ཏུ་མི་བལྟ་ཞིང་། །ཆགས་པ་
 མེད་པར་འགྱུར་ཞིག་གྲ། །ས་ཕྱོགས་བདག་གིར་བཟུང་མེད་པ། །རང་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡངས་
 རྣམས་སྟ། །རང་དབང་སྒྲོད་ཅིང་ཆགས་མེད་པར། །ནམ་ཞིག་བདག་ནི་གནས་པར་འགྱུར། །
 ལྟང་བཟེད་ལ་སོགས་ནི་ཆོད་དང་། །ཀྱུན་ལ་མི་མཁའི་གོས་འཆང་ཞིང་། །ལུས་འདི་སྤྲ་བར་མ་
 བྱས་ཀྱང་། །འཛིགས་མེད་གནས་པར་རྣམ་ཞིག་འགྱུར། །དུར་ཁྲོད་སོང་ནས་གཞན་དག་གི། །
 རུས་གོང་དག་དང་བདག་གི་ལུས། །འཛིག་པའི་ཆོས་ཙན་དག་ཏུ་ནི། །ནམ་ཞིག་མགོ་སྒྲོམས་བྱེད་
 པར་འགྱུར། །བདག་གི་ལུས་ནི་འདི་ཉིད་ཀྱང་། །གང་གི་དྲི་ཡིས་ལ་དག་ཀྱང་། །དྲུང་དྲུ་ཉིར་འགོ་
 མི་འགྱུར་བ། །དེ་ལྟ་བུར་ནི་འགྱུར་བར་འོང་། །ལུས་འདི་གཅིག་ཤུ་བྱུང་བ་ཡང་། །ལྟན་ཅིག་སྒྲེས་
 པའི་ཤ་རུས་དག་ཞིག་སྟེ་སོ་སོར་འགྲེས་འགྱུར་ན། །མཛའ་བ་གཞན་དག་ཅི་ཞིག་སྒྲོས། །སྒྲིབ་
 གཅིག་ཤུ་སྒྲེ་འགྱུར་ཞིང་། །འཆི་ནའང་དེ་ཉིད་གཅིག་འཆི་སྟེ། །སྤྱད་བསྐྱེད་སྤྱེད་གཞན་མི་ལེན་
 བ། །གཤགས་བྱེད་མཛའ་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། །ལམ་དག་ཏུ་ནི་ཞུགས་པ་རྣམས། །རི་ལྟར་གནས་ནི་
 འཛིན་བྱེད་ལྟར། །དེ་བཞིན་སྤྱིད་པའི་ལམ་ཞུགས་པའང་། །སྒྲེ་བའི་གནས་ནི་ཡོངས་སྟེ་འཛིན། །
 འཛིག་རྟེན་ཀྱན་ནས་གདུང་བཞིན་དུ། །རི་སྤྱིད་སྒྲེས་བུ་བཞི་ཡིས་ནི། །དེ་ལས་དེ་ནི་མ་བཏེག་པ།

དེ་སྤྱིད་དུ་ནི་ནགས་སུ་སོང་། །བཤེས་མེད་ལོན་པ་འང་མེད་བྱས་ནས། །ལུས་འདི་གཅིག་ལུ་
 དབེན་གནས་ཏེ། །མྱ་ནས་གི་དང་འབྲར་བཅིས་ནས། །གི་ནའང་མྱ་ངན་བྱེད་པ་མེད། །བྱུང་ན་
 འཁོད་པ་སུ་དག་ཀྱང་། །མྱ་ངན་གཞོད་པ་བྱེད་མེད་པས། །འདི་ཡིས་སངས་རྒྱས་རྗེས་དྲན་
 སོགས། །སྐྱུ་ཀྱང་གཡེངས་པར་འགྱུར་བ་མེད། །དེ་བས་གིན་ཏུ་མདངས་དགའ་བའི། །
 ནགས་ཚལ་ཆོགས་རྒྱུད་བདེ་སྤྱིད་ཅིང་། །གཡེང་བ་ཐམས་ཅད་ཞི་བྱེད་པར། །བདག་ཉིད་གཅིག་
 ལུ་གནས་པར་བྱ། །བསམ་པ་གཞན་ནི་ཀྱན་བཏང་སྟེ། །བདག་ལ་སེམས་པ་གཅིག་ལུ་ཡིས། །
 སེམས་ནི་མཉམ་པར་བཞག་ཕྱིར་དང་། །དུལ་བར་བྱ་ཕྱིར་བརྩོན་པར་བྱ། །འཛིག་རྟེན་འདི་དང་
 ཡ་རོལ་རྒྱུད་། །འདོད་པ་རྣམས་ནི་ཕུང་ཁྲོལ་བསྐྱེད། །འདིར་ནི་བསད་དང་བཅིང་དང་གཅོད། །
 ཡ་རོལ་རྒྱ་ནི་དཔྱལ་སོགས་བསྐྱབ། །ཁོ་ཉ་ཕོ་ཉ་མོ་ལ་སྟོན། །གང་ཕྱིར་དུ་མར་གསོལ་བཏབ་ཅིང་།
 སྤྱིག་པ་རྣམས་སམ་གྲགས་མིན་ལའང་། །གང་གི་དོན་དུ་མ་འཛོམས་པར། །འཛིགས་པ་ལ་ཡང་
 བདག་ཞུགས་གིང་། །རྗེས་ཀྱང་ཟད་པར་བྱས་གྱུར་ཏེ། །གང་ལ་ཡོངས་སུ་འབྱུང་པས་ན། །མཆོག་
 ཏུ་དགའ་འགྱུར་དེ་དག་ཉིད། །ཀའ་རུས་ཉིད་ཡིན་གཞན་མིན་ན། །རང་དབང་དང་ནི་བདག་མིན་
 ལ། །རབ་ཏུ་འདོད་ཅིང་ཡོངས་ཞེན་ནས། །ཅི་ཕྱིར་མྱ་ངན་འདས་མི་འགོ། །གང་ཞིག་དང་པོ་
 འབད་དེ་བཏོག། །བྱངས་ཀྱང་ངོ་ཚས་འོག་རྒྱ་ལ། །སྟོན་ནི་མཐོང་ངམ་མ་མཐོང་ཡང་། །གོས་ཀྱིས་
 གདོང་ནི་གཡོགས་པར་གྱུར། །ཁྱོད་ཉོན་མོངས་པའི་གདོང་དེ་ནི། །ད་ལྟ་མཛོན་སུམ་གྱུར་པ་
 བཞིན། །བྱ་ཆོད་ཀྱིས་བསལ་བྱས་མཐོང་ནས། །དེ་ལྟར་ཅི་ཕྱིར་འབྱེད་པར་བྱེད། །གཞན་རྣམས་
 མིག་གིས་བལྟ་ན་ཡང་། །གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་བསྐྱུང་གྱུར་པ། །རི་སྤྱིད་དེ་ནི་དེས་ཟ་ན། །སེར་སྒྲ་
 ཅན་ཁྱོད་ཅིས་མི་བསྐྱུང་། །ཤ་ཡི་ཕུང་པོ་འདི་མཐོང་ནས། །བྱ་ཆོད་དང་གཞན་ཟ་བྱེད་ན། །
 གཞན་གྱི་ཟས་ལ་མེ་ཏོག་གི་ །བྲེང་བ་ཅན་རྒྱུན་གྱིས་མཆོད། །རུས་གོང་ཉིད་དུ་མཐོང་ནས་ནི།
 མི་འགྲལ་ཡང་ནི་ཁྱོད་སྒྲག་ན། །རོ་ལངས་བཞིན་དུ་འགའ་ཡིས་ཀྱང་། །བསྐྱོད་པར་གྱུར་ན་ཅིས་

མི་འཇིགས། གང་ལ་གཡོགས་ཀྱང་འདི་ཆགས་པ། ཇི་མ་གཡོགས་ན་ཅིས་མི་འདོད། ཇི་
 ལ་དགོས་པ་མེད་ན་ནི། གཡོགས་པ་ལ་ནི་ཅི་ཕྱིར་འབྱུང། ཟས་ནི་གཅིག་པུ་ཉིད་ལས་ནི། །
 བཤང་དང་ཁ་ཆུ་འབྱུང་འབྱུར་ན། ཇི་ལས་བཤང་ལ་མི་དགའ་ཞིང་། ཁ་ཆུ་ལ་ཁྱོད་ཅི་ཕྱིར་
 དགའ། ཤིང་བལ་རེག་ན་འཇམ་པ་ཡི། ལྷས་ལ་དགའ་བར་མི་བྱེད་པར། སྤིང་འཇག་པ་མ་
 ཡིན་ཞེས། འདོད་ལྷན་མི་གཙང་བ་ལ་སྒྲོངས། འདོད་ལྷན་ངན་པ་སྒྲོངས་པ་རྣམས། ཤིང་བལ་
 རེག་ན་འཇམ་པ་ལའང་། ཉལ་པོ་བྱ་བར་མི་རུས་ཞེས། ཇི་ལ་སྒོ་བ་དག་ཏུ་བྱེད། གལ་ཏེ་མི་
 གཙང་ཆགས་མེད་ན། རུས་གཟེབ་རྒྱས་པས་སྒྲེལ་བ་ལ། ཤལ་ཡི་འདམ་གྱིས་ཞལ་ཞལ་བྱས། །
 གཞན་ཁྱོད་ཅི་ཕྱིར་པར་བྱ་འབྱུང། ཁྱོད་ཉིད་མི་གཙང་མང་ཡོད་པ། ཇི་ཉིད་ལ་ཁྱོད་གཏན་
 སྒྱུད་ཅིང་། མི་གཙང་རྒྱལ་བ་གཞན་དག་ལའང་། མི་གཙང་བརྟམ་པས་འདོད་པར་བྱེད། །
 བདག་ནི་གཤིང་ལ་དགའ་ཞེས། རེག་དང་ལྷ་བར་འདོད་ན་གོ། སེམས་མེད་པ་ཡི་རང་བཞིན་
 གྱི། ཤལ་ནི་ཁྱོད་གོ་ཅིས་མི་འདོད། འདོད་པའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ། རེག་དང་བལྟ་བར་མི་
 རུས་ལ། གང་ཞིག་རུས་དེ་ཤེས་པ་མིན། འོན་མེད་འབྱུང་དེས་ཅི་ཞིག་བྱ། མི་གཙང་རང་
 བཞིན་གཞན་གྱི་ལུས། མི་རྟོགས་ངོ་མཚར་མི་ཆེ་ཡི། རང་ཉིད་མི་གཙང་ཉིད་ཡིན་པར། རྟོགས་
 པར་མི་འབྱུར་ངོ་མཚར་ཆེ། སྤྱིན་བྲལ་ཉི་ཟེར་གྱིས་བྱེ་བའི། བདུ་གཞོན་རུ་སྤངས་ནས་ནི། མི་
 གཙང་ཞེན་པའི་སེམས་གྱིས་ནི། མི་གཙང་གཟེབ་ལ་ཅི་ཉི་ཕྱིར་དགའ། ས་སྒྲོགས་མི་གཙང་
 གིས་གོས་པ། གལ་ཏེ་རེག་པར་མི་འདོད་ན། གང་ལས་དེ་ནི་བྱུང་བ་ཡི། ལུས་ལ་རི་ལྟར་
 ཁྱོད་རེག་འདོད། གལ་ཏེ་མི་གཙང་ཆགས་མེད་ན། མི་གཙང་ཞིང་ལས་བྱུང་བྱུར་ཞིང་། ཇི་ཡི་
 ས་བོན་དེས་བསྐྱེད་པ། གཞན་ཁྱོད་ཅི་ཕྱིར་པར་བྱ་འབྱུང། མི་གཙང་ལས་བྱུང་མི་གཙང་སྤྱིན། །
 རྒྱུ་བྱུང་ཁྱོད་འདོད་མི་བྱེད་ལ། མི་གཙང་མང་པོའི་རང་བཞིན་ལུས། མི་གཙང་སྤྱིས་པའང་
 འདོད་པར་བྱེད། ཁྱོད་ནི་རང་ཉིད་མི་གཙང་ལ། སྤྱོད་མི་བྱེད་པར་མ་ཟད་གྱི། མི་གཙང་རྒྱལ་

བ་མི་གཙང་ལ། བཀྲམ་པས་གཞན་ཡང་འདོད་པར་བྱེད། ག་ལྟར་ལ་སོགས་ཡིད་འོང་དང་། །
 འབྲས་ཆན་དག་གམ་ཆོད་མའང་རུང་། ཁར་བཅུག་ཕྱིར་ཕྱང་བོར་བ་ཡིས། ས་ཡང་མི་གཙང་
 བཙོག་པར་འགྱུར། གལ་ཏེ་མི་གཙང་འདི་འདྲ་བ། མདོན་སུམ་གྱུར་གྱང་ཐེ་ཆོམ་ན། སྤར་ཁྲོད་
 དག་ཏུ་བོར་བའི་ལུས། མི་གཙང་གཞན་ཡང་བཟླ་བར་གྱིས། གང་ལས་པགས་པའི་ཁ་སྤྲེལ། །
 འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་སྤྲེལ་གྱུར་བར། ཤེས་གྱང་རི་ལྟར་དེ་ཉིད་ལ། ཕྱིར་ཁོང་དགའ་བ་སྤྲེལ་བར་
 འགྱུར། ལུས་ལ་བསྐྱས་པའི་དྲི་དེ་ཡང་། ཅན་ཅན་སོགས་ཡིན་གཞན་མ་ཡིན། གཞན་གྱི་དྲི་དེས་
 གཞན་དག་ལ། ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་ཆགས་པར་བྱེད། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་དྲི་ར་བས། འདི་ལ་མ་ཆགས་
 ལེགས་མིན་ནམ། འཛིག་རྟེན་དོན་མེད་ཐེད་པ་དག་རི་ལྟར་དེ་ལ་དྲི་ཞིམ་སྤྲེད། འོན་ཏེ་དྲི་ཞིམ་
 ཅན་ཅན་ན། ལུས་ལ་འདིར་ནི་ཅི་ཞིག་བྱུང་། གཞན་གྱི་དྲི་ཡིས་གཞན་དག་ལ། ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་
 ཆགས་པར་བྱེད། གལ་ཏེ་སྤྲེལ་ཐོབ་རིང་བ་དང་། སྤྲེལ་དྲིར་བཅས་འདམ་གྱི་དྲིས། བསྐྱོས་པས་
 ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། གཅེར་སྤྲེལ་འཛིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ན། རང་ལ་གཞོད་པའི་མཆོན་བཞིན་དུ།
 དེ་འབད་ཅི་ཕྱིར་བྱི་དོར་བྱེད། བདག་ལ་མྱོངས་པའི་འབད་པ་ཡིས། སྤྲོས་པས་ས་འདི་ཀུན་ཏུ་
 འབྱུགས། རུས་གོང་འབའ་ཞིག་མཐོང་ནས་ནི། སྤར་ཁྲོད་དུ་ནི་ཡིད་འབྱུང་ན། གཡོ་བའི་རུས་
 གོང་གིས་བྱབ་པའི། ཁྲོད་གི་སྤར་ཁྲོད་ལ་དགའ་འམ། རྟེན་ལྟར་མི་གཙང་གྱུར་པ་དེའང་། རིན་
 མེད་པར་ནི་མི་རྟེན་དོ། རྟེན་དོན་བསྐྱབས་པས་ག་ཐང་དང་། རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་གཞོད་པར་
 འགྱུར། བྱིས་པ་ལོར་སྤེལ་མི་རུས་པས། རང་ལ་བབ་ན་འདིས་ཅི་བདེ། ཁོར་བསོག་པ་ཡིས་ཆེ་
 གཏུགས་ན། ཆས་ནས་འདོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། འདོད་ལྡན་རན་པ་ཁ་ཅིག་ནི། ཉིན་རངས་
 ལས་ཀྱིས་ཡོངས་དུ་བསྤེ། བྱིས་དུ་འོངས་ནས་ཆད་པའི་ལུས། རྟོད་པ་འདྲ་བར་ཉལ་བར་བྱེད།
 ཁ་ཅིག་བྱས་བཞུད་ཉོན་མོངས་དང་། རིང་དུ་སོང་བའི་སྤྲེལ་བསྐྱེད་ཅན། སྤྲེལ་ཁྲོད་བཞིན་
 སྤྲེལ་ནམས། བྱུད་ཁོར་ལོས་གྱང་མཐོང་མི་འགྱུར། བདག་ལ་ཕན་འདོད་རྣམ་མྱོངས་པས། །

གང་དོན་ཉིད་དུ་བཅོངས་པ་ཡང་། རྟེན་མ་ཐོབ་པར་དོན་མེད་པའི། གཞན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་གིས་
 བདས། །ལ་ལ་རང་གི་ལུས་བཅོངས་ཤིང་། རྟེན་མེད་གཞན་གྱིས་བཞོལ་བྱུང་ཏེ། རྒྱུ་མ་
 དག་གྲང་བྱ་བྱུང་ན། ཤིང་དུང་དགོན་པར་བབ་བབ་འབྱུང་། །འདོད་པས་བསྐྱུས་པའི་གློན་པ་
 དག་། འཛོལ་འདོད་འཛོལ་བར་བྱའོ་ཞེས། སྒྲིག་སྒྲོར་དོགས་བཞིན་གསལ་དུ་འཕྲུག་ ཁེ་བྱིར་བྱན་དུ་
 འགྲོ་བར་བྱེད། །འདོད་ལྡན་ལ་ལ་ལུས་གྲང་བཅད། །ཁ་ཅིག་གསལ་ཤིང་ཆེ་ལ་བཅུགས། །
 ཁ་ཅིག་མདུང་ཐུང་དག་གིས་བསྐྱུན། །ཁ་ཅིག་བསྐྱེད་པ་དག་གྲང་སྒྲིང་། །བསྐྱེད་པ་དང་
 བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་པའི་གདུང་བ་ཡིས། རྟོར་ནི་སྤང་ཁྲོལ་མཐའ་ཡས་ཤེས་པར་བྱ། རྟོར་ལ་
 རྟོགས་པས་གཡེངས་པར་གྱུར་པ་རྣམས། སྤྱིད་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལས་གྲོལ་སྐྱབས་མེད་དོ། །
 འདོད་ལྡན་རྣམས་ལ་དེ་ལ་སོགས། ཉེས་དམིགས་མང་ལ་མཐོག་རྒྱུ་སྟེ། ཤིང་རྩ་འབྲེན་པའི་
 ལྷགས་དག་གིས། རྩ་ནི་ཁམ་འགའ་ཐོས་པ་བཞིན། ལྷགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པས་ནང་མི་དགོན་
 པའི། མཐོག་རྒྱུ་གང་ཡིན་དེའི་དོན་དུ། རྟེན་འབྲེན་སྤྱོད་སྤྱོད་དཀའ་འདི། །ལས་ཀྱིས་
 མནར་བ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ། འདོད་པ་དེས་པར་འཇིག་འགྱུར་ཁིང་། རྟེན་ལ་སོགས་པར་
 རྒྱུང་བྱེད་པ། རྟོན་པོ་མེན་ཕྱིར་དུས་ཀྱན་ཏུ། རྟེན་པའི་ཆོགས་རྒྱུང་གང་ཡིན་པ། རྟེན་པའི་
 ཆ་ཅམ་གྱི། ཆོགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱུས་ཉིད་འབྱུང་ན། འདོད་ལྡན་བྱང་རྒྱུ་སྒྲིབ་པ་བས། ལྷག་
 བསྐྱེད་ཆེ་ལ་བྱང་རྒྱུ་མེད། རྟེན་ལ་སོགས་སྤྱུག་བསྐྱེད་པས་མ་བྱས་ན། འདོད་པ་རྣམས་ལ་
 མཐོན་དང་ནི། རྟེན་དང་མེད་དང་གཡང་ས་དང་། རྟེན་རྣམས་ཀྱིས་གྲང་དཔེར་མི་ཐོད། རྟེན་ལྟར་
 འདོད་ལ་སྒྲིབ་བྱས་ཏེ། རྟེན་པ་ལ་ནི་དགའ་བ་བསྐྱེད། རྩོད་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་སྒྲིང་པ། རྟེན་
 པའི་ནགས་ཀྱི་ནང་དག་ཏུ། སྐལ་ལྡན་རྩོད་ཅེན་ཀྱིས་བསེལ་བའི། ཡངས་པའི་རྩོད་ལེབ་
 ཁང་བཟང་ཉམས་དགའ་བར། སྐྱེད་ཆེ་ཞི་བའི་ནགས་གྲང་གཡོབ་པ་ཡིས། གཞན་ལ་ཕན་དོན་
 སེམས་ཤིང་འཆག་པར་བྱེད། །ཁང་སྒྲིང་ཤིང་དུང་ལྷག་དག་ཏུ། གང་དུ་རི་སྤྱིད་འདོད་གནས་

བྱང་། ཡོངས་འཛིན་བསྐྱེད་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་བསྐྱེད་པ་མེད་པར་བག་ཡངས་སྤྱོད། །
 རང་དབང་སྤྱོད་ཅིང་ཆགས་མེད་ལ། གང་དང་ཡང་ནི་འབྲེལ་མེད་པའི། ཆོག་གེས་བདེ་སྤྱོད་
 གང་ཡིན་པ། དབང་པོས་ཀྱང་ནི་དེ་རྟེན་དཀའ། དེ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་ཡིས། དབེན་པའི་
 ཡོན་ཏན་བསམ་བྱས་ནས། རྣམ་རྟོག་ཉེ་བར་ཞི་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ། །
 བདག་དང་གཞན་དུ་མཉམ་པ་ནི། དང་པོ་ཉིད་དུ་འབད་དེ་བསྐྱེད། བདེ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་
 མཉམ་པས་ན། ཐམས་ཅད་བདག་བཞིན་བསྐྱེད་བར་བྱ། ལག་པ་ལ་སོགས་དབྱེ་བ་རྣམ་མང་
 ཡང་། ཡོངས་སྤྱོད་བསྐྱེད་བྱའི་ལུས་སྤྱོད་གཅིག་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་འགྲོ་བ་ཐ་དང་བདེ་སྤྱུག་དག །
 ཐམས་ཅད་བདག་བཞིན་བདེ་བ་འདོད་མཉམ་གཅིག གཤམ་ཏེ་བདག་གི་སྤྱུག་བསྐྱེད་གྱིས། །
 གཞན་གྱི་ལུས་ལ་མི་གཞོད་པ། དེ་ལྟ་འདྲ་དེ་བདག་སྤྱུག་བསྐྱེད་དེ། བདག་ཏུ་ཞེན་པས་མི་
 བཟོད་ཉིད། དེ་བཞིན་གཞན་གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་དག བདག་ལ་འབབ་པར་མི་འགྱུར་ཡང་། དེ་
 ལྟ་འདྲ་དེ་བདག་སྤྱུག་བསྐྱེད་དེ། བདག་ཏུ་ཞེན་པས་བཟོད་པར་དཀའ། བདག་གིས་གཞན་
 གྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་བསལ། སྤྱུག་བསྐྱེད་ཡིན་ཕྱིར་བདག་སྤྱུག་བཞིན། བདག་གིས་གཞན་ལ་ཕན་
 བར་བྱ། བཅའ་ཅན་ཡིན་ཕྱིར་བདག་ལུས་བཞིན། གང་ཆོ་བདག་དང་གཞན་གཉིས་ཀ བདེ་
 བ་འདོད་དུ་མཆུངས་པ་ལ། བདག་དང་བྱང་པར་ཅི་ཡོད་ན། གང་ཕྱིར་བདག་གཅིག་བདེ་བར་
 བཟོན། གང་ཆོ་བདག་དང་གཞན་གཉིས་ཀ སྤྱུག་བསྐྱེད་མི་འདོད་མཆུངས་པ་ལ། བདག་
 དང་བྱང་པར་ཅི་ཡོད་ན། གང་ཕྱིར་གཞན་མིན་བདག་བསྐྱེད་བྱེད། གཤམ་ཏེ་དེ་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེད་
 བས། བདག་ལ་མི་གཞོད་ཕྱིར་མི་བསྐྱེད། མ་འོངས་པ་ཡི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཡང་། གཞོད་མི་བྱེད་
 ན་དེ་ཅིས་བསྐྱེད། བདག་གིས་དེ་ནི་མྱོང་སྒྲུལ་པའི། རྣམ་པར་རྟོག་དེ་ལོག་པ་སྟེ། འདི་ལྟར་
 གི་བའང་གཞན་ཉིད་ལ། སྟེ་བ་ཡང་ནི་གཞན་ཉིད་ཡིན། གང་ཆོ་གང་གི་སྤྱུག་བསྐྱེད་གང་། དེ་
 ནི་དེ་ཉིད་གྱིས་བསྐྱེད་ན། ཀྱང་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལག་པས་མིན། ཅི་ཕྱིར་དེས་ནི་དེ་བསྐྱེད་བྱ། །

གལ་ཏེ་རིགས་པ་མིན་ཡང་འདིར། བདག་ཏུ་འཛིན་པས་འཇུག་ཅེ་ན། བདག་གཞན་མི་རིགས་
གང་ཡིན་དེ། ཅི་རྒྱས་པར་ནི་སྤང་བྱ་ཉིད། རྒྱུད་དང་ཚོགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། བྲེང་བ་དམག་ལ་
སོགས་བཞིན་བརྟུན། ལྷག་བསྐལ་ཅན་གང་དེ་མེད་པ། དེས་འདི་སུ་ཞིག་དབང་བར་འགྱུར། །
ལྷག་བསྐལ་བདག་པོ་མེད་པར་ནི། ཐམས་ཅད་བྱེ་བྲག་མེད་པ་ཉིད། ལྷག་བསྐལ་ཡིན་ཕྱིར་དེ་
བསལ་བྱ། དེས་པས་དེར་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ། ཅི་ཕྱིར་ཀྱན་གྱི་ལྷག་བསྐལ་ནི། བསྐྱོག་པར་བྱ་ཞེས་
བཅད་དུ་མེད། གལ་ཏེ་བསྐྱོག་ནའང་ཐམས་ཅད་བསྐྱོག་ དེ་མིན་བདག་གྲང་སེམས་ཅན་
བཞིན། སྙིང་རྗེ་ལྷག་བསྐལ་མང་གྱུར་པས། ཅི་ཕྱིར་ནན་གྱིས་བསྐྱེད་ཅེ་ན། འགོ་བའི་ལྷག་
བསྐལ་བསམ་བྱས་ན། ཇི་ལྟར་སྙིང་རྗེ་ལྷག་བསྐལ་མང་། གལ་ཏེ་ལྷག་བསྐལ་གཅིག་གིས་ནི། །
ལྷག་བསྐལ་མང་པོ་མེད་འགྱུར་ན། བརྟེ་དང་ལྷན་པས་ལྷག་བསྐལ་དེ། རང་དང་གཞན་ལ་
བསྐྱེད་བྱ་ཉིད། དེས་ན་མེ་ཏོག་སྒྲ་མཛེས་ཀྱིས། རྒྱལ་པོའི་གནོད་པ་ཤེས་གྲང་ནི། བདག་གི་
ལྷག་བསྐལ་མ་བསལ་ཏེ། མང་པོའི་ལྷག་བསྐལ་ཟད་འགྱུར་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རྒྱུད་ནི་གོམས་གྱུར་
པ། གཞན་གྱི་ལྷག་བསྐལ་ཞི་དགའ་བས། བདུད་མཚོ་རུང་བ་ལྟར། མནར་མེད་པ་ཡང་
འཇུག་པར་འགྱུར། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་གོལ་བ་ན། དགའ་བའི་རྒྱ་མཚོ་གང་ཡིན་པ། དེ་ཉིད་
ཀྱིས་ནི་ཚོག་མིན་ནམ། ཐར་པ་འདོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། དེ་ལྟས་གཞན་གྱི་དོན་བྱས་གྲང་། རྫོམ་
སེམས་དང་ནི་ངོ་མཚར་མེད། གཅིག་ཏུ་གཞན་དོན་ལ་དགའ་བས། རྣམ་སྤྲིན་འབྲས་བུའི་རེ་བ་
མེད། དེ་བས་རི་ལྟར་རྒྱུད་དུ་ན། མི་སྣེ་ལས་གྲང་བདག་བསྐྱུང་བ། དེ་བཞིན་གཞན་ལ་བསྐྱུང་
སེམས་དང་། སྙིང་རྗེ་སེམས་ནི་དེ་ལྟར་བྱ། གོམས་པ་ཡིས་ནི་གཞན་དག་གི་ ལུ་བ་བྲག་གི་
ཐིགས་པ་ལ། དངོས་པོ་མེད་པར་གྱུར་གྲང་ནི། བདག་གོ་ཞེས་ནི་ཤེས་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་
གཞན་གྱི་ལུས་ལ་ཡང་། བདག་ཅེས་ཅི་ཡི་ཕྱིར་མི་གཟུང་། བདག་གི་ལུས་ནི་གཞན་དག་ཏུ་ཡང་། །
བཞག་པ་དེ་ལྟར་དགའ་བ་མེད། བདག་ཉིད་སྦྱོན་བཅས་གཞན་ལ་ཡང་། ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོར་

ཤེས་བྱས་ནས། །བདག་འཛིན་ཡོངས་སུ་དོར་བ་དང་། །གཞན་སྤང་བ་ནི་བསྐྱོམ་པར་བྱ། །རི་
 ལྟར་ལག་པ་ལ་ སོགས་པ། །ལུས་ཀྱི་ ཡན་ལག་ ཡིན་འདོད་ལྟར། །དེ་བཞིན་ འགྲོ་བའི་ཡན་ལག་
 ཏུ། ཅི་ཕྱིར་ལུས་ཅན་རྣམས་མི་འདོད། །རི་ལྟར་བདག་མེད་ལུས་འདི་ལ། །གོམས་པས་བདག་
 གི་སྒོ་འབྱུང་བ། །དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ཡང་། །གོམས་པས་བདག་སྒོ་ཅིས་མི་སྒྲུ། །དེ་
 ལྟ་ན་ནི་གཞན་གྱི་དོན། །བྱས་ཀྱང་ངོ་མཚར་སྒྲོམ་མི་འབྱུང་། །བདག་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཟས་ཟོས་ནས།
 ལན་ལ་རེ་བ་མི་ འབྱུང་བཞིན། །དེ་བས་ རི་ལྟར་ཆུང་དུ་ན། །མི་སྟན་ལས་ཀྱང་བདག་བསྐྱུང་བ། །
 དེ་བཞིན་ འགྲོ་ལ་བསྐྱུང་སེམས་དང་། །སྒྲིང་རྗེའི་སེམས་ནི་གོམས་པར་བྱ། །དེ་བས་མགོན་པོ་སྤྱན་
 རས་གཟིགས། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་འགྲོ་བ་ཡི། །འཁོར་གྱི་འཛིགས་པ་འང་བསལ་བའི་བྱིར། །
 རང་གི་མཚན་ཡང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས། །དཀའ་ལས་བྱིར་ལྟོག་མི་བྱ་སྟེ། །འདི་ལྟར་གོམས་པའི་
 མཐུ་ཡིས་ནི། །གང་གི་མིང་ཐོས་འཛིགས་པ་ ཡང་། །དེ་ཉིད་མེད་ན་མི་དགར་འགྱུར། །གང་ཞིག་
 བདག་དང་གཞན་རྣམས་ནི། །ལྷུང་དུ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་དེས། །བདག་དང་གཞན་དུ་བརྗེ་བྱ་
 བ། །གསང་བའི་དམ་པ་ སྤྱད་པར་བྱ། །བདག་ལུས་གང་ལ་ཆགས་པ་ ཡིས། །འཛིགས་གནས་
 ཆུང་ལ་འཛིགས་སྟེ་བ། །འཛིགས་པ་སྟེ་བའི་ལུས་དེ་ལ། །སྤྱ་ཞིག་དག་བཞིན་སྤང་མི་བྱེད། །
 ལུས་གང་བཀྲེས་དང་སྒྲོམ་སོགས་ནད། །གསོ་བའི་ཆོ་ག་བྱེད་འདོད་པས། །བྱ་དང་ཉ་དང་རི་
 དྲགས་དག །གསོད་པར་བྱེད་ཅིང་ལམ་སྤྲུགས་བྱེད། །གང་ཞིག་ཁེ་དང་རིམ་གྱི་འཛི་བྱིར། །ལ་དང་
 མ་ཡང་གསོད་བྱེད་ཅིང་། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་དཀོར་བརྒྱས་ནས། །དེས་ནི་མཐར་མེད་ཐོག་
 འགྱུར་ན། །མཁས་པ་སུ་ཞིག་ལུས་དེ་ལ། །འདོད་ཅིང་བསྐྱུང་དང་མཚོད་བྱེད་ཀྱི། །འདི་ལ་སུ་
 ཞིག་དག་བཞིན་དུ། །བལྟ་བར་མི་བྱེད་བརྟུས་མི་བྱེད། །གལ་ཏེ་བྱིན་ན་ཅི་སྤྱད་ཅེས། །བདག་
 དོན་སེམས་པ་འདྲེ་ཡི་ཚུལ། །གལ་ཏེ་ སྤྱད་ན་ཅི་སྤྱིན་ཞེས། །གཞན་ དོན་སེམས་པ་ལྟ་ ཡི་ཆོས། །
 བདག་བྱིར་གཞན་ལ་གནོད་བྱས་ན། །དཔུལ་ལ་ སོགས་པར་གདུངས་པར་ འགྱུར། །གཞན་བྱིར་

བདག་ལ་གཞོད་བྱས་ན། །སྤྱན་སྒྲུབ་ཆོག་པ་པ་ཐམས་ཅད་འཕྲོ་བ། །བདག་ཉིད་མཐོ་བར་འདོད་
 པ་དེས། །རན་འགྲོ་རན་དང་སྤྱོད་པར་འགྱུར། །དེ་ཉིད་གཞན་ལ་སྤྲོ་བྱས་ན། །བདེ་འགྲོར་རིམ་
 གྲོ་འཕྲོ་བ་པར་འགྱུར། །བདག་གི་དོན་དུ་གཞན་བཀོལ་ན། །བྲན་ལ་སོགས་པ་སྤྱོད་པར་འགྱུར། །
 གཞན་གྱི་དོན་དུ་བདག་སྤྱད་ན། །རྗེ་དཔོན་ཉིད་སོགས་སྤྱོད་པར་འགྱུར། །འཇིག་རྟེན་བདེ་བ་ཇི་
 སྟེན་པ། །དེ་ཀྱན་གཞན་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་། །འཇིག་རྟེན་སྤྱག་བསྐྱེད་ཇི་སྟེན་པ། །དེ་ཀྱན་
 རང་བདེ་འདོད་ལས་བྱུང་། །མང་དུ་བཤད་ལྟ་ཅི་ཞིག་དགོས། །བྱིས་པ་རང་གི་དོན་བྱེད་དང་། །
 ཐུབ་པ་གཞན་གྱི་དོན་མཛད་པ། །འདི་གཉིས་གྱི་ནི་བྱེད་པར་སྟོས། །བདག་བདེ་གཞན་གྱི་སྤྱག་
 བསྐྱེད་དག །ཡང་དག་བཞེ་བ་མ་བྱས་ན། །སངས་རྒྱུ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་ཅིང་། །འཁོར་བ་ན་
 ཡང་བདེ་བ་མེད། །འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་པར་ཞོག་གི། །བྲན་གཡོག་ལས་མི་བྱེད་པ་དང་། །རྗེ་
 དཔོན་རྒྱུ་པ་མི་སྟེར་བའི། །ཆོ་འདིའི་དོན་ཡང་འགྱུར་མི་འགྱུར། །མཐོང་དང་མ་མཐོང་བདེ་
 འགྱུར་བའི། །སྤྱན་སྒྲུབ་བདེ་སྟེན་ཡོངས་བོར་ཞིང་། །གཞན་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་བྱས་པའི་རྒྱས། །
 མྱོངས་རྒྱུས་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་བཟད་ལེན། །འཇིག་རྟེན་དག་ན་འཆོ་བ་གང་ཡོད་དང་། །འཇིག་
 དང་སྤྱག་བསྐྱེད་ཇི་སྟེན་ཡོད་ཀྱུར་པ། །དེ་ཀྱན་བདག་དུ་འཇིན་པ་ལས་བྱུང་ན། །འདྲེ་ཆེན་དེས་
 ཀོ་བདག་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ། །བདག་ཉིད་ཡོངས་སྤྱུ་མ་བཏང་ན། །སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱོད་པར་མི་རུས་ཏེ། །
 ཇི་ལྟར་མེ་མི་མ་བཏང་ན། །སྤྱག་བསྐྱེད་པར་མི་རུས་བཞིན། །དེ་ལྟས་བདག་གཞོད་ཞི་བ་དང་། །
 གཞན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཞི་བའི་བྱིས། །བདག་ཉིད་གཞན་ལ་གཏང་བ་དང་། །གཞན་རྒྱུས་བདག་
 བཞིན་གཟུང་བར་བྱ། །བདག་ནི་གཞན་གྱི་དབང་གྱུར་ཅིས། །ཡིད་ཚུངས་པར་ཤེས་གྱིས་ལ། །
 སེམས་ཅན་ཀྱན་དོན་མ་གཏོགས་པར། །དེ་ནི་ཚུངས་གྱིས་གཞན་མི་བསམ། །གཞན་དབང་མིག་
 ལ་སོགས་པ་ཡིས། །རང་དོན་སྤྱུ་པར་རིགས་མ་ཡིན། །དེའི་དོན་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡིས། །དེ་
 ལ་ལོག་པར་བྱ་མི་རིགས། །དེས་ན་སེམས་ཅན་གཙོར་བྱས་ཏེ། །བདག་གི་ལུས་ལ་ཅི་མཐོང་བ།

དེ་དང་དེ་ནི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཀྱང་། གཞན་དག་ལ་ནི་ཕན་པར་སྒྲིང་། དམན་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཀྱང་། གཞན་ཉིད་དུ་ནི་བདག་བྱས་ནས། རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཀྱང་། འགན་དང་རྒྱལ་བསྐྱོམ་། འདི་ནི་བཀྲར་བྱས་བདག་ནི་མིན། འདི་བཞིན་བདག་གིས་མ་རྟོག་ཅིང་། འདི་ནི་བསྐྱོད་བྱས་བདག་ལ་སྒྲིང་། འདི་བདེ་བདག་ནི་སྒྲུབ་བསྐྱེད་ལ། བདག་ནི་ལས་རྣམས་བྱེད་པ་དང་། འདི་ནི་བདེ་བ་ཉིད་དུ་གནས། འདི་ནི་འཛིན་རྟོག་ལ་ཆེ་དང་། བདག་དམན་ཡོན་ཏན་མེད་པར་གྲགས། ཡོན་ཏན་མེད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། བདག་ཀྱང་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་ཉིད། གང་བས་འདི་དམན་དེ་ཡོད་ཅིང་། གང་བས་བདག་མཆོག་དེ་ཡང་ཡོད། ཁྱུ་ལ་བྱིས་ལྟ་བུ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ནི། ཞོན་མོངས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ཀྱིས་བདག་དབང་མིན། ཅི་ལྟས་བདག་ནི་གསོ་དགོས་ཏེ། གཞོད་པ་འང་བདག་གིས་དང་དུ་སྒྲུབ་། འོན་ཏེ་བདག་འདི་འི་གསོ་བྱ་མིན། ཅི་ཕྱིར་བདག་ལ་བརྟུན་པ་བྱེད། བདག་ལ་དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་གྱིས། ཅི་བྱ་འདི་བདག་ཡོན་ཏན་ཅན། ངན་འགོ་གདུག་པའི་ཁར་གནས་པ། འགོ་ལ་སྒྲིང་རྒྱུ་མེད་པས་འདི། ཕྱིར་ལ་ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་པ་ཡིས། མཁས་པ་དག་ལ་བསྐྱོད་པར་འདོད། བདག་དང་མཉམ་ལ་སྒྲུབ་ནས་ནི། གང་གིས་རང་ཉིད་ལྟ་བུའི་ཕྱིར། བདག་གི་རྟོག་དང་བཀྲར་སྒྲིང་ནི། རྟོག་པ་ཡིས་ཀྱང་དཔེ་པར་བསྒྲུབ། ཅི་ནས་བདག་གི་ཡོན་ཏན་ནི། འཛིན་རྟོག་ཀྱང་ལ་གསལ་བ་དང་། གཞན་ཡང་འདི་ཡི་ཡོན་ཏན་གང་། སྒྲུབ་ཀྱང་ཐོས་པར་མི་འགྱུར་བྱ། བདག་གི་སྒྲིན་ཡང་སྒྲུབ་བྱ་ཞིང་། བདག་ནི་མཆོད་འགྱུར་འདི་ལ་མིན། བདག་དེང་རྟོག་པ་ལེགས་རྟོག་ཅིང་། བདག་ནི་བཀྲར་འགྱུར་འདི་ལ་མིན། འདི་ནི་མ་རུངས་བྱས་པ་ལ། ཡུན་རིང་བདག་ནི་དགའ་བས་བཟ། འགོ་བ་ཀྱང་གྱི་བཞད་གང་དང་། ཕན་ཚུན་སྒྲིང་པ་དག་ཏུ་བྱ། ཞོན་མོངས་འདི་ཡང་བདག་དང་ནི། ལྟན་ཅིག་ཏུ་ནི་འགན་ཞེས་གྲགས། འདི་བདག་ཐོས་དང་ཤེས་རབ་བཟ། གཞུགས་རིགས་ནོར་གྱིས་མཉམ་མཁ་ཅི། དེ་ལྟར་ཀྱང་ལ་གྲགས་པ་ཡི། བདག་གི་ཡོན་ཏན་ཐོས་ནས་ནི། སྒྲུབ་དགའ་བ་སྒྲུབ་ཀྱང་པའི།

བདེ་སྐྱིད་ལ་ནི་ཡོངས་སུ་སྐྱོད། ཅི་སྟེ་འདི་ལ་རྟེན་ཡོད་ཀྱང་། གཤམ་ཏེ་ང་ཡི་ལས་བྱེད་ན། །འདི་ལ་
འཚོ་བ་ཙམ་བྱིན་ནས། །བདག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་སྤང་བྱ། །འདི་ནི་བདེ་ལས་ཉམས་བྱ་ཞིང་། །
བདག་གི་གཞོན་དང་རྟག་སྦྱར་བྱ། །འདི་ཡིས་བརྒྱ་ཕྱག་ཐམས་ཅད་དུ། །འཁོར་བར་བདག་ལ་
གཞོན་པ་བྱས། །ཡིད་ཚུངས་རང་དོན་བྱེད་འདོད་པས། །བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་འདས་གྱུར་ཀྱང་། །
ངལ་བ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུས། །ཁྱོད་ཀྱིས་སྦྱག་བསྐྱལ་འབའ་ཞིག་བསྐྱབས། །དེ་ལྟར་ངེས་པར་གཞན་
དག་གི་ །དོན་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་གིས་དང་། །བྱབ་པའི་བཀའ་ནི་མི་བསྐྱུ་བས། །དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་
ཕྱིས་མཐོང་འགྱུར། །གཤམ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྦྱར་བྱས་སུ། །ལས་འདི་བྱས་པར་གྱུར་ན་ནི། །མངས་རྒྱས་
སུན་སུམ་བདེ་མིན་པ། །གནས་སྐབས་འདི་འདྲར་འགྱུར་མི་སྲིད། །དེ་བས་འདི་ལྟར་གཞན་དག་
གི་ །ཁྱབ་ཁྱག་གི་ཐིགས་པ་ལ། །ཁྱོད་ཀྱིས་ངར་འཛིན་བྱས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་གཞན་ལ་ངར་
གོམས་པར་གྱིས། །གཞན་གྱི་རྟོག་ཆེན་བྱས་ནས་ནི། །བདག་གི་ལུས་ལ་ཅི་སྦྱང་བ། །དེ་དང་
དེ་ཉིད་ཕྱོགས་བྱས་ནས། །ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་ལ་ཡན་པར་སྐྱོད། །བདག་སྐྱིད་གཞན་ནི་མི་སྐྱིད་ལ། །
བདག་མཐོ་གཞན་ནི་དམའ་བ་དང་། །བདག་ནི་ཡན་བྱེད་གཞན་མིན་ཞེས། །བདག་ལ་ཕྱག་
དོག་ཅིས་མི་བྱེད། །བདག་ནི་བདེ་དང་བྲལ་གྱིས་ཏེ། །གཞན་གྱི་སྦྱག་བསྐྱལ་བདག་ལ་སྐྱོར། །
གང་ཆོ་འདི་ནི་ཅི་བྱེད་ཅེས། །བདག་གི་སྟོན་ལ་བརྟག་པར་གྱིས། །གཞན་གྱི་ཉེས་པ་བྱས་པ་ཡང་། །
རང་གི་སྟོན་དུ་བསྒྱུར་བྱས་ལ། །བདག་གི་ཉེས་པ་རྒྱུར་བྱས་ཀྱང་། །སྟེ་བོ་མང་ལ་རབ་ཏུ་གོགས། །
གཞན་གྱི་གྲགས་པ་ལྟག་བརྗོད་པས། །རང་གི་གྲགས་པ་ཟེལ་གྱིས་ལོན། །བདག་ནི་བྱན་གྱི་ཐ་
མ་ལྟར། །དོན་རྒྱམས་ཀྱན་ལ་བཀོལ་བར་གྱིས། །འདི་ནི་སྟོན་ཅན་རང་བཞིན་ཏེ། །སྟོ་བྱར་ཡོན་
ཏན་ཆས་མི་བརྟོད། །འདི་ཡི་ཡོན་ཏན་ཅི་ནས་ཀྱང་། །འགས་ཀྱང་མི་ཤེས་དེ་ལྟར་གྱིས། །མདོར་
ན་བདག་གི་དོན་གྱི་ཕྱིར། །ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་ལ་གཞོན་བྱས་གང་། །གཞོན་དེ་སེམས་ཅན་དོན་གྱི་
ཕྱིར། །བདག་ཉིད་ལ་ནི་འབབ་པར་གྱིས། །འདི་ནི་གཉའ་དྲག་འགྱུར་རྩལ་དུ། །ཤེད་བསྐྱེད་པར་

ནི་མི་བྱ་སྟེ། །བག་མ་གསར་བའི་རྒྱལ་བཞིན་དུ། །དོ་ཚད་འཛིགས་དང་བསྐྱམས་ཏེ་བཞག་ །དེ་བྱ་
 དེ་ལྟར་གནས་བྱ་ཞིང་། །དེ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་བྱ་བ། །དེ་ལྟར་འདི་ནི་དབང་བྱ་སྟེ། །དེ་ལས་འདས་
 བ་ཚར་གཙང་བྱ། །འོན་ཏེ་དེ་ལྟར་གདམས་གྱང་ནི། །སེམས་ཁྱོད་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་ན། །ཁྱོད་ལ་
 ཉེས་པ་ཀུན་བསྟེན་པས། །ཁྱོད་ཉིད་ཚར་གཙང་བྱ་བར་ཟད། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོ་བོ་གར་བསྐྱུག་པའི། །
 སྟོན་གྱི་དུས་དེ་གཞན་ཡིན་ཏེ། །ངས་མཐོང་ཁྱོད་ད་གང་དུ་འགྲོ། །ཁྱོད་ཀྱི་དྲེགས་པ་ཀུན་གཞོམ་
 བྱ། །ད་དུང་བདག་ལ་རང་གི་དོན། །ཡོད་སྟུང་སེམས་པ་དེ་དོར་ཅིག་ །བདག་གིས་གཞན་ལ་
 ཁྱོད་བཙོངས་ཀྱིས། །སྟོབར་མ་སེམས་ཞོ་ག་སྤུལ། །གལ་ཏེ་བག་མེད་གྱུར་ནས་ཁྱོད། །སེམས་
 ཅན་རྣམས་ལ་མ་བྱིན་ན། །ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོ་བོ་དཔུལ་བ་ཡི། །སྤང་མ་རྣམས་ལ་བྱིན་དུ་ངེས། །དེ་
 ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་རེ་ལྟ་ཞིག་ །ཁོ་བོ་བྱིན་པས་ཡུན་རིང་སྟུག་ །ད་ནི་ཁོན་རྣམས་དཔ་བྱས་ཏེ། །ཁྱོད་
 ཀྱིས་རང་དོན་སེམས་པ་གཞོམ། །དེ་སྟེ་བདག་ནི་དགའ་འདོད་ན། །རང་ལ་བདག་གིས་དགར་
 མི་བྱ། །དེ་སྟེ་བདག་ནི་བསྐྱང་འདོད་ན། །གཞན་དག་ཏྱག་ཏུ་བསྐྱང་བར་བྱ། །རི་ལྟ་རི་ལྟར་ལུས་
 འདི་ནི། །ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་གྱུར་པ། །དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་གིན་ཏུ་ནི། །བཟེ་རེ་ཅན་གྱུར་ཉིད་དུ་
 ལྟང་། །དེ་ལྟར་ལྟང་བ་དེ་ཡི་ཡང་། །འདོད་པ་ས་འདི་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །རྫོགས་པར་རུས་པ་ཡོད་
 མིན་ན། །དེ་ཡི་འདོད་པ་རུས་བྱེད་རུས། །རུས་མེད་འདོད་ལ་ཉོན་མོངས་དང་། །བསམ་པ་ཉམས་
 པའང་སྟེ་བར་འགྱུར། །གང་ཞིག་ཀུན་ལ་ལྟོས་མེད་པ། །དེ་ཡི་སྤུན་ཚོགས་ཟད་མི་ཤེས། །དེ་བས་
 ལུས་ཀྱི་འདོད་པ་ནི། །འཕེལ་བྱིར་སྐབས་དབྱེ་མི་བྱ་སྟེ། །གང་ཞིག་ཡིད་འོང་མི་འཛིན་པ། །དེ་ནི་
 དངོས་པོ་བཟང་པོ་ཡིན། །ཐ་མར་ཐལ་བའི་མཐར་གཏུགས་ཤིང་། །མི་གཡོ་གཞན་ཀྱིས་བསྐྱོད་
 བྱ་བ། །མི་གཙང་གཟུགས་ནི་མི་བཟང་པ། །འདི་ལ་ཅི་བྱིར་བདག་ཏུ་འཛིན། །གསོན་ནམ་ཡང་
 བ་གི་ཡང་སྤུལ། །བདག་ལ་འབྲུལ་འཁོར་འདིས་ཅི་བྱ། །འོང་སོགས་འདི་ཁྱད་ཅི་ཡོད་ན། །ཀྱི་དུང་
 ང་རྒྱལ་སེལ་མི་བྱེད། །ལུས་ཀྱི་ཁ་ཏ་བྱས་པ་ཡིས། །དོན་མེད་སྟུག་བསྐྱུལ་ཉེར་བསགས་ནས། །

རྗེས་སུ་ཆགས་དང་ཁོང་ཁྱོད་བ། །ཤིང་མཚུངས་འདི་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ། །བདག་གིས་འདི་ལྟར་
བསྐྱུངས་པ་འཇུག། །བྱམྱེད་སོགས་ཀྱིས་ཐོས་ཀྱང་རུང་། །ཆགས་མེད་ཞེ་སྒྲུང་ཡོད་མིན་ན། །ཅི་སྟེ་
དེ་ལ་ཆགས་པར་བྱེད། །གང་ཞིག་སྟོང་པས་ཁྱོད་བ་དང་། །གང་ཞིག་བསྟོད་པས་མགུ་འགྱུར་བ། །
གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་ཤེས་མེད་ན། །བདག་གིས་གང་གི་ངལ་བ་བྱས། །གང་ཞིག་ལུས་འདི་འདོད་གྱུར་
པ། །དེ་དང་བདག་བཤེས་ཡིན་ཞེ་ན། །ཐམས་ཅད་རང་གི་ལུས་འདོད་པས། །དེ་ལ་བདག་གོ་
ཅིས་མི་དགའ། །དེ་བས་བདག་གིས་ཆགས་མེད་པར། །འགྲོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་ལུས་བཏང་བྱ། །དེས་
ན་འདི་ལ་ཉེས་མང་ཡང་། །ལས་ཀྱི་སྒྲུང་བཞིན་གཟུང་བར་བྱ། །དེ་བས་བྱིས་པའི་སྟོང་པས་ཆོག།
བདག་གིས་མཁས་པའི་རྗེས་བསྟེན་གས་ཏེ། །བག་ཡོད་གཏམ་ནི་དྲན་བྱས་ནས། །གཉིད་དང་སྐྱགས་
པ་བསྐྱོག་པར་བྱ། །རྒྱལ་སྐས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་རྒྱམས་ལྟར། །རིགས་པའི་སྐར་ནི་གཟུགས་བྱ་སྟེ། །
ཉིན་མཚན་བྱེད་པར་མ་འབད་ན། །བདག་གི་སྐྱག་བསྐྱེད་ནམ་མཐར་བྱིན། །དེ་བས་སྦྱིབ་པ་
བསལ་བའི་བྱིར། །ལོག་པའི་ལམ་ལས་སེམས་སྒྲན་ཏེ། །ཡང་དག་དམིགས་ལ་རྟག་པར་ཡང་།།
བདག་གིས་མཉམ་པར་བཞག་པར་བྱ། །བྱང་རྒྱུབ་སེམས་དཔའི་སྟོང་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་བསམ་
གཏན་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེའུ་བརྒྱད་པའོ།།

॥

ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །ཐུབ་པས་ཤེས་རབ་དོན་དུ་གསུངས། །དེ་ཡི་བྱིར་ན་སྐྱག་
བསྐྱེད་དག །ཞི་བར་འདོད་པས་ཤེས་རབ་བསྐྱེད། །ཀྱུན་རྫོབ་དང་ནི་དོན་དམ་སྟེ། །འདི་ནི་
བདེན་པ་གཉིས་སུ་འདོད། །དོན་དམ་སྟོ་ཡི་སྟོང་ཡུལ་མིན། །སྟོ་ནི་ཀྱུན་རྫོབ་ཡིན་པར་བརྟེན། །
དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་རྒྱུ་གཉིས་མཐོང་། །རྒྱལ་འབྱོར་པ་དང་པལ་པའོ། །དེ་ལ་འཛིག་རྟེན་པལ་བ་
ནི། །རྒྱལ་འབྱོར་འཛིག་རྟེན་གྱིས་གནོད་ཅིང་། །རྒྱལ་འབྱོར་པ་ཡང་སྟོ་བྱང་གིས། །གོང་མ་གོང་མ་
རྒྱམས་གྱིས་གནོད། །གཉིས་ཀ་ཡང་ནི་འདོད་པའི་དབེས། །འབྲས་བུའི་དོན་དུ་མ་དཔུང་བྱིར། །
འཛིག་རྟེན་པ་ཡིས་དངོས་མཐོང་ཞིང་། །ཡང་དག་ཉིད་དུ་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི། །སྐྱུ་མ་ལྟ་བུར་མིན་

བས་འདིར། རྣལ་འབྱོར་པ་དང་འཛིག་རྟེན་ཅོད། གཟུགས་སྒྲུབ་མཛོན་སུམ་ཉིད་ཀྱང་ནི། །
 གྲགས་པས་ཡིན་གྱི་ཚད་མས་མིན། རྟེན་མི་གཙང་ལ་སྒྲུབ་ལ། གཙང་སྒྲུབ་གྲགས་པ་
 བཞིན་དུ་བརྟུན། འཛིག་རྟེན་གཞུག་པའི་དོན་དུ་ནི། མགོན་པོས་དངོས་བསྟན་དེ་ཉིད་དུ། རྟེ་
 དག་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་མིན། ཀྱུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་འགལ་ཞིན། རྣལ་འབྱོར་ཀྱུན་རྫོབ་ཉེས་མེད་དེ། །
 འཛིག་རྟེན་ལ་སྤྲུལ་དེ་ཉིད་མཐོང་། གཞན་དུ་བྱད་མེད་མི་གཙང་བར། དེས་རྟོག་འཛིག་རྟེན་
 གྲིས་གཞོད་འགྱུར། སྦྱ་འབྲེའི་ཐུལ་ལས་བསོད་ནམས་ནི། རི་ལྟར་དངོས་ཡོད་ལ་རི་བཞིན། །
 གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་སྦྱ་འབྲེན། ཤི་ནས་རི་ལྟར་སྦྱེ་ཞིན། རི་སྤྱི་ཆུན་ནམས་ཚོགས་གྱུར་པ། །
 དེ་སྤྱི་སྦྱ་མའང་འབྱུང་བར་འགྱུར། ཆུན་པོ་ཅན་གྲིས་རི་ལྟར་ན། སེམས་ཅན་བདེན་པར་
 ཡོད་པ་ཡིན། སྦྱ་མའི་སྦྱེས་བྱ་བས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ལ། སེམས་མེད་ཕྱིར་ན་སྤྱི་མེད་དེ། སྦྱ་མའི་
 སེམས་དང་ལྟན་པ་ལ། བསོད་ནམས་དང་ནི་སྤྱི་པ་འབྱུང་། སྤྲུལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ལ་ལྟན་
 མེད་ཕྱིར། སྦྱ་མའི་སེམས་ནི་འབྱུང་བ་མེད། སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཆུན་ལས་བྱུང་བ་ཡི། སྦྱ་མ་དེ་ཡང་སྤྲུལ་
 ཚོགས་ཉིད། ཆུན་གཅིག་གིས་ནི་ཀྱུན་ལྟན་པ། གང་ན་ཡང་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། གལ་ཏེ་དོན་དམ་
 བྱངས་འདས། འཁོར་བ་ཀྱུན་རྫོབ་དེ་ལྟར། སངས་རྒྱལ་ཀྱང་ནི་འཁོར་འགྱུར་བས། བྱང་ཆུབ་
 སྤྱོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། ཆུན་ནམས་ཆུན་ནི་མ་ཆད་ན། སྦྱ་མའང་སྤྲུལ་པར་མི་འགྱུར་གྱི། ཆུན་
 ནམས་ཆུན་ནི་ཆད་པ་ན། ཀྱུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མི་འབྱུང་ངོ་། གང་ཆེ་འབྱུལ་པའང་ཡོད་མིན་ན། །
 སྦྱ་མ་གང་གིས་དམིགས་པར་འགྱུར། གང་ཆེ་ཁྱོད་ལ་སྦྱ་མ་ཉིད། མེད་ནའང་དེ་ཆེ་ཅི་ཞིག་
 དམིགས། གལ་ཏེ་དེ་ཉིད་དུ་གཞན་ཡོད། རྣམ་པ་དེ་ནི་སེམས་ཉིད་ཡིན། གང་ཆེ་སེམས་ཉིད་
 སྦྱ་མ་ན། རྟེ་ཆེ་གང་ཞིག་གང་གིས་མཐོང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ནི་མགོན་པོས་ཀྱང་། སེམས་ཀྱིས་
 སེམས་མི་མཐོང་ཞེས་གསུངས། རལ་གྱི་འོས་ནི་རང་ལ་རང་། རི་ལྟར་མི་གཙང་དེ་བཞིན་ཡོད། །
 རི་ལྟར་མར་མེ་རང་གི་དངོས། ཡང་དག་གསལ་བར་བྱེད་བཞིན་ན། མར་མི་གསལ་བར་བྱ་

མིན་ཏེ། གང་ཕྱིར་མུན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་མེད། ཤེལ་བཞིན་སྒྲོན་པོ་སྒྲོ་ཉིད་ལ། གཞན་ལ་ལྟོས་
 པ་ཡོད་མ་ཡིན། རྟེན་བཞིན་འགའ་ཞིག་གཞན་ལ་ནི། ལྟོས་དང་ལྟོས་མེད་པ་ཡང་མཐོང་། ལྟོ་
 ཉིད་མིན་ལ་སྒྲོན་པོར་དེ། བདག་གིས་བདག་ཉིད་བྱས་པ་མེད། མར་མེགས་ལ་བར་བྱེད་དོ་
 ཞེས། ཤེས་པས་ཤེས་ཏེ་བརྗོད་བྱེད་ན། སྒྲོ་ནི་གསལ་བ་ཉིད་ཡིན་ཞེས། གང་གིས་ཤེས་ནས་
 དེ་སྐད་བརྗོད། གང་ཆེ་འགས་ཀྱང་མཐོང་མིན་ན། གསལ་བའམ་ནི་མི་གསལ་བ། མོ་གཤམ་
 སུ་མའི་འགྱུར་བག་བཞིན། རྟེན་ནི་བརྗོད་ཀྱང་དོན་མེད་དོ། གལ་ཏེ་རང་རིག་ཡོད་མིན་ན། །
 རྣམ་ཤེས་དྲན་པར་རི་ལྟར་འགྱུར། གཞན་སྤྱིར་བ་དང་འབྲེལ་བ་ལས། དྲན་འགྱུར་བྱི་བའི་དུག་
 བཞིན་ནོ། རྒྱུན་གཞན་དག་དང་ལྡན་པ་ནི། མཐོང་ཕྱིར་རང་ཉིད་རང་གསལ་ན། བྱུང་བའི་
 མིག་སྒྲུབ་སྒྱུར་བ་ལས། ལུས་མཐོང་མིག་སྒྲུབ་ཉིད་འགྱུར་མིན། རི་ལྟར་མཐོང་ཐོས་ཤེས་པ་
 དག འདིར་ནི་དགག་པར་བྱ་མིན་ཏེ། འདིར་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱང་གྱུར་པ། བདེན་པར་རྟོག་པ་
 བསྐྱོག་བྱ་ཡིན། སེམས་ལས་སྒྲུ་མ་གཞན་མིན་ཞིང་། གཞན་མིན་པར་ཡང་མི་རྟག་ན། དངོས་
 ཅི་རིམ་དེ་གཞན་མིན། གཞན་མིན་ཞེན་དངོས་པོར་མེད། རི་ལྟར་སྒྲུ་མ་བདེན་མིན་ཡང་། །
 བལྟ་བུ་དེ་བཞིན་ལྟ་བུ་ཡིད། གལ་ཏེ་འཁོར་བ་དངོས་རྟེན་ཅན། རྟེན་གཞན་དུ་མཁའ་འདྲར་
 འགྱུར། དངོས་མེད་དངོས་ལ་བརྟེན་པས་ན། བྱེད་དང་ལྡན་པར་རི་ལྟར་འགྱུར། བྱེད་ཀྱི་སེམས་
 བྱི་གོགས་མེད་པར། གཅིག་སུ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན། གང་ཆེ་སེམས་ནི་གཟུང་བྲལ་བ། རྟེན་
 ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས། རྟེན་ལྟར་ཡང་སེམས་ཅམ་དུ། བརྟགས་ལ་ཡོན་ཏན་ཅི་ཞིག་
 ཡོད། སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་ཤེས་ན་ཡང་། རི་ལྟར་ཉོན་མོངས་ལྟོག་འགྱུར་ཏེ། གང་ཆེ་སྒྲུ་མའི་བྱེད་མེད་
 ལ། རྟེན་ཉིད་ཀྱང་ཆགས་སྐྱེ་འགྱུར། རྟེན་པ་ནི་ཤེས་བྱ་ལ། ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་མ་
 སྤངས་པ། རེས་ན་དེ་མཐོང་བ་ན་དེ། སྒྲོང་ཉིད་བག་ཆགས་ཉམ་ཆུང་ཉིད། སྒྲོང་ཉིད་བག་
 ཆགས་གོམས་པས་ནི། དངོས་པོའི་བག་ཆགས་སྒྲོང་འགྱུར་ཞིང་། ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་གོམས་པས་

ནི། རྟེན་ལྷ་ལྷ་ལྷ་སྤྱོད་བར་འགྱུར། གང་ཆེ་གང་ཞིག་མེད་དོ་ཞེས། བརྟག་བྱའི་དངོས་པོ་མི་
 དམིགས་པ། རྟེན་ཆེ་དངོས་མེད་རྟེན་བྱལ་བ། སྤྱོད་ཡི་མདུན་ན་རི་ལྷ་ར་གནས། གང་ཆེ་དངོས་
 དང་དངོས་མེད་དག སྤྱོད་ཡི་མདུན་ན་མི་གནས་པ། རྟེན་ཆེ་རྣམ་པ་གཞན་མེད་པས། དམིགས་པ་
 མེད་པར་རབ་ཏུ་ཞི། ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱ་དཔག་བསམ་གྱིང་། རི་ལྷ་ར་ཡེ་ལོངས་སྤྱོད་བ། རྟེན་
 བཞིན་གདུལ་བྱར་སྤྱོད་ལམ་གྱི། དབང་གིས་ཀླུ་ལ་བའི་སྤྱར་སྤྱང་དོ། དབེར་ན་ནམ་མཁའ་
 ལྷིང་གི་ནི། མཚོད་སྤྱོད་བསྐྱབས་ནས་འདས་གྱུར་བ། རྟེན་འདས་ལུན་རིང་ལོན་ཡང་དེ། རྟག་
 ལ་སོགས་པ་ཞི་བྱེད་བཞིན། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པའི་རྗེས་མཐུན་པར། ཀླུ་ལ་བའི་མཚོད་སྤྱོད་བསྐྱབས་
 པ་ཡང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱ་ངན་ལས། འདས་ཀྱང་དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཛད། མེམས་
 མེད་པ་ལ་མཚོད་བྱས་པས། རི་ལྷ་ར་འབྲས་བུ་ལྷན་པར་འགྱུར། གང་ལྱིར་བཞགས་
 པའམ་བྱ་ངན་འདས། མཚུངས་པ་ཉིད་བཤད་ལྱིར་རོ། ཀྱུན་རྫོབ་བམ་ནི་དེ་ཉིད་དུའང་། རུང་
 རྟེན་དེར་འབྲས་ལུང་ལས་ཡིན། དབེར་ན་བདེན་པའི་སངས་རྒྱས་ལ། རི་ལྷ་ར་འབྲས་བུ་
 བཅས་པ་བཞིན། བདེན་པ་མཐོང་བས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། སྤྱོད་ཉིད་མཐོང་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། གང་
 ལྱིར་ལུང་ལས་ལམ་འདི་ནི། མེད་པར་བྱང་ཆུབ་མེད་པར་གསུངས། གལ་ཏེ་ཐེག་ཆེན་མ་གྲུབ་
 བ། ཁྱོད་ཀྱི་ལུང་ནི་རི་ལྷ་ར་གྲུབ། གང་ལྱིར་གཉིས་ཀ་ལ་འདི་གྲུབ། རང་པོ་ཁྱོད་ལ་འདི་མ་
 གྲུབ། རྒྱུན་གང་གིས་ནི་དེར་ཡིད་ཆེས། རྟེན་ཐེག་ཆེན་ལ་ཡང་མཚུངས། གཞན་གཉིས་འདོད་
 པས་བདེན་ན་ནི། རིག་བྱེད་སོགས་ཀྱང་བདེན་པར་འགྱུར། ཐེག་ཆེན་རྩྱུང་བཅས་ལྱིར་ཞེན། ལུང་
 ལ་ལྷ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་རྣམས་དང་། ལུང་གཞན་ལ་ཡང་རང་གཞན་དག ཁྱོད་བཅས་ཡིན་ལྱིར་
 དོར་བྱར་འགྱུར། བརྟན་ཅ་ དག་སྤྱོད་ཉིད་ ཡིན་ན། དག་སྤྱོད་ཉིད་ཀྱང་ དཀའ་བར་གནས། མེམས་
 མེད་ནི་དམིགས་དང་བཅས་རྣམས་གྱི། བྱང་ཆུབ་འདས་པའང་དཀའ་བར་གནས། ཉོན་མོངས་
 སྤངས་པས་གྲོལ་ན་དེའི། རྟེན་ཐེག་ཏུ་དེར་འགྱུར་རོ། ཉོན་མོངས་མེད་ཀྱང་དེ་དག་ལ། ལས་

གྱི་རྒྱས་པ་མཐོང་བ་ཡིན། །རེ་ཞིག་ཉེར་ལེན་སྟེད་པ་ནི། །མེད་ཅེས་ངེས་པ་ཉིད་ཅེན། །སྟེད་འདི་
 ཉོན་མོངས་ཅན་མིན་ཡང་། །ཀུན་སྒྲོངས་བཞིན་དུ་ཅི་སྟེ་མེད། །ཚོར་བའི་རྒྱུན་གྱིས་སྟེད་པ་ཡིན། །
 ཚོར་བ་དེ་དག་ལ་ཡང་ཡོད། །དམིགས་པ་དང་ནི་བཅས་པའི་སེམས། །འགའ་ཞིག་ལ་ནི་གནས་
 པར་འགྱུར། །སྟོང་ཉིད་དང་ནི་བྲལ་བའི་སེམས། །འགགས་པ་སྤར་ཡང་སྟེ་འགྱུར་ཏེ། །འདྲ་
 ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཞིན། །དེས་ན་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པར་བྱ། །དག་གང་མདོ་སྟེ་ལ་
 འཇུག་དེ། །གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་གསུངས་འདོད་ན། །ཐེག་ཆེན་པལ་ཆེར་བྱེད་ཅག་གི། །མདོ་དང་
 མཚུངས་འདོད་མིན་ནམ་ཅི། །གལ་ཏེ་མ་རྟོགས་གཅིག་གིས་ནི། །ཐམས་ཅད་སྟོན་དང་བཅས་
 འགྱུར་ན། །མདོ་མཚུངས་གཅིག་གིས་ཐམས་ཅད་ནི། །རྒྱལ་བས་གསུངས་པ་ཅིས་མ་ཡིན། །དག་
 གང་འདྲ་སྤངས་ཆེན་པོ་ལ། །སོགས་པས་གཏིང་དཔོག་མ་གྱུར་པ། །དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་མ་རྟོགས་
 པས། །གཟུང་བྱ་མིན་པར་སྟེ་ཞིག་བྱེད། །མྱོངས་པས་སྟག་བསྐལ་ཅན་དོན་དུ། །ཆགས་དང་
 འཛིགས་མཐའ་ལས་གྲོལ་བ། །འཁོར་བར་གནས་པ་འགྲུབ་འགྱུར་བ། །འདི་ནི་སྟོང་ཉིད་འབྲས་
 བུ་ཡིན། །དེ་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོགས་ལ། །སྟན་འབྱེན་པ་ནི་འཐད་མ་ཡིན། །དེས་ན་ཐེ་ཚོམ་མི་
 ཟ་བར། །སྟོང་པ་ཉིད་ནི་བསྟོམ་པར་བྱ། །ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཡི། །སྟན་པའི་གཉེན་པོ་
 སྟོང་པ་ཉིད། །ལྟར་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་འདོད་པས། །དེ་ནི་རི་ལྟར་སྟོམ་མི་བྱེད། །དངོས་གང་
 སྟག་བསྐལ་སྟེད་བྱེད་པ། །དེ་ལ་སྟག་བསྟེ་འགྱུར་ན། །སྟོང་ཉིད་སྟག་བསྐལ་ཞི་བྱེད་པ། །དེ་ལ་
 འཛིགས་པ་རི་ལྟར་སྟེ། །གལ་ཏེ་བདག་འགའ་ཡོད་ན་ནི། །ཅི་ཡང་རུང་ལས་འཛིགས་འགྱུར་ན། །
 བདག་ཉིད་འགའ་ཡང་ཡོད་མིན་པས། །འཛིགས་པར་འགྱུར་བ་སྟེ་ཞིག་ཡིན། །སོ་དང་སྒྲ་སེན་
 བདག་མ་ཡིན། །བདག་ནི་རུས་པ་བྲག་མ་ཡིན། །སྤབས་མིན་བད་ཀན་མ་ཡིན་ཏེ། །ཁུ་སེར་དང་
 བེ་རྩག་ཀྱང་མིན། །བདག་ནི་ཞག་དང་རྩལ་མིན་ཏེ། །སྟོ་མཆིན་དག་ཀྱང་བདག་མ་ཡིན། །ནང་
 ཁྲོལ་གཞན་ཡང་བདག་མིན་ཏེ། །བདག་ནི་བྱི་ས་གཅིན་མ་ཡིན། །ཤ་དང་པགས་པ་བདག་མིན་

ཏེ། འོད་དང་རྒྱུད་ཡང་བདག་མེད་ལ། རྟག་བདག་མིན་ནམ་ཀྱན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་དྲུག་ཀྱང་བདག་
 མེད་ལ། གཤམ་ཏེ་སྐྱེ་ཡི་ཤེས་ཏྟག་ན། ཐམས་ཅད་ཆོ་ན་སྐྱེ་འཛིན་འགྱུར། ཤེས་བྱ་མེད་ན་ཅི་
 ཞིག་རིག་གང་གིས་ཤེས་པ་ཞེས་ཆོད་བྱེད། གཤམ་ཏེ་ཤེས་མེད་ཤེས་ཡིན་ན། ཤིང་ཡང་ཤེས་
 པར་ཐལ་བར་འགྱུར། དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཉེར་གནས་པ། མེད་པར་ཤེས་པ་མེད་ཅེས་ངེས། དེ་
 ཉིད་ཀྱིས་ནི་གཟུགས་ཤེས་ན། དེ་ཆོ་ཐོས་པ་འང་ཅི་སྟེ་མིན། གཤམ་ཏེ་སྐྱེ་མི་ཉེ་བྱིར་ན། དེས་ན་
 དེ་ཡི་ཤེས་པ་འང་མེད། སྐྱེ་འཛིན་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ། དེ་གཟུགས་འཛིན་པར་རི་ལྟར་
 འགྱུར། གཅིག་ནི་ལ་དང་བྱ་ཉིད་དུ། བདག་མེད་ཡང་དག་ཉིད་མིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྤྲོད་
 སྟོབས་རྒྱལ་དང་ནི། ལུས་པ་བྱ་མིན་ལ་ཡང་མིན། དེ་ནི་སྐྱེ་འཛིན་དང་ལྡན་པ་ལི། རང་བཞིན་
 དུ་ནི་མཐོང་མ་ཡིན། གར་མཁན་ལྟ་བུར་རྒྱལ་གཞན་གྱིས། དེ་ཉིད་མཐོང་ན་དེ་ཏྟག་མིན། གཤམ་
 ཏེ་རྒྱལ་གཞན་དེ་ཉིད་ན། གཅིག་ཉིད་དེ་ནི་སྤོང་མེད་གཅིག་གཤམ་ཏེ་རྒྱལ་གཞན་བདེན་
 མིན་ན། དེ་ཡི་རང་གི་རང་བཞིན་སྟོས། ཤེས་ཉིད་ཅེ་ན་དེ་ལྟ་ན། སྤྲེས་ཀྱན་གཅིག་ཏུ་ཐལ་
 བར་འགྱུར། སེམས་པ་སེམས་མེད་དེ་དག་ཀྱང་། གཅིག་འགྱུར་གང་བྱིར་ཡོད་ཉིད་མཆུངས། གང་
 ཆོ་བྱེ་བྲག་བྱིན་ཅི་ལོག་དེ་ཆོ་འདྲ་བའི་རྟེན་གང་ཡིན། སེམས་མེད་པ་ཡང་བདག་མིན་ཏེ།
 སེམས་མེད་ཉིད་བྱིར་བུམ་སོགས་བཞིན། འོན་ཏེ་སེམས་དང་ལྡན་པ་ལི་བྱིར། ཤེས་ན་མི་ཤེས་
 འཛིགས་པར་ཐལ། ཅི་སྟེ་བདག་ལ་འགྱུར་མེད་ན། སེམས་པས་དེ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱས། དེ་ལྟར་
 ཤེས་མེད་བྱ་བལ་བ། རྣམ་མཁའ་བདག་ཏུ་བྱས་པར་འགྱུར། གཤམ་ཏེ་བདག་ནི་ཡོད་མིན་ན། ལས་
 འབྲས་འབྲེལ་བ་རིགས་མིན་ཏེ། ལས་བྱས་ནས་ནི་ཞིག་པས་ན། སྤྲེལ་ལས་སྤྲེལ་ཞེ་
 བ། བྱ་བ་འབྲས་གཞི་ཐ་དད་དང་། དེར་བདག་བྱེད་པ་མེད་པར་ཡང་། ཡུ་བྱ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་
 པས། འདིར་བརྟན་དོན་མེད་མ་ཡིན་ནམ། རྒྱ་ལྡན་འབྲས་སུ་དང་བཅས་ཞེས། མཐོང་བ་
 འདི་ནི་སྤྲོད་མ་ཡིན། རྒྱད་གཅིག་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སྤྲེལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱར་བསྟན། གྲེང་པ་སྤྲོད་པ་ཞེས་བྱར་བསྟན། གྲེང་པ་སྤྲོད་པ་ཞེས་བྱར་བསྟན། གྲེང་པ་སྤྲོད་པ་ཞེས་བྱར་བསྟན།

འདས་དང་མ་འོངས་པ་ཡི་སེམས། །བདག་མིན་དེ་ནི་མེད་པའི་བྱིར། །འོན་ཏེ་སྒྲིབ་སེམས་བདག་
 ཡིན་ན། །དེ་ཞིག་ན་ཡང་བདག་མེད་དེ། །དཔེར་ན་རྩ་གྲིང་སྤོང་བོ་དག། །ཆ་གས་སྤྱེན་ལག་འཁོད་
 པ། །དེ་བཞིན་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ཡིས། །བཙལ་ན་བདག་ཀྱང་ཡང་དག་མིན། །གལ་ཏེ་སེམས་
 ཅན་ཡོད་མིན་ན། །སྤྱུ་ལ་སྒྲིང་རྩེ་བྱ་ཞེ་ན། །འབྲས་བུའི་དོན་དུ་ཁས་སྒྲངས་པའི། །མྱོངས་པས་
 བདག་པ་གང་ཡིན་པའོ། །སེམས་ཅན་མེད་འབྲས་སྤྱུ་ཡི་ཡིན། །བདེན་ཏེ་འོན་ཀྱང་མྱོངས་ལས་
 འདོད། །སྤྱུ་ག་བསྐྱལ་ཏེ་བར་ཞི་དོན་དུ། །འབྲས་བུའི་མྱོངས་པ་བསྒྲོག་མི་བྱ། །སྤྱུ་ག་བསྐྱལ་རྒྱ་ཡི་
 ད་རྒྱལ་ནི། །བདག་ཀྱང་མྱོངས་པས་འཕེལ་བར་འགྱུར། །དེ་ལས་ཀྱང་བསྒྲོག་མེད་ཅེ་ན། །བདག་
 མེད་སྒྲོམ་པ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ལུས་ནི་རྒྱུ་པ་བྱིན་པ་མིན། །བསྐྱེད་དང་རྒྱུ་པ་འདྲ་ལུས་མ་ཡིན། །
 རྩོད་དང་རྒྱུ་པ་ཀྱང་ལུས་མིན་ཏེ། །བྱང་དང་དབྱང་པ་འདྲ་ལུས་མ་ཡིན། །རྩིབ་ལོགས་ལག་པ་འདྲ་
 ལུས་མིན་ཏེ། །མཆོན་ཁྱུང་ཕྱག་པ་འདྲ་ལུས་མ་ཡིན། །ནང་ཁྲོལ་རྣམས་ཀྱང་དེ་མིན་ལ། །མགོ་
 དང་མགོན་པ་འདྲ་ལུས་མིན་ན། །འདི་ལ་ལུས་ནི་གང་ཞིག་ཡིན། །གལ་ཏེ་ལུས་འདི་ཐམས་ཅད་
 ལ། །སྤྱོགས་རེ་ཡིས་ནི་གནས་གྱུར་ན། །ཆ་རྣམས་ཆ་ལ་གནས་འགྱུར་མོད། །དེ་རང་ཉིད་ནི་གང་
 ལ་གནས། །གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ལུས། །ལག་སོགས་རྣམས་ལ་གནས་ན་ནི། །ལག་
 སོགས་དེ་དག་རི་སྒྲིབ་པ། །དེ་སྤྱིད་ཀྱི་ནི་ལུས་སྤྱུ་འགྱུར། །སྤྱི་དང་ནང་ན་ལུས་མེད་ན། །རི་ལྟར་
 ལག་སོགས་ལ་ལུས་ཡོད། །ལག་སོགས་རྣམས་ལས་གཞན་མེད་ན། །དེ་ནི་རི་ལྟར་ཡོད་པ་ཡིན། །
 དེས་ན་ལུས་མེད་ལག་སོགས་ལ། །མྱོངས་པ་ཡིས་ནི་ལུས་སྒྲོར་འགྱུར། །དབྱེབས་སྤྱུ་བཞོད་པའི་
 ཁྱུང་པར་གྱིས། །ཐོ་ཡོར་ལ་ནི་མི་སྒྲོ་བཞིན། །རི་སྤྱིད་རྒྱུན་ཆོགས་དེ་སྤྱིད་དུ། །ལུས་ནི་སྤྱོགས་བྱ་ལྟར་
 ལྟར་བ། །དེ་བཞིན་རི་སྤྱིད་ལག་སོགས་ལ། །དེ་ཡོད་དེ་སྤྱིད་དེར་ལུས་སྣང་། །དེ་བཞིན་སོར་མེའི་
 ཆོགས་ཡིན་བྱིར། །ལག་པ་འདྲ་གང་ཞིག་ཡིན་པར་འགྱུར། །དེ་ཡང་ཆོགས་ཀྱི་ཆོགས་ཡིན་བྱིར། །
 ཆོགས་ཀྱང་རང་གི་ཆ་སྤྱེ་བས། །ཆ་ཡང་རྩལ་དུ་སྤྱེ་བ་སྤྱེ། །རྩལ་དེའད་སྤྱོགས་ཆའི་དབྱེ་བ་ཡིས། །

རྒྱུགས་དབྱེའང་ཆ་གས་དང་བུལ་བྱིར། །མཁའ་བཞེན་དེས་ན་རྒྱལ་ཡང་མེད། །དེ་ལྟར་མི་ལམ་
 ལྟ་བུ་ཡི། །གཟུགས་ལ་དཔྱོད་ལྡན་སྤྲུའི་ཆགས། །གང་ཆེ་དེ་ལྟར་ལུས་མེད་པ། །དེ་ཆེ་སྤྱིས་
 གང་བྱད་མེད་གང་། །སྤྲུག་བསྐལ་དེ་ཉིད་དུ་ཡོད་ན། །ཅི་སྟེ་རབ་དགའ་ལ་མི་གཞོད། །བདེ་ན་
 ཟུང་ན་གདུངས་སོགས་ལ། །ཞིམ་སོགས་ཅི་སྟེ་དགའ་མི་བྱེད། །སྟོབས་དང་ལྡན་པས་ཟེལ་མནན་
 བྱིར། །གལ་ཏེ་དེ་མྱོང་མ་ ཡིན་ན། །གང་ཞིག་ཉམས་མྱོང་བདག་ཉིད་མིན། །དེ་ནི་ཆོར་བ་ རི་ལྟར་
 ཡིན། །སྤྲུག་བསྐལ་སྤུལ་ཉིད་དུ་ཡོད། །འདི་ཡི་རགས་པ་བསལ་མིན་ནམ། །དེ་ནི་དེ་ལས་གཞན་
 དགའ་ཅོམ། །ཞེན་སྤྱིད་དེ་ཡང་དེའི། །གལ་ཏེ་འགལ་རྒྱུན་སྤྱིས་པས་ན། །སྤྲུག་བསྐལ་སྤྱིས་པ་
 མིན་ན་ནི། །ཆོར་བར་རྟོག་པས་ མངོན་ཞེན་ཉིད། །ཡིན་ཞེས་བྱ་བར་གྲུབ་མིན་ནམ། །དེ་ཉིད་
 བྱིར་ན་འདི་ཡི་ནི། །གཉེན་པོར་རྣམ་དཔྱོད་འདི་བསྟོམ་སྟེ། །རྣམ་བཟགས་ཞིང་ལས་བྱུང་བ་ཡི། །
 བསམ་གཏན་རྣལ་འབྱོར་བ་ཡི་ ཟས། །གལ་ཏེ་དབང་དོན་བར་བཅས་ན། །དེ་དག་གང་དུ་སྤྱད་
 བར་འགྱུར། །བར་མེད་ན་ཡང་གཅིག་ཉིད་དེ། །གང་ཞིག་གང་དང་སྤྱད་བར་འགྱུར། །རྒྱལ་སྤྱི་
 རྒྱལ་སྤྱི་ལ་འཇུག་མེད། །དེ་ནི་སྤྱི་བས་མེད་མཉམ་པ་ཡིན། །མ་ཞུགས་པ་ལ་འདྲེས་མེད་ཅིང་། །
 མ་འདྲེས་པ་ལ་སྤྱད་པ་མེད། །ཆ་མེད་པ་ལ་འདྲ་སྤྱད་པ་ཞེས། །བྱ་བ་རི་ལྟར་འཐད་བར་འགྱུར། །
 སྤྱད་པ་དང་ནི་ཆ་མེད་པར། །གལ་ཏེ་མཐོང་ན་བསྟན་པར་གྱིས། །རྣམ་ཤེས་ལུས་མེད་པ་ལ་ནི།
 སྤྱད་པ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཉིད། །ཆོགས་པའང་དངོས་པོ་མེད་བྱིར་ཏེ། །སྤྱར་ནི་རི་ལྟར་རྣམ་དཔྱོད་
 བཞེན། །དེ་ལྟར་རེག་པ་ ཡོད་མིན་ན། །ཆོར་བ་གང་ལས་ འབྱུང་བར་ འགྱུར། །ངལ་འདི་ཅི་ཡི་
 དོན་དུ་ཡིན། །གང་གིས་གང་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར། །གང་ཆེ་ཆོར་པོ་འགའ་མེད་ཅིང་། །ཆོར་བའང་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཆེ་གནས་སྤྱི་བས་འདི་མཐོང་ནས། །ཞེད་པ་ཅི་བྱིར་སྤྲོ་གཟི་འགྱུར། །
 མཐོང་བའམ་ནི་རེག་པ་ཡང་། །མི་ལམ་སྤྱི་འདྲའི་བདག་ཉིད་གྱིས། །སེམས་དང་ལྡན་ཅིག་སྤྱིས་
 པའི་བྱིར། །ཆོར་བ་དེ་ཡིས་མཐོང་མ་ཡིན། །སྤྱར་དང་བྱི་མར་སྤྱིས་པས་ཀྱང་། །དྲན་པར་འགྱུར་

གྱི་མྱོང་མ་ཡིན། །རང་གིས་བདག་ཉིད་མྱོང་མིན་ལ། །གཞན་དག་གིས་ཀྱང་མྱོང་མ་ཡིན། །ཚོ་
 བོ་འགའ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ། །དེས་ན་ཚོར་བ་དེ་ཉིད་མིན། །དེ་ལྟར་བདག་མེད་ཚོགས་འདི་ལ། །
 འདི་ཡིས་ཅི་སྟེག་ནོད་པར་བྱ། །ཡིད་ནི་དབང་རྣམས་ལ་མི་གནས། །གཟུགས་སྟོགས་ལ་མིན་བར་
 བཤང་མིན། །ནང་ནང་སེམས་མིན་བྱི་མིན་ཁིང་། །གཞན་དུ་ཡང་ནི་རྟོད་མ་ཡིན། །གང་ཞིག་
 ལུས་མིན་གཞན་དུ་འང་མིན། །འདྲེས་མིན་ལོགས་སུ་འང་འགར་མེད་པ། །དེ་ནི་རྩུང་ཟད་མིན་དེའི་
 བྱིར། །སེམས་ཉིད་རང་བཞིན་ལྟ་ངན་འདས། །ཤེས་བྱ་ལས་སྤར་ཤེས་ཡོད་ན། །དེ་ནི་ཅི་ལ་
 དམིགས་ནས་སྟེ། །ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་ལྟན་ཅིག་ན། །དེ་ནི་ཅི་ལ་དམིགས་ནས་སྟེ། །འོན་ཏེ་ཤེས་
 བྱའི་བྱིས་ཡོད་ན། །དེ་ཆེ་ཤེས་པ་གང་ལས་སྟེ། །དེ་ལྟར་ཚོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །སྟེ་བརྟོགས་
 བར་འགྱུར་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་མེད། །དེ་ལ་བདེན་གཉིས་གལ་ཡོད། །དེ་ཡང་
 ཀུན་རྫོབ་གཞན་གྱིས་ན། །སེམས་ཅན་ལྟ་ངན་གལ་འདའ། །འདི་ནི་གཞན་སེམས་རྣམ་རྟོག་སྟེ། །
 དེ་ནི་རང་གི་ཀུན་རྫོབ་མིན། །བྱིས་དེ་ངེས་ན་དེ་ཡོད་དེ། །མིན་ན་ཀུན་རྫོབ་མེད་པ་ཉིད། །རྟོག་
 དང་བརྟག་པར་བྱ་བ་དག་གཉིས་པོ་ཡན་རྩལ་བརྟན་པ་ཡིན། །རྩི་ལྟར་གྲགས་པ་ལ་བརྟན་ནས། །
 རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་ཐམས་ཅད་བརྟོན། །གང་ཆེ་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ཡི། །རྣམ་དཔྱོད་ཀྱིས་ནི་དཔྱོད་
 བྱེད་ན། །དེ་ཆེ་རྣམ་དཔྱོད་དེ་ཡང་ནི། །རྣམ་དཔྱོད་བྱིར་ན་ཐུག་པ་མེད། །དཔྱད་བྱ་རྣམ་པར་
 དཔྱད་བྱས་ན། །རྣམ་དཔྱོད་ལ་ནི་རྟོན་ཡོད་མིན། །རྟོན་མེད་བྱིར་ན་མི་སྟེ་སྟེ། །དེ་ཡང་ལྟ་ངན་
 འདས་པར་བརྟོན། །གང་གི་ལྟར་ན་འདི་གཉིས་བདེན། །དེ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་དགའ་བར་གནས། །
 གལ་ཏེ་ཤེས་དབང་ལས་དོན་གྲུབ། །ཤེས་ཡོད་ཉིད་ལ་རྟོན་ཅི་ཡོད། །འོན་ཏེ་ཤེས་བྱ་ལས་ཤེས་
 གྲུབ། །ཤེས་བྱ་ཡོད་ལའང་རྟོན་ཅི་ཡོད། །དེ་སྟེ་ཡན་རྩལ་དབང་གིས་ཡོད། །གཉིས་ཀ་ཡང་ནི་
 མེད་པར་འགྱུར། །གལ་ཏེ་བྱ་མེད་པ་མིན་ན། །བྱ་ཉིད་གང་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། །བྱ་མེད་པར་ནི་པ་
 མེད་པ། །དེ་བཞིན་དེ་གཉིས་མེད་པ་ཉིད། །ལྷ་གྲུ་ས་བོན་ལས་སྟེ་ཁིང་། །ས་བོན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་

རྟོགས་བཞིན། །ཤེས་བྱ་ལས་སྐྱེས་ཤེས་པ་ཡིས། །དེ་ཡོད་པ་ནི་ཅིས་མི་རྟོགས། །ལྷ་གྲ་ལས་
གཞན་ཤེས་པ་ཡིས། །ས་བོན་ཡོད་ཅིས་རྟོགས་འགྱུར་ན། །གང་ཕྱིར་ཤེས་བྱ་དེ་རྟོགས་པས། །
ཤེས་པ་ཡོད་ཉིད་གང་ལས་རྟོགས། །རེ་ཞིག་འཛིག་རྟོན་མངོན་སུམ་གྱིས། །རྒྱ་རྒྱུ་མས་ཐམས་ཅད་
མཐོང་བ་ཡིན། །པརྒྱའི་སྤོང་བུ་སྟགས་དབྱེ་ནི། །རྒྱ་ཡི་དབྱེ་བས་བསྐྱེད་པ་ཡིན། །རྒྱ་དབྱེ་གང་
གིས་བྱས་ཤེས། །སྤར་གྱི་རྒྱ་དབྱེ་ཉིད་ལས་སོ། །ཅི་ཕྱིར་རྒྱ་ཡིས་འབྲས་སྐྱེད་རུས། །སྤར་གྱི་རྒྱ་ཡི་
མཐུ་ཉིད་ལས། །དབང་ལྷག་འགྲོ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ན། །རེ་ཞིག་དབང་ལྷག་གང་ཡིན་སྟོན། །འབྱུང་
རྒྱུ་མས་ཤེས་པ་དེ་ལྟ་མོད། །མིང་ཙམ་ལ་ཡང་ཅི་ཞིག་དཔལ། །འོན་ཀྱང་ས་སྟགས་དུ་མ་དང་། །མི་
རྟོག་གཡོ་མེད་ལྟ་མིན་ཞིང་། །འགོ་མ་བྱ་ཉིད་དང་མི་གཙང་བས། །དེ་ནི་དབང་ལྷག་ཉིད་མ་ཡིན། །
དབང་ལྷག་མཁའ་མིན་གཡོ་མེད་ཕྱིར། །བདག་མིན་སྤར་ནས་བཀག་ཟིན་ཕྱིར། །བསམ་མིན་
པ་ཡི་བྱེད་པོ་ཡང་། །བསམ་མིན་བརྟུན་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། །དེས་བསྐྱེད་འདོད་པའང་གང་ཞིག་ཡིན། །
བདག་ནི་དེ་དང་ས་སྟགས་དང་། །དབང་ལྷག་དེ་བོའང་རྟོག་མིན་ནམ། །ཤེས་པ་ཤེས་བྱ་ལས་
སྐྱེས་དང་། །ཐོག་མེད་བདེ་སྟག་ལས་ལས་ཡིན། །དེ་ཡིས་གང་ཞིག་བསྐྱེད་པ་སྟོན། །རྒྱ་ལ་
ཐོག་མ་ཡོད་མིན་ན། །འབྲས་སུའི་ཐོག་མ་གལ་ཡོད། །རྟོག་ཏུ་ཅི་ཕྱིར་བྱེད་མིན་ཏེ། །དེ་ནི་གཞན་
ལ་ལྟོས་པ་མིན། །དེས་བྱས་མིན་གཞན་ཡོད་མིན་ན། །དེས་འདི་གང་ལ་ལྟོས་པར་འགྱུར། །གལ་
ཏེ་ལྟོས་ན་ཆོགས་པ་ཉིད། །རྒྱ་ཡིན་འགྱུར་གྱི་དབང་ལྷག་མིན། །ཆོགས་ན་མི་སྐྱེད་བང་མེད་ཅིང་། །
དེ་མེད་པར་ནི་སྐྱེད་བང་མེད། །གལ་ཏེ་དབང་ལྷག་མི་འདོད་བཞིན། །བྱེད་ན་གཞན་གྱི་དབང་དུ་
ཐལ། །འདོད་ནའང་འདོད་ལ་རྟག་ལས་འགྱུར། །བྱེད་ནའང་དབང་ལྷག་གལ་ཡིན། །གང་དག་
རྟུལ་ཕན་རྟོག་སྟེ་བ། །དེ་དག་ཀྱང་ནི་སྤར་བསྟོན་ཟིན། །གཙོ་བོ་རྟོག་པ་འགྲོ་བ་ཡི། །རྒྱ་ཡིན་
པར་ནི་གངས་ཅན་འདོད། །སྤྱིང་སྟོབས་རྟུལ་དང་ཕུན་པ་ཞེས། །བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་མཉམ་གནས་
ནི། །གཙོ་བོ་ཞེས་བྱར་རབ་བརྟུན་དེ། །མི་མཉམ་འགྲོ་བ་ཡིན་པར་བརྟུན། །གཙོག་ལ་རང་བཞིན་

གསུམ་ཉིད་ནི། རིགས་མིན་དེས་ན་དེ་ཡོད་མིན། རྟེན་བཞིན་ཡོན་ཏན་ཡོད་མིན་ཏེ། རྟེན་ཡང་སོ་
 སོར་རྣམ་གསུམ་ཕྱིར། ཡོན་ཏན་མེད་ན་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཀྱང་། ཡོད་ཉིད་ཤིན་ཏུ་རྒྱུ་རེད་འགྱུར། །
 སེམས་མེད་གོས་ལ་སྒྲིབ་པ་ལ། བདེ་སྒྲིབ་ཡོད་པ་སྒྲིབ་པ་འདྲ་མིན། རྟོན་རྣམས་དེ་རྒྱུ་
 རེད་བཞིན་ན། རྟོན་པོ་རྣམ་དབྱེད་ཟེན་མིན་ནམ། རྟོན་གྱི་རྒྱ་ཡང་བདེ་སྒྲིབ་ཉིད། རྟེན་ལས་
 ལྷན་སྒྲིབ་པ་འབྱུང་བ་འདྲ་མེད། ལྷན་སྒྲིབ་པ་ལས་ནི་བདེ་སྒྲིབ་ཡིན། རྟེན་མེད་ཕྱིར་ན་བདེ་
 སྒྲིབ་པ་མེད། བདེ་སྒྲིབ་པ་ཉིད་དུ་ཡང་། རྣམ་ཡང་དམིགས་པ་ཡོད་མ་ཡིན། བདེ་སྒྲིབ་
 གསལ་བ་ཡོད་ཉིད་ན། རྟོན་བཅུ་ཕྱིར་འཛིན་མ་ཡིན། རྟེན་ཉིད་ཕྱིར་མེད་ཀྱང་ན་དེ། རྟེན་དང་
 ཕྱིར་བའང་རྟེན་ཡིན། རྟེན་པ་དོར་ནས་ཕྱིར་ཕྱུར་པས། ཕྱིར་ཕྱུར་དེ་དག་མི་རྟེན་ཉིད། རྟེན་
 བཞིན་དོན་པོ་ཐམས་ཅད་ནི། མི་རྟེན་ཉིད་དུ་ཅིས་མི་འདོད། རྟེན་པ་བདེ་ལས་གཞན་མིན་
 ན། བདེ་བ་གསལ་བ་མི་རྟེན་ཉིད། གཤམ་ཏེ་མེད་པ་འགའ་ཡང་ནི། རྟེན་མིན་མེད་ཕྱིར་ཞེས་
 འདོད་ན། གསལ་བ་མེད་པ་རྟེན་པ་ནི། རྟོན་མི་འདོད་ཀྱང་གནས་པ་ཉིད། གཤམ་ཏེ་རྒྱུ་ལ་
 འབྲས་གནས་ན། ཟུང་ཟུང་གཅིང་ཟུང་པར་འགྱུར། རྟེན་གྱི་རིན་གྱིས་རས་བལ་གྱི། སྒྲིབ་
 ཉིས་ལ་བཞོ་བར་གྱིས། འཛིན་རྟེན་རྟོགས་པས་མ་མཐོང་ན། རྟེན་ཉིད་ཤེས་གྱིས་བཞག་དེ་ཉིད། ཤེས་
 དེ་འཛིན་རྟེན་ལ་ཡང་ནི། ཡོད་པས་ཅི་སྒྲིབ་མཐོང་མ་ཡིན། འཛིན་རྟེན་ཆད་མ་ཉིད་མིན་ན། གསལ་
 བ་མཐོང་བའང་བདེན་མ་ཡིན། གཤམ་ཏེ་ཆད་མ་ཆད་མིན་ན། རྟེན་གཤམ་བརྟུན་པར་མི་
 འགྱུར་རམ། རྟེན་ཉིད་དུ་ན་སྟོང་པ་ཉིད། རྟེན་པ་དེ་ཕྱིར་མི་འཐད་འགྱུར། བརྟུན་པའི་དོན་ལ་
 མ་རྟེན་པར། རྟེན་པོ་དོན་མེད་འཛིན་མ་ཡིན། རྟེན་ཕྱིར་བརྟུན་པའི་དོན་གང་ཡིན། རྟེན་པོ་
 དོན་མེད་གསལ་བར་བརྟུན། རྟེན་ན་མི་ལས་བྱུ་གི་ལ། རྟེན་མེད་རྟེན་པའི་རྣམ་རྟེན་ནི། རྟེན་
 ཡོད་རྣམ་པར་རྟེན་པ་ཡི། རྟེན་པ་ཡིན་དེ་ཡང་བརྟུན་པ་ཡིན། རྟེན་པས་དེ་རྟེན་རྣམ་དབྱེད་པས།
 འགའ་ཡང་རྒྱུ་མེད་ཡོད་མ་ཡིན། སོ་སོ་བ་འཕྲ་འདྲས་པ་ཡི། རྟེན་རྣམས་ལ་ཡང་གནས་མ་ཡིན།

གཞན་ནས་འོངས་པ་འང་མ་ ཡིན་ལ། གནས་པ་མ་ ཡིན་ འགྲོ་མ་ ཡིན། རྫོངས་པས་བདེན་པར་
གང་བྱས་ འདི། སྒྲུ་མ་ལས་ནི་ཁྱད་ཅི་ ཡོད། སྒྲུ་མས་སྒྲུལ་བ་གང་ ཡིན་ དང་ ། སྒྲུ་མས་གྱིས་
ནི་གང་སྒྲུལ་ བ། རྟེན་གང་ནས་འོངས་གྱུར་ཅིང་། གང་དུ་འགྲོ་བའང་བརྟག་པར་གྱིས། གང་
ཞིག་གང་ནི་ཉེ་བ་ཡིས། མཐོང་འགྱུར་དེ་མེད་ན་མིན་པ། བཅོས་སུ་གཟུགས་བརྒྱན་དང་
མཚུངས་པ། རྟེན་ལ་བདེན་ཉིད་རི་ལྟར་ཡོད། རྟེན་པོ་ཡོད་པར་གྱུར་པ་ལ། སྒྲུ་ཡིས་དགོས་
པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། འོན་ཏེ་དེ་ནི་མེད་ན་ཡང་། སྒྲུ་ཡིས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། བྱེ་བ་བརྒྱ་པོ་སྒྲུ་
ཡིས་ཀྱང་ ། རྟེན་པོ་མེད་པ་བརྒྱུར་ ཏུ་མེད། གནས་སྐབས་ དེ་ རྟེན་ རི་ལྟར་ ཡིན། རྟེན་
འགྱུར་གཞན་ ཡང་གང་ཞིག་ ཡིན། མེད་ཆེ་ རྟེན་ ཡོད་སྟེད་མིན་ན། རྟེན་པོ་ ཡོད་པར་ནམ་
ཞིག་ འགྱུར། རྟེན་པོ་སྒྲུས་པར་མ་གྱུར་པར། རྟེན་ མེད་ དང་ ནི་ འབྲུལ་ མི་ འགྱུར། རྟེན་
མེད་ དང་ ནི་ མ་ བྲུལ་ན། རྟེན་པོ་ ཡོད་པའི་སྐབས་མི་སྟེད། རྟེན་པོ་འང་མེད་པར་འགྱུར་མིན་
ཏེ། རང་བཞིན་གཉིས་ སུ་ ཐལ་ འགྱུར་བྱེད། རྟེན་པོ་ འགག་པ་ ཡོད་མིན་ཞིང་། རྟེན་པོ་འང་
ཡོད་མིན་ དེ་ ཡི་བྱེད། འགྲོ་བ་ འདི་ དག་ ཐམས་ཅད་ནི། རྟག་ཏུ་མ་སྒྲུས་མ་ འགགས་ཉིད། འགྲོ་
བ་མི་ལམ་ལྟ་བུ་སྟེ། རྣམ་པར་དབྱུང་ན་ཆུ་ཤིང་ འདྲ། ལྟ་བུ་ འདས་ དང་མ་ འདས་པ་འང་། །
དེ་ཉིད་ ཏུ་ནི་ཁྱད་པར་མེད། རྟེན་པོ་ སྟོང་པའི་ རྟེན་རྣམས་ལ། ཐོབ་པ་ཅི་ ཡོད་ ཤོར་ཅི་ ཡོད། །
གང་གིས་ རིམ་གྱོ་བྱས་ པའམ། ཡོངས་ སུ་ བརྒྱས་ པའང་ཅི་ཞིག་ ཡོད། བདེ་བའམ་སྒྲུག་བསྐལ་
གང་ལས་ ཡིན། མི་དགར་ཅི་ ཡོད་ དགར་ཅི་ ཡོད། རྟེན་ ཏུ་ནི་བཅའ་ བྱས་ན། གང་ཞིག་སྟེད་
ཅིང་གང་ལ་སྟེད། རྟེན་ བ་གསོན་ པོའི་ འཛིག་རྟེན་ འདི། གང་ཞིག་ འདིར་ནི་ འཆི་ འགྱུར་ཏེ། །
འབྱུང་འགྱུར་གང་ཡིན་བྱུང་གྱུར་གང་། གཉེན་གང་བཤེས་ཀྱང་གང་ཞིག་ཡིན། ཐམས་ཅད་
ནམ་མཁའ་འདྲ་བར་ནི། བདག་འདྲས་ཡོངས་སུ་བརྒྱང་བར་གྱིས། བདག་ཉིད་བདེ་བར་འདོད་
རྣམས་ནི། འཐབ་ དང་སྟོབ་པའི་རྒྱ་དག་གིས། རབ་ཏུ་ འབྱུག་ དང་ དགའ་བར་བྱེད། ལྟ་བུ་ འབད་

ལྷོད་ལྷོད་པ་དང་། །ཡན་ཚུན་གཅོད་དང་འཕྱགས་པ་དང་། །སྤྲིག་དག་གིས་ནི་ཚོགས་ཆེན་འཛོ།
 བདེ་འགྲོར་ཡང་དང་ཡང་འོངས་ཏེ། །བདེ་བ་མང་པོ་སྤྲད་སྤྲད་ནས། །ཤི་ནས་ངན་སོང་སྤྲག་
 བསྐྱལ་ནི། །ཡུན་རིང་མི་བཟད་རྣམས་སུ་ལྷུང་། །སྤྲིད་པ་ན་ནི་གཡང་ས་མང་། །དེར་ནི་དེ་ཉིད་
 མིན་འདི་འདྲ། །དེར་ཡང་ཕན་ཚུན་འགལ་བས་ན། །སྤྲིད་ན་དེ་ཉིད་འདི་འདྲ་མེད། །དེར་ཡང་
 དཔེ་མེད་མི་བཟད་པའི། །སྤྲག་བསྐྱལ་རྒྱ་མཚོ་མཐའ་ལས་འདས། །དེར་ནི་དེ་ལྟར་སྤྲོབས་རྒྱུང་
 ཞིང་། །དེར་ནི་ཆེ་ཡང་ཐུང་བ་ཉིད། །དེར་ཡང་གསོན་དང་ནད་མེད་ཀྱི། །བྱེད་དང་བགྲུས་དང་
 དལ་བ་དང་། །གཉིད་དང་འཚོ་དང་དེ་བཞིན་དུ། །བྱིས་དང་འགྲོགས་པ་དོན་མེད་ཀྱིས། །ཆེ་ནི་
 དོན་མེད་སྤྱར་འདའ་ཡི། །རྣམ་དཔྱོད་ཤིན་ཏུ་རྟོན་པར་དགའ། །དེར་ཡང་རྣམ་གཡེང་གོམས་པ་ནི།
 བརྒྱུག་པའི་ཐབས་ནི་ག་ལ་ཡོད། །དེར་ཡང་ངན་སོང་ཆེན་པོར་ནི། །ལྷུང་བྱིར་བདུད་ནི་བཙོན་
 པར་བྱེད། །དེར་ནི་ལོག་པའི་ལམ་མང་ཞིང་། །ཐེ་ཚོམ་ལས་ཀྱང་བཀྲལ་དགའ་སྟེ། །སྤྲོར་ཡང་
 དལ་བ་རྟོན་དགའ་ཞིང་། །སངས་རྒྱས་འབྱུང་རྟོན་ཤིན་ཏུ་དགའ། །ཉོན་མོངས་རྒྱ་བོ་བཀྲལ་
 དགའ་སྟེ། །ཞེ་མ་སྤྲག་བསྐྱལ་བརྒྱུད་པར་གྱུར། །དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་སྤྲག་བསྐྱལ་ཡང་། །རང་སྤྲག་
 མི་མཐོང་གང་ཡིན་པ། །སྤྲག་བསྐྱལ་རྒྱ་བོར་གནས་འདི་དག །ཀྱི་རྟུང་བྱ་ངན་བྱ་བར་འོས། །
 དཔེར་ན་འགའ་ཞིག་ཡང་ཡང་བྱས། །བྱས་ཏེ་ཡང་ཡང་མེར་འཇུག་པ། །དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་སྤྲག་
 བསྐྱལ་བར། །གནས་ཀྱང་བདག་ཉིད་བདེར་སྒྲོམ་བཞིན། །དེ་ལྟར་རྒྱ་དང་འཆི་མེད་པ། །བཞིན་
 དུ་སྤྲོད་པས་གནས་རྣམས་ལ། །དང་པོ་ཉིད་དུ་བསད་བྱས་ནས། །ངན་སོང་ལྷུང་བ་མི་བཟད་
 འོང་། །དེ་ལྟར་སྤྲག་བསྐྱལ་མེས་གཏུངས་ལ། །བསོད་ནམས་སྤྲིན་ལས་ལེགས་བྱུང་བའི། །རང་
 གི་བདེ་བའི་ཚོགས་ཆར་གྱིས། །ཞི་བྱེད་པར་བདག་ནམ་ཞིག་འགྱུར། །ནམ་ཞིག་དམིགས་པ་
 མེད་རྒྱལ་དུ། །བྱས་པས་བསོད་ནམས་ཚོགས་བསགས་ཏེ། །དམིགས་པས་སྤང་བར་འགྱུར་
 རྣམས་ལ། །སྤྲོད་པ་ཉིད་ནི་སྤྲོན་པར་འགྱུར། །བྱང་རྒྱུ་བ་སེམས་དཔའི་སྤྲོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་

ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེའུ་དགུ་པ་ལོ། །
 བདག་གིས་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་ལ། །འདུག་པ་རྣམ་པར་བརྩམས་པ་ཡི། །དགེ་བ་གང་དེས་འགྲོ་བ་
 གྲུམ། །བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་ལ་འདུག་པར་ཤོག། །སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ན་ལུས་དང་སེམས། །སྤྱུག་བསྐལ་
 ཅད་པ་ཇི་སྟེད་པ། །དེ་དག་བདག་གི་བསོད་ནམས་ཀྱིས། །བདེ་དགའ་བྱ་མཚོ་ཐོབ་པར་ཤོག། །
 དེ་དག་འཁོར་བ་ཇི་སྟེད་ཏུ། །རྣམ་ཡང་བདེ་ལས་ཉམས་མ་གྱུར། །འགྲོ་བས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔལ་ཡི། །བདེ་བ་རྒྱུན་མི་འཆད་ཐོབ་ཤོག། །འཇིག་རྟེན་ཁམས་ན་དཔུལ་བ་དག། །གང་དག་
 ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་རྣམས། །དེ་དག་ཏུ་ནི་ལུས་ཅན་རྣམས། །བདེ་ཅན་བདེ་བས་དགའ་བར་ཤོག། །
 གང་བས་ཉམ་ཐག་ཏྲོ་ཐོབ་ཤོག། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱིན་ཆེན་ལས། །བྱུང་བའི་ཆུ་བོ་མཐའ་
 ཡས་ཀྱིས། །ཆ་བས་ཉམ་ཐག་བསེལ་བར་ཤོག། །རལ་གྱི་ལོ་མའི་ནགས་ཚལ་ཡང་། །དེ་ལ་
 དགའ་ཚལ་སྤྱུག་གྱུར་ཤོག། །ཤལ་མ་རི་ཡི་སྤོང་བོ་ཡང་། །དཔག་བསམ་ཤིང་ཏུ་འབྱུངས་པར་
 ཤོག། །མཐིང་རིལ་དུར་བ་དག་དང་ངང་བ་དང་། །བཞད་སོགས་སྐད་སྟན་འབྱེན་པས་མཛེས་གྱུར་
 ཅིག། །བདེ་བྱི་བསྐྱང་ཆེ་ལུན་མཚོ་དག་གིས། །དཔུལ་བའི་ས་སྤྱོད་པས་དག་ནི་ཉམས་དགར་ཤོག། །
 སོལ་མུང་དེ་ཡང་རིན་ཆེན་མུང་པོར་གྱུར། །ས་བསྐྱེད་པས་ཤེལ་གྱི་ས་གཞི་བསྐྱར་བར་ཤོག། །བསྐྱེད་
 འཛམས་རི་བོ་རྣམས་ཀྱང་མཚོད་པ་ཡི། །གཞལ་མེད་ཁང་གྱུར་བདེ་གཤེགས་གང་བར་ཤོག། །
 མདག་མ་རྩོ་བསྐྱེད་པས་མཚོན་གྱི་ཆར་བ་དག། །དེང་ནས་བཟུང་སྟེ་མེ་ཏོག་ཆར་བར་གྱུར། །ཕན་
 རྒྱུ་མཚོན་གྱིས་འདེབས་པ་དེ་ཡང་ནི། །དེང་ནས་ཅེ་ཕྱིར་མེ་ཏོག་འཕེན་པར་ཤོག། །ཆུ་བོ་རབ་
 མེད་མེ་དང་འདྲ་ནང་བྱིང་བ་དག། །ཤ་ཀྱན་ཞིག་གྱུར་རུས་གོང་མེ་ཏོག་ཀྱན་དའི་མདོག། །བདག་
 གི་དགེ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལྟ་ཡི་ལུས་ཐོབ་ནས། །ལྟ་མོ་རྣམས་དང་ལྟན་ཅིག་དལ་གྱིས་འབབ་
 གནས་ཤོག། །ཅིའི་ཕྱིར་འདིར་ནི་གཤིན་རྗེའི་མི་དང་ཁ་དང་བྱ་རྒྱུད་མི་བཟད་རྣམས་སྤྱུག་བྱེད། །
 ཀྱན་ནས་ཕུན་བསལ་བདེ་དགའ་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་བཟང་འདི་གོ་སུ་ཡི་མཐུ་སྟོམ་སྟེ། །ཁྱེན་ཏུ་

བལྟས་པས་ནམ་མཁའ་དཀྱིལ་ན་ཕྱག་ན་དོ་རྩེ་འབར་བ་བཞུགས་མཐོང་ནས། །རབ་ཏུ་དགའ་
 བའི་ཤུགས་ཀྱིས་སྤྲིག་དང་བྲལ་ནས་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲོགས་པར་ཤོག །མེ་ཏོག་ཆར་བ་སྤོས་
 རྒྱ་དང་འབྲེས་བབ་པ་ཡིས། །དཔྱལ་བའི་མེ་མདག་ཆེལ་ཆེལ་གསོད་པ་མཐོང་ལྟར་ནས། །སྤྱོ་
 བུར་བདེ་བས་ཆོམ་པ་འདི་ཅི་བསམ་པ་དང་། །སེམས་དཔྱལ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱག་ན་བསྐྱ་མཐོང་བར་
 ཤོག །སྤོགས་དག་འཛིགས་པ་ཐོར་ལ་རིངས་པར་རྒྱར་ཤོག །འཁྲུའི་ཐད་དུ་ནི། །གང་གི་མཐུ་ཡིས་
 ལྷག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་དགའ་བའི་ཤུགས་ཕྱིན་ལ། །འགོ་བ་ཀྱན་ནས་ཡོངས་སྤྱོད་བྱང་
 རྒྱུ་དཔལ་བཟེ་བ་སྤྲོས་ལྟར་པ། །གཞོན་ནུ་ཟུར་ཕྱད་ཅན་འབར་འཛིགས་པ་མེད་པར་བྱེད་པ་སྤྱོ་
 ཞིག་ཕྱིན། །ཁྱེད་ཀྱི་ལྷ་བརྒྱའི་ཅོད་པན་དག་གིས་ཞབས་ཀྱི་པརྒྱ་ལ་མཆོད་ཅིང་། །ཐུགས་རྗེས་
 བརྒྱན་སྤྱན་དབུ་ལ་མེ་ཏོག་དུ་མའི་ཆོགས་ཀྱིས་ཆར་འབབ་པ། །ཁང་བཟེགས་ཡིད་འོང་ལྷ་མོ་
 རྟོང་ཕྱག་བསྟོད་དབྱངས་སྤྱོད་ལྷན་འདི་ལྷོས་ཞེས། །འཇམ་དབྱངས་དེ་འདྲ་མཐོང་ནས་ད་ནི་
 སེམས་དཔྱལ་ཀྱ་ཙེ་འདོན་པར་ཤོག །དེ་ལྟར་བདག་གི་དགོ་ཅུས་ཀྱན་ཏུ་བཟང་ལ་སོགས། །བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔལ་སྤྱོད་པ་མེད་སྤྱིན་བདེ་བ་དང་། །བསིལ་ཞིང་དྲི་ཞིམ་ངད་ལྷན་ཆར་བ་འབེབས་
 མཐོང་ནས། །སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་དེ་དག་མདོན་པར་དགར་ལྟར་ཅིག །དུད་འགོ་རྣམས་ནི་གཅིག་
 ལ་གཅིག །ཟ་བའི་འཛིགས་དང་འབྲལ་བར་ཤོག །སྤྱོ་མི་སྤྱན་པའི་མི་བཞིན་དུ། །ཡི་དྲགས་
 རྣམས་ནི་བདེ་བར་ལྟར། །འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་གི་ །ཕྱག་ནས་འབབ་པའི་འོ་
 རྒྱུན་ཀྱིས། །ཡི་དྲགས་རྣམས་ནི་ཆོམ་བྱས་ཤིང་། །བྱས་བྱས་རྟག་ཏུ་བསིལ་བར་ཤོག །ལོང་བ་
 རྣམས་ཀྱིས་མིག་མཐོང་ཞིང་། །འོན་པས་རྟག་ཏུ་སྤྱོ་ཐོས་ཤོག །ལྷ་མོ་སྤྱོ་འཕྱལ་འི་བཞིན་དུ། །
 སྤྱོ་མའང་གཞོད་མེད་བཅའ་བར་ཤོག །གཙེར་བུ་རྣམས་ཀྱིས་གོས་དག་དང་། །བཀྲེས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་ཟས་དང་ནི། །སྤོམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་དག་དང་། །བུར་བཞིམ་པོ་ཐོབ་པར་ཤོག །
 བཀྲེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནོར་ཐོབ་ཤོག །ལྷ་རན་ཉམ་ཐག་དག་འཐོབ་ཤོག །ཡི་ཆད་རྣམས་ཀྱང་

ཡིད་སོས་ཤིང་། །བརྟན་པ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པར་ཤོག །སེམས་ཅན་ནད་པ་རི་སྟེང་པ། །ལྷུང་
 ཏུ་ནད་ལས་ ཐར་གྱུར་ཅིག །འགོ་བའི་ནད་ནི་མ་ལུས་པ། །རྟག་ཏུ་འབྱུང་བ་མེད་པར་ཤོག །སྒྲིག་
 པ་རྣམས་ནི་ འཛིགས་མེད་ཤོག །བཅིངས་པ་རྣམས་ནི་གྲོ་ལ་བར་ཤོག །མཐུ་མེད་རྣམས་ནི་མཐུ་
 ལྷན་ཞིང་། །སེམས་ནི་ཕན་ཚུན་གཉིས་གྱུར་ཅིག །འགོན་པོ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ལ། །སྟོགས་
 རྣམས་ ཐམས་ཅད་བདེ་བར་ཤོག །གང་གི་དོན་ཏུ་འགོ་བྱེད་པ། །དེ་འབད་མི་དགོས་གྲུབ་གྱུར་
 ཅིག །གྲུ་དང་གྲུ་ཆེན་ཞུགས་པ་རྣམས། །ཡིད་ལ་བསམས་པ་གྲུབ་གྱུར་ཏེ། །རྒྱ་ཡི་དོགས་སུ་
 བདེར་ཕྱིན་ནས། །གཉིས་དང་ལྷན་ཅིག་དགའ་བར་ཤོག །ལྷ་རན་ལམ་གོ་ལ་འབྱམས་པ་རྣམས།
 འགོན་པོ་དག་དང་ལྷན་གྱུར་ནས། །ཆོས་རྒྱན་སྟག་སོགས་འཛིགས་མེད་པར། །མི་ངལ་བདེ་ལྷག་
 འདོང་བར་ཤོག །དགོན་སོགས་ལམ་མེད་ཉམ་ང་བར། །བྱིས་པ་རྒན་པོ་མགོན་མེད་པ། །གཉིད་
 ལོག་ཕྱོས་ཤིང་རབ་ཕྱོས་རྣམས། །ལྷ་དག་སྤང་བར་བྱེད་པར་ཤོག །མི་དལ་ཀྱན་ལས་ཐར་བ་
 དང་། །དད་དང་ཤེས་རབ་བཅེར་ལྷན་ཞིང་། །ཟས་དང་སྦྱོད་པ་ལུན་ཚོགས་ནས། །རྟག་ཏུ་ཆོ་
 རབས་བྱན་གྱུར་ཅིག །ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་མཛོད་བཞིན་དུ། །འོངས་སྦྱོད་ཆད་པ་མེད་པར་
 ཤོག །ཚུད་པ་མེད་ཅིང་འཆོ་མེད་པར། །རང་དབང་དུ་ནི་སྦྱོད་པར་ཤོག །སེམས་ཅན་གཟི་བཟིང་
 རྒྱང་དུ་གང་། །དེ་དག་གཟི་བཟིང་ཆེན་པོར་ཤོག །དགའ་ཐུབ་ཅན་གང་གཟུགས་ངན་པ། །གཟུགས་
 བཟང་ལུན་སུམ་ཚོགས་གྱུར་ཅིག །འཛིག་རྟེན་བྱད་མེད་རི་སྟེང་པ། །དེ་དག་སྦྱེས་པ་ཉིད་གྱུར་
 ཅིག །མ་རབས་རྣམས་ནི་མཐོ་ཐོབ་ཅིང་། །ང་རྒྱལ་དག་ཀྱང་བཅོམ་པར་ཤོག །བདག་གི་བསོད་
 རྣམས་འདི་ཡིས་ནི། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མ་ལུས་པ། །སྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་ནི།
 །རྟག་ཏུ་དགོ་བ་བྱེད་པར་ཤོག །བྱང་རྒྱུ་སེམས་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་། །བྱང་རྒྱུ་སྦྱོད་ལ་གཞོལ་
 བ་དང་། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་བཟུང་ཞིང་། །བདུད་ཀྱི་ལས་རྣམས་སྦྱོང་བར་ཤོག །
 །སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །ཆོ་ཡང་དཔག་མེད་འིང་བར་ཤོག །རྟག་ཏུ་བདེ་བར་འཆོ་

འགྱུར་ཁིང་། །འཆི་བའི་སྒྲ་ཡང་གྲགས་མ་གྱུར། །དཔག་བསམ་གིང་གི་སྤྱེད་མོས་ཚལ། །སངས་
 རྒྱས་དང་ནི་སངས་རྒྱས་ལྷན། །ཆོས་སྟན་སྟོགས་པས་གང་བ་ཡིས། །ཕྱོགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་
 གང་བར་ཤོག །ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་ས་གཞི་དག །གསེག་མ་ལ་སོགས་མེད་པ་དང་། །ལག་
 མཐིལ་ལྟར་མཉམ་བཞུགས། །རང་བཞིན་འཇམ་པོར་གནས་གྱུར་ཅིག །འཁོར་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་
 ཡོད་དགྱར་ཡང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མང་པོ་དག །རང་གི་ལེགས་པས་ས་སྟོང་དག །
 བརྒྱན་པར་མཛད་པས་བཞུགས་གྱུར་ཅིག །ལུས་ཅན་ཀུན་གྱིས་བྱ་དང་ནི། །ཤིང་དང་འོད་ཟེར་
 ཐམས་ཅད་དང་། །ནམ་མཁའ་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱིས། །རྒྱུ་མི་འཆད་པར་ཐོས་པར་ཤོག །དེ་
 དག་ཏྱག་ཏུ་སངས་རྒྱས་དང་། །སངས་རྒྱས་ལྷན་དང་ཐུན་གྱུར་ཅིག །མཆོད་པའི་སྤྱིན་ནི་མཐའ་
 ལས་པས། །འགོ་བའི་སྒྲ་མ་མཆོད་པར་ཤོག །ལྟ་ཡང་དུས་སྟུར་འབེབས་གིང་། །ལོ་རྟག་སྟུན་
 སུམ་ཆོགས་པར་ཤོག །རྒྱལ་པོ་ཆོས་བཞིན་བྱེད་གྱུར་ཅིག །འཛིག་རྟེན་དག་ཀྱང་དར་བར་ཤོག།
 སྟན་རྣམས་མཐུ་དང་ལྡན་པ་དང་། །གསང་སྟགས་བསྐྱུས་བཞེད་གྲུབ་པར་ཤོག །མཁའ་འགོ་
 སྤྱན་པོ་ལ་སོགས་པ། །སྟིང་རྗེའི་སེམས་དང་ལྡན་གྱུར་ཅིག །སེམས་ཅན་འགའ་ཡང་སྟག་མ་གྱུར།
 རྟེན་པར་མ་གྱུར་ནམ་གྱུར། །དུང་། །འཛིགས་དང་བརྟན་པར་མི་འགྱུར་ཁིང་། །འགའ་ཡང་ཡིད་མི་བདེ་
 མ་གྱུར། །གཙུག་ལག་ཁང་རྣམས་སྟོག་པ་དང་། །ཁ་རྟོན་གྱིས་རྒྱས་ལེགས་གནས་ཤོག །རྟག་ཏུ་
 དགོ་འདུན་མཐུན་པ་དང་། །དགོ་འདུན་དོན་ཡང་འགྲུབ་པར་ཤོག །བསྐྱབ་པ་འདོད་པའི་དགོ་
 སྟོང་དག །དཔེན་པ་དག་ཀྱང་ཐོབ་པར་ཤོག །གཡེང་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་ནི། །སེམས་ནི་
 ལས་རུང་སྟོམ་གྱུར་ཅིག །དགོ་སྟོང་མ་རྣམས་རྟེན་ལྡན་ཁིང་། །འཐབ་དང་གཞོན་པ་སྤང་བར་
 ཤོག །དེ་བཞིན་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཀུན། །རྒྱལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་མེད་གྱུར་ཅིག །རྒྱལ་ཁྲིམས་འཆལ་
 བས་ཡིད་བྱུང་ནས། །རྟག་ཏུ་རྟེན་པ་ཟད་བྱེད་ཤོག །བདེ་འགོ་དག་ཀྱང་ཐོབ་གྱུར་ནས། །དེར་
 ཡང་བརྟུལ་ཞུགས་མི་ཉམས་ཤོག །མཁས་པ་རྣམས་ནི་བཀྱར་བ་དང་། །བསོད་སྟོམས་དག་ཀྱང་

རྟེན་པར་ཤོག རྒྱུད་ནི་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་། རྟོགས་རྣམས་ཀྱི་ཏུ་གྲགས་པར་ཤོག འན་
 མོང་སྤྱི་བསྐྱེད་མི་སྤྱོད་ཞིང་། འདུལ་བ་སྤྱད་པ་མེད་པར་ཡང་། ལྟ་བུ་སྤྱི་བའི་ལུས་ཀྱིས་
 བྱི་། འདི་དག་སངས་རྒྱས་ལྟར་འབྱུང་ཤོག སེམས་ཅན་ཀྱིས་ལན་མང་དུ། སངས་རྒྱས་
 ཐམས་ཅད་མཆོད་བྱེད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་བདེ་བ་བསམ་ཡས་ཀྱིས། རྟག་ཏུ་བདེ་དང་ལྡན་གྱི་
 ཅིག བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། འགྲོ་དོན་ཐུགས་ལ་དགོངས་འབྱུང་ཤོག མགོན་
 པོ་ཡིས་ནི་གང་དགོངས་པ། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་འང་དེ་འབྱོར་ཤོག འདི་བཞིན་རང་སངས་
 རྒྱས་རྣམས་དང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་བདེ་གྱུར་ཅིག བདག་ཀྱང་འཇམ་དབྱངས་བཀའ་དྲིན་
 ཀྱིས། སྐུ་རབ་དགའ་བ་ཐོབ་པར་དུ། རྟག་ཏུ་ཆེ་རབས་དུན་པ་དང་། རབ་ཏུ་གྱུར་བ་ཐོབ་པར་
 ཤོག བདག་ནི་ཁ་ཟས་གྱི་ནས་ཀྱང་། ཉམས་དང་ལྡན་ཞིང་འཚོ་བར་ཤོག ཆེ་རབས་ཀྱི་ཏུ་
 དཔེན་གནས་པ། སྤྱོད་སྤྱོད་ལྡན་པ་ཐོབ་པར་ཤོག གང་ཆེ་བལྟ་བར་འདོད་པའམ། རྩེ་
 ཟད་དྲི་བར་འདོད་ན་ཡང་། མགོན་པོ་འཇམ་དབྱངས་དེ་ཉིད་ནི། བཞགས་མེད་པར་ཡང་མཐོང་
 བར་ཤོག རྟོགས་བརྩེ་ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི། སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་བསྐྱེད་པའི་
 རྩེར། རི་ལྟར་འཇམ་དབྱངས་སྤྱོད་མཛད་པ། བདག་གི་སྤྱོད་པའང་དེ་འདྲར་ཤོག རི་སྤྱོད་ནམ་
 མཁའ་གནས་པ་དང་། འགྲོ་བ་རི་སྤྱོད་གནས་གྱུར་པ། འདི་སྤྱོད་བདག་ནི་གནས་གྱུར་ནས། འགྲོ་
 བའི་སྤྱི་བསྐྱེད་མེད་པར་ཤོག འགྲོ་བའི་སྤྱི་བསྐྱེད་མེད་ཅིང་རུང་། འདི་ཀྱི་བདག་
 ལ་སྤྱོད་གྱུར་ཅིག བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགོ་འདུན་གྱིས། འགྲོ་བ་བདེ་ལ་སྤྱོད་པར་ཤོག འགྲོ་
 བའི་སྤྱི་བསྐྱེད་སྤྱོད་གཅིག་ལ། བདེ་བ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གནས། བསྐྱེད་པ་རྟེན་
 དང་བཀའ་སྤྱོད་དང་། བཅས་ཏེ་ཡུན་རིང་གནས་གྱུར་ཅིག གང་གི་དྲིན་གྱིས་དགོ་སྤྱོད་འབྱུང་། འཇམ་
 པའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། གང་གི་དྲིན་གྱིས་བདག་དར་བ། དགོ་བའི་བཤེས་
 ལ་འང་བདག་ཕྱག་འཚལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་

སྟེ་ལེན་བཅུ་པའོ།། །།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིབ་པ་ལ་འཇུག་པ་སྒྲོབ་དཔོན་ཤུན་ཏེ་བས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ། །ཀྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སངས་རྒྱ་ཏེ་བ་དང་། ལྷ་ཆེན་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་བརྟེན་དཔལ་བཅུགས་གྱིས་ཁ་ཆེའི་དཔེ་ལས་བསྐྱར་ཅིང་ལྷས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལས། སྤྲད་གྱིས་ཀྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩ་བུ་བྱིན་དྲ་དང་། ལྷ་ཆེན་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་བརྟེན་ཅིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་། ཤུག་སྒོ་གྲོས་གྱིས་ཡུལ་དབུས་གྱི་དཔེ་འགལ་བ་དང་མཐུན་པར་བཅོས་གིང་བསྐྱར་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །ཡང་དུས་ཕྱིས་ཀྱུ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སུ་མ་ཏི་གི་ཏི་དང་། ལྷ་ཆེན་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་དག་སྒོང་སྒོ་ལྷན་གཤམ་རབ་གྱིས་དག་པར་བཅོས་གིང་བསྐྱར་ཏེ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །

ཨོལ་མོ་གྲ་གྱི་ལ། སི་རྩ་ར་སི་རྩ་ར། རྩ་ར་རྩ་ར། མ་དུ་བྱུང་ས་དུ། བཟ་བེ་བྱུ་ཏི་རྩ་ར། རྩ་ར་རྩ་ར། ས་མརྩ་ཨ་ཕ་ལོ་གི་ཏེ་རྩྱི་ཕའ་སྤྱ་དུ། ཞེས་ཚུལ་བྲིམས་རྣམ་དག་གི་གཟུངས་འདི་ལན་ཉེར་གཅིག་བཞུགས་པས་ཚུལ་བྲིམས་རྣམ་ཉམས་པ་རྣམས་སོས་གིང་། ཕྱིན་ཆད་ཚུལ་བྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཚུལ་བྲིམས་གྱི་ཐུང་པོ་འཕེལ་ཞིང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སོགས་ཕན་ཡོན་དཔག་ཏུ་མེད་པར་གསུངས་སོ། །

74

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚིག་འགྲེལ་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལུང་།

ལམ་པོ་ཆེ་སྤྱིད་པ་འཛིག་རྟེན་དང་ཞི་བ་མུང་འདས་ཀྱི་པན་བདེའི་ལེགས་ཚོགས་མ་ལུས་པ་འབྱུང་
བའི་གནས་གཅིག་ཤུར་གྱུར་པ་རིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་རྒྱལ་སྐས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་གཞུང་བཟང་ཡིད་བཞིན་གྱི་རྩོར་བུ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་ལས་ཀྱང་
ཆེས་ལྷག་པ་འདི་ཉིད་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ།

ལེ་ཚན་དང་པོ་བཤད་བྱའི་ཡན་ལག་བཤད་པ།

བཤད་བྱའི་ཡན་ལག་བཤད་པ་དང་། བཤད་བྱ་དངོས་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་བཤད་
བྱའི་ཡན་ལག་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཆོས་རི་ལྟར་འཆད་ཚུལ། སློབ་མས་
རི་ལྟར་ཉན་ཚུལ། དཔོན་སློབ་གཉིས་ཀས་འཆད་ཉན་རི་ལྟར་བགྱི་བའི་ཚུལ་ལོ། །

གཅིག་ དང་པོ་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཆོས་རི་ལྟར་འཆད་ཚུལ།

དང་པོ་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཆོས་ལྟར་རི་འཆད་ཚུལ་ལ་གསུམ་སྟེ། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་
རི་ལྟར་འཆད་ཚུལ། སློབ་དཔོན་དབྱ་བཙོམ་པས་ཆོས་རི་ལྟར་འཆད་ཚུལ། སློབ་དཔོན་མཁས་
པ་བརྟེན་སྐྱོང་ཆོས་རི་ལྟར་འཆད་པའི་ཚུལ་ལོ། །

༡ སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་རི་ལྟར་འཆད་ཚུལ།

དང་པོ་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོ་འཕྲུལ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སྟོན་པ་འཆད་དེ། དེ་ཡང་སྐུ་རྩ་
འཕྲུལ་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱིས་སྒྲིན་མཚམས་ཀྱི་མཛོད་སྐུ་ནས་འོད་ཟེར་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བར་སློབ་
སྐོག་གྱིས་གདུལ་བྱ་འཁོར་དུ་མ་འདུས་པ་བསྐྱས་ནས། ལྷགས་ཀྱི་དབང་པོས་སྟོང་གསུམ་
ཁེབས་པར་མཛོད་པ་སྐོག་གྱིས་གདུལ་བྱ་འཁོར་དུ་འདུས་པ་རྣམས་ཡིད་ཆེས་པར་མཛོད།
ཐུགས་ཀྱན་ཏུ་བཛོད་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱིས་གདུལ་བྱ་འཁོར་དུ་འདུས་པ་དེ་དག་གི་སློབ་དང་དབང་པོ་
བག་ལ་ཉལ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་མཛོད་ནས། གསུང་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱིས་
ལྷ་གྲུ་སྐོགས་འགྲོ་བ་རང་རང་གི་སྐྱད་དང་མཐུན་པའི་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དུག་ཅུ་དང་ལྷན་

པའི་སྒོ་ནས་གང་ལ་གང་གིས་འདུལ་བའི་ཆོས་དེ་དང་དེ་འཆད་པའོ། །

༡ སྒྲོབ་དཔོན་དག་བཅོམ་པས་ཆོས་རི་ལྟར་འཆད་ཚུལ།

གཉིས་པ་སྒྲོབ་དཔོན་དག་བཅོམ་པས་དག་པ་གསུམ་ལ་བསྟེན་ནས་འཆད་དེ། ཉན་པ་པོའི་སྒྲོབ་
 དག་པ་ནི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་གསུལ་བྱ་དེ་ཡི་རྒྱད་ལ་བརྟགས་ནས་རྒྱད་
 སྒྲོབ་རུ་བྱུར་ན་ཆོས་འཆད། འཆད་པ་པོའི་དག་དག་པ་ནི་ཆགས་སྒྲིགས་ཉོན་མོངས་པའི་
 སྒྲོབ་པ་ལས་གྲོལ་བས་དག་ཆོག་དྲི་མ་མེད་པ་བརྟ་དག་སྟན་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་འཆད། གསུང་
 རབ་ཀྱི་བརྟོད་བྱ་དག་པ་ནི། རང་ཉིད་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་སྒྲིགས་པའི་
 ཞལ་ནས་རི་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་མི་བརྟོད་པའི་གཟུངས་ཀྱིས་བཟུང་སྟེ། ཆོག་ལ་ལྟག་ཆད་དང་།
 རོན་ལ་ཞོར་འབྲུལ་མེད་པར་འཆད་པའོ། །འོ་ན་ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་དེ་དག་གིས་ཆོ་འབྲུལ་
 རྣམ་པ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འཆད་ཅེ་ན། དེ་དག་ལ་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་བཞི་ཡོད་
 བས་ཆོ་འབྲུལ་རྣམ་པ་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆད་མི་ལུས་ཏེ། གནས་ཀྱི་བསྐྱལ་བས་མི་ཤེས་
 བ་འཕགས་པ་མོ་ལུ་འགལ་གྱི་བྱ་ཆེན་པོས་རང་གི་མ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་འོད་ཟེར་ཅན་དུ་སྒྲེས་པ་
 མ་ཤེས་པ་ལྟ་བུ། དུས་ཀྱི་བསྐྱལ་བས་མི་ཤེས་པ་ཁྱིམ་བདག་དཔལ་སྒྲེས་ཀྱི་རྒྱད་ལ་ཐར་བའི་
 ས་བོན་ཡོད་པ་འཕགས་པ་ཤུ་རིའི་བྱས་མ་ཤེས་པ་ལྟ་བུ། རྒྱ་བྱག་མེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་བྱག་མེད་མི་
 ཤེས་པ། རི་རྒྱད་དུ། མ་བྱའི་མདངས་བཀྲ་གཅིག་ལ་ཡང་། རྒྱ་ཡི་དབྱེ་བ་ཐ་དད་པ། དེ་མཁའ་
 བ་ནི་ཀུན་མཁའ་ཏེ། ཀུན་མཁའ་ཡེ་ཤེས་མེན་པས་མིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་ཆོས་རབ་རྟུ་མང་པོ་མི་ཤེས་པ་ནི། སྟོབས་བརྩུ་མི་འཛིགས་པ་བཞི་མ་འདྲེས་པ་ལ་སྒྲིགས་པ་
 མེད་པའོ། །

༡ སྒྲོབ་དཔོན་མཁས་པ་བརྟེན་ཏེ་ཆོས་རི་ལྟར་འཆད་ཚུལ།

གསུམ་པ་སྒྲོབ་དཔོན་མཁས་པ་བརྟེན་ཏེ་ཆོས་རི་ལྟར་འཆད་ཚུལ་ལ་གཉིས། ཆོས་ཀྱི་འབྲུང་

གནས་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་ན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་གཉིས་
ཡོད་པའི། དཔལ་ན་ལེནྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་ན་བཞུགས་པའི་བརྟེན་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བཀའ་
ཐམས་ཅད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལྡ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་རྩིས་འགོ་ཡན་ལག་ལཱའི་སྒོ་
ནས་འཆད། བི་ཀ་མ་ཤི་ལའི་གཙུག་ལག་ཁང་ན་བཞུགས་པའི་བརྟེན་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་པ་པོ་
སྒོད་རུང་བྱ་བ་དང་། བསྟན་པའི་རྣམ་བཞག་ངེས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཆད། དེ་གཉིས་
ལས་འདིར་སྒྲ་འགྱུར་བ་རྣམས་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་རྒྱ་སྐབ་དང་། བསྐྱ་སྤྱ་མའི་རྩེས་སུ་
འབྱངས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིབ་པ་ལ་འཇུག་པ་འདི་ཉིད་རྩིས་འགོ་
ཡན་ལག་ལཱའི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལ། མཛད་པ་པོ་སུས་མཛད། ལུང་གང་ནས་བཏུས། ཕྱོགས་
གང་དུ་གཏོགས། དབུ་ནས་ཞབས་སུ་བསྐྱུས་པའི་དོན་གང་ཡིན། དགོས་ཆེད་སུ་ཞིག་གི་
དོན་དུ་མཛད་ཅེ་ན། དང་པོ་མཛད་པ་པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་རྒྱ་གསུམ་ལེགས་པར་
ཆང་ཞིང་བྱད་པར་དུ་ལྷག་པའི་ལྷ་རྩེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་རྩེས་སུ་བཟུང་ཞིང་བྱིན་
ཀྱིས་བརྒྱབས་པ་སོགས་ངོ་མཆར་བའི་གཏམ་བདུན་གྱི་རྣམ་ཐར་མཆོག་གིས་སྐད་པའི་བརྟེན་
ཆེན་པོ་འཕགས་པ་རྒྱལ་སྤྲས་ཞི་བ་ལྷས་མཛད། དེ་ཡང་། ལྷག་པའི་ལྷ་མཉེས་ན་ལེནྱའི། །
བཀོད་པ་ཕུན་ཚོགས་རྩོད་པ་བརྒྱུག །ཡ་མཆོན་ཅན་དང་སྤྱང་པོ་དང་། །རྒྱལ་པོ་ལུ་སྟེགས་
ཅན་བཏུལ་བའོ། །ཞེས་པ་ལྟར། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ལྷ་ཕྱོགས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཡུལ་
འཁོར་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བར་རྒྱལ་པོ་དགེ་བའི་གོ་ཆ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྲས་ཞི་བའི་གོ་ཆ་ཞེས་བྱ་བར་
རྒྱུར་ཅིང་། དེ་ཡང་གཞོན་ནུའི་ཆོན་མཉམ་སྟོན་གྱི་རྒྱལ་བ་ལ་ཕྱག་བྱས་ཤིང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ལ་
གནས་པས་བླ་མ་དང་དགེ་སྦྱོང་སོགས་ལ་གྲུས་པ་དང་། སྟོན་པོ་དང་འབངས་འཁོར་རྣམས་ལ་
ཕན་འདོགས་པ་དང་། ཁོངས་པ་དང་ནད་པ་སོགས་དམན་པ་རྣམས་ཀྱང་སྤྱིར་རྩེས་སུ་ལྷག་པར་སྦྱོང་
བ་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་འབའ་ཞིག་ལ་ཕྱགས་གཞོལ་བའི་ངང་ནས་རིག་པ་དང་སྐྱུ་

རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་མཁས་པར་གྱུར་ཅིང་བྱུང་པར་དུ་ཀུ་སུ་ལུ་ཞིག་ལ་འཇམ་དཔལ་ཚོན་
 བོའི་རྒྱལ་ཐབས་ཤིག་ཞུས་ཏེ་བསྐྱབས་པས་ཞལ་མཐོང་། རེ་ཞིག་ན་ཡབ་རྒྱལ་པོ་འདས་ཏེ་རྒྱལ་
 པོར་དབང་བསྐྱར་བར་བསྐྱོས་ཏེ། རིན་པོ་ཆེའི་ཁྱི་ཆེན་པོ་བཤམས་པ་ན་དེ་ལྟར་མི་ལམ་དུ་སང་
 ཉིན་སྔོན་པའི་ཁྱི་ཆེན་པོ་དེ་ལ་རྩེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་བཞུགས་ནས། འཁྱེད་ཀྱི་འདི་ནི་ར་
 ཡི་སྟན་ཡིན་ཏེ། ར་ནི་བྱོད་གྱི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཡིན། ར་དང་བྱོད་གཉེས་སྟན་གཅིག་
 ལ་འདུག་པ། འདི་ནི་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རིགས་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་མིས་པས་སད་པ་དང་།
 རྒྱལ་སྲིད་འཛིན་དུ་མི་རུང་བར་དགོངས་ཏེ། རྒྱལ་སྲིད་གྱི་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་ལ་མ་ཆགས་པར་
 བྱོས་ནས་དཔལ་ནུ་ལེན་ཏེ་པ་རྒྱུ་འཁོག་རྒྱལ་བའི་ལྷ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ། མཆོན་
 ཡང་ནི་བའི་ལྷ་ཞེས་བཏགས་ཏེ། བད་གི་ཀུན་སྟོན་འཕགས་པ་ལ་སྟེ་སྟོན་གསུམ་གསལ་ནས་
 དེའི་དོན་ལ་མཉམ་པར་འཛིག་པར་མཛད་ཅིང་ཤིན་ཏུ་གཅིས་པའི་དོན་རྣམས་བྱོགས་གཅིག་ཏུ་
 བསྐྱས་པ་བསྐྱབ་བཏུས་དང་། མདོ་བཏུས་གྱི་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་སོགས་སྤངས་ཏོགས་གྱི་
 ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མངའ་ཡང་གཞན་དག་གིས་དེ་ལྟར་མ་ཏོགས་པར། བྱིའི་སྟོན་པ་སྟུག་
 ཟ་བ། སྟུག་ཉལ་བ། ཀྱུ་མོ་མ་འཆག་པ་གསུམ་ལས་གཞན་མི་བྱེད་པར་སྤང་བས་སྟུ་སུ་ཀུ་མ་
 ཞེས་བསྐྱགས་ཤིང་བྱིའི་སྟོན་པ་ལ་དཔག་ནས་འདིའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་གྱི་བྱ་བའི་ལས་འཁོར་
 ལོ་གསུམ་ཡིན་ན་འདིས་གང་ཡང་མི་བྱེད་པར་དགོ་འདུན་གྱི་ནང་དུ་དད་ཟས་བྱིན་པ་ལ་ལོངས་
 སྟོན་པར་མི་རུང་བས་བསྐྱད་པར་བྱའོ་ཞེས་བསྐྱོས་ནས་གསུང་རབ་གྱི་མདོ་འདོན་རེས་བྱས་པས་
 རང་ཐད་ལ་བབ་པ་ན་གཞན་དུ་འགྱོའོ་སྟུམ་དུ་བསམས་ནས་དེ་ལ་མདོ་འདོན་པར་ཡང་ཡང་ནན་
 གྱིས་ཞུས་པ་ལ་བདག་གིས་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་ན། མཁན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་
 བསྐྱོས་ཤིག་ཅེས་ཞུས་པས་མཁན་པོས་བསྐྱོས་པས་འདོན་པར་ཁས་སྤངས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་
 འདི་ཅི་ཡིན་མི་ཤེས་སྟུམ་དུ་བེ་ཆོམ་དུ་གྱུར་བཞིན་དུ། དེ་ཉམས་སད་པའི་བྱིར་གཙུག་ལག་ཁང་

གི་བྱི་རོལ་ས་ཕྱོགས་ཡངས་པར་མཆོད་པ་མང་པོ་བཤམས་ཤིང་སྒྱུ་བོའི་ཚོགས་མང་པོ་འདུས་
པའི་དབུས་སུ་སངས་གའི་བྱི་མཐོན་པོ་བཤམས་པ་ལ་སྨྱན་དངས་ཏེ་བྱི་དེར་རི་ལྟར་བྱོན་མ་གཤིས་
པར་སྟེང་དུ་བཞུགས་པ་ལ་པལ་ཆེར་ཡིད་གཉིས་སུ་གྱུར་པ་ལ། དེ་ནས་སྒྲར་དང་སྒྲོང་གིས་
གསུངས་པ་གྲགས་པ་ཞིག་གདོན་ནམ། སྒྲར་མ་གྲགས་པ་ཞིག་གདོན་ཞེས་གསུངས་པ་ན་
ཐམས་ཅད་ངོ་མཚར་དུ་གྱུར་ཏེ། མ་གྲགས་པ་ཞིག་འདོན་པར་ཁྲུས་པས། བསྐྱབ་བཅུས་ནི་
མང་། མདོ་བཅུས་ནི་ཉུང་། ཚིག་བསྐྱས་ལ་དོན་རྒྱས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨྱོད་པ་ལ་
འཇུག་པ་འདི་ཞལ་འདོན་མཛད་པ་དང་། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་ཡང་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའ་
ལ་བཞུགས་པ་སྒྱུ་བོ་མང་པོས་མཐོང་ནས་ཤིན་ཏུ་དད་པར་གྱུར་པ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ལེའུའི།
གང་ཆེ་དངོས་དང་དངོས་མེད་དག །ཅེས་པ་ནས་སྒྲོབ་དཔོན་འཇམ་དབྱངས་དང་བཅས་པ་ནམ་
མཁའ་ལ་རི་མཐོ་རི་མཐོར་སོང་ནས་མཐར་སྐྱུ་མི་སྒྲོང་བར་གསུང་གྲགས་པའི་སྒྲོ་ནས་རྫོགས་
པར་བཏོན་ཏེ་གསལ་གསལ་སོ། །དེ་ནས་གཟུངས་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རི་ལྟར་ཟེན་པ་བསྐྱས་པས་གོ་
ལོ་ཀ་བདུན་བརྒྱ་དང་། སྟོང་དང་སྟོང་ལས་ལྷག་པར་གྱུར་ཅིང་། བརྗེ་ཏེ་ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་
ཀྱིས་བསྐྱས་པ་ལེའུ་དགའི་བདག་ཉིད་གོ་ལོ་ཀ་བདུན་བརྒྱ་དང་། ཡུལ་དབུས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
བསྐྱས་པ་ལེའུ་བཅུའི་བདག་ཉིད་གོ་ལོ་ཀ་སྟོང་ཡོད་པ་མ་མཐུན་པས་ཐེ་ཚོམ་དུ་གྱུར་ཅིང་། བསྐྱབ་
པ་ཀྱན་ལས་བཅུས་པ་ལ། །ངེས་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བཟ། །ཞེས་དང་། ཡང་ན་རེ་ཞིག་
མདོར་བསྐྱས་པའི། །མདོ་རྣམས་ཀྱན་ལས་བཅུས་པར་བཟ། །ཞེས་པའང་མ་གཤིས་པས་སྒྲོབ་
དཔོན་ལྟ་བུ་གསལ་མཆོད་རྟེན་དཔལ་ཡོན་ཅན་ན་བཞུགས་པར་ཐོས་ནས་གཟུངས་ཐོབ་པའི་བརྗེ་ཏེ་
གཉིས་སྨྱན་འདྲེན་དུ་བྱིན་པས་མཇལ་ནས་བྱོན་དུ་མ་བརྟུབ་ཀྱང་ཆུལ་དེ་དག་ཁྲུས་པ་ལ་གཞུང་གི་
ཆོད་ཡུལ་དབུས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ་བསྐྱབ་བཅུས་དང་། མདོ་བཅུས་གཉིས་
ཁོ་བོའི་བྱང་ཁང་གི་གདུང་གསལ་ན་བརྗེ་ཏེ་ཡི་གེ་ཕྱ་མོའི་བྱིས་པ་ཞིག་ཡོད་པས་ལྟོས་ཤིག་ཅེས་

རྗེས་སུ་བསྟན་ཅིང་དེ་དག་གི་བཤད་ལུང་ཡང་གནང་ངོ། །དེ་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་བྱོན་ཏེ་ཙོང་པ་
 ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ཞིག་གི་འགན་ལྷན་མཛད་པའི་རྩུ་འཕྲུལ་གྱིས་འདུམ་པར་གྱུར་ཏེ་བདེ་བ་ལ་བཀོད་
 ཏོ། །ཡང་ཡུལ་མ་ག་རྩའི་རྩབ་ཕྱོགས་ཏེ་ཅང་མི་རིང་བ་ཞིག་ན་ཡ་མཚན་གྱི་ལྷ་བ་འཛིན་པ་ལྷ་
 བརྒྱ་གནས་པ་འཁོར་དུ་བསྐྱས་པ་དང་། རེ་ཞིག་ཡུལ་ངན་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་བཟའ་བཏུང་ཆད་དེ་
 ཉོན་མོངས་པ་ན་བདག་ཅག་གི་འཆོ་བ་སྐྱབ་རུས་པ་ཡོད་ན་དེའི་གསུང་སྤྱི་པོར་ལེན་ཏོ། །ཞེས་
 ཟེར་བ་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་འབྲས་ཆན་ལྷུང་བཟེད་གང་ཅམ་གྱི་བསོད་སྟོམས་སྤངས་ཏེ་ཉིང་རེ་
 འཛིན་གྱིས་མང་པོར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ནས་དེ་ཐམས་ཅད་བདེ་བས་ཆོས་པར་མཛད་དེ་ཡ་མཚན་
 ཅན་གྱི་ལྷ་བ་ལས་བཞེས་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་བཅུད་པར་མཛད་ཏོ། །དེ་ནས་རེ་ཞིག་
 ན་ལུ་གེ་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ་སྤང་པོ་སྟོང་ཅམ་ཞིག་བྱུ་བ་ཆ་བས་ཉེན་ཏེ། འཆི་ལ་ཐུག་པ་ན་མས་ལ་སློབ་
 དཔོན་གྱིས་འཆོ་བ་སྐྱུར་ཏེ་བདེ་བ་ལ་བཀོད་ཏོ། །དེ་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཡ་ཏི་ཤ་བའི་རྒྱལ་པོ་
 ལ། མ་ཙ་ལའི་གཞོན་པ་བྱེད་པ་བསྐྱུང་བའི་རྒྱལ་པོའི་མག་རྩའི་མཆོ། སྐྱུ་བསྐྱུང་མཛད་པ་ལ།
 སློབ་དཔོན་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཐུག་རྒྱར་བཅངས་བའི་ཤིང་གི་རལ་གྱི་ཤུབས་དང་
 བཅས་པ་ཞིག་བཟུང་ནས་ཆོས་ཀྱི་མཐུ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་སྐོལ་བ་ན་མས་
 ཟེལ་གྱིས་མནན་ཏེ་སྟེ་དགྲ་ཐམས་ཅད་བདེ་བར་མཛད་པས་བཀྱར་སྟེ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་ན། ཐུག་
 དོག་ཅན་གཞན་དག་གིས་མ་བཟོད་པར་རྒྱལ་པོ་ལ་མི་འདི་ནི་གཡོ་སྐྱུ་ཅན་ཞིག་སྟེ་མཚོན་ཆ་ཡང་
 ཤིང་གི་རལ་གྱི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱལ་པོའི་སྐྱུ་བསྐྱུང་མི་རུས་པས་བརྟགས་པར་འཆལ་ལོ། །
 ཞེས་ཞུས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་བྱོན་ཏེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚོན་ཆ་ལ་རིམ་གྱིས་བལྟས་ཏེ། དེ་ལ་གྱི་
 ཐུངས་ཤིག་ཅེས་སྐྱས་པ་ན། ལྷ་ཉིད་ལ་གཞོན་པར་འཕྱུར་བས་མི་རུང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ་ན་
 གཞོན་ཀྱང་སྤྱི་ཡི་རེས་པར་ཐུངས་ཤིག་ཟེར་བ་ལ། འོ་ན་ཕྱོགས་དཔེན་པར་སྐྱབ་ཡ་གཅིག་ཐུག་
 གིས་བཀའ་བསྟེ་ཡ་གཅིག་གིས་གཟིགས་སུ་གསོལ་ཞེས་སྐྱས་ནས་ཐུང་བས་དེའི་གཟི་བཞིན་གྱིས་

རྒྱལ་པོའི་མིག་ལ་གཅིག་ས་ལ་ལྷང་སྟེ་དབྱང་དང་བཅས་པ་སྒྲག་ནས་བཟོད་པར་གསོལ་ཏེ་
 རྒྱབས་སུ་སོང་བ་ལས་མིག་གི་བྲག་ར་མིག་བཅུག་ནས་ཟུག་རྩ་མེད་ཅིང་མཐོང་བར་བྱིན་གྱིས་
 རྒྱབས་པས་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་དང་པར་མཛད་ཅིང་ཆོས་ལ་བཅུད་དོ། །དེ་ནས་དཔལ་གྱི་
 རིའི་སྟོ་ཕྱོགས་སུ་བྱོན་ཏེ་ཡུ་ཙ་མའི་སྟོན་པ་ཞེས་པ་སྒྲུང་བའི་ཆ་བྱད་གཅེར་བྲ་བྱད་མ་ཐོ་བའི་ཆོག་
 མས་འཕྲོ་བར་བྱེད་པ་ན། ཁ་ཏི་བི་ཏ་རའི་བྲན་མོ་ཀ་ཙ་ལ་ནས་བྱད་མ་ཐོ་བའི་ཆུ་འཐོར་སྟོབ་
 དཔོན་ལ་ཐོག་པས་ལྷགས་བསྐྱེད་ལ་ཐོག་པ་ལྷར་འབར་ཞིང་ཁོལ་བར་གྱུར་པ་མཐོང་སྟེ། དེའི་
 ཆོ་སྟེ་སྟེགས་པའི་སྟོན་པ་ཤིང་ཀ་ར་དེ་བ་ཞེས་བྲ་བའི་ཁོ་བོས་ནམ་མཁའ་ལ་དབང་བྱུག་ཆེན་པོའི་
 དགྲིལ་ལའོར་བྲི་ཡི་དེ་ནང་པ་དག་གིས་བཤིག་མ་རུས་ན། བང་པའི་ལྷ་རྟེན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མེར་
 བསྐྱེད་སྟེ་བྲི་རོལ་སྟེ་སྟེགས་པའི་སྟོར་འཇུག་དགོས་ཞེས་རྒྱལ་པོ་ལ་གསོལ་བས། རྒྱལ་པོས་
 གྲང་ནང་པའི་དགོ་འདུན་རྣམས་བསྐྱེད་ཏེ་ཞུས་པས་སྐྱེས་གྲང་བཤིག་པར་ཁས་ལེན་མ་རུས་པས་
 རྒྱལ་པོ་སྐྱེས་ཏེ་གྲང་པ་ལ་བྲན་མོའི་སྐར་མཐོང་བ་དེ་ཞུས་པ་ན། དེ་ཆོལ་ཅིག་གསུངས་ནས་
 ཕྱོགས་ཀྱན་ཏུ་བཙུང་བས་ཤིང་སྟོང་གཅིག་གི་བྱང་ནས་རྟེན་པ་ལ་དོན་དེ་ཞུས་པ་ན་ང་ཡིས་རུས་
 གྱི་ཆུ་བུམ་པ་གང་དང་རས་ཡུག་གཉིས་དང་མེ་རྣམས་སྟེ་གོན་གྱིས་ཤིག་གསུངས་ནས་དེ་ལྷར་
 བྱས་སོ། །དེ་ནས་སང་གི་དགོང་མོ་ཁོ་རང་གིས་ནམ་མཁའ་ཐིག་བྱང་བ་སྟེ་སོང་བས་ཐམས་ཅད་
 ཐེ་ཆོམ་དུ་གྱུར། ཉིན་བྲི་མའི་སྟོང་དུ་འཁོར་བྲིས་ཏེ་ཤར་སྟོར་ཙམ་ཟེན་པ་ན་སྟོབ་དཔོན་
 གྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཙམ་གྱིས་རྒྱང་གི་འཕྱུལ་མ་ཆེན་པོ་ལངས་ཏེ་དགྲིལ་
 འཁོར་སྐང་མེད་པར་བྱེད་ཏེ། ལྷ་དང་ཤིང་དང་། བྱོང་བྱེར་ཐམས་ཅད་གྲང་འབྲེལ་ལ་མ་
 འབྲེལ་ལ་བྱུག་པར་གྱུར་ཏེ། དེར་ཆོགས་པའི་མི་རྣམས་གྲང་བདས། ལྷ་སྟེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཡང་
 རྣམ་པར་འཐོར་རྒྱང་གིས་བདས་པའི་བྲེའུ་བཞིན་དུ་སྐྱོན་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་དོ། །དེ་ནས་སྟོབ་
 དཔོན་གྱིས་སྟོན་མཆོམས་ནས་འོད་བྱང་ནས་རྒྱལ་པོ་དང་བཅུན་མོ་ལ་ལམ་བསྟན་ནས་གོས་དང་

བྲལ་ཞིང་རྒྱལ་གྱིས་གཡོགས་པས་ཤིན་ཏུ་གྲང་བར་གྱུར་པ་ལ་མེས་ཏྲོ་བར་བྱས་ཤིང་རྒྱས་བཀྲམ་
 བས་གོས་བརྒྱན་པར་བྱས་ཏེ་བདེ་བར་བྱས་སོ། །སྤྱིར་ཡང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་མདུན་དུ་བཀྲམ་པ་
 ལ་བྱས་དང་བྱུག་པ་དང་གོས་བྱིན་པ་ལ་སོགས་པས་བདེ་བར་བྱས་ནས་མུ་སྟེགས་ཅན་མང་པོ་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་བརྟུག་ཅིང་མུ་སྟེགས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་རྣམས་བཤིག་སྟེ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་
 བའི་ཆོས་ཀྱི་གཙུག་ལག་གྲང་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་མཛད་པས་དེར་མུ་སྟེགས་
 བམ་པའི་ཡུལ་ཞེས་གྲགས་སོ། །སློབ་དཔོན་འདིས་རང་ཉིད་སོ་སྟེ་ཡིན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་
 གྲང་། འཇམ་དབྱངས་སྤྱལ་པ་ཞི་བའི་ལྷ། ཞེས་རྗེ་ཏུ་མེས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་རྣམ་པར་འབྱུལ་
 བར་གསུངས་པ་དང་། འཕགས་པ་ཞི་བ་ལྷ་ཉིད་ཀྱིས་ཞེས་ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་
 འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་། རྒྱལ་བའི་བསྟན་ལ་བདག་ཉིད་ཆེ། རྩེས་བྱ་མང་
 དུ་བྱོན་མོད་ཀྱི། ཞི་བ་ལྷ་ཡི་མཛད་པ་འདྲ། །ཉམས་དང་དགོངས་པ་ཅན་མི་རྟེན། ཅེས་བོ་
 སྟེ་ཅན་མཛད་པ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་དང་། སློབ་དཔོན་ནག་པོ་པས་
 འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་བརྟོ་ལ་སྟེ་བོས་གཏུགས་པར་གསུངས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་
 ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་ལྷན་པའོ། །སློབ་དཔོན་འདིས་རྒྱས་པར་སྟོན་པ་བསྐྱབ་བརྟུས་དང་།
 བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ་མདོ་བརྟུས། དོན་རྒྱས་ལ་ཆོག་བསྟུས་པ་སྟོན་འཇུག་དང་གསུམ་མཛད་པ་
 ལས། སྟོན་འཇུག་འདི་ལ་རྒྱགར་ན་འགྲེལ་པ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ཡོད་པར་གྲགས། ཞེས་གསུངས།
 ཡུང་གང་ནས་བརྟུས་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་སྟེ་སྟོན་གསུམ་དང་། རྟུང་པར་མདོ་སྟེ་ཁོ་ན་
 ལས་བརྟུས། རྟོགས་གང་དུ་གཏོགས་ན། སྤྱིར་ཐེག་པ་ཆེ་རུང་གཉིས་ལས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
 རྟོགས་སུ་གཏོགས་ལ། ཐེག་ཆེན་མདོ་སྟེ་གསུམ་གཉིས་ལས་མདོའི་རྟོགས་སུ་གཏོགས་སོ། །དེས་
 བས་ཞབས་སུ་བསྟུས་པའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བསམ་པ་བྱང་རྒྱལ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་
 དང་། སྟོར་བ་པ་ལོ་དུ་བྱིན་པ་བྱུག་ལ་སྟོབ་རྒྱལ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དགོས་ཆེད་སུ་ཞིག་གི་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོག་འགྲེལ་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལུང་།

དོན་དུ་མཛད་ཅིན། སྒྲིབ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་། སྒྲོས་དཔལ་ན་ལེན་འཛིན་པ་སྒྲིབ་པ་བརྒྱལ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཆང་ལ་མ་ཞོར་བ་ཉམས་སུ་ལེན་ཤེས་པའི་དོན་དུ་མཛད་པ་སྟེ། དེ་
ལྟར་ཕྱིས་འགོ་ཡན་ལག་ལུས་གཏན་ལ་ཐབ་པས་ཉན་པ་པོ་ཡིད་ཆེས་ཐོབ་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་རུང་
དུ་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའོ། །

གཉིས། སྒྲོབ་མས་ཆོས་ཇི་ལྟར་ཉན་ཚུལ།

གཉིས་པ་སྒྲོབ་མས་ཇི་ལྟར་ཉན་པའི་ཚུལ་ལ། ཀུན་སྒྲོང་དང་། ཀུན་སྒྲིབ་གཉིས་ལས།

༡ ཀུན་སྒྲོང་།

དང་པོ། སྒྲོས་སུ་ཆེན་པོའི་ཀུན་སྒྲོང་བསོད་ནམས་ཆད་མེད་པའི་འཇུག་འགས་རིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་
སེམས་ཀྱི་ཕྱིས་ཟིན་པར་བྱ་བ་སྟེ། འདི་ལྟར་འཁོར་བ་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐོག་
མ་མེད་པའི་དུས་ནས་ཕ་མར་མ་གྱུར་པ་མེད་ལ། པ་མར་གྱུར་པའི་དུས་སུ་ད་ལྟའི་ཕ་མ་བཞིན་དུ་
དྲིན་ཆེན་པོས་བསྐྱངས་ཏེ། ཟས་ཀྱི་ཕུད་བྱིན། གོས་ཀྱི་ཕྱིས་གཡོགས། ཤིན་ཏུ་བྱམས་པས་
སྒྲིབ་སྒྲིང་པའི་དྲིན་ཆེན་གཉིས་ཡིན་ལ། དྲིན་ཆེན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་འདོད་པ་བདེ་བ་འདོད་
ཀྱང་བདེ་བའི་རྒྱ་ཆོས་དགེ་བ་བརྩུ་སྟགས་སྒྲིབ་མི་ཤེས་པར་སྟག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་མི་དགེ་བ་བརྩུ་
སྟགས་ཁོ་ན་དང་དུ་སྒྲུངས་ཏེ་ཞེ་འདོད་དང་ལག་ལེན་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་ནས་ལམ་ལོག་མགོ་
མོངས་སུ་གྱུར་པ། ལོང་བ་ཐང་དཀྱིལ་དུ་ལུས་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་འདི་རྣམས་སྤྲིང་རེ་རྗེ།
བདག་ད་རེས་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་ཐོབ། མཚན་ལྡན་གྱི་སྒྲ་མ་མཛལ། ཡང་དག་པའི་ཆོས་ལ་
སྒྲིབ་དུ་ཡོད་པ་འདི་སྒྲལ་བ་བཟང་བས་ལེ་ལོ་དང་བྱི་བཤོལ་གྱི་དབང་དུ་མི་བཏང་བར་དམ་པའི་
ཆོས་ཟབ་མོ་འདི་ལྟ་བུ་ཉན་ནས་ཉམས་སུ་སྒྲུང་སྟེ་མ་ཀན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རིགས་དྲུག་སོ་
སོའི་ལས་སྤྲང་སྟག་བསྐལ་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱུས་ཀྱི་གོ་འཕངས་ཐོབ་པར་བྱའོ་སྟུམ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གལ་ཆེ་བའི་གནད་དམ་པའོ། །

༡ ཀུན་སྒྱུད།

གཉིས་པ་ཀུན་སྒྱུད་ལའང་། སྤང་བའི་ཀུན་སྒྱུད་དང་། སྤང་བའི་ཀུན་སྒྱུད་གཉིས་ལས།

༡ སྤང་བའི་ཀུན་སྒྱུད།

དང་པོ་སྤང་བའི་ཀུན་སྒྱུད་ལ། སྒྲོན་གྱི་སྒྲོན་གསུམ། གྲི་མ་དུག མི་འཛིན་པ་ལྟ་དང་བཅས་པ་
ལས། སྒྲོན་གྱི་སྒྲོན་གསུམ་ནི། རྩ་བ་མི་གཏང་ཁ་སྤྲེལ་ལྟ་བུ་ལྟེན་སྒྲོན། ཡིད་ལ་མི་འཛིན་ཞབས་
དོལ་ལྟ་བུ་ལྟེན་སྒྲོན། ཉེན་མོངས་དང་འབྲེལ་དུག་ཅན་ལྟ་བུ་ལྟེན་སྒྲོན། ཞེས་པ་ལྟར། ཆོས་ཉན་
པའི་དུས་སུ་རང་གི་རྩ་བའི་ཤེས་པ་ཡུལ་གཞན་དུ་མི་ཡོངས་ཤིང་ཆོས་འཆད་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་ལ་གཏང་
ནས་མི་ཉན་པར་ཁ་ཡོངས་མིག་ཡོངས་བྱས་ན་སྒྲོན་ཁ་སྤྲེལ་པའི་སྤྱོད་དུ་བཅུད་སྤྲེལ་པ་དང་
འདྲ་བར་ལུས་ཆོས་གྲལ་ན་ཡོད་ཀྱང་ཆོས་ཆོག་གཅིག་ཀྱང་རང་གིས་མི་ཐོས་པའི་སྒྲོན་དང་།
གང་རི་ལྟར་ཐོས་པའི་ཆོས་དེ་ཡང་གོ་ལོ་དང་ཐོས་ལོར་བཞག་ནས་ཡིད་ལ་མ་བཟུང་ན་སྒྲོན་
ཞབས་དོལ་དུ་བཅུད་རི་ཅམ་སྤྲེལ་ཀྱང་ཆགས་རྒྱ་མེད་པ་དང་འདྲ་བར་ཆོས་ཅི་ཅམ་ཉན་ཡང་
རྒྱད་ཐོག་ཏུ་བཀལ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་མི་ཤེས་པའི་སྒྲོན་དང་། ཀུན་སྒྲོང་ཆེ་འདོད་གྲགས་འདོད་
ཉོད་བཀྱར་སོགས་འདོད་པ་དང་། ཆགས་སྤང་མོངས་གསུམ་སོགས་དུག་ལྟེན་ཏྱིག་པ་དང་འབྲེལ་
ཏེ་ཉན་ན་དུག་ཅན་གྱི་སྒྲོན་དུ་བཅུད་བཟང་པོ་སྤྲེལ་པ་དང་འདྲ་བར་ཆོས་ཀྱིས་སེམས་ལ་མི་
པན་པར་མ་བཟང་ཆོས་ཀྱང་ཆོས་མིན་དུ་འགོ་བའི་སྒྲོན་ཏེ་གསུམ་དང་བྲལ་བས་ཉན་དགོས་པར།
བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཡུམ་བར་མར། ལེགས་པར་རབ་ཏུ་ཉོན་ལ་ཡིད་ལ་བུངས་ཤིག་དང་།
ངས་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེས་གདམས་པར་མཛད་དོ། །དེའི་ཕྱིར། ཆོས་ཆོས་བཞིན་དུ་མ་སྤྲེལ་ན་
ཆོས་ཀྱིས་སྤྱར་རན་སོང་དུ་འགོ་བའི་རྒྱ་བྱེད་ཅིས་དམ་པ་རྩམས་གསུངས་སོ། ། གྲི་མ་དུག་ནི།
རྩམ་བཤད་རིག་པ་ལས། ད་རྒྱལ་དང་ནི་མ་དད་དང་། །དོན་དུ་གཉེར་བ་མེད་ཉིད་དང་། །ཕྱི་
རོལ་རྩམ་གཡང་ནང་དུ་སྤྱད། །སྒྲོ་བས་ཉན་པ་གྲི་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། སྤྱི་མ་དང་མཆོད་གོགས་

ལས་ང་ལྷག་སྒྲམ་པའི་ང་རྒྱལ་དང་། ཚས་དང་སྒྲ་མ་མཆེད་གྲོགས་ལ་མ་དད་པ་དང་། ཚས་ལ་
དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་མེད་པ་དང་། དབང་པོ་ཡུལ་གྱི་ཕྱིར་འབྲང་ཁིང་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མི་འཛོག་པ་
དང་། སེམས་བྱིང་ལྷགས་ཀྱིས་ནང་དུ་སྡུད་པ་དང་། ཚས་ཐུན་རིང་དྲགས་པས་བཀྲེས་སྒྲོམ་ཆ་
གང་སོགས་ཀྱིས་གདུངས་ནས་ཉན་མི་འདོད་པ་སྐྱོ་བས་ཉན་པ་རྣམས་ནི་ཆེ་འདིར་ཡང་། ཚིག་
དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རང་བཞིན་བསམ་གཏན་དང་། ཤེས་རབ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
ཚས་ལ་བར་དུ་གཙོད་ཅིང་ཕྱི་མར་ཡང་ཚས་དང་མི་འཕྲད་པའི་ཉེས་པས་འཁོར་བ་མཐའ་མེད་
དུ་འབྱུངས་པར་འགྱུར་བས་རབ་དུ་གྲུས་པས་སྡོད་ལམ་བསྐྱམ་ཁིང་ལེགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉན་
དགོས་སོ། །མི་འཛིན་པ་ལྟ་ནི། ཚིག་འཛིན་ལ་དོན་མི་འཛིན་པ་དང་། དོན་འཛིན་ལ་ཚིག་མི་
འཛིན་པ། བརྟམ་འཕྲོད་པར་འཛིན་པ། ཞོང་འོག་ནོར་ནས་འཛིན་པ། དོན་གོ་ལོག་ཏུ་འཛིན་
པ་རྣམས་སྤང་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་རིམ་པར། ཚིག་སྟན་ཅིང་ལེགས་པ་རེ་ཆེད་དུ་འཛིན་ཅིང་
དོན་ཟབ་མོ་ལ་རྟོག་དབྱེད་མི་འཇུག་ན་དེས་སེམས་ལ་ཕན་མི་ཐོགས། ཚིག་གིས་ཅི་བྱ་སྒྲམ་དུ་
ཁྱད་དུ་བསད་ནས་དོན་ཟབ་མོ་ཞེས་སྤར་ཟེན་བྱས་ཀྱང་ཚིག་ལ་མ་བརྟེན་པར་དོན་མི་འབྱུང་།
དྲང་ངེས་ལྡེམ་དགོངས་ཀྱི་གསུང་སྤྱ་ཚོགས་པ་བརྟམ་འཕྲོད་པར་བཟུང་ན་ཡང་དག་པའི་ཚས་
དང་རྒྱབ་འགལ་དུ་འགོ། ཞོང་འོག་ནོར་ནས་བཟུང་ན་བསྟན་པའི་བབས་དང་མི་མཐུན་པ་ལ་
སོགས་པའི་འགལ་འདུ་ཅན་དུ་འགྱུར། དོན་ལོག་པར་བཟུང་ན་ལོག་རྟོག་རྒྱུ་འབྱུངས་ནས་རང་
རྒྱུད་རྒྱུད་ཟེ་ཁིང་བསྟན་པའི་རྟེན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་སྤང་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

༡ སྤང་བྱའི་ཀུན་སྡོད།

གཉིས་པ་སྤང་བྱའི་ཀུན་སྡོད་ལ་འདུ་ཤེས་བཞི་བརྟེན་པ། བ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་དང་ལྷན་པ།
སྡོད་ལམ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་འདུ་ཤེས་བཞི་བརྟེན་པ་ནི། སྤང་པོ་བཀོད་པ་ལས།
རིགས་ཀྱི་བླ་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ལ་ནད་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཚོས་ལ་སྟན་གྱི་འདུ་

ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ནན་ཉན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་ནད་ཉེ་བར་འཛོལ་འདྲུ་ཤེས་བསྐྱེད་
 པར་བྱའོ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སྦྱར་པའི་འདྲུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །ཆོས་
 ཉན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་དང་བཅས་པ་ནི། ཆོས་སྦྱོང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མན་ངག་
 མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱུད་ལས། དང་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། །རང་ཉིད་སྦྱོལ་མར་བསྒྲུལ་
 བྱས་ནས། །རྣ་བ་གཡམས་པར་བསྐྱེད་བསམ། །སྦྱོབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་བསྒྲུལ་བྱས་ནས། །སྒྲ་
 མའི་ཞལ་གྱི་འོད་ཟེར་དག །བསྐྱར་ངེས་པར་ཐིམ་པར་བྱ། །འགྲོ་རྣམས་ལྷ་མོར་བསྒྲུལ་བྱས་
 བསམ། །ཐོན་ཁར་མི་རྟོག་སྦྱོར་པ་ཉིད། །སྐད་ཅིག་གཉེས་ཅམ་བསྒྲུལ་པར་བྱ། །ཞེས་སྦྱོར་དངོས་
 རྗེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་། མེ་རྟོག་སྦྱན་སོགས་རབ་འབྲལ་ཞིང་། །ས་སྦྱོགས་སྦྱོང་ལམ་སྦྱོམ་པ་
 དང་། །སྦྱོག་ཆགས་ཀུན་ལ་འཛེ་མི་བྱེད། །སྒྲ་མ་ལ་ནི་གསོལ་བ་འདེབས། །མ་ཡེངས་སྒྲ་
 མའི་གདམས་ངག་ཉན། །དོགས་སེལ་བྱིར་ན་སྦྱོར་ཆོག་འདྲི། །སྦྱོལ་མ་ཡན་ལག་དུག་དང་ལྷན། །
 ཞེས་པས་ཉན་པ་པོས་ཆོས་འཆད་པའི་སྦྱན་དང་། མཆོད་པ་མེ་རྟོག་སོགས་འབྲལ་བ་སྦྱིན་པ།
 ས་སྦྱོགས་དག་པར་བྱ་བ་དང་། །ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སྦྱོང་ལམ་མ་དད་པ་ལ་སོགས་པ་
 བསྐྱམས་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས། །ཆོས་གལ་དུ་ལྷགས་པའི་འབྲུ་སྦྱང་སོགས་ལ་མི་འཛེ་ཞིང་ཤིག་ལ་
 སོགས་པའི་གཞོན་པ་ཆེ་ཆུང་བཟོད་པ། ཆོས་སྦྱོན་པ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་གིང་ཉན་པར་
 བརྩོན་པ་ནི་བརྩོན་འགྲུས། །སེམས་མ་ཡེངས་པར་ཉན་ཅིང་ཐོས་པ་འཛིན་པ་ནི་བསམ་གཏན།
 རང་གིས་རྟོགས་པའི་དོན་ལ་དཔྱོད་པ་དང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་གཞིར་གྱུར་ན་སྒྲ་མ་ལ་འདྲི་ཞིང་རྩོད་པས་
 རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི་ཤེས་རབ་སྟེ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་རྫོགས་པར་ལྷན་པ་དང་།
 །འཆད་པ་པོ་ལ་འང་ཆོས་བསྐྱན་པ་ནི་སྦྱིན་པ། ཉན་མོངས་པ་མེད་པ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས། ཆོས་བསྐྱན་
 པ་ལ་སྦྱོང་པ་དང་གཞོན་པ་ཆེ་ཆུང་བཟོད་པས་བཟོད་པ། །སྦྱོབ་སའ་བརྩོན་འགྲུས། ཆོས་འཆད་པ་ལས་
 གཞན་དུ་མ་ཡེངས་པས་བསམ་གཏན། ཆོག་དོན་འབྱེད་པས་ཤེས་རབ་སྟེ་དུག་པོ་རྫོགས་པར་

བྱང་རྒྱུ་མེམས་དཔའི་སྟོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚིག་འགྲེལ་འཇམ་དབྱངས་བླ་མའི་ཞལ་ལུང་།

འགྱུར་རོ། །སྟོད་ལམ་གཞན་བསྟན་པ་ནི། མ་དད་པ་ལ་ཆོས་མི་བཤད། །མི་ན་བཞིན་དུ་མགོ་
དཀྱིས་དང་། །གཏུགས་དང་ལམ་བུ་མཚོན་ཐོགས་དང་། །མགོ་བོ་གཡོགས་པ་དག་ལ་མིན། །
ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་འོ། །

གསུམ། དཔོན་སྟོབ་གཉིས་ཀྱིས་འཆད་ཉན་ཇི་ལྟར་བགྱི་བའི་ཚུལ།

གསུམ་པ་དཔོན་སྟོབ་གཉིས་ཀྱིས་འཆད་ཉན་ཇི་ལྟར་བགྱི་བའི་ཚུལ་ལ། ཆིངས་ཆེན་པོ་ལྷ་འམ་
གསུམ་གྱིས་བཅིངས་ནས་འཆད་དེ། དང་པོ་ཆིངས་ཆེན་པོ་ལྷ་ནི། རྣམ་བཤད་རིག་པ་ལས། མདོ་
དོན་སྒྲུབ་པར་འདོད་རྣམས་ལ། །མན་ངག་ཅུང་ཞིག་སྦྱིན་པར་བྱ། །དེ་ལ་མན་ངག་འདི་ཡིན་ཏེ། །
དགོས་པ་བསྟུས་པའི་དོན་བཅས་དང་། །ཆོག་དོན་བཅས་དང་མཚམས་སྦྱར་བཅས། །བཀྲལ་
ལན་བཅས་ཏེ་བསྟན་པར་བྱ། །ཞེས་སོ། །ཆིངས་གསུམ་ནི་དགྲུས་ཀྱི་ས་གཙོན་པ་སྟག་མའི་
མཆོངས་ལྟ་བུ། ཆོག་གི་འབྲུ་ཐོན་པ་རུས་སྒྲལ་གྱི་རྩར་འགོས་ལྟ་བུ། རྒྱབས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བ་
སེང་གའི་འགྱིང་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ཆིངས་ཆེན་པོ་ལྷ་འམ་གསུམ་པོ་རྣམས་ནི་གཞུང་གི་རྒྱབས་དང་
རྒྱབས་སུ་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་དེ་དང་དེར་གཤམ་པར་བྱ་བ་ལས་རྒྱས་པར་མ་སྟོས་ལ། དོན་དུ་
བདག་གི་བླ་མ་བཀའ་དྲིན་ཅན་ནི། བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་ཤིང་། གཞུང་
ལུགས་ཐམས་ཅད་གདམས་པར་ཤར་བའི་གསར་རྟོང་མེད་པའི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་ཉིད་དུ་
གྱུར་གཤིས་གཞུང་འདི་ཇི་ལྟར་གསུང་ན། ས་སྒྱུ་པ་རྣམས་ལ་རྗེ་བཙུན་བསོད་ནམས་ཅེ་མའི་
འགྲེལ་པ་དང་། དགོ་ལྟན་པ་རྣམས་ལ་དར་ཁྲིལ་དང་། བཀའ་བརྒྱུད་པ་རྣམས་ལ་དཔའ་བོ་
གཙུག་ཤེང་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བཞིན་གསུངས་པ་དང་། རྟོང་མ་བ་རྣམས་ལ་སྤར་རྫོགས་ཆེན་
ཤི་སེང་ཏེ་ལ་རྟོང་མ་རང་ལུགས་བཞིན་གསུངས་ཞེས་ཐོས་ཤིང་། ཕྱིས་སུ་ཡུལ་དུས་གང་ཟག་
གམ་དགོས་དབང་གིས་དཔུལ་རྒྱ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གཙོར་སྟོན་གྱིས་དགོངས་པ་སྤྲོ་ཆོགས་
པར་གསུངས་པ་དང་། བྱད་པར་རྩོམ་པའི་ལུང་གིས་ཟིན་པའི་མཆོག་གླིང་རིགས་སྒྲས་དམ་པ་སོགས་

རང་དཔོན་སློབ་ལ་རྒྱ་བ་དུག་གི་བར་གཞུང་འདི་གསུང་སྐབས་ཐོགས་འགའ་གཙོ་བོ་བཞག་གིས་
གདམས་ངག་ཉམས་ལེན་ལ་སྦྱར་བ་གང་གསུངས་རང་སྟོང་ངེས་པའི་ཟིན་བྲིས་སོགས་དཔྱད་
བཞེད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ། འདིར་འཆད་པར་བྱ་བ་ལས་ལུང་སྦྱར་སོགས་རྒྱས་སྟོས་
མཁས་པ་ལ་ནི་མི་དགོས་ལ་ཡི་གེས་འཛིགས་ཤིང་། ལས་དང་པོ་བ་དག་འབྲུ་འགའ་ཙམ་དོན་
དུ་གཉེར་ཞིང་གསུང་བར་སྦྱ་བས་ཉམས་པན་ཞིག་སྟེང་ལ་བཅང་བ་ལས་སྟོས་བ་ལ་འཆེལ་བ་
མ་བྱས་སོ། །

ལེ་ཚན་གཉིས་པ་བཤད་བྱ་དངོས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་བཤད་བྱ་དངོས་བཤད་པ་ལ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་དང་། མཚན་དེ་ལྡན་གྱི་གཞུང་
བཤད་པ་གཉིས་ལས།

རྩ་བའི་ས་བཅད་དང་པོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་མཚན་དངོས་དང་། ཞར་བྱང་འབྱར་ཕྱག་གཉིས་ལས།

༡ མཚན་དངོས།

དང་པོ་ལ་མཚན་དེ་རྒྱ་སྐད་ལྟར་སྟོས་ན་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་ན་སྐད་རིགས་ཆེན་པོ་མི་འདྲ་
བ་བཞི་ལས་ལེགས་སྦྱར་མི་སྟོན་ལྟ་ཡི་སྐད་དུ། བོ་རྟེ་ས་ཏུ་ཅུ་ཨ་བ་ཏུ་ར་དེ་ཉིད་བོད་ཀྱི་ཡུལ་
སྐད་བཟང་ཤོས་གོ་བདེ་ཉིད་དུ་སྦྱར་ན། བྱང་རྩབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པ། རྒྱ་བོད་
ཀྱི་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་ན། བོ་རྟེ་ཞེས་པ་བྱང་རྩབ། དེ་བཞིན་དུ་ས་ཏུ་སེམས་དཔལ། ཅུ་སྟོན་
པ། ཨ་བ་ཏུ་ར་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །མཚན་དེ་གང་གི་སྟོན་ས་བཏགས་ཞེན། སྦྱར་བརྗོད་བྱའི་
དོན་དང་། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་དང་། བྱེད་ལས་དང་། ཡུལ་དུས་གང་ཟག་དཔེ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ས་
བཏགས་པ་ལས་འདི་ནི་དང་པོའོ། །མཚན་དེའི་དོན་ནི། ཡེ་སེས་བྱ་བ་ལས། དྲི་མ་བྲལ་
ཕྱིར་བྱང་བསྟེ། ཡོན་ཏན་རྒྱས་པས་རྩབ་པ་ཉིད། ཁྱེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྦྱར་བྱ་སྟོན་གཉིས་

བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་དག་ཅིང་བྱང་པས་ན་བྱང་། ཉོགས་བྱའི་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་ཐམས་
 ཅད་ཁོང་དུ་ཆུབ་པས་ན་ཆུབ། དེ་ཉིད་འཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་དཔུ་དང་ཡན་ལག་གཞན་ལ་གཏོང་བ་
 སོགས་བྱ་དཀའ་བའི་སྨྱོད་པས་སེམས་མི་ཞུམ་པར་དབང་བས་ན་སེམས་དཔའ་སྟེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་
 ལས། བརྟན་པ་སྟུག་བསྐལ་གྲོགས་ངན་དང་། ཟབ་མོ་ཐོས་པས་མི་གཡོ་བའོ། ཞེས་སོ། །
 སྨྱོད་པ་ནི། རྒྱལ་དབང་གྲོང་ཆེན་པས། རྒྱལ་སྐས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱན་ལ་བསྐྱབ་བྱ་སྟེ། གཙུ་བོ་
 ས་རོལ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་བསྐྱབ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨྱོད་པ་ཐམས་
 ཅད་ས་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་ཏུ་འདུ་ལ། སྨྱོད་པ་དེ་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། ལས་དང་པོ་པའི་སྒྲོ་སྒྲོང་དང་
 བརྟན་ནས་རི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཐབས་སམ་ཚུལ་ཚང་ལ་མ་ཁོར་བར་གཞུང་འདི་ཉིད་ཀྱིས་
 ཡང་དག་པར་སྟོན་པས་སོ། །མཚན་བཏགས་ཤིང་གྲུད་དུ་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་ནི། སྦྱིར་མིང་
 བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་དགོས་པ་ནི། མིང་དོན་གྱི་འབྲེལ་པ་ཤེས་ནས་སྒྲུང་དོར་གྱི་དོན་ལ་མི་ལྟོངས་
 པར་འགྱུར་ཏེ། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། མིང་དུ་གདགས་པར་མ་མཛད་ན། འཇིག་རྟེན་
 ཐམས་ཅད་ལྟོངས་པར་འགྱུར། དེ་བས་མགོན་པོ་ཐབས་མཁས་པས། ཆོས་རྣམས་མིང་དུ་
 གདགས་པར་མཛད། ཅིས་གསུངས་སོ། །ཁྱད་པར་འདིར་བརྗོད་བྱ་ལས་བཏགས་པས། དབང་པོ་
 རབ་ཀྱིས་མཚན་ཙམ་མཐོང་བས་དཔུ་ཞབས་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ཁོང་དུ་ཆུད། འབྲིང་གིས་ཚུགས་
 ཙམ་རྟོགས། ཐ་མས་སྟན་སྟོད་ལ་ཁ་བྱང་བཏགས་པ་ལྟར་གྲོགས་བམ་བཙལ་སྒྲ་བའི་དགོས་པ་
 ཡོད་དོ། །མཚན་རྒྱ་སྐད་སོར་བཞག་ཏུ་སྒྲོས་པས་མཚན་གཉིས་སྒྲོས་པར་འགྱུར་རེ་ཞེ་ན། དེ་མི་
 འགྱུར་བར་མ་ཟད་དགོས་པའི་ཁྱད་པར་བཞི་ཡོད་དེ། གང་ཞེ་ན། རྒྱ་གར་ཆོས་ཁུངས་བཅུན་
 པས་བརྟན་བཙུག་ཁུངས་མར་ཡིད་ཆེས་པའི་དགོས་པ་དང་། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱན་
 ལེགས་སྦྱར་ལྟའི་སྐད་ཀྱིས་ཆོས་གསུངས་པས་རང་གིས་དེའི་སྐད་དུ་བཏོན་ཅིང་བཤད་པས་རང་
 རྒྱུད་ལ་ཕྱིན་སྐབས་འཇུག་པ་དང་། མ་འོངས་པ་ན་དེའི་སྐད་ཀྱིས་ཆོས་གསུང་བར་འགྱུར་བས་

སྐད་ལ་བག་ཆགས་འཛོམས་པ་དང་། མཚན་འདི་རི་ལྟར་བར་གཞུང་ཀུན་གྱི་སྐད་དུ་ཡོད་ན་དོན་
ཤེས་ཤིང་འཆད་པར་ལྟ་ཅི་ཆོག་ཅམ་ཡང་རི་བཞིན་འདོན་པར་དགའ་བར་ཤེས་ནས་ལོ་རྩ་བའི་
བཀའ་བྱིན་དུན་པའི་དགོས་པ་ལོ། །

འགྱུར་བྱུག

གཉིས་པ་འགྱུར་བྱུག་ནི། ལོ་རྩ་བས་བཀོད་པ་སྟེ་འདི་ལ་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་བཅད་ཀྱི་བྱུག་གམ།
སྟེ་སྟོད་ངོས་འཛིན་གྱི་བྱུག་ཅེས་བྱ་སྟེ། ཆོས་རྒྱལ་ཡབ་མེས་ཀྱི་རིང་ལ་ལོ་རྩ་བ་རང་རང་གི་ལྟ་ག་
པའི་ལྟ་ལ་སོགས་པ་རང་གང་མོས་ལ་བྱུག་མཛད་པ་ལས་འདི་ལྟར་གཅིག་དུ་བཀའ་སྤྲོད་པ་བཅད་ལ།
རྒྱལ་པོ་མངའ་བདག་ཁྱིམ་ལ་པ་ཅན་གྱིས་བརྟེན་དང་ལོ་རྩ་བ་མང་པོ་འུ་གང་དོའི་ལྟ་ཁང་། འཕང་
ཐང་ག་མེད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་ཆོས་རྣམས་སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་གདན་ལ་
དབབ་ཆེ་སྟེ་སྟོད་གསུམ་སོ་སོ་རང་རང་དང་མཐུན་པའི་འགྱུར་བྱུག་མཛད་དགོས་པར་བཀའ་
བཅད་པའི་བྱིར་རམ་སྟེ་སྟོད་གསུམ་སོ་སོར་མ་འདྲེས་པར་འགྱུར་བས་ན་དེ་སྐད་ཅེས་བྱ། དེ་ཡང་
འདུལ་བར་ལས་རྒྱ་འབྲས་ཕྱ་ཞིབ་གསུངས་པ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་གི་སྟོད་ཡུལ་ཡིན་
པས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ་ཞེས་དང་། མདོ་སྟེ་རྣམས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་
སེམས་རྣམས་ཀྱི་བ་དང་ཀྱི་ལན་གྱི་རྒྱལ་དུ་གསུངས་པས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
ཐམས་ཅད་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ་ཞེས་དང་། མདོན་པར་ཐུང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་ཀྱི་རབ་དབྱེ་སོགས་
གསུངས་པ་རྣམས་ཤེས་རབ་ཟབ་མོས་རྟོགས་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་
ཅུར་གྱུར་པ་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ་ཞེས་བྱུག་མཛད་པ་ལས། འདིར་མདོ་སྟེ་དང་མཐུན་པར་བྱུག་
མཛད་པ་སྟེ། མ་རིག་པའི་གཉིད་འཐུག་པོ་ལས་སངས་ཤིང་ཤེས་བྱའི་ཆོས་ལ་སྟོ་གོས་ཀྱི་བརྟོ་
རྣམ་པར་རྒྱས་པ་ན་སངས་རྒྱས་དང་། དེ་ཡང་། རི་སྐད་དུ། མ་རིག་གཉིད་ལས་སངས་བྱིར་
དང་། ཤེས་བྱ་ལ་ཡང་སྟོ་རྒྱས་བྱིར། སངས་རྒྱས་བརྟོ་འདབ་ལྟར་རྒྱས། དེའི་བྱིར་སངས་

རྒྱས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །བསམ་པ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་སྦྱོར་བ་
ཕྱིན་དུག་གི་ཉམས་ལེན་ལ་བརྩོན་པས་བྱང་ཆུབ་སྐྱབ་པ་ལ་སེམས་མི་ཁྲུམ་པར་དཔའ་བ་དང་།
དེ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ན་བཞུགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ལཱ་ལོ་རྩ་བས་
འགྱུར་མཛད་པའི་སྤྱོད་པར་ཆད་མེད་པར་འགྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆེད་དུ་བྱུག་འཚལ་ལོ་
ཞེས་བཀོད་པའོ། །

རྩ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ་མཚན་དེ་ལྟན་གྱི་གཞུང་དངོས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་མཚན་དེ་ལྟན་གྱི་གཞུང་བཤད་པ་ལ། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག
བརྩམ་བྱ་བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན། མཇུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱ་བ་དང་གསུམ།

ས་བཅད་དང་པོ་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག

དང་པོ་ལ་མཚོན་པར་བརྗོད་པ་དང་། རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ། ཁེངས་པ་བསྐྱུང་བ། སྦྱོ་བ་
བསྐྱེད་པ་དང་བཞི་ལས།

༡ མཚོན་པར་བརྗོད་པ།

དང་པོ་ནི། བྱུག་འཚལ་ཏེ་ཞེས་གང་ལ་འཚལ་ན་ལམ་བདེ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་འབྲས་བྱ་བདེ་བ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་གཤེགས་པས་ན་བདེ་གཤེགས་
ཞེས་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་བསྟན་ཏེ། དེའང་སུ་ག་ཏའི་སྐྱེ་ལས་བྱངས་ན། སུ་ནི་ལེགས་
པ་མཛེས་པ་བདེ་བ་དང་། ག་ཏ་གཤེགས་པ་ལ་འཇུག་པས་ན། ལེགས་པའམ་མཛེས་པར་
གཤེགས་པ་དང་། སྤྱར་མི་ལྟོག་པར་གཤེགས་པ་དང་། རྫོགས་པའམ་མ་ལུས་པར་གཤེགས་
པ་དང་གསུམ་སྟེ། འདི་དེ་དོན་ཡང་རྒྱ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤངས་པ་དང་། རྫོགས་པ་
སོ་སོར་དང་། གཉིར་ཀར་སྤྱར་ཏེ་གསུང་བ་བཞིན་དུ་འཆད་དུ་ཡོད་ནའང་། འདིས་འབྲས་ཏེ།
ལེགས་པའམ་མཛེས་པར་གཤེགས་པ་ནི། ཀུན་ཉོན་ཐྱོགས་ཀྱི་སྤྱུག་ཀུན་གྱི་ཉེས་པའི་དྲི་མ་མེད་

བར་ལེགས་པའམ་མཛེས་པར་གསལ་བ་ལ། དཔེར་ན་སྒྲིམ་བུ་གཟུགས་མཛེས་པ་ལྟ་བུ། དེས་ནི་
 ལའོར་བ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་སྟེ། སྤྱིད་པ་རྣམས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་རྒྱ་འབྲས་ལས་མ་འདས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲུལ་མི་ལྷོག་པར་གསལ་བ་ནི་བདག་ལྟོའི་ས་པོན་དུང་ནས་ཐུང་བའི་ཕྱིར་བྱུང་
 ཤིང་བསྐྱེད་པས་སྤྲུལ་མི་སྒྲིབ་བ་བཞིན་དུ་ལའོར་བར་མི་ལྷོག་པ་སྟེ། དཔེ་རིམས་ནད་ལེགས་པར་
 བྱང་བའི་སྒྲིམ་བུ་ལྟ་བུ། དེས་ཕྱི་རོལ་པའི་ལམ་ལས་ཁྱད་པར་བྱས་པ་སྟེ། དེ་དག་སྤྱིད་ཅེར་སོང་
 བའང་སྤྱིད་པའི་ར་བ་ལས་འདའ་མི་རྣམས་པའོ། །མ་ལུས་པའམ་རྫོགས་པར་གསལ་བ་ནི།
 སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཆོག་མ་བརྟེས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་དཔེ་བུམ་
 པ་ལེགས་པར་གང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། གསལ་བ་ཚུལ་དེས་ནི་ཉན་རང་ལས་ཁྱད་པར་བྱེ་སྟེ། དེ་དག་ལ་
 མི་ལྷོག་པར་ཅམ་ཡོད་ཀྱང་སྤངས་རྟོགས་མ་རྫོགས་པས་ཉི་ཆེ་བ་ཡིན་པས་སོ། །སངས་རྒྱས་བཙུང་
 ལུན་འདས་རྟོགས་པའམ་བསྟན་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་མངའ་དབང་འབྱོར་བས་སམ་མངའ་བས་ན་
 ཆོས་ཀྱི་སྐུ་མངའ་ཞེས་ཆོས་དགོན་མཆོག་བསྟན་ཏེ། དེའང་རྒྱུད་བྲམ་མ་ལས། ཆོས་སྐུ་རྣམ་
 གཉིས་ཤེས་བྱ་སྟེ། ཆོས་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་དྲི་མེད་པ། དེ་ཡི་རྒྱ་མཐུན་ཟབ་པ་དང་། ལྷ་ཆོགས་
 ཚུལ་ནི་སྟོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྟོགས་སོགས་རྟོགས་པ་ཆོས་སྐུའི་རྒྱ་མཐུན་བསྟན་པ་
 ཆོས་སྐུ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལུང་གི་ཆོས་ཐུང་མ་ལུས་པ་སངས་རྒྱས་ལ་མངའ་བས་ན་དེ་སྤྱིད་
 ཅེས་སོ། །སྤངས་བཙུང་སོགས་ཀྱིས་དགེ་འདུན་དགོན་མཆོག་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྱིར་སྤྱིའི་སྤངས་
 སྤྱི་གཙན་འཛིན། གསུང་གི་སྤངས་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ། ཐུགས་ཀྱི་སྤངས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
 དཔའ་སྟེ་རི་ལྟར་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པའི་སྤངས་ཀྱི་ཐུ་བོ་ནི་རྒྱལ་པོའི་གདུང་རྒྱུད་འཛིན་པ། ལའོར་
 འབངས་མངའ་རིས་སྒྲིང་བ། མཛོད་ཀྱི་ལྷ་མིག་འཛིན་པ་ལྟར་ཐུགས་ཀྱི་སྤངས་མཆོག་བྱང་སེམས་
 རྣམས་ནི། རྒྱལ་བའི་གདུང་འཛིན་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཛོད་འཛིན་པ་དང་། ལའོར་
 གདུལ་བྱའི་ལྷག་མ་སྒྲིང་བས་ན་ཐུགས་སྤངས་བྱང་སེམས་ཐེག་ཆེན་དགེ་འདུན་སྟེ། དེ་དང་བཙུང་

པའི་དགོན་མཚོག་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། དེར་མ་ཟད་ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་དང་རང་
ལས་བསྐྱབ་པ་རྒྱན་པ་གྲིབ་མ་སོར་གཅིག་གིས་མཐོ་བ་སོགས་ཡོན་ཏན་སྣ་གཅིག་གིས་ལྷག་པ་
དང་ཕན་འདོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱག་བྱ་པའི་འོས་སུ་གྱུར་པ་གང་ཅི་ཡང་རུང་བ་མ་ལུས་པ་
ཀྱན་ལ་འདྲ་ཚུལ་རི་ལྟར་འཆལ་ན་སྒོ་གསུམ་གྱས་པར་ཏེ་གྱས་པ་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས། ལྷས་
འཆལ་ན། སྒོ་བ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷས་སྒྲིས་བྱ་དམ་པ་ཡ་རབས་ཀྱི་ཚུལ་དང་མཐུན་པར། དུས་
ནམ་འཆལ་ན། བསྟན་བཅོས་འདི་རྩོམ་པའི་སྒོ་ནས། དགོས་ཆེད་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པ་ལ་བར་
ཆད་མེད་པར་རྩོམ་པ་མཐར་ཐུན་པའི་བྱིར་དང་། རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་ཡང་དག་
པར་ཡིད་ཆེས་ནས་དད་ཅིང་དོན་གཉེར་གྱིས་འདུན་ཅིང་འཆད་ཉན་ལ་བར་ཆད་མེད་པར་མཐར་
ཐུན་པའི་བྱིར་བྱག་འཆལ་བ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་ཀླ་སྒྲུབ་གྱིས། བསྟན་བཅོས་བྱེད་པོས་སྟོན་པ་
ལ། །མཚོད་པར་བརྗོད་པ་འབྲས་མེད་མིན། །སྟོན་པ་དང་ནི་བསྟན་བཅོས་ལ། །དད་དང་
འདུན་པ་བསྐྱེད་བྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། རྒྱ་ཆར་རོལ་པ་ལས། བསོད་ནམས་རྣམ་སྒྲིབ་བདེ་སྟེ་
སྒྲུག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་སེལ། །བསོད་ནམས་ལྷན་པའི་མི་ཡིས་བསམ་པ་རྣམས་ཀྱང་འགྲུབ། །
ཅེས་གསུངས་པས་སོ། །ཏེ་ཞེས། དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་ཞེས་ལྷག་བཅས་སོ། །

༡ རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བ།

གཉིས་པ་ནི། བདེ་བར་གསེགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱགས་སྒྲས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་
སྨྱོད་པའམ་སྒྲུམ་པ་ཉེས་སྨྱོད་སྒྲུམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས། དག་བ་ཚོས་སྨྱོད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས། སེམས་
ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་སམ་བསྐྱབ་པ་ལ་འཇུག་པ་སྟེ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་སམ་ཚུལ་ཚང་ལ་མ་
ནོར་བ་སྟོན་པ་འདི་ནི་ཐོ་ཚོད་དང་རང་བཟོ་མ་ཡིན་པར་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལྷང་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་
མདོར་བསྒྲུས་ཤིང་གོ་སྒྲ་བར་བྱས་ནས་འདིར་ནི་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ལུང་བཞེན་ཞེས་པ་ནི་
ཡིད་ཆེས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། ལུང་ནི་ཡིད་ཆེས་ཚིག་ཡིན་ཏེ། །ཉེས་པ་ཟད་

པ་རྒྱུན་གྱི་ཆོག །སྤྱོད་པ་མི་འགྱུར་རྒྱ་མེད་ཕྱིར། །ཉེས་ཟད་ལུང་དུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་པས་
སོ། །དེ་ལྟ་ན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་དཔལ་བེའུ་རུ་བསྐྱེལ། མགུལ་གྱི་བུམ་པ་
ནས་ལྷུང་། ལྷགས་ཀྱི་པར་རུ་བཀྲམ། རུང་གི་ཆོམས་བར་ནས་ཕྱར་སྟེ་གསུངས་པའི་རྒྱལ་བའི་
བཀའ་དྲི་མ་མེད་པའི་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་འདི་སྟེད་མ་ཉམས་པར་ཡོད་བཞིན་དུ་འདི་ཉིད་བརྩམས་
པས་སྒྲོས་པར་འགྱུར་བས་དགོས་པ་མེད་དོ་སྟུམ་ན། སྟོན་དེ་དག་མེད་དེ། རྒྱལ་བའི་བཀའ་
རྒྱ་ཆེ། ལུང་གུངས་མང་བས་སྟོགས་དུས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཆེ་མུང་ཞིང་། ཤེས་བརྩོན་ཞན་པར་
མ་ཟད་སྤངས་ཤིང་ལེ་ལོས་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་སྟེད་ཤེས་དཀའ་ཞིང་ཉམས་
ལེན་དུ་བསྟུ་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་བརྟེ་བ་ཆེན་པོས་དགོངས་ཏེ། ཤེས་སྒྲ་ཞིང་ཉམས་ལེན་དུ་
བསྟུ་བའི་ཆེད་དུ་འཐོར་བ་རྣམས་བསྟུས་ཏེ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་བྱང་ལུབ་སེམས་
དཔའི་སྟོན་པ་ཆང་ལ་མ་ནོར་བ་འདི་ཉིད་བརྩམ་པར་བྱའོ་ཞེས་དམ་བཅས་པའོ། །སྦྱིར་བསྟན་
བཅོས་ལ། འཕུགས་པ་སྟེབ་པའི་བསྟན་བཅོས། གཤམ་པ་འབྱེན་པའི་བསྟན་བཅོས། འཐོར་བ་
སྟེད་པའི་བསྟན་བཅོས། སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་བཞི་ལས། འདི་ནི་ཕྱི་མ་གཉིས་
ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་པའོ། །དེ་ལྟར་དམ་པ་རྣམས་ནི་གང་དམ་བཅས་པའི་ཁུར་ནམ་དུ་འང་མི་འདོར་
བས་རྩོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་དགོས་པ་ཡོད་ཏེ། ཤེས་རབ་སྟོང་བྱ་ལས། དམ་པས་མང་པོ་ཁས་
འཆེ་མི་བྱེད་ཅིང་། །གལ་ཏེ་དཀའ་ལས་ཁས་ནི་སྤངས་གྱུར་ན། །དྲོ་ལ་རི་མོ་བྲིས་པ་རི་བཞིན་
དུ། །གི་ཡང་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

༡ ཁེངས་པ་བསྐྱུང་བ།

གསུམ་པ་ནི། སྟོན་ཆད་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དང་ལྷ་ཐོགས་སོགས་ཀྱིས་མ་གསུངས་
པའམ་མ་གྱུར་བ་ཡི་དོན་ཟབ་མོ་གཞན་ཡང་གཞུང་འདིར་བརྟེན་རྒྱ་མེད་ལ། དེ་ལྟ་ན་འང་ཆོག་
སྟེབ་སྟོར་ཡང་། བེ་བྱ་ཏི་ཅ་རྣམས། སངས་རྒྱས་བསྟན་ལ་བདག་ཉིད་ཆེ། །སྦྱེས་བྱ་མང་དུ་བྱོན་

གྱུར་ཀྱང་། ཞི་བ་ལྟ་དང་འདྲ་བ་ཡི། ཉམས་དང་དགོངས་པ་ཅན་མི་རྟེན། ཅེས་གང་གསུངས་
 པ་དོན་ལ་གནས་པ་ཡིན་ནའང་ཁེངས་པ་བསྒྲུངས་ཏེ། སློབ་དཔོན་དཔའ་བའི་སྒྲིམ་རབས་སོ་
 བཞི་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་དག་བའི་དབང་པོའི་སྒྲིམ་རབས་དཔག་བསམ་ལའི་ཤིང་སོགས་དོན་རྒྱལ་
 བའི་སྒྲིམ་རབས་མདོ་སྟེར་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་ཚིག་སྟེར་དང་སྟན་པ་གིས་བཅིངས་
 པས་མཁས་པ་མགུ་བ་བསྐྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པ་ལྟ་བུའི་སྟེར་སྒྱུར་གཞན་ལས་མཆོག་ཏུ་
 གྱུར་པའི་མཁས་པ་འདྲ་ཞི་བ་ལྟ་བདག་ལ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་དེ་དག་གི་ཕྱིར་ན་སྨྱོད་
 འཇུག་འདི་ཉིད་རྩོམ་པས་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་འོང་ངོ་སྟམ་པའི་བསམ་པ་འདྲ་བདག་ལ་
 མེད་ཅེས་ཚིག་དང་དོན་ལ་མཁས་པའི་ར་རྒྱལ་སྒྲུངས་པའོ། འོ་ན་འདི་ཉིད་བཅུམ་པ་ལ་དགོས་
 པ་ཅི་ཡོད་སྟམ་ན། རད་གི་ཡིད་ལ་བསམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྨྱོད་པ་པ་ལ་རྩ་བུ་ཕྱིན་པ་
 དུག་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨྱོད་པ་བསྒྲུལ་ཞིང་གོམས་ཆ་ལོན་པ་ལ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་
 ལས་རྩོམ་པ་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རས་གཞུང་འདི་ཉིད་བཅུམས་པ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་ཅན་
 གོ་མེས། གང་ཕྱིར་མཁས་པའི་ལས་གསུམ་ལས། འཆད་རྩོད་གཉིས་ལ་མ་ངེས་པ། བྲིད་
 ཕྱིར་མི་འབྱུལ་རྩོམ་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། འདིའི་དགོས་པ་ཡང་། ར་རྒྱལ་གྱི་ལྗང་བུ་
 ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱ་མི་ཆགས་ཞེས་སེམས་ར་རྒྱལ་གྱིས་ཁེངས་ན་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་དམ་པའི་
 ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱ་མི་འཛིན་པར་མ་ཟད་བདུད་ཀྱིས་བསྐྱུ་བར་འགྱུར་ཞིང་རྩོམ་པའི་བསྟན་བཅོས་
 ཀྱང་གཞན་དོན་དུ་འང་མི་འགྱུར་བའི་སྨྱོན་ནམས་སྟོངས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

༥ སློབ་བསྐྱེད་པ།

བཞི་པ། དེ་ལྟར་ན་རང་གིས་ཤེས་པས་ཚིག་མོད། འདི་ཉིད་རྩོམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན།
 དག་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྨྱོད་པ་པ་ལ་རྩ་བུ་ཕྱིན་པ་དུག་ཉིད་བསྒྲུལ་པའམ་གོམས་པར་བྱ་
 བའི་ཕྱིར་རམ་ཆེད་དུ་བདག་གི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨྱོད་པ་ལ་དང་འདོད་ཡིད་ཆེས་གྱི་དད་

པའི་ཤུགས་སམ་རྒྱན་སྤྱོད་འཇུག་ཚུལ་པ་འདི་དག་གིས་ཀྱང་དུས་རེ་ཞིག་གོང་འཕེལ་དུ་འགྱུར་
 ལ། ཡང་ཡང་འདིས་ཤིང་བསྐྱོམས་ན་གཏན་དུ་ཆེས་ཆེར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རང་སྤྱོད་བ་བསྐྱེད་པ་དང་།
 དམན་ས་བཟུང་སྟེ་བདག་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པ་སྟེ་རིགས་འདྲ་བ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་
 དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་གཟུ་བོར་གནས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་ཅི་སྟེ་སྤྱོད་འཇུག་འདི་དག་མཐོང་ན་བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་དགའ་ཞིང་སྤྱོད་པས་འཇུག་པ་ལ་སྐྱེས་པའི་དོན་ཡོད་པར་འགྱུར་
 སྤྱོད་ཅེས་གཞན་སྤྱོད་བ་བསྐྱེད་པའོ། །དེའི་དགོས་པ་ཡང་། རང་ཉ་ཅང་སེམས་ལུས་པས་སྤྱོད་
 ལུགས་ནའང་ཡོན་ཏན་སྤྱོད་དུ་མི་རུང་བས་སེམས་སྤྱོད་བ་བསྐྱེད་དེ་གཟེངས་བསྟོད་པའོ། །
 དེ་ཡང་སེམས་ཉ་ཅང་ར་རྒྱལ་གྱིས་མཐོང་བ་དང་ལུས་པས་དམའ་བ་གཉིས་ཡོན་ཏན་བྱད་པར་ཅན་
 རང་རྒྱུད་ལ་སྤྱོད་པའི་གོགས་སུ་འགྱུར་བར། ཡབ་སྲས་མཇུག་པའི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྷན་འདས་
 གྱིས་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཟེས་གཙང་མ་བདེན་པ་ལ་བཀོད་རྒྱུ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྒྱ་བཞི་
 པོ་འདི་ཚུལ་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་འཆད་ཉན་བསྐྱོམ་པ་སྐྱེས་གང་དང་གང་ལ་དེ་དང་དེར་བར་ཆད་
 མི་འབྱུང་བ་དང་། མཐར་ཕྱིན་པ་དང་། སེམས་ར་རྒྱལ་གྱིས་ཁེངས་པ་སྤངས་པ་དང་། ལེ་ལོས་
 སེམས་ལུས་པ་སྤང་དགོས་པས་འདི་བཞི་དང་ལྷན་ན་བྱ་བ་གང་ཚུལ་པ་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་
 འགྲུབ་སྟེ། སྤྱོད་པོ་ཡ་རབས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཡོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིའི་ཤུགས་གྱིས་དགོས་
 སྐྱེས་ཆོས་བཞི་ཡང་བསྟན་ཏེ། བརྗོད་བྱ་ནི་བདེ་གཤེགས་སྲས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་འཇུག་པ་ནི་ཞེས་
 དང་། དགོས་པ་ནི་ལུང་བཞིན་མདོར་བསྡུས་སྐྱེས་མཐོང་བ་དོན་ཡོད་པར་འགྱུར། །ཞེས་
 པས་དང་། ཉིང་དགོས་ནི་བདེ་གཤེགས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལྟས་བཅས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་
 ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ་དེ་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་སྤྱོད་པའོ། །འབྲེལ་བ་ནི་ཕྱི་མ་རྣམས་སྤྱོད་པ་
 རྣམས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའོ། །དེ་དག་གི་དགོས་པ་ཡང་གཞན་དག་ཡིད་ཆེས་པའམ་དོན་འགྱུར་
 གྱི་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་འཇུག་པའམ། གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་བསྐྱོག་པའམ། གཞུང་མཛེས་པར་བྱེད་པའི་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚིག་འགྲེལ་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མའི་ནལ་ལྟར།

ཆེད་ཡིན་ཞེས་སྒྲིབ་དཔོན་རྣམས་བཞེད་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་རོ། །

ས་བཅད་གཉིས་པ་བརྩམ་བྱ་བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་དངོས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་བརྩམ་བྱ་བསྟན་བཅོས་ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ་རྒྱ་གཞུང་དུ་སྡོམ་དུ་བཞོད་པ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ། །མ་སྐྱེས་པ་རྣམས་སྐྱེ་བྱུང་ཅིག །སྐྱེས་པ་ཉམས་པ་མེད་པ་
ཡང་། །གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་ཤོག །ཅིས་གསུང་པ་ལྟར། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་
ཆེ་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ལེའུ་གསུམ། སྐྱེས་པ་མི་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་ལེའུ་གསུམ།
མི་ཉམས་པར་གོང་ནས་གོང་དུ་སྒྲེལ་བར་བྱེད་པའི་ལེའུ་གསུམ། དེ་ལྟར་སྒྲེལ་བའི་འབྲས་བུ་
གཞན་དོན་དུ་བསྡོམ་བའི་ལེའུ་གཅིག་སྟེ་ས་བཅད་བཞིའི་ཁོངས་སུ་བསྟུན་ཏེ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ།

དང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མ་སྐྱེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ལེའུ་གསུམ་ལས།

གཅིག་ བྱོད་པ་བསྐྱེད་པ་ཕན་ཡོན་གྱི་ལེའུ་

དང་པོ་བྱོད་པ་བསྐྱེད་པ་ཕན་ཡོན་གྱི་ལེའུ་ལ། གཞུང་དང་། མཚན་ནོ། །

༡ གཞུང་གི་སྒྲོར།

དང་པོ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རྟེན་དང་། བརྟེན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕན་ཡོན་བཤད་པ་གཉིས་
ལས།

(༡) བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རྟེན་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་ལུས་རྟེན་བཤད་པ་དང་། སེམས་རྟེན་བཤད་པ་གཉིས་ལས།

1 ལུས་རྟེན་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་འདིར་ལུས་རྟེན་སྟན་ཆོག་སྟེ་དབང་དུ་མཛད་ནས་བྲལ་ངོས་ནས་དལ་བ་
དང་། ལྡན་ངོས་ནས་འབྱོར་བ་སྟེ། གྲུ་རྒྱུབ་ཀྱིས། དཔལ་བ་ཡི་དྲགས་དུད་འགོ་དང་། །ཆེ་རིང་
ལྡང་དང་གྲུ་གྲོ་དང་། །ལོག་ལྷ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྟོང་དང་། །ལྷགས་པ་འདི་དག་མི་ཁོམ་བརྒྱད། །

ཅེས་པས་མི་ཁོམ་པ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བས་དལ་བ་བརྒྱད་དང་། མི་ཉིད་དབུས་སྐྱེས་དབང་པོ་ཆང་།
 ལས་མཐའ་མ་ལོག་གནས་ལ་དད། ཅེས་རང་འབྱོར་ལྟ་དང་། སངས་རྒྱལ་ཕྱོག་དང་དེས་ཆོས་
 གསུངས། །བརྟན་པ་གནས་དང་དེའི་རྗེས་འཇུག །གཞན་སྤྱིར་སྤྱིར་ཞེ་བཅེ་བའོ། །ཞེས་གཞན་
 འབྱོར་ལྟ་སྟེ། དལ་འབྱོར་བཅོ་བརྒྱད་ཆང་བའི་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ནི་རྒྱ་དཔེ་གངས་གང་ལ་
 བསམ་ན་རྟེན་པར་གྱིན་ཏུ་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་རྒྱལ་སྤྱིམས་རྣམ་པར་དག་པས་གཞི་བཟུང་།
 སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པས་གོགས་བྱས། སྤྱིན་ལས་རྣམ་པར་དག་པས་མཆོམས་སྤྱར་བ་ཞིག་དགོས་
 པ་ལ་བསམ་ན་དང་། དཔེ་ཡང་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་གཏིང་དུ་གནས་པའི་རུས་སྤྲལ་ལོང་བ་ལོ་བརྒྱ་
 རེའི་མཆོམས་སུ་མཆོ་སྟོང་དུ་ལན་རེ་འོང་བའི་མགྱིན་པ་གཉེན་གྱིང་གི་སྤྱུ་ག་དང་འབྲུད་པ་ལས་
 གྲང་རྟེན་པར་དཀའ་བ་ལ་བསམ་ན་དང་། གྲངས་ཡང་དཔུལ་བ་ན་ས་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ལྟ་བུ་དང་།
 ཡི་དྲུགས་ན་རྒྱ་བོ་གང་གྱའི་བྱེ་མ་སྟོང་ལྟ་བུ་དང་། དུད་འགོ་ན་ཆང་འགག་གི་སྤང་མ་ལྟ་བུ། ལྟ་
 མ་ཡིན་ལ་ཁ་བ་བྱ་ཡུག་འཁུབ་པ་ལྟ་བུ། ལྟ་མི་ལ་སེན་མོའི་སྟེང་གི་རྒྱལ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་ཉིན་
 མཆོན་གྱི་སྒྲར་མའི་དཔེས་གྲངས་མང་ཉུང་ལ་བསམ་ན་རྟེན་པར་གྱིན་ཏུ་དཀའ་བ་འདི་ད་རེས་སྤྱི་
 མ་དགོན་མཆོག་གི་སྤྱུགས་རྗེ་དང་རང་གི་ལས་དབང་བཟང་པོ་ཞིག་གི་སྐྱེས་སུ་འོ། །སྐྱེས་སུ་
 གསུམ་གྱི་དོན་མཛོན་མཐོ་དང་རེས་ལེགས་གང་སྤྱུ་ན་འགྲུབ་པར་རུས་པའི་དལ་འབྱོར་འདི་
 རྟེན་པའམ་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ལ། གལ་ཏེ་ལུས་རྟེན་འདི་ལ་རང་གཞན་ལ་ཕན་པའི་དམ་པའི་
 ཆོས་ཞིག་ལ་བསྐྱབས་པར་ཡེངས་མ་ལམ་དུ་མི་ཆེ་སྟོང་ཟད་དང་དལ་འབྱོར་དོན་མེད་དུ་བྱས་ཏེ་
 བསྟན་ན། ཉམ་འཆི་ཆ་མེད། འཆི་སྐྱོན་ངེས་པ་མེད་པས་དུས་དོ་རྒྱུ་ཅམ་དུ་འང་མི་འཆི་བའི་
 རེས་པ་མེད་པས་གི་བར་གྱུར་ན་ཕྱིན་ཆད་དམ་སྤྱིས་སུ་ནི་མི་ལུས་འདི་འདྲ་བ་ཡང་དག་པར་
 འབྱོར་པར་གྲ་ལ་འགྱུར་ཏེ། འཐོབ་པར་མི་འགྱུར་པས་དལ་འབྱོར་དོན་མེད་ཆུད་ཆོས་སུ་མ་
 བྱེད་ཅིག་ཅེས་གངས་ཏེ། དེས་ན་ད་རེས་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་ཐོབ། མཆོན་ལྡན་གྱི་སྤྱི་མ་

དང་མཇལ། ཟབ་མེད་གདམས་པ་ཐོབ་པའི་དུས་འདིར་རྟེན་པར་དཀའ་ཞིང་འཇིག་སྒྲ་བ་རྟེན་
ན་དོན་ཆེ་བའི་ཚུལ་ལ་ཡང་ཡང་བསམས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཆེ་བཞག་ཆུང་བསྐྱར་
གྱིས་རང་མགོ་ཉི་མ་ཚོས་གྱིས་བཏོན་ཏེ་ཐུར་བ་ཉིད་དུ་དལ་འབྱོར་ལ་སྒྲིང་པོ་ལོན་པར་བྱ་དགོས་
ཏེ། དཔལ་མར་མེ་མཇད་གྱི་ཞལ་ནས། ཆེ་ནི་ཡུན་ཐུང་གཤམ་བྱའི་རྣམ་པ་མང་། ཆེ་ཡི་ཆད་
ཀྱང་ཅི་ཙམ་མི་གཤམ་པས། ཁང་པས་ཆུ་ལས་འོ་མ་ལེན་པ་ལྟར། ཁང་གི་འདོད་པ་དང་དུ་སྒྲང་
བར་གྱིས། ཁྱིམ་གདམས་པར་མཇད་པ་བཞིན་ནོ། །

2 སེམས་རྟེན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་རྩི་ལྟར་ན་ཉི་མ་མེད་པའི་མཚན་མོ། ཟླ་བ་མེད་པའི་ཐུན་ནག་སྐར་མ་
མེད་པའི་སྤྲིན་རུམ་ན་སྒོག་འབྱུང་བའི་རྒྱུན་གྱིས་དུས་སྐད་ཅིག་མ་ཙམ་ལ་གཟུགས་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་པ་
སྟོན་པ་ལྟར། དཔེ་དྲེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་གཤམ་གྱི་ཉི་མ་མ་ཤར་བའི་མཚན་མོ།
སྒྲང་དོར་གྱི་གནས་མི་གཤམ་པའི་ཐུན་ནག་ ཆུད་དུག་ལྷ་དུག་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྤྲིན་
རུམ་ལྟ་བུ་འདིར། སྐངས་རྒྱས་བཙོམ་ལུན་འདས་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་སྟོན་ལམ་གྱི་འོད་ཟེར་
དང་། རང་རང་གི་སྟོན་བསགས་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟོབས་གཉིས་གོང་འཛོམས་པའི་མཐུ་ཡིས་
བརྒྱ་ལམ་རེ་འགའ་ཞིག་ན་སྒོངས་པའི་ཐུན་ནག་གིས་བཀའ་པའི་འཇིག་རྟེན་ཏེ་སོ་སོའི་སྤྱོད་པའི་
ཆུད་ལ་བསོད་ནམས་ཏེ་དགོ་བ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པའི་སྒོ་གྲོས་ཀྱི་སྒྲུང་བའམ་དོན་གཉེར་གྱི་
འདུན་པ་ཐད་འགའ་རྟེ་བརྒྱ་ལམ་རེ་སྟོང་ལན་གཉིས་ཙམ་འབྱུང་གི་ལན་མང་པོ་དང་རྒྱན་རིང་པོ་
མི་འབྱུང་བས་ཤིན་ཏུ་དགོན་པས་ན་དགོ་བ་བསྐྱབ་འདོད་ཀྱི་སྒོ་རེ་སྟེས་ན་ལོང་བའི་ལག་གི་བ་ར་
ལྟར་དེ་ཉིད་མི་ཉམས་ཤིང་གོང་དུ་སྤྱེལ་བའི་ཕྱིར་སྒོ་སྒྲ་བསྐྱང་རྟེ་སྒོ་ལར་མི་འདྲི། གྲོས་མར་མི་
བྱེད། སྒོ་ཐག་རང་གིས་བཅད་དེ། རང་སྒྲ་མི་ལག་ཏུ་མི་གཏོད་པར་སྒྲ་ཐག་རང་མགོར་དགྱིས་
ནས་དགྲ་གཉའ་རིང་དུ་བཏང་། ཞིང་ཐ་རིང་དུ་བྱས་ཏེ། བཀའ་གདམས་གོང་མའི་ཚོས་པའི་ཐུག་

ནོར་བུ་དང་། ཚེས་རྗེ་གཙང་པ་རྒྱ་རས་ཀྱི་དྲགས་སྒྲགས་གསུམ་བཅས་དང་ལེན་གྱིས་དམ་པའི་
ཚེས་ཡང་དག་པར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་སྐམ་དུ་དམ་བཅའ་ཞིང་འཇུག་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ལ་
ལུག་ནོར་བུ་ནི། མི་གལ་ནས་ལུད། བྱི་གལ་བསྟེགས། ལྟ་གལ་ཐོབ་ཅེས་ལུད་བསྟེགས་ཐོབ་
གསུམ་དང་། གློ་ལུག་ཚེས་ལ་གཏད། ཚེས་ལུག་སྤྱང་ལ་གཏད། སྤྱང་ལུག་གི་ལ་གཏད། གི་
ལུག་བྲག་ལུང་སྐམ་པོ་ལ་གཏད་ཅེས་གཏད་ས་བཞི་དང་། ཐེབས་མེད་དོ་རྗེ་སྟོན་ལ་བཏད། བྲེལ་
མེད་དོ་རྗེ་རྗེས་ལ་བཞག། ཡེ་ཤེས་དོ་རྗེ་རང་དང་འགྲོགས། ཞེས་དོ་རྗེ་གསུམ་སྟེ་བུའོ། །དྲག་
སྒྲགས་གསུམ་ནི། ཅི་ཡོང་བ་ཤོག་གང་ལྟར་འགོ་བསྟོང་། ཅིས་ཀྱང་དགོས་པ་མེད། ཅིས་སོ། །

༡ བརྟེན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕན་ཡོན།

གཉིས་པ་བརྟེན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ལ། སེམས་བསྐྱེད་སྤྱིའི་ཕན་ཡོན། སྟོན་འཇུག་སོ་
སའི་ཕན་ཡོན། སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་གི་ཆེ་བ་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས།

(༡) སེམས་བསྐྱེད་སྤྱིའི་ཕན་ཡོན།

དང་པོ་ལ། དགེ་བ་གཞན་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་ཕན་ཡོན། མིང་དོན་གནས་འགྱུར་བའི་
ཕན་ཡོན། ཕན་ཡོན་དཔེའི་སྟོན་ས་བསྟན་པ་དང་གསུམ་ལས།

1 དགེ་བ་གཞན་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་ཕན་ཡོན།

དང་པོ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཉེ་དེ་ལྟ་བུས་ན་དགེ་བ་སྐྱབ་འདོད་ཀྱི་སྒྲོ་ནི་སྒྲོག་འགྱུར་དང་
འབྲ་བར་ཉམ་སྟོབས་རྒྱུད་བཞིན་ཡོན་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་སྒྲིག་པ་མི་དགེ་བའི་སྒྲོ་ནི་སྒྲིན་རུམ་གྱི་ལུན་
ནག་ལྟར་སྟོབས་རུས་ཆེན་པོས་ངན་སོང་དུ་འཕེན་ཞིང་གིན་ཏུ་བསྒྲིག་དཀའ་བས་མི་བཟད་པ་དེ་
ནི་རྟོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་ཉི་མ་ལྟར་རབ་ཏུ་སྤྱང་བ་འདི་ཉིད་མིན་པ་སྟེ་འདི་
ཉིད་མ་གཏོགས་དགེ་བ་པལ་པ་གཞན་གང་གིས་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ལ།
དེའི་རྒྱ་མཚན། བསྐྱལ་པ་གངས་མེད་གསུམ་སོགས་དུ་མར་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་

ལ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་ལ་རབ་ཏུ་དགོངས་
པར་མཛད་པ་ཡི་ཐུབ་དབང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྡར་
བྱས་ཀྱི་སྒྲིག་པ་འདག་པ། ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་སྒྲིག་རྒྱུ་གཙོད་པ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཟེལ་གྱིས་
གཞོན་པ། དག་བའི་རྩ་བ་སྤྲོ་མོ་ཡང་གོང་དུ་སྟེལ་པ། མཐར་ཐུག་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འཐོབ་པ་ལ་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཕན་པར་གཟིགས་ཤིང་གཏུལ་བྱ་རྣམས་ལ་བསྟན་པར་མཛད་
དེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་ནི་གངས་དང་ཚད་གཞལ་དུ་མེད་པའི་སྟེ་བའི་ཚིགས་རྣམས་ཀྱིས་
གནས་སྐབས་ཀྱི་ཕན་པ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་བདེ་མཆོག་བླ་ན་མེད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་
བདེ་སྒྲག་ཉིད་དུ་སྟེ་དཀའ་ཆོགས་མེད་པར་དུས་གསུམ་ཀུན་ཏུ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །
དེས་ན་རང་གི་སྤྱོད་པའི་སྤྲུག་བསྐལ་སྟེ་ཆ་ན་འཆི་ལ་སོགས་པ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོ་གཞོས་པར་
འདོད་ཅིང་ཐབས་ལ་འཇུག་པ་དང་། གཞན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདི་དང་བྱི་མའི་མི་བདེ་བ་
ཐམས་ཅད་བསལ་བར་འདོད་པ་དང་། རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་
ཐུག་གི་བདེ་བ་མང་པོ་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མར་སྟོན་པར་འདོད་པས་ཀྱང་གང་འདོད་འགྲུབ་པའི་ཐབས་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་ཉིད་དུས་རྟག་ཏུ་གཏད་བར་མི་བྱ་སྟེ་རང་རྒྱུད་ལ་བཟུང་བར་བྱའོ། །

2 མིང་དོན་གནས་འགྱུར་བའི་ཕན་ཡོན།

གཉིས་པ་ནི། ལུས་ལ་ཕོ་མོ། ན་ཚོད་ལ་རྒྱས་གཞོན། དུགས་ལ་བཟང་ངན་མེད་པར། རང་
རྒྱུད་ལ་རིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་ཉིད་སྟེས་པར་གྱུར་ན་སྤྱད་ཅིག་གིས་ཏེ་སྟེས་མ་ཐག་
པའི་སྤྱད་ཅིག་དེ་ཉིད་ལ་སྡར་འཁོར་བའི་བཙོན་རར་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་ལྷགས་སྟོག་གིས་
བསྐམས་པའི་ཉམ་ཐག་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་མིང་གནས་འགྱུར་ཏེ་བདེ་བར་གཤེགས་
པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲུག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་མིང་གི་ཅོད་པན་དབྱང་ཞིང་བརྟེན་པར་བྱ་བར་
འགྱུར་ཞིང་། དོན་གནས་འགྱུར་ཏེ་འཇིག་རྟེན་པ་ལྟ་དང་མིར་བཅས་པས་ཕྱག་བྱར་ཏེ་ཕྱག་

མཆོད་བཀྲར་སྟེ་བྱ་བའི་གནས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། དེར་མ་ཟད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་
སངས་རྒྱུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱང་བཀྲར་སྟེ་བྱ་རུང་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སངས་
རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོགས་པས།

3 བན་ཡོན་དཔེའི་སྒྲོན་མ་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་ལ་གསེར་འགྱུར་གྱི་དཔེས་སངས་རྒྱུ་ཐོབ་པར་བསྟན་པ། རིན་པོ་ཆའི་དཔེས་དོན་ཆེ་
བར་བསྟན་པ། འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་སྟོན་ཤིང་གི་དཔེས་དགེ་རྩ་མི་ཟད་ཅིང་གོང་དུ་འཕེལ་བར་
བསྟན་པ། སྒྲེལ་མ་དཔའ་བོའི་དཔེས་ངེས་པའི་སྟོན་པ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་བསྟན་པ། ཏུས་
མཐའི་མའི་དཔེས་མ་ངེས་པའི་སྟོན་པ་བྱང་ནས་འབྱིན་པར་བསྟན་པ། འདིར་མ་བཤད་པ་གཞུང་
གཞན་དུ་ཞལ་འཕང་བ་དང་དུག་ལས།

1 གསེར་འགྱུར་གྱི་དཔེས་སངས་རྒྱུ་ཐོབ་པར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། དཔེ་གསེར་འགྱུར་གྱི་ཅི། དཔེ་ཅན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས། མཚུངས་ཆོས་ངན་པ་ཞིག་
བཟང་པོར་བསྐྱར་བ་སྟེ། དཔུལ་ཚུའི་རིགས་གསེར་དུ་སྒྲུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་གསེར་འགྱུར་རྩི་ཡི་
རྣམ་པ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་སྤང་གཅིག་གིས་ལྷགས་སྤང་སྟོང་གསེར་བཟང་པོར་བསྐྱར་ནས་པ་ལྟ་
བུར་མི་གཅོད་པའི་རྣམ་མང་པོའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་ལུས་དམན་པ་འདྲི་ཉིད་ཉན་ཐོས་ལྟར་
འདྲོར་འདྲོད་ཀྱི་སྒྲོ་མི་བསྐྱེད་པར་གཞན་དོན་དུ་ཆོར་བས་མང་པོར་དང་དུ་སྤངས་ནས་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཟེན་ན་རྒྱལ་བའི་སྒྲུ་མའི་ཆུད་པ་མཐའ་དག་ལས་སྒྲོབ་ཅིང་དོན་གཉིས་ལྷན་
སུམ་ཆོགས་པ་སྟོལ་བའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བ་རིན་ཆེན་རིན་ཐང་གཞལ་དུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་
དང་ལྷན་པར་བསྐྱར་བས་ན་ནས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཅི་བྱང་པར་ཅན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞེས་བྱ་བ་
འདྲི་ཉིད་རབ་ཏུ་བརྟན་ཞིང་གཡོ་བ་མེད་པར་བྱུངས་ཤིག་ཅེས་གདམས་པ་ལྟར་རང་གིས་བཟུང་
བར་དམ་བཅའ་དགོས་སོ། །

2 རིན་པོ་ཆེའི་དཔེས་དོན་ཆེ་བར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོའི་གླིང་དུ་འགོ་བའི་ཚོང་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེད་དཔོན་མཁས་པ་
བསྟན་ཅིང་དེས་བརྟགས་པའི་ནོར་བུ་ལ་མཚོག་ཏུ་འཛིན་པ་ལྟར་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་
གླིང་དུ་འགོ་བའི་སྟེ་འགོ་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་དེད་དཔོན་གཅིག་ལྟ་སྟེ་འགྲན་ཟླ་དང་བུལ་
བའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ཚད་མེད་པའི་སྒྲོས་ཏེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡོ་ཤེས་ཀྱིས་ནོར་འབྲུལ་
མེད་པར་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་སྟེ་བསྐལ་བར་བརྟགས་ན་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱན་ལས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་འདིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས་ན་རིན་ཆེ་བས་ཏེ་པན་ཡོན་ཆེ་བར་གཟིགས་ཤིང་
གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་བསྟན་པར་མཛད་པ་དེས་ན། རིགས་དྲུག་གིས་བསྟུས་པའི་འགོ་བའི་གནས་
རིས་ཀྱི་སྟུག་བསྐལ་མཐའ་དག་དང་བུལ་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་རིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
དེ་ལེགས་པར་སྟེ་སྒྲོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཚང་བར་རང་རྒྱུད་ལ་འཛིན་ཅིང་། དེ་ཤེས་བག་ཡོད་
ཀྱིས་མི་ཉམས་པར་བརྟན་པར་བཟུང་བར་བྱའོ། །

3 འབྲས་བུ་ཅན་གྱི་སྟོན་ཤིང་གི་དཔེས་དག་རྩ་མི་ཟད་ཅིང་གོང་དུ་འཕེལ་བར་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་དགེ་བ་གཞན་གང་རི་སྟེད་པ་ཀྱན་ནི་རྒྱ་ཤིང་གི་
སྟོང་པོ་རྣམས་ནི་འབྲས་བུ་ལན་གཅིག་སྟེན་ནས་རྩ་བ་ཟད་དེ་སྤར་མི་སྟེ་བ་བཞིན་དུ་ནི་བསོད་
ནམས་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་བས་མངོན་མཐོའི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ནས་འཛད་ཅིང་། ཉན་རང་གི་སྤང་
པོ་ལྟག་མེད་དུ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཟིན་པའི་དགེ་བ་ནི་དཔག་
བསམ་གྱི་ཤིང་སོགས་སྟོན་ཤིང་བཟང་པོ་རྣམས་ནི་འབྲས་བུ་མི་ཟད་ཅིང་སྤར་འཕེལ་བ་བཞིན་དུ་
རྟག་པར་ཡང་རྣམ་སྟེན་གྱི་འབྲས་བུ་གནས་སྐབས་ལྟ་མའི་བདེ་འབྲས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོབ་ཅིང་མི་
འཛད་ལ། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་གོང་འཕེལ་དུ་གྱུར་ནས་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱབས་དོན་
ནམས་ཀྱི་སྤང་པའི་ནང་དུ་བགྱང་དུ་ཡོད་པའི་འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱིན་པས་ཀྱང་མི་ཟད་ཅིང་།

གོང་ནས་གོང་དུ་ལྷག་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

(4) སྐྱེལ་མ་དཔལ་པོའི་དཔེས་མེས་པའི་སྤྲིག་པ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པར་བསྟན་པ།

བཞི་པ་ནི། ཆོས་སྒྲིབ་གི་ལས་སོགས་དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གཞོན་པ་དང་། མཚམས་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲིག་པ་གིན་ཏུ་མི་བཟད་པ་དཔུལ་བ་མནར་མེད་པའི་སྤྲིག་བསྐྱེལ་མྱོང་ངེས་བྱས་པ་ཡིན་ན་ཡང་། དཔེར་ན་པ་བསད་པའི་ཉེས་ཅན་གྱི་མི་ཞིག་སྐྱེལ་མ་དཔལ་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་པ་དེའི་བྱའི་དུང་དུ་སོང་ན་འད་བྱའི་གཤམ་སྤོགས་པའི་དགྲའི་གཞོན་པའམ་འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་ལས་ཡུད་ཅམ་གྱིས་སྐྱོལ་བ་ལྟར་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲིག་ཆེན་དེའི་འབྲས་བུ་དཔུལ་བའི་སྤྲིག་བསྐྱེལ་ལས་ཡུད་གྱིས་ཏེ་ཡུད་ཅམ་གྱིས་སྐྱོལ་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེར་མི་སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེས་ན་འད་དར་གྱི་སོ་ལོང་བདེབས་པ་ཅམ་ལས་མི་མྱོང་བར་ཐར་བར་འགྱུར་བས་ན་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་དེ་ལ་སྤྲིག་པ་ལ་སྒྲིག་ཅིང་བག་ཡོད་པ་ཅན་ནམས་གྱིས་ཅིས་མི་བརྟེན་ཏེ་གིན་ཏུ་བརྟེན་པར་རིགས་སོ། །

(5) དུས་མཐའི་མའི་དཔེས་མེས་པའི་སྤྲིག་པ་དུང་ནས་འབྱེན་པར་བསྟན་པ།

ལྷ་པ་ནི། བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་དེས་ནི་དུས་མཐའི་སྟེ་བསྐྱེལ་བ་འཛིག་པའི་མེས་སྟོན་གྱི་འཛིག་རྟེན་རྩ་སྒྲིབ་ཐལ་བ་ཅམ་ཡང་མི་ལུས་པར་ལྷག་མེད་དུ་སྒྲིབ་ཅིག་གིས་བསྐྱེལ་བ་བཞིན་དུ་གོང་དུ་བཤད་པ་ལས་གཞན་མི་བརྒྱ་བསད་པ་ལྟ་བུའི་སྤྲིག་པ་ཆེན་པོ་ནམས་དུས་སྒྲིབ་ཅིག་གཅིག་གིས་མྱོང་བུ་ལྷག་མེད་དུ་ངེས་པར་བསྐྱེལ་བའམ་དག་པར་བྱེད་པས་ན་དེ་ལ་ཅིའི་བྱིར་མི་བསྟེན་ཏེ་བསྟེན་དགོས་སོ། །

(6) འདིར་མ་བཤད་པ་གཞན་དུ་ཞལ་འཕང་བ།

དུག་པ་ནི། བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་དེ་ཡི་པན་ཡོན་སྟོས་དབག་ཏུ་མེད་ཅིང་ཆད་གཞལ་དུ་མེད་པས་མཐའ་ཡས་པ་གཞན་དག་ནི་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཆ་བ་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ་སྟོ་ཤེས་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚིག་འགྲེལ་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལུང་།

རབ་དང་ལྡན་པས་ཚིང་དཔོན་ཞོར་རབ་ཏུ་བརྟན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞོན་ཅུ་ཞོར་
བཟང་ལ་དཔེ་ཉིས་བརྒྱ་དང་སྐུ་ཅུའི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ནི་པལ་པོ་ཆེ་སྤྱང་པོས་བརྒྱན་པའི་ལེའུ་
ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཞལ་འཕང་བར་མཛད་དེ། རི་ལྟར་ན། སྤྱང་པོ་བཀོད་པ་ལས།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞོར་བཟང་གིས་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་བྱང་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་
འཇམ་དཔལ་གྱིས་ལུང་བསྟན་ཏེ་དག་སྤྱང་སྤྱིན་གྱི་དཔལ་གྱི་བྱང་ཏུ་མངགས་པ་བཞིན་རིམ་པ་
ལྟར་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་བརྒྱ་དང་བཅུ་བརྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨྱོད་པ་
སྒྲ་རེ་རེ་ལས་མ་གསུངས་ཤིང་མཐར་ལྟོ་སྤྲུགས་རྒྱ་མཚོའི་འགམ་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱམས་
པ་བཞུགས་པའི་བྱང་ཏུ་བྱོན་ཆེ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་འཁོར་རྣམས་ལ་གསུངས་པ། ལྟོས་ཤིག་
བསམ་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་འདི། ཞོར་བཟང་ཞོར་རྣམས་རབ་ཏུ་བརྟན་པའི་བྱ། བྱང་ཆུབ་སྨྱོད་
པ་དམ་པ་ཡོངས་འཚོལ་ཞིང་། །མཁས་པ་ང་ཡི་བྱང་ཏུ་ཉེ་བར་འོང་། །ལེགས་པར་འོངས་སམ་
སྙིང་རྗེ་བྱམས་བྱང་ཁྱོད། །བྱམས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡངས་པ་ལེགས་འོངས་སམ། །ལེགས་
པར་འོངས་སམ་བཏྟུན་རབ་ཞི་བ། །དཀའ་བ་སྨྱོད་ཆེ་དུབ་པར་མ་གྱུར་ཏམ། །རྣམ་དག་བསམ་
ལྟན་རྒྱར་ཤོག་འོངས་པ་ལེགས། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ་དབུགས་དབྱུང་གཟེངས་
བསྟོད་མཛད་པ་ལ་སྤར་གྱི་ལོ་རྒྱས་ཞུས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨྱོད་པ་གསུང་བར་ཞུས་པ་ན།
རྗེ་བཙུན་གྱིས་ཁོང་གི་པོ་བྱང་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་གྱི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པའི་སྙིང་པོ་ལ་ལྟོས་ཤིག་
གསུངས་པ་ལྟར་མཛལ་བས་པོ་བྱང་གི་མིག་ཆེ་རེ་རེ་བཞིན་དབུ་དང་ཡན་ལག་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་
སོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨྱོད་པ་ལ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་སྒྲོབ་རྩལ་མཐོང་བས། ཞོར་
བཟང་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨྱོད་པ་མཐའ་དག་ཐུགས་སུ་རྒྱུད་ཅིང་། བྱམས་མགོན་གྱིས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་རིགས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོས་ཐམས་ཅད་
བསྐྱེད་པའི་ས་བོན་ལྟ་བུའོ། །འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དཀར་པོའི་ཚོས་རྣམས་འཕེལ་བར་བྱེད་

པས་ཞིང་ལྟ་བུའོ། །འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་རྟེན་པའི་ས་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་པ་ནས། རིགས་ཀྱི་སྤྱི་
བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་དེ་ནི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་དང་ཕན་ཡོན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཚད་མེད་པ་གཞན་དག་དང་
ཡང་ལྷན་ནོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ཕན་ཡོན་རྣམས་ལས་སངས་རྒྱས་
ཐོབ་པ། དག་བ་འཕེལ་བ། རྣམས་པ་འདག་པ་གསུམ་གཙོ་བོའོ། །

[༡] སྟོན་འཇུག་སོ་སོའི་ཕན་ཡོན།

གཉིས་པ་སྟོན་འཇུག་སོ་སོའི་ཕན་ཡོན་ལ། སྟོན་འཇུག་གི་དབྱེ་བ། ཕན་ཡོན་གྱི་བྱང་པར། ལུང་
རིགས་ཀྱི་སྟོན་སྒྲུབ་པ་གསུམ་ལས།

1 སྟོན་འཇུག་གི་དབྱེ་བ།

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་དང་འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བྱང་རྩལ་མཆོག་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ལས་འབྱུང་བས་ན་ཐོག་མར་སེམས་བསྐྱེད་དགོས་ལ། སེམས་བསྐྱེད་དེ་ལ་དབྱེ་
ན་རགས་པ་བརྒྱུད་ལས་བྱུང་བ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། སྤྱི་བ་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དོན་
དམ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ལས།

1 རགས་པ་བརྒྱུད་ལས་བྱུང་བ་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད།

དང་པོ་ནི། བྱམས་པས། གྲོགས་སྟོབས་རྒྱ་སྟོབས་ཅུ་པའི་སྟོབས། ཐོས་སྟོབས་དག་བ་གོམས་
པ་ལས། ཁྲི་བརྟན་པ་དང་བརྟན་འབྱུང་བ། གཞན་གྱིས་བརྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་བཤད། །
ཅས་གྲོགས་དག་པའི་བཤེས་གཉེན་དང་འཕྲད་པ་སྟོན་གཞོན་ལུ་གསུམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་མཆོག་
ཟུང་གཉིས་དང་བཅས་པ་མཇལ་བའི་ཆེ་གཅིག་གིས་སངས་རྒྱས་དང་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་མཆོག་
ཟུང་གཉིས་སུ་སྟོན་པར་བྱས་པ་ཕྱིས་སུ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དང་མཆོག་ཟུང་གཉིས་ཡིན་པ་ལྟ་
བུ་དང་། རྒྱ་རིགས་སད་པ་དང་། ཅུ་བ་སྟོང་རྗེ་སྟེས་པ། ཟབ་མོའི་ཆོས་ཐོས་པའི་སྟོབས་དང་།
དག་བ་གོམས་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བསགས་ལས་སྟེས་པ་སྟེ་དང་པོ་ཁྲི་བརྟན་ཞིང་བྱི་མ་

བརྟན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་མཚན་གཞི་གང་བསྐྱེད་ན། སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་སྐྱུ་མཆོད་ནི་སེམས་
བྱུང་ལ་འདོད། འཕགས་སེང་གཉིས་གཙོ་སེམས་ལ་བཞེད། ཀྱན་མཁྱེན་ཆེན་པོས། གཙོ་སེམས་
བསྐྱེད་པས་སེམས་བྱུང་ཞར་ལ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པས་ན། སྐྱ་མ་གཉིས་ཀྱང་གཙོ་ཆེ་བ་ཙམ་
ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པ་ལས་གཙོ་སེམས་བསྐྱེད་པས་སེམས་བྱུང་དང་། སེམས་བྱུང་བསྐྱེད་
པས་གཙོ་སེམས་ཀྱང་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བས་དགོངས་པ་འགལ་མེད་དུ་གསུངས། མཚན་ཉིད།
གང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སྙིང་རྗེས་གཞན་དོན་ལ་དམིགས་པ་དང་། གང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
རྫོགས་བྱུང་ལ་དམིགས་པའི་དོན་གཉིས་སམ་ཟུར་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ཟླ། དོན་གཉིས་ལྡན་པས་
སེམས་འབྱུང་བ། །ཞེས་དང་། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཡང་དག་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་འདོད། །ཅེས་སོ། །

2 བྱང་ཆུབ་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད།

གཉིས་པ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ནི། བསྐྱེད་པའི་སྒྲོབས་ལས་སྐྱེས་པ་ཟླ། བྱམས་པས། རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་རབ་མཉེས་བྱས། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་རབ་བསགས། །ཆོས་ལ་མི་
རྟོག་ཡེ་ཤེས་ནི། སྐྱེས་ཕྱིར་དེ་ནི་དམ་པར་འདོད། ཅེས་ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་བརྒྱ་ཐོགས་མཉེས་པར་བྱས་ཏེ་མན་ངག་གི་ལུང་སྒྲུངས་ནས། ཚོགས་དམ་པ་བསོད་ནམས་
དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་བསྐྱེད་པ་གངས་མེད་གཅིག་ཏུ་བསགས་པ་ལས་རྟོགས་པ་དམ་པ་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ལ་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ས་དང་པོའི་བདེན་པ་མངོན་སུམ་མཐོང་བའོ། །དབྱེ་སྒྲོ་
གཞན་ཡང་། གཅིག་ནས་དུག་གི་བར་དང་། ས་མཚམས་ཀྱིས་ཡུམ་མདོ་ལྟར་ན་ཉེར་གཉིས་
དང་། སྒོ་གོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་མདོ་ལྟར་ན་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་དེ་ལ་དབྱེ་ན་མང་པོ་འགྱུར་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་དབྱེ་བའི་གངས་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་ནུམ་པ་
གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་ཟླ། གང་ཞེན། བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སྒྲོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་ནི།

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་པར་རི་ལྟར་ཡིན་ན། དཔེར་ན་
 སྤྱི་བུ་ཞིག་འདྲོད་པའི་ཡུལ་དུ་འགྲོ་བར་འདྲོད་ཅིང་དོན་དུ་གཉེར་བར་བྱ་བ་དང་། དེ་ལམ་དུ་
 དངོས་སུ་ཞུགས་ནས་འགྲོ་བུ་ཡི་བྱེ་བྲག་གམ་བྱང་པར་རི་ལྟར་ཡོད་པ་ཤེས་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་
 མཁམ་པས་ཉེ་མཁམ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོན་པ་དང་འཇུག་པའི་སེམས་འདྲི་
 གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཀྱང་གོ་རིམ་རི་ལྟར་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞེས། དཔེར་སྒྲོན་ནས་བསྟན་པར་
 མཛད་པའི་སྒྲོན་འཇུག་གི་བྱང་པར་འདི་ལ་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་སྣང་སྟེ། སྒྲོབ་དཔོན་ཡེ་
 ཤེས་ཞབས་སོགས་ཀྱིས་སོ་སོའི་སྒྱུ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲོན་པ་དང་། འཕགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
 ལ་འཇུག་པར་བཞེད་པ་དང་། ཡ་བླ་ཡ་དང་ཡེ་ཤེས་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པས་ཚོགས་ལམ་པའི་
 སེམས་བསྐྱེད་ལ་སྒྲོན་པ་དང་། སྦྱར་ལམ་ནས་འཇུག་སེམས་སུ་བཞེད། ཤེན་པ། རིན་ཆེན་
 འབྱུང་གནས། རྒྱ་མཚོའི་སྤྱོད་སོགས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདྲོད་ཀྱི་སྒྲོ་དེ་ཚོ་གསལ་བ་སྤངས་པ་སྒྲོན་
 པ་དང་། སྤངས་པ་ལ་འཇུག་སེམས་དང་། ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་སོགས་སེམས་དེ་བྱང་ཆུབ་
 སྤྱོད་པས་མ་ཟིན་པ་དང་། ཟིན་པ་ལ་དང་། རོ་བོ་ཆེན་བོས། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱལ་ལ་དམིགས་
 པ་སྒྲོན་པ་དང་། རྒྱ་ལམ་ལ་དམིགས་པ་འཇུག་པར་བཞེད་དེ། རྒྱ་འབྲས་ལ་དམ་བཅའ་བའི་
 བྱང་པར་དུ་བཞེད་པ་དང་གཅིག་གོ། །ཁ་ཅིག་ཕྱིར་མི་ལྟོག་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་སྒྲོན་པ་དང་།
 ཐོབ་ནས་འཇུག་པར་འདྲོད་པ་སོགས་ལས་སྒྱུ་འཕགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལ། འདྲོད་པ་ཙམ་མ་
 གཏོགས་གཞན་པལ་ཆེར་ཞི་བ་ལྟའི་ལུང་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་འདྲ་ཡང་དགོངས་པ་ལེན་
 ཚུལ་མི་འདྲ་ཞིང་། གྲུན་མཁམ་ཆེན་བོས་ནི། འབྲས་བུ་ལ་དམ་བཅའ་བ་སྒྲོན་སེམས་དང་རྒྱ་ལ་
 དམ་བཅའ་བ་འཇུག་སེམས་སུ་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཡང་། དཔེ་གྲོགས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་རྣམས་ལ་
 ཡང་། བསམ་པས་སྒྲོན་དང་སྦྱོར་བས་བྱུང་། །ཞེས་སྒྲོན་འཇུག་གཉིས་རེར་གསུངས་པ་བཞིན་
 མདོར་ན་མ་གྱུར་ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ཞིའི་སྤྱུག་བསྟེན་པ་

ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཏེ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་གྱི་གོ་འཕང་ལ་བདག་གིས་འགོད་
པར་བྱའོ་ཞེས། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱུ་གྱི་གོ་འཕང་ཉིད་དུ་འགྲོ་བར་འདོད་ཅིང་དོན་དུ་གཉེར་
ནས་སྐྱབ་པར་དམ་བཅའ་བ་དོན་གཉིས་སམ་ཟུར་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སྒྲིབ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
དང་། དེའི་ཆེད་དུ་རྒྱ་ལམ་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་སྐྱབ་པར་དམ་བཅའ་ཞིང་བཅས་པ་བཞིན་དུ་
ཞུགས་ནས་བསྐྱབ་བཞིན་པ་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་འགྲོ་བའི་ཆེ་ཡང་འགྲོ་འདོད་མི་འདོར་བ་
བཞིན་དུ་འཇུག་སེམས་ཀྱི་དུས་ན་སྒྲིབ་སེམས་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
གཉིས་དང་། རྒྱལ་བྱིམས་གསུམ་དང་། རྩོམ་པ་ཞེས་ལྟོག་པའི་སྒྲིབ་ནས་དབྲེ་ཡང་རོ་བོ་གཅིག་སྟེ།
གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་ནས་དགེ་བ་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་འཇུག་གཉིས་དང་། དེས་
རང་རྒྱུད་རྩོམ་པ་དང་། དགེ་ཚིགས་སྟེལ་བ་དང་། གཞན་དོན་བྱེད་པས་རྒྱལ་བྱིམས་གསུམ་དང་།
དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་མི་དགེ་བ་ཆ་དང་བཅས་པ་རྩོམ་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྩོམ་
པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་རིམས་ནད་སེལ་བ་དང་། དགོས་འདོད་འབྱུང་བ་
དང་། རྩན་པ་སེལ་བའི་ཆ་གསུམ་ཡོད་པ་ལྟར་རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་དུ་གསུངས།

2 བན་ཡོན་གྱི་བྱང་པར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྒྲིབ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཙམ་ལས་ནི་འཁོར་བ་འདིར་འཁོར་
ཆེ་ལྟའི་རྒྱལ་བོ་ཆངས་དབང་སོགས་དང་མིའི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་བོ་སོགས་ཀྱི་དབང་
ལྷག་ལྷན་སུམ་ཚོགས་པའི་འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེ་བ་འབྱུང་ཡང་ནི་ལྟར་འཇུག་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་
བཞིན་དུ་བསོད་ནམས་སམ་སྒྲིབ་པ་དང་རྒྱལ་བྱིམས་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བ་རྒྱུ་ཆགས་ཏེ་བར་
མ་ཆད་དུ་འབྱུང་བ་མིན་ལ། དུས་གང་ནས་བཟུང་སྟེ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མཐའ་
ལས་ཤིང་མཉམ་པ་སྟེན་ཞིའི་སྟུག་བསྟེན་ལས་རབ་ཏུ་དགོལ་བའམ་བསྐྱལ་ཏེ་སངས་རྒྱུ་ཐོབ་
པའི་ཕྱིར་དུ་ཕྱིན་དུག་ལ་སྒྲིབ་པར་དམ་བཅའ་བའི་དམ་བཅའ་དེ་ལས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་སྟུམ་པ་ཡི་

སེམས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཅུག་པའི་སེམས་དེ་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་ཏེ་མ་ཉམས་པར་བསྐྱང་བར་གྱུར་པ་
སྟེ་བསྐྱང་བར་བྱས་ན་དུས་དེ་ནས་བཟུང་སྟེ་གང་ཟག་དེ་གཉིད་ལོག་གསུམ་ཅིང་མོ་སོགས་བག་
མེད་པར་གྱུར་ཀྱང་སྤྱིན་སོགས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཤུགས་གོང་ནས་གོང་དུ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་གྱི་
ཆེ་ཞིང་ཟད་མི་ཤེས་པ་དུ་མ་ཞིག་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་ཆད་བཟུང་དུ་མེད་པ་རབ་ཏུ་འབྱུང་
ངོ། །དེ་ལྟར་ན་འདྲུག་སྟོམ་སྒྲངས་ནས་སྤྱིན་སོགས་ལ་དུས་དང་དུས་སྤྱི་ཅུང་ཟད་ཙམ་དུ་འདྲེ་མི་
སྒྱུར་ན་དགེ་བ་མི་འཕེལ་བར་མ་ཟད་དགེ་བ་ལ་མི་སྒྱུར་བའི་རྩ་ལྗོངས་གི་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་
གསུངས།

3 ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱབ་པ།

གསུམ་པ་ལུང་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱབ་པ་ལ། ལུང་གི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱབ་པ་དང་། རིགས་པའི་སྒྲོ་
ནས་བསྐྱབ་པ་གཉིས་ལས།

1 ལུང་གི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱབ་པ།

དང་པོ་ནི། འདྲུག་སྟོམ་ཐོབ་ཅིང་མ་ཉམས་པ་ལ་པན་ཡོན་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་འདྲི་ནི། དམིགས་ཡུལ་
སེམས་ཅན་གྱི་གྲངས་དང་། བསལ་བྱ་སྤྲུག་བསལ་གྱི་རྣམ་གྲངས་དང་། ཐོབ་བྱ་སངས་རྒྱས་
གྱི་ཡོན་ཏན་དང་། དུས་བསྐོས་པའི་ཡུན་གང་ལ་བསམས་ཀྱང་དབག་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་འཐད་པ་
བཞི་དང་བཅས་པར་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལག་བཟང་གིས་ནི་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་དམན་པ་
ཉན་རང་གི་ལམ་ལ་མོས་པའི་སེམས་ཅན་གང་ཞིག་ཁ་དྲང་བའི་དོན་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དེ་དག་
གིས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་པན་ཡོན་ངེས་པ་ལ་ངེས་པར་མཐོང་ཞིང་ཤེས་པའི་དོན་གྱི་
ཕྱིར་དེ་བཞིན་གསུགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལས། བདག་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་ཚོགས་
མཐའ་ཡས་པ་དེ་ལ་པན་པ་དང་བདེ་བའི་ཕྱིར་གོ་བཤོས་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་པ་
དང་བདེ་བར་དམིགས་པ་མཐའ་ཡས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་མཐའ་ཡས་པ་དག་བག་མེད་པར་གྱུར་

ཏམ། གཉིད་ཀྱིས་ལོག་ཀྱང་ཉིན་མཚན་དུ་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་ལ་འཁེལ་བ་དང་། རྒྱས་པར་དང་
ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །

(2) རིགས་པའི་སྒྲོན་ནས་བསྐྱབ་པ།

གཉིས་པ་རིགས་པའི་སྒྲོན་ནས་བསྐྱབ་པ་ལ། སྒྲོན་སེམས་ཀྱི་པན་ཡོན་རིགས་པའི་སྒྲོན་ནས་བསྐྱབ་
པ་དང་། འཇུག་སེམས་ཀྱི་པན་ཡོན་རིགས་པའི་སྒྲོན་ནས་བསྐྱབ་པ་གཉིས་ལས།

1 སྒྲོན་སེམས་ཀྱི་པན་ཡོན་རིགས་པའི་སྒྲོན་ནས་བསྐྱབ་པ།

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ནི་ཤེས་བྱ་ཤིན་ཏུ་ཤོག་གྱུར་ཡིན་པས་ཐམས་ཅད་མཆིན་
པ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་གཞན་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་ན་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལུང་
རྣམ་དག་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱིས་སྒྲུང་དོར་བྱ་བ་ལས་རིགས་པས་འཐད་པ་བསྐྱབ་ཏུ་མེད་ནའང་བྱང་
ཆུབ་སེམས་ཀྱི་པན་ཡོན་ནི་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་རྒྱལ་བས་ཀྱང་ཡང་ཡང་བསྐྱབས་པར་མཛད་པས་
ན་རིགས་པས་ཀྱང་བསྐྱབ་ནའང་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་ན་རིགས་པས་བསྐྱབ་པར་མཛད་
པ་སྟེ། སྒྲོན་བྱིས་བདག་མཛའ་པོའི་བྱ་བ་མེས་རྒྱ་མཆོར་ནོར་བུ་ལེན་དུ་འགྲོ་ཆེ་མས་གོས་ཀྱི་
མཐའ་ནས་བཟུང་སྟེ་དུས་པས་ང་རང་རྒྱ་མཆོར་འགྲོ་བ་ལ་བྱོད་ཀྱིས་བཀྲ་མི་ཤིས་པ་བྱས་ཏེ་དུ་
བར་ཟེར་ནས་མགོ་ལ་དོག་པས་བསྐྱབ་ནས་སོང་བས་རྒྱ་མཆོར་གྱུ་གཟིངས་ཞིག་ཆེ་ཞོས་ཤིང་
ལེབ་གཅིག་ལ་འཇུས་པས་མཆོ་སྤྱིང་ཞིག་ཏུ་ཐོན་ཏེ། དགའ་བའི་གྲོང་སོགས་རིམ་པར་བགྲོད་
ནས་མཐར་མགོ་ལ་ལྷགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་འཁོར་ནས་སྟག་བསྐལ་བཟོད་དགའ་བ་བྱུང་བས་དེའི་
རྒྱུན་ཀྱིས་མའི་མགོ་ལ་དོག་པ་བསྐྱབ་པའི་འབྲས་བུ་མྱོང་བ་རྣམས་ཀྱི་སྟག་བསྐལ་བདག་ལ་སྒྲིན་
ནས་དེ་དག་གིས་མི་མྱོང་བར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་བསམ་མ་ཐག་ཏུ་སྟག་བསྐལ་ལས་གྲོལ་ནས་ཤིང་ཏ་
ལ་བདུན་སྟོང་དུ་བདེ་ཆམ་མེར་འདུག་པ་ཆེ་འཕྲོས་ནས་ལྟར་སྒྲིས་སོ། །དེ་ལྟར་སྟོང་རྗེའི་སེམས་
ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཏུང་ཟད་རྣམས་ཀྱི་ཀླད་ནད་ཅམ་སྒྲིན་ལ་སོགས་པས་བསལ་ལཱ་ལྟ་སྟམ་དུ་བསལ་

ནས་སྒྱུར་བས་བསལ་བར་མ་བྱས་ན་ཡང་དེ་ལ་ཕན་འདོགས་པར་འདོད་པའི་བསམ་པ་དང་
 ལྷན་པས་ཏེ། དེ་ལ་བསོད་ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་ལྷན་པ་འབྱུར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 རྣམས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་རྩེ་རྩེ་སྟེ་རང་རང་སོ་སོ་བཞིན་
 ཏུ་འདི་ཕྱིའི་སྒྲུག་བསྐལ་ལམ་མི་བདེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཐའ་དག་མ་ལུས་པར་བསལ་བར་
 འདོད་ཅིང་། དེ་དག་རྩེ་རྩེ་ལའང་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
 དང་ལྷན་པ་ཉིད་ཏུ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་ལ་བསོད་ནམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་ལྷན་པར་འབྱུར་
 བ་ལྟ་སྟོན་ཀྱང་ཅི་དགོས་སོ། །བསམ་པ་བཟང་བའི་ཚུལ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་བཟང་བར་གྲགས་
 བ་པའམ་ཡང་ན་མ་ཡང་རུང་སྟེ་དེ་དག་གིས་རང་རང་གི་བྱ་འདི་ཆེ་རིང་ཞིང་ནད་མེད་པ་བཅན་
 ལྷག་མངའ་ཐང་སོགས་ཆེན་ཅི་མ་རུང་སྟེ་མ་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མིན་པ་སྤུ་ལ་འདིས་
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ན་ཅི་མ་རུང་སྟེ་མ་ལའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་འདྲི་འདྲའི་ཕན་སེམས་ཡོད་
 དེ་མེད་དོ། །དེ་དག་གིས་མི་ཤེས་པས་ལན་ནོ་སྟེ་མ་མངོན་ཤེས་ལྟ་དང་ལྷན་པའི་ལྟ་དང་རིག་
 པའི་གནས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཤེས་པའི་དྲང་སྟངས་ཀྱང་རུང་སྟེ་དེ་འདྲའི་བསམ་པ་མེད་ལ།
 དེ་དག་ལ་ཕན་སེམས་མེད་པས་མི་འབྱུང་ངོ་སྟེ་མ་ན། ཆངས་པ་རང་གི་མངའ་རིས་རྣམས་བདེ་
 བ་དང་ལྷན་འདོད་དང་། སྒྲུག་བསྐལ་དང་བྲལ་འདོད་སོགས་ཆངས་པའི་གནས་པ་བཞི་དང་
 ལྷན་པའི་ཆངས་པ་ལ་ཡང་དེ་དག་སངས་རྒྱུས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདྲི་ཡོད་དམ་
 སྟེ་མེད་དོ། །ལ་དང་མ་དང་ཆངས་པ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཉིད་ལ་སྟོན་ཆད་རང་གི་
 རོན་ཏུ་ཡང་སངས་རྒྱུས་ཐོབ་འདོད་འདྲི་འདྲའི་སེམས་ཁྱད་པར་ཅན་ཐ་ན་གང་ཅི་ཡང་མི་བའི་མི་
 ལམ་ཏུ་ཡང་མ་མིས་ཤིང་སྟེ་མ་ཕྱིར་ན་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་རོན་ཏུ་དངོས་སུ་གྲ་ལ་སྟེ་སྟེ་སྟེ་མི་
 རིགས་སོ། །ལྟ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་གཞན་རོན་ཏུ་ལྟ་ཅི་རང་གི་རོན་ཏུ་ཡང་མི་འབྱུང་
 རྒྱུའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རོན་སེམས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གང་ཡིན་པ་འདི་ནི་སེམས་

གྱི་རིན་ཆེན་སྟེ་རྣམ་རྟོག་གི་ནང་ནས་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་རྟོག་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་འདི་
 ཉིད་རང་རྒྱད་ལ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་སྟེ་སྒྲར་སྒྲིམ་མ་སྟོང་བའི་ངོ་མཆར་མྱད་ཅིག་སྟེ་མྱད་དུ་བྱུང་བ་
 ཞིག་དེ་རེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ཐོས་པ་དང་། དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཐུས་རང་རྒྱད་ལ་
 འབྱུངས་པ་འདི་ནི་ལྟ་ཡུལ་དཔག་བསམ་གྱི་ཕྱོག་པ་འདིག་རྟོན་མི་ཡུལ་དུ་སྒྲིམ་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་
 བྱི་མཐའ་ཡས་པའི་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དགའ་བདེ་མ་ལུས་པ་
 འབྱུང་བའི་རྒྱ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲུག་བསྐལ་གྱི་ནད་མ་ལུས་པ་སེལ་བའི་སྒྲན་
 ཆེན་པོ་འམ་རྩིར་གྱུར་པ་ཡི་རིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་སམ་ཡན་ཡོན་གང་ཡིན་
 པ་དེ་ལྟ་འདི་ཙམ་ཞེས་ཆད་ཀྱིས་རྩི་ལྟར་གཞལ་གྱིས་ལང་སྟེ་ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་སེམས་ཅན་
 གྱི་གངས་དང་སྒྲུག་བསྐལ་གྱི་རྣམ་གངས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་གཞལ་གྱིས་མི་ལང་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དཔལ་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གང་། །
 གལ་ཏེ་དེ་ལ་གཟུགས་མཆིས་ན། །ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཀུན་གང་སྟེ། །དེ་བས་ཀྱང་ནི་ལྟག་
 པར་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

[2] འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་པན་ཡོན་རིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱབ་པ།

གཉེས་པ་ནི། ཉིང་འདྲིན་རྒྱལ་པོ་ལས། བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་གཏམས་པའི་ཞིང་དག་ན། །མཆོད་
 པ་རྣམ་མང་དཔག་མེད་ཅི་ཡོད་པ། །སྒྲིམ་མཆོག་རྣམས་ལ་ཉིན་རེར་རྟག་མཆོད་པས། །བྱམས་
 པའི་སེམས་ལ་གངས་དང་ཆར་མི་ཡོད། །ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱིས་སེམས་
 ཅན་ལ་བདེ་བ་དང་ལྷན་འདོད་ཀྱི་པན་པར་བསམ་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་བདུན་ལ་སོགས་
 པས་སངས་རྒྱས་བཙུག་པའི་ལྷན་འདས་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་བྱས་པ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་
 འབྱུར་ན། །ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་དོན་ཏེ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲིན་སོགས་བྱིན་དུག་ལ་དངོས་སུ་སྒྲོར་བ་བརྩོན་པ་ནི་སངས་

རྒྱལ་མཚོད་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སྒྲོས་ཅི་དགོས་སོ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོ་ཐུང་བ་
 ཅད་མང་བ་ལོངས་སྟོང་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་འདི་ཕྱིའི་སྤྲུལ་བསྐལ་མི་འདོད་པས་འདོད་པར་
 འདོད་པའི་སེམས་ཡོད་ཀྱང་། ཞེ་འདོད་དང་ལག་ལེན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་ནས་སྒྲིག་གཅོད་པ།
 མ་ཕྱིན་པ་ལེན་པ་སོགས་མི་དགེ་བ་བཅུ་དང་དུ་སྒྲངས་ནས་འདི་ཕྱིའི་སྤྲུལ་བསྐལ་ཉིད་ལ་ཕྱེ་མ་
 ལེབ་མར་མེ་ལ་མཚོངས་པ་བཞིན་དུ་མངོན་པར་རྒྱག་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོ་རིང་བ་ནད་མེད་པ་
 ལ་སོགས་པའི་འདི་ཕྱིའི་བདེ་བ་འདོད་ཀྱང་དེའི་ཐབས་སྒྲུང་དོར་ལ་སྒྲོངས་ཤིང་གཉི་སྤྲུལ་པས་
 དགེ་བཅུ་མི་སྤྲུབ་པར་མ་ཟད་མི་དགེ་བ་སྤྲོ་ཚོགས་བྱས་ཏེ་རང་གི་འདི་ཕྱིའི་བདེ་བ་དགྲ་བོ་མཐོང་
 བ་ལྟར་འཛོམས་པར་བྱེད་དོ། །དེས་ན་སེམས་ཅན་གང་ཞིག་རྒྱ་དང་བཅས་པའི་བདེ་བས་ཐོངས་
 ཤིང་དབུལ་བ་དང་། སྤྲུལ་བསྐལ་རྒྱ་འབྲས་མདུ་པོ་དང་ལྷན་ཞིང་ཉམ་ཐག་བ་དེ་དག་ལ། བྱམས་
 པ་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བ་ཀུན་གྱིས་ཆོམ་པར་བྱེད་པ་དང་།
 ཉིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་འདི་ཕྱིའི་སྤྲུལ་བསྐལ་ཐམས་ཅད་རྒྱན་གཅོད་པར་བྱེད་ཅིང་། ཤེས་
 རབ་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་སྒྲུང་དོར་གྱི་གནས་བསྟན་ནས་རྒྱ་འབྲས་སྒྲུང་དོར་ལ་སྒྲོངས་པའི་གཉི་སྤྲུལ་
 ཀྱང་ནི་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡི་རྒྱ་དེ་དང་དགེ་བ་སྒྲོ་བས་མཚུངས་གཞན་གྱི་ལྟ་ཡོད་དེ་མེད་ལ། བདེ་
 བ་བསྐྱབ་ཅིང་སྤྲུལ་བསྐལ་སེལ་བ་དང་། སྒྲུང་དོར་གྱི་གནས་སྟོན་པ་དེ་འདྲའི་ཕན་འདོགས་པའི་
 བཤེས་ཀྱང་གྲ་གྲ་ལྟ་ཡོད་དེ་མེད་ཅིང་འབྲས་བུ་བསོད་ནམས་ཀྱང་བྱང་རྒྱུབ་གྱི་སེམས་དེ་དང་འདྲ་
 བར་གྲ་ལྟ་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །དེས་ཕན་ཡོན་བསྟན་ཟིན་ལ། དེ་ལྟར་ཕན་ཡོན་ཤེས་པའི་དོན་པོ་
 རིན་ཆེན་བྱང་རྒྱུབ་གྱི་སེམས་དེ་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མི་སྦྱེད་པའི་ཐབས་མེད་ངེས་སྟེན་ནས་རང་
 གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མ་སྦྱེས་པ་བསྦྱེད་པར་བྱེད་པ་དང་། སྦྱེས་པ་མི་ཉམས་ཤིང་གོང་འཕེལ་དུ་བྱེད་
 པའི་ཐབས་ལ་བཀའ་བ་ཟས་དང་སྒྲོམ་པ་རྒྱལ་གདུང་བ་ལྟ་བུའི་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ཆེན་པོ་
 སུས་ཀྱང་བསྒྲིག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་བྱུང་ན་ཕན་ཡོན་ཤེས་པའི་དོན་འབྲས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་གཞན་དུ་

བཤད་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་ཅི་ཡང་མི་པན་པས་སེམས་སྟོག་ནས་ཡང་ཡང་བསྒྲུལ་དགོས་གསུངས།

༡ སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་ལྔ་ན་གྱི་གང་ཟག་གི་ཆེ་བ།

གསུམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་རྒྱུད་ལྔ་ན་གྱི་གང་ཟག་གི་ཆེ་བ་ནི། སྒར་ཟས་ནོར་སྟོགས་ཀྱིས་པན་བཏགས་པ་ལ་བྱིས་འདིས་པན་བཏགས་སོ་ཞེས་ཚུར་ལན་ཕྱེན་པ་གང་ཡིན་པ་དྲེ་ཡང་། བྱས་པ་ཤེས་ཤིང་དྲིན་བཟོ་བའི། མི་ལ་དཔལ་མགོན་ཉི་ལར་གནས། ཞེས་བྱས་པ་ཤེས་པ་ལ་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་སྟོགས་ཡོན་ཏན་ཡང་ཆེ་ཞིང་དེ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་ན་བསྟོད་ཅིང་བསྟགས་པར་འོས་ན། སྒར་རང་གིས་པན་མ་བཏགས་ཤིང་པན་བསྐྱེད་པར་སྟས་ཀྱང་མ་བཅོལ་བཞིན་དུ་འདི་བྱི་ཀྱན་དུ་ལེགས་པའམ་པན་བདེའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་མཆོད་ཅིང་བསྟོད་དེ་བསྟགས་པར་འོས་པ་སྟོས་ཅི་དགོས་སོ། །དཔེ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་ངོ་ཤེས། ཞེས་པ་ལྟར། དཔེ་ལས་དོན་ལྟག་པར་ཤེས་པ་ཡུལ་དམན་པ་བརྒྱའམ་སྟོང་ལ་སྟོགས་པ་འགྲོ་བ་ཉུང་ཟད་ཙམ་ལ་ནད་མའི་ཞེས་ལོའམ་སྒྲ་བ་ཉིན་བཞིན་ནར་མ་སྟེ་རྒྱུན་མ་བཅད་པའི་ཟས་སྦྱིན་པའམ་སྦྱོར་བ། དེ་ཡང་། དུས་དམན་པ་བྱ་རྟོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཅིག་མ་ལ། དངོས་པོ་དམན་པ་ཡོན་འབྲལ་བ་མེད་པའི་ཟས་ཙམ་སྦྱིན་པར་བྱེད་པ་དང་། སྦྱོར་བ་དམན་པ་བརྒྱུད་དེག་ལ་སྟོགས་བརྟན་བཅོས་དང་བཅས་པའི་སྟོན་ན། པན་འདོགས་པ་དམན་པ་ཉིན་བྱེད་ཙམ་ལ་ལྟོ་འགྲངས་པར་བྱེད་པ་ཡི་སྦྱིན་བདག་ལ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་སྦྱིན་གཏོང་བྱ་ཆེན་པོའི་དགོ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲེ་བོ་མང་པོས་བསྟོད་ཅིང་བཀྱར་བར་འོས་པ་ཡིན་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་དེ་ལྟར་ཡུལ་དམན་པ་མ་ཡིན་པ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཀྱངས་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ལ་དུས་དམན་པ་མ་ཡིན་པ་དུས་རིང་པོ་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ། དངོས་པོ་དམན་པ་མ་ཡིན་པ་བདེ་བར་གསེགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདེ་བ་སྒྲ་ན་མེད་པ། སྦྱོར་བ་དམན་པ་མ་ཡིན་པ་ཞི་ཞིང་གུས་པ་དང་བཅས་པའི་སྟོན་ན། པན་འདོགས་

བ་དམན་པ་མ་ཡིན་པ་བྱུང་བར་ཅན་རང་རང་གི་ཡིད་ལ་གང་ཅི་བསམ་པ་མཐའ་དག་མ་ལུས་པ་
 རྫོགས་པར་བྱེད་པ་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་རྟག་ཏུ་སྦྱོན་པ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་གཏོང་བའི་སྦྱོན་བདག་
 བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་བསྟོད་ཅིང་བཀྲར་བར་འོས་པ་སྦྱོས་ཅི་དགོས་སོ། །སེམས་
 ཅན་གང་སྟེ་ཞིག་གིས་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་འདྲའི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་སྦྱོན་
 པའི་སྦྱོན་བདག་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ལུས་དག་གིས་གཞོན་པ་ལྟ་ཅི། གལ་ཏེ་ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་པས་འདི་
 ལ་མ་རུང་བ་ཞིག་བྱུང་ན་སྟམ་པའི་ངན་སེམས་ཙམ་ཞིག་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་དེ། ངན་སེམས་
 བསྐྱེད་པའི་གངས་བཞིན་ཏེ་ཞེས་འདིར་སྦྱོས་བྱ་སྟོབས་ལྡན་གྱིས་སེག་ལ་གཅིག་བརྒྱབས་པའི་ཡུན་
 ཏུ་ག་ཅུ་ཅ་བཞིར་བཞོས་པའི་ཡུན་གཅིག་ཏུ་ས་མཐའ་སྐད་ཅིག་མ་སྟེ། དེའི་གངས་རི་སྟེང་ཡོད་པ་
 དེ་སྟེང་གི་བསྐྱལ་པར་ནི་དཔྱལ་བར་སྟག་བསྐལ་ཆེན་པོ་མེད་ཞིང་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བ་
 པས་གསུངས་ཏེ། རབ་ཏུ་ཞི་བ་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ་བྱང་རྒྱལ་
 སེམས་དཔའ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལ་ཁོང་ཁོ་བ་དང་བརྟན་པའི་སེམས་ཅི་ཙམ་པ་དེ་སྟེང་གི་
 བསྐྱལ་པར་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བར་གནས་པར་གོ་ཆ་བགོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འོན་
 ཏེ་སེམས་ཅན་གང་སྟེ་ཞིག་གིས་ཡིད་རབ་ཏུ་དགའ་ཞིང་དང་བའི་སེམས་ཀྱིས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
 དཔའ་དེའི་ཞལ་དུ་བལྟ་བར་བྱེད་ན་དེ་ཡི་འབྲས་བླ་ནི་དེའི་ཡུན་གྱི་སྐད་ཅིག་གི་གངས་དེ་སྟེང་
 ལས་ལྟག་པའི་བསྐྱལ་པའི་གངས་སྟེ་དགའ་ལྡན་ལྟའི་བདེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེ་བས་ན་
 ངན་སེམས་ཀྱི་འབྲས་བླ་དེ་བས་ལྟག་པར་འཕེལ་བ་སྦྱེ་སྟེ། ངེས་པ་དང་མ་ངེས་པར་འཇུག་
 པའི་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་བཟུང་ནས་གལ་ཏེ་ཕྱོགས་བཅུའི་
 འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མིག་ལྟར་བར་འགྱུར་ལ། ཡོངས་
 སྟེ་བརྟག་པ་བཟུང་སྟེ་རིགས་ཀྱི་སྤུམ་རིགས་ཀྱི་སྤུ་མོ་གང་ལ་ལས་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་
 ཅད་ལ་བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱིས་དེ་དག་གི་མིག་བསྐྱེད་པ་བས། འཇམ་དཔལ་རིགས་ཀྱི་སྤུམ་

རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་གཞན་གང་གིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལ་དད་པའི་
སེམས་ཀྱིས་བལྟ་ན། འདི་ནི་དེ་བས་བསོད་ནམས་ཆེས་གྲངས་མེད་པ་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །རྒྱལ་སྤྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་དྲོ་གལ་ཏེ་ཁ་ཟས་མེད། རྒྱབ་གོས་མེད། ལག་
ནོར་མེད། མི་གི་ཕྱགས་འཐོར། ནད་གདོན་དག་འདྲེའི་གཞོན་འཛེ་སྟགས་རྒྱུན་ངན་ཆེན་པོས་
ཀྱང་ཞེས་ཆེན་པོ་ཇི་ཅམ་བྱུང་ཡང་ལྟས་ངན་གཡང་དུ་འགྲུག་ཅིང་རྒྱུན་ངན་གྲོགས་སུ་འཆར་པའི་
གང་ཟག་ཡིན་པས་ན། ཆོས་ཀྱི་བར་ཆད་དུ་མི་འགྱུར་བས་སྤྲིག་པ་མི་འབྱུང་བར་མ་ཟད་སྤྲིག་
པའི་ཕྱགས་མ། དགེ་བའི་བསྐྱལ་མར་གྱུར་ཏེ་དེས་འབྱུང་དང་བྱམས་སྦྱིང་རྗེ་སྟགས་དགེ་བ་དང་
གིས་གོང་དུ་འཐེལ་བར་འགྱུར་ཏེ་དཔེར་ན་རྒྱལ་བ་སྦྱིན་པ་ལ་དགའ་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་གཙུག་ན་
ནོར་བུ་བཞེན་ནོ། །དེ་ཡང་བྱང་སེམས་སྦྱིང་སྟོབས་ཞན་ཅིང་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པ་རྣམས་ནི་རྒྱུན་
ངན་སྤྱོད་ཀྱི་བྱང་ཡང་མི་བཟོད་པ། སྟོ་འགྲངས་ཉི་མས་དྲོས་ཆེ་ཆོས་པའི་གཟུགས། རྒྱུན་ངན་
ཐོག་དུ་བབ་ཆེ་བ་མལ་པ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྟོ་བརྟན་ཅིང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་
རྣམས་ནི། ཐོགས་མེད་ཀྱིས། སྟོན་བཅུད་སྤྲིག་པས་གང་བའི་ཆོ། རྒྱུན་ངན་བྱང་ཆུབ་ལམ་དུ་
བསྐྱུར། ཞེས་སྟགས་གསུངས་པ་ལྟར། བ་ཆ་སྟག་བསྐྱལ་དག་འདྲེ་སྟགས་རྒྱུན་ངན་ཅི་བྱང་ཡང་
དེའི་དབང་དུ་མི་གཏོང་བར་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་གྲོགས་སུ་འགོ་བའི་མར་མེ་དང་ནགས་ཀྱི་མེ་ལ་
རྒྱང་གིས་རིམ་བར་གཞོད་པ་དང་གྲོགས་སུ་འགོ་བའི་ལྟ་བུའོ། །གང་ཟག་མཆོག་དམན་གང་ལ་
སེམས་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་དམ་པ་སྤྱིད་ཞིའི་རྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད་
པའི་རིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དྲེ་སྦྱོས་པར་གྱུར་པ་དེ་ཡི་སྒྲུབ་པ་སྟོ་གསུམ་གྲས་པ་ཆེན་པོའི་སྟོ་
ནས་ཞི་བ་ལྟས་ཕྱག་འཛལ་ཞིང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་ལ་བརྟན་ཐབས་ལ་སྟགས་པའི་
གཞོན་པ་བྱས་ཀྱང་། བཟང་འབྲེལ་ཆེ་གཅིག་སངས་རྒྱས། ངན་འབྲེལ་འཁོར་བ་མཐའ་ཅན་
ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་སྦྱིང་རྗེ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཐབས་མཁས་དང་སྟོན་ལམ་ཀྱི་སྟོབས་

གྱིས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བ་དང་འབྲེལ་བ་སྟེ་ཐོབ་པར་མཛད་དེ་དཔེར་ན་བྲང་
 སྒོར་བཟོད་པར་སྦྱ་བ་དང་། རྒྱལ་པོ་བྱམས་པའི་སྟོབས་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ནུམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་
 འབྲེལ་ཚད་དོན་དང་ལྷན་པས་འདི་ཕྱིའི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་པའི་འབྲུང་གནས་སྦྱིས་བྱ་དམ་པ་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནུམས་ལ་སྦྱབས་སུ་མཆི་ཞེས་སྦྱབས་སུ་སོང་བ་ལྟར་བདག་ཅག་གིས་
 གྲང་རྒྱལ་སྐས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནུམས་ལ་བྱག་འཛལ་ཞིང་སྦྱབས་སུ་འགོ་བར་བྱའོ། །འོ་
 ན་གོང་ཏུ་བྱང་སེམས་ལ་ངན་སེམས་བྱས་པས་དཔྱལ་བར་སྦྱེ་ཞེས་དང་། འདིར་གཞོད་པ་བྱས་
 པས་བདེ་བ་དང་འབྲེལ་ཞེས་པ་གཉིས་མི་འགལ་ལམ་ཞེན་མི་འགལ་ཏེ། རྩ་མ་ནི་ལས་འབྲས་
 བསྐྱེམ་མེད་ཡིན་པའི་ངོས་ནས་ངན་སེམས་གྱིས་འབྲལ་ཏུ་དཔྱལ་བར་སྦྱེ་བ་ལ་དགོངས་པ་དང་།
 འདིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟིང་རྗེ་དང་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་གྱིས་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་སྟོན་
 ལམ་དབང་བཙན་པས་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་
 རྒྱུད་ལྷན་ལ་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་ཤེས་པའི་དོན་པོ་རང་གིས་བྱང་སེམས་ནུམས་ལ་སྤར་སྟོན་གསུམ་
 གྱི་ཉེས་པ་གང་བྱས་ལ་བཤགས་སྟོམ་བྱེད་ཅིང་སྦྱབས་སུ་འཛིན་ན་དོན་འབྲས་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི་
 ཤེས་ཤིང་བཤད་པ་ཙམ་གྱིས་ཅི་ཡང་མི་འོང་བས་སེམས་ཐོག་ཏུ་བླངས་ཏེ་བསྟོམ་དགོས། དེའང་
 སྦྱིར་བོད་འདི་འཕགས་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་གདུལ་ཞིང་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཏུ་གསུངས་
 ཤིང་དེང་སལ་ཆེར་དབང་མ་ཐོབ་པའང་མེད་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྟར་བཙས་འགོ་བའི་
 བྱག་མཆོད་གྱི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མང་པོ་དང་ལྷན་པའི་གང་ཟག་བྱུང་
 པར་ཅན་ཞིག་ཡིན་ལ་མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཡིན་པས་དེ་དག་ལ་རང་གིས་སྟོན་ཆད་
 འོག་ལྟ་སྟོ་སྦྱར་སོགས་བྱས་པ་ཡོད་ན་བཤགས་སྟོམ་བྱ་ཞིང་། དེང་ཕྱིན་ཆད་དག་སྤར་སྦྱང་བ་
 དང་བྱག་མཆོད་དང་སྦྱབས་གནས་སུ་འཛིན་དགོས་ཏེ། སྟོགས་མའི་དུས་ན་བྱང་སེམས་ནུམས་
 ལ་གང་ཟག་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་པ་ཤིན་ཏུ་འབྱུང་ཏེ་བར་མདོ་ལས་གསུངས་པས་ན་སེམས་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚིག་འབྲེལ་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལུང་།

ཅན་གྱི་སྟོན་ལ་མི་ལྟ་བར་དག་སྒྲུངས་པ་གལ་ཆེ་སྟེ་རྒྱ་གར་གྱི་བམ་ཟེ་ལྷ་བ་ལྟར་འདོན་པ་
ནམས་ཀྱིས་ལྷ་བ་ཉ་བ་ལ་ཕྱག་མི་བྱ་བར་ཆོས་ཀྱི་ལྷ་བ་ལ་ཕྱག་བྱ་བ་ལྟར་བྱང་སེམས་ལ་ཕྱག་བྱ་
བར་གསུངས་པ་དང་། གལ་ཏེ་ཉེས་པའི་སྟོན་ཞིག་ཡོད་ན་ཡང་དེ་འདྲས་བྱས་ཡིན་པའི་བྱིར་
ལམ་བསྐྱོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཟད་དེ་སངས་རྒྱས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་དང་པོ་ནས་སྟོན་མེད་
པ་ཞིག་གིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཉེས་སྟོན་ལ་མི་བལྟ་བ་འདི་གལ་
ཆེ་བའི་མན་ངག་ཡིན་གསུངས།

༡ ལེའུ་མཆན་སྟོས་པ།

ལེའུ་མཆན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཕན་
ཡོན་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེའུ་དང་པོའོ། །

གཉིས། སྒྲིག་པ་བཤགས་པའི་ལེའུ།

ལེའུ་གཉིས་པ་སྒྲིག་པ་བཤགས་པའི་ལེའུ་ལ། གཞུང་དང་མཆན་ནོ།

༡ གཞུང་དངོས་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ། མཆོད་པ་འབུལ་བའི་ཡན་ལག་ ཕྱག་འཆལ་བའི་ཡན་ལག་ རྒྱབས་སུ་འགོ་བའི་
ཡན་ལག་ སྒྲིག་པ་བཤགས་པའི་ཡན་ལག་དང་བཞི་ལས།

(༡) མཆོད་པ་འབུལ་བའི་ཡན་ལག

དང་པོ་ལ། དངོས་སུ་འབྱོར་བའི་མཆོད་པ། ཡིད་ཀྱིས་སྒྲུལ་པའི་མཆོད་པ། སྟོན་ལམ་སྟོབས་ཀྱི་
མཆོད་པ། སྒྲ་ན་མེད་པའི་མཆོད་པ། བསྟོད་པ་དབྱངས་ཀྱི་མཆོད་པ་དང་ལྔ་ལས།

1 དངོས་སུ་འབྱོར་བའི་མཆོད་པ།

དང་པོ་ལ། བདག་པོས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་མཆོད་པ། བདག་པོས་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བའི་
མཆོད་པ། ལུས་འབུལ་བའི་མཆོད་པ་དང་གསུམ་ལས།

(1) བདག་པོས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་མཆོད་པ།

དང་པོ་ནི། ཡོན་ཏན་གྱི་བྱུང་པར་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྟན་པའི་རིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་རྒྱ་མེད་
 རྒྱུན་མེད་དུ་མི་འབྱུང་བས་རྒྱ་ཆོག་ས་ཆོད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་མགོན་པོ་སྤྱུབ་ཀྱིས་ཆོག་ས་ཆོད་གས་
 པ་དང་། ཐོག་ས་མེད་ཀྱིས་སེམས་དྲངས་བ་ཞིག་གི་རྒྱུད་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱེ་བར་གསུངས་
 ཤིང་། ཆོག་ས་བསགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་མཆོད་པ་ཡིན་ཞིང་མཆོད་པ་རྣམ་དག་ཞིག་
 བཤམས་པས་སེམས་དྲངས་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་སྟོན་མཉམ་མེད་ཇོ་བོ་རྗེར་བོད་
 ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཞུས་པ་ན་མཆོད་པ་ཤོམས་གསུངས། བཤམས་པ་ན་འདི་འདྲས་མི་འོང་
 གསུངས་ནས་མ་གནང་། ཡང་བཤམས་པ་ལའང་དེ་ལྟར་གསུངས། ཡང་དེ་བས་ཆེར་བཤམས་
 པ་ན་འོང་ཙམ་གསུངས་ནས་གཞོད་གནང་བས་ན་མཆོད་པ་འདི་གལ་ཆེའོ། །དེས་ན་རང་ལ་གང་
 ཡོད་ཀྱི་ཡོངས་སྟོན་ཆ་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་ཆ་གཅིག་རང་གི་འཛོེ་བའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་བཞག་ནས་ཆ་
 གཉིས་དགོན་མཆོག་གི་མཆོད་པར་སྦྱོར་དགོས་པར་གསུངས། མཆོད་པ་དེ་ཡང་དག་པ་རྣམ་པ་
 གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་མཆོད་དགོས་ཏེ། བསམ་པ་དག་པ་ནི། རིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དྲེ་
 རང་རྒྱུད་ལ་བཟུང་བ་འཇམ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རམ་ཆེད་དུ་འབུལ་བའོ། །ཞིང་དག་པ་ནི།
 ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་གསེགས་པ་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྟན་འདས་
 རྣམས་དང་། གང་ཞིག་གང་གིས་ཆགས་བྲལ་བ། །བདེན་གཉིས་མཆོན་ཉིད་ཅན་དེ་ཆོས། །
 ཆགས་བྲལ་ཉིད་ནི་འགོག་པ་དང་། །ལམ་གྱི་བདེན་པ་དག་གིས་བསྟུས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
 གང་གིས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བར་བྱེད་པ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དང་། གང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་
 འགོག་པའི་བདེན་པ་སྟེ་དམ་པའི་ཆོས་དགོན་མཆོག་དྲི་མ་མེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྣམས་ས་དང་པོ་ཐོབ་ཆེ་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་གཉིས། གཉིས་པར་
 སྦྱོར་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོག་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་ཅན་རྣམས་ལ། དངོས་

པོ་དག་པ་ནི། ལེགས་པར་རྟེ་རྒྱ་བཟང་བ་སྤྲས་གཙང་བཞོད་ལེགས་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱ་བཟང་བ་
ལོག་འཛོད་དང་སྟེག་པས་མ་བསྐྱབས། ང་རྒྱལ་དང་ངོམ་ཚོས་སུ་མ་སོང་། སེར་སྤྲ་དང་འཇུར་
འགོགས་ཀྱིས་མ་བཅིང་བ་དང་། གཙང་སྤྲ་དང་བཅས་པས་སྤྲས་གཙང་བ་རང་ལ་ཡོད་ཚེད་
ཀྱི་དངོས་པོ་གང་ལེགས་གང་གཅེས་གང་དཀོན་པ་དེས་མཚོད་ན་སེར་སྤྲའི་གཉེན་པོར་ཡང་འགོ།
གཞན་དུ་བྱུང་གི་སྤྲ་ས་དང་ལོ་མའི་སེར་ས་སོགས་ཀྱིས་མཚོད་ན་བསོད་ནམས་འཛད་པའི་རྒྱར་
འགོ་བས་མི་རུང་ངོ། །བཞོད་ལེགས་པ་སྟེ་མཐོ་དམན་མེད་པར་ཁོད་སྟོམས་པ། ཡོ་འབྱོགས་
མེད་པར་བྱང་བ། བདུན་ཚར་སོགས་བྱི་དོར་བྱས་པ། ལེགས་པར་བཀའ་བ་ཞིག་དགོས་ཀྱི།
རྒྱ་སོགས་ཀྱིས་མ་ཁེངས་ན་ལོངས་སྟོན་དབུལ་བའི་ཉེས་པ་དང་། བྱིར་བོ་ན་རྒྱལ་བྲིམས་འཆལ་
བའི་ཉེས་པ་འབྱུང་ཞིང་། ཡོན་ཆབ་རྩ་མཚོད་ནས་འཐོར་བས་སྒྲན་ནད་འབྱུང་བ་སོགས་སྟོན་
དང་བྲལ་བར་བཤམས་ནས་མཚོད་དགོས་སོ། །

2 བདག་པོས་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བའི་མཚོད་པ།

གཉིས་པ་ནི། བྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་མཁོ་དགའའི་དཔལ་འབྱོར་རང་གིས་མཐོང་
ཐོས་གང་ཡོད་འབུལ་བ་སྟེ། འདི་དག་གི་རྣམ་པ་ཡིད་ལ་བྱན་པའམ་མིང་ཙམ་མམ་དེ་དང་དེ་ལྟ་
སྤྱོད་པས་འབུལ་བ་ཡིན་ནོ་སྟམ་པས་ཚོག་ལ། དེ་ཡང་དངོས་པོ་གང་དང་གང་འབུལ་ན་དག་
པའི་ཞིང་དང་ལྟ་སྤྱོད་མི་སོགས་མཐའ་ཡས་པའི་ཞིང་རྣམས་སུ་བད་མ་དཀར་པོ་དང་མཚན་ར་དང་
ལྷུའལ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་དང་ཐང་ལས་སྤྲས་པའི་མེ་རྟོག་རི་སྟེད་ཡོད་པ་དང་བེལ་དང་ལྷ་སྤྲ་དང་
ནས་འབྲས་གོ་ལ་སོགས་པ་འབྲས་སུ་རི་སྟེད་ཡོད་པ་དང་། སྤྲན་གྱི་རྒྱལ་པོ་གི་མི་དང་བཟང་
བྱུག་སོགས་ལ་སྤྲན་ཅི་སྤྲན་དོ་སྤྲན་ལུམ་སྤྲན་གྱི་རྣམ་པ་འམ་རིགས་སུ་གཉོགས་པ་གང་དག་ཡོད་
པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་དགོས་འདོད་ཀྱན་འབྱུང་གི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་
དང་། བེའུ་དང་། ལྷ་རྒྱ་ལྟོ་ལ་ལ་སོགས་པའི་རིན་ཆེན་གང་རི་སྟེད་ཡོད་པ་དང་། མདོ་ལས།

བསེལ་དང་ཞིམ་དང་ཡང་དང་འཇམ། །དྲངས་པའི་ཆུ་ནི་དྲི་མ་མེད། །འབྲུང་ན་ལྟོ་ལ་མི་གཞོན་
 ཅིང་། །མགོན་པ་ལ་ནི་མི་གཞོན་པ། །ཞེས་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྟན་གྱི་ཆུ་མཚོ་མ་དྲོས་པ་དང་དེའི་
 རྩོགས་བཞི་ནས་ཤར་གཏོ། ལྟོ་སེན་རྩ། ལུབ་པརྩ། བྱང་སེ་ཏ་ལྟེ་ཁ་འབབ་གྱི་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་
 བཞི་དང་། རོལ་བའི་མཚོ་བདུན་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་གཙང་མ་ཡིན་དུ་འོང་བ་ཅི་ཡོད་དང་། མཉམ་
 མེད་ཐོབ་སྐྱེད་འདིར་ཆུ་ལེགས་པས་འདི་ཉིད་གཅིག་སྤྲིའི་ཆོགས་བསགས་ཀྱང་ཆོག་ཅེས་
 གསུངས། དེ་ལྟ་ཆེན་སྣ་བཞི་ལས་གྲུབ་པའི་རིའི་རྒྱལ་བོ་རི་རབ་དང་གསེར་གྱི་རི་བདུན་ལ་
 སོགས་པའི་རི་བོ་དང་ནི་དེ་བཞིན་དུ་ནགས་ཚལ་གྱི་མཐོངས་ཞེས་མཐའ་ཙན་དན་སོགས་གྱིས་
 བསྐྱོར་བའི་དབེན་གནས་ཉམས་དགའ་བ་དང་། ས་ལྟོགས་གཡའི་མཛུལ་ཕྱིས་པ་ལྟ་བུ་ལ་མེ་
 རྟོག་སྣ་ཆོགས་བརྒྱ་བས་མཛེས་པ་ཉིན་མོ་མའི་རྒྱ་འབྲུལ་དང་མཚན་མོ་སྤྲིའི་ཅ་ཅོ་མེད་པས་དབེན་
 ཞིང་ཉམས་དགའ་བ་རྣམས་དང་། ལྟོན་པའི་ཤིང་མེ་རྟོག་ཁ་དོག་སྣ་ཆོགས་པའི་རྒྱན་གྱིས་སྤྲེལ་
 ཤིང་སྤྲད་པ་ལྟེ་ཕ་ཆོམ་བཞོད་པ་ལྟར་མཛེས་པ་དང་། ཤིང་གང་ཞིག་རྒྱན་འབྲུམ་ལ་སོགས་པ་ཁ་
 དོག་དང་དྲི་རོ་ལུན་སྤྲེལ་ཆོགས་པའི་འབྲས་བུ་བཟང་ལ་མང་བའི་ལྗིད་གྱིས་ཡལ་ག་རྣམས་དུད་
 པ་ལྟེ་དམའ་བར་འདུག་པ་དང་། ལྟ་དང་གྲུ་ལ་སོགས་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་ཡང་ཙན་
 དན་ས་མཚོག་ལ་སོགས་པའི་དྲི་ཡི་ཤིང་དང་ནི། ཨ་ག་རུ་ལ་སོགས་པའི་ལྟན་སྤྱིས་དང་། སྤྲེལ་
 བྱང་གི་སྤྱོད་དང་། ཡོངས་འདུས་ས་བརྟོལ་གྱི་ལྟོན་པ་སོགས་སྤྱོད་ཅི་ལྟར་དཔག་ཅིང་བསམ་པ་
 ཐམས་ཅད་འབྲུང་བས་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དང་། བདེ་བ་ཙན་གྱི་ཞིང་ལ་སོགས་པར་གསེར་
 ལ་སོགས་པའི་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་བདུན་ལས་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་རིན་ཆེན་སྣ་ཆོགས་གྱི་ཤིང་དང་།
 གཤོལ་གྱིས་མ་སྤྲོས་ཤིང་ས་བོན་མ་བཏབ་པར་རང་འབྲུངས་པའི་འབྲས་སྣ་ལུ་ལ་སོགས་པའི་
 ལོ་རྟོག་གི་རྣམ་པ་མང་པོ་དང་། དེ་དག་ལས་གཞན་ཡང་རེ་རེ་ནས་བརྗོད་གྱིས་མི་ལང་བའི་
 མཚོན་པར་འོས་པའི་རྒྱན་གྱི་རྣམ་གངས་ཅི་སྟེད་ཡོད་པ་རྣམས་དང་ནི། གྲགས་པའི་མཚོ་ཆེན་

བཞི་དང་། དྲི་མེད་མདངས་ལྟན་གཡུ་ཡི་མཚོ་ལ་སོགས་པའི་མཚོ་ཆེན་པོ་ཁ་དོག་སྒྲ་ལྟ་བུ་སྒྲས་
བརྒྱན་པ་དང་རྫིང་བྱ་རྒྱུད་ལུ་མང་པོ་བྲམས་བརྒྱན་པ་དང་དེ་དག་ལ་རང་པ་དང་བཞད་ལ་སོགས་
པའི་བྱ་རིགས་སྒྲ་ཚོགས་དྲུང་གི་མདོག་ལྟར་དཀར་བ། གསེར་གྱི་མདོག་ལྟར་སེར་བ། བྱ་ཕྱི་
མདོག་ལྟར་དམར་བ། གཡུ་ཡི་མདོག་ལྟར་ལྗང་བ་ལ་སོགས་པས་མཛེས་པའི་སྒྲ་སྒྲག་རོམས་
གིང་གིན་ཏུ་སྟན་པའི་སྒྲ་སྟན་སྟོགས་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ལྟན་པ་དང་། ཤར་ཉི་ཟླ་གཉིས་
ཀྱི་སྟོན་མེ་འོད་ལམ་མེ། ལྟ་ཅན་དན་ནགས་ཀྱི་བདུག་སྟོན་དྲི་ཞིམ་ཕུལ་ལ། རྩབ་གངས་དཀར་
མར་གྱི་ལྟ་བཤོས་དཀར་སེང་རེ། བྱང་རྩ་ཆབ་སྟོན་མའི་མཚོད་ཡོན་དྲངས་སེང་རེ་བ་ལ་སོགས་
པ་གང་རི་སྟེད་ཡོད་པ་རྣམས་ལས། མེ་དོག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་རེ་རེ་ཡང་གངས་ཀྱི་བྱུང་པར་
ནམ་མཁའ་རབ་འབྱམས་ཁམས་ཀྱི་མཐས་གདུགས་པ་སྟེ་ཆད་མེད་པའི་ནམ་མཁའི་གར་བྱབ་
ཏུ་བྱབ་ཅིང་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པའི་བྱུང་པར་བདག་པོའི་ཡོངས་སྒྲ་
བཟུང་བ་མེད་པ་སྒྲ་མི་སྟན་པའི་ཡོངས་སྨྱོད་ལྟ་བུ་དེ་དག་ཀྱན། སྨྱོར་བའི་བྱུང་པར་སྟོ་ཡིས་
སྒངས་ནས་ཞེས་སེམས་ཐོག་ཏུ་བཟུང་སྟེ་རང་གི་ཡིན་པ་ལྟ་བུའི་འདུ་གཤེས་བསྐྱེད་ཅིང་མངས་
སེམས་མེད་པར། ཞིང་གི་བྱུང་པར་སྒྲ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་མཛད་སྨྱོད་བསྐྱུང་བ་མེད་པར་ཐུབ་
པས་ཐུབ་པ་འགོ་དུག་ལས་སྟིང་སྟོབས་ཆེ་བའི་སྟེས་བྱ་རྒྱུ་གཉིས་མི་རྣམས་ཀྱི་མཚོག་སངས་
རྒྱས་བཙུམ་ལྟན་འདས་སྒྲས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་
སྟེ་རིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རང་རྒྱུད་ལ་སྟེ་བའི་དོན་དུ་འབྱུང་ན། ཡོན་ཡོངས་སྒྲ་སྨྱོར་བ་ཆེན་
པོ་སྟེ་ཡོན་རྒྱུད་དུ་ཅུམ་ཕུལ་ན་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་སྟེན་པར་མཛད་པ་དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་ལ་སྟན་
དོག་བདུན་ཕུལ་བས་མི་དབང་ང་ལས་རྩ་དང་བྱེ་མ་སྤར་གང་གཏོར་བས་ཚོས་རྒྱལ་མུ་ངན་མེད་
དུ་གྱུར་པ་ལྟ་བུའི་ཡོན་གནས་ཀྱི་དམ་པ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གཡོ་དང་སྒྲ་མེད་པར་ཕན་པར་
བཞེད་པའི་ཐུགས་སྟིང་རྩེ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཅག་ལ་བརྟེན་དགོངས་ཞེས་ཐུགས་བརྟེན་པ་

ཆེན་པོས་ཉེ་བར་དགོངས་ཏེ་བདག་གི་མཆོད་པ་འདྲི་དག་བཞེས་པར་མཛད་དུ་གསོལ་ཞེས་སོ།།
དེ་དག་འབུལ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་བདག་ནི་ཐོན་གྱི་སྦྱོན་པ་ལ་སོགས་པའི་བསོད་ནམས་དང་
མི་ལྷན་པས་ཆེ་འདིར་ཡོངས་སྤྱོད་འབུལ་བས་བཀའ་ཆེན་ཏེ་སྤྱང་པོའི་ནང་ནས་དབྱུག་བཟུང་ལྟ་
བུར་གྱུར་པས་ན་མཆོད་པར་འོས་པའི་ཚོར་སྤར་བསྟན་པ་དེ་དག་ལས་གཞན་དངོས་སུ་བདག་
ལ་ཅད་མ་མཆིས་ཏེ་མེད་པ་དེས་ན་དང་པོ་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་རང་འདོད་མེད་པར་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚོགས་རྫོགས་ཤིང་སྦྱིབ་པ་དག་ན་ཅི་མ་རུང་སྟམ་པས་གཞན་དོན་
འབའ་ཞིག་དགོངས་པའི་མགོན་པོ་རྒྱལ་བ་སྤྲས་དང་བཅས་པ་ཀླན་གྱིས་བདག་པོས་ཡོངས་སུ་
མ་བཟུང་བའི་མཆོད་པ་འདྲི་རྣམས་དངོས་འཛིན་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བས་ཁྱེད་ལ་ཡོངས་པ་མི་
མངའ་ཡང་བདག་ཅག་གི་ཚོགས་གཉིས་རྫོགས་ཤིང་སྦྱིབ་གཉིས་དག་པའི་དོན་གྱི་སྤྱད་དུ་ཉིད་
རྣམས་ཀྱི་རྩ་འཕྱུལ་གྱི་མཐུན་ཞིང་ཐམས་སོ་སོ་ནས་ལེགས་པར་བཞེས་ཤིག་ཅེས་ཏེ་དེ་ལྟར་རང་
ལ་འབུལ་བའི་ནུས་པ་ཡོད་ན་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ལ་མཁུན་པ་དང་བཅེ་བའི་ཐབས་མཐུན་དང་
རྩ་འཕྱུལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་མངའ་བ་ལགས་པས་བཞེས་པར་མཛད་ནས་བདག་ཅག་གི་
ཚོགས་རྫོགས་ཤིང་སྦྱིབ་པ་དག་པར་ཡང་མཛད་པར་འགྱུར་ཞེས་གསུངས།

3 ལུས་འབུལ་བའི་མཆོད་པ།

གསུམ་པ་ནི། བདུད་བཞིའི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བས་ན་རྒྱལ་བ་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་དང་
དྲེ་ཡི་སྤྲས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་བདག་གིས་ནི་ད་ནས་བཟུང་
སྟེ་ཆེ་རབས་རྣམས་སུ་བདག་རང་གི་ལུས་གཅེས་ཤིང་ཡངས་པ་དགོས་ཤིང་མཁོ་བ་འདི་ཀླན་
དུས་གཏན་དུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་དབུལ་བར་བཞུག་ཡི། སེམས་དཔའ་མཆོག་རྒྱལ་སྤྲས་རིགས་
གསུམ་མགོན་པོ་སོགས་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ནི་ཡོངས་སུ་བཞེས་ཤིག་སྟེ་བཞེས་ནས་བདག་
གིར་མཛོད་ཅིག་དང་། སྒོ་གསུམ་གྲུས་པས་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི་འབངས་སུ་མཆི་བ་སྟེ་འོང་ནས་བཀའ་

བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བགྱིའོ། །བདག་ནི་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བཞེས་ཏེ་བར་གྱི་ཚུལ་དུ་
རྗེས་སུ་བཟུང་བས་ཞེས། བདག་གིས་མཛད་ན་ཁྱེད་རྣམས་ཐུགས་མཉམ་པར་བགྱི་བའི་སྤྱད་དུ་
སྤྱོད་པ་འཁོར་བར་གནས་ན་ཡང་གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་མི་འཛིགས་པར་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་བདེའི་དོན་བསྐྱབ་པར་བགྱི་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་བདག་ཉིད་མི་དག་གི་
སྨྱོད་པའི་སྤྱིག་པ་དང་ལྡན་ན་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱི་མཚན་སྟོན་གྲགས་དབུ་འཕང་ལ་གཞོད་ཅིང་གཞན་
དོན་ལྟ་ཅི་རང་དོན་ཡང་མི་རྒྱས་པས་སྨྱོན་གྱི་སྤྱིག་པ་རྣམས་ལས་ཡང་དག་པར་འདུ་སྟེ་བཤགས་
པར་བགྱིད་ཅིང་སྤྱིག་པ་གཞན་གང་ཡང་སྤྱད་ཆད་མི་བགྱིད་དོ་ཞེས་སྒྲུ་སེམས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་
འོ། །དེ་ལྟར་ལུས་འཕུལ་བ་ནི་བསྐྱང་བ་རྣམས་ཀྱི་མཚོག་ཡིན་པར་ཡང་གསུངས།

2 ཡིད་ཀྱིས་སྒྲུལ་པའི་མཚོད་པ།

གཉིས་པ་ཡིད་ཀྱིས་སྒྲུལ་པའི་མཚོད་པ་ལ། ལྷས་དང་སྐུ་བྱི་སྟགས་འཕུལ་བ་དང་། ཉེར་སྨྱོད་ཀྱི་
མཚོད་པ་གཉིས་ལས།

(1) ལྷས་དང་སྐུ་བྱི་སྟགས་འཕུལ་བ།

དང་པོ་ནི། ཟས་ཀྱི་སྐྱ་ཕྱིར་ལྷས་དང་རྒྱུ་པ་བཟུ་བ་དྲིས་བྱུག་པ་མེ་ཏྲོག་གི་ཐེང་བས་མགོ་ལ་
བརྒྱན་པ་ལ་སྟགས་པའི་འཛིག་ཏེན་པའི་ཉེར་སྨྱོད་དང་མཐུན་པར་མཛད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱལ་བ་
སྐུས་བཅས་ལ་ཉེས་པའི་དྲི་མ་མེད་ཀྱང་བདག་སྟགས་འགོ་བའི་སྟོགས་ལྷས་ཀྱི་དྲི་མ་ལྷས་ཀྱིས་སྐྱང་
ཕྱིར་ལྷ་ལ་ལྷས་གསོལ་བ་སྟེ། མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་ལྷས་ཀྱི་ཁད་པ་གཅིག་གམ་མང་པོ་ཅན་
དན་ག་ལུང་ལ་སྟགས་པའི་བསྟོས་པས་གིན་ཏུ་དྲི་ཞིམ་པ། ཤེལ་སྒྲ་ལུང་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱ་གཞི་
བཀོད་པ་སྐྱ་ཆེན་ལྟར་མཛས་པ་དྲི་མ་མེད་པས་གསལ་ཞིང་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བས་འཆོར་བ་ཁོད་
སྟོམས་པས་བསྐྱར་བའི་བྱུག་པ་ལ་ཐེམ་བྱས་བཅད་པ། རིན་ཆེན་སྐྱ་བདུན་ནམ་ཤེལ་སྟགས་
འོད་ཟེར་སྐྱ་ཚོགས་འབར་བའི་ཀླ་བ་ཕྱོགས་ཀྱི་མདོག་ཅན་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་ལྡན་པ་བཞི། དེའི་

ཅ་བར་འཕོ་ར་ཞེས་ཆུ་བརྟེན་པའི་ར་བ་མི་ལངས་པའི་སྐད་པར་སྟེབ་པ་དང་། སྐད་པར་འཕྲེད་དུ་
ཀ་སྒྲོག་བཞི་དང་སྟེང་སྒྲོར་ཁེབ་བྱས་པ་ལ་ནང་ངོས་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཕྱ་ཏིག་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་
རིན་པོ་ཆའི་འོད་འབར་ཞིང་ཆགས་པའི་སྒྲ་རྟེ་དང་འཕན་གདུགས་རྒྱལ་མཚན་བ་དན་དྲ་བ་དང་
དྲ་སྟེང་ལ་སོགས་པས་རབ་དུ་མཛེས་པར་བྲེས་གིང་བརྒྱན་ཏེ་དེའི་དབྱས་རྒྱུ་མཐོངས་ཀྱི་སྟེང་ཀ་
ཐུང་གིས་བཏེགས་པའི་རྒྱ་ཕིབས་ལ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་ལུ་རིན་པོ་ཆའི་ཏིག་གིས་བརྒྱན་པའི་ནང་
དུ་རིན་པོ་ཆའི་ཁྱི་སྒྲ་ཆོགས་པ་དང་བཅས་པར་བསྒྲུལ་བ་དེར་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་རྗེས་སུ་
མཐུན་པར་གཤེགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་སྟགས་ཆོས་སྐྱའི་དགོངས་པ་ལས་མ་
གཡོས་བཞིན་དུ་གཟུགས་སྐྱ་ཡེ་ཤེས་སྐྱ་མའི་རྣམ་རྟེན་གང་འདུལ་གྱི་རྣམ་པ་དང་། དེ་ཡི་སྒྲ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཆོགས་རྒྱུ་མཚོ་དང་བཅས་པར་བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ན་བཟའ་ཀ་སྒྲོག་
གི་སྟེང་དུ་བཀལ་ཏེ། རང་ངམ་སྒྲུལ་པའི་མཚོད་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་རས་དཀར་པོ་སྐྱ་ཤ་མི་སྒྲིབ་
པ་སྒྲུལ་ཏེ་མན་བས་པ་ལ་བེ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་རིན་ཆེན་བྲམ་པ་ཆེ་ཞིང་མཛེས་པ་མང་པོ་དག་
བྱེད་གྱི་རྗེས་དང་དེ་བཟང་སྒྲ་ཆོགས་པའི་སྟོན་གྱི་རྒྱ་ཡིད་དུ་འོང་བས་སུམ་གཉིས་ལེགས་པར་
བཀའ་བ་ཡོ་བའི་ཆུལ་གྱིས་དབང་བྱས་བྱས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་བྱས་ཁང་གི་བྱི་རོལ་འོད་གྱི་
འོད་སྒྲམ་གྱི་སྟེང་དུ་མཚོད་པའི་ལྟ་མོ་མཛེས་གིང་བལྟ་ན་སྟག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལ་ལས། གང་ཆེ་
རྒྱང་གཉིས་གཙོ་བོ་སོགས་ཡིད་འཕྲོག་པའི་བསྟོད་པའི་སྐྱ་དབྱངས་སྟན་པ་དང་ནི་ལ་ལས་རྩ་
རྒྱམ་གྱིང་བུ་ལ་སོགས་པའི་རོལ་མོ་བཅས་པ་དུ་མས་སྐྱ་བྱས་གསོལ་བར་བཞུའོ། །དེ་ནས་བྱས་
ཁང་གི་ཐེམ་བུ་བྱངས་བ་ན་བྱས་རྒྱ་ནམ་མཁའ་ནས་བབས་པས་འོག་དུ་འཕོད་པའི་རང་གཞན་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་སྟོན་སྒྲིབ་མ་ལུས་པ་དག་པ་དང་། བྱད་པར་ཡུལ་ལྟ་གཞི་བདག་འདྲེ་
སྟན་ནད་བདག་སོགས་ཀྱི་གཞོད་འཛའི་བསམ་སྟོར་གདུག་རྒྱབ་མ་ལུས་པ་ཞི་ཞིང་མི་ནད་དང་
ལྷག་ནད་རྒྱན་ཆད། རིན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་རྒྱད་ལ་སྟེས་པར་བསམ། བྱས་གསོལ་བའི་

ཆུལ་བ་སྐྱེས་བཅས་དེ་དག་གི་སྐྱེ་ལ་ལྟའི་གོས་དང་ཀ་གི་ཀ་ལ་སོགས་པ་མཚུངས་པ་མེད་པའི་
གོས་དྲི་མ་མེད་པས་གཙང་ལ་དྲི་གིན་ཏུ་ཞིམ་པའི་སྒྲན་ཕྱེ་སྐམ་པོས་རབ་ཏུ་བསྐྱོས་པས་སྐྱེ་ཕྱི་
ཞིང་ཕྱི་དོར་ལེགས་པར་བགྱིའོ། །ཁ་བཟའ་བྱས་རས་སྐྱེ་ཕྱི་ཀུན་འོད་དམར་པོའི་རྒྱུ་པར་བྱིན་
རྒྱབས་དང་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིན་མཚམས་སུ་ཐིམ་
པས་དེ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་བསམ་མོ། །སྐྱེ་ཕྱིས་པའི་རྗེས་དེ་ནས་
ཡུལ་དམ་པ་དེ་རྒྱམས་ལས་སྐྱེ་ཆགས་བྲལ་གྱི་རྒྱམ་པ་རབ་བྱུང་གི་ཆ་བྱང་ཅན་རྒྱམས་ལ། རྩོན་
པོ་བཅག་དང་དུར་སྒྲིག་ཅི། །ཞེས་པས། རུང་བའི་ཚོན་གསུམ་གྱིས་ཁ་དོག་ལེགས་པར་བསྐྱར་
བའི་རྒྱ་བཟའ་ཚོས་གོས་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་བཅུ་གསུམ་པོ་གིན་ཏུ་དྲི་ཞིམ་
གྱིས་བསྐྱོས་པའི་གོས་འབུམ་ཕྱག་རི་བའི་དམ་པ་འབུལ་བར་བྱ་ཞིང་། འོངས་སྐྱེ་སོགས་ཆགས་
ཅན་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་ཆ་བྱད་ཅན་རྒྱམས་ལ་ལྟ་རྒྱས་ལས་གྲུབ་པའི་གོས་བཟང་པོ་རིན་ཐང་
དང་བྲལ་བར་གིན་ཏུ་སྐབ་ཅིང་ཡང་ལ་རེག་བྱ་འཇམ་པ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སྒྲ་ཚོགས་པའི་
གོས་ལུས་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་བདེ་བ་བསྐྱེད་ལུས་པའི་གར་གྱི་ཕྱ་དུང་། དར་དཀར་པོ་གསེར་
གྱི་ངང་རིས་ཅན་གྱི་སྟོད་གཡོགས། ཚིགའི་སྒྲིད་དཀྱིས། དར་སྒྲ་ཚོགས་གྱི་ཅོད་པར། ཟི་ལྷིར་
ཏེ་དར་གྱི་ཆས་གོས་ལྡ་དང་། གར་གྱི་ཕྱ་དུང་གི་ཚབ་ཏུ་དར་དབྱང་བགྱང་བའང་ཡོད། དེ་ལྟར་
ཡུལ་བ་དེས་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ངོ་ཚ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་ཀྱི་གོས་ཐོབ་པར་གོག་
ཅིག་ཅེས་བསམ་པར་བྱའོ། །ཀུན་གྱི་རྒྱུ་པ་གསེར་ལ་སོགས་པ་ལ་བེ་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་ཕ་ཚོམ་
གྱིས་སྐྱས་པའི་དབུ་རྒྱ། རྩན་རྒྱ། མགུལ་རྒྱ། རོ་གལ། སེམོ་དོ། ཕྱག་གཏུབ། ཞབས་
གཏུབ། སྐ་རགས་སྟེ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱན་བརྒྱད་པོ་ཆེས་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོ་དེ་དང་
དེ་དག་གིས་འཕགས་མཚོག་དམ་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དང་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་འཛིག་རྟེན་
དབང་ཕྱག་སྐྱོན་རས་གཟིགས་དང་སོགས་སྐྱས་ཕྱག་ན་དོ་རྗེ་དང་ས་ཡི་སྟོང་པོ་བྱམས་པ་ནམ་སྟོང་

སྒྲིབ་སེལ་སོགས་ལའང་བརྒྱན་པར་བགྱི་ཞིང་འབྲུལ་བར་བྱའོ། །དེས་རང་གཞན་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚན་དཔེའི་རྒྱན་བཟང་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་བསམ་པར་བྱའོ། །

(2) ཉེ་སྤྱོད་ཀྱི་མཚན་པ།

གཉིས་པ་ནི། མཛོད་ལས། སྒྲིབ་བཞི་དང་ནི་ཉི་ལྔ་དང་། རི་རབ་དང་ནི་འདོད་ལྟ་དང་། ཁོངས་
པའི་འཛིག་རྟེན་སྟོང་ལ་ནི། སྟོང་ནི་སྤྱི་ལྟར་ཡིན་པར་འདོད། དེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གཉིས་པ། །
བར་མའི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་ཞེས་བྱ། དེ་སྟོང་ལ་ནི་སྟོང་གསུམ་མོ། །ཞེས་པས་སྟོང་གསུམ་གྱི་
སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པ་ཀུན་ཏུ་ཉི་ཞེས་པའི་དང་རབ་ཏུ་ལྟང་བའམ་
འཕྲོ་བ་ཡི་ཅན་དན་དཀར་པོ་ལ་སོགས་པ་བསེལ་ཞིང་དེ་མཚོག་བཟང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱས་རིན་པོ་
ཆའི་སྤྱོད་དུང་ཐོར་དང་ཉི་ལྔས་ལ་སོགས་བཀའ་བ་དེ་མཚོད་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱབ་པའི་དབང་པོ་
སངས་རྒྱས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་ཀུན་གྱི་སྤྱོད་གསེར་བཟང་པོ་ལན་གྲངས་བཅུ་དྲུག་གི་བར་དུ་
ལེགས་པར་བཞུ་བཏུལ་གྱིས་སྤྱངས་ཏེ་བཙོ་མ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་དག་པ་སྤྲོན་སྟེ་ཚོགས་ཀྱིས་མདངས་
བཏོན་ཅིང་དར་གོས་ཀྱིས་བྱི་དོར་བྱས་པ་ལྟར་འདྲ་རང་དོར་ཆགས་ཤིང་གཞན་དོར་འཕྲོ་བས་
འབར་བ་དེ་དག་ལ་རྩལ་མི་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་བྱས་པར་བགྱིའོ། །དེས་རང་གཞན་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕགས་པ་གསེར་མདོག་ལྟ་བུའི་མཚན་བཟང་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་བསམ་མོ། །
སྤྱབ་པའི་དབང་པོ་མཚོད་པར་བྱ་བའི་གནས་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་ཁ་དོག་དབྱིབས་ལེགས་
ཡིད་དུ་འོང་བའི་ལྟ་ལྟེ་མེ་ཏོག་མཚན་རྟེན་པ་དང་། ལྟ་དང་མའི་ཡུལ་གྱི་མེ་ཏོག་པར་ལྟ་བུའམ་ལྟ་
སོགས་པ་ལྟ་སྤྱི་མི་དང་དག་པའི་ཞིང་གི་དྲི་ཞེས་ཞིང་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བའི་མེ་ཏོག་ཐམས་ཅད་སེལ་
མ་ནམ་མཁར་གཏོར་བས་སྤུལ་སྤྱོད་ཆགས་བྲལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་རྣམས་ལ་ཁང་བཟང་དང་སྤྱོད་རེ་དང་
འཕན་གདུགས་རྒྱལ་མཚན་མཐུལ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དང་དེ་ལས་ཀྱང་མེ་ཏོག་གི་ཆར་དབབ་
པ་རྒྱུད་གིས་བསྐྱོད་པས་ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་ལའང་མཚོད་པར་གྱུར་པ་དང་། མེ་ཏོག་སྤྱོད་

ཡའི་ཐེང་བ་ཐེང་བ་རྒྱུད་མཐས་པས་བྱས་པ་ལྟར་སྤེལ་ལེགས་པར་བརྒྱས་པས་ཡིད་དུ་འོང་བ་
ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་འོངས་སྤྱོད་ཆགས་ཅན་གྱི་ནམ་པ་ཅན་ནམས་ལ་ཐེང་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱན་ནམ་པ་
སྤྱོད་ཆགས་པས་མཆོད་པར་བྱའོ། །དེས་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
ཡན་ལག་བདུན་གྱི་མེ་ཏྲག་གི་ཚོམ་སུ་བཀྲ་བར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་བསམ་མོ། །ཅན་དན་སྤྱལ་སྤྱིར་
དང་ཨ་ཀ་རུན་ག་པོ་ལ་སོགས་པའི་ལྟན་སྤྱོད་དང་སྤྱུར་བྱུང་གི་སྤྱོད་མཆོག་ཏུ་སྤྱུར་པ་ཚོར་མ་ཐག་
ཏུ་ཡིད་འཕྲོག་པར་བྱེད་པའི་དྲི་ཞིམ་པོའི་དད་སྤྱོད་ཆགས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་ཅིང་ལྷན་པ་ཡི་བདུག་པ་
རངས་སུ་དང་སྤྱོད་པོར་སོགས་སུ་བསྐྱེད་པའི་དུ་བ་སྤྱོད་ཀྱི་ཚོགས་ལྟར་འབྲིགས་པ་ཡིག་འབྲུ་
དང་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་བདུན་གྱི་ནམ་པ་རྒྱུད་གིས་སྤྱོད་པ་བསྒྲོན་པ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱལ་བ་
སྤྱོད་དང་བཅས་པ་དེ་དག་ལ་གྲུས་པས་དབུལ་བས་དབྱེས་པ་བསྐྱེད་ཅིང་། དྲི་དེས་སེམས་ཅན་
ནམས་ཀྱི་སྤྱོད་བསྐྱེད་པས་ལ་ནས་བདེ་བས་ཚིམ་པར་བྱས་པ་དང་། དེས་རང་གཞན་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རྒྱལ་བ་དབྱེས་པའི་རྒྱལ་བ་ཀྱི་དྲི་བསྐྱེད་གིས་བྱུང་བར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་
བསམ་མོ། །ཞལ་ཟས་རོ་བརྒྱུད་དང་ལྟན་པའི་འབྲས་ཆེན་ལ་སོགས་པའི་བཟའ་བ་དང་བཅའ་བ།
བདུད་ཅིའི་བདུད་བ་དང་དཀར་གསུམ་མངར་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཁ་དོག་དང་དྲི་རོ་སྤྱོད་སྤྱུ་
ཚོགས་པ་སྤྱོད་ཆགས་པ་དང་བཅས་པ་ཡི་ལྟ་རྒྱས་ལས་བྱུང་པའི་བཤོས་སམ། ལྟ་ཞེས་རྒྱལ་བོ་སྤྱོད་
དེའི་ཞལ་དུ་བཟའ་བར་འོས་པའི་ལྟ་བཤོས། རྒྱ་མ་རག་པའི་ཞལ་ཟས་ལ་མང་བོ་
མདོར་ན་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷན་བཟེད་དང་ཀ་ཏྲོར་སོགས་སྤྱོད་པ་གང་འདོད་ཀྱི་བཟའ་བདུད་སྤྱོད་
ཚོགས་པ་ནམས་ཀྱི་དེ་དག་ལ་དབུལ་བར་བཞུའོ། །དེས་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཟས་མཆོག་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་བསམ་མོ། །འཇམ་ལུའི་རྒྱ་གསེར་གྱི་
པདྨ་མཛེས་གིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་མང་བོ་གལ་ཆར་དུ་དངར་བ་སྤྱོད་ཆགས་པ་ཡི་པད་སྤྱུངས་སྤྱོད་
བེའུ་ལ་སོགས་པའི་རིན་ཆེན་སྤྱོད་ཆགས་ཀྱི་སྤྱོད་མེ་འོད་ཀྱིས་འཇམ་ལུའི་སྤྱིར་སོགས་བྱུང་།

ཅིང་ཉིན་མཚན་རྟག་ཏུ་སྤང་བར་བྱེད་པ་དང་། རང་རང་གིས་སྤུལ་བ་ལ་ཡང་ཀོང་བུ་ནི་སྤང་
གསུམ་གྱི་སྤྱོད་ཆེན་པོ། སྤང་བུ་ནི་རིའི་རྒྱལ་པོ་རེ་རབ། མར་ཁུ་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཙམ་ལ་འོད་སྤྲི-
ལུས་ནམ་མཁའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་བྱལ་བར་བྱེད་པ་ནམས་ཀྱང་ཡིད་གྱིས་སྤུལ་ཏེ་དེ་དག་ལ་
འབུལ་བར་བགྱིའོ། །དེས་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཤེས་བྱ་ལ་སྤོངས་པའི་མ་དེག་པའི་
སྤྲན་པ་ཐམས་ཅད་བསལ་ཏེ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྤང་བ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་
ཤོག་ཅིག་ཅེས་བསམ་མོ། །རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་ཆེན་གྱིས་སྤུལ་གཞི་མིག་མངས་རིས་སུ་བཀྲ་བ་ཁོད་
སྤྱོད་མས་པས་བསྐྱར་བ་མནན་ན་ནེམ་པ་བཏོགས་ན་འཕར་བ་ལ་དྲི་ཞིམ་སྤྱོད་ཆེན་པའི་སྤྱོད་ཆུབ་
ལང་གི་ཀོ་བའི་སྤུལ་མཐུག་ཙམ་གྱིས་བྱུགས་པ་དེར་མེ་ཏོག་ཡིད་དུ་འོད་པ་ཁ་དོག་སྤྱོད་ཆེན་པ་
སེལ་མ་སྤྱོད་ཡུལ་མེད་པ་མི་འགྲོང་ཙམ་དུ་གཅུལ་དུ་དབྱུང་ཞིང་བཀོད་པ་ཡང་མཚོན་པར་བགྱིའོ། །
དེས་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་འདུན་པ་ས་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག་
ཅེས་བསམ་མོ། །རྒྱ་བྱོན་དང་བཀོད་པའི་ཚད་སྤྱོད་གཞུག་དུ་མེད་པའི་ཕྱོད་བྱང་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱོད་
ཆེན་པའི་སྤུལ་གྱི་པི་མི་ལ་སོགས་པའི་རོལ་མོ་དང་བཅས་པས་བསྐྱོད་པའི་དབྱངས་ཡིད་དུ་
འོད་པའི་སྤྲན་པ་སྤྱོད་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིའི་གཤམ་སྤྱོད་དང་ནང་གི་ཀ་བ་སོགས་ལ་སང་གོ་དང་
རྒྱ་སྤྲན་སོགས་གྱི་ཁ་ནས་དབྱང་པའི་སྤྱོད་ཏོག་དམར་པོ་དང་རིན་ཆེན་སྤྱོད་ཆེན་པའི་བྱ་བ་དང་བྱ་
བྱེད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་རྒྱན་པོ་འཕྱུང་བས་མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོད་པ་འོད་དང་འོད་ཟེར་འབུམ་
ཕྱག་འབར་བ་བྱ་བའི་ཁྲག་མགོ་དང་བྱ་བྱེད་གྱི་སྤྱོད་ལ་རྩ་ཡལ་དང་དྲིལ་བུ་དང་མེ་འོང་གིས་བརྒྱན་
པ། མེ་འོང་གི་ངོས་སུ་དྲིལ་བུའི་སྤྱོད་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་སྤྱོད་པ། ཅན་དན་གྱི་མ་ཁ་
ནས་དྲི་བཟང་གི་རྒྱ་རྒྱན་བབ་པས་བྱུས་གྱི་རྩིང་བུ་འབྱེལ་བ་ལ་རྒྱ་བྱ་སྤྱོད་ཆེན་པས་སྤྱོད་སྤྱོད་པས་
ཤིང་ཕྱེ་བ། བྱང་གི་ཁང་མིག་ལ་ལར་ན་བཟའ་སྤྱོད་ཆེན་པའི་དང་། ལ་ལར་བཟའ་བཏུང་སྤྱོད་ཆེན་པ།

ཉིན་མོར་བཞུགས་ཁྲི་དང་མཚན་གྱི་གཟིམ་ཆ་ལྟ་བུར་རས་བཅོས་ལུ་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱི་སྟན་དང་སྟེན་
 ཁྲོ་ཐོགས་ཉི་པའི་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་བདུན་དང་། རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་ཚོགས་པའི་སྨྱོན་མེའི་འོད་ཀྱིས་
 ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཉིན་མཚན་ཀྱན་ཏུ་གསལ་ཞིང་སྒྲོས་དཔག་ཏུ་མེད་ཅིང་མཐའ་ཡས་པ་ནམ་
 མཁའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་པས་ནམ་མཁའི་རྒྱ་ལྡན་ལྟར་པ་དེ་དག་ཀྱང་། ཐུགས་སྟོང་
 རྗེའི་རང་བཞིན་ཅན་སངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་སྟེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚིགས་དང་བཅས་
 པ་རྣམས་ལ་འབུལ་བར་བགྱིའོ། །དེས་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐར་པ་ཆེན་པོའི་
 གོང་ཁྱེར་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་བསམ་ལོ། །ལྷ་རྩལ་གྱི་དར་དང་རིན་ཆེན་སྒྲ་ཚོགས་པའི་
 གཏུགས་རབ་ཏུ་མཛེས་པ་གསེར་གྱི་ཡུ་བ་ཅན་ཁོར་ཡུག་སྟེ་ཤམ་ལུ་ལ་ལྟེག་ལ་སོགས་པའི་
 རྒྱན་གྱི་རྣམ་པ་དཔལ་བེའུ་དང་བྱ་དང་བྱ་ཕྱེད་ལ་སོགས་པ་ཡིད་དུ་འོང་བས་བརྒྱན་པ་དབྱིབས་
 ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཤིང་བལྟ་ན་སྟེག་པ་བསྐྱེད་པ་སྟེ་ཕྱོན་དུ་བསྐྱང་བ་ཡང་མཆོད་པའི་ལྷ་མོ་དང་ཏྲ་
 ཅང་ཤེས་དང་གྲུང་པོ་ཆེ་སོགས་ཀྱིས་བཟུང་བ་སྟོན་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ལ་གཡས་ཕྱོགས་ནས་
 ཆངས་པས་བེའུ་ཕྱེད་ཀའུགས་ལྷ་བརྒྱ་དང་གཡོན་ཕྱོགས་ནས་བརྒྱ་ཕྱེད་ཀྱིས་འཛམ་བུའི་རྒྱ་གསེར་
 ཀྱི་གཏུགས་ལྷ་བརྒྱ་ལུ་བ་ལྟར་དུས་ཏྲག་ཏུ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་སྟེན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་
 དཔུལ་བར་བགྱིའོ། །དེ་ལྟར་ཐུལ་བས་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་དང་བན་
 སང་གི་ཆ་གདུང་ལས་སྦྱོབ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་གྲིབ་མ་བསེལ་བའི་སྦྱབས་འོག་ཏུ་ཚུད་
 པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་བསམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡིད་སྦྱུལ་གྱི་མཆོད་པའི་རྣམ་གྲངས་བཅུ་གཉིས་
 པོ་འདི་རྣམས་ལ། རང་མེའི་སྒྲོས་སྟོང་གསུམ་སོགས་ཁྱབ་པར་མི་རུས་པས་ན་དེ་ལྟར་ཁྱབ་ཡོད་
 པར་བསམ་དགོས་སོ། །དེ་ལ་ཞི་བ་ལྷ་ཤིན་ཏུ་སྨྱོས་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡིན་པས་དངོས་འབྱོར་
 ཀྱི་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེན་མ་གསུངས་པ་འདི་ལྟར་དཀའ་ཚོགས་མེད་པར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་རྒྱ་
 ཆེན་པོ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་ཐབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐབས་ལ་

མཁས་པའི་མཆོད་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་མཆོད་པའི་རྣམ་གྲངས་འདི་རྣམས་ཅིས་མེད་མི་བྱེད་པར་
ཡང་དང་ཡང་དུ་བསྒྲོམ་དགོས། དེའང་ལྷ་བསྒྲོམ་པ་ལྷ་སྤྱུ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་བསྒྲོམ་མི་དགོས་
པར་སྐད་ཅིག་ཡུད་ཙམ་ཡུད་ཙམ་སྒོ་ལ་སྤྱང་ཙམ་སྤྱང་ཙམ་གར་བ་ཙམ་གྱིས་དཀའ་ཆོགས་དང་
ངལ་དུ་བ་མ་དགོས་པར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་འདུམ་པར་འབྱུང་བས་ཆོགས་རྩོགས་
ཤིང་སྤྱི་བ་པ་དག་ནས་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་རྒྱད་ལ་སྤྱེ་བ་དང་། ཐོས་པ་ཤེས་ཤིང་མི་བརྟེན་པར་
འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བས་དོན་ཆེན་པོ་ཆོགས་རྒྱུང་དུས་འབྱུང་
པའི་མཆོད་པའི་རྣམ་གྲངས་འདི་རྣམས་ཡང་ཡང་བསམ་ཞིང་མཆོད་ན་ལོག་འཆོ་དང་སྤྲིག་པས་
བསྐྱབ་པའི་མཆོད་པ་ར་རྒྱལ་དང་ངོམ་ཆོས་སུ་འགོ་བ་ཅི་ཙམ་ལུལ་བ་ལས་ཀྱང་མཆོད་པ་རྒྱ་ཆེ་
ཞིང་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་གསུངས།

༡ སྒྲོན་ལམ་སྟོབས་ཀྱི་མཆོད་པ།

གསུམ་པ་སྒྲོན་ལམ་སྟོབས་ཀྱི་མཆོད་པ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་ལས་གཞན་ཡང་ཁྱད་པར་
དུ་འཕགས་པའི་མཆོད་པའི་ཆོགས་སེལ་སྟན་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྷན་ལ་སོགས་པའི་འཇུག་རྒྱུ་
དགོལ་གསུམ་གྱི་རོལ་མོ་དང་། མིའམ་ཅིའི་སྤང་པོའི་སྒྲ་སྟན་གྱི་སྐད་འོད་སྤང་ཆེན་པོས་མ་བཟོད་
པར་གར་འཆམ་པ་ལྷ་སྤྱུ་དང་། དྲི་ཟའི་རྒྱལ་པོ་རབ་དགའི་ཏམ་སྤྱུ་རའི་རྒྱུད་སྤྱེངས་པ་ལྷ་སྤྱུ་གར་
དང་བཅས་པའི་བསྟོད་པའི་སྤྱུ་དབྱངས་སྟན་པ་ཡིན་དུ་འོད་བ་དང་ལྷན་པ་གང་ཞིག་ལུས་པའི་
ཁྱད་པར་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྲུག་བསུལ་སེལ་ཞིང་སེམས་པའི་དགའ་བདེ་ཐོབ་པར་
བྱེད་པའི་སྒྲིན་ཞེས་པ་བྱུ་ཆེ་བའི་དོན་ཡིན་པས་སྟོགས་བརྩའི་ཞིང་ཀུན་བྱུ་པར་བྱེད་པའི་སྤྱུ་
དབྱངས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་རྣམས་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱི་སྤྱན་རླུང་འབྱུང་ཞིང་རྒྱན་མི་འཆད་པར་
རྟག་ཏུ་སོ་སོར་གནས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྒྲོན་པ་དང་། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་
དགོན་མཆོག་ཡི་གེ་སྟོགས་བམ་གྱི་རྣམ་པ་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་

དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཚས་གསུངས་པའི་ཚེ་ཚས་སྤང་བའི་ཚེ་འབྲུལ་ཞེས་མེ་
རྟོག་གི་ཆར་དབབ་པར་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ལུང་གི་ཚས་འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་དུས་ཐམས་ཅད་
ལ་དང་། སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྷན་འདས་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་དུས་སུ་གནས་
གཙང་མའི་ལྷ་དག་གིས་མེ་རྟོག་གི་ཆར་དབབ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རྟོགས་པའི་ཚས་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་
པའི་དུས་ཐམས་ཅད་ལ་དང་། ཚས་སྒྲིབ་རྟོན་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་མཛད་པ་བརྒྱད་དང་སྟོ་
བརྒྱན་པའི་མཛོད་རྟོན་ཆ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་སྟེ་དེ་ཡང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་སྒྲུ་འབྲུངས་པའི་
དུས་སུ་བསྐྱེད་སྤངས་པའི་མཛོད་རྟོན་སེར་རྒྱར་ཟས་གཙང་གིས་བཞེངས་པ། སངས་རྒྱས་པའི་
དུས་སུ་བདུད་འདུལ་ལམ་བྱང་ཆུབ་མཛོད་རྟོན་གཟུགས་ཅན་སྟོང་པོ་ལ་སོགས་པས་བཞེངས་པ།
ཚས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་ཚེ་མཛོད་རྟོན་བཀྲ་ཤིས་སྟོ་མང་ལྷ་རྣམས་སྟོར་ལྷ་སྟེས་བཞེངས་པ། ལྷ་སྟེགས་
སྟོན་པ་སྟེ་དུག་བརྒྱལ་བའི་དུས་སུ་ཚེ་འབྲུལ་མཛོད་རྟོན་རྩི་ཉའི་ཆལ་དུ་ལི་ཙ་བིས་བཞེངས་པ།
སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ལྷ་ཡུལ་སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་དུ་མ་ལ་ཚས་བརྟན་ནས་སྤར་མི་
ཡུལ་གསལ་ལྷན་དུ་བབ་ཆེ་ལྷ་བབ་མཛོད་རྟོན་དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་བཞེངས་པ། དགེ་འདུན་
དབྱེན་བསྐྱམ་པའི་དུས་སུ་དབྱེན་འདུམ་མཛོད་རྟོན་འོད་མའི་ཆལ་དུ་མ་གླ་རྩ་བས་བཞེངས་པ།
སྒྲུ་ཚེའི་འདུ་བྱེད་བྱིན་བྱིས་རྒྱབས་ཆེ་རྣམས་རྒྱལ་མཛོད་རྟོན་མུང་འདས་མཛོད་རྟོན་ཅ་ཅན་དུ་གྱུར་
བྱིས་བཞེངས་པ་སྟེ་བརྒྱད་དང་། མདོ་སྟེ་བསྐྱལ་བཟང་ལས། དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་སྒྲུ་གདུང་
ནི་རྒྱས་པར་འབྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པའི་ཚེམས་མཆེ་བ་བཞི་པོ་ལས་
ཆངས་པ་དང་། གྲོང་ཁྱིམ་སྒྲུ་སྟོགས་ཀྱི་འོག་གི་སྤྱུ་དང་། ཀ་ལིང་ཀའི་རྒྱལ་པོ་དང་། ཚེག་འཛིན་
ཡིད་འོང་གི་གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་དྲི་ཟ་རྣམས་ཀྱིས་མཛོད་རྟོན་རེ་རེ་བཞེངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་
པའི་རིང་བསྐལ་ཡུལ་མ་གླ་རྩའི་བྲེ་པོ་ཆེ་བརྒྱད་དང་རས་ཚེག་པ་དང་མ་ཚེག་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཛོད་
རྟོན་བརྒྱད་ལ་སོགས་པར་བཞེངས་པ་དང་། ཚས་རྒྱལ་མུ་རན་མེད་ཀྱིས་གཞོད་སྟོན་ཁོལ་པོ་

[illegible]

ཡོན་གྱི་བྱང་པར་ནི་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །

༤ སྒྲ་ན་མེད་པའི་མཆོད་པ།

བཞི་པ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་མཆོད་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོས་རང་གི་སྤྲུགས་ཀ་
ནས་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་མི་འདྲ་བ་བྱེད་པ་བརྒྱ་སྟོང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གངས་མེད་པའི་རྒྱལ་དང་
མཉམ་པར་སྦྲོས། འོད་ཟེར་དེ་དེ་འཕྱེ་ལ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་རང་
འདྲ་བ་དེ་དེ་སྦྲུལ། དེ་དེ་འཕྱེ་སྤྲུགས་ཀ་ནས་སྤར་དང་འདྲ་བའི་འོད་ཟེར་སྦྲོ་ཞིང་། དེའི་ཕྱིར་
ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་སྦྲུལ་པ་སོགས་གངས་མེད་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་བར་དུ་སྦྲོས་ཏེ། དེ་དག་དེ་
རེས་ཀྱང་མཆོད་ཇུས་ཀྱི་རྣམ་གངས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བས་ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་བཅས་
མཆོད་པ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་མཆོད་པའི་སྤྱིན་ལྟ་བུ། ཇི་ལྟར་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་ཀུན་ཏུ་
བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་ས་བཅུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་འབྲུལ་པའི་མཆོད་
པའི་སྤྱིན་མཐའ་ཡས་པས་ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་རྣམས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་
མཛད་པ་ཡི་ཚུལ། དཀོན་མཆོག་ཏུ་ལ་ལས། མེ་ཏོག་པལ་ཆེར་མེ་ཏོག་སྒྲ་དེ་དང་། མེ་ཏོག་
བཀོད་པའི་འོད་ཟེར་རབ་བཀྱེ་ཞེ། མེ་ཏོག་སྒྲ་ཆོགས་ཀུན་ཏུ་བཀྱུས་བྱས་ནས། བདག་ཉིད་
ཆེན་པོ་དེ་དག་རྒྱལ་བ་མཆོད། ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་བདག་གིས་
ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མགོན་པོ་སྤྲུལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་དབུལ་བར་བབྱའོ་
སྤྲུལ་དུ་མོས་པར་བྱའོ། གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ། སྟིང་རྩེ་བསྐྱོམ་པ། ཆོས་ཀྱི་
ཆོག་དོན་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱང་སྒྲ་ན་མེད་པའི་མཆོད་པ་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་ཀྱང་རང་གིས་བྱ་
དགོས་སོ། །

༥ བསྟོད་པ་དབྱངས་ཀྱི་མཆོད་པ།

ལྟ་བུ་བསྟོད་པ་དབྱངས་ཀྱི་མཆོད་པ་ནི། སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྟན་འདས་རྣམས་སྤྱི་མཆོན་དཔེ།

གསུང་ཚངས་དབྱངས། ཐུགས་རྣམ་མཁུན་ལ་སོགས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་མངའ་བ་སྤྲས་བྱང་
 རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་བདག་གིས་བསྟོད་པའི་དབྱངས་ཏེ་སྐད་ཀྱི་
 གདངས་འདེགས་འཛིག་འབྱུང་ཁུག་ཕྱ་སྟོམ་སྟེ་དུག་ལྡན་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་རྒྱ་མཚོས་ཏེ་
 རྒྱ་མཚོ་ལྟར་མཐའ་ཡས་པས་བསྟོད་པར་བགྱི་ཞིང་། བསྟོད་པའི་སྤྱད་བྱངས་ཤིན་ཏུ་སྣན་པའི་
 སྤྱོན་སྤང་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཏེ་དག་རྣམས་ལ་དེས་པར་ཏེ་གདོན་མི་ཟ་
 བར་དུས་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བྱལ་ཅིང་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག་ཅས་སྟོན་པའོ། །

༡ ཐུག་མཚལ་བའི་ཡན་ལག

གཉིས་པ་ཐུག་འཚལ་བའི་ཡན་ལག་ནི། ཐུགས་བརྩའི་ཞིང་མཐའ་ཡས་པ་ན་འདས་པ་དང་མ་
 འོངས་པ་དང་ད་ལྟ་སྟེ་དུས་གསུམ་དུ་གསེགས་ཤིང་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྡན་འདས་
 ཀུན་དང་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་དམ་པའི་ཚོས་དང་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་མཚོག་འདུས་ནས་འབྲལ་བ་
 མེད་པ་དགེ་འདུན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་རང་གི་ལུས་ཐུགས་བརྩའི་ཞིང་གི་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་ཀུན་
 གྱི་གངས་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་སྟེད་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་པར་སྤྱལ་ནས་ལུས་བདུད་ཅིང་གུས་པས་
 ཐལ་མོ་གནས་གསུམ་དུ་གཏུགས་ཏེ་ལུས་ཐམས་ཅད་ས་ལ་པལ་བའམ་ཡན་ལག་ལྷ་ས་ལ་པལ་
 པ་དང་། དག་གུས་པས་ཐུག་འཚལ་གྱི་ཚོག་དང་། ཡིད་གུས་པས་དཀོན་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་
 གྱི་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་བྲན་ཏེ་གུས་ཤིང་དད་པས་ནི་བདག་ཅག་གིས་ཐུག་འཚལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་
 དུ་གང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་གནི་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱད་བྱུགས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟེ་སྟོད་དང་
 སྟོན་པའི་སྤྱད་བྱུགས་པའི་གནས་ལ་སོགས་དང་། སེམས་བསྐྱེད་སྤྱིང་སོགས་ཚོས་འཆད་ཉན་
 བྱེད་པའི་གནས་གཞི་རྣམས་དང་། སྤྱད་བྱུགས་ཀྱི་རྟོན་དང་མཚོན་རྟོན་གང་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་
 རྣམས་ལ་འང་བདག་ཉིད་ཐུག་འཚལ་ཞིང་། སོ་ཐར་གྱི་མཁན་པོ་དང་དེ་ལུང་ནོད་པ་ལ་འང་
 གསུངས། དེ་བཞིན་དུ་དགེ་ལྡན་སྤྱིང་གི་ལས་སྤྱོད་དང་སྤྱོག་སྤྱོད་པ་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་

དཔོན་རྣམས་དང་། བརྟུལ་ཁྱགས་ཞེས་བྱ་བ་སྤྲོ་མ་བརྟུལ་ཏེ་རྗེས་མ་ལ་ཁྱགས་པས་བརྟུལ་ཁྱགས་
ཏེ་སྟོན་པའི་རྗེ་འཇུག་ཏྲགས་ཙམ་འཛིན་པ་ཡན་ཆད་བརྟུལ་ཁྱགས་མཚོག་སྟེ་གོས་དཀར་ལྷང་
ལོའི་སྟེ་དང་རབ་བྱུང་བྱུང་སྤྱི་ག་གི་སྟེ་རྣམས་ལ་མི་བྱེད་དད་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་སྟོ་གསུམ་
གྲས་པས་བྱག་འཚལ་ལོ་ཞེས་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་གྱི་བྱག་གི་ནང་ནས་ཡིད་གཙོ་བས་ཁ་ཡངས་
མིག་ཡངས་གྱི་རང་ནས་བྱག་མང་པོ་འཚལ་བ་བས་སེམས་ཐོག་ནས་བྱག་གཅིག་ཙམ་འཚལ་
བཞེད་ཆེ་ཞིང་ཕན་ཡོན་ཆེན། །དེ་ཡང་ལུས་དྲང་པོར་བསྐྱང་བས་རྩ་རླུང་སེམས་རྣམས་དྲང་
བར་འགྱུར་བས་དྲང་པོ་བཞི་ལྟན་གྱི་སྟོ་ནས་རང་གི་གཡས་སུ་པ་གཡོན་དུ་མ་མདུན་དུ་དག་
བཞགས་དང་མཐའ་སྟོར་དུ་སེམས་ཙན་ཐམས་ཙད་ས་གཞིའི་ངོས་ལ་རྟུལ་འབྲིགས་པ་བཞིན་དུ་
ཡོད་པར་བསམ་སྟེ་ཐམས་ཙད་ཀྱིས་ལུས་གྲས་པས་ལག་གཉིས་གྱི་ཐལ་མའི་བར་དུ་ནོར་བུ་
བཟུང་བར་བསམས་ཏེ། ཐར་མདོ་ལས། བདྲ་ཁ་འབྲས་བྱེས་འདྲ་བའི། །ལག་གཉིས་སྟེ་བོར་
ཐལ་སྟུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལེགས་པར་སྟུར་བ་སྟེ་མགྱིན་སྟིང་ག་གསུམ་དུ་རིམ་བར་
གཏུགས་པ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་གྱི་སྟུ་གསུང་བྱགས་གྱི་ཡོན་ཏན་དྲན་ཞིང་དེ་དང་དེར་
བྱག་འཚལ་བས་རང་ག་ཞན་སེམས་ཙན་ཐམས་ཙད་ཀྱི་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སྟེ་བ་པ་ཐམས་
ཙད་དང་བལ་ནས་དབུ་གཙུག་ཏྱིར་བལྟར་མི་མདོན་པ་དང་། གསུང་ཚོས་གྱི་དྲུང་དང་། བྱགས་
དཔལ་གྱི་བེའུ་འམ་སྟུ་གསུང་བྱགས་མི་ཟད་པ་རྒྱན་གྱི་འཁོར་ལོའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཙད་ཐོབ་པར་
ཤོག་ཅིག་ཅེས་བསམས་ནས་ལུས་ཐམས་ཙད་ཀྱིས་ས་ལ་པལ་བ་འམ་ཡན་ལག་ལྷ་ས་ལ་པལ་བ་
ན་བསམ་པར་བྱ་བ་མདོ་ལས་གསུངས་པ་འདི་ལྟར་བྲས་མོ་གཡས་པའི་ལྷ་ངས་ལ་འཇུགས་པ་ན་
སེམས་ཙན་ཐམས་ཙད་གཡས་བྱོགས་དྲང་པོའི་ལམ་ལ་གནས་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་བཞེད་ཅིང་
བསམ་པར་བྱའོ། །ལུས་མོ་གཡོན་པའི་ལྷ་ངས་ལ་འཇུགས་པ་ན་སེམས་ཙན་གང་སུ་དག་གཡོན་
བྱོགས་འབྲེག་པོའི་ལམ་ལ་གནས་པ་ཐམས་ཙད་འཕགས་པའི་ལམ་ཡང་དག་པ་ལ་གནས་པར་

གྱུར་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་ཅིང་བསམ་མོ། །ལག་པ་གཡས་པ་ས་ལ་འཇུགས་པ་ན་རི་ལྷར་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ཤིང་བྱང་བྱུང་བཞུགས་ཏེ་བསོད་ནམས་བརྒྱ་ལས་གྲུབ་པའི་ཕྱག་
གཡས་ས་ལ་བསྐྱེན་ནས་བདུད་སྡེ་དཔུང་དང་བཅས་པ་བརྒྱལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་བརྟེན་པ་དེ་བཞིན་དུ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་བདུད་དང་ཕྱིར་ཚོལ་བ་ཐམས་ཅད་ཆོམ་པར་གྱུར་ཅིག་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ལ་འདུག་ཅིང་ལག་པས་ས་ཆེན་པོ་ལ་བསྐྱེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་
ཤོག་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་ཅིང་བསམ་མོ། །དེའི་ལག་པ་གཡོན་པ་ས་ལ་འཇུགས་པ་ན་སེམས་ཅན་
གང་སུ་དག་ཀྱིས་པའི་ཆོས་ལ་གནས་ཏེ། གཡོན་ཕྱོགས་སུ་འཛིན་པ་གདུལ་དཀའ་བ་དེ་དག་
བསྐྱུ་བའི་དངོས་པོ་བཞིས་ཤིག་ཏུ་སྤྱད་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་ཅིང་བསམ་མོ། །དེའི་གདོང་
དང་དབྱལ་བ་ས་ལ་གདུགས་པ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྒྱལ་མ་མཆིས་པ་འདིས་སྒྲ་མ་ལ་
རིམ་གྱོ་བགྱིད་པ་རྟེན་ཅིང་སྒྱི་གཙུག་བལྟར་མི་མངོན་པ་འཐོབ་པ་དང་། དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་འཕགས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་ཅིང་བསམ་མོ། །དེ་ལྟར་ཡན་ལག་ལྷས་ཕྱག་འཆལ་བ་
འདིས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལྷ་སེལ་བར་གྱུར་ཅིག་དབང་པོ་ལྷ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པར་གྱུར་ཅིག་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྷ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་གྱུར་ཅིག་མངོན་པར་ཤེས་པ་ཉམས་
པ་མེད་པ་ལྷ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་མིག་ལྷ་ཡོངས་སུ་དག་པར་གྱུར་ཅིག་འགོ་བ་རྒྱད་ལྟར་སྒྲེས་པ་
རྣམས་འགོ་བ་ལྷ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་གྱུར་ཅིག་ཆུལ་བྱིམས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་
པ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་།
རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་ཁྱད་པར་
དུ་འཕགས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་ཅིང་བསམ་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་པན་ཡོན་
ཡང་། རི་རྒྱད་དུ། ལུས་བདུད་དབང་ཆེན་བར་གྱི་རྩལ་དག་དང་། །མཉམ་པའི་འཁོར་ལོས་
སྤྱར་རྒྱལ་གངས་ཐོབ་ཞིང་། །མཐར་ཐུག་ཞི་བ་མཆོག་གི་གོ་འཕང་ཐོབ། །ཅིས་སོ། །

(༡) སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་ཡན་ལག་

གསུམ་པ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའི་ཡན་ལག་ནི། དེ་ལ་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒོ་དབྱེ་སྒོམ་པ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་གཞི་རྟེན། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས། བྱི་ནང་གི་བྱང་པར་འབྱེད་པ་དང་། རང་
 པའི་གྲལ་དུ་ཚུད་བྱེད་སྐྱབས་འགོ་འདི་ཉིད་ཡིན་པས་དོན་གཤིས་ཅེ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་ཚོས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་སྒོ་དབྱེ་ཡིན་ཏེ། རང་པའི་ཚོས་སྒོ་གང་ལ་ཞུགས་ཀྱང་དང་པོ་སྐྱབས་འགོ་ནས་འཇུག་དགོས་
 པའི་བྱིར་དང་། སྒོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་རྟེན་ཡང་ཡིན་ཏེ། སྐྱབས་འགོ་བདུན་བརྒྱ་པ་ལས།
 སྒོམ་པ་ཀྱན་ལ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། སྐྱབས་སུ་མ་སོང་བ་ལ་མེད། ཅེས་མ་གི་བསྟེན་གནས་ཡན་
 ལག་བརྒྱད་པ་ནས་ཡ་གི་གསང་སྟགས་ཀྱི་སྒོམ་པའི་བར་ཐམས་ཅད་སྐྱབས་སུ་མ་སོང་བའི་གང་
 ཟག་ནམས་ལ་སྟོན་པས་མ་གནང་ལ། སྐྱབས་འགོའི་སྒོམ་པ་དང་ལྟན་པ་ལ་སྒོམ་པ་ཐམས་ཅད་
 གནང་བའི་བྱིར་དོ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། སྐྱབས་སྒོམ་མེད་
 པའི་གང་ཟག་གིས་སོ་བྱང་སྟགས་གསུམ་གྱི་ལམ་གང་ཉམས་སུ་སྤངས་ཀྱང་པན་པ་མེད་དེ།
 འབྲི་བྱང་སྒྲོབ་པ་རིན་པོ་ཆེས། སྐྱབས་འགོའི་ཚོས་གཞུག་གོར་ན་པན་པ་མེད། ཅེས་གསུངས་
 བྱིང་། དཔེར་ན་མང་རྩོམ་པས་ཀྱང་དང་རི་མོ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། སྐྱབས་སྒོམ་དང་ལྟན་པའི་
 གང་ཟག་གིས་སོ་བྱང་སྟགས་གསུམ་གྱི་ལམ་གང་ཉམས་སུ་སྤངས་ཀྱང་དེ་དང་དེའི་ལམ་དང་
 འབྲས་བུའི་ཡོན་ཏན་ནམས་འབྱུང་བའི་བྱིར་དཔེར་ན་མང་རྩོམ་པས་ཀྱང་དང་རི་མོ་བཞིན་ནོ། །
 བྱི་དང་ནང་གི་བྱང་པར་འབྱེད་བྱེད་དང་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲལ་དུ་ཚུད་བྱེད་ཡིན་ཏེ། བྱི་
 རང་གི་བྱང་པར་འདི་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པས་འབྱེད་པ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་
 ལྟར་ན་རང་སྟེ་གནས་མ་བྱུ་པས། ཁུར་བྱིར་བ་ཡི་གང་ཟག་ཡོད། རྟག་གམ་མི་རྟག་མི་བརྗོད་
 དོ། ཞེས་བརྗོད་མེད་ཀྱི་བདག་འདོད་པས་ནང་པ་མ་ཡིན་པར་འབྱུང་ཞིང་། སྒྱིར་ལུ་སྟེགས་
 པ་ཞེས་པ་ཅི་ཡང་མི་གཤམ་པ་ཞིག་མིན་ཏེ། རྒྱ་གར་རྩོམ་པ་པཎྜི་ཏ་སའི་སྟེང་པོ་ཞེས་པས་

ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ལན་གསུམ་རེར་ཞུགས་ཀྱང་ཕྱི་ནང་གི་བྱང་དབྱེ་མ་ཤེས་པའི་ཚུལ་ལྟར་
གསུངས། དཔྱེ་ཏ་དཔལ་ལྷན་རྫོང་ཆེན་པོས་ཀྱང་། འཕགས་ཡུལ་ན་མཁས་པའི་སློ་དྲག་ལ་
སོགས་པ་བཞུགས་ཀྱང་། ང་ཡི་སྤྱོད་མ་ཤིས་པ་ནི་གསེགས། ང་ནི་བོད་དུ་འོངས་པས་རྒྱ་གར་ན་
ཕྱི་ནང་གི་དབྱེ་བ་ཤེས་པ་མེད་གསུངས་པ་དང་། ཉིད་གྱིས་ཀྱང་སྟོད་མངའ་རིས་ཡུལ་དུ། སྐབས་
འགྲོ་ཁོན་གསུངས་པས། མཚན་ཡང་སྐབས་འགྲོའི་དཔྱེ་ཏ་ཞེས་བཏགས་པ་ན་བོད་ཀྱི་མཁས་
པ་ནམས་གྱིས་བྱིད་གྱིས་ཆོས་གཞན་ཞིག་གསུངས་དགོས་ཏེ། མ་གསུང་ན་བྱིད་གྱི་མཚན་ལ་ཡང་
སྐབས་འགྲོའི་དཔྱེ་ཏ་བཏགས་པར་འདུག་ཞུས་པ་ལ་རྫོང་ཉིད་ཐུགས་དགེས་ཏེ། བདག་གི་མིང་
ཅམ་གྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཏུན་པ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་འདུག་གསུངས། འབྲི་གྲུང་སྐྱོབ་པས་ཀྱང་།
མདོར་ན་དམ་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐབས་འགྲོ་ཉག་གཅིག་ལ་འདུས་ལ་ཟབ་གནད་ཀྱང་ཡིན་
གསུང་། དེ་ལྟ་བུའི་སྐབས་འགྲོ་དེ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ་སྤྱི་དོན་དང་། གཞུང་དོན་གཉིས་ལས།

1 སྤྱི་དོན་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ། རྒྱ། རྩོ་བོ། དབྱེ་བ། སོ་སའི་དོན་བཤད་པ་བཞི་ལས།

(1) རྒྱ་བཤད་པ།

དང་པོ་རྒྱ་ནི། དང་འདོད་ཡིད་ཆེས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དད་པ་ལས་ཕྱི་མའོ། །

(2) རྩོ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྩོ་བོ་ནི་འཛིགས་པ་ལས་སྐྱོལ་བའི་དོན་དུ་སྐབས་སུ་འཛིན་པ་ཁས་ལེན་ཅིང་དམ་བཅའ་
བའོ། །དེ་ཡང་གསོལ་འདེབས་དང་མ་ནོར་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། གསོལ་འདེབས་ནི་རང་ལ་ཉེས་པ་
སོགས་གང་ཡང་རུང་བ་བྱུང་ཆེ་ཡུལ་དེ་ལ་དངོས་པོ་ཞུས་ཏེ་དེ་ལས་བདག་བསྐྱུང་བར་གསོལ་
བའམ་ཞུ་བ་ཐུལ་དུ་འོང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མི་ཉེས་ཅན་ཞིག་གིས་དཔོན་ལ་སྐྱོག་ནོར་ཐུལ་
ནས་བདག་ལ་ཉེས་ཆད་མི་འབྱུང་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། སྐབས་འགྲོ་ནི། མདོ་

རྒྱལ་ལས། ཁས་ལེན་དེ་ཡང་ཞེས་པ་ལྟར་རང་གིས་དུས་ད་ནས་བཟུང་སྟེ་སྤྱིད་སྤྱག་ལེགས་ཉེས།
མཐོ་དམན་ཅི་བྱང་ཡང་བྱིད་ལས་རེ་ལྟོས་གཞན་དུ་མེད་དོ་སྙམ་པས་དགོན་མཚོག་གསུམ་ལ་
སྐྱབས་གནས་སུ་ཁས་ལེན་ཅིང་དམ་བཅའ་ཡིན་ལ། མདོར་ན་སྐྱབས་འགྲོའི་ངོ་བོ་ཁས་ལེན་དང་
དམ་བཅའ་ཡིན་པར་གྲེས་པ་གལ་ཆེན་།

(3) དབྱེ་བ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་དབྱེ་བ་ནི། སྐྱབས་ལུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་བ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་གཙོ་བོ་ཀྱན་སྦྲིང་གིས་དབྱེ་
བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་པའི་སྐྱབས་འགྲོ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྐྱབས་འགྲོ་
དང་གཉིས། འདས་པ་ལ་འང་ཐེག་དམན་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབས་འགྲོ་གཉིས། ཐེག་ཆེན་ལ་ཡང་
གནས་སྐྱབས་རྒྱའི་སྐྱབས་འགྲོ་དང་། མཐར་ཐུག་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འགྲོ་གཉིས་སོ། །

(4) སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ།

བཞི་པ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་ལ། མདོ་རྒྱལ་མཚན་དམ་པ་ལས། འཛིགས་པས་སྤྱག་པའི་མི་
དག་གིས། ཤལ་ཆེ་རི་དང་ནགས་ཚལ་དང་། ཀྱན་དགའ་ར་བ་ལྟོན་གིང་དང་། མཚོད་རྟེན་
རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ། སྐྱབས་དེ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱབས་ཏེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །
སྤྱག་བསྐྱེལ་ཆེ་ལས་ཐར་མི་འགྱུར། ཅེས་པ་ལྟར། གནས་སྐྱབས་ནད་གདོན་ལ་སོགས་པའི་
ཁྱེན་ཐུན་བྱ་ཅམ་ལ་སྤྱག་ནས་རི་དང་ནགས་ཚལ་སོགས་ཀྱི་ལྟ་དང་། དབང་ཐུག་དང་ཚངས་པ་
ཁྱབ་འཇུག་དང་སྟེ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་སྐྱབས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གིས་སྤྱག་བསྐྱེལ་
ཐམས་ཅད་ལས་སྦྱོབ་པ་ལྟ་ཅི་སྟེ། གནས་སྐྱབས་འཛིགས་པ་ལས་སྐྱབས་པར་ཡང་མ་ངེས་པས་
གཙོ་བོ་འམ་མཚོག་མིན་ལ། དེ་ལ་སྐྱབས་ལུལ་དགོན་མཚོག་གསུམ་ཡིན་ཀྱང་བསམ་པ་འཛིག་
རྟེན་པ་ཡིན་ན་འཛིག་རྟེན་པའི་སྐྱབས་འགྲོ་ཡིན་ནོ། །འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་སྐྱབས་འགྲོ་
ལ་འང་། ཐེག་དམན་གྱི་སྐྱབས་འགྲོ་ནི་རྟེན་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཚོག་སངས་རྒྱས་ཞེས་རྟེན་གཉིས་

མི་རྒྱུ་མཆོག་གྱུ་བ་ཤུ་བྱ་བ་ལྟ་བུ་མཆོག་གི་སྤྱལ་པའི་སྤྱེ། ཐུགས་ཆོས་སྤྱད་སྤྱེ།
ལུས་གཟུགས་སྤྱེ་གཉིས་སངས་རྒྱས་དང་། ཞི་བ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྒྱུ་མཆོག་དམ་
པའི་ཆོས་ཞེས། སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་པའི་སྤང་བའམ་མུང་འདས་སམ་
འགོག་པ་ཆོས་དང་། ཆོགས་རྒྱུ་མཆོག་དགེ་འདུན་ཞེས་གང་ཟག་གི་རྒྱུ་དུ་སྤྱེ་མེད་
གསར་དུ་འདུས་པའི་རྟོགས་པ་དེ་འགྲོ་བ་ལྟ་དང་བཅས་པས་ལམ་བཤེན་དང་གང་ཟག་གཉིས་སོ་
སོར་དབྱེ་བར་མི་རྒྱས་པས་འདུས་པ་རྒྱུ་མཆོག་དགེ་འདུན་ཡིན་ཏེ། སང་ག་འདུས་པ་ལའོ་
ཞེས་སོ། །འདུས་པ་གཞན་ནི་སྤྱེས་པའི་ཐ་མ་འཛི། འདུས་པའི་ཐ་མ་འབྲལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་
སོགས་པས་མཆོག་མ་ཡིན་ནོ། །དེའང་སློབ་པ་རྒྱུན་ཞུགས་ཕྱིར་འོང་ཕྱིར་མི་འོང་གསུམ་དང་།
མི་སློབ་པ་དག་བཅོམ་པ་དང་བཞིའོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཀུན་སྤྱོད་རང་ཉིད་སྤྱིད་
པ་འཁོར་བའི་འཛིགས་པ་ལ་སྤྱག་ནས་ཐུང་པོ་ལ་གཤེད་མ་རལ་གྱི་ཐོགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། འམས་
ལ་སྤྱལ་གདུག་ལྟ་བུ་སོགས་སུ་བལྟས་ཏེ། དེ་ལས་གྲོལ་བར་འདོད་པའི་བསམ་པས་གནས་
སྐབས་དུས་ཇི་སྤྱིད་འཛོལ་བར་དང་མཐར་ཐུག་རང་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་མ་ཐོབ་གྱི་བར་དུ་སྤྱུབས་
སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱུབས་འགྲོ་ནི། མ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་
རྒྱུ་ལ་སྤྱིར་རྗེ་དག་པོ་གས་མི་བཟོད་པ་བསྐྱེད་ནས་སྤྱིར་རྗེ་སར་མི་བཞག་པར་དེ་དག་སྤྱུག་
བསྐྱེད་དེ་ལས་སྤྱོལ་བར་བྱ་དགོས་ལ་དེ་ཡང་རང་ཉིད་མ་གྲོལ་བར་གཞན་སྤྱོལ་མི་རུས་པས། རང་
གཞན་ཐམས་ཅད་སྤྱིད་ཞིའི་འཛིགས་པ་ལས་སྤྱོལ་བའི་ཕྱིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་
བྱང་རྒྱུ་སྤྱིར་པོ་མ་ཐོབ་བར་དུ་སྤྱུབས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལའང་གནས་སྐབས་རྒྱུའི་སྤྱུབས་
འགྲོ་དང་། མཐར་ཐུག་འབྲས་བུའི་སྤྱུབས་འགྲོ་གཉིས་ལས།

[1] གནས་སྐབས་རྒྱུའི་སྤྱུབས་འགྲོ་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྤྱིད་ཞིའི་འཛིགས་པ་ལས་སྤྱོལ་བའི་ཕྱིར་དུ་གཞན་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚིག་འབྲེལ་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལུང་།

རྒྱུད་ལ་བྱོན་ཟེན་གྱི་དགོན་མཚོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ཡིན་ལ། དེ་རི་ལྟར་ཞེན། ཐུན་མོང་ལྟར་བཤད་ན་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་སྟོན་དང་པོ་ཐུགས་བསྐྱེད་དེ་བསྐྱེལ་བ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས་ནས། མཐར་ཐུག་པོ་ཟས་གཙང་གི་སྲས་སུ་འབྱུངས་ནས་བྱང་ཆུབ་གིང་བྱང་དུ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་རྒྱལ་བ་གྲུ་ཐུབ་པ་ལྟ་བུ་རང་རྒྱུད་ལས་ཐ་དད་པའི་སངས་རྒྱས་སྐྱེ་བཞིའམ་སྐྱེ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་སངས་རྒྱས་དགོན་མཚོག་དང་། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ན་བཞུགས་པའི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཚོས་དམ་ཚོས་དགོན་མཚོག་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་བུམས་པ་ལ་སོགས་པ་རང་ལས་ཐ་དད་པའི་དགོ་འདུན་ཏེ་དགོ་འདུན་དགོན་མཚོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོའོ། །

[2] མཐར་ཐུག་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་འགོ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་འབྲས་སྐྱབས་ནི། མགོན་པོ་བུམས་པས། འདི་ནི་དེ་དངོས་འདོད་པས་ཁས་ལེན་དེ་ཡང་སྤྱིང་བཅེ་ལས་རིག་བྱ། ཞེས་པ་ལྟར། རང་གཞན་གྱི་སྤྱིད་ཞིའི་རྒྱུད་པ་སེལ་ཕྱིར་མཐར་ཐུག་གི་དགོན་མཚོག་གསུམ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱབ་པར་དམ་བཅའ་བ་ཡིན་ལ། མཐར་རང་རྒྱུད་ལ་མཚོག་གསུམ་དེ་གྲུབ་པ་ན་སྤྱིད་ཞིའི་འཛིགས་པ་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་པས་སྐྱབས་གནས་མཐར་ཐུག་ཀྱང་དེ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། དམ་པའི་དོན་དུ་འགོ་བ་ཡི། སྐྱབས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་སྟེ། ཐུབ་པ་ཚོས་གྱི་སྐྱེ་ཅན་ཕྱིར། ཚོགས་ཀྱང་དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་གོ། ཅས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། སྤྱིར་རྒྱུད་སྒྲ་མའི་དོན་ཡང་སྐྱབས་འགོ་ལས་གཞན་མེད་པ་ཤེས་དགོས་གིང་། ཁམས་བྱང་ཆུབ་ཡོན་ཏན་ཕྱིན་ལས་བཞིས་འབྲས་སྐྱབས་ཀྱང་བརྟན་པར་གསུངས། དེས་ན་རྒྱུའི་སྐྱབས་འགོས་སྤྱིད་ཞིའི་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་སྒྲོལ་མི་རུས་པས་སྐྱབས་མཐར་ཐུག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་འབྲས་སྐྱབས་དང་སྟོན་སེམས་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་པའི་བྱད་ཅི་ཡིན་ཞེན། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ལ་རང་ལས་ལྟག་པའི་བྱ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། མངོན་པ་རང་

ལས་མཁས་པ་སློབ་དཔོན་སློ་གྲོས་བརྟན་པས་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་
ཅེས་བྱ་སྐྱབས་འགྲོ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། །ཞེས་གཅིག་དུ་བཞེད། རྒྱ་གར་རྩོམ་དམ་བཅའ་བའི་ལྷགས་
ཀྱ་གཉིས་ཡོད་མེད་དུ་བཞེད། ཀུན་མཁྱེན་གྲོང་ཆེན་པས། རང་དོན་དང་གཞན་དོན་གྱི་བྱང་ཡིན་
གསུངས་པ་འདིའི་དགོངས་པ་ལ་བརྟགས་ན་རོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ་
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་ཞེས་པའི་ལྷོག་པ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་དང་། བདག་གིས་རྩོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི་ལྷོག་པ་ནས་སྐྱབས་འགྲོ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་བྱང་པར་དུ་བྱས་ནས་
དབྱེ་བ་ཡིན་གསུངས་སོ། །

2 གཞུང་དོན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ་སྒྱིར་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་སྐྱབས་འགྲོའི་བྱང་པར་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་
བྱང་པར་གསུམ་དང་ལྷན་པའི་སློན་ནས་འཆད་པ་ལ། བྱང་པར་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། རྩན་མོང་
དུ་འགྲོ་ཚུལ་བཤད་པ་གཉིས་ལས།

(1) བྱང་པར་སོ་སོར་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་གཉིས་ལས།

[1] དང་པོ་ཐེག་དམན་གྱི་སྐྱབས་འགྲོ་བཤད་པ།

དང་པོ་ཐེག་དམན་གྱི་སྐྱབས་འགྲོ་བཤད་པ་ནི། བསམ་པ་རང་ཉིད་སྲིད་པ་འཁོར་བའི་འཛིགས་
པ་ལས་གོ་ལ་ཏེ་ཞི་བ་མུང་འདས་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་དུས་རི་སྲིད་འཆོ་བའི་བར་དུ་ཞེས་འདུལ་བའི་
གཞུང་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །སྐྱབས་ཡུལ་ནི་མཛོད་ལས། གང་ཞིག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་
བ། །སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་བྱེད་པའི་ཆོས། །མི་སློབ་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་། །ཕྱ་ངན་འདས་ལ་
སྐྱབས་སུ་འགྲོ། །ཞེས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་སྤྲུག་བསྐུལ་བདེན་པའི་ལྷག་མ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་ཟས་
གཙང་གི་སྤྲས་རྒྱལ་བུ་དོན་གྲུབ་ཅེས་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེས་ལམ་ལྷ་གདན་ཐོག་གཅིག་

ཏུ་བསྒྲིབ་ནས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཡིན་པས་སྐྱུ་ལུས་ནི་སྤར་རྒྱལ་བུ་དོན་གྲུབ་ལས་དབང་གིས་
 འཕངས་པའི་སོ་སྐྱེས་ཀྱི་ལུས་དེ་ཡིན་པས་སྐྱབས་ལུལ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱེ་སྐྱས་འདོད་པ་ཡིན་ལ།
 སྐྱབས་ལུལ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་མི་སྒྲོབ་པའི་ལམ་བདེན་ཏེ་རྟོགས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་
 དང་། དགོ་འདུན་གྱི་སྐྱུ་ལུས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་ལྷག་མ་ཡིན་ལ་སྒྲོབ་མི་སྒྲོབ་པའི་རྒྱུད་
 ཀྱི་ལམ་བདེན་ཏེ་རྟོགས་པ་ནི་དགོ་འདུན་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་དང་དགོ་འདུན་གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ན་
 སྒྲིབ་པ་སྤངས་པས་སྤང་བའམ་སྤང་འདས་སམ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་འགོག་བདེན་ཆོས་
 དང་། དེ་ལྟ་བུའི་དགོན་མཆོག་གསུམ་ཐེག་དམན་གྱི་སྐྱབས་ལུལ་ཡིན་ནོ། །

[2] ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབས་འགོ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབས་འགོ་ནི། བསམ་པ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་སྟིང་
 བོར་ཏེ་སྟིང་བོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་སངས་རྒྱས་སྐྱུ་བཞི་ཡེ་ཤེས་ལཱའི་བདག་ཉིད་ཅན་རྣམས་ལ་
 སྐྱབས་སྐྱ་མཆིའོ། །ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དམ་པའི་ཆོས་རྣམས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དབང་ཡི་འཕགས་པའི་དགོ་འདུན་གྱི་ཆོག་སྐྱེད་ལཱ་འང་སྤེལ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱབས་སྐྱ་མཆི་ཞེས་པ་སྟེ།
 དེ་ཡང་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཟང་སྟོན་ལས། བྱང་ཆུབ་ཤིང་དབང་དུང་དུ་དེ་ལྟར་འགོ། །སོང་ནས་
 སེམས་ཅན་པན་ཕྱིར་དེར་འདུག་སྟེ། །བྱང་ཆུབ་སངས་རྒྱས་འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་བསྐོར། །ཅིས་པ་
 ལྟར་བསྐྱལ་བཟང་འདིའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་ན་རྒྱ་གར་རྩོམ་པ་ལྟར་ལྟར་གསུངས་ཀྱི་ཤིང་དུང་དང་།
 རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་ལྟ་བུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་རིན་ཆེན་པོ་རྣམས་པར་སྤྲང་བྱེད་ཅིས་པ་ལ་སོགས་
 པ་མདོར་ན་དུས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་གང་དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དུང་དུ་སངས་རྒྱས་པ་
 ལྟར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བྱི་བྱང་ཆུབ་སྟིང་བོའི་ཤིང་དུང་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་མ་རྒྱལ་
 ཀྱི་བར་དུ་དང་། བང་རིག་པ་བདེ་གཤེགས་སྟིང་བོའི་གནས་ལུགས་མ་ལུས་པ་མངོན་དུ་མ་གྱུར་

བར་དུ་སྟེ། བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོའི་གནས་ལུགས་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་མངོན་དུ་གྱུར་བ་སངས་རྒྱས་
 མ་གཏོགས་གཞན་འཕགས་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་ལྟར་མི་མཐོང་སྟེ།
 མགོན་པོ་བྱམས་པས། བཙུང་པའི་བྱིམ་གནས་བུ་རྒྱུད་གིས། ཉི་མའི་གཟུགས་བཞེན་འཕགས་
 པས་ཀྱང་། ཁེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དགོན་
 མཚོག་གསུམ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ནི། དེ་ཉིད་ཀྱིས། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷན་གྱིས་གྲུབ། གཞན་
 གྱི་རྒྱུན་གྱིས་རྟོགས་མིན་པ། མཁུན་དང་བརྟེ་དང་རྒྱས་པར་ལྷན། རྟོན་གཉིས་ལྷན་པས་སངས་
 རྒྱས་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་འདུས་མ་བྱས་པ་དང་། ཡོན་ཏན་ལྷན་གྱིས་
 གྲུབ་པ་དང་། གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་རྟོགས་པ་མིན་པར་སོ་སོར་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་
 སུམ་དུ་རྟོགས་པ་གསུམ་རང་དོན་ཐུན་ཆོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། རི་ལྟ་བུ་དང་རི་སྟེང་བ་གཟིགས་
 པས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁུན་ནས་དམིགས་པ་མེད་པའི་བརྟེ་བའི་སྟིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ལམ་སྟོན་
 ཅིང་སྤྲུག་བསྐལ་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་བར་རྒྱས་པ་གསུམ་གཞན་དོན་ཐུན་ཆོགས་
 གྱི་ཡོན་ཏན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡོན་ཏན་དབྱེ་གཞི་དབྱེ་བའི་ཡ་གྲུལ་དུ་
 བྱས་པས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྷན་གྱི་སངས་རྒྱས་སྐྱབ་པའི་ལམ་སྐྱབ་གསུམ་མོ། ཆོས་ནི། དེ་ཉིད་ཀྱིས།
 བསམ་མེད་གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་པ། །དག་གསལ་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱིས། གང་ཞིག་
 གང་གིས་ཆགས་བྲལ་བ། །བདེན་གཉིས་མཚན་ཉིད་ཅན་དེ་ཆོས། ཁེས་པས་རྣམ་རྟོག་གིས་
 བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་ཅིང་། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཞི་བ་མཐར་ཐུག་པ་
 གསུམ་གང་ཞིག་འདྲོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་འགོག་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་། བྱི་མས་དག་ཅིང་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་སྒྲིང་བ་གསལ་བ་ཅན་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པ་མཐར་ཐུག་པ་གསུམ་
 གང་གིས་འདྲོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ལམ་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་
 མཚན་ཉིད་ཅན་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ལྷན་རྟོགས་པའི་ཆོས་སོ། །འདི་ལ་ལེགས་པར་བརྟགས་ན་འགོག་

བདེན་ནི་སྨྱོད་པའི་ཆའམ་མེད་པ་ཡིན་པས་ན་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པས་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཇི་ལྟར་ཡིན་
 བསམ་ན། ལམ་བདེན་གྱིས་བཞག་པའམ་ལམ་བདེན་རྟོགས་པའི་ལག་རྒྱུས་ཡིན་པས་སམ་ལམ་
 བདེན་གྱིས་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་དབྱིངས་གང་ཞིག་ཡེ་ཤེས་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྨྱོད་
 པའམ་དབྱིངས་ལ་འགོག་པ་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་པས་རྟོགས་པའི་ཆོས་སུ་བསྟུ་བ་ཡིན་ལ་འདི་
 བེ་གནད་དོན་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་རྟོགས་པའི་ཆོས་
 ཀྱི་རྒྱ་མཐུན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྨྱོད་ཀྱི་ཆོས་ལུང་དང་། དགེ་འདུན་ནི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་
 བྱིར་མི་ལྟོག་པ་སྟེ། བྱམས་པས། ཇི་ལྟ་ཇི་སྟེད་ནང་གི་ནི། །ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་དག་པས་
 བ། །སློ་ལུན་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོགས། །སླ་མེད་ཡོན་ཏན་དང་ལུན་ཉིད། །ཅེས་པས་གནས་
 ལུགས་བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་མངོན་སུམ་རྟོགས་པ་ཇི་ལྟ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེས་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པར་གཟིགས་པ་ཇི་སྟེད་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་
 བྱང་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་རིག་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཉོན་ཤེས་སྟོམས་
 འཇུག་གི་སྒྲིབ་པ་གསུམ་མམ། ཉོན་མོངས་པ་ལས་གྲོལ་བ་ཆགས་སྒྲིབ་ལས་གྲོལ་བ་དང་། ཤེས་
 སྒྲིབ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོགས་སྒྲིབ་ལས་གྲོལ་བ་དང་། རང་འདོད་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཞེན་པ་དང་བྲལ་བ་
 དམན་སྒྲིབ་ལས་གྲོལ་བ་གསུམ་ནི་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་དུག་གམ་དབྱེ་གཞི་དབྱེ་བའི་
 ལ་གྲུལ་དུ་བྱས་པས་བརྟུན་དོ། །

2 བྱན་མོང་དུ་སྐྱབས་སུ་འགོ་རྩལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སྐྱབས་སུ་འགོ་རྩལ་ནི། ཉོན་པ་བླ་མེད་སངས་རྒྱལ། སྐྱབས་པ་བླ་མེད་དམ་ཆོས། འདྲན་
 པ་བླ་མེད་དགེ་འདུན་ཞེས་པ་ལྟར། ལས་དང་པོ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས་དངོས་ཆོས་ཡིན་ཏེ། རས་
 བེ་ཁྱོད་ལ་ཐར་པའི་ཐབས་བསྟན་པས། །ཐར་པ་རང་ལ་རག་ལས་བརྩོན་པར་གྱིས། །ཞེས་དང་།
 ཐུབ་པས་སྟེག་པ་རྩ་ཡིས་མི་འཁྲུང་ལ། །འགོ་བའི་སྟུག་བསྟུལ་ཕྱག་གིས་མི་སེལ་ཞིང་། །ཉིད་

གྱིས་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་སྟོ་ཡིན་ཡང་། །ཆོས་ཉིད་ཞི་བ་བསྟན་པས་གོལ་བར་འགྱུར། །ཅིས་
 གསུངས་པས་དམ་པའི་ཆོས་རང་གིས་བསྐྱབས་ན་འཁོར་བ་དང་རན་སོང་གི་སྟུག་བསྐྱལ་ལས་རང་
 ཉིད་སྐྱོབས་པར་འགྱུར་ཏེ་ཐ་ན་ཉིན་ཞག་ཤུགས་གཅིག་ལ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོན་པ་བསྐྱུང་བའི་
 གང་ཟག་དེས་ཉིན་དེར་རང་རྒྱུད་ཉེས་ལྟར་ལས་བསྐྱབས་ནས་ཕྱི་མ་ལྟ་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་
 དང་། དེ་ལྟར་ན་ལས་དང་པོ་བའི་སྐྱབས་དངོས་དམ་པའི་ཆོས་ཡིན་པས་དེ་མ་གཏོགས་པར་
 སྐྱབས་གནས་གཞན་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་དངོས་སུ་སྐྱོབས་མི་ལུས་པས་སྐྱོབས་པ་སྤྲུལ་བ་དམ་པའི་
 ཆོས་ཞེས་གསུངས་པས་ན། གསང་སྟགས་རྟོང་མ་བས། སྐྱབས་ཡུལ་དུ་བདེ་གསལ་མི་རྟོགས་
 པ་གསུམ་དང་། ཅ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་གསུམ་དང་། རོ་བོ་རང་བཞིན་ཐུགས་རྗེ་གསུམ་སོགས་གསུངས་
 པ་ནི། རང་ཡུས་ཀྱི་ཅ་ཐིག་རྒྱུད་གསུམ་དག་པར་བྱེད་བསམ་ནས་དམ་བཅའ་བ། དེ་ལྟར་བསྐྱབས་
 པས་ཅ་དག་པ་སྐྱལ་སྐྱུ་སོགས་རང་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་འབྲས་བུ་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། གཞན་
 དུ་སྐྱབས་འགོ་དང་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་བྱད་མ་ཤེས་པར་ཅ་ཐིག་རྒྱུད་གསུམ་རང་ཡུས་ན་གནས་
 པས་དེ་ལ་བདག་སོགས་སྐྱབས་པར་མཛད་དུ་གསོལ་ཞེས་རེ་བ་བཅའ་ས་མེད་པས་མདོར་ན་
 གསོལ་འདེབས་དང་སྐྱབས་འགོའི་བྱད་པར་ལས་དང་པོ་བའི་སྐྱབས་གནས་ཆོས་དངོས་ཡིན་པ་
 དང་། ཆོས་དེ་ཡང་རང་རྒྱུད་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱེད་དགོས་པ་ནི། གནད་དམ་པ་ཡིན་པས་ཤེས་པ་
 གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྐྱབས་འགོའི་རོ་བོ་རང་གི་སེམས་ལ་དམ་བཅའ་བ་དང་མཆོག་
 གསུམ་ལས་དམ་པའི་ཆོས་ལས་དང་པོ་བའི་སྐྱབས་དངོས་ཡིན་པ་དང་། དེའང་རང་གིས་སྐྱབ་
 པར་དམ་བཅའ་བའི་གནད་དེ་མ་རྟོགས་པར་གསང་སྟགས་རྟོང་མ་བའི་སྐྱབས་ཡུལ་གོང་དུ་
 བཤད་པ་དེ་དག་ལ་དགག་པ་བཟོད་པ་ནི། རང་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱབས་འགོ་དང་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་
 བྱད་པར་མ་ཤེས་པར་ཟད་དོ། །དེ་ལྟར་བཟོད་པ་ནི་རྟོང་མ་བ་ཁ་ཅིག་འགལ་སྔར་གི་ལན་ཀྱང་
 བཟོད་མི་ཤེས་པར་ཁོང་ཁྱོད་བ་དང་། རང་གི་ཆོས་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེས་ནས་སྟོང་བ་སོགས་ཡོད་པ་ནི་

གོང་དུ་བསྟན་པའི་གནད་དེ་མ་རྟོགས་པས་ལན་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཆོས་སྐྱབས་དངོས་ཡིན་ན་
སངས་རྒྱུས་དང་དགེ་འདུན་གཉིས་སྐྱབས་གནས་སུ་བརྗོད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། སངས་རྒྱུས་མ་བྱོན་
ན་རང་རེ་སྐྱོངས་པས་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་མི་ཤེས་པས་སངས་རྒྱུས་ཉིད་ཀྱིས་རང་གང་ལས་གཤེགས་
པའི་ལམ་དེ་མ་ཞོར་བ་འགོ་བ་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་བསྟན་པས་སངས་རྒྱུས་ཀྱང་སྐྱབས་ཡིན་
ནོ། །དགེ་འདུན་ནི་རང་རེ་སྒྲིགས་མའི་སེམས་ཅན་སྟོན་པའི་ཞལ་རས་མཇལ་བའི་སྐལ་བ་མེད་
པ་རྣམས་ཡང་དག་པའི་ཐར་པའི་ལམ་དུ་འདྲེན་པར་བྱེད་པས་ན་སྐྱབས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྟོན་པ་ལམ་གྲོགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། རི་ལྟར་ན།
བདག་གི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱུས་ཡིན་པས་དེས་རི་སྐྱད་གསུངས་པ་བཞིན་བསྐྱབ་པ་མ་གཏོགས་ཕྱི་
རོལ་ལུ་སྒྲིགས་པའི་སྟོན་པ་རྣམས་དང་། རང་རེའི་པ་མ་ཉེ་འབྲེལ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་མིན་གྱི་
བག་ལ་མི་ཉན་བསམས་ནས་དམ་བཅའ་བ་དང་། བདག་གི་ལམ་ཆོས་ཡིན་པས་རྒྱལ་བའི་
བཀའ་བཞིན་དུ་དམ་པའི་ཆོས་སྐྱབ་པ་མ་གཏོགས། འཇིག་རྟེན་པའི་བྱ་བ་ངན་པ་ཆོང་དང་སོ་
ནམ་དག་འདུལ་གཉེན་སྐྱོངས་ལ་སོགས་པ་མི་བྱེད་བསམ་པས་དམ་བཅའ་བ་དང་། དགེ་འདུན་
ལ་གྲོགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་སྟེ། བདག་གི་གྲོགས་ནི་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་ཡིན་ཏེ་
དཔེར་ན་ལྷ་ས་ལྷ་བུར་འགོ་ན་སྐར་དཔོན་དེས་རི་ལྟར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་བྱེད་དེ་འགོ་ན་གྲོགས་ཡིན་
གྱི་གཞན་དུ་དེར་མི་འགོ་བ་དང་འགོ་ཡང་དེ་ཅུ་མི་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་གྲོགས་མིན་པ་ལྟར།
འཇིག་རྟེན་པའི་བྱ་བ་ངན་པ་ཆོས་བརྒྱད་ལ་གཡེང་བས་སྐྱ་སེར་སུ་ཡིན་ཀྱང་དེ་དག་དང་ཁ་སྐྱོ་
སྒྲིབ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་གཅིག་དུ་མི་བྱེད། དེར་མ་ཟད་ཉན་རང་ཡང་བདག་གི་གྲོགས་མིན་ལ།
བདག་གིས་ནི་རྒྱལ་སྐས་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་གྱི་རྗེས་སུ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་
བསྐྱབ་ལ། དེ་དག་ནི་བདག་གི་གྲོགས་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཆོས་ལམ་ལས་བདག་བསྐྱར་འགོ་བ་
ཐམས་ཅད་དང་མི་འགྲོགས་སོ་སྟུམ་ནས་དམ་བཅའ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྟོན་པ་ལམ་གྲོགས་ཀྱི་

ཚུལ་དུ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བཙའི། གནད་དམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྐྱབས་སུ་འགོ་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་
 མི་འོང་བར་རང་ཉིད་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་གྱི་མདུན་ནས་སྐྱབས་སུ་འགོ་འཛིན་མ་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་
 དགོས། སྒྲངས་ནས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་ནམས་བསྐྱང་དགོས་པས་དེ་ལ་ཐུན་མིན་གྱི་དང་། ཐུན་མོང་
 གི་བསྐྱབ་བྱ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དགག་པའི་དང་། བསྐྱབ་པའི་དང་། ཆ་མཐུན་གྱི་བསྐྱབ་
 བྱ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་ལྟ་ལ་
 གཏན་གྱི་སྐྱབས་སུ་བཟུང་ནས་ཕྱག་མཆོད་མི་བྱ། ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་སེམས་ཅན་ལ་
 གཞོད་འཆེ་མཆན་མི་ལམ་དུ་འང་མི་བྱ་བར་ཅི་ཅུས་སུ་འབད་བས་བསྐྱང་། དགོ་འདུན་ལ་སྐྱབས་
 སུ་སོང་ནས་མུ་ཉེགས་ཅན་དངོས་དང་རང་གི་སྒྲ་མ་དང་ཆོས་ལ་མི་དད་ཅིང་སྐྱར་བ་འདེབས་པ་
 དང་མི་འགྲོགས། གཉིས་པ་ནི། བད་དཀར་ལས། སྐྱ་གཟུགས་རྣམ་པ་མང་པོར་དེ་སྐྱལ་ནས། །
 འགོ་བ་དགོ་ལ་སྒྱུར་བའི་དོན་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་རྟེན་དང་།
 ཐུགས་རྟེན་སྐྱུ་རྩེ་ཆག་དུམ་ཙམ་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་འདུ་ཤེས་བཞག་སྟེ་མ་གུས་
 པ་སྒྲངས། གུས་པས་མཆོད། སྤྱི་བོས་བཏེགས། གཙང་སར་འཛོག་ ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་ནས་
 ཆོས་ཡི་གེ་འབྲུ་གཅིག་ཡན་ཆད་ལ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་འདུ་ཤེས་བཞག་སྟེ་མ་གུས་པ་སྒྲང་ཞིང་
 གསུང་རབ་ཡི་གེ་ས་རྩེན་དུ་འཛོག་པ་དང་། འགོ་མ་ཡུག་དང་། གཞན་ཡང་ཡིག་སྟེབ་བསྐྱར་
 བའི་ཆེ་མཐུབ་མོར་མཆིལ་མས་བསྒོས་པ་དང་། སོ་དྲེག་སོགས་ཀྱིས་མི་གཙང་བ་སྒྲངས་ནས་
 གུས་པར་བྱེད་དགོས་ཏེ། སྟན་གྱི་གོང་རྒྱན་དུ། ལྷ་བརྒྱ་ཐ་མར་གྱུར་པ་ན། །ང་ཉིད་ཡི་གའི་
 གཟུགས་སུ་གནས། །ང་ཡིན་སྟམ་དུ་ཡིད་བྱོས་ལ། །དེ་ཆེ་དེ་ལ་གུས་པར་གྱིས། །ཞེས་དང་།
 གཞིའི་མདོ་ལས། ཡུམ་ཆེན་མོ་ནི་གཞིའི་གཟུགས་ཀྱིས་བཞུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
 དགོ་འདུན་ལ་ཡང་རབ་བྱུང་གི་རྟགས་སྐ་རགས་སེར་པོ་བཅིང་བ་ཡན་ཆད་དང་། ཐ་ན་ལྟན་པ་
 དམར་སེར་ཙམ་ལ་ཡང་དགོ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་འདུ་ཤེས་བཞག་སྟེ་གུས་པར་བྱེད་དགོས་སོ། །

དེ་སྐད་དུ། མ་འོངས་སྐབ་པའི་བསྟན་པ་རྒྱབ་པའི་ཚེ། །དམར་དང་སེར་པོའི་གོས་ཀྱི་རས་མ་
 ཀྱན། །ལྷ་རྒྱམས་ཀྱིས་བསྟུང་དང་པའི་རྟེན་དུ་བྱེད། །དེ་རབ་ཅེ་རུ་མཆོད་རྟེན་བྱེད་པར་གསུངས། །
 ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རང་ལ་སྤང་དོར་གྱི་གནས་སྟོན་པའི་སྤྲ་མ་དགེ་བའི་
 བཤེས་གཉེན་ལ་སངས་རྒྱས་དགོན་མཆོག་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་སྟེ། ཞབས་ཏྲག་བསྟེན་
 བཀྲར་ལ་འབད། དེའི་བཀའ་སྡུལ་བའི་གསུང་རྒྱམས་ལ་ཆོས་དགོན་མཆོག་གི་འདུ་ཤེས་
 བཞག་སྟེ། ཅི་གསུང་དང་དུ་ལེན་ཞིང་གསུང་གི་ཟུར་ཙམ་ཡང་མི་བཅག་སྤྲ་མའི་འཁོར་གྱ་སྟོབ་
 རྒྱམས་ལ་དགེ་འདུན་དངོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་བཞག་སྟེ་སྟོན་གསུམ་གྲུས་པས་བསྟེན། མི་མཉེས་པ་སྤང་
 ཅིག་ཙམ་ཡང་མི་བྱ་སྟེ། ར་བོ་ཆེའི་མདོར། ཟུང་ན་མ་བྱེད་ཀྱན་དགའ་བོ། སྟོང་ག་མ་འདོན་ཀྱན་
 དགའ་བོ། །ང་ཉིད་ཕྱི་མའི་དུས་ཀྱི་ཚེ། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཉིད་སྤུལ་ནས། །སྟོང་ལ་སོགས་
 པའི་དོན་བྱེད་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་ཐུན་མོང་ནི། མངའ་རིས་པ་ཆ་ཆེན་
 ཀྱིས། སྟོན་དང་བྱ་དགར་དགོན་མཆོག་གསུམ་མི་སྟོང་། །དགོས་གལ་ཆེ་ཡང་ཐབས་གཞན་མི་
 འཛོལ་ཞིང་། །དུས་མཆོད་མི་བཅག་རང་གཞན་སྐྱབས་འགྲོར་འགོད། །གར་འགྲོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་
 སངས་རྒྱས་ལ་ཐུག་འཆོལ། །ལྷ་རྒྱམས་ཐུན་མོང་བསྟུབ་བྱར་རོ་བོས་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་
 པ་ལྟར། སྤང་དོར་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱ་བ་རྒྱམས་སོ། །དེ་ལྟར་སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་ཡན་ཡོན་ནི། །
 ཐར་བའི་ས་བོན་ཐེབས་པ་དང་། རང་བའི་གལ་དུ་ཚུད་པ་དང་། འཛིགས་པ་ལས་སྟོབ་ཅིང་
 བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། ཉི་མའི་སྤིང་པོའི་མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་སྐྱབས་
 སུ་སེམས་ཅན་སུ་འགྲོ་བ། །བདུད་རྒྱམས་བྱེ་བས་བསད་པར་མི་རུས་ཏེ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་
 ཤིང་སྟོན་འབྲུགས་གྱུར་གྱང་། །དེ་ནི་ངེས་པར་སྟེ་བའི་ཡ་མོལ་འགྲོ། ཞེས་དང་། དྲི་མ་མེད་
 པའི་མདོ་ལས། སྐྱབས་སུ་སོང་བའི་བསོད་ནམས་གང་། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་གཟུགས་མཆིས་ན། །
 བཅ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཀྱན་བཀའ་ནས། །དེ་ནི་དེ་བས་ལྟག་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་

མཐའ་ཡས་སོ། །

(༤) སྤྲིག་པ་བཤགས་པའི་ཡན་ལག་

བཞི་པ་སྤྲིག་པ་བཤགས་པའི་ཡན་ལག་ལ། བཤགས་ཡུལ་མངོན་དུ་བྱ་བ་དང་། བཤགས་པ་
དངོས་གཉིས་ལས།

1 བཤགས་ཡུལ་མངོན་དུ་བྱ་བ།

དང་པོ་ནི། བཤགས་ཡུལ་ཕྱོགས་བཅུ་འཛིག་རྟེན་མས་ཏེ་མཐའ་ཡས་པ་ཀུན་ན་བཞུགས་པ་
ཡི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྡན་འདས་རྣམས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་བླགས་སྤྱིར་རྫོ་ཆེན་པོ་མངའ་བ་རྣམས་མདུན་གྱི་ནམ་མཐར་དམིགས་ལ་ལུས་ཀྱིས་
ཐལ་མོ་སྦྱར་རྟེ་དག་གིས་གསོལ་བ་སྟེ་ཞུ་བ་འབུལ་བ་ནི་འདི་ལྟར་ཞེས་སོ། །

2 བཤགས་པ་དངོས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་བཤགས་པ་དངོས་ལ། སུན་འབྱེན་པའི་སྟོབས། རྟེན་གྱི་སྟོབས། གཉེན་པོ་ཀུན་ཏེ་
སྟོད་པའི་སྟོབས། སོར་ཆུད་པའི་སྟོབས་དང་བཞི་ལས།

(1) སུན་འབྱེན་པའི་སྟོབས།

དང་པོ་ནི། ཅི་ཞུ་ན་དུས་ཐོག་མ་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་འཁོར་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་ད་ལྟའི་ཆོ་རབས་
འདི་ལོ་ཆོ་རབས་སྤྱི་མ་གཞན་དག་ཏུ་བདག་གིས་སྤྱད་དོར་གྱི་གནས་མ་འཆལ་ཞེས་མ་འགྲུབ་པ་
ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་སྤྲིག་པ་མི་དགེ་བ་རང་བཞིན་དང་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྦྱོར་བ་
རང་གིས་དངོས་སུ་བགྱིས་པའམ་གཞན་དག་ལ་བགྱིད་དུ་སྦྱུལ་བ་ཉིད་དང་ནི། རྒྱ་འབྲས་སྤྱད་
དོར་ལ་སྤོངས་པའི་གཏེ་མུག་གིས་འབུལ་པར་རྒྱར་པས་བདག་ཟེལ་གྱིས་མོན་རྟེ། གཞན་སྤྲིག་
པ་བྱེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རད་བ་སྟེ་དགའ་བ་གང་བགྱིས་པའི་སྤྲིག་པ་དེ་གསུམ་ལ་ཆེ་ཆུང་མེད་
པས་གང་དང་གང་བྱས་པའི་ཉེས་པའམ་མོད་སྤྱད་པ་དེ་ནི་མཐོང་ཞེས་ཉེས་པ་ལ་ཉེས་པར་མཐོང་

བར་བགྱིས་ནས་ཁ་ཙམ་ཚིག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་བསམ་པ་ཐག་པས་ཏེ་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་མགོན་པོ་
སངས་རྒྱལ་སྤྱོད་དང་བཅས་པ་ལ་མཐོལ་ཞིང་བཤགས་ཏེ་སྤྱོད་ཆད་ཀྱང་སྤྱིང་པར་བགྱིའོ། །
ཁྱད་པར་ཉེས་པ་ཆེ་གོས་ཡུལ་ཡོན་ཏན་ཙན་གྱི་ཞིང་བདག་གིས་སངས་རྒྱལ་ཆོས་དགོ་འདུན་ཏེ་
དགོན་མཚོག་གསུམ་དང་ནི་ཕན་འདོགས་པའི་ཞིང་པ་དང་མཉམ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁུར་དུ་ཕྱི་ཞིང་
བཀྱར་བར་འོས་པའི་ཞིང་མཁན་སློབ་སྐོས་སྤྱོད་མ་གཞན་དག་ལ་ཀྱན་སྦྱོར་ཆགས་སྤང་མྱོངས་
གསུམ་ལ་སྐོས་པའི་ཉན་མོངས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྦྱོར་བ་ལུས་ཀྱིས་བཅོམ་བརྒྱག་བརྟུང་བརྟེག་
སྐོས་དང་དགྲ་གིས་སྦྱར་འདེབས་ངན་སྤྱོད་སྐོས་དང་ཡིད་ཀྱིས་འོག་ལྟ་ངན་སེམས་སྐོས་
གཞོན་པ་བགྱིས་པ་གང་ལགས་པ་དང་། དེ་ལས་ཀྱང་དགོན་མཚོག་ལ་གཞོན་པའི་ལས་དང་།
དགོར་འཕྲོག་པ་ཉེས་པ་ཆེ་སྤྱིང་སངས་རྒྱལ་དང་ཆོས་དང་ཆོས་འཆད་པ་པོའི་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་
སངས་རྒྱལ་དང་ཆོས་ཀྱི་དགོར་ཡིན་ལ་དེ་དག་རྒྱ་འཕྲོག་དང་གཡོ་སྤྱོད་མ་བྱིན་པར་བྱང་བ་ལ་
སྐོས་པ་ནི། མ་པམ་བས། གང་ཞིག་ཡིད་ནི་ཆོས་ལ་སྤང་བ་དེ་ལ་ཐར་བ་ག་ལ་ཡོད། །
ཅས་དང་། གྲུབ་ཐོབ་སྦྱོར་སྤྱང་པའི་སྤྱོད་ལས་ལམ་དཀར་པོས་ལན་མང་ཕྱགས་ནས་ན་ཆ་དྲག་
པོ་བྱང་བ་བརྒྱད་སྟོང་པའི་ཆབ་ཡོན་བདག་གིས་དྲངས་པའི་རྣམ་སྤྱོད་དུ་གསུངས་པ་སྐོས་དང་།
དེ་ལ་སྤྱོགས་བཅུའི་དགོ་འདུན་གྱི་དགོར་དང་དེ་ལས་ཀྱང་ཞལ་དུ་འདུ་བའི་སྒྲོ་ཉེས་པ་གིན་ཏུ་ཆེ་
བར་གསུངས་ཏེ། མདོར་ན་དགོ་འདུན་ལ་དབང་བའི་ཡོ་བྱད་ཆེ་ཕྱ་གང་དང་གང་རྒྱ་འཕྲོག་དང་
ཆོང་སྐོས་གཡོ་སྤྱོད་སྤྱངས་ན་བཤགས་པའི་ཐབས་མེད་པར་དཔུལ་བར་སྦྱེ་ངས་པར་མདོ་ལས་
གསུངས་ཏེ། དགོ་འདུན་གྱི་ནི་རྩི་རྩི་དང་འདྲོ། །དགོ་འདུན་གྱི་ནི་འུག་དང་འདྲོ། །འུག་ལ་
ནི་གཉེན་པོ་ཡོད་ཀྱི། དགོ་འདུན་གྱི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དགོ་འདུན་གྱི་སྤྱ་བ་སྤྱེ་རྩི་ཁོ་ལ་ལོངས་སྤྱད་
པས་དེ་ལྟ་བུའི་དཔུལ་བར་སྦྱེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་སྐོས་དང་། གཞན་ཡང་ལྟ་ཁང་སྟེང་མར་འབུལ་
རྒྱ་འོག་མ་དང་། འོག་མར་འབུལ་རྒྱ་སྟེང་མ་དང་། དགོ་འདུན་པའི་དབྱར་རྟེན་དགུན་དང་།

དགུན་རྟེན་དབྱར་དུ་འཛོག་པ་དང་། དེ་རིང་འབྲུལ་རྒྱ་སངས་ཅན་སྐུ་མེ་རུང་བར་ཐམས་
 ཅད་མཁུན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཚུལ་རུང་ཟད་ཅིག་སྟོན་གྱི་གཏམ་དང་སྦྱར་ན།
 འདུལ་བ་ལས། དགོ་འདུན་གྱི་འདུ་ཁང་ཕྱིག་པ་དང་ཀ་བ་ལ་མཆིལ་མ་དང་སྦྱབས་ཀྱིས་མ་རུང་
 བ་བྱས་པས་ཕྱིག་པ་དང་ཀ་བ་ལྟ་བུའི་དཔུལ་བ་དང་། གཏུན་དང་ཕྱགས་མ་ལ་སོགས་རང་
 གིས་ལོངས་སྤྱད་པས་གཏུན་དང་ཕྱགས་མ་ལྟ་བུའི་དཔུལ་བར་སྦྱེ་བ་དང་། དགོ་འདུན་པའི་
 དབྱར་རྟེན་དགུན་རྟེན་དང་དགུན་རྟེན་དབྱར་རྟེན་དུ་བསྒྱུར་ནས་མ་བགོས་པས་སེམས་ཅན་སྦྱོང་
 པ་ཆད་པ་ཚུ་རྒྱས་ཀྱིས་སྦྱེལ་བར་འགོ་ཁིང་གིན་ཏུ་སྤྲུག་བསྐལ་བར་གསུངས་པ་དང་། མཛོངས་
 ལྷན་ལས། གིང་སྤོང་པོ་ཆེན་པོ་ཁབ་ཅེ་ཅམ་ཡང་མ་བྱབ་པ་མེད་པར་སྤོན་བྱ་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱིས་བྱབ་
 ཅིང་ཟ་བར་གྱུར་པས་གིན་ཏུ་སྤྲུག་བསྐལ་ཁིང་འོ་འདོད་འབོད་པ་ཡང་དགོ་འདུན་གྱི་ལས་བྱེད་པ་
 ལི་ཏ་ཞེས་པས་དགོ་འདུན་གྱི་དཀོར་ལ་རང་སྤྱད་ཅིང་བཟའ་བཏུང་གཞན་གྱིས་པའི་བྱོགས་ལ་
 བྱིན་པའི་རྣམ་སྤྲོད་རང་གིང་སྤོང་དང་གཞན་སྤོན་བྱར་གྱུར་པ་དང་དེ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་དཔུལ་བར་
 སྦྱེ་བར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་གྲོང་ཁྱིམ་གྱི་མི་གཙང་བའི་ལྷོང་ཀ་ཞིག་གི་
 བུ་མོ་སྤོན་བྱ་སྤྱོད་འདྲ་བ་རྒྱུ་ལ་བཞི་ཡོད་པ་ལོ་མང་པོར་སྤྲུག་བསྐལ་ཆད་མེད་པ་སྤོང་བ་དེར་
 སྤོན་པ་ལའོར་བཅས་བྱོན་ཏེ་ལའོར་རྣམས་ལ་དེའི་ལས་བསྐྱུན་པ། སྤོན་སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས་
 ཀྱི་བསྐྱུན་པ་ལ། དགོ་སྤོང་སྤོང་ཕྱག་བཅུ་བཞི་དགོན་པར་གནས་པ་ལ་ཆོང་པ་ལྟ་བུས་རིན་པོ་
 ཆེ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཐོང་དུ་སྤུལ་བ་བཞེས་ནས་ཞལ་ཏ་བའི་དགོ་སྤོང་ལ་གཏད་དོ། །ཕྱིས་བསོད་
 སྤོངས་ཀྱིས་བྲེལ་ནས་ཞལ་ཏ་བ་ལ་སྤར་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་བཙོང་ངམ་ཞེས་པས་དེ་ཁྱོས་ཏེ་བྱེད་ཅག་
 སྤྲུག་པ་ཟ་བཤམ། ཁོ་པོ་གཅིག་སྤུལ་བྱིན་གྱི་བྱེད་ཀུན་ལ་མ་བྱིན་ནོ་ཟེར་བས། དགོ་འདུན་གྱི་
 སོ་སོར་གྱིས་སོ། །རྒྱ་དེས་མཆོམས་མེད་པའི་དཔུལ་བ་ཆེན་པོར་ལྷུང་། རན་སྤྲུགས་ཀྱི་བུ་དུ་
 བསྐལ་བ་དགུ་བཅུ་ཅ་གཅིག་གི་བར་དུ་འགོ་འོ། །དེ་ལས་ཐར་ནས་ད་ལྟ་འདིར་རན་སྤྲུགས་

གྲི་ཁུང་བུར་སྒྲིམ་ནས་ལོ་མང་པོ་ལོན་ཡང་མ་ཐར་རྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྩོན་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་
 རིན་ཆེན་གཙུག་ཏྲར་ཅན་དག་འདུན་ལོའང་བཅས་འདིར་གཤེགས་ནས་ཉེར་གནས་རྣམས་ལ་
 འདིའི་ལས་བསྟན་རྟོ། །དེ་ནས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྒྲོབ་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བསྟན་རྟོ། །དེ་
 བས་ཆེ་འཕོས་ཏེ་ཡང་དཔུལ་བར་སྒྲིམ་ཏེ་ལོ་ཁྲག་ཁྲིག་གྲངས་མེད་པ་དུ་མ་ལོན་ནས་བྱིར་ཡང་
 ཁུང་བུ་འདིར་སྒྲིམ་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ། འཁོར་བ་འཛིག་དང་། གསེར་ཐུབ་དང་། འོད་སྤང་གིས་
 ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་བསྟན་རྟོ། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་སྣོད་པོ་ཀུན་ཉེར་གནས་དང་བཅས་ཏེ་འདིར་
 གཤེགས་ནས་སྤོང་བུ་འདིའི་རྩོན་ལས་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དག་སྟོང་
 རྣམས་སྤྱ་ལངས་ཏེ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཤིན་ཏུ་བསྐྱང་བ་ལ་བརྩོན་པར་གྱུར་རྟོ་ཞེས་མཛངས་
 གྲུབ་ལས་སོ། །རྒྱ་ལེན་ཏའི་བྱང་ཕྱོགས་ན། སུ་ཁྱེན་གྱིང་ཞེས་པ་ས་སྤྱག་དང་བཅས་པ་གཅིག་
 བ། བྱིས་པ་མང་པོ་ཅེ་བའི་དབུས་སུ་རྒྱུང་རྩྱུབ་འབྱེལ་བ་མེ་འོད་འཕྲོ་བ་གཅིག་བྱུང་བ་ལ། བྱིས་
 པ་རྣམས་བྱིས་རྩོད་དུ་བ་བྱས་པས། བྱིས་པ་ཐོས་དུས་སུ་འཕོག་པ་གཅིག་ལ་བཏབ་ནས་རྒྱང་པ་
 ཐྱིན་ཀ་ལོག་ཏུ་འགོ་ཞིང་བགས་པའི་སྒྲི་ཤིག་ཤིག་བྱས་ཏེ། ཁ་ནས་མེ་ལྷེ་ཉུག་ཅིང་། སམ་སྒྲི་
 ཏའི་རྒྱན་དུ་ཐམས་ཅད་ལ་འབར་རོ། །དེའི་ཉེ་འཁོར་ན་བྱམས་པ་སྒྲོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་གཅིག་
 ཡོད་པ་དེས་གསན་ནས། བྱིས་པ་འདི་འདྲས་ཀྱང་སམ་སྒྲི་ཏའི་རྒྱན་ཤེས་པ་ངོ་མཚར་ཆེའོ་སྟེ།
 བས་ཉན་དུ་ཐྱིན་པས་དེ་ལ་མེ་འབར་བ་འདུག་ནས་རྒྱ་མཚན་དྲིས་པས། འདི་རྣམས་སྤང་སེམས་
 བྱིས་ཉན་པས་འབར་ལ་ཁྱོད་དད་སེམས་བྱིས་ཉན་པས་མི་འབར་བ་ཡིན་ཟེར། འོན་འདིར་ལས་
 གང་གིས་སྒྲིམ་དྲིས་པས། བརྩུབ་པ་འདི་རྣམས་ཐོན་གཅིག་དང་། ཁྱོད་བྱམས་པའི་རྣལ་འབྱོར་
 བཟང་པོ་གཅིག་འདུག་པས་དྲང་པོར་བཤད་དོ་ཟེར་རྟེ། བཏོན་པས། ང་རྒྱ་ལེ་རྩའི་མ་ཁན་པོ་
 རྒྱལ་འབྱུང་ཡིན་རྟེ། ང་རང་བདག་པོ་ཡིན་སྟམས་ན། དག་འདུན་གྱི་འབྲས་སྟོགས་ཐེ་ཐེད་
 ཐུབ་ཆོད་དུ་སྤྱད་པས། ད་ལྟ་ལྟོ་བསྐྱེད་པའི་ཡི་དྲགས་སུ་སྒྲིམ་ནས་ཉུག་ཏུ་ནང་ཁྲོལ་ཐམས་ཅད་

འབར་བའི་མེས་བསྐྱེད་པའི་མེ་ལྷེ་ཁ་སྒྲ་ནས་ཉུག་པ་ཡིན། ལྷེ་སྒྲོང་བཞུགས་པའི་གཙུག་ལག་
 ཁང་དུ་མཆིལ་ལྷམ་མ་ཡུད་པར་བྱིན་པས་རྒྱུ་བ་བྱིན་ལོག་ཏུ་འཁུ་བ་དང་། ང་ནི་འདུལ་བ་གི་
 ཐུབ་སྐྱེ་ལ་སྒྲོན་མེ་ཡུལ་བས་སྐྱེ་མཉེ་བྱས་ཏེ་སྐྱིན་པ་འཆབ་པ་མ་གྲུབ་པས། བགས་པའི་སྐྱི་ཤིག་
 བའི་སྐྱེག་བསྐལ་ཏུག་ཏུ་ཡོད་པས་དཀོར་འདི་འཛིགས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལས་དགེ་འདུན་
 གྱི་དཀོར་འདི་ཁོ་ན་ལྷེ་བར་འདུག་གོ་ཟེར། འདི་ལས་ནམ་ཐར་དྲིས་པས། འདི་ལས་ལོ་སྟོང་
 ཡག་བཙོ་ལྷ་ན་ཐར་ཏེ། དེ་ནས་མནར་མེད་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་འདུག་ཟེར། འདི་ལ་བཤགས་
 ཐབས་མེད་དམ་བྱས་པས། ལས་འབྲས་ལ་བྱུང་གསོད་བྱས་པས་ཡེ་མེད་ཟེར། དགེ་འདུན་གྱི་
 དཀོར་ལ་འཛེམ་ན་ཡན་ཡོན་ཆེ་སྟེ། ངའི་ཉེར་གནས་དཔལ་ཡོན་བྱ་བས་དགེ་འདུན་ལ་སྒྲོག་བས་
 གཅེས་ཤིང་ཡོད་བྱུང་ལ་དུག་པས་འཛིགས་པ་གཅིག་ཡོད་དེ་ཁོ་འཆི་ཁར་འཇའ་འོད་དང་རོལ་མོ་
 དང་བཅས་ནས་ལྟ་དང་ཆོས་སྒྲོང་གིས་བསུས་ནས་སོང་། ཁོ་ད་ཅམ་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་ཏེ་མཆི་
 ཟེར། འོ་ན་བཙུན་གཞོན་རྣམས་གདོན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དྲིས་པས། དེ་ཐམས་ཅད་ངའི་
 མཁན་བྱ་ཡིན་པས་ཐོས་ན་ང་ངོ་ཆ་ཁོང་རྣམས་ཡི་མུག་ནས་འགྲོ་ཟེར། དེ་ནས་དར་ཅམ་གཅིག་
 དྲན་མེད་དུ་སོང་། ཡང་ལབ་པ་ལ་ད་ཅི་ནས་གར་བྱིན་དྲིས་པས། ཡུལ་གི་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་
 གཅིག་འདུག་པའི་དགེ་སྦྱོར་གྱི་བར་ཆད་ལ་བྱིན་ཟེར། བྱིད་མཁན་པོ་སྟེ་སྒྲོང་གསུམ་ཤེས་པ་
 གཅིག་དེ་འདྲ་བྱེད་པ་ཞན་བྱས་པས། བདེན་ཏེ་ངའི་ཤེས་པ་ལ་རང་དབང་མེད་ཟེར་ཡང་སོང་།
 ཡང་བྱིས་པ་དེ་ལ་བཏབ་ནས་ལུས་ཐམས་ཅད་དོད་དུ་བྱས་ཏེ་ཁ་སྒྲ་ནས་མེ་ལྷེ་ཉུག་ཅིང་ཐམས་
 ཅད་ལ་འབར་བ་ལ། སྒར་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དེ་སྐྱེན་བྲངས་ཏེ། ཁྱོ་པོའི་དམིགས་པ་གཅིག་བྱས་
 པས་ཁོ་རྟོག་ཅིང་གཏུམ་པོའི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པས། འཛིག་ཏེན་གྱི་རྣམ་མཐུ་ཅན་
 སུ་ལ་འང་མི་འཛིགས་ཟེར། འོ་ན་ཁོ་ཅན་འོང་བའི་རྒྱ་མཚན་དྲིས་པས། ངས་ཟས་བག་རེ་རྟེན་
 ཀྱང་ཟོས་ན་ལྷོ་མེ་ལ་ཤིང་བསྐྱེན་པ་བཞིན་འཇུག་གིན་འདུག་ནས་སྒར་འདྲིས་གྱི་བག་ཆགས་

གྱིས་ཁོ་ལྟགས་པ་ལ་སྟེར་དུ་འོང་བ་ཡིན་ཏེ། ཁོའི་ལས་ངན་སངས་རྒྱུན་བྱེད་གྱིན་འདུག་པ་ཟེར་
དེ་དག་གི་རྒྱ་མཚན་དྲིས་པས། ང་མཁན་པོ་བྱེད་དུས་སུ། ཁོ་ལྷ་ལེན་ལེ་བར་སྒྲོན་སྒྲོབ་དུ་འོང་ནས་
བརྒྱལ་ཞུགས་དང་མི་ལྡན་པར་དགོ་འདུན་གྱི་རྩལ་དང་རྒྱ་ཤིང་ལ་སྦྱད་པའི་མཐོང་ཚུལ་ཟེར། དེས་
འཛད་དམ་དྲིས་པས། ཟློང་མགོ་བཙུགས་གྱིས་རྣམ་སྤྲིན་བྱི་མ་ཡི་དྲགས་སུ་འགོ་ཟེར། དེ་ལ་
ཐབས་ཡོད་དམ་བྱས་པས། དགོ་འདུན་རང་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱས་ཏེ། སྦྱར་སྤར་མཐོལ་ཞིང་
བཤགས་ན་འདག་གོ་ཟེར། རྣལ་འབྱོར་པས་དེ་ལ་དམིགས་པའི་བྱམས་པ་ཡུད་ཅམ་སྦྱེས་པས།
ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་མ་ཡང་བྱོན་བདོག་གམ་ཟེར་ནས་མཆི་མ་ཐལ་བྱས་ཏེ་སོང་བས་ཕྱིན་ཆད་དེར་མ་
འཁོར་རོ། །དེར་དེ་བཞིན་ཚོགས་སུ་མཐོལ་ཏེ། སྤྱིངས་པས་དེར་འདུས་པལ་ཆེར་ཁོང་གི་མཁན་
བྱ་ཡིན་པར་འདུག་ནས་ཐམས་ཅད་ཆོ་དཔེ་སོང་རོ། །དེས་ན་བཙུམ་ལྡན་འདས་གྱིས་དགོ་འདུན་
གྱི་རྣམས་ལ་ཤ་བུའི་འདུ་ཤེས་བཞག་པར་བྱའོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །ཡང་སྟོན་སྦྱེས་བུ་ལྷ་བརྒྱས་བྱིམ་
བྱའི་ལྷ་ཁང་གི་དགོ་འདུན་གྱི་རྒྱ་རྣལ་པས་རྒྱ་དཔེ་འབྲས་བཙོར་མ་བརྟུབ་པས་དེའི་ཉིན་དགོ་
འདུན་གྱི་ཆོས་སྟོན་ཆགས་པས་དེའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱིས་ཡི་དྲགས་འཛིགས་སུ་རུང་བ་ལྷ་བརྒྱར་སྦྱེས་
ཤིང་སྟུག་བསྐྱལ་པའི་རྩལ་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་རོ་བོ་རྩེ་ལྷ་ལེན་ལ་བཞུགས་དུས་ན།
ཞལ་ཏ་བཙུགས་བཞིན་བྱེད་པ་གཅིག་ཡོད། དེས་ཉིན་གཅིག་དགོ་འདུན་ལ་བརྟུང་བ་འདྲན་པ་བྱུང་
ཡང་གཅིག་བྱུང་བ་ན་དེ་རིང་སྒྲོམ་མང་བོ་ཡོད་ཀྱིས་ང་མ་བྱུང་ན་མི་ཉན་པས་ནངས་པར་བྱང་སྟམ་
སྟེ་བཞག་པ་དང་མཚན་མོ་སྒྲོམ་ཤིན་ཏུ་ཆེས་པས་རྒྱ་ཟངས་ཆེན་མོ་ནས་རྒྱ་འབྱུང་བར་ཕྱིན་པ་དང་
རྒྱ་ཟངས་སུ་རྒྱ་སྒྲམ་ནས་རྒྱ་ཐིག་ཀྱང་མི་འདུག ད་ཅི་བཀའ་ན་ད་མེད་པ་མི་སྤིད་ང་འབྲུལ་འདུག་
བརྟག་པར་བྱ་སྟམ་སྟེ་དོ་གཅིག་དེར་བཞག དེ་ནས་སྒྲོ་ན་མཚོ་ལུ་ཆེ་བ་ཡོད་པ་ལ་བརྟུང་རོ་སྟམ་
པས་སོང་བ་ན་དེ་ཡང་སྒྲམ་ནས་འདུག འདི་འདྲ་མི་སྤིད་ང་འབྲུལ་འདུག་འོན་ཀྱང་བརྟག་པར་
སྟམ་སྟེ། ད་གྱི་ལ་དུ་ཐོ་ཆེན་པོ་བཙུགས་ནས་བཞག ཡང་གང་གྲུ་ལ་བརྟུང་རོ་སྟམ་པས་དེ་ཡང་

སྐམ་ནས་འདུག འདི་འདྲ་མི་སྤྲོད་ང་འབྲུལ་འདུག་འོན་ཀྱང་བརྟག་སྐམ་སྟེ་གང་གྲུའི་པ་རོལ་ན་
ཤིང་སྤོང་ཞིག་འདུག་པ་ལ་ཆོས་གོས་དགྲིས་ནས་བཞག་སྐྱོམ་གྱིས་གདུང་བཞིན་ཉལ་ནངས་
བར་བལྟས་ཆོ་རྒྱུ་ཟངས་རྒྱས་བཀའ་བའི་ནང་དུ་དོ་བཅུག་འདུག མཆོའུ་ཡེ་ཐར་རྒྱ་མེད་པ་དེའི་
ནང་དུ་ཐོ་ཆེན་བརྩིགས་འདུག གང་གྲུའི་པ་རོལ་གྱི་ཤིང་སྤོང་ལ་ཆོས་གོས་དགྲིས་པ་མཐོང་བ་
བཞིན་གསུངས། དེ་མ་ཐག་འབྲས་བུ་སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པ་རྒྱུང་བས་ཡིན་གསུངས། དེས་ན་བླ་མ་
དགོན་སྤེའི་ཕུག་མཛོད་དང་སྤྱི་ཁག་དགོར་གཉེར་བ་སོགས་ལས་འཛོན་པ་ཆེ་རྒྱུ་རྣམས་གྱིས་
གཙོས་བླ་མ་དང་དགོ་འདུན་པ་ལ་ཕན་རྒྱུ་འབྲེལ་ཞིང་འདྲིས་ཆེ་བ་རྣམས་ལ་ཤིན་ཏུ་འབྱུང་ཉེ་
བའི་དགོན་མཆོག་གི་དགོར་སྤྱི་དང་བྱུང་པར་དགོ་འདུན་པའི་དགོར་འདི་ལ་ཕུགས་གཟབ་བག་
ཡོད་རེ་མ་མཛད་ན་བསྐལ་པ་མང་བའི་བར་དུ་དཔུལ་བར་བཙོ་བསྐྱེག་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐལ་མི་
བཟང་པ་མྱོང་ངེས་པ་ལ་བསམས་ནས་རྩུང་ཟད་རེ་ཨེ་ཕན་སྐྱམ་པའི་སེམས་གྱིས་སྒྲས་པ་འདི་ལ་
གཟིགས་ཤིང་བག་ཡོད་རེ་བཀའ་དྲིན་ཡང་ལྷ། དེ་ལྟར་སྒྲོ་གསུམ་ཉེས་པ་དུ་མས་སྒྲོན་སེམས་
རྒྱུད་ལ་ཕུགས་ལ་གཡའ་ལྟར་ཆགས་ཤིང་གནས་པའི་སྤྲིག་ཅན་ནམ་སྤྲིག་ཆན་པོ་བདག་གིས་
སྤྲིག་པ་གང་ཤིན་ཏུ་ཉེས་པ་ཆེ་ཞིང་མི་ཟད་པ་དཔུལ་པ་ལ་སོགས་པར་སྤྱོད་པའི་ལས་ངན་བགྱིས་
པ་དེ་ཐམས་ཅད་འདྲེན་པ་སངས་རྒྱས་ལྷན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་སོ་སོར་མཐོལ་ཞིང་བཤགས་
སོ། །དེ་ཡང་ལྷུང་དུ་བཤགས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནམ་འཆི་ཆ་མེད་འཆི་རྒྱུན་ངེས་པ་མེད་པས་
དུས་དེ་རིང་ཉིད་དུ་མི་འཆི་བའི་ངེས་པ་མེད་ལ། ཤིན་འཆི་ཁ་གནད་གཙོད་གྱི་སྤྱག་བསྐལ། ཤི་
ནས་བར་དོའི་སྤྱག་བསྐལ། བྱི་མ་ངན་སོང་གི་སྤྱག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་སྤྲིག་པ་མི་དགོ་པ་ལས་
བྱུང་བས་ན་རང་གིས་སྤར་བྱས་གྱི་སྤྲིག་པ་ལ་འགྱོད་སེམས་དང་། བྱིན་ཆད་སྤོམ་སེམས་གྱིས་
གཉེན་པོ་དགོ་བའི་ལས་ལ་མ་འབད་ན་བདག་ནི་སྤྲིག་པ་བྱས་པའི་ལས་ངན་བཤགས་པས་མ་
བྱུང་བར་སྤོན་དུ་འགྲུམ་པར་འགྱུར་དུ་མཆི་ཞེས་འཆི་བར་འགྱུར་ལ། སྤྲིག་པ་མ་བཤགས་པར་

གི་ན་རན་སོང་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིག་བསྐལ་མྱོང་བར་འགྱུར་བས་ན་ཐབས་རྩི་ལྟར་སྒྲིག་པ་འདྲི་ལས།
 རང་རྒྱུད་དེས་པར་ཐར་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ལྟར་ཞིང་རིངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱབ་པར་མཛད་དུ་
 གསོལ་ཞེས་སོ། །དུས་ནམ་ཞིག་ན་འཆི་བར་འགྱུར་ནའང་། དེ་རིང་ཁོ་ནར་སྒྲིག་པ་བཤགས་སུ་
 མི་ཁོམ་པས་དེའི་བར་དུ་འཆི་བར་མི་འགྱུར་རོ་སྟམ་ནས་ཡིད་བརྟན་ནམ་ཡིད་ཆེས་བྱ་མི་རུང་
 བའི་འཆི་བདག་གི་བདུད་འདྲི་ནི་རང་གི་སྒྲིག་བཤགས་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བའི་མགོ་བརྩམས་ཟེན་
 བ་བྱས་པ་དང་མ་བརྩམ་པ་མ་བྱས་པ་ད་གདོད་བྱ་བར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དང་དེ་སྒྲུབ་པའི་
 བར་དུ་མི་སྟོད་པས་གཙོང་ཅན་གཅིག་གི་ཆོ་ལ་གཙོང་མེད་བརྒྱ་ཞེས་པ་ལྟར་ན་བ་དང་མི་ན་བ་
 བདེ་བར་གནས་པ་ཀུན་གྱིས་ཀུང་སྟེ་སུ་ཡིན་ཀུང་སྟེན་གསེང་གི་ཉི་ཁྱུང་དང་རྒྱུང་ནང་གི་མར་མེ་
 ད་ལྟ་ཡོད་ཀུང་གྲོ་བྱར་དུ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའི་གྲོ་བྱར་ཉིད་དུ་མི་འཆི་བའི་དེས་པ་མེད་པས་
 ཆོ་འདྲི་ལུ་ཡིད་མི་བརྟན་ཞེས་དེ་རིང་ཁོ་ནར་མི་འཆི་སྟམ་པའི་ཡིད་བརྟན་བཅའ་མི་རུང་སྟེ་དུས་
 ནམ་འཆི་གནས་འདིར་འཆི། འཆི་སྟེན་འདིས་འཆི་སོགས་དེས་པ་མེད་པས་དེ་རིང་ཁོ་ནར་མི་འཆི་
 བའི་དེས་པ་མེད་དེ། གྲུའི་དབང་བོས། ཆོ་འདིར་གཞོད་མང་རྒྱུང་གིས་བཏབ་པ་ཡི། རྒྱུ་ཡི་རྒྱ་
 བྱར་བས་ཀུང་མི་ཉག་ན། །དབྱགས་དབྱུང་དབྱགས་རྒྱབ་གཉིད་གྱིས་ལོག་པ་ལས། །སང་
 ཁོམ་གང་ལགས་དེ་ནི་ངོ་མཚར་ཆེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གལ་ཏེ་ཤི་བར་གྱུར་ན་ས་ཆ་
 ཡུལ་རིས་གཉེན་གྲོགས་སྤིད་སྟེ་དག་གཉེན་བྱིས་བཟའ་ཆར་རྒྱ་ལོངས་སྨྱོད་ཐ་ན་རང་ཉིད་གྱི་
 ཟས་གོས་ལུས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་པོར་ཏེ་ཆོ་ལ་རོལ་ཏུ་རང་ཉིད་གཅིག་ཕུར་ཆ་ཞེས་འགྲོ་
 དགོས་པར་བདག་གིས་ཚུལ་དེ་ལྟར་མ་གཉེན་པས་མཛའ་བ་གཉེན་ཉི་བ་གྲོགས་དགའ་མཛའ་
 སྨྱོང་བའི་དོན་དང་མི་མཛའི་དོན་ཉི་མི་མཛའ་བ་དག་རྣམས་འདུལ་བའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་
 དང་ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོག་གཙོད་པ་མ་བྱིན་པ་ལེན་པ་ལ་སོགས་སྒྲིག་པ་རྣམ་པ་དུ་
 མ་བྱས་ཀུང་དོན་མེད་དེ་མི་མཛའ་བ་དག་རྣམས་མ་བཟུལ་ཀུང་གི་ནས་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་

མཛེལ་བ་གཉེན་གྲོགས་རྣམས་བསྐྱེད་ཀྱང་ཕན་པ་མེད་པར་ཐམས་ཅད་ཤི་ནས་མེད་པར་
 འགྱུར་ལ། དེར་མ་ཟད་བདག་རང་ཉིད་ཀྱང་ཤི་ནས་མེད་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་
 སྤྱོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་རི་སྒྲིང་ལ་སོགས་པ་དང་། བྱང་བཅུད་ཀྱི་འགྲོ་བ་དག་གཉེན་བར་མའི་འགྲོ་
 བ་མཐོན་པོ་གནམ་ལྟ་བུ། བཙན་པོ་ཐོག་ལྟ་བུ། ལྷག་པོ་གྲུ་ལྟ་བུ། མཛེས་པ་ལྟ་བུ། འཕྱོར་
 པོ་འཇའ་ཚོན་ལྟ་བུ་དང་། བརྟེན་པ་འེམ་པར། བསགས་པ་འེམ་པར། འདུས་པ་འེམ་པར། སྤྱན་
 རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར་བས་ན་དེ་ཡི་དོན་དུ་སྤྲིག་པ་བྱས་པ་དོན་མེད་དོ། །
 དེའི་འཐད་པ་དཔེར་ན་མདང་གི་མྱི་ལམ་དུ་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྟ་ལ་
 འོངས་སྤྱོད་པ་དང་། དག་འདུལ་གཉེན་སྦྱོར་རྟེན་བཀུར་སོགས་གང་དང་གང་ཉམས་སྤྱོད་ཡང་
 ད་ནངས་སང་པ་ན་དྲན་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་ཙམ་ལས་དངོས་སུ་མི་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་ཁར་སང་
 ཕན་ཆད་ཀྱི་བྱ་བ་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྟ་ལ་སྒྲུང་དོར་དག་འདུལ་གཉེན་སྦྱོར་ཆོང་དང་སོན་མ་
 རྟེན་བཀུར་སྤྱན་གྲགས་ཟམ་གོས་འོངས་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གང་དང་གང་འདོད་ཅིང་
 འོངས་སྤྱོད་པ་དེ་དང་དེ་ཐམས་ཅད་དེ་རིང་འདི་དང་འདི་འདྲ་སྦྱོར་དོ་ཞེས་དྲན་པའི་ཡུལ་ཙམ་དུ་
 འགྱུར་སྤྱོད་པ་ལས་སྤྱར་འདས་ཤིང་འགགས་ཟེན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ད་ལྟ་མཐོང་ཞིང་ཕན་གཞོད་
 ཉམས་སྤྱོད་བར་མི་འགྱུར་བས་དེ་དག་གི་དོན་བྱས་པ་དོན་མེད་དོ། །ཆེ་རབས་སྤྱུ་མ་རྣམས་ཀྱི་
 དག་གཉེན་ལྟ་ཅི་རེ་ཞིག་ད་ལྟ་གསོན་པའི་ཆོ་འདི་ཉིད་ལྷའང་མཛེལ་བ་དང་མི་མཛེལ་བ་དུ་མ་
 མང་པོ་ཞིག་འདས་པ་སྟེ་ཤི་ནས་དྲན་ཡུལ་ཙམ་དུ་གྱུར་པ་ལས་དེ་དག་གིས་དངོས་སུ་ཕན་གཞོད་
 ཅུང་ཟད་མེད་དོ། །འོན་དེ་དག་གི་དོན་དུ་སྤྲིག་པ་བྱས་པའང་འདས་ཏེ་མི་གཞོད་དོ་སྟམ་ན། དེ་
 བེ་མ་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟར་མཛེལ་བ་དང་མི་མཛེལ་བ་དེ་དག་གི་དོན་དུ་ཆགས་སྤང་སོགས་ལ་བརྟེན་
 བས་བྱས་པའི་སྤྲིག་པ་རྣམས་སྤྱིན་མི་བཟད་པ་སྦྱོང་བར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལྷས་དང་གི་བ་
 མ་བཞིན་དུ་མི་འབྲལ་བར་མདུན་ན་སྤྲིག་པ་བཞིན་དུ་གནས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པར། དུས་

གྱི་ཉེན་ཏེ་རྒྱལ་པོ་འགོ་འགྱུར་ན། །འཁོར་དང་ལོངས་སྤྱོད་གཉེན་བཤེས་རྗེས་མི་འབྲང་། །སྒྲིམ་
 བྱ་དེ་ནི་གང་དང་གར་སྒྲིམ་གྱང་། །ལས་ནི་གི་བ་མ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་འབྲངས། །ཞེས་པ་ལྟར་
 དང་། མདུན་ན་གནས་པ་ཡང་དགེ་སྤྲིག་གི་འབྲས་བྱ་གང་ཡིན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
 དགའ་བོ་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་གྱི་ལྟ་ཡུལ་དང་དཔྱལ་བར་བྲིད་པར་མཛད་པས་དེ་དང་དེར་ཁོ་རང་
 སྒྱེ་བའི་གནས་ལྟའི་ཁང་བཟང་དང་དཔྱལ་བའི་མེ་དང་ཟངས་ཁར་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བ་དང་།
 བྲིམ་བདག་མདངས་ལྟ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་ཀུན་དགའ་ར་བ་ཡུལ་རྒྱུ་འི་ཐིག་གདབ་པ་ན་དེའི་
 རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་འབྲས་བྱ་ད་ལྟ་ནས་བྱུང་བར་གཤིའི་བྲས་གསུངས་པ་བཞིན་ཏེ། དཔེར་ན་ད་
 ལྟ་སྒྲ་ཆེན་མི་ཆེན་གང་དུ་འགོ་བར་གྲ་འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་གཞི་བཏང་ནས་ཐབས་བཟུང་སྟེ་བསུར་
 འོང་བ་བཞིན་དུ་རང་གི་ལས་སྒྲུང་སྤྲིག་ཅན་རྣམས་ལ་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པར་གཤིན་རྗེའི་ལས་
 མཁན་རྣམས་ཀྱིས་བསུ་མ་འོང་ནས་འབྲིད་པར་སྒྲུང་བ་དང་། དགེ་བ་ཅན་རྣམས་དག་པའི་
 གནས་སུ་ལྟ་དང་སྒྲ་མས་བསུ་ཞིང་བྲིད་པར་སྒྲུང་བ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་དག་གི་
 རོན་བསུ་ན་དེ་ལྟར་བདག་ནི་ནམ་གཞུག་གི་བྱང་བའམ་འགོན་པོ་ལྟ་བུ་གྲོ་བྱར་བ་སྒྲར་གང་ནས་
 འོང་བ་དང་ད་གང་དུ་འགོ་བ་ཆ་མེད་ཅིང་ལྷུར་བ་ཉིད་དུ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 བདག་གིས་རྟོགས་པའམ་ཤེས་པར་མ་གྱུར་པས་རྟག་འཛིན་ཨ་འབས་ཤིང་སྒྲང་དོར་ལ་མྱོངས་
 པའི་གཏྲི་ལྷག་དང་རང་སྤྱོགས་དང་འདོད་པའི་དོན་ལ་འདོད་ཆགས་པ་དང་། གཞན་སྤྱོགས་དང་
 མི་འདོད་པའི་གནས་ལ་ཞེ་སྤྱད་གིས་སྤོག་གཅོད་པ་དང་མ་བྲིན་པ་ལེན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲིག་པ་
 རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་བྱས་ཤིང་བསགས་ན་དུས་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་མ་བཤགས་ན་ཆེ་ནི་སྟོན་མེད་
 འབྲིབ་པ་དང་བཅས་པས་ལྷག་ཆུ་ཆད་པའི་རྗེང་སུ་བཞིན་དུ་ཉིན་མོ་དང་མཚན་མོ་དུས་སྐད་ཅིག་
 རྩ་བྱ་རིམ་གྱིས་འོང་ནས་ཆོ་འཛད་པ་ལས་དུས་སྐད་ཅིག་མ་ཅམ་དུ་ཡང་ཆོ་མི་འཛད་པར་སྟོད་པ་
 ཡི་གོ་སྐབས་ཡོད་ཡེ་མེད་པར་ཆོ་འདྲི་དུས་རྟག་ཏུ་གོད་ཅེས་འབྲིབ་པར་འགྱུར་ཞིང་སྤྲིན་པའི་

རྒྱལ་པོ་དངོས་སུ་བྱོན་གྱུར་གྱང་། ཆེ་ཡི་འཕེན་ཟད་སྟོག་ལ་མཐུད་དུ་མེད། ཅིས་གསུངས་པ་
 ལྟར་ཆེ་ལ་སྟོན་པ་གྲུད་ནས་ཏེ་གཞན་ཞིག་ནས་འོད་བ་མེད་ན་ལམོར་བའི་སེམས་ཅན་བདག་དང་
 བདག་ལྟ་ཏེ་ས་པར་འཆི་བར་ཅིས་མི་འགྱུར་ཏེ་ཏེ་ས་པར་འཆི་བར་འགྱུར་བས་སྟོག་པ་བཤགས་
 པ་ལ་འབད་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། མི་རྟག་པའི་གདམ་ལས། ལྟག་ཅུ་བཅད་པའི་རྩིང་བཞིན་དུ། མྱོན་མེད་འགྲིབ་པ་དང་བཅས་པས། ཀྱུན་གྱང་འཆི་བའི་ལམ་ཁྲགས་ན། ཁྲོ་ལུར་ཆེ་ལ་སུ་ཡིད་
 བརྟན། ཞེས་པ་ལྟར་རོ། དེ་ལྟར་ཆེ་ཟད་ནས་འཆི་ཆེ་བདག་ནི་མལ་སའི་ཐ་མ་ན་ཉལ་ནས་
 འདུག་བཞིན་དུ་གཉེན་ཉེ་བ་པ་མ་སྦྱར་སྤྱོད་བཤེས་གྲོགས་དགའ་མཛའ་དང་སྦྱར་བ་ལ་སོགས་
 པ་ཀྱུན་གྱིས་མཐའ་ཐམས་ཅད་བསྐྱོར་ཞིང་རང་འཆིར་འདུག་ཐུབ་པ་ལྟ་བུའི་སྦྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་
 གཏུང་བཞིན་དུ་བསྐྱུང་བར་བྱས་གྱང་པན་པ་མེད་པར་སྟོག་འཆད་པ་ཡི་གནད་གཅོད་ཀྱི་སྦྱག་
 བསྐྱེད་བཟོད་པར་དཀའ་བའི་ཆོར་བྱ་དག་པོ་དག་སུས་གྱང་མི་ལེན་པར་བདག་རང་ཉིད་གཅིག་
 ལུས་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བར་འགྱུར་ཞིང་ཐིམ་ཤིང་ལུས་ལས་ངན་ལུས་པའི་རང་གཟུགས་འཛིགས་
 སུ་རུང་བའི་གཤིན་རྗེའི་ཕོ་ཉན་མངོན་སུམ་དུ་ཟེན་ཏེ་ཞགས་ནག་གིས་སྒྲེ་བཅིངས་ནས་རང་
 གཅིག་ལུར་ཐོ་བས་བརྟུང་བ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱག་བསྐྱེད་གདང་བཞིན་ཁྲིད་པ་ལ་པ་མ་སུ་ཆ་
 སོགས་ཉེ་བ་གཉེན་གྱིས་ཅི་ཞིག་པན་ཞིང་གྲོགས་དགའ་མཛའ་བཤེས་རྒྱམས་གྱིས་གྱང་ཅི་ཞིག་
 པན་ཏེ་སུས་གྱང་སྦྱོབ་པར་མི་རུས་ཀྱི། དུས་དེ་ཡི་ཆེ་བསྟན་ནམས་དག་བ་ཞིག་བསགས་ཤིང་
 འགྲུབ་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་གཅིག་ལུ་ཁོ་ན་སྦྱབས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ཡང་བདག་
 གིས་སྤར་མ་བཞེན་ཏེ་ཞེས་སྤར་མ་བསགས་པས་དེ་ཅི་བྱར་ཡོད་དེ་སྦྱགས་སྤྱོད་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་
 ལྟན་པ་རྒྱལ་བ་སྤྱོད་བཅས་ལ་མགོན་པོ་ཞེས་སྦྱག་བསྐྱེད་ཀྱིས་འོད་དོར་པོས་ཏེ་བྱང་དོར་ལ་སྦྱོངས་
 ཤིང་རྒྱ་འབྱས་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་མེད་པས་སྟོགས་སུ་བག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་སོང་བ་ལས་ངན་
 པོ་བདག་གིས་ནི་འཆི་ཁ་གནད་གཅོད་ཀྱི་འཛིགས་པ། ཤི་ནས་བར་དོའི་འཛིགས་པ། བྱི་མ་

ངན་སོང་གི་འཛིགས་པ་འདྲི་འདྲུ་ཡོད་པ་མ་འཁོལ་ཏེ་མ་གཤིས་ནས་མི་རྟག་པ་སྟིང་བོ་མེད་པ་ཆོ་
འདིའི་དག་འདུལ་གཉེན་སྦྱོར་ཟས་ནོར་ལོངས་སྦྱོད་ཀྱི་ཆེད་དག་ཏུ་སྟོག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་
སྟོག་པ་མང་བོ་ཉེ་བར་བསགས་ཤིང་བསྐྱབས་ན་འཆི་བའི་ཆོ་ཤིན་ཏུ་སྟག་བསྐལ་གྱིས་གཟེར་
ཞིང་ཉམ་ཐག་པར་འབྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱལ་བོའི་ཆད་པ་ཐོག་པས་ཤིན་ཏུ་ཉམས་ཅན་གྱི་སྦྱོ་བོ་མི་
འགའ་ཞིག་རྒྱུ་རྒྱུ་སོགས་ཡན་ལག་ཅུ་གཅོད་པའི་སར་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་
དེ་རིང་ལྟ་བུར་བྱིད་པ་འདྲ་ཤིན་ཏུ་འཛིགས་ཤིང་སྟག་ནས་བྱེད་པར་འབྱུར་ཏེ་ཁ་གདང་ཞིང་སྐལ་
པ་དང་མིག་རྩ་རྩ་བ་སྦྱོ་ཅེ་རེ་མགོ་འཕང་དམའ་བ་ལ་སོགས་པ་སྐལ་ལས་ཏེ་སྟར་གྱི་མི་དེ་མ་ཡིན་
པ་ལྟ་བུ་གཞན་ཏུ་འབྱུར་ཏེ་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཐག་པར་སྒྲུང་ན། ལས་ངན་འབྱུལ་བའི་རང་གཟུགས་
གཤིན་རྗེའི་ཕོ་ཉེ་ལས་མཁན་མ་རུང་བ་རྣམས་ནི་མི་ལས་བདུན་འབྱུར་དུ་ཆེ་བ་གཅེར་བུ་སྐྱ་སྐྱ་
བོར་གཟེངས་པ་མིག་གྲུ་གསུམ་གྱི་ལ་མིག་ལྟར་བགྱང་བ་ཨམ་གཅིགས་བསྐྱམ་ཞིང་སོ་ཞོ་ངོམས་
ཏེ་བཟུགས་པའི་འཕྲོར་རྒྱུད་ཀྱི་འབྱུང་པ་རྒྱུ་ཁོ་ཞིང་གཏུམ་པ་ལྟགས་ཀྱི་དང་ཞགས་པ་ཐོ་བ་
དང་དག་སྐལ་སོགས་པ་ཐོགས་པ་སྟོན་པོ་ལྟར་རབ་ཏུ་འཛིགས་འཛིགས་ལྟའི་སྟེ་འཛིགས་འཛིགས་
ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་ཁོ་གཉེར་དང་ཤུ་ཆུགས་སྐྱ་ཆོགས་ཅན་གྱིས་བཟུང་སྟེ་ཞགས་པས་བཅིངས་ནས་
རང་ཉིད་གཅིག་ལྟར་ཆོ་སྟེ་མར་བྱིད་པར་གྱུར་ཅིང་དཔལ་བའི་སྒྲུང་བ་ལྟགས་བསྟེག་གི་ཐང་ལ་
སོགས་པར་ཉམ་ང་བར་འཛིགས་པའི་ཐུན་ནག་གིས་མདུན་ནས་བསུས། ལས་ཀྱི་རྒྱུད་དམར་
གྱིས་རྒྱབ་ནས་དེད་དེ་གཤིན་རྗེའི་ལས་མཁན་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུ་བྱུ་བྱུ་དང་སོད་སོད་ཆོད་ཆོད་ཀྱིས་
སྐྱ་ཆོན་པོ་སྟོག་བཞིན་དུ་ལྟགས་ཀྱིས་བཟུང་། ཐོ་བས་བརྟེན་རྒྱུ་ལག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་
པའི་འཛིགས་པ་ཆེན་པོའི་ནད་དྲག་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཐེབས་པར་གྱུར་པ་དེ་ཡི་ཆོ་རབ་ཏུ་བྱེད་ཅིང་
སྟག་བསྐལ་གྱིས་ཉམ་ཐག་པར་འབྱུར་བ་སྟོན་ཀྱང་ཅི་དགོས། དུས་དེའི་ཆོ་བླ་མ་ལྟ་རྗེ་སོགས་
སྟིང་རྗེ་ཅན་སྐྱ་ཞིག་གིས་འཆི་བ་གནད་གཅོད་དང་གཤིན་རྗེའི་ལས་མཁན་ལ་སོགས་པའི་འཛིགས་

བ་ཆེན་པོ་འདི་རྣམས་ལས་ཉམ་ཐག་བདག་ལེགས་པར་སྐྱོབ་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཞེས་སྒྲ་
 ཞིང་གིན་ཏུ་སྒྲག་ནས་བྱེད་ཤ་ཐོན་པའི་སྡེ་སྡི་བྱང་ཞེས་མགོ་སྒྲགས་ཀྱན་ལྷག་པར་བསྐྱས་ཏེ་མིག་
 སྡོ་ཅེར་རེ་གཅེར་ཞིང་བུམ་དུ་མེད་པར་བཟད་ནས་ཁ་ཤར་ལ་སོགས་པའི་སྐྱགས་བཞིར་བལྟས་
 ཏེ་སྐྱབས་མཁན་གཞན་དག་འཆོལ་བར་བྱེད་ལ་དེ་ལྟར་ནན་ཏན་གྱིས་སྐྱགས་བཞིར་བཅུལ་ཡང་
 རང་བྱས་ཀྱི་ལས་རན་མེད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྐྱོབ་པར་མི་རུས་པར་ལྟས་སྐྱབ་ཀྱིས་གོའུ་ཏ་མ་
 ཆོག་ཐལ་ཆོག་ཐལ་ཞེས་སྒྲེ་སྒྲགས་འདོན་བཞིན་དུ་དཔལ་བར་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ན་སྐྱབས་
 མཁན་གཅིག་གྱང་མེད་པར་མཐོང་ནས་ནི། དེ་རྣམས་སྐྱབས་མ་རྟོག་པས་ཀྱན་ཏུ་ཡི་ཐུག་པར་
 འགྱུར་ཏེ་སྐྱེ་དཀའ་བ་ལྟ་བུ་འཛམ་བུ་གླིང་དུ་སྐྱེས། ཐོབ་དཀའ་བའི་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་
 ཐོབ། མཇལ་བར་དཀའ་བའི་བླ་མ་དམ་པ་དང་མཇལ། འཕྲད་པར་དཀའ་བའི་དམ་པའི་ཆོས་
 དང་འཕྲད་དེ་བླང་དོར་གྱི་གནས་ཅུང་ཟད་ཤེས་པར་གྱུར་གྱང་། གྱེ་མ་གྱི་རྟུང་ལས་རན་སྐལ་ཆད་
 པོ་བདག་གིས་དགེ་བའི་མ་འགྲུབ། སྤྱིག་པ་ནི་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱས། དཀི་སྐྱབས་བྲལ་ཞིང་མགོན་
 མེད་པས་འཆི་ཐག་ཆོད་ཅིང་རན་སོང་དུ་འགོ་རྒྱུ་ལས་མི་འདུག་སྐྱམ་དུ་སྤར་བྱས་ཀྱི་སྤྱིག་པ་དྲན་
 ཏེ་བྱང་སེན་རྗེས་ཀྱིས་བཀའ་སྟེ་གདོང་སྡོལ་མེ་མིག་འཆི་མ་བྲ་ཐར་རེ་དཔུགས་འདར་ཞིང་མགོ་
 ཀྱང་ལག་གཡོབ་བཞིན་ཆོ་པ་རོལ་དུ་འགོ་ཞིང་སྤྱིག་པས་ལས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་
 པའི་མདོ་ལས། འགོ་བ་གཞན་དུ་ནི་འགོ། མལ་གྱི་ཐ་མར་ནི་ཉལ། སྤྱིག་ནི་ཅུང་ཟད་གཅིག་
 ལུས། གཤིན་རྗེའི་སྐྱེས་བུས་ནི་འཛིགས་གིང་སྒྲག་ བྱུར་གྱི་དབང་དུ་ནི་སོང་། དཔུགས་ཀྱི་
 འགྱུ་བ་ནི་འཆད། ཁ་དང་སྒྲ་ནི་གདངས། སོ་ནི་གཅིགས། ཐ་མ་དང་ཐུ་རུ་དང་སྤིང་མོ་དང་བུ་
 དང་བུ་མོས་ནི་བསྐྱོར། ཁོར་རྣམས་བགོ་བཤའ་བྱ་ཞེས་ནི་ཟེར། གྱི་རྟུང་པ་གྱི་རྟུང་མ་གྱི་རྟུང་བུ་
 ཞེས་ཟེར་ན་ཆོས་མ་གཏོགས་པ་སྐྱབས་གཞན་མེད། མགོན་གཞན་མེད། གནས་གཞན་མེད།
 དཔུང་གཉེན་གཞན་མེད། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེའི་ཆོ་དེའི་རུས་ན་ཆོས་ནི་གླིང་དང་གནས་དང་མགོན་

དང་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་འཆི་བའི་གནས་སྐབས་དེར་དམ་པའི་
ཆོས་དགེ་བ་མ་གཏོགས་སྐྱབས་གཞན་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་དེ་ཆོ་ལས་ངན་པོ་བདག་གིས་
དེ་ལྟར་བྱ་སྟེ་ཅི་ཡང་བྱ་བ་བས་མེད་པས་གིན་ཏུ་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱིས་གདུངས་གིང་ཉམ་ཐག་པར་
འགྱུར་རོ། །

(2) རྟེན་གྱི་སྟོབས།

གཉིས་པ་རྟེན་གྱི་སྟོབས་ནི། རྟེན་གྱི་སྟོབས་ཞེས་བཤགས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་དང་། དག་རྟེན་དུ་
བྱེད་པ་གཉིས་ལས་འདིར་སྟེ་མ་སྟེ། དེ་ལྟར་འཆི་ཞིང་ལས་ངན་འབྱུལ་བའི་རང་གཟུགས་གཤིན་
རྗེའི་བསུ་མ་སྟོབས་པ་ན་སྐྱུག་ནས་ད་གཟོད་སྐྱབས་འཛོལ་ཀྱང་མི་རྟེན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ན་རྒྱལ་བ་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པའི་མགོན་པོ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་འགྲོ་བ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་སྐྱུག་བསྐྱེལ་མཐའ་དག་ལས་སྦྱོབ་པའི་དོན་དུ་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་བྱགས་
བསྐྱེད་པ་ནས་གཞན་དོན་འབའ་ཞིག་ལ་བརྩོན་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྟོབས་བཅུའི་དབང་ལྷན་ཆེན་
པོ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཏེ་དེ་ལ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྟོབས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ལ་ཡབ་
དང་ཡུམ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོབས་དང་། རྩ་འབྱུལ་གྱི་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ལ་སོགས་པ་མང་
དུ་གསུངས་པ་ལས། ཡབ་དང་ཡུམ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོབས་ནི་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཕྱག་ཞབས་
སོགས་ཀྱི་ཆོག་བར་རེ་ན་སྟེད་མེད་བུའི་སྟོབས་བརྒྱའམ་ལྟ་བརྒྱ་རེ་ཡོད་པར་མདོ་ལས་གསུངས་
གིང་། རྩ་འབྱུང་བའི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གསེགས་པ་ཀྱང་གཤིན་མོང་ཁྱེད་དུ་བྱོན་པ་ན་ཡུལ་དེའི་
གྲུང་ལྟ་བརྒྱ་རེ་རེ་ལ་འཁོར་ལྟ་བརྒྱ་རེ་དང་ལྷན་པས་ལམ་ཕྱགས་དར་སོགས་བྱེད་པ་ན་དེ་དག་
གིས་གཞན་དུ་འཕེན་པར་མ་ཐེག་པའི་རྩོལ་སྤང་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་ཞབས་གཡས་
པའི་མཐེ་བོང་གིས་སྦྱང་སྟེ་ཕྱག་གིས་ནམ་མཁའ་འཕང་བ་ཡབ་དང་ཡུམ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོབས་
དང་། རྩ་འབྱུལ་གྱིས་དེ་རྩལ་སྤན་དུ་བྱས་ནས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་གཏོར་བ་དང་། དེ་ལྟར་གྱུར་

བ་ལ་གུད་རྣམས་མི་དགའ་བར་གྱུར་པ་ལ་རྩལ་ལྷན་རྣམས་སྤར་བསྐྱུས་ཏེ་སྤེལ་བ་ཞིན་མཛད་ནས་
 གནས་དབེན་པར་བཞག་པར་མཛད་པ་བསྒྲོམ་པ་འཕམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ཞེས་བྱ་བར་གསུངས།
 བྱད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྟོབ་པའི་སྟོབས་དངོས་ནི། རི་སྐད་དུ། གནས་དང་གནས་
 མིན་རྣམ་སྟོན་དབང་པོ་དང་། །ཁམས་དང་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱན་འགྲོའི་ལམ། །བསམ་གཏོར་
 སྟོན་གནས་རྗེས་དྲན་ལྟ་ཡི་མིག། །ཟག་ཟད་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་དང་བརྩ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 བ་ལྟར་མཁྱེན་པའི་སྟོབས་བརྩ་མངའ་བས་དམ་པའི་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྟོན་པར་མཛད་པའི་
 སངས་རྒྱས་དང་། དེའི་བཀའ་བཞིན་རང་གིས་བསྐྱབས་ན་འཁོར་བ་དང་རན་སོང་ལ་སོགས་
 པའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་འཛིགས་པ་མ་ལུས་ཀྱན་སེལ་བར་མཛད་པ་དེ་ལ། སྤང་དོར་ལ་མྱོངས་པའི་
 སྟེ་བོ་མདོ་ཤོར་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཆོ་གང་སྟོན་པ་མི་དགེ་བ་འབའ་ཞིག་བྱས་བྱས་ནས་སང་འཆི་ཆོ་
 འཛིགས་སྐྱུག་གིས་ཅི་བྱ་མེད་པར་སྐྱབས་འཛོལ་བར་བྱེད་ཀྱང་ཕན་པར་དཀའ་ཞིང་འཕྲི་བར་གྱུར་
 པ་དེ་དག་གི་ལད་མོ་མི་བྱེད་པར་བདག་གིས་ནི་དུས་དྲེ་རིང་ཉིད་ནས་ནངས་སྤེལ་མོ་ཆོས་ཐོས་ན་
 སྤེལ་མོ། ཉིན་གྲང་ཆོས་ཐོས་ན་ཉིན་གྲང་། དགོང་མོ་ཆོས་ཐོས་ན་དགོང་མོ་ཉིད་ནས་བཟུང་སྟེ་བྱང་
 རྩལ་སྟིང་པོ་ལ་མཆིས་ཀྱི་བར་དུ་སངས་རྒྱས་ལ་སྟོན་པའི་རྩལ་དུ་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ་ཞེས་བསམ་
 དགོས་ཏེ། ཆོས་ལ་ཐོས་བསམ་བསྒྲོམ་གསུམ་འདྲེས་མར་བྱེད་དགོས་ཏེ། ཆོས་འཆད་པའི་དུས་
 ལྟ་བུ་ཡིན་ཀྱང་ཆོག་སྟོས་སྟོན་སྟོན་མི་བྱེད་པར་དོན་སེམས་པའི་ཞོར་ལ་བཤད་ན་བསྒྲོམ་
 ཡང་དེ་ཡིན་གསུངས། སངས་རྒྱས་དྲེ་ཡི་སྟོབ་ལམ་དུ་བསྐྱེད་པ་གུངས་མེད་མང་པོར་བསོད་
 རྣམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གཉིས་བསགས་ནས་མཐར་བྱང་རྩལ་གྱི་ཤིང་གི་དབང་པོའི་དྲུང་དུ་
 རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་པའི་ཆོ། ཟབ་ཞི་སྟོན་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་
 བྱས། །བདུད་རྩི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཞིག་བདག་གིས་བརྟེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཟབ་པ་དང་རྒྱ་
 ཆེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བྱགས་སུ་རྒྱན་པའམ་མཁྱེན་པའི་ཆོས་གང་ཞིག་ཉམས་སུ་སྤངས་པ་

ལས་འཁོར་བའི་འཛིགས་པ་མ་ལུས་པ་སེལ་བ་འཕམ་ནི་བར་བྱེད་པའི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཚས་
ལ་ལམ་གྱི་ཚུལ་དུ་དེ་རིང་ཉིད་ནས་སྐབས་སུ་མཆི་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚིགས་
འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དག་འདུན་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་དེ་རིང་ཉིད་ནས་གོགས་གྱི་ཚུལ་དུ་
ཡང་དག་པར་ཏེ་གཡོ་སྐྱེད་དང་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་སྐབས་སུ་མཆིའོ། །བདག་ནི་འཆི་ཁའི་འཛིགས་
པ་དང་། སྒྲིབ་ནས་བར་དོའི་འཛིགས་པ་དང་། ཕྱི་མ་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་འཛིགས་པས་རྣམ་
པར་སྐྱེག་ནས་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་སྐྱེས་ཀྱི་བྱ་བོ་འཕགས་མཆོག་ཀུན་ཏུ་བཟད་པོ་ཞེས་འོ་དོད་པོས་ཏེ་
ཁྱེད་ལ་བདག་རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་དང་ལོངས་སྒྲིབ་ཐམས་ཅད་འབྲུལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འབོད་དགོས་
ཀྱི་གཞན་དུ་འཛིགས་སྐྱེག་མེད་པར་འོ་དོད་ཀྱིས་བོས་ན་རྒྱལ་བ་སྐྱེས་པ་ཅས་ལ་རྩལ་དུ་སྐྱེས་པ་
དང་། དེ་དག་གི་ཐུགས་ཀྱང་ཁྱེད་ལ་བར་འབྱུར་རོགས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བ་ཀུན་ཡབ་གཅིག་
མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་འཇམ་གཞན་གྱིས་མ་བསྐྱལ་བར་བདག་རང་ཉིད་ཀྱིས་བདག་
གིས་ལུས་འདི་དབྲུལ་བར་བགྱིའོ། །འཕགས་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་སངས་རྒྱུས་རིན་ཆེན་སྣང་
པོའི་མདུན་དུ་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་ཐུགས་རྗེས་ཏེ་
ཐུགས་སྣང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པས་རང་འདོད་ཀྱི་འཕྲི་བ་སྒྲ་རྩ་ཅམ་ཡང་མེད་པར་གཞན་དོན་ཁོ་
ན་བྱེད་པས་ནང་གི་ཡོན་ཏན་སྣང་རྗེ་དང་ཕྱིའི་སྒྲིབ་པ་མ་འབྲུལ་བ་སྟེ་མི་འགལ་བར་མཛད་པས་
དུས་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱེན་མི་ཟུམ་པར་གཟིགས་པས་ན་དོན་
དང་མཐུན་པའི་མཆོན་ཡང་མིག་མི་འཇུམ་པའམ་སྐྱེན་རས་གཟིགས་མགོན་པོ་དེ་ལ་ཡང་ཡིད་
ཆེས་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དད་པས་གདུང་ཐུགས་ཀྱིས་ཉམ་མི་ཐག་གྱང་ཉམ་ཐག་ཐག་གིས་གཡོ་སྐྱེད་
མ་ཡིན་པར་ཁ་ཅམ་མིན་པར་སྣང་ཁྱང་རུས་པའི་གཏིང་ནས་སྐྱིར་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་
འཛིགས་པ་དང་། དགོས་ཐག་ཉི་བར་འཆི་བ་དང་བར་དོའི་འཛིགས་པ་ལ་སྐྱེག་ནས་སྐྱེག་བསྐྱེད་
གྱིས་གཟིར་ཞིང་གིན་ཏུ་ཉམ་ཐག་པའི་དབང་གིས་སྐྱད་བའི་གདངས་མཐོན་པོའི་དུ་རྩིས་འོ་

དོན་དུག་པོས་འབོད་པ་སྟེ་པོ་ཆེན་པོ་བཏང་སྟེ་འཕགས་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་བོས་ཏེ། སྤྱི་
 ལྷན་བདག་ལ་ཞེས་སྤྱིར་ལུས་དང་དག་དང་བྱུང་པར་དུ་ཡིད་ཀྱི་དང་དེ་བས་ཀྱང་། རི་སྐད་དུ།
 རྣམ་རྟོག་མ་རིག་གདོན་ཆེན་ཏེ། །འཁོར་པའི་རྒྱ་མཚོར་ལྷུང་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
 ལས་ངན་ཐམས་ཅད་རྣམ་རྟོག་ལས་བྱུང་། རྣམ་རྟོག་ཐམས་ཅད་དང་དང་ཡིར་བདག་དང་གཞན་
 དུ་འཛིན་པའི་བདག་འཛིན་ལས་བྱུང་། བདག་འཛིན་མ་རིག་པ་ཡིན་པས་དུས་དང་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་འཆད་དམ་ཉན་ནམ་འདོན་བསྐྱོམ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སེམས་སྐད་
 ཅིག་ཅམ་ཡང་གཏད་རྒྱ་མེད་པར་ཆགས་སྐད་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་ངན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་ནས་
 འབྱུལ་བ་རྒྱ་འབྱམས་སུ་སོང་སྟེ་ལས་ངན་བསགས་ནས་འཁོར་བ་མཐའ་མེད་དུ་ངན་སོང་གསུམ་
 ལ་སོགས་པར་འགོ་བའི་སྤྱི་ལྷན་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་ཁས་སྐྱེས་ནས་ལས་ངན་པོ་བདག་ལ་
 བསྐྱབ་དུ་གསོལ་ཡོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་རེ་སྤྱོམ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་སྤང་ཞིང་བསྐྱུང་བུ་ནི་མ་བསྐྱུང་
 བའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ནམ་མཁའི་སྤྱིར་པོ་ལ་ཐུག་མཚོད་སོགས་ཀྱིས་བསྟེན་པ་གལ་ཆེ་སྟེ།
 སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་འཕགས་པ་ནམ་མཁའི་སྤྱིར་པོ་ནི་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་པ་
 ལྷུང་བ་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་འཁར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་གསུངས་པས་ན་འཕགས་པ་ནམ་མཁའི་སྤྱིར་
 པོ་དང་། ཉན་མོངས་འཆོལ་ཉག་དུ་སྦྱོད་པའི་བཅུན་གཟུགས་ལས་དང་པོ་པ་སོགས་གང་པོངས་
 ཤིང་རྒྱད་པ་རྣམས་ལ་ཐུགས་ལྷག་པར་བརྟེ་ཞིང་སྦྱོབ་པར་མཛད་པའི་ས་ཡི་སྤྱིར་པོ་དག་དང་ནི་
 བྱམས་པ་དང་སྦྱིབ་པ་རྣམ་སེལ་ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་ན་ཐུགས་རྗེ་དང་སྦྱོན་ལམ་
 སོགས་རྒྱ་ཆེ་བའི་མགོན་པོ་ས་བཅུའི་དབང་ཐུག་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱབས་འཆོལ་ཞིང་སྦྱོབས་ཤིག་
 ཅེས་སྤྱིར་ཐག་པ་ནས་མཚན་ནས་བརྗོད་དེ་འོ་དོན་གྱིས་འབོད་པར་བྱའོ། །གང་ཞེས་སྤྱི་སྤྱེ་
 བྲག་ལ་སྦྱར་བ་དཔལ་གསང་བའི་བདག་པོ་གང་ཞིག་མཐོང་བ་ཅམ་ཉིད་ནས་གཤིན་རྗེ་ཡི་ཕོ་ཏུ་
 ལས་མཁན་རྣམས་དང་བྱ་དང་བྱི་ལུ་སོགས་པ་པ་བསད་ཀྱི་ལག་དམར་ལྟར་སྐད་བུ་ཡི་སེམས་

དང་ལྷན་ཞིང་གཞོན་པར་བྱེད་པ་རྣམས་རབ་ཏུ་སྒྲག་ནས་བྱུགས་བཞིན་འབྱེད་བའམ་འབྲོས་པར་
 བྱེད་པ་བྱུག་ན་རྩོམ་ཆེ་ཅན་ལ་དད་ཅིང་གྲས་པས་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །དེ་ཡང་ཐུན་མོང་གི་བཤད་
 པ་ལྟར་ན་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དང་པོ་ཐུགས་བསྐྱེད་ནས་མངོན་པར་བྱང་
 ཆུབ་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་ནས་མུ་འཇུག་ལས་མ་འདས་ཀྱི་བར་དུ་དཔལ་བྱུག་ན་རྩོམ་ཆེ་ཅན་
 འབར་བའི་མཆོན་ཆ་བསྐྱམས་ནས་རྒྱལ་བ་དེ་དག་གི་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ལ་ཉེ་བར་འཆོ་བའི་མ་རུང་
 པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོ་འགོམས་པར་མཛད་ཅིང་མེལ་ཆེ་བྱེད་པ་སྟེ་དཔེར་ན་འཛིན་ཏེན་པ་རྣམས་
 ཀྱི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ལྷ་ཞེས་པ་ལྟར་མཛད་དེ་རྩོམ་སུ་འབྱང་བའོ། །ཡང་གསང་བ་པ་ཞེས་པ་གཞོན་
 སྤྱོན་ཡིན་ལ་དེའི་བདག་པོ་གཞོན་སྤྱོན་ལག་ན་རྩོམ་ཆེ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའང་ཡིན་ནོ། །ཐུན་མིན་གསང་
 ཐུགས་ལྟར་ན་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་རྩོམ་ཆེ་ཅན་རང་གཟུགས་སྐྱེ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་
 བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པའི་བདག་པོར་དབང་བསྐྱོར་ཞིང་དབང་ཏུགས་རྩོམ་ཆེ་ཅན་པ་བསྐྱམས་པས་
 བ་དེ་སྐྱད་དོ། །རང་མེའི་ད་ལྟ་རྒྱལ་མས་རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་སོགས་རང་གང་མོས་ཀྱི་ཡི་
 དམ་ལྟ་གཅིག་ཆོག་མ་ཞིག་མེད་ཐབས་གཏན་ནས་མེད་པས་དེའི་དབང་ཁྱེད་ལྟ་བུ་བསྐྱོམ་ཐུགས་
 བསྐྱེས་ཏེ་དུས་ནམ་ཡང་མི་བཟླེད་པར་འཛིན་སྐྱེད་ནས་བྱང་དང་མཆོན་མི་ལམ་གྱི་དུས་སུ་བྱན་
 ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས། དེ་ལྟར་བྱང་ན་སང་འཆི་ཆེ་མདུན་དུ་བསུ་མར་བྱོན་འོང་བའི་སྐྱང་བ་འབྱུང་
 རོ་གསུངས། ལས་འཇུག་བདག་ནི་སྤྱོན་ཆད་རྒྱལ་བ་མས་བཅས་ཁྱེད་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་དག་སྟོན་གྱིས་
 བླང་དོར་ལས་འདས་པར་བྱས་ཀྱང་དེ་ནི་འཆི་ཁ་དང་བར་དོ་བྱི་མ་འཇུག་མོང་གི་འཛིན་པ་ཆེན་
 ཏེ་ཆེན་པོ་མཐོང་ནས་འགྲེལ་བའི་སང་འཇུག་ཞིང་བཟླེན་ནས་ལྷང་བ་ལྟར་མགོན་པོ་ཐུགས་རྩོམ་ཆེ་
 པོ་དང་ལྷན་པ་ཁྱེད་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི་བ་ལགས་ཀྱིས་སྟོན་པ་མི་དགེ་བའི་འབྲས་ལུ་སྐྱུག་
 བསུལ་གྱིས་འཛིན་པ་དེ་དག་ལྟར་ཏུ་བསུལ་དུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་འདེབས་པའོ། །

(3) གཉེན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྟོབས།

གསུམ་པ་གཉེན་པོ་ཀླུ་ཏུ་སྐྱོད་པའི་སྟོབས་ནི། དེ་ལ་བག་ཡོད་དང་ཤེས་བཞིན་དང་བཟོད་ལེ་
 རྣམས་གཙོ་བོ་དེ་དང་དེ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་སྤྲིག་པ་དག་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་རང་རྒྱུད་
 ལ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལས་རྒྱ་འབྲས་དང་ཆེ་མི་རྟག་པ་ཡང་ཡང་བསྐྱོམ་སྟེ་རང་རྒྱུད་ལ་
 སྤྲིག་པ་འདག་པའི་གཉེན་པོ་བསྐྱེད་པའི་སྟོ་མེད་པ་རྣམས་ལ་དེའི་སྟོ་བསྐྱེད་པ་དང་། ཅུང་ཟད་
 ཡོད་ཀྱང་ལེ་ལོ་རྣམ་གཤམ་གིས་དེར་མི་སྦྱར་བ་རྣམས་ལ་ལྟར་ཏུ་དེ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ལས་རྒྱ་
 འབྲས་དང་ཆེ་མི་རྟག་པ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བསྐྱོམ་སྟེ་དེའི་སྟོ་སྐྱེས་ཤིང་དེ་ལ་སྦྱོར་བའི་ཆེ་དགེ་བ་
 གང་བསྐྱབས་སྦྱོར་བ་སྤྲིག་པ་བཤགས་པའི་ཆེད་དུ་བསམ་པ་དང་། དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་སྤྲིག་
 པ་བཤགས་པའི་བྲན་འདུན་དང་། རྗེས་སུ་སྤྲིག་པ་འདགས་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱོབ་སྟེ་སྦྱོར་དངོས་
 རྗེས་གསུམ་ཆང་ན་ཐམས་ཅད་སྤྲིག་བཤགས་ཡིན་པས་གཉེན་པོ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆེ་གང་དབེན་
 པར་དགེ་བ་བསྐྱབས་པར་བྱས་ཀྱང་ཉེས་པ་བྲན་བྱ་ཅམ་བྱུང་བ་ལའང་གཉེན་པོས་མ་བཤགས་ན་
 དེའི་རྣམ་སྤྲིན་སྦྱང་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་ནས་མང་པོའི་ནང་དུ་སྐན་རྟོག་གཅིག་ཡོད་པ་སར་བཏབ་
 བ་ནས་མང་པོ་སྐྱེ་ཡང་སྐན་རྟོག་དེ་སྐྱེ་བ་ལའང་མི་གཞོད་པར་སྐྱེ་བ་ལྟར་དགེ་བ་ཆེར་བྱས་ཀྱང་
 སྤྲིག་པའི་གཉེན་པོར་མ་དམིགས་ན་དེས་སྤྲིག་པ་འཛོམས་པར་མི་བྱེད་གསུངས། དགེ་བ་ཅན་
 ཡང་བྱི་མ་ངན་སོང་དུ་མི་སྐྱེ་བའི་ངེས་པ་མེད་དེ་དེར་སྐྱེ་བའི་ལས་རྒྱུད་ལ་ཡོད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
 བྱུང་པར་འཆི་ཁའི་མཚམས་སྦྱོར་ལ་རག་ལས་པས་ན་གང་ལ་མཚམས་སྦྱོར་མི་ཤེས་པས་སྤྲིག་པ་
 བཤགས་པའི་གཉེན་པོ་ལ་འབད་པ་འདི་གལ་ཆེ་བས་འདི་ལྟར་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པ་ལ་བསམ་སྟེ་
 གཉེན་པོ་ལ་འབད་པས་བཤགས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནད་ཀྱི་དཔེས་བསྟན་པ་རྒྱུང་མཁྱིས་བད་
 ཀན་འདུས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྲ་མལ་གྱི་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་པ་ལ་འཛིགས་ན་ཡང་སྤྲན་པའི་རག་
 བཞིན་དུ་སྤྲན་བསྟེན་ཞིང་གཏར་བསྟེན་ཕྱག་པ་སོགས་བཟོད་པར་བྱ་དགོས་ན་ཐོག་མ་མེད་པ་
 བས་འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་ཕྱག་ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོ་ཡི་ནད་ཀྱིས་

དུས་རྟག་ཏུ་བཏབ་པའི་རང་རེ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲན་པ་མཆོག་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལྟར་སྒྲ་དོར་རི་ལྟ་བ་
 བཞིན་བྱེད་དགོས་པ་སྒྲོས་ཅི་དགོས་སོ། །ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་ནད་དེ་དག་གི་ནད་
 བས་གཅིག་གིས་ཀྱང་ངམ་ཡང་ན་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་རྒྱད་ལ་སྒྲིམ་པའི་གང་ཟག་གཅིག་གིས་
 ཀྱང་འཇམ་བུའི་གླིང་ན་གནས་པའི་མི་ལ་སོགས་པ་ཀྱན་ངན་སོང་ལ་སོགས་པར་སྐྱབ་བསྐྱལ་
 ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱེད་ན་ཉོན་མོངས་པའི་ནད་དེ་དག་གསོ་བར་བྱེད་བའི་སྒྲན་དམ་པའི་ཆོས་ལས་
 གཞན་ནི་ཕྱོགས་རྣམས་ཀྱན་ནས་བཙལ་ཡང་སྐྱབ་ཀྱང་མི་རྟེན་ན་དེ་ལ་སྟེན་དེ་དག་གསོ་བའི་
 སྒྲན་པ་མཆོག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལུན་འདས་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀའི་སྐྱབ་
 བསྐྱལ་གྱི་ཟུག་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཅ་བ་བྱང་ནས་འབྱེན་པར་མཛད་པ་ཡི་བཀའ་ལུང་ནས་རི་སྐད་
 གསུངས་པ་ལྟར་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲན་བསྟེན་པར་མི་བྱེད་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སེམས་པ་རྣམས་
 བྱི་རང་ངོས་ནས་ཤིན་ཏུ་སྒྲན་ཞིང་གཏི་སྐྱབ་ཅན་གཞན་རྒྱལ་བ་སྐྱབ་བཙུམ་ཀྱིས་སྒྲན་པའི་གནས་
 དང་། བསྐྱང་སྒྲོབ་ཀྱི་ལྟས་ཀྱང་འདོར་ཞིང་སྒྲན་པར་བྱེད་དེ། ལྷའི་དབང་པོས། གང་ཞིག་
 གསེར་སྒྲོད་རིན་ཆེན་སྐྱབ་པ་ཡིས། །ངན་སྐྱབས་འབྱུག་པར་བབྱིད་པ་དེ་བས་ནི། གང་ཞིག་
 མི་རུ་སྒྲིམ་ལས་སྐྱབ་པ་དག །བབྱིད་པ་དེས་ནི་ཆེས་རབ་སྒྲན་པ་ལགས། །ཞེས་སོ། །ལྟས་
 སྒྲན་ལ་མི་སྒྲོན་པ་མཆིལ་མ་འབྱང་བ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་འཆོ་
 བྱེད་གཞིན་ལུའི་གསོའི་སྒྲན་པའི་རྒྱལ་པོར་ལན་གསུམ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་
 འཇིག་རྟེན་ན་སེམས་ནད་གསོ་བའི་སྒྲན་པ་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལུན་འདས་དང་། ལུས་ནད་གསོ་
 བའི་སྒྲན་པ་བདག་ཉིད་དོ་ཞེས་ང་རྒྱལ་བའི་ཆོ་དེ་བཞིན་གསེགས་པས་དེ་ལ་ང་རྒྱལ་དེ་མེད་ན་
 ཆོས་བསྟན་པས་བདེན་པ་མཐོང་བར་དགོངས་ཏེ། རི་བོ་གངས་ལུན་དུ་རྒྱ་འབྱུལ་གྱིས་བྲིད་དེ་
 སྒྲན་བཏུ་བཏུག་པས་པལ་ཆེར་མ་ཤེས་པས་དེ་བཞིན་གསེགས་པས་རི་བཞིན་མཁྱེན་ཅིང་བསྟན་
 པས་ང་རྒྱལ་བཙག་པར་མཛད་པ་དང་སྐྱར་ཏེ་སྒྲན་པའང་རིག་གནས་ལུན་བུ་ཙམ་ཤེས་པས་མི་

འོང་བས་སྒྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་དང་། སྒྲུབ་ཡང་དམ་པའི་ཆོས་མ་གཏོགས་
 གཞན་མེད་པར་གསུངས། འབྲས་བུ་དན་སོང་གི་གཡང་ས་ལ་བསམས་ཏེ་བཤགས་དགོས་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ནི་ལྷུང་ཡང་ཡན་ལག་ཙམ་སྟེ་པར་འགྱུར་བའི་སྐྱེས་མགོ་སོགས་གཡང་ས་ཐ་མལ་པ་
 རྒྱུ་རྩུ་ལའང་འགོ་འོང་ལ་སོགས་པ་ལ་བག་ཡོད་པས་གནས་པར་བྱ་དགོས་ན་འདི་ནས་དབག་
 ཚད་སྟོང་དུ་ཞེས་སྟོང་ལྷག་ཉི་ཤུ་སྟེ་ཉི་ཁྲི་ལ་སོགས་པར་འོག་ཏུ་ལྷུང་བ་ཡི་དཔལ་བ་ཡང་སོས་ལ་
 སོགས་པར་བར་གྱི་བསྐྱལ་བ་སོགས་ཡུན་རིང་པོར་སྟུག་བསྐྱལ་བྱས་པོ་སྟེང་བར་འགྱུར་བས་
 གཡང་ས་རྒྱུང་དོགས་ཀྱིས་བག་ཡོད་པར་བྱེད་པ་སྟོན་ཅི་དགོས་སོ། །དེས་ན་སྟུར་དུ་གཉེན་པོ་
 དགོ་བ་ལ་འབད་པར་གདམས་པ། དུས་དེ་རིང་ཁོ་ན་ཙམ་ལའང་མི་འཆིའོ་ཞེས་སེམས་བག་
 གཤམ་སྟེ་བདེ་བར་འདུག་པ་འདི་ནི་རིགས་གཤིང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་བདག་ནི་གི་ནས་མེད་པར་
 འགྱུར་བའི་དུས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་ཏེ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་འགྱུར་དེས་གཤིང་ཡང་
 དོ་རླབ་ཙམ་དུ་འང་མི་འགྱུར་བའི་དེས་པ་མེད་དེ་བཤེས་སྤྱིང་དུ་འང་། ཆོན་གནོད་མང་རྒྱུད་གིས་
 བཏབ་པ་ཡི། །རྒྱ་ཡི་རྒྱ་བུར་བས་ཀྱང་མི་རྟག་ན། །དབྱུགས་དབྱུང་དབྱུགས་རྒྱུ་གཉིད་ཀྱིས་
 འོག་པ་ལས། །སང་ཁོམ་གང་ལགས་དེ་ནི་ངོ་མཚར་ཆེ། །ཞེས་པས་སོ། །དེས་ན་བདག་ལ་དེ་
 རིང་ཙམ་དུ་མི་འཆི་བས་འཆི་བ་ལ་མི་འཛིགས་པའམ་སྟུག་མི་དགོས་པ་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་
 འདས་སོགས་སྟུ་ཡིས་བྱིན་ཏེ་སྟུས་ཀྱང་བྱིན་པ་མེད་ན་འཆི་བའི་འཛིགས་པ་འདྲི་ལས་ནི་ལྷུང་
 དེས་པར་ཐར་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ཏེ། མཚན་མོ་བཟང་པོའི་མདོ་ལས། སང་ཙམ་འཆི་འམ་
 སྟུས་ཤེས་ཀྱི། །དེ་རིང་ཉིད་དུ་བསྟུན་ཏེ་བྱ། །འཆི་བདག་སྟེ་ཆེན་དེ་དང་ནི། །ཁྱོད་ཉིད་བཤེས་
 པ་མ་ཡིན་ནམ། །ཞེས་པས་སོ། །གདོན་མི་ཟ་བར་གི་ནས་མེད་པར་འགྱུར་དེས་ན་ཅི་ལྟར་བདག་
 ཉིད་ཡིད་ཕབ་སྟེ་སོས་དལ་གྱིས་ཟ་དགའ་འཐུང་སྤྱིད་ཅེད་མོ་རྣམ་གཡེང་སོགས་ཀྱི་ངང་དུ་བདེ་
 བར་འདུག་སྟེ་འདུག་མི་རིགས་ཏེ། ལྷ་དན་བསལ་བར་ཡང་། ས་འོག་གམ་ནི་མཐོ་རིས་ན། །

སྒྲེས་ནས་ལ་ལ་མ་གྱི་བ། །འགའ་ཞིག་བྱོད་ཀྱིས་མཐོང་བའམ། །ཐོས་སམ་འོན་ཏེ་ཐེ་ཚོམ་ཟ། །
 ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་སློ་ངན་གོམས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཤོག་དེལ་ལྟ་བུའི་འདོད་ཡོན་གྱི་ཞེན་
 ཆགས་འདི་སྤང་བར་བྱ་བའི་བྱིར་འདི་ལྟར་བསམ་དགོས་ཏེ། སྨྱོན་ཆད་སྨྱོད་སྟེ་ཞེས་ད་སྤྱི་ཡན་
 ཆད་འདོད་པའི་ཡུལ་ལྟ་བུ་འདི་ལ་མ་སྤྱད་པ་མེད་པར་ལོངས་སྤྱད་ཀྱང་ཡུལ་གཤམ་འབྱད་པའི་
 བདེ་བ་སྐྱད་ཅིག་མ་ཙམ་ཞིག་སྨྱོང་ནས་ཞིག་སྟེ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལས་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་གནས་
 པའི་བདེ་བ་ནི་མི་སྤྱིད་ཅིང་མེད་པས་སྤྱིང་བོ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་དུང་ཡང་སྤྱད་ན་ཡང་ཞིག་ཅིང་
 མེད་པ་ལས་བདག་ལ་ལྟག་པ་སྤར་དང་མི་འདྲ་བའི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་མི་ཞིག་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་
 དེ་དེ་མེད་ན་མེད་བཞིན་དུ་བདག་ནི་འདོད་པའི་ཡུལ་ལྟ་བུ་དེ་ལྟ་མཛོན་པར་ཞེན་ཅིང་ཆགས་ནས་
 དེའི་དོན་དུ་སྤྱིག་སྤྱིག་སོགས་གང་ལའང་མི་འཛེམ་པར་དཀའ་ཆོགས་ངལ་དུ་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་དུ་
 བསང་ནས་བླ་མའི་སྟེ་རང་གི་ཕ་བའི་བླ་མ་དང་འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་བླ་མ་སངས་རྒྱལ་བཙུང་
 ལྟར་འདས་སྐས་དང་བཅས་པའི་བཀའ་དང་འགལ་བར་བྱས་ཏེ་འདི་བྱི་གཉིས་སྤང་བྱེད་པ་ཡིན་
 པས་དེ་ལྟར་མ་བྱེད་ཅིག །བྱད་པར་དུ་སྤྱིད་པ་ཆེ་བ་ག་ཆད་སྤྱད་མེད་དང་དོན་མེད་པ་ཁ་སྤྱིའི་དུང་
 པ་ལ་ལྟག་པར་ཞེན་ནས་ཡང་སྤྱད་ཡང་ཞིག་པ་ལས་སྤྱིད་པ་ལྟག་པར་འཇེལ་ཏེ་འདི་བྱི་གཉིས་
 སྤང་དུ་འགྱུར་བ་ལས་ཅི་ཡང་མེད་པས་ན་འདོད་པའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་ཞེན་པ་བཅད་དེ་བྱ་བ་
 ཐམས་ཅད་ཆེ་བཞག་རྒྱུད་བརྒྱུར་བྱེད་པ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་གསུངས། དེ་ལྟར་རང་གིས་ལོངས་སྨྱོད་
 པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྱིང་བོ་མེད་པར་མཐོང་ནས་ཞེན་ཆགས་བཅད་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་བྱིས་པས་
 ཅུང་མོ་ལ་ཟེན་ནས་འཇོག་པ་མེད་པ་ལྟར་འདོད་ཡོན་ཐམས་ཅད་སྤྱད་ཟེན་ནས་འཇོག་པ་མེད་
 པས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཐང་ཆོད་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་སྤྱིད་པའི་ལ་མ་སྤྱིད་ལེན་གཉིས་ཡིན་
 པས་ན་གང་ལ་སྤྱིད་པ་ཆེན་སྤྱིག་པ་ཡང་དེའི་ཆེ་ཞིང་སྤྱིད་ལེན་གཉིས་རྒྱན་ཆད་ན་ལས་ཡོད་ཀྱང་
 སྨྱོང་མི་དགོས་སོ། །ཚིག་བཞི་འདི་མན་ངག་སྤྱིང་བོ་ཡིན་གསུངས། ད་ལྟ་བླ་མ་དང་དཔོན་པོ་

གཞན་དུ་འགྲོ་ཆོ་འཁོར་གཡོག་བརྒྱ་ཉི་ལུ་སོགས་དཔོན་གཡོག་མང་པོར་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་མེད་པར་
 མ་ཟད་འཆི་བའི་ཆོ་ན་རང་རང་གི་གསོན་པའི་ཆོ་སྒོག་འདྲི་དང་དྲི་བཞིན་དུ་ཕ་མ་བུ་ཆོ་སོགས་
 གཉེན་དང་གྲོགས་དགའ་མཛའ་བཤེས་དང་ནོར་ཡོངས་སྦྱོར་སོགས་གང་ཡོད་པ་རྣམས་སྤངས་
 པའམ་བྱལ་དུ་བཞག་ནས་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དང་སྤྱང་པོ་དབྱུག་བཟུང་གཉིས་འདྲ་བར་རང་ཉིད་
 གྲོགས་མེད་གཅིག་སྤྱར་གཅེར་བུ་ལག་སྟོང་མཆན་དུ་བརྒྱག་ནས་འཛིགས་པའི་ཕུན་ཀླག་གིས་
 མདུན་ནས་བསྐྱུལ། ལས་ཀྱི་རྒྱུད་དམར་གྱིས་རྒྱབ་ནས་དེད་དེ་གཤིན་རྗེའི་སྒྲིམ་བུ་འཛིགས་སུ་
 རུང་བས་སོད་སོད་དང་ཆོད་ཆོད་ཀྱི་སྒྲུ་དང་བཅས་པར་གྲག་ཤེད་དེ་ལས་དབང་གིས་མཐོ་སྤྱོད་པའི་
 ཕྱི་མོ་ནས་མནར་མེད་ཀྱི་བར་གར་འགྲོ་ཆོ་མེད་དུ་རང་དབང་མེད་པར་འགྲོ་དགོས་པའི་དུས་ན་
 གཉེན་ཉེ་བ་དང་གྲོགས་དགའ་མཛའ་དང་འཛིག་རྟེན་པའི་མིའི་དགའ་མི་མཛའ་བ་ཀུན་ཅི་རུང་སྟེ་
 ཕན་པ་དང་གཞོན་པ་རུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་ལ་དེའི་ཆོ་ཅིས་གཞོད་ན་དེ་དག་གི་དོན་དུ་ཆགས་སྤང་
 སོགས་ཀྱིས་རྒྱ་སྤྲིག་པ་མི་དགེ་བ་བརྒྱ་སོགས་བྱས་པ་ལས་འབྲས་བུ་དཔུལ་བ་ལ་སོགས་ཀྱི་སྤྲུག་
 བསྐྱལ་དབང་མེད་དུ་འབྱུང་ཞིང་གིན་ཏུ་མནར་བར་འབྱུར་བས་ན་རྒྱ་སྤྲིག་པ་མི་དགེ་བ་དྲེ་ལས་
 རྒྱལ་རྗེ་ལྟར་བྱས་ན་རང་རྒྱུད་དེས་པར་ཐར་བར་འབྱུར་ཞེས་ཉིན་མི་དལ་མཆན་མི་གཉིད་པར་
 དུས་རྟག་ཏུ་བདག་གིས་ནི་འདྲི་ཉིད་འབའ་ཞིག་ཅིས་གཞན་དགག་སྒྲུ་སྟེ་འདི་གཅིག་ལུ་ཁོ་ན་
 བསམ་ཞིང་སྤྲིག་བཤགས་ལ་འབད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པར་རིགས་ཤིང་འཐད་པའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་
 ཡང་གོས་ཆོན་ལ་བཙོ་བ་ལས་འབྱུ་བ་གལ་ཆེ་བ་ལྟར་བོས་བསམ་སྒོམ་པའི་ཡོན་ཏན་རང་རྒྱུད་ལ་
 མི་འབྱུང་བ་འདི་སྤྲིག་པ་མི་དགེ་བའི་དབང་གིས་ཡིན་པས་སྤྲིག་སྤྱང་ལ་བརྩོན་པ་འདི་གིན་ཏུ་
 གཅིས་གསུངས། དེ་ལྟར་ཐབས་དུ་མས་སྤྲིག་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཐག་པ་ནས་བཤགས་པར་
 འདོད་པའི་རྟོག་པ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་བཤགས་པ་དངོས་ནི་གང་བཤགས་པའི་ཉེས་པའི་རྣམ་
 གྲངས་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་རིགས་སམ་སྟེ་ཆོན་གྱིས་བསྐྱུས་ན་བཅས་རང་གཉིས་སུ་འདུ་ལ། རང་

བཞིན་གྱི་སྒྲིག་པ་ཞེས་སེམས་ཅན་སྤྲུལ་བྱས་ན་སྒྲིག་པར་འགྱུར་བ་དང་། བཅས་པ་ཞེས་པ་བཅས་
 ལྟན་གྱི་གང་ཟག་གིས་བཅས་པ་དང་འགལ་བ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་མུ་བཞི་སྟེ་བཅས་ལྟན་
 དགེ་ཚུལ་སྨོད་ལྟ་བུས་སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲིག་བཅད་པ་ལྟ་བུ་བཅས་རང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་དང་། དེས་
 ལྟ་སྟོན་བཅད་པ་དང་བྱིདྲོའི་ཁ་ཟས་ལྟ་བུ་བཅས་སྒྲིག་ཡིན་ལ་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་། སྤྱབས་
 སྟོམ་ཅམ་ཡང་ཁུ་མ་སྨོད་བའི་གང་ཟག་གིས་སེམས་ཅན་གྱི་སྒྲིག་བཅད་པ་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་གྱི་
 སྒྲིག་པ་ཡིན་ལ་བཅས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེས་ལྟ་སྟོན་བཅད་པ་ལྟ་བུ་བཅས་རང་གཉིས་ཀ་མ་
 ཡིན་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ཡང་ལྟ་སྟོན་མི་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་བཅས་རྒྱུད་གི་གནས་རྣམས་རྒྱང་
 མ་བསྐྱར་ན་བསྐྱབ་པ་ཡང་དག་པར་བསྐྱར་མི་རུས་པས་ན་དེ་བསྐྱར་བའི་ཐབས་ར་བ་ལྟ་བུར་
 བཅས་པ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། བཀའ་ལས། གང་ཞིག་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེའི་བསྟན་པ་ལ། །སྤྱོད་པར་
 སེམས་ནས་འདའ་བར་གང་བྱེད་པ། །དེ་ནི་དེ་ལས་སྤྱུག་བསྐྱེད་གཞན་དབང་ཐོབ། །སྤྱིག་
 ཚལ་བྲེག་པས་ཨ་སྤྱིའི་ཚལ་ཉམས་ལྟར། །དུད་འགོ་སྤྱེ་འགྱུར་ཨེ་ལའི་འདབ་ཀྱུ་བཞིན། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ལོ། །དེ་ལྟར་ངེས་པར་བྱས་ནས་བདག་ནི་སྤྱོད་དོར་ལ་སྤོངས་ཤིང་མི་ཤེས་པ་
 གཏི་ཐུག་གི་དབང་དུ་གྱུར་པས་མི་དགེ་བ་བརྩུ་ལ་སོགས་པ་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲིག་པ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
 ཞེས་ཁ་ཐོག་ཏུ་ཐུད་མི་ཐོད་པ་སྟེ་གང་བྱས་པ་འཇམ། བྱིདྲོའི་ཁ་ཟས་ཟོས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོམ་པ་
 དང་འགལ་བའི་བཅས་པ་འི་སྒྲིག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཅི་དང་ཅི་བགྱིས་
 པ་རྣམས་མགོན་པོའི་སྟེ་མགོན་པོ་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་བཅས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་
 ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་ལུས་པ་སྤྱུ་གཡོ་མིག་རྒྱ་མ་འབྲུགས་ལག་ཐལ་མོ་སྤྱར་ཏེ། དག་སྤྱེ་སྤྲུགས་
 བཅས་བཤགས་ཚིག་སེམས་འཆི་ཁ་དང་བར་དོ་བྱི་མ་ངན་སོང་གི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ལ་འཛིགས་ཤིང་
 སྤྱུག་ནས་གནོད་འགྱོད་དུག་པོའི་སེམས་ཀྱིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གྲུས་པས་ཐུག་འཚལ་ཏེ་ཉེས་པ་
 དང་ལྟར་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་མི་གསང་མི་སྤྱེད་པར་མཐོལ་ཞིང་བཤགས་པར་བགྱི་ཞེས་

སོ། །ཡང་དང་ཡང་ཞེས་མཁས་པས་ཉམས་ལྷན་གྱི་ཚིག་འགྲོད་པ་ཆེན་པོ་དགོས་པའི་དོན་དྲི། །
 དེ་ལྟར་རང་ལ་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་སློག་ཏུ་ལྷུང་ཀྱང་དེ་དག་ལ་རང་སློག་ཏུ་མི་འགྱུར་བར་ལོང་
 བའི་དྲུང་ན་མིག་ལྷན་བཞེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པའི་རྣམ་གྲངས་ཞུས་ཏེ་བཤགས་ན་གྲངས་མེད་
 མང་པོའི་པ་རོལ་ནས་དེ་དག་གིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་གཟིགས། རྒྱ་འབྲུལ་གྱི་སྤྱན་གྱིས་གསན།
 མཁུན་པའི་ཐུགས་ཀྱིས་དགོངས་པར་འགྱུར་བས་ན་མངོན་སུམ་གྱང་ཡིན་གསུངས། །འདྲོན་
 པ་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་རྣམས་ཀྱིས་བདག་གི་སྤྲིག་པ་བྱས་པས་ནོངས་ཤིང་ཉེས་པ་ཅན་ཡིན་པ་
 ལ་ཡིན་པའམ་ལགས་པར་གཟུང་ཏུ་གསོལ་བའམ་ཞུ་བ་ཡིན་ཏེ། བཤགས་ཡུལ་གྱི་ཉེས་པ་འདྲི་
 བ་ལྟར་རང་གིས་ཉེས་པ་ཁས་བླངས་ནས་ཞུ་བ་ཡིན་གསུངས།

(4) སོར་རྒྱུད་པའི་སྟོབས།

བཞེ་བ་སོར་རྒྱུད་པའི་སྟོབས་ནི། སྤྲིག་པ་མི་དགེ་བ་སྟོན་པ་རན་པ་འདྲི་ནི་སྤྱང་བ་ནས་སྤྱན་པའི་
 ལམ་དུ་འགྲོ་ཁོང་རྣམ་སྤྱོན་གྱི་ཤིན་ཏུ་མི་བཟད་པ་བསྐྱེད་ཅིང་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་
 གྱི་སྟོན་པ་བཟད་པོ་མ་ལགས་པས་དུས་དེ་རིང་ནས་བཟུང་སྟེ་སྤྱན་ཆད་བདག་གིས་ནི་སྟོག་ལ་
 བབ་ཀྱང་ཡོད་ཡེ་མི་བགྱིད་ཅིང་སྟོམ་ལགས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པས་བཤགས་ཡུལ་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་
 ཀྱི་སྤྱུ་ལས་འདྲེ་ཟེར་སྤྱ་ཚོགས་པ་བྱུང་བས་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེས་ལྷུང་སྤྲིག་
 སྤྱིབ་ཐམས་ཅད་སྤྱན་ཁུང་དུ་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟར་སངས་ཀྱིས་དག་པར་བསམ་མོ། །དེ་ཡང་ཆོས་
 ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དང་། བདུད་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ནི་གང་ཟག་
 གཉིས་ཏེ། ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བ་དང་། བྱུང་ཡང་བཤགས་པས་དག་པར་བྱེད་པའོ། །བཤགས་
 ན་འདགས་པ་སྤྲིག་པའི་ཡོན་ཏན་ཏེ། བཤེས་སྤྱིང་ལས། གང་ཞིག་སྟོན་ཆད་བག་མེད་ལྷུང་པ་
 ཡང་། བྱིན་ས་བག་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་དེ་ནི། ཁྲི་བ་སྤྱིན་བལ་ལྟ་བུར་རྣམ་མཛེས་ཏེ། །
 དགའ་པོ་སོར་འབྲེང་མཐོང་ལྷན་བདེ་བྱེད་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

༡ ལེའུའི་མཚན་སྒྲིམ་པ།

ལེའུའི་མཚན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས་འདིར་ཡན་ལག་བཞི་གསུངས་
པའི་ནང་ནས་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་སྒྲིག་བཤགས་ཡིན་པས་ན་སྒྲིག་པ་བཤགས་པའི་ལེའུ་སྒྲེ་གཉིས་
པའོ། །

གསུམ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ལེའུ།

ལེའུ་གསུམ་པ་བྱང་སེམས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་ལེའུ་ལ་གཞུང་དང་མཚན་ནོ། །

(༡) གཞུང་དངོས་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་སྨྱོར་བ་སྨོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཆོས། དངོས་གཞི་དམ་བཅའ་བ། མཇུག་རང་གཞན་དགའ་
བ་བསྐྱོམ་པ་དང་གསུམ་ལས།

[༡] སྨྱོར་བ་སྨོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཆོས།

དང་པོ་སྨྱོར་བ་སྨོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཆོས་ལ། ཆོགས་བསགས་པ་དང་། སྨོ་སྨྱོང་བ་གཉིས་ལས།

1 ཆོགས་བསགས་པ།

དང་པོ་ཆོགས་བསགས་པ་ལ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལས། སྒྲ་མ་བཞི་ལེའུ་གཉིས་པའི་སྐབས་བཤད་
ཟིན། འདིར་བཤད་པར་བྱ་བ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་ཡན་ལག་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་བསྐྱུལ་
བའི་ཡན་ལག་བྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་ཡན་ལག་དགེ་ཅུ་གཞན་དོན་
དུ་བསྨོ་བའི་ཡན་ལག་དང་བཞི་ལས།

1 རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་ཡན་ལག་

དང་པོ་ནི། སྐྱེས་སུ་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེན་པོའི་དགེ་བ་གསུམ་ལས། སྐྱེས་སུ་རྒྱུད་པའི་དགེ་བ་བསོད་
ནམས་ཆ་མཐུན་ལ་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ལས། རྒྱ་ལ་ཡི་རང་བ་ནི། འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་གང་སྐྱེ་
ཡང་རུང་བ་ཀུན་གྱི་དཔུལ་བ་སོགས་ངན་སོང་གི་སྐྱུག་བསྐྱེད་མྱོང་ཞིང་ངལ་བས་གདུང་བ་ལས་

རེ་ཞིག་མཐོ་རིས་སུ་ངལ་བ་སྟེ་དེ་བསོ་བའི་ལྷ་མིའི་བདེ་བའི་འབྲས་སུ་འཕོབ་པའི་རྒྱ་བསམ་པ་
 དེས་འབྱུང་དང་བྱུང་སེམས། ཉམས་ལེན་བདག་མེད་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་དགེ་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་
 དགེ་བ་བསྐྱབ་པ་དང་། འབྲས་སུ་ལ་ཡི་རང་བཞི་རན་སོང་གསུམ་ལ་ལྷོས་ན་ལྷ་མི་རྣམས་གནས་
 སྐབས་བདེ་ཡང་ཁྱབ་པ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ། སྤྱག་བསྐྱེལ་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེལ། འབྱུང་བའི་
 སྤྱག་བསྐྱེལ་སྟེ་གསུམ་ཅི་རིགས་པ་དང་ལྷན་པས་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཅན་དྲག་མངོན་མཐོ་ལྷ་མིའི་གནས་
 སྤྱག་བསྐྱེལ་དང་ལང་ཆོ་ཐོབ་དང་མངའ་ཐང་། སྤྱན་པ་དང་གྲགས་པ་ལོར་དང་ལོངས་སྟོང་སོགས་
 སྤྱན་སུམ་ཆོགས་པའི་བདེན་སྟེ་བདེ་བར་གནས་པ་རང་རང་གི་སྟོན་གྱི་དགེ་བའི་འབྲས་སུ་ལ་
 སྟོང་པ་རྣམས་ལ་ཕྱག་དོག་དང་འགྲན་སེམས་ལ་སོགས་པ་མེད་པར་སྟོང་ནས་དགའ་བས་རྗེས་
 སྤྱི་ཡི་རང་དོ། །སྟེས་སུ་འབྲིང་གི་དགེ་བ་ཐེག་དམན་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ལའང་རྒྱ་འབྲས་གཉིས་
 ལས། རྒྱ་ལ། ཟད་དང་མི་སྟེ་ཤེས་པ་ཡི། །ཡེ་ཤེས་བྱང་ཆུབ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྷ་ར་ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱར་བྱུར་པའི་དགེ་བ་དེས་འབྱུང་དང་བདག་མེད་ཀྱི་ཕྱིས་ཟིན་པའི་
 དགེ་བ་གང་བསགས་པ་དེ་ལ་དགའ་བས་རྗེས་སྤྱི་ཡི་རང་དོ། །འབྲས་སུ་ལུས་ཅན་སེམས་ཅན་
 གང་ཞིག་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་སྟེ་རྒྱ་ན་འཆི་སོགས་ལས་དེས་ཐར་ཏེ་སྟོབ་
 པ་རྒྱན་ཞུགས་ཕྱིར་འོང་ཕྱིར་མི་འོང་དང་མི་སྟོབ་པ་དག་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་སྟེ་ཁྱག་དང་
 མཆི་མའི་རྒྱ་མཆོ་ནི་སྐམ། རུས་པའི་རི་བོ་ནི་བཅོམ། གསེར་དང་བོང་བ་མཉམ་པས་སྤངས་
 རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དྲན་ནས་དང་། སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་བསྟན་དང་སྟོན་པ་གཉིས་ཀར་
 བཞག་ཅིང་བསྐྱེལ་པའི་དམ་པའི་ཆོས་འདུལ་བ་དང་མཇལ་བ་འདི་ཡང་དེ་དག་གི་དྲིན་ཡིན་
 པས་སྤྱི་དྲིན་དྲན་ནས་དེ་ལ་དད་པས་ཡི་རང་དོ། །སྟེས་སུ་ཆེན་པོའི་དགེ་བ་ཐེག་ཆེན་ཐར་པ་ཆ་
 མཐུན་ལ་འབྲས་སུ་དང་རྒྱ་གཉིས་ལས་འབྲས་སུ་ལ། མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་སུ་འགྲོ་བ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་སྟོབ་པ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚིག་འབྲེལ་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལུང་།

ཆེན་པོ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་བདག་ཉིད་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྒྱལ་སྤྱོད་བྱང་སེམས་
རྣམས་ཀྱིས་སྤང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཐོབ་པ་ནས་བཅུ་པ་ཚོས་ཀྱི་སྤྱོན་གྱི་བར་གྱི་ས་ལམ་གྱི་སྤངས་
པ་དང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལཱ་འང་གེས་ནས་ཡི་རང་ངོ་། །རྒྱལ་བསམ་པ་ནམ་མཁའ་
དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་མཚོག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པར་
མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་མཚོག་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་པའི་དགེ་བ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་དང་། སྦྱོར་བ་པ་རོལ་
དུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་བསྐྱབ་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་མཛད་པའི་
དགེ་བ་ཕན་ཡོན་ལེའུ་ལས་བཤད་པ་ལྟ་བུ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་རྒྱན་རིང་བ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ལྟ་སྟག་དོག་
མེད་པར་སྤྱིང་ནས་དགའ་བས་རྗེས་སྤྱི་རང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ཡི་རང་བྱས་ན་དེའི་དགེ་བ་ལས་ཆེ་
བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་འཐོབ་པའི་ཚུལ་སྤྱོན་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་འཁོར་བཅས་སྤྱན་
དྲངས་ཏེ་བསྟེན་བཀྱར་བྱས་པ་ལ་དབུལ་མོས་ཡི་རང་བྱས་པ་ལས་བསྡུ་བ་དབུལ་མོ་ལ་མཛད་
པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཕན་ཡོན་ཡང་། མདོ་སྤྱད་པར། སྦྱོར་གསུམ་རི་རབ་སྒང་ལ་
གཞལ་བས་ཚད་བཟུང་བྱང་། །རྗེས་སྤྱི་རང་དགེ་བ་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མིན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །
རྗེས་སྤྱི་རང་འདི་ནི་ད་རྒྱལ་དང་ངོམ་ཚོས་སྤྱི་མི་འགྲོ་ཞིང་ཆོགས་རྒྱུད་ལ་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་
པོ་སྦྱར་དུ་འགྲུབ་པའི་མན་ངག་ཡོན་པས་གཞན་གྱི་དགེ་ཅུ་མཐོང་ཐོས་གང་ཡོད་ལ་བསྟོམ་པར་
བྱ་དགོས་གསུངས།

(2) ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་བསྐྱལ་བའི་ཡན་ལག

གཉིས་པ་ནི། སྤྱོན་བདག་ཅག་གི་སྤྱོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཤིང་དུང་དུ་མདོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་
པ་ན། ཟབ་ཞེ་སྦྱོས་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས། །བདུད་ཅི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཞིག་བདག་གིས་
ཆེད། །སྤྱལ་བ་སྟན་ཀྱང་གོ་བར་མི་འགྱུར་བས། །མི་སྤྱོད་ནགས་འདབ་ཉིད་དུ་གནས་པར་བྱ། །
ཞེས་ཆོས་ཀྱི་ཆེ་བ་སོགས་དགོས་པའི་རབ་དུ་མས་ཞག་བདུན་སྟག་བདུན་དུ་ཆོས་མི་གསུང་པའི་

ཚུལ་གནང་བ་ལ། ལྷ་འི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་དྲུང་དཀར་གཡས་སུ་འཁྱིལ་བ་དང་། ཚངས་
 བས་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་རྩིབས་སྟོང་དང་ལྷན་པ་སོགས་སུལ་ཏེ་ཉིད་གྱི་ཚོས་ཚེགས་བཞི་རེའི་
 ཚེད་དུ་སྐྱེ་ལུས་ལ་ལྷ་གས་གྱི་གཟེར་བུ་སྟོང་བཏབ་བ་དང་། ལུས་ལ་མར་མེ་སྟོང་སྦྲར་བ་སོགས་
 དཀའ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པས་བསྐྱབས་ཏེ་ད་ལྟ་དམ་པའི་ཚོས་གྱི་མཛོད་བརྟེན་པའི་དུས་སུ་ཚོས་
 གྱི་འཁོར་ལོ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་བསྐྱོར་ཞེས་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཚོས་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་གསོལ་བ་
 བཏབ་པས། ཚངས་པ་མ་གྲུ་རྩྱའི་སེམས་ཅན་རྣམས། རྩ་བར་ལྷན་ཞིང་དད་དང་ཤེས་རབ་
 ལྷན། མི་འཚོ་འདུ་ཤེས་ཏག་ཏུ་ཚོས་ཉན་པ། ཉེ་དག་རྣམས་ལ་བདུད་ཅིའི་སྒོ་དབྱེལ། ཞེས་
 གསུངས་ཏེ་ཚོས་འཁོར་བསྐྱོར་བ་ལྟར། རྩོགས་བཅུ་པོ་རྣམས་ན་དུས་གསུམ་ཀུན་ཏུ་བཞུགས་
 པ་ཉིད་གྱི་སངས་རྒྱུ་བཙུག་ལྷན་འདས་མཁུན་པས་གཟིགས་ཤིང་བཙུ་བས་དགོངས་པར་
 མཛོད་པས་བདག་སྟོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་བདག་ཉིད་གྱིས་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་
 སུལ་བར་མོས་ཏེ་ལུས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་དག་གིས་ཁྱེད་གསོལ་བ་ནི་སེམས་ཅན་སྟག་བསྐལ་སྟག་
 ཚོགས་གྱིས་གདུང་ཤིང་གནས་དང་གནས་མིན་གྱི་ཁྱད་པར། ལམ་དང་ལམ་མིན་གྱི་དབྱེ་བ་བྲང་
 དོར་གྱི་གནས་མི་ཤེས་པས་མ་རིག་པའི་ལྷན་པ་སྟག་པོར་འཕྲོམ་པ་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་སྒྲལ་བ་
 དང་མཐུན་པར་དམ་པའི་ཚོས་གྱི་སྒྲོན་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བ་ལྟ་བུ་སྦྲར་ནས་མི་ཤེས་པའི་ལྷན་པ་
 བསལ་ཏེ། ཡེ་ཤེས་གྱི་སྦྱང་བ་ཡང་དག་པ་བརྟན་དུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས་ཚོས་
 འཁོར་བསྐྱོར་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་བསམ་མོ། །ཚོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་བསྐྱལ་ན་སྦྱེ་བ་
 ཚོ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་ལོག་ལྷ་འི་ལྟ་ངན་རྒྱུད་ལ་མི་སྦྱེ་བ་དང་། དམ་པའི་ཚོས་གྱི་སྦྱང་བ་དང་
 མི་འབྲལ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ་གསུངས།

3 ལྷ་འོས་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་ཡན་ལག

གསུམ་པ་ནི་སྟོན་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ལ་དགེ་བསྟེན་ཅུན་ཏུས་ལྷ་འོས་ལས་མི་འདའ་བར་གསོལ་

བ་བཏབ་པས་སྒྲིལ་བ་གསུམ་དུ་བསྐྱངས་པ་ལྟར་སྒྲིགས་བཅུ་ཉི་ཤེར་བཞུགས་པའི་སངས་
 རྒྱལ་ཆམས་ངེས་པའི་དོན་དུ་རྒྱལ་བ་ཆམས་ཕྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་ཡང་གདུལ་བྱའི་མཛད་པ་
 མཐར་ཕྱིན་ནས་དགོས་དབང་གིས་ཕྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པར་བཞེད་པ་ཆམས་ལ་
 ལུས་ཐུལ་མོ་སྒྱུར་ཏེ་དག་གིས་ཁྱེད་གསོལ་བ་ནི་འགྲོ་བ་མཐའ་ཡས་པ་འདྲི་ཆམས་བླང་དོར་
 གྱི་མིག་གཏི་མུག་གི་ལིང་ཏོག་གིས་ལོང་བའམ་ལྟོངས་པར་མི་འགོད་ཅིང་བླང་དོར་གྱི་གནས་
 གསལ་བར་བགྱི་བའི་སྒྲིབ་དུ་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་མང་པོའི་བར་དུ་ཕྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་
 བཞུགས་པར་གསོལ་བ་འདེབས་ཤིང་ཕྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་བཞུགས་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་
 པར་ཡང་བསམ་མོ། །

(4) དགེ་ཅུ་གཞན་དོན་དུ་བསྐྱོབ་པའི་ཡན་ལག

བཞེ་བ་ནི། སྒྱིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྐྱོབ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འཕྲོ་བྱིར་བསྐྱོབ་པ་ཡིན་ཡང་འདིར་རང་
 རྒྱུད་ལ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་སྒྲེབ་པ་ལ་ཆད་མེད་པ་བཞིའམ་སྟིང་རྗེའི་བློ་སྒྲིབ་དགོས་ཏེ་དེ་ཡི་ཅུ་བ་
 སྟིང་རྗེ་འདོད། ཅིས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་འདིར་བསྐྱོབ་བྱང་སྟིང་རྗེ་སྒྲིགས་མཐུན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་
 བས་སྟུམ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཡན་ལག་བདུན་པོ་འདྲི་དག་ཀུན་བྱས་པའི་དགེ་བ་འདིས་
 མཆོན་ཏེ་དགེ་བ་བདག་གིས་དུས་གསུམ་དུ་བྱས་ཤིང་བསགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་ནི་སྒྱིར་ནམ་
 མཁའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་སྒྲུག་བསྐལ་མ་ལུས་
 པ་ཐམས་ཅད་བསལ་ཞིང་བྱང་བར་ཤོག་ཅིག་ཅིས་བསམ་མོ། །ཕྱི་བྲག་ཏུ་སྟིང་རྗེའི་གནས་འགྲོ་
 བ་སེམས་ཅན་སྒྲེད་ཀྱི་ཆམས་ཀྱི་ངན་སྒྲིབ་མི་དགེ་བའི་དབང་གིས་ལྟ་ཆམས་པམ་ཞིང་ལྟ་མིན་
 ཆམས་རྒྱལ་ཏེ་དེའི་ཁ་རྒྱངས་ལས་ནད་སྒྲིབ་དམར་པོ་ལས་གཉན་རིགས་བཙོ་བརྒྱད་སོགས་ཀྱི་
 བདུ་སྒྲིལ་ཆོགས་ཀྱིས་གདུང་ཞིང་མནར་བ་ཉམ་ཐག་པ་ཆམས་ནི་སྟིང་དུ་ནད་ལས་གྲོལ་ཞིང་སོས་
 པར་ལྟར་གྱི་བར་དུ་ནི་བདག་ཉིད་ནད་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སྒྲིབ་བཟང་པོ་དཔེར་ན་སྟོན་རྒྱལ་པོ་བཏུ་

ཉ་རོ་ཉི་ཉའི་སྐྱེ་བ་བཞེས་ནས་ནད་ཞི་བར་བྱས་པ་དང་གཞན་སྟོག་ཆགས་དེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་
 བྱ་དང་། སྦྱིར་སྦྱོན་གྱི་རྣམ་པ་གང་རི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་
 ཐུགས་རྗེའི་བྱིན་རྒྱབས་ལས་བྱུང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །སྦྱོན་དེ་སྟོན་ཅིང་སྦྱིན་པའི་སྦྱོན་པ་བྱེད་ཆུ་
 འབེབས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་ཉིད་དག་དང་། བདག་ཅག་གིས་སྟོན་པས་དག་སྦྱོང་ནད་པའི་ལུས་
 མི་གཙང་བས་གོས་པ་སྦྱུག་མས་བྱང་ཅིང་སྟོན་བརྗེ་བ་སོགས་མཛད་ཅིང་ནད་གཡོག་བྱེད་དགོས་
 བར་བཅས་པའང་མཛད་པས་ནད་ལྟེ་ཡི་ནད་གཡོག་བྱེད་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་སྦྱོན་ཞིང་དངོས་སུ་
 ནད་པ་ཡལ་བར་མི་འདོར་ཞིང་ནད་གཡོག་ལ་སོགས་པ་བྱེད་དགོས་སོ། །འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
 ན་བཟའ་བརྟུང་མེད་པའི་སྦྱག་བསྐྱེད་གྱིས་མནར་བ་རྣམས་ལ་རོ་བརྒྱའི་ཟས་དང་བརྟུང་ཅིའི་སྟོམ་
 གྱི་ཆར་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ལབ་སྟེ་བཀྲེས་དང་སྟོམ་པའི་གནོད་པ་མཐའ་དག་བསལ་ནས་རབ་
 ཉུ་ཆེམ་པའི་བདེ་བ་ལ་འཁོད་བར་གྱུར་ཅིག ལྷ་གཉི་བསྐྱེད་པ་བར་མཉི་སྟེ་གཤེ་ཆེ་བ་དང་།
 ཐུར་མས་ཆོལ་བ་དང་། རུས་གོང་དཀར་པོ་བ་རྣམས་འབྱུང་བ་དེའི་ཆེ་བདག་ནི་ཟས་དང་སྟོམ་
 ཐུན་སུམ་ཆོགས་པར་གྱུར་ཏེ་བཀྲེས་སྟོམ་མ་ལུས་པ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཏུ་གྱུར་ཅིག དེས་
 མཆོན་ཏེ་ནད་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ལ་སྦྱོན་སོགས་དང་མཆོན་གྱི་བསྐྱེད་པ་ལ་བདག་གི་མཐུས་མཆོན་
 ཆའི་ཆར་མེ་ཏོག་གི་ཆར་ཏུ་བསྐྱུར་ནས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་གྱུང་བའོ། །དེང་སང་རང་རེས་ནད་
 མཆོན་ལྷ་གཉི་བསྐྱེད་པ་བར་མ་དེ་དང་དེར་མི་སྦྱེ་བའི་ཆེད་ཏུ་དགོན་མཆོག་རིན་པོ་ཆའི་ཞིང་ལ་
 རིམ་པར་སྦྱོན་གྱི་རིགས་རྣམས་དང་མཆོན་ཆའི་རིགས་དང་དག་འདུན་པ་སོགས་ལ་ཟས་སྟོམ་
 ལུལ་སྟེ་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དེ་དང་དེར་མི་སྦྱེ་བའི་སྦྱོན་ལམ་གདབ་པར་བྱ་དགོས་
 གསུངས། འཛིག་རྟེན་ན་སེམས་ཅན་གང་ཁ་ཟས་སྟོམ་དང་རྒྱབ་གོས་དང་ལག་ཁྱོར་ལོངས་སྟོང་
 གྱིས་ཕོངས་ཤིང་དལུལ་བ་རྣམས་ལ་བདག་ནི་ཟས་འདོད་པ་ལ་ཟས་དང་སྟོམ་འདོད་པ་ལ་སྟོམ་
 ལ་སོགས་པ་གང་འདོད་པ་མི་ཟད་པའི་གཏེར་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏེ་ཟས་གོས་ལོངས་སྟོང་སོགས་ཅི་

འདོད་པའི་ཡོ་བྱད་མཁོ་དགུ་སྟུ་ཚོགས་པ་ནམས་སྟུ་རང་རང་གི་མདུན་ན་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་
ཅིག་ཅེས་སོ། །

2 སྟོ་སྦྱང་བ།

གཉིས་པ་སྟོ་སྦྱང་བ་ལ། སྟོ་སྦྱང་བ་དངོས་དང་། དེའི་འཐད་པ་དགོད་པ། ལུས་བྱེ་བྲག་ཏུ་གཏོང་
བ། སྟོ་སྦྱང་གི་འབྲས་བུ་གཞན་དོན་དུ་བསྟོ་བ་དང་བཞི་ལས།

༡ སྟོ་སྦྱང་བ་དངོས།

དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རང་རྒྱུད་ལ་སྟེ་བའི་རྒྱ་སྟོ་སྦྱང་བ་འདི་ཉིད་ཡིན་པས་རང་འདོད་
ཀྱི་ལུས་བཟ་བཅད་ན་གཞན་པའི་ཀྱི་བསམ་པ་མི་སྟེ་བསམ་ན་དང་པོ་སྟོ་སྦྱང་བ་གལ་ཆེ་སྟེ། དེ་ཡང་
རི་སྐད་དུ། སེམས་ཅན་ཁམས་ནི་དཔག་མེད་ལ། །ཕན་འདོད་དེ་ནི་དེ་འདྲའོ། །གཞན་པའི་
ལས་ལ་མཐུ་མེད་ཀྱང་། །དེ་ཡི་བསམ་པ་རྟག་ཏུ་བྱ། །གང་ལ་བསམ་པ་དེ་ཡོད་པ། །དེ་ནི་དེ་ལ་
དོན་གྱིས་ཞུགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཞན་དོན་དུ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཞི་གསུམ་བཏང་
ནས་སྟོ་སྦྱངས་པ་སྟེ་ལས་དང་པོ་བསམ་དངོས་སུ་སྦྱར་བས་མི་གཏོང་སྟེ། མི་རུས་དེར་བརྩོན་དེ་ཡི་
གཟུགས་བརྟན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེས་ན་སྟོ་ཐོག་ནས་དེ་གསུམ་གཞན་ལ་
གཏོང་བའི་གཏོང་སེམས་གོམས་ན་སྦྱོན་པའི་ཕར་སྦྱིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ལ་དངོས་སུ་
ཅུང་ཟད་སྦྱོན་རྒྱ་མེད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་ལ། གཏོང་སེམས་མེད་པར་སྦྱོན་པ་བྱེད་པ་སོགས་ནི་
གཟུགས་བརྟན་ཙམ་ཡིན་པས་གཏོང་སེམས་ལ་གོམས་པ་གིན་ཏུ་གཅེས་སོ། །ཡོངས་སུ་བཟུང་
བའི་གཞི་གསུམ་པོ་དེ་ལས་ལུས་གཙོ་ཆེ་སྟེ་ལུས་ལ་བདག་གམ་བདག་གིར་བཟུང་ནས་འདི་ཕྱི་
ཀྱན་ཏུ་བདེ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྒྱ་ཡོངས་སྟོན་དང་དགེ་བ་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡིན་པས་ལུས་ལ་ཞེན་
པ་གཙོད་པ་གནད་ཆེ་ལོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་བདག་གིས་གཅེས་པར་བཟུང་བའི་ལུས་འདི་དང་དེ་
བཞིན་དུ་མོར་དང་ཟས་གོས་སོགས་ཡོངས་སྟོན་ཐམས་ཅད་དང་དུས་གསུམ་དུ་བསགས་པའི་

དགེ་བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པ་ཀུན་གྱི་ཕན་བདེའི་དོན་བསྐྱེད་
 པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཏོང་ཚུལ་སེར་སྒྲིམ་པ་ལས་བྱ་དང་ལན་དང་ནམ་སྒྲིན་ལ་རེ་བ་མེད་པར་སྒྲིང་
 ཐག་པ་ནས་གཏད་བར་བྱ་ཞེས་དག་གིས་བརྗོད་ཅིང་དོན་སེམས་ལ་གསལ་བར་ཡང་ཡང་བསམ་
 དགོས་ཏེ། འདི་ནི་གདམས་དག་གི་གནད་སྤྱིད་པའི་རྩ་བ་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་འགོང་པོ་ཡུལ་ལུང་
 དེ་བདག་མེད་སྟོང་པ་ཉིད་དམིགས་མེད་སྟོང་རྗེའི་རྩེ་དང་མ་བྲལ་བའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་
 ཅན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་ལམ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པས་ལུས་སོགས་ལ་གཅེས་འཛིན་གྱི་ཞེན་པའི་
 སྒྲོ་ནས་སྒྲིམ་གྱི་དུས་སུ་དེ་དང་དེ་ཐད་ཀ་ཐད་ཀར་ནས་གཏོང་བསྒྲོག་ཁོ་ན་བྱས་ནས་གཉན་ས་རི་
 བྱོད་སོགས་སུ་འཛིགས་སྒྲག་ལ་སོགས་པ་ཅི་བྱུང་ཆེ་གཞི་གསུམ་པོ་གཞན་ལ་བཏང་བེན་པ་ཡིན་
 པས་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་དངོས་པོ་ཅི་ཡང་མེད་པར་བསམ་པ་ཙམ་གྱིས་སེམས་གྱི་ཁུར་ཐོག་པ་
 ལྟར་སྒྲོ་ཡང་ཁྱོལ་ལེར་བདེ་ཆམ་མེར་སོང་ནས་དེ་ཀའི་ངང་དུ་བཞག་ལ་སྐར་བདག་འཛིན་སྒྲི་
 བར་གྱུར་ན་ལུས་དང་དེ་བཞིན་ཡོངས་སྟོན་སོགས་དག་ནས་བརྗོད་ཅིང་སེམས་གྱིས་ལུས་ལ་
 སོགས་པ་ཐམས་ཅད་གཅན་གཟན་ལ་སོགས་པ་གཟུགས་ཅན་དང་གཟུགས་མེད་འདྲེ་སྤྱིན་པོ་
 སོགས་མ་རུང་བ་རྣམས་གྱིས་ཤ་ཁྱེར་ཞིང་བྲག་འཕྲང་ཡོངས་སྟོན་ཏུ་བ་ཐོབ་གྱིས་ཁུར་བར་བསམ་
 པ་སྟེ་ཕན་བརྗོད་དམ་མ་བརྗོད་ཀྱང་འདི་ནི་སྒྲོ་སྟོང་ཡིན་ལ་སྒྲིན་པ་ཡང་ཡིན། གཙོད་གྱི་དོན་
 ཡང་འདི་ལས་ལྟག་པ་མེད་དེ། གཉན་ས་རི་བྱོད་འགྲིམ་པ་བྱི་ཡི་གཙོད། ལུང་པོ་གཟན་དུ་
 བསྐྱར་བ་ནང་གི་གཙོད། བདག་འཛིན་རྩད་ནས་གཙོད་པ་དོན་གྱི་གཙོད། ཅེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་རོ། དེས་ན་འདི་ལས་གལ་ཆེ་བ་གཞན་མེད་དོ། བསྐྱབ་བཏུས་ལས། གང་གིས་ལྟང་བར་
 མི་འགྱུར་བའི། གནད་གྱི་གནད་རྣམས་འདི་རིགས་བྱ། བདག་གིས་ལུས་དང་ཡོངས་སྟོན་དང་།
 དགེ་བ་དུས་གསུམ་བསྐྱེད་པ་རྣམས། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་བཏང་བ་དང་། དེ་བསྐྱུང་དག་དང་
 སྟེལ་བའོ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་འདི་གསུམ་གཞན་ལ་བཏང་བ་དང་མི་མཐུན་ཚུགས་བསྐྱུང་

བ་དང་། རང་སྐལ་གྱི་དྲི་མ་དག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཐབས་གྱིས་གོང་ནས་གོང་དུ་སྒྲེལ་བ་སྟེ་
བཏང་བསྐྱང་དག་སྒྲེལ་བཞི་བཞི་སྒྱར་བས་བཅུ་གཉིས་པར་བྱིན་དུག་གི་དོ་བོར་བསྐྱབ་པ་དང་།
ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་ཏོ། །དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་ལུས་ལོངས་སྟོན་གཞན་ལ་
བཏང་ནས་རང་གི་ཟས་གོས་སོགས་ཡིན་ཀྱང་དཔེར་ན་གཡོག་གིས་དཔོན་གྱི་ཟས་གོས་ལ་ལོངས་
སྟོན་པ་ལྟར་གཞན་དེ་དག་གི་དོན་དུ་ལུས་འདི་འཆོ་བའི་ཆེད་དུ་ཟས་གོས་ལ་ལོངས་སྟོན་དགོས་
གྱི་གཞན་དུ་མ་བྱིན་ལེན་དུ་འགྱུར་བར་ཡང་གསུངས། གཞན་ལ་བྱིན་ནས་རང་དོན་དུ་སྟོན་ན་
སྒྲིན་འཕྲོག་ཏུ་ཡང་འགྱུར་རོ། །

(2) དེའི་འཐད་པ་འགོད་པ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་གཏོང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་རིགས་པས་སྐྱབ་པ་ལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཞི་གསུམ་པོ་འདི་ཐམས་ཅད་བཏང་བས་སྒྱ་རན་འདུང་བའམ་མུང་འདས་
འཐོབ་པ་ཡིན་ན། བདག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་ཅིང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྒྲོ་འདི་ཡང་སྒྱ་རན་
ལས་འདས་པ་ཡི་གོ་འཕང་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་ཡིན་པས་གཏོང་དགོས་སོ། །ཁོ་ན་དགོ་བས་
མུང་འདས་འགྲུབ་པ་མིན་ནམ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། བསོད་ནམས་དགོ་བའི་ཚིགས་གྱིས་ལམ་གྱི་རྟེན་
མངོན་མཐོ་འཐོབ་ཅིང་ལམ་བཟོན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཚོས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་རྟོགས་
པ་རྒྱད་ལ་སྒྲེ་བའི་རྟེན་ཙམ་ཡིན་ལ་དེས་ཉོན་སྒྲིབ་སྤང་བས་ཉན་རང་གི་ལྟག་མེད་མུང་འདས་
ཐོབ་ཆེ་བྱད་གིང་ཟད་པའི་མེའམ་མར་མེ་གི་བ་ལྟ་བུར་འགྱུར་བར་འདོད་པ་དང་། སྒྲིབ་གཉིས་
བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤང་བའམ་བྲལ་བའི་འབྲས་བུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མུང་འདས་ཀྱང་། དེ་ཕྱིར་
ཐར་པ་ནོར་ཙམ་ཟད་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲིབ་གཉིས་བྲལ་བ་ཙམ་མ་གཏོགས་གཞན་
སྐྱབ་ཏུ་མེད་པ་དང་། ལམ་བཟོན་ཡང་རྒྱ་བརྒྱལ་བེན་པའི་གཟིངས་ལྟར་སྤངས་པར་གསུངས་གིང་།
དེས་ན་སྒྲིབ་ཐར་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་བདག་འཛིན་གྱིས་བཅིང་བའི་འཛིག་རྟེན་པའི་དགོ་བ་དོན་མེད་

པ་དང་། བྱད་པར་མཐར་འབྲས་ཇོགས་བྱང་འཐོབ་པ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་བྲལ་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་དེ་ནི་ངེས་པར་གཏོང་དགོས་སོ། ། རྒྱ་མཚན་གཉིས་པ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་མུང་
 འདས་མ་བསྐྱབས་ན་གཏོང་ཅི་དགོས་སྒྲུལ་ན། ད་ལྟ་མ་བཏང་ཡང་འཆི་བའི་ཆོ་ལུས་དང་ལོངས་
 སྤྱོད་ཐམས་ཅད་དང་དགོ་བ་ཡང་སྤར་ཞེ་སྤར་སོགས་ཀྱིས་ཟད་ཟེན་ནམ། མིན་གྱང་ནམ་སྤྱིན་
 ལན་གཅིག་མྱོང་ནས་ཟད་པར་འགྱུར་བས་ན་ཐམས་ཅད་དོན་འབྲས་མེད་པར་གཏོང་བར་ཆབས་
 གཅིག་སྟེ་འདྲ་བར་ངེས་པར་འདོར་བར་འགྱུར་བ་ལ་ད་ལྟ་རང་ལ་རང་དབང་ཡོད་པའི་དུས་
 འདིར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་བདེའི་ཕྱིར་བཏང་བ་མཆོག་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་ཆོས་སུ་མ་སོང་བར་
 དོན་འབྲས་མཆོག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(3) ལུས་བྱེ་བྲག་ཏུ་གཏོང་བ།

གསུམ་པ་ནི། བྱད་པར་དུ་བདག་གིས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་ལུས་ཅན་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་ལ་ལུས་འདྲི་ཉིད་ཅི་བདེར་ཏེ་གང་འདོད་འདོད་དུ་བྱིན་ཟེན་པ་ཡིན་གྱིས་དེ་ནི་དུས་དྲག་ཏུ་
 ལུས་ཀྱིས་གསོད་པ་དང་དག་གིས་སྦོད་པ་འུམ། རྫོང་དབྱག་གིས་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་ཅི་དགར་
 བྱེད་ལ་རག་སྟེ་ཅི་འདོད་འདོད་གིས་ཤིག་དེའང་བདག་གི་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་ཕྱི་འཛིན་སྒྲོལ་སྒྲུབ་
 བྱེད་དམ་དག་གིས་བཟང་ངན་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་ཅི་ཟེར་ལྟ་བས་ཅོ་འདྲི་བར་བྱེད་དམ་མང་པོས་
 བཞད་གད་དང་ག་ཞའི་རྒྱ་འཕྱ་སྒོད་སོགས་མི་འདྲ་བ་སྒྲ་ཆོགས་བྱེད་གྱང་རུང་སྟེ་བདག་གི་ལུས་
 འདྲི་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱིན་ཟེན་གྱིས་འདྲི་ལ་འགལ་སྔོང་མཐུན་སྦྱབ་ལ་སོགས་
 པ་ཡི་ཁ་ཏས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་རང་དབང་བའི་འདུ་ཤེས་བཀག་པའོ། ། །དེ་དག་ལ་འབྲལ་དང་
 ལུན་དུ་གཞོད་པའམ་སྤིག་པར་མི་འགྱུར་བའི་ལས་བཟང་ངན་གང་ཡིན་པའང་དེ་བྱེད་དུ་ཆུག་
 ཅེས་རིགས་པའི་ལས་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། ། །དེ་ལྟར་ལས་བྱས་པ་རྒྱུད་མི་བཟའི་རྒྱུད་སྒྲོན་པ་བདག་
 ལ་དམིགས་ནས་དུས་ནམ་དུ་ཡང་སེམས་ཅན་འགའ་ཡང་སྟེ་གཅིག་གྱང་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་མ་

ཁྱུང་ཅིག་ཅེས་སྒྱུར་བསྟན་ནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བདག་ལ་དམིགས་ནས་ཕ་རོལ་པོ་གང་དག་གི་རྒྱུ་
ལ་ཁོང་ཁྱོད་པའི་སེམས་སྒྱུས་ཏེ་གཞོད་པར་འདོད་པའམ་འོན་ཏེ་དད་པའི་སེམས་བྱུང་ནས་རང་
དོན་སྒྲུབ་པར་འདོད་ན་གང་ཟག་དེ་ཉིད་དུས་དྲག་ཏུ་ཐབས་དེ་དག་གིས་ཚེས་དང་ཟང་ཟེང་སོགས་
གང་འདོད་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཀྱན་འབྱུང་པའི་རྒྱུར་ཁྱུང་ཅིག་ཅེས་བསམ་པ་རྒྱུད་མི་ཟ་བར་
བསྟན་ཏོ། །སེམས་ཅན་གང་དག་བདག་ལ་མདུན་དུ་དངོས་སུ་སྒྲིབ་པ་ཁ་ཟེར་རམ་གཞན་གང་
དག་ལུས་དང་ཡོངས་སྒྲིབ་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པ་བྱེད་པའམ་དེ་བཞིན་དུ་སྒྲིག་ནས་འབྱུང་བ་དང་
སྒྱུར་པ་འདེབས་པ་སོགས་ལྟར་གྲ་སྒྲ་ཚོགས་གཏོང་ཡང་རུང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བྱུང་རྒྱུ་
ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པར་ཁྱུང་ཅིག་ཅེས་སྒྲིབ་པ་རྒྱུད་མི་ཟ་བར་བསྟན་པ་སྟེ། མདོར་
ན་ཡབ་སྲས་མཇུག་པའི་མདོ་ལས། གང་གིས་བདག་ལ་ཁ་ཟེས་སྒྱུན་པ་དེ་དག་ཏེ་བར་ཞི་བའི་
བདེ་བ་ཐོབ་པར་ཁྱུང་ཅིག་ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་བདག་ལ་མཐོང་ཐོས་དྲན་རིག་དང་
བཟང་བོ་གྱི་འབྲེལ་ཐོགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདོད་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་ཅིང་
གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཕན་བདེའི་མ་ལུས་པ་འབྱུང་པའི་རྒྱུར་སྒྲིབ་པའོ། །

(4) སྒྲིབ་པའི་འབྲེལ་བྱ་གཞན་དོན་དུ་བསྟོར་བ།

བཞི་པ་ནི། བདག་ནི་སེམས་ཅན་ཁས་ཞན་དབང་རྒྱུད་པ་མགོན་མེད་པས་ཉམ་ཐག་པ་རྣམས་ཀྱི་
མགོན་སྒྲུབས་དམ་པར་ཁྱུང་ཅིག དེ་བཞིན་དུ་ཆོང་པ་ལ་སོགས་པ་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
དེད་དཔོན་གྱི་གཙོ་བོ་དང་། ཕ་རོལ་དུ་བཀལ་བར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་འབྲིང་པོ་ལ་གྱུ་
བཟང་པོ་དང་ནི་ཆེན་པོ་ལ་གཟིངས་ཆེན་པོ་དང་རྒྱུད་རྣམས་ལ་ཟམ་པ་ཉིད་དུ་ཁྱུང་ཅིག ཡན་
རིང་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱ་དབུས་ནས་སོང་བས་སྒྱུ་ནས་གླིང་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་རྒྱ་མེད་པའི་སར་
བཟའ་གིང་མེ་ཏྲག་ཡོད་པའི་གླིང་དང་ནི། མཚན་མོ་ཡི་གེ་སོགས་ལ་བལྟ་བར་འདོད་པ་སོགས་
སྒྲུང་དོར་གྱི་བྱ་བ་ལུན་པས་བསྐྱེད་ནས་མར་མེ་འདོད་པ་རྣམས་ལ་མར་མེ་དང་། འདུག་པའི་

གནས་དང་ཉལ་བའི་མལ་འདོད་པ་ལ་གནས་དང་མལ་བཟང་པོ་དང་། བདག་ནི་ལུས་ཅན་
 བད་པ་དང་ཆན་པ་སོགས་བྲན་ཁོལ་འདོད་པ་ཀུན་གྱི་ཅི་བསྐྱོ་བ་ཉན་པའི་བྲན་དུ་འགྱུར་བར་
 ཤོག་ཅིག་གིས་བཞི་སོགས་ལ་གང་འདོད་གྱི་ཆར་འབབ་རྒྱས་པའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དབང་
 གི་རྒྱལ་པོ་དང་། གང་ཅི་འདོད་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གཏེར་ཆེན་པོའི་སྤྲུལ་པ་བཟང་པོ་དང་།
 རིགས་སྤྲུགས་གྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་སྤྲུགས་གྱི་རྩ་ས་གཞན་ལ་གཏོར་བས་སོག་ཆད་འདོད་
 པའི་ལྟ་དང་སྒྲུལ་བ་མཉམ་པའི་རིག་འཛིན་གྲུབ་ནས་ཆེ་ཉི་ལྷ་བས་རིང་མདངས་བསྐྱེད་ལས་གསལ།
 སྟོབས་སྤྱང་པོ་བས་ཆེ་བ་སོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་བྱུང་བས་ན་བསྐྱག་པ་ཙམ་གྱིས་དངོས་འབྱུང་འབྱུང་
 བའི་རིགས་སྤྲུགས་གྲུབ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་དང་། བད་དང་གདོན་ཐམས་ཅད་ཞི་
 བར་བྱེད་པའི་སྤྲུལ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་། སྤྱོད་ཅི་ལྟར་བསམ་ཞིང་དཔག་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་
 བའི་དཔག་བསམ་གྱི་ནི་ཤིང་དག་དང་། ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཅི་ལྟར་འདོད་པ་བཞོས་པས་
 འབྱུང་བའི་འདོད་འཛོར་ཏེ་འདོད་པ་འཛོར་བའི་བ་དམར་ཟལ་དུ་གྱུར་ཅིག་གཞན་ཡང་ས་ལ་
 སོགས་པའི་འབྱུང་བ་ཆེན་པོ་བཞི་པོ་འདི་ནི་ཕྱི་ནང་གི་འབྱུང་འབྱུར་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བས་འབྱུང་
 བ་སྟེ་དེའང་གནས་པ་ལྟོས་ཆེ་ཞིང་བྱུང་བ་རྒྱ་ཆེ་བས་ན་ཆེན་པོ་སྟེ། སས་ཏེན་དང་རྩས་སྤྱད་པ་
 དང་མེས་སྤྱོད་པ་དང་རྩྱུང་གིས་མི་རུལ་བར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། བཟ་མཁའ་ཡིས་ཐམས་
 ཅད་བྱུང་ཅིང་གོ་འབྱེད་པའི་སྟོན་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་ཉེར་འཛོལ་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་
 བདག་ཉིད་ཀྱང་དུས་ཏྲག་པར་ཡང་སེམས་ཅན་གྲངས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡི་ཏེན་སྤྱད་སྤྱོད་གཡོ་གོ་
 འབྱེད་པ་དང་ཟས་གོས་ནོར་ལོངས་སྟོད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་པ་མང་པོའི་ཉེར་འཛོལ་སྟེ་ཉེར་བར་
 འཛོལ་ཅི་སྟེད་པའི་རྒྱུའམ་གཞིར་ཡང་ཤོག་ཅིག་ཅེས་བྱུང་བ་རྒྱ་ཆེ་བའི་སྟོན་ལམ་དང་། དེ་བཞིན་
 བཟ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་ཞེས་བཟ་མཁའ་འདི་མེད་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་བྱུང་ཅིང་ཟད་པ་
 མེད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་རྣམས་ལ་དུས་དང་རྣམས་པ་ཀུན་ཏུ་སྟེ་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚིག་འབྲེལ་འཇམ་དབྱངས་བྲམ་མའི་ཞལ་ལུང་།

ཅད་ལྟ་བུ་དན་ལས་འདས་བར་དུ་སྟེ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཏེ་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་པ་དེ་མིད་དུ་
བདག་ནི་གང་ལ་ཅི་དགོས་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་སྣ་ཚོགས་པའི་ཉེར་འཛོམས་རྒྱུ་ཡང་ཤོག་ཅེས་གནས་
པ་རྒྱན་རིང་བའི་སྟོན་ལམ་མོ། །དེ་ལྟར་སྟོ་སྟོང་བ་འདི་ཉིད་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟོན་དུ་སྟོར་བ་
དང་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་བྱའང་ཡིན་པས་ན། སྟོ་རྒྱ་བསྐྱེད་ནས་སྟོན་ལམ་འདེབས་དགོས་ཏེ། ད་ལྟ་
ཐུགས་བསྐྱེད་དང་སྟོན་ལམ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གིས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་ཐིན་ལས་རྒྱ་ཆེ་
ཆུང་ལྟར་སྟོང་བ་ཡིན་པས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེའོ། །

(༡) དངོས་གཞི་དམ་བཅའ་བ།

གཉིས་པ་དངོས་གཞི་དམ་བཅའ་བཞི། འདི་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟོན་པ་ལེན་ཚོག་ཡིན་ལ། སེམས་
བསྐྱེད་ལ་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ། མཉན་པ་ལྟ་བུ། རྗེ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་ལས་གང་ཡིན་
ཀྱང་། ལེན་རྒྱལ་ཡང་འབགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ལུགས་ལྟར་ན་སྟོན་འཇུག་སོ་སོར་ལེན་ཅིང་།
ཁྱུ་སྐྱབ་ཀྱི་ལུགས་ལྟར་ན་སྟོན་འཇུག་གི་སྟོན་པ་སྟབས་གཅིག་ཏུ་ལེན་ལ། དེ་ཡང་བྲམ་མ་མཚན་
ལྟན་ལས་ལེན་ན་ངོ་ཚད་ཁྲིལ་ཡོད་ཀྱི་ཉིད་དུ་མཚོག་ཡིན་ལ། མཚན་ལྟན་ཀྱི་བྲམ་མ་མ་འབྱོར་
ནའང་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཉིད་གསུམ་དང་ཚོགས་ཞིང་གི་བྱང་དུ་བྲམ་ནའང་སྟོན་པ་སྐྱེ་བར་གསུངས།
གང་ལྟར་ཡང་དགོངས་སུ་གསོལ་བ་གསུམ་གྱིས་སང་པར་བྱས་ཏེ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་གསུམ་གྱི་
གཞི་བཟུང་ནས་སོ་སོར་ལེན་ན། རྗེ་ལྟར་སྟོན་ཀྱི་སོགས་རྟེན་པ་གཉིས་དང་དེ་བཞིན་འགོ་ལ་
པན་སོགས་རྟེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་སེམས་ཀྱི་སྟོན་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་
སོགས་རྟེན་པ་གཉིས་དང་དེ་བཞིན་དུ་ནི་སོགས་རྟེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་འཇུག་སྟོན་བྲམ་ངོ་། །
སྟབས་གཅིག་ཏུ་ལེན་ན་སོ་བྱང་སྟབས་གསུམ་ཀྱི་སྟོན་པ་ལེན་ཆེ་སྟོན་ཀྱི་དཔེ་ལྟར་ལེན་པར་
མཚུངས་པས་འདིར་ཡང་དཔེ་རྗེ་ལྟར་ན་སྟོན་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་རྗེ་མཁན་གྱི་ཁྱེལ་སྟངས་བྱེད་དུ་
གྱུར་ཆེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤུག་བྱུང་བ་ཆེན་པོའི་མདུན་དུ་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་དང་། སངས་

རྒྱལ་སྐྱོན་ཆེན་པོ་འདི་མདུན་དུ་དགེ་སློང་མི་འབྲུགས་པས་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་དང་། བཅོམ་ལྷན་
 འདས་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་དང་། སངས་རྒྱལ་སྐྱོན་གྱི་སྤྲོ་མ་ལ་སོགས་པ་སྤྱོན་གྱི་བདེ་
 བར་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲོ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་ཐུགས་ནི་བསྐྱེད་པ་དང་། བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་སྟེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་དེ་
 དག་གིས་ལས་དང་པོ་བ་ནས་སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་བར་ལ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱབས་ཤིང་གནས་
 པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་བདག་གིས་ཀྱང་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 ལ་ཕན་པ་སྤྲོ་ན་མེད་པ་སངས་རྒྱལ་གྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པའི་དོན་ནམ་ཆེད་དུ་སྤྱོན་པ་བྱང་ཆུབ་གྱི་
 སེམས་ནི་བསྐྱེད་པར་བགྱི་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་པར་ཕྱིན་དུག་
 སོགས་ལའང་དུས་འདི་ནས་བཟུང་སྟེ་རང་གིས་ལུས་ཆོད་དང་སྦྱར་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་
 པར་བགྱི་འོ་ཞེས་འཇུག་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྤྱོམ་པའི་ཐོབ་མཚམས་དེ་ལྟར་ལན་གསུམ་བཞེད་པའི་
 ཐ་མའི་ཆེ་ཡིན་པས་དེ་དུས་བདག་གི་རྒྱད་ལ་སྤྱོན་འཇུག་གི་སྤྱོམ་པ་ཐོབ་པོ་སྤྱོམ་དུ་ཐོབ་སྟོ་སྟེ་
 དགོས་སོ། །སྤྱོམ་དཔོན་རྒྱ་མཆོའི་སྤྱོན་ལྟར་ན་དང་པོའི་སྤྱོན་པ་གཉིས་པས་འཇུག་པ་གསུམ་
 པས་བརྟན་པར་བྱས་ཞེས་གསུང་བ་བཞིན་ཐོབ་སྟོ་བསྐྱེད་དགོས་པའོ། །དེ་ལྟར་བྱང་སེམས་སྦྱང་
 པ་ལ་བརྩོན་དགོས་པས་ན་དུས་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱང་སྤྱོམ་ལེན་པ་འདི་གིན་ཏུ་གལ་ཆེ་
 བ་ཡིན་པས་འདི་ལ་བརྩོན་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་ཞེས་པ་འདིར་ས་སྐྱ་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་ཉེས་སྦྱོང་སྤྱོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དབང་པོ་རབ་འབྱིང་ཐ་མ་གསུམ་
 ལས། རབ་གྱི་ནམ་མཁའི་སྟིང་པོའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རྩ་ལྟར་བཙུང་བརྒྱད་པོ་བསྐྱང་དགོས་
 པ་དང་། འབྲིང་གིས་ཁྲིམ་བདག་དྲག་ལུལ་ཅན་གྱི་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་རྩ་ལྟར་སེར་
 ལྷས་ཆོས་ནོར་མི་སྟེར་བ་སོགས་བཞི་པོ་བསྐྱང་དགོས་པ་དང་། ཐ་མས་གསང་ཆེན་ཐབས་ལ་
 མཁས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་སྤྱོན་སེམས་མི་འདོར་བ་ཙམ་བསྐྱང་པས་ཆོག་པས་རྩ་ལྟར་

ལ་རྒྱས་འབྱེད་བསྐྱུས་པའི་རིམ་པ་ཡོད་པས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཞེས་བཞེད་པ་དང་། ཡང་ཚོགས་
ལམ་དུ་ཉེས་སྨྱོད་སྒྲུལ་པ་དང་། སྨྱོར་ལམ་དུ་དགེ་བ་ཚོས་སྨྱད་དང་། འཕགས་ལམ་དུ་སེམས་
ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་བྲིམས་ལ་བསྐྱབ་པར་བཞེད་པ་དང་། ཡང་ཚོད་མ་ལ་སོགས་སྨྱིན་པ་ནས་
རང་ལུས་གཏོང་བྱས་པའི་བར་དུ་སྨོན་ལཱ་དང་བསྐྱུན་ནས་བསྐྱབ་པར་བཞེད་པ་ཡོད་ལ། རང་
ལུགས་ལ་ལག་བཟང་གི་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། དུས་དང་དུས་སུ་རྩེ་ཟད་རྩེ་ཟད་སོགས་
གསུངས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨྱོད་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལ་དང་པོ་ཉིད་ནས་སྨྱོབ་མི་བྱས་པར་
རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྨྱོབ་པར་གསལ་པོར་གསུངས་གིང་བསྐྱབ་བདུས་སུ་བསྐྱབ་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་
སྨོབས་དང་སྨྱར་ཉེ་སྒྲུབ་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པས་ན། རང་གི་བྱས་ཚེད་དང་སྨྱར་ནས་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་ལ་རིམ་པ་བཞིན་བསྐྱབ་པས་རྗེ་བཟང་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཅོ་གསུངས།

(༡) མཇུག་རང་གཞན་དགའ་བ་བསྐྱོམ་པ།

གསུམ་པ་མཇུག་རང་གཞན་དགའ་བ་བསྐྱོམ་པ་ལ། རང་དགའ་བ་བསྐྱོམ་པ་དང་། གཞན་དགའ་
བ་བསྐྱོམ་དུ་གཞུག་པ་གཉིས་ལས།

1 རང་དགའ་བ་བསྐྱོམ་པ།

དང་པོ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་སྒྲོ་བེས་རབ་དང་ལྟན་པ་ཡིས་སེམས་རབ་དུ་དྲངས་པའི་སྒྲོ་
ནས་སྨྱོར་བ་དང་དངོས་གཞིའི་ཚོགས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྒྲོམ་པ་བཟུང་ནས་རྗེས་སམ་
མཇུག་ཀྱང་མི་ཉམས་པར་བརྟན་ཞིང་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་རང་
གི་སེམས་ནི་འདྲི་ལྟར་གཟེངས་བསྟོད་ཅིང་དགའ་བར་བྱེད་དོ། །རི་ལྟར་ན་སེམས་བསྐྱེད་པ་
དེར་གི་དུས་འདིར་བདག་གསོན་པའི་ཚེ་འདྲི་ལ་དོན་ནམ་འབྲས་སྤྱོད་པར་གྱུར་ལ། རི་རྒྱད་
དུ། ལེགས་ན་ཐར་པའི་གྲུ་གཟིངས་ལུས་འདི་ཡིན། །ཉེས་ན་འཁོར་པའི་གཏིང་རྩོལ་འདི་ཡིན། །
ཞེས་པ་ལྟར། མི་ཡི་སྦྱེ་བའམ་སྤྱིད་པ་ཐོབ་པའང་ཉེས་ཐོབ་མ་ཡིན་པར་ལེགས་པར་ཐོབ་པར་

གྱུར་ཏེ་དུས་དེ་རིང་ནས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལུན་འདས་རྣམས་ཀྱི་རིགས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་
 སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གདུང་འཛོལ་པའི་ཐུགས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྤྲུང་གྱུར་ཏོ། །དེས་ན་དེ་ནི་བདག་
 གིས་ལས་ཅི་ལ་བབ་ནས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དང་མཐུན་པའི་ལས་གཞན་དོན་ཁོ་ན་ལ་
 བརྩམས་ཏེ་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལུན་འདས་དང་འཇམ་པའི་དབྱངས་སོགས་ནས་རང་ཉིད་ལ་ཐུག་
 གི་བར་དུ་བརྒྱད་པའི་སྒྲ་མ་ཐམས་ཅད་རང་འདོད་ཡིད་བྱེད་སོགས་ཀྱིས་ཅ་ལྷུང་གིས་གོས་མ་
 མྱོང་བས་ལྷུང་བའི་སྒྲོན་མེད་པས་བརྩན་པར་གྱུར་པའི་རིགས་འདི་ལ་བདག་རང་ཐོག་ནས་པ་
 རྗེས་ལུས་ཟླ་བར་བྱས་ནས་ཉེས་ལྷུང་གི་དྲི་མས་རྟོག་པ་དང་བཅས་པར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་
 བསྐབ་པ་ལ་འབད་བར་བྱ་ཞེས་ཡང་ཡང་བསམ་དགོས་སོ། །རྟེན་པར་དཀའ་བའི་རྒྱལ་ཡང་
 དཔེར་ན་མི་རྟེན་པའི་ཆད་མི་ལོང་བས་ཏེ་ལོང་བ་ཞིག་གིས་གནས་ཐུག་དང་བྱས་པའི་རྒྱལ་གྱི་
 ལུང་པོ་ལས་རྗེ་ཞིག་ལྟར་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བ་རིན་ཆེན་རྟེན་པར་གྱུར་པ་ན་གིན་ཏུ་ངོ་མཚར་དུ་
 བལྟ་ཞིང་དགའ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བ་ལྟར་དོན་དེ་བཞིན་དུ་རྗེ་ཞིག་ལྟར་སྐྱེས་ཏེ། རི་སྐད་དུ། སྤོ་
 ལུང་ཐོ་ཐོས་པའི་ཡིག་འབྲུ་ནི། སྤྱིས་དབང་ཡིན་གྱི་བསྐབ་པས་མིན། ཞེས་པ་ལྟར་སོ་སའི་སྐྱེ་བའི་
 གནས་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱལ་ཁྱོད་ནས་རྗེ་ཞིག་ལྟར་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྤྱིས་དབང་ལེགས་པར་གྱུར་
 བས་སྤིང་ཞིང་རྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད་པའི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་འདི་བདག་
 ལ་སྐྱེས་པ་ནི་གིན་ཏུ་ངོ་མཚར་ཆེ་བར་བལྟས་ཏེ་དགའ་ཞིང་སྤྱོད་པར་བྱའོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་
 རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་མོས་པ་དང་མཐུན་པར་ཆོས་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་
 མཐའ་ཡས་པའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པའི་འཆི་བདག་གི་བདུད་རྩ་བ་ནས་འཛོམས་ཤིང་འཆི་མེད་ཞི་
 བ་བྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བདུད་རྩི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱང་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་
 འདི་ཡིན་ཏེ། རྒྱད་སྒྲ་མ་ལས། འཆི་མེད་ཞི་བའི་གནས་ཐོབ་ལ། འཆི་བདུད་རྩ་བ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། གནས་སྐབས་སུ་ཡང་དུས་མིན་གྱི་འཆི་བ་བསྐྱོག་པར་

བྱེད་པའི་བདུད་ཅི་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཀྱང་སྒྲུལ་ལྷ་སྒྲུ་མིའི་གྲུབ་པའི་རིག་འཛིན་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་
བདུད་ཅིའི་ལོ་བརྒྱ་ཡག་དུ་མར་མི་འཆི་བར་བྱེད་ནུས་པ་ལས་མཆོག་ཏུ་བསྟན་ཏེ། །ས་བརྒྱད་
བར་ཡོ་བྱད་ལ་དབང་ཐོབ་པས་འགྲོ་བའི་དབུལ་བུ་མ་ལུས་པ་སེལ་བུ་འཇམ་མེད་བར་བྱེད་པ་ཡི་
ནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་ལོངས་སྨྱོད་མི་ཟད་པའི་གཏེར་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
འདྲི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་ཆགས་སྤང་མོངས་གསུམ་སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་ནད་དང་དེའི་འབྲས་བུ་
རྒྱང་མཁྲིས་བད་ཀན་སོགས་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ནད་ཡིན་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་མི་
སྟུག་པ་དང་བྱམས་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་དང་བདག་མེད་པའི་ཆོས་བསྟན་པས་འགྲོ་བའི་རྒྱ་འབྲས་
ཀྱི་ནད་མ་ལུས་པ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སྒྲུན་བཟང་པོ་ཀྱན་གྱི་མཆོག་ཉིད་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
སེམས་འདྲི་ཡིན་ནོ། །ཤེར་ཕྱིན་ལས། ཉོན་ཐོས་ཞི་བ་ཆོལ་རྣམས་ཀྱན་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་ཉེར་ཞི་
ཁྲིད་མཛད་ཅེས་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་གསུམ་སོགས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པར་
མཛད་ནས་སྤྱིད་པ་འཁོར་བའི་ལམ་འདིར་ཡུན་རིང་འབྱམས་ཤིང་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ངལ་ཞིང་
དུབ་པ་ཡི་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་སྒྲེས་བུ་འབྲིང་དུ་གྱུར་པའི་འགྲོ་བ་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་མནར་
བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་བསྟན་ཏེ་སྤྱིད་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་ཞི་བར་བྱེད་པས་ན་
སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ངལ་བ་གསོ་བར་བྱེད་པའི་གནས་ལྡན་ཤིང་བཟང་པོའི་བསེལ་གྱིབ་ལྟ་བུ་ཉན་
རང་གི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདྲི་ཉིད་ཀྱི་མཐུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་། སྒྲེས་
བུ་རྒྱང་དུའི་འགྲོ་བུ་ཐམས་ཅད་ལ་བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་ཀྱི་དགོ་བའི་ལམ་དགོ་སྤྲེལ་བྱུང་དོར་
བསྟན་ཏེ། དན་སོང་གསུམ་ཀྱི་འགྲོ་བའི་གནས་ལས་སྒྲོལ་བར་བྱས་ནས་མཐོ་རིས་ལྷ་མིའི་བདེ་
འབྲས་ལ་འགོད་ཅིང་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་སྒྲི་སྟེགས་ཞེས་གྲོམ་ཁྲི་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དང་། དེའང་
དན་སོང་ལས་སྒྲོལ་བར་བྱེད་པས་སྒྲི་སྟེགས་སམ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅན་ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་རིས་
ལེགས་ལ་འགོད་པའི་ཐོག་མར་མངོན་མཐོ་ལ་འགོད་དགོས་པས་ན་ལམ་སྒྲིའི་སྟེགས་སུའང་

གསུངས། དེ་ལྟར་འགྲོ་བ་རྣམས་མངོན་མཐོ་དང་ཐེག་དམན་གྱི་ངེས་ལེགས་ལ་བཀོད་ནས་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་དང་མཐར་དེ་རྣམས་དང་བཅས་པ་ཐེག་ཆེན་ལ་འགོད་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔལ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་དོན་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཆོས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་ཏེ་
 མཐའ་ཡས་པའི་འགྲོ་བ་རྒྱུད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཐར་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་
 པའི་སྒྲིབ་པའི་ཆ་གདུང་མ་ལུས་པ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་སེམས་ཀྱི་དམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་
 བློ་བཟིལ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཤར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་ནི་མགོན་པོ་བྱམས་
 པས། སེར་སྤྲུལ་སོགས་རྣམ་རྟོག་གང་། །དེ་ནི་ཉོན་མོངས་སྒྲིབ་པར་འདོད། །ཅེས་པར་བྱིན་
 འཇག་གི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན་ནོ། །འགྲོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པ་རྣམ་མཁྱེན་ལ་གཙོ་བོར་བར་དུ་གཙོད་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཉིད་མི་ཤེས་པའི་རབ་རིབ་
 ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་མཐའ་དག་དབྱིས་ཏེ་བྱང་ནས་འབྲིན་པར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་
 ཉིད་ཉོང་གསུམ་གྱི་ཐུན་པ་གཅིག་ཆར་དུ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཉི་མ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ་ཤེས་
 སྒྲིབ་ཡང་དེ་ཉིད་ཀྱིས། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་། །དེ་ནི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པར་འདོད། །
 ཅེས་འཁོར་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་ན་ཡུལ་གཅིག་ལ་དམིགས་ན། དེར་གཏོག་པས་གཞན་
 ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཆར་དུ་མཐོང་བར་མི་རྣམས་པས་ན་དེར་འདོད་དོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 བཀའ་དམ་པའི་ཆོས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་སྒྲིང་པོའི་ཡང་ཁྱེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་ནི་དཔེར་ན་
 འོ་མ་མང་པོ་བསྐྱབས་པ་ལས་སྒྲིང་པོ་མར་དང་མར་གྱི་ཉིང་ཁྱེད་མར་བཞུགས་པའི་བྱངས་མའི་
 བྱངས་མ་ཉིང་ཁྱེད་ལྟ་བུར་བ་ལྟ་བུ་མཆོག་ཏུ་ཡུར་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རིགས་འགྲོ་བ་མཐའ་
 ཡས་པའི་འགོན་པོ་སྤྲིན་པའི་ལམ་སྤེལ་མཐོ་སྤྲིན་པའི་རྩ་མོ་ནས་དམའ་བ་དཔུལ་བ་མནར་མེད་ཀྱི་
 བར་དུ་རྒྱ་ཞིང་འགྲོ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པར་གྱུར་པ་ལས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་
 བའི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་པར་འདོད་པ་རྣམས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་

ཀྱི་མཐུས་བདེ་བའི་མཆོག་འཆི་མེད་ཞི་བ་ཐོབ་པ་ལ་སོགས་པ་གོང་དུ་རི་སྐད་བསྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་
 དོན་དུ་འཁོར་བར་སྐྱེས་ནས་ཉེར་གནས་ཞེས་ཉེ་བར་གནས་ཏེ་དཔེར་ན་ཅ་རིའི་ཆོས་ཁ་བཟུང་བ་
 བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་སྐད་ཅིག་མ་ཅམ་དུ་མི་སྟོན་པར་འཆི་བ་ལ་ཐག་རེ་ཉེར་འགྲོ་ཞིང་
 གཏན་དུ་སྟོན་པའི་སར་ཐོན་རྒྱ་མེད་པས་འགྲོན་པོ་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་རྣམས་གང་འདོད་པའི་བདེ་
 བས་ངོམས་གིང་ཆོམ་པར་བྱེད་པ་དེ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་མཐུས་ཡིན་ནོ་ཞེས་དོན་བསྟན་ཏེ་
 བསྟན་པའོ། །

(2) གཞན་དགའ་བ་བསྐྱེད་དུ་གཞུག་པ།

གཉིས་པ་ནི། འདིར་བཤད་གཞི་སྟོན་དུ་བླང་སྟེ། མགོན་དུ་འབོད་པ་ཡིན། སྤྱི་འབོད་ན་བདུག་
 གིས། དུས་ནམ་འབོད་ན་དེ་རིང་ནས་ཚུལ་རི་ལྟར་འབོད་ན་སྟོབ་པ་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྟར་
 འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚིགས་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱན་སྦྲར་ཏེ་དཔར་པོ་བཞག་
 པའི་མདུན་དུ། སྤྱི་འབོད་ན་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་པོས་ཏེ་
 ཅི་སྦྱོར་ན་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བ་བདེ་བར་གཤེགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཉིད་དང་ནི། དེ་
 མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་གནས་སྐབས་ཀྱི་བདེ་བ་མངོན་པར་མཐོ་བ་ལྟ་དང་མི་ཡི་བདེ་བ་ཐུན་སྦྱར་
 ཆོགས་པ་སྦྱོར་པ་ལ་མགོན་དུ་བོས་ཟེན་གྱིས་གཙང་རིས་ཀྱི་དཔལ་མགོན་བདུན་ཅུ་ཅ་ལྟ་སོགས་
 དཀར་ཕོགས་ཀྱི་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དགའ་བར་གྱིས་གིག་ཅེས་དགའ་བ་
 བསྐྱེད་དུ་གཞུག་པས་དེ་དག་གིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བས་པན་ཡོན་གྱི་བགོ་སྐལ་ཐོབ་ཅིང་བསྐྱར་
 སྟོབ་བྱེད་པ་དང་། དེ་དག་དཔར་པོར་བཞག་པས་རང་གི་ངོ་ཆ་དང་ཁྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ཉེན་དུ་འང་
 འགྱུར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །

(3) ལེའུའི་མཆོན་སྟོན་པ།

ལེའུའི་མཆོན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གཙོ་

པོར་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེའུ་གསུམ་པོ། །

གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེས་པ་མི་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་ལེའུ་གསུམ་པལ།

གཅིག་ འཇུག་ལྷོག་གི་གནས་ལ་གཞིབ་པ་ལྟར་ལེན་པ་བག་ཡོད་ཀྱི་ལེའུ་

གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེས་པ་མི་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་ལེའུ་གསུམ་པལ། དང་
པོ། འཇུག་ལྷོག་གི་གནས་ལ་གཞིབ་པ་ལྟར་ལེན་པ་བག་ཡོད་ཀྱི་ལེའུ་ལ་གཞུང་དང་མཚན་ནོ། །

(༡) གཞུང་དངོས་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་པལ།

༡ མདོར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་བསམ་པ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་།
སྦྱོར་བ་ཕྱིན་དུག་གི་ཉམས་ལེན་གཉིས་སུ་འདུ་ལ། དེ་ལས་སྡུ་མ་བསྟན་ཟིན་ནས་ཕྱི་མ་ལའང་
སྦྱོན་པ་ནི་ལེའུ་སྡུ་མ་རྣམས་ལས་བསྟན་ཅིང་ཁྱད་པར་ཞི་བ་ལྟ་ཉིད་སྦྱོས་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་
པས་དགེ་སྦྱོང་རི་ཁྲོད་པའི་སྦྱོན་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་རྒྱ་ཆེན་མ་གསུངས། རྒྱལ་བྱིམས་ནི་བག་ཡོད་
དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་ལེའུ་གཉིས་དང་གཞན་བཞི་ལེའུ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་སྡུ་མ་པ་
ཐོབ་རྒྱལ་བ་སྦྱང་བྱ་རྣམ་གྲངས་ཕྱིར་བཅོས་རྒྱལ་གྱི་སྒོ་ནས་མ་ཡིན་པར་རྒྱལ་བྱིམས་ཉིད་སྦྱང་
བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ནི་བག་ཡོད་དང་དྲན་ཤེས་རྣམས་རི་སྒྲོན་གསུངས་པ་བཞིན་ཡང་ཡང་བསྒྲུལ་ཏེ་
རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་དགོས་ལ་བག་ཡོད་མེད་པར་རང་དགར་ལུས་དག་བཅོན་དུ་བཟུང་ནས་བསྦྱང་
སྡུ་མ་ཁུར་དུ་སོང་སྟེ་རེ་ཞིག་བསྦྱང་ཁུལ་བྱས་ཀྱང་སྦྱང་བ་བྱིད་མཁས། རིག་པ་ཙམ་རྒྱུད་ལ་ལུལ་
བསྐྱེད་སྦྱོན་པས་མཐའ་མི་འབྱོར་བས་ན་བག་ཡོད་བསྟེན་ཏེ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་རྟེན་རྒྱལ་བྱིམས་བསྦྱང་བ་ལ་འབད་བ་གཅེས་ཏེ། ལྷའི་དབང་པོས། བྱིམས་
ནི་རྒྱུ་དང་མི་རྒྱུའི་ས་བཞིན་དུ། ཡོན་ཏན་ཀུན་གྱི་གཞི་རྟེན་ལེགས་པར་གསུངས། ཞེས་དང་།

དབྱིག་གཉེན་གྱིས། ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་ལྡན་པས། །བསྒྲོམ་པ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་སྒྱུར། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཙུ་བའམ་གཞི་རྟེན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་ལ། ཚུལ་
ཁྲིམས་དེ་ཡང་དག་པར་བསྐྱང་བར་བྱེད་པ་ལ། བསྐྱང་བྱ་མི་ཤེས་བསྐྱང་བར་སྒྲོམ་པ་མཚར། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཐོག་མར་བསྐྱབ་བྱ་ཙུ་བུང་བཙུང་ལ་སོགས་པའི་དགག་སྒྱུབ་ཀྱི་བསྐྱབ་
བྱ་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྒྲ་དོར་རམ་འཇུག་ཤོག་གི་གནས་ལ་གཞོབ་པ་ལྟར་
ལེན་པ་བག་ཡོད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་ཡང་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་དེ་ཉིད་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ནས་སྒྲ་
དོར་ལ་འབད་དགོས་ཏེ། ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཁྲིམས་དང་ཐོས་དང་གཏོང་དང་བཟོད་ལ་
སོགས། །དག་བའི་ཚིག་སྲ་བཟོད་པ་ཇི་སྟེད་པ། །ཀྱན་གྱི་ཙུ་བ་བག་ཡོད་འདི་ཡིན་ཏེ། །དེར་
ཐོབ་བྱེད་ཅེས་བདེ་བར་གཤེགས་པས་བསྟན། །ཞེས་པ་ལྟར་བག་ཡོད་བརྟེན་པ་ལས་དེ་དག་
འཐོབ་པར་འགྱུར་བས་ན་དེ་ལྟར་ངེས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུར། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྒྱུར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཚང་
བའི་སྒྲོ་ནས་ཤོག་གི་ཕྱིར་ཡང་མི་འདོར་བར་རང་རྒྱུད་ལ་རབ་ཏུ་བརྟན་པོར་བཟུང་ནས། ལེ་ལོ་
དང་ཕྱི་བཤོལ་གྱིས་གཡེལ་བ་མེད་པར་དུས་དྲག་ཏུ་ཡང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཙུ་བུང་ཉི་ཤུ་
སོགས་དགག་སྒྱུབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་རྣམས་ལས་མི་འདུལ་བའམ་མི་ཉམས་པའི་དོན་དུ་ཅིས་ཀྱང་
འབད་པར་བྱ་བསམ་དགོས་སོ། །དེ་ལ་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཞེས་སྒྱིར་སེམས་མཚོག་བསྐྱེད་པ་མི་
གཙོ་སྒྱིམ་པ་གཙོ་ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱམས་སེམས་ཅམ་ཡོད་པ་ལ་
གཞན་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་འདོགས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་མི་འགྱུར་བས།
གཙོ་ཆེར་དོན་གཉིས་སམ་ཟུར་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་རྫོགས་བྱང་དོན་གཉིས་ཀྱི་བསམ་པ་རྒྱ་ཆེན་
པོའི་སྒྲོ་ནས་ཆོ་ག་ཚད་ལྡན་གྱིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱང་སྟོམ་རང་རྒྱུད་ལ་སྒྲ་ངས་ནས་བཟུང་རྒྱལ་སྲས་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་འདོགས་སྲ་རུང་བ་ལས་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །བརྟན་བཟུང་ཞེས།

མི་ཕྱོག་པ་ཡི་སེམས་ཀྱིས་སྟ། །སེམས་དེ་ཡང་དག་སྤང་བྱུང་བ། །ཞེས་སེམས་བསྐྱེད་ཆེ་དུས་
 འདི་ནས་བཟུང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་འདི་ཅི་ལ་བབ་ཀྱང་མི་གཏོང་ངོ་སྟམ་པའི་འདུན་པས་བརྟན་
 བོར་འཛིན་དགོས་ཏེ་འདུན་པ་གཏད་ནས་མི་ལམ་ཟིན་དགོས་སྟམ་དུ་འདུན་པ་གཏད་ན་ཟིན་
 བར་འགྱུར་བ་ལྟར་ཡིན་པས་འདུན་པ་གཏད་པ་གལ་ཆེ་གསུངས། །བསྐྱབ་ལས་མི་འདའ་ཞེས་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལ་དཔེར་ན་ཞེས་མཁས་མཁས་སྟན་སྟན་བྱས་པས་
 ཅི་ཡང་མི་འོང་བས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་ནུམས་དང་། ཁྱད་པར་དུ་བསྐྱབ་བྱའི་
 གཙོ་བོ་གང་ཡིན་ཤེས་དགོས་པ་ལས་དང་པོ་ལ་སྤང་སྤང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་སྤང་བྱ་ཅ་ལྟར་
 བཅོ་བརྒྱད་དང་། སྟོན་འཇུག་གི་ཅ་ལྟར་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ནམ་མཁའི་སྤྱིང་པོ་མདོ་
 ལས། ཅ་ལྟར་བཅོ་བརྒྱད་གསུང་པ་བསྐྱབ་བཅུས་སུ་ཆོག་པ་བཅད་དུ་བསྟུས་པ། དགོན་མཚོག་
 གསུམ་གྱི་དགོར་འཕྲོག་པ། །པས་པམ་པ་ཡི་ལྟར་བར་འདོད། །དམ་པའི་ཆོས་ནི་སྤྱོད་བྱེད་པ། །
 གཉིས་པར་བྱབ་པས་གསུང་བ་ཡིན། །ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བའི་དགེ་སྤྱོད་ལ། །དུར་སྤྱིག་འཕྲོག་
 དང་བརྟེན་པ་དང་། །བཅོན་རར་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། །རབ་ཏུ་བྱུང་ལས་འབེབས་པ་དང་། །
 སྤྱོག་དང་འབྲལ་བྱེད་གསུམ་པ་ཡིན། །མཚམས་མེད་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་དང་། །འོག་པར་ལྟ་བུ་འཛིན་
 པ་དང་། །གྲོང་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་ཡང་། །ཅ་བའི་ལྟར་བར་བྱབ་པས་གསུངས། །སྤྱོད་སྤྱོད་
 མ་བྱས་སེམས་ཅན་ལ། །སྤྱོད་པ་ཉིད་ནི་བརྟོད་པ་དང་། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་ཞུགས་པ་ནུམས། །
 རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་བརྟོག་པ་དང་། །སོ་སོར་ཐར་པ་ཡོངས་སྤངས་ནས། །ཐེག་པ་ཆེ་ལ་སྦྱར་
 པ་དང་། །སྤྱོད་པའི་ཐེག་པས་ཆགས་ལ་སོགས། །སྤྱོད་བར་འགྱུར་པ་མིན་ཞེས་འཛིན། །པ་
 རོལ་དག་ཀྱང་འཛིན་འཇུག་དང་། །རང་གི་ཡོན་ཏན་བརྟོད་པ་དང་། །རྟོད་པ་དང་ནི་བཀྱར་
 སྤྱོད་དང་། །ཆོག་པ་བཅད་རྒྱ་ཡིས་གཞན་སྤྱོད་དང་། །བདག་ནི་ཟབ་མོ་བཟོད་པའོ་ཞེས། །འོག་
 པ་ཉིད་ནི་སྤྱོད་པ་དང་། །དགེ་སྤྱོད་ཆད་པས་གཅོད་འཇུག་དང་། །དགོན་མཚོག་གསུམ་གྱི་སྤྱིན་

བྱེད་དང་། སྦྱིན་པ་ལེན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཁྱིམ་གསལ་འདོར་བར་བྱེད་པ་དང་། ཡང་དག་
 འཇོག་གི་ལོངས་སྤྱོད་རྣམས། ཁ་ཏོན་བྱེད་ལ་སྦྱིན་པ་དང་། འདི་དག་ཅ་བའི་ལྷང་བ་སྟེ། །
 སེམས་ཅན་དཔལ་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ། ཁྱི་ལམ་འཕགས་པ་ནམ་སྟོང་པོའི། མཐུན་དུ་འདུག་སྟེ།
 བཤགས་པར་བྱ། ཁེས་རིམ་པར་རྒྱལ་པོ་ལ་འབྱུང་ཉེ་བ་ལ། སྟོན་པོ་ལ་འབྱུང་ཉེ་བ་ལ།
 དམངས་པལ་པ་ལ་འབྱུང་ཉེ་བ་བརྒྱད་བཅས་བཅོ་བརྒྱད་བཤགས་ཐབས་དང་བཅས་བསྟན་ཏོ། །
 གཉིས་པ་ནི་གསང་ཆེན་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 ཉན་ཐོས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་གནས་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཅ་
 བའི་ལྷང་བ་ལྟེ་བའོ་ཞེས་ཐེག་དམན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སེམས་ཅན་སྟོས་བཏང་བ་སྟོན་སེམས་
 ཀྱི་ཅ་ལྷང་དང་། དཀོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ལས་གསུངས་པའི། འཇུག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཉམས་
 པའི་ཅ་ལྷང་སྟེ་གཉིས་སོ། ཇེ་ཡང་སྦྱིན་སོགས་བསྐྱབ་པར་དམ་བཅས་པ་ལས་ཉམས་ཏེ་རང་གི་
 རུས་པའི་ཆོད་ཅམ་ཞིག་ཀྱང་ནི་བསྐྱབ་པོ་སྟམ་པའི་སྟོ་སྟེས་པས་འཇུག་སེམས་གཏོང་གི་སྟོམས་
 ལས་སོགས་ཀྱིས་དགོ་བ་ལ་མི་སྦྱར་བ་ཅམ་གྱིས་ཅ་བ་ནས་མི་གཏོང་ངོ་། མདོར་ན་ཉེས་སྤྱོད་
 སྤང་པའོ། གཉིས་པ་ནི། ཕྱིན་དུག་ལ་བསྐྱབ་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པའི་དོན་སྐྱབ་
 པར་བྱེད་པའོ། གཉིས་པ་བྱེད་པར་དུ་བསྐྱབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཤེས་དགོས་པས། རྒྱལ་པོ་ལ་
 གདམས་པའི་མདོ་ལས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཁྱོད་ནི་བྱ་བ་མང་ལ་བྱེད་པ་མང་བ་སྟེ། ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་སྦྱིན་པའི་པ་རོལ་དུ་སྦྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པ་ནས་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་སྦྱིན་པའི་བར་ལ་སྟོབ་མི་བཟོད་ན། འདི་ལྟར་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྟོགས་
 པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་འདུན་པ་དང་། དད་པ་དང་། དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། སྟོན་པ་འདི་འགྲོ་ཡང་
 རུང་། འགྲོང་ཡང་རུང་། འདུག་ཀྱང་རུང་། ཉལ་ཡང་རུང་། སང་ཀྱང་རུང་། ཟ་ཡང་རུང་།
 འཐུང་ཡང་རུང་། ཏྲག་དུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་དུན་པར་གྱིས་ཤིག་ ཡིད་ལ་གྱིས་ཤིག་ སྟོམས་

ཤིག་ སངས་རྒྱལ་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་དང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱལ་དང་། སོ་
སོའི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་དང་། བདག་གི་འདས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་དགེ་
བའི་རྩ་བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་ཏེ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་མཆོག་གིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་གྱིས་ཤིག་
རྗེས་སུ་ཡི་རང་ནས་ཀྱང་སངས་རྒྱལ་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་དང་། རང་སངས་རྒྱལ་དང་ཉན་
ཐོས་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་སྤུལ་ཅིག་ སྤུལ་ནས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་བྱམ་མོང་དུ་གྱིས་
ཤིག་ དེ་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉན་གཅིག་བཞིན་
དུ་དུས་གསུམ་དུ་གྲུ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་དུ་བསྐྱོས་ཤིག་ རྒྱལ་པོ་ཆེན་
པོ་ཁྱོད་དེ་ལྟར་ཞུགས་ལ་རྒྱལ་པོ་གྱིས་ཤིག་ རྒྱལ་པོའི་སྤྱིད་ཀྱང་མི་ཉམས་སོ། །བྱང་རྒྱལ་གྱི་
ཆོག་གས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཞེས་པས་བྱང་རྒྱལ་དུ་སྒྲོན་པ་དང་དགེ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་
རང་བ་དང་དེ་སངས་རྒྱལ་སྐས་བཅས་ལ་འབུལ་ཞིང་བྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོར་བསྐྱོ་བར་གསུངས་པ་
འདི་དང་། ལག་བཟང་གིས་ཞུས་པ་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་
རྒྱལ་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག་སྙམ་པའི་འདུན་པ་མ་བརྟེན་ན་དེར་སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་ཟག་མེད་ཀྱི་
ཕྱིན་དུག་འདུ་བར་གསུངས་པས་ན་དེ་ཕྱིན་དུག་ལ་ཡང་བསྐྱབ་པ་ཡིན་པར་གསུངས། འདི་དག་
གིས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ལེགས་པར་བསྟན་ཅིང་སྟོགས་དུས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྣམས་
ལ་ཕན་པ་ཆེ་བའི་གདམས་ངག་གི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །

(༡) རྒྱལ་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་པ་ལ་བསམ་སྟེ་བག་ཡོད་པར་བྱ་བ། རྟེན་དལ་འབྱོར་ལ་བསམ་
སྟེ་བག་ཡོད་པར་བྱ་བ། སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་པ་ལ་བསམ་སྟེ་བག་ཡོད་པར་བྱ་བ་དང་གསུམ་ལས།

1 བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་པ་ལ་བསམ་སྟེ་བག་ཡོད་པར་བྱ་བ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚིག་འབྲེལ་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལུང་།

དང་པོ་ལ། བསམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་མི་ཉམས་པར་བྱ་བ། སྦྱོར་བ་བརྩོན་འགྲུས་མི་ཉམས་པར་
བསྐྱེད་བ་དང་གཉིས་ལས།

1 བསམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་མི་ཉམས་པར་བྱ་བ།

དང་པོ་ནི། བབ་ཅེ་ལ་ཏེ་ཅི་ཡང་མ་བརྟགས་པའི་བྱ་བ་བརྩམ་པ་ལམ་བསྐྱབ་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་
གང་ཡིན་པ་ལས། བྱ་བ་གང་ཞིག་དོན་ཡོད་མེད་སོགས་ཅུང་ཟད་བརྟགས་ཀྱང་ཞིབ་པར་ལེགས་
པར་མ་བརྟགས་པ་ཡི་བྱ་བ་དེ་ནི་བསྐྱབ་པར་ཁས་སྒྲངས་ཤིང་དམ་བཅས་པར་བྱས་པར་གྱུར་
ཀྱང་། ཁས་སྒྲངས་པ་བཞིན་དུ་བྱ་བ་ལམ་མི་བྱ་བར་བཏང་ཞེས་གཞོན་ཞིབ་པར་བརྟགས་ཤིང་
དབྱེད་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲུང་དོར་ལ་འཇུག་ལྟོག་བྱེད་པ་རིགས་ཤིང་འཐད་པ་ཡིན་པ་ལ། འདི་ནི་དེ་
ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ་འབྲུལ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་མངའ་བའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་དེ་ཡི་སྤྱོད་ལ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འཇམ་དབྱངས་དང་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆེན་པོས་གང་
ལ་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཡན་ཡོན་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པར་
གསུངས་ཤིང་། བདག་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཡན་ཡོན་གྱི་ལེའུའི་སྒྲ་བས་སོགས་ནས་ཡང་དང་ཡང་
དུ་ཞེས། ཤིན་ཏུ་དོན་ཆེན་ལྡན་པ་ལ། ཚིག་གཅིག་ལན་གཉིས་བརྗོད་པར་བྱ། ཞེས་བརྟགས་
བརྟགས་ནས་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་ལྡན་པར་མཐོང་སྟེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་རང་རྒྱད་
ལ་སྒྲངས་ཟིན་ནས་ད་བསྐྱབ་པ་ལ་སྦྱོབ་མི་རུས་ཞེས་བྱི་བཤོལ་ལམ་བཤོལ་དུ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་
མེད་པས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་འབད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་སྤར་བརྟན་པ་དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་སྤིང་ཞིའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་ལས་བསྐྱལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པར་དམ་
བཅས་ནས། དེ་སྦྱོར་བ་ལག་ལེན་གྱི་སྒྲོ་ནས་ལས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་ལ་བརྩོན་པར་མ་བྱས་ན།
སེམས་ཅན་མགོན་དུ་བོས་པ་དེ་དག་ཀྱན་ཁས་སྒྲངས་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་མ་བྱིན་
པས་བསྐྱས་པར་བྱས་པས་བསྐྱབ་པོ་བདག་གི་འགྲོ་བ་ཅི་འདྲར་འགྱུར་ཏེ་དཔུལ་པ་ལ་སོགས་

པའི་ངན་འགྱོར་འགྱོ་བར་འགྱུར་བ་ལས་མ་འདས་པ་དེས་ན་རི་ལྟར་དམ་བཅས་པ་བཞིན་དུ་
 བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་བསམ་དགོས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་དངོས་པོ་པལ་པ་ཟན་ཆངས་ལུ་ལུ་
 ཅུང་ཟད་ཅམ་ལའང་། ཡིད་གིས་འདི་ལ་འདི་སྒྱུན་པར་བྱའོ་ཞེས་བསམ་པར་བྱས་ནས། མི་
 གང་གི་དངོས་སུ་དེ་སྒྱུན་པར་མི་བྱེད་པ་ཡི་མི་དེ་ཡང་ཡི་དྲགས་སུ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཆོས་
 ཡང་དག་པར་སྤྲད་པར་མདོ་ལས་གསུངས་ཤིང་། མདོ་བྲན་བ་ཉེར་བཞག་ལས་ཀྱང་། ཅུང་
 ཟད་གཅིག་སྒྱུན་པར་བསམ་ནས་མ་བྱིན་ན་ནི་ཡི་དྲགས་སུ་སྒྲེ་ལ་དམ་བཅས་ནས་མ་བྱིན་པ་ནི་
 སེམས་ཅན་དཔལ་བར་འགྱོའོ་ཞེས་གསུངས་ན། སྤྱོད་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་
 པོ་ལ་རང་གིས་ཁ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་བསམ་པ་ཞེ་ཐག་པས་ནམ་མཁའི་གར་བྱུང་གི་སེམས་ཅན་
 ཐམས་ཅད་མགོན་དུ་གཉེར་བའམ་བོས་ནས་རི་ལྟར་ཁས་སྤངས་པ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བ་ལག་ལེན་
 གི་སྒོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་དེ་བསྐྱབ་པར་མ་བྱས་པའམ་མ་བྱིན་ན་རྒྱལ་བ་སྤྲས་དང་
 བཅས་པ་དང་འགྱོ་བ་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་ལ་སོགས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་རྒྱན་གྱིས་བསྐྱས་པར་བྱས་པ་
 ཡིན་པས་ན། བསྐྱབ་བྱེད་པ་བོ་བདག་བདེ་འགྱོར་རྗེ་གར་འགྱོ་བར་འགྱུར་རམ་སྟེ་མི་འགྱུར་བ་ཁོ་
 བའོ། །དེ་ལྟར་ན་པད་དཀར་དུ་ཤུ་རིའི་བུས་སྒོན་བྱང་རྒྱལ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སངས་རྒྱས་སྟོང་
 ཐག་བཅུ་ལ་བསྟེན་བཀྱར་བྱས་ཤིང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་ཞུགས་པ་ན། རྒྱལ་བོ་བེ་ན་མི་བར་
 གྱུར་པ་ལ་བདུད་རྩིག་ཅན་བམ་ཟེར་སྐལ་པས་ལག་པ་བསྐྱང་བ་ལ་གཡས་བཅད་དེ་གཡོན་པས་
 བྱིན་པས་མ་གུས་པས་བྱིན་པ་མི་ལེན་ཟེར་ནས་བསྐྱར་བ་ལ་སྦྱོ་བར་གྱུར་ནས་སེམས་བསྐྱེད་
 བཏང་ཡང་རང་ཐར་པ་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་ཅིང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་དང་སྒོན་བྱང་སེམས་
 བསྐྱལ་པ་བཞི་བཅུར་སྦྱོད་པ་སྤྲད་པའི་མི་ཞིག་གིས་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་བཏང་ཡང་རང་རྒྱལ་དུ་
 གྱུར་པར་གསེར་མདོག་ཅན་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་དུ་གསུངས་པ་དག་དང་འགལ་ལོ་ཞེན་མི་འགལ་ཏེ།
 དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་མི་གང་ཞིག་གིས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་བཏང་ཡང་དེ་དག་རང་ཉིད་ངན་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚིག་འགྲེལ་འཇམ་དབྱངས་བླ་མའི་ཞལ་ལུང་།

འགྲོར་མ་ལྟར་བར་ཐར་པ་ཐོབ་ཅིང་གཞན་དག་ཀྱང་ཐར་བར་མཛད་པ་ནི། རང་རང་གི་སྒོན་ལས་ཀྱི་ཚུལ་ཞིག་གིས་ཡིན་ཀྱང་ལས་ཚུལ་སྒྲ་ཚོགས་པ་ནམས་ཚུར་མཐོང་གིས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་སྟེ། རི་སྐད་དུ། མ་བྱའི་མདོངས་བཀྲ་གཅིག་ལ་ཡང་། རྒྱུ་ཡི་དབྱེ་བ་ཐ་དད་པ། དེ་མཁུན་པ་ནི་ཀུན་མཁུན་ཏེ། ཀུན་མཁུན་ཡེ་ཤེས་མིན་པས་མིན། ཞེས་པ་ལྟར་རྒྱ་འབྲས་པ་ཞིང་ཞིབ་པ་དེ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཁོ་ནས་མཁུན་ཅིང་གཟིགས་པའི་བྱང་ཚོས་ལས་གཞན་སྤྲུལ་ཀྱང་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པ་ཡིན་པས་བསམ་པའི་ངལ་བས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་པ་སྟེ་སེམས་ཅན་གྱི་ལས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་། ཏིང་འཛིན་དང་སྒྲན་དང་སྤྲུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་གནས་སུ་གསུངས་པས་སོ། །འདི་ལ་ཡང་བདག་ཅག་གིས་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་ནམ་སྤང་དང་ནམ་བཤད་ལས་སོ། །དགེ་ལྟ་ནི། ཐབས་ཀྱིས་བཏང་དུ་ཟེན་ཀྱང་ཡང་དག་པར་ལེན་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གོལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་དང་། བི་རྩུ་ཏི་ནི། ཀུན་རྫོབ་བྱང་སེམས་བཏང་ཡང་དོན་དམ་བྱང་སེམས་མ་བཏང་བ་ཞེས་དང་། འདིའི་འགྲེལ་ཆེན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་བཏང་ཡང་ཐར་པའི་སེམས་མ་བཏང་བའི་རྣམ་པས་ཐར་པ་ཐོབ་ནས་སེམས་ཅན་སྒྲོལ་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད་ཅིས་བཤད་དོ། དེ་ལས་དང་པོ་ནི། མདོ་རྒྱན་ལས། ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་ནམ་སྟེ། དེ་ཡང་དགོས་ཆེད་ཀྱིས་བྱང་སེམས་བཏང་ཚུལ་བྱས་ཀྱང་སྤྲར་སྤངས་པ་ཡིན་པར་གསུངས། གཉིས་པ་འདི་ཡང་འཐད་ཕྱོགས་སུ་མཛད་པ་འདུག་ཀྱང་མཐོང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་ཆེ་ཀུན་རྫོབ་བྱང་སེམས་བཏང་བར་རི་ལྟར་འཐད་སྟམ་པ་སོགས་གང་ལའང་དབྱེད་གཞི་ཆེ་ཡང་དགོངས་པ་བསྤང་བར་བྱས་ཤིག དེ་ཡང་སྒྲོན་སེམས་གཏོང་བ་ལའང་། དག་མི་ཤ་བོ་བ་ལྟ་སོགས་སུ་ཡིན་ཀྱང་འདི་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་དུས་བྱུང་ན་མི་བཏགས་གཞོད་པ་བསྐྱོག་པའི་དུས་བྱུང་ན་ཡང་མི་བསྐྱོག་སྟམ་པས་སེམས་ཅན་སྒྲོས་བཏང་བ་དང་། ཐེག་དམན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཅ་ལྟར་བྱང་

བ་གསུམ་གྱིས་གཏོང་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་བཏང་བ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ལྷན་ལ་
 ལྷུང་བའི་ནང་ནས་ཤིན་ཏུ་ཉེས་པ་ལྟེ་བ་སྟེ། འཕགས་པ་སྤྱད་པ་ལས། གལ་ཏེ་བསྐྱལ་བ་བྱེ་
 བར་དགེ་བའི་ལས་ལམ་བཅུ། སྦྱོད་ཀྱང་རང་རྒྱལ་དག་བཅོམ་ཉིད་ལ་འདོད་བསྐྱེད་ན། །དེ་
 བེ་ཚུལ་ཁྲིམས་སྟོན་བྱང་ཆུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་ཡིན། །སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི་པས་པམ་བས་ཀྱང་
 ཤིན་ཏུ་ལྟེ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར་ལྷུང་བ་དེ་ནི་བྱང་བར་གྱུར་ན་སེམས་
 ཅན་མ་ལུས་པ་ཀུན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་པ་ལ་རུས་པ་དམན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སེམས་
 ཅན་སྟོས་བཏང་བའི་ལྷུང་བ་བྱུང་ཡང་ཐེག་དམན་གྱི་ཐར་པ་ཐོབ་ནས་ལྷག་མེད་མ་གྲུབ་གྱི་བར་
 ཏུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་ཀྱང་ནམ་མཁས་གར་བྱུང་གི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མི་རུས་པས་སེམས་
 ཅན་ཀུན་གྱི་དོན་ལ་དམན་པར་འགྱུར་ལ་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་ན་ནམ་མཁས་གར་བྱུང་གི་སེམས་
 ཅན་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེར་མ་ཟད་གང་སེམས་ཅན་གཞན་འགའ་ཞིག་
 གིས་ཡུན་རིང་པོར་ལྟ་ཅི་དུས་སྒྲོན་ཅིག་གི་བར་ཙམ་དུ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འདིའི་བསོད་
 བསྐྱེད་དགེ་བའི་བར་ཆད་དང་གཤམ་བྱེད་པར་གྱུར་ནས་གཤམ་བྱེད་པ་དེས་ཀྱང་བྱང་སེམས་དེ་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་སྐྱབ་པ་ལ་དམན་ཞིང་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ལས་བྱས་པས་བྱེད་
 པ་པོ་དེ་ཡི་ངན་འགྲོར་སྟེ་བའི་གངས་ལྷ་མཐའ་ལྷག་པ་མེད་པ་མྱོང་བར་འགྱུར་ཏེ་རབ་ཏུ་ཞི་བ་
 ལྷམ་པར་ངེས་པ་ཆོ་འབྲུལ་གྱི་མདོ་ལས། གང་ལ་ལ་ཞིག་གིས་འཛམ་བུ་གླིང་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་གྱི་བདོག་པ་འཕྲོག་ཅིང་ཕྱོག་བཅད་པ་བས་ཀྱང་། གང་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འདི་དགེ་
 བ་ཐ་ན་དུད་འགྲོ་ལ་ཟུང་ཆངས་པ་གཅིག་ཙམ་སྦྱིན་པའི་བར་ཆད་བྱས་ན། དེ་ནི་དེ་བས་ཕྱིག་
 པ་ཆེས་གངས་མང་དུ་བསྐྱེད་དེ། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་བསྐྱེད་པའི་དགེ་བ་ལ་བར་ཆད་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ལ་འདྲ་བསོད་ནམས་ཞེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བར་ཆད་དང་དེ་
 བྱེད་མཁན་ལ་རྫོགས་བྱང་ཕྱིར་བསྐྱོག་ཐེག་དམན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཅ་ལྷུང་དང་བྱེད་པའི་ཡུལ་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚིག་འགྲེལ་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལུང་།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་སྒྲོན་སེམས་བཏང་བས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་དམན་ཞེས་སྒྲ་མའི་
འཐད་པ་ཉིད་དུ་འང་འགྲེལ་བར་མཛད་དོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ནམ་འཐད་པ་སེམས་ཅན་མང་པོ་ལྟ་
ཞོག་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་མངོན་མཐོའི་བདེ་བ་ཙམ་ཡང་བཤིག་ན་བདག་ཉིད་མངོན་མཐོའི་
བདེ་བ་ལས་ཉམས་ཏེ་ངན་འགྱོར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་དགེ་བའི་བར་ཆད་བྱས་པ་ནི་ནམ་མཁའ་ཡི་ཁམས་མ་ལུས་མཐའ་གྲས་པའི་ལུས་ཅན་
སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རྒྱ་བཤིག་པས་བདེ་འགོ་ལས་ཉམས་ཤིང་ངན་འགྱོར་ལུ་
མཐའ་མེད་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ལྟ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དེའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གོགས་མ་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་ལ་དེ་འགྲུབ་ན་སྤྱིའི་འོད་ཟེར་སྣ་ཚོགས་
ངན་སོང་གསུམ་སོགས་སུ་བཀྲེས་ནས་དེ་དག་གནས་སྐབས་སུ་བདེ་བ་ལ་འགོད་པ་སོགས་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་རིམ་གྱིས། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་འགོད་པར་མཛད་པས་སོ། །
དེ་ལྟ་བུའི་ལྟངས་བྱུང་ཡང་སོར་སྔོན་དང་མི་འདྲ་བས་གཉེན་པོས་བཤགས་ཏེ་སྤྱིར་སེམས་བསྐྱེད་
སྤངས་བས་གསོ་བར་བྱའོ་སྔོན་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་རེས་འགའ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བཏང་
བའི་ལྟར་བ་སྟོབས་ལྡན་བྱུང་བ་དང་རེས་འགའ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་སྤང་བ་
དག་འཁོར་བར་རེས་མོས་ཀྱིས་འདྲེ་བར་བྱེད་ན་ཡང་། གནས་སྐབས་ས་དང་པོ་སོགས་སྟོབ་
པ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་སྟོགས་ན་མཐར་ཐུག་གི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་སྟོབ་པ་ལ་ལྟ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། དེ་
ལ་གལ་ཏེ་ལྟངས་བཤགས་སྟོབས་ཀྱིས་དག་ནས་ངན་སོང་དུ་མ་སྐྱེས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་
གསར་དུ་སྐྱེ་བའི་གོགས་བྱེད་པས་ན་ས་སྟོབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་སྐྱེ་བ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་
སྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་ཏེ་ལོ་བས་ཞག་བདུན་གྱིས་མཚོག་གི་དངོས་གྲུབ་སྟོབ་པར་
འགྱུར་བ་ལས་ཏིལ་སྤར་གང་ལྟོག་ནས་སྤངས་པས་སྒྲ་བ་བདུན་འགྲངས་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཀྱང་
གསུངས། རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟ་བུ་ཏེ་དེ་ལྟ་བས་ན་སེམས་བསྐྱེད་པའི་དུས་སུ་རི་ལྟར་ཁས་སྤང་ཞིང་

དམ་བཅས་པ་བཞིན་དུ། བདག་གིས་བསྐྱབ་པ་ལ་གུས་པས་བག་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱབ་པ་ལ་
འབད་པར་བྱའོ། །

(2) སྦྱོར་བ་བཙུན་འགྲུས་མི་ཉམས་པར་བསྐྱབ་བ།

གཉིས་པ་ནི། དེར་ནས་སམ་དེ་རིང་ནས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་སྐབས་དོར་གྱི་གནས་ལ་བཙུན་པར་
མ་བྱས་ན་ལྷང་བའི་དབང་གིས་འདི་ནས་དུད་འགོ་ལ་སོགས་པར་འོག་ནས་འོག་ཏུ་རན་སོང་
ནས་རན་སོང་དུ་སྒྲིབ་བ་བརྒྱད་མར་འགྲོ་ཞིང་སྤྲུག་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་བདག་
གིས་བཙུན་པར་མ་རྒྱས་ནའང་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་རན་
སོང་དུ་མི་གཏོང་བར་མཐོང་ཅིས་དང་ཐར་བའི་ལམ་དུ་འབྲེན་འགྲོའོ་སྟུམ་ན། སྤར་ཡང་རང་དོན་
ཡིད་བྱེད་མེད་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་པན་བ་དང་བདེ་བ་འབའ་ཞིག་མཛད་པའི་སངས་
རྒྱས་བཙུན་པར་ལྷན་འདས་གངས་མེད་པ་བྱོན་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་དེ་འདས་པར་གྱུར་
ཀྱང་། དཔེར་ན་གསོར་མི་རུང་བའི་ནད་པ་ལ་སྦྱན་པས་ཕན་མི་སོགས་པ་བཞིན་དུ་བདག་ནི་
རད་གྱི་སྒྲིག་པ་མི་དགེ་བ་བྱས་པའི་ཉེས་པས་སངས་རྒྱས་མང་པོ་དེའི་གསོ་བའི་སྟེ་ཕན་གདགས་
གིང་འབྲེན་པའི་སྦྱོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་རོ། །དེ་ཡང་དཔེར་ན་འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་སྒྲ་མ་སྦྱོན་ཀྱན་
ཟད་ཡོན་ཏན་ཀྱན་ལྷན་བདག་ཅག་གི་སྦྱོན་པའི་མཁུན་དུ་ལྷས་སྦྱིན་མངོན་སུམ་དུ་དབྱེད་པར་
ལྷང་བར་འབྲེན་དུ་མ་བྱུང་བ་ལྟར་རོ། །དེ་དུང་རམ་ད་རུང་ཡང་སྤར་གྱི་སྦྱོད་པ་དམན་པ་དེ་བཞིན་
དུ་བདག་གིས་དགེ་བ་མི་བསྐྱབ་པར་སྒྲིག་པ་མི་དགེ་བ་བྱེད་ན། ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་ཡང་
དང་ཡང་དུ་འང་འོག་ནས་འོག་ཏུ་འགྲོ་བ་དེ་བཞིན་དུ་འགྱུར་རྟེ། རན་འགྲོར་སྒྲིབ་ཞིང་གལ་ཏེ་དེ་
ལས་ཐར་ནས་མངོན་མཐོར་སྒྲིས་ན་ཡང་ལས་ཀྱི་ལྷག་མ་ནད་མང་བ་དང་ལྷགས་སྒྲོག་སོགས་
ཀྱིས་འཛིང་བ་དང་། རལ་གྱི་སོགས་ཀྱིས་བཅད་པ་དང་དག་སྤྲོ་སོགས་ཀྱིས་གཤགས་པ་སོགས་
ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །

(2) རྟེན་དལ་འབྱོར་ལ་བསམ་སྟེ་བག་ཡོད་པར་བྱ་བ།

གཉིས་པ་རྟེན་དལ་འབྱོར་ལ་བསམ་སྟེ་བག་ཡོད་པར་བྱ་བ་ལ་དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའི་ཚུལ་ལ་
བསམ་སྟེ་བག་ཡོད་པར་བྱ་བ། རན་སོང་ལས་ཐར་དཀའ་བ་ལ་བསམ་སྟེ་བག་ཡོད་པར་བྱ་བ།
དལ་འབྱོར་ཐོབ་དུས་དགེ་བ་ལ་འབད་དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་གསུམ་ལས།

(1) དལ་འབྱོར་རྟེན་དཀའི་ཚུལ་ལ་བསམ་སྟེ་བག་ཡོད་པར་བྱ་བ།

དང་པོ་ནི། ལྷ་དུམ་སྤྱི་འཛིན་མེ་རྟོག་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པའམ་འབྱུང་བ་
དང་། དེའི་བསྟན་པ་ལ་དད་པ་ཡོད་པ་དང་། རྟེན་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་ཐོབ་པ་དང་
གསུམ་གྱིས་རིམ་པར་གཞན་འབྱོར་དང་རང་འབྱོར་ལྡན་པ། མི་ཁོམ་པ་སྤང་བས་དལ་བ་དང་
གསུམ་བསྟན་རྟོ། །མཐུན་རྒྱུན་འཛོམས་ཤིང་འགལ་རྒྱུན་མེད་པས་དགེ་བ་ལ་གོམས་ཤིང་འབྱུང་
ཏུ་རུང་བས་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཤིན་ཏུ་རྟེན་པར་དགོན་པ་ཡིན་ན་དེས་ཙམ་ལས་དུས་གཞན་ནམ་ཞིག་
རྟེན་ཅིང་ཐོབ་པར་འབྱུང་ཏེ་མི་འབྱུང་བས་ན་དལ་འབྱོར་ཐོབ་པ་དོན་ལྡན་ལ་འབད་པར་བྱ་
དགོས་སོ། །དེ་ཡང་འགལ་རྒྱུན་ནད་མེད་པའི་ཉི་མ་འདྲི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་ཁིང་། མཐུན་རྒྱུན་ཟས་
གོས་ལ་སོགས་པ་དང་བཅས་ཤིང་དགུ་གདོན་སོགས་ཀྱིས་ཉེ་བར་འཆོབ་མེད་ཀྱང་ནི། གསོན་
པའི་ཆེ་འདི་ནི་སྐད་ཅིག་ཙམ་དུ་ཡང་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བས་བསྐྱུ་བ་སྟེ་སྐད་ཅིག་སྐད་ཅིག་གིས་
ཟད་པར་འབྱུང་ཁིང་། ལུས་འདི་ནི་ཡུན་རིང་མི་གནས་པས་ཐང་གཅིག་གིས་བརྟན་པོའམ་
གཡར་པོའི་ཀ་ཆ་བཞིན་དུ་གཏན་དུ་སྤྱོད་པའི་དབང་མེད་པར་བདག་པོ་དང་འདྲ་བའི་འཆི་བདག་
གིས་ནམ་ལེན་ངེས་པ་མེད་དོ། །བདག་གི་སྟོན་ཆད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྤང་དོར་ལ་བག་མེད་པར་མི་
དགེ་བ་སྤྱོད་པ་འདྲི་འདྲས་གནས་པར་བྱེད་ན་ནི་ད་ཕྱིན་ཆད་ཐར་པ་ལྟ་ཅི་མཐོང་རིས་མི་ཡི་ལུས་
ཀྱང་འཐོབ་པར་མི་འབྱུང་བ། དཔེར་ན་སྟོན་ཀྱའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མཚོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྒྱ་
མཚོའི་ནང་དུ་སྤྱོད་དངས་ཆེ་སྟོན་བདག་འདིར་སྟེས་དུས་ཀྱི་ཉུང་ལ་དེ་ནི་མང་བས་རྒྱ་མཚོར་མི་ཤིང་

བ་ལྟ་བུ་ཅི་ལགས་ཞུས་པ་ལ་བཅས་པ་དང་མ་འབྲེལ་བ་དང་འབྲེལ་བའི་ལྟར་བ་བྱུང་བས་ཡིན་པ་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་ཐོབ་པར་མ་གྱུར་པར་ངན་སོང་གསུམ་དུ་སྐྱེས་པར་
གྱུར་ན། རྟིག་པ་འབའ་ཞིག་བརྒྱབ་པ་ལས་དགེ་བ་རྒྱབ་པའི་གོ་སྐབས་མེད་དེ། དེ་ཡང་
དུད་འགོ་པལ་ཆེར་གཞན་གྱི་སྒོག་བཅད་ནས་གཤག་མ་རྟེན་ན་སྒོག་མི་འཆོ་ཞིང་གཞན་གསོད་
ཐབས་ལ་མི་བས་ཀྱང་མཁས་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེའི་འཐད་པ་ནི་འདི་འདྲི་དཔལ་འབྱོར་ཐོབ་པ་
གང་གི་ཆེ་སྒོ་གསུམ་དགེ་བ་ལ་སྤྱད་དུ་རུང་བའི་སྐལ་བ་དང་ལྷན་བཞིན་དུ་ཡང་། དགེ་བ་ཅུང་
ཟད་ཙམ་ཡང་བདག་གིས་མ་བྱས་པར་གྱུར་ན། ཆེ་ཕྱི་མ་རྟིག་པའི་འབས་བྱ་ངན་སོང་དུ་དཔལ་
བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱག་བསྐལ་གྱིས་གཟིར་ཞིང་སྒྲུང་དོར་ལ་ཀུན་ཏུ་མོངས་པར་གྱུར་པ། དེ་ཡི་
ཆེ་བདག་གིས་དགེ་བ་ཅི་ཞིག་བྱར་ཡོད་དེ་བྱ་ཐབས་མེད་དོ། །ངན་འགོ་ལས་བརྒྱུག་པར་ཡང་
མི་རྒྱས་ཏེ་འདི་ལྟར་བདག་གིས་ནི་དགེ་བ་རྒྱུང་བྱ་དག་ཀྱང་མ་བྱས་ལ་རྟིག་པ་ཆེན་པོ་སྐྱ་ཆོགས་
པ་དག་ཀྱང་ཉེར་ཉེ་བར་བསགས་ན་ཡུན་རིང་པོར་བསྐལ་བ་བྱེ་བ་ལྷག་བརྒྱར་ཡང་ནི་ངན་
འགོར་བརྒྱད་མར་ལྟར་བ་ལས་བདེ་འགོར་སྐྱེ་བ་ལྟ་ཅི། ཐ་ན་བདེ་འགོའི་སྐྱ་ཙམ་ཡང་ཐོས་པར་
མི་འགྱུར་རོ། །རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་གདམས་པའི་
མདོ་ལས་བརྟགས་པ་མཐའ་བཟུང་གི་དཔེར་གསུངས་པ་ས་གཞི་འདི་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མཚོ་ཆེར་གྱུར་
ཞིང་དེའི་ཁར་རྒྱུད་གིས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱུར་ཞིང་གཡེད་བའི་གཉན་གྱིར་བྱ་ག་གཅིག་པ་
ཞིག་གི། སྤྱ་གར་རུས་སྤལ་ལོང་བ་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་རེའི་མཚམས་སུ་སྟེང་དུ་ལན་རེ་འོང་བས་མགིན་
པ་རྒྱུད་སྟོང་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་རྒྱ་མཚོ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་གཉན་གྱིར་ལ་སེམས་མེད་ཅིང་རུས་སྤལ་ལ་མིག་
མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་ན་གིན་ཏུ་དགོན་པ་ལྟར། མི་ལུས་ཉིད་དེ་བས་གིན་ཏུ་ཐོབ་པར་དགའ་
ཞེས་ཐོབ་པར་དགའ་བར་གསུངས་སོ། །

(2) ངན་སོང་ལས་ཐར་དགའ་བ་ལ་བསམ་སྟེ་བག་ཡོད་པར་བྱ་བ།

གཉིས་པ་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ལ་ངན་སེམས་སྒྲིས་པའམ་མཚམས་མེད་པར་བྱས་པ་ལྟ་བུ་
 དུས་མཐའ་འམ་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་བྱས་པའི་སྤྲིག་པས་ཀྱང་དུས་ལྟན་རིང་པོ་
 བར་གྱི་བསྐལ་པའམ་བསྐལ་པ་མནར་མེད་དུ་གནས་ཏེ་སྤྲིག་བསྐལ་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
 གསུངས་ན། དུས་ཐོག་མ་མེད་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་འཁོར་བར་བསགས་པའི་སྤྲིག་པ་མི་དགེ་བ་
 བྱས་པའི་དབང་གིས། ངན་སོང་དུ་ལྟན་རིང་པོར་ཐར་པ་མེད་པར་སྤྲིག་བསྐལ་མྱོང་བར་འགྱུར་
 བ་ལས་བདེ་འགྲོར་མི་འགྲོ་བ་ལྟ་སྒྲིས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཏེ་བཤད་མི་དགོས་སོ། །དེ་ལ་སྦྱར་རྒྱ་རྒྱུ་
 ཡང་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་སྟོག་གཅོད་པ་ན་དུས་ལྷང་ཡང་འབྲས་བུ་ལྟན་རིང་པོ་བར་གྱི་བསྐལ་བར་
 དཔྱལ་བའི་སྤྲིག་བསྐལ་མྱོང་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ན་རང་རེ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་ཐོག་མ་མེད་པ་
 ནས་བསགས་པའི་སྤྲིག་པ་མྱོང་ནས་ཟད་པ་དང་བཤགས་ནས་དག་ཟེན་པ་མ་ཡིན་པ་ཅི་ཙམ་
 ཞིག་རང་རང་གི་རྒྱུད་ན་མེད། དེར་མ་ཟད་ད་ལྟར་ལུས་འདིའི་སྤྱིང་ནས་དུས་སྐད་ཅིག་རེ་ཡང་
 རྟོག་ངན་གྱིས་དཔྱལ་བར་སྦྱེ་བའི་ལས་ངན་ཅི་ཙམ་ཞིག་མ་བསགས་དེས་ན་སྦྱེས་ནས་མ་གཤིའི་
 བར་དུ་ལས་ངན་བསགས་པ་འདིས་དཔྱལ་བ་ནས་ཐར་བའི་དུས་ཡོད་དཀའ་བ་ཡིན་ལ། ལས་
 རྣམས་ཀྱི་མྱོང་རྒྱལ་ནི། མཛོད་ལས། ལས་ཀྱི་འཁོར་བར་ལྷུ་གང་དང་། །ཉེ་བ་གང་དང་གོམས་
 པ་གང་། །སྟོན་བྱས་གང་ཡིན་དེ་དག་ལས། །སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་སྦྱིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་
 ལྟར་དགེ་སྤྲིག་གི་འབྲས་བུ་སྦྱིན་པའི་སྤྱི་ཕྱི་འང་འཆི་ཆེ་གང་དང་ཉེ་བའི་མྱོང་འགྱུར་གྱི་ལས་དེ་སྟོན་
 ལ་མྱོང་། དེ་མེད་ན་གང་ལ་གོམས་པ་ཤུགས་ཆེ་བ་དེའམ་དེ་མེད་ན་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་རྣམས་སྟོན་ལ་
 མྱོང་བར་གསུངས་པས་ན་སྤྲིག་ཅན་འཆི་ཆེ་སྟོན་གྱི་དགེ་བས་བདེ་འགྲོ་འཐོབ་པ་དང་། ཆོས་
 ལྟན་ལ་ནི་ཆེ་སྟོན་གྱི་མི་དགེ་བས་དཔྱལ་བར་མི་སྦྱེ་བའི་ངེས་པ་མེད་དེ། དེས་བཤགས་མྱོང་གིས་
 སྟོན་གྱི་ལས་ངན་ཐམས་ཅད་དག་ཅིང་ཟད་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་འད་སྤྲ་བྱས་
 པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ངན་སོང་གི་སྤྲིག་བསྐལ་དེ་མྱེད་སེམས་ཟད་ནས་ཐར་བར་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན།

དཔུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངན་སོང་གི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ན་མྱོང་བར་གྱུར་ནས་ཀྱང་ལས་
 ངན་པའི་སེམས་ཅན་འདྲི་ནི་ངན་སོང་གི་གནས་དེ་ལས་རྣམས་པར་ཐར་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་
 རྒྱ་མཚན་འདྲི་ལྟར་སྤར་བྱས་པའི་ལས་ངན་གྱི་འབྲས་བུ་ངན་སོང་གི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ན་བཞེན་
 ཏུ་ཡང་། རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་གཞོད་སེམས་དང་ཁོང་ཁྱོད་དང་སློག་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་
 སྤྱི་གཤམ་གཞན་དག་ནི་རབ་ཏུ་སྦྱེ་ཞིང་གསོག་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་ཁ་ཁྱ་དང་སྤྱང་ཀྱ་དང་ནཔས་
 སོ་དང་འགོ་མགོགས་གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་སྤྱིར་ཤེས་བྱ་མངོན་གྱུར་
 རྣམས་མངོན་སུམ་དང་སློག་གྱུར་རྣམས་རྗེས་དཔག་དང་། ཤིན་ཏུ་སློག་གྱུར་ལས་རྒྱ་འབྲས་
 རྣམས་རྒྱལ་པའི་བཀའ་ལུང་ཚད་མ་རྣམས་ཀྱིས་གཞལ་དགོས་པ་འདི་རིགས་པས་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་
 གསུང་བ་ལྟར་ན་རིགས་པ་ལ་བྱ་བྱེད་ལྟོས་པ་ཆོས་ཉིད་འཐད་སྐབ་ཀྱི་རིགས་པ་བཞི་ལས་ཕྱི་མ་
 ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་དཔུལ་བའི་འགོ་བ་རྣམས་སྤོན་གྱི་ས་པ་ཡིན་པས་རྒྱ་ལས་གསོག་པ་དང་།
 དེའི་འབྲས་བུ་ཡང་རིམ་གྱིས་མྱོང་ན་ནམ་ཡང་དེ་ལས་ཐར་བའི་སྐབས་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་
 སྤྱིར་འདྲི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡིན་མ་ཤེས་པས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་དབྱད་པར་ལྟ།

(3) དལ་འཕྱོར་ཐོབ་དུས་དགེ་བ་ལ་འབད་དགོས་པ།

གསུམ་པ་ནི། དམ་པའི་ཆོས་བསྐྱབས་ན་འགྲུབ་རུང་བ་རྟེན་པར་དཀའ་ཞིང་རྟེན་ན་དོན་ཆེན་འདྲི་
 འདྲའི་དལ་བ་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་འདི་འདྲ་བ་རྟེན་དེ་ཆོས་དང་སྤྱི་མ་བཟང་པོ་ལ་འཕྲད་པར་གྱུར་
 བས་བདག་གིས་རབ་ཆེ་འདིར་གཏན་སྲིད་ཟེན་པ་དང་། འབྲིང་ཕྱི་མ་མི་ལུས་ཐོབ་ནས་བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔའི་རིགས་སད་ཐུབ་པ་དང་། ཐ་ན་འཆི་ཁར་འགྱོད་པ་མེད་པའི་དགེ་བ་ཅི་ལ་
 ཡང་གོམས་པར་མ་བྱས་པའམ་དགེ་བ་ཅི་ཡང་མི་བསྐྱབ་པར་འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཏུ་
 ཡོངས་མ་ལམ་ལ་མི་ཆེ་སྟོང་ཟད་བྱས་ན་རང་གིས་རང་བསྐྱེད་པ་འདྲི་ལས་བསྐྱེད་ན་བསྐྱེད་ཆབ་དེ་
 བས་ཆེ་བར་གྱུར་པ་གཞན་གཅིག་ཀྱང་མེད་དེ་རང་གིས་རང་ཕྱོངས་པར་བྱས་པ་འདྲི་ལས་སྤང་

དོར་ལ་གྱིན་ཏུ་སྒྲིངས་ཚབ་ཆེ་བར་གྱུར་པ་འདྲ་གཞན་འགའ་ཡང་མེད་དོ། །དེས་ན་ཡུལ་བསྐྱེད་
 བྱིན་མཁས་པས་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་། རིག་པ་ཅོལ་ཆུང་བས་སྒྲིངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་མི་གཏོང་
 བར་བག་ཡོད་བསྐྱེད་དེ་དམ་པའི་ཚོས་རྣམ་དག་ཞིག་བསྐྱབ་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་བདག་གིས་
 དལ་འཕྱོར་ཐོབ་དུས་དགེ་བ་མ་བསྐྱབས་ན་རང་གིས་རང་གི་ནུ་བསྐྱས་གིང་སྒྲིངས་ཚབ་ཆེས་ཆེ་
 བ་དེ་རྟོགས་པ་འཕམ་གྱིས་ནས་ཀྱང་སྒྲིག་སྐྱེད་ཆུས་རི་དྲགས་བསྐྱས་པ་བཞིན་དུ་འདོད་ཡོན་ལ་སྒྲིང་
 ཅིང་རྟོད་བཀྱར་སྟོན་གྲགས་སོགས་བསྐྱབ་པས་འབྲུལ་ཞིང་སྒྲིངས་པའི་དབང་དུ་གྱུར་པས་ད་དུང་
 རམ་བྱིས་ཀྱང་བདག་ལྟས་ཚོས་བསྐྱབ་མི་ལུས་སོ་སྟམ་པས་ཡིད་ཆད་ཅིང་སྐྱིད་ལྷགས་པ་སྟེ། རང་
 གི་ཚོས་སྐྱལ་རང་གིས་བཅད་དེ་ར་རིག་པ་རན་པས་སྒྲོབ་གཉེར་མི་ཤེས། ར་ཞེས་ཆེ་བས་སྒྲིང་
 རྗེས་མི་འོང་། ར་རྣམ་གཡང་ཆེ་བས་བཙོན་འགྲུས་མི་ལུས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་རང་གིས་རང་
 བརྟམས་ནས་མི་ཆེ་སྟོང་ཟད་བྱས་ནས་རང་གིས་རང་ལུང་བར་བྱས་ན། ཆེ་འདིའི་མཐར་མི་འཆི་
 བར་འགྱུར་བའི་དུས་ཀྱི་ཆོ། སྐྱེད་ཀའ་བ་འཇམ་འཁྱེད་གྱིང་དུ་སྐྱེས། ཐོབ་དཀའ་བ་དལ་འཕྱོར་
 གྱི་མི་ལུས་ཐོབ། མཇལ་དཀའ་བ་བླ་མ་དང་ཚོས་དང་མཇལ་བས་དམ་པའི་ཚོས་གིག་བསྐྱབས་
 ན་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ལ་བདག་གིས་མ་བསྐྱབས་པར་ར་རེ་འགྱོད་སྟམ་དུ་བྱང་སེན་རྗེས་ཀྱིས་
 བཀའ་ནས་སེམས་ལ་ལྟ་རན་ཆེན་པོ་ལྟར་བའམ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ་གི་འཕྲོས་ནས་ཀྱང་དཔུལ་
 བར་ལྟར་སྟེ། ཐ་མལ་ཅན་དན་དུས་མཐའ་དང་། །དཔུལ་མེ་རྣམས་ནི་བདུན་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
 པའི་དཔུལ་བའི་མེ་གི་ནུ་བ་བཟོད་པར་དཀའ་ཞེས་བཟོད་དཀའ་བས་དུས་ལྟན་རིང་དུ་བདག་གི་
 ལུས་ཀྱང་ད་ལྟ་ལས་གི་ནུ་གཞོན་གྱི་ཅན་ལ་བསྐྱེད་པའི་སྟག་བསྐྱེད་མྱོང་བར་གྱུར་པའི་ཆོ་ན།
 བདག་གིས་ཚོས་ཞིག་བསྐྱབས་ན་འདི་འདྲ་མྱོང་དོན་མེད་པས་ཚོས་ཞིག་མ་འགྲུབ་པོ་སྟམ་དུ་
 བསམས་ནས་སམ་དཔུལ་བསྐྱེད་རྣམས་ཀྱིས་ལས་འདི་ལྟ་བུ་བྱས་པས་སྟག་བསྐྱེད་འདི་མྱོང་བ་
 ཡིན་ནོ་ཟེར་བ་ན་ནང་སེམས་ལ་འགྱོད་པ་མི་བཟད་པ་མེ་རབ་དུ་འབར་བ་དང་འདྲ་བ་སྐྱེ་བས་

སེམས་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་གདུང་བ་དྲག་པོ་བཟོད་པར་དཀའ་བ་མྱོང་བར་འགྱུར་བར་གདོན་མི་ཟ་
 བ་སྟེ་ཐེ་ཚོམ་མེད་དོ། རྒྱ་དཔེ་གྲངས་གསུམ་གང་ལ་བསམ་ན་གིན་ཏུ་རྟེན་པར་དཀའ་བ་རྟེན་
 བས་པན་བདེ་སྐྱབ་པའི་གཞིའམ་ས་ཆ་དག་པའི་དམ་པའི་ཚོས་བསྐྱབ་ཆོག་པའི་དལ་འབྱོར་གྱི་
 ལུས་འདི་འདྲ་བ། རི་ཞིག་ལྟར་ཡུན་རིང་པོ་ནས་མ་རྟེན་པར་ད་རེས་བསོད་ནམས་ཀྱི་སྟེས་
 དབང་གིས་རྟེན་པར་གྱུར་ནས་བདག་རང་ཉིད་སྒྲིལ་ལྟལ་གྱི་དབང་དུ་མ་སོང་ཞིང་ཕན་གཞོད་རོ་
 ཤེས་པའི་སེམས་དང་ལྟན་བཞེན་དུ་སྒྲར་ཡང་ངམ་ཕྱིར་ཡང་སྟེག་པ་མི་དགོ་བ་བྱས་ཏེ་སྒར་སྟེས་
 པའི་གནས་དཔྱལ་བ་དེར་རང་གིས་རང་བྱིད་འགོ་ན་ཞེས་དཔྱལ་བ་ནས་འདིར་འོང་བ་ཡིན་པར་
 ཅིས་ཤེས་ན་དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོར་འགོ་ཆེ་བུ་གཞོན་ཅུའི་ཆེད་དུ་གཉེན་རྒྱམས་ལ་ཁ་ཆེམས་བཞག་
 བ་ལྟར་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་ཟུ་ངན་ལས་འདའ་ཁར་འཕགས་མཚོག་སྟུན་རས་གཟེགས་དང་
 འཇམ་པའི་དབྱངས་སོགས་ལ་བདག་ཉིད་ལ་ཅུང་ཟད་འབྲེལ་བ་སོགས་པ་ད་ལྟ་དཔྱལ་བ་ན་
 གནས་པའི་སེམས་ཅན་རྒྱམས་ནམ་ཞིག་དེ་ལས་ཐར་ཏེ་མི་ལུས་ཐོབ་པའི་ཆོ་དེ་རྒྱམས་ལ་བདག་
 གིས་བསྐྱེད་པ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་བསགས་པའི་ཚོས་ཀྱི་མཛོད་འདི་གཏོད་ཅིག་ཅེས་བཀའ་
 སྤྱལ་བ་འདིས་ཤེས་པས་ན་གནས་དེར་སྒྲར་རང་གིས་རང་འབྱིད་ཅིང་བརྟག་པར་བྱེད་ན། འགའ་
 ཞིག་གི་རིགས་སྟགས་ཀྱིས་མགོ་འཁོར་སྐྱབ་པས་མོངས་པར་བྱས་པ་བཞེན་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་ནམ།
 བདག་ལ་དེར་གི་སྐབས་འདིར་ཕན་གཞོད་རོ་ཤེས་པའི་སེམས་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཟད་དེ། ཀུན་
 མཁྱེན་ཆེན་པོས། བཤད་པས་མི་གོ་བསྟན་ཡང་མི་རྟོགས་པ། བདག་སྟོང་ལྷགས་ཀྱི་གར་བུ་
 ཆེན་པོའམ། རྫོག་པམས་བཞེན་སེམས་པ་མེད་པར་ཟད། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སེམས་མེད་
 པ་ཡིན་ནམ། ལེགས་པར་བརྟགས་ན་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་མོད་འོན་ཀྱང་རྒྱ་ཅིས་མོངས་
 ཤིང་འབྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཚུལ་བདག་གིས་ཀྱང་མ་ཤེས་ཏེ། བདག་གི་ལུས་ཀྱི་ཁོང་འདི་ན་ཚུལ་
 བྱིམས་བསྐྱེད་པ་དང་ཐོས་བསམ་བྱེད་པ་སོགས་དམ་པའི་ཚོས་ཤིག་བསྐྱབ་སྟམ་ཀྱང་རང་དབང་

མེད་པར་བསྐབ་ཏུ་མི་འཇུག་པས་མྱོངས་པར་བྱེད་པ་པོ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་ཅིག་ཡོད་ངེས་པས་ད་སྔ་
ངོས་མ་ཟིན་པས་འདི་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཞེས་ཡང་ཡང་བརྟགས་དགོས་སོ། །

3 སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་པ་ལ་བསམ་སྟེ་བག་ཡོད་པར་བྱ་བ།

གསུམ་པ་སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་པ་ལ་བསམ་སྟེ་བག་ཡོད་པར་བྱ་བ་ལ། ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་
དམིགས་བཤད་པ། ཉོན་མོངས་སྤང་བའི་དཀའ་སྤྱད་བཟོད་པ། ཉོན་མོངས་རི་ལྟར་སྤང་བའི་
རྩལ་བཤད་པ་གསུམ་ལས།

(1) ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་དམིགས་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བརྟགས་ཆོ་བདག་གི་ཁོང་ན་མོངས་པར་བྱེད་པ་པོ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ན་སྤྱད་པའི་པ་
མ་ཞེ་སྤང་དང་སྤྱེད་པ་འདོད་ཆགས་སོགས་ཁོང་ནས་གཏི་མུག་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་དག་
རྣམས་ཡོད་པ་ཡིན་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་པོ་དེ་རྣམས་ནི། མགོ་དང་རྒྱུ་ལག་ལ་སོགས་པའི་
གཟུགས་སྤྱུ་གྲུབ་པའི་དམག་གོ་ཅན་གོ་འཕུ་ཅན་མཚོན་ཆ་སྟོ་ཚོགས་ཐོགས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་མིན་
ལ། དཔའ་པོ་བརྩོན་འགྲུས་ཅན་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ་ལེ་ལོ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་ལ་བསྐྱེད་མཁས་
པས་མཛངས་པ་ཤེས་རབ་ཅན་ཞིག་ཀྱང་མིན་ཏེ་གཏི་མུག་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་ཡང་རྩི་ཞིག་
ལྟར་ཉོན་མོངས་དེ་དག་གིས་བླ་མ་དཔོན་པོ་སོགས་མཐོ་དམན་དྲག་ཞན་བདག་གཞན་ཐམས་
ཅད་བརྟན་གཡོག་བཞིན་དུ་རང་དབང་མེད་པར་བཀོལ་ཞིང་སྤྱུག་བསྐྱེད་པར་བྱས་པ་སྟེ། རི་ལྟར་
ན་རྟེན་བཀྱར་སྟོན་གྲགས་ལོངས་སྤྱོད་ཡོངས་ཚོལ་གྱིས་ཉོན་མི་དལ་མཚན་མི་གཉིད་པར་འདོད་
ཆགས་ཀྱི་གཡོག་དང་། རང་སྟོག་འདོར་བ་ལ་སོགས་པ་གང་ལའང་མི་འཇོམ་པར་ཞེ་སྤང་གི་
གཡོག་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཉོན་མོངས་པའི་བཀའ་གང་སྟུལ་བ་ཉིད་རང་དབང་མེད་པར་སྐྱབ་
དགོས་པས་བརྟན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་གྱིས་མནར་བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་འདྲའི་དག་པོ་དེ་ལ་
འདུག་པའི་གནས་ཁང་ཡང་གཞན་མེད་པར་བདག་གི་སེམས་ལྟ་ཁང་ལྟ་བུ་ལ་གནས་འགོན་ལྟར་

གནས་བཅས་བཞིན་དུ་པར་ལ་ཆགས་སྒར་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་གཡོག་ཅི་འདོད་ལྟར་
 དགའ་མགུར་བསྐྱབས་པར་བྱས་ཀྱང་སྤྱར་རྩུར་འཛམ་བག་མེད་པར་དགའ་མགུར་བདག་ལ་ཆེ་
 འདི་དང་ཕྱི་མ་ཀུན་ཏུ་གནོད་པ་སྣ་ཆོགས་བྱེད་པ་ཡི་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་བོ་དེ་ལ་འདྲ་མི་ཚྭ་བར་
 བཟོད་པ་ནི་བཟོད་པ་བསྒྲུབ་པའམ་བཟོད་པར་བྱ་བའི་གནས་མིན་པ་ལ་བཟོད་པར་བྱས་པ་འདི་
 བྱི་རྒྱལ་བ་སྤྱན་དང་བཅས་པས་སྤྱད་པའི་གནས་ཡིན་ནོ། །ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་བོ་འདི་ཡིས་
 གནོད་ཆབ་ཆེ་བ་ལ་བསམ་ན་གལ་ཏེ་ལྟ་ཡི་དབང་པོ་དང་ལྟ་མིན་གྱི་དབང་པོ་འཁོར་དང་བཅས་
 པ་ལ་སོགས་པ་འཛིག་རྟེན་ན་སྟོབས་ཆེ་བར་གྲགས་པ་རེ་རེས་ཀྱང་མི་སྟོང་སྤྲག་མང་པོ་གཞོམ་
 རུས་པ་དེ་རྣམས་མ་ལུས་པ་ཐམས་ཅད་བདག་ཁོ་ན་ལ་དགར་ལངས་ཀྱང་ཆེ་འདིའི་ལུས་དང་
 ལོངས་སྟོད་ལ་གནོད་པ་ཅམ་རུས་མོད་ཀྱི་དགྲ་བོ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བདག་དཔུལ་བ་མནར་མེད་
 པའི་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བའི་ནད་དུ་འབྱིད་ཅིང་འཇུག་པར་བྱེད་མི་རུས་ལ། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྒར་
 ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྟོབས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་དགྲ་བོ་འདིས་ནི། དཔུལ་བའི་
 མེ་གང་དང་འབྱད་ན་དངོས་པོ་གཞན་ལྟ་ཞོག་དཔག་ཆད་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད་པའི་རི་ཡི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་ཆེ་
 ཞིང་བརྗིད་པ་བརྟན་པའི་རི་རབ་ཀྱང་སྤྱད་ཅིག་གིས་ཐལ་བ་ཅམ་ཡང་ནི་མི་ལུས་པར་བསྐྱེད་པར་
 རུས་པ་ཡི་དཔུལ་བ་མནར་མེད་པའི་མེ་ནད་དེར་བདག་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ལ་གནོད་སེམས་
 སྐྱེས་པ་ལྟ་བུའི་རུས་སྤྱད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་འདོར་བར་བྱེད་པས་ན་དགྲ་དེ་དག་སྤང་དགོས་སོ། །
 གནོད་ཡུན་རིང་བ་ལ་བསམ་ན། བདག་གི་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་བོ་གང་ཡིན་པ་འདིས་རུས་
 རིང་པོ་ལ་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་གནོད་པ་བྱས་ཤིང་གཉེན་པོས་མ་བཅོམ་
 ན་ད་དུང་ཡང་འཁོར་བ་མཐའ་མེད་པའི་བར་དུ་འདི་ཕྱི་ཀུན་ཏུ་གནོད་པ་བྱེད་པ་ལྟར་ནོར་ལོངས་
 སྟོད་སོགས་འཕྲོག་པའི་དགྲ་བོ་གཞན་ཀུན་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་བོ་དེ་ལྟ་བུར་ཡུན་རིང་པོར་
 ཐུབ་པ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཉེན་པོ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །བརྟན་པར་

དགའ་བ་ལ་བསམ་ན་ཐ་མལ་གྱི་དག་གཞན་ལ་རྒྱ་ཐོར་ཟས་གོས་སོགས་ཅི་འདོད་བྱིན་ཏེ་ཡིད་
 དང་མཐུན་པར་རིམ་གྱོ་བསྐྱེད་ཅིང་བསྐྱེན་པར་བྱས་ན་ཚུར་ལན་དུ་དུས་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་དུ་པན་
 པ་དང་བདེ་བའི་ཐབས་པན་ཅི་ཐོགས་བྱེད་པ་ཡིན་ན། ཆགས་སྤང་མྱོངས་གསུམ་སོགས་ཉོན་
 མོངས་དག་པོ་རྣམས་ནི་ཉོན་མོངས་པས་ཅི་འདོད་ལྟ་བུས་བསྐྱེན་པར་བྱས་ན་པན་པ་དང་བདེ་བ་
 མི་བྱེད་པར་མ་ཟད་ཕྱིར་ཞིང་ཆེ་འདི་དང་ཕྱི་མར་སྤྲུག་བསྐྱེད་སྤྲུག་ཆོགས་ཀྱིས་གཞོད་པ་བྱེད་པས་
 ན་དེ་ལ་མི་བསྐྱེན་པར་སྤང་བར་བྱ་དགོས་སོ། །གོང་དུ་རི་རྒྱད་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུས་ལྟན་
 རིང་པོ་ཐོག་མཐའ་མེད་པར་རྒྱད་ཅིག་མ་ཙམ་དུ་ཡང་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་རྒྱུན་ཆགས་སུ་རྒྱ་མཚན་
 ཅི་ཡང་མེད་པར་དང་གིས་མའི་རང་བཞིན་ཆ་བ་བཞིན་དུ་དགར་གྱུར་པ་ཆེ་འདི་དང་ཕྱི་མའི་སྤྲུག་
 བསྐྱེད་སྤྲུག་ཆོགས་ཀྱིས་གཞོད་པའི་ཆོགས་རབ་དུ་འཕེལ་བའི་རྒྱ་གཅིག་ལྟ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་
 མོངས་པའི་དག་པོ་འདི་རྣམས་བདག་གི་སྙིང་ལྟ་ཁང་ལྟ་བུ་ལ་རེས་པར་གནས་འཆའ་བའམ་
 བཅས་ནས་འདུག་པ་དེའི་བཀའ་རབ་ཞིག་བསྐྱབས་ན་གཞོད་པ་རབ་ཞིག་དང་། འབྲིང་ཞིག་
 བསྐྱབས་ན་གཞོད་པ་འབྲིང་ཞིག་དང་། ཐ་མ་ཞིག་བསྐྱབས་ན་གཞོད་པའང་ཐ་མའམ་རྒྱང་དུ་
 ཞིག་བྱེད་ལ། གཏན་ནས་མ་བསྐྱབས་ན་གཞོད་པའང་གཏན་ནས་མི་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་དག་
 འདི་སྙིང་ལ་གནས་བཅས་ནས་ཡོད་ན། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་མེ་
 ཡི་འོབས་དང་དུག་སྤུལ་གྱི་གཟེབ་ལྟ་བུའི་འཁོར་བར་སྒྲག་པའམ་འཛིགས་པ་མེད་པར་འདི་ལ་
 བདག་དགའ་བར་གྱུར་པས་ལན་པ་ཡིན་པས་འཁོར་བ་ལ་ཆགས་ཤིང་དགའ་བར་ག་ལ་འགྱུར་
 ཏེ་འགྱུར་མི་རིགས་སོ། །དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མི་འདོད་
 བཞིན་དུ་སྙིང་རྗེའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་སྤངས་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་འཁོར་བ་ལ་
 དགའ་ཞིང་འདོད་ནས་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་འཁོར་བ་ལ་གནས་
 ནས་མི་ཐར་བར་འདོད་དགོས་ན་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་སེམས་ཅན་གྱི་འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མི་

བཟོད་པ་དེས་རང་ཡང་དེ་མི་བཟོད་པར་རང་གི་སྤྱག་བསྐྱལ་བྱུང་དུ་བསང་ནས་གཞན་དོན་དུ་
ལའོར་བ་མི་སྤོང་བ་ཡིན་ནོ་གསུངས། ཁམས་གསུམ་ལའོར་བའི་བཙོན་རེ་ནང་ནས་ཐར་དུ་མི་
འཇུག་པའི་བསྐྱེད་མ་བྱེད་ཅིང་དཔལ་བ་ཡང་སོས་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྤྱུང་སྤོག་གཅོད་པའི་
གསོད་བྱེད་ཀྱི་གཤེད་མར་སྤང་བར་གྱུར་པ་ཡི་ཉོན་མོངས་པ་འདི་དག་ནི། གལ་ཏེ་བདག་གི་
སྒྲོ་ལ་གནས་ཏེ་སྤང་དུ་མི་འདོད་པའི་ཆགས་པའི་དྲ་བ་ན་མི་འབྲལ་བར་བྱ་བྱ་འཛིན་གྱི་དྲ་བས་
བཟུང་བ་ལྟར་གནས་པར་གྱུར་ན་བདག་ལ་ཆེ་འདི་ཕྱི་ཀུན་དུ་བདེ་བ་ཡི་གོ་སྐབས་གཤམ་ཡོད་དེ་
མེད་པས་འདི་ཉིད་སྤོང་བ་ལ་འབད་བར་བྱའོ། །

(2) ཉོན་མོངས་སྤོང་བའི་དཀའ་སྤྱད་བཟོད་པ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཉོན་མོངས་ངོས་ཟེན་ཅིང་ཉེས་དམིགས་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་འོང་བས་སྤང་
དགོས་ལ་དེའང་དུས་དྲི་སྤྱད་བདག་གིས་དགྲ་ཉོན་མོངས་པ་འདི་དག་མགོ་ནོན་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་
པར་མངོན་སུམ་ཉིད་དེས་པར་མ་བཙོན་པའམ་མ་སྤང་བ་དེ་སྤྱད་དུ་བདག་གིས་ཉོན་མོངས་
པའི་གཉེན་པོ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་བསྐྱོམ་པའི་སྐབས་འདིར་བཙོན་འགྲུས་སྤོག་ལ་བབ་ཀྱང་
མི་འདོར་བར་འབད་བར་བྱ་ཞེས་དམ་བཙས་ནས་བཙོན་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་དེ་ཞིག་ཐ་མལ་
པའི་དགྲ་པོ་རྟ་ཞོར་སོགས་འཕྲོག་པས་གཞོད་བྱེད་རྒྱུ་དུ་ཙམ་ལ་ཡང་ཁྲོས་པར་གྱུར་པ་ཡི་དེ་
རྒྱལ་ཆེན་པོ་བདོ་སྟེ་ཤུགས་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པ་ན་མས་ཀྱིས་དགྲ་དེ་མ་བཙོན་གྱི་བར་དུ་ཐ་ན་གཉིད་
ཙམ་ཡང་མི་འོང་བ་ཙམ་གྱིས་བཙོན་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་ན་གཞོད་བྱེད་ཆེན་པོ་ཉོན་མོངས་པའི་
དགྲ་འཛོམས་པ་ལ་བཙོན་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་དགོས་པ་སྒྲོས་ཅི་དགོས་སོ་ཞེས་དཔེ་རྗེས་སུ་བསྟན་
པ་འདི་ལྷ་པོ་དངོས་པོའི་དཔེ་ཞེས་གསུངས། བདག་གིས་འབད་པས་གཞོམ་པར་མ་བྱས་ན་ཡང་
རང་བཞིན་གྱིས་ཡུལ་རིང་པོར་མི་སོགས་པར་འཆི་བར་འགྱུར་བས་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་
པའི་དགྲ་པོ་ཐ་མལ་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཞེས་སྤྱད་པའི་ཆོག་སྟེ་ཉམ་ཐག་ཅིང་སྤྱིང་རྗེ་བའི་གནས་སུ་

གྱུར་པའི་དག་པོ་འདི་དག་དང་གཡལ་དོར་ཕན་ཚུན་འགན་པའི་འཐབ་མོ་ལ་གྲལ་དུ་དངར་ནས་
དབྱང་བསྐྱེགས་པའི་ཚེ་ནན་ཏན་གྱིས་དག་པོ་དེ་གཞོམ་པར་འདོད་པ་ཡང་རང་ལ་མདའ་དང་
མདུང་དང་རལ་གྱི་ལ་སོགས་པའི་མཚོན་གྱིས་ཕོག་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་དག་པོ་ཡོད་པར་ཤེས་
ཀྱང་ཁྱད་དུ་བསྟན་ནས། དག་པོ་དེ་གསོད་པ་སོགས་དོན་དེ་མ་གྲུབ་ཀྱི་བར་དུ་ཕྱིར་སྤྲེགས་ཏེ་
ལོག་ནས་འབྱེད་ཞེས་བྲོས་པར་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ན་འབད་པས་སྤང་ཞིང་གཞོམ་པར་མ་བྱས་ན་
དུས་ཏྲག་ཏུ་ཆེ་འདི་ཕྱིར་སྤྲུག་བསྐྱེལ་སྤྲོ་ཚོགས་པ་ཀྱན་གྱི་རྒྱར་གྱུར་པ་མའི་རང་བཞིན་ཆ་བ་བཞིན་
དུ་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡང་མི་དགོས་པར་རང་བཞིན་གྱི་དགྲར་ངེས་པ་མཚོག་དམན་སུའི་རྒྱད་ལ་སྤྲེགས་ན་
བསྐྱེལ་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་འདི་དག་གཞོམ་པའམ་སྤང་པའི་དོན་དུ་བཙོན་འགྲུས་ཚོམ་
པ་བདག་ལ་དེད་གི་དུས་འདིར་གཉེན་པོ་ལ་འབད་པའི་ཆེད་དུ་ཁ་ཟས་མེད། ལག་ཁོར་མེད།
རྒྱབ་གོས་མེད། རྒྱུན་རན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་
གཞོད་པ་གང་གིས་ཀྱང་། སྤར་ངས་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་བརྟེན་ཀྱང་སྤང་མ་རྒྱས་སྤྲུམ་དུ་
སེམས་ཞུམ་ཞིང་ཡིད་ཆད་པ་དང་ད་རུང་ཡང་ངས་སྤངས་མི་རྒྱས་སོ་སྤྲུམ་པས་གཉེན་པོ་བརྟེན་པ་
ལ་མི་སྤྲོ་ཞིང་སྤྱིད་ལུགས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཉོན་མོངས་པའི་དག་པོ་འདི་མ་བྱལ་གྱི་བར་དུ་བཙོན་
པ་མི་འདོར་བར་ལྟ་སྤྲོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་ཏེ་ཡིད་ཆད་དང་སྤྱིད་ལུགས་བྱེད་མི་ཉན་ནོ། །གང་དང་
འཐབ་པ་དོན་ཆེན་པོ་མེད་པར་གཡལ་དུ་དགྲ་པོ་ཡིས་རང་གི་མགོ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་ལ་རལ་
གྱི་སོགས་གྱིས་སྤྲོ་ཡི་སྤྲོལ་ལམ་བྱལ་བའོད་པ་ཡང་རང་རང་གི་ལུས་ལ་རྒྱན་ཆ་དང་འདྲ་བར་སྤེལ་
ཞིང་མི་དཔའ་བོ་ཡིན་པའི་ཏྲགས་སུ་གཞན་ལ་ངོམ་པར་བྱེད་ན་རང་དང་གཞན་གྱི་དོན་ཆེན་པོ་
སངས་རྒྱུ་རྒྱལ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བསྐྱེལ་པ་རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་
བཙོན་འགྲུས་ཚོམ་པར་གྱུར་པ་བདག་ལ་གཉེན་པོ་ལ་འབད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་གང་བྱུང་ཡང་ཅི་
ཡི་ཕྱིར་གཞོད་བྱེད་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་མ་ཟད་སྤྱིབ་པ་འདག་པ་ལ་སོགས་པས་ན་ཕན་འདོགས་

བྱེད་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཐ་ན་ཉ་པ་དང་གདོལ་པ་སྟེ་གན་པ་ཞིང་ལས་པ་ལ་སོགས་པས་རང་གི་འཚོ་
བ་ཙམ་ཞིག་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་བསྐྱབ་པའི་སེམས་པ་ལ་ཡང་ཉིན་མི་དལ་མཚན་མི་གཉིད་པར་
རྟེན་ཐོག་རྟོག་ལ་ཟད་ལག་ཁྲག་གིང་ལ་ཟད་དེ་གཏང་བ་དང་ཚ་བ་དང་ཆར་དང་རྒྱུང་ལ་སོགས་པའི་
སྐྱུག་བསྐྱལ་གྱི་གཞོན་པ་བྱེད་དུ་བསང་ནས་བཟོད་པར་བྱེད་དགོས་ན། འགྲོ་བ་རྣམས་གནས་
སྐབས་བདེ་འགྲོ་དང་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱུ་གྱི་གོ་འཕང་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་བདག་
ལྷ་བུའི་ལམ་གྱི་དཀའ་སྤྱད་གྱི་གཞོན་པ་ཅིས་མི་བཟོད་དེ་ངེས་པར་བཟོད་དགོས་སོ། །སྤར་སེམས་
བསྐྱེད་པའི་དུས་སུ་ཕྱོགས་བརྩུ་ན་གནས་པ་ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པར་བྱབ་པའི་འགྲོ་བ་
སེམས་ཅན་མ་ལུས་པ་རྣམས་མ་བསྐྱལ་བ་རྣམས་བསྐྱལ་བ་དང་། མ་གྲོལ་བ་རྣམས་གྲོལ་བ་
དང་། དབུགས་མ་ལྷུང་བ་རྣམས་དབུགས་དལུང་བ་དང་། ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་མ་འདས་པ་
རྣམས་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་བསྐྱེད་པར་བགྱིའོ་ཞེས་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱིབ་
པ་མཐའ་དག་ལས་བསྐྱལ་བར་བྱའོ་ཞེས་དམ་བཅས་པའི་དུས་གང་གི་ཚེ་བདག་རང་ཉིད་ཀྱང་།
ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ལས་ཐུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མ་གྲོལ་བར་གནས་ན། བདག་
རང་གི་རྒྱས་པའི་ཚོད་ཀྱང་མི་ཤེས་པར་དེ་ལྟར་བབ་ཅོལ་དུ་སྒྲུབ་པ་འདི་ནི་ལྟར་ན་སྦྱོན་པ་མིན་ཏེ་
སྦྱོན་པ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ་རང་ཉིད་བཅིངས་པ་དང་རྒྱུ་ལས་མ་གྲོལ་བ་བཞིན་དུ་གཞན་དེ་ལས་
དགྲོལ་བར་ཁས་སྒྲུང་བ་བཞིན་ནོ། །གང་ཁས་སྒྲུང་བ་ལྟར་སྒྲུབ་དགོས་པ་དེ་ལྟས་ཏེ་དེ་ཞེས་པ་
ངེས་བཟུང་དང་ལྟས་ཞེས་པ་མཚུངས་པ་གསལ་བྱེད་གྱི་སྒྲུབ་ནས་རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟ་བུས་ན་ཉོན་
མོངས་པའི་དག་པོ་མ་ལུས་པ་གཞོན་པ་འཕྲུ་སྤང་བའི་དོན་དུ་གཉེན་པོ་བསྟེན་པ་ལ་ཉག་ཏུ་ཕྱིར་
མི་ལྟོག་པར་དམ་བཅས་ཏེ་བཙོན་པས་འབད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

(3) ཉོན་མོངས་ནི་ལྟར་སྤང་བའི་རྒྱལ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་ལ་དགར་བལྟས་ནས་ནི་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་གཉེན་པོ་རང་གང་

ལ་གོམས་འདྲིས་ཡོད་པ་འདྲི་ལ་བདག་གིས་ཞེན་པས་ནན་ཏན་དུ་བྱ་ཞིང་འདིས་བདག་ལ་ཐོག་
མ་མེད་པ་ནས་གཞོད་པ་བྱས་སོ་ཞེས་ཉོན་མོངས་པ་ལ་འཁོན་དུ་བཟུང་ནས་སྤང་གཉེན་གཉིས་
གཡུལ་སྤྱད་དེ་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཞེན་འཁོན་དུ་འཛིན་པ་འདི་ཡང་ཆགས་
སྤང་ཡིན་པས་སྤང་བར་བྱ་དགོས་སོ་སྒྲུམ་ན་གཉེན་པོ་ལ་ཞེན་ཅིང་སྤང་བྱ་ལ་འཁོན་དུ་འཛིན་པའི་
ནམ་པ་དེ་འདྲིའི་ཉོན་མོངས་པ་འདི་ནི་ལས་དང་པོ་བའི་གནས་སྐབས་སུ་ཉོན་མོངས་པ་འཛོམས་
བྱེད་ཡིན་པས་སྤང་བྱ་མ་གཏོགས་སོ་སྟེ་རེ་ཞིག་སྤང་བྱ་མིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་
པས་ནམ་ཞིག་ན་སྤང་དགོས་སོ། །དེས་ན་རང་རེ་རྒྱམས་གྱིས་དང་པོ་ཉིད་ནས་འདི་ལྟར་བདག་
ནི་མེས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསད་པར་གྱུར་ཏམ། བདག་གི་མགོ་བོ་རལ་གྱིས་བཅད་དེ་ས་ལ་ལྷུང་གུང་
སྒྲའི་སྟེ་སྟེ་ཞིང་ཉམས་ཉེས་ཆེན་པོ་ཅི་བྱུང་ཡང་དུས་ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་དེའི་དབང་དུ་སོང་ནས་ཆགས་
སྤང་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་བོ་འདི་ལ་འདྲུད་ཅིང་དེའི་དབང་དུ་འགོ་བར་གྱུར་པ་མི་
བྱའོ་ཞེས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་དམ་བཅའ་བྱེད་དགོས་སོ། །རང་གི་སྟོབས་གྱིས་ཐ་མལ་པའི་དགྲ་
བོ་གཞོད་བྱེད་རྒྱམས་རང་གི་ཡུལ་ནས་ཡུལ་གཞན་ཞིག་ཏུ་ལན་གཅིག་ཏུ་བསྐྱད་པའམ་སྤྱད་ཡང་
ནི། དག་བོ་དེ་ཉིད་ཡུལ་གཞན་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་དག་ཏུ་སོང་ནས་དེར་གནས་བཅས་ཤིང་
ཡོངས་སུ་བཟུང་ནས་བྲམ་པ་རྒྱན་མའི་དབྱང་མང་པོ་བསགས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོབས་དང་རྒྱས་
པ་བརྟན་པའམ་རྒྱས་ནས་དེ་ནས་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ལྷོག་ཅིང་རང་ལ་ལན་དུ་གཞོད་པ་བྱེད་དུ་
འོང་གི་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་ཡི་ཚུལ་ནི་ཐ་མལ་པའི་དག་དེ་དང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ་འཕགས་
པའི་ལམ་གྱིས་ལན་གཅིག་སྤངས་ཟིན་ནས་ཕྱིར་ལྷོག་ཏུ་མེད་དོ། །དེ་རི་ལྟར་སྤང་ན་ཆགས་
སོགས་ཉོན་མོངས་པ་རྒྱམས་ལ་བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་ན་གཞོམ་སྤྱོད་པས་སྤྱད་པའི་ཚིག་གིས་ཉོན་
མོངས་ཞེས་ངན་པ་ཐ་ཆད་རྒྱམས་ནི་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་
བལྟས་ནས་ཐུན་ཁུང་དུ་ཉི་མ་ཤར་བས་ཐུན་པ་བཞིན་དུ་སྤང་བར་བྱས་ཏེ། བདག་གི་ཡིད་ལྟ་

ཁང་ལྷ་བུ་ལས་ཕྱིར་བསལ་ནས་ཡུལ་གཞན་གང་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་ཏེ་འགྲོ་བའི་ཡུལ་མེད་ཅིང་།
ཡུལ་གཞན་གང་དུ་གནས་ནས་ལུས་པ་བརྟམ་ཏེ་སྤྲར་བདག་ལ་གནོད་པ་བྱ་བའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་དུ་
འོང་ཏེ་འོང་བ་མེད་དོ། །དེ་ན་སློ་ཤེས་རབ་ཞན་ཅིང་དམན་པ་བདག་ལ་སྤར་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་
བའི་དོན་དུ་བརྩོན་པ་མེད་པར་ཟད་ཀྱི་ཡོད་ན་ནི་དག་གཞན་པས་གཞོམ་པ་འཕམ་སྤང་སྤྲ་བ་ཡིན་ནོ།
ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་གིས་ཉོན་མོངས་པའི་རང་བཞིན་ལ་རི་ལྟར་ལྟ་ན། རང་རྒྱུད་ལ་ཆགས་སྤང་
སོགས་ནམ་སྐྱེས་ན་དེའི་དབང་དུ་མི་གཏོང་བར་འདི་ལྟར་བརྟགས་དགོས་ཏེ། ཆགས་སྤང་
སོགས་ཉོན་མོངས་རྣམས་ནི་ཕྱི་ཡུལ་དག་གཉེན་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གི་སྤྲེང་ན་མི་གནས་ཏེ་དེ་
དག་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་ན་དེ་དག་གང་ཟག་གཞན་སུས་མཐོང་ན་
བདག་ལྟར་ཆགས་སྤང་སོགས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་དགོས་ན་འང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དེ་ན་མེད་དོ། །ནང་
རང་གི་དབང་པོ་མིག་སོགས་དང་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་པ་ལ་གནས་པ་མིན་ཏེ་དབང་ཤེས་ཚོགས་པ་
ཡོད་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་ན་མཐོང་ཐོས་ལ་སོགས་པ་གང་དང་
གང་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་འང་ཆགས་སྤང་སོགས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་དགོས་ན་འང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ན་
མེད་དོ། །ཡུལ་དབང་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་འང་གནས་པ་མིན་ཏེ་ནམ་མཁའ་སྟོང་བ་ཡིན་པས་
གནས་པའི་ཡུལ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དེ་དག་ལས་གཞན་སེམས་ཅན་གཞན་རྣམས་ཀྱི་སྤྲེང་ངམ་
སྤོང་ཀྱི་ནང་སོགས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ན་འང་གནས་པ་འཕམ་ཡོད་པ་སྤྲིད་པ་མིན་ན། འོ་ན་
ཐོག་མེད་ནས་དགར་གྱུར་པའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ཡུལ་གང་ངམ་གང་ལ་གནས་ནས་བདག་
སོགས་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་འདི་ཕྱི་ཐམས་ཅད་དུ་གནོད་པ་རི་ལྟར་བྱེད་སྤྲུམ་ན། ཉོན་མོངས་པ་འདྲི་
ནི་བརྟགས་ཤིང་དབྱེད་ན་སྤང་ལ་རང་བཞིན་མ་གྱུབ་པར་དཔེར་ན་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ། སློང་རྩ་
སྤང་བ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚས་གསུམ་ཚང་བས་མེད་སྤང་སྤྲུམ་པ་དང་འདྲ་སྟེ། དག་གཉེན་ལ་
སོགས་པའི་རྒྱུན་ལས་སྐྱེས་པ། རང་གི་སློང་རྩ་སྤང་བ། རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་པ་དེ་ཡི་

ཕྱིར་ན་རང་གི་སྒྲིབ་ལ་ཉོན་མོངས་པ་སྤང་མི་རུས་སྒྲམ་པའི་འཛིགས་པ་སྤོངས་ལ་བྱི་ལ་དོ་འཕང་
བ་ལྟར་ཡུལ་གྱི་རྗེས་སུ་མི་འབྱང་བར་སེང་གོ་ལ་དོ་འཕང་བ་ལྟར་རང་གི་སེམས་ལ་ཆགས་སྤང་
སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་རྟོག་གང་སྐྱེས་པ་དེ་ཅེར་གྱིས་ངོས་བཟུང་སྟེ་དེ་ཉིད་དང་པོ་གང་ནས་
བྱུང་། ད་ལྟ་གང་དུ་གནས། མཐར་གང་དུ་འགོ་ཞེས་བྱུང་གནས་འགོ་གསུམ་ཚོལ་བ་སོགས་
ཀྱི་སྒྲོན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཙོན་པ་བསྐྱེད་ཅིང་
བསྐྱེན་ན་རང་བཞིན་མེད་པས་སྤང་སྤྱོད་པ་ལ་དེ་ལྟར་མི་བཙོན་པར་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་བདག་ལ་
དཔུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་རན་སོང་རྣམས་སུ་ཅི་སྟེ་སྟེ་སྟེ་གསུམ་གྱིས་གཞོད་པ་བྱེད་དུ་འཇུག་སྟེ་
མ་འཇུག་ཅེས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། འཕགས་པ་དགོན་མཚོག་བརྟེན་པ་ལས། མ་འོངས་
པའི་དུས་ན་དག་སྤོང་མངོན་པའི་ར་རྒྱལ་ཅན་བྱི་དོ་ལ་སྟེག་པ་དང་མཚུངས་པ་དག་འབྱུང་ངོ་། །
འོད་སྤང་རི་ལྟར་བྱི་དོ་ལ་སྟེག་པ་དང་མཚུངས་པ་དག་གང་ཞེན། བྱི་དོ་དེ་ཉིད་གྱིས་འཛིགས་
པ་ལས། དོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྟེགས་ཀྱི། དོ་དེ་སུས་འཕང་བ་ལ་མི་སྟེགས་སོ། །འོད་སྤང་འདི་
ལྟར་དག་སྤོང་དང་བཅས་ཟེ་ཁ་ཅིག་ག་ཟུགས་དང་། སྤྱང་དང་། དྲི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱ་
རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་སོ་སོར་རྟོག་པ་ལ་མངོན་པར་བཙོན་ཏེ། མི་རྟག་པ་དང་། བསྐྱེད་པ་དང་།
འཛིག་པའི་ཚོས་སུ་རྟོགས་ཀྱང་དེ་དག་གང་ལས་བྱུང་མི་ཤེས་པས། བྱོང་དང་། བྱོང་ཁྱེར་དང་
བྱོང་བདལ་དང་། སྤྱངས་དང་། ཡུལ་འཁོར་དང་རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྱང་དུ་སོང་ན་ཡང་། ག་ཟུགས་
དང་། སྤྱང་དང་། དྲི་དང་། རོ་དང་། རེག་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་གཞོད་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་
དག་དགོན་པར་གནས་པ་ལས་འཆི་བའི་དུས་བྱེད་པར་གྱུར་ན་ཡང་འཛིག་རྟེན་གྱི་སྒྲོམ་པ་ལ་
གནས་པ་དེ་དག་མཐོ་རིས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ་དེར་ཡང་དེ་དག་གི་འདོད་པའི་ཡོན་
ཏན་ལྟ་བོ་དག་གིས་གཞོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་གི་འཕྲོས་ནས་ཀྱང་རན་སོང་ལས་ཡོངས་སུ་
མི་གོ་ལ་བར་འགྱུར་ཏེ་གང་ཞེན། འདི་ལྟ་སྟེ། སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་དང་། དུད་འགྲའི་སྐྱེ་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚིག་འགྲེལ་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལུང་།

བག་མེད་པ། །འཆི་བའི་གནས་སུ་བྱུང་བས་བཀའ་སྒྲུལ་ཏེ། །དེ་བས་ཁྱོད་གྱིས་དག་ཚེས་སྟེལ་
སྤང་དུ། །གྲུས་པས་རྟག་ཏུ་བག་དང་ལྡན་པར་མཛོད། ཅེས་པས་སོ། །

༡ ལེའུའི་མཚན་སྟོན་པ།

ལེའུའི་མཚན་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། བག་ཡོད་བརྟན་པ་ཞེས་བྱ་
བ་སྟེ་ལེའུ་བཞི་པའོ། །

གཉིས། ལུས་སེམས་གྱི་གནས་སྐབས་ལ་ཡང་ཡང་བརྟགས་པ་ཤེས་བཞིན་གྱི་ལེའུ་
གཉིས་པ་ལུས་སེམས་གྱི་གནས་སྐབས་ལ་ཡང་ཡང་བརྟགས་པ་ཤེས་བཞིན་གྱི་ལེའུ་ལ་གཞུང་
དང་མཚན་ནོ། །

༡ གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ།

དང་པོ་བསྐྱབ་པ་བསྐྱང་བའི་ཆེད་དུ་སེམས་བསྐྱང་བ། སེམས་བསྐྱང་བའི་ཆེད་དུ་བྱན་ཤེས་བརྟེན་
ཚུལ། བྱན་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་སྒོ་སྦྱང་གི་སྨྱོད་པ་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ། བསྐྱབ་པ་ལུན་སུམ་
ཚོགས་པའི་ཡན་ལག་གཞན་བསྟན་པ་དང་བཞི་ལས།

༡ བསྐྱབ་པ་བསྐྱང་བའི་ཆེད་དུ་སེམས་བསྐྱང་བ།

དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་བཤད་གཉིས་ལས།

1 མདོར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་འདིར་ཤེས་པར་བྱ་བ་གལ་ཆེ་བ་བྱན་པའི་ངོ་བོ་ནི། སྤང་དོར་གྱི་གནས་མི་
བརྟེན་པ་དང་། ཤེས་བཞིན་གྱི་ངོ་བོ་ནི་རང་མང་པོའི་ནང་དམ་གཅིག་ལུས་འདུག་ཀྱང་ཅུང་སྟེ་
ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རང་གི་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྨྱོད་པར་ཡང་ཡང་བརྟགས་ཏེ་སྤང་དོར་ལ་ཤེས་བཞིན་
དུ་འཇུག་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་ཐོག་མར་རང་གིས་ཡང་དག་པའི་སྒྲ་མ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ཐོས་
པའི་སྒོ་ནས་སྤང་དོར་གྱི་གནས་ལ་སྐྱངས་ནས་མཁས་པར་བྱས་ཏེ་སྤང་དོར་ནམས་ལེགས་པར་

བྱ་ཤེས་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་དེ་མི་ཤེས་ན་ཅི་ཞིག་མི་བརྟེན་ཅིང་སྤང་དོར་བྱ་སྟེ། བསྐྱུང་བྱ་མི་ཤེས་
 བསྐྱུང་བར་སྒྲོམ་པར་མཛད། །ཞེས་པ་ལྟར། དེང་སང་དགེ་ལྡན་སྒྲོང་སྒྲོམ་ལྷན་དང་ཐུགས་པར་
 སྒྲོམ་པ་གཞན་དག་གིས་བཟང་པོར་བརྩི་བ་པལ་ཆེར་གྱིས་པམ་ལྷག་དང་རྩ་ལྷང་ཙམ་གང་ཡིན་
 རོ་མི་ཤེས་པ་མང་པོ་འདུག་པ་འདི་འདྲས་ཅི་ཡང་མི་འོང་ལ། དེས་ན་སྤང་དོར་གྱི་གནས་ལེགས་
 པར་ཤེས་ནས་མི་བརྟེན་ཅིང་རྩལ་བཞིན་བརྟགས་ནས་སྤང་དོར་ལ་སེམས་བསྐྱུང་བའི་སྒྲོ་ནས་
 འདུག་དགོས་ཏེ། བསྐྱུང་བལྟས་ལས། རང་གི་སྒྲོ་བ་དཔོན་རང་འདྲ་བར། །བདག་གི་བག་
 ཉལ་སྒྱུ་ཡིས་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གཞན་དག་གིས་རང་གི་སེམས་ཀྱི་རྟོག་བན་མི་ཤེས་
 པས་ལམ་དུ་འཛོག་པ་ལྟ་ཅི། ཐ་ན་ལུས་དག་གི་སྒྲོ་དྲན་ཅུང་ཟད་ཙམ་རེ་ཤེས་ནས་དེ་མ་ཁྱེད་
 ཅེས་བརྟེན་ན་ཁོང་ཁོ་བ་ལས་མེད་པར་ལམ་དུ་འཛོག་མི་རུས་པས་ན། རང་གི་སྒྲོ་གསུམ་རང་
 གིས་ལམ་དུ་བཞག་ནས་དན་པ་ཅི་བྱས་ཀྱང་ཁོང་ཁོ་བར་མི་འཇུག་པར་ལམ་དུ་ཡང་འཛོག་རུས་
 པའི་ཕྱིར། རང་གི་སྒྲོ་བ་དཔོན་རང་གིས་བྱས་ཏེ་དཔེར་ན་སེམས་རྟ་པོ་ལྟ་བུ་དང་། དཔེར་བ་
 ཐག་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཤེས་བཞིན་བྱ་ར་བའི་མི་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་སེམས་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་མ་བསྐྱུང་ན་
 བསྐྱུང་པ་བསྐྱུང་མི་རུས་པས་ན་ལམ་ལྷག་པའི་བསྐྱུང་བ་དེན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་ཡང་དག་པར་
 བསྐྱུང་བར་འདྲོད་པ་ཡིས། སེམས་རྣམ་གཤེད་གི་དབང་དུ་མི་གཏོང་བར་དྲན་པ་དང་ཤེས་
 བཞིན་གྱིས་རབ་ཏུ་བརྒྱུམས་ནས་རང་གི་སེམས་འདི་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བྱེན་ཅི་ལོག་ལས་བསྐྱུང་བ་
 ལ་འབད་པར་བྱ་སྟེ། རང་གི་སེམས་འདི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་ཉེན་མོངས་པ་ལས་བསྐྱུང་བར་མ་
 བྱས་ན་བསྐྱུང་བ་མི་ཉམས་པར་བསྐྱུང་བསམ་ཡང་བསྐྱུང་བར་ཡོང་ཡེ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 དེས་ན་སེམས་མ་བསྐྱུང་བར་རྒྱལ་པོ་སོགས་ལ་སྒྲག་ནས་རེ་ཞིག་ལུས་དག་པའོན་དུ་བཟུང་ནས་
 བསྐྱུང་སྒྲོམ་ཁྱེད་ཁྱེད་སོང་བ་ཙམ་གྱིས་མཐར་མི་འབྱོལ་བས་སེམས་འདི་བསྐྱུང་བ་གལ་ཆེན། །

2 རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། གནོད་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་ལས་བྱུང་ཚུལ། དགེ་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ལས་
བྱུང་ཚུལ། དེས་ན་དེས་པར་སེམས་བསྐྱུང་དགོས་པར་གདམས་པ་དང་གསུམ་ལས།

(1) གནོད་པ་ཐམས་ཅད་སེམས་ལས་བྱུང་ཚུལ།

དང་པོ་ནི་རང་གི་སེམས་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཆེ་འདི་སྨོན་སོང་གི་བག་ཆགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དབྱེད། མ་འོངས་
པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མདུན་བསུམ། ད་ལྟའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྒྱུ་ཡུལ་དུ་བཏང་ནས་ཁ་ཡན་
བྱུང་རྒྱལ་དུ་ཡན་པར་བཏང་བས་ལས་ངན་པ་བསགས་ཏེ། ཆོ་ཕྱི་མ་ལ་དཔུལ་བ་མནར་མེད་པ་
ལ་སོགས་པར་བཙོ་བསྟེག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུག་བསྐུལ་གྱི་གནོད་པ་དྲག་པོ་བྱེད་པ་ལྟར་རྒྱ་གར་
ན་གཡུལ་ངོར་སྨྱོད་པའི་སྒྲིབ་ཆེན་འདུལ་སྨྱོད་གིས་མ་སྤུལ་བ་ཆང་གིས་སྦྱོས་པར་བྱས་པ་དག་ལ་
ཐད་པ་ཡིས་དག་པོའི་གོང་ཁྱེར་བརྒྱགས་པའི་གནོད་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་ན་ཡང་མི་ཡུལ་འདྲི་ན་དཔུལ་
བ་མནར་མེད་ལ་སོགས་པ་དྲེ་འདྲའི་གནོད་པ་ཆེན་པོ་མི་བྱེད་པས་སེམས་བསྐྱུང་བ་ལ་འབད་
པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་ཀྱིས་སྒྲིབ་དོར་གྱི་གནས་མི་བརྟེན་པའི་དྲན་
པའི་ཐུག་པ་ཡིས་སེམས་གྱི་སྒྲིབ་པ་འདོད་པས་སྦྱོས་པ་འདི་སྨོན་སོང་གི་རྗེས་མི་དབྱེད་མ་འོངས་
པའི་མདུན་མི་བསུ། ད་ལྟའི་རིག་པ་རྒྱུ་ཡུལ་དུ་མི་གཏོང་བར་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་སྨོང་
པོ་ལ་དུམ་པོར་བཏུགས་ན་ཆོ་འདི་ཕྱིའི་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར་གྱིང་རང་གཞན་
ལ་ཕན་པའི་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་ལྷག་དུ་གཏད་པ་བཞིན་དུ་འོང་བར་འགྱུར་བས་དཀའ་ཆོགས་
མེད་པར་འགྱུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཆོ་འདི་ཕྱིའི་འཛིགས་པ་གང་ཞེན་ཆོ་འདིའི་འཛིགས་པ་སྐྱུག་
དུང་མེད་གེ་དང་སྒྲིབ་ཆེན་དང་བྱེད་དང་སྒྲུལ་དུང་ཆོམ་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་དགེ་རྣམས་ཐུམས་
ཅད་དུང་ཆོ་ཕྱི་མའི་འཛིགས་པ་སེམས་ཅན་དཔུལ་བའི་སྒྲིབ་མ་གཤིན་རྗེའི་སྦྱོས་སུ་འཛིགས་སུ་
རུང་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དྲང་། གཉིས་ཀར་འཛིགས་པ་ཕ་པོ་ལ་པོའི་མཐུས་ཐད་པའི་བྱེད་མ་
གདོན་ཐད་འདྲེ་ཐོད་གཏོང་དང་དྲེ་བཞིན་དུ་ཆོ་ལེན་ཅིང་མདངས་འཕྲོག་པའི་སྨིན་པོ་ལ་སོགས་

པའི་གཞོན་ཕྱེད་རྣམས་རང་གི་སེམས་འདྲི་གཅིག་ལྷ་དྲན་པས་བཟུང་སྟེ་དམ་པོར་བཏགས་པ་ཡིས།
 གཞོན་ཕྱེད་གདུག་པ་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཏགས་པར་བྱས་པ་དང་འདྲ་བར་འགྱུར་བས་རང་
 ལ་གཞོན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འཆད་འགྱུར་ལྟར་ལམ་དུ་འགོ་བལ་སོགས་པའི་ཆེ་དྲན་གཤམ་དང་
 ལྷན་པའི་སྒོ་ནས་མདུན་དང་རྒྱབ་སོགས་སུ་བཏགས་ཏེ་སོང་ན་སྟག་སོགས་དང་འབྲུང་པར་མི་
 འགྱུར་བ་དང་། དྲན་གཤམ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ལ་འགོ་བའི་ལྷ་ལ་སོགས་པ་དཀར་ཕྱོགས་སྦྱོང་བ་
 རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱངས་ཤིང་བསྐྱབ་པར་འགྱུར་བས་སྟག་སོགས་དང་མི་ཐུག་པ་དང་། གལ་ཏེ་
 ཐུག་ཀྱང་ཨོ་རྒྱན་ཆེན་པོར་གསོལ་བ་བཏབ་པས་གཞོན་པར་མ་རྟམ་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །
 རང་གི་སེམས་འདྲི་གཅིག་ལྷ་བྱམས་སྦྱིང་རྗེ་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་སེམས་སམ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བརྟུལ་
 བ་ན་ཆེ་འདི་ཕྱིའི་འཛིགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཐུལ་པ་དང་འདྲ་བར་འགྱུར་ཞིང་གཞོན་པ་མི་
 ཕྱེད་དེ། རིམ་པར་རྒྱལ་སྐས་སོགས་མེད་ཀྱི་མདུན་དུ་ལུག་དང་སྦྱང་ཁུ་པན་རྩན་བཅེ་བའི་ཅེད་མོ་
 ཕྱེད་པ་དང་རྒྱ་གར་གྱི་གྲུབ་ཆེན་སེང་རྟ་ལ་སོགས་པས་སེང་གེ་ལ་དུག་སྦྱུལ་གྱིས་གྲོ་གོང་སོགས་
 བྱས་ཏེ་བཞོན་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེའི་སྦྱབ་ཕྱེད་ལུང་གིས་སྦྱབ་པ་འདྲི་ལྟར་ཆེ་འདི་ཕྱིའི་
 འཛིགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དང་ལུས་དང་སེམས་ཀྱི་སྟག་བསྐལ་དབག་ཏུ་མེད་པ་ཡང་། རང་
 གི་སེམས་རྣམ་གཡང་འབྱུལ་བའི་དབང་དུ་སོང་སྟེ་སྟག་པ་མི་དགེ་བ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་ཡང་དག་པ་སྟེ་བདེན་པ་ཉག་གཅིག་གསྐྱངས་པ་རྩན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་
 ཏེ། དཀོན་མཆོག་སྒྲིན་ལས་སེམས་ཉིད་དབང་དུ་གྱུར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་དབང་དུ་འགྱུར་རོ། །
 ཞེས་དང་། དྲན་པ་ཉར་བཞག་ལས། སེམས་ནི་དག་དང་དག་ཆེན་ཏེ། སེམས་ལས་གཞན་
 པའི་དག་མེད་དོ། །རྒྱབ་ཤིང་རང་གིས་རང་བསྐྱེད་ལྟར། སེམས་ནི་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱེད།
 ཅས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །རིགས་པས་སྦྱབ་ཕྱེད་ནི། སེམས་ཅན་དཔུལ་བའི་མཚན་ཆ་གཅིང་
 ཕྱེད་ཀྱི་རལ་གྱི་དང་སོག་ལེ་རལ་གྱི་ལོ་མའི་ནགས་ཆལ་ལ་སོགས་པ་དང་། འཐག་ཕྱེད་ཀྱི་གཏུན་

ལ་སོགས་པ་དེ་རྣམས་བྱེད་པོ་སྤྱི་ཞིག་གིས་ནི་གང་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆེད་དུ་བྱས་ཏེ་བྱེད་
པ་པོ་གཞན་སྤྱི་ཡང་མེད་དོ། །ལྷགས་བསྟེན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ས་གནས་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བ་
ཡང་སྤྱི་ཡིས་གང་གི་ཆེད་དུ་བྱས་ཏེ་བྱེད་པ་པོ་གཞན་མེད་ཅིང་ཤལ་མ་རིའི་སྤོང་པོའི་སྤོང་འོག་ཏུ་
སྤར་རང་གང་ལ་ཆགས་ཤིང་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་མོ་ཡི་ཆོགས་ཀྱིས་འབོད་པའི་སྤྱང་བ་དེ་དག་
བྱེད་པ་པོ་གཞན་ཅི་ལས་བྱུང་སྟེ་གཞན་གང་ལས་ཀྱང་མ་བྱུང་ངོ་། །དེས་ན་དེ་དང་དེ་འདྲ་བ་ཡི་
འཛིགས་པའི་གཞོད་བྱེད་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། རང་གི་སྤིག་པ་མི་དགེ་བའི་སེམས་གོམས་
པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་བཙུགས་པའི་ལྷན་འདས་སྤྱད་པས་མདོ་ལས་གསུངས་ཏེ།
འགྲོ་བ་རྣམ་འབྱེད་གྱི་མདོ་ལས། ལྷགས་ཀྱི་ས་གནས་འབར་ཞིང་ཆ། །འབར་བའི་མེ་ལྷེས་ཀྱན་
ནས་བྱུང་། ལྷགས་ཀྱི་སོག་ལོ་རྩོད་པོ་ཡིས། །ལྷས་གཅིག་ཆ་ཤས་བརྒྱར་གཤགས་པ། །ལྷས་
ངག་ཡིད་གྱི་སྤིག་པ་ཅན། །རྣམས་ཀྱི་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དེ་
ལྟར་འཛིག་རྟེན་གསུམ་པོ་སྟེ་འདོད་ཁམས་གཟུགས་ཁམས་གཟུགས་མེད་གྱི་ཁམས་གསུམ་མམ་
ས་འོག་ས་སྟངས་སྒྲེ་གསུམ་ན་རང་སེམས་འབྱུང་བའི་དབང་ལས་མ་བྱུང་བའི་འཛིགས་པ་
གཞན་འགའ་ཡང་མེད་པས་ན་རང་གི་སེམས་ཉིད་རྣམ་གཡེང་འབྱུང་བའི་དབང་དུ་མི་གཏོང་བར་
ལེགས་པར་བསྐྱང་ན་ཆོའདི་ཕྱིའི་གཞོད་པ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར་ངོ་། །

(2) དགེ་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ལས་བྱུང་ཆུལ།

གཉིས་པ་ནི། སྦྱོན་པ་ཡང་ནང་སེམས་ཀྱི་སྟངས་ན་ཡོད་དེ་གལ་ཏེ་རྫས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཆེན་པོ་བྱིན་
ནས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པའི་དབུལ་བ་མཐའ་དག་པོར་པས་ཏེ་བསལ་ནས་སྤྱང་པོ་གཅིག་ཙམ་ཡང་
མེད་པར་བྱས་པ་ཉིད་སྦྱོན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ཡིན་ན་དེང་སང་ངམ་དྲ་རྒྱུད་འགྲོ་བ་བརྒྱན་
བའམ་སྤྱང་པོ་མང་པོ་འདི་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་གྱུར་ན་སྦྱོན་གྱི་སྦྱོབ་པ་སངས་རྒྱས་བཙུགས་པའི་ལྷན་
འདས་རྣམས་རྟེན་ལྟར་ན་སྦྱོན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་ཏེ་མ་བྱིན་པར་འགྱུར་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་

ན་ཅི་ཞེན་རང་ལ་ལུས་ལོངས་སྤྱོད་ཅི་ཡོད་ཀྱི་དངོས་པོའམ་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་ཆེ་འདིའི་ལན་
 དང་ཕྱི་མར་ནམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་ལུ་ལ་རེ་བ་མེད་པར་འབྲས་ལུ་བཅས་ཏེ་སྒྲིན་ཡུལ་ཀྱང་སྒྲེ་བོ་མཐོ་
 དམན་ལྷག་དཔལ་ཀུན་ལ་སེར་སྒྲ་དང་ཆགས་སེམས་ཀྱིས་གཏོང་མི་ཐུབ་པ་མེད་པས་གཏོང་
 སེམས་སམ་གཏོང་སེམས་གོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ།
 གློ་གོས་མི་ཟད་པ་ལས། སྒྲིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གང་ཞེན་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་འབྲས་ལུ་
 དང་བཅས་ཏེ་གཞན་ལ་གཏོང་བའི་སེམས་པའོ། །ཞེས་སོ། །ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་འཛེར་
 གསུམ་དུ་མི་རྟོག་པས་ཟིན་པ་ལ་བྱ་ཞིང་འོག་མ་ལའང་འགྲོའོ། །དེ་ལྟས་སམ་དེ་ལྟ་བས་ན་སྒྲིན་
 པ་དེ་ནི་སྒྲིན་རྒྱུའི་དངོས་པོ་ཆེ་རྒྱང་ལ་མི་སྟོས་པར་རང་གི་སེམས་ཀྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་གང་ལ་ཡང་
 གཏོང་མི་ཐུབ་པའི་ཆགས་སེམས་མེད་པའི་གཏོང་སེམས་དེ་སྒྲིན་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ན་སེམས་ལས་
 བྱུང་བ་ཉིད་དོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་སེམས་ལས་བྱུང་སྟེ་སྟོག་གཅོད་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན་ཉལ་སྟོགས་
 པ་ཡི་སེམས་ཅན་ནམས་ཡུལ་གང་ཞེས་ཏུ་དེ་དག་གཏན་ནས་གསོད་པར་མི་འགྱུར་བར་བསྐྱུད་
 པའམ་གཞན་གཅིག་གིས་མི་གསོད་པའི་གནས་ཞེས་ཏུ་འཛོག་ཐབས་མེད་པས་གཞན་དག་གིས་
 གསོད་དམ་མ་བསད་ཀྱང་རུང་སྟེ། རང་གི་སྟོག་ལ་བབ་ཀྱང་མི་གསོད་སྟམ་པའི་སྟོང་བའི་སེམས་
 ནི་ཡང་དག་པར་ཐོབ་པ་ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་པར་བཤད་དེ། མདོ་
 ལས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གང་ཞེན། གཞན་ལ་གཞོད་པ་སྟོང་བའི་སེམས་པའོ། །
 ཞེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་སྤྱད་མེད་སྟོགས་མེད་པར་བྱས་ནས་གཞོད་སྟམ་པ་བསྐྱུང་ཐབས་
 མེད་པས་རང་གིས་སེམས་སྤྱད་མེད་སྟོགས་ལ་ཆགས་པ་སྟོང་བའི་སྟོང་སེམས་ཉིད་ཡོད་ན་ཚུལ་
 ཁྲིམས་ཡིན་ལ་དེ་མེད་པར་ཉེས་པ་མ་བྱས་པ་ཙམ་ཚུལ་ཁྲིམས་མིན་ནོ། །དེས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་
 ཡང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །བཟོད་པ་ཡང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ་སེམས་ཅན་མི་
 བསྐྱུན་པའམ་མ་རུངས་པའི་གཞོད་བྱེད་ནི་ནམ་མཁུ་བཞིན་ཏེ་གང་དུ་སོང་ཡང་ནམ་མཁུ་

མེད་པའི་གནས་ཤིག་མེད་པ་བཞིན་དུ་གང་དུ་སོང་ཡང་གཞོན་པར་བྱེད་པའི་སེམས་ཅན་མེད་
 པའི་གནས་ཤིག་མེད་པས་ན་གཞོན་བྱེད་དེ་དག་མེད་པར་རམ་གཞོམ་གྱིས་ཡོད་ཡེ་མི་ལང་ཞེས་
 ཁོ་བའི་ཡུལ་མེད་པ་ཞིག་བྱེད་མི་རུས་པས་ན་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་དག་ཡོད་ཀྱང་ནང་རང་གི་སྒོ་བའི་
 སེམས་འདི་ཉིད་གཅིག་ཤུ་བཟོད་པ་བསྒོམ་པས་བཅོམ་པའམ་སྤངས་སྤྱད་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་དག་པོ་དེ་
 དག་ཐམས་ཅད་ཆོམ་པའམ་སྤྱབ་པ་དང་འདྲ་བར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་ཆེར་མ་ལ་སོགས་པའི་
 གཞོན་པ་བསྤངས་པའི་དོན་དུ་སྤྱི་ལྟོ་མེད་འདི་མཐའ་དག་གོས་ཞེས་གོ་བ་འཇམ་པོས་གཡོག་ཏུ་
 འདོད་ཀྱང་དེ་སྟེད་ཀྱི་གོ་བས་ག་ལ་ལང་སྟེ་མི་ལང་ལ། རང་གི་ལྟ་མཐོལ་ཅམ་གྱི་གོ་བས་ནི་
 རང་རང་གི་རྐྱེད་པ་གཡོགས་ན་སྟེད་ཐམས་ཅད་གོ་བས་གཡོགས་པ་དང་འདྲ་བའི་དོན་གྲུབ་
 པ་དེ་བཞིན་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞོན་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་མ་ལུས་པ་ཡང་བདག་གིས་མེད་པའམ་
 ཕྱིར་བསྐྱོག་པར་མི་ལང་གི་ཞེས་མི་སྤྱབ་ཀྱང་ནང་བདག་གི་སྒོ་བའི་སེམས་འདི་གཅིག་ཤུ་ཉིད་
 ཕྱིར་བསྐྱོག་པར་བྱའི་སྟེ་བྱ་དགོས་ཀྱི་གཞན་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཞོན་བྱེད་ཅམས་ཕྱིར་བསྐྱོག་གོ་ཅི་ཞིག་
 དགོས་ཏེ་མི་དགོས་སོ། །བཙོན་འགྱུས་ཀྱང་ནང་སེམས་ཀྱི་སྟེང་ན་ཡོད་དེ་བྱམས་པའམ་སྟེང་
 རྗེའི་སེམས་གསལ་བ་སྟེ་མོག་མོག་པོ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་མས་སུ་གཅིག་ཤུ་ལ་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་
 བསྐྱེད་ན་དེའི་འབྲས་སུ་གང་ཞིག་གཟུགས་ཁམས་སུ་ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་ལ་སོགས་པ་རུ་
 སྐྱེས་ནས་བདེ་བ་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མདོར།
 ལུ་ཆུང་འཆི་བར་མ་ལ་བརྟེན་བཞུགས་པོ་སྐྱེས་པ་དང་། ལུད་མེད་མ་ལུ་གཉིས་ཆུས་བྱིར་བ་ལ་ཐུན་
 ཚུན་བྱམས་པའི་སེམས་གསལ་པོ་གཅིག་བསྐྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཤི་འཕོས་པ་ན་དེའི་འབྲས་སུ་
 ཆངས་པའི་འཛིག་རྟེན་དུ་སྐྱེས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ལུས་དག་དང་བཅས་པའི་འབད་ཚུལ་ཆེན་
 པོས་དགོ་བ་གང་དང་གང་སྤྱབ་ན་དེའི་འབྲས་སུ་ཡང་རྒྱ་ལུས་དག་གི་སྒྲིབ་པ་ཞན་པས་འབྲས་སུ་
 ཆངས་པ་ལ་སོགས་པ་འཕྲོག་པ་དེ་ལྟ་བུ་མིན་ཏེ་སེམས་གཙུག་ཆེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ཡང་སྒྲོ་

སེམས་ལ་གསུངས་སོ། །འགྲེལ་ཚུལ་གཞན་མང་ངོ་། །བསམ་གཏན་ཡང་སྤྱིར་སེམས་ཀྱི་བསྐྱེད་
 པ་ཡིན་ཀྱང་བསམ་གཏན་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་གྲོགས་སམ་ཐབས་དག་གི་བརྒྱས་བརྗོད་དང་
 ཉི་ལུས་ཀྱི་ཁ་བས་མེད། རྒྱལ་གོས་མེད་ལ་སོགས་པའི་དཀའ་ཐུབ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཀུན་ལ་ཡུན་རིང་
 བའི་དུས་སྤུ་གོམས་ཤིང་སྤྱད་པར་བྱས་ཀྱང་། སེམས་ནི་འདོད་པའི་ཡུལ་སོགས་གཞན་ལ་
 གཡེང་བས་ཤིང་ཁ་གོག་ཕྱེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པས་བརྒྱས་བརྗོད་དང་དཀའ་ཐུབ་ལ་སོགས་པ་གང་
 བྱས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྷན་འདས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མདོར་སུམ་དུ་རིག་
 པའམ་མཐུན་པས་འདོད་པའི་དོན་གྲུབ་པ་མེད་པར་གསུངས་ཏེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་སྤྱད་པའི་མདོ་
 ལས། དག་སྤོང་དག་འདོད་པ་ལ་སེམས་གཡེང་བས་དཀའ་ཐུབ་དང་ཁ་ཉོན་ལ་སོགས་པ་ནི་
 འབྲས་བུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡུམ་ལས། སེམས་གཡེང་བས་ནི་བདག་གི་
 དོན་ཡང་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ན་གཞན་གྱི་དོན་ལྟ་ཅི་སྒྲིལ། དེའི་ཕྱིར་སེམས་གཡེང་བའི་གོ་
 རྒྱལ་ནི་འགའ་ཙམ་ཡང་དབྱེ་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱང་གང་ཟག་
 གང་གིས་ཤེས་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་ནམ་གཙོ་བོ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྤྱོད་ཞིང་
 བདག་མེད་པའི་འོད་གསལ་བ་འགོ་བ་ཀུན་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཀུན་གྱིས་ཤེས་ཤིང་རྟོགས་པ་མིན་པས་
 གསང་བ་སྟེ་བྱེ་རོལ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་ལ་གཟུགས་བརྟན་བཞིན་དུ་ཤར་
 ཞིང་སེམས་ཀྱིས་བྱས་པས་རང་གི་སེམས་ལས་མ་འདས་པས་སེམས་ཀྱི་རོལ་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་གཙོ་བོ་སེམས་འདི་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་ལ་དེའང་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་སམ་བྱུང་གནས་
 འགོ་གསུམ་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་སོགས་བརྟགས་པས་རང་གི་སེམས་སྐྱེ་འགགས་གནས་གསུམ་
 སོགས་སྒྲིལ་པ་དང་བུལ་བའི་སེམས་ཀྱི་གསང་སྤྱོད་ཞིང་བདག་མེད་པ་འདི་མ་ཤེས་ན། ཟུང་
 འདས་ཀྱི་བདེ་བ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ཅད་ནས་གཞོམ་
 པར་འདོད་ཀྱང་། དེ་དག་དོན་མེད་ཅིང་གྱི་ནར་ཏེ་སྤྱིང་བོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་འབྱུངས་པར་འགྱུར་བ་

ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཉན་རང་གིས་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་གསང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཙམ་རྟོགས་ཀྱང་ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པས་དེ་དག་ལའང་དེ་ཉིད་གསང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་སྤོང་པོ་བཀོད་
པར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ནི་རང་གི་སེམས་ལ་བརྟེན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་སོ། །

(3) དེས་ན་ངས་པར་སེམས་བསྐྱང་དགོས་པར་གདམས་པ།

གསུམ་པ་ནི། ཆོ་འདི་ཕྱིའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་གྱི་འཇིགས་པ་དང་དགེ་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་ལས་བྱུང་
བ་དེ་ལྟས་བདག་གི་སེམས་འདྲི་ནི་སྤྱང་དོར་གྱི་གནས་མི་བརྟེན་པའི་དྲན་པས་ལེགས་པར་
བཟུང་ཞིང་ལུས་སེམས་ལ་ཡང་ཡང་བརྟགས་པའི་ཤེས་བཞིན་གྱིས་ལེགས་པར་བསྐྱང་བར་བྱ་
དགོས་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་ཐམས་ཅད་དེའི་ནང་དུ་འདུས་པས་རང་གི་སེམས་འདྲི་བསྐྱང་བའི་ཐབས་
སུ་ངོ་ཆོསྟེལ་ཡོད་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་གོས་དཀར་ལྟ་བུ་ལོ་དང་རབ་བྱུང་དུར་སྤྲིག་གི་བརྟུ་ཞུགས་
མ་གཏོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་ངོ་ཆོསྟེལ་ཡོད་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱང་བའི་རྟེན་དུ་མི་འགྱུར་བར་གོས་
དཀར་པོ་ཁྱོན་པ་དང་སྒྲ་སྒྲིབ་པོར་བཅིང་བ་དང་། གོས་དུར་སྤྲིག་བགོ་བ་ལ་སོགས་པ་ངལ་བ་
འབྲས་བུ་མེད་པའི་བརྟུ་ཞུགས་འདྲ་མི་འདྲ་མང་པོས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །
སེམས་ཕྱི་རོལ་དུ་རྣམ་པར་གཡེང་བས་དྲན་ཤེས་མེད་པས་མ་གྲངས་པ་དང་རྒྱུད་སྟོམ་པས་བསྐྱམ་
པ་ཞིག་པའམ་གྲོལ་བའི་དམ་ཚིན་མང་པོའི་ཁྲོད་དུ་གནས་ན་རང་གིས་འབད་པས་བསྐྱིམས་ཏེ་
རང་གི་ལུས་སྐྱེ་ཉམས་སུ་དོགས་ནས་བསྐྱང་བ་ཡི་ཕྱིར་དུ་བག་ཡོད་པ་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་ཞེ་སྐྱར་སྒྲིབ་
པའི་ཁྲོད་སྒྲིབ་པོ་གདུག་རྒྱུབ་ཅན་དང་། འདོད་ཆགས་སྒྲིབ་པའི་གནས་སམ་ཁྲོད་བྱུང་མེད་ལ་སོགས་
པ་སྒྲིབ་པོ་རྣམས་པའི་ཁྲོད་ན་གནས་ཤིང་བསྐྱབ་པ་བསྐྱང་བར་འདོད་པས་ཀྱང་ཉམས་ན་སྐྱུག་བསྐྱེལ་
ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པའི་སེམས་ཀྱི་སྐྱེ་འདྲི་དུས་རྟག་དུ་བསྐྱང་བ་ལ་བག་ཡོད་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དཔེར་
ན་ལུས་ཀྱི་སྐྱེ་རྒྱུ་དང་འཕྲད་ན་ཉམས་ཏེ་ཟག་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་རང་གི་སེམས་འདྲི་ཡང་འདོད་

བ་དང་མི་འདོད་པའི་ཡུལ་དུ་ཟག་ནས་ཆགས་སྒྲུབ་པར་འགྱུར་བས་ན་དུས་དང་ནམ་པ་ཐམས་
 ཅད་དུ་ཆགས་སྒྲུབ་བའི་ཁྱོད་དུ་འདུག་མི་རུང་ངོ་། །དེའི་རྒྱུ་བ་བྱེད་རང་གི་ལུས་ཀྱི་མྱ་ཉམས་པ་
 ཡི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆུང་དུ་ཡིས་ཆེ་འདི་ཙམ་ལ་གཞོད་པས་སྤྲུག་པའང་མྱ་བསྐྱེད་བ་ཡི་ཆེད་དུ་བག་
 ཡོད་པར་བྱེད་ན། ཆེ་བྱི་མ་དཔུལ་བར་བསྐྱེད་འཛུམས་ཀྱི་རིས་བར་དུ་ལུས་འཛུམས་པ་ལ་
 སོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆེན་པོས་སྤྲུག་པ་དག་གིས་ད་ལྟ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་མྱ་ལྟ་བུ་འདི་བྱི་རོལ་
 དུ་ཟག་ཏུ་མི་འདུག་པར་དཔེ་ཤེས་ཀྱིས་ཅིས་མི་བསྐྱེད་མྱ་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །དུས་དང་ནམ་པ་
 ཐམས་ཅད་དུ་དཔེ་ཤེས་དང་ལྷན་པའི་སྒོ་ནས་རང་གི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོན་པ་འདི་འདས་རྒྱུ་
 དུ་གནས་པར་བྱེད་ན་ནེ་སྒྲུབ་བའི་ཡུལ་སྤྱི་བོ་གཏུག་པ་ཅན་དཔེ་ཤེས་པའི་ཁྱོད་ན་གནས་སམ་
 འདོད་ཆགས་སྤྱི་བའི་ཡུལ་བྱུང་མཛེས་མའི་ཁྱོད་ན་གནས་ཀྱང་རུང་སྟེ་རང་གི་བསྐྱེད་པའི་
 གནས་སྤྱི་བ་དེ་བསྐྱེད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་དམ་བཅའ་བརྟན་པ་སྤྱི་བྱིས་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་
 བའི་དགོས་པའམ་ཕན་ཡོན་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་དོ། །བདག་གི་ཉིད་པ་ཡོན་འབུལ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་
 བཀུར་སྟེ་བྱག་འཛུལ་གང་ན་སྤྱི་བས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལུས་སྟོག་གི་རྟེན་དང་འཕྲོ་བ་ཟས་གོས་
 ལ་སོགས་པ་མེད་ཅིང་མདོར་ན་གི་བར་གྱུར་ཀྱང་སྤྱི་བའི་དགོས་པ་གཞན་ལུས་དག་གི་དགོས་པ་གང་
 ཡང་ཉམས་པར་གྱུར་ཀྱང་སྤྱི་བའི་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་དུས་རྟག་ཏུ་དཔེ་ཤེས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རང་
 གི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བརྟེན་ཁྱེད་ཀྱི་དུས་ནམ་དུ་ཡང་ཉམས་པར་མི་བྱ་སྟེ་བྱ་མི་རུང་ངོ་། །

(༡) སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་དཔེ་ཤེས་བསྟེན་ཚུལ།

གཉིས་པ། སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་དཔེ་ཤེས་བསྟེན་ཚུལ་ལ། མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་
 གཉིས་ལས།

1 མདོར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། གོང་དུ་ངེས་ཤིང་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན་རང་གི་སེམས་འདི་བསྐྱེད་པར་འདོད་

པ་བདག་གི་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ལ་ནི་སྒྲ་དོར་གྱི་གནས་མི་བརྟེན་པའི་དྲན་པ་དང་ནི་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་སྟོད་པ་ལ་ལེགས་པར་བརྟགས་ནས་འཇུག་པའི་ཤེས་བཞིན་དག་སྒྲོ་ཐམས་ཅད་ནས་འབད་པས་སྒོག་ལ་བབ་ཀྱང་སྒྲུངས་ཤིག་ཅེས་ཞིབ་ཏུ་བདག་ནི་དེ་ལྟར་ངག་གིས་གསོལ་བ་འདེབས་ཤིང་ལག་ཐལ་མོ་སྟོར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རང་རེ་ལ་དད་པས་མ་ཡིན་གྱི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བས་ན་དེ་སྒྲ་གསུང་བ་ཡིན་ནོ། །

2 རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་ཉེས་དམིགས། དྲན་པ་བསྟན་ཐབས་དངོས་གཉིས་ལས།

(1) ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་ཉེས་དམིགས།

དང་པོ་ནི། དབེར་ན་རྒྱུད་མཁྲིས་བད་ཀན་ལ་སོགས་པའི་ནད་གྱིས་བཏབ་ཅིང་དགྲུགས་པའི་མི་དག་ལང་ཆོ་དར་ལ་བབ་ཅིང་རྣམ་ཤིག་བཀྱ་བར་གྱུར་ཀྱང་ནི་འགོ་འདུག་སྒྲ་བརྟེན་ལ་སོགས་པའི་ལས་རྣམས་ཀྱན་ལ་མཐུ་མེད་ཅིང་མི་རྣམས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྒོ་གསལ་ཞིང་ཤིག་པོ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ཀྱང་དྲན་ཤེས་མེད་པས་སེམས་རྣམ་པར་གཡེངས་ཤིང་སྒྲ་དོར་ལ་སྒྲོངས་པས་རང་གི་སེམས་དགྲུགས་པར་གྱུར་པ་དེས་སྒྲོང་སྒོག་ལ་སོགས་པ་དག་བའི་ལས་རྣམས་གང་བསྐྱབ་པ་ཀྱན་ལ་ཅི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་བྱེད་པའི་མཐུ་དང་རྣམ་པ་མེད་པར་གྱུར་པ་ཉིད་དོ། །ཤེས་བཞིན་མེད་ན་ཤེས་རབ་ཆུད་ཟ་བར་འགྱུར་ཏེ་འདི་ལྟར་ཤེས་བཞིན་མེད་པས་རྣམ་པར་གཡེང་བའི་སེམས་དང་ལྟན་པའི་སྒྲེས་བྱ་གང་ལ་སྒྲ་མ་ལས་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་དང་དེའི་དོན་ལ་ཚུལ་བཞིན་ཡང་ཡང་བརྟགས་ཤིང་དབྱད་པའི་བསམ་པའི་ཤེས་རབ་དང་དེ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་སྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཡང་དབེར་ན་སྒོ་དོལ་བའི་བྱམ་པའི་ནང་དུ་ཆུ་བྲགས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་ཟགས་ནས་མེད་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་དེའི་དྲན་པ་ཙམ་ལ་ནི་ཐོས་བསམ་བསྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་གསུམ་པོ་དེ་ཡུན་རིང་དུ་མི་གནས་པར་བརྟེན་པར་འགྱུར་ཏེ་ཤེས་བཞིན་མེད་

ན་དྲན་པ་ཁོ་ནས་དེ་དག་བསྐྱང་མི་བྱུང་བས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྩལ་ཁྲིམས་ཡང་རྒྱ་བར་འགྱུར་
 ཏེ། རང་ཉིད་གང་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་གནས་སྐྱང་དོར་ཡང་དག་པར་ཤེས་པའི་ཐོས་པ་དང་
 ལྟན་ཅིང་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་ཅན་ཡིན་པ་དང་ནི་སྐྱང་དོར་ལ་སྒྲོ་བའི་བརྩོན་པ་
 ལྟར་ལེན་པའི་གང་ཟག་དུ་མ་ཡང་སྐབས་འགའ་ཞིག་དུ་ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་སྒྲིན་རང་རྒྱུད་ལ་
 ཆགས་པས་རྩལ་ཁྲིམས་འཆལ་ཞིང་ལྟར་བའི་རྟོག་པའམ་དྲི་མ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །
 གང་ཟག་གང་ལ་ཤེས་བཞིན་མེད་པའི་སྒྲིན་གྱིས་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྐྱང་གཉིས་
 ཆོམ་པོ་ལྟ་བུ་དང་། ར་རྒྱལ་དང་ཡུག་དོག་སོགས་རྒྱན་མ་ལྟ་བུ་དག་བསྐྱང་མ་ལྟ་བུའི་སྐྱང་དོར་
 གྱི་གནས་མི་བརྟེན་པའི་དྲན་པ་ཉམས་པའི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བས་ཏེ་རྗེས་སུ་ཞུགས་ནས། ལྟར་
 རང་གི་བསོད་ནམས་དག་པའི་དངོས་པོ་དག་ནི་ཉེ་ཉེ་བར་བསགས་པ་ཀུན་གྱི་དཔེར་ན་རྒྱ་
 རྩམ་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱན་མ་དང་ཆོམ་པོས་འབྲེག་སྟེ་སྟོག་གཅོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་དག་
 པའི་ནོར་འབྲེག་ཅིང་བདེ་འགྲོའི་སྟོག་བཅད་དེ་རན་འགྲོར་འགྲོ་ཞིང་སྒྲུབ། །ཆགས་སྐྱང་ལ་སོགས་
 པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཆོམ་རྒྱན་ལྟ་བུའི་ཆོགས་འདྲི་ཡིས་ནི་དཔེར་ན་ཆོམ་རྒྱན་གྱིས་འགོན་པོ་ལྟ་བུ་
 ལ་སོགས་པ་ལ་དང་པོ་བྱུང་བམ་མི་བྱུང་བརྟགས་ནས་སྐྱགས་ལྟ་ཞིང་བྱུང་ན་ཉོན་མཚན་ནམ་
 དགའི་སྐབས་ཆོམ་པར་བྱེད་པ་ལྟར་ཡང་དང་ཡང་དུ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱགས་ལྟ་ཞིང་གཞོད་པའི་སྐབས་
 ཆོམ་པར་བྱེད་པ་སྟེ་ཆོམ་རྒྱན་དང་འདྲ་བར་བསྟན་ཏེ་ནམ་ཆགས་སྐྱང་སོགས་ཉོན་མོངས་པས་རང་
 རྒྱུད་ལ་སྐྱགས་རྟོན་པར་གྱུར་ནས་རྒྱུད་གཞི་པའི་ནོར་བསགས་པ་རྣམས་འབྲེག་པར་བྱེད་ཅིང་འབྲས་
 ལུ་བདེ་འགྲོའི་སྟོག་ཉིད་ཀྱང་འཛོམས་པར་བྱེད་དེ་བདེ་འགྲོའི་གོ་འཕང་མི་འཐོབ་པས་སོ། །

(2) དན་པ་བསྟན་ཐབས་དངོས།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟ་བུས་ན་སྐྱང་དོར་གྱི་གནས་མི་བརྟེན་པའི་དྲན་པ་འདི་ནི་རང་གི་
 ཡིད་ཀྱི་ཁང་པའི་སྒྲོ་ཁར་སྟེ་སེམས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཡུལ་དུ་འཇུག་པའི་སྒྲོར་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོམ་

རྒྱན་བསྐྱང་བའི་དོན་དུ་བཞག་ནས་དེ་ལས་ཕྱི་རོལ་ལམ་གྱི་དུ་སྟེ་གཞན་དུ་དུས་ནམ་ཡང་མི་
གཏོང་དོ་ཞེས་དོན་དུ་བྱ་བ་བརྟེན་ནས་རང་གི་སེམས་ཚོགས་ཀྱི་གི་ཡུལ་ལ་དུས་ནམ་དུ་གཡེང་
དུ་མི་འཇུག་པར་བསྐྱང་དགོས་ཞེས་སོ། །གལ་ཏེ་བྱ་བ་བརྟེན་པ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཡུལ་ཐོག་
དུ་གཡེང་སོང་ན་འདྲ་དེ་མ་ཐག་དུ་བདག་གིས་བྱ་བ་བརྟེན་པ་བརྟེན་པ་འཇུག་པས་སེམས་ཉོན་
མོངས་པའི་དབང་དུ་སོང་ནས་རྣམ་འགྲོའི་གཞོན་པ་འམ་སྟག་བསྐྱེད་དག་མྱོང་བར་འགྱུར་བའི་
ཉེས་དམིགས་རྣམས་བྱ་བ་བྱས་ཏེ་སྤར་ཡང་བྱ་བ་དེ་ཉི་ལུང་བཞག་སྟེ་བརྟེན་དགོས་སོ། །
ལས་དང་པོ་བ་བྱ་བ་བརྟེན་མི་ཐུབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱ་བ་བརྟེན་ཐུབ་ཐབས་སམ་སྐྱེས་པའི་རྒྱ་ནི་
བྱ་བ་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་སྒྲ་མ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་དང་ནི་འགྲོགས་པ་འམ་བརྟེན་པ་ལས་བྱ་
བ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས་ན་ཐོག་པ་གང་གིས་ལྷགས་ལ་སྒྲ་མ་ལ་འབྲལ་མེད་དུ་བརྟེན་དགོས་པར་
གསུངས་ལ། སྒྲ་མའམ་མཁན་པོས་ཀྱང་སྤང་དོར་གྱི་གནས་རྒྱལ་བཞིན་དུ་སྒྲོབ་མ་དེ་ལ་རྗེས་སུ་
བརྟན་ཅིང་སྒྲོབ་དགོས་པ་དང་། དེས་ཀྱང་བརྟན་པ་ལྟར་རང་གིས་སྤང་དོར་བཀའ་བཞིན་སྒྲུབ་
ཅིང་བདག་བསྐྱེད་པ་དང་འགལ་སོང་ན་སྒྲ་མའི་བཀའ་བཀྲོན་དང་ཉེས་དམིགས་ལ་འཇིགས་
བའམ་སྒྲག་པས་སྒྲལ་བ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་བསྐྱེད་པ་ལ་གྱས་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་བྱ་བ་བྱེད་
སྟེ་ཉིད་དུ་སྟེ་དཀའ་ཚེགས་མེད་པར་སྐྱེའོ། །གཞན་ཡང་སངས་རྒྱུ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་དག་དུས་ཀྱན་དུ་ཤེས་བྱ་གང་ལ་ཡང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པར་ལྡན་
པ་མི་མཁྱེན་པ་དང་མི་གཟིགས་པ་རྩེད་ཅན་ཡང་མེད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྱུན་སྒྲ་ན།
དུས་ཉག་དུ་རྒྱན་མི་འཁོད་པར་བདག་ནི་འཇུག་པའམ་གནས་སོ་ཞེས་བསམ་པར་བྱ་སྟེ་སངས་
རྒྱུ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་ལོང་བའི་དྲུང་ན་མིག་ལྡན་བཞིན་ཡོན་པས་བདག་གི་
ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་སྡོད་པ་རན་པ་ཆེ་ཆུང་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་ཅིང་ཐུགས་ཁེལ་
འགོ་བས་མི་རུང་དོ་ཞེས་དེ་ལྟར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་མི་བརྟེན་པར་བསམ་ནས་རང་དོས་ནས་ཉེས་

སྦྱོད་ལ་འཛེམས་པ་དོ་ཆོ་བ་དང་བསྐྱབ་པ་ལ་གྲུས་པ་དང་གཞན་ངོས་ནས་ཉེས་སྦྱོད་འཛེམས་པ་
ཁྲིལ་ཡོད་པས་འཛིགས་པ་དང་ལྷན་པ་དེ་བཞིན་དུ་མཐོས་ཏེ་གནས་པར་གྱིས་ཤིག་དེ་ལྟར་གནས་
པ་དེས་ནི་དྲན་པ་ཙམ་སྦྱེ་བར་མ་བཟད་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་སངས་རྒྱས་ཆོས་དགེ་འདུན་
གཏོང་བ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལྟ་སྟེ་རྒྱུ་དུག་ལས་སངས་རྒྱས་རྒྱུ་རྒྱུ་དུ་པ་འདྲ་གང་ཟག་དེ་ལ་
ཡང་དང་ཡང་དུ་འབྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་ཞིང་། དུས་གང་ཆོ་སྒྲུང་དོར་གྱི་གནས་མི་བརྟེན་
པའི་དྲན་པ་ཡིད་ཀྱི་ཁར་པའི་སྒོ་ཁར་བཞག་ནས་སེམས་ཉོན་མོངས་པའི་ཡུལ་དུ་འཇུག་པ་ནི་
བསྐྱར་བའི་དོན་དུ་དྲན་པ་ཉེ་བར་གནས་པར་གྱུར་པ་དེ་ཡི་ཆོ་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྦྱོད་པ་ལ་ཤེས་བཞིན་
དུ་འཇུག་པ་འདྲ་ངང་གིས་འོད་བར་འབྱུང་ཞིང་ལན་འགར་བརྟེན་པ་འཕམ་གཞན་དུ་སོང་བ་དག་
ཀྱང་སྐར་སྦྱེ་བའམ་སྦྱིར་འོད་བར་འབྱུང་རོ། །

(3) དྲན་ཤེས་དང་ལྷན་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོང་གི་སྦྱོད་པ་ལ་བསྐྱབ་རྒྱལ།

གསུམ་པ་དྲན་ཤེས་དང་ལྷན་པའི་སྒོ་ནས་སྦྱོང་གི་སྦྱོད་པ་ལ་བསྐྱབ་རྒྱལ་ལ། ཉེས་སྦྱོད་སྦྱོང་
པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས། དགེ་བཆོས་སྤྱད་གྱི་རྒྱལ་ཁྲིམས། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་གྱི་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་
གསུམ་ལས།

1 ཉེས་སྦྱོད་སྦྱོང་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས།

དང་པོ་ལ་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྦྱོད་པ་ཐམས་ཅད་དག་པར་བྱ་བ། བསྐྱབ་པ་མི་ཉམས་པར་བསྐྱར་བ་
དང་གཉིས་ལས།

(1) སྒོ་གསུམ་གྱི་སྦྱོད་པ་ཐམས་ཅད་དག་པར་བྱ་བ།

དང་པོ་ནི། དུས་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་དྲན་ཤེས་བཞེན་ཏེ་རྟེ་ཞིག་དང་པོར་རང་རྒྱུད་ལ་རྣམ་
རྟོག་གང་དང་གང་སྦྱེ་འོང་བ་ལ་བལྟས་ཏེ་འདྲི་འདྲི་སེམས་སམ་རྣམ་རྟོག་འདི་དགེ་བའམ་མི་
དགེ་བ་གང་ཡིན་ཞེས་བརྟགས་ཏེ་མི་དགེ་བའི་རྣམ་རྟོག་ཡིན་ན་འདྲི་ནི་ཆོ་འདི་བྱི་གཉིས་ཀར་

གཞོན་པར་བྱེད་པའི་སྤྱོད་དང་བཅས་པའི་ཞེས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེ་ཚེ་བདག་གིས་ལུས་ལས་
 སུ་མི་བྱ། དག་སྒྲ་བར་མི་བྱ། སེམས་ཏྲོག་ངན་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་དུ་མི་འཇུག་པར་གིང་སྤོང་
 ཆེན་པོ་རྒྱུད་གིས་མི་གཡོ་བ་བཞིན་དུ་རང་གི་སེམས་ལུལ་ཐོག་ཏུ་གོར་བའི་ཏྲོག་ངན་གྱི་དབང་དུ་
 མི་གཏོར་བར་ཟུངས་ཐུབ་པར་ནི་གནས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ་དཔེར་ན་གོང་སྤྱོད་ཕྱིས་དང་ལག་སྒྲ་
 གཏུན་བརྒྱུད་ཞེས་པ་ལྟར་རྣམ་ཏྲོག་ངན་པ་གང་སྤྱེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱར་འཛོམས་བྱེད་དགོས་སོ།།
 དུས་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རང་གི་མིག་གིས་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་དོན་རྣམ་འབྲས་སུ་མིན་
 པར་མིག་གཞན་དུ་གཡེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་པར་གཡེད་བར་བལྟ་བུ་ནི་དུས་རྣམ་ཡང་བདག་
 གིས་མི་བྱ་སྟེ་གཞན་གྱི་མཐོང་སར་ཚུལ་འཆོས་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་སྤང་དོར་རམ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
 དེས་པར་སེམས་པས་དུས་དྲག་ཏུ་ནི་མིག་ནི་ཅུང་ཟད་ཕྱེ་བ་སྒྲ་ཅེའམ་གཉའ་གིང་གང་ཙམ་དུ་
 ཐབ་སྟེ་བལྟ་བར་བྱ་དགོས་ལ་གཞན་དུ་སེམས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་སོགས་གང་སྤྱེས་ན་
 མིག་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་དེའི་རྣམ་འགྱུར་མིག་ལ་དོད་འོང་བས་ན་རྣམ་པར་གཡེད་བས་མིག་
 གིས་བལྟ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་གསུངས། འགྲོ་བའམ་འདུག་པ་ལ་སོགས་པ་གང་གི་ཚེ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
 བལྟ་བས་དུབ་པར་གྱུར་པ་ན་མིག་དང་སེམས་ངལ་གསའི་ཆེད་དུ་ནི་དྲན་ཤེས་དང་ལྡན་པས་
 རང་གི་སེམས་མ་ཡངས་བཞིན་དུ་དེས་འགའ་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་བལྟ་བར་བྱ་དགོས་སོ། །གལ་
 ཏེ་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་རང་གནས་སུ་མིག་ལམ་དུ་འོངས་ནས་སྤྱད་བར་གྱུར་ན་མིག་སྤང་སོགས་
 གྱིས་མི་བལྟ་བར་མིག་གཉའ་གིང་གང་ཙམ་དུ་ཐབ་སྟེ་ལེགས་པར་དེ་ལ་བལྟས་ནས་རྒྱ་གར་པས་
 འོངས་པ་ལེགས་ཞེས་པ་སོགས་ལུལ་ལུགས་དང་མཐུན་པའི་གཏམ་སྟན་པའི་ཚིག་དག་སྒྲ་བར་
 བརྗོད་ནས་མགུ་བར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་འཛིགས་བཅས་ཀྱི་ལམ་ལ་སོགས་པར་དག་སོགས་
 འཛིགས་པ་ཡོད་མེད་བརྟག་པའི་ཕྱིར་རང་གི་སེམས་མ་ཡངས་བཞིན་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་རིམ་
 པར་གར་ལ་སོགས་པར་ཕྱོགས་བཞིར་དལ་སྤེའི་བལྟ་བར་བྱ་བྱིང་བྱེད་པར་ལམ་དུ་ངལ་བསོ་

པའི་ཆོ་སོགས་སུ་གཞན་གྱི་མིག་སྒར་མི་མཛེས་པའི་མགོ་ཕྱིར་བསྐྱར་ཅེ་མཆོངས་ལ་སོགས་པས་
 རྟོན་བག་གི་སྒྱུད་པ་མ་ཡིན་པར་བག་པའ་སྟེ་ཞི་དུལ་གྱིས་ཁ་ནི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཤིང་བལྟས་ནས་རྒྱུ་
 གྱི་ཕྱོགས་སུ་ཡང་དག་རྒྱན་གཙན་གཟན་སོགས་འཛིགས་པ་ཡོད་མེད་ལ་ལེགས་པར་བལྟ་བར་
 བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་རང་གི་མདུན་དང་རྒྱུ་ཏུ་ལེགས་པར་འཛིགས་པ་ཡོད་མེད་བདག་སྟ་
 པར་བྱས་ནས་ཡུལ་གཞན་དུ་པར་འགྲོ་བའམ་ཡང་ན་རང་གི་གནས་སུ་ཚུར་འོང་བར་བྱ་སྟེ་དེ་
 ལྟར་ཕྱོགས་འདིས་མཆོན་ནས་གྲོང་དང་དགོན་པ་ཆོགས་གཤམ་སོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་ཟ་
 ཉལ་འགྲོ་འདུག་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རང་ངམ་གཞན་གྱི་དོན་ནམ་དགོས་པ་གང་དང་གང་
 ཆེ་བ་དེ་དང་དེ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་པས་བྱ་བ་དེ་ལ་འཇུག་ཅིང་སྦྱད་པར་
 བྱ་དགོས་སོ། །རང་གིས་གྲོང་ངམ་ཆོགས་གཤམ་ལམ་ཐུན་བཅད་པའི་ཆོ་ལ་སོགས་པར་བདག་
 གིས་ལུས་ཀྱིས་རྐང་བ་སྦྱིལ་གྲུང་དང་ལག་པ་མཉམ་བཞག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་སྤང་ཆོས་བདུན་
 ལྟ་བུ་འདི་ལྟར་གནས་པར་བྱའོ་ཞེས་བསམས་ནས་བྱ་བ་བསྟོགས་ནས་ཏེ་བྱ་བ་དེའི་འགོ་བརྩམས་
 པ་དེ་ནས་ནི་སྐབས་དང་སྐབས་སུ་རང་གི་ལུས་འདི་སྒར་ནི་ལྟར་བསྐྱད་པ་དེ་ལྟ་བུར་ད་ལྟ་གནས་
 པ་ཡིན་ནམ་མེད་ཞེས་ཤེས་བཞིན་གྱིས་ལུས་ལ་བདག་སྟ་ཤིང་བལྟ་བར་བྱ་དགོས་སོ། །སྤང་
 ཆེན་སྦྱོན་པ་བདག་སྟ་པ་ཤོར་སོང་ན་གཞོད་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པས་ན་མི་འཆོར་བར་དམ་པོར་བདག་སྟ་
 དགོས་པ་ལྟར་རང་གི་སེམས་ཆགས་སྤང་སོགས་ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་པ་སྤང་ཆེན་ཕྱོགས་པའམ་སྦྱོན་
 པ་ལྟ་བུ་འདི་ནི་ཕྱི་རོལ་ཆགས་སྤང་གི་ཡུལ་སོགས་ལ་གཡེང་སོང་ན་དཔུལ་བ་དང་ཡི་དྲགས་ལ་
 སོགས་པའི་ངན་སོང་གི་གཞོད་པ་བྱེད་པས་ན་རང་གི་སེམས་ཕྱི་རོལ་དུ་ཡེངས་སུ་མི་འཇུག་པར་
 དམ་པའི་ཆོས་འཆད་ཉན་སྒྲོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སེམས་པའི་ཀླ་བ་ཆེན་པོ་
 དང་འདྲ་བ་ལྟ་བུ་ཤེས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ནི་ལྟར་སྤང་ཆེན་བདག་སྟ་པ་གཞན་དུ་མི་འཆོར་བར་དེ་ལྟར་
 འབད་པ་ཀུན་གྱིས་ཏེ་ནན་ཏན་གྱིས་ལུས་སྦྱུལ་བསྦྱོད་མི་བྱ། དག་སྦྱ་བརྗོད་མི་བྱ། སེམས་དམ་

པའི་ཚེས་ཀྱི་ཚིག་དོན་ལྟ་སྒྲིམ་སྨྱོད་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སེམས་པ་ལས་སྐད་ཅིག་ཙམ་དུ་ཡང་སེམས་
ཕྱི་རོལ་དུ་མི་གཡེང་བ་དྲན་པས་བརྟགས་ཏེ་ཤེས་བཞིན་གྱིས་སྤང་དགོས་སོ། །ཅི་ནས་ཀྱང་ཏིང་
ངེ་འཛིན་ཟབ་མོ་བསྒྲིམ་པ་ལ་བརྩོན་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི་རང་གི་སེམས་འདི་ཁོ་ན་ལ་གཏད་ཅིང་
སྒྲིམ་པ་དེ་ལས་དུས་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཀྱང་ཡུལ་གཞན་དུ་མི་ཡེངས་པ་འམ་མི་འཚོར་བར་བྱ་ཞིང་།
གལ་ཏེ་རྩང་ཟད་གཡེང་ཤོར་ན་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བདག་གི་ཡིད་འདི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་གཞན་གར་
སྨྱོད་ཅིང་འཇུག་པར་བྱེད་ཅེས་དེ་ལྟར་རང་གི་ཡིད་ལ་སོ་སོར་བརྟག་ཅིང་སྤར་བྲན་ཏེ་མི་ཡེངས་
པར་མཉམ་པར་བཞག་པར་བྱ་དགོས་སོ། །སྟག་གཟིག་སོགས་ཀྱིས་སྒྲོག་གི་འཛིགས་པ་དང་
དགོན་མཚོག་གི་མཚོད་པའི་དགའ་སྟོན་དུས་མཚོད་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་དང་གཞན་དོན་ཆེན་པོ་
སྤྱབ་པ་དང་འབྲེལ་བར་ཤིན་ཏུ་བསྐྱམས་པའི་སྨྱོད་ལམ་དེ་ལྟ་བུའི་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་
པར་གལ་ཏེ་མི་རྟམ་པར་གྱུར་པའི་ཚེ་ན་རེ་ཞིག་དྲན་ཤེས་བརྟེན་ཏེ་སེམས་མ་ཡེངས་པར་ཅི་བདེར་
བྱ་བར་གནང་སྟེ་ཡང་འདི་ལྟར་སྤྱིར་སྤྱིན་པ་ལས་ཚུལ་ཁྲིམས་མཚོག་ཏུ་གསུངས་ཀྱང་གཏན་པ་
མེད་པའི་སྤྱིན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྤྱིན་པའི་དུས་དག་ཏུ་ལག་པ་ཆེར་བསྐྱོད་པའམ་ཆང་སྤྱིན་པ་ལྟ་བུའི་
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་རྒྱང་དུ་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་པའམ་བྱ་བར་སློ་གོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་
ལས་སྤྱིན་པའི་དུས་སུ་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱས་ཏེ་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞག་པར་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པས་
སོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨྱོད་འཇུག་འདི་ལྟ་བུ་སྒྲོབ་པའམ་ཨེ་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའམ་
གང་ཞིག་དང་པོ་བསམ་སྟེ་དེའི་འགོ་བཟུང་བའམ་བྱར་ཏེ་བྱ་བར་བརྩམས་ཟིན་པ་དེ་ཉིད་མ་གྲུབ་
ཀྱི་བར་དུ། དེ་ལས་གཞན་དུ་འདོན་རྒྱ་ལྟ་རྒྱ་བྱ་བྱ་འགོ་རྒྱ་སོགས་འདྲ་མི་འདྲ་སྟོ་ཚོགས་ནམ་
དུ་ཡང་མི་བསམ་སྟེ། སྨྱོད་འཇུག་སྒྲོབ་པ་ལ་སོགས་པ་གང་བརྩམ་པ་དེར་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གཏད་
པ་ཡི་བསམ་པ་ཡིས་གང་བརྩམ་པ་དེ་ཉིད་མ་གྲུབ་ཀྱི་བར་དུ་རེ་ཞིག་དང་པོ་འབད་པས་བསྐྱབས་
ནས་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱ་ཞིང་སྨྱོད་འཇུག་སྒྲོབ་པ་སོགས་གང་བརྩམ་དེ་ཁོ་ནས་ཚོག་པར་མི་བྱེད་

པར་སྐྱམ་སྐྱམ་མ་རྣམས་ལེགས་པར་ཟིན་ནས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་ལ་ཞུགས་པར་བྱས་ན་དེ་ལྟ་ན་སྟེ་ལྟར་
བྱས་ན་ནི་སྐྱེ་བྱུང་ལེགས་པར་བྱས་པ་སྟེ་སྐྱེ་བྱུང་གཉིས་ཀར་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་
ལྟར་མི་བྱེད་པར་གཞན་དུ་སྐྱམ་མ་ཟིན་པར་ཕྱི་མ་སོགས་གཞན་ལ་འཇུག་པར་བྱས་ན་སྐྱེ་བྱུང་
གཉིས་ཀ་ལ་འགྱུར་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྐར་པ་ལ་གཅིག་མ་བཏེགས་པར། །གཉིས་ཀར་
བཏེགས་ན་འགྲེལ་བའི་རྒྱ། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་རིམ་པར་སྐྱམ་མ་ལེགས་པར་ཟིན་ནས་
ཕྱི་མ་ལ་ཞུགས་པར་བྱས་ན་ཉེ་ཉོན་ཉི་ཤུ་ཡོད་པ་ལས་ཤེས་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་ཉེ་བའི་
ཉོན་མོངས་པ་དེ་ཉིད་དེ་ལྟ་ན་སྟེ་ལྟར་བྱས་ན་ནི་འཕེལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །

(2) བསྐྱབ་པ་མི་ཉམས་པར་བསྐྱབ་པ།

གཉིས་པ་ནི། བད་པ་དང་རྒྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་ཀྱེད་པའི་བཞད་གད་
དམ་བྱེ་མོད་གཏམ་སྟེ་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་གཏམ་ནི་འདྲ་མི་འདྲ་རྣམས་པ་སྣ་ཆོགས་པ་དང་། སྤྱང་པོ་
རྣམས་ཀྱིས་ཟས་རྟེན་བྱིར་སྒྲེལ་ཅིང་དང་སྒྲ་སྒྲན་དང་གར་དང་མིག་འཕྲུལ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་
ངོ་མཚར་བའི་ལྟ་མོ་རྣམས་པ་མང་པོ་ཀུན་ལ་གཞན་གྱི་སེམས་བསྐྱབ་པའི་བྱིར་འཇུག་པར་གྱུར་
པ་ན་གཏམ་སྣ་ཆོགས་དང་ངོ་མཚར་བའི་ལྟ་མོ་དེ་དག་ལ་རང་ཆགས་པ་སྤྱང་བའམ་མེད་པར་
བྱེད་གོས་ཏེ་རང་ཉིད་གཏམ་དང་ལྟ་མོ་ལ་ཆགས་ནས་གཏམ་སྣ་ཆོགས་པ་ལ་འཇུག་མི་རུང་ཞིང་
ལྟ་མོ་སྣ་ཆོགས་པ་ལ་མཚར་མཚར་དུ་བལྟ་མི་རུང་ངོ་། །ཁྱེད་པར་སྤྱང་པོའི་གར་ལ་སོགས་པ་
ལ་སྤྱང་མ་དང་མི་ཆེན་གྱིས་བལྟས་ནས་སྤྱང་པོ་ལ་གནད་སྤྱིན་བྱས་ནས་དགའ་བར་བྱེད་དགོས་སོ། །
བྱང་རྒྱུ་པ་སེམས་དཔའ་དང་སྤྱང་མ་དང་སྒྲུལ་སྒྲུལ་སོགས་པས་གཞན་གྱི་མ་དད་པ་བསྐྱབ་དགོས་
པས་ན་དོན་ནམ་དགོས་པ་ཆེན་པོ་མེད་པར་སོར་མོ་དང་གིང་ལུ་སོགས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་དང་ལག་པ་
བཟུང་མི་བྱུང་བར་རྩ་ལ་སོགས་པ་གཅོད་པ་དང་། སྤྱི་རིས་འབྱེད་པ་སྟེ་སྤྱི་ལ་རི་མོ་འདྲ་མི་འདྲ་
སྣ་ཆོགས་འབྱེད་པ་སོགས་བྱེད་པར་འདོད་པར་གྱུར་པ་ན་བདེ་བར་གཤེགས་པས་དེ་དག་བྱ་མི་

རྒྱུ་བའི་བསྐྱབ་པ་བཅས་པ་རྣམས་དྲན་པར་བྱས་ནས་བསྐྱབ་པ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་ས་ངན་
སོང་དུ་འགོ་བ་ལ་སྒྲག་པས་དེ་ཡི་མོད་ལ་སྟེ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དོར་བར་བྱ་དགོས་སོ། །དུས་གང་གི་
ཚེ་ན་རང་གི་ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་ཐག་ཉི་ཤིང་གང་དུ་འགོ་བར་འདོད་པའམ་ཐ་ན་ལག་སྟགས་ཡན་ལག་
ཅམ་བསྟོད་པར་འདོད་པར་གྱུར་ཏམ་ངག་གི་བྱ་བ་གཏམ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་གཞན་ལ་བཤད་
པའམ་སྒྲ་བར་འདོད་པར་གྱུར་པ་ན་ཡང་དང་པོར་རང་གི་སེམས་ལ་འགོ་བ་འདི་དང་གཏམ་སྒྲ་
བ་འདི་དག་གི་ཀུན་སྟོང་དགེ་བའམ་མི་དགེ་བ་གང་ཡིན་ཞེས་བརྟགས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་འམ་བརྟན་པས་རིགས་ཤིང་འཐད་པ་དང་ལྟན་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་མི་དགེ་བ་ལ་འཇུག་པ་
སྤངས་ནས་དགེ་བའི་ལས་ལ་འཇུག་དགོས་སོ། །འདི་ལྟར་ཉེས་སྨྱོད་ཀྱི་འབྱུང་སྟོ་ཉི་ཤུ་ཅ་བདུན་
པོ་འདི་རྣམས་ཕྱ་ཁིང་ཕྱ་བ་ཡང་རང་རྒྱུད་ལ་ངེས་པར་མ་བྱུང་བ་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཐོན་ན་སོར་བྱང་
སྟགས་གསུམ་ཀྱི་ཉེས་ལྟར་མི་འབྱུང་བ་ཞིག་འོང་བ་ཡིན་པས་དེ་དག་སྟོ་ཐོག་ཏུ་ལེན་ནས་དོན་རི་
བཞིན་དུ་ཤེས་ཤིང་ངེས་པ་རྟེན་ནས་སྤང་དོར་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་འབད་བ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་
ལ། ཉི་ཤུ་ཅ་བདུན་པོ་དེ་དག་གང་ཞེན་དུས་གང་གི་ཚེ་རང་གི་ཡིད་གྲོགས་དང་རྒྱ་རྩས་ལ་སྟགས་
པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་རྣམས་ལ་ཆགས་ཤིང་ཞེན་པར་གྱུར་པ་དང་། དག་ལ་སྟགས་པ་ཡིད་དུ་མི་
འོང་བའི་ཡུལ་ལ་སེམས་རྒྱུབ་ཀྱིས་སྟོགས་པའི་སྟོ་བར་འདོད་པ་དེ་ཡི་ཚེ་དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་
བསྐྱང་བའི་ལུས་ཀྱི་བྱ་བ་འགོ་ཁིང་བསྟོད་པ་ལ་སྟགས་པའི་ལས་སྒྲ་མི་བྱ་ཁིང་། ངག་གིས་དེ་
དག་གི་གཏམ་སྒྲ་བར་མི་བྱ་ཁིང་སེམས་དེའི་རྩིས་སྒྲ་མི་འབྱང་བར་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་བྱེད་པ་
མེད་པར་ཤིང་བཞིན་དུ་ཟུང་བྱུང་པར་ནི་གནས་པར་བྱ་ཞེས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཆགས་སྤང་
གི་རྩིས་སྒྲ་འབྱང་དུ་མི་འཇུག་པར་བྱ་དགོས་སོ། །རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་ཅི་བྱེད་
རང་གིས་མི་གོ་བའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་རྟོན་པ་དང་། ལྷན་པར་འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྟོགས་སྒྲ་
སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བས་རྟོན་པ་དང་། ག་ཞན་སྟེ་བཞད་གང་བྱེད་པའི་ཅེད་མོ་ཅེ་འདོད་པ་

དང་བཅས་པ་ལམ། གལ་ཏེ་ངོ་སྤྲོད་པའི་དུས་དང་། དུས་ཅམ་དང་། ཆེ་བའི་ལམ་
 ལྟལ་པའི་དུས་དང་། དུས་ལས་ཀྱང་དུས་དང་། ཅུང་ཟད་སྤྲོད་པའི་དུས་དང་། ལོག་པའི་དུས་
 མངོན་པའི་དུས་སྟེ་དུས་བདུན་དང་། རྒྱལ་ས་པ་ནི། རིགས་དང་གཞུགས་དང་ལང་ཆོ་
 དང་ཐོས་པ་དང་ནོར་གྱིས་རྒྱགས་པ་སྟེ་ལྟ་དང་ལྟ་པ་ལམ། གཞན་གྱི་སྒྲིབ་དངོས་སམ་ཟུར་གྱིས་
 བརྗོད་པར་འདོད་པ་མཛད་འབྲུག་པ་ཡི་བསམ་པ་དང་། གལ་ཏེ་སྒྲིབ་འབྲུག་ཞེས་ཅོད་པ་སྤྲོད་
 འདུམ་པ་སྤྲོད་པར་འདོད་པའི་སྒྲིབ་པ་སྤྲོད་པའི་གནས་དེར་ཡང་ཡང་སྤྲོད་པའི་འདོད་པ་
 ཆོག་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ལ་བཤད་དོ། །གཞན་མགོ་གཡོག་ནས་བསྒྲུབ་པར་འདོད་པའི་སེམས་
 སམ། དུས་གང་ཆེ་བདག་དང་རང་སྤྱོད་ལ་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པས་བརྗོད་པ་ལྟར་ལེན་པ་ལམ།
 ཡང་མི་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཞན་གྱི་སྤྱོད་ལ་ཉེས་པ་བརྗོད་པས་སྒྲིབ་པ་ཉིད་དང་ནི་དག་
 གིས་གཞན་ལ་གཞོད་པའི་གཏམ་གྱིས་གསུང་བ་དང་བཅས་པ་དང་། རང་གཞན་པན་ཚུན་ཅོད་
 པའི་འབྲུག་པ་དང་བཅས་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་གང་གི་ཆེ་ཡང་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་བྱེད་པ་མེད་
 པར་ཤིང་བཞིན་དུ་གནས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །ཟུང་གོས་སོགས་ཟང་ཟེང་གི་དངོས་པོ་རྟོན་པར་
 འདོད་པ་དང་སྤྲོད་པ་དང་ཟུང་པ་དང་ཟུང་པ་ལ་སོགས་གཞན་གྱིས་བཀྱར་སྟེ་འདོད་པ་དང་རང་
 གི་ཡོན་ཏན་གཞན་ལ་གྲགས་པར་འདོད་པ་ལམ། མི་འབྲུག་ཆུ་ལེན་ལ་སོགས་པའི་ལས་བྱེད་
 པའི་གཡོག་འཁོར་བཟང་པོ་དོན་དུ་གཉེར་བར་འདོད་པ་ལམ། བདག་གི་སེམས་ལ་རིམ་གྱི་སྟེ་
 མལ་ས་བཅའ་བ་དང་གཟིམ་འགྲེལ་སོགས་འབྲུག་གིས་བསྒྲིབ་བཀྱར་འདོད་པར་གྱུར་པ་ན་དེ་
 དག་གི་ཆེ་རང་གི་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་བར་བྱེད་པ་མེད་པར་ཤིང་
 བཞིན་དུ་གནས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །རང་གིས་སྒྲུབ་པར་ལུས་པས་གཞན་དོན་རྒྱུད་ལྟར་གཡོག་
 ལྟ་བུ་ཡལ་བར་འདོད་པ་དང་རང་དོན་རྒྱུད་ལྟར་གྲུག་ལ་སོགས་པར་འདུག་ས་ལྟ་བུ་འདོད་པ་
 སོགས་རང་དོན་གཉེར་བར་འདོད་པ་དང་དེ་ཡང་རང་དོན་གཉེར་བ་དྲན་ཤིས་གྱིས་ཟིན་པ་དགོ་

བཤེས་འབེན་གྱི་རྣམ་ཐར་ལྟ་བུར་དགོས་སོ། །ཆགས་སྣང་ཉོན་མོངས་པའི་གཏམ་དང་རང་གར་
དོན་མེད་པའི་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་གཏམ་སོགས་ཁ་མི་དགེ་བའི་བང་མཛོད་ཉེས་ལུང་གི་འབྱུང་སྐོ་
ཡིན་པས་སྒྲ་བཤམ་བཤད་པར་འདོད་པའི་སེམས་བྱུང་བར་གྱུར་ན་དེ་ཚེ་གིང་བཞིན་དུ་གནས་
པར་བྱ། བཟོད་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་སྟན་མི་བཟོད་པ་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མི་མཐུན་སྟོགས་
ལེ་ལོ་དང་བྱ་དཀའ་བའི་སྨྱོད་པ་དང་སྨོང་པ་ཉིད་ཐོས་པས་དེ་དག་ལ་འཇིགས་པའམ་སྒྲག་པ་དང་
དེ་བཞིན་སྒྲིབ་ཏེ་ལྟོ་ཆོད་ཀྱི་བྱ་བ་དང་མུ་ཅོར་ཉེ་མ་བརྟགས་པའི་གཏམ་སྐད་ཆ་ཚིག་འཆལ་
འདྲ་མི་འདྲ་སྟེ་ཚིགས་པ་བཤད་པ་དང་། རང་གི་སྟོགས་དཀའ་བའི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཚོས་འཇིག་
རྟེན་གང་ལའང་བཟང་ངོ་སྟུམ་པས་ཞེན་ཅིང་ཆགས་པའི་སེམས་བྱུང་ན་དེ་ཚེ་གིང་བཞིན་གནས་
པར་བྱ། དེ་ཡང་རང་སྟོགས་ཀྱི་སྒྲ་མ་སོགས་ལ་དད་མདོག་བྱེད་པ་ལལ་ཆེར་སྟོགས་ཞེན་ཡིན་
པས་དད་པ་དང་སྟོགས་ཞེན་མ་ནོར་བ་དགོས་ཞེས་གསུངས། སྤར་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་ཆགས་སྣང་
སོགས་ཀྱན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཉེས་སྨྱོད་ཀྱི་འབྱུང་སྐོ་ཉི་ཤུ་ཅུ་བདུན་པོ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྩོན་པ་
དང་ས་ཀློ་རྩ་གཅོད་ས་རིས་བྱི་བ་ལ་སོགས་པའི་དོན་མེད་པ་ལ་བརྩོན་པའི་ཡིད་བྱུང་མ་བྱུང་ལ་
ལེགས་པར་བརྟགས་ཉེ་ངོས་ཟེན་པར་བྱས་ནས་རང་གི་ཡིད་ཉོན་མོངས་པ་དང་དོན་མེད་པ་ལ་
བརྩོན་པ་དེ་ཚེ་དཔའ་བོས་ཉེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིས་དེ་དང་དེའི་གཉེན་པོ་རང་རྒྱུད་ལ་
བརྟེན་པ་ཡིས་སེམས་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་ཡུལ་དང་དོན་མེད་པའི་ཡུལ་ལ་མི་འཆོར་བའམ་མི་
གཡེངས་པར་བརྟན་པོར་གཟུང་བར་བྱ་ཞིང་ལུས་དག་གཉིས་ཀྱང་རྟོག་དན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱང་དུ་
འཇུག་མི་རུང་ངོ་། །མཆོམས་ལ་འདུག་པ་སོགས་ལུས་དག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་ཚོས་གང་སྒྲུབ་ན་
གཞན་གྱི་ལད་མོ་བྱས་པས་མི་འོང་བས་དགེ་བ་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་དགུ་པོ་འདི་དག་དང་ལྡན་ནས་
སྒྲུབ་དགོས་ལ། དེ་གང་ཞེ་ན། ཚོས་གང་བྱེད་ན་དེའི་སྨྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་གྱི་དོན་ལ་མཁས་
གིང་ཐེ་ཚོམ་མེད་པས་གིན་ཏུ་ངེས་པ་དང་། དེའི་དོན་ལ་ཡིད་ཆེས་པས་རབ་ཏུ་དད་པ་དང་། དེ་

བསྐྱབ་པ་ལ་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་བརྟན་པོས་ཟས་སོགས་མེད་པ་དང་ན་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུ་
 དབང་དུ་མི་གཏོང་བ་དང་། དེ་བསྐྱབ་པ་ལ་སེམས་གུས་གིང་དགའ་བ་དང་། རང་གི་མཁན་
 སློབ་སྲུ་མ་སོགས་མཆོད་འོས་ལ་ལུས་དང་དག་གིས་ཞེ་སར་བཅས་པ་དང་། རང་ངོས་ནས་ངོ་
 ཆེ་གེས་པ་དང་སྲུ་མ་དང་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་སོགས་གཞན་ངོས་ནས་སྒྲག་པའམ་འཛིགས་པ་
 དང་བཅས་པ་དང་ཞི་ཞིང་སྟེ་སྦྱིར་དབང་པོ་ལཱའི་སྟོ་དང་བྱད་པར་མིག་ན་བ་སེམས་གསུམ་གྱི་
 དབང་པོའི་སྟོ་སྟུང་དགོས་ལ། མ་བསྐྱམས་ན་ཆགས་སྣང་སོགས་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་
 ཆགས་སྣང་རྣམ་གཤེད་སོགས་ཆེ་བས་དབང་པོའི་སྟོ་བསྐྱམ་མི་བྱབ་སྒྲམ་བས་རང་གིས་རང་
 བརྟན་ཏེ་རང་ལུང་རང་གིས་བྱེད་མི་རུང་སྟེ་དང་པོ་ནས་ཆགས་སྣང་སོགས་མེད་པ་ཞིག་གི་དབང་
 པོའི་སྟོ་བསྐྱམས་ཏེ་མཆོག་ཏུ་ལུང་བརྟན་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ་འདི་ལྟར། དཔེར་ན་འདོད་ཆགས་
 ཅན་གཙུང་མཛེས་དགའ་དང་ཞེ་སྣང་ཅན་རབ་འབྱེད་དང་གཏི་མུག་ཅན་ལམ་རྒྱུད་པ་ལ་སོགས་
 བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་བརྟོན་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །ཞི་དུལ་གྱི་སྦྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡང་གཞན་
 དགའ་བར་བྱེད་པ་ཁོ་ནའི་དོན་ལ་བརྟོན་པར་བྱ་དགོས་ཏེ་བྱང་སེམས་རྣམས་ཡུལ་གཞན་པོ་ཡིན་
 བས་གཞན་སེམས་མ་དད་པ་བསྐྱུང་དགོས་སོ། །ཁ་གཅིག་མགུ་ན་ཁ་ཅིག་ཁྱོ་བས་པན་རྩྭ་མི་
 མཐུན་པར་གནས་པའི་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་ཡི་འདོད་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་པས་ན་རང་གིས་བྱང་
 རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་སྦྱད་ན་ལ་ལ་དགའ་སྟེ་བསྦྱོད་པ་སོགས་བྱེད་ཅིང་ལ་ལ་མི་དགའ་བར་
 སྦྱད་པ་སོགས་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མི་སྟོ་ཞིང་གལ་ཏེ་སྟོ་བར་གྱུར་ན་བྱང་རྒྱུ་སེམས་ཀྱི་བར་ཆད་
 དུ་འགྱུར་བ་སྟོན་ཤེས་པ་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་གཏམ་བཞིན་དང་། རང་མི་སྟོ་བར་མ་ཟད། སེམས་
 ཅན་མོས་པ་སྟེ་ཆོགས་པའི་དབང་གིས་ཆགས་སྣང་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་སྟེས་པ་ལ་རག་ལས་
 བས་སམ་དེའི་དབང་དུ་སོང་བའི་བྱིས་པ་འདྲི་དག་གི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་ཆོས་སྐྱབ་པ་
 སོགས་ལ་མི་དགའ་བའི་སེམས་འདྲི་ལྟ་བུ་རང་དབང་མེད་པར་བྱུང་བའོ་སྟུང་སྟེ་སེམས་ཅན་མ་

རྩངས་པ་དེ་དག་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་ལྷག་པར་བརྟེན་ཏེ་བརྟེན་བ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་
པར་འགྱུར་བ་དང་། རང་གང་ལ་འཇུག་ན་ཁ་ན་མ་གྲོ་བ་མེད་པའི་དངོས་པོ་ལ་བདག་གི་དབང་
དུ་བྱས་ཏེ་ཆོས་ཉན་པ་དང་། ཟས་ཟ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་གཞན་སེམས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
ཏེ་ཆོས་བཤད་པ་དང་སྒྱུན་པ་གཏོང་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་འཇུག་དགོས་ཤིང་དེ་དག་ལ་འཇུག་པའི་
ཆོ་ཡང་སྒྲུལ་པ་ལ་ངས་འདི་བྱས་སོ་བྱེད་དོ་བྱའོ་སྒྲུལ་པ་ལ་སོགས་པའི་ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པ་
མེད་པ་བཞིན་དུ་ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པ་མེད་པར་ཡིད་འདི་དུས་རྟག་ཏུ་གཟུང་བར་བྱ་དགོས་སོ།
དུས་རིང་མོ་ཞིག་ལོན་ནས་མ་རྟེན་པའི་དལ་བའི་མཆོག་སྟེ་མི་ལུས་རིན་པོ་ཆེ་གིན་ཏུ་རྟེན་པར་
དགའ་བ་ད་རེས་རྟེན་པའམ་ཐོབ་པ་འདི་དོན་ཡོད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །ཞེས་ཡང་དང་ཡང་དུ་
བསམས་ནས་དལ་འབྱོར་རྟེན་དགའ་བ་བསྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་དེ་ལྟ་བུ་དཔེར་ན་རི་ཡི་
རྒྱལ་པོ་རི་རབ་རྒྱུན་གང་གིས་ཀྱང་མི་གཡོ་བ་ལྟར་སྟོག་གོགས་ལ་སོགས་པས་རི་ལྟར་བསྒྲུབ་
པའི་དོན་ལས་རབ་ཏུ་མི་གཡོ་བར་བརྟན་པར་གཟུང་བར་བྱ་དགོས་སོ། །

2 དགོ་བ་ཆོས་སྤྱད་གི་རྒྱུ་ལ་བྲིམས།

གཉིས་པ་དགོ་བ་ཆོས་སྤྱད་གི་རྒྱུ་ལ་བྲིམས་ལ། བསྐྱབ་པ་ལ་མི་སྒྲོབ་པའི་རྒྱ་ལུས་ལ་ཆགས་པ་
སྤང་དགོས་པར་བསྟན་པ། བསྐྱབ་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ་དང་གཉིས་ལས།

(1) བསྐྱབ་པ་ལ་མི་སྒྲོབ་པའི་རྒྱ་ལུས་ལ་ཆགས་པ་སྤང་དགོས་པར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི་དེ་ལྟར་སེམས་འདིས་ལུས་ལ་གཅེས་སྒྲུས་བྱས་ཏེ་ལྷོགས་ན་ཟས་དང་སྒྲོམ་ན་བདུང་བ་
སྟེར་ཞིང་ཐ་ན་གཞན་གྱིས་མིག་སྒྲ་ཙམ་ལ་སྒྲོན་བརྗོད་ནའང་དེ་དང་དེའི་ལན་བརྗོད་ནས་ལུས་
འདི་བསྐྱང་བའི་སེམས་སྤང་བའི་རྣམ་རྟོག་དེ་ལ་ལུས་ལ་གཅེས་འཛིན་གཅོད་པའི་གཉེན་པོའི་
རྣམ་རྟོག་གིས་ཅོད་པ་ལྟར་བྱས་ཏེ་བཤད་པ་བྱ་རྟོག་དང་ཕྱེ་སྤྱང་སོགས་ཤལ་ཆགས་ཤིང་ཞེན་པ་
ཡིས་རྒྱ་མ་ལ་སོགས་པ་པན་རྒྱན་ཀྱན་ཏུ་བཤལ་ཞིང་ཁྱིད་དེ་ཟོས་ཀྱང་དེའི་ཆོ་ཡིད་ཁྱོད་གིས་བྱ་

རྟོག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་མི་དག་ཏེ་མི་དག་ལ་བར་མི་བྱེད་པར་འདུག་ན་ནི་དེར་སངས་རྒྱུ་
 ལྷ་ཡང་ཅི་ཕྱིར་ལུས་འདི་ལ་ཆགས་ཤིང་ཟས་གོས་ལ་སོགས་པས་ཕན་པ་བསྐྱབ་ཅིང་གཞོད་པ་
 བསྐྱང་བའི་དོན་དུ་ཁ་ཏེ་བྱེད་དེ་བྱེད་པར་མི་རིགས་སོ། །ལུས་འདི་བདག་གམ་བདག་གིར་བསྐྱང་
 བར་བྱས་ནས་ཡིད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཟས་གོས་སོགས་ཀྱིས་ཅི་ཕྱིར་ལུས་འདི་སྐྱང་བར་བྱེད་དེ་བྱེད་མི་
 རིགས་ཏེ། སེམས་སམ་ཡིད་ཁྱོད་དང་པ་མའི་ཁུ་ཁྱག་གི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་བཅའ་པོ་འདི་གཉིས་
 ཐ་དད་དམ་སོ་སོ་བ་ཡིན་ན་ལུས་དེས་གོ་སེམས་ཁྱོད་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དགོས་པ་མེད་དོ། །
 བདག་གནས་པའི་རྟེན་ཙམ་དུ་མཁོའོ་ཞེན། སྤང་དོར་ལ་མོངས་པའི་ཡིད་ཁྱོད་གནས་པའི་རྟེན་
 ཞིག་མཁོ་ན་ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་ཤིང་གི་མི་གཟུགས་གཙང་མ་ཞིག་ལ་བདག་གི་ལུས་ཞེས་གཟུང་བར་
 མི་བྱེད་དེ་བྱེད་རིགས་ཀྱི་ཤ་ཁྱག་ལ་སོགས་པའི་མི་གཙང་བའི་རྣམས་སོ་དུག་འདུས་པའི་ཚོགས་ཀྱི་
 རང་བཞིན་རྩས་པ་རྒྱས་པས་སྒྲེལ་བ་པར་བརྒྱངས་ཤིང་རྩར་བསྐྱུས་དུ་ཡོད་པའི་འབྲུལ་འཁོར་ལ་
 གའི་སྒོ་དགུ་ནས་མི་གཙང་བ་འཛིན་པ་འདི་འདྲའི་རུལ་བ་ཡི་ལུས་རན་པ་བཙོག་པ་འདི་བསྐྱང་ཏེ་
 ཅི་ཞིག་རུང་སྟེ་དགོས་པ་མེད་དོ། །དེ་ཡང་རུལ་བ་ནི་ཟས་ཟོས་པའི་དྲངས་མ་ཤ་ཚེལ་སོགས་
 དང་སྟིགས་མ་རུལ་བ་རྒྱ་ཡོང་དུ་གནས་པ་ལ་སྟོན་ལྟ་བུར་བརྒྱད་ཁྲི་གནས་པར་དགའ་བོ་མངལ་
 འཇུག་གི་མདོ་ལས་གསུངས་ཤིང་བཤང་གཅི་ལ་དྲི་མ་རན་པ་བྱོ་བའང་དེའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །
 དེ་འདྲའི་རུལ་བ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་སྟིང་པོ་ཡོད་པས་བསྐྱང་དོ་སྟམ་ན། ཐོག་མར་ལུས་ཀྱི་བགས་པ་
 ལ་སོགས་པའི་རིམ་པ་འདི་རང་གི་སྒོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚོན་ཆ་ཚོན་པོ་དང་འདྲ་བ་ཡིས་བགས་པ་
 དང་ཤ་སོགས་ཐ་དད་དུ་རྒྱུ་པར་བྱེ་སྟེ་བལྟས་ན་མི་གཙང་བ་དྲི་མི་ཞིམ་པ་ཤིན་ཏུ་འཛིགས་པ་སྒྲེ་
 བའི་གནས་ལས་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །ཤ་ཡང་རུས་པའི་དྲ་བ་རྒྱུ་ལས་སྒོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
 མཚོན་ཆ་ཀྱིས་གཏུ་དུ་ཐ་དད་དུ་བྱེ་ཞིང་བརྟགས་པ་དང་རུས་པ་རྒྱུ་ལས་ཀྱང་ལྟ་ཚོགས་སོགས་སོ་སོར་
 ཐ་དད་དུ་དབྱེ་བར་བྱས་ནས་ནང་དུ་རྒྱུ་གི་བར་དུ་ལེགས་པར་བལྟ་བར་བྱ་ཞིང་ལུས་འདི་ལ་ཕྱི་

ནང་གང་དུ་སྒྲིང་པོ་འདོད་བྱ་ཡིད་འོང་གི་དངོས་པོ་གཙང་བ་སོགས་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས། བདག་
 རང་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སྒྲོ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སོ་སོར་དབྱེད་དེ་བརྟགས་པར་གྱིས་དང་། ཉེ་ལྟར་
 འབད་ཉེ་འདོད་བྱ་ཡིད་འོང་གི་དངོས་པོ་ཅི་ཡོད་ཅེས་བཅལ་གྲུང་ལུས་དེར་སེམས་ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲིང་
 པོ་འདོད་བྱ་ཡིད་འོང་གི་དངོས་པོ་ཅི་ཡང་མ་མཐོང་ན། མ་མཐོང་བཞིན་དུ་དུང་ཡང་ཅི་ཕྱིར་
 བ་ལུས་འདི་ལ་ཞེན་ཅིང་ཆགས་པའི་ཚུལ་གྱིས། སེམས་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་ལུས་མི་གཙང་རུལ་བ་དྲི་
 མི་ཞེས་བ་འདི་སྤྱད་བར་བྱེད་དེ་བྱེད་མི་རིགས་སོ། །ལུས་འདི་བདག་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཕྱིར་
 ལོས་བསྐྱང་སྒྲུལ་ན་ཅི་ཞིག་མཁོ་སྟེ་སེམས་ཁྱོད་ཀྱིས་ལུས་མི་གཙང་བ་འདི་བཟར་ནི་མི་རུང་ཞིང་
 བྲག་དང་རྒྱག་ལ་སོགས་པ་དག་གྲུང་བཏུང་དུ་ནི་མི་རུང་ལ། རྒྱུ་མ་དང་ལྟོ་འདྲ་སྟེ་ལོང་ཁ་ལ་
 སོགས་པའང་གཞིབ་པའམ་འཛིན་ཏུ་མི་རུང་ན། འདི་འདྲའི་མི་གཙང་བའི་ལུས་ཀྱིས་སེམས་
 ཁྱོད་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་ཅི་ཡང་མི་མཁོའོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་གཅིག་ཏུ་ན་ལུས་འདི་བསྐྱང་བ་ལ་
 དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད་ལ། ཉིས་སྤྱན་གཙང་བཙོག་མེད་པའི་མ་དང་བྱ་གྲོད་སོགས་ཀྱི་ཟས་ཀྱི་
 དོན་དུ་སེམས་ཁྱོད་ཀྱིས་ལུས་འདི་བསྐྱང་བ་ཡིན་ན་རིགས་ཤིང་འཐད་ཅེས་སྤྲད་པའི་ཚིག་གོ། །
 དེ་ལྟར་ལུས་ལ་ཕྱི་ནང་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་ན་སྒྲིང་པོ་ཅི་ཡང་མེད་གྲུང་དེ་ལ་སྒྲིང་པོ་ཞིག་ལེན་དགོས་
 ལ་དེ་རི་ལྟར་ལེན་ན། སེམས་ནི་ཀུན་ལ་དབང་བསྐྱར་རྒྱལ་པོ་འདྲ། །ལུས་ནི་དགོ་སྟོན་གྱི་
 ཀུན་གྱི་གཡོག་པོ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར་ལུས་འདི་དགོ་བ་བསྐྱབ་པའི་གཡོག་ཏུ་བཀོལ་བྱུང་ན་
 འགོ་དུག་གི་ལུས་ཀྱི་ནང་ནས་དམ་པའི་ཆོས་བསྐྱབ་པ་ལ་མི་ཡི་ལུས་འདི་མཚོག་ཡིན་པས་དེ་ལ་
 སྒྲིང་པོ་ལེན་པའི་ཕྱིར་དུ་སྒྲུ་མ་དང་གྲུ་བ་མཐོ་དམན་དུག་ཞན་སོགས། མི་འོ་ཙྏ་སྟེ་མིར་གྱུར་པ་
 མཐའ་དག་གི་ལུས་འདི་ནི་དགོ་བ་བསྐྱབ་པའི་གཡོག་ཏུ་བཀོལ་བར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་ཟད་ཅེས་དེ་
 ལས་གཞན་བྱེད་དུ་མེད་དོ། །དེ་ཡང་ལུས་ལ་མངོན་ཞེན་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་རང་ལུས་ལ་ཁ་ཟས་
 རྒྱབ་གོས་རྒྱན་ཆ་སོགས་ཅི་འདོད་ཅི་དགྱེས་ཀྱིས་འདྲི་ལྟར་སེམས་ཁྱོད་ཀྱིས་འབད་པས་ལུས་

འདི་བསྐྱེད་ས་པར་བྱས་ཀྱང་ནི་འཆི་བདག་གཤིན་མེ་བཙུང་བ་སྤྱིང་མེད་པ་དེ་ཡིས་དབང་མེད་
 དུ་ཁྱེད་ལས་འཕྲོགས་ཏེ་བྱ་ཆོད་སྐྱེས་དང་ཁྱིམ་བྱིན་ནས་དེ་དག་གིས་ཟ་བར་བྱེད་ན། དེ་ཆོ་སེམས་
 ཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་བྱར་ཡོད་དེ་བྱ་ཐབས་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །བརྟན་གཡོག་ལས་ལ་བཀོལ་དུ་མི་བཏུབ་
 སྟེ་ལས་ལེགས་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ལའང་། རྗེ་བོ་འམ་དཔོན་པོ་དེས་ཟས་དང་གོས་ལ་སྐྱོགས་པ་
 མི་སྦྱིན་ན། སེམས་ཁྱོད་ཀྱིས་ལུས་འདི་ཟས་གོས་སྐྱོགས་ཀྱིས་བསྟོན་པའམ་གསོས་ཀྱང་སེམས་
 ཁྱོད་དང་ལུས་གཉིས་མཐར་འབྲལ་ཞིང་སོ་སོར་གཞན་དུ་འགྲོ་བས་རང་ལ་མི་ཕན་ན། སེམས་
 ཁྱོད་ཀྱི་ཅི་སྟེ་ཤ་ཐང་སྟེ་དཀར་ཆེགས་ཆེན་པོས་འདི་ཟས་གོས་སྐྱོགས་ཀྱིས་གསོ་སྟེ་གསོ་མི་རིགས་
 སོ། །དེས་ན་སྤར་བཞིན་དུ་ལུས་ལ་ཞེན་མི་འདུག་པར་གྲག་བྱིན་ནས་ལས་བཅོལ་བ་བཞིན་དུ་
 ལུས་འདི་ལ་དམ་པའི་ཆོས་ལེགས་པར་བསྐྱབ་པའི་གྲ་དང་རྟན་པ་ལྟ་བུར་མཐའ་གཉིས་ལ་མ་
 ལུང་བའི་ལྟ་འགྲང་ལྟག་སྦྱོབ་ཅམ་གྱིས་ཟས་གོས་ལ་སྐྱོགས་པའི་འཆོ་བ་བྱིན་ནས་ནི། དེ་ནི་
 རང་གི་དོན་དེ་དམ་པའི་ཆོས་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པ་སྐྱོགས་བྱེད་དུ་ལྷག་ཅིག ཆོ་བྱི་མ་ལ་ཕན་
 པ་དམ་པའི་ཆོས་ཤིག་བསྐྱབ་པའི་དོན་མེད་པར་ལུས་འདི་ལ་ནི་ཟས་གོས་སྐྱོགས་ཡོད་ན་ཡོད་
 ཆོད་ཐམས་ཅད་སྦྱིན་པར་མི་བྱའོ་སྟེ་ལུས་འདི་འདི་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་མི་བྱའོ། །ཐར་པ་དང་ནམ་
 མཁེན་དུ་འགྲོ་བ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་ལ་འོང་བའི་རྟེན་ཅམ་དུ་ལུས་ལ་གྲུ་ཡི་སྒོ་ཅམ་བཞག་སྟེ་
 ཞེས་གྲུ་ལ་མཐའ་གཉིས་ལ་མ་ལུང་བར་བསྐྱང་བ་ལྟར་ལུས་འདི་ལའང་བཟང་ངན་གྱི་མཐའ་
 གཉིས་ལ་མ་ལུང་བའི་ཟས་གོས་ཀྱིས་བསྐྱང་བར་བྱ་སྟེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དོན་ལེགས་
 པར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་བསམ་པ་བཟང་པོ་བྱང་ལུབ་མཆོག་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྦྱོར་བ་བཟང་པོ་ལ་
 རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ་ལེགས་པར་བསྐྱབ་ནས་མཐོང་ཐོས་དུན་རིག་གི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་དོན་
 དང་ལྷན་པའི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བ་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་ཡི་ནི་ལུས་སྟེ་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་བསྐྱར་
 བར་བྱོས་ཤིག

2 བསྐྱབ་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པར་བྱ་བ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ལུས་ངག་གཉིས་སེམས་ལ་དབང་ཞིང་སེམས་ཀྱང་གཉིན་པོའི་སེམས་ལ་
 རང་དབང་ཡོད་པར་གྱིས་རྟེ། རུས་རྟག་རྟེ་གཞན་ལ་བལྟ་ན་འཇུག་པའི་བཞིན་དུ་གྱིས་ལ་ཁོ་
 བའི་ནམ་འགྱུར་ཁོ་གཉིར་བསྐྱབ་པ་དང་དོ་ཟུམ་སྟེ་དོ་ནག་པོའི་ལྟ་བུ་ཡོངས་སུ་ཐོང་སྟེ་ཞེས་མ་བྱེད་
 པར་འགྲོ་བའི་བཤེས་ཏེ་ཡན་འདོགས་པ་དང་གཡོ་དང་སྒྲུ་མེད་པས་དྲང་ཞིང་གསོང་བོར་སྒྲུབ་ར་
 གྱིས། བྱི་དང་མལ་སྟན་སྟོད་སྟོད་ལ་སོགས་པ་ལ་འདུག་པ་དང་ལེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་བ་བྱ་
 ཅོལ་དུ་སྟེ་མ་བརྟག་པར་སྒྲུབ་དང་བཅས་པར་མི་འདུག་ཅིང་མི་དོར་རོ། །གལ་ཏེ་དོར་ན་གཞན་
 གྱི་མིག་སྒར་མི་མཛེས་པས་མ་དད་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྒྲ་མ་དང་མཁན་པོ་སོགས་ཀྱི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་ལ་བར་དུ་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞོད་པར་འགྱུར་བས་ཁང་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ཡང་ཤུགས་
 དྲག་རྟེ་མི་དབྱེ་སྟེ། རུས་རྟག་རྟེ་རང་སྟོན་ལ་བསམས་ནས་གཅོམ་ཞེས་པ་བྱ་བ་གང་ལའང་འུར་
 ཆེན་པོ་གཞན་གྱིས་མཐོང་ཐོས་སུ་མི་འགྱུར་བའམ་མེད་པས་སྒྲུབ་པ་ལ་དགའ་བར་བྱ་དགོས་ཏེ་
 དགོན་རི་བྱོད་སོགས་གང་དུ་འདུག་ཀྱང་སུས་ཀྱང་མཐོང་ཐོས་མེད་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །འཛིག་
 རྟེན་ན་མ་ཞི་བ་རྒྱ་སྒྲུབ་དང་བྱི་ལ་དང་ཆོས་རྒྱན་པ་དག་གིས་སྨྱོད་ལམ་གྱི་ན་རྟེ་འཇམ་པོས་རྒྱང་
 ལག་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུ་མེད་པར་འཇབ་ཅིང་འགྲོ་བ་ཡིས་རང་རང་གི་མདོན་པར་འདོད་པའི་དོན་
 ཁ་བས་ལ་སོགས་པ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟར་མ་བསྐྱབས་ན་མི་འགྲུབ་པ་ཡིན་ན། ཐུབ་པས་
 སམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རང་གཞན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་པ་ལ་རུས་རྟག་རྟེ་བཞིན་དུ་སྨྱོད་ལམ་
 ཞི་དུལ་དང་བག་ཡོད་པར་སྒྲུབ་དགོས་པར་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་སོ། །གཞན་ལ་གཞན་བསྐྱུ་ལ་
 འདེབས་པ་སྟེ་རང་ལ་གཞན་ཞིག་གིས་ཁོད་གྱིས་མི་དགེ་བ་མ་བྱེད་བསྐྱབ་པ་སྟོབ་གཉིར་སོགས་
 གྱིས་གིག་ཅེས་ཡན་པའི་ཁ་ཏ་བྱེད་པ་ལ་མཁས་ཤིང་། རང་གིས་ཆེད་དུ་གཉིར་ནས་མ་བཅོལ་
 བཞིན་དུ་ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཡན་པར་བྱེད་པའི་ངག་ཅེས་ཁ་ཏ་བསྐྱབ་རྟེ་རུང་མི་རུང་ཅི་ཡིན་

ཡང་ང་རྒྱལ་དང་ཁྱད་གསེད་སོགས་མི་བྱེད་པར་རེ་ཞིག་གྲུས་པས་སྤྱི་བོར་སྤང་བའི་སྤྱི་ཏེ་ཆོས་
 དང་མཐུན་པ་རྣམས་ནི་སྤྱི་བོར་མི་མཐུན་པ་རྣམས་གཞོན་འདོར་ཞིང་དེ་ལ་མི་འཇུག་གོ། །དུས་
 ཏྲག་ཏུ་འབྲལ་ཡུན་དུ་པན་པར་སྤྱི་བོར་གྱུན་གྱི་བཀའ་བཞིན་སྤྱི་བོར་སྤྱི་བོར་མར་གྱུར་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་
 བྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་གཏམ་སོགས་ལེགས་པར་སྤྱི་བོར་ཐམས་ཅད་ལ། དེ་ལ་མི་མཐུན་པའི་ལན་མི་
 བཟོད་པར་ཡི་རང་ཞིང་དེ་དག་མཁུ་བའི་ཆེད་དུ་དགེ་བར་གསུངས་སོ་ཞེས་ཀྱང་བཟོད་པར་བྱ་
 དགོས་སོ། །ཡང་མཆོད་མར་སྤྱི་བོར་སོགས་བསོད་ནམས་བྱེད་པ་གཞན་མཐོང་བར་གྱུར་པ་ན་རང་
 གིས་དེ་ལ་ཐུག་དོག་གིས་མི་སྤྱོད་པར་རང་གིས་འོས་ཤིང་རིགས་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་བྱས་སོ་ཞེས་སོགས་
 དངོས་སུ་མངོན་སུམ་དུ་བཟོད་པས་དེའི་སེམས་ལེགས་པར་དགའ་བ་དང་སྤྱི་བོར་བསྐྱེད་ལ། དེ་
 ཁ་གསལ་ཏུ་འགྲོ་བ་བསྐྱོག་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲིག་ནའང་དེའི་ཡོན་ཏན་གཞན་ལ་བཟོད་པས་བཟོད་
 པར་བྱ་ཞིང་། གང་ཟག་གཞན་ཞིག་གིས་རང་མི་དགའ་བའི་གང་ཟག་སོགས་གཞན་སུ་ཞིག་
 གི་ཡོན་ཏན་བཟོད་པར་བྱེད་ན་རང་གིས་དེ་དང་འགལ་བར་མི་སྤྱི་བོར་དེའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་
 ཡོན་ཏན་བཟོད་པ་སྟེ་བཟོད་སོགས་བྱེད་དགོས་སོ། །འགའ་ཞིག་གིས་རང་གི་ཡོན་ཏན་བཟོད་
 པ་མཐོང་ན་དེས་རང་ང་རྒྱལ་བར་མི་བྱེད་པར་བཟོད་མཁན་པོ་དེ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་གཤམ་
 པའི་མཁས་པ་དག་སྤང་ཅན་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་རིག་པར་བྱ་དགོས་སོ། །སྤྱིར་ཡང་རང་
 གཞན་གྱི་བྱ་བ་ཚུམ་པ་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་སེམས་དགའ་བ་འཐོབ་པའི་བྱིར་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་
 བུའི་སེམས་དགའ་བ་དེ་ནི་ཆོན་པའི་རིན་གྱིས་ཉི་ནའང་མི་རྟོག་པས་གིན་ཏུ་དགོན་པ་ཡིན་པ།
 དེ་ལྟས་ཏེ་དེ་ལྟ་བས་ན་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་པའི་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་འཛིན་
 རྟེན་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཏེ་ཡོན་ཏན་ལ་ཐུག་དོག་མེད་པར་ཡི་རང་བས་རང་ཉིད་དགའ་བའི་བདེ་
 བ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱ་སྟེ་དགའ་བ་བསྒྲོམས་ནས་བདག་དེ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ན་ཆོ་འདིར་ལོངས་
 སྤྱོད་དེ་ལ་གོད་པར་འགྱུར་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་ཡེ་མེད་ལ་ཐུག་དོག་མེད་པའི་བསམ་པ་བཟང་

པའི་འབྲས་བུ་ཆེ་པ་རྟུ་ཡང་མངོན་མཐོ་ལ་སོགས་པའི་བདེ་བ་ཆེ་བའམ་ཆེན་པོ་འཐོབ་པར་
འགྱུར་རོ། །གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་འབྱོར་བ་ལོངས་སྨྱོད་སོགས་མཐོང་བ་ལ་སྤང་ཞིང་ཕྱག་
དོག་དང་འགན་སེམས་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པས་ཆེ་འདིར་རང་གི་ཡོན་ཏན་ཟད་པར་འགྱུར་ཞིང་
བསམ་ངན་གྱི་མཚོན་ཆ་རང་ལ་འཁོར་བས་མི་དགའ་བ་དང་སྐྱག་བསྐུལ་སྤྲོ་ཚོགས་པ་མུང་ཞིང་
ཆེ་པ་རྟུ་ཡང་བསམ་ངན་གྱི་འབྲས་བུ་ངན་སོང་གི་སྐྱག་བསྐུལ་ཆེ་བའམ་ཆེན་པོ་མུང་བར་
འགྱུར་རོ། །གཞན་དག་གིས་གཏམ་འདི་བ་ལ་ལན་སོགས་སྒྲ་བའི་ཆེན་ཡང་ཤེས་བཞིན་དང་
ལྡན་པས་ཡིད་ལེབས་པའམ་ཡིད་ལ་བ་སྟེ་དེ་དགོ་སྒྲིག་གང་ལ་མོས་ན་དེ་དང་མཐུན་པ་དང་། ཡིད་
ཆེས་སྤྲུང་བས་རང་གི་ཚིག་སྤྲི་མི་འགལ་བས་འབྲེལ་བ་དང་། ཐེ་ཚོམ་མི་སྦྱིད་པས་དོན་
གསལ་པོ་དང་ཕ་རོལ་པོ་དེའི་སེམས་དགའ་བས་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། རང་ཕྱོགས་ལ་སེམས་
ཆགས་པའི་གཏམ་དང་གཞན་ཕྱོགས་ལ་ཞེ་སྤང་བས་མི་དགའ་བའི་གཏམ་ལ་སོགས་པ་སྤངས་
པ་དང་། སྐད་གྱི་གདངས་དང་བཤད་ཚུལ་འཇམ་ཞིང་གཏམ་མང་ཉུང་དེ་ལ་རན་པར་སྒྲ་བར་
བྱ་དགོས་སོ། །མིག་གིས་མཐོ་དམན་དྲག་ཞན་སོགས་སེམས་ཅན་སྤྲུལ་ལྟ་བུ་ཡང་སེམས་
ཅན་འདི་དག་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་གིས་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་བར་དུ་ཕ་
རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དྲག་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨྱོད་པ་སྤྱད་དེ་མཐར་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨྱོད་པའི་གྲོགས་
དང་བཤེས་གཉེན་ལྟ་བུར་ཤེས་ནས་མིག་སྤང་སོགས་མི་བྱེད་པར་མས་བུ་ལ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཡོ་
མེད་ཅིང་འབྲོག་པོ་མ་ཡིན་པར་དྲང་ཞིང་ཀུན་སྨྱོད་བྱམས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཚུལ་གྱིས་བལྟ་བར་བྱ་
དགོས་སོ། །དགོ་བ་གང་དང་གང་བསྐྱབ་ན་དུས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རྟག་པར་རམ་རྒྱུ་ཆགས་པ་དང་།
བསམ་པའི་ཁྱད་པར་མངོན་ཞེན་གྱིས་ཉེ་དད་པ་དང་སྤྱིང་རྗེ་ལ་སོགས་པའི་འདུན་པ་བྱགས་དྲག་
པའི་ཀུན་ནས་བསྐྱང་བའམ། གཉེན་པོ་ཡིས་ནི་བསྐྱང་བ་ཉིད་དེ། གཉེན་པོའི་ཁྱད་པར་སྦྱིན་པ་

ལྟ་བུ་ལ་རང་གིས་གང་གཅིས་གང་དམར་བྱིན་པས་སེར་སྒྲིའི་གཉེན་པོར་འོང་ངེས་པ་དང་། ཚུལ་
 བྱིས་ཀྱང་རང་ལ་ཞེན་པ་གང་ཆེ་དེ་སྤོང་བ་སོགས་བྱིན་དུག་གི་མི་མཐུན་བྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་
 འགོ་ངེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཞིང་གི་བྱང་པར་ཡུལ་ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་ཞིང་དགོན་མཆོག་གསུམ་དང་
 བོ་སྐྱོན་འདྲེགས་པའི་ཞིང་རང་གི་ཡ་མ་དང་། ཐག་རིང་གི་འགོན་པོ་ཡུན་རིང་གི་ནད་པ་ལ་སོགས་
 པ་སྟག་བསྐལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཞིང་ལ་སྤྱིན་པ་སོགས་བྱས་ན་གཞན་ལ་བྱིན་པ་བས་དགེ་བ་རྒྱ་ཆེན་
 པོར་འགྱུར་རོ། །སྤྱི་པ་ལ་འང་ཚུལ་དེ་བཞིན་ནོ། །དགེ་བ་གང་དང་གང་བསྐྱབས་ན་གཞན་
 གྱིས་ལ་དམོ་བྱས་པས་ཅི་ཡང་མི་འོང་ཞིང་བྱང་པར་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་སྤྱིན་པ་ལྟ་
 བུ་ལ་འང་དག་མ་དག་གི་སྤྱིན་པ་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཀུན་སྤོང་དང་སྤྱིན་ཚུལ་བསྐྱོ་བ་སོགས་ལ་མི་
 མཁས་པར་རང་གར་སྤྱིན་པ་ཅམ་ནི་དུད་འགོས་ཀྱང་སྤྱིན་ལ་དེས་ན་མཁས་པར་བྱས་ནས་གནད་
 དུ་འགོ་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ན། དང་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་གང་བསྐྱབ་ན་དེའི་དོན་ལ་གིན་
 ཏུ་མཁས་པར་བྱས་གིང་དེའི་དོན་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་དད་པ་དང་ལྷན་པར་བྱས་ནས་བྱང་ཚུབ་
 སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་བྱིན་དུག་ལ་སོགས་པའི་ལས་རྣམས་བདག་གིས་དུས་ཏྲག་ཏུ་བྱ་རྟེ། སྤོན་
 རོ་བོ་རྗེའི་བྱག་ཚུ་གདབ་པའི་རྣམ་ཐར་བཞིན་དུ་མཆོད་པ་དང་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་རྣམས་
 ཀུན་ལ་བསྐྱལ་བ་པོ་དང་བྱེད་པ་པོ་སོགས་གང་ཟག་གཞན་སྟེ་ལྟ་ཡང་རེ་ལྟོས་བཅས་ཏེ་སྐྱབ་པར་
 བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་རང་གིས་འབྲུབ་ན་བསྐྱབ་ལ་མི་འབྲུབ་ན་གཞན་ལ་སྟོས་མི་རུང་རོ། །སྤྱིན་
 པའི་སྤོ་རོ་ལ་དུ་སྤྱིན་པ་དང་ཚུལ་བྱིས་ཀྱི་སྤོ་རོ་ལ་དུ་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་འོག་མ་འོག་མ་ལས་
 གོང་ནས་གོང་དུ་བྱང་པར་མཆོག་ཏུ་ཞུགས་པའམ་འཕགས་པས་ན་གོང་མ་གོང་མ་ལ་གཙོ་བོར་
 སྤྱད་དགོས་ཏེ་དཔེར་ན་བ་ལང་གི་མིག་རྗེས་ཀྱི་ཚུད་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོའི་བྱང་པར་བཞིན་དུ་ལོ་
 བརྒྱུ་ལ་སྤྱིན་པ་བྱིན་པ་བས་ཉིན་གཅིག་ཚུལ་བྱིས་ཀྱིས་བསྐྱང་བ་ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་སོགས་གོང་ནས་
 གོང་དུ་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པར། མདོ་རྒྱན་ལས། སྤུ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱི་མ་དང་། དམན་

དང་མཚོག་རགས་པ་དང་ཕྱ་བའི་སྒོ་ནས་གསུངས་སོ། །སྦྱོན་པ་ལྟ་བུ་དམན་པའམ་རྒྱུ་དུའི་
ཕྱིར་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྟ་བུ་མཚོག་གས་ཆེ་སྟེ་ཆེན་པོ་མི་གཏང་ངོ་ཞེས་སྦྱིར་བཏང་དང་། དམིགས་
བསལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་གཙོ་ཆེར་གཞན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་གང་གིས་
འོང་བ་དེ་བསམ་མོ་ཞེས་བསམ་ཁིང་བསྐྱབ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་། སྦྱིར་བཏང་བ་དང་
དམིགས་ཀྱིས་བསལ། །བཟན་བཅོས་ཀྱང་ལ་མཚོག་ཏུ་གཅིས། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །

3 སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས།

གསུམ་པ་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ། གཞན་དོན་ལྟར་ལེན་པ། ཟང་ཟིང་དང་ཚོས་
ཀྱིས་བསྐྱབ་པ། ས་རོལ་གྱི་མ་དད་པ་བསྐྱང་བ་དང་གསུམ་ལས།

(1) གཞན་དོན་ལྟར་ལེན་པ།

ཉེས་སྦྱོད་སྟོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་དགེ་བ་ཚོས་སྦྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་ལྟར་རྟོག་ཅིང་གནས་པར་
བྱས་ཏེ་སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཞེས་གཞན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་པ་ལ་རང་
དོན་ཡིད་བྱེད་གཏན་ནས་མེད་པར་དུས་རྟག་ཏུ་བརྩོན་པ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པས་གནས་པར་བྱ་
དགོས་ལ། དེ་ལྟར་བརྩོན་པར་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་གཏན་ནས་མེད་པ་དེ་ལ་སངས་རྒྱུས་ཐུགས་
རྟེན་ཆེན་པོ་མངའ་བ་དེ་ཡིས་དུས་རིང་པོའི་མཐའ་འམ་ཐུག་གི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འཐོབ་ཅིང་སྦྱག་བསྐྱེད་
ཆེན་པོ་འདོར་བའི་ཆེད་དུ་འབྲལ་གྱི་བདེ་བ་རྒྱུ་དུ་ཉམས་པ་དང་སྦྱག་བསྐྱེད་ཆུང་དུ་བསྐྱེད་པའི་
ཚུལ་ལ་གཟིགས་པས་ཐེག་པ་རྒྱུ་དུ་བ་རྣམས་དང་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་པ་ལ་བགག་པ་ཡི་
ལུས་དག་གི་མི་དགེ་བ་བདུན་པོ་རྣམས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་
མེད་པ་དེ་ལ་གནད་སྟེ་དཔེར་ན་དེད་དཔོན་སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོས་མི་ནག་མདུང་བྱང་ཅན་དཔུལ་བར་
ལྟར་བ་ལས་བསྐྱབ་པའི་དོན་དུ་བསད་པ་དང་། བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་སྐར་མས་ཚོང་དཔོན་གྱི་ཕ་
མོ་འཆི་བའི་འཇིགས་པ་ལས་བསྐྱབ་པའི་དོན་དུ་མི་ཚངས་པར་སྦྱེད་པས་དེ་དག་གིས་བསྐྱེད་པ་

མང་པོའི་ཚོགས་རྫོགས་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །

(2) ཟང་ཟེང་དང་ཚོས་གྱི་བསྟུ་བ།

གཉིས་པ་ནི། རང་རེ་ཁྱོད་ལྟ་བུར་འདུག་ཆེ་བསོད་སྟོམས་ཅི་རྟེན་པ་རྣམས་ལོག་པར་ལྟར་བ་བྱ་
བྱི་ལ་སོགས་པའི་དྲུང་འགོ་རྣམས་དང་མགོན་མེད་པ་སྤྱང་པོ་རྣམས་དང་ཕྱི་ནང་གི་བརྟུལ་ཞུགས་
ལ་གནས་པའི་རེ་ཁྱོད་པ་རྣམས་ལ་བགོ་བར་བྱ་ཞིང་རང་གི་སྐལ་བ་ལ་ཡང་ཡུད་གྱིས་དགོན་མཚོག་
མཚོན་ཅིང་རང་ཉིད་གྱི་ལྟོ་འགྲང་ཙམ་མམ་འགྲང་ལྟོག་རན་པ་ཙམ་དུ་ཆགས་སྤང་མེད་པར་ལུས་
གསོ་བའི་ཆེད་དུ་བཟའ་བར་བྱ་ཞིང་ལྟག་མ་འཕྲོག་མ་ལ་བསྟོ་ཞིང་སྤྱོད་པར་བྱ་སྟེ། བཟའ་མང་
ཆེས་ན་ཕྱི་ཞིང་ལྟགས་པ་དང་ཉུང་ན་ཉམ་རྒྱུང་བས་དགེ་བ་བསྒྲུབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་
ཉིད་གྱིས་འཆང་བའི་ཚོས་གོས་དང་མཐིང་གོས་དང་སྒྲམ་སྒྲུབ་ཏེ། ཚོས་གོས་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་
མ་གཏོགས་པ་གཞན་རང་ལ་ཅི་ཡོད་སྟོང་མོ་པ་ལ་སྤྱོད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །ཚོས་གོས་གསུམ་ནི་
སྤྱོད་པར་མི་བྱ་སྟེ། བྱང་སེམས་སོ་ཐར་ལས། གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཚོས་གོས་གསུམ་ལས། ཉུང་
བར་གྱུར་ན་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཚངས་པར་སྟོན་པ་ལ་གནས་པས་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་བཏང་བར་མི་
བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལའང་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་ལས་དང་པོ་པའི་དུས་འདིར་
དམ་པའི་ཚོས་ནི་རྒྱལ་བཞིན་དུ་སྟོན་པའི་རང་གི་ལུས་འདི་ལ་གཞན་དོན་ཐུན་ཆོགས་གྱི་ཆེད་
དུ་ལག་པ་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པ་མི་བྱ་བར་ལྟོ་འགྲང་ལྟག་སྟོབས་ཙམ་གྱི་ཟས་གོས་
མཐའ་གཉིས་ལ་མ་ལྟར་བས་གཞན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་རང་གི་ལུས་བསྒྲུང་བར་བྱས་ཏེ་བྱང་
རྒྱུ་སེམས་དཔལ་ལྟོད་པ་སྤྱད་ནས་དགེ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་རྣམ་མཁུན་དུ་བསྟོ་བ་དང་སྟོན་
ལམ་གདབ་སྟེ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་རིམ་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་གྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཡན་བདེའི་བསམ་པ་པ་ཐམས་ཅད་ལྟར་དུ་རྫོགས་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ལས་དང་པོ་པ་སྟིང་རྗེའི་བསམ་པ་པ་མ་དག་པར་ཏེ་ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་

དགའ་བ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་དམ་པའི་ཚེས་བསྐྱབ་པའི་རྟེན་ལུས་འདྲི་ཡི་མགོ་དང་རྒྱང་ལག་ལ་
 སོགས་པ་གཞན་ལ་དངོས་སུ་གཏང་བར་མི་བྱ་སྟེ་གཞན་ལ་ཕན་པར་མ་ངེས་ཤིང་རང་འགྱུར་
 ཅིང་དགེ་བའི་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། བསྐྱབ་བཏུས་ལས། དཔེར་ན་སྒྲན་ཆེན་
 པོའི་ལྷན་ཤིང་ལྷ་ལུང་བསྐྱང་དགོས་པར་གསུངས་པས་སོ། །ཅི་ནས་འཇིག་རྟེན་འདྲི་དང་འཇིག་
 རྟེན་གཞན་དུ་ཡང་ལྷ་སྒྲ་མ་བྱང་ཆུབ་འོད་ཀྱི་སྒྲ་ལུས་བཏང་བ་ལྷ་ལུང་བསྐྱབ་པ་དང་འགྲོ་བའི་དོན་
 གྱུ་ཆེན་པོ་སྐྱབ་པའི་རྒྱར་འགྱུར་ཞིང་དགེ་བའི་བར་ཆད་དུ་མི་འགྱུར་ན་གཏང་དོ་སྟེ་བཏང་དགོས་
 སོ། །ཚེས་དང་སྒྲ་མ་ལ་བསམ་པ་དང་སྨྱོད་ལམ་མ་གྲས་པ་རྣམས་ལ་ཚེས་མི་བཤད་དེ། བཤད་
 ན་ཚེས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཉམས་པ་དང་ཉན་པ་པོ་ལ་ཕན་མི་ཐོགས་པ་དང་དེར་མ་ཟད་ཚེས་ལ་མ་གྲས་པས་
 བན་སོང་དུ་ལུང་བར་འགྱུར་རོ། །བསམ་པ་གྲས་ཀྱང་སྨྱོར་བའི་བྱང་པར་མི་ན་བཤམ་ནད་པ་
 མིན་བཞིན་དུ་མགོ་ལ་ཐོད་སོགས་ཀྱིས་དཀྱིས་པ་དང་། ལྷ་གྱོན་པ་དང་། གཏུགས་ཐོགས་པ་དང་
 ལའང་བུ་སྟེ་ལག་རྟེན་དང་རལ་གྱི་དང་མཐུང་ལ་སོགས་པའི་མཚོན་ཆ་ཐོགས་པ་དང་། གཟན་
 ལ་སོགས་པ་གོས་ཀྱིས་མགོ་པོ་གཡོགས་པ་དང་ཁྲི་སྟན་ཆེ་མཐོ་ལ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་
 ཚེས་བཤད་པ་མིན་ཏེ་བཤད་མི་རུང་ཞིང་ནད་པ་སོགས་ལ་ནི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །སྒོ་དམན་པ་
 ཉན་རང་གི་ལམ་ལ་མོས་པ་དག་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཟེད་པ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། གྱུ་ཆེ་བ་ས་དང་
 ལམ་ལ་སོགས་པ་བཤད་མི་རུང་བ་དང་། རབ་ཏུ་བྱུང་བས་སྦྱེས་པ་ཡི་གོགས་དག་མེད་པར་
 ལུང་མེད་ཁོ་ན་ལ་ཡང་ཚེས་བཤད་པ་མིན་ཏེ་བཤད་མི་རུང་རོ། །ཚེས་བཤད་པའི་ཆེ་ཡང་དམན་
 པ་ཉན་རང་དང་མཚོག་གི་ཚེས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ལ་ལ་བཤད་མོས་པ་དང་།
 ལ་ལ་བཤད་མི་མོས་པར་མི་བྱེད་པ་རྒན་དང་བྱིས་པ་ཁ་ཟས་ཐ་དད་པ་ལྷར་བཟང་བན་དུ་མི་བལྟ་
 བར་རྣམ་གྲོལ་གྱི་ལམ་དུ་བྱ་རམ་དང་ལན་ལྔའི་རོ་བཞིན་དུ་མཚུངས་པའམ་མཉམ་པར་ཤེས་ནས་
 གྲས་པས་ཀྱན་ཏུ་སྦྱུད་པ་སྟེ་བཤད་དགོས་ཏེ། ཚེས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་འཐག་པ་བསྐྱས་པའི་

མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ་གང་ལ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ཆོས་ལ་ལ་ནི་
བཟང་བར་འདུག་པས་བྱེད་ལ་ལ་ནི་ངན་པར་འདུག་པས་བྱེད་ན་དེ་ནི་དམ་པའི་ཆོས་སྤྱོད་
བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྣམས་པོ་ཟབ་པ་དང་
རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཏུ་ལྟར་པ་རྣམས་ནི་དམན་པའི་ཆོས་ཉན་རང་གི་ལམ་ལ་སྦྱར་བར་མི་
བྱ་ཏེ། སྦྱར་ན་ཅ་ལྟར་དུ་འགྱུར་ཞིང་གསེར་པ་ཅན་སྟོག་ཏུ་བཅུག་པ་དང་། དད་པ་ཅན་མགོ་
བསྐྱར་མི་རུང་བས་སོ། །ལྟ་བ་ཟབ་མོ་གཙོ་བོ་བཤད་དགོས་པའི་དུས་ཐུན་མེན་ལས་གཞན་དུ་
དགོ་བའི་ཕན་ཡོན་དང་སྤྲིག་པའི་ཉེས་དམིགས་ལ་སོགས་པ་ལས་འབྲས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་ཡོངས་སུ་
འདོར་བར་མི་བྱ་ཏེ་དགོ་སྤྲིག་རྒྱ་འབྲས་གཙོ་བོར་བཤད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་སྦྱོད་པ་སྦྱད་ཅུས་པའི་གང་ཟག་ལ་ཕན་ཡོན་ཅན་གྱི་མདོ་རྩེད་ཟད་ཅམ་བསྐྱུགས་པ་དང་
གཟུང་སྒྲགས་ཅུང་ཟད་ཅམ་བསྐྱུས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཆོག་སྟེ་ཁོ་ནས་གོ་ལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྒྲ་
རི་བཞིན་པའི་ཆོག་གིས་འདྲིན་ཅིང་བསྐྱུ་བར་མི་བྱ་ཏེ། དྲང་ངེས་ལྡེམ་དགོངས་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་
བ་ལ་སོགས་པར་འབྱེད་ཅིང་སྦྱོད་དང་འཆམས་པར་ཆོས་སྟོན་པས་རྗེས་སུ་བཟུང་བར་བྱའོ། །

(3) ས་རོལ་གྱི་མ་དད་པ་བསྐྱང་བ།

གསུམ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་གཞན་གྱིས་མ་དད་པ་མ་བསྐྱང་ན་གཞན་གྱི་སྤྲིག་སྟེན་ཆེན་
པོར་འགྱུར་བས་ན་སོ་གིང་དང་ནི་མཆིལ་མ་དང་སྐབས་དང་ཁ་ལུད་ལ་སོགས་པ་དག་སྤྱོད་མའི་
མདུན་དང་ལྟ་ཁང་དང་ཁང་པ་ལ་སོགས་པའི་འདུག་གནས་ལ་དོར་བ་ན་ནི་ས་ལ་སོགས་པས་
མཐོང་བ་དག་པ་པར་བྱ་དགོས་སོ། །གཙུག་པ་དང་བཤད་པ་ལ་སོགས་པ་འདྲ་རང་དང་གཞན་གྱི་
ལོངས་སྦྱོད་པའི་རྒྱ་གཙང་མ་དང་ཐང་བཟང་པོ་ལ་དོར་བ་ནི་སྤྱོད་ཅིང་བཀག་པ་ཡིན་པས་མི་བྱའོ། །
ཟས་ཟ་བའི་ཆེ་ཁ་ཏུ་ཅང་བཀའ་ཆེ་བ་དང་རྒྱན་ཏོག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྦྱོད་དང་བཅས་པར་ཟ་བ་
དང་ཟས་ཁར་མ་སྟེབ་པར་ཁ་གདུངས་ནས་ཏུ་ཅང་རམ་པས་ནི་བཟུང་བར་མི་བྱའོ། །ཁྱིམ་ལ་

སོགས་པར་གང་དུ་འདུག་པའི་ཚེ་རྒྱ་པ་གཉིས་བརྒྱ་ལྟ་མི་འདུག་ཅིང་ལག་པ་བརྒྱ་བའི་ཚེ་
ལག་གཉིས་མཉམ་པར་མི་མཉེའོ་སྟེ་པན་ཚུན་རིམ་གྱིས་བརྒྱའོ། །དྭ་ཁལ་སོགས་བཞུགས་པ་དང་
མལ་ས་དང་འདུག་པའི་སྟན་གཅིག་གམ་གནས་ཁང་དབེན་པ་དག་ཏུ་ཡང་ཁྱིམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་
གཞན་གྱི་བྱང་མེད་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བས་ནི་ཉེ་དུ་མ་ཡིན་པའི་བྱང་མེད་གཞན་དང་གཅིག་ཉིད་དུ་
མི་བྱ་སྟེ་བྱ་མི་བྱུང་ངོ་། །མདོར་ན་འཛིག་རྟེན་སེམས་ཅན་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་འབྲུ་ཞིང་མ་དད་
པར་གྱུར་པའི་སྟོན་པ་ཀྱན་རང་གིས་མཐོང་ཞིང་གེས་པ་རྣམས་དང་རང་གི་མ་མཐོང་ཞིང་མི་གེས་
པ་རྣམས་ཀྱང་གང་ཟག་གཞན་མཁས་པ་དང་རྒྱས་ཡོད་རྣམས་ལ་དྲིས་ཏེ་སྤང་བར་བྱ་དགོས་སོ། །
ལམ་སོགས་འདྲི་བའི་ཚེ་མ་གྲུས་པའི་རྣམ་འབྱུང་ལག་པ་གཡོན་པས་སྒྲིགས་མཛུབ་ལ་སོགས་པ་
དང་སོར་མོས་ཏེ་སོར་མོ་གཅིག་གིས་བརྟ་ཙམ་གྱིས་ལམ་བསྟན་པར་ནི་མི་བྱ་སྟེ་ལུས་ངག་གི་
རྣམ་འབྱུང་གྲུས་གིང་སྟོན་པ་དང་བཅས་པས་གཡས་པ་ཡི་ལག་པ་དག་ནི་སོར་མོ་ཀྱན་གྱིས་ཀྱང་
རི་ལྟར་དྲིས་པའི་ལམ་ཡང་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་དད་པར་འབྱུང་བ་དྲེ་ལྟར་ཡང་དག་པར་ལེགས་
པར་བསྟན་པར་བྱ་དགོས་སོ། །སྟོན་སྤྱད་སོགས་བཅའ་ཀ་ལེན་པ་དང་འཛིག་པ་སོགས་དགོས་
པ་རྒྱང་དུ་ལའང་ལག་པ་ཆེས་ཆེར་རམ་གས་ཆེར་དུག་ཏུ་བསྟོད་པར་བྱ་བ་མིན་ཏེ་ཅུང་ཟད་ཙམ་
བསྟོད་ལ་ཡང་སྒྲ་བསྒྲགས་པ་དང་སྟེ་གོ་ལ་ལ་སོགས་པས་བརྟ་བྱ་སྟེ་གོ་བརྟ་སྤྱད་དགོས་གིང་དེ་
ལྟར་མ་བྱས་ན་གཞན་དུ་སྟོན་ལམ་མ་བསྐྱམས་པར་འབྱུང་བའི་སྟོན་གྱིས་གཞན་རྣམས་མ་དད་
པར་འབྱུང་ངོ་། །ཉལ་བའི་ཚེ་ནམ་གྱི་གྲང་ཐུན་ལ་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོན་པོ་སངས་རྒྱས་
བཙུམ་ལུན་འདས་ལྟ་བུ་དན་འདས་པའི་ཚུལ་སྟོན་པ་ན་སང་གའི་ཉལ་སྐབས་ཀྱི་གཞོགས་གཡས་
ས་ལ་ཕབ་སྟེ་དབྱ་བྱང་དང་ཞལ་རུབ་ཏུ་གཟིགས་ཏེ་གཟིམས་པ་ལྟར་ཉལ་བར་བྱའོ་ཞེས་བསམ་
ན་སངས་རྒྱས་རྗེས་དྲན་གྱང་ཡིན་པས་འདི་ལྟར་གཞོད་པ་མེད་ཅིང་ཡིད་ལ་གང་འདོད་པའི་
ཕྱོགས་སུ་གར་དང་བྱང་ལ་སོགས་པར་མགོ་བསྟན་ཏེ་སྟོ་གཡས་འོག་ཏུ་ཕབ་ནས་རྒྱང་པས་རྒྱང་།

པ་མནན་ལ་ལག་གཡས་འགུམ་པའི་འོག་དང་གཡོན་བརྒྱའི་སྟེང་ནས་བརྒྱུངས་ཏེ་ལུས་ཚེས་གོས་
 གྱིས་གཡོགས་ནས་ཉལ་བར་བྱ་ཞིང་དྲན་པ་དང་ཤེས་བཞིན་དང་ལྷན་པའི་སྒོ་ནས་སྤང་བའི་འདྲ་
 ཤེས་དང་། འཆི་བའི་འདྲ་ཤེས་དང་སང་མུར་དུ་ལྷང་བའི་སེམས་སམ་འདྲ་ཤེས་ལ་ཉལ་བའི་
 ཐོག་མ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་སེམས་སྒྱུར་བའམ་འདུན་པ་གཏད་དེ་ཉལ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་
 གཉིད་ཀྱང་དགེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་རང་གི་ཚེ་གཅིག་གི་བྱ་བ་དང་ཉིན་གཅིག་གི་བྱ་བ་སྒོ་བརྩུན་
 ནས་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་ཏེ། འདི་ལྟར་ད་ནངས་ཉི་ཅེ་ཤར་བ་རང་བྱིས་པ་བཅའ་བའི་དུས་
 དང་། ཉིན་གྲང་དར་ལ་བབ་པ་དང་། དགོང་མོ་ཆས་པ་དང་། ཉལ་བ་འཆི་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་
 པའི་དུས་དང་། གཉིད་ཚེ་གི་བ་དང་། མི་ལམ་བར་དོ་དང་། ནངས་སད་ཚེ་བྱི་མའི་སྒྲིམ་སྒྲིད་དང་
 ཉིང་མཚམས་སྒྱུར་བ་དང་མཐུན་པས་དེ་དང་དེའི་སྐབས་སུ་དེ་དང་དེ་ཡིན་པའི་འདྲ་ཤེས་བཞག་
 སྟེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ཉམས་ལེན་མ་བརྟེན་པར་བྱ་དགོས་གསུངས། །

(༤) བསྐྱབ་པ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡན་ལག་གཞན་བསྟན་པ།

བཞི་པ་བསྐྱབ་པ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡན་ལག་གཞན་བསྟན་པ་ལ། བསྐྱབ་པ་ལུན་སུམ་ཚོགས་
 པ་དངོས་དང་། ལེའུའི་དོན་བསྟུ་བ་གཉིས་ལས།

1 བསྐྱབ་པ་ལུན་སུམ་ཚོགས་པ་དངོས།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དུག་དང་བསྟུ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་ལ་སོགས་པ་
 དག་གི་དབྱེ་བ་གངས་དང་ཚད་མེད་པར་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཕྱེ་སྟོད་རྣམས་ནས་གསུངས་
 པ་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་དང་པོ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་སེམས་སྒྱུར་བའམ་སྟོང་བ་ཡི་
 སྟོན་པ་སྟོད་འདུག་འདི་ལྟ་བུ་ནི་ངེས་པར་སེམས་སྟོང་མ་བྱུང་བར་དེ་སྟོན་དུ་བསྒོམ་ཞིང་སྟོན་པར་
 བྱ་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་རྩ་ལྷང་བྱང་ན་གང་ཟག་དབང་པོ་རབ་འབྱིང་ཐ་མའི་བཤགས་ཐབས་
 བཞིན་དུ་བཤགས་པ་བགྱིད་ཅིང་སྤར་བྱང་སྟོམ་ལེན་པར་བྱ་བ་དང་གཞན་ཉིས་བྱས་ལ་སོགས་

པ་གང་བྱུང་བ་ལ་ཉིན་ལན་གསུམ་དང་མཚན་མོ་ལན་གསུམ་དུ་ཡུང་པོ་གསུམ་པ་ཞེས་བཤགས་
 པ་ཡི་རང་བསྟོན་པ་གསུམ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་ལྷུང་བཤགས་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་གདོན་པར་བྱ་ཞིང་སངས་
 རྒྱས་སོ་ལྟ་སོགས་རྒྱལ་བ་སྤྲས་དང་བཅས་པ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷུང་བའི་
 ལྟ་གྲ་ལ་ཞེས་ཅུ་བའི་ལྷུང་བ་ལས་གཞན་ཉིས་བྱས་ལ་སོགས་པ་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྡན་དེས་ཞི་
 བའམ་དག་པར་བྱ་ཞིང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་རད་ངམ་གཞན་སེམས་ཅན་རྣམས་གྱི་དབང་ཡང་རུང་སྟེ་
 གནས་སྐབས་གང་དང་གང་དུ་བྱ་བ་ཅི་དང་ཅི་ལ་སྟོན་ཀྱང་རུང་། མདོར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་རི་ལྟར་བསྐྱབ་དགོས་པར་ཡུང་རྣམས་ལས་གསུང་པ་ཞི་བ་ལྟས་བཀའ་ལུང་
 བཞིན་དུ་བསྐྱས་པ་གང་ཡིན་པའི་གནས་སྐབས་དེ་དང་དེ་ལ་མདོན་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་སྟོན་ནས་
 འབད་དེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་གང་ཞེན་ཞི་བ་ལྟས་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལུང་བཞིན་དུ་
 བསྐྱས་པ་འདི་ལྟར། དཔེར་ན་འགྲོ་བའི་ཚོ། ལམ་སོགས་འཛིགས་པ་བརྟགས་སོགས་དང་འདུག་
 པའི་ཚོ། ཀླང་པ་བརྒྱངས་ཏེ་སོགས་དང་། རི་བྱོད་སོགས་སུ་འདུག་ཆོ་ལོག་པར་ལྷུང་དང་སོགས་
 དང་། ཟས་ཟ་ཚོ། ཁ་བཀའ་བ་སོགས་དང་། གཏམ་བཤད་ཚོ། སྒྲ་ན་ཡིད་ཤེབས་སོགས་
 དང་གཞན་ལ་བལྟ་བའི་ཚོ། མིག་གིས་སེམས་ཅན་སོགས་དང་། ཉལ་བའི་ཚོ། མགོན་པོ་ཟུ་
 ངན་འདས་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་ཏེ་གང་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྟོན་ཡུལ་ཡོངས་སུ་དག་
 པའི་མདོ་བཞིན་དུ་ཡང་གསུངས། རྒྱལ་སྤྲས་རྣམས་ཀྱིས་བཟོ་གསོ་བ། རྒྱ་ཚད་མ། བང་དོན་
 རིག་པ་སྟེ་རིག་པའི་གནས་ཆེན་ལྟ་དང་གནས་རྒྱུང་ལྟ་ལ་སོགས་པར་མི་བསྐྱབ་པ་ཡི་ཤེས་བྱ་འམ་
 རིགས་པའི་གནས་དེ་ནི་གང་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ཏེ་དེ་ལྟར་ཤེས་བྱ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་བསྐྱབ་ཅིང་
 དེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དེ་ལ་གོམས་པའི་འདེགས་
 འཛིག་དང་ལག་པའི་བརྒྱངས་བསྐྱམ་ལ་སོགས་པ་ཚུན་ཆད་བསོད་ནམས་དག་པའི་དངོས་པོར་
 མི་འགྱུར་བ་གང་ཅི་ཡང་མེད་དེ་མི་དག་བའང་དག་པར་འགྱུར་ན་གཞན་ཡུང་མ་བསྟན་ལ་སོགས་

སྒྲིལ་ཅི་དགོས་སོ། །ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གིས་གཞན་དོན་དངོས་སུ་བྱས་སམ་ཡང་ན་རང་མཚམས་
 བསྟེན་སྐྱབ་ལ་སོགས་པའི་དགོ་བ་བསྐྱབས་ཏེ་གཞན་དོན་དུ་བསྐྱོ་ཞིང་སྒྲིལ་ལམ་གདབ་པ་ལ་སོགས་
 པས་བརྒྱད་ནས་ཀྱང་རུང་སྟེ་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ཁོ་ན་སྐྱབ་པ་ལས་རང་དོན་
 བསྐྱབ་པ་སོགས་གཞན་མི་སྦྱད་ཅིང་། ཆེད་དུ་བྱ་བ་སེམས་ཅན་ཁོ་ནའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་རང་དང་
 གཞན་གྱིས་དུས་གསུམ་དུ་བསགས་པའི་ཕྱིན་དུག་ལ་སོགས་པའི་དགོ་ཅ་གང་འབྱུང་ཐམས་ཅད་
 རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གོ་འཕང་འཐོབ་པའི་ཕྱིར་བསྐྱོའོ་ཞེས་བསྐྱོ་ཞིང་སྒྲིལ་ལམ་གདབ་པར་བྱ་
 དགོས་སོ། །དང་པོ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་གོ་འཕང་མ་ཐོབ་
 ཀྱི་བར་དུ་དུས་རྟག་པར་གང་དང་འགྲོགས་ན་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རང་གིས་འབྱུང་བར་འབྱུང་
 བའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་སྤྲུལ་དམ་པ་ལ་ནི་རང་གི་སྒྲོ་གསུམ་གྱིས་པས་བརྟེན་པར་བྱེད་དགོས་
 ལ། དེ་ཡང་གང་འགྲོ་བའི་དང་། གང་དུ་འགྲོ་བའི་དང་། གང་གིས་འགྲོ་བའི་ཐེག་པ་གསུམ་
 ལས་འདི་ཕྱི་མ་སྟེ་མདོ་རྒྱན་ལས། །དམིགས་པ་ཆེ་བ་ཉིད་དང་ནི། །དེ་བཞིན་སྐྱབ་པ་གཉིས་
 དག་དང་། །ཡེ་ཤེས་བརྩོན་འགྲུས་བརྩོན་པ་དང་། །ཐབས་ལ་མཁས་པར་གྱུར་པ་དང་། །ཡང་
 དག་གྲུབ་པ་ཆེན་པོ་དང་། །སངས་རྒྱས་ཕྱིན་ལས་ཆེན་པོ་སྟེ། །ཆེན་པོ་བདུན་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་།
 ཐེག་ཆེན་ཞེས་ནི་ངེས་པར་བརྗོད། །ཅེས་ཆེན་པོ་བདུན་དང་ལྷན་པའི་ཆོས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཟེ་
 པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོག་དོན་སྟོན་པ་ལ་མཁས་པ་དང་སྦྱོད་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྩལ་ཁྱིམས་
 སམ་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་སྟེ་སྟོམ་པ་ལ་གནས་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་རང་གི་ལུས་
 དང་སྟོག་གི་ཕྱིར་ཡང་མི་གཏོང་དོ་སྟེ་རང་གི་སྟོག་ལ་བབ་ཀྱང་བཀའ་འགལ་ཐུགས་དཀྲུགས་
 སོགས་མི་བྱ་བར་སྤྲུལ་ལ་བརྟེན་པ་མི་སྤང་བར་བྱ་དགོས་སོ། །བསྟེན་པའི་རྩལ་རི་ལྟར་ཡིན་ན་
 བལ་པོ་ཆེའི་སྤོང་པོ་བཀོད་པའི་ལེའུ་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའོ་རྩལ་བཟང་གིས་དགོ་བའི་བཤེས་
 གཉེན་བརྒྱ་དང་བརྩ་སོགས་རབ་ཏུ་མང་པོ་བསྟེན་པ་ལས་ཁྱེའུ་དཔལ་གྱི་འབྱུང་གནས་དང་སྤྱོ་

དཔལ་གྱི་སྒྲོ་གོས་མ་གཉིས་ཀྱི་མདུན་དུ་བྱོན་ཆེ་བྱས་པས་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པ་ཡི་རྣམ་ཐར་
ལས་སྒྲ་མ་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ཚུལ་དང་དེ་ལ་བསྐྱུགས་པ་དང་། རིགས་གྱི་བྱ་
ཁྱོད་ཀྱིས་རང་ལ་ནད་པའི་འདུ་ཤེས་དང་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་ནི་སྒྲན་པའི་འདུ་ཤེས་དང་།
ཆོས་ལ་སྒྲན་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་། བན་ཏན་ཉམས་སྲུབ་པ་ལ་ནི་ནད་ཉེ་བར་འཛོལ་བའི་འདུ་
ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པའི་ཚུལ་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་དེ་
ལྟར་བསྐྱབ་ཏེ་བསྟེན་དགོས་སོ། །ཁྱེད་དཔལ་འབྱུང་བའི་རྣམ་ཐར་འདི་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བཀའ་ཚུལ་པ་གཞན་མདོ་སྟེ་རྣམས་བསྐྱུགས་ནས་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་གྱི་སྤང་
སྤང་ལ་སོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །གཞན་ཡང་
མདོ་སྟེ་རྣམས་ལ་མཛུགས་ཞིང་བལྟས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་སྤང་ཞིང་ཤེས་པར་
འགྱུར་ལ། རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟ་བུས་ན་མདོ་སྟེ་རྣམས་ལ་བལྟ་ཞིང་བསྐྱུག་པར་བྱ་ཞིང་། ཁྱད་པར་
དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམ་མཁའི་སྤྱིང་པོའི་མདོ་སྟེ་ལས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཅ་ལྟར་
བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ཅ་ལྟར་བྱུང་ན་འཛོམས་ཐབས་དང་བཅས་པ་གསལ་བར་བསྟེན་པའི་ཕྱིར་
ཐོག་མཐའ་དང་པོ་ཉིད་དུ་དེ་ལ་བལྟ་བར་བྱ་དགོས་སོ། །གང་གིས་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
རྣམས་ཀྱིས་དུས་ཏྲག་ཏུ་སྤྱད་པའམ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ནི་ལུས་ལོངས་སྨྱོད་དག་བ་རྣམས་བཏང་
བསྐྱང་དག་པ་སྤེལ་བའི་ཚུལ་ལ་སོགས་པ་ཞི་བ་ལྟ་རང་གིས་མཛད་པའི་བསྐྱབ་བཏུས་དེ་ལས་རྒྱ་
ཆེར་རབ་ཏུ་གསལ་བར་སྟོན་པས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་ཀྱན་ལས་བཏུས་པ་ལ་
ཡང་དེས་པར་ཉེ་གདོན་མི་ཟ་བར་ལན་གཅིག་ཅུམ་མ་ཡིན་པར་ཡང་དང་ཡང་དུ་བལྟ་བར་བྱ་ཞིང་།
ཡང་ན་དེ་ཞིག་ཞི་བ་ལྟ་རང་གིས་མདོ་སྟེ་རྣམས་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨྱོད་པ་རྣམས་མདོར་
བསྐྱུས་པའི་མདོ་རྣམས་ཀྱན་ལས་བཏུས་པ་ལ་ཡང་བལྟ་བར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་
ཉིད་ཆེན་པོ་འཇགས་པ་རྒྱ་སྤྱད་ཀྱིས་མཛད་པའི་བསྐྱབ་བཏུས་དང་མདོ་བཏུས་གཉིས་པོ་འདྲ་

འབད་པས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བལྟ་བར་ཡང་བུམོ། །དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་བཀའ་མདོ་སྡེ་རྣམས་དང་
བསྟན་བཅོས་བསྐྱབ་བཅུས་དང་མདོ་བཅུས་ཀྱི་གཞུང་གང་དང་གང་ལས་བྱ་བ་གང་དང་གང་ནི་
མ་བཀའ་ཁྱེད་གནང་བ་དེ་དང་དེ་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་རྟག་ཏུ་རྒྱལ་
བཞིན་དུ་སྤྱད་ཅིང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་སྟེ་མདོར་ན་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི་མ་དད་པའི་སེམས་ནི་
བསྐྱང་ཞིང་མཁྱེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་མཐོང་ཞིང་ཤེས་པར་བྱས་ནས་
སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་པ་འབའ་ཞིག་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པར་བུམོ། །

2 ལེའུ་དོན་བསྐྱབ་པ།

གཉིས་པ་ནི། རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཅི་བྱེད་དང་དག་གི་ཅི་བཤད་དང་སེམས་ཀྱི་ཅི་བསམ་སོགས་ཀྱི་
གནས་སྐབས་ལ་སྐད་ཅིག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དུས་རྟག་ཏུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་དག་མི་དག་ལུང་མ་
བསྟན་གང་ཡིན་ཞེས་བརྟག་སྟེ་སྤང་དོར་ལ་སྟོ་བས་ཤེས་བཞིན་དུ་འཇུག་པར་བྱ་བ་འདི་ཉིད་ཁོ་
ན་མདོར་བསྟན་ན་ནི་ཤེས་བཞིན་ཉམས་སུ་སྤང་བའི་སྟོ་ནས་བསྐྱང་བའི་མཚན་ཉིད་དོ་ཞེས་མཚན་
ཉིད་ཡང་དག་པའོ། །ལུས་དག་ཡིད་ཀྱིས་རི་སྐད་བཤད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་འདི་དག་དངོས་སུ་ནན་
ཏན་དུ་སྤྱད་ཅིང་བསྐྱབ་པར་བྱ་དགོས་ཀྱི་གཞུང་གི་ཚིག་ཙམ་བརྗོད་པས་སམ་བཤད་པ་ཙམ་གྱིས་
དགོས་པའམ་དོན་ཅི་ཞིག་འགྲུབ་སྟེ་མི་འགྲུབ་པས་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་འབད་པར་བྱ་དགོས་
ཏེ་དཔེར་ན་སྤྲོད་མ་ཟོས་པར་སྤྲོད་དཔུང་རྒྱད་བཞི་སོགས་བསྐྱུག་པའམ་བཤད་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་
ནད་པ་དག་གི་ནད་ལ་ཕན་པར་འགྱུར་རམ་ཏེ་མི་འགྱུར་ལ་ལུས་ཀྱིས་སྤྲོད་ཟོས་པ་དང་སྟོད་ལམ་
ལ་སོགས་པ་རྒྱལ་བཞིན་བསྟན་པ་ལས་ཕན་ཐོགས་པ་བཞིན་ནོ། །

༡ ལེའུ་མཚན་སྟོས་པ།

ལེའུ་མཚན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། ཤེས་བཞིན་བསྐྱང་བར་བྱ་
བ་སྟེ་ལེའུ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོང་ཁྱོད་བཟོད་པ་བསྒྲུབ་པའི་ལེའུ།
གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོང་ཁྱོད་བཟོད་པ་བསྒྲུབ་པའི་ལེའུལ།
གཞུང་དང་མཚན་ནོ། །

༡ གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་ཁོང་ཁྱོད་བ། བཟོད་པ་བསྒྲུབ་པ། སེམས་ཅན་ལ་གྲུས་པར་བྱ་བ་དང་གསུམ་ལས།

(༡) ཁོང་ཁྱོད་བ།

དང་པོ་ནི། བསྐྱལ་བ་ཞེས་ཆགས་གནས་འཛིག་སྟོང་བཞི་རེ་རེ་ལ་བར་བསྐྱལ་ཉི་ཤུ་རེ་སྟེ་བརྒྱད་
ཅུ་ལ་བསྐྱལ་ཆེན་ཞེས་བྱ་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་བསྐྱལ་བ་སྟོང་དུ་བསགས་པ་ཡི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
སྦྱོན་པ་བྱིན་པ་དང་བདེ་བར་གསལ་གསུང་པ་སངས་རྒྱུས་དང་དམ་པའི་ཚོས་དང་དགོ་འདུན་ཏེ་དཀོན་
མཆོག་གསུམ་ལ་མཚོན་ཅིང་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཚུལ་བྱིམས་བསྐྱུང་བ་ལ་
སོགས་པའི་ལེགས་པར་སྦྱོད་པའི་དགོ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཁོང་ཁྱོད་བ་
པོ་གཅིག་གིས་འཛོམས་པར་བྱེད་པའམ་ཟད་པར་བྱེད་ཅིས་མདོ་ལས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་།
འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རོལ་པའི་མདོ་ལས་འཇམ་དཔལ་ཁོང་ཁྱོད་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་
བསགས་པའི་དགོ་བ་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་དང་སྟོང་གི་ཚོགས་འཛོམས་པར་
གསུང་པ་ཡང་། འཇུག་འགྲེལ་རྣམས་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་པ་ལ་ཁྱོས་ན་བརྒྱ་དང་། བྱང་
སེམས་ལ་ཁྱོས་ན་སྟོང་ཞེས་བཟོད་ཅིས་དང་། མདོ་སྦྱད་པར། བྱང་སེམས་ལུང་བསྟན་མ་ཐོབ་
པས་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པ་ལ་སྐད་ཅིག་མ་དུ་ལ་ཁྱོས་ན་དེའི་གངས་ཀྱི་བསྐྱལ་བ་རེའི་ཚོགས་འཛོམས་
པར་གསུངས་པ་ནི་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་ན་དེ་ལྟར་གསུང་མོད། འགྲེལ་བཤད་འགས་དོགས་པ་ཁོང་
བསྐྱུང་གིས་ཅོད་པ། ཞེ་སྤང་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྦྱོས་ན་བསྐྱལ་བ་སྟོང་གི་སྦྱོན་ཚུལ་གྱི་དགོ་
ཚོགས་འཛོམས་ན་སོ་སྦྱོས་ཁོང་ཁྱོད་མི་སྦྱོ་བ་མེད་པས་སེམས་ཅན་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཐར་པ་མི་

འཕྲོ་བ་པའི་དོགས་པ་བཀོད་ལ། འདི་འི་སྐད་ཅིག་བྱ་ཆོག་གི་སྐད་ཅིག་ཡིན་ལ། དེའི་ལན་ལ།
 ཁ་ཅིག་འདི་ལ་གཞོམ་བྱ་དང་། འཛོམས་བྱེད་དང་། འཛོམས་ཚུལ་གྱི་བྱེད་པར་གསུམ་ལས།
 དང་པོ་ནི། སྤྱིར་དགེ་བ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀས་མ་ཟིན་པ་བསོད་ནམས་ཆ་མཐུན་གྱི་དང་།
 བདག་མེད་ཉོགས་པས་ཟིན་པ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་ཅམ་དང་། ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀས་ཟིན་པ་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་དགེ་བ་དང་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། ཡུལ་བྱེད་པར་ཅན་
 ལ་དམིགས་ནས་ངོ་བོ་དྲག་ཏུ་འབྱུགས་པ། རྗེས་ཀྱང་འགྲོད་པ་སོགས་མེད་པའི་གཉེན་པོ་དང་
 བྲལ་བ་ཡིན་ཞིང་། གསུམ་པ་ནི། ས་པོན་ཅུ་བ་ནས་འཛོམས་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྤྱིས་ནས་མྱོང་
 འགྱུར་གྱི་རྣམ་པ་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་ལན་གྲངས་གཞན་དུ་མྱོང་འགྱུར་དུ་བསྐྱར་བ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་
 མཚན་ཡང་ལྷོ་བ་དེའི་འབྲས་བུ་ཐོག་མར་སྒྲིན་པར། ཇི་སྐད་དུ། ལས་གྱི་འབྲས་བུ་ལྷོ་གང་དང་།
 ཉེ་བ་གང་དང་གོམས་པ་གང་། །སྤྱི་གང་ཡིན་དེ་དག་ལས། །སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་རྣམ་སྒྲིན་འགྱུར། །
 ཞེས་བཤད་པས་སོ་ཟེར་ཡང་མྱོང་དུས་བསྐྱར་བ་ནི་ཐར་ཆ་ལ་ཡང་རྣམ་པས་གཞོམ་བྱ་མ་དེས་
 ཤིང་། འཛོམས་ཚུལ་ཡང་མ་དེས་ཉེ་འབགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲིབ་པ་ལས། ཉེ་བར་འཁོར་
 དགེ་བའི་ཅུ་བ་ཆེན་པོ་ཡང་སྤྱབ་པ་དང་ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་དང་ཡོངས་སུ་ཟད་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་
 བས་ན་མགལ་དུམ་ལ་ཡང་སེམས་ཁྲོ་བར་མི་བྱེད་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་བཅས་པའི་ལུས་ལ་
 ལྟ་ཅི་ཞིག་སྒྲོས་ཞེས་རྒྱས་སྤྲོས་ཅིན་པོ་ཆེས་དགག་པ་མཛད་པར་གཞོམ་བྱ་མ་དེས་ཞེས་གསུངས་
 ཀྱང་ཐར་ཆ་ལ་དེ་ལྟར་རྣམ་པའི་རྒྱ་མཚན་བཀོད་པ་ཅི་ཡང་མེད། འཛོམས་ཚུལ་མ་དེས་ཞེས་
 གསུངས་ལ། འཛོམས་བྱེད་དངོས་སུ་མ་གསུང་ཡང་། མགལ་དུམ་ལ་ཡང་ཁྲོ་བར་མི་བྱེད་པར་
 གསུངས་པས་ཡུལ་བྱེད་པར་ཅན་ལ་ཁྲོ་དགོས་པར་མ་དེས་པ་ཡིན་པས། དེ་ནི་དེ་ལྟར་བཀག་
 ལ། དེས་ཀྱང་དངོས་ལན་ནི་མི་འོང་བ་ཡིན། དེ་མིན་ལན་གཞན་མ་མཐོང་ལ། འདིར་ཅུ་
 བའི་ཆོག་ལ་བསམ་ན། དགོན་མཆོག་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལེགས་སྤྱད་གང་ཡིན་ཞེས་པ་

འདྲ་ཡང་། དོན་ལ་བསམ་ན། སྒྲིབ་ཚུལ་ལུས་ངག་གི་དགོ་བ་རྣམས་འཛོམས་ལ། སེམས་ཀྱི་
 དགོ་བ་རྣམས་འཛོམས་མི་རུས་པ་འདྲ་སྟེ། སྒྲིབ་པ་དང་མཚོན་པ་སོགས་སྒྲིབ་པ་ལས་བྱུང་བའི་
 བསོད་ནམས་བྱ་བའི་གཞི་དང་། སྒོ་གསུམ་ལེགས་པར་སྒྱུད་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་
 རམས་བྱ་བའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་དེ་ཀུན་བྱང་སེམས་སོགས་ལ་སྒྲིང་ནས་ཁོང་ཁྱོད་ལན་གཅིག་ཙམ་
 སྒྲིས་པས་འཛོམས་པར་བྱེད་ལ། བཟོད་བརྩོན་བསམ་ཤིང་བསྒྲོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བསོད་ནམས་
 བྱ་བའི་གཞི་རྣམས་ནི་འཛོམས་མི་རུས་ཏེ། དམན་དང་མཚོག་གི་བྱུང་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་བཟོད་པ་
 བྱི་ཁོང་ཁྱོད་རང་དང་དངོས་འགལ་ཡིན་པ་དང་། སྒྲིབ་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱེས་པའི་དགོ་བ་རྣམས་ཀྱང་
 དམ་པ་གསུམ་གྱི་ཐབས་གྱིས་ཟེན་ན་དགོ་བ་རྒྱེན་གྱིས་མི་འཕྲོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས། རང་
 རྒྱུད་ཀྱི་དགོ་བ་འཛོམས་ཤིང་དཔུལ་བར་སྒྲེ་བའི་རྒྱ་ཞེ་སྤང་ལྟ་བུའི་སྒྲིག་པ་ཆེ་བ་གཞན་མེད་ལ།
 དེའི་གཉེན་པོར་གྱུར་བ་བཟོད་པ་ལྟ་བུའི་དགོ་བ་འཇམ་དགའ་ཐུབ་མཚོག་གཞན་མེད་དེ། མདོ་
 ལས། བཟོད་པ་དགའ་ཐུབ་དམ་པ་བཟོད་པ་མཚོག་། བྱུངན་འདས་པ་མཚོག་ཅེས་སངས་རྒྱས་
 གསུངས། ཞེས་སོ། རྒྱ་མཚན་དེ་བས་ན་བཟོད་པ་བསྒྲོམ་པ་ལ་ནན་ཏན་དུ་བྱས་ཏེ་འཆད་པར་
 འཇུར་བའི་ཐབས་རྣམ་པ་སྒྲ་ཚོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ལ་འབད་དགོས་སོ། །
 དག་ལ་སོགས་པ་པ་རོལ་པོ་ལ་སེམས་མི་དགའ་བས་ཞེ་སྤང་བའི་ཟུག་རྒྱུ་སེམས་རང་རྒྱུད་ལ་
 འཆད་ན་ཡིད་ནི་རབ་ཏུ་ཞི་བ་ཡི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བདེ་བ་སོགས་ཉམས་སུ་མི་ཕྱིད་སྟེ་ཉིང་ངེ་འཛིན་
 སོགས་རྒྱུད་ལ་མི་སྒྲེ་ཞིང་སེམས་དགའ་བ་དྲང་ལུས་བདེ་བ་འང་མི་འཕྲོབ་ལ། ཐ་ན་མཚན་མོ་ཡང་
 གཉིད་ཙམ་མི་འོང་ཞིང་ལུས་སེམས་གཉིས་པོ་རྒྱགས་མི་ཐུབ་པས་བརྟན་པ་མེད་པར་འཇུར་རོ། །
 ཐུན་ལ་སོགས་པ་གང་ཟག་གང་དག་གསེར་དཔུལ་དར་ཟབ་གོས་སོགས་ནོར་དང་གདན་སྟོབ་པ་
 སོགས་གཞན་གྱིས་བཀྱར་སྟེ་ཆེན་པོ་ཡིས་དྲོན་ཆེན་པོ་བྱིན་པའམ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་པོ་ལ་
 སོགས་པ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པར་གྱུར་པ་ཡི་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཐུན་གཡོག་དེ་དག་ཀྱང་ནི་ཞེ་སྤང་

དག་པོ་དང་ལྷན་པའི་རྗེ་དཔོན་དེ་ལ་དེམ་མི་ཅི་བར་གསོད་པར་གྲོལ་ཞིང་གཞོན་པ་བྱེད་ན་གཞན་
 དག་ལ་ལྷ་སྒྲོལ་གྱང་ཅི་དགོས་སོ། །ཞེ་སྒྲུང་ཅན་དེ་ཡིས་ཚིག་རྒྱུ་དང་བརྒྱུད་བརྟེན་ལ་སོགས་
 པ་བྱས་པས་གཉེན་ཉེ་བ་གོགས་མཛད་བཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་སྒྲོ་བར་འགྱུར་བས་དེ་ལ་མི་
 དགའ་ཞིང་སྤང་བར་འགྱུར་རོ། །འཁོར་གཡོག་ལ་རྒྱ་ལོངས་སྤྱོད་སོགས་པངས་པ་མེད་པར་
 སྒྱུན་པས་རང་གི་གཡོག་ཏུ་འཕམ་འཁོར་དུ་བསྐྱས་གྱུར་དེ་ལ་བསྟེན་པར་མི་བྱེད་ཅིང་འཁོར་དང་
 གཡོག་ཏུ་མི་འདུའོ། །མདོར་བསྟུན་སྒྲུལ་གདུག་པ་ཅན་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ལས་སམ་ཁོང་ཁྱོད་ཅན་དེ་
 བདེར་ཏེ་བདེ་བར་གནས་པ་དེ་ནི་འགྲའ་ཡང་ངམ་གཅིག་གྱུར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ཁོང་ཁྱོད་སྤང་
 བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །ཞེ་སྒྲུང་ཅན་རྣམས་ལ་ཁྱོད་བའི་དགྲ་ཡིས་དགོ་ཅ་འཛམས་ཤིང་དཔལ་
 བར་སྒྱེ་བ་སོགས་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལ་སོགས་པ་ཡིས་ཆོའདྲི་ཕྱིའི་སྐྱུག་བསྐལ་མང་པོ་དག་ནི་
 བྱེད་པར་འགྱུར་ལ། གང་ཟག་གང་ཞིག་རང་སེམས་བསྒྲིམས་ཏེ་ཁྱོད་བའི་དགྲ་དེ་འཛམས་པར་
 བྱེད་པའི་བཟོད་པ་བསྒྲོམ་པ་དེ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལས་བསྒྲོག་སྟེ་ཆོའདྲི་དང་སྒྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཆོ་
 རབས་གཞན་དུ་བདེ་དགའ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །བདག་དང་བདག་གི་བྱོགས་ལ་
 ལོངས་སྤྱོད་འཕྲོག་པ་སོགས་མི་འདོད་པ་སྐྱུག་བསྐལ་བྱས་པ་དང་རྟོན་པ་སོགས་འདོད་པ་བདེ་
 བ་འགྲུབ་པ་ཡི་གོགས་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བར་གྱུར་པ་ཡི་ཡིད་མི་དགའ་བའམ་ཡིད་མི་བདེ་བ་ཞེ་
 སྒྲུང་སྒྱེ་བའི་ཟས་རྟེན་པར་གྱུར་ནས་དཔེར་ན་ཟས་ཀྱིས་ལུས་རིམ་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ལྟར་ཞེ་
 སྒྲུང་ཆེར་བརྟན་པའམ་རྒྱས་ཏེ་བདག་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དགོ་བ་རྣམས་འཛམས་པར་བྱེད་པས་ན་ཞེ་
 སྒྲུང་གི་ཟས་ཡིད་མི་བདེ་བ་དེ་དང་ནས་གཞོམ་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟས་ཏེ་དེ་ལྟ་བས་ན་
 ཟས་བཅད་ནས་དགྲའི་སྟོབས་ཉམས་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་བདག་གིས་དགྲ་པོ་ཞེ་སྒྲུང་དེའི་ཟས་
 ཡིད་མི་དགའ་བ་དེ་ནི་རྩ་བ་ནས་རྣམ་པར་གཞོམ་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། འདྲི་ལྟར་བདག་རང་ཉིད་
 ལ་དགོ་རྩ་འཛམས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཆོའདྲི་ཕྱིར་གཞོན་པ་སྐྱོའོགས་བྱེད་པ་ལས། དགྲ་

བོ་ཞེ་སྤང་འདི་ལ་ནི་བྱ་བའི་ལས་ཀ་གཞན་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །མི་འདོད་པ་
དང་འདོད་པའི་གོགས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པས་གཞོད་པ་ཆེན་པོའི་ལས་ཅི་ལ་བབ་པར་གྱུར་གྱང་
བདག་གིས་ནི་ཡིད་མི་བདེ་བའི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་དགའ་བའི་ཡིད་འདི་ནི་དགྲགས་པར་མི་
བྱའོ་ཞེས་རང་གིས་དམ་བཅའ་ཡང་ཡང་བྱེད་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་གཞོད་བྱེད་ཐམས་ཅད་བཟོད་
པར་བྱས་ན་བདག་བཟང་རན་ཀུན་གྱིས་བརྟམས་པར་འགྱུར་རོ་སྟམ་ན། སེམས་འབྱུགས་ནས་
གཞོད་བྱེད་དེ་ལ་མི་དགའ་བ་བྱས་གྱང་རང་གིས་འདོད་པའི་དོན་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མི་འགྱུབ་
པར་མ་ཟད་རང་རྒྱུད་ཀྱི། དགེ་བ་དག་ནི་འཛོམས་གིང་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །གཞོད་པ་
བྱས་པ་དེ་ཡང་གལ་ཏེ་ནས་སོགས་པོ་བ་ལྟ་བུ་བཙོས་སྟེ་ཡོད་ན་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ཀས་བཙོས་
པར་ཅུས་ན། དེ་ལ་མི་དགའ་ཏེ་མི་དགའ་བར་ཁྱོ་བར་བྱས་པས་དོན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །
གལ་ཏེ་དཀར་ཡོལ་བཅག་པ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་བཙོས་སྟེ་མེད་ན་ནི་བཙོས་སྟེ་མེད་པས་དེ་ལ་མི་
དགའ་བྱས་པས་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཏེ་མི་ཡན་པར་མ་ཟད་སྤྱར་ཡང་རང་གཞན་འབྱུགས་པའི་སྟུག་བསྐྱལ་
གྱིས་གཞོད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །

(༡) བཟོད་པ་བསྐྱོམ་པ།

གཉིས་པ་བཟོད་པ་བསྐྱོམ་པ་ལ། བཟོད་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། བཟོད་པ་བསྐྱོམ་པ་གཉིས་ལས།

1 བཟོད་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ།

བཟོད་ཡུལ་ནི་བྱ་ཅ་བཞི་ཞེས་བདག་ལ་མི་འདོད་པ་བྱས་པ་བཅུ་གཉིས་དང་། འདོད་པའི་གོགས་
བྱས་པ་བཅུ་གཉིས་ཏེ། དེ་གང་ཞེ་ན། བདག་གམ་བདག་གི་བཤེས་པ་མ་གཉེན་གྲོགས་བླ་མ་
ཚོས་ལུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་སྟུག་བསྐྱལ་བར་བྱས་པ་དང་། བརྟམས་སོགས་གྱིས་རྟོད་པ་
མི་རྟོད་པ་བྱས་པ་དང་། དངོས་སྟུ་རྒྱན་མ་ཁྱོད་སོགས་ཚིག་རྒྱུ་བ་མོ་དང་། རྟོགས་ཐམས་ཅད་
དུ་གཏམ་རན་བཟོད་པས་མི་སྟན་པ་བསྐྱགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་བརྒྱད་མི་འདོད་དེ། དགྲ་ལ་དེ་

ལས་བརྒྱུག་པས་ཏེ་བདེ་བ་དང་རྟོན་པ་དང་བརྟོན་པ་དང་སྟོན་པ་སྟེ་བཞི་མི་འདོད་པས་བརྟུག་གིས་
སོ། །འདོད་པའི་གོགས་བྱས་པ་བརྟུག་གིས་ནི་བདག་གམ་བདག་གི་བཤེས་རྒྱམས་ལ་བདེ་སོགས་
བཞི་བཞི་སྟེ་བརྟུག་དང་དགའ་ལ་དེ་ལས་བརྒྱུག་པ་སྟུག་བསྐྱལ་སོགས་བཞི་སྟེ་བརྟུག་གིས་བཅས་
ཉེར་བཞི་པོ། རྟེ་ལ་སྐར་བྱས་སོ། རྟེ་ལ་བྱེད་དོ། མ་འོངས་པ་ན་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་སྟེ། བདུན་
ཅུ་དོན་གཉིས་པོ་ནི་ཞེ་སྐར་སྟེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ལ་དེ་ལས་མི་འདོད་པ་དང་དུ་ལེན་པ་དང་། འདོད་པ་
ལ་སྟོན་དུ་བལྟས་ནས་བཟོད་པ་བསྟོམ་དགོས་གསུངས།

2 བཟོད་པ་བསྟོམ་པ།

གཉིས་པ་ལ། མི་འདོད་པ་བྱས་པ་ལ་བཟོད་པ་བསྟོམ་པ། འདོད་པའི་གོགས་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་
པ་བསྟོམ་པ་དང་གཉིས་ལས།

(1) མི་འདོད་པ་བྱས་པ་ལ་བཟོད་པ་བསྟོམ་པ།

དང་པོ་ལ། བདག་ལ་སྟུག་བསྐྱལ་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པ་བསྟོམ་པ་དང་། བདག་ལ་བརྟུག་སོགས་
བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པ། བདག་གི་བཤེས་ལ་མི་འདོད་པ་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པ། དགའ་ལ་ལེགས་བྱས་
བཟོད་པ་དང་བཞི་ལས།

[1] བདག་ལ་སྟུག་བསྐྱལ་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པ་བསྟོམ་པ།

དང་པོ་ལ། སྟུག་བསྐྱལ་དང་ལེན་གྱི་བཟོད་པ། ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་གྱི་བཟོད་པ། གཞོད་བྱེད་
ལ་ཇི་མི་སྟོམ་པའི་བཟོད་པ་དང་གསུམ་ལས།

① སྟུག་བསྐྱལ་དང་ལེན་གྱི་བཟོད་པ།

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་བདག་ལ་སྟུག་བསྐྱལ་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པ་བསྟོམ་ཆུལ་རྒྱས་པར་བཤད་ནས་
འག་མ་རྒྱམས་ལ་དེའི་འགྲེས་སྒྱུར་ཏེ་བསྟོམ་དགོས་པའི་བྱིར་བསྐྱུས་ནས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ས་
བཅད་ཀྱང་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལས་ལའོར་བའི་གནས་འདིར་བདེ་བའི་རྒྱ་རྟོན་བཀུར་སོགས་ནི་

དེས་འགའ་ལས་མི་འབྱུང་བས་ཉུང་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱ་མི་འདོད་པ་སྤྲོ་ཚོགས་པ་ནི་གིན་རྒྱ་མང་
 བོ་དབང་མེད་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་འདི་ཉིད་འཁོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་འཁོར་བར་འབྱས་
 བྱིན་ཆད་སྤངས་སྒོ་བྱས་ཀྱང་ཟད་པ་མེད་པས་བཟོད་དགོས་ལ། གལ་ཏེ་ཤེས་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་
 ཡོན་ཏན་ཀྱང་ཡོད་དེ་འདི་ལྟར་སྤྲུག་བསྐྱེད་མེད་པར་འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལས་ཐར་འདོད་གྱི་
 དེས་འབྱུང་མེད་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡོད་ན་དེས་འབྱུང་གི་སྒོ་སོགས་ཀྱང་སྤྱོད་པར་འབྱུང་བ་དེ་བས་ན་
 སེམས་སྤྱོད་བརྟན་པར་མཐོན་ཞེས་སྤྲོ་ཚོགས་པས་བཟོད་པར་གྱིས་ཤིག་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་ནི་
 དེས་འབྱུང་གི་སྤྲོ་འདྲན་དགོ་བའི་བསྐྱེད་མ་སྤྲུག་པའི་བྱུགས་མ་ཡིན་པས་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ།།
 དཀའ་སྤྱོད་སྤྲོ་ལྟ་མོ་ལྟ་མ་ལ་དད་པ་ནམས་དེའི་དེན་ཅེ་གསུམ་གྱི་ཅེར་མཚོངས་པ་དང་སྤྱིན་བསྐྱེད་
 གི་མེ་ནང་དུ་རང་མཚོངས་པ་དང་ཡུལ་ཀླུ་པའི་མུ་སྤྲུགས་འགའ་ཞིག་གིས་ཚོངས་པ་ཐོབ་པར་
 འདོད་པས་ཉི་ཟླ་གཟས་ཟིན་པ་ན་རང་གི་མགོ་གཅོད་པའམ་ཡུལ་དེ་དག་པན་ཚུན་སྤྲུག་དོག་
 གིས་ཅོད་པས་ཁང་པ་སོགས་མེར་བསྐྱེད་པ་དང་མཚོན་གྱིས་བཅད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུག་
 བསྐྱེད་གྱི་ཚོར་བ་གིན་རྒྱ་བཟོད་པར་དཀའ་བ་ནི་འདོད་པའི་དོན་གྲུབ་པ་མེད་བཞིན་དུ་ཡང་
 བཟོད་པར་བྱེད་ན་བདག་གིས་དོན་ཆེན་པོ་ཐར་པ་ལྟ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡི་དོན་དུ་བདག་གོ་ཅི་
 ཡིས་བྱིར་སྤར་ཏེ་སྤར་མི་རིགས་སོ། །གཞོད་པ་བཟོད་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ལ་ཡང་རང་གོ་མས་
 མོང་ན་བྱ་སྤྲུག་བར་མི་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་དེ་དང་དེ་གང་ན་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་
 དེ་བས་ན་དང་པོ་གཞོད་པ་རྒྱུད་དུ་ལ་བཟོད་པ་གོ་མས་པར་བྱས་པས་བྱིས་སུ་རིམ་གྱིས་གཞོད་པ་
 ཆེན་པོ་ཡང་བཟོད་པར་བྱོས་ཤིག དེ་རི་ལྟར་ན་སྤྲུལ་དང་གྲ་སྤྲུང་གིས་སྤྲུགས་པ་དག་དང་ནི་
 ཟས་མེད་པས་བཀྲེས་པ་དང་བརྟུང་བ་མེད་པས་སྒྲོམ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་ཚོར་བ་
 དང་། ལུས་ལ་གཡན་པ་ཟེའི་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་བཅས་པ་ཡི། དོན་མེད་པའི་སྤྲུག་
 བསྐྱེད་མི་བཟོད་པའི་ཐབས་མེད་པ་ཅིས་མ་མཐོང་སྤྲོ་མཐོང་ན་དོན་ཆེན་བསྐྱབ་པ་ལ་བཟོད་པར་

རིགས་སོ། །གཞན་ཡང་དབྱར་ཚུ་བ་དང་དགུན་གྱང་བ་དང་ཆར་བ་དང་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་དང་
 བདེ་མེད་པ་སྣ་ཚོགས་པ་དང་ཞགས་པ་ལ་སོགས་པས་འཛིན་བ་དང་གཞན་གྱིས་བརྒྱུ་བརྟེན་གྱིས་
 སོགས་བྱས་པ་ལ། བདག་གིས་ཉ་ཅང་བཟེ་རེ་ཆེན་པོ་ལམ་བཟོད་སྐྱེ་རྒྱུ་དུ་ཉིད་དུ་མི་བྱ་སྟེ་
 དེ་ལྟར་བཟེ་རེ་ཆེ་ཅོམ་བྱས་ན། དེ་ཅོམ་དུ་བཟེ་རེ་ཆེ་དང་། གཞོད་པ་རེ་ལམ་ལ་དུ་ལམ་ལ་
 ཞིང་མི་བཟོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གོམས་ན་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལ་བཟོད་པའི་སྟོབས་
 བསྐྱེད་པ་དཔེར་ན་གང་ཟག་ལ་ལ་དག་གཡུལ་རོར་རང་རང་གི་ལུས་ལ་མཚན་སོགས་ཐོག་པས་
 བདག་གི་ལུས་ཀྱི་ཁྱད་མཐོང་བར་གྱུར་ན་སྟོང་སྟོབས་ཀྱི་དཔལ་ཞིང་བརྟན་པ་ལྷག་པར་སྟེ་ཞིང་
 ཆེ་བར་འགྱུར་བའང་ཡོད་ལ་གང་ཟག་ལ་ལ་དག་གཡུལ་རོར་གཞན་གྱི་ལུས་ལ་མཚན་སོགས་ཐོག་པའི་
 ཁྱད་མཐོང་བར་གྱུར་ན་ཐུན་ཤི་ཐོག་སྟེ་བོག་ཅིང་བརྒྱལ་བར་འགྱུར་བ་ཡང་ཡོད་ན་རང་
 གི་ཁྱད་མཐོང་ན་སྟོས་ཅི་དགོས་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི་རིམ་བཤུར་སེམས་ཀྱི་དང་རྒྱད་
 བརྟན་པ་སྟེ་དཔལ་བརྟན་ཆེ་བ་དང་སྤར་མའི་ཚུལ་ལས་ཏེ་དཔལ་བརྟན་མེད་པ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་
 བོ། །གོམས་ན་སྤར་བར་འགྱུར་བ་དེ་བས་ན་དོན་ཆེན་པོ་སྟུབ་པའི་ཆེད་དུ་གཞོད་པ་ཆེ་རྒྱུ་གང་
 རྒྱུ་བ་ཐམས་ཅད་ཁྱད་དུ་བསྟན་ཅིང་། དཀའ་སྤྱད་ཀྱི་སྟུག་བསྐྱེད་གང་རྒྱུ་ནམས་ཀྱིས་ནམ་དུ་
 ཡང་མི་ཚུགས་ཤིང་ཁོ་བར་མི་འགྱུར་བར་བྱས་ཤིག །མཁས་པས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
 རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་ལ་གཞན་གྱི་གཞོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་དག་པོ་ཅི་བྱང་ཡང་ནི་
 རང་རང་གི་སེམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དང་ཞིང་དགའ་བ་དེ་ཡིད་མི་བདེ་བས་སྟོག་པར་མི་བྱའོ། །དཔེར་
 ན་འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་གཡུལ་དང་འཕྲད་ཆེ་སྟུག་བསྐྱེད་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཤེས་ནས་ཉོན་
 མོངས་པའི་གཉེན་པོར་འགྲོ་དགོས་པས་སྤང་བྱ་ཞེས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་དང་
 གཉེན་པོ་བཟོད་པ་སོགས་གཡུལ་སྤྱད་པའམ་འགྱུར་པ་ལ་འབད་དགོས་ལ་དེ་ལྟར་གཡུལ་འགྱུར་
 པའམ་སྤང་གཉེན་གཡུལ་སྤྱད་པའི་ཆོ་རྒྱ་ཆོས་གནད་དུ་སོང་བ་ན་སྟོན་གྱི་ལས་ངན་པ་སྤྱོད་བར་

འགྱུར་བས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལམ་གཞིན་པ་མང་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་མོད། འོན་ཀྱང་དོན་ཆེན་པོ་
 འགྱུབ་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལམ་གཞིན་པ་ཐམས་ཅད་ཁྱད་དུ་བསད་ནས་ཉོན་མོངས་པ་ཞེ་སྟེད་ལ་
 སོགས་པའི་དགྲ་པོ་འཛོམས་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་ནི་དགྲ་ལས་རྒྱལ་བར་བྱེད་པའི་དཔལ་པོ་སྟེ་
 སྟོབས་དང་ལུན་པའི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་ལྷག་མ་མི་རྟ་སོགས་གཞན་གསོད་པའི་དགྲ་
 འཛོམས་པ་ནི་གི་ཟིན་པའི་རྩ་ལ་སོགས་པ་ལ་མཆོན་གྱིས་བསྐྱེད་ནས་གསོད་པར་བྱེད་ཅིང་དཔལ་
 པོར་རྫོམ་པའོ། །དེ་ལས་གཞན་ཡང་སྤྲུག་བསྐྱེད་མྱོང་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་ནི་སྤྲུག་
 བསྐྱེད་ཡོད་ན་ཡིད་འབྱུང་ཞིང་སྟོབས་ལྡན་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཁེངས་པའི་ར་རྒྱལ་ལམ་དེགས་པ་
 ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། རང་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་གཞན་འཁོར་
 བ་པ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཅན་རྣམས་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྟིང་རྗེ་ཚད་མེད་པ་སྟེ་བར་
 འགྱུར་ལ། སྤྲུག་བསྐྱེད་དེའི་རྒྱ་སྤྲུག་པ་ལ་འཛོམ་ཞིང་སྟོང་བར་བྱེད་པ་དང་བདེ་བའི་རྒྱ་དགེ་
 བ་ལ་དགའ་ཞིང་སྤྲུབ་པར་བྱེད་པས་ལས་དག་སྤྲུག་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཞིབ་པར་འགྱུར་རོ། །

2 ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་ཀྱི་བཟོད་པ།

གཉིས་པ་ནི། རང་གི་སྤྲུག་བསྐྱེད་བཟོད་མོད་ཀྱང་སྤྲུག་བསྐྱེད་གང་ལས་འབྱུང་བའི་གཞིན་བྱེད་
 ལ་ཁྱོའོ་སྟམ་ན། དེ་ལྟར་ན་རྒྱུད་དང་མཁྱིས་པ་བད་ཀན་ལ་སོགས་པའི་ནད་ཆེན་པོ་སྤྲུག་བསྐྱེད་
 ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཆེ་བའམ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་མི་ཁྱོ་བར། སེམས་ཡོད་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་
 གཞིན་པ་བྲས་པ་ལ་ཅི་སྟེ་ཁྱོ་སྟེ་ཁྱོ་མི་རིགས་སོ། །ནད་ནི་དུས་གདོན་ཟས་སྦྱོད་བཞིའི་རྒྱུན་དབང་
 ལས་བྱུང་བས་ནད་ལ་རང་དབང་མེད་པས་ཁྱོས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ། གང་ཟག་འདིས་བདག་ལ་བསམ་
 པ་ཐག་པ་ནས་དོད་བྱུག་ལ་སོགས་པས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལ་མི་ཁྱོ་སྟམ་ན། དེ་གཉིས་
 རང་དབང་མེད་པར་འདྲ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ་པ་རྩོལ་གཞིན་བྱེད་ཀྱི་དགྲ་དང་ནད་དེ་དག་ཀྱན་ཀྱང་
 རིམ་པ་བཞིན་ཞེ་སྟེད་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་དང་དུས་གདོན་ཟས་སྦྱོད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་

བསྐྱེལ་ནས་རང་དབང་མེད་པས་གཞན་དབང་དང་དེ་ཡིན་ན་རྟོན་འབྲེལ་དང་རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་ན་
 ལྟོང་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྱོད་བྱ་ཁྱོད་མེད་པར་གཤམ་ནས་ཁྱོད་བ་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །དཔེར་ན་རྒྱུང་
 མཁུམས་བད་ཀན་ལ་སོགས་པ་རང་དབང་མེད་པས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡང་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་དབང་གིས་
 བད་སྒྲ་ཚོགས་པ་འདི་འབྱུང་བར་འབྱུང་བ་ལྟར། དོན་དེ་བཞིན་དུ་གཞོན་བྱེད་དག་ལ་སོགས་
 པ་རྣམས་ཀྱང་རང་དབང་མེད་པས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་
 གྱིས་དབང་གིས་བན་གྱིས་ཁྱོད་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་འབྱུང་བར་འབྱུང་བས་ན་རང་དབང་མེད་
 པར་མཆུངས་སོ། །ནད་ལ་གཞོན་པར་བྱེད་པའི་བསམ་པ་མེད་ལ་དག་ལ་ཡོད་པས་མི་མཆུངས་
 སོ་སྟུང་ན། དང་པོ་ནས་བདག་ཉིད་འདི་ལ་ཁྱོད་བར་བྱ་དགོས་ཞེས་མ་བསམས་ཀྱང་སྐྱེ་བོ་རྣམས་
 རྟོ་རྒྱུན་གྱི་ནད་ཉེ་རྒྱུན་པལ་པ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱོད་བར་འབྱུང་ལ། རྒྱུན་དེས་ཀྱང་གང་ཟག་
 འདིའི་རྒྱུད་ལ། ཁྱོད་ཞིག་བསྐྱེད་པར་བྱ་དགོས་ཞེས་མ་བསམས་ཀྱང་། ཁྱོད་ཡང་དེ་བཞིན་
 དུ་རྒྱུན་པལ་པ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བར་འབྱུང་ལ། དེ་ཡང་དཔེར་ན་མེ་ལོང་དུ་གཟུགས་
 བརྟན་གར་ཆེ་མེ་ལོང་གིས་རང་གི་ངོར་གཟུགས་བརྟན་དེ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ་ཞེས་མ་བསམས་ཀྱང་
 རྒྱུན་དབང་གིས་འཆར་ལ། གཟུགས་དེས་ཀྱང་གཟུགས་བརྟན་ཞིག་མེ་ལོང་ནང་དུ་བསྐྱེད་པར་བྱ་
 ཞེས་མ་བསམས་ཀྱང་རྒྱུན་དབང་གིས་སྤང་བ་ལྟར་ནད་དང་དག་གཉིས་ཀའང་དེ་ལྟར་མཆུངས་
 པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་པ་རྩི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་དང་། དེས་
 ཀུན་ནས་བསྐྱངས་པའི་སྒྲིག་བཅད་པ་དང་མ་བྱིན་པ་ལེན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིག་པ་རྣམས་པ་སྒྲ་
 ཚོགས་པ། དེ་རྣམས་ཀུན་ཀྱང་རྒྱུན་གྱི་སྟོབས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི། རྒྱུན་མེད་པར་བསམ་
 བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་དབང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ཁྱོད་བར་མི་རིགས་གིང་སྤྱིང་རྩེ་
 བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡུལ་གཟུགས་སོགས་མེད་པར་མིག་སོགས་དབང་གིས་གྱིས་མཐོང་
 ཐོས་སོགས་མེད་ལ་མཐོང་ཐོས་སོགས་མེད་ན་དེ་ལ་བཟང་ངན་གྱི་དབྱེད་པ་མི་འཇུག་པས་ཡུལ་

དབང་ཤེས་གསུམ་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེ་སྤང་སྦྱེ་ཡང་ཡུལ་དབང་ཤེས་གསུམ་གྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་མས་
 ཚོགས་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཞེ་སྤང་འདི་གང་ཟག་འདིའི་རྒྱུ་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་དགོས་ཞེས་སེམས་
 པ་མེད་ལ། ཡུལ་དབང་ཤེས་གསུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱུ་དེས་བསྐྱེད་པའི་ཞེ་སྤང་དེ་ཡང་བདག་
 རྒྱུ་འདི་དག་གིས་བསྐྱེད་ཅིས་སེམས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་བྱེད་པ་པོ་རང་དབང་ཅན་འགའ་
 ཡང་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །ཕྱི་རོལ་མུ་སྟགས་གངས་ཅན་པ་དང་རིག་པ་ཅན་ལ་སོགས་པས་རྒྱུ་
 ཐམས་ཅད་རང་དབང་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །གཙོ་བོ་དང་བདག་ལ་སོགས་པ་རང་དབང་ཅན་གྱིས་
 དགའི་གནོད་སེམས་ལ་སོགས་པ་འབྲས་སུ་རྒྱུ་ལ་བསྐྱེད་དོ་སྒྲུལ་ན། དེ་མ་ཡིན་ཏེ་ཆོས་ལྡན་
 གྱི་གཙོ་བོ་ཞེས་བྱར་གང་འདོད་པ་དེ་དང་། ཆོས་ལྡན་གྱི་བདག་ཅིས་འདོད་པའམ་བརྟགས་
 པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཉིད་ལ་རང་མ་སྦྱེས་པའི་སྨྱོན་རོལ་དུ་བདག་ནི་གཞན་ལ་གནོད་པ་ལ་
 སོགས་པ་བྱ་བའི་ཕྱིར་འབྱུང་བར་བྱའོ་ཞེས། ཆེད་དུ་བསམས་ཤིང་སྟེ་བསམས་ནས་འབྱུང་བ་
 མེད་དེ་མ་སྦྱེས་པའི་ཕྱིར་དབེར་ན་མོ་གཤམ་གྱི་སུ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་ཏྟག་པ་རང་དབང་ཅན་
 དུ་ཁས་སྒྲུང་བས་སྦྱེས་ན་མི་ཏྟག་པ་དང་། རྒྱ་རྒྱུ་གྱིས་གཞན་དབང་ཅན་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །
 གལ་ཏེ་དེ་དག་མ་སྦྱེས་པར་གྱུར་ན་ནི་གཙོ་བདག་དེ་དག་མེད་པར་འགྱུར་བས་ན། དེ་ཡི་ཆོ་
 གནོད་བྱེད་སོགས་སུ་སྦྱེ་བའམ་སྦྱེ་བར་འདོད་པ་གང་ཞིག་ཡིན་ཏེ་མེད་དོ། །གངས་ཅན་པས་
 འདོད་པའི་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྦྱེས་སུ་དེས་གཙོ་བོས་གཏད་པའི་ཡུལ་ལ་ལོངས་སྦྱོད་པར་བྱེད་
 དོ་ཞེ་ན། བདག་དེས་ཡུལ་སྒྲ་ལྟ་སུ་ཤེས་ཤིང་འཛིན་ན་ཡུལ་སྒྲ་ལྟ་སུ་གཅིག་སུ་དེ་ལ་དུས་ཏྟག་ཏུ་
 དེ་ཁོ་ན་འཛིན་པའམ་གཡེད་བར་འགྱུར་བས་ཏེ་དེ་ཁོ་ན་འཛིན་པ་ལས་དུས་ནམ་ཡང་འགྲག་སྟེ་
 མེད་པར་འགྱུར་བའང་མ་ཡིན་ནོ་སྟེ་འཛིན་བྱེད་དུ་ཏྟག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིག་པ་ཅན་པས་བདག་
 ཏྟག་པ་སེམས་མེད་པ་ཞིག་འདོད་པ་དགག་པ་ལ། དེ་ལྟའི་བདག་དེས་གནོད་སེམས་སོགས་གྱི་
 རོན་མི་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཅི་སྟེ་བདག་དེ་ཏྟག་པ་ཡིན་ན་ནི། ཏྟག་པའི་ཕྱིར་དབེར་ན་ནམ་

མཁའ་བཞེན་ཡིན་པས་དོན་བྱེད་པ་ཡི་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་མེད་པར་མངོན་ནོ། །གལ་ཏེ་བདག་
 ཏྲག་ཀྱང་རྒྱུན་གཞན་སེམས་པ་སོགས་མི་ཏྲག་པ་རྣམས་དང་འབྲུད་པའི་ཆོདོན་བྱེད་དོན་ཞེས། དེ་
 མི་འཐད་དེ། སེམས་པ་སོགས་རྒྱུན་རྣམས་གཞན་དང་འབྲུད་པར་གྱུར་ན་ཡང་བདག་ཏྲག་པ་
 རང་བཞིན་འགྱུར་བ་མེད་པ་དེ་ལ་རྒྱུན་གྱིས་སྤར་དང་མི་འདྲ་བའི་དོན་བྱེད་པའི་བྱེད་པར་ཅི་བྱར་
 ཡོད་དེ་ཅི་ཡང་མེད་པས་སོ། །འདི་ལྟར་སེམས་པ་སོགས་རྒྱུན་གཞན་གྱིས་ཕན་པར་བྱེད་པའི་
 ཆོ་ཡང་བདག་དེ་སྔོན་བཞེན་ལས་མ་འགྱུར་ན། སེམས་པས་སམ་རྒྱུན་གྱི་བྱེད་པས་བདག་དེ་ལ་
 སྤར་མེད་གྱི་བྱེད་པར་ཅི་ཞིག་བྱས་ཏེ་མ་བྱས་སོ། །གལ་ཏེ་བྱས་ན་ཏྲག་པ་ཉམས་སོ། །དེ་བས་ན་
 བདག་དེ་ཡི་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་པོ་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་དེ་གཉིས་ལ་ཕན་ཚུན་ཕན་གདགས་
 བྱ་འདོགས་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བ་གང་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་ཏྲག་པ་ལ་རྒྱུན་གྱིས་ཕན་གདགས་
 བར་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་དག་ལ་སོགས་པའི་གཞོད་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་རང་དབང་
 མེད་པར་རྒྱུན་གཞན་གྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། རྒྱུན་རྣམས་ཀྱང་སྤར་མ་སྤར་པ་དེ་ཡི་དབང་
 གིས་བྱི་མ་བྱི་མ་དེ་དག་ལ་རང་དབང་མེད་དེ་དཔེར་ན་དག་དེ་ཞེ་སྤང་གི་དབང་དང་། ཞེ་སྤང་དེ་
 རྒྱུན་གྱི་དབང་དང་རྒྱུན་དེ་ཡང་སྤར་མའི་ལས་ཀྱི་རྒྱུན་གྱི་དབང་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པས་སྤར་མའི་
 མཐར་ཐུག་པ་མེད་པས་རང་དབང་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་འགའ་ཡང་མི་སྤྱིད་པས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་
 འབྲུང་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཡིན་པར་གཤམ་པར་བྱས་ནས་བདེན་པ་མེད་བཞིན་དུ་སྤང་
 བ་སྤྱུ་མ་མི་ལམ་སྤྱུལ་པ་ལྟ་བུའི། གཞོད་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཀུན་ལ་ཁོ་བྱ་ཁོ་བྱེད་མེད་པས་རྟེན་
 འབྲེལ་ལམ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པས་ཁོ་བར་མི་འགྱུར་བར་བྱ་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 སྤྱུལ་པ་ལྟར་བདེན་པ་མེད་ན་གང་ཟག་གམ་གཉེན་པོ་གང་གིས་ཁོ་བ་གང་ཞིག་བསྐྱོག་པར་བྱ་
 ཞེ་བྱ་བྱེད་དང་བྱལ་བས་བཟོད་པས་ཁོ་བ་བསྐྱོག་པ་འདྲ་རིགས་གིང་འཐད་པ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། དོན་
 དམ་པར་བདེན་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་དུ་བཟོད་པ་བསྐྱོམ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོང་ཁོའི་

འབྲས་བུ་དམུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུལ་བསྐལ་ནམས་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་བར་འདོད་པ་མི་
རིགས་པ་མེད་པར་མ་ཟད་ཤིན་ཏུ་འཐད་པའང་ཡིན་ནོ། །ཐམས་ཅད་གཞན་དབང་རྟེན་འབྲེལ་
ཙམ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་དགྲ་འམ་མཛའ་པོ་ཡང་རུང་སྟེ་གཞོན་པ་ལ་སོགས་པའི་མི་རིགས་པའི་
ལས་བྱེད་པ་མཐོང་བར་གྱུར་ན། དེ་ཡི་དབང་གིས་དེ་དབང་མེད་པ་འདི་འདྲི་རྒྱན་དབང་
ལས་རང་དབང་མེད་པར་གྱུར་ཏེ་ཞེས། སུར་ཇི་སྒྲིག་བསྟན་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་སོམས་ཏེ་ཁོང་མི་
འབྲུགས་པར་སེམས་བདེ་བར་མཐོན་ཤིག་སྟེ་ཁོ་བར་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་ཉན་ཐོས་གང་པོ་བསོད་
སྟོམས་ལ་འགོ་བར་ཆས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་དང་ཡང་སྒྱུར་ཏེ་གསུངས་སོ། །

③ གཞོན་བྱེད་ལ་རི་མི་སྐྱམ་པའི་བཟོད་པ།

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱུན་ལ་མ་རྟོས་པར་རད་དགས་ཏེ་རང་རང་གི་རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་
རང་དབང་ཡོད་པས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ན་ནི། སེམས་ཅན་འགའ་ཡང་སྟེ་གཅིག་གྲང་རང་རང་
ལ་སྤྲུལ་བསྐལ་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་རུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མི་འདོད་ཅིང་བདེ་བ་འདོད་པས་ན་ལུས་
ཅན་ནམ་སེམས་ཅན་དག་ནི་ཐམས་ཅད་གྲང་། སྤྱ་གཅིག་ལ་འདྲ་སྤྲུལ་བསྐལ་སྒྲ་མོ་ཙམ་ཡང་
འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་བའམ་མི་འབྱུང་བ་དགོས་ན། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་རང་དབང་མེད་པ་བག་
མེད་པས་ནི་བདག་ལ་འདྲ་བདག་ཅེས་བག་མེད་པས་རང་གིས་རང་ལ་ཆེར་མ་རྒྱལ་པ་ལ་སོགས་
པའི་གཞོན་པ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ལུལ་བྱུང་མེད་དང་རྒྱ་རྩ་མོར་ལ་སོགས་
པ་ཐོབ་བྱའི་ཕྱིར་བྱེད་མེད་ལ་སོགས་པ་དེ་རྩམ་ཞིང་ཆགས་ནས་ཟས་སྒྲོམ་གཅོད་པ་ལ་སོགས་པ་
རང་གིས་རང་ལ་སྤྲུལ་བསྐལ་དང་དཀའ་ཆོག་ཆེན་པོ་གཏད་པར་བྱེད་དོ། །ཁ་ཅིག་རང་གིས་
རང་ཐག་པ་ལ་སོགས་པས་འགག་ཅིང་གསོད་པར་བྱེད་པ་དང་ཁ་ཅིག་བྲག་ལ་སོགས་པའི་གཡང་
སར་མཆོད་སྟེ་རང་གི་རང་གསོད་པར་བྱེད་པ་དང་ཁ་ཅིག་དུག་ཟ་བ་དང་མི་འཕྲོད་པའི་ཟས་ཟ་
བ་དང་། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་སྟོག་གཅོད་པ་དང་མ་བྱིན་པ་ལེན་པ་དང་འདོད་ལོག་སྤྱོད་པ་

དང་རྩལ་སྤྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོ་བ་དན་པ་ཡིས། །རང་གིས་རང་ལ་ཆོ་འདི་ཕྱི་ཀུན་ཏུ་གཞོད་
 པ་སྤྲོ་ཆོགས་པ་བྱེད་པ་ཡོད་དེ་དུས་གང་གི་ཆོ་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཞེ་སྤང་དང་འདོད་ཆགས་
 སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པས་རང་དབང་མེད་པར་བདག་སྤྲོ་གུ་ལམ་སྤྲོ་
 ལ་སྤྲོ་ཅིང་ཡངས་པ་ཉིད་ཀྱང་རང་གིས་རང་གསོད་པར་བྱེད་པ་ལམ་བྱེད་ན། དེ་ཆོ་ཉོན་མོངས་
 པའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པ་དེ་དག་གིས་གཞན་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་ལ་གཞོད་པ་མི་བྱེད་པར་
 རྟེན་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་གཞོད་པ་ལོས་བྱེད། ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤྲོས་པས་གདོན་
 གྱིས་བཟུང་བ་བཞིན་རང་དབང་མེད་པ་དེ་ལྟ་བུར། བདག་རང་གིས་རང་གསོད་པར་བྱེད་པ་
 ལ་སོགས་པར་ཞུགས་པས་རང་དབང་མེད་པ་དེ་དག་གིས་གཞན་བདག་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་
 གཞོད་པ་སོགས་བྱས་པ་ལ་བདག་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་ལ་སྤྲོ་རྗེ་ཞིག་སྤྲོ་བར་
 རིགས་ན་ཡང་སྤྲོ་རྗེ་བརྒྱ་ལ་མ་སྤྲོས་པར་གྱུར་ན་ཡང་དེ་ལ་ཁྱོ་བར་བྱེད་པ་ལམ་འགྱུར་པ་ཅིའི་
 ཐ་ཆོག་ཅེས་ཅི་བརྗོད་ཆག་ཡིན་ཅེས་སོ། །གལ་ཏེ་གཞན་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གཞོད་ཅིང་འཆོ་
 བར་བྱེད་པ་འདི། སྤྲོས་པ་སོ་སོའི་སྤྲོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་རང་བཞིན་ཡིན་ནམ་མིན། ཡིན་ན་
 དེ་ལ་ཁྱོ་བར་བྱེད་མི་རིགས་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྲོ་བའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་མེ་ལ་རང་གིས་རིག་སྤྲོ་
 ཆོག་པར་གྱུར་པ་ན་མེ་ལ་བཀོན་ཞིང་ཁྱོ་བར་མི་རིགས་པ་དང་འདྲའོ། །འོན་ཏེ་གཞོད་ཅིང་འཆོ་
 བར་བྱེད་པའི་སྤྲོ་བ་འདི་རང་གི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པར་གྲོ་བར་བ་ཡིན་ལ། སེམས་ཅན་རང་
 གི་རང་བཞིན་ནི་དེས་པ་ལམ་འཇམ་པོ་ཞིག་ཡིན་ནའང་། འོ་ན་དེ་ལ་འང་ཁྱོ་བར་འགྱུར་བ་འདི་
 མི་རིགས་ཏེ་དཔེར་ན་མཁའ་ལ་དུད་པ་འབྲུལ་སྤེ་དུ་བས་རང་བདག་ནས་གཞོད་པར་གྱུར་པ་ན་
 དུ་བ་ལ་མི་ཁྱོ་བར་ནམ་མཁའ་ལ་ཁྱོ་བའམ་བཀོན་པ་བཞིན་ལོ། །གཞོད་བྱེད་ཀྱི་དག་འདིས་
 བསམ་བཅུགས་ནས་རྟོ་དང་དབྱུག་པ་རལ་གྱི་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་དེ་བཀོལ་ཏེ་བདག་གི་
 ལུས་ལ་བཏབ་པར་འགྱུར་བས་ན། གལ་ཏེ་འཕེན་པའམ་འཕེན་མཁན་དེ་ལ་ཁྱོ་འོ་ཞེ་ན་འཕེན་

མཁན་དེ་ཡང་ཞེ་སྤང་གིས་ཐད་པས་རང་དབང་མེད་པ་ཡིན་པས་གཅིག་ཏུ་ན་དངོས་སུ་གཞོན་
མཁན་དོད་བྱུག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཁྱོ་བར་རིགས་ལ་ཉིས་སུ་ན་ཞེ་སྤང་དེ་
ལ་ཁྱོ་བར་རིགས་སོ། །ལེ་ལན་ཐམས་ཅད་རང་ལ་བྱུག་སྟེ་བདག་རང་རང་གིས་ཆོ་རབས་སྟོན་
ཆད་དེ་གཞན་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ། ད་ལྟ་རང་རང་ལ་གཞོན་པ་གང་བྱུང་བ་འདྲི་འདྲ་བ་ཡི་གཞོན་
པ་སྟེ་ཚོགས་བྱས་པ། དེ་བས་སམ་དེའི་དོན་གྱིས་སྟེ་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་ཕར་གཞོན་ཅིང་འཆོ་
བར་བྱེད་པ་བདག་ལ་ལན་དུ་འབྲས་བུ་གཞན་གྱིས་གཞོན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟུག་བསྐལ་འདྲི་
རྣམས་འབྱུང་བར་རིགས་པ་དང་གཞོན་བྱེད་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ་ཕ་རོལ་པོ་དེ་ཡི་མཚོན་ཆ་དང་གཞོན་
བྱ་བདག་གི་ལུས་གཉིས་ཀའང་སྟུག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་མཛུངས་ཏེ་འདྲ་ན། དག་དེས་སྟུག་
བསྐལ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པའི་མཚོན་ཆ་བྱུངས་ཤིང་སྟུག་བསྐལ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་བདག་གིས་ནི་
ལུས་བྱུངས་ནས་སྟུག་བསྐལ་འདི་བསྐྱབས་ན་རང་གཞན་གཉིས་པོ་གང་ཞིག་ལ་ནི་ཁྱོ་བར་བྱ་སྟེ་
ཉིས་པ་འདྲ་བས་གཞན་ཁོ་ན་ལ་སྟུག་པར་ཁྱོ་བར་ནི་མི་རིགས་སོ། །དེ་ལས་ཀྱང་བདག་གི་ལུས་
འདི་འཛིག་སྟེ་ཞིང་འཆོ་དཀའ་བ་ཁྲག་དང་རྩ་སེར་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཤུ་བ་དབྱིབས་མི་ཡི་
གཟུགས་དང་འདྲ་བ། ཆ་གང་ལ་སོགས་པའི་རིག་བྱ་རྒྱུང་དུ་ཅུམ་ཡང་། རིག་ཏུ་མི་བཟོད་པའི་
སྟུག་བསྐལ་ཅན་འདི་ཉིད་ཟས་གོས་གྲོགས་སོགས་ལ་སྟེད་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ལ་དེ་ཡང་རང་གི་བསྐྱབ་
མི་རྒྱས་པར་སེམས་ཀྱིས་ཡུལ་དང་སྤྱད་དགོས་པས་ལྟོངས་པའམ་ལོང་བ་ལྟ་བུ་འདི་བདག་གིས་
བཟུང་བར་གྱུར་ན། དེ་ལ་གཞོན་པ་གཞན་སྟུ་ལ་ཁྱོ་སྟེ་ཁྱོ་བར་མི་རིགས་ཤིང་རང་ལ་ཁྱོ་བར་
རིགས་པ་ཉིད་དོ། །གང་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྟེ་བོ་རྣམས་ནི་ཆོ་འདི་ཕྱིའི་སྟུག་བསྐལ་སྟེང་བར་མི་
འདོད་ཅིང་སྟུག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་སྟོག་གཅོད་མ་བྱིན་ལེན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྟམ་པའམ་ཆགས་
པས་ན་རང་གི་མི་དགེ་བའི་ཉིས་པས་རང་ལ་སྟུག་བསྐལ་གྱིས་གཞོན་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ན། གཞན་
ལ་ཁྱོ་ཞིང་བཀོན་དུ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །དཔེར་ན་སེམས་ཅན་དཔུལ་བའི་སྤང་མ་འཛིགས་

སྤྱི་ཚུང་བའི་གནོད་བྱེད་ནམས་དང་། རལ་གྱི་ལོ་མའི་ནགས་ཚལ་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་བྱུང་བ་ལྟར།
 རང་གི་མི་དག་བའི་ལས་ཀྱིས་རང་ལ་ཆོ་འདི་ཕྱིའི་སྤྱུག་བསྐལ་སྤྱོད་ཆོག་པ་བྱེད་པ་འདྲི་བསྐྱེད་པ་
 ཡིན་ན་གཞན་གནོད་བྱེད་གང་ཞིག་ལ་ནི་ཁྱོ་བར་བྱ་སྟེ་སྤྱི་ལའང་ཁྱོ་བར་བྱ་མི་རིགས་སོ། །རང་
 གི་སྤྱི་དག་དེ་ལ་ཕར་གནོད་པ་བྱས་པའི་བདག་གི་ལས་ཀྱིས་དག་སོགས་གནོད་བྱེད་དེའི་རྒྱུ་
 བསྐྱལ་བར་བྱས་ནས་བདག་ལ་ད་ལྟ་རྒྱ་འཕྲོག་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པ་བྱེད་པ་འདྲི་ནམས་འབྱུང་
 བ་ཡིན་པ་སྟེ་བདག་གི་སྤྱོད་ཀྱི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱལ་ནས་རང་ལ་གནོད་པ་བྱས་པའི་ལས་དེས་ནི་
 གཞན་དག་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་དཔུལ་བར་འདྲོང་བའམ་འགོ་བར་བྱེད་ན་
 བདག་གིས་དག་བོདྱེ་དག་མ་བརྒྱག་གམ་སྟེ་བརྒྱག་པས་བདག་ནི་དག་བོ་དེ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡིན་
 ལ། དག་བོ་འདྲི་དག་གིས་གནོད་པ་བྱས་པ་ལ་ནི་རྟེན་བཅས་ནས་བདག་གིས་བཟོད་པ་བསྒྲུམ་
 རུས་ན་བཟོད་པ་བསྒྲུམ་པས་བདག་གི་སྤྱི་བ་མང་དུ་འབྱུང་ཞིང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་སྤྱོད་ཆེན་
 བོ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བས་ན་དག་བོས་བདག་ལ་ཕན་བདགས་པ་ཡིན་ནོ། །དག་བོའི་སྤྱི་སྤྱོད་
 བདག་གིས་བྱས་ཏེ་བདག་ལ་གནོད་པ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དག་བོདྱེ་དག་གིས་ནི་སྤྱི་ཅིག་
 གཅིག་བྱས་སྤྱི་བས་ཀྱང་། བསྐྱལ་བར་མནར་མེད་གནས་འགྱུར་ན་ཞེས་པ་ལྟར། དུས་ཡིན་
 རིང་པོར་སྤྱུག་བསྐལ་གིན་ཏུ་ཆེ་བའི་དཔུལ་བར་འདྲོང་ཞིང་འགོ་བར་འགྱུར་བས་ན་བདག་ནི་
 དག་བོདྱེ་ལ་ཕར་གནོད་བྱེད་ཡིན་ལ་དག་བོདྱེ་དག་བདག་ལ་སྤྱོད་ལོན་སོང་། ལན་ཆགས་བྱང་།
 ག་ལོའན་དག་ཆོག་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་འདག་པའི་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན་སྤྱི་དོར་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡི་ཕྱིར། མ་རུངས་པའི་སེམས་ཁྱོད་ཁྱོ་བར་བྱེད་དེ་བྱེད་མི་
 རིགས་སོ། །བདག་གིས་དག་བོ་གནོད་བྱེད་དེ་དག་དཔུལ་བར་འཕང་ཞིང་བརྒྱག་པས་བདག་
 ཀྱང་དཔུལ་བར་འགྱོའི་སྤྱོད་ན། གལ་ཏེ་བདག་རང་ཉིད་ལ་བསམ་པ་ཡི་ཡོན་ཏན་བཟོད་པ་
 བསྒྲུམ་པ་ཡོད་ན་བདག་དཔུལ་བར་མི་འགྱོ་ལ་མེད་ན་འགྱོ་ཞེས་ཤུགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །འོ་ན་

གཞོན་བྱེད་གྱི་དག་པོ་དེ་དག་གིས་བདག་ལ་ཕན་བདགས་པས་དེ་དག་གྲང་དམུལ་བར་མི་འགྲོའོ་
སྟམ་ན། གལ་ཏེ་བདག་གིས་བཟོད་པ་བསྒྲུམས་པས་བདག་རང་ཉིད་དམུལ་བར་མི་སྐྱེ་བར་
བསྐྱངས་ན་གཞོན་བྱེད་དེ་དག་ལ་སྐབས་འདིར་དམུལ་བར་མི་སྐྱེ་བ་ཅི་ཞིག་བྱུང་སྟེ་ཅི་ཡང་མི་
འབྱུང་ངོ་། །འོ་ན་བདག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ན་གཞོན་བྱེད་དེ་དག་མ་བསྐྱང་བ་འདི་མི་
རིགས་སོ་སྟམ་ན། དེ་དག་བདག་གིས་རེ་ཞིག་ངེ་བཞིན་བསྐྱང་མ་རུས་གྲང་། འོན་ཏེ་དེ་དག་ལ་
ལན་དུ་ཕར་གཞོད་པ་བྱས་ན་གཞོན་བྱེད་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁོང་ཁྱོད་སོགས་སྟིག་པ་ལྷག་པར་
འཇེལ་བར་འགྱུར་བས་ན་དེ་དག་བསྐྱངས་པར་ཡང་མ་གྱུར་ལ་བདག་རང་གི་དག་སྒྲོན་གི་སྒྲོན་
པ། གཤེ་ཡང་སྤར་མི་གཤེ་བ། ཁྱོས་གྲང་སྤར་མི་ཁྱོ་བ། བདེག་གྲང་སྤར་མི་བདེག་པ།
མཚང་འབྲུ་ཡང་སྤར་མི་འབྲུ་བ་སྟེ་བཞི་པོ་འདྲ་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དེས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
སྒྲོན་པའི་མཚོག་བཟོད་པའི་དཀའ་ལྷན་གྲང་ཞིག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་འདིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་གང་ཞིག་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་བསྐྱང་རུས་པ་དང་། རང་བསྐྱང་ནས་གཞན་བསྐྱང་མི་
རུས་པ་དང་། གཞན་བསྐྱང་ནས་རང་མི་བསྐྱང་བ་དང་། རང་གཞན་གཉིས་ཀ་མི་བསྐྱང་བ་སྟེ་
མུ་བཞི་ཡོད་ཚོག་ཅེས་གསུངས།

2 བདག་ལ་བརྟམས་སོགས་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པ་བསྒྲུམ་པ།

གཉིས་པ་བདག་ལ་བརྟམས་སོགས་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པ་བསྒྲུམ་པ་ནི། བརྟམས་སོགས་འདི་དག་གིས་
བདག་གི་ཡིད་དམ་ལུས་གང་ལ་གཞོད་ནས་ཁྱོ་སྟམ་ན། ཡིད་དམ་སེམས་ནི་ལུས་ཅན་ནམ་
གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པས་དེ་ནི་གང་ཟག་སྤྱོད་གྲང་མཚོན་ཆ་ལ་སོགས་པས་གནས་གང་དུ་འདྲ་
གཞོན་པར་མི་རུས་ལ་འོན་གྲང་རང་གི་ལུས་ལ་གཅེས་འཛིན་གྱི་སེམས་ཀྱིས་མངོན་པར་ཞེན་
པས་བདག་གིར་བརྩུང་ཞིང་ཆགས་པས་ན་ལུས་ལ་ནི་བརྩུང་བདེག་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེལ་
དག་གིས་གཞོད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི་ལུས་ལ་རང་གིས་མངོན་པར་མ་ཞེན་ན་གཞོད་པར་མི་

འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་གནོད་པས་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་ལ་གནོད་དོན་ཞེན་མིག་སྤང་སྟགས་བརྟན་
 པ་དང་རྒྱུན་མ་ཁམས་པ་རྒྱུན་ཆུང་སྟགས་ཚིག་རྒྱུ་བ་སྤྲོད་པ་དང་། དེ་ལྟར་སྟོག་ནས་མི་སྟན་པ་ཡི་
 ཚིག་དེ་ཡིས་ལུས་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གནོད་པར་མི་འགྱུར་ན་སེམས་ལ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཏེ། དེ་དག་ལ་
 སེམས་ཁྱོད་རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བྱོལ་སྟེ་བྱོལ་མི་རིགས་སོ། །དེས་ལུས་སེམས་གཉིས་གར་
 དངོས་སུ་ཅི་ཡང་མི་གནོད་ཀྱང་དེའི་དབང་གིས་གཞན་སེམས་ཅན་རྣམས་བདག་ལ་མི་དགའ་
 བར་འགྱུར་བས་དེ་མི་འདོད་དོན་སྟུམ་ན། གཞན་སེམས་ཅན་དག་བདག་ལ་མི་དགའ་བར་གྱུར་
 པ་དེས་ནི་ཆོ་འདི་འམ་ཆོ་གཞན་ཏེ་ཆོ་ཕྱི་མ་ལ་བདག་ལ་ཟ་བར་ཏེ་གནོད་པ་མི་བྱེད་ན་བདག་ནི་
 རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡི་ཕྱིར་གཞན་རྣམས་བདག་ལ་མི་དགའ་བས་མ་དད་པ་དེ་མི་འདོད་དེ་འདོད་དགོས་
 སོ། །གལ་ཏེ་བདག་ལ་བརྟན་སྟགས་བྱས་པས་གཞན་དག་བདག་ལ་མི་དགའ་ཞིང་མ་དད་པར་
 གྱུར་པ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱ་རྒྱས་ཀྱི་རྟེན་པ་རྒྱུང་དུར་འགྱུར་བ་སྟགས་རྟེན་པའི་བར་ཆད་བྱེད་པའི་
 ཕྱིར་གལ་ཏེ་བརྟན་སྟགས་འདི་བདག་གིས་མི་འདོད་པས་བྱོལ་སྟུམ་ན། བདག་གིས་རྩ་རྩ་གསེར་
 དངུལ་སྟགས་རྟེན་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་ཀྱང་ནམ་འཆི་བའི་ཆོ་འཛིག་རྟེན་འདིར་ཅི་ཡོད་ཀྱི་དངོས་
 པོ་ཐམས་ཅད་འདོད་བའམ་བསྐྱུར་ཏེ་རང་གི་རྩེས་སུ་མི་འབྱང་བར་གཅེར་བུ་ལག་སྟོང་མཆན་དུ་
 བཅུག་ནས་ཆོ་ཕྱི་མར་འགོ་དགོས་པར་འགྱུར་གྱི། དེའི་ཆོ་རྟེན་པའི་དོན་དུ་བྱོལ་བའི་སྟོག་པ་
 དག་ནི་སྟོན་དུ་བརྟན་པར་གནས་ཏེ་རྒྱུད་མི་ཟ་བར་མྱོང་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་རྟེན་པ་མེད་ན་
 བདག་གི་ཁ་ཟས་རྒྱུ་བ་གོས་ལ་སྟགས་པ་མི་འབྱོར་བས་བདག་སྐྱུར་དུ་འཆི་བར་འགྱུར་བས་དེ་མི་
 འདོད་པས་བྱོལ་ཞེ་ན། བདག་ནི་དེང་ཉིད་དེ་དེ་རིང་ཉིད་དུ་གྱི་ཡང་སྤྱི་ལོག་འཚོས་བདག་ཡུན་
 རིང་པོར་གསོན་མི་རུང་སྟེ་ལོག་འཚོས་ཡུན་རིང་གསོན་པ་དང་དེ་རིང་གི་བ་གཉིས་ལས་དེ་རིང་
 གི་བས་དགའ་བར་གསུངས། ལོག་འཚོ་དེ་ཡང་མདོ་ལས་དབང་པོ་དུག་པོ་ཡུལ་ལ་ཞེན་ཆད་
 ལོག་འཚོ་ཡིན་པར་གསུངས། རིན་ཆེན་ཕྱིང་བར། ཁ་གསལ་རྒྱལ་འཚོས། རྟེན་པས་རྟེན་

ཚོལ། ཐོབ་འཇལ། གཞིག་སྨྱོད་དང་ལྔ་བསྟུས་ཏེ་གསུངས་སོ། །བདག་གསོན་པོའི་ཆེ་འདྲི་
འདོད་པས་དེ་རིང་མ་གྱི་བས་དགའ་སྟུམ་ན། བདག་དང་བདག་ལྟ་བུ་སྟེ་ཡིན་ཀྱང་ཡུན་རིང་པོ་
ལོ་མང་པོ་མ་གྱི་བར་གནས་པར་གྱུར་ཀྱང་འཆི་བའི་སྟག་བསྐལ་དེ་ཉིད་མི་མྱོང་བའི་ཐབས་མེད་
པས་མྱང་དགོས་པ་ཡིན་པས་ལོག་འཆོས་གསོན་པ་ལས་དེར་ཉིད་གྱི་བས་དགའ་ལ། བྱང་པར་
སྟོན་ཅན་ཆེ་རིང་ན་འཆི་ཆེ་སྟག་བསྐལ་ལྟག་པར་ཆེ་བས་དེ་རིང་ནས་གྱི་བས་དགའ་ལོ། །
དཔེར་ན་མི་ཞིག་གིས་མྱི་ལམ་དུ་ལོ་བརྒྱུད་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལཱའི་བདེ་བ་མྱོང་བར་མིས་ནས་
གཉིད་སད་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དྲང་མི་གཞན་ཞིག་གིས་མྱི་ལམ་དུ་སྐྱད་ཅིག་གམ་ཡུན་ཅུམ་
ཞིག་འདོད་ཡོན་ལཱའི་བདེ་བ་མྱོང་བར་མིས་ནས་གཉིད་སད་པར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་ཡི་གཉིད་
སད་པ་ཡི་མི་དེ་དག་གཉིས་ཀྱི་ལཱ་འདུན་རིང་ངམ་བྱང་ཡང་འདོད་ཡོན་ལཱ་ལོངས་སྟོན་པའི་མི་
ལམ་གྱི་བདེ་བ་དེ་ནི་སྟེ་ལཱ་ཡང་བྱུར་འོངས་ཤིང་མྱོང་བ་མེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆེ་རིང་ནས་འདོད་
ཡོན་ལཱ་ཡུན་རིང་བོར་ལོངས་སྟོན་པ་དང་ཆེ་བྱང་ནས་འདོད་ཡོན་ལཱ་ཡུན་རིང་ལོངས་སྟོན་ལོངས་
མ་བྱང་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཡང་འདོད་ཡོན་ལཱ་ལོངས་སྟོན་པའི་བདེ་བ་ཡུན་རིང་བྱང་ཅི་མྱོང་ཡང་འཆི་
བའི་དུས་ན་མྱི་ལམ་དེ་འདྲར་ཟད་ཅེས་དེ་དང་འདྲ་བས་སྒར་མྱོང་བའི་བདེ་བ་དེ་ནི་བྱུར་འོང་བ་
མེད་པས་བདེ་བ་མི་མྱོང་བར་འཆི་བའི་སྟག་བསྐལ་དེ་ཁོ་ན་མྱོང་དགོས་པས་ཆེ་རིང་ངམ་བྱང་ཡང་
འདྲའོ། །གལ་ཏེ་རྩ་གསེར་དདུལ་དར་གོས་སོགས་རྟེན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མང་པོ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏེ་
ཡུན་རིང་པོའི་དུས་སྟེ་ཁ་རྩ་ཆང་ལུས་དར་གོས་སོགས་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལཱའི་བདེ་བ་རྒྱ་ཆེན་
པོ་ལཱ་ལོངས་སྟོན་ཀྱང་སང་འཆི་བའི་ཆེ་དག་རྩ་གསེར་བཅོམ་པའམ་ཆོམ་པོས་འཕྲོགས་པ་རྩི་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་གོས་མེད་པས་གཅེར་བུའམ་སྒྲེན་མོ་ལག་པ་སྟོང་པར་རྩ་དེལ་ལོངས་སྟོན་ཟས་གོས་
གཉིན་གོགས་གྲུ་སྟེ་སྟོབ་འབངས་རི་ཅུམ་ཡོད་རུང་གཅིག་ཀྱང་འཕྱིར་དབང་དང་འཕྱིར་དབང་
སོགས་མེད་པར་རང་གཅིག་ཤུར་ཆེ་པ་རོལ་དུ་འགྲོ་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་རྟེན་པ་མང་པོ་ཡོན་

བས་བདག་མི་གི་བར་གསོན་པར་གྱུར་ན་ཡར་མཆོད་མར་སྒྱུར་ལྟ་བུར་བཞེངས་ཐུག་བསྐྱར་
 སོགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་གྱི་སྒྲིག་པ་ཟད་པའམ་འདག་པ་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དག་ལྟ་
 སྒྲུབ་པས་དེའི་བར་ཆད་བྱས་པས་ཁྱོད་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་བྱིད་རྟེན་པའི་དོན་དུ་དེའི་བར་ཆད་བྱེད་
 པ་གཞན་ལ་ཁྱོད་པར་གྱུར་ན། བསྐྱལ་བ་སྟོང་གི་ཚོགས་བསགས་ཁོང་སྟོག་ཅིག་གིས་འཛོམས་
 བར་འགྱུར་བས་ན་བསོད་ནམས་ཟད་ཅིང་སྒྲིག་པ་ཆེན་པོ་འཕེལ་བར་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་རམ་སྟེ་
 འགྱུར་ན་སྒྲིག་པ་འདག་པ་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་གསོག་པ་གང་གི་དོན་དུ་བདག་གསོན་
 དགོས་པ་ཡི་དོན་དེ་ཉིད་གལ་ཏེ་ཉམས་པར་གྱུར་ཏེ་བསོད་ནམས་ཟད་ཅིང་སྒྲིག་པ་ཆེན་པོ་འཕེལ་
 བར་འགྱུར་ན། སྒྲིག་པ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུ་འབའ་ཞིག་བྱེད་པ་ཡི་ཁྱོད་མ་གི་བར་གསོན་པ་དེས་
 ཀྱོའམ་དེས་ནི་ཅི་ཞིག་ལྟ་སྟེ་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཡང་མེད་དོ། གལ་ཏེ་བདག་བྱང་རྒྱབ་སེམས་
 དཔའ་ཞིག་ཡིན་པས་མི་སྟན་པ་བརྟེན་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་བཟོད་བསྐྱད་ན་གཞན་སེམས་ཅན་
 རྣམས་ཀྱིས་བདག་ལ་ལོག་ལྟ་སྒྱུར་འདེབས་སོགས་བྱས་པས་དེ་དག་གི་བསོད་ནམས་ཉམས་
 ཤིང་བན་སོང་དུ་འཕེན་པར་བྱེད་པས་ན་བདག་ལ་མི་སྟན་པ་སྒྱུ་བ་འདི་ལ་ཁྱོད་ཞེ་ན། འོ་ན་ཁྱོད་
 ལས་ལྟག་པའི་སྒྲེས་བྲུ་དམ་པ་གཞན་ལ་ལོག་ལྟ་སྒྱུར་འདེབས་སོགས་མི་སྟན་པ་བརྟེན་པ་ལའང་
 ཁྱོད་རང་ཉིད་ལ་མི་སྟན་པ་བརྟེན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཅི་སྟེ་སྟོབར་མི་བྱེད་དེ་བྱེད་རིགས་སོ། གཞན་
 ལ་མི་སྟན་པ་བརྟེན་པ་ལ་བདག་ཁྱོ་ཆོད་མེད་དེ། བརྟེན་མཁན་རྣམས་མ་དད་པར་གྱུར་པས་མི་
 སྟན་པ་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ་མི་དད་པ་དེ་ཡང་གཞན་སྒྲེས་བྲུ་དམ་པ་ཡིན་ཀྱང་མཛད་སྟོན་བར་པ་ལྟར་
 སྒྲུབ་བ་ཡོད་པས་ཁོང་རྣམས་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་པས་དད་པ་མེད་པ་རྣམས་ལ་ཁྱོ་ཆོད་མེད་དོ་
 ཞེས་བསམ་ནས་ཁྱོད་དེ་དག་ལ་བཟོད་པར་བྱེད་ན་ཁྱོད་རང་ལའང་མི་སྟན་པ་བརྟེན་པ་མཁན་
 རྣམས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་སྒྲེས་པ་ལ་རག་ལས་པས་དབང་མེད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས་ཁྱོད་ལ་མི་སྟན་
 པ་སྒྱུ་བ་ལ་ཅིས་མི་བཟོད་དེ་བཟོད་དགོས་སོ། མདོར་ན་གཞན་བདག་ལ་མི་དགའ་བ་དང་།

རྟེན་པའི་བར་ཆད་བྱེད་པ་དང་། དངོས་སུ་བརྟེན་པ་ཚིག་ཆུབ་དང་། རྟོག་ནས་བརྟེན་པ་
མི་སྟན་པ་སྟེ་དེ་རྣམས་བདག་ལ་བྱང་ན་ང་རེ་དགའོ་སྟེ་དུ་བཟོད་པ་བསྒྲོམ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

[3] བདག་གི་བཤེས་ལ་མི་འདོད་པ་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པ་བསྒྲོམ་པ།

གསུམ་པ་བདག་གི་བཤེས་ལ་མི་འདོད་པ་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པ་བསྒྲོམ་པ་ནི། བྱི་རོལ་པ་རྣམས་
དང་གྲུབ་མཐའི་ཆགས་སྤང་སོགས་ཀྱི་ཕན་ཚུན་སྒྲི་གཟུགས་དང་། མཆོད་རྟེན་དང་དམ་པའི་
ཆོས་ཡི་གེ་སོགས་ལ་འབྱུང་བ་སྟེ་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པར་སྒྲི་ཁྱིེ་བཅོམ་པ་འཇམ་འཇིག་པར་བྱེད་
པ་རྣམས་རང་རང་གི་ཆོས་སྤང་དང་མཚམས་མེད་པ་སོགས་ལས་ངན་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསགས་པ་དེ་
དག་ལ་འང་སྟོང་རྗེ་བསྐྱེད་པ་ལས་བདག་གིས་ཞེ་སྤྱད་བྱེད་མི་རིགས་ཏེ། སངས་རྒྱུ་སོགས་
ལ་གཞོད་པ་མི་མངུ་སྟེ་རང་གི་ངོ་བོ་འདུས་མ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། སངས་རྒྱུ་དང་
ཆོས་ཀྱི་རྟེན་གཟུགས་བརྟན་རྣམས་ནི་བཅོམ་པོ་ཡིན་པས་གཞོད་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །
རང་རང་གི་སྒྲ་མ་དང་པ་མའི་སྤྱོད་ནས་ཉེ་བའི་གཉེན་ལ་སོགས་པ་དང་། བྱ་རོགས་གྲོགས་
མཆོད་ལ་སོགས་པའི་བཤེས་རྣམས་ལ་ལོག་ལྟ་སྒྱུར་འདེབས་འཕྲོག་བཅོམ་ལ་སོགས་པའི་གཞོད་
པ་བྱེད་མཁན་རྣམས་ལ་འདྲ་སྒྲ་མ་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་ལས་ཀྱིས་གཞོད་བྱེད་དེ་དག་གི་རྒྱུད་
བསྐུལ་ནས་རང་རང་ལ་མི་སྟན་པ་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་གཞན་གྱི་
དབང་ཞེས་སོགས་སྒྲ་མའི་ཚུལ་གྱིས་རྒྱུན་དག་ལས་སྒྲུག་བསྐུལ་དེ་དག་བྱང་བར་འགྱུར་བར་
མཐོང་ནས་ཁྱོད་བ་བསྒྲོག་དགོས་སོ། །ལུས་ཅན་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མི་ལ་སོགས་པ་སེམས་
ཡོད་པ་དང་མེད་པ་རྒྱུད་རྒྱུད་དང་ཐབ་འདྲིལ་བའི་རྟོ་ལ་སོགས་པ་སེམས་མེད་པ་གཉིས་ཀས་
གཞོད་པ་བྱས་པར་འགྱུར་ན། དེ་གཉིས་གཞོད་བྱེད་ཡིན་པ་ལ་འདྲ་བ་དང་རྒྱུན་དབང་ཡིན་པ་
ལ་འདྲ་བ་དང་། བྱེད་པ་བའི་བདག་མེད་པ་ལ་འདྲ་བ་ཡིན་པ་ལ། དེ་ལས་སེམས་ཡོད་པ་ཅི་
སྟེ་དམིགས་ཀྱིས་བཀར་ཏེ་བཀོན་ཁིང་ཁྱོད་མི་རིགས་སོ། །རྒྱ་མཆོད་དེ་བས་ན་སེམས་ཡོད་སེམས་

མེད་གཉིས་ཀའི་གཞོན་པ་ཐམས་ཅད་བཟོད་པར་གྱིས་ཤིག གང་ཟག་ལ་ལ་མོངས་པས་ཀྱི
 འཕྲོག་དང་ལོག་ལྟ་སྒྱུར་འདེབས་ཆོས་སྒྲོང་བ་དང་མཆོམས་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་སྣ་
 ཆོགས་བྱེད་པ་དང་། གང་ཟག་ལ་ལ་དེ་དག་ལ་སྒྲིང་རྩེ་མི་སྒྲེབ་ར་མ་ཟད་མོངས་ཏེ་དེ་དག་ལ་
 ཁྲིས་པར་གྱུར་ཏེ་ཕྱོད་པར་འགྱུར་ན། དེ་གཉིས་ལ་སྒྲོན་མེད་པ་ནི་གང་གིས་བྱ། སྒྲོན་དང་བཅས་
 པ་དེ་གང་ཞིག་ཡིན་ཏེ་གཉིས་ཀས་ཐིག་པ་ཆེན་པོ་བསགས་པས་སྒྲོན་ཅན་དུ་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །
 བྲ་མ་གཉེན་ལ་སོགས་པ་གང་གིས་གཞན་དག་གིས་དང་སང་རང་རང་ཉིད་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་
 པའི་ལས་དེ་སྒྲོན་ཆད་མར་ལ་ཅི་བྱིར་བྱས་ཏེ་ལས་སྒྲོན་སོང་གི་འབྲས་བུ་བསྒྲོག་མེད་ད་ལྟ་རང་
 རང་ལ་སྒྲིན་པ་ཡིན་པས་ཁོ་བར་མི་བྱ་སྟེ། ཐམས་ཅད་རང་གི་ལས་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་པས་ན།
 བདག་གིས་གཞོད་བྱེད་འདི་དག་ལ་ཅི་སྟེ་བཀོན་ཏེ་ཁོ་མི་རིགས་སོ། །རྒྱ་མཆོན་དེ་ལྟར་མཐོང་
 བས་ཐབས་ཅི་ནས་ཀྱང་རང་གི་གཉེན་སོགས་ལ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་བྱས་ཆེ་དེ་ལ་རང་མི་ཁོ་
 བར་གཉེན་དང་དག་ཐམས་ཅད་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་ཁོ་བསྐྱངས་ཏེ་བྱམས་པའི་སེམས་སྟེ་
 འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་བྱ་བའི་བྱིར་བདག་གིས་ནི་དག་གཉེན་མཁོན་པ་བསྐྱམ་པའི་བསོད་ནམས་དག་
 ལ་བཅོལ་པས་བསྐྱེམས་ཏེ་འབད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་འཁོན་པ་བསྐྱམ་པའི་ཐབས་སམ་
 ཞེ་སྤང་མི་སྒྲེབ་པའི་ཐབས་ནི་དབུར་ན་པ་རོལ་པའི་ཁྱིམ་ནམས་ཆོག་པར་གྱུར་པའི་ཆེ་མེ་རབ་ཏུ་
 འབར་བ་དེ་ཁྱིམ་གཞན་རང་ཁྱིམ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་སོང་བའམ་མཆེད་ནས་འོང་ན་ནི། ལྟ་ལ་སོགས་
 པ་གང་ལ་ལྟར་དུ་མཆེད་པར་བྱེད་པ་སྟེ་རྩ་སོགས་མེ་མཆེད་སྒྲ་བ་དེ་ནམས་རང་ལ་མཁོ་ཡང་གལ་
 རྒྱུད་དུ་རྩ་སོགས་དེ་ནི་ཁྱིམ་ནས་ལྟར་སྟེ་བྱི་རོལ་དུ་འདོད་པར་རིགས་ཤིང་འཐད་པ། དེ་བཞིན་
 དུ་གཉེན་ཉེ་བ་སོགས་གང་ལ་རང་གི་སེམས་ཆགས་ནས་དེ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པས་ཐོག་མར་དག་
 གཉེན་གཉིས་ཀ་ལ་ཞེ་སྤང་གི་མེ་ནི་མཆེད་དེ་ཆོག་པར་གྱུར་པ་ཡི་མེ་དེ་བདག་རྒྱུད་ལ་མཆེད་དེ་
 བསྐྱལ་པ་སྟོང་གི་བསོད་ནམས་དག་པའི་དངོས་པོ་ཞེ་སྤང་གི་མེ་དེས་ཆོག་པར་དོགས་པ་ཡིས་

གང་ལ་སེམས་ཆགས་པའི་གཉེན་ཉེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་ནི་དེ་ཡི་མོད་ལ་སྟེ་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དོར་
དགོས་ཞེས་དེ་དག་ལ་ཆགས་པ་སྤང་བྱུང་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །གལ་ཏེ་གཉེན་སོགས་ལ་
གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་བྱས་ཆེ་རང་གིས་ཀྱང་གཉེན་དེའི་དོན་མ་བྱས་ན་གཞན་གྱིས་འབྲུ་ཞིང་མི་ཁ་
ཆེའོ་སྟམ་ན་དཔེར་ན་གསུང་བུའི་མི་གིན་ཏུ་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་གསོད་སར་བྱིད་ནས་དངོས་སུ་
མ་བསད་པར་ལག་པ་བཅད་དེ། གལ་ཏེ་ཐར་འོངས་ན་ཅིས་མ་ལེགས་ཏེ་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །
དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་གལ་ཏེ་གཞན་གྱི་འབྲུ་བ་ལ་སོགས་པའི་མི་ཡི་སྟུག་བསྐལ་དེ་ཙམ་གྱིས་བདག་
དཔུལ་བ་ཡི་སྟུག་བསྐལ་དང་བུལ་བར་འགྱུར་ན་ཅིས་མ་ལེགས་ཏེ་གིན་ཏུ་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉེན་དང་བདག་གི་དུ་ལྟའི་སྟུག་བསྐལ་དགས་གཞོད་པ་འདྲི་ཙམ་ལའང་། གཉེན་གྱི་དགས་
གཞོད་པ་བྱས་པའི་སྟུག་བསྐལ་དང་། གཉེན་ལ་དགས་གཞོད་པ་བྱས་པའི་སྟུག་བསྐལ་འདྲི་ཙམ་
ཡང་བདག་གིས་བཟོད་པར་མི་རྩས་ན་དཔུལ་བའི་སྟུག་བསྐལ་ཇི་ལྟར་བཟོད་རྩས་ཏེ་མི་རྩས་སོ། །
དེས་ན་བཟོད་པར་དཀའ་བའི་དཔུལ་བའི་སྟུག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་གཉེན་དང་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱོ་བ་དེ་
ཅི་སྟེ་བཟོག་པར་མི་བྱེད་དེ་ངས་པར་བཟོག་པར་བྱེད་དགོས་སོ། །མི་ཡུལ་གྱི་སྟུག་བསྐལ་
དགའི་གཞོད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡང་མི་འདོད་ཅིང་མི་བཟོད་དོ་སྟམ་ན། ད་སྐུ་ཡན་ཆད་འདོད་
ཡོན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ཆགས་གིང་འདོད་པའི་དོན་དུ་མི་ཆེན་པོས་བསྐྱེད་པ་དང་རལ་གྱིས་
གཤགས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟུག་བསྐལ་གིན་ཏུ་མི་བཟོད་པ་དག་པོ་དཔུལ་བར་ལན་སྟོང་ཕྱག་
མང་པོར་མྱོང་བར་གྱུར་ཀྱང་དེ་དག་གིས་བདག་གིས་རང་གི་དོན་དྲང་ནི་གཞན་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་ཡང་མ་བྱས་སོ་སྟེ་རང་གཞན་གྱི་དོན་ཅི་ཡང་མ་འགྲུབ་པར་དོན་མེད་པར་སྟུག་བསྐལ་ཆེན་
པོ་མྱོང་བར་གྱུར་ཏོ། །སྟུག་བསྐལ་དང་དུ་སྤང་ཞིང་གཞོད་བྱེད་ལ་ཅི་མི་སྟམ་པའི་བཟོད་པ་
བསྟོམ་པ་འདྲི་ནི་དཔུལ་མས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཙམ་དུ་གཞོད་པ་ཆེན་པོ་མིན་ལ། དེར་
མ་ཟད་རང་གཞན་དོན་ཆེན་པོ་བཟོད་པའི་དཀའ་ཐུབ་དག་ཀྱང་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བས་འགྲོ་

བའི་སྟེ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རན་སོང་སོགས་ཀྱི་གནོད་པ་སེལ་བའི་གནོད་པ་དེ་དང་དྲུ་ལེན་པའི་
སྐྱུ་གྲ་བསྐལ་སྤྲིག་པའི་ཕྱགས་མ་ཡོན་ཏན་གྱི་བསྐྱལ་མ་འདི་ལ་མི་དགའ་བར་མ་ཟད་དགའ་བ་
འབའ་ཞིག་འདིར་བྱ་བར་རིགས་སོ། །

[4] དག་ལ་ལེགས་བྱས་བཟོད་པ།

བཞི་པ་དག་ལ་ལེགས་བྱས་བཟོད་པ་ནི། གཞན་གྱིས་ཏེ་པ་རོལ་པོ་གཞན་ཞིག་གིས་བདག་
གིས་དག་པོ་དང་ཕྱག་དོག་གིས་འགུན་ལྷོ་སོགས་ལ་འདི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་ནོ་ཞེས་དེ་ལ་བསྟོད་
པ་བྱས་ནས་གལ་ཏེ་བསྟོད་མཁན་པོ་ཁོ་རང་ལ་སེམས་དགའ་བའི་བདེ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ཡིན་
ན་ཡིད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ནི་དེ་དང་མི་མཐུན་པར་མི་བརྟོད་པར་ཡོན་ཏན་བརྟོད་ན་རྗེས་སུ་བརྟོད་
ཅིས་པ་ལྟར་དག་པོ་དེ་ལ་བསྟོད་པ་བྱས་ནས་ཅིའི་ཕྱིར་དག་པོ་བསྟོད་མཁན་པོ་རོལ་པོ་དེ་ལྟར་
རང་གི་སེམས་དགའ་བ་མི་བྱེད་དེ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་དེ་ལ་ཁོ་བར་བྱ་མི་རིགས་སོ། །འདིར་དག་ལ་
སོགས་པ་གང་བསྟོད་ཆེ་བསྟོད་མཁན་པོ་རང་རང་ལ་སེམས་ལ་དགའ་བ་རེ་ཡོད་པ་གཤམ་དགོས་
སོ། །དེ་ལྟར་དག་པོ་ལ་བསྟོད་པ་བྱས་པའི་ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་དགའ་བའི་བདེ་བ་འདི་ནི་ག་ཆར་
བྱད་མེད་སོགས་ལ་སྟུང་པའི་བདེ་བ་ནི་ཆེ་འདི་ཕྱིར་སྐྱུ་གྲ་བསྐལ་གྱི་འབྱུང་གནས་དང་། ཁན་མ་
ཐོ་བ་སྤྲིག་པ་ཆེན་པོ་དང་། སངས་རྒྱལ་བྱང་སེམས་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དྲུག་ལས་
སྟུང་བར་སྦྱད་ཅིང་བཀག་པ་དང་། གཞན་དང་མི་མཐུན་པར་རྩོད་ཅིང་སོ་སོར་འབྲལ་བར་བྱེད་
པ་དང་། མི་འདྲ་བར་པན་ཡོན་བཞི་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ་ཆེ་འདི་ཕྱིར་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་
གནས་ཡིན་པ་དང་། དགའ་བ་ཆད་མེད་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཡིན་པས་ཁྱ་ལྟ་མོ་ཐོ་བ་སྤྲིག་པ་
མེད་པ་དག་པོ་དང་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་སངས་རྒྱལ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་མ་
བཀག་པར་གནད་བ་མཛད་པ་དང་། ཕྱག་དོག་མེད་པར་དགའ་བས་སྟན་པར་སྦྱ་བ་རྣམས་ཀྱི་
མཆོག་ཡིན་པས་གཞན་དག་རང་གི་འཁོར་དྲུ་སྟུང་པར་བྱེད་པ་ཡི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་མཆོག་ཀྱང་

ཡིན་ཏེ་འབྲོམ་སྟོན་པས་སྒྲ་མ་ཁུ་བའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པར་མཛད་པ་བཞིན་ནོ། །དགྲ་ལ་སོགས་
 བ་གཞན་པ་རོལ་བོ་དེ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་བདག་གིས་བསྟོད་པར་བྱས་ན་དེ་རྣམས་དགའ་ཞིང་བདེ་
 བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཕྱག་དོག་གི་དབང་གིས། གལ་ཏེ་ཁྱོད་རང་ཉིད་ཀྱིས་དགའ་ཞིང་བདེ་བ་
 འདི་མི་འདོད་པར་བྱེད་ན་བར་གཡོག་ལ་སྒྲ་རྩན་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་དེ་བདེ་བར་འགྱུར་
 བས་དེའང་སྤང་དགོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་ཆེ་འདིར་བྱ་བའི་ལས་བྱེད་པ་ལ་
 སོགས་པ་དང་། མ་མཐོང་བ་ཆེ་བྱི་མར་སྟོན་པའི་འབྲས་སུ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་
 ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཁྱོད་ནི་སྤང་དོར་གིན་ཏུ་འཆོལ་བ་ཞིག་སྟེ་དགྲ་ལ་སོགས་པས་
 རྩར་རང་གི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་མཐོང་ཞིང་ཐོས་པའི་ཆེ་གཞན་དེ་ལ་ཡང་དེ་བརྗོད་པའི་བདེ་བའང་
 འདོད་པར་བྱེད་ལ་རང་གིས་ཐར་གཞན་དགྲ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པར་བྱེད་
 བའི་ཆེ་དགྲ་ལ་སོགས་པ་དེའང་བདེ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་རང་ལ་འདྲ་དེ་བརྗོད་པའི་བདེ་བ་མི་
 འདོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་
 ཅད་བདེ་བ་སྒྲ་ན་མེད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པར་འདོད་པས་བསམ་པ་བྱང་ཆུབ་
 མཆོག་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ནས་ད་ལྟ་བདག་གིས་གོགས་བྱེད་མི་དགོས་པར་སེམས་ཅན་རང་རང་
 གིས་ཟས་གོས་ལོངས་སྟོད་ཀྱི་བདེ་བ་ཅུང་ཟད་ཅམ་རྟེན་པར་གྱུར་ན་དེས་ཀྱི་ཁྱོད་ནི་ཅི་སྟེ་ཁྱོད་བར་
 བྱེད་དེ། ཁྱོད་ཞིང་མི་དགའ་བ་བྱེད་མི་རིགས་སོ། །སེམས་བསྐྱེད་པའི་དུས་སུ་འདོད་པ་དང་
 གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་འཛིན་རྟེན་གསུམ་པོ་མ་ལུས་པས་མཆོད་པར་འོས་པའི་གནས་སུ་
 གྱུར་པ་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་འཛད་ཆུ་བར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ནི་འདོད་ཅི་ན་སྟེ་འདོད་དོ་
 ཞེས་ཁས་སྤངས་གིང་དམ་བཅས་ནས། ད་ལྟ་དེ་ལྟ་བུའི་མཆོད་པ་ལྟོག་དེ་དག་ལ་བསྟེན་བཀུར་
 བརྟ་རོན་ཅུང་ཟད་ཅམ་གཞན་གྱིས་བྱེད་པ་མཐོང་བར་གྱུར་ནས་ཅི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་ཕྱག་དོག་གིས་
 མི་བཟོད་པར་གསུང་ཞིང་ཁྱོད་བརྟ་བྱེད་དེ་བྱེད་མི་རིགས་པ་ཁོ་ནའོ། །དཔེར་ན་རང་རང་གི་སྐུ་མ་

ལ་སོགས་པ་གསལ་བར་བྱ་བ་གཉེན་གང་ཞིག་ཁྱོད་རང་གིས་རྟག་ཏུ་གསལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཁྱོད་
 ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཟས་གོས་སོགས་སྤྱོད་པར་བྱ་དགོས་པ་དེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྤྱོད་མ་དགོས་པར་གཉེན་
 རང་རང་རྒྱམས་ཀྱིས་ཟས་གོས་སོགས་འཛོལ་རྟེན་པར་གྱུར་ན་དགའ་ཉེ་དགའ་བར་མི་འགྱུར་
 བར་སྤྱད་ཁྱོའམ་སྟེ་ཁྱོ་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །བསྟེན་བཀུར་ངན་རོན་
 ཅམ་དེ་ཡང་ཅི་སྟེ་འགྲོ་བ་རྒྱམས་ལ་ཡོད་པར་མི་འདོད་ན་འགྲོ་བ་དེ་ལ་བྱད་ཆུབ་ཆེན་པོ་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་འདོད་པ་ནི་གང་ཡིན་ཉེ་འདོད་མི་སྤྱིད་པའོ། །གང་ཟག་གང་ཞིག་སྤྱོད་པ་གཞན་
 རྒྱམས་ཀྱི་ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་གྱི་འབྱོར་པ་ལ་སྤྲག་དོག་གིས་མི་བཟོད་པར་སྟོབ་བྱེད་པ་དེ་ལ་
 བསམ་པ་བྱད་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པར་གསལ་ལོ། །སྤྱི་སྤྱི་
 རྒྱམས་ཀྱིས་སྤྱི་སྤྱི་དང་། ཨ་མཛོད་རྒྱམས་ཀྱིས་ཨ་མཛོད་རྒྱམས་ལ་སྤྲག་དོག་གིས་གཞན་
 ཀྱིས་འབུལ་བ་ཞབས་དོག་མི་བཟོད་པར་ཡོན་བདག་མཛོད་གཉིས་ཀའི་སྟེང་ལ་སྟོབ་བྱེད་ལ་
 དེའི་གཉེན་པོ་འདི་ལྟར་བསྟོམ་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་སྤྱི་མཛོད་དེ་དང་དེས་ཡོན་བདག་དེ་དང་དེ་
 ཡི་བྱིམ་ལས་རྟ་མཛོལ་སོགས་པ་དེ་དང་དེ་རྟེན་དམ་མ་རྟེན་པར་སྤྱོད་བདག་དེ་དང་དེའི་བྱིམ་
 ན་གནས་པར་གྱུར་བ་དེ་གཉིས་གང་ཡིན་ཡང་རུང་། རྒྱམ་པ་ཀུན་ཏུ་འདྲ་རྟ་མཛོལ་སོགས་པ་
 དེ་ཁྱོད་རང་ལ་ཐོབ་པ་མེད་པར་འདྲ་ན་སྤྱོད་བདག་དེས་རྟ་མཛོལ་སོགས་པ་སྤྱི་མཛོད་དེ་ལ་བྱིན་
 རུང་མ་བྱིན་རུང་དངོས་པོ་དེའམ་སྤྲག་དོག་གིས་དགག་སྐྱབ་དེས་ཁྱོད་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་བཏང་
 སྟོམས་སྤྲུག་གསལ་པར་རིགས་སོ། །གཞན་པ་རོལ་པོ་དེའི་རྟེན་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཁྱོད་སྤྲག་དོག་གིས་
 ཁྱོ་ཞིང་རང་ལ་རྟེན་པ་ལྟག་པར་འདོད་ན་རྟེན་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་པ་རོལ་པོའི་རྒྱ་སྟོན་སོང་གི་བསོད་
 བསམ་དང་། ད་ལྟ་ཆོས་དང་སྤྱི་མ་ལ་དད་པ་དང་མཁས་བཙུན་བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་སྤྱོད་
 བདག་རྒྱམས་དད་ནས་རྟེན་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ན་ཁྱོད་རང་གིས་ཀྱང་ཡར་མཛོད་མར་སྤྱོད་
 ལ་སོགས་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་གས་དང་ནི་ཆོས་དང་སྤྱི་མ་ལ་དད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དྲན་ཤིས་

བག་ཡོད་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་ཞི་དུ་ལ་དང་ལྷན་པས་དད་ལྷན་དང་བ་འདྲེན་པའི་དད་པ་འཇམ། རང་གི་
 ཡོན་ཏན་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པ་བསྐྱེད་ཞིང་ཐོས་པ་སྒྲོབ་གཉེར་གྱིས་སྒྲུང་དོར་ལ་མཁས་
 པར་བྱས་ཤིང་རང་རྒྱུད་སྤྱིང་རྩེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་བརྟན་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་པ་
 འབད་མེད་འཐོབ་པའི་རྒྱ་འདི་ཉིད་གཞན་ལ་ཕྱག་དོག་གིས་མི་བཟོད་པར་བྱོ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་
 ཅིའི་ཕྱིར་འདོར་ཏེ་འདོར་མི་རིགས་པར་རྒྱ་དེ་དག་འཛིན་པ་ལ་འབད་པར་བྱ་དགོས་སོ། ཅིས་
 གྲུ་རྟེན་པར་འདོད་ན་གཞན་ཡོན་བདག་རྣམས་ཀྱིས་ཡོན་གནས་སུ་འཛིན་ཅིང་རྟེན་པ་སྤྲན་སྤྲུམ་
 ཚོགས་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ཡི་རྒྱ་དེ་དག་མི་འཛིན་པ་ཕྱག་དོག་ཅན་ཁྱོད་ལེ་ལན་ཐམས་ཅད་རང་
 ལ་བསྐྱུས་ནས་རང་གིས་རང་ལ་རྒྱ་མཚན་གང་གིས་སྒོ་བར་མི་བྱེད་པ་སྒྲོས་ཏེ་སྒོ་བར་བྱ་དགོས་
 ཀྱི་གཞན་ལ་ནི་སྒོ་བར་མི་བྱའོ། །དེ་ལྟ་ནའང་ངེད་གཉིས་འདྲ་བས་ན་རང་ལ་རྟེན་པ་མེད་ཕྱིན་
 ཆད་འདི་ལའང་མེད་ན་དག་འཇུག་ན་ཁྱོད་ནི་རང་གིས་རྟེན་པ་མི་ཐོབ་པའི་རྒྱ་སྒྲུང་དོར་ལ་སྒྲོངས་
 ཤིང་མ་བྱིན་པ་ལེན་པ་སོགས་སྤྲིག་པ་བྱས་པ་ལ་གཞོང་འགྱོད་ཀྱིས་སྤྲ་བརྟན་མེད་པར་སྤྲ་ཟད་ཀྱི་
 རྟེན་པ་འཐོབ་པའི་རྒྱ་སྒྲུང་དོར་ལ་མཁས་ཤིང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱེད་བ་དང་བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་
 བྱས་པ་གཞན་དག་དང་ལྷན་ཅིག་འབྲན་པར་བྱེད་འདོད་དམ་སྟེ་འབྲན་པར་བྱེད་མི་རིགས་པ་ཁོ་
 བའོ། །གལ་ཏེ་མ་འབྲན་པའི་ཐབས་མེད་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱེད་ཤིང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་
 བསགས་ཏེ་སྒྲུང་དོར་གྱི་གནས་ལ་མཁས་པར་བྱོས་ཤིག དེ་ལྟར་ན་བཟོད་ཡུལ་ངོས་འཛིན་པའི་
 སྐབས་སུ་བདག་དང་བཤེས་སྟོན་དུ་དང་དག་རྩེས་སུ་བསྟན་ལ། རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཆེ་མི་
 འདོད་པ་བརྟུ་གཉིས་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལས། བདག་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་
 པ་སྒྲོམ་ཚུལ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་དེ། བདག་ལ་བརྟན་སོགས་གསུམ་དང་བཤེས་
 ལ་དེ་བཞི་དང་དག་ལ་ལེགས་བྱས་བསྐྱེད་ནས་བསྟན་པར་མཛད་པ་ལ་གོང་གི་འབྲེལ་སྤྱོད་ཏེ་
 བཤད་ཅིང་བསྒྲོམ་དགོས་པ་ཡིན་ལ། འདོད་པའི་གོགས་བརྟུ་གཉིས་བསྐྱེད་ཏེ་བསྟན་པ་ལས་

ཐོག་མར་དག་བཞག་སྟེ་གསུང་བ་ནི་བསྟན་བཅོས་ཀྱན་ལས་བརྗོད་བྱ་ཅུང་བ་ཐོག་མར་བཤད་པ་
བཞིན་ཡིན་ནོ། ། **བམ་པོ་གཉིས་པ།** འདི་ལ་མང་ཅུང་གི་ཚད་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཤིང་འདིར་
བམ་པོ་གཉིས་ཞེས་གསུང་ནའང་ཕྱི་མ་འདི་མང་ངོ་། །

(2) འདོད་པའི་གོགས་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པ་བསྒྲུབ་པ།

གཉིས་པ། འདོད་པའི་གོགས་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ། དག་པོའི་མི་འདོད་པའི་གོགས་
བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པ་བསྒྲུབ་པ། བདག་དང་བདག་གི་བཤེས་ལ་འདོད་པའི་གོགས་བྱེད་པ་ལ་
བཟོད་པ་བསྒྲུབ་པ་དང་གཉིས་ལས།

[1] དག་པོའི་མི་འདོད་པའི་གོགས་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པ་བསྒྲུབ་པ།

དང་པོ་ནི། དག་ལ་སྟུག་བསྟུག་བརྟན་སོགས་བཞི་འབྱུང་བར་དེའི་གོགས་བྱས་པས་ཁྱོ་བར་བྱེད་
པ་ལ་འདི་ལྟར་གལ་ཏེ་དག་ཞིག་ལ་མི་གི་སྤྱགས་འཛོར་དག་བརྒྱབས་པ་ལ་སོགས་པའི་མི་དག་ལ་
བཤམ་སྟུག་བསྟུག་བར་གྱུར་ནའང་དེ་ལ་ཁྱོད་དགར་ཏེ་ཁྱོད་དག་ལ་དག་ལ་བྱས་པ་ལ་དོན་ཅི་
ཞིག་ཡོད་དེ་ཁྱོད་ལ་ཕན་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་དུ་ཚུག་ནའང་ཁྱོད་གྱི་དག་ལ་མི་གི་
བཤམ་དག་བརྒྱབ་ན་ཅི་མ་རུང་སྟུག་པ་སོགས་ཡིད་ལ་སྒྲོན་ཅིང་བག་ཏུ་དམོད་པ་བོར་བ་ཙམ་
གིས་ནི་དག་དེ་ལ་འདི་ཕྱིར་གཞོད་པའི་རྒྱ་རུ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མི་འབྱུང་བས་དོན་མེད་དོ། །
ཁྱོད་གྱི་འདོད་པས་དག་པོ་དེ་ལ་སྟུག་བསྟུག་དེ་རྣམས་གྲུབ་པར་གྱུར་ནའང་ཁྱོད་དགར་བྱ་རྒྱ་ཅི་
ཞིག་ཡོད་དེ་དོན་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ནའང་བདག་མ་གི་གོང་དུ་འདོད་པ་གྲུབ་པས་
རང་གི་སེམས་འཆོངས་པར་འབྱུང་རོ་ཞེ་ན། ཅི་ཞིག་འཆོངས་ཏེ་དེ་ལས་ཆེ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་
ལུང་བའང་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་དག་ལ་མི་གཞོད་པར་མ་ཟད་ཆེ་འདིར་བསམ་ངན་མཆོན་ཆ་
རང་ལ་འཁོར་ནས་མི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་དོ་ཁབ་ལེན་གྱིས་སྤྱགས་སྒྲངས་པ་ལྟར་རང་ཉིད་ལ་
འདུ་བ་དང་སེམས་ཅན་སྟོས་བཏང་གི་རྩ་ལུང་དུ་འང་འབྱུང་ཞིང་ཕྱི་མ་དཔལ་བ་ལ་སོགས་པར་

ལྷོ་མེ་ཤིན་ཏུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཉ་བས་ཉ་རྣམས་ལྷགས་ཀྱིས་བཟུང་
ནས་སྟོན་དུ་བཅོ་བ་བཞིན་དུ་ཀྱན་སྦྲང་ཉོན་མོངས་པ་ཉ་བ་དང་འདྲ་བས་བཏབ་པ་ཡི་སྟོན་ལས་
ལོག་པ་ལ་སོགས་པའི་མཆིལ་པ་སྟེ་ལྷགས་ཀྱི་འདྲ་བ་འདྲི་ནི་མི་བཟད་པ་གཟེ་བའམ་རྩོ་བ་དེས་
བཟུང་ནས་སེམས་ཅན་དཔུལ་བའི་ལྷགས་བསྐྱེད་གི་བྱམ་པར་རམ་དཔུལ་བཅངས་ཆེན་པོའི་ནང་
དུ་ཡང་གཤིན་རྗེའི་ལས་མཁན་དཔུལ་བའི་སྤྲང་མས་བདག་ཉིད་ཡུན་རིང་དུ་འཆོད་ཅིང་བསྐྱེད་
པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཤིན་ཏུ་མི་བཟོད་པ་མྱོང་བར་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

[2] བདག་དང་བདག་གི་བཤེས་ལ་འདོད་པའི་གོགས་བྱེད་པ་ལ་བཟོད་པ་བསྟོམ་པ།

གཉིས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་རང་ལ་བསྟོད་པ་དང་གྲགས་པའི་གོགས་བྱས་པ་ལ་ཁོ་བར་
མི་རིགས་ཏེ་བདག་ལ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་བསྟོད་པ་དང་སྟོན་པའི་གྲགས་པ་སྟོགས་པའི་རིམ་གྱི་
ནི་ཆེ་ཕྱི་མར་ཕན་པའི་བསྟོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་མི་འགྱུར་ཞིང་ཆེ་འདིར་ཕན་པའི་ཆེར་ཏེ་ཆེ་རིང་
བའི་རྒྱར་མི་འགྱུར་ལ་བདག་གི་སྟོབས་འཕེལ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་བ་དང་ལུས་ལ་ནད་མེད་པར་
འགྱུར་བའང་མིན་ཞིང་ཐ་ན་ཟས་སྟོམ་ཅུང་ཟད་ཟོས་ཤིང་འཕྲང་བ་ཅིམ་གྱིས་ལུས་ལ་བདེ་བར་
ཡང་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་བདག་ནི་རང་དོན་ལ་མཁས་ཤིང་སྒྲིབ་ཤེས་པར་གྱུར་པ་
ཡིན་ན་བསྟོད་པ་དང་གྲགས་པ་དེ་ལ་རད་གི་དོན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ལ་ལུས་
ལ་ཕན་པ་སོགས་མེད་ཀྱང་སེམས་ལ་ཕན་ཅིང་དགའ་བར་འགྱུར་བས་འདོད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་
ཡིད་བདེ་འབའ་ཞིག་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་འདོད་ན་ནི་ལུས་ཀྱི་རྒྱན་ནམ་ལྟ་དང་ར་མེས་སོགས་རྒྱན་
པོ་འབྱེད་པ་དང་བྱད་མེད་ལ་སོགས་པ་དང་ཆད་གི་བཏུང་བ་ཡང་བསྟེན་དགོས་སོ་ཞེས་རབ་ཏུ་
བྱང་བ་རྣམས་ཀྱིས་མི་བརྟེན་པའི་ཆད་ཡིན་པས་དེ་དང་མགོ་མཉམ་དུ་བསྟན་ཏོ། །ཁྱོངས་པ་
རྣམས་དོན་མེད་ཀྱང་གཏོང་མོད་ཅན་དང་གྱོད་སོགས་གཞན་ལས་རྒྱལ་བར་གྲགས་པའི་དོན་
དུ་ནོར་བཟང་པོ་རྣམས་ཟད་པར་གཏོད་ཞིང་དཔའ་བར་གྲགས་པའི་དོན་དུ་གཡུལ་དུ་ཞུགས་ཏེ་

གཞན་རྣམས་དགའ་བ་ཡིས་བསྟོད་པས་བདེ་བར་གྱུར་ན་སྤྲལ་དོག་གིས་བདག་ཡིད་མི་བདེ་བར་
བྱེད་དེ་བྱེད་མི་རིགས་ཏེ་དེ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་བས་ན་བདག་ནི་གཞན་རྣམས་
ཀྱིས་བསྟོད་དོ་སྟན་པར་བརྟེན་དོ་ཞེས་བསམ་ནས་རང་གི་རྒྱུད་ལ་དགའ་བ་ཆེན་པོ་སྟེ་བར་འགྱུར་
བ་དེ་ཡང་ལ་འོ་ལ་པོའི་རག་གི་སྒྲ་དང་སེམས་གཉིས་ཀར་གང་ལ་དགའ་ཞེས་བརྟགས་ན་དེ་ལྟར་
མི་འཐད་པས་བྱིས་པ་རྣམས་བྱེ་མའི་ཁང་ལུ་ལ་དགའ་ཞིང་ཆགས་པའི་སྤྱོད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ནར་
ཟད་དེ་སྤིང་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དམ་པའི་ཆོས་བཤད་སྒྲུབ་གང་བྱེད་པ་ལ་འང་བསྟོད་བཀུར་
གཤམ་རྟེན་སོགས་ཡོད་ན་དེས་བདག་ནི་སེམས་ཁེངས་ཤིང་རྟོག་པ་དང་རྟེན་པ་སོགས་ལ་ཞེན་
པ་རེ་ཆེར་སོང་སྟེ་རྟེན་བཀུར་བསྒྲུབ་མྱེར་བཤད་སྒྲུབ་གང་ཡང་མི་ཁོམ་ཞིང་མི་མོས་པར་ཕན་ཚུན་
འདུ་འཛིན་འབྲེལ་ནས་འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱུད་ལ་གཡེད་བར་བྱེད་ལ། འདོད་ཡོན་ལ་གཡེང་
བ་དེས་ནི་སྟོ་ཤས་དང་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་ཅུང་ཟད་འབྱུང་བའང་འཛིག་པར་བྱེད་པ་སྟེ་མེད་
པར་བྱེད་ཅིང་། སེམས་སྟོ་བའི་གནས་ལ་བསམ་གཏན་འཁོར་ཞེས་སེམས་སྟོ་ཤས་དང་བལ་ན་
བསམ་གཏན་སོགས་ཏིང་འཛིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྟ་ཅི་ཐ་ན་ལུས་རག་གི་དགོ་སྤྱོད་ཡང་
མི་འགྲུབ་པོ། །རང་ལ་བསྟོད་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡོད་ན་བསྟོད་སོགས་ལྡན་པའི་
གཞན་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་སྤྲལ་དོག་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་དང་དེས་གཞན་གྱི་ཡོན་
ཏན་ལ་མི་བཟོད་ཅིང་ཁོ་བས་རང་གི་ཆེ་འདི་ཤིའི་ཡོན་ཏན་སྤྲོ་སྤྲོ་ཆོགས་པའང་འཛིག་པར་
བྱེད་དོ། །དེས་ན་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་སྤྲལ་དོག་གི་སྟོན་ཆེ་སྟེ་འདོད་ཆགས་ཅན་
དགའ་བོ་དང་། ཞེས་ཅན་རབ་འབྱོར་དང་། གཏི་མུག་ཅན་ལམ་རྒྱུད་བ་ལ་སོགས་པའང་
གཞན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་ནས་འདུལ་བར་བྱས་ལ་ལྡས་སྦྱིན་གྱི་རྩ་འབྲུལ་
ཅུང་ཟད་ཐོབ་ནས་མ་སྦྱིས་དག་དབང་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་སྤྲལ་དོག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡོན་
ཏན་མ་མཐོང་བར་མ་ཟད་ངན་སེམས་ཀྱིས་མཚམས་མེད་གྱི་ལས་ངན་བསགས་པ་ལ་སོགས་

པས་དཔལ་བར་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུར་ཡིན་པས་སོ། །ཉེས་པ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་དེ་ཕྱིར་བདག་གིས་བསྟོད་བཀུར་གྲགས་རྟེན་ལ་སོགས་པ་ནི་གཞིག་པའམ་མེད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དགའ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་གང་དག་ཉེ་ཉེ་ཉེ་བར་གནས་པ་དེ་དག་བདག་ནི་བསྟོད་སོགས་ལ་ཆགས་ཤིང་ཞེན་པས་དཔལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངན་སོང་དུ་ལྷུང་བའམ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ལས་བསྐྱེད་ཞིང་སྐྱབས་པའི་ཕྱིར་བཙོན་པས་ཞུགས་པ་མིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པས་ན་ཕན་འདོགས་པའི་དྲིན་ཅན་ལ་དྲིན་བཟོ་བ་ལས་ཁོ་བར་བྱ་མི་རིགས་པ་ཁོ་ནའོ། །བདག་ནི་འཁོར་བའི་བཙོན་རར་ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བ་ལས་གོ་ལ་ཞིང་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་མཁན་ཡིན་ལ་བསྟོད་པ་དང་རྟེན་པ་དང་བཀུར་སྐྱིས་ནི་འཁོར་བའི་གནས་སུ་འཆིང་བར་བྱེད་པས་ན་དཔེར་ན་བཙོན་རར་ལྷགས་སུ་བཅུག་པ་ལ་ཡང་ལྷགས་གཅིག་དུ་བཅུག་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ་འཆིང་བྱེད་དེ་ཨ་དགོས་ན་རེས་པར་མི་དགོས་པ་ཡིན་པས་དགའ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་བདག་རྟེན་བཀུར་སོགས་གྱིས་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་དུ་བཅིངས་པ་ལས་གོ་ལ་བར་བྱེད་ཅིང་ཕན་འདོགས་པ་དེ་ལ་བདག་ནི་རི་ལྟར་ཁྱོ་སྟེ་ཁྱོ་མི་རིགས་སོ། །དེ་ཡང་རྟེན་པ་དང་བཀུར་སྐྱིའི་སྒོ་འཕར་བྱས་པ་ལ་ཆགས་ཤིང་ཞེན་པ་ནི་ངན་སོང་དུ་འགོ་བའི་ལྟ་ལྟས་ཡིན་པས་ན་བདག་ནི་རྟེན་བཀུར་སོགས་ལ་ཆགས་པས་ངན་སོང་གི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ལ་འཇུག་པར་འདོད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་གྱིས་ནི་བྱིན་གྱིས་སྐྱབས་པ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟེན་བཀུར་སོགས་གྱི་བར་ཆད་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་ངན་སོང་དུ་མི་གཏོང་བའི་སྒོ་འཕར་རམ་སྒོ་གྲགས་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་གྱུར་བ་ཕན་འདོགས་པའི་དྲིན་ཅན་དེ་དག་ལ་བདག་ནི་རི་ལྟར་ཁྱོ་སྟེ་ཁྱོ་ཁྱོ་མི་རིགས་ཤིང་དྲིན་གཟོ་བར་རིགས་སོ། །དགའ་ལ་སོགས་པ་འདྲི་ཡིས་ནི་བདག་གི་རྟེན་པ་ཐོབ་ན་ལྟ་བུ་རྟེན་བཞེངས་ཡར་མཆོད་མར་སྦྱོན་དང་རང་ཡང་མཆོམས་བསྟེན་སྐྱབ་སོགས་གྱི་བསོད་ནམས་དགེ་བ་བསྐྱབ་པའི་གོགས་བྱེད་དོ་ཅེས་བསམ་ནས་དེ་ལ་འདྲ་སྟོ་བར་རིགས་ཤིང་འཐད་པ་མིན་ཉེ་སྐར་བཤད་པ་ལྟར་བཟོད་པ་དང་མཆོངས་པའི་དགའ་བྱུ་བམ་དགེ་བ་མཆོག་

ཏུ་གྱུར་པ་ནི་གཞན་ཡོད་པ་མིན་ན་དེ་ཉིད་ལ་བདག་ནི་མི་གནས་སམ་སྟེ་བསྟོན་ནམས་དགེ་བ་
 ཞིག་འདོད་ན་དེ་ལ་གནས་པར་རིགས་གིང་འཐད་དོ། །གལ་ཏེ་བདག་ནི་ཞེ་སྤང་དང་སྤྲུག་དོག་
 ལ་སོགས་པའི་རད་གི་སྤྱོད་ཀྱིས་རྟེན་བཀྱར་ལ་སོགས་པའི་གོགས་བྱེད་པའི་དག་པོ་ལ་སོགས་
 པའི་གཞོན་བྱེད་འདི་ལ་བཟོད་པར་མི་བྱེད་ན་བསྟོན་ནམས་དགེ་བ་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་བཟོད་པའི་
 རྒྱ་དག་ལ་སོགས་པས་གཞོན་པར་བྱེད་པ་ནི་ཉེར་ཉེ་ཉེ་བར་གནས་པ་འདི་ལ་བདག་རང་ལ་རང་
 གིས་གོགས་བྱེད་པར་ཟད་དོ། །འདི་ལ་རྒྱ་བཟོད་པ་ལ་འདར་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་བཟོད་པ་གང་
 ཞིག་དག་སོགས་གཞོན་བྱེད་གང་མེད་ན་མི་འབྱུང་ལ་དག་སོགས་གཞོན་བྱེད་གང་ཞིག་ཡོད་ན་
 བཟོད་པ་དེ་ཡང་ཡོད་པར་གྱུར་པ་ཡི་གཞོན་བྱེད་དེ་ཉིད་བཟོད་པ་དེ་འབྱུང་པ་ཡི་རྒྱ་རེས་པར་
 ཡིན་ན་རི་ལྟར་དག་སོགས་གཞོན་བྱེད་དེ་ལ་བསྟོན་ནམས་དགེ་བའི་གོགས་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བྱ་སྟེ་བྱ་
 མི་རིགས་ཉེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དཔེར་ན་སྤྱིན་པ་གཏོང་བའི་དུས་སྤུ་
 བབ་པ་ན་བྱིན་པའི་སྤྱོད་མོ་བས་སྤྱིན་པའི་གོགས་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་གོགས་བྱས་པ་ཅུང་ཟད་ཙམ་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་རི་ལྟར་དེ་ལ་གོགས་ཞེས་བྱ་སྟེ་བྱ་མི་རིགས་པ་དང་། རབ་བྱུང་དོན་དུ་གཉེར་
 བ་ན་རབ་ཏུ་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་མཁན་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་མཐུན་ཞུན་དུ་གྱུར་པ་འདི་ནི་རབ་ཏུ་
 བྱུང་བའི་གོགས་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བྱར་ཏེ་བྱ་བར་མི་རུང་བ་བཞིན་ནོ། །བསྐལ་པ་མར་འགྲིབ་
 སྟོགས་མའི་དུས་འཇིག་རྟེན་ན་ནི་སྤྱིན་པའི་གོགས་སྤྱོད་པ་སྤྱང་པོ་ནི་གིན་ཏུ་མོད་ལ་དེ་བས་རབ་
 ཏུ་འབྱིན་པར་བྱེད་པའི་མཁན་སྤྱོད་དཀོན་ལ། དེ་བས་ཀྱང་བཟོད་པའི་རྒྱ་གཞོན་པ་བྱེད་པ་ཡི་
 སེམས་ཅན་དཀོན་པ་སྟེ་དེའི་རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་སྤར་ལ་
 གཞོན་པ་རུལ་ཙམ་མ་བྱས་པར་སྤར་པ་འབའ་ཞིག་སྤྱབ་པར་བྱེད་ན་སེམས་ཅན་འགའ་ཡང་ཆུར་
 གཞོན་པ་མི་བྱེད་པས་བཤེས་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་སེམས་ཅན་མ་རུངས་པ་རྣམས་
 ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱལ་སྤྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་མཇལ་མ་ཐག་ཏུ་གཞོན་འཆེད་བསམ་སྦྱོར་ཞི་

ཞིང་བྱམས་པའི་སེམས་དང་ལྟན་པར་གྱུར་ནས་གྲུ་པར་བྱེད་དེ། མྱོན་རྗེ་བཙུན་མི་ལའི་མདུན་
 བ་ཁྱི་དང་ག་བ་ལྟན་གཅིག་ཏུ་ཆོས་ཉན་པ་དང་། རྒྱལ་མས་ཐོགས་མེད་ཀྱི་མདུན་ནས་རྒྱུད་ཀྱི་
 དང་ལུག་གཉིས་པན་ཚུན་དགའ་ཞིང་བཅེ་བར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །བསོད་ནམས་
 དགེ་བ་མཆོག་བཟོད་པ་དེ་འབྲུབ་པའི་རྒྱ་དཀོན་པ་དེ་བས་ན་མི་གིན་ཏུ་དབུལ་པོ་ཞིག་གིས་དཀའ་
 ཆོགས་དང་ངལ་བས་མ་བརྒྱབས་པའི་རང་གི་ཁྱིམ་དུ་ཟས་གོས་ལ་སོགས་པའི་ལོངས་སྟོན་ཟད་
 མི་ཤེས་པའི་གཏོར་ཆེན་པོ་ནི་བྱུང་ན་དགའ་བ་ཆེན་པོ་སྟེ་བ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་
 པའི་མཆོག་བཟོད་པ་བསྒྲོམ་པའི་གྲོགས་རྟེན་པ་དཀོན་པ་རྟེན་པར་གྱུར་བས་ན་བདག་གིས་དགྲ་
 སོགས་གཞོན་བྱེད་བྱུང་བ་ནམས་ལ་དགའ་བ་འབའ་ཞིག་སྟེ་བར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་སྤྲ་མ་
 གསེར་ཁང་པ་ཆེན་པོས་ཁོང་གི་སྤྲ་མ་གཉའ་བྱལ་བསྟན་ཟེར་བ་ཐག་དཔོན་དེ་ཡིན་ཞེས་གསུངས།
 དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཁོང་གི་ལོངས་སྟོན་ཐམས་ཅད་དེས་བཅོམ་སྟེ་འབྲོག་སོང་བ་དེ་ཕྱིན་ཁོང་སྤར་ལྟར་
 སྤྲ་ཆེན་གྱི་གོ་ས་མ་མཛད་པར་ཁོང་བྱ་བལ་ལྟ་བུར་མཛད་པར་གསུངས། དེ་ལྟར་དགྲ་སོགས་
 གཞོན་བྱེད་དེ་མེད་ན་བཟོད་པ་དེ་མི་འབྲུབ་པས་དགྲ་འདྲི་དང་བདག་གིས་བཟོད་པ་འདི་བརྒྱབ་
 པ་ཡིན་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་བཟོད་པ་བསྒྲོམ་པའི་འབས་བྱ་དེ་ནི་དགྲ་འདྲི་ལ་ཐོག་མར་བདར་ཏེ་
 བཤམས་ནས་སྒྱུན་པར་འོས་ཏེ་དེའི་རྒྱ་མཆོན་འདྲི་ལྟར་དགྲ་སོགས་གཞོན་བྱེད་དེ་ནི་བཟོད་པ་དེ་
 འབྲུབ་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དགྲ་འདིས་བདག་རྒྱུད་ལ་བཟོད་པ་བརྒྱབ་པར་བྱའོ་
 ལྷམ་པའི་ཀྱན་སྟོང་གི་བསམ་པ་བཟང་པོ་མེད་པས་དགྲ་འདྲི་ནམ་ཡང་མཆོད་པར་བྱ་བ་མིན་ནོ་
 ཞེ་ན། འོན་རང་རྒྱུད་ལ་དགེ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྲུབ་པ་ཡི་ནི་རྒྱར་རུང་བ་ཡི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱང་ཅི་
 སྟེ་མཆོད་དེ་མཆོད་མི་རིགས་ཏེ་བདག་རྒྱུད་ལ་དགེ་བ་བརྒྱབ་པར་བྱེད་དོ་ལྷམ་པའི་ཀྱན་སྟོང་གི་
 བསམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ནའང་གལ་ཏེ་དམ་པའི་ཆོས་ལ་གཞོན་སེམས་མེད་ལ་དགྲ་
 འདྲི་ལ་བདག་ལ་གཞོན་པར་བྱ་ལྷམ་པའི་བསམ་པ་ཡོད་པས་ན་མཆོད་པར་བྱ་བ་མིན་ནོ་ཞེ་ན།

དག་ཅུམས་གཞོད་སེམས་མེད་པར་སྒྲན་པ་བཟང་པོ་བཞིན་དུ་བདག་ལ་ཕན་བདེ་འབའ་ཞིག་
བསྐྱབ་པར་བརྟོན་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་གིས་བཟོད་པ་རྗེ་ལྟར་འབྱུང་སྟེ་མི་འབྱུང་
སྟེ་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕན་པར་བརྟོན་པ་ལས་བཟོད་པ་མི་འབྱུང་བ་དེ་བས་ན་རབ་ཏུ་སྤང་
བའི་སེམས་དང་ལྡན་པས་གཞོད་པར་བྱེད་པའི་དགའི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་
ཀྱང་ལ་བཟོད་པ་སྟེ་བར་འབྱུང་བས་ན་དག་པོ་དེ་ཉིད་བཟོད་པ་འབྱུང་པའི་རྒྱ་ཡིན་པས་བདག་
ལ་བཟོད་པ་བསྐྱབ་པའི་བསམ་པ་མེད་ཀྱང་དམ་པའི་ཚིག་བཞིན་དུ་མཚོད་པར་འོས་ཏེ་དག་བ་
འབྱུང་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(༡) སེམས་ཅན་ལ་གྱས་པར་བྱ་བ།

གསུམ་པ་སེམས་ཅན་ལ་གྱས་པར་བྱ་བ་ལ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་དུ་བསམ་སྟེ་སེམས་ཅན་ལ་
གྱས་པར་བྱ་བ། རྒྱལ་བ་དགེས་པ་ལ་བསམ་སྟེ་སེམས་ཅན་ལ་གྱས་པར་བྱ་བ། ཕན་གཞོད་ཀྱི་
འབྲས་བུ་ལ་བསམ་སྟེ་སེམས་ཅན་ལ་གྱས་པར་བྱ་བ་དང་གསུམ་ལས།

1 བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་དུ་བསམ་སྟེ་སེམས་ཅན་ལ་གྱས་པར་བྱ་བ།

དང་པོ་ནི། དག་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་བཟོད་པ་ལ་སོགས་པའི་དག་བ་རང་
ཀྱང་ལ་འབྱུང་བ་དེ་ཕྱིར་དོན་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་ཚོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་བོན་འདེབས་པའི་
ཞིང་ས་བཟང་པོ་ནི་སེམས་ཅན་ཀྱི་ཞིང་དང་ནི་རྒྱལ་བའི་ཞིང་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་དག་བའི་ལོ་
རྟོག་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་པར་འབྱུང་བས་ན་ཞིང་ས་བཟང་པོ་དང་འདྲའི་ཞེས་སྟབས་པ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་གསུངས་ཏེ། སྤོན་ལམ་རྣམས་པར་དག་པའི་མདོ་ལས། ངས་སྤོན་སེམས་ཅན་ཞིང་
རྣམས་དང་། སྤུབ་པའི་ཞིང་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །སངས་རྒྱས་ཚོས་རྣམས་མཐའ་ཡས་པའི། །
ལོ་རྟོག་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་བློ་བ། །ཅེས་པ་ལ་སོགས་པས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་བྱང་ཆུབ་མཚོག་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་སྟོང་རྗེས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྫོགས་བྱང་ལ་

དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་བར་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨྱོད་པ་ཚད་བཞི་དང་། སྨྱོན་ཆུལ་
 བཟོད་པ་ལ་སོགས་པལ་ཆེར་སེམས་ཅན་ལ་དང་། སྦྱབས་སུ་འགོ་བ་ལ་སོགས་པ་པལ་ཆེར་
 སངས་རྒྱས་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཐར་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་
 བ་ཡང་སེམས་ཅན་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་ཞིང་ས་གཉིས་
 བསྟན་ནོ། །དེ་ལ་ལུང་དོན་རིགས་པས་འགྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རིགས་པའང་ཡོད་དེ་འདི་ལྟར་
 བྱམས་སྟོང་རྗེ་སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་འདྲི་དགུ་རྣམས་མཁྱེན་པར་བྱས་པ་དང་། དམ་པའི་ཆོས་
 སྦྱབ་པ་ལ་སོགས་པས་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམས་ཀྱང་ཐུགས་དབྱེས་པར་བྱས་པའི་
 གང་ཟག་དམ་པ་མང་པོ་ཞིག་འདྲི་ལྟར་དོན་གཉིས་སྟན་སུ་མོགས་པའི་པ་རྣམས་ཏུ་ཕྱིན་པའམ་
 མཐར་ཕྱིན་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་དང་རྒྱལ་བ་
 རྣམས་ལ་བསྟེན་པ་ལས་འབྲས་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྟོབས་བཅུ་མི་འཛིགས་པ་བཞི་ལ་སོགས་
 པ་རང་རྒྱད་ལ་འགྲུབ་པའི་ཆ་ནས་དེ་གཉིས་འདྲ་བ་ལ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ལ་གྲུས་པར་བྱེད་པ་དང་དེ་
 བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གྲུས་པར་བྱེད་པ་མིན་པ་འདི་ཅི་ཡི་ཆུལ་ཏེ་ཆུལ་དང་མི་མཐུན་པ་
 ཡིན་པས་གཉིས་ཀར་མཉམ་པར་གྲུས་པར་བྱའོ། །སངས་རྒྱས་སྨྱོན་ཀུན་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྷན་
 དང་། སེམས་ཅན་སྨྱོན་གྱི་གོང་བུ་གཉིས་མི་འདྲ་བས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་དང་སེམས་
 ཅན་རང་རང་གི་བསམ་པའི་ཡོན་ཏན་ཏེ་སེམས་རྒྱད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་ག་རང་གིས་དེ་གཉིས་འདྲ་
 བའམ་མཉམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་མིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན་དེ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་
 བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་རང་རྒྱད་ལ་འགྲུབ་པའི་ཆ་ནས་འདྲ་བ་ལས་མཉམ་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ་
 དེས་ན་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་མཚུངས་པར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་འདྲ་རང་རྒྱད་ལ་སངས་རྒྱས་
 བསྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཅན་དེ་དག་འདྲ་བའམ་མཉམ་
 པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བསམ་གཏན་བཞི་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བྱམས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚིག་འགྲེལ་འཇམ་དབྱངས་བླ་མའི་ཞལ་ལུང་།

གྱི་སེམས་དང་ལྷན་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ལས་བཞེངས་ཏེ་
སྟན་ལས་མ་བཞེངས་པའི་གང་ཟག་དེ་ལ་མཆོད་པ་སྟགས་བྱས་ན་འབྲས་བུ་ཆེ་འདིར་མཐོང་ཆོས་
མྱོང་གུར་དུ་སྒྲིན་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གང་
ཟག་དེ་ཡུལ་གཉན་པོ་དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ནི་བྱམས་པའི་སེམས་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པས་ཡིན་
པས་སོ། །སངས་རྒྱས་ལ་དད་པའི་བསོད་ནམས་ཐལ་མོ་ཡ་གཅིག་སྟུར་བ་དང་མེ་ཏྲག་གཅིག་
ཙམ་མམ་ཆུ་ཐིག་གཅིག་ཙམ་མཆོད་པ་ལ་སྟགས་པ་ཡང་ཐར་བ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགོ་བ་ཟད་པ་མེད་
པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆེ་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་འབྲས་
བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་འགྲུབ་པའི་ཆ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལའང་ཡོད་པ་དེས་ན་སེམས་ཅན་དང་
སངས་རྒྱས་དེ་དག་མཉམ་པར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི་སྟོབས་བཅུ་མི་འཛིགས་པ་བཞེ་མ་འདྲེས་པ་བཙོ་
བརྒྱད་ལ་སྟགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ལྟར་མཐུན་ཡས་པ་མངའ་བའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་
སེམས་ཅན་འགའ་ཡང་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ནས་མི་མཉམ་མོ། །སྟོབས་བཅུ་ལ་སྟགས་པའི་ཡོན་ཏན་
མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོག་ལ་འགའ་ལྟ་མེད་པས་གཅིག་སྟུ་ཡི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ཤས་སྤྱོད་ཟད་
ཙམ་ཞིག་སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་ལ་སྟང་ནའང་སེམས་ཅན་དེ་ལ་མཆོད་པའི་དོན་དུ་ཁམས་
གསུམ་གྱི་འབྱོར་བའམ་རིན་པོ་ཆེ་སྟེ་བདུན་གྱིས་བཀའ་སྟེ་ཐུལ་ཡང་རྒྱུར་བར་འགྱུར་བས་ན་ཡོན་
ཏན་གྱི་ངོས་ནས་མི་མཆུངས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་རྣམས་རང་རྒྱུད་ལ་སྟེ་
བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ཤས་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལའང་ཡོད་པས་ན་རྒྱ་མཚན་འདི་ཙམ་དག་གིས་
ཆ་དང་ཡང་བསྟན་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་དང་འདྲ་བར་མཆོད་བྱ་དེ་མཆོད་
ཅིང་མཉེས་པར་བྱ་བའི་ཞིང་དུ་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །

2 རྒྱལ་བ་དགྲེས་པ་ལ་བསམ་སྟེ་སེམས་ཅན་ལ་གྲུས་པར་བྱ་བ།

གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་གྲུས་པར་བྱ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཞན་ཡང་གཡོ་དང་སྟུ་མེད་

བར་དག་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཡས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ལྟས་སྦྱོན་དང་སྒྲ་གཙན་འཛིན་མཉམ་
 པ་ལྟ་བུར་གཉེན་བཤེས་མཚོག་ཏུ་སྦྲར་ཅིང་ཆོ་འདི་ཕྱི་ཀུན་ཏུ་པན་པ་དང་བདེ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་
 པ་མཛད་པའི་རྒྱལ་བ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་བཙས་པ་རྣམས་ལ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་
 ཡན་བཏགས་པས་མགྱ་བར་བྱ་བ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་གང་ཞིག་གིས་ནི་ཡན་བཏགས་པར་
 མཛད་པའི་དྲིན་ལན་ལོན་པར་འཇུག་ཏེ་མི་འཇུག་བས་བྱས་པ་ཤེས་ཤིང་དྲིན་གཙོ་བའི་ཕྱིར་
 སེམས་ཅན་རྣམས་མགྱ་བར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་གང་ཞིག་ཡན་བདེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བསོད་
 རྣམས་བརྒྱལ་ས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་ཡང་གཏོང་དགོས་ན་གཏོང་ཞིང་མནར་མེད་པའི་དཔུང་བར་ཡང་
 འཇུག་པར་མཛད་པ་དེ་དག་ལ་དད་གུས་ཡོད་ན་ནི་སེམས་ཅན་དེ་ལ་ཡན་བཏགས་པས་དྲིན་
 ལན་ལོན་པའམ་སོད་པར་འཇུག་བས་ན་རྒྱ་མཚན་དེ་བས་ན་སེམས་ཅན་འདི་དག་གིས་བདག་
 གི་ཡོངས་སྤྱོད་སོགས་ལ་གཞོན་པ་ཆེན་པོ་ཇི་ཙམ་བྱེད་ན་ཡང་སློབ་མ་བཟང་པོས་སླ་མས་ཅི་
 མཛད་ལེགས་མཐོང་ལྟར་ཐམས་ཅད་བཟང་དགུ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བསམ་ནས་དང་དུ་སྒྲངས་ནས་
 སྦྱད་པར་བྱའོ། །དེ་ཞིག་དང་པོར་བདག་གཞན་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་གི་རྗེར་ཏེ་རྗེ་པོར་སྦྲར་
 པ་རྒྱལ་བ་སྐས་བཙས་ཉིད་ཀྱང་ནི་སེམས་ཅན་གང་གི་ཕྱིར་དུ་རད་གི་སྐྱེ་ལའང་མི་གཟིགས་པར་
 མཛད་པ་ཡི་སེམས་ཅན་དེ་ལ་སྒྲང་དོར་ལ་སྒོངས་པ་བདག་གིས་དེ་ལྟ་ན་དུ་རྒྱལ་བྱིས་ཁེངས་
 བར་བྱ་སྟེ་མི་བྱ་ཞིང་གུས་པ་དང་བཙས་པའི་སྒྲོ་ནས་བྲན་གྱི་དངོས་མི་བྱ་སྟེ་བྲན་བཟང་པོ་བཞིན་
 དུ་སེམས་ཅན་མགྱ་བར་བྱ་བ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །བྲ་གཅིག་པ་དང་འདྲ་བའི་སེམས་ཅན་གང་
 དག་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་བྱས་པས་སྤྱབ་དབང་རྣམས་ཀྱི་སྤྱགས་དབྱེས་པར་འཇུག་ཞིང་སེམས་
 ཅན་གང་ལ་གཞོན་པ་བྱས་ན་སྤྱགས་མི་དབྱེས་པ་འཇུག་པར་འཇུག་པ་ཡི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་
 ཡན་བཏགས་ནས་དགའ་བར་བྱས་པས་སྤྱབ་པ་སངས་རྒྱས་ཀུན་སྤྱགས་མཉེས་པས་དབྱེས་ཤིང་
 སེམས་ཅན་དེ་ལ་གཞོན་པས་སྤྱག་བསྐྱལ་བར་བྱས་ན་སྤྱབ་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ལ་གཞོན་པ་

བྱས་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། །དེ་ཉིད་དཔེས་བརྟན་པ་ནི་ལྟར་ན་སྒྲིམ་བུ་ཞིག་གི་ལྷན་ལ་སྒྲིགས་
ཐམས་ཅད་ཀྱན་ནས་མི་འབར་བ་ཆེན་པོས་བསྐྱེད་སྤྱོད་བསྐྱེད་པར་གྱུར་པ་དེ་ལ་གཞན་ཞིག་
གིས་འདོད་པ་ཡི་ཡོན་ཏན་ལྡོ་བོ་ཀྱན་གྱིས་བསྐྱབས་ཏེ་འདི་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཅིག་ཅེས་མཛོད་ཀྱང་
ཡིད་བདེར་མི་འགྱུར་བར་མ་ཟད་སྒྲར་སྤྱོད་བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་རི་ལྟ་བུ་བཞུགས་ཏེ་སེམས་
ཅན་རྣམས་ལ་གཞོད་པ་ཆེན་པོས་སྤྱོད་བསྐྱེད་པར་བྱས་ཏེ་དཀོན་མཆོག་ལ་མཛོད་པ་འབྲེལ་བར་
འདོད་ན་ཡང་ཐུགས་སྦྱིང་རྗེ་ཆེ་བའམ་ཆེན་པོ་དང་ལྟན་པའི་སྤྱབ་པའི་དབང་པོ་རྒྱལ་བ་སྤྱན་དང་
བཅས་པ་རྣམས་ནམ་ཡང་མཉེས་ཤིང་དབྱེས་པའི་ཐབས་མེད་ནོ། །དེ་ཡང་ཤ་བྲག་གི་མཛོད་པ་
དམར་ཆོག་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཤ་བྲག་བཤམས་ནས་རྒྱལ་བ་སྤྱན་བཅས་སྤྱོད་
དངས་ཏེ་མཛོད་པར་རྫོམ་པ་ནི་དཔེར་ན་བུ་སྤྱོད་ཀྱི་བསད་པའི་ཤ་བྲག་གིས་མ་ཐུན་མགོན་དུ་
འབོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ལྟ་ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་དེར་ཉེ་མི་རྒྱས་ལ་ནགས་སྒྲིགས་ཀྱི་འབྱུང་པོ་གདུག་
འདྲེ་ཤ་ལ་དག་འཁོར་བྲག་ལ་རྩམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཟ་ཞིང་བདུང་སྤྱོད་ཡོན་བདག་མཛོད་གཉིས་ཀ་
འདི་ཕྱི་གཉིས་སྤྱད་བའི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཁོན་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་བདག་གིས་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་
རྣམས་ལ་སྒོན་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་ལྷན་དག་ཡིད་ཀྱིས་གཞོད་པ་གང་དང་གང་བྱས་པས་ཐུགས་
སྦྱིང་རྗེ་ཆེ་བའམ་ཆེན་པོ་དང་ལྟན་པའི་རྒྱལ་བ་སྤྱན་དང་བཅས་པ་ཀྱན་མི་དབྱེས་པར་གྱུར་པ་
གང་ཡིན་པའི་སྤྱོད་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་དུས་དེ་རིང་ནས་རྒྱལ་བ་སྤྱན་བཅས་ཀྱི་མདུན་དུ་
གཞོང་འགྱོད་དག་པའི་སྒྲོན་ནས་མི་འཆབ་མི་སྤྱོད་པར་སྒོ་སྒྲོན་བཤགས་ཤིང་ཕྱིན་ཆད་ཀྱང་བསྐྱེད་
པར་བསྐྱོ་ཡིས་ཐུགས་དང་འགལ་བ་བྱས་པས་མི་དབྱེས་པར་གྱུར་པ་གང་ལགས་པ་དེ་ཐམས་
ཅད་ཀྱན་སྤྱབ་དབང་སྤྱན་དང་བཅས་པས་བཟོད་པར་མཛད་དུ་གསོལ། །དེ་ཕྱིན་ཆད་དེ་བཞུགས་
གསལ་གསལ་པ་སྤྱན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཐུགས་དབྱེས་པར་བསྐྱོ་བའི་སྤྱོད་དུ་དུས་དེང་ནས་བཟུང་
སྤྱོད་སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་པ་དང་རྒྱལ་པེས་པར་བརྟུན་ཏེ་འཛིན་རྟེན་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་

བན་དུ་མཆི་བར་བགྱིའོ། །དེས་ན་འགྲོ་བ་མང་པོའི་ལུས་ཀྱི་དམའ་ཤོས་དོག་པས་བདག་གི་
 ལུས་ཀྱི་མཐོ་ཤོས་སྒྱུར་ཏེ་སྒྱུ་པོའི་གཙུག་ཏུ་བརྟུང་ཞིང་འཛོག་གམ་འགུམས་པ་སྟེ་གསོད་པར་
 བྱས་ཀྱང་ལན་བཞེ་བྱུང་ཀྱང་མི་བསྟོ་བར་གྱས་པས་དང་དུ་སྤངས་བར་བགྱིད་ན་འཛིག་རྟེན་
 གསུམ་གྱི་མགོན་པོ་ཐུགས་སྟེང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལུན་པ་རྣམས་དགེས་པར་མཛོད་ཅིག་ཅིས་པའོ། །
 འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་འདྲི་ཀུན་ཐུགས་རྗེའི་སྟེ་སྟེང་རྗེ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་ཅན་དེས་ཞེས་སངས་རྒྱས་
 བཅོམ་ལུན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཏུ་མཛད་པ་འདྲི་ལ་ཐེ་ཆོམ་མེད་དེ་དེ་ཡང་ལྷས་སྒྱུན་གྱིས་
 མདའ་བསྟུན་པའི་ངང་པ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱིས་བདག་གིར་མཛད་པར་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །
 རི་ལྷར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་དང་པོ་ཐུགས་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་སྒྱུར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་པ་དང་མ།
 རྩེ་བག་ཏུ་རང་ལས་ཆེ་བ་རྣམས་ལ་པ་མ་དང་། མཉམ་པ་རྣམས་ལ་སྒྲུབ་དང་སྤྱིང་མོ། རྒྱུང་བ་
 རྣམས་ལ་སྤྱ་དང་སྤྱ་མོའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་ནས་བདག་གིར་མཛད་ལ། ཆོགས་སྒྱུར་དུ་བདག་
 གཞན་མཉམ་བརྗེའི་སྒོ་ནས་བདག་ཏུ་མཛད་པ་འཆད་འགྱུར་ལྟར་དང་། མཐོང་ལམ་ནས་ཆོས་
 ཉིད་བདག་གཞན་མཉམ་པ་ཉིད་རྟོགས་པས་བདག་གཞན་གཉིས་མེད་ཀྱི་བདག་ཏུ་མཛད་པ་དང་།
 སྒྲིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་ཏེ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་ཡུལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དང་
 ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་གཉིས་རྒྱ་ལ་རྒྱ་བཞག་པ་ལྟར་གཉིས་སུ་མེད་པར་རོ་མཉམ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་
 ཆོ། །སངས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཞེས་ཁོར་བུར་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཉིས་ཆོས་ཅུང་
 ཟད་ཅམ་ཡང་མེད་པས་ནམ་མཁས་གར་བྱུང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུབ་སྤྱུང་ཐུགས་ཀྱིས་བྱུང་སྟེ། མདོ་
 ལས། རམ་མཁའི་མཐའ་ཐུག་གྱུར་པ་ཅི་ཅམ་པར། །སེམས་ཅན་མ་ལུས་མཐའ་ཡང་དེ་བཞིན་
 ཏེ། །ཞེས་དང་། རམ་མཁས་རི་སྟེང་བྱུང་གྱུར་པར། །སྒྲུལ་ཀྱང་ནི་དེ་སྟེང་བྱུང་། །སྒྲུལ་མི་
 སྟེང་བྱུང་གྱུར་པར། །གསུང་གིས་ཀྱང་ནི་དེ་སྟེང་བྱུང་། །གསུང་གིས་རི་སྟེང་བྱུང་གྱུར་པར། །
 ཐུགས་ཀྱིས་ཀྱང་ནི་དེ་སྟེང་བྱུང་། །ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་ནམ་མཁས་གར་བྱུང་སེམས་ཅན་གྱིས་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚིག་འགྲེལ་འཇམ་དབྱངས་བྲུ་མའི་ཞལ་ལུང་།

བྱུང་ལ་དེ་ལ་སངས་རྒྱུ་གི་སྤྱུ་གསུང་ཐུགས་གིས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ན་སེམས་ཅན་དང་སངས་རྒྱུས་
གི་ཐུགས་གཉིས་ཡི་ནས་དབྱེར་མེད་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་གཟིགས་པས་སངས་རྒྱུས་དང་སེམས་
ཅན་ཞེས་ཐ་དད་པ་ཅི་ཡང་མེད་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་སངས་རྒྱུས་གི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་ཡིན་
པས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བདག་ཏུ་མཛད་པ་ཡིན་གྱི་སངས་རྒྱུས་ལ་བདག་དང་གཞན་དུ་འཛིན་
པ་ཅི་ཡང་མེད་ལ་གལ་ཏེ་ཡོད་ན་བདག་མེད་མཛོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་མི་འཐད་དོ།
དེ་ལྟར་ན་འབྲུལ་ངོར་སེམས་ཅན་གྱི་ངོ་བོར་སྤང་ཞིང་མཐོང་བ་འདྲི་དག་ཉིད་མགོན་པོ་སངས་
རྒྱུས་དེ་ཡི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པར་གོང་བཤད་ལྟར་དང་། བདེ་གསལ་གསལ་སྤྱིང་བོས་བྱུང་པས་
མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱང་ཡིན་པར་མདོ་ལས། བདེ་གསལ་གསལ་སྤྱིང་བོས་འགྲོ་བ་ཡོངས་ལ་
བྱུང་། ཅིས་དང་། དག་པ་དང་བའོད་གསལ་བ། མི་འབྲུགས་འདུས་མ་བྱས་པ་སྟེ། བདེ་
བར་གསལ་གསལ་པའི་སྤྱིང་བོ་ནི། ཡི་ནས་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། ཅིས་སོགས་གང་གསུང་
བ་དེ་ཉིད་རིགས་པས་སྤྱུང་བྱེད། མགོན་པོ་བྱམས་པས། རྫོགས་སངས་སྤྱི་འཕྲོ་ཕྱིར་དང་། །
དེ་བཞིན་ཉིད་དབྱེར་མེད་ཕྱིར་དང་། རིགས་ཡོད་ཕྱིར་ན་ལུས་ཅན་ཀུན། རྟག་ཏུ་སངས་
རྒྱུས་སྤྱིང་བོ་ཅན། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལུང་རིགས་ཟབ་མོས་སེམས་ཅན་རྣམས་སངས་རྒྱུས་
སྤྱུང་བ་ན་ཅི་ཕྱིར་གྱུས་པར་མི་བྱེད་དེ་སངས་རྒྱུས་ལ་གྱུས་པན་ཆད་སེམས་ཅན་སྤང་ནས་སངས་
རྒྱུས་ཞེས་པ་འགའ་ཡང་མེད་པས་སེམས་ཅན་ལ་གྱུས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་སེམས་ཅན་
མཁུ་བར་བྱེད་པ་འདྲི་ཉིད་དེ་བཞིན་གསལ་གསལ་པ་རྣམས་ཐུགས་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་མཚོག་ཡིན་
ལ་རད་གི་དོན་དུ་འདྲི་ཕྱིར་པན་བདེ་ཡང་དག་པར་སྤྱུང་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་དམ་པ་འདྲ་སེམས་
ཅན་ལ་པན་འདོགས་པ་འདྲི་ཉིད་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །མཁུ་བར་བྱུར་ན་ལས་ཡང་དག་ལ་
གཞུག་པར་རུས་པས་འདྲི་ག་རྟེན་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱུ་བསྐལ་མ་ལུས་པ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་
ཐབས་དམ་པ་འདྲ་འདྲི་ཉིད་དེ། རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟས་ཏེ་དེ་ལྟ་བུས་ན་བདག་གིས་དུས་རྟག་ཏུ་

སེམས་ཅན་མགྲ་བར་བྱ་བའི་སྤྱད་པ་འདི་ཉིད་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །

3 ཡན་གནོད་ཀྱི་འབྲས་ལུ་ལ་བསམ་སྟེ་སེམས་ཅན་ལ་གྲས་པར་བྱ་བ།

གསུམ་པ་ནི། དཔེར་ན་རྒྱལ་པོས་མངགས་པའི་སྤོན་པོ་ལ་སོགས་པ་མི་འགའ་ཞིག་གིས་འབངས་
 ཀྱི་སྤྱོད་པོ་མང་པོ་ལ་དབྱ་བྲལ་དང་ཉེས་ཆད་སོགས་ཀྱིས་གནོད་པ་སྣ་ཚོགས་བྱེད་ཀྱང་སྤྱོད་པོ་མིག་
 རྒྱུ་རྒྱུ་ལྟ་བུ་མཐའ་འཁོ་ཤེས་པ་དག་གིས་དེ་ལ་གནོད་ལན་རྩས་ཀྱང་ཕྱིར་ལན་དུ་གནོད་པ་
 མི་བྱེད་པར་བཀའ་བཞེན་སྤྱབ་པས་མགྲ་བར་བྱེད་དེ་དེའི་རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར་མི་དེ་གོགས་མེད་
 གཅིག་ལུ་མ་ཡིན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མཐུ་སྟོབས་རྩས་པ་སྤོན་འཁོར་ཐམས་ཅད་དེ་ཡི་དཔུང་ཡིན་པར་
 ཤེས་པས་སོ། །དོན་དེ་བཞིན་དུ་བདག་ལ་ཐ་ན་གིག་དང་སྒྲོ་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་གནོད་བྱེད་
 ཉམ་རྒྱུད་བྱ་འགའ་ཡང་བརྟན་བཅོས་ཀྱིས་བྱུང་དུ་བསད་ནས་གསོད་པ་ལ་སོགས་མི་བྱ་སྟེ། དེའི་
 རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར་དཔུལ་བའི་སྤྱད་མ་འཛིགས་སུ་རུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་དཔུང་དང་འབྲ་བར་
 བཅོ་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པས་གསོད་ལན་བྱེད་པ་དང་། ཐུགས་སྦྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་རྒྱལ་བ་
 སྤྱས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ཡི་དཔུང་དང་འབྲ་བར་རང་གིས་ཉེས་པས་ཐུགས་མི་དབྱེས་
 བར་གྱུར་པས་དེ་དག་གི་ཞལ་མངལ་ཞིང་ཐུགས་རྗེ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དུ་མི་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་
 ལྟར་ཞེས་དེ་ལྟ་བུས་ན་དམངས་པལ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་ཞེས་ཅན་གྱི་ལྷན་ཅན་པོ་ཉེས་པ་
 རྒྱུ་རྒྱུ་ཅམ་སོང་ན་གསོད་པ་ལ་སོགས་པའི་གསོད་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་དེ་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་
 མགྲ་བར་བྱེད་པ་ལ་བརྩོན་པ་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་བདག་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་ཐབས་སྣ་
 ཚོགས་ཀྱིས་མགྲ་བར་བྱ་དགོས་ཏེ་ཞེས་བྱུང་གཞིའི་དཔེ་དང་དཔེ་ལས་ཀྱང་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་
 པས་ཡན་གནོད་མི་མཉམ་པར་བསྟན་པ། རྒྱ་མཚན་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་ཇི་ཅམ་ཞིག་མི་མགྲ་བར་བྱེད་
 བར་གྱུར་ན་ཡང་ཆེ་འདིར་འོངས་སྤྱད་འཕྲོག་ཅིང་གསོད་པར་བྱེད་པ་ཅམ་རྩས་ཀྱི་དེ་ལས་གཞན་
 སེམས་ཅན་རྣམས་མི་མགྲ་བར་བྱས་པ་ཡིས་ཆེ་བྱི་མ་ལ་སྤྱད་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དཔུལ་

བའི་སྐྱུག་བསྐལ་གྱི་གཞོན་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་དེས་བྱེད་དམ་སྟེ་མི་བྱེད་དོ། །རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་ཇི་ཙམ་ཞིག་
མཁུ་ཞིང་དགའ་བར་གྱུར་ན་ཡང་ཆོ་འདིར་ཐོབ་མངའ་ཐང་ནོར་ལོངས་སྟོན་སོགས་སྦྱིན་ཅུས་གྱི།
དེ་ལས་གཞན་སེམས་ཅན་རྣམས་མཁུ་ཞིང་དགའ་བར་བྱས་པ་ཡིས་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་གང་
ཡིན་པ་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་གྱི་གོ་འཕང་ཉིད་སྦྱིན་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་དེས་མི་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་
བཟོན་པར་བྱས་ཏེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཕན་བཏགས་གིང་མཁུ་བར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡི་
མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་མ་འོངས་པ་ན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གྱི་གོ་འཕང་འགྲུབ་པ་ལྟ་ཞིག་གི་
གནས་སྐབས་གྱི་འབྲས་བུ་མཐོང་ཆོས་ཆོ་འདི་ཉིད་ལྟ་པར་འགྲུབ་པ་ལ་གཞན་ཐམས་ཅད་འདུན་པས་
ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་དཔལ་དང་འབྱོར་བ་ཆེན་པོ་དང་། སྦྱོར་པའི་གྲགས་
པ་འཕེལ་ཞིང་ཆེ་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གནས་གང་དུ་གྲོགས་སུ་དང་འགྲོགས་གྱུར་ཕན་
བདེ་འབའ་ཞིག་བྱེད་པས་ལུས་སེམས་བདེ་ཞིང་སྦྱིད་པར་འགྱུར་བ་ཅིས་མ་མཐོང་སྟེ་མཐོང་བར་
འགྱུར་རོ། །ཆོ་སྦྱི་མར་རྣམ་སྦྱིན་གྱི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་གྱི་བར་དུ་འཁོར་བར་གནས་
པའི་ཆོ་ཡང་བཟོན་པ་བསྒོམ་པས་གཟུམ་མཛེས་གིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་དབང་པོ་དང་ཡན་ལག་
ཐམས་ཅད་ཆང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་གཞོན་པ་མ་བྱས་པས་ནད་སྦྱ་ཆོགས་ཀྱིས་
གདུང་བ་མེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་ཕན་བཏགས་པས་དགའ་ཞིང་མཁུ་བར་གྱུར་ན་སྦྱོར་
གྲགས་ཆེ་ཞིང་དགའ་བདེ་འཕེལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡིས་ཆོ་ཤིན་ཏུ་ཡུན་རིང་པོར་བདེ་བར་འཆོ་བ་
དང་། རིན་ཆེན་སྦྱ་བདུན་ལ་སོགས་པའི་འབྱོར་བ་དང་མངའ་འབངས་དགེ་བཅུ་ལ་བཀོད་ཅུས་
པའི་འཁོར་ལོས་སྦྱར་བའི་རྒྱལ་བྱེད་གྱི་བདེ་བ་རྒྱས་པ་ཕན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའོ།

༡ ལེའུའི་མཁོན་སྦྱོས་པ།

ལེའུའི་མཁོན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། ཡུལ་འཇིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་
ལ་བརྟེན་ནས། རོ་མྱོང་གི་ཆགས་སྣང་སྤོ་མོ་ངོས་ཟེན་དགའ་བ་དག་གིས་སེམས་ཆོར་ཡིད་མི་

བདེ་བ་སྐྱེད་ནས་དེས་ཁོང་ཁྱིའི་དུག་རྩོད་བ་ཇི་ལྟར་བཟོད་པ་ཡི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་
ལེའུ་དུག་པ་ལོ། །

གསུམ་པ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་མི་ཉམས་པར་གོང་དུ་སྟེལ་བའི་ལེའུ་གསུམ་ལས།
གསུམ་པ་བྱང་ཚུབ་གྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་མི་ཉམས་པ་གོང་དུ་སྟེལ་བའི་ལེའུ་གསུམ་ལས།

གཅིག་གྲགས་བརྩོན་འགྲུས་གྱི་ལེའུ་

དང་པོ་གྲགས་བརྩོན་འགྲུས་གྱི་ལེའུ་ལ། གཞུང་དང་མཚན་ནོ། །

༡ གཞུང་དོན་དངོས་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་མདོར་བསྟན་པ། ཇི་ལྟར་བརྩོན་ཚུལ་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་དང་གཉིས་ལས།

(༡) བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་མདོར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། ས་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པ་དུག་པོ་འདི་དག་སྤྲོ་མ་ལ་བརྟེན་སྤྱི་མ་སྤྱི་ཞེས་པ་ལྟར་སྤྱི་སྤྱི་
འབྲས་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིན་པས་ལོངས་སྟོང་ལ་མ་ཆགས་པས་ཚུལ་བྱིས་པ་དང་། ཚུལ་བྱིས་པ་
དང་ལྡན་པས་བཟོད་པ་བསྐྱེད་ཀྱིས་པས་ན་དེ་ལྟར་དཀའ་སྤྱད་ཆེན་པོ་ལ་བཟོད་པ་དང་ལྡན་པས་
བརྩོན་འགྲུས་བརྩོན་པར་བྱའོ། །དེའི་དགོས་པ་ཅི་ཞེན་འདི་ལྟར་བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་པ་
ལ་འབྲས་ལུ་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་ལག་ཅེར་གནས་པ་བཞིན་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི། དཔེར་ན་རྒྱུད་
མེད་ན་སྤྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་འདི་ཀུན་གཡོ་བ་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཆོགས་གཉིས་གྱི་བསོད་ནམས་
དགེ་བ་ཐམས་ཅད་བརྩོན་འགྲུས་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ་བརྩོན་འགྲུས་ཡོད་ན་ཆོགས་གཉིས་
གྱི་དགེ་བའི་སྟོབས་གྱིས་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་ལྷུང་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས་སོ། །

(༢) ཇི་ལྟར་བརྩོན་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། བརྩོན་འགྲུས་གྱི་དོ་བོ་དོས་བཟུང་བ་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྟོང་བ་དང་།

མཐུན་ཕྱོགས་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལས།

1 བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ།

དང་པོ་ནི། བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་ངོ་བོ་འམ་མཚན་ཉིད་གང་ཞེན། དགོ་བ་ལ་སེམས་སྒྲོ་བའོ་ཞེས་འདི་
ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དགོ་བ་ལ་ཞེས་པས་མི་དགོ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ཐམས་ཅད་བཅད་པ་དང་། །
སྒྲོ་བའོ་ཞེས་པས་ལུང་ངག་གི་དགོ་བའང་བཅད་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་བསྟན་དོ། །དེ་ལྟར་ན་ལུས་ངག་
གི་དགོ་བའི་ལས་བཙོན་འགྲུས་སུ་གྲགས་པའང་རྒྱུའི་མིང་གིས་བདགས་པ་ཉིད་དོ། །

2 མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྤོང་བ།

གཉིས་པ་ལ། ལེ་ལོ་རྒྱ་འབྲས་དང་བཅས་པ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་རི་ལྟར་སྤོང་ཐབས་ཀྱི་གཉེན་
པོ་བཤད་པ་གཉིས་ལས།

1 ལེ་ལོ་རྒྱ་འབྲས་དང་བཅས་པ་ངོས་བཟུང་བ།

བཙོན་འགྲུས་དེ་ཡི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ངོས་བཟུང་ནས་སྤོང་ཆུལ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། སྒྲོམས་
ལས་འཛིན་པའི་ལེ་ལོ་དང་། བྱ་བ་ངན་པ་ལ་ཞེན་པ་ཡི་ལེ་ལོ་དང་། སྨྱོན་ལུགས་བདག་ཉིད་
བརྟན་པའོ་ཞེས་བདག་ཉིད་བརྟན་པའི་ལེ་ལོ་ལོ། །དགོ་བ་ལ་མི་བཙོན་ཞིང་རྣམ་གཤེད་ལ་
སོགས་པ་བདེ་བར་ཞེན་པས་སྒྲོམས་ལས་བདེ་བའི་རོ་ལ་སྤྱད་བ་སྟེ་དེ་ལ་ཞེན་པ་དང་གཉིད་ཀྱིས་
ཅོན་པ་མལ་དང་སྤྲས་རྟེན་སོགས་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱད་པ་འཕེལ་བ་ཡིས་ལའོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་
ཅི་བྱུང་ཡང་སེམས་མི་སྒྲོ་བ་སྟེ། རྒྱ་གསུམ་པོ་དེ་ལས་དགོ་བ་ལ་མི་སྒྲོ་བའི་ལེ་ལོ་ཉེ་བར་སྒྲུབ་རྒྱ་
འགྱུར་རོ་ཞེས་པའོ། །འགྲེལ་ཆེན་ལས། ལའོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་མི་སྒྲོ་བ་ལས་སྒྲོམས་ལས་
བདེ་བའི་རོ་སྤྱད་པ་དང་། དེ་ལས་གཉིད་ལ་སྤྱད་པ་འབྱུང་ཞེས་བཤད་དོ། །དོན་དུ་རྣམ་གཤེད་
སོགས་ལ་བདེ་བར་ཞེན་པ་དང་། གཉིད་ཀྱིས་རྣམ་རྟོག་རགས་པ་འགགས་ཆོ་བདེ་སྤང་སྟེ་ཡང་
སྤྲས་སྤྲུག་བསྐྱེད་དུ་བྱུར་ཀྱང་དེ་ལ་སྤྱད་པ་དང་། ལའོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་མི་སྒྲོ་བ་ནི་ཆོ་

འདིའི་བྱ་བ་དག་འདུལ་གཉེན་སྦྱང་སྟགས་ཅི་ཙམ་བསྐྱབས་ཀྱང་འགྲུབ་དུས་མེད་ནའང་ད་དུང་
མི་སྦྱོ་བར་སྐྱབ་བར་སྒྲོམ་པ་འདི་ལས་སོ། །

(2) དེ་རི་ལྟར་སྦྱང་ཐབས་ཀྱི་གཉེན་པོ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། སྒྲོམས་ལས་འཛིན་པའི་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་བསྒྲོམ་ཚུལ། བྱ་བ་རན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོའི་
གཉེན་པོ་བསྒྲོམ་ཚུལ། སྦྱིད་ལུགས་བདག་ཉིད་བརྟམས་པའི་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་བསྒྲོམ་ཚུལ་དང་
གསུམ་ལས།

[1] སྒྲོམ་ལས་འཛིན་པའི་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་བསྒྲོམ་ཚུལ།

དང་པོ་ནི། ལེ་ལོ་ནམ་སྒྱེས་སུ་ཆོ་མི་རྟག་པ་བསྒྲོམ་ནས་ལེ་ལོ་སྤངས་ཏེ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ལྷག་
འདེབས་པར་བྱ་བ་ལ་ཉ་པ་དང་ཉ་རྒྱའི་དཔེས་མི་རྟག་པ་བསྒྲོམ་པ་ནི་དཔེར་ན་ཉ་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཉ་རྣམས་དེད་ནས་ཉ་རྒྱའི་ནང་དུ་བཅུད་ནས་གསོད་པ་ལྟར་ཆགས་སྤང་སྟགས་ཉོན་མོངས་རྒྱ་
བས་ཏེ་ཉ་རྒྱ་འཛིན་པའི་ཉ་པ་དང་འདྲ་བས་བཤོར་བའམ་དེད་ནས་ནི་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་
སྦྱེ་བའི་རྒྱར་ཏེ་རྒྱ་མོ་ཆེ་བའི་ནང་དུ་ནི་རྒྱད་པར་གྱུར་ནས་བཟུང་སྟེ་མགོ་གཅིག་ཏུ་ལུང་སྟོན་པ་འཆི་
བས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་འཆི་བདག་གཤིན་རྗེ་བཙུང་བ་མེད་པའི་ཁར་ནི་སོང་སྟེ་ངེས་པར་འཆི་བར་
གྱུར་པ་ཡིན་པ་ཅི་སྟེ་དུང་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་ཤེས་སམ་སྟེ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ལྷུང་དུ་དགེ་བ་ལ་བརྩོན་
པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གདོལ་པ་དང་མ་ཉེའི་དཔེས་མི་རྟག་པ་བསྒྲོམ་པ་རང་དང་རིས་མཐུན་
པའི་སྟེ་ཆོན་མི་རྣམས་དང་དེ་ལས་ཀྱང་རང་གི་གྲ་རྟགས་གྲོགས་མཆེད་རང་ལས་ཆེ་བ་དང་རྒྱུད་
བ་རང་དང་མཉམ་པ་ཐམས་ཅད་འཆི་བདག་གཤིན་རྗེས་གཅིག་ཙམ་མི་འཛིག་པར་གཅིག་རྗེས་
སུ་གཅིག་རིམ་གྱིས་གསོད་ཅིང་འཆི་བར་གྱུར་པ་འདི་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་ད་དུང་མཐོང་བར་མ་གྱུར་
ཏམ་སྟེ་མཐོང་བཞིན་དུ་འོན་ཀྱང་གཉིད་དང་རྣམ་གཡེང་སྒྲོམས་ལས་སྟགས་ལ་སྟེད་ཅིང་བརྟེན་
ནས་དགེ་བ་ལ་མི་བརྩོན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དཔེར་ན་གདོལ་པ་དང་ནི་ཞེས་གདོལ་བའམ་ཤན་

པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་རྟེན་རྣམས་རིམ་གྱིས་གསོད་པ་ན་ལྷག་མ་རྣམས་བག་ཚབ་ཅུང་ཟད་ཙམ་མེད་
པར་གཉིད་དུ་ལོག་པ་བཞིན་དུ་ཤིན་ཏུ་བྱུང་བའོ། །འགྲོན་པོ་དང་ལམ་སྐྱག་གི་དབུས་མི་རྟག་
པ་བསྐོས་པ་དཔེར་ན་འགྲོན་པོ་རྣམས་རང་གསོད་པའི་དགུས་ལམ་གཞན་བཀག་ནས་མདུན་ན་
བསྐྱགས་ནས་བལྟས་པ་དང་འདྲ་བར་བདག་རང་ཡང་མི་འཆི་བར་འགྲོ་བའི་ལམ་གྱི་ཕྱོགས་ནི་ཀུན་
ནས་བཀག་ནས་སྤྲུལ་ཞེས་འགྲོ་ས་མེད་པར་བྱས་ནས་ནི་འཆི་བའི་ལམ་པོ་ཆེ་གཅིག་ཤུ་དེ་ན་འཆི་
བདག་ག་ཤིན་རྗེ་བརྟེན་བཟེ་བ་མེད་པ་དག་གིས་ནི་གསོད་པའི་དོན་དུ་བསྐྱགས་ནས་བལྟས་པ་བཞིན་
དུ་ཡོད་ན་དེའི་མདུན་དུ་རྟེན་ལྷན་བྱེད་ནི་ཉིན་ཟླ་དགའ་འཕུང་སྦྱིད་ལ་གནས་པར་བྱ་ཞིང་འདྲི་ལྷན་
མཆོན་གཉིད་ལོག་པ་ལ་དགའ་བའི་སྒོ་ནས་ཉིན་མཆོན་གཉིས་ཀྱིས་ལྷུང་དུ་འགྲོ་བ་ལ་རྟེན་ལྷན་
དགའ་སྦྱེ་དགའ་བ་མི་བྱ་བར་དགོ་བ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ལྷུང་དུ་འཆི་བ་ལ་བསམ་པ་
སྦྱིར་སྐྱོགས་དུས་གྱི་ཆེ་ཆོད་ཐུབ་ཀྱང་ཡུན་རིང་པོ་མེད་ལ་བྱད་པར་དེར་སངས་ནད་གདོན་ལ་སོགས་
པའི་རྒྱུན་དཔར་ཤིན་ཏུ་མང་བས་དོ་རྒྱུབ་ཙམ་དུ་འང་མི་འཆི་བའི་ངེས་པ་མེད་པས་ལྷུང་བ་ཉིད་དུ་
འཆི་བར་འཇུར་བས་རྟེན་སྦྱང་མ་ཤིའི་བར་དེ་སྦྱིད་དུ་ནི་དགོ་བ་ལ་བརྩོན་ཏེ་ཚོགས་གཉིས་བསགས་
པར་བྱའོ། །ནམ་འཆི་བ་ལ་ཐུག་པ་དེ་ཡི་ཆེ་ལེ་ལོ་སྤངས་ནས་ཚོགས་བསགས་པར་འདོད་ཀྱང་ནི་
དགོ་བ་འགྲུབ་པའི་དུས་མ་ཡིན་པར་ལྷུང་པས་ན་ལེ་ལོ་སྤངས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དོན་མེད་དོ། །
ནམ་འཆི་ཆ་མེད་པས་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་ལས་འདྲི་ནི་ཡིད་ལ་བསམ་ཀྱང་དངོས་སུ་ལག་ལེན་གྱིས་
བརྩོན་པར་མ་བྱས་པ་དང་འདྲི་ནི་བསམ་ཞིང་མགོ་བརྩམས་ནས་བྱེད་བཞིན་པ་དང་འདྲི་ནི་བྱེད་
ཙམ་བྱས་ནས་མཐར་མ་བྱིན་པར་གནས་པ་ལ་འོང་སྟམ་ཡིད་ལ་མེད་པར་གྲོ་བུར་ཉིད་དུ་འཆི་
བདག་ག་ཤིན་རྗེ་བརྟེན་བཟེ་བ་འོངས་པར་ལྷུང་ནས་ནི་ངེས་པར་གསོད་པ་ན་བདག་གིས་དགོ་
སྤྱིག་སྤང་དོར་ལ་འབད་ཆོག་པ་ལ་འབད་པར་མ་བྱས་པར་མ་ཟད་སྤྱིག་པ་ནི་བྱས་ཤིང་དགོ་བ་ནི་
ཅི་ཡང་མ་བསྐྱབ་པོ་སྟམ་དུ་སེམས་འགྲོད་པ་དང་བཅས་པས་བག་གིས་གྱི་དྲུད་ཙམ་སྦྱེ་སྐྱགས་

བཏོན་ཏེ་བདག་འཛིན་བདག་གིས་འདི་བཞིན་བཅོམ་པར་གྱུར་ཏེ་ཞེས་སེམས་ཤིང་སྒྲོ་ལྷག་རི་རབ་
 ཅམ་ལུས་ནས་ཆོ་པ་རོལ་དུ་འཛིན་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་དུས་ལ་བབ་པ་ན་གཉེན་
 དང་ཉེ་འབྲེལ་ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་སྒྲོས་ནི་མི་ཐོང་། རྗེས་སུ་ནི་མི་འབྲང་བས་ཐམས་ཅད་
 བསྐྱར་ཏེ་རང་ཉིད་གཅིག་ཤིང་ཆོ་ཕྱི་མའི་ལམ་དུ་འགྲོ་དགོས་པས་སེམས་ལྟ་བུ་གྱིས་གདུང་བའི་
 རྒྱགས་ཀྱིས་སྒྲུང་བ་ཡི་མིག་དམར་པོར་གྱུར་ཏེ་གདོང་ལས་མཆི་མ་བྲ་ཆེམ་མེར་འཛག་བཞིན་དུ་
 བ་མ་དང་བྲ་ཆ་སོགས་ཉེ་དུ་རྒྱམས་ཀྱིས་བདག་ལ་གསོན་དུ་འགྱུར་བའི་རྟེ་ཐག་ཆད་པ་རྒྱམས་
 དང་གཤིན་རྗེའི་ཕོ་ཉེ་སྟེ་ལས་མཁན་ཁོ་གཉེར་ཅན་འཛིགས་སུ་རུང་བའི་བཞིན་ལ་ལྟ་བར་བྱ་
 དགོས་པར་གྱུར་ཏེ་རེས་ཆོ་འདིའི་སྒྲུང་བ་པ་མ་ཉེ་འབྲེལ་སོགས་ཡུང་ཅམ་ཡུང་ཅམ་མཐོང་ཞིང་
 རེས་ཆོ་ཕྱི་མའི་སྒྲུང་བ་གཤིན་རྗེའི་ལས་མཁན་གྱི་སྒྲུང་བ་འཆར་ཞིང་མཐོང་བ་དང་རད་གིས་སྒྲུར་
 བྱས་ཀྱི་སྒྲིག་པ་རྒྱམས་དྲན་པས་སེམས་སྟག་བསྐྱེད་ཀྱིས་གདུང་ཞིང་བྲང་སེལ་རྗེས་ཀྱིས་བཀའ་
 བ་དང་། སེམས་ཅན་དཔལ་བའི་སྒྲི་སོད་སོད་དང་ཆོད་ཆོད་དང་དུ་ཞིང་སྟེ་སྟགས་འདོན་པ་ལ་
 སོགས་པ་ནི་ཐོས་པ་ཡིས་ཤིན་ཏུ་སྒྲག་པས་མི་གཙང་བ་རྒྱམས་ཀྱིས་ལུས་གོས་ཤིང་ལུས་རག་
 ཡིད་གསུམ་ཀར་རང་དབང་མེད་པར་སྒྲོས་ཤིང་འབྲེལ་ཏེ་མི་ངོ་བདག་ངོ་མི་གེས་པར་འགྱུར་བ་དེ་
 ཆོ་བདག་གིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་ཅི་ཡང་བྱ་ཐབས་མེད་པས་ད་ལྟ་རང་ལ་རང་དབང་ཡོད་པའི་དུས་
 འདིར་དགོ་བ་ལ་བརྩོན་པར་བྱའོ། །འདི་ལྟར་ཁྱོད་ནི་ཉ་གསོན་པོ་བྱེ་ཆན་དུ་བཏོན་པ་འགྲོ་ལྷག་
 རྒྱལ་རྒྱལ་བ་བྱེད་པ་ལྟའི་སྟེ་ལྟ་བུའི་ཆོ་འདིར་ཡང་ཅི་བྱས་མི་བཟོད་པའི་འཛིགས་པ་སྟེ་ཆོགས་
 དང་ལྷན་པར་འགྱུར་ན་དུས་ཐོག་མེད་ནས་སྒྲིག་པ་མི་དགོ་བ་བྱས་པས་འབྲས་བུ་ཕྱི་མ་དཔལ་བ་
 མི་བཟད་པའི་བཅོ་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པའི་སྟག་བསྐྱེད་རྒྱམས་ལ་ནི་མི་བཟོད་པའི་འཛིགས་པ་དང་
 ལྷན་པར་སྒྲོས་ཅི་དགོས་ཏེ། བཤེས་སྤྱིང་ལས། དཔལ་བ་བྲིས་པ་མཐོང་དང་ཐོས་པ་དང་། །
 དན་དང་བསྐྱག་དང་གཞུགས་སུ་བཞུགས་པས་ཀྱང་། །འཛིགས་པ་བསྐྱེད་པར་བཞུད་ན་མི་

བཟད་པའི། །མཐོན་ཉམས་སུ་ཕྱོད་ན་སྒྲོས་ཅི་འཚལ། །ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །དེར་ཁྱོའི་རྒྱ་
ཚན་གྱིས་ནི་རེག་པ་ན་ཤིན་ཏུ་འཇམ་ཞིང་གཞོན་ཤུ་ཅན་གྱི་ལུས་བཟོད་པར་དཀའ་བ་ཤུ་ལྟ་བུ་
ལ་རབ་ཏུ་ཆ་བའི་དཔྱལ་བ་ཕྱོད་བར་འགྱུར་བ་ཡི་ནི་ལས་རབ་སྒྲ་ཚིགས་པ་བྱས་ནས་ད་ལྟ་ཅི་
ཕྱིར་འདྲི་ལྟར་སྒྲོམས་ལས་དང་བཅས་པར་བདེ་བར་གནས་ཏེ་གནས་མི་རིགས་སོ། །རྒྱ་ཉིན་མི་
དལ་མཚམ་མི་གཉིད་པའི་བརྩོན་འགྱུས་ལྟ་ཅི་ཐ་ན་ལོ་སྟེན་ཅམ་དུ་སྦྱོང་བརྩོན་དང་མཚམས་བསྟེན་
བསྐྱབ་ལ་བརྩོན་པ་ཅམ་ཡང་མེད་བཞིན་དུ་འབྱས་སུ་ཆེན་པོ་ཆོ་འདིར་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པའི་
ཡོན་ཏན་དང་ཕྱི་མར་དག་པའི་ཞིང་དུ་སྦྱེ་བར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་དྲང་། བཟོད་སྒྲ་ཤུ་ལྟ་བུས་
རྒྱུད་། །ཀོ་ལོང་གཙང་བཙན་བས་དམ། །ཞེས་པ་ལྟར། ལྷག་བསྐྱལ་སྒྲ་མོ་ཅམ་ཡང་མི་བཟོད་
པས་བཟེ་རེ་ཅན་རྣམས་ལ་ནི་འདི་ཕྱི་ཀུན་ཏུ་གཞོད་པ་མང་པོ་འབྱུང་ཞིང་འཁོར་བར་སྦྱེས་ཕྱིན་
ཆད་འཆི་བས་ཏེ་འཆི་བདག་ག་ཤིན་རྗེས་ངེས་པར་བཟུང་བཞིན་དུ་འང་ལྟ་འདོད་ཡོན་གྱིས་གཡེང་
བ་དང་འདྲ་བར་འཆི་བ་མི་བྱན་པའམ། འཆི་བ་འོང་རྒྱ་མེད་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་གཡེང་ལ་དགའ་
ཞིང་སྤྲིག་པ་སྦྱོད་རྣམས་ཀྱི་ཏུན་འདི་ཕྱི་ཐམས་ཅད་དུ་འཆི་བ་ལ་སོགས་པ་མི་འདོད་པའི་སྤྲིག་
བསྐྱལ་དག་གིས་བཅོམ་པར་འགྱུར་བས་སྦྱིང་རེ་རྗེ། དེས་ན་འཆི་བ་བྱན་ནས་དགོ་བ་ལ་བརྩོན་
པར་རིགས་སོ། །ཤིན་ཏུ་རྙེད་པར་དཀའ་བའི་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ཡི་ལུས་རྟེན་གྱུ་བཟང་པོ་དང་
འདྲ་བ་ཐོབ་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲ་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་སྤྲིག་བསྐྱལ་གྱི་རྒྱ་པོ་ཆེ་བ་སྟེ་
ཆེན་པོ་ལས་སྦྱོལ་བའི་ཐབས་དགོ་བ་བརྩོན་དགོས་ཀྱི། གལ་ཏེ་བརྩོན་པར་མ་བྱས་ན་དལ་
འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་གྱུ་བཟང་པོ་དང་འདྲ་བ་འདྲི་ཕྱི་ནས་ཤིན་ཏུ་རྙེད་པར་དཀའ་བས་ན་སྤང་དོར་
གྱི་གནས་ལ་སྤོངས་པ་དག་སྤང་དོར་ལ་བརྩོན་དུ་ཡོད་པའི་དུས་སྤྲ་གཉིད་ལ་ལོག་པར་ལེ་ལོ་
སྤངས་ལ་དགོ་བ་ལ་བརྩོན་པར་གྱིས་ཤིག།

[2] བྱ་བ་རན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་བསྒྲོམ་ཆུལ།

གཉིས་པ་ནི། དགའ་བའི་རྒྱ་ནི་མཐའ་ཡས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཞེས་སམ་དགའ་བ་མཐའ་ཡས་
 པའི་རྒྱ་དམ་པའི་ཆོས་ཞེས་ཀྱང་གསུང་། མདོར་ན་དམ་པའི་ཆོས་ནི་ཐོག་མར་ཐོས་པའི་དུས་ན་
 མ་དད་པ་དད་པར་བྱེད་པ་ན་བའི་བདུན་ཅི་ལྟ་བུ་དང་། བར་དུ་བསམ་པའི་དུས་ན་སེམས་རྣམ་
 པར་གཡེང་བའི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སེལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཐ་མ་བསྒྲུབ་པའི་དུས་ན་རྣམ་པར་
 གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་རྒྱད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པས་ཐོག་མཐའ་བར་དུ་དགེ་བས་དགའ་བའི་མཆོག་
 དམ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ལུང་སྟེ་སྟོན་གསུམ་གྱི་འཆད་ཉན་དང་། ལམ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་ལ་ཉམས་
 ལེན་བྱེད་པ་སྤངས་ནས་དེ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་མི་མཐུན་པའི་སྤྲུགས་ཆེ་འདི་དང་ཕྱི་མའི་སྤྲུག་
 བསྐྱེད་མི་བཟང་པའི་རྒྱ་དག་འདུལ་དང་གཉེན་སྦྱོང་། ཆོང་དང་སོ་ནམ་ཁྱིམ་དང་གྲོགས་གྱི་
 མགོ་འཛིན། དཀོར་དང་རྟ་མོར་སོགས་གྱི་གཡོག་ལས་ལྷ་དགའ་ཟས་ཆོལ་ལ་སོགས་པ་ཡིས་
 ཉིན་མི་དལ་མཚན་མི་གཉིད་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་སྤྲོ་ཆོགས་དང་། ཅུང་འཛོལ་དང་རྒྱག་མཆོངས་
 ལ་སོགས་པས་ལུས་ཆོད་པ་དང་། ཆགས་སྤང་སོགས་མི་དགེ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་སོགས་དོན་
 མེད་གྱི་སྒྲུབ་མང་པོ་དང་གང་མོ་རྟ་གང་སྒྲོགས་པ་ལ་སོགས་པས་ངག་ཆོད་དང་། དོན་མེད་པར་
 འདས་མ་འོངས་ད་ལྟའི་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤྲོ་ཆོགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྱང་བས་སེམས་ཆོད་
 པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་དང་འགལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱོད་ཅི་ཡི་ཕྱིར་དགའ་སྟེ་དགའ་བར་མི་རིགས་
 མོ། །འོ་ན་དགའ་བའི་རྒྱ་གང་ལ་དགའ་བར་བྱ་ཞེན། འོག་ནས་འཆད་འགྱུར་ལྟར་དགེ་བ་ལ།
 སྦྱིད་ལུགས་མེད་པར་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བྱོན་པ་དང་གཉེན་པོ་དཔུང་ཆོགས་བཞི་བསགས་པ་དང་བྱན་
 ཤེས་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྤང་དོར་ལྟར་སྤང་བ་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་དང་བདག་ཉིད་གྱི་སྒྲོ་གསུམ་གཉེན་པོས་
 དབང་དུ་བྱ་བ་སྟོན་པོ་ལྟ་བུ་དང་། བདག་དང་གཞན་དུ་མཉམ་པ་ཉིད་གྱི་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་
 དང་པོ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པ་དང་། དེ་ནས་བདག་དང་གཞན་དུ་བརྟེན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྒྲུབ་
 པ་ལ་དགའ་ཞིང་བརྩོན་པར་གྱིས་ཤིག

(3) སྨྱོད་ལུགས་བདག་ཉིད་བརྟན་པའི་ལེ་ལོའི་གཉེན་པོ་བསྐྱེད་ཆུང་།

གསུམ་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་མང་ཞིང་སྤྲིག་པ་ཆེ་བ་བདག་ལྟ་བུ་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་སྒྲ་ན་མེད་
པ་གྲ་ལ་ཐོབ་ཞེས་བདག་ཉིད་ལ་བརྟན་ཤིང་སེམས་ཁུམ་ནས་སྨྱོད་ལུགས་པར་ནི་མི་བྱ་སྟེ་འདྲི་
ལྟར་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནི་རྒྱན་མེད་པར་བདེན་པ་འབའ་
ཞིག་གསུང་བས་བསྐྱེད་མེད་བདེན་པའི་ཚིག་འདྲི་ཉིད་གསུངས་ཏེ། བམ་མཁར་འཕྱར་བའི་སྒྲ་
བྱངས་གཡི་སྒྲ་བྱངས་། མེ་ཏོག་གི་རྩི་བཅུད་འཕྱར་བའི་བྱང་བྱངས་། དེ་བཞིན་དུ་མི་བ་
སོགས་ཟ་བའི་སྤྲིན་བྱར་གང་ལྟར་པ་སོགས་སེམས་ཅན་ཉམ་ཆུང་བ་དེས་ཀྱང་བརྩོན་པའི་སྟོབས་
བསྐྱེད་པར་གྱུར་ན་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་དཀའ་བ་སྒྲ་ན་མེད་པ་འཐོབ་པར། ལག་བཟང་གིས་
ཁྱེས་པ་ལས། གཞན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་ལྟར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་སློབ་སྟེ། གང་
དག་སང་གོ་དང་། ལྷག་དང་། ཁྱི་དང་། ལྟེ་སྒྲ་དང་། བྱ་མོད་དང་། ལྷང་ལྷང་དང་། བྱ་མོག་
དང་། ལྷག་པ་དང་། སྤྲིན་བྱངས་། སྒྲ་མ་དང་། སྒྲ་བྱངས་། ཤ་སྒྲ་དུ་གྱུར་པ་དེ་དག་ཀྱང་
སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་འཛང་བྱ་བར་འགྱུར་ན། བདག་མིར་གྱུར་བཞིན་དུ་སོག་གི་ཕྱིར་ཡང་
ཅིའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་བརྩོན་འགྲུས་ཉམས་པར་བྱེད་སྐྱམ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་རྒྱ་
མཚན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡི་ནས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡོད་པ་
དང་། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་སོགས་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པས་རིགས་སད་པས་ཐར་པའི་ས་
པོན་གསོས་ཐེབས་ནས་རིམ་བཞིན་སྟེ་བ་གོང་འཕེལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་འཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་ན་བདག་དང་བདག་ལྟ་བུ་ནི་འགོ་དུག་གི་ནང་ནས་རིགས་ཀྱི་མཚན་སྒྲ་ཤེས་དོན་
གོ་བའི་མིར་སྟེས་ལ་དགོ་སྤྲིག་སྒྲ་དོར་གྱིས་ཡན་པ་དང་གཞོད་པ་དོ་ཤེས་པས་ན་སེམས་མི་ཁུམ་
པར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨྱོད་པ་བརྩོན་པས་མ་བཏང་ན་བདག་
གིས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཅིས་མི་འཐོབ་སྟེ་རིས་པར་འཐོབ་སྟེ། ཐར་ན་གཡོ་བྱས་ཏེ་བྱང་ཆུབ་མཚན་

ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པས་སངས་རྒྱས་འཕྲོ་བ་པར་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་བརྩོན་ན་བྱང་ཆུབ་ཆེན་
 བོ་ཐོབ་མོད་འོན་ཏེ་དེའི་དོན་དུ་རྒྱུ་ལག་མགོ་ལ་སོགས་པ་སྦྱོན་པར་བཏང་དགོས་པས་བདག་
 ཉི་དེ་ལ་འཛིགས་ཤིང་སྒྲག་གོ་ནི་ན། གང་ལ་འཛིགས་དགོས་པའི་མྱི་བ་དང་མི་དགོས་པའི་ཡང་
 བ་ཡི་བྱང་པར་མ་དབྱེད་པར་སྒྲུང་དོར་ལ་སྒྲིངས་པས་བདག་ཉི་འཛིགས་མི་དགོས་པ་ལ་འཛིགས་
 པར་བཟད་མོད། འདི་ལྟར་སེམས་མ་བསྐྱེད་ན་མགོ་དང་རྒྱུ་ལག་སོགས་གཅོད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་
 མུང་མི་དགོས་ན་དེ་ལ་འཛིགས་འགས་ན་འད་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་དུས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བསྐྱེད་
 པ་བྱེ་བ་གངས་མེད་མང་པོའི་བར་དུ་ལན་གངས་དུ་མར་མགོ་དང་ཡན་ལག་སོགས་རལ་གྱིས་
 བཅད་པ་དང་མདུང་བྱང་སོགས་གྱིས་དབྱག་པ་དང་དཔུལ་མེ་ལ་སོགས་པས་སྤྲུག་པ་དང་སོག་
 ལེ་འབར་བས་གཤགས་པ་ལ་སོགས་པ་དོན་མེད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆེན་པོར་བྱང་བར་འགྱུར་གྱི་
 དེས་ཆོགས་རྩོགས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་ནི་མི་འགྱུར་རྟོ། །དེ་ལ་སྦྱོས་ན་བདག་གིས་
 དོན་ཆེན་པོ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སྦྱབ་པ་ཡི་ཆེད་དུ་དཀའ་སྤྱད་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་
 འདི་ནི་ཆོད་ཡོད་དེ་ཞེས་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆུང་ཞིང་དུས་ཀྱང་གངས་མེད་གསུམ་ལ་སོགས་པར་ཆད་
 ཡོད་པར་གཤམ་ནས་བཟོད་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། །དཔེར་ན་ནད་ཀྱི་ཟུག་རྩ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པའི་
 མདེའུ་ལ་སོགས་པ་ཁོད་དུ་ཞུགས་ནས་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་གཞོན་པ་ཆེན་པོ་དེ་བསལ་བར་བྱ་
 བའི་ཕྱིར་ལུས་ལ་ག་པགས་རུས་པ་གཅོད་པའི་སྦྱ་རྩུང་བཏོད་ནས་འབྱིན་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་
 དུ་སྒྲུང་སྟེ་བཟོད་དགོས་པ་བཞིན་ལོ། །གཞན་ཡང་འཛིག་རྟེན་ན་སྦྱན་པ་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་
 གཏར་བསྐྱེད་སྤྲུག་པ་ལ་སོགས་པའི་གསོ་དབྱེད་གྱིས་མི་བདེ་བ་རྒྱུད་ཅི་ནད་མེད་པར་བྱེད་པ་
 ན་གཏར་བསྐྱེད་སོགས་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དེ་བཟོད་དགོས་པ་དེ་བས་ན་རང་གཞན་གྱི་ཁམས་
 གསུམ་འཁོར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་གཅོད་ནད་ཆེན་པོ་མང་པོ་དག་ཅུ་བ་ནས་གཞོན་ཞིང་མེད་
 པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དཀའ་སྤྱད་ལ་སོགས་པའི་མི་བདེ་བ་རྒྱུད་ཅི་དང་དུ་སྒྲུངས་ནས་བཟོད་པར་བྱ་

དགོས་སོ། །གཏར་བསྟག་སྟག་སྟགས་ཀྱི་གསོ་དབྱུང་པ་ལ་བ་སྟག་བསྟལ་དང་ལྷན་པའི་ཚིག་གི་
 ཆུབ་མོས་ནད་ཞི་བར་བྱེད་པ་འདི་འདྲ་བ་སྟེན་པ་མཆོག་སངས་རྒྱལ་དག་གིས་མ་མཛད་དེ་རི་
 ལྟར་མཛད་ན་སྟེན་བདེ་བ་ལ་དགྱིལ་མོ་རྒྱང་བཅས་ཏེ་ཡང་དག་པའི་དྲན་པ་མངོན་དུ་བཞག་པའི་
 ཚོ་ག་གིན་ཏུ་བཟང་ཞིང་འཇམ་པོ་ཡིས་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཁོར་བའི་གཙོང་
 བད་ཉིན་མོངས་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་ནད་ཆེན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་
 རྣམས་གསོ་བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །རང་གི་ཤ་ལ་སོགས་པ་གཞན་ལ་གཏོང་དགོས་ན་ཚོ་ག་རི་
 ལྟར་འཇམ་ཞེན། དང་པོ་ནས་དེ་ལྟར་གཏོང་མི་དགོས་པར་སྒྲིན་པ་ལ་རིམ་གྱིས་གོམས་པའི་
 ཆེད་དུ་སྒྲིན་པ་གིན་ཏུ་མི་རྣམས་པས་རང་གི་དངོས་རྒྱས་གང་ཞིག་རང་གི་ལག་པ་གཡས་གཡོན་རེ་
 མོས་ཀྱིས་པན་ཚུན་སྒྲིན་པར་ཡིད་ཀྱིས་བསམས་ཏེ་དག་གིས་དེ་ལྟར་བཞོད་པར་བྱ་བ་དང་གཞན་
 ལ་སྟེ་དགྱི་ཆོད་མ་དང་ཟན་ཆངས་སུ་ཅམ་ལ་སོགས་པར་དོན་ཅམ་རེ་སྒྲིན་པ་ལ་འདྲ་སངས་རྒྱལ་
 བཅོམ་ལྷན་འདས་གདུལ་བྱ་རྣམས་རིམ་གྱིས་འདྲེན་པར་མཛད་པས་ཐོག་མར་སྒྲིབ་པར་མཛད་
 ཅིང་སྒྲིན་པ་རྒྱུད་དུ་དེ་ལ་གོམས་པར་གྱུར་ནས་དེ་བས་ལྷག་དང་དེ་བས་ཆེས་ལྷག་སོགས་ལ་
 གོམས་ནས་ཕྱི་ནས་ནི་རིམ་གྱིས་སྒྲིན་པ་ཆེན་པོ་རང་གི་ཤ་དང་ཁྲག་ལ་སོགས་པ་ཡང་པངས་པ་
 མེད་པར་གཏོང་བར་རྣམས་པ་འབྱུང་སྟེ་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་དུས་གང་གི་ཆོ་རང་གི་ལུས་ལ་
 བྱི་ཆོད་མ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲིབ་པར་གྱུར་ཏེ་ཆགས་པ་མེད་པ་དེ་ཡི་ཆོ་རང་གི་ཤ་ཁྲག་ལ་
 སོགས་པ་གཏོང་བ་དེ་ལ་དཀའ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དེའི་ཚེ་ཆོས་ཀྱན་མཉམ་པ་
 ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་གསེར་དང་བོང་བ་མཉམ་ཞིང་ནམ་མཁའ་དང་ལག་མཐིལ་མཉམ་སྟེ་གཡས་
 བས་ཅན་དན་གྱི་རྒྱས་བྱུགས་པ་དང་གཡོན་ནས་སྟེངས་བཅད་པའི་བདེ་སྟག་བཟང་ངན་ལ་སོགས་
 པའི་ཆོས་ཀྱན་མི་ལམ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་ནས་གང་ལ་འདྲིགས་པ་མེད་དེ། མདོ་རྒྱན་ལས།
 འདི་ཡིས་ཆོས་ཀྱན་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་དང་། །སྒྲིབ་སྒྲིབ་མོས་ཆལ་འགོ་ལྟར་རྟོགས་ནས། །འབྱོར་

བའི་དུས་དང་རྒྱུད་པའི་དུས་ནའང་། ཁོན་མོངས་སྤྱག་བསྐལ་དག་གིས་འཇིགས་པ་མེད། །
 ཅེས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མགོ་དང་ཡན་ལག་གཏོང་བྱས་ནའང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་འཁོར་
 བ་མེད་འོབས་དང་དུག་སྤྱལ་གྱི་གཟེབ་ལྟ་བུ་འདིར་ཡུན་རིང་པོ་སྐྱེ་གིའི་ཁ་བརྒྱད་ནས་གནས་
 དགོས་པས་སྤྱག་བསྐལ་ལ་སེམས་སྒྲིའིང་འཇིགས་སོ་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
 བསམ་བཞིན་འཁོར་བར་གནས་ཀྱང་འཁོར་བའི་སྒྲིན་གྱིས་མི་གོས་པ་དཔེར་ན་པདྨ་འདམ་ལས་
 སྐྱེས་ཀྱང་དེས་མི་གོས་པ་ལྟར་འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེས་སྤྲིག་པ་མི་དགེ་བ་ཐམས་
 ཅད་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ན་ལུས་ལ་སྤྱག་བསྐལ་ཅི་ཡང་མེད་ལ་ཤེས་བྱའི་གནས་ལུགས་བདག་མེད་
 བའི་དོན་ལ་མཁས་ཤིང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ན་སེམས་ལ་མི་དགའ་བ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། འདི་ལྟར་
 འཇིག་རྟེན་ལས་པ་རྣམས་ལ་བདག་མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་
 དང་། སྒོག་གཅོད་པ་དང་མ་བྱིན་པ་ལེན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲིག་པས་རིམ་པ་བཞིན་སེམས་དང་
 ལུས་ལ་གཞོད་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་དུ་གནས་ཀྱང་ལུས་ལ་
 སྤྱག་བསྐལ་དང་སེམས་ལ་མི་དགའ་བ་མེད་པར་མ་ཟད་སྐྱིན་སོགས་བསོད་ནམས་བསགས་
 བའི་སྒྲོབས་ཀྱིས་ནི་ལུས་བདེ་བར་འགྱུར་ལ་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་མཁས་ཤིང་རྟོགས་པ་ཡིས་
 ནི་སེམས་དགའ་ཞིང་བདེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་གཞན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་ཁམས་
 གསུམ་འཁོར་བར་གནས་པར་གྱུར་ཀྱང་ནི། འཁོར་བའི་སྒྲིན་སྤྱག་བསྐལ་གྱིས་ཅུང་ཟད་ཅམ་
 གོས་པར་མི་འགྱུར་བས་ན་སྤྱིར་རྗེ་ཅན་རྒྱལ་ཐས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་ཅི་སྟེ་སྒྲི་སྟེ་སྒྲི་
 བར་འགྱུར་བའི་གནས་ཅི་ཡང་མེད་པས་སྒྲི་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་སྤྱག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་སྤོན་གྱི་སྤྲིག་པ་མ་ལུས་པ་ལྟག་
 མེད་དུ་ཟད་པར་བྱེད་ཅིང་འདག་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱལ་གོང་དུ་སྤྲིག་པ་ཤིན་ཏུ་སོགས་དང་དེས་ནི་
 དུས་མཐའི་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་བཞིན་དང་། བག་མེད་གྱུར་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཤུགས་ཞེས་པ་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔེ་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚོག་འགྲེལ་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལུང་།

ལ་སོགས་པ་ལྟར་དུས་སྐད་ཅིག་རེ་ཡང་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྱིན་དུག་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་
བས་བདེ་བའི་རྒྱ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་སྤྱད་ཀྱང་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཉན་ཐོས་ནམས་
ལས་སྤིག་པའི་གཉེན་པོ་དང་བསོད་ནམས་སྤྱད་པ་ལ་ཆེས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པས་མཚོག་ཏུ་
གྱུར་པར་བཤད་དོ། གོང་དུ་རི་སྐད་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་བས་ན་སེམས་སྒྲོ་བ་དང་ལུས་ངལ་
བ་ཀྱན་མ་ལུས་པ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རྟ་བཟང་པོ་ཞོན་ནས་སྤྱིང་ཞི་གཉིས་
ཀྱི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་བདེ་བ་ནས་འབྲས་བུ་བདེ་བར་གོང་ནས་གོང་དུ་འགྲོ་བ་ལ་
བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་སྒྲོན་ཡོན་སེམས་ཤེས་པ་སྤྱི་ཞིག་སྤྱད་ལུགས་ཅིང་སྒྲོ་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་
འགྱུར་རོ། ཇི་ལྟར་ནའང་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བསྒྲུབ་མི་ལུས་སོ་སྟམ་ན། དཔེར་ན་འཁོར་ལོས་
བསྒྲུར་བའི་རྒྱལ་པོའི་བུས་དཔུང་ཚོགས་ཡན་ལག་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་དགེ་བ་ལ་འགོད་
པར་བྱེད་པ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོས་བསྒྲུར་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དབང་ནམས་ལ་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་དོན་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དཔུང་ཚོགས་བཞི་གནང་སྟེ།
གང་ཞེ་ན། མོས་པའི་དང་བརྟན་པའི་དང་དགའ་བའི་དང་དོར་བ་ཡི་དཔུང་དང་བཞི་ཡིན་ལ།
དེ་དག་ཅ་བ་མོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ལ་མོས་པ་དེ་གང་ལས་འབྱུང་ན་མི་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་
སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ལ་འཛིགས་ཤིང་སྒྲག་པ་དང་དེ་ལས་ཐར་པའི་ཕན་ཡོན་ནམ་མོས་པ་
དེ་ཡི་ཕན་ཡོན་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསམ་ཞིང་བསྒྲུམ་པས་བསྐྱེད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

3 མཐུན་སྦྱོགས་སྒྲུབ་པ།

གསུམ་པ་མཐུན་སྦྱོགས་སྒྲུབ་པ་ལ། མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།

(1) མདོར་བསྟན་པ།

གོང་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་མི་མཐུན་པའི་སྦྱོགས་ལེ་ལོ་གསུམ་སྤངས་པར་བྱས་ཏེ། དམ་པའི་ཆོས་
ལ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པའི་མོས་པ་དང་བརྩམ་པ་ལས་མི་སྤྲོག་པའི་དུ་རྒྱལ་ཏེ་བརྟན་པ་དང་།

དེ་ལ་ལྷག་པར་དགའ་བ་དང་། རྟོན་ན་དགོས་པ་ཆེ་བའི་སྐབས་སུ་རྟོན་བ་སྟེ་དཔུང་བཞི་བསགས་
ཏེ། སྒྲ་རྟོན་ལྷན་ལོན་པ་དང་ལུས་སེམས་ལ་དབང་སྒྱུར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི་བརྩོན་འགྲུས་སྟེ་ལ་
བའི་ཕྱིར་འབད་པར་བྱའོ། །

(2) རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། དཔུང་བཞི་བསགས་པ། སྟོབས་གཉིས་བསྐྱེད་ཚུལ་དང་གཉིས་ལས།

[1] དཔུང་བཞི་བསགས་པ།

དང་པོ་ལ། མོས་པའི་དཔུང་། བརྟན་པའི་དཔུང་། དགའ་བའི་དཔུང་། རྟོན་པའི་དཔུང་དང་
བཞི་ལས།

① མོས་པའི་དཔུང་།

དང་པོ་ནི། བདག་གིས་བྱང་ཚུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པས་ན་བདག་དང་གཞན་སེམས་ཅན་རྣམས་
ཁྱི་ཉེན་མོངས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་ནི་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཐའ་དག་བདག་གིས་གཞོམ་
པའམ་སྟོང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ལའང་སློབ་པ་གང་ཞིག་སྟོང་བའི་རྟོན་ཏུ་ཉེན་མོངས་པ་
བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་རྟེ་རྟེ་ལའང་དུས་བསྐལ་པ་རྒྱ་མཚོ་ལྟར་མང་པོ་ཟད་
པར་འགྱུར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་པ་ལ། ཉེས་པ་ཟད་པའི་རྟོན་ཏུ་བརྩོན་འགྲུས་
ཚོམ་པ་དེ་ཡི་ནི་ཆ་གས་ཅམ་ཡང་བདག་རྒྱད་ལ་སྐྱེས་པར་མ་མཐོང་ན་མ་འོངས་པ་ན་ཁྱེད་འགྱུར་
གྱི་སྟེག་བསྟུལ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་བདག་གི་ཅིའི་ཕྱིར་སྟོང་འདི་ཆལ་པ་བརྒྱར་
མ་གས་ཏེ་འགས་པར་འགྱུར་རིགས་སོ་ཞེས་གཞན་གྱིས་ཉེས་པ་སྒྲང་དགོས་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་
བཞིན་དུ་བདག་དང་གཞན་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ལ་ལམ་དང་འབྲས་སུའི་ཡོན་ཏན་ནི་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་མང་པོ་བདག་གིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་སྟེ། དེ་ལ་སྐྱེན་དང་མཛོན་གྱིས་ལ་སོགས་པ་ཡོན་
ཏན་རྟེ་རྟེ་ལ་ཡང་དུས་བསྐལ་པ་རྒྱ་མཚོས་ཏེ་རྒྱ་མཚོ་ལྟར་དཔག་ཏུ་མེད་པར་བརྩོན་པས་གོམས་

པར་འགྱུར་བར་བྱ་དགོས་ན་བདག་ནི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་གི་ཆ་གས་ཙམ་འགྲུབ་པའི་བརྩོན་པ་ལ་
ཡང་གོམས་པ་ནམ་ཡང་མ་སྦྱོར་ཏེ་མེད་ན། ཤིན་ཏུ་དཀོན་ཡང་ལས་དབང་གིས་རྩི་ཞིག་ལྟར་
རྟོན་པའི་མི་ཡི་སྦྱོ་བ་དལ་འབྱོར་ཐོབ་པ་འདི་ནི་བདག་གིས་དོན་མེད་ཆུད་ཟོས་སུ་བྱས་པ་དོ་མཚར་
རོ། །ཞེས་བསྟོང་ཚིག་གིས་སྟེན་པའོ། །བདག་གིས་དོན་མེད་ཁོ་ནར་མ་བྱས་ཏེ། དགེ་བ་ཅུང་
ཟད་རེ་འགྲུབ་པོ་སྟམ་ན། ཅི་ཞིག་འགྲུབ་སྟེ་བདག་གིས་བཙོམ་ལྟན་འདས་རྣམས་ལ་མངོན་
སུམ་དང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་དངོས་འབྱོར་ཡིད་སྤུལ་གྱིས་ཅི་ཡང་མ་མཆོད་ཅིང་། དགེ་
འདུན་པ་རྣམས་ལ་ལྷག་པའི་བསམ་པས་ཟས་གོས་སོགས་ཀྱིས་དགའ་སྟོན་བསྟེན་བཀྲུང་ཆེན་
པོའི་བདེ་བ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མ་བྱིན་ལ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་དམ་པའི་ཆོས་ལུང་གི་
སྟོན་གསུམ་དང་ལམ་བསྟེན་པ་གསུམ་ལ་རིམ་པར་འཆད་ཉན་དང་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་ཅི་ཡང་
མ་བྱས་པ་དང་། ཟས་གོས་ཙམ་ཡང་མེད་པས་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཐག་པའི་དབུལ་པོའི་བསམ་པ་ཟང་
ཟེང་གི་སྦྱིན་པ་ཆེན་པོས་ལྟ་ཅི་ར་ཐེབས་དང་མར་རྒྱུ་བཟང་པོ་ཙམ་གྱིས་རྫོགས་པར་མ་བྱས་པར་
མ་ཟད་བརྟན་བཙོས་ཀྱིས་གཤེ་བར་བྱས་ཤིང་། སེམས་ཅན་གང་ཞིག་སྟོག་གི་འཛིགས་པ་རྣམས་
ལ་ཆེ་བསྐྱུ་སྟོག་བསྐྱུ་སོགས་ཀྱིས་མི་འཛིགས་པ་སྐྱབས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ཅི་ཡང་མ་བྱིན་པ་དང་། བླ་
དོར་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པ་ཤིན་ཏུ་མོངས་པས་ཉམ་ཐག་པའི་སེམས་ཅན་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་བླ་དོར་
ཀྱི་གནས་ལེགས་པར་བསྟན་ཅིང་ཤེས་པར་གྱུར་པའི་བདེ་བ་ནམ་ཡང་མ་བྱིན་ན་བདག་གིས་
མིའི་སྦྱོ་བ་བཟུང་བའི་དོན་པོ་མ་ཡི་མངལ་གྱི་ཟུག་རྩ་ཆེན་པོ་དང་། བཙའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་མ་
ཁན་དང་རང་གཉིས་ཀར་འཆི་བའམ་འཆི་བར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའི་སྟུག་བསྐྱུ་ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་
བསྟེན་པར་ཟད་ཀྱི་དལ་འབྱོར་ཐོབ་པའི་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མ་གྲུབ་པོ། །བདག་ནི་ཆེ་རབས་སྟོན་
མ་དང་དྲ་ལྟར་གྱི་སྦྱོ་བ་འདི་ལ་ཡང་ཁྱིའི་སྟོན་ཏུ་རྩ་བ་ཞག་པ་ལྟར་དམ་པའི་ཆོས་ལ་དོན་གཉེར་
གྱི་འདུན་པའམ་མོས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིས་དགེ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་དབུལ་ཞིང་ཐོངས་པ་འདི་འདྲ་བུང་

བར་གྱུར་པ་ཡིན་པས་ན་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པའི་སེམས་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་སུ་ཞིག་དམ་པའི་
 ཆོས་ལ་མོས་པ་གཏོང་སྟེ་གཏོང་མི་རིགས་སོ། །མདོན་མཐོང་དང་ངས་ལེགས་འཐོབ་པའི་དགོ་བའི་
 རྒྱལ་ས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་དམ་པའི་ཆོས་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ལམ་མོས་པ་འདི་ཁོ་ན་
 ཡིན་པར་བྱུང་པས་གསུངས་ཏེ། སློ་བྱོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་མདོ་ལས། དགོ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་རྩ་བ་ནི་མོས་པ་འོ། །ཞེས་དང་། འཇམ་དཔལ་ཞིང་བཞེད་ལས། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་
 རྒྱུན་ཡིན་ཏེ། འདུན་པའི་རྩེ་ལ་རབ་ཏུ་གནས། གང་གིས་སློན་ལམ་ཅི་བྱུང་པ། དེ་འདྲའི་
 འབྲས་སུ་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་སོ། དེས་ན་ཆོས་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་རབ་ཞིག་ཡོད་
 ན་ཆོས་པ་རབ་ཞིག་འོང་བ་དང་། འབྲིང་གིས་འབྲིང་དང་། ཐ་མས་ཐ་མ་ཞིག་འོང་བར་
 འགྱུར་བས་ན་ཆོས་ལ་དོན་གཉེར་གྱིས་འདུན་པ་གལ་ཆེ་ལ། དེའང་དང་པོ་ནས་ཡོད་པའི་གང་
 ཟག་དཀའ་བས་ན་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་དགོས་ཀྱང་། དེང་སང་རང་གིས་རང་བརྟན་ཏེ་ངས་ཚུལ་
 ཁྲིམས་བསྐྱུང་ཅི་ལ་བྱུང། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ག་ལ་འོང་སྟམ་ནས་རང་གིས་རང་བྱུང་བར་
 བྱེད་པ་འདི་འདྲ་མི་བྱེད་པར་བྱི་ཁང་ཐོག་ཏུ་བཞག་པ་ལྟར་ཁ་མིག་ཐུར་ལྟས་མི་བྱེད་པར་བྱ་ཁང་
 ཞབས་སུ་བཞག་པ་ལྟར་ཁ་མིག་ཡར་ལྟོས་ཀྱིས་ཚུལ་ཁྲིམས་རེ་བསྐྱུང་ལོ་བ་དང་ཐོས་བསམ་སྒོམ་
 པ་རེ་བྱེད་ལོ་བ་བྱས་ན་རེ་དགའ་རེ་བཟང་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་གྱི། ཐོག་མ་ནས་སྒྲིབ་པ་མེད་ཅིང་
 ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་དམ་པའི་ཆོས་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ནའང་
 དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །དམ་པའི་ཆོས་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ལམ་མོས་པ་དེ་ཡི་རྩ་བ་དུས་རྟག་ཏུ་
 ཉི་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་འབྲས་སུ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་མི་ཟ་བར་བདེ་སྟག་
 སོ་སོར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཚུལ་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་སློན་ནས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་སེམས་ལ་བསམ་
 ཞིང་བསྒོམ་པ་ཡིན་པས་བསྒོམ་དགོས་སོ། །རི་ལྟར་བསྒོམ་ན། འབྲས་སུ་ན་བ་དང་ཆ་གང་ལ་
 སོགས་པའི་ལུས་ཀྱི་སྟག་བསྐྱུ་ལུ་ཐམས་ཅད་དང་ཡིད་མི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཀྱི་མི་

དགའ་བ་ཐམས་ཅད་དང་། གསོད་གཅོད་ལ་སོགས་པའི་འཛིགས་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་པ་དང་།
གང་ཡིད་ལ་འདོད་པ་རྣམས་དང་བྲལ་ཞིང་མི་འདོད་པ་སྣ་ཚོགས་དང་འབྲད་པར་འགྱུར་བ་ལ་
སོགས་པ་མདོར་ན་ཆོའདི་ཕྱི་འཇུག་བསྐྱེད་པའི་ཡོད་ཐམས་ཅད་ནི་མི་ངན་ཞིང་ཐབས་སྟུག་པ་
ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་རྒྱ་སྟོན་པ་མི་དགེ་བ་སྟོན་པ་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྒྱ་
འབྲས་སྦྱར་བ་སྟུན་ཏེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་འདྲེས་མའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ཁ་ཙམ་ཚིག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་
ཡིད་ལ་དོན་གཉེས་ཀྱི་འདུན་པའམ་བསམ་པའི་དགེ་བའི་ལས་བྱས་པས་ནི་གནས་གང་དང་གང་
ཏུ་འགྲོ་ཞིང་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡི་གནས་དེ་དང་དེར་ནི་སྤར་བསགས་པའི་བསོད་ནམས་དགེ་བའི་
ལས་དེས་འབྲས་སུ་འོན་ཞེས་རྣམ་པར་སྦྱོན་པའི་འབྲས་སུ་བདེ་ཞིང་ཡིད་ཏུ་འོང་བའི་ཡོན་
བཟང་ལ་མང་བ་རྣམས་ཀྱིས་མདོན་པར་མཆོད་པའི་བདེ་བ་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་
རྒྱལ་སུ་བསོད་ནམས་སྟོབས་མི་དབུལ་པོའི་ཁྱིམ་ཏུ་ཞུགས་པས་མི་ཟད་པའི་གཉེར་ཆེན་པོ་བྱུང་
བར་གྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་སྟོན་པ་མི་དགེ་བ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱང་བདེ་བར་འདོད་ཀྱང་
གནས་གང་དང་གང་ཏུ་འགྲོ་ཞིང་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡི་གནས་དེ་དང་དེར་ནི་སྤར་སྟོན་པ་མི་དགེ་
བའི་ལས་བསགས་པ་དེས་རྣམ་སྦྱོན་སྟུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོར་བ་མཆོན་ཆ་རྣམས་པོས་བསྐྱེད་པ་དང་
འདྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་པར་འཛོམས་སོ། །དེ་ལྟར་འདྲེས་མའི་ལས་དེ་ལ་འཕེན་ཇོགས་ཀྱི་
ལས་སུ་བཞེསྟེ། འཕེན་བྱེད་དགེ་བས་འཕངས་ཤིང་ཇོགས་བྱེད་ཀྱང་དགེ་བས་ཇོགས་པ་བདེ་
འགྱོར་སྦྱེས་ཤིང་ཆོག་པ་བདེ་འབྱོར་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུ་དང་། འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བས་འཕངས་ཤིང་
ཇོགས་བྱེད་ཀྱང་མི་དགེ་བས་ཇོགས་པ་དཔྱལ་བར་སྦྱེས་ཤིང་ཆོག་པ་སྟུག་བསྐྱེད་དང་ལྡན་པ་ལྟ་
བུ་དང་། འཕེན་བྱེད་དགེ་བས་ལྟ་ལྟལ་ཏུ་འཕངས་ནས་ལྟར་སྦྱེས་ཀྱང་ཇོགས་བྱེད་མི་དགེ་བས་
ཇོགས་པ་འབྱོར་བ་ཅི་ཡང་མེད་པས་སྟུག་བསྐྱེད་དང་ལྡན་པ་ཡོད་པར་གསུང་བ་ལྟ་བུ་དང་།
འཕེན་བྱེད་མི་དགེ་བས་འཕངས་ཤིང་ཇོགས་བྱེད་དགེ་བས་ཇོགས་པ་མཛའ་པོའི་སུ་མོ་དང་དུད་

འགྲོ་བའི་འགྲོ་ཅན་འག་འཁྱིལ་ལྟ་བུ་དང་། གཞན་ཡང་འཕེན་བྱེད་མི་དག་བས་ཉི་ཆེ་བའི་
 དཔལ་བར་སྐྱེས་ཤིང་ཚོགས་བྱེད་དག་སྤྱི་གཉིས་ཀྱིས་བྱེད་པ་གན་པས་མཚན་སྟོན་མི་གཅིད་
 པའི་སྟོམ་པ་བྱེད་པ་དང་། འོག་གཡེམ་བྱེད་པས་ཉིན་མི་བྱེད་པའི་སྟོམ་པ་བྱེད་པ་ཉི་ཆེ་
 བའི་དཔལ་བར་བདེ་སྤྱད་ཉིན་མཚན་འགྲུར་བས་མྱོང་བ་རྣམས་ཀྱི་བཞེན་སྐྱེས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་
 དང་། དེ་བཞེན་དུ་འཕེན་བྱེད་དག་བས་མིར་སྐྱེས་ཀྱང་ཚོགས་བྱེད་དག་སྤྱི་གཉིས་ཀྱིས་ཚོགས་
 པ་ཆེ་སྟོང་སྟངས་སྟོན་གྱི་བདེ་སྤྱད་མི་འདྲ་བ་སྐྱ་ཆོགས་པ་མྱོང་བ་ལྟ་བུ་མཛོད་ན་བདེ་འགྲོར་
 སྐྱེས་ཀྱང་རྟེན་དེས་བདེ་སྤྱད་ཅི་མྱོང་ཐམས་ཅད་དག་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་། རན་འགྲོར་སྐྱེས་
 ཀྱང་རྟེན་དེས་བདེ་སྤྱད་ཅི་མྱོང་ཐམས་ཅད་དག་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཆུད་མི་ཟ་བས་ཡིན་པར་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །སྤྱི་གཉིས་པ་སྐྱ་ཅེ་ཙམ་ཡང་མ་འདྲེས་པ་གཅིག་ཏུ་དཀར་བའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི་དག་
 པའི་ཞིང་ཁམས་བདེ་བ་ཅན་ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་གནས་མངལ་དོག་ཅིང་དྲི་བ་ཞིང་ཆ་བ་ལས་བྱུང་
 པར་དུ་གྱུར་པ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་དྲི་བ་ཟངས་པ་རེག་བྱ་བ་སེལ་བའི་ཁ་དོག་སྐྱ་ཆོགས་པའི་མེ་དོག་བསྐྱེད་
 སྟེང་པོར་བདེ་བར་གནས་ཤིང་། དེ་མ་ཤུག་གྱི་ཟས་བད་ཀན་གྱི་ཟག་ཆུས་འཛོལ་བ་ལས་བྱུང་
 པར་དུ་གྱུར་པ་རྒྱལ་བའི་གསུང་སྟན་པོ་ལས་བསྟན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུན་ཅིའི་ཟས་ཀྱིས་ལྷས་དང་
 དབང་པོའི་གཟི་བཞིན་བསྐྱེད་པར་བྱས་ཤིང་ཡོངས་སུ་སྤྲོད་པ། སྐྱེ་སྟོན་དོག་པས་ལྷགས་ཀྱི་འཇུར་
 མིག་ཏུ་བྲངས་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱད་པས་ལས་བྱུང་པར་དུ་གྱུར་པ་བྱུ་བའི་དབང་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 སྤྲིའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཁ་བྱེད་ཞིང་རྒྱས་པའི་བདུ་ལས་བརྟུས་ཏེ་བྱུང་བའི་ལྷས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་མཚན་
 དཔེས་བརྒྱན་པ་ཅན་ཁང་བྱིས་མི་གཅིང་བ་སྐྱེ་བོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལས་བྱུང་པར་དུ་གྱུར་པ་
 རྒྱལ་བ་མགོན་པོ་འོད་དཔག་མེད་ལ་སོགས་པའི་མདུན་དུ་གནས་ནས་དེའི་ཆོས་ཀྱིས་སྦྱོང་བའི་
 སྐལ་བ་བཟང་པོ་བདེ་བར་གསལ་གསུང་པའི་སྐྱེས་སྤྱུ་གྱུར་པ་དེ་ཡང་རྣམ་པར་དག་པའི་དགོ་བས་
 འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་གཉིས་པ་ཆེན་པོ་རྗེས་སུ་འགྲོད་པ་མེད་པ་བྱས་པ་གཅིག་ཏུ་ནག་

པོའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི། དམུལ་བའི་གནས་སུ་འཛིགས་སུ་རུང་བའི་ལས་མཁན་གཤིན་རྗེའི་
སྒྲིམ་བུས་དམུལ་བའི་ལུས་གཞོན་གཅེན་གྱི་པགས་པ་མ་ལུས་པ་མེ་འབར་བའི་མཚོན་ཆ་རྣམས་
ཀྱིས་བཤུས་པས་སྒྲུག་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཤིན་རྒྱ་ཉམ་ཐག་པར་གྱུར་ཅིང་། དེར་མ་ཟད་དུས་མཐའི་
མེ་ལས་ཀྱང་རབ་རྒྱ་ཆ་བའི་མེ་ཡིས་བཞུས་པའི་ཟངས་ཞུན་ཁོལ་མ་མེ་འབར་བ་ལུས་ལ་སྦྱིད་དང་
ནང་དུ་སྒྲུགས་ཏེ་བསྐྱེད་པར་གྱུར་བཞིན་པ་ལ་མེ་རབ་རྒྱ་འབར་བའི་རལ་གྱི་དང་མདུང་ཐུང་
ལ་སོགས་པ་མཚོན་ཆ་རྣོན་པོ་དག་གིས་བསྐྱེད་ཏེ་བཅད་པའི་གྲ་ཡི་དུམ་བྱ་བརྒྱར་ཏེ་བརྒྱ་ཐག་དུ་
མར་སྒྲུགས་ཤིང་སྟེ་གཏུབས་ནས་འཐོར་ཞིང་བྱུང་བ་མེ་ཚེན་པོ་ཤིན་རྒྱ་འབར་བའི་སྒྲུགས་
བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲ་གཞིར་ལྷུང་བའི་སྒྲུག་བསྐྱེད་མི་ཟད་པ་རབ་རྒྱ་མང་པོ་མུང་བུ་ནི་ལས་མི་དགེ་བ་
མང་པོས་བྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཉིད་དོ། །ཞོད་དུ་རི་རྒྱད་བཤད་པ་དེ་བས་ན་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡིད་
ཆེས་བསམ་མི་དགེ་བ་སྤངས་ནས་དགེ་བའི་ལས་ཁོན་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་དོན་གཉིས་ཀྱིས་འདུན་པས་
མོས་པར་བྱ་ཞིང་བརྩོན་པ་ཆེན་པོས་སྤང་དོར་གྱི་གནས་ལ་གྱུས་ཤིང་ཡིད་ཆེས་པ་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་
པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །

② བརྟན་པའི་དཔུང་།

གཉིས་པ་བརྟན་པའི་དཔུང་ལ་སྦྱིར་བརྟན་པ་དང་། ཁྱེད་གཤམ་དུ་བཤད་པ་གཉིས་ལས།

༡ སྦྱིར་བརྟན་པ།

དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱུས་རྣམ་པར་སྤྲང་མཛད་ཀྱི་མདུན་དུ་ཕྱོགས་བརྩུགས་བྱོན་པའི་དོ་རྗེའི་མིང་
ཅན་བརྩའི་ནང་ནས་པལ་པོ་ཆེའི་རྩོ་རྩེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བསྟོ་བའི་ལེའུ་དུག་པ་ལས། དཔེར་ན་
སྤྱིའི་བྱ་ཉི་མ་འཆར་བ་ན་དཔུས་ལོང་དང་རི་མི་མཉམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པས་མི་ལྷོག་པར་
འོས་སུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་རྣམས་སྤང་བར་བྱེད་པ་ལྟར། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་
འཆར་བ་ཡང་སེམས་ཅན་དཔུ་གོད་དང་འཁུ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་སྤྲོ་ཚོགས་ཀྱིས་མི་ལྷོག་

ཅིང་འོས་སུ་གྱུར་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་སྒྲིན་པ་དང་གོལ་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཚུགས་ལམ་
 ཐབས་གྱི་རྣམ་པ་ཡིས་གཞན་དོན་དུ་དགོ་བ་ལ་བརྩམས་ནས་གང་བརྩམ་པ་དེ་དེས་པར་སྐྱབ་
 པར་ལུས་སོ་སྣམ་པའི་སྤྱིང་སྤྱོད་སུ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པའི་དྲ་རྒྱལ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡང་འཕྲག་
 པའི་དང་པོར་རང་གི་ཆོས་དང་ཟང་ཟེར་གི་འབྱོར་པ་ལ་བརྟགས་ནས་ནི་སྐྱབ་པར་ལུས་ན་བརྩམ་
 མཁུ་སྟེ་བརྩམ་པར་བྱ་བའམ་ཡང་ན་མི་ལུས་ན་རེ་ཞིག་མི་བརྩམ་པར་བཞག་པར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་
 མི་ལུས་ན་རེ་ཞིག་མ་བརྩམ་པ་ནི་དྲ་མཚོ་ཉུ་གྱུར་པ་ཡིན་གྱི་བརྩམས་ནས་ཞུགས་ཕྱིན་ཆད་དམ་
 བཅས་པའི་དོན་ལས་ནམ་ཡང་ཕྱོག་པར་མི་བྱའོ། །གལ་ཏེ་བསྐྱབ་པ་སྒྲོབ་གཉེར་དང་མཚམས་
 བསྟེན་སྐྱབ་སོགས་ལ་བརྩམ་ཕྱོག་བྱས་ན་དེའི་ཉེས་པ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་འབྲས་སུ་ཆེ་འདི་དང་སྐྱེ་བ་
 གཞན་དུ་འདྲ་གང་བརྩམ་པའི་དགོ་བ་དེ་ནི་དམི་འགྲུབ་པས་བརྩམ་ཕྱོག་དེ་ནི་གོམས་ཤིང་སྐྱེས་
 སུ་བྱེད་པའི་འབྲས་སུ་དགོ་བ་ལ་སྦྱོར་བའི་དམ་བཅའ་ཉམས་པས་རྒྱ་སྟོག་པ་འཕེལ་བ་དང་རྣམ་
 སྒྲིན་གྱི་འབྲས་སུ་སྟུག་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་འཕེལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། གང་ལ་ཞུགས་ཤིང་བརྩམ་པའི་
 བྱ་བ་དེ་ནི་དམཐར་ཕྱིན་པར་མི་སྐྱབ་པར་ཡང་བྱ་བ་གཞན་ཞིག་ལ་ཞུགས་ཤིང་བརྩམ་པར་བྱས་
 བ་སྔ་མ་ལས་གཞན་དེ་ཡང་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་འབྲས་སུ་དུས་ཀྱང་ནི་དོན་དམན་པར་
 འགྱུར་ཞིང་སྔ་མ་དེ་ཡང་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་པོ། །དེས་ན་གཉེན་པོའི་ལས་བདག་ཁོ་ནས་སྐྱབ་
 སྣམ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བ་བྱ་སྣམ་པ་དང་། བདག་གིས་ཉེས་པ་སྤངས་
 ཤིང་ཡོན་ཏན་སྐྱབ་པར་ཅིས་མི་ལུས་སོ་སྣམ་པའི་ལུས་པ་སྟེ་གསུམ་པོ་དག་ལ་དྲ་རྒྱལ་ལམ་སྤྱིང་
 སྤྱོད་སུ་བསྒྲོམ་ཞིང་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཐོག་མར་སྦྱོར་བའི་དུས་སུ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་དངོས་
 སུ་ཞུགས་ནས་སེམས་ཞུམ་པ་སོགས་བྱུང་བའི་དུས་སུ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཁ བྱ་བྱུག་ཏུ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། ལས་གྱི་དྲ་རྒྱལ་བསྒྲོམ་ཚུལ། ལུས་པའི་དྲ་རྒྱལ་བསྒྲོམ་ཚུལ། ཉོན་མོངས་པའི་དྲ་

རྒྱལ་བསྐྱོམ་རྒྱལ་གསུམ་ལས།

༡ ལས་ཀྱི་ད་རྒྱལ་བསྐྱོམ་རྒྱལ།

དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་ལྷ་འི་བྱ་ཉི་མ་ཕྱིའི་ཕོ་བྲང་བཅའ་པོའི་རང་བཞིན་ཐབས་དང་བྲལ་བ་འདི་ཉིད་གཅིག་ཤུས་གླིང་བཞིར་སྒྲུང་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ཅིང་དེ་ཡང་སྤྱིན་དང་རྒྱལ་དང་རྒྱུད་ཆར་སོགས་རྒྱུན་གང་གིས་མི་འགོག་པ་དང་ཀྱན་ལ་སྐྱོམས་པར་འཆར་བ་དང་། ཐམས་ཅད་དེ་ལ་རེ་ཡང་རང་ཉིད་སྤུ་ལའང་རེ་ལྟོས་འཆའ་མི་དགོས་པ་འདི་ལྟར་ཡིན་ན། བདག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྨྱོད་པ་ཉིད་དང་སྨྱོད་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་སྤྱིན་ཅིང་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་བདག་ཉིད་གཅིག་ཤུས་བྱེད་པ་དང་། དམ་ཁྲིད་སེམས་ཅན་གྱི་ཉེས་པའི་སྦྱོན་གང་གིས་ཀྱང་མི་འགོག་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་མ་འདྲིས་པའི་མཛའ་བཤེས་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་དང་། རྒྱུར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རེ་ཞིང་པར་སྤུ་ལའང་རེ་ལྟོས་འཆའ་མི་དགོས་པའི་རྒྱལ་གྱིས་བྱའོ་ཞེས་སྤྱིང་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་འདི་ནི་ལས་ཀྱི་ད་རྒྱལ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཉོན་མོངས་པས་རང་དབང་མེད་པར་གྱུར་པའི་འཛིག་རྟེན་སེམས་ཅན་འདིས་ཞེ་འདོད་དང་ལག་ལེན་རྒྱལ་འགལ་དུ་བྱས་པའི་ཆེ་འདིའི་རང་གི་དོན་ཅམ་ཡང་རྒྱལ་བར་མི་རྣམས་པས་ན་འགྲོ་བས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བདག་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་རྒྱལ་བར་མི་རྣམས་ཏེ་དེ་བས་ན་བདག་གིས་རང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་འདི་རྒྱལ་བར་བྱའོ། །སེམས་ཅན་གཞན་འདི་དག་གིས་ནི་འཛིག་རྟེན་འདིའི་དག་འདུལ་དང་གཉེན་སྦྱོང་ཆོང་དང་སོ་ནམ་སོགས་དམན་པའི་ལས་འདི་ལྟར་བྱེད་ན་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ནི་དམན་ལས་དེ་དག་བྱེད་པའི་གྲོགས་བྱས་ནས་རྗེ་ལྟར་འདུག་ལྟེ་འདུག་མི་རིགས་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨྱོད་པ་པར་བྱིན་དུག་ལ་སྨྱོད་པར་བྱའོ། །ཡང་ན་གཞན་དག་ཅ་འབྲུ་གིང་འབྲེག་ཁུར་ཁུར་བ་སོགས་དམན་པའི་ལས་བྱེད་ན་བདག་ཉིད་ཀྱང་ནི་རྗེ་ལྟར་བདེ་བར་འདུག་ལྟེ་འདུག་མི་རིགས་

པར་སྤྲེག་པར་མི་འགྱུར་བའི་དམན་པའི་ལས་དེ་སྐྱབ་པའི་གྲོགས་ཀྱི་དགོས་ཏེ་དཔེར་ན་འབྲོམ་
སྟོན་པས་སྤྲེགས་ཆེན་ཞིག་གི་ཁུར་རང་གིས་ཁུར་བར་མཛད་པ་དང་། རྒྱ་གར་དམ་པས་ཨ་ཙ་ར་
སྤྱི་ར་སེར་པོ་ཅན་གྱི་ཁུར་འཁུར་བར་མཛད་པ་བཞིན་ནོ་གསུངས་སོ། །དེ་གཉིས་གང་ལྟར་ཡང་
བདག་ནི་འདི་ལྟར་བྱེད་པས་མཆོག་གོ་སྟུམ་པའི་དྲ་རྒྱལ་གྱིས་ནི་སེམས་ཁེངས་པར་མི་བྱེད་དེ་
བདག་ལ་ཐ་མལ་པའི་དྲ་རྒྱལ་མེད་པ་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པའི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །

(ཁ) རྒྱས་པའི་དྲ་རྒྱལ་བསྟོམ་ཚུལ།

གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་གྱི་ཟེན་པའི་སྐྱུ་གྱི་རོ་དང་ལྟན་པར་གྱུར་ན་བྱ་ཁྱ་ཏ་ཡང་ནམ་མཁའ་
སྤྱི་དྲ་ལྟ་བུར་དེ་ལ་བརྟུས་ཐབས་ཀྱིས་ཟ་བར་སྟོན་པ་དེ་བཞིན་དུ་གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་རྒྱས་པའི་དྲ་
རྒྱལ་ལས་གཉེན་པོའི་ཉམ་སྟོབས་རྒྱུད་བར་གྱུར་ན་ལྟར་བ་རྒྱུད་དུ་འདྲ་སྟེ་ཉེས་བྱས་ལྟ་བུས་ཀྱང་
ལྟར་བ་ཆེན་པོ་ལྟར་གཞོད་པ་ཆེན་པོ་རན་སོང་དུ་འཕེན་པར་བྱེད་རྒྱས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་
བདག་ལྟ་བུས་དགོ་སྐྱབ་སྤྲེག་སྟོང་ཅི་ཡང་མི་འོང་སྟུམ་ནས་སྟོང་སྟོབས་རྒྱུད་ཞིང་སེམས་ཁུམ་པ་
དང་བཅས་པས་བྱང་དོར་ལ་ཚུལ་བ་སྟེ་བཙོན་པ་དོར་བ་ཡི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་འདི་ཕྱི་ཀུན་དུ་
ཐོངས་པ་ལས་ནམ་ཡང་ཐར་པ་ཡོད་དམ་ཅི་སྟེ་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་སྟོང་སྟོབས་ཆེན་
པོའི་དྲ་རྒྱལ་གྱིས་ཚུལ་བའམ་བཙོན་པ་བསྟེན་དེ་བཤགས་འོས་རྣམས་བཤགས་གིང་བསྟུམ་འོས་
རྣམས་བསྟུམ་པར་བྱས་པས་ནི་ལྟར་བ་ཆེན་པོ་ཅ་པའི་ལྟར་བ་ཡིས་ཀྱང་ཐུབ་པར་དགའ་བ་སྟེ་རན་
སོང་དུ་འཕེན་པར་མི་རྒྱས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་གསང་ཆེན་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མདོ་ལས།
རིག་སྤྲེགས་འཆང་ཆེན་པོ་བཅིང་བ་ལྟས་བཅིངས་པར་བྱས་ཀྱང་ནམ་འདོད་འདོད་དུ་གྲོལ་བར་
འགྱུར་བ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་དང་སྟོང་རྗེའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྣམས་ལྟར་
བ་ཆེན་པོས་མི་ཐུབ་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བས་ན་སེམས་ནི་རྒྱས་པའི་དྲ་རྒྱལ་བརྟན་པ་
ཡིས་སྟོང་བྱར་གྱུར་པ་ཡི་ལྟར་བ་མ་ལུས་པ་རྣམས་ནི་ཅ་བ་ནས་པར་གཞོམ་པར་བྱ་སྟེ་དེ་ལས་

གཞན་དུ་བདག་ནི་ལྷ་དང་བས་ཚུར་པམ་པར་བྱས་ན། ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤང་བྱ་ཀྱན་ལས་རྣམ་
 པར་རྒྱལ་བའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པ་ནི་མང་པོས་ཁྲིལ་བས་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སུ་
 འགྱུར་བའོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་གིས་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་སྤང་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱན་ལས་རྣམ་པར་
 རྒྱལ་བར་བྱ་སྟེ། བདག་ལས་སྤང་བྱའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤྱ་ཡང་རྒྱལ་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་སོ། །
 བདུད་བཞིའི་གཡལ་ལས་རྒྱལ་བས་མི་འཇིགས་པ་བཞིའི་རྩལ་དང་ལྷན་པའི་མི་ཡི་སེད་གེའི་
 སྤྱོད་བདག་གིས་སྤང་བྱའི་ཉོན་མོངས་པས་སྤྲུགས་མི་རྙེད་པའི་རྩས་པའི་དུ་རྒྱལ་འདི་ལ་གནས་
 ཤིང་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །འོ་ན་དུ་རྒྱལ་ནི། སྤང་བྱ་བྱང་བསྟན་ན་འདིར་ཅིའི་ཕྱིར་བསྐྱོམ་བྱར་
 བསྟན་ཞེ་ན། ཁམས་གསུམ་གྱི་འགྲོ་བ་གད་ཞིག་དག་ཉོན་མོངས་པའི་དུ་རྒྱལ་གྱིས་བཅོམ་པར་
 བྱུར་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྩས་པའི་དུ་རྒྱལ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་
 ཏེ་གཉིན་པོ་རྩས་པའི་དུ་རྒྱལ་ཅན་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་པའི་དུ་རྒྱལ་གྱི་དགའི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བ་
 ཡིན་པ་ལ་ཐ་མལ་པའི་དུ་རྒྱལ་ཅན་དེ་དག་ཉོན་མོངས་པའི་དུ་རྒྱལ་གྱི་དགའི་དབང་དུ་འགྱུར་
 བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་དབང་དུ་སངས་ཀྱིས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཉོན་མོངས་པའི་དུ་རྒྱལ་གྱིས་སེམས་
 རབ་ཏུ་ཁེངས་ནས་དན་འགྲོར་ཏེ་དན་འགྲོའི་གནས་སུ་དུ་རྒྱལ་གྱིས་ཁྲིད་པར་བྱེད་ཅིང་གལ་ཏེ་
 མི་ཡི་ལུས་ཐོབ་ནའང་དགའ་སྟོན་བཅོམ་པ་སྟེ་དགའ་བདེ་མེད་པས་ཡིད་མི་དགའ་བ་དང་།
 སྤྱོད་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་གྱི་ཟན་ཟའི་སྟེ་གཞན་གྱིས་བྱིན་པའི་ཟས་ཟ་བའི་བྲན་གཡོག་ཏུ་
 འགྱུར་བ་དང་ནི་སྤང་དོར་ལ་མོངས་པ་པག་ལྟ་བུའི་སྟོན་པ་དང་། མཐོང་ན་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་
 སྤལ་བ་ལྟ་བུའི་མི་སྤྲུག་པ་དང་འདི་ཅིང་སྟོབས་ཞན་པས་ཉམ་ཆུང་བ་དང་། ཐམས་ཅད་དུ་ནི་
 བར་གཞོད་པ་མ་བྱས་ཀྱང་ཚུར་བྱི་ཆུན་བཞེན་དུ་བརྟན་པར་འགྱུར་བ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དུ་
 རྒྱལ་གྱིས་སེམས་ཁེངས་ཏེ་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཟས་མ་སྤྱོད་བས་དགའ་བྱུང་ཅན་གྱི་ཤིང་ཏུ་སྤྲོད་པར་
 འགྱུར་བའི་གནས་དེ་ཡང་བརྟན་པའམ་རྩས་པའི་དུ་རྒྱལ་ཅན་གྱི་ནང་དུ་འཇམ་གངས་སུ་གཏོགས་

ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་དང་རྒྱལ་བསྐྱེད་མི་རྣམས་པའི་གང་ཟག་དམན་པ་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་
 སྒྲོས་ཤིག་ཅེས་སྒྲོས་སུ་མེད་དོ། །རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པ་གང་ཞིག་སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་པའི་དང་རྒྱལ་
 གྱི་དགྲ་ལས་རྣམས་པར་རྒྱལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་གཉེན་པོ་བཏན་པའི་དང་རྒྱལ་འཆད་བ་དེ་ནི་
 བསྐྱེད་པ་པར་འོས་པའི་དང་རྒྱལ་ཅན་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་དང་རྒྱལ་གྱི་དགྲ་ལས་རྣམས་པར་རྒྱལ་
 བ་དང་དཔལ་པོ་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གང་ཟག་གང་ཞིག་འདྲ་སྒྲུབ་པའི་དང་རྒྱལ་གྱི་དགྲ་པོ་
 ཁམས་གསུམ་དབང་དུ་བསྟུ་བའི་སྟོབས་བདེ་བ་དེ་ཡང་རྣམས་པའི་དང་རྒྱལ་མཆོག་དེས་ལྷག་མེད་
 དུ་བཅོམ་སྟེ། འགྲོ་བ་མཐའ་དག་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་
 གྱི་འབྲས་སུ་རྫོགས་པར་སྟེར་བར་བྱེད་ཅེས་གཉེན་པོའི་དང་རྒྱལ་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་བསྐྱེད་པ་བརྫོད་
 བའོ། །

(ག) ཉོན་མོངས་པའི་དང་རྒྱལ་བསྐྱེད་མཁུལ།

གསུམ་པ་ནི། ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བའི་སྤྱོད་པ་གྱི་ཁྲིད་དེ་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ལྟར་མེད་དང་
 ཞེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མ་རུངས་པའི་སེམས་ཅན་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གཞི་དཔེ་ཆེན་པོ་
 ཅི་ཅམ་མང་ཞིང་ཉེ་བར་གྱུར་པ་གནས་ན་དེ་ཅམ་དུ་གཉེན་པོ་ལྷག་པར་བསྐྱེད་དེ་སྒྲོ་རྣམས་པ་སྟོང་
 འགྱུར་དུ་སྤྲོད་གཞུགས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་ལུ་ལུ་སོགས་པས་སེང་གེ་ལ་གཞི་དཔེ་ཆེན་པོ་
 ཡང་མི་ཚུགས་པ་བཞིན་དུ་ཆགས་སྤང་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོག་གིས་རང་རྒྱུད་ལ་
 མི་ཚུགས་པར་བྱེད་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་རབ་ཡིན་ན་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་དེ་ཆོས་སྒྲོམ་འཕྱུང་
 བ་དང་། འབྲིང་ཡིན་ན་གཉེན་པོ་བསྟེན་ནས་དེར་སྟོན་པ་དང་། ཐམ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡུལ་དེ་སྤངས་
 བས་སྤྱོད་གཞན་དུ་འགྲོ་དགོས་གསུངས། སྤྱོད་གེ་བར་ཆད་དུ་འགྱུར་བ་ལྷ་སྤྱུ་ལ་སོགས་པའི་
 ཉམ་དུ་ཆེ་ཐད་ཅི་ཅམ་བྱུང་བར་གྱུར་ཀྱང་། མི་ཡིས་མིག་ནི་གཅེས་པར་བསྒྲིམས་ཏེ་བསྐྱེད་བར་
 བྱེད་པ་ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་ཉམ་དུ་ཆེན་པོ་ཅི་ཅམ་བྱུང་བར་གྱུར་ཀྱང་ཆགས་སྤང་ལ་སོགས་པའི་

ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། ཉམ་ང་ཇི་ལྟར་ན་བདག་ནི་མེར་བསྐྱེད་སྤྱི་བཟང་དུ་འགྱུར་ཏམ་བདག་གི་མགོ་བོ་རལ་གྱི་སྐྱེས་ཀྱིས་བཅད་ཀྱང་སྤྱི་བཟང་དང་རྣམ་པ་གཏུག་ཏུ་ཆགས་སྐྱེས་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་བོ་འདི་ལ་འདུད་ཅིང་དབང་དུ་གཏོང་བར་མི་བྱའོ་ཞེས་ཉོན་མོངས་པས་རང་རྒྱུད་མི་གོས་པར་བྱའོ་ཞེས་དང་བོ་ཉིད་ནས་སྒྲོས་འཕེན་པ་བཏང་ཞིང་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་བར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་དུས་དང་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་རིགས་ཤིང་འཐད་པ་ཡི་ལས་འདི་ནི་མ་གཏོགས་པར་གཞན་མི་རིགས་པའི་ལས་ནི་མི་སྤྱད་དོ་ཞེས་སོ། །

(3) དགའ་བའི་དབྱང་།

གསུམ་པ་དགའ་བའི་དབྱང་ནི། བྱིས་པ་རྒྱུད་དུ་ཅེད་མོ་ལ་དགའ་བ་རྣམས་ཆོའདིའི་ལན་དང་བྱི་མའི་འབྲས་བུ་ལ་རེ་བ་མེད་པར་ཅེད་མོའི་བདེ་བའི་འབྲས་བུ་ཙམ་ཁོ་ན་འདོད་ནས་ཅེད་མོའི་ལས་དེས་མི་རྩོམས་པར་འཇུག་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འདི་ཡི་བྱ་བའི་ལས་གཞན་དོན་དུ་སྦྱོར་སྐྱེས་པར་བྱིན་དུག་སྨྱོད་པ་ལ་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པའི་ལས་བཟང་བོ་དེ་ལ་ནི་ལན་དང་རྣམ་སྦྱོར་ལ་རེ་བ་མེད་པར་མངོན་པར་ཞེན་པར་བྱ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྨྱོད་པའི་ལས་དེས་མི་རྩོམས་པར་གོང་ནས་གོང་དུ་འགྱུར་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་དགའ་ཞིང་སྒྲོ་བས་འཇུག་པར་བྱའོ། །འཇིག་རྟེན་ཡལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བདེ་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་ཆོང་དང་སོན་མ་སྐྱེས་ཀྱི་ལས་ལ་འབད་པར་བྱས་ཀྱང་འབྲས་བུ་བདེ་བ་དེ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར་གཏོལ་མེད་གྱི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གང་གི་ལས་སྦྱོར་པ་གཏོང་བ་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་བསྟུང་བ་ལ་སྐྱེས་པའི་དགེ་བ་ཉིད་ནི་འབྲས་བུ་བདེ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ལས་དེ་མི་བྱེད་པར་མི་དགེ་བ་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་ཇི་ལྟར་བདེ་སྟེ་འདི་བྱི་གཏུག་མི་བདེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཆེས་ཤིན་ཏུ་རྩོན་པོའི་སྒྲུ་གྱིའི་སོར་ཆགས་པའི་སྤྱད་ཅི་ལྟེས་ལྷག་པ་ལྟེས་ལྟེ་ལྟ་བུའི་ཁེ་རྒྱུད་ལ་ཉེན་ཆེ་བ་གཞུགས་སྐྱེས་ཀྱི་ལས་ལ་འབད་པ་ཡི་ཡོན་ཏན་ལྟ་བོ་གང་སྤྱད་ཀྱང་ཡུལ་ཤེས་འཐད་པའི་བདེ་བ་སྤྱད་ཅིག་མ་ཙམ་ལ་ཆགས་

ཤིང་ལྷག་པར་ཞེན་ནས་ལན་ཚིམ་ཆུ་ལ་བརྟུང་བ་བཞིན་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒྱུད་པ་ནུས་ཀྱིས་
 ཀྱང་མི་ངོམས་པར་བྱེད་ན། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་སུ་གནས་སྐབས་མངོན་པར་མཐོ་བ་ལྷ་མིའི་བདེ་
 བ་དང་ལྷན་ལ་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་སུ་ངེས་པར་ལེགས་པ་སྒྲུག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་ནི་བུ་ཡི་ཕུ་
 ངན་ལས་འདས་པ་འཕྱོང་བའི་རྒྱ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པ་བདུད་ཅི་ལྷ་སུ་ཁེ་ཆིང་ཉེན་མེད་པ་ནུས་ཀྱིས་ཅི་སྟེ་ངོམས་ཏེ་ངོམས་མི་
 ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། ། ཉེ་ལྷས་ཏེ་དེ་ལྷ་བས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱོད་པའི་ལས་གང་
 བརྩམ་པ་དེ་ཆར་རམ་མཐར་ཐིན་བྱེད་ཕྱིར་ཞེས་མཐར་ཐིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་དཔེར་ན་སོས་ཀ་
 ཉི་མ་ཐུད་ལ་བབ་པའི་དུས་སུ་ཆ་བ་དང་སྒྲོམ་པས་གདུངས་པ་ཡི་སྤྱང་ཆེན་ནུས་བསིལ་བས་
 གང་བའི་མཚོ་དང་འབྲད་ན་མཚོག་ཏུ་དགའ་ཞིང་སྦྱོ་བས་ཚམ་ཚམ་མེད་པར་མཚོར་འཇུག་པ་
 ལྷན་རང་གཞན་ལ་ཕན་པའི་སྦྱིན་སོགས་དགེ་བའི་ལས་དེ་ལ་ཡང་དགའ་བར་བྱ་ཞིང་སྦྱོ་བས་
 འཇུག་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

(4) རྟོག་པའི་དཔུང་།

བཞི་པ་རྟོག་པའི་དཔུང་ནི། རང་ན་བ་དང་ངལ་དུ་བ་ཆེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུན་གྱིས་སྟོབས་
 ཉམས་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་གྱུར་ཏེ་ད་ལྷ་ལས་དེ་སྒྲུབ་པའི་རུས་པ་མེད་ན་སྤྱད་རུས་པར་
 བྱེད་སྟེ་བྱ་བའི་དོན་དུ་དུས་རེ་ཞིག་འཛིག་པའམ་འདོར་བར་བྱ་ཞིང་། གང་བསམ་ཞིང་བརྩམ་
 པའི་ལས་དེ་ལེགས་པར་བྱེན་པའམ་གྲུབ་པ་ན་དེ་ཙམ་ཁོ་ནས་ཚོག་པར་མི་འཛིན་པར་དེ་ལས་
 ཟུད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཕྱི་མ་དང་དེ་ལས་ཀྱང་མཚོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཕྱི་མ་སྒྲུབ་པར་འདོད་པས་སྤྱ་མ་
 སྤྱ་མ་གྲུབ་བྱེན་པ་དེ་སྦྱོང་བའམ་རྟོག་པར་བྱེད། །

(2) སྟོབས་གཉིས་བསྐྱེད་ཚུལ།

གཉིས་པ་སྟོབས་གཉིས་སྐྱེད་ཚུལ་ལ། ལྷར་ལེན་པའི་སྟོབས་དང་། དབང་བསྐྱར་བའི་སྟོབས་

གཉིས་ལས།

(1) ལྷུང་ལེན་པའི་སྒྲོབས།

དང་པོ་ནི། བག་ཡོད་ལྷུང་སྒྲུང་བ་ནི་དཔེར་ན་དག་ལ་འཐབ་བ་རྟེན་པ་ཞེས་དེ་ལ་གོམས་པ་དག་
དགྲ་དང་ཕན་ཚུན་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གཡུལ་དོར་རལ་ཁ་ལྷག་པ་ན་རང་ལ་མཚོན་གྱིས་མི་ཐོག་པ་དང་
ཡར་འཛམས་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་མཚོན་ཆ་རྟོག་པོས་འདེབས་པ་དང་འདྲ་བ་ལས་
རང་ལ་མི་ཚུགས་པར་གཟུར་བར་བྱ་ཞིང་ཉོན་མོངས་པའི་དགྲ་བོ་རྣམས་ནི་འཛམས་ཤིང་ཞིབ་
པར་བཏགས་ཏེ་གྲགས་མི་རྟེན་པར་བྱའོ། །འཛེབས་ཞིང་ཞིབ་པར་བཏགས་ཞེས་ཀྱང་འདྲའོ། །
དན་པ་ལྷུང་སྒྲུང་བ་དཔེར་ན་གཡུལ་དུ་ཞུགས་པའི་ཆོ་རང་གི་ལག་གི་རལ་གྱི་ས་ལ་ལྷུང་བར་
ལྷུང་ན་གསོད་དུ་དོགས་པའི་འཛིགས་པས་ལྷུང་བ་ཉིད་དུ་ལེན་པ་ལྷུང་དེ་བཞིན་དུ་དན་པའི་
མཚོན་ཆ་ཤོར་ཏེ་གཉེན་པོ་བརྟེན་ནས་ཡེངས་སོང་ན་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་དུ་སོང་ནས་དཔུལ་
པའི་འཛིགས་པ་འབྱུང་བར་དན་ནས་ལྷུང་བ་ཉིད་དུ་དན་པའི་མཚོན་ཆ་སྒྲུང་བའམ་བསྟན་ཏེ་
གཉེན་པོ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །རྗེ་ལྷུང་ན་མདའ་དུག་ཅན་གྱིས་བསྐྱར་པ་ན་ཁྲག་ལ་རྟེན་བྱས་
པའམ་བཅས་ནས་དུག་གིས་ནི་ལུས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བར་ལྷུང་བ་ན་འཆི་བ་དེ་བཞིན་དུ་
དབང་པོ་ཡུལ་ལ་ཡེངས་སོར་ན་ཉོན་མོངས་པའི་ཉེས་པ་རྒྱུད་དུ་ཅམ་གྱིས་རང་རྒྱུད་ལ་གྲགས་ནི་
རྟེན་པར་ལྷུང་ན་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ཉེས་པས་སེམས་ལ་བྱུང་སྟེ་བདེ་འགྲོའི་
སྒོག་འགག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་ཡུངས་མར་གྱིས་ཤིན་ཏུ་བཀྱང་བའི་སྒྲོན་གཞིང་པ་ཆེན་
པོ་བསྐྱར་ནས་ལམ་འགྲོད་པ་ལ་འགྲོ་བཅུག་སྟེ་རལ་གྱི་རྩོན་པོ་ཐོགས་པས་དུང་དུ་བསྐྱད་དེ་འདི་
ལས་ཐིགས་པ་གཅིག་པོ་ཤོར་ན་ད་ལྷ་ཉིད་དུ་གསོད་དོ་ཞེས་བསྟིགས་པ་ན་འཆི་བས་འཛིགས་
ནས་ཤིན་ཏུ་བསྐྱེམས་ཏེ་འགྲོ་བར་བྱེད་པ་ལྷུང་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོར་ཞུགས་པའི་སྒྲོམ་པ་ལ་གནས་
པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཅན་གྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་དཔུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་

འཛིགས་པས་བསྐྱེམས་ཏེ་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྤྱོད་པ་དྲན་ཤེས་བག་ཡིད་ཀྱིས་བསྐྱེམས་ཏེ་མོ་མོངས་
 པའི་དབང་དུ་མི་འགྱུར་བར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་སྒོ་བྱུང་པོ་གཏུམ་པོ་རབ་སྒྲུང་གིས་ཕྱི་ནང་
 གི་མཆོད་གནས་བརྟགས་པ་ན་འཕགས་པ་ཀ་ཏ་ཡ་ན་འཁོར་བཅས་གསེགས་བྱོན་བཞུགས་ཚུལ་
 གྱི་གཏམ་རྒྱུད་དང་སྒྱུར་ཏེ་གསུངས། ཉེས་པ་རྒྱུད་དུ་བྱུང་ན་ཡང་གཞོད་པ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་དེ་བས་
 བ་སྒྲིག་མོའི་མགོ་ལ་མེ་ཤོར་ན་ལྷུར་དུ་གསོད་པ་ལམ་སྒྲུར་མའི་པར་དུ་དུག་སྒྲུལ་འོངས་པར་གྱུར་
 བ་གིན་དུ་སྒྲིག་པས་རྩི་ལྷུར་རིངས་པས་ཏེ་ལྷུར་བ་ལྷུར་བར་ལྷུར་བ་ལྷུར་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་དང་ཐོ་
 རངས་སྒྲིགས་སུ་གཉིད་རྟུགས་དང་སྒྲོམས་ལས་ལ་སྒྲིགས་པ་འོངས་པར་གྱུར་ན་ལྷུར་བ་ཉིད་དུ་
 མལ་ནས་ལྷུང་བ་སྒྲིགས་ཀྱིས་དེ་དག་བསྒྲོག་པར་དམ་བཅས་ཏེ་བཙོན་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། དཔེར་
 བ་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ལོ་བདུན་དུ་དམ་མཚམས་མཛད་པའི་དུས་སུ་ལྷུང་པོ་གསུམ་བཞག་
 རྟེན་ཕྱི་མ་ལ་བདག་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་པ་སྒྲུབ་གཅིག་བྱུང་ན་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྒྱུང་གིས་བདག་གི་
 སྒོག་སྒྲིང་བཞེས་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བར་མ་ལ་རང་འདོད་ཡིད་བྱེད་སྐད་
 ཅིག་ཅམ་སྒྲེས་ན་ཞེས་སྒྲིགས་དང་། བར་མ་ལ་བདག་ལ་མཚན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྐད་ཅིག་མ་
 ཅམ་སྒྲེས་ན་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྒྱུང་གིས་བདག་གི་སྒོག་སྒྲིང་བཞེས་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་དམ་
 བཅས་ཤིང་ཕྱིན་བཙོན་གྱང་མཛད་པ་ལྷུར་དམ་བཅས་བརྟན་པོའི་འདུན་པ་གཏོད་པ་འདི་གལ་
 ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞེས་གསུངས། དེ་ལྷུར་འབད་གྱང་གལ་ཏེ་ཉེས་པ་བྱུང་ན་གང་བྱུང་བ་རྩི་རྩི་ཞིང་
 བདག་ཉིད་ཀྱིས་བདག་ཉིད་ལ་སྒོ་དུ་མས་སྒྲུད་ནས་ཅི་ནས་གྱང་བདག་ལ་ཕྱིས་ཉེས་པ་འདི་ལྷ་
 བུ་མི་འབྱུང་བ་དེ་ལྷུར་བྱ་ཞེས་ལུན་རིང་དུ་བསམས་ནས་ཐིམ་བཙོན་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །
 རྩི་ལྷུར་གནས་འདི་དང་ལོ་རྒྱུ་ལ་སྒྲིགས་པ་དུས་སྐབས་འདི་དག་ལ་བདག་གིས་རྒྱུད་ལ་དགོ་པའི་
 དམིགས་པ་མི་བརྟེན་པའི་དྲན་པ་འདི་གོམས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞེས་རྒྱུ་འདི་ཡིས་ནི་སྟེ་རང་རྒྱུད་
 ལ་དྲན་པ་གོམས་པའི་ཐབས་སམ་རྒྱུ་འདི་ཁོ་ན་བསམས་ནས་བླ་མ་དགོ་པའི་བཤེས་གཉེན་དང་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚིག་འབྲེལ་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལུང་།

ཕྱད་པའམ་མཚམས་བསྟེན་སྒྲུབ་དང་། གནས་བསྐྱར་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ཅི་བྱས་པ་ཐམས་
ཅད་རང་རྒྱད་ལ་དྲན་ཤེས་གོམས་ཤིང་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་རིགས་པའི་ལས་ནི་དོན་དུ་
གཉེར་ཞིང་འདོད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །འདིར་ཐོབ་པའི་ལས་ནི་ཞེས་ཤིང་འབྱུང་གིས་སྒྲ་མ་ལས་
ཐོབ་པའི་གདམས་གང་གི་ལས་ནི་ཞེས་གསུངས།

② དབང་བསྐྱར་པའི་སྟོབས།

གཉིས་པ་ནི། ཅི་རུས་ཀྱང་དགེ་བའི་ལས་གང་དང་གང་བྱེད་པ་དེ་དང་དེའི་སྟོན་རོལ་ནས་ལས་
དེ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་ལ་ནི་མཐུ་སྟོབས་རུས་པ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་
བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་པ་ལ་བསམ་སྟེ་བག་ཡོད་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བག་ཡོད་བསྟེན་ཚུལ་གྱི་
གཏམ་ཐུར་བསྟན་པ་ནམས་དྲན་པར་བྱས་ཏེ། བདག་ཉིད་དགེ་བའི་ལས་ལ་ལྟར་པ་ཡང་བར་
ཞེས་ཤིན་ཏུ་དགའ་ཞིང་སྟོབས་སྐྱར་དུ་འཇུག་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་དགོས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་རྒྱུད་ནི་
ཕར་འགྲོ་བ་དང་རྒྱུར་འོང་བས་ཤིང་བལ་ལ་ཕན་ཚུན་ཅི་བདེར་རང་དབང་བསྐྱར་བ་དེ་བཞིན་དུ་
རང་གི་སེམས་དགེ་བ་ལ་སྟོབས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དབང་བསྐྱར་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་
ན་ནི་དགེ་བའི་ལས་ལ་དོན་གཉེར་གྱིས་འཇུག་ཅིང་གང་བརྩམས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མཐར་ཕྱིན་
ཏེ་ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བའོ། །

༡ ལེའུའི་མཚན་སྟོས་པ།

ལེའུའི་མཚན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། བརྩོན་འགྲུས་བསྟན་པ་
ཞེས་བྱ་བ་སྟེ་ལེའུ་བདུན་པའོ། །

གཉིས། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྟེལ་བར་བྱེད་པ་

བསམ་གཏན་གྱི་ལེའུ།

གཉིས་པ་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྟེལ་བར་བྱེད་པ་བསམ་གཏན་

གྱི་ལེའུ་ལ་གཞུང་དང་མཚན་ནོ། །

༡ གཞུང་དངོས་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ། མཚམས་སྐུར་བའི་སྒྲོན་ས་མདོར་བསྟན་པ། བསམ་གཏན་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་ཚོགས་
བཤད་པ། བསམ་གཏན་བསྒྲོམ་པ་དངོས་དང་གསུམ་ལས།

(༡) མཚམས་སྐུར་བའི་སྒྲོན་ས་མདོར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་བཏུས་ལས། བཟོད་བྱ་ཐོས་པ་བཅའ་བར་བྱ། །དེ་ནས་ནགས་སུ་གནས་
པར་བྱ། །མཉམ་པར་བཞག་ལ་བརྩོན་བྱ་ཞིང་། །མི་སྤྱད་ལ་སོགས་བསྒྲོམ་པར་བྱ། །ཞེས་དང་།
འདིར་ཡང་གོང་དུ། རི་ལྟར་གནས་སྐབས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས་བསྟན་དོན་ལྟར་དང་པོ་
སྒྲོམ་ལ་བསྟན་ཏེ་གདམས་ངག་ཐོས་ཤིང་དེའི་དོན་བསམ་ཞིང་བསྒྲོམ་པར་བྱ་དགོས་པར་རྒྱལ་
ཚབ་བྱམས་པས་ཀྱང་མདོ་རྒྱན་དུ། ཐོས་པ་མི་དགོས་ན་རྒྱལ་བའི་བཀའ་སླེ་སྟོད་གསུམ་བསྟན་
པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཐོས་དོན་བསྒྲོམ་མི་དགོས་ན་སྟོན་བྱོན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་བསྒྲོམ་
པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་དགོས་ན་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་དང་པོ་ཐོས་པའི་སྒྲོན་ས་རང་གི་ཉམས་སུ་
ལེན་རྒྱུའམ་བསྒྲོམ་རྒྱ་དེ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་བརྩོན་པ་ཆེན་པོས་ཤེས་པར་བྱས་ནས་དེ་བསྒྲོམ་དགོས་
པས་ན་གོང་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟར་བརྩོན་འགྲུས་བསྐྱེད་དེ་ལྟོ་ཚད་ལ་ཕབ། གཉིད་སྤང་ལ་གཞུང་།
རིག་པ་འཇུར་མིག་ཏུ་དངས་ནས་ནི་རང་གི་ཡིད་ནི་གཞན་དུ་མི་གཡེངས་པར་དམིགས་པ་ལ་ཅེ་
གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པར་བྱ་དགོས་ལ། མ་བཞག་ན་ཅིར་
འགྱུར་ཞེན། རང་གི་སེམས་འདི་ནི་ཚོགས་དྲུག་གི་ཡུལ་ལ་རྣམ་པར་གཡེངས་པར་གྱུར་པའི་མི་
དེ་ནི་ཆགས་སྤང་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་སྤིན་པོ་ལྟ་བུའི་མཆོད་པའི་སྤྲུག་གམ་བར་ན་ཁམ་བས་བཞིན་
དུ་གནས་པས་ངེས་པར་ཡོན་ཏན་ལ་མ་འབྱེན་ཞིང་ཐར་པའི་སྒྲོག་འཛོམས་པས་སྤྱད་བསྐྱེད་པར་
འགྱུར་རོ། །

(१) བསམ་གཏོད་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་མཁུས་ལས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས།

1 མདོར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། འོ་ན་རྣམ་གཤེད་སེའི་ལྟར་སྤྲོད་ན། རང་ཉིད་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་དང་འགྲོགས་པ་སྤྲངས་
 ཏེ། ལུས་པན་ཚུན་འདྲ་འཛི་ལས་དབེན་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་འདུན་པ་སོགས་སྤྲངས་ཏེ་སེམས་
 རྩི་དུག་གསུམ་གྱི་རྟོག་པ་ལས་དབེན་པར་གནས་པ་ཡིས་སྤྱི་ནང་གི་རྣམ་པར་གཤེད་པ་ཐམས་
 ཅད་མི་འབྱུང་ངོ་། ། ཞོན་མོངས་སྤང་བ་ལ་རྣམ་གཤེད་སྤང་དགོས་ཤིང་དེ་ལ་འང་བསྐྱང་བ་
 གཉིས་ལྟན་གྱི་དབེན་པ་ལ་བསྐྱེན་དགོས་པ་དེ་བས་ན་ལུས་དབེན་པའི་དོན་དུ་སྦྱིང་པོ་མེད་པའི་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་འདྲ་འཛི་ལ་ཆགས་པ་སྤང་བར་བྱ་ཞིང་སེམས་དབེན་པའི་དོན་དུ་ཡུལ་ལ་
 རྣམ་པར་རྟོག་པ་མཐའ་དག་ཡོངས་སྤྱོད་དུ་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྐྱོམ་དགོས་ལ་དེ་ཡང་གོགས་
 གཅིག་ཅུང་ཡོད་ཀྱང་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་བར་དུ་གཅོད་པས་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་ངེས་པར་བསྐྱོམ་འདོད་
 པ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་གོགས་མེད་གཅིག་ལུང་དབེན་པར་གནས་དགོས་སོ། །

2 རྒྱལ་པོ་འཕགས་པ།

གཉིས་པ་ལ། འཛིག་རྟེན་སྤང་བ་དང་རྣམ་རྟོག་དོར་བ་གཉིས་ལས།

(1) འཛིག་རྟེན་སྤང་བ།

དང་པོ་ལ་འཛིག་རྟེན་སྒྲིབ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ། བླ་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་ལ་
མེད་པ་སྒྲོང་བར་བྱ་བ། རྩི་རྟེན་སོགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ལ་མེད་པ་སྒྲོང་བར་བྱ་བ། སྒྲིབ་ནས་
དཔེན་པའི་ཡོན་ཏན་བརྟེན་རྒྱུ་ལ་དང་བཞི་ལས།

[1] འཛིག་རྟེན་སྤང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆགས་པའི་ཕྱིར་དང་ཕྱི་ཕྱིར་པ་སོགས་ལ་ཁྱེད་པས་མི་

འདིག་རྟེན་གྱི་འདུ་འཛི་མི་སྤྱོད་སྤྱོད་མི་ནུས་པ་དྲེ་བས་ན་ཆགས་པ་དང་སྤྱོད་པ་འདྲི་དག་ཡོངས་
 སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་དོར་གྱི་གནས་ལ་ཐོས་བསམ་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྷན་པའི་མཁས་པས་འདྲི་ལྟར་སྤྱོད་
 པར་བྱ་སྟེ། རི་ལྟར་སྤྱོད་ན། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱོད་པ་ལས། ཡིད་མཉམ་པར་བཞག་པ་
 ལས་ཡང་དག་པར་རི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སེམས་བཏང་
 འགོ་བཞག་སྤྱོད་ལ་རང་དབང་འབྱོར་བ་ཤིན་སྤྱོད་གི་བདེ་བའི་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའམ་ཉེར་བསྟོགས་
 མི་ལྟོགས་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཞེ་གནས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་
 རབ་ཏུ་ལྷན་པའི་ལྟག་མཐོང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་བྱུང་
 དུ་འཇུག་པ་དག་གིས་ཉོན་མོངས་པ་ས་བོན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་རྣམ་པར་འཛོམས་པར་
 ཤེས་པར་བྱས་ནས་ཐོག་མར་སེམས་གནས་ཐབས་དགུ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེ་གནས་བཅུ་
 ཞིང་སྐྱབ་པར་བྱ་དགོས་ལ། ལྟག་མཐོང་གི་རྒྱུའམ་རྟེན་ཞེ་གནས་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ཡང་ནི་ནང་
 སེམས་ཅན་དང་མི་རྟེན་སོགས་ཀྱི་འདིག་རྟེན་རྣམས་ལ་སེམས་ཆགས་པ་མེད་པར་གནས་དབེན་
 པར་ཉིང་རེ་འཛིན་སྒྲམ་པ་ལ་མངོན་དགས་སྟེ་མངོན་པར་དགའ་བས་འབྱུབ་པ་ཡིན་གྱི་གཞན་
 གྱིས་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡང་དག་པའི་ལས་ཀྱི་འཇུག་རིམ་མ་ཐོར་བ་སྟེ། སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་
 དབྱིག་གཉེན་གྱིས། རྒྱལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་ལྷན་པས། །བསྒྲམ་པ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་སྤྱོད། །
 ཞེས་དང་། ཤེས་རབ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། མགོན་པོ་གྲུས། ཤེས་
 རབ་མེད་པར་བསམ་གཏན་ཡོད་མིན་ཏེ། །བསམ་གཏན་མེད་པར་ཡང་ནི་ཤེས་རབ་མེད། །གང་
 ལ་དེ་གཉིས་ཡོད་པས་སྤྱིད་པ་ཡི། །རྒྱ་མཚོ་གནག་རྩེས་ལྟ་བུར་འཚལ་བར་བགྱི། །ཞེས་དང་།
 གང་པོས་ཞུས་པ་ལས། དེ་འདྲའི་ཉོན་མོངས་སྤང་འདོད་ན། །རྟེན་པ་རྣམས་ནི་སྤྱོད་པར་བྱ། །
 སྤངས་ནས་གནས་དབེན་རབ་གནས་པས། །སྤྱོད་པའི་ཆོས་ནི་བསྒྲམ་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་
 བཞིན་ནོ། །

[2] རང་སེམས་ཅན་གྱི་འཛིག་རྟེན་ལ་སྐྱེད་པ་སྦྱང་བར་བྱ་བ།

གཉིས་པ་ནི། རང་ཉིད་རྟག་བརྟན་མེད་པས་མི་རྟག་པ་སྤྱི་ཞིག་གོགས་གཉིན་བཤེས་རྟག་བརྟན་མེད་པས་མི་རྟག་པ་ནུམས་ལ་ཡང་དག་པ་འཇམ་ངེས་པར་ཆགས་པར་བྱེད་པ་ཡིད་དེ་དེ་ལ་ཆགས་པར་བྱེད་མི་རིགས་སོ། །ཆགས་ན་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཆགས་པ་དེས་ནི་གནས་སྐབས་ཅམ་དུ་མ་ཟད་ཆོ་རུབས་སྒྲིབ་ཐུག་དག་ཏུ་ཡང་སྤྱིང་ལ་སྤྱུག་པ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་སྤྱིད་དགའ་ཅུང་ཟད་ཅམ་མཐོང་ཞིང་ཐོབ་པར་ཡོང་ཡེ་མི་འགྱུར་ཞིང་། གནས་སྐབས་སུ་ཡང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་གོགས་དེ་མ་མཐོང་ན་ནི་དགར་ཏེ་ཡིད་དགའ་ཞིང་བདེ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་དེ་ལ་རྟོག་ཅིང་དཔྱད་པས་སེམས་འགྲུགས་པས་ཡིད་ཀྱང་ནང་དུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་འཛིག་ཅིང་གནས་པར་མི་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་གོགས་དེ་མཐོང་ཞིང་འཕྲད་པར་གྱུར་ན་ཡང་ངོམས་ཤིང་ཆོམ་པར་མི་འགྱུར་བས་སྤར་བཞིན་དུ་དེ་ལ་ཆགས་ཤིང་སྤྱོད་པས་རང་སེམས་ཡོངས་སུ་གདུང་བར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་ཆེར་རོལ་བ་ལས། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་དག་གིས་དགའ་བ་ནི། །ལན་མྱི་ཆུ་འཕྱང་བཞིན་དུ་ངོམས་མི་འགྱུར། །ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིན་བཤེས་ཀྱི་གོགས་སེམས་ཅན་ནུམས་ལ་ཆགས་ཤིང་སྐྱེད་པར་བྱས་ན་ཡང་དག་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མཐོང་བ་ལ་ངེས་པར་ཀྱན་ནས་སྒྲིབ་པར་བྱེད་ཅིང་། འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་ལ་སྒྲིབ་པའི་སེམས་ཀྱང་སྤར་ཡོད་འཛིག་པར་བྱེད་ཅིང་བྱིས་ཀྱང་མི་སྒྲིབ་པར་བྱེད་ལ་ཐ་མར་དེ་ཤི་བའམ་བྲལ་བ་ན་ཡིད་ལྟ་ངན་གྱིས་ཤིན་ཏུ་གདུང་བར་འགྱུར་ཏེ། གོགས་དེ་ལ་སྐྱེད་ཅིང་ཆགས་པའི་སེམས་པ་འབའ་ཞིག་གིས་ཆོ་འདྲི་ཡང་དག་བ་སྐྱབ་པའི་དོན་མེད་པར་སྤྱིག་དང་སྤྱག་བསྐལ་གྱིས་འདུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། རྟག་ཅིང་བརྟན་པ་མེད་པར་མཛའ་བཤེས་ལ་ཆགས་ཤིང་སྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཕྲོ་འགྱུར་མེད་པའི་གཡུང་དུང་གི་གོ་འཕང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་སྐྱབ་པའི་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱང་འཛིག་པར་འགྱུར་བས་ན་དེ་ལ་ཆགས་པ་སྦྱང་བར་བྱོ། །བྱིས་པ་ལ་ཀན་པོ་དང་འཕགས་པ་དང་མཁས་པ་གསུམ་ལ་རྟོས་པའི་

གསུམ་དུ་ཡོད་པ་ལས་འདིར་སྤྱི་མ་གཉིས་ཏེ་དེ་ལས་ཀྱང་གཙོ་ཆེར་ཐ་མ་སྟེ་སོ་སོའི་སྤྱོ་བོ་བྱུན་བོ་
 ཡི་བྱིས་པ་རྣམས་དང་སྟོགས་སུ་སྤྱོད་པ་མཐུན་པའི་སྐལ་ལ་བ་མཉམ་པར་སྤྱོད་པར་བྱས་ན་དེས་པར་
 ངན་འགྲོར་འགྲོ་ཞིང་སྤྱོད་པར་འགྱུར་རྟེ། གོས་ཕྱག་དར་ཁྱོད་དང་། ཟས་ངན་ངོན། གནས་
 དགོན་པ་ལ་བརྟེན་པས་འདོད་པ་རྒྱུང་ཞིང་ཆོག་གེས་པ་སྟོགས་སྤྱོད་གི་ལས་ལ་དགའ་བ་འཕགས་
 པའི་རིགས་ཡིན་པ་ལ་འཕགས་པ་དང་སྐལ་ལ་བ་མི་མཉམ་པར་ཏེ་འདོད་པ་ཆེ་ཞིང་ཆོག་མི་གེས་པ་
 སྟོགས་སྤྱོད་གི་ལས་ལ་མི་དགའ་བའི་གནས་སུ་བྱིན་ཅིང་སྤྱོད་པར་བྱས་ནས་འདི་བྱི་གཉིས་སུང་ཞིག་
 བྱེད་པར་འགྱུར་ན་བྱིས་པ་ཡི་གོགས་རྣམས་ལ་བསྟེན་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་བརྟེན་པར་མི་བྱའོ། །
 བྱིས་པའི་གོགས་རྣམས་ནི་སྤོ་མི་བརྟན་པས་གསར་དུས་བྱིས་སྤྱོད་ཅིག་གཅིག་གིས་དགའ་ཞིང་
 མཛད་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ཉིད་ཡུན་ཙམ་གྱིས་ཏེ་ཡུན་ཙམ་ཞིག་གིས་ནི་སྟག་སྟགས་ལ་བསྟེན་པའི་
 དགའ་ཡང་འགྱུར་ཞིང་རང་གིས་དེ་དགའ་བའི་གནས་དགོ་བ་ལ་སྤྱར་ན་མི་འདོད་པས་ཁྱོ་བར་
 བྱེད་པས་སམ་ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་གྱི་འབྱོར་པ་རང་ལ་ཡོད་ན་གོགས་དེ་དགའ་བའི་གནས་ཡིན་
 དགོས་ཀྱང་དེས་མི་དགའ་བར་ཕྱག་དོག་གིས་ཁྱོ་བར་བྱེད་པས་སོ་སོའི་སྤྱོ་བོ་རྣམས་ནི་རི་ལྟར་
 བྱས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མགུ་བར་དཀའ་བའོ། །རང་གིས་བསམ་པ་བཟང་བོས་ལམ་གོགས་དེ་ལ་
 འདི་བྱི་གྱུན་ཏུ་ཕན་པའི་དགོ་བའི་ཆོས་སྐྱབ་པར་བྱིས་ཞེས་སྒྲིས་ན་དེ་ལ་མི་ཉན་པར་མ་ཟད་བྱི་
 རེས་སུ་མི་ཁོམ་པ་དང་མི་རྣམས་ཞེས་ཁྱོ་བར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུར་བདག་ཀྱང་ཕན་པ་དམ་པའི་ཆོས་
 སྐྱབ་པ་ལས་སྟོགས་པར་བྱེད་པའི་བྱར་ཆད་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱི་བྱ་བ་དང་གཏམ་མང་བོ་སྤྱོད་པར་བྱེད་ལ།
 གལ་ཏེ་དེ་དག་གི་དག་བཞིན་དུ་ནི་མ་ཉན་ན་ནི་མི་དགའ་ཞིང་ཁྱོ་བར་འགྱུར་བས་དེ་དག་ངན་
 འགྲོར་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །བྱིས་པའི་གོགས་ལ་ཕན་ཚུན་བསྟེན་པར་བྱས་ན་རང་ལས་མཐོ་
 བར་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་ཕྱག་དོག་གིས་མི་བཟོད་པ་དང་རང་དང་མཉམ་པར་གྱུར་པ་རྣམས་དང་
 ཕན་ཚུན་འགྲན་སེམས་བྱིས་ཚུད་པར་འགྱུར་བ་དང་། རང་ལས་དམའ་བར་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་

ད་རྒྱལ་གྱིས་བྱུང་གསོད་དང་བརྟམ་བཅོས་བྱེད་པ་དང་དེ་དག་ལ་ཡོན་ཏན་བརྟེན་པས་བསྟོན་
པ་བྱས་ན་མགོ་འཕང་བཏོག་ཅིང་དེགས་པས་ཁེངས་པར་འགྱུར་ཞིང་། སྟོན་སྒྲས་པས་མི་སྟན་
པར་བརྟེན་པར་བྱས་ན་ཁོང་སྟོ་སྟེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དུས་ནམ་ཞིག་བྱིས་པའི་གྲོགས་ལ་བསྟེན་
པ་ལས་བདག་གིས་པན་པ་ཅི་ཞིག་འཛོལ་སྟེ་ཅི་ཡང་མི་འཛོལ་བོ། མི་ཐོབ་པར་མ་ཟད་འཕགས་
པའི་གང་ཟག་ཞིག་ཡིན་ན་མ་གཏོགས་དེ་ལས་གཞན་རང་བྱིས་པ་ཉིད་བྱིས་པའི་གྲོགས་གཞན་
དང་འགྲོགས་པར་བྱས་ན་བྱིས་པ་རྣམས་ལས་དངོས་སམ་བརྒྱད་ནས་བདག་ལ་བསྟོན་པ་དང་
གཞན་ལ་སྟོན་པ་དང་འཁོར་བར་དགའ་བའི་གཏམ་དག་འདུལ་དང་གཉེན་སྦྱོར་ཚོང་དང་སོ་ནམ།
རྟ་ཞོར་སོགས་སྤྲུགས་དང་ཟས་གོས་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་གཏམ་དང་། ཐ་ན་ལམ་ཟུར་ཅམ་གྱིས་
འཕྲད་ན་འང་མིག་སྤང་དང་ཚིག་རན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དགེ་བ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་དེས་པར་འགྱུར་
ཞེས་དོན་གཅིག་ལན་གཉིས་སུ་བརྟེན་དོ། ཉེ་ལྷོར་བདག་དང་གྲོགས་གཞན་པམ་ཚུན་བསྟེན་
ཅིང་འགྲོགས་པ་དེས་ནི་མི་དགེ་བ་འཕེལ་ནས་རང་གཞན་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་སྤང་བར་འགྱུར་
བར་ཟད་དོ། གྲོགས་དེས་ཀྱང་བདག་གི་འདི་ཕྱིའི་དོན་འགྲུབ་པར་མ་བྱས་ལ་བདག་གིས་
ཀྱང་གྲོགས་དེ་ཡི་འདི་ཕྱིའི་དོན་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བས་ན་བྱིས་པའི་གྲོགས་གཉེན་ཉི་ཤ་གྲོགས་
དགའ་མཛའ་རྣམས་ལས་ཐག་རིང་དུ་བྱོལ་ནས་རང་ཉིད་གྲོགས་མེད་གཅིག་སྤར་དཔེན་པར་
གནས་པར་བྱ་བས་མ་དགོས་ཏེ། གཉེན་ཉི་ཤའི་གཏུང་སེམས་ལྟ་བུད་ཀྱི་གཡལ་བོ། གྲོགས་
དགའ་བའི་མཇལ་འཕྲད་དགེ་སྦྱོར་གྱི་བདུད་གཙོད། ཁ་མི་དགའི་བང་མཛོད་ཉེས་ལྷུང་གི་འགྱུར་
སྒྲོ། ཞེས་པས་གྲོགས་ལ་བསྟེན་པའི་ཉེས་པ་དང་། མི་མེད་དཔེན་པའི་རི་ཁྲོད་དུ། སྦྱོད་
ལམ་ཐམས་ཅད་དགེ་བ་ཡིན། ཞེས་པའི་དཔེན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་བསམས་ཏེ། རྗེ་མི་ལས། ད་
ན་ན་འདྲི་མི་མེད་པ་དང་། ཤི་ན་དུ་མི་མེད་པ་ཡི། རི་ཁྲོད་འདི་རུ་འཆི་རུས་ན། རྣལ་འབྱོར་
བསམ་པ་རྫོགས་པ་ཡིན། ཞེས་པ་རྣམས་ཡི་དམ་དུ་བྱའོ། གལ་ཏེ་རི་ཁྲོད་ལྟ་བུར་གཉེན་

གྲོགས་རྒྱལ་དང་ཕྱད་པར་རྒྱུར་ན་དེ་དགའ་བས་ཏེ་དགའ་བར་འབྱུར་བའི་གཏམ་ལ་སོགས་
པའི་སྒྲིབ་པས་གནས་སྐབས་དེ་ཙམ་དུ་མགུ་བར་བྱས་ཏེ། དེ་དང་ཡུན་རིང་ཏེ་ཅང་འབྲེལ་འདྲིས་
ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་མི་འབྱུར་བར་མི་མཛའ་མི་མཁོན་པ་ཐུ་མལ་པ་ཙམ་སྟེ་དེ་ལ་ཆགས་སྤང་མེད་པར་
ལེགས་པར་གནས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །སངས་རྒྱས་རབ་བདུན་ལས་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་ཀྱི་གསོ་
སྦྱང་། རི་ལྟར་བྱང་བས་མེ་ཏོག་གི། །ཁ་དོག་དྲི་ལ་མི་གཞོད་པར། །ཁྱབ་གཞིབ་ནས་འཕྱར་
བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་བྱབ་པ་གྲོང་དུ་རྒྱ། །ཞེས་པ་ལྟར། །འཆོ་བའི་ཟས་གོས་ཀྱི་ཆེད་གྲོང་དུ་
བསོད་སྟོམས་དང་ཨ་མཆོད་དང་གོང་ཆོག་ལྟ་བུར་འགྲོ་དགོས་པ་ན་འང་དཔེར་ན་བྱང་བས་མེ་
ཏོག་གི་ཁ་དོག་དང་དྲི་ལ་མི་གཞོད་པར་སྤྱད་ཅི་བྱངས་ནས་ཆགས་པ་མེད་པར་གཞན་དུ་འགྲོ་བ་
བཞིན་དུ་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་ཟས་གོས་ཀྱི་དོན་ནམ་འབྱོར་པ་ཅུང་ཟད་ཙམ་ལོན་པ་འཕམ་བྱངས་
ནས་ནི་ཡོན་བདག་ཀྱན་ལ་སྟོན་ཆད་ཡན་ཚུན་མ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་ཏེ་ཅང་འབྲེལ་ཞིང་འདྲིས་པ་
ཆེན་པོ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཆགས་སྤང་མེད་པར་གནས་པར་བྱ་སྟེ། ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་རྗེས། གྲོང་དང་
དགོན་པ་བས་མཐའ་ནགས་ཁྲོད་སོགས། །གང་དུ་འདུག་ཀྱང་དགོས་མཛའ་མི་འཆོལ་ཞིང་། །
སུ་དང་འགྲོགས་ཀྱང་མི་མཛའ་མི་འཁོན་པར། །རང་རྒྱགས་འཛིན་པ་ཁོ་བོའི་སྤྱིང་གཏམ་ཡིན། །
ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་བྱ་དགོས་ཀྱི་པལ་ཆེར་དེད་དུས་སྤྱ་མཆོད་ཀྱིས་ཡོན་བདག་བདག་ཏུ་
བཟུང་། ཡོན་བདག་གིས་སྤྱ་མཆོད་བདག་ཏུ་བཟུང་ནས་བསྟན་འགྲོའི་དོན་ལྟ་ཅི་ཆོས་བརྒྱད་
ཆགས་སྤང་གིས་རང་གཞན་འདི་ཕྱི་གཉིས་སྤང་གི་ལས་ངན་སྤངས་ཏེ་རང་རང་གོགས་མེད་གཅིག་
ལུར་གནས་དཔེན་པར་སྟོད་རྒྱགས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །འདིར་ཆོས་ཀྱི་དོན་ཙམ་ཞེས་སྤྱ་མ་ལས་
ཆོས་ཀྱི་སྤྱིང་བོའི་དོན་ཙམ་སྤངས་ནས་ཞེས་ཀྱང་གསུངས། །

[3] ཕྱི་རྟེན་སོགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ལ་སྟེད་པ་སྟོང་བར་བྱ་བ།

གསུམ་པ་ནི། བདག་ནི་རྟེན་ལོངས་སྟོང་ཀྱི་རྟེན་པ་མང་པོ་རྟེན་པ་དང་། མང་པོས་མཆོད་ཅིང་

བཀྲའ་སྤྱི་དང་བཅས་པ་དང་། བདག་ལ་སློབ་མ་དང་ཡོན་བདག་མང་པོ་དགའ་བ་དང་བཅས་
པའི་ཞེས་ཆེ་འདིར་དེ་འདྲའི་སྤྱི་དེ་འདྲ་བའི་སྤྱི་མས་པ་སྤྱི་དང་རྒྱལ་འཆད་བར་གྱུར་ནས་དད་ཟས་
གཤིན་དགོར་ཅི་ཡོན་ཅི་ཐོབ་བསྐྱས་ཏེ་བསྐྱད་ན་ནམ་གྱི་བའི་འོག་ཏུ་བྱི་མ་ལ་ངན་སོང་གི་སྐྱུག་
བསྐྱལ་གྱི་འཛིགས་པ་སྤྱི་ཚོགས་སྤྱི་ཞིང་ཕྱོད་བར་འགྱུར་ཏེ། གཙང་བྲམ་ཏྲ་ནག་ཅན་ལ་སོགས་པའི་
ཡོས་རྒྱས་ལ་བསམ་སྤྱི་བག་ཡོད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྤྱིར་དགོར་ཇུས་ལ་འཕགས་པ་མི་སློབ་པ་
བདག་པོ་ལྟ་བུར་སྤྱོད་པ་དང་། སློབ་པ་ནི་བྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། སོ་སོའི་སྤྱི་བོ་ལྟན་གྱོལ་
གྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྟན་པ་རྗེས་སྤྱི་གནང་བའི་ཚུལ་དུ་སྤྱོད་པ་དང་། ལྟག་མ་ལེ་ཡོས་བཅོམ་
པ་ཤེས་རབ་མེད་པ་ཚུལ་བྱིམས་དང་ལྟན་པ་ལ་བྱ་ཡོན་གྱི་ཚུལ་དང་། ཚུལ་བྱིམས་དེ་འཆལ་བ་
ནམས་ལ་དགོར་ཇུས་ལྟགས་གྱི་ཐོ་ལུམ་མེ་འབར་བ་ཟ་བ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
གསུངས་སོ། །དེ་བས་ན་ནམ་པར་སྤྱོད་པའི་ཡིད་དེར་དང་སྤྱོད་ཅེས་བདག་ཏུ་འཛིན་པས་
བཅིངས་ནས་ཡུལ་ལ་གཡོང་བས་གང་དང་གང་ལ་ཆགས་པར་གྱུར་པ་སྤྱི། བྱང་པར་སྤྱོད་པ་
གས་ཆེ་བ་ག་ཆང་དང་བྱང་མེད་དང་ཁ་སྤྱི་དུད་པ་དང་དད་ཟས་གཤིན་དགོར་སོགས་གང་ལ་
རང་སྤྱོད་པ་ཆེན་སྤྱིག་པའང་དེ་ཆེ་ལ་དེ་ཡང་ཆེ་འདིར་ཡང་དགོར་ཆུང་ལྟ་བུ་འཕམ་ཆང་ཐོར་བ་བརྒྱ་
བརྒྱུད་ན་ཆེ་བྱི་མ་ལ་དེ་དང་དེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་ཏེ་བསྐྱེད་པས་པས་སྤྱོད་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་དུ་ཁོ་ཆུ་
ཁོལ་མ་འབྱུང་དགོས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞིང་ལྟན་ཞེས་པ་དོམ་ཡིག་
རྟེན་པ་ལྟར་བ་ལྟར་བྱི་མར་ནམ་སྤྱིན་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱལ་ལྟར་ཞིང་ཕྱོད་བར་འགྱུར་བའོ། །དེ་ལྟར་རྒྱ་
རྒྱུད་ཡང་འབྲས་བུ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་སྤྱིན་སོ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའོ། །
དེ་བས་ན་བྲམ་དོར་ལ་མཁས་པས་རྟེན་བཀྲའ་ལ་ཆགས་པར་མི་བྱ་སྤྱི། ཆགས་པ་ལས་ནི་ཆེ་
འདི་བྱིའི་སྐྱུག་བསྐྱལ་གྱི་འཛིགས་པ་ཆེན་པོར་སྤྱི་བར་འགྱུར་ཞིང་། རྟེན་བཀྲའ་ལ་སོགས་པ་
འདི་དག་གི་རང་བཞིན་གདོན་མི་ཟ་བར་གཞན་དུ་འདོར་བར་འགྱུར་བས་རྟག་བརྟན་མེད་པའི་

རྒྱལ་ལ་སེམས་བརྟན་པར་གྱིས་ཏེ་འདི་ལྟར་རབ་ཏུ་རྟོགས་པར་གྱིས་གིག། བདག་ལ་དེད་དུས་
 སུ་ཟང་ཟིང་གི་རྟེན་པ་དག་ནི་རྒྱ་ཆེ་བ་མང་པོ་བྱུང་ཞིང་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་གྲགས་པ་དང་བསྟོན་པའི་
 རྟེན་པ་མང་པོ་བྱུང་བར་གྱུར་ཀྱང་མཐའ་ནམ་ཞིག་ན་རྟེན་པ་དང་གྲགས་པའི་ཚོགས་དང་བཅས་
 ཏེ་ཕྱོགས་དང་གནས་གང་དུ་འདོད་བའམ་འགྲོ་བའི་གཏོལ་ལམ་ཐག་ཚད་པ་མེད་དོ། །བདག་
 ལ་མི་དགའ་བས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་གཞན་དག་གྱང་ཡོད་པར་གྱུར་ན་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གིས་
 བསྟོན་པ་བྱས་པས་བདག་ལ་དགའ་ཏེ་དགའ་བར་བྱ་བྱུ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་ཅི་ཡང་མེད་དེ་དེའི་གོགས་
 བྱེད་པ་ཡོད་པས་སོ། །བདག་ལ་དགའ་བས་བསྟོན་པར་བྱེད་པ་གཞན་དག་གྱང་ཡོད་པར་གྱུར་
 ན་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གིས་སྟོན་པར་བྱས་པས་མི་དགའ་ཏེ་མི་དགའ་བར་བྱ་བྱུ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་
 ཅི་ཡང་མེད་དེ་དེའི་གོགས་བྱེད་ཡོད་པས་སོ། །ཀུན་གྱིས་བསྟོན་པར་བྱེད་པ་ལས་སྤང་པར་བྱེད་
 པའི་གང་ཟག་གཅིག་གྱང་མེད་པ་དེ་ལྟར་ཐམས་ཅད་དགའ་ཞིང་མགུ་བར་བྱའོ་སྟམ་ནའང་།
 སེམས་ཅན་རྣམས་ལས་མི་འདྲ་བ་བསགས་པས་མོས་ཡུལ་སྤྱ་ཚོགས་ལ་མོས་པ་སྤྱ་ཚོགས་པ་
 ཅན་རྣམས་ནི་སྟོན་ཀུན་ཟད་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་གྱི་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྡན་འདས་
 རྒྱལ་བས་གྱང་ནི་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་མི་མགུ་སྟེ། ལྟ་རྟུ་རྟུ་དང་བཅས་ཟེའི་མོག་ཅི་ལེ་དང་
 རྟོན་པ་སྟེ་དུག་དང་། ལྟས་སྟེན་དང་ལེགས་པའི་སྐར་མ་ལ་སོགས་པ་མགུ་བར་མ་གྱུར་ན་བདག་
 འདྲ་བ་བན་པས་མགུ་བར་མི་རུས་པ་ལྟ་སྟོས་གྱང་ཅི་དགོས་སོ། །དེ་བས་ན་འཛིག་རྟེན་ཆོས་
 བརྒྱད་ལ་ཞེན་ནས་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་བསྟེན་པའི་འཛིག་རྟེན་མཐུན་འཇུག་གི་བསམ་པ་བ་བཏང་སྟེ་
 མི་གལ་ནས་བྱད་དེ་དབེན་པ་ལ་བསྟེན་པར་བྱའོ། །གཉེན་གྲོགས་སོགས་ཉམ་ཆུང་བའི་སེམས་
 ཅན་རྟེན་པ་མེད་པ་རྣམས་ལ་བསོད་ཟད་ཐབས་སྟུག་འདིས་རྟེན་བཀུར་སོགས་གཡོག་གྲ་ཙམ་
 ཡང་མི་རྟེན་དོ་ཞེས་གཤེ་ཞིང་སྟོན་པར་བྱེད་ལ་དེ་ལ་བལྟས་ན་རྟེན་པ་ཅན་ལ་བསྟོན་པར་བྱེད་
 རིགས་ནའང་བསྟོན་པ་མི་བྱེད་པར་མ་ཟད་གཞན་དགོར་བསོད་ཆེ་བ་སོགས་རྟེན་པ་ཅན་རྣམས་

ལ་ནི་འདིས་ཆེ་ཕྱི་མ་ལ་རྟེན་པ་འདི་རྣམས་ཁྱར་ཁིང་གཤིན་རྗེ་ཆོས་རྒྱལ་ལ་སྒྲོག་ནོར་འདྲ་འབུལ་
 བ་ཡིན་ནམ་འདི་ཙམ་གྱི་རྟེན་པས་ཅི་བྱའོ་ཞེས་འབྲུ་ཁིང་མི་སྟན་པ་སྣ་ཚོགས་པ་བརྟེན་པར་བྱེད་
 པ་དེ་ལྟར་ན་རྟེན་པ་མེད་པ་རྣམས་ལ་བསྟོན་པར་བྱེད་རིགས་ནའང་མི་བྱེད་པར་མ་ཟད་སྒྲུད་པར་
 བྱེད་པ་འདི་འདྲའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་གང་གིས་ཀྱང་མི་མགུ་བར་རང་བཞིན་གྱིས་འགྲོགས་
 པར་དགའ་བ་ལ་བསྟེན་པ་དེ་དག་གིས་བདག་ལ་དགའ་བ་དེ་ལྟར་སྒྲེ་བར་འབྱུར་ཏེ་མི་འབྱུར་
 རོ། །བྱིས་པའི་གྲོགས་དང་མི་འགྲོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ན་བྱིས་པ་རྣམས་ནི་རང་རང་
 སོ་སའི་ཆེ་འདི་ཕྱིའི་དོན་ཏེ་གཉེར་བྱ་ནི་མེད་པར་ནམ་ཡང་ཐ་ན་བཟའ་བཏུང་ཙམ་ཡང་སྦྱིན་པའི་
 དགའ་བ་མི་འབྱུར་ཁིང་རང་དོན་འབའ་ཞིག་གཉེར་བས་ན་བྱིས་པ་ཡི་གྲོགས་འགའ་ཡང་མཛའ་
 བཤེས་སུ་བརྟེན་པར་བྱ་བ་མིན་ནོ་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་ལས། དེ་ལྟར་གཙན་གཟན་བྱོད་གནས་ན། ཁམ་
 ཡང་དགའ་བ་མི་འབྱུར་བ། དེ་བཞིན་བྱིས་པ་བརྟེན་པས་ཀྱང་། ཁམ་ཡང་དགའ་བར་མི་འབྱུར་
 རོ། །ཞེས་དང་། ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། བྱིས་ཅི་སྤྱོད་ཡུན་རིང་ལོགས་བརྟེན་ཀྱང་། དེ་དག་
 ཕྱིར་ཁིང་མི་མཛའ་འགས་འབྱུར་ཞེས། བྱིས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ཤེས་ནས། མཁས་རྣམས་
 བྱིས་པ་བརྟེན་པར་ཡོང་མི་བྱེད། ཅེས་པ་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །

4 སྒྲུངས་ནས་དབེན་པའི་ཡོན་ཏན་བརྟེན་ཚུལ།

བཞི་པ་ནི། དེ་ལ་མཁས་པ་སྟོང་དང་གྲུབ་པ་བརྒྱ་ཡི་པ་བྱིས་མི་མེད་དབེན་པའི་རི་བྱོད་དམ་གསུ་
 ཀྱི་ཆལ་ཉམས་དགའ་བ་ན་གྲོགས་ཀྱི་བྱུང་པར་དེ་དྲགས་དང་བྱ་རིགས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་རྣམས་
 དང་སྟོན་གིང་རྣམས་ནི་རང་ལ་སྒྲོ་འདོགས་དང་སྒྱར་འདེབས་འབྲུ་ཁིང་སྟོན་པའི་ཚིག་མི་སྟན་པ་
 རྟེན་པར་མི་བྱེད་ཅིང་། ཅི་ཙམ་འགྲོགས་ཀྱང་མི་མགུ་བའི་དོགས་པ་མི་དགོས་པའི་རང་བཞིན་
 གྱིས་འགྲོགས་ན་བདེ་བའི་གྲོགས་བཟང་པོ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དེ་དག་དང་དུས་ནམ་ཞིག་ལྟན་ཅིག་

བདག་གནས་པར་འགྱུར་ཞེས་ཡིད་ལ་སེམས་ཤིང་སྒྲོན་པའོ། །དེར་མི་གཞན་མེད་པའི་ས་དང་
 བྲག་གི་ཕྱག་གམ་ལྟ་ཁད་སྒྲོང་པ་བདག་གིར་བཟུང་བ་མེད་པའམ་སྒྲོན་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་
 བྱུང་དུ་རི་ལྷར་འདོད་པའི་འདུག་གནས་བཅས་ཏེ་དུས་ནམ་ཞིག་ཀྱང་ཏུ་སྟེ་ཕྱི་ཆེས་ཀྱི་ཆེད་དུ་མི་
 ལྟ་ཞེས་བསམ་སྟོང་མང་བ་མི་གཏོང་ཞིང་། རབ་ཉིན་ཞག་འབྲིང་བླ་བ། ཐ་མས་ཀྱང་ལོ་གཅིག་
 ཡན་ཆད་དུ་སྟོ་སྟོ་མི་བསྐྱེད་བར་གནས་ལུས་ལོངས་སྟོང་ཀུན་ལ་ཆགས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཞིག་
 ཀྱང་སྟེ་དེ་ལྟར་སེམས་ཤིང་སྒྲོན་པའོ། །དབེན་གནས་དེའི་ས་ཕྱོགས་གཞན་སྤྱད་ཀྱང་བདག་གིར་
 བཟུང་བ་མེད་པས་རྩོད་པ་མེད་ཅིང་རད་བཞིན་གྱིས་ནི་ཡངས་ཤིང་རྒྱ་ཆེ་ལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་རྣམས་
 སྤྱད་ཀང་ཡང་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པས་འགྲོ་འདུག་ལ་སོགས་པ་གང་ལ་རད་དབང་ཉིད་དུ་སྟོང་
 ཅིང་བདག་གིར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་ནས་ཆགས་པ་མེད་པར་དུས་ནམ་ཞིག་བདག་ནི་གཅིག་ལུར་
 ཉིད་དུ་གནས་པར་འགྱུར་སྟམ་དུ་སྒྲོན་པའོ། །དེར་ཡོ་བྱང་གི་བྱུང་པར་ས་ལས་བྱས་པའི་ལྟང་
 བཟེད་ལ་སོགས་པའི་ཡོ་བྱང་ཉི་ཆེ་བ་སྟེ་རན་ངོན་ཅམ་དང་། དག་དང་རྒྱན་མ་ཀུན་ལ་མི་མཁའི་
 སྟེ་མི་མཁའི་བའི་ཕྱིང་བ་བ་དང་ཕྱག་དར་ཁྲོད་པ་ལ་སོགས་པའི་གོས་རན་ངོན་ཅམ་འཆང་ཞིང་
 ལུས་ལོངས་སྟོང་འདི་དག་རྒྱན་སོགས་ལ་འཛིགས་ཤིང་སྒྲག་ནས་སྤྱད་པར་མ་བྱས་ཀྱང་དག་རྒྱན་
 གྱིས་མཐོང་དོགས་དང་གཞོད་དོགས་ལ་སོགས་པས་འཛིགས་པ་མེད་པར་བདག་ཉིད་གོགས་
 མེད་གཅིག་ལུར་གནས་པར་དུས་ནམ་ཞིག་ན་འགྱུར་སྟམ་དུ་སྒྲོན་པའོ། །དེར་ཡིད་བྱེད་གི་བྱུང་
 པར་གནས་དུར་ཁྲོད་པ་མིན་ཀྱང་སྐབས་སྤྱད་དུ་ཁྲོད་དུ་སོང་ནས་སྤྱད་ཤི་བ་གཞན་དག་གི་རོ་
 གསར་རྟིང་བམ་ཕྱགས་རུལ་བ་དང་རུས་གོང་དག་དང་བདག་རང་གི་ལུས་གསོན་པོར་སྤང་བ་
 འདི་ཡང་མཐར་ཐེས་པར་འཛིག་པའི་ཆོས་ཅན་དག་ཏུ་ནི་འདི་དག་དང་འདྲའོ་ཞེས་དུས་ནམ་
 ཞིག་མགོ་སྟོམས་བྱེད་པར་འགྱུར་ཞེས་མི་རྟག་པ་མི་གཙང་བ་ཐེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་ཡིད་ལ་
 བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་གཞན་གྱི་རོ་རུལ་བ་སྟོང་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་བལྟས་ཏེ་འདི་དག་སྒྲོན་ཆད་ལུས་ལ་

གཅེས་པར་བཟུང་བས་ཚ་གང་དང་ན་བ་སོགས་ཅི་ཡང་མི་བཟོད་པ་བདག་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ནོ་
 ལྷམ་དུ་ཚུར་བདག་ལུས་དང་མགོ་སྒྲོམས་བྱེད་པ་དང་། བདག་གི་ལུས་ད་ལྟ་གསོན་པོར་སྤང་
 ཞིང་གཅེས་པར་བཟུང་སྟེ་ཚ་གང་སོགས་ཅི་ཡང་མི་བཟོད་པ་འདི་ཡང་སྤར་ཡང་འདི་ལྟ་བུའི་ཚས་
 ཅན། ད་ལྟ་ཡང་འདི་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན། མ་འོངས་པ་ནའང་འདི་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་ལས་མ་
 འདས་པ་ཡིན་ནོ་ལྷམ་དུ་བདག་ལུས་ཡར་ལ་མགོ་སྒྲོམས་བྱས་ཏེ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་དགོས་སོ། །ད་
 ལྟ་གསོན་པོར་སྤང་བའི་བདག་གི་ལུས་ནི་འདི་ཉིད་ཀྱང་མཐར་གྱི་ནས་རུལ་ཞིང་ཐུགས་པར་
 བྱུར་པ་ན་ལུས་གང་གི་དྲི་ར་བ་ཤིན་ཏུ་མ་རུངས་པ་ཡིས་གཙང་དམེ་མེད་པའི་གཏོན་དུ་གཉེར་བའི་
 རྩ་དང་ཕྱེ་སྤྱང་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་དེའི་དྲུང་དུ་ཉེར་ཏེ་ཉེ་བར་འགྲོ་བར་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་
 གཞན་ལྟ་ཅི་སྒྲོམ་པ་དེ་ལྟ་བུར་ནི་དུས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་འགྱུར་བ་འོད་སྒྲམ་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་
 ཅིང་བསྒྲོམ་མོ། །རང་གི་ལུས་འདི་གཅིག་ལྟ་ཉིད་དུ་མ་ཡི་མངལ་ནས་བྱུར་བ་ན་ཡང་དང་པོ་ནས་
 ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྒྲེས་པའི་གྲ་དང་རུས་པ་ལ་སོགས་པ་དག་མཐར་གྱི་བ་ན་ཞིག་སྟེ་གྲ་རུས་སོ་སོར་ཐ་
 དང་པར་འབྲེས་པར་འགྱུར་ན་གཉེན་ཉེ་བ་དང་གྲོགས་དགའ་མཛའ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དག་དང་
 སོ་སོར་འབྲེས་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་ཅི་ཞིག་སྒྲོམ་ཞེས་འདུས་མཐའ་འབྲལ་བར་ཡིད་ལ་བྱེད་པའོ། །
 དང་པོ་སྟེ་བ་ན་ཡང་རང་གཅིག་ལྟ་ཉིད་དུ་སྟེ་བར་འགྱུར་ཞིང་མཐར་འཁྱི་བ་ནའང་རང་དེ་ཉིད་
 གཅིག་ལྟར་འཁྱི་སྟེ་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་སྤྱད་བསྐལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅུ་བ་སྟེ་གཉིས་ཡིན་
 བ་བདག་གི་སྟེ་ཤིའི་སྤྱད་བསྐལ་མྱོང་བའི་སྐལ་བ་གཞན་གཉེན་དང་མཛའ་བ་རྣམས་ཀྱིས་མི་
 ལེན་པར་བདག་ཉིད་གཅིག་ལྟར་མྱོང་བར་འགྱུར་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ཐོས་པ་སྟོབ་གཉེར་མཚམས་
 བསྟེན་སྟབ་ལ་སོགས་པའི་དགོ་བའི་གོགས་བྱེད་པའི་གཉེན་དང་མཛའ་བས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དགོས་
 པ་མེད་དོ། །དཔེར་ན་ལམ་རིང་པོ་དག་ཏུ་ནི་ཞུགས་པ་ཡི་འགྲོན་པོ་རྣམས་རྗེ་ལྟར་འགྲོན་ཁང་
 ལ་སོགས་པའི་གནས་ནི་རིམ་པར་གཅིག་སྤངས་ཤིང་གཅིག་འཛིན་པར་བྱེད་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་

མཁན་གང་ནས་འོང་དང་སྤྱིས་གར་འགྲོ་མི་ཤེས་པར་སྤྱོད་པ་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་ལམ་དུ་
 ལྷགས་པའང་ད་རེས་མི་ཡི་སྤྱེ་བའི་གནས་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཅིང་ཆགས་ནས་འདི་ལས་གཞན་
 དུ་འགྲོ་འདོད་མེད་ཀྱང་འཆི་བདག་གཤིན་རྗེ་སྐུར་དུ་འོང་ནས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་རང་དབང་མེད་
 པར་ཆོ་པ་རོལ་དུ་འབྱིད་པར་འགྱུར་བའི་དུས་སུ་རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པ་
 ལྟར་གཉེན་བཤེས་ལ་སོགས་པ་འཛིན་རྟེན་པ་རྣམས་ལྟ་བུ་གྱིས་ཀུན་ནས་གདུང་སྟེ་སྤྱོད་འབལ་
 ཞིང་མིག་མཆི་མས་བཀའ་ནས་ཀྱི་རྟུང་པ་ཀྱི་རྟུང་མ་ཞེས་པ་སོགས་འོ་དོད་འབོད་ཅིང་དུ་བཞིན་དུ་
 དུས་རི་སྤྱོད་སྤྱེས་སུ་བཞི་ཡིས་ནི་གནས་སམ་བྱིས་དེ་ལས་ལུས་དེ་ནི་དུར་ཁྲོད་དུ་ཁྱོགས་གྱིས་མ་
 བཏེགས་པ་འམ་མ་དོར་བའི་གོང་དེ་སྤྱོད་དུ་ནི་མི་མེད་དཔེན་པའི་ནགས་སུ་སོང་ལ་འཆི་ཆོས་
 དགོ་བ་ལ་བརྩོན་པར་གྱིས་ཤིག། དེར་སོང་ནས་ཆགས་ལུལ་གྱི་གཉེན་བཤེས་མེད་ཅིང་ཁྲོ་བའི་
 ལུལ་གྱི་འཁོན་པའང་མེད་པར་བྱས་ནས་རང་གི་ལུས་འདྲི་གཅིག་ལྟར་དཔེན་པའི་རི་ཁྲོད་དུ་
 གནས་ཏེ། ཉི་དུ་སོགས་གྱིས་སྤྱོད་ནས་ཤི་བ་དང་འདྲར་ཉི་འདྲ་བར་བརྩིས་ནས་རེ་ཐག་ཆད་པས་
 རྣ་ནམ་ཞིག་ཤི་བར་གྱུར་པ་ནའང་ཅུ་ཞིང་འོ་དོད་འབོད་པས་ལྟ་བུ་བྱེད་པ་སུ་ཡང་མེད་ཅིང་རི་
 ཁྲོད་དེར་དུང་ན་འཁོད་པ་ཆོས་ཀྱི་གོགས་པོ་ལ་སོགས་པ་སུ་དགལ་ཀྱང་དེ་གི་བས་ལྟ་བུ་གྱིས་
 གདུང་ཞིང་ཅུ་འབོད་ལ་སོགས་པའི་གནོད་པ་བྱེད་པ་སུ་ཡང་མེད་པས་ལྟ་བུ་བྱེད་པར་མཐོང་
 བས་བདག་ཀྱང་ཡིད་མི་བདེ་བ་མེད་པ་དང་། གནས་དཔེན་པར་འཆི་བ་འདྲི་ཡིས་སངས་རྒྱས་
 དང་ཆོས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་སོགས་འཆི་ཁའི་ཉམས་ལེན་རང་ལ་གང་ཅི་ཡོད་པ་སེམས་པ་ལ་སུས་
 ཀྱང་རྣམ་པར་གཡེད་བར་འགྱུར་བ་མེད་པས་སེམས་དགོ་བའི་ངང་ནས་བདེ་བར་འགྲོ་བ་སྟེ།
 མདོ་ལས་ཀྱང་། ཆོངས་སྤྱོད་ལེགས་པར་སྤྱོད་པ་དང་། །ལས་ནི་ལེགས་པར་གོམས་པ་ཡིས། །
 འཆི་བའི་ཆོ་ན་ལྟ་བུ་བཞེད། །འབར་བའི་བྱིས་ནས་ཐར་བ་བཞིན། །ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །
 དཔེན་པ་ལ་ཡོན་ཏན་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་བས་ན་གིན་ཏུ་མདངས་ཉི་ཉམས་དགའ་བའི་ནགས་ཆལ་

གནས་ཀྱི་སྐོམ་དང་མཐོན་པོ་འོ་བསྐྱེད་། དམའ་མོ་སྒྱུང་ཐབས་ལ་སོགས་པ་མི་དགོས་པས་
ཆོག་སྒྱུང་བས་ལུས་བདེ་ཞིང་སྐྱེས་པ་བུ་སྒྱུང་པ་ཐོབ་ཅིང་དབེན་པར་གནས་པ་ཁོ་ནས་བྱིན་
རྒྱབས་ཀྱིས་སྒྲོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་གཡེད་པ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་བྱུགས་ཀྱིས་ནི་བྱེད་པར་ཏེ་
ནི་བར་བྱེད་པའི་གནས་དབེན་པ་དེར་བདག་ཉིད་གཅིག་པུར་དུས་རྟག་ཏུ་གནས་པར་བྱ་སྟེ།
གནས་པར་བྱས་ནས་ཀྱང་དག་འདུལ་གཉེན་སྒྱུང་དགོར་སྤྱད་རྟེན་ཆོལ་སོགས་ཆོ་འདི་དོན་གཉེར་
གྱི་མི་དགོ་བ་དང་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོགས་པའི་བསམ་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་ནི་ཀྱན་
སྤངས་པའམ་བཏང་སྟེ་བདག་གིས་རང་གི་སྐྱེས་པ་བུ་སྒྱུང་ཏེ་སྐྱེས་པ་འདི་ཉིད་འདུལ་བར་བྱའོ་
སྒྲུམ་པའི་སྐྱེས་པ་གཅིག་པུ་ཁོ་ན་ཡིས་སྐྱེས་པ་འདི་ཉིད་ནི་ནི་གནས་ཀྱིས་མཉམ་པར་བཞག་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་ལྷག་མཐོང་གིས་དུལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ནི་ལྷག་ཟུང་འཇུག་གི་ཉམས་ལེན་
ཟབ་མོ་བསྒྲུམ་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཅོན་པར་བྱའོ། །

2 རྣམ་རྟོག་དོར་བ།

གཉིས་པ་རྣམ་རྟོག་དོར་བ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས།

(1) མདོར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། རྣམ་རྟོག་དོར་བ་ལ་སྒྱིར་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ཡང་བསྟན་བཅོས་ཡོངས་རྫོགས་
དང་བྱུང་པར་ཞེ་སྤང་གི་གཉེན་པོ་བཟོད་ལེ་གཏི་མུག་གི་གཉེན་པོ་གཤམ་རབ་ལེན་དང་། འདིར་
འདོད་ཆགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ཆོ་འདྲི་དང་ཆོ་བྱི་མ་ཕ་རོལ་རྒྱུང་ནང་
ལུང་མེད་དང་ཕྱི་རྟེན་སོགས་ཀྱིས་འདོད་པ་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་གིང་བསྟན་པ་ནི་སྤང་བྱེད་
ཏེ་སྤྱག་བསྐལ་སྤྲོ་ཆོགས་སྒྱེད་པར་བྱེད་དེ་ཆོ་འདྲིར་ནི་སྤང་མེད་དང་རྟེན་པའི་དོན་དུ་གཞན་ཀྱིས་
གསད་པ་དང་ལྷགས་སྒྲོག་སོགས་ཀྱིས་བཅིངས་པ་དང་རལ་གྱི་སོགས་ཀྱིས་ཡན་ལག་གཅོད་པ་
ལ་སོགས་པ་དང་། དགའ་བཞིན་དུ་ནི་ལས་བྱས་པ། །དུ་བཞིན་དུ་ནི་སྒྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་

པ་ལྟར་ཆེ་བྱི་མ་ཐ་རྩལ་དུ་ནི་དཔྱལ་བ་དང་ཡི་དྲགས་དུང་འགོ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱལ་བསྐལ་བཟོད་
བར་དཀའ་བ་དཔག་མེད་སྒྲུབ་ཅིང་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །

2 རྒྱལ་བར་བཤད་བ།

གཉིས་པ་ལ། བྱང་ལུང་མེད་ལ་སྟེན་པ་སྟོང་བར་བྱ་བ། བྱི་རྟེན་སོགས་ལ་སྟེན་པ་སྟོང་བར་བྱ་བ།
དཔེན་པའི་ཡོན་ཏན་དཔྱད་པ་དང་གསུམ་ལས།

1 བྱང་ལུང་མེད་ལ་སྟེན་པ་སྟོང་བར་བྱ་བ།

དང་པོ་ལ། རྒྱ་བསྐྱབ་དཀའ་བ། རོ་བོ་མི་གཙང་བ་ཡིན་པར་བསམ་བ། འབྲས་སུ་གཞོད་པ་མང་
བར་བསམ་པ་དང་གསུམ་ལས། །

1 རྒྱ་བསྐྱབ་དཀའ་བ།

དང་པོ་ནི། གང་གིས་ཐོ་ཉ་སྟེ་བྱན་ཐོ་དང་ཐོ་ཉ་མོ་སྟེ་བྱན་མོ་ཡིས་སྟོན་དུ་བྱང་མེད་གང་དང་
འཕྲད་པའི་བྱིར་དུ་ལན་གངས་དུ་མར་འཕྲིན་བསྐྱར་བའི་གསོལ་བ་བཏབ་ཅིང་ཆེ་བྱི་མར་གཞོད་
པའི་སྐྱལ་བ་པ་མ་སོགས་གསོད་པ་དང་། སྟོམ་པ་དང་དམ་ཚིག་ཉམས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉམས་
པ་རྣམས་སམ་ཆེ་འདིར་ཡང་སྟོམ་པ་ཉམས་པ་ལ་སོགས་པས་རང་ཁྱེད་ཞིང་མི་དང་མི་མིན་གྱིས་
འཕྱ་ཞིང་སྟོད་པའི་མི་སྟན་པའི་གྲགས་པ་མིན་པས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱལ་བར་འགྱུར་བ་ལའང་
བྱང་མེད་གང་གི་དོན་དུ་མ་འཛུམས་པར་དཀའ་བ་ཁྱད་དུ་བསད་ཅིང་སྟོམ་པ་དང་དུ་བྱང་སྟེ་ལུས་
སྟོག་འཁེབ་དུ་བཅུགས་ནས་གཞན་གྱིས་གསོད་པ་དང་དཔྱལ་མེས་བསྟེན་པ་ལ་སོགས་པ་ཆེ་འདི་
བྱིའི་སྐྱལ་བསྐལ་གྱི་འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་ལའང་བདག་ཉིད་སྟོབས་ཞུགས་གྱིང་། ཟས་
གོས་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་རྩིས་དང་ཡོ་བྱད་དང་རྩིས་གཤིན་དཀོར་རྣམས་ཡར་དཀོན་མཆོག་གི་
ཞིང་ལ་མཆོད་པ་དང་ལྷ་བྱི་རྟེན་བཞེངས་དང་། མར་ངན་སོང་ལ་སྒྱིན་གཏོང་ལ་སོགས་པ་ལྷ་ཅི་
ཐ་ན་རང་གིས་ཁ་ལ་ཟ་མི་བྱ། རྒྱལ་ལ་གྱོན་མི་བྱ་བར་སེར་སྒྲིས་བཅིང་ཞིང་བསགས་པའི་རྩིས་

ནུམས་ཀྱང་བྱང་མེད་གང་གི་ཁ་ལ་སྤྱིན་རྒྱུ་ལ་བསྐྱོན་ལུས་ལ་འདོགས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་ནས་
ཟད་པར་བྱས་པར་གྱུར་ཏེ་བྱང་མེད་གང་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་ཆགས་པས་འཕྱུར་པར་བྱས་པས་ན་འདོད་
དོན་གྱུ་པ་པོ་སྤྲུམ་པས་སེམས་ལ་མཆོག་ཏུ་དགའ་བ་མྱོང་བར་འཕྱུར་བར་འདོད་པ་དེ་དག་ཉིད་
ནི་ལེགས་པར་བརྟགས་ན་ཚིགས་སུམ་བརྒྱ་དུག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་གཏེར་རུས་ལ་འཕྱུད་པ་ཉིད་ཡིན་
གྱི་དེ་ལས་གཞན་འདོད་བྱ་ཡིད་འོང་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ན་ཅི་ཞིག་དགའ་བར་འཕྱུར། དེ་ཡང་
ཚིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྟགས་པ་ཙམ་ལས་རད་དབང་ཅན་མེད་པ་དང་དེ་མེད་པས་ནི་གང་
ཟག་གི་བདག་བདེན་པར་གྱུ་པ་མེད་པའམ་མིན་པ་དེ་ལ་ཞེས་སམ་ཡང་ན་རང་གི་མ་ཡིན་པས་
རང་དབང་དང་ནི་གཞན་གྱི་ཡིན་པས་བདག་གི་མིན་པ་དེ་ལ་རབ་ཏུ་འདོད་ཅིང་ཡོངས་སྤྱོད་ཞེན་
ནས་ཅི་འེ་ཕྱིར་ལྷ་རྟ་ལས་འདས་པའི་གོ་འཕང་དུ་མི་འགྲོ་སྟེ་ཞེས་འདམ་ཁ་བྱས་པ་ལྟར་མུང་
འདས་ཀྱི་གོ་འཕང་འདོད་ན་བྱང་མེད་ཀྱི་སྟེང་པ་སྤང་དགོས་ལ་དེ་མ་སྤངས་ན་ལམ་བསྐབ་པ་
གསུམ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པར་བྱེད་པས་མུང་འདས་མི་འཐོབ་སྟེ། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནི་
རྟེན་རྒྱལ་བྱིམས་ཡང་དག་པར་བསྐྱུང་བའི་སྒྲོན་ནས་སྤྱི་དང་ནང་གི་སྟེང་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་དགོས་
ལ། དེ་མ་སྤངས་ན་ཞི་གནས་སམ་བསམ་གཏན་མི་སྟེ་ལ་དེ་མ་སྟེས་ན་ལྷག་མཐོང་མི་སྟེས་ལ།
ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་མེད་ན་སྤྱི་ཅི་འེ་ཉོན་མོངས་པ་རྩ་བ་ནས་སྤྱོད་མི་རྣམས་པས་
མུང་འདས་མི་འཐོབ་པོ། །

2 རོ་བོ་མི་གཙང་བ་ཡིན་པར་བསམ་པ།

གཉིས་པ་ནི། བྱང་མེད་ཀྱི་གདོང་གང་ཞིག་དང་པོར་ལྟ་བར་འདོད་པས་འབད་དེ་བརྟགས་ནས་
གྲེན་དུའམ་མདུན་དུ་བྱངས་ཀྱང་དེ་རོ་ཚས་འོག་ཏུ་ལྟ་བར་བྱེད་པའི་གདོང་དེ་སྟོན་བག་མར་མ་
སོང་བའི་གོང་དུ་ནི་མཐོང་ངམ་མ་མཐོང་བ་གང་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ། ཡུལ་བཙོམ་བསྐྱག་པའི་ལུགས་
ལ་སངས་ཀྱིས་རྒྱུང་མའི་གདོང་པ་འགོ་བས་པ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་གོས་ཀྱིས་གདོང་ནི་གཡོགས་

བར་འཇུག་བལ་ཡང་། ཁྱོད་འབད་པས་ལྟ་བར་འདྲོད་ཅིང་ཉམ་མོངས་པར་གྱུར་པའི་བྱད་མེད་
 གྱི་གདོད་པ་དེ་ནི་དུ་ལྟ་བུར་ཁྱོད་དུ་བསྐྱལ་བ་ན་མཛོན་སྐྱེ་དུ་གྱུར་པ་བཞིན་དུ་གོས་དང་བལ་
 ཞིང་བྱ་ཆོད་ཀྱིས་བསལ་བར་བྱས་པ་མཐོང་ནས་དུ་ལྟ་ཅི་ཕྱིར་སྐྱག་ནས་ཕྱིར་འབྱེད་ཞིང་འབྲོས་
 བར་བྱེད་དེ་འབྲོས་པར་མི་རིགས་སོ། །དུ་ལྟ་སྐྱེས་པ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་མིག་གིས་ལྟ་ན་ཡང་
 བྱད་མེད་གང་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱི་སྐག་དོག་གིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱུང་བར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱིས་སུ་དེ་མིན་དུ་ལུས་
 དེ་ནི་བྱ་ཆོད་ལ་སོགས་པ་དེ་དང་དེས་ཟ་བར་བྱེད་པ་དེའི་ཆོ་ན་ཡང་མེད་སྟེ་ཅན་ཁྱོད་བྱ་ཆོད་ལ་
 སོགས་པ་ཅིས་མི་བསྐྱུང་སྟེ་བསྐྱུང་དགོས་ལ། མི་བསྐྱུང་ན་ནི་དུ་ལྟ་ཡང་མེད་སྟེ་སྐྱུང་བར་མི་
 རིགས་སོ། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒོ་ཅན་འདྲོད་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་གཙང་ཞིང་མཛེས་པའི་ཆགས་ལུལ་
 དུ་མཐོང་བ་འདི་ཡང་ཟ་བར་བྱ་བའི་བྱ་ཡི་ཡུང་པོ་ཆེན་པོ་འདི་མཐོང་ནས་བྱ་ཆོད་དང་ལྟ་སྐྱུང་ལ་
 སོགས་པ་གཞན་གྱིས་ཟ་བར་བྱེད་པའི་ཁ་ཟས་ཡིན་པས་ན་གཞན་གྱི་ཟས་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་མེ་ཏོག་
 གི་ཐུང་བ་དང་ཅན་དན་གྱི་བྱུག་པ་དང་རིན་པོ་ཆེའི་གདུ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་གྱིས་ཅིའི་ཕྱིར་མཆོད་
 ཅིང་བསྐྱེན་བཀུར་བྱ་སྟེ་བྱ་མི་རིགས་པ་ཁོ་ནའོ། །དུར་ཁྱོད་དུ་མགོ་ལ་སོགས་པའི་རུས་གོང་
 འཛིགས་སུ་རུང་བ་ཉིད་དུ་མཐོང་ནས་ནི་འགོ་འདུག་སོགས་བསྐྱོད་དུ་མེད་པས་མི་འགྲུལ་བ་འདི་
 ལ་ཡང་ནི་ཁྱོད་སྐྱག་པར་བྱེད་ན་དུ་ལྟ་རུས་གོང་གི་ཡུང་པོ་རྩ་ལངས་བཞིན་དུ་རྒྱུང་སེམས་ཉན་
 མོངས་པའི་ཁོང་འདྲེ་འགའ་ཡིས་ཀྱང་གཡོ་ཞིང་ཡར་མར་དུ་བསྐྱོད་པར་གྱུར་ན་འདི་ལ་ཅིས་མི་
 འཛིགས་ཏེ་ཤིན་ཏུ་འཛིགས་ཤིང་སྐྱག་པར་རིགས་ཀྱི་ཆགས་མི་རིགས་སོ། །བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་
 གང་ལ་གོས་དང་རྒྱན་གྱིས་གཡོགས་ཀྱང་འདི་ལ་ཁྱོད་ཆགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན་ལུས་དེ་མ་
 གཡོགས་པ་དུར་ཁྱོད་དུ་བོར་བ་ན་ཡང་ཅིས་མི་འདྲོད་དེ་འདྲོད་ཅིང་ཆགས་དགོས་སོ། །དེ་ནི་
 མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་མ་གཡོགས་པ་དེ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེན་ནི་གོས་རྒྱན་གྱིས་
 གཡོགས་པ་ལ་ནི་ཅི་ཕྱིར་འཇུག་དེ་འཇུག་མི་རིགས་ཏེ་མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་འདྲ་

བས་སོ། །བྱང་མེད་གྱི་ཁ་རྒྱལ་དགའོ་ཞེན། རྒྱ་བས་ནི་བྱང་མེད་པ་གཅིག་ཤུ་ཉིད་ལས་ནི་བཤད་
 གཅི་དང་ཁ་རྒྱལ་གཉིས་ཀ་བྱུང་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་ལས་བཤད་གཅི་ལ་ནི་མི་དགའ་ཞིང་
 རྒྱག་ཁྱོ་བར་འཛིན་ལ་ཁ་རྒྱལ་ནི་སྤང་ཅིའི་བུང་བ་བཞིན་དུ་འདོད་ལྡན་མྱོངས་པ་ཁྱོད་ཅི་ཕྱིར་
 དགའ་སྟེ་དགའ་ཞིང་ཆགས་པར་མི་རིགས་སོ། །དེའི་རེག་བྱ་འཇམ་པོ་ལ་དགའ་འོ་ཞེན། དེ་ལྟ་
 ན་ནི་ཤིང་བལ་རེག་ན་འཇམ་པ་ཡི་སྒྲིམ་འཕོལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་འདོད་ཅིང་དགའ་བར་མི་བྱེད་
 པར་ཤིང་བལ་འདི་མི་གཙང་བ་ལས་བྱུང་ཞིང་དྲི་དུ་བ་འཇགས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསམས་ནས་
 འདོད་ལྡན་རྣམས་བྱང་མེད་གྱི་ལུས་མི་གཙང་བ་ལ་མི་གཙང་བར་མི་ཤེས་ཤིང་མྱོངས་པས་གཙང་
 བར་འཛིན་པས་འདོད་ལྡན་ངན་པ་ཤིན་ཏུ་ལུས་ཞིང་མྱོངས་པ་རྣམས་ནི་ཤིང་བལ་རེག་ན་
 འཇམ་པ་ལ་འང་འདིས་ཉལ་པོ་སྟེ་འབྲིག་པ་བྱ་བར་མི་རྒྱས་ཞེས་བསམ་སྟེ་མི་གཙང་བའི་རང་
 བཞིན་བྱང་མེད་དཔ་ནས་ཤིང་བལ་དེ་ལ་ཁྱོ་བྱ་དག་ཏུ་བྱེད་པས་རེག་བྱ་ལ་ཆགས་པ་མ་ཡིན་གྱི་
 མི་གཙང་བ་ལ་ཆགས་པར་བྱེད་དོ། །གལ་ཏེ་བདག་མི་གཙང་བ་ལ་ཆགས་པ་མེད་དོ་ཞེན།
 འོ་ན་མི་གཙང་བས་གང་བ་རུས་པའི་གཟེབ་རྣམས་ཕན་ཚུན་རྒྱས་པས་སྟེལ་བ་ལ་ཕྱི་ནས་ཤུ་ཡི་
 འདམ་གྱིས་ཞལ་ཞལ་བྱས་པའི་གཞན་བྱང་མེད་དེ་ལ་ཁྱོད་ཅི་ཡི་ཕྱིར་པར་དུ་འཁྱུད་དེ་འཁྱུད་མི་
 རིགས་སོ། །ཁྱོད་ཉིད་གྱི་ལུས་མི་གཙང་བའི་མཆིལ་མ་དང་སྒྲ་བས་དང་བཤད་གཅི་ལ་སོགས་པ་
 རྗེས་མང་པོ་སུམ་ཅུ་ཅུ་དུག་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཁྱོད་དུས་གཏན་དུ་ལོངས་སྤྱོད་པར་གྱུར་ཅིང་དེར་
 མ་བྱེད་དུང་ཡང་མི་གཙང་བའི་རྒྱལ་པ་རྗེས་ངན་སོ་དུག་གི་རང་བཞིན་ཅན་གཞན་བྱང་མེད་གྱི་
 ལུས་དག་ལ་འདྲ་མི་གཙང་བ་ལ་བརྟམ་ཞིང་ཆགས་པས་ཅིའི་ཕྱིར་འདོད་པར་བྱེད་དེ་འདོད་མི་
 རིགས་སོ། །བདག་ནི་ཤིང་བལ་སོགས་ལ་མི་དགའ་ཡི་བྱང་མེད་གྱི་ཤུ་འདི་ལ་དགའ་བ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་ཤུ་ལ་རེག་པ་དང་བལྟ་བར་འདོད་ན་གོ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་ནི་སེམས་མེད་པ་ཡི་རང་བཞིན་གྱི་
 བྱང་མེད་གྱི་རོ་དུར་ཁྱོད་དུ་འཕངས་བའི་ཤུ་འདི་ལ་ཡང་ནི་ཁྱོད་གོ་རེག་དང་བལྟ་བར་ཅིས་མི་འདོད་

དེ་འདྲི་དགོས་སོ། །དེ་ལ་སེམས་མེད་པས་ན་མི་འདྲི་བྱ་བ་མེད་ཀྱི་སེམས་ལ་དགའ་བ་ཡིན་
 བོ་ཞེ་ན། བྱིད་ཀྱིས་འདྲི་བའི་སེམས་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ནི་ལུས་ཀྱིས་རེག་པ་དང་མིག་གིས་
 བརྟ་བར་མི་རྩམ་ལ་གང་ཞིག་རེག་པ་དང་བརྟ་བར་རྩམ་པའི་བྱ་མེད་ཀྱི་ལུས་དེ་ནི་བྱིད་ཀྱིས་
 འདྲི་བའི་སེམས་སམ་ཤེས་པ་དེ་མིན་པས་དོན་མེད་པའི་ལུས་དེ་ལ་བརྟ་ཞིང་རེག་པས་འབྱུང་
 པ་དེས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་འབྱུང་བར་ཟད་དོ། །མི་གཙང་བ་མང་པོའི་རང་བཞིན་ཅན་བྱང་
 མེད་གཞན་གྱི་ལུས་རེ་ཞིག་སྒྲིག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་མི་གཙང་བར་མི་རྟོག་པ་དག་དོ་མཚར་མི་ཆེ་ཡི།
 རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པར་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་ཀྱང་རྟོགས་པར་མི་
 འགྱུར་བ་འདི་ནི་དོ་མཚར་ཆེ་ཞེས་ཤིན་ཏུ་མྱོངས་ཤིང་ཁྱེད་དགོད་དུ་འགྱུར་བའོ། །བདག་ནི་བྱང་
 མེད་ཀྱི་ཁ་དོག་ལ་ཆགས་སོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་སྤྱིན་དང་བྲལ་བའི་དུས་ཀྱི་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་
 ཁ་སྤྱེ་ཞིང་རྒྱས་པར་གྱུར་པའི་མེ་དོག་པད་མ་གཞན་ལྷ་ཁ་དོག་མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་དེ་ལ་མི་
 དགའ་བར་ཆགས་པ་སྤངས་ནས་ནི་མི་གཙང་བ་ལ་ཞེན་ཅིང་ཆགས་པའི་སེམས་ཀྱིས་ནི་མི་གཙང་
 བ་མང་པོས་གང་བའི་གཟེབ་སམ་སྟོད་དུ་གྱུར་པའི་ལུས་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་དགའ་སྟེ་དགའ་ཞིང་ཆགས་
 མི་རིགས་སོ། །བྱང་མེད་ཀྱི་ལུས་ཉིད་མི་གཙང་བའི་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་དང་། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་
 ཀའི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་རིམ་བཞིན་དུ་རྒྱ་བ་པར་བྱེད་པ་ལ་བྱང་མེད་ཀྱི་ལུས་ཉིད་མི་གཙང་བའི་
 རྒྱ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ས་ཕྱོགས་དང་གོས་ལ་སོགས་པ་བཤང་གཅི་ལ་སོགས་པའི་མི་གཙང་གིས་
 གོས་པ་ལའང་གལ་ཏེ་བྱོད་དེ་ལ་རེག་པར་མི་འདྲི་བ་ཡིན་ན་བྱང་ཀྱི་ལུས་གང་ལས་མི་གཙང་
 བ་དེ་ན་མས་ནི་བྱང་བར་གྱུར་པ་ཡི་བྱང་མེད་ཀྱི་ལུས་མི་གཙང་བའི་རྒྱ་དེ་ལ་རྩི་ལྟར་བྱོད་རེག་པར་
 འདྲི་དེ་འདྲི་མི་རིགས་སོ། །མི་གཙང་བའི་འབྲས་བྱ་ཡང་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། གལ་ཏེ་
 བདག་བཤང་གཅི་ལ་སོགས་པའི་མི་གཙང་བ་ལ་ཆགས་ཤིང་རེག་པར་འདྲི་བ་མེད་དོ་སྟུང་ན།
 མི་གཙང་བའི་ཞིང་མའི་མངལ་ལས་བྱང་བར་གྱུར་ཞིང་། མི་གཙང་བ་དེ་ཡི་ས་བོན་དུ་གྱུར་པའི་

པ་མའི་ཁྱུ་ཐག་ལ་སོགས་པ་དེས་བསྐྱེད་ཅིང་འཕེལ་བར་བྱས་པ་ཡི་མི་གཙང་བའི་འབྲས་སུ་བྱད་
 མེད་ཀྱི་ལུས་གཞན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་ཕྱིར་པར་དུ་འབྱུང་དེ་འབྱུང་མི་རིགས་སོ། ། ཁྱུ་འབྲས་གཉིས་
 ཀའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མི་གཙང་བ་བཤང་གཅི་སོགས་ལས་བྱུང་བའི་མི་གཙང་
 བའི་མིན་སུ་ཆུང་བུ་འདྲ་ཁྱོད་འདྲོད་པར་མི་བྱེད་པ་ཡིན་ན། ད་ལྟ་ཤ་ཐག་བཤང་གཅི་ལ་སོགས་
 པ་མི་གཙང་བ་མང་པོའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ལུས་ཁྱུ་མི་གཙང་བ་སྣ་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་འདྲ་
 ཅིའི་ཕྱིར་འདྲོད་པར་བྱེད་དེ་བྱེད་མི་རིགས་སོ། ། བྱིན་ཅི་ལོག་ཆགས་ལྡན་ཁྱོད་ནི་རང་གི་ལུས་
 ཉིད་མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ལ་སྤྲོད་ཅིང་ཡིད་འབྱུང་བར་མི་བྱེད་པར་མ་ཟད་ཀྱི་ད་དུང་མི་
 གཙང་བའི་རྒྱལ་པ་ཁྱོད་ཉིད་མི་གཙང་བ་ལ་ཆགས་ཤིང་བརྒྱམ་པས་མི་གཙང་བའི་རྒྱལ་པ་བྱད་
 མེད་ཀྱི་ལུས་གཞན་ཡང་འདྲོད་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྲོད་པའི་གནས་སོ། ། གཙང་བ་ཡང་
 མི་གཙང་བར་བྱེད་པས་མི་གཙང་བ་ཡིན་པར་གཙང་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་ག་སུར་དང་གུར་གུམ་
 ཀར་སུ་རམ་ལ་སོགས་པ་གཙང་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་དངོས་པོ་དང་། འབྲས་ཆེན་བཟང་པོ་
 དག་གམ་སྟེ་རད་ཞིམ་པོའི་ཚོད་མའདྲ་རུང་ལན་ཅིག་ཁར་བཅུག་ནས་སྤར་ཕྱིར་བྱུང་སྟེ་པོར་
 བའམ་དོར་བ་ཡིས་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ་ཡང་གོས་པར་གྱུར་ན་མི་གཙང་ཞིང་བཙོག་པར་འགྱུར་
 བ་ཡིན་ན་གང་གིས་མི་གཙང་བར་བྱེད་པའི་ལུས་དེ་ཉིད་ལྟ་ཅི་སྟོས་སོ། ། དེ་ལྟར་ཁྱུ་འབྲས་རང་
 བཞིན་གྱི་སྟོན་ནས་གལ་ཏེ་མི་གཙང་བར་གྱུར་པའི་ལུས་འདི་འདྲ་བ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་གྱུར་
 གུང་ད་དུང་མི་གཙང་བ་ཡིན་མིན་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་དུར་ཁྱོད་དག་ཏུ་པོར་བའི་ལུས་རུལ་ཞིང་འབྲས་
 གཞིག་པ་མི་གཙང་བ་སྐྱུག་ཏོ་བ་གཞན་ཡང་བལྟ་བར་གྱིས་ཤིག ། འདི་ལྟར་དུར་ཁྱོད་དུ་པོར་
 བའི་བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་གང་ལས་བགས་པའི་ཁ་སྐྱེ་སྟེ་བཤུས་པ་ན་ཐག་དང་ནང་ཁོལ་བཤང་བ་
 ལ་སོགས་པའི་དྲི་ང་ཞིང་སྐྱུག་ཏོ་བར་མཐོང་ནས་འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བར་ཤིས་
 གུང་ནི་ལྟར་ལུས་དེ་ཉིད་ལ་འཛིགས་པར་མི་བྱེད་པར་མ་ཟད་ཕྱིར་ཞིང་དོམས་པ་མེད་པའི་དགའ་

བ་ཅི་ཕྱིར་སྒྲེ་བར་འགྱུར་ཏེ་འགྱུར་མི་རིགས་སོ། །དེའི་ལུས་ཀྱི་དྲི་བཟང་པོ་ལ་ཆགས་སོ་ཞེན་
 དེའི་ལུས་ལ་བསྐྱས་པའི་དྲི་བཟང་པོ་ཞིམ་པར་སྒྲུང་བ་དྲེ་ཡང་ཅན་དྲན་དང་སྒྲུ་ཅི་ལ་སོགས་པའི་
 དྲི་ཡིན་གྱི་གཞན་སྤྱད་མེད་གྱི་ལུས་ཀྱི་དྲི་མ་ཡིན་ན་ཅན་དན་སོགས་གཞན་གྱི་དྲི་དྲིས་གཞན་སྤྱད་
 མེད་གྱི་ལུས་དག་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་འདོད་ཅིང་ཆགས་པར་བྱེད་དེ་བྱེད་མི་རིགས་སོ། །
 གལ་ཏེ་ཁྱོད་དྲི་ལ་ཆགས་པ་ཡིན་ན་སྤྱད་མེད་གྱི་ལུས་འདི་རང་བཞིན་གྱི་དྲི་དྲེ་ཞིང་མི་གཙང་བར་
 གྱུར་པས་ན་འདྲི་ལ་མ་ཆགས་པ་ལེགས་པ་མིན་ན་སྒྲེ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་ཡིན་ལ། འཛིག་རྟེན་
 བ་དོན་མེད་པ་ལ་སྤྱོད་ཅིང་ཆགས་པ་དག་ཅི་སྒྲེ་ལུས་མི་གཙང་བའི་དངོས་པོ་དྲེ་ལ་ཅན་དན་ལ་
 སོགས་པའི་དྲི་ཞིམ་པོ་སྒྲུད་དེ་སྒྲུད་མི་རིགས་ལ་འོན་ཏེ་བསྐྱས་ཀྱང་དྲི་ཞིམ་པར་སྒྲུང་བ་ནི་ཅན་
 དན་ལ་སོགས་པའི་དྲི་ཡིན་ན་སྤྱད་མེད་གྱི་ལུས་མི་གཙང་བའི་དྲི་མི་ཞིམ་པ་ལས་སྐབས་འདིར་ནི་
 དྲི་ཞིམ་པོ་ཅི་ཞིག་འབྱུང་སྒྲེ་ཅི་ཡང་མི་འབྱུང་བས་ན་ཅན་དན་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱི་དྲི་ཡིས་
 གཞན་སྤྱད་མེད་གྱི་ལུས་མི་གཙང་བ་དྲི་ང་བ་དག་ལ་ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་ཆགས་པར་བྱེད་དེ་བྱེད་མི་
 རིགས་པའོ། །གལ་ཏེ་སྤྱད་མེད་གྱི་ལུས་འདི་བྱེད་སོགས་ཅི་ཡང་མ་བྱས་ཤིང་མ་བཅོས་པར་
 བཞག་ན་སྒྲུ་འབྱུང་ཞིང་རིང་བ་སེན་མོ་ཤིན་ཏུ་རིང་བ་དང་སོ་སྒྲུ་པོ་སྒྲེ་ནག་དང་སེར་ནག་སོགས་
 ཀྱི་དྲིག་པ་དྲིར་ཏེ་མི་ཞིམ་པའི་དྲི་མར་བཅས་པ་དང་དྲི་ང་བ་རུལ་བའི་འདམ་གྱི་དྲིས་ཏེ་དྲི་མས་
 བསྐྱོས་པས་ལུས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་གཙུག་སྤྱེ་འདྲེ་དང་ཕྱིན་པོ་ལྟ་བུ་འཛིགས་སྤྱེ་རུང་བ་ཤིན་ཏུ་མི་
 རྒྱག་པ་ཉིད་ཡིན་ན། །དབེར་ན་རང་ལ་གཞོད་པའི་མཚོན་རལ་གྱི་ལ་སོགས་པ་རང་གིས་བརྟེན་
 ཞིང་བྱེད་སྤྱོད་པ་བཞིན་དུ་ཆགས་ཡུལ་གྱི་ལུས་དྲེ་ལ་འབད་ནས་བྱས་དང་བྱུག་པ་སོགས་ཀྱིས་
 ཅི་ཡི་ཕྱིར་བྱེད་སྤྱོད་དེ་བྱེད་མི་རིགས་སོ། །དེ་ལྟར་བདག་མེད་པ་ལ་བདག་དང་བདག་གིར་
 འཛིན་པ་དང་མི་གཙང་བ་ལ་གཙང་བར་འཛིན་པའི་ཚོངས་པའི་དབང་གིས་ཞེན་ཅིང་ཆགས་པས་
 བྱས་དང་བྱུག་པ་བྱེད་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་ལ་འབད་བ་ཡིས་འདོད་པའི་ཚུལ་ལྟ་འབྱུངས་ཏེ་སེམས་

རབ་ཏུ་སྨྱོས་པས་ནལ་དུ་མི་གནས་པ་ནམས་ཀྱིས་ས་ཡི་སྡེང་འདྲི་ཀུན་ཏུ་བྱུང་ཅིང་འབྲུགས་པ་ནི་
 ཤིན་ཏུ་སྡིང་རྗེ་བའི་གནས་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་སྐས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནམས་ཀྱིས་གཟིགས་
 བས་ས་ཆེན་པོ་འདི་ཡང་མཐོ་དམན་དྲག་ཞན་བར་མའི་སེམས་ཅན་རང་དོན་གཉིར་ཁིང་གཉིན་
 ལ་བརྟེན་གཏུང་དག་ལ་འཐབ་ཅོད་དང་རྟེན་བཀྱར་སྟན་གྲགས་ལ་སོགས་པ་བསྐྱབ་པས་ཆུབ་ཉི་
 ལི་ལི་འབྲུགས་པས་སྨྱོན་པས་གང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་བྲུགས་སྨྱོ་ཁིང་སྡིང་རྗེས་མཆི་མ་འབྲུགས་
 བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་གསུངས། དེ་ཡང་པན་ཚུན་ཞེན་ཅིང་ཆགས་པས་བྱད་མེད་གཅིག་གིས་
 རང་གི་ཁྱོ་བོ་གི་བས་སྐྱག་བསྐྱལ་གྱིས་སྨྱོས་ཏེ་དེའི་རོ་ཁྱར་ཏེ་སོང་ནས་མེ་ཏོག་གིས་བརྒྱན་པར་
 བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་གསོན་འདྲེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་བྱང་སེམས་ཀེ་ཤ་བས་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་བརྟལ་
 བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །གི་བས་རོ་ནམ་པར་འཐོར་བའི་རུས་པའི་གོང་བུ་འབའ་ཞིག་མཐོང་བར་
 གྱུར་ནས་ནི་དུར་ཁྲོད་དུ་ནི་ལྟ་ཁིང་འདུག་པར་མི་འདོད་པས་ཡིད་འབྱུང་ཁིང་མི་དགའ་བར་བྱེད་
 བ། རྒྱང་སེམས་ཀྱི་ཁོང་འདྲེས་གཡོ་བའི་རུས་གོང་གིས་བྱུང་བའི་གོང་གི་དུར་ཁྲོད་འཛིགས་སུ་
 རུང་བ་འདི་ལ་དགའ་འཕྲ་སྟེ་དགའ་ཁིང་ཆགས་པར་མི་རིགས་སོ། །

③ འབྲས་བུ་གནོད་པ་མང་བར་བསམ་པ།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་བྱད་མེད་དེ་འང་རབ་གསེར་དཔལ།
 འབྲིང་རྟ་མཛོ། ཐ་མས་ཀྱང་རང་ཐད་ཀྱི་རིན་སྒྲིན་རྒྱ་མེད་པར་ནི་མི་རྟོན་དོ། །དེས་ན་དེའི་རིན་
 དང་སྟོན་མོ་དང་གོས་རྒྱན་ཁ་ཟས་ལ་སོགས་པ་དེ་ཡི་དོན་བསྐྱབས་པར་བྱེད་པས་ཆོ་འདིར་གྱ་
 ཐད་ཞེས་སྟིག་པ་འཕེལ་ཁིང་སྐྱག་བསྐྱལ་གྱིས་ངལ་ཁིང་དུབ་པས་གནོད་པ་དང་། ཆོ་བྱི་མར་
 དཔལ་བར་བཅོ་སྟག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱག་བསྐྱལ་གྱིས་གནོད་པར་འགྱུར་རོ། །བྱིས་པ་རྒྱང་དུའི་
 སྐབས་སུ་རྟོར་སྟེལ་བར་མི་རུས་པས་ལོངས་སྨྱོད་ལ་བརྟེན་པའི་བདེ་བ་མྱོང་བ་མེད་ལ། ལང་
 ཆོ་དར་ལ་བབ་པ་ན་བྱད་མེད་ལ་བརྟེན་པ་འདིས་ཅི་ལྟར་བདེ་བ་མྱོང་སྟེ་རྒྱ་དཔུས་བསྐྱོར་ནས་

ཚོང་དང་སོ་ནམ་གྱིས་ནོར་གསོག་པ་དང་སྤང་བ་ཁོ་ན་ཡིས་ཚེ་ཡོངས་སུ་གཏུགས་ཤིང་ཟད་པར་
 འགྱུར་ན་ཆས་ནས་འདོད་པ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་པའི་བདེ་བས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་སྤྱོད་ཡོང་མེད་ཅིང་སྤྱོད་
 པར་ཡང་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་དང་ལྷན་པའི་ངན་པ་ཁ་ཅིག་ནི་ཉིན་
 པར་རིངས་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ནངས་སྒྲ་མོ་ནས་ཞིང་མོ་བ་དང་ཅ་འབྲུ་ཤིང་འབྲེག་ལ་སོགས་
 པའི་ལས་གྱིས་ཡོངས་སུ་ངལ་ཞིང་དུ་བྱ་སྟེ་ཕྱན་རུབ་ཙམ་དུ་རང་བྱིས་དུ་འོངས་ནས་མཚན་མོར་
 རིང་པོར་ཆད་པའི་ལུས་རྩ་དང་འདྲ་བར་ཉལ་བར་བྱེད་ཅིང་གཉིད་ལོག་པར་བྱས་ནས་ཡང་སང་
 མ་ཐག་ནས་སྒར་བཞིན་ལས་ལ་འཇུག་པས་ཁོར་ཡུག་ཏུ་སྒྲག་བསྐྱལ་བར་གནས་སོ། །ཡང་ཁ་
 ཅིག་ནི་ཚོང་དང་ཆོས་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་བྱས་ལམ་དུ་ཡུན་རིང་པོར་བསྐྱོད་པས་དཀའ་
 ཆོགས་གྱིས་ངལ་ཞིང་ཉན་མོངས་པ་དང་རང་གི་ཡུལ་ལས་ཐག་རིང་དུ་སོང་བའི་གཞི་བྱས་རྒྱན་
 ལ་སེམས་སྤྱད་ལུས་གཙོང་ལ་སོགས་པས་སྒྲག་བསྐྱལ་ཅན་རང་གི་སྤྱ་སྤྱོད་དང་གཉེན་གྲོགས་
 རྣམས་འདོད་བཞིན་དུ་སྤྱ་སྤྱོད་གཉེན་གྲོགས་རྣམས་སྤྱོད་འཁོར་ལོས་ཀྱང་སྟེ་ལོ་སྒྲོར་གཅིག་གམ་
 ལོ་གཅིག་གི་བར་དུ་འབྲད་ཅིང་མཐོང་བར་མི་འགྱུར་ན་འདོད་པ་བརྟེན་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། བ་མ་
 དག་གིས་བདག་རང་གི་སྤྱ་མོ་རྣམས་ལ་ཕན་འདོད་པ་རྣམས་དེའི་ཐབས་ལ་སྤོངས་པས་བདེ་ཞིང་
 སྤྱོད་པ་གང་ཞིག་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཞན་དག་ལ་བཙོངས་པ་སྟེ་བྱིན་པར་
 གྱུར་ན་ཡང་བདེ་ཞིང་སྤྱོད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་མ་ཐོབ་པར་ག་མི་ཉེ་རུས་མི་མཐུན་པ་དོན་མེད་པའི་
 བྱིས་གཞན་གྱི་ལས་སྒྲ་ཆོགས་ཉིན་མི་དལ་མཚན་མི་གཉིད་པར་སྤྱབ་དགོས་པའི་ལས་ངན་པ་
 ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་གིས་བདས་ཏེ་ཐིག་སྒྲག་གཏམ་ངན་སྒྲ་ཆོགས་པས་འདི་བྱི་གཉིས་སྤང་གི་སྒྲག་བསྐྱལ་
 མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །བྱན་ལ་སོགས་པ་ལ་ལ་རང་གི་ལུས་གཞན་རྣམས་ཀྱི་གཡོག་ཏུ་བཙོངས་
 ཏེ་སྤྱ་རྩན་ཙམ་ལ་བལྟས་ཤིང་རང་དབང་མེད་པར་རྗེ་བོ་གཞན་གྱིས་དུས་དྲག་ཏུ་བཀོལ་བར་
 གྱུར་ཏེ། །དེར་ཡང་རྒྱུད་མ་སྤང་མེད་བྱན་མོ་དག་ཀྱང་སྤྱ་སྤྱོད་ན་ཡང་བདག་རང་གི་བྱིས་མེད་

པས་ཤིང་གི་དྲུང་ངམ་འབྲོག་དགོན་པ་ས་སྟག་དང་བྲག་སྟག་ལ་སོགས་གར་བབ་བབ་ཏུ་གནས་
ཤིང་འབྱུང་བའི་སྟག་བསྐལ་ལ། ཚེས་རྒྱུན་དང་དམག་མི་ལ་སོགས་པ་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་
པས་བསྐྱུས་པའི་སྟོན་པ་གཏི་སྟག་ཅན་དག་ནོར་ལོངས་སྨྱོད་གྱིས་འཚོ་བར་འདོད་པས་འཚོ་བར་
བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་བསམ་ནས་རང་གི་སྟོག་སྟོར་བར་དོགས་པ་སྟེ་བཞིན་དུ་དག་བའི་གཡུལ་
དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་དང་། དག་གྱོད་སོགས་ལས་རང་ཁྱེ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཤིན་ཏུ་གཏུམ་
པའི་རྗེ་དཔོན་མ་རུངས་པ་ཏྲག་ཏུ་འཛིགས་ཤིང་སྟག་པས་སྟག་བསྐལ་བར་འབྱུར་བ་ལ་ལོངས་
སྨྱོད་སྟལ་ཏེ་མགོ་བཏགས་ནས་བྲན་དུ་འགྲོ་བར་བྱེད་པ་དང་། འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པའི་རྒྱས་
འདོད་ལྡན་ལ་ལ་ཚེས་རྒྱུན་ལ་སོགས་པ་བྱས་པས་རང་གི་ལུས་ཀྱང་མཚོན་ཆས་བཅད་པ་དང་།
ཁ་ཅིག་ནི་གསལ་ཤིང་རྣོན་བའི་ཕྱེ་མོ་ལ་བཅུགས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་མདུང་ཐུང་དྲག་གིས་
བསྐྱེན་ཏེ་སྟག་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་མེ་ཆེན་པོས་བསྐྱེད་པ་དག་ཀྱང་སྤང་བས་འདི་ཕྱི་ཀྱུན་ཏུ་
སྟག་བསྐལ་བར་འབྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་མིག་ཤེས་གཟུགས་ལ་ཆགས་པས་ཕྱེ་མ་ལེབ་མར་མས་
ཚིག་པ་དང་། རྒྱ་བ་སྟག་ལ་ཆགས་པའི་རི་དྲགས་དུག་མདས་གསོད་པ་དང་། སྤྱི་ལ་ཆགས་
པའི་བྱང་བ་མེ་ཏྲག་ཏུ་འབྱུང་པ་དང་། ཕྱེ་རོ་ལ་ཆགས་པས་ཉ་མོ་ལྷགས་ཀྱས་ཟེན་པ་དང་།
ལུས་རེག་བྱ་ལ་ཆགས་པས་སྤང་བོ་ཆེ་འདམ་དུ་བྱིང་བ་ལྷ་བུའི་འདོད་ཡོན་གྱི་ཉེས་པ་ལ་བསམ་
སྟེ་ཞེན་ཅིང་ཆགས་པ་སྦྱོང་བར་བྱའོ། །

2 ཕྱི་རྟེན་སོགས་ལ་སྦྱོང་བར་བྱ་བ།

གཉིས་པ་ཕྱི་རྟེན་སོགས་ལ་སྦྱོང་བར་བྱ་བ་ནི། དང་པོར་མེད་པ་ཚོ་ལ་ཞིང་བསགས་པའི་
སྟག་བསྐལ་དང་། བར་དུ་གནོད་པ་བསྐྱུང་བའི་སྟག་བསྐལ་དང་། མཐར་དག་རྒྱུ་ལ་སོགས་
པས་བསྐྱུས་པའི་སྟག་བསྐལ་ཏེ་རྟ་ནོར་ལོངས་སྨྱོད་བསགས་བསྐྱུང་ལ་སོགས་པའི་ཆེད་དུ་ལྷ་སྒྲ་
མ་གོང་དཔོན་པོ་སོགས་གང་ཟག་མཚོག་དམན་ཐམས་ཅད་ནངས་སྤྱེ་ལངས་ལུབ་ཉལ་ཕྱི། ཉེན་

གྱིས་བྱ་ར། མཚན་གྱི་མེལ་ཚེ། ཚ་གྲང་བགྱིས་སྒྲོམ་ལ་སོགས་པ་དཀའ་བ་དང་དུ་སྤང་།
ངལ་བ་བྱུང་དུ་བསད། ལུས་སྒོག་ལྟོས་མེད་དུ་བྱས་ཏེ་སྤྱག་བསྐལ་ནམ་པ་སྤྲོ་ཚོགས་གྱིས་གདུང་
ཞིང་མནར་བུ་དཔེར་ན་དང་པོ་ལོངས་སྤྱོད་ཏེ་ཞིག་རྟེན་པ་ལ་དཀའ་ཚོགས་ངལ་དུ་བ་གྱི་སྤྱག་
བསྐལ་ཏེ་ཞིག་ལྟ་བུ་དང་། བར་དུ་ཏེ་དེ་བསྐྱང་བ་ལ་ཉིན་མི་དལ་མཚན་མི་གཉིད་པར་ཏེ་དེའི་
གཡོག་བྱེད་པས་བསྐྱང་བའི་སྤྱག་བསྐལ་ཏེ་ཞིག་ལྟ་བུ་དང་། མཐར་ཏེ་གི་བའམ་དག་རྒྱུ་
གྱིས་བསྐྱག་པ་ལ་ཁ་འོ་དོད་དང་ལག་བྱང་བརྟུང་གི་སྤྱག་བསྐལ་ཏེ་ཞིག་ལྟ་བུ་དང་། དེ་བཞིན་
དུ་ལོངས་སྤྱོད་ནོར་དང་ལུག་ཅམ་ལ་ཡང་དེ་དང་དེ་ཅམ་གྱིས་སྤྱག་བསྐལ་མི་བཟང་པར་སྤྱོད་བ་
ཡིས་གཤོད་པས་ན་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་ནི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་ཆེ་འདི་དང་བྱི་མར་སྤང་བྲོལ་
ལམ་སྤྱག་བསྐལ་མཐའ་ཡས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱའི་རྩ་བ་ཡིན་པར་གཤམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་བས་ན་ནོར་
ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཆགས་ཤིང་ཞེན་པས་སེམས་ནམ་པར་གཡོངས་པར་གྱུར་བ་ནམས་ནི་ལམ་བསྐྱབ་
བ་གསུམ་ཉམས་སུ་ལེན་ལོང་མེད་པར་གྱུར་པས་སྤིད་པའི་སྤྱག་བསྐལ་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་
ལས་ནམ་པར་གྲོལ་བའི་སྐབས་མེད་དེ་འདི་ལྟར་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་ལ་སྤྱེད་ཅིང་ཆགས་པ་དེ་དག་
ལ་གཅིག་ཏུ་ན་འདོད་རྒྱུང་ཚོག་གཤམ་ཆགས་འཕགས་པའི་རིགས་མེད་པ་དང་། གཉིས་སུ་ན་
འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་མ་སྤངས་པར་རང་རྒྱུད་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར་བཞུགས་ཅམ་ཡང་མི་
སྤྱི་ལ། དེ་མ་སྤྱིས་ན་སྤྱག་མཐོང་སྤྱི་བའི་རྟེན་མེད་པ་དང་། གསུམ་དུ་ན་འདོད་པ་ལ་ཞེན་པའི་སྤྱེད་
པ་མ་སྤངས་པ་དེ་སྤིད་དུ་སྤིད་པར་སྤྱི་བ་དབང་མེད་དུ་ལེན་པར་སྤྱར་ལྟར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་སྤིད་
པའི་སྤྱག་བསྐལ་ལས་གྲོལ་བའི་སྐབས་མེད་དོ། །དེ་ལས་སྤོན་མི་ཞིག་ལ་གསེར་བུམ་པ་གསུམ་
ཡོད་པ་ལ་ཆགས་ནས་གི་བ་སྤྱལ་དུ་ལན་མང་དུ་སྤྱིས་ནས་གསེར་བུམ་ལ་འབྲིལ་བར་གསུངས་
པ་ལྟ་བུ་སྟེ། བཤེས་སྤྱིང་ལས། དེས་པ་བདོག་མང་ཇི་ལྟར་སྤྱག་བསྐལ་བ། །འདོད་པ་རྒྱུང་ནམས་
དེ་ལྟར་མ་ལགས་ཏེ། །ཁྱུ་མཚོག་ནམས་ལ་མགོ་བོ་རི་སྤྱེད་པ། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱག་བསྐལ་

དེ་སྟེད་དོ། །ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །འདྲོད་ཡོན་ལ་ཞེན་ཅིང་ཆགས་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ལ་སྒར་
བཤད་པ་དེ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་གིན་ཏུ་མང་ལ་འབྲས་བུ་བདེ་བའི་མཐོག་
ཆུང་བ་སྟེ་ལལ་ཆེར་ཡུལ་གཤེས་འཕྲད་པའི་བདེ་བ་སྐྱད་ཅིག་མ་ཅམ་སྟེ་དཔེར་ན་གིང་ཏུ་ཆེན་པོ་
འདྲན་པའི་སྤྲུགས་མང་པོ་དག་ལས་གང་གིས་མཐོག་ཆུང་དུ་རྩ་ནི་ཁམ་འགལ་ཞིག་ཟོས་པར་
གྱུར་པ་ན་ཉེས་དམིགས་ཆེན་པོ་ལུས་གིང་རྩའི་འཁོར་ལོས་བཅོམ་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆེན་པོ་མྱོང་
བར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །གིན་ཏུ་སྤྲུག་པ་སྤྲུགས་དུད་འགོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབས་ན་འདྲ་མི་དགོན་
ཏེ་བདེ་སྤྲུག་ཏུ་རྟེན་ཅིང་འབྲུབ་པའི་ཁ་ཟས་རྒྱབ་གོས་ལ་སོགས་པའི་ཡོངས་སྨྱོད་མཐོག་ཆུང་ལ་
ཉེས་དམིགས་ཆེ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་བསྐྱབ་པའི་དོན་དུ་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས། སྤྲོ་བ་སྤྲོང་ལས།
བདེ་གཤེགས་ལམ་བརྟན་འགོ་བ་འདྲན་པར་ཆས་གྱུར་ཅིང་། །སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཆེན་མི་ཡིས་
རྟེན་པར་གང་ཡིན་པ། །ལམ་དེ་ལྟ་དང་གྲུ་ཡིས་མི་རྟེན་ལྟ་མིན་དང་། །མཁའ་མྱེད་རིག་འཛིན་
མིའམ་ཅི་དང་སྟོས་འབྲེས་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སྤྲུབ་པར་རུས་པའི་ཡོན་ཏན་
ལྡན་སྤྲུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པ་རྟེན་པར་དགའ་བའི་མཚོག་འདྲི་ཉིད་སྟོན་གྱི་ལས་ངན་རྣམ་པ་སྤྲ་
ཚོགས་ཀྱིས་མནར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ད་ལྟ་བཅོམ་པ་སྟེ་ལུང་སྟེ་སྨྱོད་གསུམ་གྱི་འཆད་ཉན་ལམ་བསྐྱབ་
པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་མཚམས་བསྟེན་བསྐྱབ་ཁ་ཏོན་དག་སྦྱར་ལ་སོགས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པར་
ཡོངས་མ་ལམ་དུ་དལ་འབྱོར་དོན་མེད་མི་ཆེ་ཆུང་ཟོས་སུ་བྱེད་པ་འདི་ནི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་དང་བཅས་
པས་སྟིང་རྗེ་བའི་གནས་ཡིན་ནོ། །འདྲོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་བརྟེན་པ་ཡིད་བདེ་བ་རྣམས་ནི་ཏྲག་
པ་བརྟན་པ་མེད་པར་ངས་པར་འཛིག་ཅིང་མི་ཏྲག་སྟེ་འདི་ལྟར་སྟེ་བའི་མཐའ་མ་འཆི། འདུས་
པའི་མཐའ་མ་བུལ། བསགས་པའི་མཐའ་མ་འཛད། མཐོན་པའི་མཐའ་མ་ལྟར་བར་འགྱུར་ཞིང་
དེའི་དོན་དུ་དག་འདུལ་གཉེན་སྦྱོང་ཚོང་དང་སོ་ནམ་དང་རྩས་གཤིན་དགོར་སོགས་བསྐྱས་གིང་
སྨྱོད་པའི་ཉེས་དམིགས་ཀྱིས་ཆོ་མི་ངན་སོང་དཔུལ་བ་ལ་སོགས་པར་ལྟར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་

ལས། འདི་ཕྱིར་གཏན་དུ་ཡན་པའི་དོན་ཆེན་པོ་མིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དུ་སྐྱབས་མཐའ་མེད་པའི་
 དུས་ཀྱན་ཏུ་འཁོར་བའི་བྱ་བཞག་འདོད་ཡོན་ལོངས་སྤྱོད་བསྐྱབ་པའི་དཀའ་སྤྱད་ལ་སོགས་པའི་
 སྤྱག་བསྐུལ་གྱིས་ངལ་ཁིང་དུ་བའི་ཆོགས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལས་ཆུང་དུ་ཅམ་གང་ཡིན་པ་
 ཉེ་ཡི་ཡང་བྱེ་བའི་ཆ་གས་ཅམ་གྱི་ཆོགས་གྱིས་བྱང་རྒྱུ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལ་སྤྱད་ཅིང་འབད་བར་བྱས་
 བས་ཀྱང་ད་ལྟ་འབྲས་སུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ན་འདོད་ལྡན་རྣམས་ལ་བྱང་
 རྒྱུ་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱད་པ་བས་སྤྱག་བསྐུལ་རྒྱ་ཆེ་ཁིང་རྒྱན་རིང་ལ་དེ་ལས་འབྲས་སུ་བྱང་རྒྱུ་ཆེན་
 པོ་སངས་རྒྱས་ནི་འཐོབ་པ་མེད་དོ། །འདོད་ཡོན་ལ་ཁོན་ཅིང་ཆགས་པའི་འབྲས་སུ་དཔྱལ་བ་དང་
 ཡི་དྲགས་དང་དུད་འགོ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐུལ་དག་པོ་ལ་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པའི་མཁས་
 བས་བསམ་པར་བྱས་ན་རྒྱ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་ལ་མཚོན་ཆས་གཙོད་པ་དང་ནི་དུག་
 གིས་གསོད་པ་དང་མེ་ཆེན་པོས་བསྐྱེད་པ་དང་གཡང་ས་རུ་ལྷུང་བ་དང་དགྲ་གཏུག་པས་འཛོམས་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་དཔེར་ཡང་མི་མོད་དེ། །དེ་དག་གིས་ནི་ཆེ་འདིའི་སྒྲིག་དང་བལ་བ་ཅམ་བྱེད་
 མོད་ངན་སོང་དུ་འཁེབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

(3) དཔེན་པའི་ཡོན་ཏན་དྲན་པ།

གསུམ་པ་དཔེན་པའི་ཡོན་ཏན་དྲན་པ་ནི། ཉེ་ལྟར་ནང་བུད་མེད་དང་ཕྱི་རྒྱེད་སོགས་ཀྱི་འདོད་
 ཡོན་ལ་དུག་ལས་ཀྱང་བྱེ་བའི་ཉེས་དམིགས་ལ་སྦྱོ་ཁིང་ཡིད་འབྱུང་བར་བྱས་ཏེ་གནས་དཔེན་པ་
 ཡི་ཡོན་ཏན་ལ་ནི་དགའ་ཁིང་སྦྱོ་བ་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། དེས་ན་ཕྱིའི་གོགས་དང་རྒྱེད་པ་སོགས་
 ཀྱི་དོན་དུ་རྩྱུ་བའི་མེད་པས་སྦྱོང་བ་དང་ནང་ཆགས་སྤང་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་
 སྦྱོང་བ་སྟེ་གནས་དཔེན་པའི་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱིས་རྣམ་གཡེང་ཐམས་ཅད་ངང་གིས་ནི་བའི་ནགས་
 ཆལ་ཡིད་དུ་འོང་ཁིང་ཉམས་དགའ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དགྲ་ཏུ་དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ལོངས་སྤྱོད་
 ཀྱི་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཅན་དན་གྱིས་བསིལ་བར་བྱས་པའི་ཁང་བཟང་མཚོག་ཏུ་གནས་པ་

ལས་ཀྱང་ལྷག་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དམ་པའི་ཚོས་ཀྱི་སྒྲ་ལ་བ་དང་ལྷན་པ་ན་མས་སྒྲ་པའི་
 འོད་ཟེར་ཙན་དན་གྱིས་ཀྱང་ལྷག་པས་བསིལ་བར་བྱས་པའི་ཡངས་ཤིང་འཇམ་པའི་རྩོལ་བ་ཆེན་
 པའི་ཁད་བཟད་ཤིན་ཏུ་ཉམས་དགའ་བར། རྒྱལ་པོ་ལ་རྩ་ཡབ་ཅོར་བུའི་ཡུ་བ་ཙན་གྱིས་གཡོབ་
 པས་བསིལ་ཡབ་བ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པས་ཉིན་མོ་མའི་རྒྱ་འགྲུལ་མཚན་མོར་སྒྲ་ཡིས་ཅ་ཅོ་མེད་པས་
 རབ་ཏུ་འཇམ་ཞིང་ཞི་བའི་ནགས་ཀྱང་རྒྱུད་གིས་བསྒྲོད་པའི་བསིལ་ཡབ་གཡོབ་པ་ཡིས་བསིལ་
 ཡབ་ཅིང་རྒྱལ་པོ་ཡུལ་འཁོར་ལ་ཕན་པའི་ཐབས་སེམས་ཤིང་འཆག་པར་བྱེད་པ་བས་ཀྱང་།
 མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཙན་གཞན་ལ་ཕན་པར་བྱེད་པའི་དོན་འབའ་ཞིག་སེམས་ཤིང་ཕན་ཚུན་
 ཉེ་སྤྱོད་ཏུ་ཅུང་ཟད་འཆག་པར་བྱེད་པས་ཆོ་འདིར་ཡང་བདེ་ལ་བྱི་མ་ལའང་བདེ་ཞིང་སྦྱིད་པར་
 འགྱུར་རོ། །གཞན་གྱིས་བདག་ཏུ་མ་བཟུང་བའི་ཁད་སྤྱོད་དང་ཤིང་རྒྱུད་ཡིད་ཏུ་འོང་བ་དང་ལུག་
 པ་བཟང་པོ་ཉམས་དགའ་བ་དག་ཏུ་གཞི་གད་ཏུ་རང་ལོ་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་ཇི་མིན་སྤྱོད་པར་འདོད་
 པའི་བར་ཏུ་གནས་ཤིང་གནས་དང་ལོངས་སྒྲོད་ལ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་བསྐྱུང་བའི་སྤྲུལ་བསྐྱུང་
 ཐམས་ཅད་སྤངས་ཏེ། མཐོན་པའི་ངོ་བསྐྱུང་དང་དམའ་མོ་སྒྲོང་ཐབས་ཕན་འདོགས་ཀྱི་རེ་བ་
 དང་། གཞོད་བསྐྱུལ་གྱི་དོགས་པ་སོགས་སུ་ལའང་རེ་ཞིང་ལྷོས་པ་མེད་པར་ཉམས་དགའ་བག་
 ཡངས་སུ་སྒྲོད་ལ་འགོ་འདུག་ལ་སོགས་པ་རང་ཉིད་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་རད་དབང་ཏུ་སྒྲོད་
 ཅིང་གནས་གྲོགས་ལོངས་སྒྲོད་ལ་ཆགས་ཞེན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། མཐོ་དམན་དག་གཉེན་
 ལ་སོགས་པ་འཆིང་བྱེད་གང་དང་ཡང་ནི་འབྲེལ་བ་མེད་པར་གནས་ལ་ཆོག་ཤིས་པའི་བདེ་བ་ལ་
 ལོངས་སྒྲོད་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་བརྒྱ་བྱིན་ལྟའི་དབང་པོས་ཀྱང་ནི་དྲི་རྟེན་པར་དཀའ་སྟེ། དེའང་
 ཇི་ཙམ་ཏུ་འབྱོར་བ་ཆེ་བ་དེ་ཙམ་ཏུ་ཆོག་མི་ཤིས་པས་འདོད་པས་གཏུང་བར་འགྱུར་ཞིང་། ཇི་
 ཙམ་ཏུ་ཆོག་ཤིས་པ་དེ་ཙམ་ཏུ་དགའ་བདེའི་འབྱོར་བ་དང་ལྷན་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེས་སྤྱིང་ལས།
 ཁོར་ན་མས་ཀྱན་གྱི་ནང་ནས་ཆོག་ཤིས་པ། །རབ་མཆོག་ལགས་པར་ལྟ་མའི་སྤྱོད་པས་གསུངས།།

ཀྱན་ཏུ་ཚོགས་ཤེས་མཛོད་ཅིག་ཚོགས་མཁུན་ན། ཁོར་མི་བདོག་ཀྱང་ཡང་དག་འབྱོར་པ་ལགས། །
 ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྒྱ་ཚོགས་སྐབས་འདིར་དབེན་པའི་ཡོན་ཏན་ལན་གཉིས་སུ་སྒྲིམ་
 པས་སྒྲོས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །ཐུ་མ་དང་པོ་ཉིད་དབེན་པ་ལ་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་པའི་དེར་འགོ་ཞིང་
 རྒྱུད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ་ཕྱི་མ་ནི་དབེན་པར་གནས་པའི་ཆོ་བྱ་དགའ་ཟས་ཚོལ་ལ་སོགས་པས་
 དེར་རྒྱུད་མི་ཚུགས་ཤིང་མི་མོས་པའི་ཆོ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་
 དབེན་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དབྱངས་སུ་བྱུར་ཞིང་སེམས་ལ་བསྒྲོམ་པས་དགའ་ཞིང་སྒྲོ་བས་རྒྱུད་
 ཚུགས་པའི་ཆེད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་པས་སྒྲོས་སྒྲོན་མེད་དོ། །

(༡) བསམ་གཏན་བསྒྲོམ་པ་དངོས།

གསུམ་པ་བསམ་གཏན་བསྒྲོམ་པ་དངོས་ལ། མཚམས་སྤྱར་ཏེ་མདོར་བསྟན་པ། བསམ་གཏན་
 བསྒྲོམ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ། ཉིང་ངེ་འཛིན་འགྲུབ་པའི་ཐབས་ལ་གདམས་པ་དང་གསུམ་ལས།

1 མཚམས་སྤྱར་ཏེ་མདོར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་མང་པོ་ཡིས་ཕྱི་འདྲེ་འཛི་ལས་དབེན་པའི་
 ཡོན་ཏན་དང་ནང་རྣམ་རྟོག་ལས་དབེན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། གསང་བ་རང་འདོད་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་
 དབེན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། གནས་དབེན་པའི་ཡོན་ཏན་ཏེ་སྒྲོ་གསུམ་དབེན་པར་གནས་པའི་ཡོན་
 ཏན་ནི་འདི་ཕྱི་གཏན་བདེའི་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསམ་པར་
 བྱས་ནས་ཕྱི་དང་ནང་གི་དངོས་པོ་ལ་འདོད་ཅིང་ཆགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་
 ཞི་བ་དང་། བྱང་རྒྱུ་གི་སེམས་ནི་བསྒྲོམ་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་སྤྱིར་ཉེར་བསྟོག་དང་
 པོ་ཞི་རགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་སོགས་པ་བསྒྲོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་སྒྲོ་
 བ་ལྟར་འདིར་ཡང་། འཛིག་རྟེན་དང་རྣམ་རྟོག་ལ་ཞེན་ཅིང་ཆགས་པའི་སྒྲོན་དང་མ་ཆགས་པར་
 རྒྱང་བའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་འདོར་ལེན་བྱས་ཏེ་བསྒྲོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་གཏན་དངོས་སམ་

ཉེར་བསྟོག་ཡང་དག་པ་རེ་གྲུབ་ན་ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་བར་འགྱུར་ལ། ལུས་སེམས་ལས་སུ་རུང་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོགས་གང་བསྟོམ་པ་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་འབྱོར་ཞིང་འོང་བར་འགྱུར་ལ། ལར་བསམ་གཏན་ཞེས་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་ཟེར་བ་མིན་ཏེ། བཏང་ན་དགེ་བའི་དམིགས་པ་ཀུན་ལ་འཇུག་ཅིང་བཞག་ན་རི་རྒྱལ་ལྟར་གཡོ་འགྲལ་མེད་པས་རང་གི་སེམས་བཏང་འགོ་བཞག་སྟོན་ལ་རང་དབང་འབྱོར་བ་ཞིག་ལ་ཞིག་ནས་སམ་བསམ་གཏན་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །

2 བསམ་གཏན་བསྟོམ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། བདག་གཞན་མཉམ་པ་བསྟོམ་ཚུལ་དང་། བརྟེན་བསྟོམ་ཚུལ་གཉིས་ལས།

(1) བདག་གཞན་མཉམ་པ་བསྟོམ་ཚུལ།

དང་པོ་ལ་མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད། རོན་བསྟེན་བ་དང་གསུམ་ལས།

[1] མདོར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བདག་གཞན་མཉམ་པ་དང་བརྟེན་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། བདག་གཞན་མཉམ་པ་མ་བསྟོམ་ན་བརྟེན་བ་མི་འོང་བས་ན་བདག་དང་གཞན་དུ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ནི་དང་པོ་ཉིད་དུ་འབད་དེ་བསྟོམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་མེད་ན་གཞན་པར་ཀྱི་སེམས་རྣམ་དག་མི་སྟེ་བས་སོ། །ཇི་ལྟར་བསྟོམ་ན་བདག་རང་དང་གཞན་སེམས་ཅན་གཉིས་ཀ་ཡང་བདེ་བ་འདོད་པ་དང་སྦྱག་བསྟེན་མི་འདོད་པ་ལ་མཉམ་པས་ན་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་རང་ཉིད་རི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་བདེ་བ་སྦྱབ་ཅིང་སྦྱག་བསྟེན་སྦྱང་སྟེ་བསྟེན་བའི་སྒོ་སྟེ་བའི་ཐབས་ལ་འབད་དེ་བསྟོམ་པར་བྱ་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་མི་འོང་ངོ་སྟུམ་ན། འོང་སྟེ་འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གཞི་མེད་པར་བདག་དང་བདག་གིར་འཛིན་ཅིང་དེའི་དབང་གིས་འདི་ནི་གཞན་ཞེས་གཞི་མེད་པར་གཞན་དུ་འཛིན་པས་ལུས་བའི་སྤང་བ་བདག་གཞན་དུ་སྟོས་བདག་ས་

པ་ཅམ་ལས་གྲུབ་པ་མེད་པས་བདག་མེད་པའི་དོན་རྟོགས་ན་གཞན་ཞེས་པའང་མི་དམིགས་ཏེ་
བདག་ལ་ལྟོས་ནས་གཞན་དུ་འཛིག་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་ན་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལ་
མཚོན་གྱིས་གཅོད་སྐྱེ་མེད་པ་ལྟར་བདག་མེད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་དོན་རྟོགས་ན་བདག་གཞན་
ཡང་ཐ་དད་དུ་བཅད་དུ་མེད་པས་ཐམས་ཅད་བདག་བཞིན་བསྐྱུང་བའི་སྟོང་བདག་གི་སྟོ་སྟེ་
བར་འབྱུར་ཏེ། དོན་མེད་རང་བཞིན་བདག་ལྟ་རྣམས་སྤང་ནས། །བདག་ཉིད་ཆེ་ལྟ་དོན་ཆེན་
རྟོན་པ་གང་། །ཞེས་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། དེས་ན་བདག་གཞན་མཉམ་པའི་དོན་འདིའི་གནད་བདག་
གཞན་སྟོས་བཏགས་པ་ཅམ་ལས་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད་པས་བདག་མེད་པའི་གནད་འདི་ལ་ཐུག་པ་
ཡིན་པར་མཁས་པས་ཀྱང་རྟོགས་པར་དགའ་བར་སྒྲུང་བས་ན་བདག་མེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་
འདི་གལ་ཆེ་བར་གསུངས། །

[2] རྒྱས་པར་བཤད་པ།

མཉམ་པ་ཇི་ལྟར་བསྟོམ་ཚུལ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ། དེ་ལྟར་གོམས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་གསུམ་ལས།

① མཉམ་པ་ཇི་ལྟར་བསྟོམ་ཚུལ།

དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་ལག་པ་དང་རྒྱུ་དང་མགོ་དང་ནང་ཁྲོལ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་བྱས་ན་
རྣམས་པ་མང་པོ་ཡོད་ན་ཡང་བསྐྱུང་བའི་དུས་སུ་ལག་སོགས་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱག་བསྐྱེལ་མི་འདོད་
པར་ཡོད་ས་སུ་བསྐྱུང་བའི་སྟེ་བསྐྱུང་བར་བྱ་བའི་ལུས་སུ་གཅིག་པ་སྟེ་བདག་གིས་ལུས་ཞེས་གཅིག་
ཕུར་ཞེན་ནས་བསྐྱུང་ལ་སྟོས་ཀྱང་བདག་གི་ལུས་ཞེས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་
དུག་སོ་སོའི་འགྲོ་བ་ཐ་དད་པ་བདེ་སྐྱག་ཀྱང་ཐ་དད་པ་དག་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ཐམས་ཅད་བདག་ཇི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྐྱག་བསྐྱེལ་མི་འདོད་པ་དང་བདེ་བ་འདོད་པར་མཉམ་ཞིང་གཅིག་པའི་བྱིར་ན་
གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་ཏུ་བཟུང་སྟེ་བདག་རང་ཉིད་བཞིན་དུ་སྐྱག་བསྐྱེལ་ལས་
བསྐྱུང་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ཡང་དཔེར་ན་མི་ཞིག་ལ་ཁྱོད་ལ་ལུས་དུ་ཡོད་ཅེས་དྲི་ན། འདིས་

ཅི་ཟེར་ལུས་གཅིག་ཕུ་ལས་མེད་དོ་ཞེས་དང་། འོ་ན་བསྐྱེད་བྱའི་ལུས་མང་པོ་ཡོད་དམ། དེ་
ཡང་མེད་དེ་བདག་གི་ལུས་གཅིག་ཕུ་འདི་བསྐྱེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱེད་ན་ཡང་དོན་དུ་མ་ཚོགས་
པ་ལ་ལུས་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་ལུས་ཞེས་རིལ་པོ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཅི་ཡང་མེད་ལ།
དེའང་འདི་ལ་ལུས་སུ་འདོགས་དགོས་པ་དང་གཞན་ལ་འདོགས་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡང་
མེད་པར་དོན་མེད་པར་ཚོགས་པ་ལུང་པོ་ཙམ་ལ་ལུས་ཞེས་མིང་གཅིག་བཏགས་ཏེ་སྒྲོས་ཀྱང་བདག་
གི་ལུས་ཞེས་གཅིག་གི་སྒྲོ་སྒྲེ་བ་ལྟར་བདག་དང་བདག་གི་བ་སོགས་གང་ཡང་རུང་བ་བཏགས་ཚོག་
སྟེ། འདི་ལ་བདག་ཏུ་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་གཞན་ལ་བདག་ཏུ་འདོགས་
མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡང་བརྗོད་དུ་མེད་པས་ན་གཞན་སྟུག་
བསྐྱེད་པའི་འགོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་ཅེས་མིང་བཏགས་ཏེ་སྒྲོས་ཀྱང་བདག་གོ་སྟུམ་དུ་བཟུང་
ནས་གོ་མས་པར་བྱས་ན་གཞན་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་འང་བདག་གི་སྒོ་འབྱུང་ཁིང་སྒྲེ་བར་འབྱུར་
ལ་དེ་ལྟ་ན་ཐམས་ཅད་བདག་བཞིན་བསྐྱེད་པའི་སྒོ་ཡང་འབྱུང་དོག་སྟུངས། །དེ་ལ་བདག་གཞན་
གྱི་སྟུག་བསྐྱེད་གྱིས་ཡན་ཚུན་མི་གཞོད་པས་དེ་འདྲའི་སྒོ་རི་ལྟར་སྒྲེ་ཞེན། སྒྲེ་སྟུག་ཏེ་བདག་
གི་སྟུག་བསྐྱེད་གྱིས་གཞན་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་ལ་དངོས་སུ་མི་གཞོད་པ་དེ་ལྟ་འདྲ་སྟེ་དེ་ལྟ་ཡིན་
ན་ཡང་དེ་ལྟ་ལུང་སྟུག་བསྐྱེད་དེ་བདག་གི་སྟུག་བསྐྱེད་ཡིན་ཏེ་སྟུག་བསྐྱེད་དེ་རང་ལ་བདག་ཏུ་
ཞེན་པས་མི་བཟོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་སྟུག་བསྐྱེད་
དག་བདག་ལ་དངོས་སུ་འབབ་པར་མི་འབྱུར་ཡང་དེ་ལྟ་འདྲ་སྟེ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡང་གཞན་གྱི་སྟུག་
བསྐྱེད་དེ་བདག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞིག་ཡིན་ན་བདག་གི་སྟུག་བསྐྱེད་ཡིན་ཏེ་དེ་ལ་བདག་
ཏུ་ཞེན་པས་སྟུག་བསྐྱེད་དེ་བཟོད་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་རང་གི་སྟུག་བསྐྱེད་གྱིས་
གཞན་ལ་མི་གཞོད་པར་བདག་ལ་གཞོད་པའི་རྒྱ་མཚན་རི་ལྟར་ཡིན་ན་སྦྱིར་དུས་ཐོག་མེད་ནས་
ད་ལྟའི་བར་དང་། ད་ལྟ་ཡང་ཡ་མའི་ཁྱུ་ཁྱག་གི་བར་དུ་རྣམ་ཤེས་ཞུགས་ཕྱིན་ཆད་བདག་གི་ལུས་

ཞེས་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་དབང་གིས་གཞོད་ཅིང་མི་བཟོད་པ་ཉིད་ཡིན་གྱི། སྤྲུག་བསྐལ་ལ་བདག་གི་སྤྲུག་བསྐལ་དང་གཞན་གྱི་སྤྲུག་བསྐལ་ཞེས་དབྱེ་བ་མེད་པས་ན་གཞན་གྱི་སྤྲུག་བསྐལ་གྱིས་རང་ལ་དངོས་སུ་མི་གཞོད་ནའང་གཞན་དེ་བདག་གམ་བདག་གིར་བཟུང་ན་དེའི་སྤྲུག་བསྐལ་བདག་གིས་མི་བཟོད་པ་ཞིག་འོང་སྟེ། རོ་བོ་རྗེའི་སྟོབ་མ་བྱམས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་གཞན་གྱི་སྤྲུག་བསྐལ་དངོས་སུ་བདག་གིར་མཛད་པ་བཞིན་ཏེ་འདི་ནི་ས་ཐོབ་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོད་པའོ། །སོ་སོའི་སྟེ་བོ་ཐ་མལ་པ་ཡིན་ན་ཡང་དཔེར་ན་མས་སུ་སྤྲུག་གྱུ་ན་བ་བས་རང་གི་བ་འདམ་པ་ལྟ་བུ་དེ་བདག་ཏུ་བཟུང་བས་དེའི་སྤྲུག་བསྐལ་མི་བཟོད་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་དག་གིས་དེ་བདག་ཏུ་མ་བཟུང་བས་དེའི་སྤྲུག་བསྐལ་གྱིས་མི་གཞོད་པ་ཡིན་ཀྱང་དེ་དག་གིས་དེ་བདག་ཏུ་བཟུང་ན་དེའི་སྤྲུག་བསྐལ་གྱིས་གཞོད་ཅིང་བཟོད་པར་དཀའ་བར་འགྱུར་བ་འོང་སྟེ་དེའང་ཡུན་རིང་བོར་གོམས་མི་དགོས་ཏེ་དཔེར་ན་རྟ་ཞིག་གཞན་ལ་བཙོང་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཆོང་ཐག་མ་བཅད་གྱི་བར་དུ་རྟ་དེ་ལ་རྩ་རྩུ་མ་རྟེན་པ་དང་ནད་ལ་སོགས་པ་སྤྲུག་བསྐལ་ཅི་བྱུང་བ་ཡང་ཆོང་བ་བོ་དེ་ཡིས་མི་བཟོད་ཀྱང་ཉོ་བ་བོར་ཅི་ཡང་མི་གཞོད་པ་དང་ཆོང་ཐག་བཅད་ནས་རྟ་དེའི་སྤྲུག་བསྐལ་ཉོ་བ་བོ་དེས་མི་བཟོད་ཀྱང་ཆོང་བ་བོ་ལ་ཅི་ཡང་མི་གཞོད་པ་དེ་ཡང་རྟ་དེའི་སྟེང་ན་གཅིག་ཤོས་གྱི་རྟ་ཡིན་ལ་གཅིག་ཤོས་གྱི་རྟ་མ་ཡིན་པའི་རྩུ་མ་ཆེན་ཅི་ཡང་མེད་པས་ན་སྟོས་རི་ལྟར་བཏགས་ཤིང་བཟུང་ན་དེ་དང་དེའི་རྟ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་བདག་རང་ཉིད་བདག་ཡིན་པ་དང་གཞན་དེ་ཉིད་བདག་མིན་པའི་རྩུ་མ་ཆེན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གྲུབ་པ་མེད་པར་བདག་གཞན་དུ་སྟོས་བཏགས་པ་ཙམ་སྟེ་བདག་གི་བདག་གཞན་གྱི་གཞན་ཡིན་པ་དང་། བདག་གི་གཞན་གཞན་གྱི་བདག་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན་པ་རོལ་རྩུ་རོལ་ལྟོས་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་པ་རོལ་དང་རྩུ་རོལ་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད་པ་བཞིན་དུ་བདག་གཞན་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད་པར་སྟོས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་གནད་གྱིས་གཞན་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྟོས་བདག་ཏུ་བཏགས་ཤིང་བཟུང་ན་བདག་གི་སྟོ་འབྱུང་བ་

ཡིན་ནོ་གསུངས། །དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་
བདག་ཏུ་མཛད་པས་གཞན་གྱི་སྐྱུ་ག་བསྐྱལ་ཕྱ་མོ་ཙམ་ཡང་མི་བཟོད་པའི་ཚུལ་གོང་དུ་དེ་ལྟར་
ལུས་ལ་ཀྱུན་ནས་མི་འབར་ཞེས་སོགས་དང་། བདག་ཏུ་མཛད་པ་འདི་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད་ཅེས་དང་།
ལྷས་སྒྲིབ་གྱིས་ངང་པ་ལ་མདའ་ཡིས་བསྐྱོན་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བདག་ཏུ་མཛད་པར་གསུངས་
པ་དང་། མ་ཅིག་གིས་ཀྱང་མ་འོངས་པ་ན་གཙོད་ལོག་དྲག་བྱལ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ངས་སྒྲིབ་རྗེའི་
ལྷགས་ཀྱས་བཟུང་བའི་ནོར་ལྷ་འདྲེ་མ་རུངས་པ་རྣམས་དྲག་པོས་འདུལ་བར་གསུངས་པས་ལྷ་
འདྲེ་རྣམས་ནོར་དུ་བདག་གིར་མཛད་པ་ལྷ་བྱ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་བདག་ཏུ་བཟུང་ན་
ཡུན་རིང་པོར་གོམས་ཀྱང་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་རྟ་རྟ་ཞིག་གཞན་ལ་སྒྲིབ་ནོ་ཞེས་ངག་ཏུ་ཟུང་
དེ་བྱིན་པ་ཙམ་གྱིས་གཞན་དེས་རྟ་དེ་བདག་ཏུ་བཟུང་ཞིང་དེའི་སྐྱུ་ག་བསྐྱལ་མི་བཟོད་པ་ལྷ་བྱ་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ནའང་ངའི་སེམས་ངན་གོམས་ལ་གོར་སོང་བས་སེམས་ཅན་རྣམས་བདག་
ཏུ་འཛིན་པ་ཞིག་མི་འོང་སྟམ་ན། འོང་སྟེ་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་འདི་
ན་བརྟལ་ཞིང་ལམ་དུ་བཞག་ན་འདུལ་ཁ་ཉན་པའམ་འདུལ་བར་སླ་བ་ལ་སེམས་ལྷ་བྱ་གཞན་མ་
གཟིགས། མ་བརྟལ་ན་འདུལ་ཁ་མི་ཉན་པ་སེམས་ལྷ་བྱ་གཞན་མ་གཟིགས་ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་རང་གི་སེམས་འདི་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་ལམ་དུ་མི་གཏོང་བར་བརྟལ་ན་མི་འདུལ་བ་མི་སྲིད་དོ། །
རང་གི་སེམས་འདི་མ་བརྟལ་བར་གཞན་འདུལ་མི་རུས་པས་སེམས་འདི་འདུལ་བ་ལ་འབད་བར་
བྱའོ་གསུངས། སྐྱུ་ག་བསྐྱལ་བསལ་དགོས་པར་རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་འདི་ལྟར་བདག་གིས་སེམས་
ཅན་གཞན་གྱི་ཕྱགས་སུ་མི་ཡན་པའི་སྐྱུ་ག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་བསལ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཞེས་དམ་
བཅས་ཏེ། དོན་མེད་པའི་སྐྱུ་ག་བསྐྱལ་ཡིན་པའི་བྱིན་ཞེས་རྟགས་བཀོད་པ་དང་། དཔེར་ན་
བདག་གི་བགྲེས་སྒྲོམ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུ་ག་བསྐྱལ་བཞིན་ནོ་ཞེས་མཐུན་པའི་དཔེ་བསྟན་པའོ། །
དེ་བཞིན་དུ་བདག་གིས་སེམས་ཅན་གཞན་རྣམས་ལ་ནི་ཡན་བདེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།

སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་བདག་གི་ལུས་ལ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་ནོ། །གང་གི་ཚེ་བདག་
 དང་སེམས་ཅན་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་བདེ་བ་ཐོབ་འདོད་དུ་མཆུངས་པ་ལ་བདག་རང་དང་ཁྱད་
 པར་ཅི་ཡོད་དེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ན་རྒྱ་མཚན་གང་གི་བྱིར་གཞན་བདེ་བར་མི་བཅོན་པར་བདག་
 ཉིད་གཅིག་ལ་བདེ་བར་བཅོན་ཏེ་བཅོན་པར་མི་རིགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གང་གི་ཚེ་བདག་
 དང་སེམས་ཅན་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་སྐྱུ་བསྐྱུ་མཆུང་བར་མི་འདོད་པར་མཆུངས་པ་ལ་བདག་
 རང་དང་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་དེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ན་རྒྱ་མཚན་གང་གི་བྱིར་གཞན་གྱི་སྐྱུ་བསྐྱུ་
 རྒྱལ་བ་བསྐྱུང་བ་མིན་ལ། བདག་གཅིག་ཤུལ་བསྐྱུ་བསྐྱུ་བསྐྱུང་བར་བྱེད་དེ་བྱེད་མི་རིགས་སོ། །
 གལ་ཏེ་བདག་གི་སྐྱུ་བསྐྱུ་བྱིས་ནི་རང་ལ་གཞོན་པས་བདག་གིས་བསྐྱུང་དགོས་ལ། གཞན་
 དེ་ལ་སྐྱུ་བསྐྱུ་བསྐྱུང་བས་བདག་ལ་ད་ལྟ་དངོས་སུ་མི་གཞོན་པའི་བྱིར་གཞན་གྱིས་སྐྱུ་བསྐྱུ་
 དེ་མི་བསྐྱུང་དོན་ཞེས། འོན་རགས་པ་ཆེ་བྱི་མ་དཔུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུ་བསྐྱུ་དང་སང་
 དང་ལྷ་བ་བྱི་མ་ཕན་ཆད་དང་ཕ་བ་སྐྱད་ཅིག་བྱི་མ་ཕན་ཆད་ཀྱི་སྐྱུ་བསྐྱུ་ཟས་གོས་མེད་པ་ལ་
 སོགས་པའི་མ་འོངས་པ་ན་མུང་བར་འགྱུར་བ་ཡི་སྐྱུ་བསྐྱུ་ཆེ་ཕ་གང་གིས་ཡང་ད་ལྟ་རང་ལ་
 དངོས་སུ་གཞོན་པར་མི་བྱེད་པའམ་མི་གཞོན་ན་ད་ལྟ་མ་འོངས་པའི་སྐྱུ་བསྐྱུ་དེ་ཅིས་བསྐྱུང་
 སྐྱུ་བསྐྱུ་མི་རིགས་སོ། །དེ་ནི་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་སྐྱུ་བསྐྱུ་དང་མི་འདྲ་སྟེ་ད་ལྟ་དངོས་སུ་མི་
 གཞོན་ཀྱང་བདག་གིས་མ་འོངས་པའི་སྐྱུ་བསྐྱུ་དེ་ནི་མུང་བར་འགྱུར་བས་བསྐྱུང་དོན་མ་
 རགས་པ་ཆེ་འདི་བྱིའི་ཕུང་པོ་དང་ཕ་བ་སྐྱད་ཅིག་སྐྱུའི་ཕུང་པོ་ལ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་
 རྟོག་པ་དེ་ནི་བྱི་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཁོན་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར་རགས་པ་ཆེ་འདི་བྱི་ལ་
 བསམ་ན་ཆེ་འདི་ནས་འཕོས་ཏེ་གྱི་བར་གྱུར་པ་དེའདྲ་བྱི་མའི་སྐྱུ་བ་དེ་ལས་གཞན་ཉིད་ཡིན་ལ་
 གང་དུ་སྐྱེས་པའི་བྱི་མའི་སྐྱུ་བ་དེ་ཡང་ནི་ཆེ་སྐྱུ་མ་གྱི་བདེ་ལས་གཞན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་
 ལ་ད་ལྟ་མི་ཡུལ་དུ་རི་ཅམ་སྟོད་པ་ནི་སྟོན་གྱི་ལས་དབང་གིས་ཡིན་པས་ལས་དེ་ནམ་ཟད་པ་ན་

མིའི་རྣམ་ཤེས་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་འགགས་པ་དེའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་བྱས་ནས་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་
 དུ་སྐྱེ་བའི་ལས་དེས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱས་ཏེ་བྱི་མ་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་དུ་སྐྱེ་བ་ན་གཤིབ་
 མིའི་ཕུང་པོ་ཡིན་པ་དང་སྐྱེ་བ་དཔྱལ་བའི་ཕུང་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། རྣམ་ཤེས་སྣ་མ་འགགས་པ་
 མིའི་རྣམ་ཤེས་དང་བྱིས་སྐྱེ་བ་དཔྱལ་བའི་རྣམ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཐ་དད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
 མིའི་ལུས་དང་སེམས་འགགས་ནས་བྱི་མིའི་ལུས་སེམས་སྐྱེས་པ་ལ་སྣ་མ་དེ་བྱི་མར་འཕོས་པའམ་
 མང་བ་མེད་དེ། རི་སྐད་དུ། ཁ་ཏོན་མེ་ལོང་མར་མེ་རྒྱ། མེ་གཤེས་ས་བོན་སྐྱར་དང་སྐྱས། །
 ཕུང་པོ་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བ་ཡང་། མི་འཕོ་བར་ཡང་མཁས་རྟོགས་བྱ། ཁྱེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 མར་མེ་གཅིག་ལས་གཅིག་སྤར་བ་ན་སྣ་མ་ལ་མ་ལྟོས་པར་བྱི་མ་མེད་ལ་སྣ་མ་བྱི་མར་འཕོས་
 པའང་མིན་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་སྣ་མ་འགགས་ནས་བྱི་མ་སྐྱེ་བས་སྣ་བྱི་
 གཉིས་གཞན་ཡིན་ན་ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཟ་བ་དང་མ་བྱས་པ་དང་འཕྲད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། མི་
 འགྱུར་ཏེ་རྒྱ་རྒྱུན་ཏེན་འབྲེལ་གྱི་སྤང་བ་བསྐྱེད་པ་མེད་པ་དབྱེད་མི་བཟོད་པས་རྟག་ཆད་ལས་འདས་
 པ་ལས་འབྲས་ཆུད་མི་ཟ་བ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་བྱད་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཁོ་ནའི་སྦྱོད་
 ཡུལ་ཡིན་པས་ལས་རྒྱ་འབྲས་འདི་ནི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་
 བོད་། དེ་སྐད་དུ་འང་། གང་ལ་བརྟེན་ཏེ་གང་འབྱུང་བ། །དེ་ནི་རེ་ཞིག་དེ་ཉིད་མིན། །དེ་ལས་
 གཞན་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་བྱིར་རྟག་མིན་ཆད་པའང་མེད། ཁྱེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལྟོས་ཏེ་
 བརྟགས་པ་ཅམ་ལས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་འང་གྲུབ་པ་མེད་བཞིན་དུ་སྤང་བའི་རྣམ་ཤེས་
 འདི་ཉིད་བཟང་ངན་གྱི་ལས་སྣ་ཚོགས་པས་གཞན་དང་གཞན་དུ་སྤང་ན་ཡང་གསལ་རིག་གི་ཤེས་
 པ་ཅམ་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འབྱུང་བོད་རྟག་ཆད་ལས་འདས་པའི་བྱིར་ལས་འབྲས་ཆུད་
 མི་ཟ་བོད་མ་བྱས་པ་དང་འཕྲད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཕྱ་བ་སྐད་ཅིག་མའི་རྒྱལ་ལ་བསམས་ན་བྱི་
 དང་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ལ། སྐད་ཅིག་སྣ་བྱི་དེ་དག་ཀྱང་སྣ་

མ་འགགས་ཤིང་ཕྱི་མ་སྟེ་བས་གཞན་ཡིན་ལ། དེའང་རང་རེ་མི་ཡུལ་དུ་ཅི་ཙམ་སྟོང་པའི་ལས་
 གྱིས་རྒྱུན་བྱས་ནས་རྣམ་ཤེས་སྣ་མ་འགགས་པ་དེས་རྒྱ་བྱས་ནས་རྣམ་ཤེས་སྣ་དེ་ཕྱི་མ་སྟེ་
 བར་འབྱུང་བས་རིགས་འདྲ་འབྱུང་བ་ཡིན་པས་སྣ་དེ་ཕྱི་མ་རྣམས་གཞན་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཆེ་
 མཛུང་བ་པོ་གང་གི་མཛུང་བའི་སྟུག་བསྐྱེད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཛུང་བ་པོ་དེ་ནི་དྲི་གྱིས་བསྐྱེད་དགོས་
 གྱིས་དེ་ལས་གཞན་གྱིས་མི་བསྐྱེད་ངོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རྒྱ་དང་པ་ལ་ཆེར་མ་ཟུག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟུག་
 བསྐྱེད་ཡང་དེ་ལས་གཞན་ལག་པས་མཛུང་བ་མིན་པས་ན་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡི་ཕྱིར་རྒྱ་དང་པའི་སྟུག་
 བསྐྱེད་དེ་ནི་ལག་པ་དེས་བསྐྱེད་བར་བྱ་སྟེ་བྱ་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བསྐྱེད་བར་བྱེད་
 པ་འདི་རིགས་ཤིང་འབད་པ་མིན་ཡང་འདིར་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་གོམས་པས་ཆེ་སྟེ་དང་རྒྱ་
 ལག་སོགས་པའི་ཆུང་སྐྱེད་པའི་སྟོ་འཇུག་ཅི་ན། བདག་དང་གཞན་དུ་འཛིན་པ་མི་རིགས་པའམ་
 ཡང་ན་བདག་གཞན་གྱི་མི་རིགས་པ་སྟུག་བསྐྱེད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཅི་ཅུས་པར་ནི་སྐྱེད་བར་བྱ་
 བ་ནི་དྲི་ཡིན་པས་ན་འབྱུང་བའོ་ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་ཆེ་སྟེ་སོགས་གཅིག་མིན་ཀྱང་དེ་དག་རྒྱུན་
 གཅིག་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་ལག་དེ་དག་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང་ཆོགས་པ་གཅིག་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་
 བསྐྱེད་ངོ་ཞེ་ན། དེ་དག་རྒྱུན་གཅིག་ཅེས་བྱ་བ་དང་ཆོགས་པ་གཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་
 དུ་རྒྱུད་ནི་སྣ་དེ་ཕྱི་མ་དུ་མ་ལས་དེ་ནི་དང་གཞན་དུ་མེད་པས་རྒྱ་ཏེ་དཔེར་ན་ཐེང་བ་དོག་དུ་
 མ་ལ་ཐེང་བའི་རྒྱུད་གཅིག་ཅེས་བཏགས་པ་བཞིན་དང་། ཆོགས་པ་ཡང་མཚོན་ཆ་སོགས་པའི་
 མི་མང་པོ་འདུས་པ་ལ་དམག་ཅེས་བཏགས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་བརྒྱན་ཏེ་བཏགས་པའམ་
 མིང་ཙམ་ལས་དོན་ལ་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །འདི་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་དབབ་བྱེད་
 མཚོག་ཡིན་ཏེ་དྲག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་མ་གཏོགས་པའི་བདག་ཏུ་ཞེན་ཆད་རྒྱུད་དམ་
 ཆོགས་པ་ལ་བདག་ཏུ་ཞེན་པས་ན་དེ་གཉིས་མ་གྲུབ་ཅིང་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་
 རྒྱུན་དང་ཆོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་སྟུག་བསྐྱེད་མཛུང་བ་པོ་འམ་སྟུག་བསྐྱེད་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གི་

བདག་གང་ཡིན་པ་དེ་མེད་པ་དེས་ན་མྱོང་བའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་འདི་མྱོང་བ་པོ་སྤྲུ་ཞིག་གིས་དབང་
བར་ཏེ་དབང་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ་དབང་དུ་བྱེད་པ་པོ་སྤྲུ་ཡང་མེད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་མྱོང་བའི་
སྤྲུག་བསྐྱེད་ལ་མྱོང་བ་པོ་བདག་པོ་འམ་དབང་བྱེད་པ་པོ་མེད་པར་ནི་བདག་གཞན་ཐམས་ཅད་
བྱེ་བྲག་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ་དེ་ལྟར་བདག་མེད་ན་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་གཞན་གྱང་མེད་ལ་དེ་གཉིས་
མེད་པས་དབྱེ་གཞི་མེད་པས་ན་འདི་ནི་བདག་གི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་འདི་ནི་གཞན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་
ཞེས་བྱེ་བྲག་གམ་དབྱེ་བ་མེད་པས་བསྐྱུང་བ་དང་མི་བསྐྱུང་བའི་དབྱེ་བའང་མི་རིགས་སོ། །དེ་
ལྟར་ཡིན་པའི་སྤྲུ་བས་ཀྱིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་བསལ་བྱ་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གཞན་
གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དེ་ཡང་བདག་གིས་བསལ་བར་བྱ་དགོས་པར་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་ན་བདག་གི་སྤྲུག་
བསྐྱེད་བསལ་ལ་གཞན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མི་བསལ་ཞེས་དེས་པས་ཏེ་དེས་བཟུང་གིས་འདིར་ནི་ཅི་
ཞིག་བྱ་སྟེ་ཅི་ཡང་དགོས་པ་མེད་པས་ཤིན་ཏུ་འབྲུལ་པའོ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་མྱོང་བ་པོའི་བདག་པོ་འམ་
མྱོང་མཁན་གྱི་བདག་ཅི་ཡང་མེད་ན་སྤྲུག་བསྐྱེད་གིས་སྤྲུ་ལའང་མི་གཞོད་པས་དེ་ལྟར་རྒྱ་མཚན་
ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་སེམས་ཅན་གྲུག་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ནི་བསྐྱོག་པར་བྱ་ཞེས་བསྐྱོག་བྱ་གང་ཞིག་གང་ཟག་
སྤྲུ་ཞིག་གིས་བསྐྱོག་སྟེ་བསྐྱོག་ཏུ་མེད་དོ་ཞེས་འགའ་ཞིག་གིས་ཚུད་ན་དེ་ལྟར་བཅད་དུ་མེད་དེ།
དོན་དམ་པར་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་གལ་ཏེ་གྲུག་རྫོབ་ཅམ་དུ་བདག་གི་སྤྲུག་བསྐྱེད་བསྐྱོག་པར་བྱ་
ནའང་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡང་བསྐྱོག་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ལ་གཞན་
གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་བསྐྱོག་པར་བྱ་བ་དེ་ལྟར་མིན་ན་བདག་གི་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱང་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་
སྤྲུག་བསྐྱེད་བཞིན་དུ་བསྐྱོག་བྱ་མིན་པར་མཚུངས་པས་བསྐྱོག་མི་རིགས་སོ། །

② དེ་ལ་ཚུད་པ་སྤྱོད་བ།

གཉིས་པ་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་བསལ་བྱ་ཡིན་ན། སྟིང་རྩེས་ཏེ་སྟིང་རྩེའི་དབང་གིས་གཞན་
སེམས་ཅན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་རང་ཉིད་ཀྱིས་མི་བཟོད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་མྱོང་བར་

གྱུར་པས་དེ་ཅི་ཡི་ཕྱིར་སྤྲོད་ཆེད་སྤྲུག་བསལ་དེ་རང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ནན་གྱིས་བསྐྱེད་ཅི་ན། །
 འགྲོ་བའི་དཔལ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུག་བསལ་མང་པོ་བསམ་པར་བྱས་ན་དེ་ལ་སྟོས་ན་རྩེ་ལྷན་
 སྤྲོད་རྩེ་ལ་བཏེན་པའི་སྤྲུག་བསལ་མང་སྟེ་མང་བ་མིན་ལ། དཔེར་ན་ཟུག་རྩུ་ཤོང་བསྐྱུག་གཞོན་
 བསལ་ཕྱིར་དུ་ལུས་མ་བཏོད་པའི་སྤྲུག་བསལ་བཞིན་དུ་སྤྲུག་བསལ་ཡོད་ཀྱང་གལ་ཏེ་སྤྲོད་རྩེ་
 ཅན་གྱི་སྤྲུག་བསལ་གཅིག་གིས་ནི་གཞན་སེམས་ཅན་ནམས་གྱི་སྤྲུག་བསལ་མང་པོ་མེད་པར་
 འགྱུར་བས་ན་བརྟེན་བ་དང་ལྷན་པས་སྤྲོད་རྩེ་སྤྲུག་བསལ་དེ་རང་དང་གཞན་སེམས་ཅན་མང་
 པོའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཉིད་དོ། །སྤྲོད་རྩེ་སྤྲུག་བསལ་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་པ་དེས་ན་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔལ་མེ་ཏོག་སྐྱེ་མཛེས་གྱིས་རང་གི་མངོན་ཤེས་གྱིས་རྒྱལ་པོའི་གཞོན་པ་རང་གསོད་
 པར་ཤེས་ཀྱང་ནི་བདག་གི་སྤྲུག་བསལ་ཁྱད་དུ་བསད་ནས་མ་བསལ་ཏེ་གཞན་སེམས་ཅན་མང་
 པོའི་སྤྲུག་བསལ་ཟད་པར་འགྱུར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རང་གི་སྤྲུག་བསལ་དང་དུ་སྐྱང་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་
 སྟོན་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་བསྐྱེད་ལྷན་པ་མངོན་པར་འཕགས་པའི་རྒྱལ་པོའི་བསྟན་པའི་
 སྟིགས་མ་ལ་དགོ་སྟོང་མེ་ཏོག་སྐྱེ་མཛེས་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་བདུན་སྟོང་དང་
 ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ནགས་ཚལ་ན་གནས་པས་མངོན་ཤེས་གྱིས་བསྟན་པས།
 རྒྱལ་པོ་དཔལ་བྱིན་གྱི་ཕོ་བྱང་རིན་ཆེན་ལྷན་དུ་ཕྱིན་ཏེ་ཚོས་བསྟན་ན་སྟོག་ཆགས་བྱེ་བ་ཁྲག་བྲིག་
 བརྒྱ་སྟོང་མང་པོ་མཐོ་རིས་དང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཐར་པ་ཐོབ་ཅིང་མ་བསྟན་ན་མི་ཐོབ་པར་མཐོང་
 བ་དང་མཐར་རང་ཉིད་ཀྱང་གསོད་པར་མཁྱེན་ཡང་དེར་བྱོན་ནས་ཞག་བདུན་དུ་ཟས་མ་གསོལ་
 བར་མཚན་མོ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སེན་མོའི་མཚོན་རྟེན་ལ་བསྒྲོར་བ་བྱས་ཏེ། ཉིན་མོ་གྲོང་
 ཁྱེར་ནམས་སུ་ཚོས་བསྟན་པས་སྟོག་ཆགས་ཁྲག་བྲིག་དུ་མ་མཐོ་རིས་དང་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་ལ་བཀོད་
 པ་དང་། རྒྱལ་པོས་ཤན་པ་དགའ་བྱེད་ལ་བསྒྲོས་ནས་བསད་དེ་རྒྱལ་པོ་ཡང་འགྲོད་ནས་དེའི་
 རུས་པ་ལ་མཚོན་རྟེན་བྱས་ཤིང་མཚོན་པར་ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

③ དེ་ལྟར་གོ་མས་པའི་ཕན་ཡོན།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བདག་གཞན་མཉམ་པ་ལ་རང་གི་རྒྱུ་ནི་གོ་མས་པར་གྱུར་པ་ན། སེམས་
 ཅན་གཞན་གྱི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཞི་བར་བྱེད་པ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བར་གྱུར་པས་དེའི་ཐབས་ལའང་
 དཔེར་ན་བདེ་མཆོ་དུ་སྟེ་བདེ་སྟེ་ཚོགས་པས་བརྒྱན་པའི་མཆོ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་ངད་པ་རྣམས་
 དགའ་ཞིང་སྟོབས་འཇུག་པ་ལྟར་དུ་དཔྱལ་བ་མནར་མེད་པར་ཡད་གཞན་དོན་དུ་དགའ་ཞིང་སྟོབས་
 བས་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་དག་གིས་མནར་མེད་པའི་དཔྱལ་
 བར་འཇུག་དོན་མེད་དེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཐར་པ་བྱང་ཆུབ་བསྐྱབས་ན་སྤྱད་དུ་ཐོབ་སྟེ་སྤྲུལ་
 ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་དགའ་བ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བས་སོ་ཞེ་ན། མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་
 ཅན་རྣམས་ནི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་མཐའ་དག་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་གྱུར་པ་ན་དགའ་བའི་བྱད་པར་
 རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ལྟ་བུར་མཐའ་ཡས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཆོག་མིན་
 བཤུ་སྟེ་ཆོག་པ་ཡིན་ལ། རང་ཉིད་གཅིག་ཕྱི་ཐར་པ་ཅམ་ཞིག་འདོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། རོ་
 བྲལ་བའི་བས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་པར་འགྲེལ་བ་རྣམས་ལས་གསལ་བས་ན་གཞན་དོན་འགྱུར་པའི་
 དགའ་བའི་རོ་དང་བྲལ་བས་དགོས་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་སྟེ། བསྐྱབས་བརྟུས་ལས། རོ་
 མེད་ཐར་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟས་ཉེ་དེ་ལྟ་བས་ན་རང་འདོད་ཡིད་
 བྱེད་མེད་པར་གཞན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཁོ་ན་བྱས་ཀྱང་བདག་གིས་འདི་ལྟར་བྱས་པས་མཆོག་
 གོ་སྟམ་པའི་རྣམས་སེམས་དང་ནི་དོ་མཚན་དུ་འཛིན་པའང་མེད་ལ། མཐའ་གཅིག་ཏུ་གཞན་དོན་
 ཁོ་ན་སྤྱབ་པ་ལ་དགའ་བར་གྱུར་པས་ན་རང་ལ་ཆོ་འདིའི་ལན་དང་ཕྱི་མའི་རྣམས་སྤྱོད་འབྲས་བུའི་
 རེ་བའང་མེད་དོ། །

[3] དོན་བསྟུ་བ།

གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། བདག་གཞན་མཉམ་པའམ་བྱད་པར་མེད་པ་དེ་བས་ན་དེ་ལྟར་ཆུང་

དུ་ཐ་ན་ཅུང་ཟད་ཉེས་སོ་ལྟ་བུའི་མི་སྣ་ན་པའི་ཚིག་ཙམ་ལས་ཀྱང་ང་ཡིས་མ་ཉེས་སོ་ཞེས་སྟོན་ཆད་
བདག་ཉིད་བསྐྱུང་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་གཞན་སེམས་ཙན་ཐམས་ཅད་ལ་བསྐྱུང་ཞིང་
བསྐྱུང་བར་འདོད་པའི་སེམས་དང་སྡིང་ཇེའི་སེམས་ནི་དེ་ལྟར་རང་ཉིད་ལ་རི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་
གོམས་པར་བྱའོ། །

(2) བདག་གཞན་བརྗེ་བ་བསྐྱོམ་ཚུལ།

གཉིས་པ་བརྗེ་བ་ལ། རྒྱ་མཚན་བརྗོད་པས་མདོར་བསྟན་པ། དེ་བསྐྱོམ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
གཉིས་ལས།

[1] རྒྱ་མཚན་བརྗོད་པས་མདོར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་གཞན་སེམས་ཙན་ནམས་བདག་ཉིད་དུ་འཛིན་པར་མི་རྣམས་ཤིང་མི་འོང་ངོ་
སྟམ་ན། འོང་སྟེ་འདི་ལྟར་ཡང་དང་ཡང་དུ་གོམས་པ་ཡིས་ནི་གཞན་པ་མ་དག་གི་པའི་ཁྱེ་བ་དང་
མའི་ཁྱག་གི་ཐིག་པ་ལ་གྲོལ་ལུལ་ལ་སོགས་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་བདག་གི་དངོས་པོ་ཅུང་ཟད་
ཙམ་ཡང་མེད་པར་གྱུར་ཀྱང་ནི་བདག་གོ་ཞེས་ནི་ཤེས་ཤིང་འཛིན་པ་སྟེ་བདག་མེད་པ་ལ་བདག་
གི་ལུས་སམ་བདག་གི་སྒོ་འབྱུང་བ་ལྟར་དེ་བཞིན་པ་མའི་ཁྱེ་ཁྱག་གི་རང་བཞིན་གཞན་སེམས་
ཙན་གྱི་ལུས་ལ་ཡང་རིམ་གྱིས་གོམས་པར་བྱས་ནས་བདག་ཅས་ཅི་ཡི་ཕྱིར་མི་གཟུང་སྟེ་བཟུང་
བར་རྣམས་། དེ་ལྟར་གོམས་པར་གྱུར་པ་ན་བདག་གི་ལུས་འདི་ནི་གཞན་སེམས་ཙན་དང་།
གཞན་སེམས་ཙན་གྱང་བདག་གི་ལུས་དག་ཏུ་འདྲ་བཞག་པ་ལ་དེ་ལྟར་དཀའ་བ་མེད་དོ། །
དེས་ན་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་གིས་བདག་ཉིད་དམ་རང་གཅེས་པར་བཟུང་བས་འདི་ཕྱིར་སྟུག་བསྟུལ་
འབྱུང་བའི་སྟོན་དང་བཅས་པ་དམ་པ་རྣམས་གིས་སྤྲད་པར་བྱ་བ་དང་། བན་པའི་སེམས་གིས་
གཞན་སེམས་ཙན་དེ་གཅེས་པར་བཟུང་བ་ལ་ཡང་འདི་ཕྱིར་ཕན་བདེ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་ཡོན་
ཏན་རྒྱ་མཚོར་ཏེ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་དང་ལྷན་པ་དམ་པ་རྣམས་གིས་བསྟོད་ཅིང་བསྟགས་པའི་གནས་

ཡིན་པར་གཤམ་པར་བྱས་ནས་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ཡོངས་སུ་དོར་ཏེ་གཞན་དུ་བྱ་བ་དང་གཞན་
 རྣམས་བདག་ཏུ་བཟུང་སྟེ་དང་དུ་སྒྲུང་བར་བྱ་བ་ལ་ནི་འབད་དེ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་ལ་
 བདག་གཞན་བརྩེ་བ་འདི་ལ་གཞུང་ནས་བཤད་ཚུལ་དང་རྣལ་འབྱོར་པའི་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་མི་འདྲ་
 བས། འདི་ལྟར་བདག་གཞན་གྱི་གཅེས་འཛིན་བརྩེ་བ་དང་། གདགས་གཞི་ལུས་བརྩེ་བ་དང་།
 བདེ་སྲུག་བརྩེ་བ་དང་། དགོ་སྲིག་བརྩེ་བ་དང་བཞི་ཡོད་ཀྱང་གཞུང་འདིར་དང་པོ་གསུམ་ཚིག་
 གིས་དངོས་སུ་ཟིན་པར་མཛད་དོ། །

[2] དེ་བསྒྲུབ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

བརྩེ་ཚུལ་སྒྱིར་བསྟན་པ་དང་། གཉེན་པོའི་བྱང་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྒྲུབ་པ་དང་། བརྩེས་ནས་རི་
 ལྟར་བསྐྱབ་པ་དང་གསུམ་ལས།

① བརྩེ་ཚུལ་སྒྱིར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ལ། གཞན་དང་དུ་སྒྲུང་བ། བདག་གཅེས་འཛིན་དོར་བ། བདག་གཞན་གཙོ་བོར་
 བྱས་པའི་སྒྲིན་ཡོན། དེས་ན་ངེས་པར་བརྩེ་དགོས་པར་གདམས་པ་བརྩེ་བ་དངོས་དང་བཞི་ལས།

༡ གཞན་དང་དུ་སྒྲུང་བ།

དང་པོ་ནི་ཐམས་ཅད་ཐ་དད་པ་མང་པོ་རྣམས་བདག་གཅིག་ཏུ་རྟེན་ལྷུང་ལྷུང་སྟམ་ན་དཔེ་རི་ལྟར་
 ར་ལག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིས་དབྱེ་བར་བྱས་ན་ཐ་དད་པ་མང་པོ་ཡིན་ཡང་དེ་ཐམས་ཅད་ལུས་ཀྱི་
 ཡན་ལག་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་ལ་ལུས་གཅིག་ཏུ་འདོད་ཅིང་འཛིན་པ་ལྟར་དོན་དེ་བཞིན་དུ་འགྲོ་
 བཞེས་བདག་ཏུ་བཟུང་ནས་འགྲོ་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཅི་ཡི་ཕྱིར་ལུས་ཅན་ལྟ་སྒྲུ་མི་སོགས་རིགས་
 དུག་གི་སེམས་ཅན་རྣམས་མི་འདོད་དེ་འདོད་དགོས་པར་རིགས་པ་མཚུངས་པས་སོ། །དེ་འདྲའི་
 སྒྲོ་མི་སྒྲུའོ་སྟམ་ན། དཔེ་རི་ལྟར་ན་གོ་ལ་འབྲུལ་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་བདག་མེད་པའི་ཡ་མའི་ཁྱ་
 ཁྱག་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པའི་ལུས་འདི་ལ་བདག་འཛིན་ཡང་ཡང་གོམས་པས་བདེ་ན་བདག་བདེའོ་

ཞེས་དང་སྐྱུ་ན་བདག་སྐྱུ་གོ་ཞེས་བདག་གི་སྒྲོ་དང་གིས་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་
 གཞན་གྱི་ལུས་ལ་ཡང་བདག་དུ་འཛིན་པ་ཡང་ཡང་གོམས་པས་བདག་གོ་སྐྱུ་པའི་སྒྲོ་ཅིས་མི་སྐྱུ་
 སྟེ་དེས་པར་སྐྱུ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་གོམས་ན་ཡོན་ཏན་ནམ་མཁུ་ཡོན་ཅི་ཡོད་ན། དེ་ལྟ་
 ན་ནི་བདག་གིས་གཞན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱས་ཀྱང་བདག་ཉིད་མཆོག་གོ་སྐྱུ་པའི་དོ་མཚན་
 དང་མཛོན་པར་ཞེན་པའི་སྐྱུ་སེམས་མི་འབྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་བདག་ཉིད་གིས་ནི་བདག་རང་གི་
 ཟས་ཟོས་ནས་ལན་དང་རྣམ་སྟོན་ལ་རེ་བ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ལོ། །དེ་བས་དེ་ལྟར་གཞོད་པ་རྒྱུ་
 དུ་ཐ་ན་རྒྱུ་ཟད་ཉེས་སོ་ཞེས་ཆོག་མི་སྐྱུ་པ་ལས་ཀྱང་བདག་བསྐྱུང་ཞིང་སྒྲོང་བ་དེ་བཞིན་དུ་
 གཞན་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བསྐྱུང་བའི་སེམས་དང་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་རྗེའི་སེམས་ནི་གོམས་
 པར་བྱའོ། །གཞན་ལ་གཞོད་པ་རྒྱུ་དེས་བསྐྱུང་དགོས་པ་དེ་བས་ན་མགོན་པོ་འཕགས་པ་
 སྐྱུ་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་ཕྱགས་རྗེ་ཆེན་པོས་འགྲོ་བ་ཡི་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་འཛིགས་
 པ་ཆེན་པོ་དང་ཐ་ན་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་བག་ཚ་བ་ཅམ་གྱི་འཛིགས་པ་འདྲ་བས་ལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
 དུ་དང་པོ་བྱང་རྒྱུ་མཆོག་དུ་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་དོན་དུ་
 རང་གི་མཚན་ཡང་ཐོས་པ་དང་དེ་ན་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་ལས་སྒྲོབ་ཕྱིས་སྒྲོལ་ལམ་དང་ཉིང་འཛིན་
 དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྟོབས་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པར་མཛད་དེ། སྤྲོད་པོ་བཀོད་པ་ལས། མེ་
 ཆེན་པོས་བསྐྱེད་པ་དང་། རྒྱ་ཆེན་པོས་ཁྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་འཛིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བདག་
 གི་མིང་ལན་གསུམ་དཔར་པས་འཛིགས་པ་མེད་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ནང་ཚན།
 བདག་གི་མིང་ལན་གསུམ་དཔར་པས་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་བག་ཚ་བའི་འཛིགས་པ་མེད་པར་གྱུར་ཅིག་
 ཅེས་གསུངས་སོ། །ཁན་ཡོན་ཆེ་ན་ཡང་བདག་གིས་དེ་འདྲ་དཀའ་འོ་སྐྱུ་ནས་སྐྱུ་
 པར་མི་བྱ་སྟེ། དཀའ་བ་ལས་ཕྱིར་ཐོག་པར་མི་བྱ་སྟེ་གོམས་ན་དེ་ཉིད་སྐྱུ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
 ཉེ། འདྲི་ལྟར་རིམ་གྱིས་གོམས་པར་བྱས་པའི་མཐུ་ཡིས་ནི། དང་པོ་མ་གོམས་པའི་དུས་སུ་

གཞན་གྱི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་དང་དུ་ལེན་པའི་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་སོགས་གང་གི་མིང་ཐོས་པ་ཙམ་
གིས་འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡང་ཕྱིས་གོམས་པའི་དུས་སུ་གཞན་དོན་དང་དུ་ལེན་
པ་དེ་ཉིད་མེད་ན་མི་དགར་ཏེ་མི་དགའ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དང་པོ་གང་གི་མིང་
ཐོས་ན་ཡང་འཛིགས་ཤིང་སྤྲུལ་པའི་སེམས་ཙན་དེ་དང་རང་འདྲིས་ཤིང་གོམས་པས་དགའ་བར་
གྱུར་ན་དེ་ཉིད་མེད་ན་མི་དགའ་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་གང་ཟག་གང་ཞིག་བདག་
དང་གཞན་སེམས་ཙན་རྣམས་ནི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ལས་སྦྱར་དུ་བསྐྱབ་པར་འདོད་པ་དེས་
བདག་དང་གཞན་དུ་བརྗེ་བར་བྱ་བར་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་ཀྱི་སྨྱོད་ལུལ་དུ་མི་འགྱུར་བས་གསང་
བར་བྱ་བའི་དམ་པ་ཉིད་བསྟོམ་ཞིང་སྤྱད་པར་བྱའོ། །

ཁ བདག་གཅེས་འཛིན་དོར་བ།

གཉིས་པ་ནི། བདག་གི་ལུས་གང་ལ་ཞེན་ཅིང་ཆགས་པ་ཡིས་འཛིགས་པའི་གནས་རྒྱུད་དུ་སྤྱང་
བྱ་དང་གསྤང་ལྟ་བུ་ལའང་འཛིགས་ཤིང་སྤྲུལ་བ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ན་འཛིགས་པའི་གནས་ཆེན་པོ་ལ་ལྟ་
སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། །དེ་ལྟར་ཆེ་འདི་ཕྱིའི་འཛིགས་པ་སྣ་ཆོགས་སྐྱེ་བའི་གཞིར་གྱུར་པའི་རང་གི་
ལུས་དེ་ལ་ཤེས་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་སྤྲུ་ཞིག་དེ་ལ་དགྲ་པོ་བཞིན་དུ་བལྟས་ཏེ་སྤང་བར་མི་བྱེད་དེ་
སྤང་བར་བྱེད་རིགས་ཀྱི་ཆགས་པར་བྱེད་མི་རིགས་སོ། །རང་གི་ལུས་གང་ཞིག་བཀྲེས་པ་དང་
སྟོམ་པ་དང་ཆ་གང་ལ་སོགས་པའི་ནད་རྣམས་གསོ་བའི་ཐབས་སམ་ཆོ་ག་བྱེད་པར་འདོད་པས་
ཟས་གོས་ལ་སོགས་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་དང་ཉ་དྲང་རི་དྲགས་དང་བ་ལང་ལ་སོགས་པ་དག་གསོད་
པར་བྱེད་ཅིང་ལམ་དུ་སྤྲུག་སྟེ་གཞན་གྱི་ཁོར་རྒྱ་འཕྲོག་བྱེད་པ་དང་། ལྷན་པོ་གང་ཞིག་རང་གི་
ཁེ་རྟེན་པ་ཐོབ་པ་དང་བཀྲར་སྟེའམ་རིམ་གྱི་འདི་ཕྱིར་དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགས་ལ་དང་བདེ་
སྨྱོད་གིས་མ་བསད་པ་ལྟར་ལ་དང་མ་ཡང་གསོད་པར་བྱེད་ཅིང་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་དགོན་
མཆོག་གསུམ་གྱི་དགོར་རྗེས་རྣམས་དངོས་སུ་ཆོང་སོགས་གཡོ་སྤྱོད་བྱེད་པ་དང་ལྟོག་དུ་བརྒྱས་

ནས་ལས་ངན་བསགས་པ་དེས་ནི་ཕྱི་མ་ལ་མནར་མེད་པའི་དཔལ་བ་ལ་སོགས་པར་གྱིན་ཏེ་
འབར་ཁིང་ཆ་བས་སྟེག་པར་བྱེད་པའི་སྟུག་བསྐལ་བཟོད་པར་དགའ་བ་སྦྱང་བར་འགྱུར་ན་བདག་
ལེགས་སུ་འདོད་པའི་མཐུན་པ་སྟུ་ཞིག་འདི་ཕྱིའི་སྟུག་བསྐལ་གྱི་འབྱུང་གནས་ལུས་དྲེ་ལ་དགའ་
བས་འདོད་པར་བྱེད་ཅིང་བཙེ་བས་བསྐྱུང་ཁིང་སྦྱང་བ་དང་ཟས་གོས་རྒྱན་སོགས་ཀྱིས་མཆོད་
པར་བྱེད་དེ་བྱེད་མི་རིགས་ཀྱི་ལུས་འདྲི་ལ་མཐུན་པ་སྟུ་ཞིག་མ་རུངས་པའི་དགྲ་པོ་བཞིན་དུ་ལྟ་
བར་མི་བྱེད་བརྟན་པར་ཡང་མི་བྱེད་དེ་བྱེད་དགོས་ཞེས་ལུས་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པས་གཅེས་པར་
ཞེན་པའི་སློ་ལྟོག་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་སོ། །

ག བདག་གཞན་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་སྦྱོན་ལོན།

གསུམ་པ་ནི། ཟས་གོས་ལོངས་སྦྱོད་འདི་དག་གལ་ཏེ་གཞན་ལ་བྱིན་ན་བདག་རང་གི་ཅི་ཞིག་ཟ་
ཁིང་འབྱུང་ཅི་ཞིག་གྲོན་ཅིང་ལོངས་སྦྱོད་ཅེས་བདག་རང་དོན་གཙོ་བོར་སེམས་ཤིང་བསམ་པ་ནི་
སེར་སྒྲ་དང་འཇུར་གལས་ཀྱིས་ཡི་དྲགས་དང་ག་ཟ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བོར་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བས་
ན་འདྲེ་ཡི་ཚུལ་ལུགས་ངན་པ་ཡིན་ལ་གལ་ཏེ་རང་གིས་ཁ་ཟས་རྒྱབ་གོས་སོགས་སུ་ལོངས་སྦྱོད་
པར་བྱས་ན་གཞན་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཅི་ཞིག་སྦྱིན་ཞེས་གཞན་དོན་གཙོ་བོར་སེམས་ཤིང་
བསམ་པ་ནི་སྦྱིན་པ་བཏང་བས་འདི་ཕྱི་ཀུན་ཏུ་དགའ་བདེ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བས་ན་
སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་སྦྱིན་པ་ལ་གོམས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ལྟ་ཡི་ཆོས་ལུགས་བཟང་པོ་ཡིན་
ཏེ། དཔེར་ན་སྦྱོན་རྒྱལ་པོ་ཆངས་བྱིན་གྱི་ཡུལ་དུ་ལོ་བཅུ་གཉིས་སུ་ཆར་མ་བབ་པ་ན་རྒྱལ་པོའི་
མཛོད་ཀྱིས་འཁོར་འབངས་གསོ་བར་བྱས་ནས་མཐར་རང་ཉིད་ཀྱི་འཛོལ་ནས་བྲེ་གང་ཡོད་པའང་
རང་རྒྱལ་ཞིག་ལ་ལུལ་བ་ན་དེའི་རྒྱ་འབྱུལ་གྱིས་ཆར་པབ་པས་སྟག་ཞིབར་བྱས་པ་བཞིན་ནོ། །
བདག་རང་ཉིད་སྟུག་བསྐལ་དང་བལ་ནས་བདེ་བའི་བྱིར་དུ་གཞན་སེམས་ཅན་གྱི་ལུས་དང་ལོངས་
སྦྱོད་ལ་གཞོན་པ་བྱས་ན་དཔལ་བ་ལ་སོགས་པར་སྟུག་བསྐལ་གྱིས་གདུང་བར་འགྱུར་ཁིང་།

གཞན་སེམས་ཅན་རྣམས་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་ནས་བདེ་བའི་ཕྱིར་བདག་རང་ཉིད་ཀྱི་ལུས་དང་
ལོངས་སྨྱོད་ལ་གཞོན་པ་བྱས་ན་གནས་སྐབས་མཛོན་མཐོ་དང་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་
སུམ་ཚིགས་པ་ཡི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་སྦྱོན་ལུས་
དང་ལོངས་སྨྱོད་ཐམས་ཅད་གཞན་ལ་བཏང་ནས་སངས་རྒྱས་པ་བཞིན་ནོ། །བདག་ཉིད་འབའ་
ཞིག་གཟུགས་རིགས་འཁོར་འབངས་ལོངས་སྨྱོད་སོགས་གཞན་པས་མཐོ་བར་འདོད་པ་དེས་ཆེ་
ཕྱི་མར་བརྟ་འགྲོ་རིགས་གཟུགས་བརྟ་པ་དང་སྒྲོངས་གིང་སྤྱོན་པ་ལ་སོགས་པར་སྦྱེ་བར་འགྱུར་
རོ། །རང་ལ་འདོད་པ་དྲེད་གཉིད་གཞན་སེམས་ཅན་ལ་སྦྱོ་བར་བྱས་ཏེ་ཕ་རོལ་པོ་མཐོ་བར་འདོད་
ན་བདེ་འགྲོར་ཏེ་ལྟ་དང་མི་ཡི་དབང་པོར་སྦྱེས་ཏེ་བཀྲར་སྤྱི་དང་རིམ་གྱོ་སྤྱན་སུམ་ཚིགས་པ་ཐོབ་
པར་འགྱུར་རོ། །བདག་རང་གི་བདེ་བ་བསྐྱབ་པའི་དོན་དུ་གཞན་སེམས་ཅན་བདག་གི་གཡོག་
ཏུ་བཀོལ་ཞིང་སྤྱད་པར་བྱས་ན་ཕྱི་མར་བརྟ་དང་གཡོག་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་སྨྱོད་
བརྟ་འགྲོར་ཏེ། དཔེར་ན་གྲགས་འཛིན་མས་སྤྲུག་ཏུ་མངལ་དུ་བཟུང་བ་ཡང་ཆེ་རབས་སྤྲ་
མ་ཞིག་གིས་ཁྱུ་བུམ་པ་གང་གཞན་ཞིག་ལ་ཁུར་དུ་བཅུག་པའི་རྣམ་སྤྱོན་དུ་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །
གཞན་སེམས་ཅན་གྱི་བདེ་བ་བསྐྱབ་པའི་དོན་དུ་བདག་རང་ཉིད་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་གཡོག་ཏུ་
བཀོལ་ཞིང་སྤྱད་པར་བྱས་ན་ཕྱི་མར་ལ་རྩེ་དཔོན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་འཁོར་གཡོག་སྤྱན་སུམ་ཚིགས་
པ་དང་ལྷན་པའི་བདེ་སྦྱིད་སྨྱོད་བརྟ་འགྱུར་རོ། །མདོར་ན་འཛིག་རྟེན་ཀྱན་གྱི་འདི་དང་ཕྱི་མའི་
བདེ་བ་དང་སྦྱིད་པ་གང་རྩེ་སྦྱོང་ཡོད་པ་དྲེད་གཉིད་ཀྱན་ནི། གཞན་སེམས་ཅན་བདེ་བར་འདོད་པ་
ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞིང་། འཛིག་རྟེན་འདི་ན་འདི་དང་ཕྱི་མའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ཉེས་པ་གང་རྩེ་
སྦྱོང་ཡོད་པ་དྲེད་གཉིད་ཀྱན་ནི་རང་འབའ་ཞིག་བདེ་བར་འདོད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་
མདུན་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ལུ་ཅི་ཞིག་དགོས་ཏེ། མདོར་བསྡུ་ན་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྦྱོ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་
རང་གི་དོན་འབའ་ཞིག་ཡིད་ལ་བྱས་ཏེ་ཉིན་མི་དལ་མཚན་མི་གཉིད་པར་རང་དོན་འབའ་ཞིག་

སྐྱབ་པར་བྱེད་ཀྱང་བྱས་པའི་ལས་ལ་གྲུབ་པའི་མཐའ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཕྱང་གི་སྐྱག་བསྐུལ་ཁོ་ན་
 ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་། སྐབ་པ་རྒྱལ་སྐས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་མེད་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་བསྐྱབས་པར་མཛད་
 པ་ཡིས་འདི་ཕྱི་གཉིས་སྤྱིད་དོན་གཉིས་སུ་སྐྱམ་ཆོགས་པའི་བདེ་བ་ཁོ་ན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་འདི་
 གཉིས་ཀྱི་ནི་ཁྱད་པར་ལྟོས་ལ་རང་དོན་མ་བྱེད་པར་གཞན་དོན་ལ་འབད་པར་གྱིས་ཤིག །བདག་
 གི་བདེ་བ་གཞན་ལ་གཏོང་བ་དང་གཞན་གྱི་སྐྱག་བསྐུལ་བདག་གིར་ལེན་པའི་རྒྱལ་གྱིས་དེ་དག་
 ཡང་དག་པར་བརྟེན་བར་མ་བྱས་ན་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཏུ་མི་འགྲུབ་པ་ལྟ་ཞོག་ཅིང་།
 གནས་སྐབས་ལམོར་བརྟན་ཡང་ལྟ་མའི་བདེ་བ་སུ་ཆོགས་སྤྱོད་བམེད་དོ། །བདག་གཞན་བརྗེ་
 བས་གཞན་དོན་མ་བྱས་ན་འཇིག་རྟེན་པ་དོལ་བྱི་མའི་དོན་མི་འགྲུབ་པར་པར་ཞོག་གི་གནས་
 སྐབས་སུ་བྱན་གཡོག་གཡོ་སྐྱེ་ཆེ་བས་དཀའ་ཆོགས་མེད་པའི་བདེ་བ་རང་དོན་གཉེར་ནས་རྗེ་
 དཔོན་གྱི་དོན་ཏུ་ལས་མི་བྱེད་པ་དང་། རྗེ་དཔོན་སེར་སྐྱ་ཆེ་བས་བྱན་གཡོག་གི་ལས་བྱེད་པའི་
 དོན་ཏུ་གྲ་གོས་ཀྱིས་རྩན་པ་མི་སྤྱིར་བས་གཉིས་ཀའི་ཆེ་འདིའི་དོན་རྗེ་དཔོན་གྱི་ལས་དོན་དང་
 བྱན་གཡོག་གི་གྲ་གོས་ཙམ་ཡང་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། འདི་བརྗེ་བའི་དཔེ་རྗེ་ལྟར་ཡིན་ན།
 བྱན་གཡོག་གིས་སྒྲོམས་ལས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་རྗེ་དཔོན་གྱིས་མི་དགོས་པའི་བདེ་བ་ཡིས་བར་དོར་
 བས་བྱན་གྱིས་དེའི་ལས་སྐྱབ་པའི་སྐྱག་བསྐུལ་དང་རྗེ་དཔོན་གྱིས་དེ་ལ་གྲ་རྩན་སྐྱབ་པའི་སྐྱག་
 བསྐུལ་དང་ཏུ་མ་བྱང་སྟེ་མ་བརྟེན་ན་ཆེ་འདིའི་དོན་མི་འགྲུབ་པས་ཡིན་ནོ། །མཐོང་བ་ཆེ་འདི་
 དང་མ་མཐོང་བ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་སྤངས་
 བས་སུ་སྐྱམ་ཆོགས་པའི་བདེ་སྤྱིད་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བོར་ཞིང་གཞན་སེམས་ཅན་ལ་གཞོད་
 སྐྱ་ཆོགས་པའི་སྐྱག་བསྐུལ་བྱས་པའི་རྒྱས་བདེ་སྐྱག་གི་རྒྱ་བྱང་དོར་ལ་ཕྱོད་ས་པས་མཐོང་བ་དང་
 མ་མཐོང་བའི་སྐྱག་བསྐུལ་མི་བཟད་པ་སྐྱ་ཆོགས་དང་ཏུ་ལེན་པའི་སྐྱག་བསྐུལ་བར་འགྱུར་བའོ།

(ང) དེས་ན་དེས་པར་བརྗེ་དགོས་པར་གདམས་པ་བརྗེ་བ་དངོས།

འཇིག་རྟེན་འཁོར་བ་དག་ན་གཞན་གྱི་གཞོན་པ་ལ་སོགས་པའི་འཚོ་བ་གང་ཡོད་པ་དང་དག་གཞོན་དང་དུག་སྒྲུལ་ལ་སོགས་པའི་འཇིགས་པ་ཇི་ཡོད་དང་། སྒྲིལ་ན་འཚིལ་སོགས་པ་འདི་དང་ཕྱི་མའི་སྒྲུག་བསྐལ་གང་རྗེ་སྟེན་ཡོད་པར་གྱུར་བ་དེ་དག་ཀྱན་གྱི་ཅ་བ་ང་མེད་ལ་ང་བདག་མེད་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལས་བྱུང་བར་གྱུར་བ་ཡིན་ན་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་སྒྲུག་བསྐལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་འདི་ལས་ཐར་དུ་མི་འཇུག་ཅིང་འདི་ཕྱི་ཀྱན་ཏུ་ལུང་བར་བྱེད་པའི་འདྲེ་ཆེན་པོ་བདག་འཛིན་དེས་གོ་བདག་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །སྤྱི་ཅའི་རུ་མ་སྟེ་གསུམ་ཞེས་པའང་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་ལ་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་འདྲེ་ཐོ་ཆེ་ཡང་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ་འདྲེ་གཞོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་འདི་ཉིད་ཡོངས་སྒྲུལ་བཏང་ཞིང་མ་སྤངས་ན་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་སྒྲུག་བསྐལ་སྒྲོང་བར་མི་རྒྱས་ཏེ་རྗེ་ལྟར་མེ་རྗེ་མ་བཏང་ཞེས་མ་དོར་ན་སྟེག་པ་སྒྲོང་བར་མི་རྒྱས་པ་བཞིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། །བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྤང་། །དེ་དག་དང་ནི་འབྲེལ་བ་ལས། །ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །ཆོའདི་ཕྱིའི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཅ་བ་བདག་འཛིན་ཡིན་པ་དེ་ལྟས་ཏེ་དེ་ལྟ་བུས་ན་བདག་རང་ཉིད་ཀྱི་འདི་ཕྱིའི་སྒྲུག་བསྐལ་གྱི་གཞོན་པ་ནི་བ་ཡི་དོན་དང་གཞན་སེམས་ཅན་གྱི་འདི་ཕྱིའི་སྒྲུག་བསྐལ་མ་ལུས་པ་ནི་བྱའི་སྟེ་ཞིབར་བྱ་བའི་བྱིར་དུ། བདག་རང་ཉིད་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བཏང་བར་བྱ་བ་དང་། གཞན་སེམས་ཅན་རྣམས་བདག་རང་ཉིད་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཅེས་པར་གཟུང་བར་བྱ་བ་ལ་འབད་དེ་གོམས་པར་བྱའོ། །བདག་གཞན་བརྗེས་ནས་དེང་ཕྱིན་ཆད་བདག་ནི་གཞན་སེམས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་ཟེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སེམས་སམ་ཡིད་ཚྱོད་ཀྱི་དེས་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ལ་གཞན་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཀྱན་གྱི་དོན་མ་གཏོགས་པར་ད་ནི་ཚྱོད་ཀྱིས་

སྒྲིན་བཞེན་དུ་རང་དོན་གཞན་ཅི་ཡང་མི་བསམ་པར་གཞན་དོན་ཁོ་ན་བསྐྱབ་དགོས་སོ། །གཞན་
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བཏང་བེན་པས་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་དབང་བའི་མིག་དང་ན་བ་རྐང་
 ལག་ལ་སོགས་པ་ཡིས་བལྟ་བ་དང་ཉན་པ་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིན་ས་རང་གི་དོན་སྐྱབ་པར་
 རིགས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། སེམས་ཅན་གཞན་དེའི་དོན་དུ་བྱིན་པའི་མིག་དང་ལག་པ་ལ་སོགས་པ་
 ཡིས་སེམས་ཅན་དེ་ལ་ནམ་ཡང་མིག་སྒྲུང་དང་བརྟུང་བརྟེག་ལ་སོགས་པ་ལོག་པར་བྱ་བ་ཅི་ཡང་
 མི་རིགས་སོ། །རྒྱ་མཚན་དེས་ན་གཞན་སེམས་ཅན་རྣམ་གཅོར་བྱ་སྟེ་གཅོ་བོར་བྱས་ཏེ་བདག་གི་
 ལུས་ལ་བདེ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ཟས་གོས་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་ཅི་དང་ཅི་ཡོད་པ་མཐོང་བ་རང་གིས་
 རང་ལ་དེ་དང་དེ་ནི་འཕྲོགས་པར་བྱས་ནས་ཀྱང་སེམས་ཅན་གཞན་ཟས་གོས་སོགས་མེད་པ་དེ་དང་
 དེ་དག་རྣམས་ལ་ནི་བྱིན་ནས་པན་འདོགས་པར་སྤྱོད་ཅིག་ཅིས་བྲེ་གང་གཏོང་བ་ལ་ཞུམ་པའི་སྒྲོ་
 སྒྲིས་ན་ཁལ་གཅིག་གཏོང་བའི་དཔལ་གདེང་བསྐྱེད་ཅིས་པ་དང་། རྟོ་ཁ་ནས་བྱས་ལ་སྒྲིན་པར་
 ཐོང་ཞེས་པ་ལྟར་བྱ་ཞིང་ཟས་གོས་སོགས་ལ་ཆགས་ཤིང་ཞེན་པ་ཐོག་བརྩིས་བྱས་ནས་གཏོང་
 དགོས་གསུངས།

2 གཉེན་པོའི་བྱད་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྒྲུམ་པ།

གཉེན་པ་གཉེན་པོའི་བྱད་པར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྒྲུམ་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་
 པ་གཉིས་ལས།

༡ མདོར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། གཞན་སེམས་ཅན་རང་ལས་དམན་པ་དང་སོགས་སྒྲིས་མཉམ་པ་དང་མཐོ་བ་གསུམ་
 བདག་ཏུ་བྱས་པ་དང་གཞན་གསུམ་པོ་དེ་ཉིད་དུ་ནི་བདག་བྱས་ནས་ཏེ་པན་རྩྭ་གོ་ས་བརྩིས་
 ནས་གང་བསྒྲུམ་ཞིང་བསམ་པ་དེ་ལས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཞན་མེད་པའི་སེམས་ཀྱིས་སུ་དམན་
 པ་ལ་བརྩིས་ནས་ཐུག་དོག་དང་། མཉམ་པ་ལ་བརྩིས་ནས་འགྲན་སེམས་དྲང་། ལྷག་པ་ལ་

བརྩམས་ནས་ད་རྒྱལ་བསྒྲོམ་པར་བྱའོ། །

ཁ རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉེས་པ་ལ་དམན་པ་ལ་བརྩམས་ནས་ཐུག་དོག་བསྒྲོམ་པ། མཉམ་པ་ལ་བརྩམས་ནས་འགྲན་
སེམས་བསྒྲོམ་ཚུལ། ལྷག་པ་ལ་བརྩམས་ནས་ད་རྒྱལ་བསྒྲོམ་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས།

ག དམན་པ་ལ་བརྩམས་ནས་ཐུག་དོག་བསྒྲོམ་པ།

སྐབས་འདི་གསུམ་དུ་འདི་ནི་ཞེས་པ་ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་དམན་སོགས་གཞན་དུ་བཟུང་བ་དང་།
བདག་ཅེས་པ་ཐམས་ཅད་དམན་སོགས་གཞན་བདག་ཏུ་བྱས་པ་ལ་གོ་བར་བྱ་ལ། རིམ་པ་ལྟར་
ད་རྒྱལ་དང་། འགྲན་སེམས་དང་ཐུག་དོག་གི་གཉེན་པོ་བྱེད་དགོས་ཏེ་འདི་གསུམ་རང་རྒྱུད་ལ་
ཡོན་ཏན་རྩེད་ཟད་ཅམ་རེ་སྒྲེས་པའི་རྩེས་སུ་འབྱང་བས་དགེ་བའི་རྒྱལ་འདྲེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་གཉེན་
པོ་བསྟེན་པ་གལ་ཆེ་གསུངས། འདི་ག་ཉེན་ཆོས་བརྒྱད་ལས་བཀྲམ་སྟེ་དང་རྟེན་པ་དང་བསྟོད་
པ་དང་བདེ་བ་བཞིས་ད་རྒྱལ་བས་ཁྱད་གསལ་དང་བརྟན་བཅོས་སོགས་བྱེད་པའི་ཡུལ་སྤྱད་པོ་ཐ་
ཆད་ལྟ་བུ་དམན་པ་དང་རང་གོ་ས་བརྩམས་ཏེ་བདག་ཉིད་དམན་པ་དེ་ཡིན་པ་དང་། དམན་པ་དེ་
བདག་རང་ཉིད་ཡིན་པར་མོས་ཤིང་བརྩམས་ནས་ཐུག་དོག་འདི་ལྟར་བསྒྲོམ་པར་བྱ་སྟེ། བདག་
གཞན་དུ་བཟུང་བའི་གང་ཟག་འདི་ནི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པར་མཐོང་ནས་ཀྱང་གྱིས་བཀྲམ་པར་
བྱས་པས་སྦྱིད་དག་འཕྱོང་བ་ཡིན་ལ་བདག་ལ་ནི་མིན་པ་སྟེ་བདག་དམན་པར་མཐོང་ནས་བརྟན་
བཅོས་བྱེད་པས་སྦྱིད་དག་འཕྱོང་བ་དང་། འདི་ནི་ཅི་ཟས་གོས་ནོར་ལོངས་སྒྲིབ་མང་པོ་རྟེན་པ་
བཞིན་དུ་བདག་གིས་ནི་ཟས་གོས་ཅམ་ཡང་མ་རྟེན་ཅིང་། འདི་ལ་ནི་མཁས་སོ་བཙུན་ནོ་ཞེས་
སོགས་བསྟོད་པར་བྱས་ལ་བདག་ལ་ནི་བྱུན་པོའོ་ཞེས་སོགས་གྱིས་སྒྲོད་པར་བྱེད་དེ། འདི་ནི་
འཕྱོར་པ་རྒྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་བདེ་བ་ཚུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྡན་གྱི། བདག་ནི་དབུལ་བ་
ལ་སོགས་པ་སེམས་ཁུར་ལུས་གཙོང་ཆ་གྲང་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུལ་བསྐྱེད་ལ། བདག་ནི་ཅ་འཕྲུ་

ཤིང་འབྲེག་ལ་སོགས་པ་གཡོག་གི་ལས་རྒྱམས་བྱེད་པ་དང་། འདྲི་ནི་ལས་ཅི་ཡང་བྱེད་མི་དགོས་
 པར་བདེ་བ་ཉིད་ཏུ་གནས་ཞེས་ཕྱག་དོག་བྱ་སྟེ་འདི་ཡང་རང་གི་བྲན་དང་བྱུང་པར་རྟ་ཁལ་ལ་
 ཞོན་པ་སོགས་སྟུག་བསྐལ་བྱ་ཆེན་པོ་གཏད་ནས་དེ་ལ་སྟུག་བསྐལ་ཡོད་པར་མི་ཤེས་པར་རང་
 བདེ་བར་གནས་པར་མ་ཟད་དེ་དྲུང་ཁོང་ཁྱོད་ཁྱིང་བརྟེན་བརྟེན་སོགས་བྱེད་ཆོད་དང་བརྟེན་ནས་
 དེའི་སྟུག་བསྐལ་རང་ཐོག་ཏུ་བྱུངས་ནས་བསྐྱེད་མས་ན་དེའི་སྟུག་བསྐལ་ཤེས་ནས་དེ་ལ་སྟོང་རྩེ་སྟེ་
 ཞིང་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཞོད་པ་མི་བྱེད་པར་འོང་གསུངས། འདྲི་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་ལ་རིགས་མཐོ་
 ཞིང་འཁོར་དང་འོངས་སྟོད་སོགས་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པར་གྲགས་པ་དང་། བདག་
 རིགས་སོགས་དམན་པས་ཡོན་ཏན་མེད་པར་གྲགས་ནའང་། བདག་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་པས་
 བྱེད་ར་རྒྱལ་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་བྱ་རྒྱུ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། ཡོན་ཏན་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཆོག་དམན་དེ་ཡང་
 བན་ཚུན་ལྟོས་ནས་བཞག་པ་ཡིན་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་ངེས་ཏེ་དམན་པ་བདག་འདྲ་ཀུན་གྱང་
 ལྟོས་ས་ལ་ལྟོས་ན་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདྲི་ལྟར་གིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ཅན་
 གང་བས་འདྲི་ཉིད་ཁོ་རང་ཡང་དམན་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཡོད་ཅིང་། གིན་ཏུ་དམན་པ་ཀས་གིང་
 འཁོགས་པ་ཞི་ཡོང་སོགས་གིན་ཏུ་རན་པ་གང་བས་བདག་ཉིད་ཀྱང་མཆོག་ཏུ་འགྱུར་སྐབས་དེ་
 ཡང་ཡོད་དེ། ཀྱང་པས་འགྲོ་ཞིང་མིག་གིས་མཐོང་བ་དང་ན་ཆོད་ཀྱང་དེ་ཙམ་མིན་པ་ལ་སོགས་
 བའི་ཡོན་ཏན་ཅི་རིགས་ཀྱང་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། ཞེས་སམ། ཡོན་ཏན་མེད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ།
 མི་འདོད་པས་བདག་ཀུན་གྱང་སྐྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པར་བྱ་ཞིང་རང་བཞིན་རྒྱུ་དག་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པའི་བྱིར་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །
 ཞེས་སོ། །ཁྱོད་ཚུལ་བྱིམས་དང་ལྷ་བྱ་རྒྱད་པ་དང་འོངས་སྟོད་དཔལ་བ་སོགས་ཀྱིས་བརྟེན་སོ་
 ཞེན། དེ་དག་ནི་བདག་རང་ཉིད་མི་ངན་ཞིང་ཐབས་སྟུག་པ་ཁོ་ནས་མ་ཡིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་འདོད་
 ཆགས་དང་གཏི་སྟུག་དང་མེར་སྣ་ལ་སོགས་པ་ཆེ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདག་ལ་རང་དབང་ཡོད་པ་

མིན་ནོ། །དེས་ན་ཁྱོད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ངེས་པར་ཡིན་ན་ཅི་
 ལུས་སུ་བདག་ནི་ཚུལ་བྱིམས་དང་ལྟ་བུ་ལོངས་སྒྲིབ་ཀྱི་པ་ལས་ཁྱོད་ཀྱིས་གསོ་བར་བྱ་དགོས་ཏེ་
 གལ་ཏེ་ཚུལ་བྱིམས་དང་ལྟ་བུ་རྣམ་པར་དག་ཅིང་ལོངས་སྒྲིབ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པར་བྱས་ཏེ་གསོ་
 ཞིང་ཕན་ཆེན་པོ་བཏགས་ན་དཔེར་ན་ཡི་གེ་སྒྲོབ་པའི་སྒྲོབ་བྱས་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་བརྟུང་བཤེག་ལ་
 སོགས་པའི་གནོད་པ་དང་དུ་ལེན་དགོས་པ་བཞིན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆོག་ངན་དང་བརྟུང་བཤེག་ལ་སོགས་
 པའི་གནོད་པ་འདྲ་བདག་གིས་དང་དུ་སྤང་བར་བྱ་དགོས་མོད་འོན་ཏེ་བདག་བྱང་སེམས་འདྲིའི་
 གསོ་བྱ་མིན་ཏེ་འདིས་བདག་ལ་ཟས་སྒྲོམ་ཕན་སུ་ཅམ་བྱིན་ནས་གསོ་བར་མི་བྱེད་ན་ཅི་ཡི་བྱིན་ན་
 ཁྱོད་ཉིད་བཟང་བར་སྒྲོམ་ཞིང་བདག་ངན་པར་བལྟས་ཏེ་བདག་ཅག་ལ་བརྟུས་པ་བྱེད་དེ་བྱེད་དོན་
 མེད་དོ། །ཁྱོད་ལ་ཡོན་ཏན་ཞིག་ཡོད་མྱོང་ན་འདྲ་བདག་གསོ་ཞིང་ཕན་འདོགས་པའི་ལུས་པ་མེད་
 ན་བདག་ལ་ཡ་རོལ་པོ་དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་བྱང་
 སེམས་འདྲི་བདག་ཉིད་ཡོན་ཏན་ཅན་ཞིག་ངེས་པར་ཡིན་ན། བདག་དང་བདག་འདྲ་བ་ལས་
 ངན་པའི་དབང་གིས་ངན་འགྲོ་དམུལ་བ་ལ་སོགས་པ་གཅན་གཟན་གཏུག་པའི་ཁར་གནས་པ་ལྟ་
 བུའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་སྤྱིར་རྗེ་མེད་པའི་སྒྲོན་གྱིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་བྱལ་འདོད་དང་ཕན་འདོད་གི་
 བསམ་པ་བཟང་པོ་ཅི་ཡང་མེད་པས་ཤིན་ཏུ་སྒྲོན་ཅན་ཡིན་པ་ལ་ཡིན་པར་ཁས་མི་ལེན་པར་མ་
 ཟད་འདྲི་ཁོ་རང་བྱིན་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་བཞིན་དུ་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་སྒྲོམ་པ་ཡིས་མཁས་པ་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྱིར་རྗེས་གཞན་དོན་ཁྱུར་བྱེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་དག་ལ་ཡང་བསྒྲོ་ཞིང་
 ང་རྒྱལ་བར་བྱེད་འདོད་དེ་ཤིན་ཏུ་བྱེད་མི་རིགས་པ་ཁོ་རེ། །དེ་ལྟར་གཙོ་བོ་ང་རྒྱལ་གྱི་གཉེན་
 པོར་ཕྱག་དོག་བསྒྲོམས་པས་དམན་པ་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་དང་བཀུར་སྟེ་སོགས་མེད་པས་
 སྤྲུག་བསྐྱེད་ཡོད་པའང་ཤེས་ཤིང་ང་རྒྱལ་དང་བྱེད་གསོད་ལ་སོགས་པའི་རང་སྒྲོན་ངོས་ཟེན་ཏེ་
 དམན་པ་ལ་ང་རྒྱལ་དང་བྱེད་གསོད་ལ་སོགས་པ་བྱས་པས་དེའི་སེམས་ལ་མི་འབབ་པར་ཤེས་

ནས་དེ་དག་མི་བྱེད་པར་བཀུར་སྟེ་བྱ་ཁིང་རྟེན་པ་བཞོ་བ་སོགས་སྒྱུར་བ་ལག་ལེན་གྱི་སྒོ་ནས་
དངོས་སུ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ལའང་འབད་དགོས་སོ། །གཞུང་འདིར་བསྟན་པལ་ཆེར་
ལག་ལེན་དུ་སྒྱུར་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །

ཁ མཉམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲན་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ།

གཉིས་པ་ནི། རང་ཉིད་ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་གང་ལ་འགྲན་པའི་ཡུལ་གང་ཟག་བདག་དང་མཉམ་
པའམ་འབྲ་བ་ལས་ཅུང་ཟད་ལྷག་པ་ལ་སྟོན་ཏེ་དེ་རང་དང་ཕན་ཚུན་བརྟེན་ནས་ནི་རྟེན་བཀུར་
སོགས་གང་གིས་པ་རོལ་པོ་ལས་བདག་རང་ཉིད་ལྷག་བྱའི་སྟེ་ལྷག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བདག་
རང་གི་ཡོངས་སྒྱུད་རྟེན་པ་དང་གཞན་གྱིས་བཀུར་སྟེ་བྱེད་པར་ནི་ཐ་ན་འཐབ་མོ་དང་ཚོད་པ་
ཡིས་ཀྱང་འདི་ལས་འཕྲོག་ནས་དེས་པར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཅི་ནས་ཀྱང་བདག་གི་ཆོས་འཛིག་
རྟེན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི་འཛིག་རྟེན་ཀུན་ལ་གྲགས་ཤིང་གསལ་བ་དྲང་། གཞན་ཡང་འདི་ཡི་ཆོས་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཡོན་ཏན་གང་ཡོད་པ་ནི་གང་ཟག་སྟེ་ཀྱང་མཐོང་ཁིང་ཐོས་པར་མི་འགྱུར་བར་
གསང་བར་བྱའོ། །བདག་རང་གི་སྒྱུན་གང་ཡོད་ཡང་གཞན་གྱི་མཐོང་ཐོས་སྒྱུ་མི་འགྱུར་བར་སྒྲ་
ཁིང་གསང་བར་བྱ་ཁིང་འདི་ལ་སྒྱུན་གང་ཡོད་གཞན་ཀུན་ལ་གསལ་ཁིང་གྲགས་པར་གྱུར་ཏེ།
བདག་ནི་སྒྱུན་མེད་པ་མཐོང་ནས་སྒྱེ་བོ་མང་པོས་མཆོད་པར་འགྱུར་ཁིང་འདི་ཉིད་ལ་སྒྱུན་ཅན་དུ་
མཐོང་ནས་མཆོད་པར་འགྱུར་བ་མིན་པ་དང་། བདག་དྲིང་ནས་རྟེན་པ་ལེགས་པར་རྟེན་ཅིང་
འདི་ཡིས་མི་རྟེན་པ་དང་བདག་ནི་ཀུན་གྱིས་བཀུར་བར་འགྱུར་ཁིང་འདི་ལ་མིན་པ་དང་། འདི་
ཡི་ནི་སྒྲིམ་པ་འཆལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་མ་རུངས་པ་བྱས་པས་སྟུག་བསལ་
བར་གྱུར་པ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་བདག་ནི་དག་འབས་བཞུ་བར་བྱ་ཁིང་འདི་ལ་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱིས་ཁེལ་
ཏེ་བཞད་གང་བྱེད་པ་དྲང་ཕན་ཚུན་མང་པོར་འདུས་ཏེ་སྒྲིལ་བ་དང་བན་མཆོང་འབྱུ་བ་དྲག་ཏུ་
བྱའོ། །དེ་ལྟར་འགྲན་སེམས་གྱི་གཉེན་པོར་འགྲན་སེམས་བསྐྱེད་པས་རང་གིས་སྤར་གཞན་ལ་

འགྲན་སེམས་བྱས་པའི་རང་སྡོན་ངོས་ཟེན་ནས་འགྲན་སེམས་མ་རུངས་པ་དེ་ཕྱིན་ཆད་མི་བྱེད་པར་
མ་ཟད་དེ་ལ་རྟེན་བཀུར་སོགས་ཀྱིས་ཕན་པ་ཅི་འགྲུབ་བྱེད་དགོས་གསུངས། །

ག ལྷག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ར་རྒྱལ་བསྐྱེད་ཚུལ།

གསུམ་པ་ནི། རང་ལ་ར་རྒྱལ་དང་བྱང་གསོད་སོགས་བྱེད་པའི་ལྷག་པ་དང་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་
ཏེ་དམན་པ་འདི་ཡང་བདག་དང་ནི་ལྷན་གཅིག་ཏུ་ནི་འགྲན་པར་བྱེད་དོན་ཞེས་གྲགས་པོད་ཀྱི། འོན་
ཀྱང་དམན་པ་འདི་དང་བདག་གཉིས་ཐོས་པ་མང་བ་དྲང་ཤེས་རབ་བུམ་སྟེ་ཤེས་རབ་ཆེ་བའམ་
གཟུགས་བཟང་བ་དང་རིགས་མཐོ་བ་དང་ལོར་གྱིས་ཏེ་དཔལ་འབྱོར་ལོངས་སྡོད་ཆེ་བ་གང་གིས་
མཉམ་མམ་ཅི་སྟེ་གནམ་ས་ལྟ་བུ་ནམ་ཡང་མི་མཉམ་མོ། །དེ་ལྟར་ཐོས་པ་མང་བ་ལ་སོགས་པ་
འཛིག་རྟེན་ཀྱན་ལ་སྟན་པར་གྲགས་པ་ཡི་བདག་གི་ཡོན་ཏན་དམན་པ་འདི་ལས་བྱང་པར་དུ་
འཕགས་ཤིང་ལྷག་པར་གསལ་བར་ཐོས་ནས་ནི་ལུས་བསྐྱེད་ཞིང་ཡིད་དགའ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟེ་
བར་འགྱུར་བའི་བདེ་སྦྱིད་ལ་ནི་ལོངས་སྡོད་ཅིག་ཅེས་སྡོད་པ་པོ་གཞན་སེམས་ཅན་ནམ་རང་
ཡིན་ཀྱང་རུང་ངོ་། །འབད་དེ་བཀག་ཀྱང་མ་ཁེགས་པར་ཅི་སྟེ་འདི་ལ་རྟེན་པ་སོགས་ཡོད་པར་
གྱུར་ཀྱང་གལ་ཏེ་ར་རྒྱལ་མི་བྱེད་པར་གྱས་པས་དེ་ཡི་བཀའ་བཞིན་བསྐྱབ་པའི་ལུས་བྱེད་ན་དེའི་
རན་པ་དམན་པ་འདི་ལ་འཛོ་བ་ལྟ་འགྲང་ལྷག་སྡོབ་ཀྱི་ཟས་གོས་ཅམ་ཞིག་བྱིན་ནས་བདག་གི་
སྟོབས་ཀྱིས་རྟེན་པ་ལྷག་མ་དེ་རྣམས་མ་ལུས་པར་བཅོན་ཐབས་སུ་འབྲོགས་ནས་བྱང་པར་བྱུང་། །
དམན་པ་འདི་ནི་བདེ་བའི་བྱང་པར་རྣམས་ལུས་ཉམས་པར་བྱ་ཞིང་དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་བདག་གིས་
དམན་པ་འདི་སྟུག་བསྐྱེད་སྟེ་ཆོགས་ཀྱི་གནོད་པ་དྲང་རྟག་ཏུ་སྦྱར་བར་བྱུང་། །འདི་ལ་དེ་ཙམ་
དུ་སྤང་བ་ཅི་ཞེ་ན། འདི་ཡིས་ལན་བརྒྱ་ཕྱག་མང་པོ་ཐམས་ཅད་དུ་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་ཆེ་
བདག་ལ་གནོད་པ་སྟེ་ཆོགས་བྱས་པས་སོ། །ཡང་ན་བདག་གཅེས་འཛིན་གྱི་སྟོ་ཅན་འདི་ནི་བདེ་
བ་ལས་ཉམས་པར་བྱ་ཞིང་བདག་གིས་གནོད་པ་དང་རྟག་ཏུ་སྦྱར་བར་བྱ་སྟེ་གཅེས་འཛིན་འདི་

ཡིས་སྒྲེ་བ་བརྒྱ་ཕྱག་ཐམས་ཅད་དུ་ལམོར་བའི་གནས་སུ་བདག་ལ་དཔལ་བ་ལ་སྐྱེས་པའི་གནོད་
 བ་ཆེན་པོ་བྱས་ཞེས་ང་རྒྱལ་དང་མ་བྱལ་བའི་ཉེས་པ་བསྟན་དོ། །དེ་ལྟར་གཙོ་བོར་ཕྱག་དོག་གི་
 གཉེན་པོ་ང་རྒྱལ་བསྒྲོམ་པ་ལ་རང་ལས་ལྟག་པ་ཞིག་གིས་རང་ལ་བརྟམས་བཅོས་སྐྱེས་གནོད་པ་
 དང་ང་རྒྱལ་བྱེད་ཆེ་འདིས་བདག་ལ་ང་རྒྱལ་དང་གནོད་པ་ཅིའི་ཕྱིར་བྱེད་བསམ་ནས་དེ་ལ་ཕྱག་
 དོག་བྱེད་ཆེད་དང་བརྟེན་ནས་ང་རྒྱལ་བསྒྲོམ་པ་ལ་བསྟན་ནས་རང་ཉིད་མཐོ་སར་བསྐྱེབས་ན་ང་
 རྒྱལ་དང་ཁྱད་གསོད་གཞན་ལ་བྱེད་དམ་མི་བྱེད་སྟམ་ན་ད་ལྟ་རང་གིས་རང་ལས་དམན་པ་རྣམས་
 ལ་ང་རྒྱལ་དང་བརྟམས་བཅོས་ཁྱད་གསོད་བྱེད་ཚུལ་འདི་ལ་བརྟགས་ན་འདི་ལ་ཁག་མེད་པར་འདུག་
 བསམ་ནས་དེའི་བྱ་བ་རང་གིས་སྒྲུབ་ཅིང་རྟོག་བཀྱར་གྱིས་མཁྱུ་བར་བྱས་ཏེ་འགྲན་སེམས་མེད་
 བར་བྱ་དགོས་སོ། །འདིར་འཇམ་དབྱངས་ས་པའ་གྱིས་ཐུབ་པ་དགོངས་གསལ་དུ་རང་དམའ་
 བའི་གནས་སུ་དག་པོ་བཞག་དག་འམ་གཞན་མཐོན་པོའི་གནས་སུ་རང་བཞག་ལ། རང་མཐོ་
 བ་དེ་ལ་དག་དམན་པ་དེས་ཕྱག་དོག་བསྒྲོམ་དུ་གཞུག་བསྒྲོམ་དེ་ཆར་བ་ན་འདི་ལྟ་བུའི་བསྒྲོམ་
 བའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་སྟེ། རང་མཐོན་པོར་བསྒྲོམ་ཁིང་གཞན་དམའ་བར་བསྒྲོམ་པ་དེས་རང་ལ་
 ཕྱག་དོག་བྱས་པར་བསྒྲོམ་པ་ཅམ་ལ་ཡང་། འདི་ལྟ་བུའི་སྒྲུག་བསྐྱེད་འབྱུང་ན་གཞན་ལ་ཕྱག་
 དོག་བྱེད་པ་ག་ལ་འཐད་ཅེས་ཕྱག་དོག་རང་ཁིར་འབྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་དང་མཉམ་པ་
 ལ་འགྲན་སེམས་བསྒྲོམ་པ་ལ། མཉམ་པའི་དགའི་གནས་སུ་རང་དང་། རང་གི་གནས་སུ་དག་
 དེ་བཞག་ལ། དག་དེས་ཕྱོགས་མཐའ་དག་གི་སྒྲོ་ནས་བདག་ལ་འགྲན་པར་བསྒྲོམ། བསྒྲོམ་
 དེ་གྲོལ་བ་ན་འདི་ལྟ་བུའི་བསམ་པ་འབྱུང་སྟེ། རང་དགར་བསྒྲོམ་ནས་གཞན་གྱིས་གནོད་པ་
 དང་འགྲན་སེམས་བྱས་པར་བསྒྲོམ་པ་ལ་འད་འདི་ལྟ་བུའི་སྒྲུག་བསྐྱེད་འབྱུང་ན་གཞན་ལ་གནོད་
 པ་དང་འགྲན་སེམས་བྱར་ག་ལ་རུང་སྟམ་ནས་འགྲན་སེམས་རང་ཁིར་འབྱུར་རོ། །ང་རྒྱལ་བསྒྲོམ་
 པ། རང་ལས་དམའ་བའི་གནས་སུ་རང་དང་། རང་གི་གནས་སུ་རང་ལས་དམའ་བ་དེ་བཞག་

ལ་གཞན་མཐོ་བ་དེས་རང་དམའ་བ་དེ་ལ་རིགས་དང་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ང་རྒྱལ་
བྱེད་དུ་གཞུག་བསྒྲོམ་དེ་ཆར་བ་ན་བདག་ལ་གཞན་གྱིས་ང་རྒྱལ་བྱས་པ་བསྒྲོམ་པ་ན། འདི་ལྟ་
བུའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་འབྱུང་ན་དེའི་ཕྱིར་བདག་གིས་གཞན་ལ་ང་རྒྱལ་བྱ་ག་ལ་རུང་སྐྱུམ་དུ་ང་རྒྱལ་ང་
པོ་ཉིད་གིས་ཞི་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །སེམས་ཀྱི་བསྒྲོམ་བྱ་འདི་ལོགས་ལ་ལག་ལེན་
ལ་སྒྱུར་བྱ་གོང་བཤད་ལྟར་ལེགས། གང་ལྟར་ཡང་ང་རྒྱལ་དང་འགྲན་སེམས་ཐུག་དོག་རང་ལ་
གང་དང་གང་སྐྱེས་ཆེ་དེ་དང་དེའི་གཉིན་པོར་གདམས་ངག་འདི་དག་བྱན་པར་བྱས་ཏེ་སྒྲོང་བར་
བྱེད་དགོས་པས་ངེ་ལྟར་བདེན་དེ་ལྟར་བསྒྲོམ་པས་ཚོག་གསུངས།

3 བརྗེས་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་འགྲུབ་པའི་ཐབས་ལ་གདམས་པ།

གསུམ་པ་བརྗེས་ནས་ངེ་ལྟར་བསྐྱབ་པ་ལ། འཇམ་པོའི་སྒྲོ་ནས་གདམས་པ་དང་། རྒྱབ་མོའི་སྒྲོ་
ནས་ཆར་བཅད་པ་གཉིས་ལས།

(1) འཇམ་པོའི་སྒྲོ་ནས་གདམས་པ།

འདི་མན་ཆད་བདག་གཞན་གྱི་སྒྲ་རྣམས་རྣལ་མར་བཟུང་སྟེ་བདག་གི་ཡིད་ཁྱོད་ཐོག་མ་མེད་པའི་
དུས་ནས་རང་དོན་འབའ་ཞིག་བྱེད་པར་འདོད་ནས་དེ་ཁོ་ན་སྐྱབ་པ་བྱས་པས་བསྐྱེལ་བ་གངས་
མེད་མང་པོ་འདས་ཤིང་དཔྱལ་བ་ལ་སོགས་པར་སྐྱུག་བསྐྱེལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྒྱུར་བར་གྱུར་ཀྱང་སྒྱུར་
བདོན་མེད་པའི་ངལ་བ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུས་ཡིད་ཁྱོད་གིས་འབས་བུ་ཡུན་རིང་དུ་ཆ་གང་ལ་སོགས་
པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་བསྐྱབས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་འགྱོད་པའི་གནས་ཡིན་ནོ། །རང་
དོན་བྱས་པས་འདི་ཕྱིར་སྐྱུག་བསྐྱེལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ངེས་པར་སོམས་ལ་དེ་ནི་བདག་གཞན་
བརྗེ་བའི་སྒྲོ་ནས་སེམས་ཅན་གཞན་མང་པོ་དྲག་གི་དོན་ཁོ་ན་བསྐྱབ་པ་ལ་རྩལ་ཏུ་སྒྲོ་བས་འཇུག་
པར་གྱིས་དང་གཞན་དོན་བྱས་པས་འདི་ཕྱིར་བདེ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འཐོབ་པར་གསུངས་པའི་ཐུབ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བཀའ་ནི་ཆད་མ་ཡིན་པས་ནམ་ཡང་མི་སྐྱབས་གཞན་དོན་བྱས་པ་དེ་ཡི་

ཡོན་ཏན་གྱིས་རིམ་གྱིས་འཕགས་ས་ཐོབ་པ་ན་མཐོང་ཞིང་གསལ་བར་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་ཡིད་
 ཁྱོད་གྱིས་སྒྲུབ་སྒྲུ་མའི་དུས་སྒྲུབ་དག་གཞན་བརྗེ་བའི་ལས་འདི་ཉིད་བྱས་པར་གྱུར་ན་ནི་འབྲས་
 ལུ་སངས་རྒྱུ་ཤུག་ཐུབ་པ་དང་འོད་དཔག་མེད་ལྟ་བུ་སྒྲུ་མཚན་དཔེ་གསུང་ཚངས་དབྱངས་ཐུགས་
 རྒྱལ་མཁུན་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལུན་སྒྲུ་མོགས་པའི་འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་མཚན་གནས་སྒྲུ་
 གྱུར་བའི་བདེ་བ་དེ་མིན་པ་ད་ལྟའི་འཁོར་བའི་གནས་འདིར་ཉོན་མོངས་པའི་གཞན་དབང་དུ་
 གྱུར་ཏེ་ཆོ་འདིའི་སྒྲུག་བསྐྱེད་དང་ཕྱི་མ་ངན་སོང་དུ་མི་སྒྲུབ་པའི་ངེས་པ་མེད་པས་འདི་ཕྱི་གཉིས་
 སྒྲུག་གི་གནས་སྒྲུབས་འདི་འདྲར་ཏེ་འདི་འདྲ་བར་འགྱུར་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་ཁེ་ཉོན་གྱི་འབྲས་ལུའི་
 རྟོགས་ནས་གདམས་སོ། །སྒྲུ་མཚན་དེ་བས་ན་ད་ནི་འདི་ལྟར་གཞན་པ་མ་དུག་གི་ཁྱུ་བ་དང་
 རྟོག་གི་ཐིག་པ་ལ་ངམ་བདག་མེད་པ་ལ་ཡིད་ཁྱོད་གྱིས་བདག་གོ་ཞེས་ངར་འཛིན་བྱས་པ་ལྟར་
 དེ་བཞིན་དུ་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འདྲ་བདག་དུ་འཛིན་པ་གོམས་པར་གྱིས་ལ་དེའི་
 དོན་ལ་བརྩོན་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བརྗེ་བ་དངོས་ལ་གདམས་པའོ། །འདིར་རྟོག་ཆེན་ཞེས་པ་ཀུན་
 མཁུན་ཆེན་པོས་བྱིང་པ་དྲ་སར་བྱིའི་རྟོག་ཆེན་མེད་པ་བཞིན་གསུངས་པས་ན། རང་ཉིད་གྱིས་ད་
 སྟོན་གཞན་གྱི་ཟས་གོས་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་གང་མཐོང་བ་བདག་རང་ལ་སྦྱོན་པའི་རེ་བ་བཅས་
 བས་ཐབས་སྒྲུ་མོགས་གྱིས་དེ་སྦྱོན་ཐབས་བྱེད་པ་དཔེར་ན་མི་རྒྱམས་གྱིས་ཤ་ཟ་བ་ན་ཕྱི་རྒྱམས་
 གྱིས་སྦྱོན་པར་རེ་བས་ལྟ་བུར་བྱེད་པ་ལྟར་བྱིན་ཆད་རང་གིས་རང་ལ་གཞན་གྱི་མགོ་ནས་རྟོག་
 ཆེན་བྱས་ནས་ནི་བདག་གི་ལུས་ལ་ཟས་གོས་རྒྱན་སོགས་ཅི་དང་ཅི་སྒྲུབ་པ་འཕྲོད་པ་དེ་དང་དེ་
 ཉིད་རང་གིས་རང་ལ་འབྲེགས་པར་བྱས་ནས་ཡིད་ཁྱོད་གྱིས་གཞན་ཟས་གོས་རྒྱན་སོགས་མེད་པ་དེ་
 དང་དེ་ལ་ཕན་པའི་དོན་དུ་སྦྱོན་པར་སྦྱོད་ཅིག ད་སྒྲ་ཡན་ཆད་རང་གིས་གཞན་ལ་ཕྲག་དོག་
 བྱས་པ་དེ་ལྟར་ད་བྱིན་ཆད་རང་གི་རང་ལ་ཕྲག་དོག་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། བདག་ནི་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་
 ཅན་གྱི་རྗེས་འཇུག་དེའི་བྱིན་གྱིས་རྒྱབས་པའི་རྟགས་སྒྲུ་གོས་དམར་སེར་བགོས་ནས་ཚུལ་བཞིན་

དུ་སངས་རྒྱལ་དེའི་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་པར་བྱས་ན་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱབས་མགོན་དང་ཕྱག་
 མཆོད་བཀྱར་སྤྲིའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་ནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞོན་པ་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པར་ཕན་པར་བྱེད་
 པས་བདག་ནི་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་བདེ་སྤྱོད་སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་དང་གཞན་རྣམས་ནི་སྤྲིག་པ་བྱས་
 པས་འདི་སྤྲིག་ཕྱི་སྤྲིག་གིས་མི་སྤྱོད་པ་འདི་འདྲ་བར་ཡིན་ལ། བདག་ནི་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱག་
 མཆོད་ཀྱི་གནས་སུ་གྱུར་པས་མཐོ་ཞིང་སེམས་ཅན་གཞན་རྣམས་ནི་དབྱ་བྲལ་ལ་སོགས་པས་ཉིན་
 མཚན་ཀུན་ཏུ་རང་དབང་མེད་པས་དམའ་བ་དྲང་། བདག་ནི་འདི་ཕྱིར་ཕན་པར་བྱེད་པ་མང་
 ལ་གཞན་ལ་ནི་ཕན་པར་བྱེད་པ་མིན་པར་གཞོན་པ་བྱེད་པ་མང་བ་འདི་འདྲ་མི་རིགས་སོ་ཞེས་
 བདག་རང་ལ་ཕྱག་དོག་ཅིས་མི་བྱེད་དེ་བྱེད་དགོས་སོ། །སྤོན་ཆད་གཞན་སྤྲིག་བསྐྱེད་པ་སྤྱིར་
 ཞིང་རང་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་བྱེད་ན་དེ་ནི་བདག་རང་ཉིད་ནི་ཟས་གོས་སོགས་ཀྱི་བདེ་བ་དྲང་
 བྲལ་བར་གྱིས་ཞེས་རང་ལ་ཟས་གོས་སོགས་ཡོད་པ་དེ་གཞན་མེད་པ་ལ་བྱིན་ནས་བདེ་བ་དང་
 ལྡན་པར་བྱས་ཏེ་སེམས་ཅན་གཞན་གྱི་སྤྲིག་བསྐྱེད་པ་བདག་ལ་སྤྱོད་ཞེས་རང་ཟས་གོས་སོགས་
 མེད་པའི་སྤྲིག་བསྐྱེད་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པའོ། །སྤོན་ཆད་གཞན་གྱི་སྤོན་ལ་བརྟག་པར་བྱེད་ན་
 ད་ནི་སྤྱོད་འཇུག་གིས་པ་འདི་གཞན་སྤོན་བཟོ་བའི་མིག་སྤོར་མི་བྱེད་པར་རང་སྤོན་བཟོ་བའི་མེ་
 ཡོང་དུ་བྱས་ཏེ་གྲང་གི་ཚེ་བདག་འདྲི་ཡི་ནི་སེམས་ཀྱི་ཅི་བསམ་དག་གི་ཅི་སྤྱི་ལུས་ཀྱིས་དམན་
 པའི་ལས་ཅི་བྱེད་ཅེས་བདག་རང་གི་སྤོན་གསུམ་གྱི་སྤོན་ལ་ཡང་ཡང་བརྟག་པར་གྱིས་ལ་སྤོངས་
 ཤིག་སྤོན་ཆད་རང་སྤོན་གཞན་མགོར་འཛིན་ཅིང་གསང་བར་བྱེད་ན་ད་ནི་སྤོན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་གཞན་ཉེས་པ་ཅན་བཅོམ་དུ་འཛིན་པར་འགྱུར་པའི་ཚབ་ཏུ་རང་ཉིད་བྱོན་པ་ལ་
 སོགས་པ་བཞིན་ཏུ་གཞན་སེམས་ཅན་གྱིས་རྒྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་ཆེ་ཆུང་གང་བྱས་པ་ཡང་
 རང་གི་སྤོན་དུ་བསྒྱུར་ཞིང་དང་དུ་སྒྲང་བར་བྱོས་ལ་བདག་གིས་ཉེས་པ་ཆུང་ཏུ་ཅམ་བྱས་ཀྱང་མི་
 གསང་བར་སྤྱོད་པོ་མང་པོ་ལ་རྟུ་ཤོགས་ཏེ་བདག་ལ་ཉེས་པ་འདི་ཡོད་དོ་ཞེས་ཁས་ལོངས་

ཤིག་ཅེས་པའམ་རྒྱལ་བ་སྤྲུལ་བཅས་ལ་རབ་ཏུ་སྟོགས་ཤིང་སྤྲན་ཆད་སྤོམ་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་པ་
 དང་། སྤོན་ཆད་གཞན་སྤྲད་ཅིང་རང་བསྟོད་ན་དེ་ནི་གཞན་སེམས་ཅན་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྤྲན་པའི་
 གྲགས་པ་ལྷག་པར་བརྟེན་པས་རང་གི་ཡོན་ཏན་གྲགས་སྤྲན་ཅི་ཡོད་པ་ཀུན་ཟེལ་གྱིས་ནོན་པར་
 གྱིས་ལ་དེ་ནི་གཞན་རང་གི་གཡོག་ཏུ་མི་བཀོལ་བར་བདག་ནི་གཞན་ལ་བྱན་གྱི་ཐ་སྙེད་ལྟར་
 རྒྱལ་མེད་པར་དེ་དག་གི་དོན་རྣམས་ཀུན་བསྐྱབ་པ་ལ་དུས་ཏྲག་ཏུ་རང་གིས་རང་བཀོལ་བར་གྱིས་
 ཤིག་བདག་འདྲི་ནི་ཤིན་ཏུ་མ་རུངས་པ་སྟོན་མང་པོ་དང་བཅས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ཏེ་དེས་
 བ་འདི་ལ་སྟོ་བྱར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་བྱ་བ་ལམ་དུ་འགོ་བ་དང་ཐོས་པ་ཤེས་པ་དང་མཚམས་
 བསྟེན་སྐྱབ་གྱི་ཆས་ཏེ་ཆ་ཅུང་ཟད་རེ་ཡོད་ཀྱང་དེའི་སྟོ་ནས་ནམ་ཡང་མགོ་འཕང་མི་བསྟོད་པར་
 བདག་འདྲི་ཡི་ཡོན་ཏན་དེ་ཅི་ནས་ཀྱང་རྒྱས་ནོར་བཞིན་དུ་གང་ཟག་འགྲུས་ཀྱང་ཡོད་པར་མི་ཤེས་
 པ་དེ་ལྟར་སྤྲ་ཞིང་གསང་བར་གྱིས་ཤིག་སྟེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་འཁོར་རྣམས་ལ་གདམས་
 དག་བཀའ་སྩལ་བ། རང་གི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྟོམ་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། སྟོན་ཐམས་ཅད་
 སྤྲ་བར་མི་བྱེད་པ་དགོས་སོ་ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །མདོར་བསྟན་ན་སྤོན་ཆད་དུས་ཐོག་མ་མེད་
 པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་བདག་རང་གི་ཟས་གོས་ལོངས་སྟོང་རྟེན་བཀའ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱབ་པའི་
 ཏོན་གྱི་ཕྱིར་དུ་ཁྱོད་གྱིས་གཞན་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཟས་གོས་ལོངས་སྟོང་འཕྲོག་པ་ལ་སོགས་
 པའི་གནོད་པ་སྤྲ་ཆོགས་བྱས་པ་གང་ཡིན་པའི་གནོད་པ་དེ་འདྲ་བ་རྣམས་ད་ཕྱིན་ཆད་སེམས་ཅན་
 གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར་དུ་བདག་རང་ཉིད་ལ་ནི་འབྲུག་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་མདོར་ན་ལས་ཀྱི་ལན་
 ཆགས་བྱང་ཞིང་བྱ་ལོན་སོང་དགོས་གསུངས། བདག་འདྲི་ནི་བྱིས་པ་མགོ་ལང་དུ་སོང་བ་ལྟར་
 གཏུའ་འམ་གདོང་དྲག་ལ་སྟེ་མགོ་འཕང་ཏ་ཅང་མཐོ་བར་འཕྱར་བའི་རྒྱལ་དུ་ཁོང་བྱེད་དང་ང་
 རྒྱལ་བསྟེན་པར་ནི་མི་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་བྲག་མ་གསར་པ་འོང་མ་ཐག་པའི་སྟོང་ལམ་གྱི་རྒྱལ་
 བཞིན་དུ་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་སོགས་ཀྱི་སྟོང་ངན་ལ་དོ་ཚུ་བ་དང་དེ་དག་གི་ཉེས་པས་འཛིགས་

སྒྲག་དང་བཅས་པས་དབང་པོ་རྣམས་གྱི་སྒོ་བསྐྱམས་ཏེ་བཞག་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་རང་དོན་མེད་
པར་གཞན་དོན་གྱི་བསམ་པས་མིག་ནི་ཕབ་སྟེ་བཟླ་བར་བྱ་ཞེས་སོགས་འགྲོ་འདུག་ལ་སོགས་
པའི་སྒོ་གསུམ་གྱི་སྨྱོད་པ་སྒྲང་བྱ་དང་གནས་བྱ་དང་ཉེས་སྨྱོད་གྱི་འབྱུང་སྒོ་ཉེར་བརྟན་ལ་སོགས་
པ་ལ་རིམ་པ་ལྟར་རམ་དགེ་བ་ཆོས་སྤྱད་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་ལ་འབད་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་ལྟར་
སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་གྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་གནས་པར་བྱ་ཞིང་ཉེས་སྨྱོད་ཐམས་ཅད་སྒྲུལ་པར་བྱེད་
པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་བསྐྱང་བ་དེ་ལྟར་ཁྱོད་གྱིས་མི་བྱ་བ་དེ་ལྟར་ན་ལུས་སེམས་ལ་དབང་
བ་དང་སེམས་འདྲི་ནི་གཉེན་པོ་ལ་དབང་བྱ་སྟེ་དབང་བར་བྱ་དགོས་ཞེས་དཔེར་ན་དགེ་བསྒྲོས་
གྱི་ཆོགས་གདམ་འདི་དང་འདི་བྱེད་དགོས་གྱི་གལ་ཏེ་དེ་ལས་འདས་ན་ཉེས་ཆད་གྱིས་ཆར་བཅད་
དོ་ཞེས་པ་ལྟར་གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལུས་ལང་ཤོར་སེམས་ངན་གོམས་གྱི་དབང་གིས་ངེ་སྒྲུད་གདམས་
པའི་སྒྲང་དོར་དེ་དག་ལས་འདས་ན་གཉེན་པོས་ཆར་བཅད་པར་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་དགོང་གཅིག་
གི་ལྟ་གཅོད་མི་རྒྱས་པ་ལ་ཞག་བརྟན་ཏུ་ཟས་མི་ཟ་བ་ལྟ་བུར་ཐོག་བཞིས་བྱེད་དགོས་སོ། །

(2) རྒྱལ་མའི་སྒོ་ནས་ཆར་བཅད་པ།

གཉིས་པ་ལ། ཡིད་ཆར་བཅད་པ་དང་། ལུས་ཆར་བཅད་པ་གཉིས་ལས།

[1] ལུས་ཆར་བཅད་པ།

འོན་ཏེ་དེ་ལྟར་སྨྱོན་ཡོན་གྱི་སྒོ་ནས་སྒྲང་དོར་ལ་ཡང་ཡང་གདམས་ཀྱང་ནི་སྒྲང་བྱ་རང་གཅེས་
འཛིན་གྱི་སེམས་ཁྱོད་གྱིས་ད་དུང་སྒྲང་དོར་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་ན་ལུས་བཅའ་པོ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་
ཅིང་སེམས་ཁྱོད་ལ་ཆོ་འདི་ཕྱིའི་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་ཉེས་པ་ཀྱན་བསྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ཡིན་
པས་སེམས་ཁྱོད་ཉིད་གཉེན་པོས་བཅན་ཐབས་སུ་ཆར་བཅད་པར་བྱ་བར་ཟད་དོ། །ཉེས་པ་ངེ་
ལྟར་བསྟེན་ཞེན། རང་གཅེས་པར་འཛིན་པའི་སེམས་ཁྱོད་གྱིས་རང་དོན་བྱས་པས་ལམ་ངན་
པར་བྱིད་ན་ཁོ་བོ་གར་བརྒྱུ་རྒྱས་པའི་སྨྱོན་གྱི་དུས་ཁྱོད་གྱི་ཉེས་པ་མ་མཐོང་བ་དེ་ལས་གཞན་

ཡིན་ཏེ། ད་ནི་ཁྱོད་གྱི་ཉེས་པ་མཐོང་བས་ཞེས་སམ་སྟོན་གྱི་དུས་དེ་ནི་གཞན་འདས་ཚར་བ་ཡིན་
 ཏེ། ད་ནི་སྟོན་དང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་པས་ཞེས་དང་། ད་ནི་སྟོན་འཇུག་ཤེས་པས་ཁྱོད་གྱིས་རང་དོན་
 བྱས་པས་སྟོན་ཐམས་ཅད་ངས་མཐོང་བ་ཡིན་པས་དྲ་ཁྱོད་ཁོ་བོའི་ཁྱིམ་སྡོག་ལས་ལམ་ངན་པ་
 གཞན་གང་དུ་འགྲོ་སྟེ། གང་དུ་འདྲ་འགྲོ་མི་རུས་པས་ཁྱོད་གྱི་རྟེན་བཀུར་ལ་སོགས་པའི་རང་དོན་
 སྐྱབ་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་དེགས་པ་ཀུན་གཞོམ་པར་བྱ་སྟེ་སྐྱབ་ཏུ་མི་འཇུག་གོ། །འདི་ལྟར་ཟེར་ན་
 ཡང་དྲ་དུང་བདག་ལ་རང་གི་དོན་མཁོ་བས་བསྐྱབ་དུ་ཡོད་དོ་སྟེ། པའི་སེམས་པ་དེ་དོར་ཅིག
 བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་ཚུལ་གྱིས་བདག་གིས་གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱོད་བཙོང་
 བའམ་བྱིན་ཟིན་ནས་དེ་དག་ལ་དབང་བ་ཡིན་པས་གཞན་གྱི་དོན་བསྐྱབ་པ་ལ་སྟོབ་པར་མ་སེམས་
 པར་ཞོ་ག་ལུ་ཞེས་པར་བ་སྐྱབས་ཤིག། བདག་གཞན་ལ་སྟོན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན།
 གལ་ཏེ་རང་འདོད་གྱི་དབང་གིས་བག་མེད་པར་གྱུར་ནས་ཁྱོད་སེམས་ཅན་གཞན་ནམས་ལ་མ་
 བྱིན་ན་ནི་ཁྱོད་གྱིས་རང་དོན་བསྐྱབ་ནས་ཁོ་བོ་དཔུལ་བ་ཡི་སྤང་མ་ལས་མཁན་འཛིགས་སུ་རུང་
 བ་ནམས་ལ་སྟོན་ནས་སྟག་བསྐལ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་སྦྱར་ངེས་པའོ། །དེ་ལྟར་རང་གཅེས་
 འཛིན་གྱི་སེམས་ཁྱོད་གྱིས་དེ་ལྟའམ་ལན་གངས་དུ་མ་དབག་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་སྤར་ཡང་ཁོ་བོ་དཔུལ་
 བའི་སྤང་མ་ནམས་ལ་བྱིན་པས་དུས་ལྟན་རིང་པོ་བསྐལ་བ་དབག་ཏུ་མེད་པར་བཙོ་བསྟེག་ལ་
 སོགས་པའི་སྟག་བསྐལ་དབག་ཏུ་མེད་པ་ལ་སྤྱར་བས་ན་དྲ་ནི་སྤར་གཞོད་པ་ཆེན་པོ་བྱས་པའི་
 ཁོན་རྟེན་པ་ནམས་དན་པར་བྱས་ཏེ་ཡིད་ཁྱོད་གྱིས་རང་དོན་བསྐྱབ་པར་སེམས་པ་ཐ་ཆད་དེ་རྩ་
 བ་ནས་གཞོམ་པར་བྱའོ། །དེ་སྟེ་སྟེ་དེས་ན་ཞེས་དོན་དེ་བྱིན་ཆད་བདག་ནི་གཏན་དུ་དགའ་ཞིང་
 བདེ་བར་འདོད་ན་རང་དོན་བསྐྱབ་པ་ལ་བདག་གིས་དགར་ཏེ་དགའ་ཞིང་ཆགས་པར་མི་བྱ་བར་
 གཞན་དོན་ལ་དགའ་བར་བྱ་ཞིང་། དེ་སྟེ་བདག་ནི་སྟག་བསྐལ་ལས་ཏག་ཏུ་བསྐྱར་བར་འདོད་
 ན་རང་མི་བསྐྱར་བར་གཞན་སེམས་ཅན་དག་དུས་ཏག་ཏུ་བསྐྱར་བར་བྱེད་པ་ལ་འབད་བར་བྱའོ།།

[2] ཡིད་ཚར་བཅད་པ།

གཉིས་པ་ནི་ཚུལ་རྟེན་ལྟ་རྟེན་རང་གི་ལུས་འདྲི་ནི་གཅེས་པར་བཟུང་སྟེ་ཟས་ཞེས་མངར་དང་གོས་
 རྩོད་འཇམ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པས་ཡོངས་སུ་བསྐྱང་ཞིང་སྒྲིབ་བར་བྱེད་པར་གྱུར་པ་དེ་ལྟ་རྟེན་ལྟ་
 ཞེས་དེ་ཙམ་དེ་ཙམ་དུ་སྒྲར་ཡང་གིན་ཏུ་ནི་བཟེ་རེ་ཙན་བཟོད་སྟན་གཏུ་བས་ཆུང་ཞིང་གོ་ཡོང་
 གཅང་བཅན་པས་དམ་པར་གྱུར་ཏེ་མི་རེད་མི་ཉན་པ་ཆེར་འཕེལ་བར་གྱུར་ནས་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ཆེ་
 བ་ཉིད་དུ་ལྟར་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་ནའང་བདག་ཙོར་ཡོངས་སྒྲིབ་ཡོད་པས་ཅི་འདོད་བསྐྱབ་
 པས་ཚོགས་གོ་སྒྲམ་ན་དེ་ལྟར་བཟེ་རེ་ཙན་དུ་ལྟར་བ་དེ་ཡི་ཡང་འདོད་པ་རྣམས་ས་ཆེན་པོ་འདྲི་ལ་
 གནས་པའི་འགོ་བ་དང་ནོར་ཡོངས་སྒྲིབ་ཅི་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་རྫོགས་པར་རྩམ་པ་
 ཡོད་པ་མིན་ན་བཟེ་རེ་ཙན་དེ་ཡི་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་སྤྲུག་ཏེ་སྤྲུག་གིས་སྒྲིབ་བར་བྱེད་རྩམ་ཏེ་
 དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་ང་ལ་རྩམ་གྱིང་བཞིའི་བདག་པོ་དང་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་སྟན་བྱེད་ཐོབ་ཀྱང་མ་ཆོམ་པར་
 ལྟར་བ་བཞིན་ནོ། །སྐྱབ་པའི་རྩམ་པ་མེད་བཞིན་དུ་འགྱུབ་པར་འདོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་
 མོངས་ཏེ་ངལ་ཞིང་དུ་བ་པའམ་ཆགས་སྤང་ལ་སོགས་པ་དང་། བསམ་པ་ཉམས་པ་སྟེ་དགོན་
 མཚོགས་གི་དགོར་རྒྱ་འཕྲོག་དང་དམ་པ་རྣམས་ལ་ངན་སེམས་ལ་སོགས་པ་འདྲ་སྟེ་བར་འགྱུར་རོ། །
 སྟེས་བུ་དམ་པ་གང་ཞིག་གཉིན་གྲོགས་ཡོངས་སྒྲིབ་སོགས་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལ་རེ་འདོད་
 ཀྱིས་སྟོས་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་གནས་པ་དེ་ཡི་འབྱོར་བའི་བདེ་བ་ལུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་ནམ་ཡང་ཟད་
 མི་ཤེས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་རང་གི་ལུས་ཀྱི་ཟས་གོས་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་འདོད་པ་ནི་
 གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཟས་གོས་སོགས་ཆུང་དུ་ཙམ་ཡང་སྐྱབ་པའི་གོ་སྒྲུབ་ས་
 དབྱེ་བར་མི་བྱ་སྟེ་གོས་དང་ཡོ་བྱད་སོགས་གང་ཞིག་རྟོན་དཀའ་ཞིང་རིན་ཆེ་བ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་
 དངོས་པོ་ལ་མཚོགས་ཏུ་མི་འཛིན་པར་གང་བྱུང་དེས་ཚོགས་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཡོངས་སྒྲིབ་དེ་ནི་དང་པོ་
 བསྐྱབ་པ་ལ་རྟོན་སྒྲ་ཞིང་བར་དུ་ཞེན་པ་མེད་པས་བསྐྱང་སྒྲ་ཞིང་ཡོངས་སྒྲིབ་པས་པན་ཐོགས་པ་

དང་། མཐར་གཞན་གྱིས་བརྒྱལ་བ་སོགས་བྲལ་བ་ལ་འགྲོད་པ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་མི་བསྐྱེད་ཅིང་
 མུར་དེ་འབྲུ་རྟེན་སྤྱོད་པ་དང་འཆི་བའི་ཆོ་ཡང་ཆགས་ཞེན་མེད་པ་སོགས་ཡོན་ཏན་མང་པོ་ཡོད་པས་
 དངོས་པོ་བཟང་པོ་ཡིན་ཏེ། བཤེས་སྤྱིང་ལས། འོར་རྒྱལ་སྤྱི་ནང་ན་ཆོག་ཤེས་པ། །
 རབ་མཆོག་ལགས་པར་ལྷ་མིའི་སྟོན་པས་གསུངས། །ཀུན་ཏུ་ཆོག་ཤེས་མཛོད་ཅིག་ཆོག་མཁུན་
 བ། །འོར་མི་བདོག་ཀྱང་ཡང་དག་འབྱོར་བ་ལགས། །ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཆོག་ཤེས་
 འཕགས་པའི་སྤྱོད་འོར་ཡིན་པས་དེ་མེད་པར་ཆགས་ཞེན་ཆོ་དགོས་སྤྱོད་ལྷུང་བཟེད་ལ་ཆགས་ནས་
 སྤྱོད་ཏུ་སྤྱོད་པ་དང་། ཆོས་གོས་ལ་ཆགས་པས་འབྱེད་སྤྱོད་པ་དང་། བྱིས་པ་རྒྱུད་ཏུ་ལྷ་བ་ལ་
 ཆགས་པས་ཡི་དྲགས་ལྷ་བ་ཅན་ཏུ་སྤྱོད་པ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་དོ། །ལོངས་
 སྤྱོད་ལ་མི་ཞེན་ཡང་རང་གི་ལུས་ལ་ཞེན་ནས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འཛིན་སྟུམ་ན། རང་གི་ལུས་འདི་ནི་ད་
 ལྟ་འདི་ལྟར་བསྐྱུངས་ཤིང་བསྐྱུངས་ཀྱང་ཐ་མར་གྱི་བ་ན་མེར་བསྐྱེད་ནས་ཐལ་བའི་མཐར་
 གཏུགས་ཤིང་སྟེ་ཐལ་ཐུང་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་ད་ལྟ་གསོན་པོ་ནའང་རང་གི་ངོ་བོ་བེམ་པོ་ཡིན་པས་མི་
 གཡོ་ཞིང་རྒྱུད་སེམས་གཞན་གྱིས་བསྐྱོད་པར་བྱ་བ་འཇམ་ཡང་ན་གྱི་ཆོ་མི་གཡོ་ཞེས་རང་ལ་གཡོ་
 བའི་རྣམས་པ་མེད་པས་གཞན་གྱིས་བསྐྱོད་པར་བྱ་བ་འཇམ་ཡང་ན་གྱི་ཆོ་མི་གཡོ་ཞེས་རང་ལ་གཡོ་
 གཟུགས་ནི་མི་བཟང་པོ་འཛིགས་སུ་རུང་བ་འདི་ལ་ཅི་ཡི་ཕྱིར་ན་བདག་ཏུ་འཛིན་ཏེ་འཛིན་མི་
 རིགས་སོ། །ད་ལྟ་གསོན་རྒྱུ་ཐ་མར་ཡང་ན་གྱི་ཡང་སྤྱིའི་ཡོད་བདག་ལ་མི་གཙང་རུལ་བའི་
 ལུས་ལ་འཁོར་འདྲིས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། དམ་པའི་ཆོས་ལ་མ་སྦྱར་ན་བོད་བ་དང་མགལ་དུམ་ལ་
 སོགས་པ་དང་རང་གི་ལུས་འདི་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་ན་གྱི་ཏུད་ཡོད་
 ཁྱོད་འདི་ན་བདག་གམ་བདག་གི་ལུས་སོ་སྟུམ་པའི་ད་རྒྱལ་བ་ཅིའི་ཕྱིར་སེལ་བར་མི་བྱེད་དེ་བྱེད་
 དགོས་སོ། །ལུས་འདི་ནི་ད་གྱི་ཁ་ཏུ་སྟེ་ཁ་ཟས་རྒྱུ་གོས་ལ་སོགས་པའི་དོན་དུ་ཆོང་སོ་ནམ་
 དགོར་གདུལ་བྱ་སོགས་བྱས་པ་ཡིས་ཐར་པ་འཐོབ་པའི་དོན་མེད་བཞིན་དུ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཐུང་གི་

སྤྲུལ་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱ་མང་པོ་ཉེར་ཉེ་བར་བསྐྱེད་ནས་རང་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སྤྱོད་ཆགས་པ་དང་
གཞན་ཕྱོགས་ལ་ཁོང་ཁྱོད་བྱ་དང་བཅས་པས་གྲིང་སྡོང་རུལ་བ་དང་མཚན་པའི་ལུས་འདྲི་ལ་ཞེན་
ཅིང་ཆགས་ཏེ་བསྐྱེད་བས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །ད་ལྟ་གསོན་པ་ན་བདག་
གིས་འདྲི་ལྟར་ཟས་གོས་སྐྱེས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ལམ་ཐ་མར་གི་བ་ན་བྱ་རྒྱུ་སྐྱོད་སྐྱེས་ཀྱིས་ཉལ་
ཐོབ་ཏུ་ཟོས་ཀྱང་རྒྱུ་ལུས་བཅའ་པོ་འདྲི་ནི་བསྐྱེད་པ་ལ་ཆགས་གིང་དགའ་བ་མེད་པ་དང་ཟོས་
པ་ལ་ཞེ་སྤང་ཞིང་མི་དགའ་བ་ཡོད་པ་མིན་ན་རྒྱ་མཚན་ཅི་སྟེ་ཕན་གཞོད་མི་ཤེས་པའི་ལུས་དེ་ལ་
ཞེན་ཅིང་ཆགས་པར་བྱེད་དེ་བྱེད་མི་རིགས་པའོ། །དེས་ན་གཞན་གྲང་ཞིག་ལུས་སྨྱོད་པས་ཁྱོད་
ཞིང་སྤང་བྱ་དང་གྲང་ཞིག་བསྨྱོད་པས་མཁྱེད་ཞིང་ཆགས་པར་འགྱུར་བྱ་དག་གལ་ཏེ་ལུས་བཅའ་པོ་
དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཅི་ཡང་ཤེས་པ་མེད་ན་ཡིད་བདག་གིས་ལུས་གྲང་གི་དོན་དུ་བསྨྱོད་སྤྱད་ལ་ཆགས་
སྤང་གི་སྒྲོན་པ་དལ་བྱས་པ་དོན་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །རང་གི་ལུས་ལ་ལྟག་པར་ཆགས་གིང་དགའ་
ནས་བསྐྱེད་བ་མ་ཡིན་གྱི། སེམས་ཅན་གཞན་གྲང་ཞིག་བདག་གི་ལུས་འདྲི་ལ་དགའ་ཞིང་འདྲོད་
པར་གྱུར་པ་དེ་དྲང་བདག་རང་གཉིས་མཇེལ་བཤེས་ཡིན་པས་ལུས་འདྲི་བསྐྱེད་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་
འོ་ན་ཐ་ན་སྤྲོད་ལྟ་ཡན་ཆད་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་རང་གི་ལུས་ལ་དགའ་ཞིང་འདྲོད་
པས་ན་སེམས་ཅན་དེ་རྣམས་ཀྱི་ལུས་ལའང་བདག་གོ་ཅིས་ཏེ་བདག་གི་ལུས་སོ་ཞེས་ཅིས་མི་
དགའ་སྟེ་དགའ་བར་བྱས་ནས་རང་གི་ལུས་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་བར་བྱ་དགོས་སོ། །འདྲིའི་གནད་
ཀྱང་བདག་གཞན་མཉམ་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་ཏུ་དོན་ལ་བདག་གཞན་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་
པས་ལུས་ལ་ཡང་བདག་གཞན་གྱི་ལུས་ཞེས་དབྱེ་བ་མེད་པས་ཡིན་ནོ། །རང་དོན་དུ་ལུས་ལ་
ཞེན་པར་མི་རིགས་པ་དེ་བས་ན་ཡིད་བདག་གིས་ནམ་ཡང་ཆགས་པ་མེད་པར་འགྱོ་བ་ཐམས་
ཅད་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱབ་པའི་སྨྱོད་དུ་ལུས་འདྲི་ལ་ཆགས་གིང་ཞེན་པ་མེད་པར་དེ་དག་གི་
བྱན་ནམ་ཡོ་བྱད་དུ་གཏང་བར་བྱ་ཞིང་གཞན་ལ་ཕན་པའི་དོན་དུ་མཁོ་བ་དེས་ན་ལུས་འདྲི་ལ་མི་

གཙང་བས་གང་ཞིང་ཟས་གོས་ལོངས་སྟོང་སྐྱབ་པས་སྤྲིག་དང་སྤྲིག་བསྐྱེད་མང་པོའང་འབྱུང་
 བས་ཉེས་པ་མང་པོ་ཡོད་ན་ཡང་དབེར་ན་མགར་བ་དང་གིང་བཟོ་ལ་སོགས་པ་ལས་བྱེད་པ་པོ་
 རྣམས་ཀྱི་ལག་ཆའམ་སྤྱད་པ་བཞིན་དུ་མཁོ་བར་བསམ་སྟེ་གཟུང་ཞིང་བསྐྱེད་པར་ཡང་བྱ་སྟེ།
 རི་སྐད་དུ། ཉེས་ན་འཁོར་བའི་གཏིང་དོ་ལུས་འདི་ཡིན། །ལེགས་ན་ཐར་བའི་གྲུ་གཟིངས་ལུས་
 འདི་ཡིན། །དགོ་སྤྲིག་ཀུན་གྱི་གཡོག་པོ་ལུས་འདི་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར་ཉེས་པ་མང་ཡང་དགོ་
 བའི་ལས་སྒྲུམ་ཁོ་བ་ཡང་ཡིན་པས་ལུས་འདི་དགོས་པ་ལ་སྐྱར་བར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ཉིང་དེ་འཛིན་
 སྐྱབ་པའི་ཐབས་ལ་གདམས་པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་སྟོང་པ་ལ་སེམས་མཉམ་པར་འཛིག་དགོས་པ་
 དེ་བས་ན་ད་ལྟ་ཡན་ཆད་སོ་སོའི་སྐྱེ་བའི་སྟོང་པ་དགྲ་འདུལ་གཉེན་སྦྱོང་ཆོང་དང་སོ་ནམ་རྟེན་
 བཀུར་སྟོན་གཤམ་ལ་སོགས་པ་བྱིས་པའི་སྟོང་པ་སྤར་མང་དུ་སྤྱད་པས་ཆོག་ཅིང་དགོས་པ་མེད་
 པས་ད་ནི་བདག་གིས་མཁུས་པའི་དབང་པོ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་
 རྗེས་སུ་བསྟེན་པ་བའམ་ཞུགས་ཏེ་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་སྟོབ་པར་ཁས་སྲུང་བ་བཞིན་དུ་སྟོ་གསུམ་
 ཀྱི་སྟོང་པ་བག་ཡོད་པའི་གཏུམ་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱེད་པ་ལ་བསམ་སྟེ་བག་ཡོད་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་
 པ་ནི་དན་པར་བྱས་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་འགལ་ལྷོ་གཉིད་དྲང་མུགས་པ་དང་། ཆོད་འབྱོར་
 དང་། འདོད་པའི་འདོད་ཆགས་དང་ཁོང་ཁོ་བ་དང་། ཐེ་ཆོམ་སྟེ་བསམ་གཏན་གྱི་སྐྱབ་པ་ལྟ་
 སོགས་བསྟོག་ཅིང་སྟོང་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །རྒྱལ་ཁྲས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་བ་སྟེ་ཆེན་པོ་དང་ལྟན་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྟོམ་པའི་རྣམ་ཐར་ལྟར་ཏེ་རི་ལྟ་བུར་རིགས་པའི་ལས་ཉིང་དེ་འཛིན་
 བསྟོམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྟིང་སྟོབས་སམ་སྟན་ནི་བཏན་པོར་གཟུགས་པར་བྱ་སྟེ་ཉོན་དང་མཆོན་
 བྱེད་པའམ་རིངས་པར་མ་འབད་ན་བདག་གི་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་སྤྲིག་བསྐྱེད་ནས་ཞིག་
 མཐར་ཐིན་ཏེ་ཟད་པར་དཀའ་བས་ན་ཉོན་མཆོན་མེད་པར་བརྩོན་པས་འབད་པ་བྱ་དགོས་སོ། །
 ཐར་པ་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་འབད་དགོས་པ་དེ་བས་ན་སྐྱབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྟོང་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྲོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚིག་འབྲེལ་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལུང་།

བའམ་བསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ལུལ་པའི་སྤང་བ་མི་བདེན་པ་ལ་
བདེན་པར་འཛིན་པའི་ལུམ་པར་པ་ལས་རང་གི་སེམས་སྒྲན་ཞིང་བཀྲག་སྟེ་ཡད་དུག་པའི་དམིགས་
བ་ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དུས་དྲག་པར་ཡང་བདུག་གིས་ཞི་ལྷག་ཟུང་འཇུག་གི་ངང་ནས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་བརྩོན་ཞིང་འབད་པར་བྱའོ། །

༡ ལེའུའི་མཚན་སྒྲིམ་པ།

ལེའུའི་མཚན་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྲོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། །བསམ་གཏུན་བསྟན་པ་ཞེས་
བྱ་བ་སྟེ་ལེའུ་བརྒྱད་པའོ། །

༥

གསུམ། རོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་གོང་དུ་སྟེལ་བར་

བྱེད་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ལེའུ་ལ།

གསུམ་པ་རོན་དམ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རིན་པོ་ཆེ་གོང་ནས་གོང་དུ་སྟེལ་བར་བྱེད་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
ལེའུ་ལ་གཞུང་དང་མཚན་གཉིས་སོ། །

༡ གཞུང་རོན་དངོས་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ་ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས།

(༡) ཤེས་རབ་བསྐྱེད་པ་མདོར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། གོང་དུ་རི་སྐྱད་བཤད་པའི་སྤྱིན་སོགས་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་ལ་བརྟེན་ནས། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་
སྐྱེ་ཆུལ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། གཙོ་བོ་བསམ་གཏུན་ལ་བཤད་པ་དང་། འདིར་རྗེ་འཇམ་དབྱངས་
སྒྲ་མའི་གསུང་གཞིར་བཞག་སྟེ་སྤྱིན་སོགས་བསམ་གཏུན་ཀྱི་བར་པར་ཕྱིན་སྒྲས་བསྟུས་པའི་
ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་རི་སྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྱབ་པས་ཏེ་སྤྱབ་པ་ཆེན་པོས་
སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དངོས་
རྒྱ་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཤེས་རབ་ཡིན་ལ་དེས་སྤྱིབ་གཉིས་སྤོང་ཞིང་མཁྱེན་གཉིས་

གྱི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་པ་མདོན་དུ་འགྱུར་བར་བྱེད་ལ་དེའི་གྲོགས་སམ་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་
 ཏེ་དཔེར་ན་རྒྱལ་པོ་གཡུལ་དུ་ཆས་པ་ན་དཔུང་གི་ཚོགས་བཞི་ཡང་རྒྱལ་པོའི་དོན་ནམ་གྲོགས་སུ་
 འགོ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་རྒྱལ་ཡུམ་སྟོང་ཐུག་བརྒྱུ་པ་ལས། རྒྱ་ཁྲུང་ཇི་སྟེད་པ་ཐམས་
 ཅད་གང་གྲར་ཞུགས་ཤིང་འགྲོགས་ནས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་འདོང་བ་བཞིན་དུ་པར་བྱིན་ལྟ་ཡང་
 ཤེར་བྱིན་གྱིས་ཟིན་ན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ག་ལ་བ་དེར་འདོང་ངོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་
 པ་དང་། ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་སྟུང་པ་རིན་པོ་ཆེར་ཡང་། དམུས་ལོང་དམིགས་སུ་མེད་པ་བྱེ་
 བ་ཁྲག་ཁྲིག་རྣམས། །ལམ་ཡང་མི་ཤེས་གྲོང་ཁྱེར་འཕྲག་པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཤེས་རབ་མེད་ན་
 མིག་མེད་པ་རོལ་བྱིན་ལྟ་འདྲི། །དམིགས་སུ་མེད་པས་བྱང་རྒྱུ་རེག་པར་རྒྱས་མ་ཡིན། །གང་
 ཆོ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་རབ་དུ་ཟིན་གྱུར་པ། །དེ་ཆོ་མིག་རྟོན་གྱུར་ཅིང་འདི་ཡི་མིང་འཐོབ་པོ། །
 ཞེས་རྒྱལ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་པ་སོགས་ལས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་བཞིན་ཏེ། མདོར་ན་ལམ་
 གྱི་གཙོ་བོ་ཤེས་རབ་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དོན་ཆེན་པོར་བསྟན་པ་ཡིན་ཅིང་འདིར་ཡང་དེ་
 ལྟར་ཡན་ལག་ཅེས་པ་དང་དོན་དུ་ཞེས་པའི་ཚིག་གིས་རྒྱས་པས་ཤེས་རབ་ཉིད་གཙོ་བོར་བསྟན་
 པ་ཅུ་མ་ཡིན་ལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་བྱིན་དེ་ལ་ཡང་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྐྱས་ལས། ཤེས་རབ་པ་
 རོལ་བྱིན་གཉིས་མེད། །ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གསལ་གས། །སྤྱོད་བྱ་དོན་དེ་དང་ལྡན་པའི། །
 གཞུང་ལམ་གཉིས་ལ་དེ་སྤྱོད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འབྲས་སུའི་ཤེར་བྱིན་འཐོབ་པའི་ཆེད་
 དུ། གཞུང་ཤེར་བྱིན་ལ་རྒྱལ་བཞིན་དུ་ཐོས་བསམ་བྱས་ནས་ལམ་ཤེར་བྱིན་ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་
 ཀུན་གྱི་མཚོག་དང་ལྡན་པས་ཐབས་ཤེས་ལ་མ་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་ཞིང་བསྒྲུལ་པར་
 བྱ་དགོས་སོ། །དི་སྐད་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཡི་བྱིར་ན་རང་གཞན་གྱི་སྤྱིད་པའི་སྐྱེ་བ་སྤྲུལ་
 མཐའ་དག་ཅུ་བ་ནས་ཞི་བར་འདོད་པ་སྟེ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རྟེན་དེ་འབད་པས་བསྐྱེད་པར་བྱ་སྟེ། དེའང་རང་གིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ན། བྱང་རྒྱུ་སེམས་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚིག་འགྲེལ་འཇམ་དབྱེད་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལུང་།

འགྲེལ་ལས། དེ་ལྟར་ནས་འབྱོར་བ་རྣམས་ཀྱིས། སྡོང་བ་ཉིད་ལ་གོམས་བྱས་ན། ཁྲོ་ནི་གཞན་དོན་ལ་དགའ་བར། འགྱུར་བ་ཉིད་དུ་དགའ་བ་མེད། ཅིས་དང་། སྡོང་ཉིད་སྡོང་རྗེའི་སྡོང་པོ་ཅན། ཁེས་སྡོང་ཉིད་རྟོགས་པ་སྡོང་རྗེ་སྡོང་བ་དུས་མཉམ་ཡིན་པར་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱིས་གསུངས་པས་སྡོང་རྗེས་གཞན་ལ་འང་སྡོང་བ་ཉིད་བསྟན་པའི་སྡོ་ནས་རང་གཞན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་འགྱུར་བས་སོ། །

(3) དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། ལྟ་བུས་གཏན་ལ་ཐབ་བ་དང་། བསྐྱེད་པས་ཉམས་སྤྲང་བ། གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་སྡོ་འདོགས་བཅད་པ། སྡོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱེད་ལས་དང་བཞི་ལས།

1 ལྟ་བུས་གཏན་ལ་ཐབ་བ།

དང་པོ་ལ། བདེན་གཉིས་རྣམ་པར་བཞག་པ། དེ་ལ་ཚུད་པ་སྡོང་བ། ཐེག་ཆེན་མཆོག་ཏུ་བསྐྱབ་བ་དང་གསུམ་ལས།

(1) བདེན་གཉིས་རྣམ་པར་བཞག་པ།

དང་པོ་ལ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། བདེན་གཉིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གང་ཟག་དང་གསུམ་ལས།

[1] བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ།

དང་པོ་ནི། འདི་ལྟར་འཁོར་འདས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཆོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ལ་སྡོང་ཆུལ་ཆོས་ཅན་རི་སྡོད་པ་སྡོང་ཙམ་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་ནི། གནས་ཆུལ་ཆོས་ཉིད་རི་ལྟ་བ་སྡོང་ཉིད་དོན་དམ་གྱི་བདེན་པ་སྡོང་འདི་དག་ནི་རིམ་བུ་ལྟར་དེ་དང་དེའི་རོར་བསྐྱེད་པ་མེད་པས་བདེན་པ་གཉིས་སྤྲུག་གནས་པར་འདོད་ལ། དེ་ཡང་དོན་དམ་པར་ཐད་དང་དང་། ཀྱན་རྫོབ་ཏུ་གཅིག་ཡིན་ན་སྡོན་བཞི་བཞི་དག་གིས་གཞོད་པར་འགྱུར་བ་དང་གཅིག་དང་ཐད་དང་བྲལ་བའི་མཆོན་ཉིད་དུ་

དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱའོ། །

[2] བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་དོན་དུ་མ་པ་ནི་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་
དང་གཉིས་མེན་གྱི་མཐའ་ཀུན་དང་བྲལ་བས་ན་སྟོ་ཡི་སྟོད་ཡུལ་མིན་ཏེ་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པར་
རྟོག་པའི་སྟོ་དང་བརྟོད་པའི་སྟོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་བརྟོད་ཀྱི་དོན་དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན། སྟོ་འདས་སྟེ་བསམ་བརྟོད་མེད་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། སྟོ་འབྱུལ་པ་ཡུལ་
དང་བཅས་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །མདོར་ན་གནས་ལུགས་མཐར་
ཐུག་པའི་དབང་དུ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏེ་ཡོད་པ་དང་དོན་དམ་པར་མེད་པ་ཞེས་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་མཚན་
ཉིད་གཉིས་སོ་སོར་བྱོགས་སུ་ཆད་དེ་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སྟོང་པའོ། །སྟོང་པ་ཉིད་གཟུགས་
སོ། །གཟུགས་ལས་སྟོང་པ་ཉིད་གཞན་མ་ཡིན། སྟོང་པ་ཉིད་ལས་ཀྱང་གཟུགས་གཞན་མ་ཡིན་
ནོ་ཞེས་གསུངས་པས་ན་སྟོང་སྟོང་བྱང་དུ་འཇུག་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྟོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་བཞི་
དང་བརྒྱད་དང་སོ་གཉིས་དང་བྲལ་བས་སྟེ་བསམ་བརྟོད་དུ་མེད་པས་སྟོ་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་
སོ་སོ་རང་རིག་པ་ཉིད་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་མཐར་ཐུག་པ་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་
དམ་པའི་བདེན་པ་ཡིན་ལ། སྟོས་འདི་དང་འདིའོ་ཞེས་དམིགས་ཤིང་འདུ་བྱེད་པ་དང་། སྟོས་
འདི་དང་འདིའོ་ཞེས་གང་བརྟོད་པ་སེམས་དང་ངག་གི་སྟོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་དེ་ནི་བརྟགས་
ན་རྣམ་པར་དབེན་པས་སྟེ་མ་བཞིན་དུ་སྟོང་པ་ཡིན་གྱི་དབྱེད་བཟོད་པ་རྣམ་ཡང་མི་སྟོན་དོ། །
དེས་ན་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་མདོ་ལས། ལྷའི་བྲུག་ལ་ཏེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལུས་དང་ངག་
དང་ཡིད་ཀྱི་སྟོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་ན་དེ་དོན་དམ་པའི་གྲངས་སུ་མི་འགོ་ཞིང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་
པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ལྷའི་བྲུག་ལ་ཏེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་ཐ་སྟོད་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་
པ་དང་། ཡང་དག་པར་མ་སྟེས་པ་དང་། མ་འགགས་པ་དང་། བརྟོད་པར་བྱ་བ་དང་། རྟོན་

པར་བྱེད་པ་དང་། ཤེས་བྱ་དང་། ཤེས་བྱེད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། རི་སྤྱིད་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་མཚོག་དང་ལྡན་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ནི་དོན་དམ་པའི་
བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལ་འདིར་ཚོས་ཉིད་ཤེས་བྱ་མིན་པར་བརྟེན་པ་ནི། ཚོས་
ཉིད་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པས་ན། དེ་ནི་སྒྲོ་ལ་དམིགས་པར་བྱར་མེད་པས་ཡིན་ཏེ།
གང་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དུ་མ་གྱུར་ཅིང་མཚན་མ་གང་དུ་འང་མ་གྲུབ་པ་ཡང་དག་པར་ན་རི་ལྟར་
ཤེས་བྱ་ཞེས་བརྟེན་དེ། བཅ་མཁའ་མཐོང་ཞེས་སེམས་ཅན་ཚིག་ཏུ་རབ་བརྟེན་པ། །བཅ་
མཁའ་རི་ལྟར་མཐོང་སྟེ་དོན་འདི་བརྟག་པར་གྱིས། །དེ་ལྟར་ཚོས་མཐོང་བ་ཡང་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པས་བསྟན། །མཐོང་བ་དཔེ་གཞན་གྱིས་ནི་བསྟན་པར་བྱས་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་བཞིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་ནའང་ཐ་སྟངས་དུ་ནི་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡུལ་ཅན་དང་། ཚོས་ཀྱི་དབྱིངས་
ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྟེན་དུ་རུང་སྟེ། རི་སྤྱིད་དུ། གང་ཆེ་སྟེ་
མེད་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་སྒྲོ་ཡང་སྟེ་བ་དང་བྲལ་བ། །དེ་ཆེ་དེ་རྣམས་རྟེན་ལས་དེ་ཡིས་དེ་ཉིད་རྟོགས་
པ་ལྟ་བུ་སྟེ། །རི་ལྟར་སེམས་ནི་གང་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ཡིས་ཡུལ། །དེ་ཡོངས་ཤེས་པ་
དེ་བཞིན་ཐ་སྟངས་ཉིད་བར་བརྟེན་ནས་རིག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཡང་བདེན་
གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་ཤེས་བྱ་ཡིན་པས་དོན་དམ་ཤེས་བྱར་ཁས་བླང་བ་དེ་ཡང་རྣམ་གཅོད་དུ་ཡིན་
ལ། འདིར་ཤེས་བྱ་མིན་པ་ནི་ཡོངས་གཅོད་དུ་ཡིན་པས་མི་འགལ་ཏེ་དོན་ལ་རྟོན་པར་བྱའོ། །

3 བདེན་གཉིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གང་ཟག

གསུམ་པ་ནི། དེ་འདྲའི་བདེན་པ་གཉིས་པོ་དེ་ལ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་པོའི་ཕྱོགས་སམ་སྟེར་གྱུར་
པའི་འཛིག་རྟེན་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་མཐོང་། གང་ཞེན། །ཞི་ལྟག་གི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པ་རྣལ་
འབྱོར་འཛིག་རྟེན་པ་དང་། མི་ལྟན་པ་འཛིག་རྟེན་པ་ལ་པོའི་ཞེས་གཉིས་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་འཛིག་
རྟེན་པ་ལ་ལའང་གྲུབ་མཐས་སྒྲོ་མ་བསྐྱར་བ་དང་། བསྐྱར་བའི་འཛིག་རྟེན་གཉིས་ལས། དང་

བོ་ནི། ཐོག་མེད་ནས་ངོ་ཞེས་ཡོད་པར་སྒྲོམ་ནས་བདག་གི་ལུས་ཞེས་རིལ་བོ་གཅིག་ཕུ་དང་
 སེམས་རྟག་པ་ལ་སོགས་པར་བལྟ་བ་དང་། གཉིས་པ་གྲུབ་མཐས་སྟོ་བསྐྱར་བའི་ཕྱི་རིལ་ལ་
 སྟེགས་པ་ལ་དབྱེ་སྒྲོ་མང་ཡང་རྟག་ཆད་གཉིས་སུ་འདུ་བས་གཙོ་བདག་སོགས་རྟག་པར་འདོད་
 བས་རྟག་པར་ལྟ་བ་དང་། ཆོ་སྒྲ་ཕྱི་ལས་རྒྱ་འབྲས་སོགས་མེད་པ་འདོད་པས་ཆད་པར་ལྟ་བ་སྟེ་
 དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་ལ་ནི་རིམ་པར་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་འཛིག་རྟེན་གྱིས་ཏེ་
 དེའི་རིགས་པ་ལུས་ཆ་གསུམ་དང་ལྷན་པས་རིལ་བོ་གཅིག་མ་ཡིན་པ་དང་། སེམས་གཞན་
 དང་གཞན་དུ་མི་རྟག་པར་བསྟན་པ་ལ་སོགས་པས་གཞོད་ལ། རྟག་ཆད་འགོག་པའི་རིགས་པ་
 འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པས་གཞོད་ཅིང་། རྣལ་འབྱོར་འཛིག་རྟེན་དེ་ལ་འང་གྲུབ་མཐའ་
 སྟོ་བ་བཞི་ཡོད་པ་ལས་དང་བོ་ཕྱི་དོན་འདོད་ཅིང་རང་རིག་མི་འདོད་པ་ཉན་ཐོས་བྱེ་བྲག་སྟོ་བས་
 བྱི་ཤེས་བྱ་གཞི་ལྟ་དང་དུས་གསུམ་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་དང་དབང་བོས་ཡུལ་དངོས་དུས་མཉམ་པར་
 རིག་པ་ལས། ཤེས་པས་ཡུལ་དང་རང་མི་རིག་པ་ལ་སོགས་པའི་འདོད་པའི་བྱད་པར་མང་ཞིང་
 བདེན་གཉིས་ཀྱི་འཛིག་རྒྱལ་ཡང་། མདོན་པ་མཛོད་ལས། གང་ལ་བཅོམ་དང་སྟོ་ཡིས་གཞན། །
 བསལ་ན་དེ་སྟོ་མི་འཇུག་པ། །བུམ་རྒྱ་བཞིན་དུ་ཀུན་རྫོང་བྱ། །ཡོད་དེ་དོན་དམ་ཡོད་གཞན་ནོ། །
 ཞེས་གཟུགས་སོགས་ཤེས་བོ་དང་མིག་ཤེས་སོགས་ཤེས་པ་གང་ལ་རིམ་པ་ལྟར་ཐོ་བ་སོགས་ཀྱིས་
 བཅོམ་པ་དང་། སྟོ་ཡིས་ཆ་གཞན་དང་གཞན་དུ་བསལ་བར་བྱས་ཏེ་གཞོམ་ཞིང་གཞིག་པར་བྱ་
 རུས་པའི་རགས་པ་རྣམས་ཀུན་རྫོང་བྱ་ཡོད་པ་དང་། གཞོམ་གཞིག་མི་རུས་པའི་གཟུགས་མཐའ་
 རུལ་བྲ་རབ་ཆ་མེད་དང་། ཤེས་མཐའ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་དུ་གྲུབ་པ་གཉིས་དོན་དམ་
 དུ་ཡོད་པར་འདོད་ལ། འདི་མདོ་སྟེ་པ་དང་ཡང་ཐུན་མོང་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཕྱི་དོན་དང་རང་
 རིག་གཉིས་ཀ་འདོད་པ་མདོ་སྟེ་པས་ནི། སྤང་བ་སྟོ་ཡུལ་གྲོག་གྱུར་དང་། མི་ལྷན་པ་ཀུན་བཏགས་
 དང་། བྱང་འདས་དངོས་མེད་ཅེས་དེ་དག་བཏགས་པ་ཅམ་དང་ཤེས་པས་རང་དང་ཡུལ་རིག་

པར་འདོད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱད་པར་དང་བདེན་པ་གཉིས་ལས་ཀྱན་རྫོབ་རང་ལའང་ཐ་སྟོད་དུ།
 རི་སྐད་དུ། ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་ལས། དོན་བྱེད་རྣམས་པ་གང་ཡིན་པ། །དེ་འདིར་དོན་དམ་ཡོད་
 པ་ཡིན། །གཞན་ནི་ཀྱན་རྫོབ་ཡོད་པ་དེ། །དེ་དག་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་འདོད། །ཅེས་བཅའ་
 ཤེས་གང་ཡང་དོན་བྱེད་པའི་རང་མཚན་རྣམས་དོན་དམ་དང་། དོན་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་སྤྱི་མཚན་
 སོགས་ཀྱན་རྫོབ་སྟེ། རང་མཚན་དང་དངོས་པོ་དང་། མི་རྟག་པ་དང་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་དང་དོན་
 དམ་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་དང་། སྤྱི་མཚན་དང་དངོས་མེད་དང་། རྟག་པ་དང་། དོན་བྱེད་མི་
 རྣམས་པ་དང་ཀྱན་རྫོབ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་གི་ཐ་སྟོད་དོན་མཐུན་གྱི་རིགས་
 འགའ་ཞིག་གིས་བྱེ་བྲག་སྒྲ་བ་ལ་གཞོད་ཅིང་གཉིས་ཀས་ཆ་མེད་གཉིས་དོན་དམ་དུ་འདོད་པ་ལ་
 ཡང་སེམས་ཅམ་པས་གཞོད་དོ། །གསུམ་པ་ཕྱི་དོན་མི་འདོད་ཅིང་རང་རིག་དོན་དམ་དུ་འདོད་
 པ་སེམས་ཅམ་པས་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་བྱི་བཟུང་བ་རྩལ་སྤྱོད་རབ་ཆ་མེད་དོན་དམ་དུ་འདོད་པ་ལ་
 བློ། དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ཀྱིས། དུག་གིས་གཅིག་ཆར་སྒྱུར་བ་ན། །སྤྱོད་རབ་རྩལ་ཆ་དུག་ཏུ་
 འགྱུར། །དུག་པོ་དག་ནི་གོ་གཅིག་ན། །གོང་བུའང་རྩལ་སྤྱོད་ཅམ་དུ་འགྱུར། །ཞེས་རྩལ་གཅིག་
 ལ་སྟེང་འོག་དང་ཕྱོགས་བཞིའི་རྩལ་དུག་གིས་སྒྱུར་བ་ན་དབྱས་རྩལ་ལ་ཆ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་
 བ་ཆ་མེད་དེ་ཡང་ཆ་དུག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། མེད་ན་རྩལ་དེ་ཅམ་ཚོགས་ཀྱང་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་
 འགྱུར་བས་རི་ལ་སོགས་པའི་གོང་བུའང་སྤྱོད་རྩལ་དུ་འགྱུར་ཞིང་རགས་པར་རྩོམ་དུ་མི་རུང་བས་
 སྤྱང་བ་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་བས་གཞོད་པ་དང་། བར་འཛིན་པ་ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་ཆ་མེད་དོན་
 དམ་དུ་འདོད་པ་ལའང་། ཇི་ཨ་ཏྲི་ཏྲ་བུ་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་ལ་ཇི་དང་ཨ་ཤེས་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་སྤྱི་
 གཉིས་འཕྲད་དམ་མ་འཕྲད། མ་འཕྲད་ན་བར་དེར་ཤེས་པ་མེད་པས་ཤེས་པ་རྒྱན་ཆད་པ་དང་
 སྤྱི་ཕྱིའི་ཤེས་པ་མ་འབྲེལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། སྤྲད་ན་འང་འཕྲད་མ་འཕྲད་ཀྱི་ཆ་ཡོད་དམ་མེད།
 ཡོད་ན་ཇི་ཤེས་པའི་སྤྱོད་ཆ་ཨ་ཤེས་པ་དང་མ་འཕྲད་ཀྱི་ཆ་དང་བྱི་ཆ་འཕྲད་པའི་ཆ་གཉིས་དང་ཨ་

ཤེས་པའི་སྣ་ཆ་མེད་ཤེས་པ་དང་འཕྲད་པ་དང་སྤྱི་ཆ་མ་འཕྲད་པའི་ཆ་གཉིས་གཉིས་ཏེ་ཆ་བཞི་ལ་
 སོགས་པའི་དུ་མར་འགྱུར་བས་ཆ་མེད་མི་འགྲུབ་ལ། འཕྲད་མ་འཕྲད་ཀྱི་ཆ་མེད་ན་གཅིག་ཏུ་
 འགྱུར་ཞིང་སྒྲིག་ཅིག་སྣ་ཕྱིའི་ཆ་མེད་པ་ཤེས་པ་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཁས་སྒྲུང་བའི་སྒྲིན་སོགས་ཀྱིས་
 གཞོད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་གང་ཡུལ་དུ་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་རང་གི་སེམས་ཉིད་དེར་སྤང་བ་
 ལས་གཞན་དུ་མེད་པ་མི་ལམ་གྱི་རྟ་སྒྲུང་ལ་སོགས་པའི་སྤང་བ་བཞིན་དུ་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་སེམས་
 སུ་འདོད་ལ་སེམས་དེ་ཡང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་ཤེས་པ་རང་རིག་རགས་པ་ཙམ་དོན་དམ་
 དུ་འདོད་པ་འདིའི་ལུགས་ལ་འང་བདེན་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་ཚུལ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀུན་བརྟགས་
 གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་གསུམ་དུ་བསྡུས་པས་གཟུང་འཛིན་རྒྱུ་ཆད་དུ་སྤང་བའི་ཀུན་བརྟགས་
 ཀུན་རྫོབ་དང་། གཉིས་སྟོང་གི་ཤེས་པ་གཞན་དབང་ཉིད་སྤང་ཚུལ་དབང་བཅན་དུ་བྱས་ན་ཀུན་
 རྫོབ་དང་། གནས་ཚུལ་དབང་བཅན་དུ་བྱས་ན་ཆོས་ཅན་དོན་དམ་དང་། ཡོངས་གྲུབ་ནི་དོན་
 དམ་པ་ཁོ་ནའོ། །འདིས་རང་རིག་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་དབུ་མའི་རིགས་
 པའི་གཞོད་པ་འཆད་འགྱུར་བཞིན་ནོ། །ཕྱི་དོན་དང་རང་རིག་གཉིས་ཀ་དོན་དམ་དུ་མི་འདོད་པ་
 དབུ་མ་པས་ནི། ཤེས་བྱའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲིས་པ་དང་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་བདེན་གཉིས་ཟུང་
 འཇུག་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པས་གྲུབ་མཐའ་གཞན་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཇགས་པས་མཆོག་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འང་བདེན་གཉིས་དཔྱད་པའི་སྒྲོ་ཅལ་གྱིས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་དང་ཐལ་འགྱུར་
 བ་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། །བདེན་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་ཚུལ། གནས་ཚུལ་དོན་དམ་དཔྱད་པའི་དབང་དུ་
 བྱས་ཏེ་སྤང་ཚུལ་ལ་ཀུན་རྫོབ་དང་། གནས་ཚུལ་ལ་དོན་དམ་དང་། སྤང་ཚུལ་ཀུན་རྫོབ་དཔྱད་
 པའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། གནས་སྤང་མི་མཐུན་པའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་ཀུན་རྫོབ་དང་།
 གནས་ཚུལ་དང་སྤང་ཚུལ་མཐུན་པའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཀ་དོན་དམ་དུ་འདོད་པའི་ཚུལ་
 གཉིས་ཡོད་དོ། །མདོར་ན་གྲུབ་མཐའི་སྒྲོ་སྒྲིན་ཉན་ཐོས་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་སྒྲིན་གཙོ་བོ་ཀུན་

རྫོག་ལ་རང་འདོད་ཡིད་བྱེད་གྱི་སྒོ་དང་དོན་དམ་པར་ཆ་མེད་གཉིས་དོན་དམ་པར་འདོད་པ་འདི་
གཉིས་ཡིན་ལ། སེམས་ཙམ་པས་རང་རིག་རང་གསལ་དོན་དམ་དུ་འདོད་པ་དང་། དབྱུ་
རང་རྒྱུད་པས་བདེན་གཉིས་སོ་སོར་ཞེན་པའི་ཆ་རྣམས་ཡིན་ལ། དེས་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་ཡང་
གནས་ཚུལ་མཐོང་བའི་སྒོ་ཡི་བྱུང་པར་ཉིད་གྱིས་གོང་མ་གོང་མ་རྣམས་གྱིས་འོག་མ་འོག་མའི་
མཐོང་དོན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ལ་གཞོད་ཅིང་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཏེ། གནས་ལུགས་མཐོང་བའི་སྒོ་རྗེ་
བཟང་དུ་གྱུར་པས་ན་གང་ལ་ཆད་མ་ཡོད་པ་དེས་འོག་མ་སུན་འབྱེན་རུས་གྱི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ།།
དེ་བཞིན་དུ་ས་བཅུ་དང་ལམ་ལྷ་ཡང་གོང་མ་གོང་མའི་རྟོགས་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པས་འོག་མ་
འོག་མ་རྣམས་གྱི་རྟོགས་པ་དང་ཡོན་ཏན་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་དོ། །

(2) དེ་ལ་རྩོད་པ་སྦྱང་བ།

གཉིས་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྦྱང་བ་ལ། གཞི་བདེན་གཉིས་ལ་རྩོད་པ་སྦྱང་བ་དང་། ལམ་སྦྱང་ཉིད་
ལ་རྩོད་པ་སྦྱང་བ། འབྲས་བུ་གཞན་དོན་ལ་རྩོད་པ་སྦྱང་བ་དང་གསུམ་ལས།

[1] གཞི་བདེན་གཉིས་ལ་རྩོད་པ་སྦྱང་བ།

དང་པོ་ལ། འཇིག་རྟེན་པལ་པའི་རྩོད་སྦྱང་། ཉན་ཐོས་གྱི་རྩོད་སྦྱང་། སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་གྱི་
རྩོད་སྦྱང་དང་གསུམ་ལས།

① འཇིག་རྟེན་པལ་པའི་རྩོད་སྦྱང་།

དང་པོ་ནི། རྣལ་འབྱོར་བས་པལ་པའི་སྒོ་ལ་རི་ལྟར་གཞོད་དེ། འཇིག་རྟེན་པལ་པ་ནི་སྒྲུ་སོགས་
མངོན་སུམ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་ཞེན་ཅིང་གཅིག་ཤོས་དེ་ལས་ལྷོག་པས་ན་པན་ཚུན་གཞོད་པར་
འགྱུར་བ་ནི་མིན་ནོ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་དངོས་ཀྱང་མི་བདེན་པ་དང་བདེན་པ་འདོད་པ་གཉིས་ཀྱི་
ཡང་ནི་སྒྲུ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཐུན་མོང་དུ་རྒྱུན་པར་འདོད་པའི་དབུས་ཏེ་དབུ་སྒྲུ་མ་དང་མི་ལམ་ལ་
སོགས་པ་འདི་དག་སྦྱང་ཡང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་ན་སྦྱང་ལ་རང་བཞིན་མ་གྲུབ་པའི་

སྐྱུ་མ་མི་ལམ་བཞིན་དུ་གཟུགས་སོགས་དངོས་པོ་ཀུན་ཀྱང་སྣང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་འཛིག་
 རྟེན་པལ་པའི་དོར་བསྐྱབས་ལྷན་གྱིང་། སྣང་ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་དཔེ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་
 པ་མེད་པས་ན་འཛིག་རྟེན་པས་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་བདེན་པར་ནམ་ཡང་བསྐྱབས་མི་
 ལྷན་སོ། ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་བདེན་པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་སྐྱིན་སོགས་ལམ་ལའང་སློབ་པས་ཅི་
 བྱ་སྟེ་སྐྱུ་མའི་རྟ་ཉི་པའི་ངལ་བ་བཞིན་དུ་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེན། དེ་ལ་བརྟགས་གིང་དབྱེད་ན་
 མ་གྲུབ་ཀྱང་འབྲས་སྤྱའི་སྟེ་འབྲས་སྤའམ་དགོས་པའི་དོན་དུ་མ་བརྟགས་མ་དབྱེད་པར་འཇུག་པ་
 ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དགོས་པ་ཅི་ཡིན་ཞེན། འདིར་འཁོར་འདས་ཀྱི་སྣང་ཆ་
 སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དབང་གིས་བསྐྱེད་དུ་ཡོད་པ་དེས་ན་ཇི་སྟོན་གཟུང་འཛིན་གྱི་འཛིན་
 པ་དབྱིངས་སུ་མ་རུབ་ཀྱི་བར་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྣང་བ་འདི་རྒྱུན་མི་འཆད་ཅིང་པན་གཞོད་
 བྱེད་པ་ཡིན་པས་རང་གཞན་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཞི་ཞིང་པན་བདེའི་ཐབས་སུ་ལམ་འདི་ལ་བརྩོན་པ་
 ཡིན་གྱི། འདིར་ལམ་དང་འབྲས་སྤལ་བདེན་པར་ཞེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་སྐྱུ་མའི་དབྱང་ཆེན་པོ་
 སྤུལ་ནས་དགའི་འཛིགས་པ་ལས་ཐར་བར་བྱེད་པ་དང་། སྐྱེས་སུ་གཉིད་དུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་
 སད་པའི་ཐབས་ལ་བརྩོན་པ་བཞིན་ནོ། ། ཁོ་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་དང་པལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་
 པར་སྣང་བའི་དངོས་པོ་འདི་ལ་ཅི་རྩོད་ཞེན། སྣང་བའི་དངོས་པོ་ཅམ་ལ་ཡོད་མེད་དུ་རྩོད་པ་
 མིན་ཏེ་སྣང་བའི་ངང་རྩལ་འགོག་པའི་དབྱུང་པ་སུ་ཡང་མེད་དེ། དངོས་པོ་མཐོང་བ་ན་འཛིག་
 རྟེན་པ་ཡིས་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གང་མཐོང་ཞིང་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཡང་དགྲ་བ་སྟེ་དོན་
 དམ་པར་གྲུབ་པ་ཉིད་དུ་འདྲ་རྟོགས་པར་བྱེད་གྱི་སྣང་ཡང་མི་བདེན་པ་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་རྣལ་འབྱོར་
 པ་བཞིན་དུ་མཐོང་ཞིང་རྟོག་པ་མིན་པས་ན་འདིར་རྣལ་འབྱོར་པ་དང་འཛིག་རྟེན་པལ་བ་དག་
 རྩོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

② ཉན་ཐོས་པའི་རྩོད་སྤྱོད་།

གཉིས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་པ་ན་རེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་གཞི་མེད་པར་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ན་གཟུགས་
ལ་སོགས་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་ཡོད་པ་འདི་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན།
གཟུགས་སོགས་མངོན་སུམ་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་ཅིང་ཡོད་དེ་ཞེས་པ་འདི་དག་ཀྱང་ནི་མ་བརྟགས་པར་
འཛིག་རྟེན་ན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ས་ཏེ་གྲགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་བརྟགས་གིང་དབྱང་ན་ཚད་མས་
དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ། འཆད་འགྱུར་ལྟར་དབང་དོན་སྤང་དང་མ་སྤང་བརྟགས་པ་ལ་སོགས་
པས་འགོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་ལྟར་ན་གཟུགས་སོགས་གྲུབ་པར་བཞག་པ་དེ་ནི་དཔེར་ན་བྱང་
མེད་གྱི་ལུས་མི་གཙང་བ་དང་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པ་ལ་གཙང་བ་དང་རྟག་པ་སོགས་སུ་
འཛིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་བཞེན་ཏེ་རྟུན་པ་ཡིན་ནོ། །གཟུགས་སོགས་དངོས་པོ་ནི་བདེན་པར་
ཡོད་དེ་སངས་རྒྱས་གྱིས་གཞི་སྤང་ཁམས་སྟེ་མཆོད་ཡོད་པར་གསུངས་གིང་སྤང་པོ་དེའི་མཚན་ཉིད་
ཀྱང་སྟོན་ཅིག་མར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དྲང་དོན་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ།
འདི་ལྟར་དགོངས་གཞི་སྤང་ཆུལ་ཙམ་ལ་དགོངས་ནས། དགོས་པ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མི་རུས་པའི་
འཛིག་རྟེན་པ་དག་ཡང་དག་པ་དབུ་མའི་ལམ་དུ་རིམ་གྱིས་གཞུགས་པའི་དོན་དུ་ནི་སྟེ་དགྲ་ཐམས་
ཅད་གྱི་མགོན་པོས་ཏེ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་གྱིས་གཟུགས་སོགས་དངོས་པོ་རྣམས་ཡོད་པར་
བརྟན་པ་ཡིན་ལ། ཡང་དག་པའི་དོན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ནི་སྤང་སོགས་དེ་དག་སྟོན་ཅིག་མ་ཉིད་
དུ་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ་དབྱང་ན་གཅིག་དང་དུ་མར་མ་གྲུབ་ཅིང་སྟེ་འགག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་ན་
སྟོན་ཅིག་མ་དེ་དོན་དམ་མིན་ན་ཀུན་རྫོབ་དུ་ཡང་རྣམ་པར་བཞག་པ་འགལ་ཏེ་དེས་ན་བདེན་པ་
གཉིས་ཀ་མིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་དུ་རི་ལྟར་འགལ་ན་རིགས་པ་དང་ལུང་གིས་ཏེ།
ཀུན་རྫོབ་ནི་སྤྱོད་མོང་དུ་སྤྱང་དུ་བྱུང་བ་བྱིས་པས་ཡང་མཐོང་དགོས་ན་འང་དེས་དེ་མཐོང་བར་མི་
རུས་པས་ཀུན་རྫོབ་མིན་ཞིང་། བཙམ་ལུན་འདས་གྱིས་ཀྱང་སྟོན་ཅིག་མ་མཐོང་བ་དངོས་པོའི་
གནས་ཆུལ་བདེན་པ་མཐོང་བར་གསུངས་པ་མིན་ནམ་ཞེ་ན། འདྲ་བ་གཞན་གྱིས་གིས་འབྲུག་

རྒྱལ་བསྐྱེད་པས་འཛིན་རྟེན་རང་ག་མའི་སྒྲོས་སྤྲུམ་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེད་ཅིག་མར་མ་གཤམ་གྱང་།
 ཐ་སྙད་གྱི་གནས་ཚུལ་སེམས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་སྐྱེད་ཅིག་མར་མཐོང་ཞིང་ངེས་
 པས་ན་རྣལ་འབྱོར་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པས་བདེན་གཉིས་གང་དུ་འང་མ་འདུས་པའི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །
 འཛིན་རྟེན་པལ་པའི་སྒྲོ་རྟག་འཛིན་ལ་ལྟོས་ན་སྐྱེད་ཅིག་མ་མཐོང་བ་དེ་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་ཏེ་
 ཐ་སྙད་གྱི་དེ་ཁོན་ཉིད་མཐོང་བས་སོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་གཞན་དུ་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཀུན་རྫོབ་
 བམ་འཛིན་རྟེན་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་ཉིད་མཐོང་མ་མཐོང་གི་བྱུང་བར་མེད་ན་མི་སྤྲུག་པ་གོམས་པའི་
 རྣལ་འབྱོར་པས་སྤྱད་མེད་གྱི་ལུས་མི་གཙང་བར་ངེས་པར་མཐོང་ཞིང་རྟོགས་པ་ལ་ཡང་འཛིན་
 རྟེན་པས་སྤྱད་མེད་གཙང་བར་བཟུང་བ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གཞོད་པར་འབྱུང་དགོས་པར་ཐལ་ཏེ་སྒྲོ་
 དེ་གཉིས་ལ་དེ་ཉིད་མཐོང་མ་མཐོང་གི་བྱུང་བར་མེད་པས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་འང་མི་གཙང་བ་ལ་
 སོགས་པར་མཐོང་བས་གཙང་འཛིན་སོགས་ལ་གཞོད་གྱི་རྒྱར་ནམ་ཡང་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་ལྟ་སྤྱི་བདེན་པ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱལ་གྱང་སྒྱུ་མ་ལྟ་སྤྱི་བས་དེ་ལ་
 མཆོད་པས་བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་རྩེ་ལྷ་ར་འབྱུང་ཞེན། སྒྱུ་འདྲའི་རྩེ་སྒྱུ་མ་ལྟ་སྤྱི་བ་སངས་
 རྒྱལ་རྣམས་ལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་སྤྱི་མཆོད་པ་ལུལ་བ་ལས་སྒྱུ་མ་ལྟ་སྤྱི་བསོད་ནམས་འབྱུང་བ་ནི་རྩེ་ལྷ་ར་
 བ་བྱོད་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་སངས་རྒྱལ་ལ་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་མཆོད་པ་ལུལ་བ་ལས་དངོས་པོ་ཡོད་
 པའི་བསོད་ནམས་ཅིག་འབྱུང་བར་འདོད་པ་རྩེ་ལྷ་བཞིན་དུ་ཡིན་ཏེ། བསོད་ནམས་དང་སངས་
 རྒྱལ་དངོས་པོར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཅིམ་གྱི་བྱུང་བར་ལས་བསོད་ནམས་འབྱུང་མི་འབྱུང་ལ་བྱུང་བར་
 མེད་དོ། །གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་རྣམས་སྒྱུ་མ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ན་སྒྱུ་མའི་རྟ་སྤྱང་འགགས་པ་སྤྱར་
 མི་སྒྱེ་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་ནམ་གཞན་དུ་རྩེ་ལྷ་ར་སྒྱེ་བར་འཐད་པར་འབྱུང་ཞེན། རྩེ་སྤྱི་དུ་
 རྩམ་སྤྲུགས་སོགས་ཀྱི་རྟེན་རྣམས་ཆོགས་པར་གྱུར་པ་དེ་སྤྱི་དུ་རྟ་སྤྱང་ལ་སོགས་པའི་སྒྱུ་མ་ཡི་
 སྤྱང་བུ་འང་འབྱུང་བར་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་རྩེ་སྤྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་རྟེན་རྣམས་ཆོགས་

པ་དེ་མིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་འདྲ་རྒྱུ་མི་འཆད་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ་དེས་ན་འདི་གཉིས་
ལ་རྒྱ་ཚོགས་ཆང་བ་ལོག་མ་ལོག་གི་བྱང་པར་ཅམ་ལས་བདེན་པ་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་བྱང་པར་ཅི་
ཡང་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་འདྲ་སེམས་ཅན་ནི་འཁོར་བ་ཐོག་མཐའ་མེད་པས་རྒྱུན་ཡུན་རིང་ལ། རྒྱ་
མ་ནི་དེ་འདྲ་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པས་མི་མཆུངས་སོ་སྟམ་ན། དེ་གཉིས་མཆུངས་པར་འཛོག་པ་
ནི་ཡུན་རིང་བྱང་སོགས་སྒྲིབ་ནས་འདྲ་བར་བཞག་པ་མིན་ལ། རྒྱུན་རིང་ངམ་བྱང་ཡང་རུང་
སྟེ་སྒྲིབ་ཡང་བདེན་པས་སྒྲིབ་པའི་སྒྲིབ་ནས་འདྲ་བར་བཞག་གོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱུན་ཡུན་རིང་བ་ཅམ་
བྱིས་ནི་ལྟར་ན་སེམས་ཅན་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཡིན་ན་རྒྱ་མ་ལའང་
ཡུན་རིང་པོའི་སྒྲིབ་པ་ཅན་ཡོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཡང་ཡུན་བྱང་བ་ཡུད་ཅམ་དུ་སྒྲིབ་པའང་
ཡོད་པས་ན་རྒྱ་མ་བདེན་པར་ཡོད་པ་དང་སེམས་ཅན་བདེན་པར་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་རོ། །ཡང་
སེམས་ཅན་རྣམས་རྒྱ་མ་དང་འདྲ་ན་རྒྱ་མའི་སྒྲིབ་པ་ལ་ཕན་གཞིན་བྱས་པ་བཞིན་དུ་དེ་དག་ལ་ཟས་
གོས་བྱིན་པ་སོགས་ཀྱིས་ཕན་བཏགས་པས་དགོ་བ་དང་། བསད་པ་ལ་སོགས་པ་གཞིན་པ་བྱས་
པས་ཐིག་པར་མི་འབྱུང་རོ་ཞེ་ན། རྒྱ་མའི་སྒྲིབ་པ་ལ་ཕན་བཏགས་པ་དང་གསོད་སེམས་ཀྱི་ཀྱན་
ནས་བསྐྱངས་ཏེ་བསད་པ་ལ་སོགས་པས་གཞིན་པ་བྱས་ཀྱང་དེ་དག་ལ་ཕན་གཞིན་གྱི་ཉེན་དུ་བྱུང་
བའི་རྒྱ་མ་ལྟ་བུའི་བདེ་སྐྱབས་མྱོང་བའི་སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་རང་གི་རན་སེམས་ཀྱིས་སྒྲིབ་པའི་
ཉེས་པ་ཅམ་ལས་སོག་གཅོད་པ་སོགས་དངོས་གཞིའི་སྒྲིག་པ་འབྱུང་བ་མེད་དེ་གང་རྒྱ་མའི་སྟེ་རྒྱ་
མ་ལྟ་བུའི་སེམས་དང་ལྟན་པ་ཡི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ནི་ཕན་པ་དང་གཞིན་པ་བྱས་པ་ལས་
བསོད་ནམས་དང་ནི་ཐིག་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སེམས་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་ཀྱང་
བདེན་ཇུན་ལ་བྱང་པར་མེད་དོ། །སེམས་ཅན་ལ་སེམས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་མ་དང་བདེན་ཇུན་
མི་འདྲའོ་སྟམ་ན། སེམས་ཅན་ལ་སེམས་ཡོད་ཀྱང་སེམས་དེ་ཉིད་རྒྱ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དེས་དེ་
བདེན་པར་ག་ལ་འབྱུང་ཏེ། འདི་ལྟར་རྒྱ་མའི་སྐྱབས་དང་ཇུས་སོགས་རྣམས་ལ་སེམས་བསྐྱེད་

བའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་སྒྲུ་མའི་སེམས་ནི་འབྱུང་བ་མེད་པ་ཡིན་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱ་ལ་
 རྒྱས་པ་ཡོད་པས་ཡིན་ནོ། །གང་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་ལས་བྱུང་བ་དེ་ནི་བདེན་ཞིང་།
 ཅིག་གོས་མི་བདེན་པར་བཞག་མི་རྒྱས་ཏེ། སྒྲ་ཚོགས་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་སོ་སོ་ལས་བྱུང་བ་ཡི་སྒྲུ་མ་
 དེ་ཡང་རྣམ་པ་སྒྲ་ཚོགས་པ་མི་འདྲ་བར་སྒྲ་བ་ཉིད་ཡིན་གྱི། རྒྱ་རྒྱེན་གཅིག་གིས་ནི་ཕྱི་ནང་གི་
 འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཅོག་ཀུན་སྐྱེད་རྒྱས་པ་དེ་ནི་འཛིག་རྟེན་གང་ན་ཡང་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་
 བ་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བར་སྒྲ་ཡང་བདེན་རྒྱུ་
 ལ་ཁྱད་པར་མེད་དེ་དཔེར་ན་སྒྲུ་མའི་རྟ་དང་གྲང་དུ་སྒྲ་བ་ལ་རྩ་ཡོད་མེད་དུ་སྒྲ་བའི་ཁྱད་པར་
 ཡོད་ཀྱང་བདེན་རྒྱུ་ཁྱད་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཡང་བྱུང་འདས་དངོས་པོར་འཛིན་པ་རྣམས་ན་ཅེ།
 ཁྱེད་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྒྲ་བ་ལྟར་ན་གལ་ཏེ་འཁོར་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་རང་
 བཞིན་གྱིས་ལྷ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ། སྒྱེ་ཆ་ན་འཆི་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་འཁོར་བ་ནི་
 ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན། བྱུང་འདས་དང་འཁོར་བ་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ་དེའི་ཕྱིར་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་ཀྱང་ནི་སྒྲར་འཁོར་བར་འགྱུར་བས་ཞེས་འཁོར་བ་ཟད་ནས་བྱུང་
 འདས་ཐོབ་པ་མིན་པར་འཁོར་བ་ཉིད་བྱུང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་
 དུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྦྱད་པ་སྦྱོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་
 བཞིན་རྣམ་དག་གི་བྱུང་འདས་དང་། སྒོ་བྱུང་དེ་བུ་ཀྱི་བྱུང་འདས་ལ་ཁྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 འདི་ལྟར་འབྲས་བུ་དངོས་པོ་སོ་སོ་སྒྲ་བའི་རྒྱུ་རྣམས་རྒྱུ་ནི་མ་ཆད་ན། འཁོར་བ་མ་ཟད་
 སྒྲུ་མ་འདྲ་སྟེ་སྒྲུ་མའི་སྒྲ་བའང་ཕྱག་པར་མི་འགྱུར་གྱི་རྒྱུ་རྣམས་རྒྱུ་ནི་ཆད་པ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཏེ་
 ཡང་མི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་མི་འབྱུང་ན་དོན་དམ་པར་ལྟ་ཅི་སྟོས། དེའི་ཕྱིར་འཁོར་བར་སྒྱེ་བའི་རྒྱ་མ་
 རིག་པ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་གཤམ་རབ་ཀྱིས་བྱུང་ནས་འབྱིན་པར་མཛད་
 པ་རྣམས་ནི་འཁོར་བར་མི་འགྱུར་ཏེ་རྒྱ་མེད་པས་སོ། །སངས་རྒྱས་འཛིག་རྟེན་དུ་བལྟམས་པ་

སོགས་ནི་འཁོར་བས་བསྐྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོན་ལམ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ནི་ཅིག་
བྱེད་ཀྱིན་དུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་སྒྲོབས་ལས་མིག་འབྲུལ་ལྟ་བུའི་མཛད་པ་
སྒྲོན་ཀྱང་ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་གཡོ་བ་ནམ་ཡང་མི་སྤྲིད་པ་ཡིན་ནོ། །

3 སེམས་ཙམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཚད་སྤྲོད་།

གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཙམ་རྣམ་བཤེན་པ་ན་རེ། འདི་ལྟར་བྱི་ནང་གི་དངོས་པོར་སྤང་བ་འདི་དག་
ནི་སྒྲ་ཤད་དང་མི་ལམ་གྱི་སྤང་བ་བཞིན་དུ་བྱི་དོན་དུ་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་། ནང་གི་བག་ཆགས་ཀྱི་
བྱུང་པར་ལས་གནས་དོན་ལུས་ཀྱི་སྤང་བ་སྤྲོ་ཆོགས་པར་སྒྲིན་པ་ཞིག་སྟེ་དེའི་བྱིར་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་
ནི་མེད་ཀྱང་སེམས་ནི་ཡོད་དེ། མི་ལམ་ན་ཡང་སྒྲོ་སོགས་ཀྱི་ཉམས་བྱུང་འཛིན་པར་གྲུབ་པས་སོ་
སྤམ་དུ་བསམ་སྟེ། བྱོད་དབུ་མ་པ་ལྟར་ན། གྲང་ཆེ་འབྲུལ་པ་འང་སྟེ་འབྲུལ་པའི་ཡུལ་བྱི་དོན་
མེད་པར་མ་ཟད་འབྲུལ་བའི་སྒྲོ་ཡང་ཡོད་པ་མིན་ན་ཡུལ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་གྲང་གིས་དམིགས་པར་
འབྱུར་ཏེ་སེམས་མེད་པས་སོ་ཟེར་ན། དེ་ཞིག་མགོ་བསྟེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། གང་ཆེ་སེམས་
ཙམ་པ་བྱོད་ལ་ཡང་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་ཉིད་དོན་དུ་གྲུབ་པ་མེད་ན་ཡང་། དེ་ཆེ་སྒྲོ་ཡོད་དུ་ཟེན་ཀྱང་
དམིགས་བྱ་ཡུལ་ཅི་ཞིག་དམིགས་ཏེ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ལས་གང་རུང་མེད་ན་དམིགས་
པར་མི་སྤྲིད་པས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། གལ་ཏེ་བདག་ཅག་གི་ཡུགས་ལ་ཡུལ་གཏན་མེད་མ་ཡིན་ཏེ་མི་
ལམ་གྱི་རྟ་གྲང་བཞིན་དུ་ཡུལ་དོན་གྱི་གོ་ས་དེ་ཉིད་དུ་དོན་བཅུ་པོ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་
དམིགས་བྱ་ཡུལ་ཞིག་ཡོད་དོ། །དེ་གང་ཞེན་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་སྤང་བའི་གཟུང་བའི་རྣམ་པ་
དེ་ནི་སེམས་ཉིད་ཡིན་གྱི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གང་ཆེ་སེམས་དེ་ཉིད་དམིགས་བྱ་ཡུལ་སྒྲུ་མ་
ལྟ་བུའི་དོན་ཡིན་ན། དེ་ཆེ་ཡུལ་གང་ཞིག་ཡུལ་ཅན་གང་གིས་མཐོང་སྟེ། དེ་གཉིས་གཅིག་
ཡིན་པས་མཐོང་མི་ཤེས་སོ། །ཁི་ལྟར་མི་མཐོང་སྤམ་ན། འདྲིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནི་མགོན་
པོས་ཏེ་མགོན་པོ་སངས་རྒྱས་བཙུམ་པོ་ལྟ་བུ་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་སེམས་ཀྱིས་སེམས་རང་གིས་རང་ནི་

མི་མཐོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། དཔེ་རིམ་རྣམས་ལ་གྱིའི་སྐྱོད་ཀྱི་རང་ཉིད་ལ་རང་གིས་རིམ་རྣམས་ཀྱི་གཙོད་པ་དང་། སྐར་མའི་རྩེ་མོས་རང་ལ་རང་མི་རེག་པ་དང་། ཡང་ཟོར་ཅན་རང་གི་སྤྲུག་པ་ལ་རང་ཞོན་པར་མི་རྩུས་པ་དྲེ་བཞིན་དུ་ཡིད་ཀྱང་རང་གིས་རང་མི་མཐོང་ངོ་། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆའི་མདོ་ལས། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་རལ་གྱིའི་སྐྱོད་ཀྱིས་རལ་གྱིའི་སྐྱོད་ཀྱི་གཙོད་པར་མི་རྩུས་པ་དང་སྐར་མའི་རྩེ་མོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐར་མའི་རྩེ་མོ་ལ་རེག་པར་མི་རྩུས་པ་དེ་བཞིན་དུ། སེམས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་དེ་ཉིད་མཐོང་བར་མི་རྩུས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། ། འདི་ཡི་གནད་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། གང་ཡང་སེམས་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མཛུགས་པ་དེན་གྲུབ་ཀྱི་སེམས་ཆ་མེད་གཅིག་ལ་བལྟ་བུ་ལྟ་བུ་དང་གཉིས་སུ་གྲུབ་པ་ཉམས་ཏེ། གང་ཡུལ་དུ་སྤྱང་བ་ན་དེ་ཉིད་རང་མིན་ལ། གང་མ་སྤྱང་ན་གཟུང་བྱར་མི་རིགས་པས་དོན་དམ་པར་ཤེས་པས་རང་རིག་པ་ཞེས་བཤད་བཀའ་པ་ཙམ་སྟེ་ཡང་དག་པ་མིན་ནོ། །སེམས་ཙམ་པ་ན་རེ། སེམས་རང་གིས་རང་རིག་པ་ནི་ཅི་སྟེ་མེད་དེ། དཔེ་རིམ་རྣམས་སྤྲུམ་སྟོགས་གཞན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་མར་མེ་དེ་ནི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་གིས་རང་གི་དོན་པོ་ཡང་དག་པར་གསལ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ་ཟེར་ན། མར་མེས་རང་གིས་རང་གསལ་ཞེས་པ་འདི་འདྲ་ཐ་སྟོད་ཙམ་ལས་ཡང་དག་པར་མ་ཡིན་ཏེ། མར་མེ་ལ་ནི་རང་གིས་རང་གསལ་བར་བྱ་དགོས་པ་མིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་མར་མེ་ལ་མུན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་མེད་ན་དེ་མར་མེས་རིམ་རྣམས་ལ་བར་བྱ་སྟེ། གསལ་བྱ་མེད་ཀྱང་གསལ་བྱེད་དུ་འགྱུར་ན་མར་མེ་འདི་ནི་ལྷ་ལ་སྟོགས་པའི་གསལ་བྱེད་དུ་འགྱུར་ན་འདྲ་དེ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་མར་མེས་རང་གིས་རང་ལ་བྱ་བ་འཇུག་ན་མུན་པས་ཀྱང་རང་གིས་རང་སྐྱོབ་པར་ཐལ་ལ། དེ་ལྟ་ན་སྤྲུམ་སྟོགས་མཐོང་བའི་གཞན་མུན་པ་བསྐྱབས་ནས་མི་སྤྱང་ན་སྤྲུམ་སྟོགས་སྤྱང་བར་ཐལ་ལོ། །ཡང་དེ་དག་འདི་སྟུམ་དུ། གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་གཞན་དུ་མེད་ཀྱང་རང་གིས་ངོ་བོས་གསལ་བ་ནི་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་བེ་རྩུ་ཐོན་པོ་ལྟ་བུ་དེ་ལ་ཤེལ་

དཀར་པོ་སྔོན་པོར་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་འག་གཞིའི་རས་སོགས་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་སྔོན་པོར་གྱུར་པ་
 དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྟོས་པ་མིན་པ་བེ་རྒྱུ་སྔོན་པོ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྔོན་པོ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ལུ་
 དེ་སྔོན་པོར་གྱུར་པ་ནི་རྒྱུ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་སྔོན་པོ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་
 བཞིན་དུ་འགའ་ཞིག་གཞན་ལ་ནི་སྟེ་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཉིད་ཀྱང་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་གཟུགས་
 དང་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་དང་། གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཕན་ཚུན་ཐ་དང་དུ་ལྟོས་པ་མེད་ཀྱང་ངོ་བོ་
 ཉིད་གྱིས་གསལ་བར་རང་རིག་པ་ཡང་མཐོང་ངོ་ཞེན། དཔེ་མ་གྲུབ་སྟེ། བེ་རྒྱུ་སྔོན་པོ་ཉིད་
 གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་སྔོན་པོ་མིན་ལ་སྔོན་པོར་སྤྱང་བ་རྒྱ་རྒྱུ་གི་ཚོགས་པ་གཞན་གྱིས་དེ་སྔོན་
 པོར་བྱས་པ་ཡིན་གྱི་རྒྱ་རྒྱུ་གཞན་ཅི་ལའང་མི་ལྟོས་པར་བདུག་གིས་བདུག་ཉིད་སྤྱར་སྔོན་པོ་
 མིན་པ་ལ་བྱིས་སྔོན་པོར་བྱས་པ་ནི་མེད་དེ་རང་གིས་རང་ལ་བྱེད་པ་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །དོན་
 ཡང་མ་གྲུབ་སྟེ་མར་མེ་ནི་རང་གི་རང་གསལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་མར་མེ་ལས་གཞན་དོན་རིག་གི་
 ཤེས་པས་ཤེས་ཏེ་རྫོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། སྒྲོ་ནི་རང་ཉིད་གྱིས་རང་རིག་པ་འཇམ་རང་གསལུ་
 བ་ཉིད་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཤེས་པ་གང་གིས་ཤེས་ནས་དེ་སྤྱད་དུ་བརྫོད་པར་བྱེད་དེ། ཤེས་པ་རང་
 གིས་གསལ་བར་ཤེས་མཁན་དེ་ཤེས་པ་ཁོ་རང་ཡིན་ནམ། དེ་ལས་ཤེས་པ་གཞན་ཞིག་ཡིན།
 དང་པོ་མི་འཐད་དེ་སྐབས་ཀྱི་དབྱེད་བྱ་ཡིན་པས་མ་གྲུབ་ལ་ཤེས་པ་རང་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་པ་
 ཞིག་གིས་དེ་ཤེས་དགོས་ན་ཤེས་བྱེད་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་ཤེས་པར་ཡང་མི་སྲིད་དེ། དུས་མི་
 མཉམ་ན་ནི་འདས་པ་འགགས་པ་དང་མ་འོངས་པ་མ་སྐྱེས་པའི་ཡུལ་མི་ཤེས་ཤིང་། དུས་མཉམ་
 པ་ད་ལྟ་བུ་ལ་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་མེད་པས་ཤེས་མི་སྲིད་དོ། །དེས་ན་གང་ཚེ་གཞན་དབང་གི་རྣམ་
 པར་ཤེས་པ་དེ་ནི་རང་གིས་མི་མཐོང་ལ་རང་ལས་གཞན་པ་དག་གསལ་འགས་ཀྱང་མཐོང་བ་མིན་
 པས་ན་དེ་གསལུ་བའམ་ནི་མི་གསལུ་བ་ཞེས་བྱུང་པར་དབྱེད་པ་ནི་དོན་མེད་དེ། བྱང་གཞི་
 མཐོང་མ་མྱོང་བ་ལ་བྱུང་པར་གྱི་ཚོས་རྣམ་པར་བཞག་པ་མོ་གཤམ་གྱི་སྤྱོད་མའི་ལུས་ཀྱི་འགྱུར་

བཀ་དང་སྐབས་ནི་འདི་ལྟ་བུའི་ཞེས་ཀྱང་མ་བཞག་བྱེད་པ་བཞིན་ཏུ་དེ་ནི་བཛོད་ཀྱང་དོན་མེད་པ་
 ཉིད་དོ། །ཡང་སེམས་ཙམ་པས་དེ་ལྟར་མངོན་སུམ་ཚད་མས་བདེན་པར་སྒྲུབ་མ་ཞུས་ནས་སྤར་
 རྗེས་དཔག་གིས་རང་རིག་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ། གཤམ་ཏེ་ཤེས་པ་རང་གིས་རང་ཉམས་སུ་མྱོང་
 བའམ་རང་རིག་པ་ཡོད་པ་མིན་ན། སྤར་ཉམས་སུ་མ་མྱོང་བའམ་མ་རིག་ན་ཕྱིས་ཀྱང་ཤེས་ཀྱང་
 བར་རྗེ་ལྟར་འགྱུར་ཞེས་དེ་མྱེ་མི་སྤྲོད་དེ་རྒྱ་མེད་པའི་འབྲས་སུ་བཞིན་ཡིན་པ་དེས་ན་སྤར་
 ཡུལ་སྡོ་སོགས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ད་ལྟར་དེ་མ་བཞིན་དུ་སྤར་སྡོ་སོགས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཡུལ་
 ཅན་སྡོ་འཛིན་གྱི་ཀྱམ་ཤེས་ཀྱང་ད་ལྟ་དེ་མ་བཞིན་པ་མངོན་སུམ་པ་འདི་རྗེ་ལྟར་འཐད་ཟེར་ན་ད་
 ལྟ་སྡོ་འཛིན་ཀྱམ་ཤེས་དེ་མ་བཞིན་པ་འདི་ནི་སྤར་སྡོ་འཛིན་རང་གིས་རང་མྱོང་བའམ་རིག་པའི་འབྲས་
 ཏགས་མིན་ཏེ། གཞན་སྡོ་སོགས་ཡུལ་མྱོང་བ་དེ་དང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་ལས་ད་ལྟ་སྡོ་
 འཛིན་ཀྱམ་ཤེས་ཀྱང་དེ་མ་བཞིན་པར་འགྱུར་ཏེ། འདིར་སྡོན་པོ་དང་བུལ་བའི་སྡོ་འཛིན་ཡན་གར་བཞི་
 བམ་ཡང་དམིགས་པ་མིན་པས་ན། བམ་སྤར་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་སྡོན་པོ་དེ་མ་བཞིན་པ་ན་དེ་འཛིན་
 བྱེད་ཡུལ་ཅན་སྡོ་འཛིན་གྱི་ཀྱམ་པ་དེ་མ་བཞིན་པའི་རྟོག་པའང་སྒྲེ་བ་ཡིན་གྱི་སྡོན་པོ་ལས་ལོགས་སུ་ཆད་
 བའི་སྡོ་འཛིན་ཡན་གར་བཞིག་སྤར་ཉམས་སུ་མྱོང་བས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དཔེར་ན་བྱི་བའི་དུག་
 བཞིན་ཞེས་དགུན་དུས་དུག་ཅན་གྱི་བྱི་བས་སྤྲུགས་པ་ན་སྤྲུགས་པ་ཙམ་མྱོང་གི་དེ་དུས་དུག་ཉམས་
 སུམ་མྱོངས་ཀྱང་། སྤར་དབྱིད་འབྲུག་གི་སྤྲུག་དུག་བསྐྱངས་པར་གྱུར་པ་ན་སྤར་མ་དང་མཉམ་དུ་
 བདག་ལ་དུག་ཞུགས་སོ་ཞེས་སྤར་གྱི་དུག་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་པ་གདོད་སྒྲེ་བ་བཞིན་ནོ། །ཡང་
 འདི་ལྟར་ནི་གནས་བསྐྱབས་ནས་ཀྱམ་གནས་སྡོང་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་གཞན་དག་དང་ལྷན་པ་
 ཀྱམས་ཀྱིས་ནི་གང་ཟག་གཞན་གྱི་སེམས་དག་ཀྱང་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བ་རང་ཉིད་རང་
 ལ་ཅི་ཕྱིར་མི་གསལ་ཏེ་ངེས་པར་གསལ་དགོས་ཏེ། རིང་བའི་སྤྱུ་མཐོང་ན་ཉེ་བའི་ཐག་པ་མཐོང་
 རེས་པ་བཞིན་ནོ་ཟེར་ན། དེར་མ་ངེས་ཏེ། གསང་སྤྲུགས་ལ་སོགས་པས་གྲུབ་པར་གྱུར་པའི་

མིག་སྒྲན་མིག་ལ་བསྐྱས་པའི་སྨྱོད་པ་ལས་ས་འོག་ན་གནས་པའི་གདེར་གྱི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་
བསྐྱབས་ཤིང་ཚོད་པ་རྒྱང་རིང་པོའི་སྨྱོད་ཡུལ་མཐོང་ཡང་། ཤིན་ཏུ་ཉེ་བ་མིག་སྒྲན་ཉིད་མཐོང་
བར་འགྱུར་བ་མིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་སེམས་ཙམ་པ་ན་ཟེ། ཤེས་པ་ཉིད་གསལ་ཞིང་རིག་པ་
མིན་ན་རང་མི་གསལ་བས་གཞན་ཡང་གསལ་མི་རྒྱས་ལ་དེ་ལྟར་ན་མིག་གིས་མཐོང་བ་དང་། རྣ་
བས་ཐོས་པ་དང་། ཡིད་ཀྱིས་ཤེས་པའི་ཐ་སྟད་ཐམས་ཅད་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ཀྱན་
གསལ་རིག་གི་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་བཞག་བྱ་དགོས་ཀྱི་གཞན་དུ་དེ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་ཞེན།
རྩི་ལྟར་མཐོང་ཐོས་དང་ཤེས་པ་འདི་དག་མ་བརྟག་ཉམས་དགའ་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་བརྟོད་
ན་ནི། འདིར་ནི་དགག་པར་བྱ་བ་མིན་ཏེ་དེ་དག་དགག་མི་རྒྱས་ལ་དགག་ཀྱང་མི་དགོས་པའི་
ཕྱིར། འོ་ན་ཅི་ཞིག་འགོག་ཅེན། འདིར་ནི་སྟག་བསྟུན་གྱི་རྒྱར་གྱུར་པ་དངོས་པོ་ཀྱན་ལ་དེར་
ཞེན་གྱི་བདེན་པར་རྟོག་པ་བསྟོག་བྱ་ཡིན་ནོ། །འདིར་མཐོང་བ་མངོན་སུམ་དང་། ཐོས་པ་
གང་ཟག་གཞན་ལས་དང་། ཤེས་པ་རྗེས་དཔག་ཆད་མའི་སྒོ་ནས་བཞག་པའི་ཐ་སྟད་ལ་འབྲེལ་
བས་བཤད་དོ། །སེམས་ཙམ་རྣམ་རྒྱན་པ་ན་ཟེ། གལ་ཏེ་རང་གི་སེམས་ལས་ཕྱི་ལོལ་དོན་གྱི་
རྣམ་པར་སྣང་བ་ལུས་སྐྱུ་མ་ལྟ་བུ་འདི་གཞན་ཕྱི་དོན་དུ་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ་ཕྱི་དོན་མི་འགྲུབ་ཞིང་།
འོ་ན་རང་གི་སེམས་ཉིད་དེར་སྣང་བས་གཞན་མིན་པར་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ནམ་སྟམ་ན། སེམས་
དང་གཅིག་ཡིན་པར་ཡང་མི་བརྟགས་ཏེ་གཅིག་ཡིན་ན་སེམས་གཅིག་པ་ཆ་མེད་དུ་གྲུབ་པ་ཉམས་
པ་དེས་ན་ནི་མཁའ་ལ་སྒྲུ་ཤད་གྱི་སྣང་བ་ལྟར་གཞི་མེད་གྱི་སྣང་བ་ཙམ་དུ་འདོད་དེ་སེམས་ནི་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་ཤེས་གོང་དག་པ་བཞིན་དུ་གནས་པ་ཡིན་པས་
སྨྱོན་གང་ཡང་མེད་དོ་ཞེན། ཁྱོད་སེམས་དངོས་པོར་འདོད་ན་ནི་རྩི་ལྟར་ན་ཡུལ་ལམ་རྣམ་པ་
དེ་གཞན་མིན་ཏེ། རྣམ་པ་དངོས་པོ་མེད་པར་འདོད་པས་དངོས་དངོས་མེད་གྱི་གཞི་མཐུན་མི་
སྤྱིད་པས་སོ། །གཞོད་པ་དེར་དོགས་ནས་སེམས་ལས་གཞན་ཀྱང་མིན་ནོ་ཞེན། སེམས་ཀྱང་

དངོས་པོར་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ་དངོས་མེད་ཀྱི་ནམ་པ་དང་གཅིག་ཡིན་པས་སོ། །སེམས་དངོས་
 པོར་མེད་ན་ལྟ་བུ་ཉི་མ་རུང་ངོ་སྟུང་ན། རྩི་ལྟར་ཁྱོད་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་ཕྱི་དོན་བདེན་པ་མིན་ཡང་
 ཤེས་པས་བལྟ་བུ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལྟ་བུ་ཉི་མ་ལྟར་ལྟ་བུའི་བདེན་མེད་ཡིན་
 གུང་ལྟ་བུ་ཉི་མ་ལྟར་འཐད་དོ། །ཁོང་དུ་དགག་པ་དང་འདིར་སྒྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །གལ་
 ཏེ་འཁོར་བ་འདི་ནི་གཞན་དབང་གི་སེམས་དངོས་པོར་གྱུབ་པའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་གྱི། འཁོར་བ་དེ་
 ནི་གཞན་དུ་ན་སེམས་དངོས་པོར་གྱུབ་པ་དེ་མེད་ན་མཁའ་འདྲར་ཏེ་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་ཅི་ཡང་
 མེད་པར་འགྱུར་གྱི་འཁོར་བའི་སྒྲུང་བ་འདི་འབྱུང་མི་རིགས་ཏེ་རྟེན་གཞི་མེད་པས་ན་འཛིམ་པ་
 མེད་པའི་བུམ་པ་དང་། ལྷལ་མ་མེད་པའི་སྒྲུང་བཞིན་ལོ་སྟུང་ན། འཁོར་བ་འདི་དངོས་པོ་
 ཡིན་ན་སེམས་དང་གཅིག་གམ་ཐ་དད་གཅིག་ན་འབྲལ་མི་རུང་ལ་གཞན་ན་སེམས་ཅམ་གྱི་གྱུབ་
 མཐའ་ཉམས་པས་དངོས་མེད་དུ་འདོད་མོད། དེ་འདྲའི་འཁོར་བ་དངོས་མེད་ལ་དོན་བྱེད་པ་
 མེད་པས་དེ་དངོས་པོར་གྱུབ་པའི་སེམས་ལ་བརྟེན་པར་གྱུར་པས་ན། འཆིང་གྲོལ་གྱི་དོན་བྱེད་
 པ་དང་ལྟན་པར་རྩི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ། རི་བོང་གི་རྩ་ལག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་ས་ཤོ་བ་མི་སྲིད་པ་
 བཞིན་དངོས་མེད་ནི་གང་ལའང་བརྟེན་པ་མིན་ཏེ། གལ་ཏེ་བརྟེན་པར་གྱུར་ན་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་དངོས་
 པོར་འགྱུར་རོ། །དངོས་མེད་ཅེས་པ་ཐ་སྟད་དུ་འང་མེད་པའི་གཏན་མེད་ལ་བརྟེན་པ་དང་། བདེན་
 པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་པ་གཉིས་ཡོད་པས། བདེན་དངོས་མེད་ཀྱང་སྒྲུང་
 བར་གྱིན་དུ་འཐད་པ་མ་རྟོགས་ནས་དངོས་སྒྲུབ་ནམས་ཀྱིས་གཏན་མེད་ལྟ་བུར་བརྒྱུང་བ་ལ་ལན་
 འདེབས་སྒྲུལ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་དངོས་མེད་དང་སེམས་དངོས་པོ་གཉིས་ནམ་ཡང་མི་འབྲེལ་བས་
 ན་སེམས་ཅམ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་ནི་གྲོགས་གཟུང་བ་མེད་པར་རང་རིག་རང་གསལ་གཅིག་ལྟ་
 ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ། གང་ཆོ་དེ་ལྟར་སེམས་ནི་གཟུང་བ་དང་བྲལ་བ་དེ་ཆོ་འཛིན་པས་ཀྱང་
 ལྟོང་ཞིང་གཉིས་སྟོང་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ཡི་ཆོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པས་ན་སེམས་ཅན་

ཐམས་ཅད་ཐོག་མ་ནས་དྲི་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ་ལམ་འབད་ཚུལ་ལ་ལྟོས་པར་མི་
འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཙམ་མོ་ཞེས་རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་བརྟགས་
ཤིང་གྲུབ་པའི་མཐའ་བཞག་པ་ལ་ཡོན་ཏྱན་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། འདི་ལྟར་སེམས་ཙམ་གྱི་སྒྲུལ་
སེམས་ལས་གཞན་པའི་དོན་འགོག་པར་བྱེད་ཅིང་གཉིས་སྟངས་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲུབ་པར་འདོད་
ཀྱང་། གཉིས་སྟངས་དགག་མི་དགོས་ལ་གཉིས་སྟངས་བསྒྲུབ་མི་དགོས་པས་ན་ལམ་དེས་ཅི་ཞིག་
བྱ། དེས་ན་རྣམ་པ་མེད་པར་ཁས་སྒྲུངས་ན་འཁོར་བའི་སྒྲུང་བ་གཞི་མེད་དུ་འགྱུར་བས་མྱོང་བ་
ཐམས་ཅད་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

[2] ལམ་སྟོང་ཉིད་ལ་ཚུད་པ་སྟོང་བ།

གཉིས་པ་ལམ་སྟོང་ཉིད་ལ་ཚུད་པ་སྟོང་བ་ནི། འདི་ལྟར་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་འདི་དག་སྒྲུ་མ་ལྟ་
བུ་གྲེས་ན་ཡང་དེས་རྗེ་ལྟར་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་ལྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་
ཙམ་སྒྲུ་མ་མཁན་རང་གིས་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུ་མའི་བྱད་མེད་མཛེས་མ་ལ་སྒྲུ་མའི་སྒྲུང་བར་གཤེགས་ཀྱང་དྲི་
ཡི་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་ཀྱང་དེ་ལ་ཆགས་པ་སྒྲུ་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ་སྒྲུ་མ་ན། སྒྲུ་མའི་བྱད་མེད་དྲི་
བྱེད་པ་པོ་ནི་བྱད་མེད་ལ་སོགས་པའི་གྲེས་བྱ་གང་ལའང་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་བག་
ཆགས་མ་སྒྲུངས་པ་ཡིན་པ་དེས་ན་ཡུལ་སྒྲུ་མའི་བྱད་མེད་མཛེས་མ་དེ་མཐོང་བ་ན་མཐོང་མཁན་
བྱེད་པ་པོ་དྲི་ལྟར་ལ་ནི་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་བག་ཆགས་ཤིན་
ཏུ་ཉམ་ཆུང་བར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་གཏན་ནས་ལྟོག་པར་ག་ལ་རུས་
ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་བདེན་འཛིན་དང་དངོས་སུ་འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་སྟོང་ཉིད་ནི་མེད་ལ། ཕྱི་
རོལ་གྱི་བྱད་མེད་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་བར་མཐོང་བ་དེས་ཀྱང་སྒྲུ་མའི་བྱད་མེད་དེ་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་
འགོགས་པར་རེ་བ་སོགས་མི་སྒྲུ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་འདོད་པའི་ཙ་བ་ནི་ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་ཡིན་
ལ་དེ་སྒྲོས་པ་ལས་སྒྲུ་ཞིང་ཀུན་རྟོག་གི་སྒྲོས་པ་དེ་དག་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་བརྟག་དང་ལྟན་

སྤྱི་མཐུན་ཅན་རིམ་གྱིས་སྤངས་ཏེ་མཐར་སློག་གཉེན་པོའི་རང་དབྱུང་པ་ན་ས་པོན་ཕྱ་བའང་སྤྱར་
 མི་སྤྱི་བའི་ཚུལ་དུ་ལྷོག་སྟེ་མའི་དགྲིལ་ལ་ཁོར་ལ་ཐུན་པ་གཏན་མི་གནས་པ་བཞིན་ནོ། །འོན་
 དངོས་པོར་མངོན་ཞེན་དང་། རྟོང་པ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་གཉིས་ཀའང་ཀུན་རྟོག་གི་སྤྱོས་
 པ་ལས་མ་འདས་ན་སྤང་ཆེན་གྱི་བྱས་བཞིན་དུ་སྤྱར་ཡང་རྟོག་པའི་བྱ་བར་ཆུད་པ་ཁྱོད་གྱིས་ཀུན་
 རྟོག་རིམ་ལྟར་འགོག་སྟེ་འགོག་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེན། གང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་
 པའི་རྟོང་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་བླ་ཆ་གས་གོམས་པས་ནི་དེ་དང་འཛིན་སྤངས་འགལ་བ་དངོས་
 པོའི་སྟེ་དངོས་པོར་ཞེན་པའི་བླ་ཆ་གས་སྤྱོད་བར་འགྱུར་ཞིང་། དེའི་ཆེད་དངོས་མེད་དུ་འཛིན་པ་
 དེའང་གཞན་བསལ་བའི་རྟོག་པ་ཙམ་སྟེ་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ཡང་དག་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པར་
 ཉེན་འབྱུང་གི་རིག་པས་གཏན་ལ་པབ་ནས། དངོས་དང་དངོས་མེད་ཅུ་ཡང་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མེད་
 ཅུས་ཏེ་མེད་པར་གོམས་པས་ནི་རྟོང་པ་འཇམ་མེད་པར་ཞེན་པ་དེ་ཡང་སྤྱི་ནས་སྤྱོད་བར་འགྱུར་ཏེ།
 ཡོད་དང་མེད་པ་འདི་གཉིས་མེད་པའི་ཆོས་ཡིན་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་གང་གིས་འདི་ཤེས་
 དེས་པར་འབྱུང་། །ཞེས་དང་། གྲུ་སྒྲུབ་གྱིས་འཛིན་རྟོན་ལས་འདས་པར་བསྟོན་པ་ལས། ཀུན་
 རྟོག་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར། །རྟོང་ཉིད་བདུད་ཅི་བསྟན་མཛད་དེ། །གང་ཞིག་དེ་ལ་ཞེན་
 བྱུར་པ། །དེ་ཡང་ཁྱོད་གྱིས་སྤངས་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་དངོས་པོ་ནི་
 མེད་པར་བཀག་ཀྱང་། དེ་བཀག་པའི་མེད་པ་ནི་རིམ་རིམ་དགག་པར་བྱ་སྟེ་དེ་བཀག་ན་སྤྱར་ཡོད་
 པ་ཉིད་དུ་ལྷོག་སྟེ་མེད་པ་འགོག་པ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་གཉེན་པོ་ཡིན་
 པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུམ་ན་རེ་ཞིག་སོག་མེད་ནས་གོམས་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཞེན་
 པ་དེའི་རོར་བྱས་ནས་མེད་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་ཅིང་གོམས་པར་བྱེད་དགོས་ཏེ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་
 མེད་པར་མ་ཤེས་ན་གནས་ལུགས་མཐའ་བྲལ་ལ་ངེས་པ་སྤྱི་བའི་སྤྱོད་པས་གཏན་ནས་མེད་པས་སོ། །
 འོན་ཀྱང་མེད་པ་དེ་ཙམ་ཁོ་ན་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བརྟགས་གིང་དབྱུང་པ་

གང་གི་ཚེ་གཟུགས་སོགས་དངོས་པོ་གང་ཞིག་མེད་དོ་ཞེས་བརྟག་བྱའི་དངོས་པོ་དེ་ཐ་སྟོན་དུ་རང་
གི་ངོ་བོས་སྐྱེ་བ་སོགས་སུ་མི་དམིགས་པར་གྱུར་པ་དེ་ཚེ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་མེད་ཀྱང་རྟེན་
དངོས་པོ་དང་བྲལ་བ་འཇམ་དངོས་པོ་མེད་པས་ནི་སྒྲིལ་མཁུན་ན་དམིགས་གཏད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་རྩི་ལྟར་
གནས་ཏེ་གནས་མི་སྤྱིད་དེ་མོ་གཤམ་གྱི་བུ་སྐྱེ་བ་མེད་ན་དེ་གི་བའང་མི་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ། །
དེས་ན་མེད་པ་ནི་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པ་ཙམ་སྟེ་སྟོས་མེད་དུ་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ནི་མེད་དོ། །
དེ་ལྟར་ན་གང་གི་ཚེ་དགག་བྱ་དངོས་པོ་དང་དེ་བཀག་པའི་དངོས་མེད་གཉིས་པོ་དྲག་གང་ཡང་
སྒྲིལ་མཁུན་ན་མཁུན་ལུལ་ན་མི་གནས་པ་དེ་ཡི་ཚེ་དེ་ལས་གཞན་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་མིན་ལ་
སོགས་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་རྣམ་པ་གཞན་མེད་པས་ན་སྟོང་ངོ་མི་སྟོང་ངོ་ལ་སོགས་པའི་
དམིགས་པའི་གཏད་སོ་མ་ལུས་པ་མེད་པར་སྒྲོས་པ་མ་ལུས་པ་རབ་རྒྱ་ཞི་བ་ཡིན་ཏེ་སོ་སོ་རང་
རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཙམ་གྱིས་རབ་རྒྱ་བྱེ་བ་སྒྲུབ་སམ་བརྟོན་དུ་མེད་པ་ནམ་མཁའི་དགྱིལ་ལྟ་བུའི་
མཉམ་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ཡང་། སྒྲུབ་སམ་བརྟོན་མེད་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན། །མ་སྐྱེས་མི་འགག་
ནམ་མཁའི་ངོ་བོ་ཉིད། །སོ་སོ་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་སྟོན་ཡུལ་བ། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལ་
ཕུག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་དང་། ཏྲ་ཤེས་ལས། གཞན་ལས་ཤེས་མིན་ནི་བ་དང་། །སྒྲོས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་མ་སྒྲོས་པ། །རྣམ་རྟོག་མེད་དོན་ཐ་དད་མེད། །དེ་ནི་དེ་ཉིད་མཆོན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་བཞིན་ནོ། །གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར། སྤང་འདི་སྟོང་ཞེས་རྟོག་
ནའང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། །མཆོན་མ་ལ་སྟོན་སྐྱེ་མེད་གནས་ལ་དད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་།
རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད། །ལྟ་ཀྱང་ངེས་པར་འབྱིན་པར་གསུངས། །གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་
ལྟ་བ། །དེ་དག་བསྐྱབ་རྒྱུ་མེད་པར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

3 འབྲས་སུ་གཞན་དོན་ལ་རྟོན་པ་སྟོང་བ།

གསུམ་པ་འབྲས་སུ་གཞན་དོན་ལ་རྟོན་པ་སྟོང་བ་ནི། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་

དབྱིངས་སུ་རྒྱལ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་གདུལ་བྱའི་དོན་འབད་ཚུལ་གྱི་སྒྲིམ་པ་མི་མངའ་བས་
 དེས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རིམ་མཛད་སྟམ་ན། དཔེར་ན་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་དང་
 དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་དག་ལ་སྒྱུད་ཡུལ་ན་གནས་ཤིང་གསོལ་བ་འདེབས་པར་བྱེད་པ་རྣམས་
 གིས་དོན་བྱའོ་སྟམ་དུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཀྱང་རྟེ་ལྟར་རེ་བ་ཡི་དོན་ཡོད་ས་སུ་སྒྲོང་བ་དེ་བཞིན་གདུལ་
 བྱར་ཏེ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་རྒྱལ་པའི་སྒྲུབ་སྟངས་ལྟེ་ཞེས་སྒྲུབ་པར་
 ལ་གང་འདུལ་དུ་སྒྲུབ་ཞིང་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ནས་པན་བདེའི་ཕྱིན་ལས་དུས་ཏུ་མཛད་
 པ་བཞིན་ནོ། །འདིར་སྟོབ་ལམ་གྱི་འབད་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞེ་ཞིང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་
 རྣམ་ཡང་མི་གཡོ་བའི་བྱང་འདས་མཐར་ཐུག་པ་བརྟེས་པ་ན་འབད་ཚུལ་གྱི་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་།
 གཞན་དོན་དུ་ཕྱིན་ལས་འཇུག་པ་ནི་ནོར་བུ་ལ་སོགས་པའི་དཔེས་བསྟན་ཏེ་གཞན་ཡང་བརྒྱ་བྱེན་
 གྱི་གཟུགས་བརྟན་སོགས་དཔེ་བརྒྱད་པོ་དག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ཡང་འདི་སྟམ་དུ། ད་ལྟོ་སྐབས་
 སུ་འདུལ་བྱེད་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུས་གདུལ་བྱ་འདི་དང་འདི་ལ་པན་འདི་དང་འདི་ལྟ་
 བུ་གདགས་སོ་ཞེས་ཚུལ་བ་མེད་ན་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱིས་དེ་ལྟ་བུ་རྒྱལ་བ་ལ་རུས་སྟམ་ན། དེ་
 ཅིའི་ཕྱིར་མི་རུས་ཏེ། དཔེར་ན་སྟོན་ནམ་མཁའ་ལྗིང་གི་རིགས་སྟགས་བྱུ་བ་བུ་མ་ཟེ་ཤང་ཀྱ་
 ཞེས་བྱ་བས་རྣམ་མཁའ་ལྗིང་གི་ནི་སྒྲུབ་རྟེན་ནམ་མཁོད་རྟེན་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་སྟངས་དང་
 རྟོ་བ་སོགས་ལས་བརྒྱབས་རྣམས་དེ་གང་གིས་མཐོང་བ་སོགས་ལ་ཀྱུ་ལ་སོགས་པའི་དུག་ཞི་བའི་
 རུས་ལྟན་དུ་སྟགས་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་ན་བྱེད་པ་པོ་རང་ཉིད་འདུས་པར་
 བྱུར་བ་ཡི་རྗེས་སུ་དེ་འདུས་ནས་ཡུན་རིང་པོ་ལོན་ཡང་མཆོད་སྟངས་དེ་ཡིས་དུག་དང་། གདོན་
 ལ་སོགས་པ་དངོས་སུ་ཞི་བར་བྱེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ད་ལྟོ་འབད་ཚུལ་ཁོ་ན་མེད་ཀྱང་སྟོན་གྱི་
 འཕེན་པས་གཞན་དོན་རྒྱལ་བ་ཅི་སྟེ་མེད། དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་སྒྲོན་པའི་དཔེས་བྱུང་
 ཆུབ་ཀྱི་དོན་དུ་སྒྱུད་པའི་སྟེ་ཆོགས་གཉིས་ཀྱི་སྒྱུད་པ་རྣམས་པོ་ཆེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་རྒྱལ་

བའི་མཆོད་སྤྱོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཉིད་བསྐྱབས་པ་ཡང་སྐྱབ་མཁན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
དེ་མི་གནས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཕྱ་དན་ལས་འདྲས་ནས་ད་ལྟ་འབད་ཚོལ་དང་གཟུང་འཛིན་གྱི་སྒྲིམ་
པ་ནི་ཉེ་བར་ཞི་བར་གྱུར་ཀྱང་སེམས་ཅན་མཐའ་དག་གི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་
ནམས་ཐམས་ཅད་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དེ་དག་འདི་སྒྲམ་དུ། གང་ཡན་ཚུན་མཆོད་པ་དང་
ལེན་པའི་བསམ་བས་མཆོད་ན་བསོད་ནམས་འབྱུང་ཡང་། སངས་རྒྱས་ལ་ནམ་པར་རྟོག་པའམ་
སེམས་མེད་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་མཆོད་པ་བྱས་པས་རྗེ་ལྟར་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་དང་ལྟན་པར་
འགྱུར་ཞེ་ན། སེམས་མེད་པ་ལ་མཆོད་པའི་འབྲས་བྱ་མེད་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིང་བསྐལ་
དང་མཆོད་རྟེན་ལ་མཆོད་པ་ལ་འབྲས་བྱ་མེད་དགོས་ན་ཡང་། གང་གི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་དངོས་
སུ་བཞུགས་པའམ་དེ་ཕྱ་དན་ལས་འདྲས་པའི་རིང་བསྐལ་དང་དེའི་སྒྲིང་པོ་ཅན་གྱི་མཆོད་རྟེན་ལ་
མཆོད་པ་བསོད་ནམས་མཉམ་པར་རམ་མཚུངས་པ་ཉིད་དུ་བྱམས་པ་སེང་གེ་སྐྱའི་མདོ་ལ་སོགས་
པ་ལས་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རི་སྐད་དུ། ད་ལྟ་ང་ལ་མཆོད་པ་དང་། །མ་
འོངས་རིང་བསྐལ་མཆོད་པ་གཉིས། །བསོད་ནམས་མཉམ་ཞིང་ནམ་སྤིན་མཉམ། །ཞེས་པ་ལ་
སོགས་པས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་ཅག་སངས་རྒྱས་དང་མཆོད་པའི་བསོད་ནམས་གཉིས་པོ་ཀྱན་
རྩེ་བ་སྐྱ་མ་ཙམ་དུ་འདོད་པ་བཅ་ནི་ཁྱོད་དེ་ཉིད་དུ་འདྲ་སྟེ་དོན་དམ་པར་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་སུ་
ཡིན་ཀྱང་རུང་སྟེ་སངས་རྒྱས་དེ་ལ་མཆོད་པའི་འབྲས་བྱ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ནི་ལུང་ལས་ཉེ་ལུང་
ཆོད་མ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོད་པ་ཡིན་ཉེ་དཔེར་ན་ཁྱོད་བདེན་པའི་སངས་རྒྱས་མཆོད་པ་ལ་རྗེ་ལྟར་
འབྲས་བྱ་དེ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པར་ཁས་ལེན་པའང་ལུང་ལས་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་དེད་ཀྱང་
བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་མཆོད་པའི་འབྲས་བྱ་འང་མི་བདེན་པ་སྐྱ་མ་ལྟ་ལྟ་འབྱུང་
བར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །

(3) ཐེག་ཆེན་མཆོག་ཏུ་བསྐྱབ་པ།

གསུམ་པ་ཐེག་ཆེན་མཆོག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་ལ། ལུང་ཐེག་ཆེན་བཀར་བསྐྱབ་པ་དང་། ལམ་སྟོང་
ཉིད་གཉེན་པོར་སྐྱབ་པ་གཉིས་ལས།

[1] ལུང་ཐེག་ཆེན་བཀར་བསྐྱབ་པ།

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་སྒྱིར་ཉན་ཐོས་ལ་སྒྲུལ་པའི་དང་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་དང་། ཞི་བ་
བསྐྱོད་པ་གཅིག་པ་དང་། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་ནམ་སེལ་བ་དང་བཞི་ཡོད་པ་ལས་སྤྱི་མ་
གཉིས་ཏེ་དེ་ལས་ཀྱང་བདེན་པ་མ་མཐོང་ཡང་མཐོང་བར་རྣོ་མ་པས་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་ལ་མངོན་
པར་ཞེན་པ་དེ་དག་ན་རེ། བདེན་བཞི་རྣམ་པ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་མཐོང་བ་དེ་
ཁོ་ན་གོམས་པུས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དག་བཅོམ་པའི་འབྲས་སུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་གྱི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་མཐོང་བས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེས་ཐེག་པ་
ཆེན་པོ་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་ཏུ་བཤད་པ་ལ་སྒྲག་ཅིང་སྤངས་ནས་དེ་འབྲའི་སྟོང་ཉིད་དེ་
མཛོགས་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་རྣོ་མ་ནས་ཅོད་པའོ། །དེ་འབྲའི་ཅོད་པ་
ནི་གྱི་ན་སྟེ། གང་གི་སྤྱིར་ན་སྟོང་པ་ཉིད་སྤངས་པའི་པ་རོལ་ན་ཉོན་མོངས་པ་རྩ་བ་ནས་སྟོང་
ལུས་པའི་གཉེན་པོ་མི་སྤྱིད་པས་ན་རྒྱལ་པའི་ཡུམ་ལ་སོགས་པ་ལུང་རྣམས་ལས་ཀྱང་སྟོང་པ་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ལམ་འདི་ནི་མེད་པར་ཐར་པ་བྱང་ཆུབ་གསུམ་མེད་པར་གསུངས་ཏེ། རི་ལྟར་ན་
གང་དངོས་པོའི་འདུ་ཤེས་ཅན་ལ་ཐར་པ་བྱང་ཆུབ་གསུམ་གང་ཡང་རུང་བ་མེད་པར་གསུངས་པ་
དང་། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འབྲས་སུ་དག་ཀྱང་ཤར་སྤེན་སྟོང་པ་ཉིད་འདི་ལ་མ་
བརྟེན་པར་ཐོབ་པར་མི་ལུས་པས་འདི་འཕགས་བཞི་སྟེད་པའི་ཡུམ་དུ་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལ་
དེ་དག་ན་རེ། བྱིད་ཀྱིས་སྐྱབ་བྱེད་ལུང་ཐེག་ཆེན་དེ་ཉིད་བདག་ཅག་ལ་ལུང་ཡང་དག་པ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བཀར་མ་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ལྟ་བུ་ལས་འདས་པའི་འོག་ཏུ་བདུད་ཀྱི་མཐུ་ལས་རྟོག་
གོ་བ་དག་གིས་བྱས་པའི་ཆོག་ཡིན་པས་དེ་ཡིད་ཆེས་པའི་ལུང་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། གཤམ་ཏེ་ཐེག་

ཆེན་སངས་རྒྱལ་གྱི་བཀའ་ཡིན་པར་མ་གྲུབ་ན། འོན་ཏེ་ཐོས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུང་དེ་ནི་སངས་
 རྒྱལ་གྱི་བཀའ་ཡིན་པར་རྗེ་ལྟར་གྲུབ་ཅིས་དེའོ། །དེ་ལ་ལན་དུ་ཁོ་བོ་ཅག་གི་ལུང་འདུལ་བ་ལུང་
 ལྟེ་བཞི་དང་མདོ་སྟེ་གཅིག་ལས་འཕྲོས་པ་སོགས་དང་། མདོན་པ་སྟེ་བདུན་སོགས་འདི་རྣམས་ནི་
 གང་གི་ཕྱིར་བཀའ་ཡིན་པར་རང་རེ་གཉིས་ཀྱི་ལུང་འདི་རྣམས་གྲུབ་པ་མིན་ནམ། དེའི་ཕྱིར་འདི་
 རྣམས་བཀའ་ཡིན་པར་རྩོད་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཅི་གཉིས་ཀྱི་ཞེས་པ་འདི་ཁྱོད་དང་གཉིས་སམ།
 འོན་ཏེ་གཞན་གང་ཡང་རུང་བ་གཉིས་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། ཁྱོད་དང་པོ་སྒྲིམ་མ་ཐག་པ་
 སོགས་སུ་ཁྱོད་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་སྟེ་སྟོད་འདི་རྣམས་སངས་རྒྱལ་གྱི་བཀའ་མ་གྲུབ་པས་ན་དེའི་ཆེ་
 གཉིས་ཀྱི་ལུང་འདི་གྲུབ་པོ་ཞེས་པ་དེ་མེད་པས་བཀའ་རྗེ་ལྟར་ཡིན། ལུང་དང་སྒྲིམ་བྱ་ལ་རང་
 བཞིན་གྱིས་འབྲེལ་བ་མེད་པས་ན་ཁྱོད་ལ་དང་པོ་ནས་འདི་ལུང་ཚད་མར་གྲུབ་པ་ནི་མི་སྲིད་དོ། །
 ཁོ་བོ་ལ་དང་པོ་ནས་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་སུ་རུང་བའི་རྒྱ། དང་པོ་སྟོན་པས་གསུངས། བར་
 དུ་དག་བཅོམ་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་བསྟུ་མཛད་ཅིང་དགོངས་འབྲེལ་གྱིས་གསལ་བར་བྱས་པ་སྒྲ་མ་
 བརྒྱད་པའི་རིམ་པ་ལས་ཐོས་པ་དང་ཆོས་ལ་བརྟག་པའི་མཐའ་གསུམ་དང་མི་འགལ་བར་ཡང་
 དག་པའི་ལམ་སྟོན་པའི་ལུང་དུ་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་གང་དག་གིས་ནི་ལུང་སྟེ་བཞི་ལ་སོགས་
 པ་དེར་སངས་རྒྱལ་གྱི་བཀའ་ཡིད་ཆེས་པས་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཡིད་ཆེས་སུ་རུང་བའི་རྒྱུ་
 དེ་རྣམས་ནི་ཐེག་ཆེན་ལ་ཡང་ཡོད་པར་མཚུངས་ཏེ། དང་པོ་སྟོན་པས་གསུངས། བར་དུ་འཇམ་
 དབྱངས་དང་བྱམས་པ་སོགས་ཀྱིས་བཀའ་བསྟུ་མཛད་ཅིང་བྱམས་པ་རྒྱ་སྐབ་སོགས་ཀྱིས་དགོངས་
 འབྲེལ་གྱིས་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡིད་ཆེས་སུ་རུང་བའི་སྒྲ་མ་བརྒྱད་པའི་རིམ་པ་ལས་ཐོས་ཤིང་
 ཆོས་ལ་བརྟག་པའི་མཐའ་གསུམ་དང་མི་འགལ་བར་ཡོད་པས་ཁྱོད་སྟོ་དང་ལྟན་ཞིང་གཟུ་བོར་
 གནས་ན་གྲུབ་ཏུ་ཉེ་བ་ཡིན་པས་འདི་འདྲ་བུ་གཉིས་ཀྱི་ལུང་འདི་ལྟར་གྱི་མི་འབྲུབ་པ་མིན་ནོ།།
 ཕྱི་མ་ལྟར་ན་གཞན་གང་ཟག་གང་ཡང་རུང་བ་གཉིས་ཀྱིས་འདོད་པས་ཏེ་དེའི་ངོར་གྲུབ་ཟེན་ནས་

ཁས་སྤངས་ཡན་ཆད་ལུང་དེ་བདེན་པ་ཡིན་ན་ནི་རིག་བྱེད་བཞི་ལ་སོགས་པའི་མ་སྟོགས་པའི་
གཞུང་རྣམས་ཀྱང་བདེན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གང་ཟག་གཉིས་ལ་སོགས་པ་དུ་མས་ལུང་ཡང་དག་
ཏུ་འདོད་པའི་བྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཐེག་དམན་ལ་བཀའ་ཡིན་མིན་རྒྱུ་ལ་མེད་ལ་ཐེག་ཆེན་རྒྱུ་ལ་
དང་བཅས་པའི་བྱིར་བཀའ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། རྒྱུ་ལ་དང་བཅས་པ་ཙམ་གྱིས་ལུང་ཡང་དག་མིན་
པར་མི་འགྱུར་ཏེ། གལ་ཏེ་འགྱུར་ན་ནང་པ་སངས་རྒྱུས་པའི་ལུང་སྟེ་ལ་མ་སྟོགས་པ་རྣམས་
གྱིས་རྒྱུ་ལ་དང་བཅས་ཤིང་། ལུང་གི་བྱེད་བྱས་གི་ཕྱོགས་སམ་གཞན་བཟུང་ནས་བྱུང་མཐའ་སོ་
སོ་དང་ཉན་ཐོས་སྟེ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ནང་པ་ཚུན་རང་གཞན་དག་རྒྱུ་ལ་དང་
བཅས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཐེག་དམན་ཀྱང་ཁྱེད་གྱིས་དོར་བྱར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་བསྟན་པ་
ཡང་དག་པར་གནས་པའི་རྩ་བ་ནི་ཡང་དག་པའི་དགོ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་ན་འང་དགོ་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་
དཀའ་བར་གནས་ཏེ་ཡོད་པར་དགའོ། །དེ་ཡང་དགོ་སྟོང་ལ་སྒྲས་བཞིན་གྱི་དབྱེ་བ་ལྟར་གསུངས་
ཏེ། མིང་གི་དགོ་སྟོང་དང་། ཁས་འཆེ་བའི་དགོ་སྟོང་། སྟོང་བའི་ངང་ཚུལ་གྱི་དགོ་སྟོང་། བསྟན་
པར་ཚོགས་པའི་དགོ་སྟོང་། ཉན་མོངས་པ་སྤངས་པའི་དགོ་སྟོང་རྣམས་ལས་དང་པོ་གསུམ་མིང་
ཙམ་སྟེ། ཐ་མ་གཉིས་མཆོག་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་བསྟན་རྩ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་དོན་དམ་
པའི་དགོ་སྟོང་མཆོག་ནི་ཉན་མོངས་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ན་དེ་དཀའ་བར་གནས་ཏེ་ཉན་མོངས་སྟོང་
བའི་རྒྱ་བདེན་པ་མཐོང་བ་མི་སྤིད་དེ་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མི་ལྟན་པར་འདོད་
པས་ནའོ། །བསྟན་པར་ཚོགས་པའི་དགོ་སྟོང་ཡང་དཀའ་བར་གནས་ཏེ་རྒྱུ་ལ་དང་བཅས་བྱིར་ཞེས་
བྱས་ལས་ཏེ་རྒྱུ་ལ་དང་བཅས་ཐམས་ཅད་དོར་བྱར་ཁས་སྤང་བའི་བྱིར་འདུལ་ལུང་སྟེ་བཞི་དོར་
དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །ཁོ་ན་རེ། ཅིའི་བྱིར་ཉན་མོངས་སྤངས་པའི་དགོ་སྟོང་མེད་དེ་སྟོང་ཉིད་མེད་
ཀྱང་བདེན་བཞི་མཐོང་བ་ཡོད་པས་སོ་སྟུམ་ན། དེ་ལ་བདེན་བཞིའི་མི་རྟག་སོགས་ནི་གཙོ་བོ་མ་
ཡིན་ལ། ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་ཉན་མོངས་རྩ་བ་ནས་སྟོང་བའི་དངོས་གཉེན་ནི་བདག་མེད་རྟོགས་

པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་སྤངས་ནས་སེམས་ནི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་
ནམས་གྱིས་སྤྱད་ན་ལས་འདྲས་པ་འང་ཐོབ་པར་དགྲའ་བར་གནས་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་བདག་ཏུ་
འཛིན་པ་དུང་ནས་མ་ལྟར་བར་ཉོན་མོངས་སྟོང་པའི་ཐབས་མེད་ལ། དེ་དུང་ནས་འབྱིན་པ་ལ་ཡུལ་
སྟོང་པར་མཐོང་བ་ཁོ་ན་ལས་གཞན་རྩད་ནས་ཤོག་ཐབས་མི་སྤིང་དོ། །ཡུལ་ཡོད་པར་ཞེན་པའི་
བག་ཆགས་མ་སྤངས་པར་རེ་ཞིག་བསམ་གཏན་ལྟ་བུས་མགོ་མནན་ཀྱང་སྤར་སྒྲིབ་པར་འདྲུ་ཤེས་
མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་བཞིན་ནོ་ཞེས་འགོད་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ངར་འཛིན་ལྟ་
སྒྲིབ་གྱི་ཞེན་ཡུལ་དུ་སྤྱར་པའི་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཁོང་དུ་རྩད་པའི་
བདེན་པ་མཐོང་བ་ལས་ཉོན་མོངས་སྟོང་གི་གཞན་དུ་ན་དེ་མི་འཐད་དོ། །དེ་ལ་དེ་དག་ན་རེ།
བདག་མེད་པ་མཐོང་དགོས་པར་ཁོ་བོ་འདོད་ཀྱང་དེ་དང་སྟོང་ཉིད་དོན་མི་གཅིག་སྟེ་སྟོང་པ་ཉིད་
ནི་གཟུགས་སོགས་སུ་ཡོད་པའི་ཆོས་ལ་མེད་ཅེས། སྤྱར་པ་འདེབས་པའི་ལྟ་བ་འཛིགས་སུ་
རུང་བ་ཡིན་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་ནི་ཡི་ནས་མེད་པ་ལ་མེད་པར་ཤེས་པ་ནི་གནས་ཚུལ་དང་
མཐུན་པའི་ལྟ་བ་ཡང་དག་པ་ཡིན་པས་སོ་ཟེར་ན། དེ་གཉིས་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བྱུང་པར་གང་
ཡང་མེད་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་སྤང་བོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་པར་རང་གི་ངོ་
བོས་གྲུབ་པ་མེད་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཡིན་ལ། ཡན་ལག་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་པ་
ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ལུས་དང་བུམ་པ་སོགས་སྤང་བོ་ནམས་ཀྱང་རང་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་
པ་ནི་ཆོས་བདག་མེད་པ་སྟེ། དེས་ན་འདི་གཉིས་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱུང་པར་ཅམ་སྟེ། ཆོས་
བདག་མེད་ནི་ཆོས་སྟེ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནི་འཁོར་པའི་རྒྱུའི་གཉེན་བོ་ཡིན་པས་
ལོགས་སུ་སྒྲེབ་ཅམ་ལས་སྟོང་ཚུལ་ལ་བྱུང་པར་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ལ་འདིར་ཆོས་དང་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་བྱུང་ཆེན་བོ་ཡོད་པར་རྣོ་ནས་ཆོས་བདག་མེད་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་མི་དགོས་
པར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཁོ་ནས་གྲོལ་བར་འདོད་པ་ནམས་གྱི་ཞེ་འདོད་ནི། གང་ཡོད་པར་

གྱུར་པའི་དངོས་པོ་ནི་སྟོང་པ་མ་ཡིན་ལ། གང་གཏན་ནས་ཡོད་མ་སྟོང་བ་བདག་ནི་རི་བོང་གི་རྩ་
 བཞིན་དུ་དོན་ལ་མེད་པ་ཞིག་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་ཆོས་བདག་མེད་པ་འདིས་ཅི་བྱ་སྟེ་གང་ཟག་གི་
 བདག་བརྟན་ནས་བཏགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མ་ཤེས་པར་རྩོད་པའོ། །ལེགས་པར་བཏགས་ན་
 བདག་མེད་གཉིས་ཀའང་བརྟན་ནས་བཏགས་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཙམ་དུ་རོ་གཅིག་པས་བྱུང་པར་
 ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཉན་རང་ལ་ཆོས་བདག་མེད་དམ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་དེ། དེ་
 མེད་ན་ཉན་མོངས་ཀྱང་སྤང་མི་རུས་པར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་བསྐྱབས་པས་སོ། །དེ་
 ཡང་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་དེ་ཆོས་བདག་མེད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཀྱང་
 ཡིན་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་ཡིན་པར་གོ་དགོས་སོ། །དེས་ན་ཆོས་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྟེ་
 ཡིན་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མཆེན་པ་ནི་དེའི་བྱེ་བྲག་སྟེ་ཉི་ཆོ་བའོ། །ཆོས་བདག་
 འཛིན་ནི་མོངས་པ་སྟེ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ནི་དེའི་བྱེ་བྲག་སྟེ། ཤིང་དང་པ་ལ་ག་
 བཞིན་ནོ། །གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་ལས་ནི་སེར་སྒྲ་སོགས་ཉན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་སྟེ་
 ཞིང་། ཆོས་བདག་ལས་འཁོར་གསུམ་དུ་རྟོག་པ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྟེ་འོ། །དེས་ན་བདག་མེད་
 གཉིས་རྟོགས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་མཆེན་པས་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀ་སྤྱང་ལ། ཉན་རང་ལམ་
 གྱིས་ཉན་མོངས་པ་རྒྱང་པ་སྤྱང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བདེན་བཞི་མཐོང་བས་ཉན་མོངས་
 སྤང་བའི་བྱང་ཤིང་ཟད་པའི་མེ་བཞིན་སྤང་ན་ལས་འདས་པར་འགྱུར་རོ་སྟེ་མ་པ་ལ། སྟོང་ཉིད་
 མ་རྟོགས་བཞིན་བདེན་པ་མཐོང་བར་མི་སྲིད་པར་བསྐྱབས་ནས། སྟོན་གཞན་ཡང་གང་ཟག་གི་
 བདག་མེད་མཐོང་བས་ཉན་མོངས་ཙམ་སྤངས་ཀྱང་དེ་གྲོལ་བའི་མཐར་ཐུག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཉན་
 མོངས་སྤང་བས་ཏེ་སྤངས་པ་ཁོ་ནས་སྤྲུག་བསྐྱལ་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཞེན། འོ་
 ན་ཉན་མོངས་མཐའ་དག་སྤངས་ནས་དག་བཙོམ་པ་ཐོབ་པ་དེའི་དེ་སྤྲུག་སྤྲུག་བསྐྱལ་མཐའ་
 དག་ལས་གྲོལ་བ་དེར་འགྱུར་རིགས་ཏེ་འཆིང་བ་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདོད་དོ་

ཟེར་ན། ཉམ་མོངས་པ་མེད་ཀྱང་འཕགས་པ་དག་བཅོམ་མོའུགལ་གྱི་བྱ་ཆེན་པོ་དང་རྒྱུར་རྒྱུར་
ལྟ་བུ་དེ་དག་ལ་སྒྲིན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྒྲིན་པ་ད་དུང་མཐོང་བ་ཡིན་པས་གནོད་དོ། སྒྲིན་
མེད་དེ་སྒྲར་གྱི་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་སྒྲ་ཆེ་འདི་ལ་ལས་ཀྱི་རྣམ་པ་འབྱེན་པར་མཐོང་ཡང་།
རྩ་ཞིག་ཡང་སྤྱིད་ཉེར་ལེན་ཏེ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་སྤྱོད་པ་ཡིན་པས་དེ་ནི་མེད་ཅེས་ཏེ་མེད་ཅིང་
དེའི་ཕྱིར་སྤྱིད་པ་གཞན་དུ་མཆོམས་མི་སྒྱུར་ཞེས་དེས་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུའོ་ཞེ་ན། ཉན་རང་དག་བཅོམ་
པ་འདི་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པས་སྤྱིད་པ་རྣམས་སུ་མཆོམས་མི་སྒྱུར་དུ་རྒྱག་ཀྱང་། འོན་ཀྱང་
འདི་ཁྱོད་རང་གི་འདོད་པ་ལྟར་མར་མེ་རྒྱན་ཆད་པ་བཞིན་དུ་ཞི་བར་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། འདི་ལ་
ཡིད་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལས་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་ཚོགས་པ་ཆང་ཞིང་གོགས་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་
ཞེན་དག་བཅོམ་པའི་རྒྱད་གྱི་སྤྱོད་པ་འདི་རང་འཛིན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཉམ་མོངས་པ་ཅན་མིན་
ཡང་། དཔེར་ན་ཉམ་མོངས་ཅན་མིན་པའི་ཀྱན་མོངས་ཏེ་ཡུལ་དུས་བསྐལ་པའི་དངོས་པོ་མི་
གེས་པའི་མོངས་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་པ་ཉམ་མོངས་པ་ཅན་ཡིན་པའང་ཅི་སྟེ་མེད་
དེ་ཡོད་དོ། །དེའི་ཕྱིར་རྒྱ་ཀྱན་མོངས་མ་ལོག་པས་དེའི་འབྲས་བུའི་ཆ་ཡང་མི་སྟོག་སྟེ། འདི་
ལྟར་ཆོར་བའི་རྒྱན་གྱིས་སྤྱོད་པ་སྟེ་བ་ཡིན་ན། ཆོར་བ་ནི་དག་བཅོམ་པ་དེ་དག་ལ་ཡང་ཡོད་
པས་སོ། །ཞེས་རྒྱ་ཚོགས་གངས་ཆང་གི་གཏན་ཚིགས་གྱིས་བསྒྲུབས་ཏེ། མ་རིག་བག་ཆགས་
གྱིས་དང་། དེའི་དབང་གིས་ཟག་མེད་གྱི་ལས་དང་། ཡིད་གྱི་ལས་བསམ་མི་བྱུང་འགྱུར་གྱི་
འཆི་འཕོ་བ་རྣམས་མ་སྤངས་པས་བྲོལ་བ་གཏན་དུ་བ་མིན་ལ། སྤང་བོ་སྤང་བ་རྒྱན་ཀྱང་མི་འཆད་
པར་གདོད་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་དགོས་ཏེ་སྤང་བྱ་གིན་ཏུ་སྤང་བ་མི་སྤོང་བའང་ཆོས་བདག་མེད་རྫོགས་
པར་རྫོགས་གིང་བསྒོམ་པ་མེད་པ་དེས་ནའོ། །དེ་དག་ན་རེ། དག་བཅོམ་པ་དེ་དག་སྒྲ་ཆེའི་འདུ་
བྱེད་གཏོང་བའི་ཆེ་སྤང་བོ་རྒྱན་ཆད་ཅིང་ཞི་བར་ཅི་སྟེ་མི་འགྱུར་ཏེ། སྤང་ཡང་སྟེ་བའི་རྒྱ་མ་ཆང་
བས་སྒྲུམ་ཟད་པའི་མར་མེ་བཞིན་ལོ་སྟོམ་ན། དེ་དག་འཁོར་བར་སྟེ་བའི་རྒྱ་ཉམ་མོངས་པ་མེད་

དཔལ་མྱིན་པར་མི་སྤྱེ་ཡང་། ཚས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་རྫོགས་པར་མ་རྟོགས་
 དཔལ་དམིགས་པ་དང་ནི་བཅས་པའི་སེམས་དེ་ཉིད་འཁོར་འདས་སྤང་གཉེན་དུ་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་
 སོགས་སྤྱུགས་སམ་སྒྲོས་པ་འགྲའ་ཞིག་ལ་ནི་གནས་པར་འགྱུར་གྱི། དམིགས་པ་མེད་པར་རབ་
 ཏུ་ཞི་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཕྱིར་མཐའ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་སྟོང་ཉིད་དྲང་ནི་བྲལ་བའི་སེམས་
 ཡོད་པ་དང་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོས་པ་དང་བཅས་པ་དེ་ནི་རེ་ཞིག་འགོག་པའི་དབྱིངས་འགག་པར་
 བྱུར་པ་དག་སྤར་ཡང་སྤྱེ་བར་འགྱུར་རྟེ། ཡིད་ཀྱི་ལུས་འཕེན་པའི་རྒྱ་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་དང་མ་རིག་
 དག་ཆགས་ཀྱི་ས་རྒྱད་ལ་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེའི་གཉེན་པོ་སྒྲོས་པ་མཐའ་དག་འགགས་པའི་
 སྟོང་ཉིད་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་འདྲུ་ཤེས་མེད་པའི་སྟོམས་འཇུག་གམ་དེའི་འབྲས་བུ་འདྲུ་
 ཤེས་མེད་པའི་ལྟར་སྒྲུས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་མུ་ངན་ལས་འདས་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་སྤངས་ནས་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་མུང་འདས་གང་
 ཡང་མི་ཐོབ་པོ། །དེ་ཡང་མཐར་ཐུག་གི་མུང་འདས་མི་ཐོབ་པའི་ཚུལ། དམ་ཚོས་པད་དཀར་
 ལས། འདི་ལྟར་མུ་ངན་འདས་པར་གང་བཟོད་པ། །འཁོར་བའི་སྤྱག་བསྐལ་དག་ལས་ཁྱེད་
 ཐར་ཡང་། །སྟོན་ནི་ད་དུང་མུ་ངན་ཡོངས་མ་འདས། །སངས་རྒྱས་ཐེག་པའི་མཆོག་འདི་བཙལ་
 བར་གྱིས། །ཞེས་སོགས་མདོ་རྣམས་ལས་གསུངས་ལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། རྒྱད་བླ་མ་ལས། དེས་
 བ་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར། །མུ་ངན་འདས་པ་མི་ཐོབ་སྟེ། །འོད་དང་འོད་ཟེར་སྤངས་ནས་ནི། །
 ཉི་མ་བལྟ་བར་མི་རུས་བཞིན། །ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། ཉན་ཐོས་དེ་དག་རི་
 སྟོན་དུ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་མ་བསྐྱལ་བ། །དེ་སྟིང་ཡེ་ཤེས་ལུས་གཅིག་གི། །ཉིང་འཛིན་
 མྱོས་པས་བརྒྱལ་རྟེ་གནས། །བསྐྱལ་ནས་སྤྲོ་ཆོགས་གཞུགས་ཀྱིས་ནི། །སེམས་ཅན་དོན་ལ་
 དགའ་བྱེད་ཅིང་། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་བསགས་ནས། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་
 བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དེ་དག་ན་རེ། །གསུང་རབ་ཀྱི་དག་

གྲང་ཞིག་ལྷག་པ་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྟོན་པས་མདོ་སྟེ་ལ་འཇུག་ རྒྱལ་བྱིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྟོན་
པས་འདུལ་བ་ལ་སྤྱང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྟོན་པས་མདོན་པའི་ཚོས་ཉིད་དང་མི་འགལ་
བདེ་ནི་གཤམ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུངས་པའི་བཀའ་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་ནི་ཚོས་
ཐམས་ཅད་སྟོང་ཉིད་ཏུ་བསྟན་ནས་བསྐྱབ་པ་གསུམ་འགོག་པས་བཀའ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཐེག་
ཆེན་ཀྱི་མདོ་སྟེ་ལལ་ཆེན་ཡང་བྱེད་ཅག་གི་མདོ་སྟོགས་དང་མཚུངས་པར་འདོད་པ་མིན་ནམ་ཅི་
སྟེ་ཡིན་ནོ། །གཤམ་ཏེ་མཚམས་མེད་པའང་ཁ་ཅིག་ཏུ་མི་སྟོང་བར་བཤད་པ་དང་། ལོངས་སྒྲུ་
ཏག་པར་བཤད་པ། འཁོར་བ་མི་སྟོང་བར་བསྟན་པ། གཟུགས་སྟོགས་མེད་པར་བསྟན་པ་
སྟོགས་དམན་པའི་སྟེ་སྟོང་དང་མི་མཐུན་པ་མཐོང་བས་སོ་ཞེ་ན། གཤམ་ཏེ་དམན་པའི་སྟེ་སྟོང་ཏུ་
མ་གཏོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བརྗོད་བྱ་སྟོན་པའི་མདོ་གཅིག་གིས་ནི་ཐེག་ཆེན་
ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཀའ་ཡིན་པའི་སྟོན་དང་བཅས་པར་འགྱུར་ན། བྱེད་རང་གི་མདོ་
དང་བརྗོད་བྱ་མཚུངས་པ་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱལ་བ་ཤེས་གསུངས་པ་ཅིས་
མ་ཡིན་ཏེ་ཡིན་པར་གྲུབ་པོ། །དེས་ན་སྟོགས་རེ་བའི་དབང་ཏུ་བྱས་ཏེ་ཐེག་དམན་ཀྱི་སྟེ་སྟོང་ཁོ་ན་
དང་འདྲ་དགོས་པ་མིན་ཏེ། བརྗོད་བྱ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་དང་མི་འགལ་བ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་སྟོང་
ཏུ་བཤད་ན། དེ་ནི་ཐེག་ཆེན་ལ་ཡང་ཐེག་དམན་ལས་གོང་འཕེལ་གྱི་རྒྱལ་ཏུ་ཡོད་དེ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་
ལས། རང་གི་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་དང་། །རང་གི་འདུལ་ལ་འང་སྤང་བྱིར་དང་། །ཟབ་པའི་བྱིར་
དང་རྒྱ་ཆེའི་བྱིར། །ཚོས་ཉིད་དང་ནི་འགལ་བ་མེད། །ཅིས་པ་བཞིན་ནོ། །ཡུམ་རྒྱས་པ་སྟོགས་
བཀའ་ཡིན་ན་འོད་སྤང་ཆེན་པོ་ལ་སྟོགས་པས་དེའི་བརྗོད་བྱ་རྟོགས་ཤིང་། དེ་ལས་སྤྱི་མ་བརྒྱད་
པ་བར་མ་ཆད་པ་ལས་བཟུང་བར་རིགས་ནའང་དེ་མིན་པའི་བྱིར་བཀའ་མིན་ནོ་ཞེ་ན། ཐེག་ཆེན་
ཀྱི་དགའ་གྲང་ཞིག་འོད་སྤང་ཆེན་པོ་ལ་སྟོགས་པས་ཀྱང་གཏོང་དཔོག་པར་མ་གྱུར་པའི་ཟབ་པ་དེ་
ནི་བྱེད་ཀྱིས་མ་རྟོགས་པས་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོང་བའི་རྒྱ་མཚན་དེས་འདི་

གཟུང་བྱ་མིན་པར་སྤྲིན་གྱི་ཕྱེད་དེ། ཐེག་ཆེན་ཉིད་ཟབ་པས་རྟོགས་དཀའ་བའི་ཡོན་ཏན་དུ་ཤེས་
སོ། །ཡང་ན་འོད་སྤང་སོགས་གྱིས་རྟོགས་སམ་མ་རྟོགས་ཁྱོད་གྱིས་མ་རྟོགས་པས་ཞེས་ཀྱང་
གསུངས། ཤོ་ལོ་ཀ་འདི་གསུམ་གཞུང་དངོས་ཡིན་མིན་གསུང་པ་ཡོད་དོ། །

2 ལམ་སྟོང་ཉིད་གཉེན་པོར་བསྐྱབ་པ།

གཉིས་པ་ནི། ཡང་དེ་དག་ན་རེ། གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཉིད་མཐོང་ན་འཁོར་བར་གནས་པར་མི་འགྱུར་
ཞིང་ལམ་དང་འབྲས་བུ་ལ་མི་བརྩོན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། དོན་དམ་པར་སྤྲིན་གྱི་ཕྱེད་ལ་མི་
སྤྲིན་ཀྱང་རང་སེམས་སྟོང་སྤྲིན་པའི་དབང་གིས་སྤྲིན་གྱི་ཕྱེད་ལ་བཅན་གཞན་གྱི་དོན་དུ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཉིད་སྤྲིན་པ་ལ་མཐོང་བའི་སྤྲིན་སྤྲིན་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་དེ་ལ་སྤྲིན་
ཅིང་འདྲིགས་པའི་མཐའ་གཉིས་ཀ་ལས་གྲོལ་དེ། སྤྲིན་པར་གནས་ཀྱང་སྤྲིན་པའི་སྤྲིན་གྱིས་མ་
གོས་པ་འདམ་གྱི་པདྨ་བཞིན་དུ་འཁོར་བར་གནས་པ་འགྱུར་པར་འགྱུར་བ་འདི་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་
པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་དེ། གཞན་དུ་སྤྲིན་ཞི་མཉམ་ཉིད་དུ་མ་རྟོགས་ན་སྤྲིན་ལ་སྤྲིན་དང་ཞི་ལ་ཡོན་
ཏན་གྱི་སྤྲིན་ཞི་བ་ཕྱགས་གཅིག་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་སྟོང་པ་ཉིད་རྣམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱགས་
ལ་མི་འཐད་པར་སྤྲིན་འབྱེན་པ་ནི་འཐད་པ་མ་ཡིན་དེ། དེས་ན་ཐེ་ཚོམ་ཅི་ཡང་མི་ཟ་བར་སྟོང་པ་
ཉིད་ནི་ཡང་དག་པར་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །གཙོ་བོ་ཐར་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་
སྤྲིན་པ་དང་། གཙོ་བོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པའི་ཤེས་བྱའི་སྤྲིན་པ་ལི་སྤྲིན་པ་
གཉེན་པོ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་མེད་ན་ལྟར་དུ་སྤྲིན་པ་གཉིས་དང་ཐལ་བས་ཤེས་བྱ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པར་འདོད་པས་དེ་འདོད་པ་རྣམས་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་
ནི་རྟོགས་པ་སྤྲིན་པར་མི་ཕྱེད་དེ་ཕྱེད་དགོས་སོ། །སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྤྲིན་པས་མི་སྟོམ་མི་སྟམ་ན།
དངོས་པོ་གང་ཞིག་འདི་ཕྱི་ཤིན་སྤྲིན་གྱི་ཕྱེད་ལ་སྤྲིན་པ་དེ་ལ་སྤྲིན་པ་སྤྲིན་པར་འགྱུར་རེག་
ན་འང་། སྟོང་པ་ཉིད་ནི་སྤྲིན་གྱི་ཕྱེད་ལ་ཐམས་ཅད་རྩ་བ་ནས་ཞི་བར་ཕྱེད་པ་ཡིན་ན་དེ་ལ་འདྲིགས་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔེ་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚིག་འགྲེལ་འཇམ་དབྱེངས་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལུང་།

པ་ཇི་ལྟར་སྒྲེ་སྒྲེ་འཛིགས་པའི་གནས་མིན་པས་སོ། །གལ་ཏེ་འཛིགས་པ་པོའི་བདག་འགྲེལ་ཞིག་
གྲུབ་པར་ཡོད་ན་ནི་ཡུལ་ཅི་ཡང་རུང་བ་ལ་འཛིགས་པ་སྒྲེ་བར་འགྱུར་ན་འདྲ་བདག་ཉིད་འགའ་
ཡང་ཡོད་པ་མིན་པས་འཛིགས་པར་འགྱུར་བ་པོ་སྒྲ་ཞིག་ཡིན་ཏེ་སྒྲ་ཡང་མིན་པས་འཛིགས་མི་
རིགས་སོ། །དེས་ན་སྟོང་ཉིད་ལ་ཁུམ་པ་སྤངས་ཏེ་ལྷུང་དུ་བསྒྲོམ་པར་གྱིས་གྱིག་ཅེས་སོ། །

2 ལམ་བསྒྲོམ་པས་ཉམས་སྒྲུབ་བ།

གཉིས་པ་ལམ་བསྒྲོམ་པས་ཉམས་སྒྲུབ་བ་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྒྲོམ་ཚུལ་དང་།
ཚོས་གྱི་བདག་མེད་བསྒྲོམ་ཚུལ་གཉིས་ལས།

(1) གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྒྲོམ་ཚུལ།

དང་པོ་ལ་ལྟན་སྒྲིལ་གྱི་བདག་སྟོང་པར་བསྒྲོམ་ཚུལ། གྲུབ་བརྟགས་གྱི་བདག་སྟོང་པར་བསྒྲོམ་
ཚུལ་དང་གཉིས་ལས།

[1] ལྟན་སྒྲིལ་གྱི་བདག་སྟོང་པར་བསྒྲོམ་ཚུལ།

དང་པོ་ནི། བདག་རྒྱུད་གྱི་སྤང་པོ་ལྟ་པོ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ངོ་སྤྲོམ་པ་མ་བརྟགས་མ་དབྱེད་པར་
འཛིན་པའི་འཛིགས་ལྟ་འདིའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་དེ་ནི་ཡོད་ན་སྤང་པོ་ལྟ་འདི་ལ་ཡོད་དགོས་
གྱི་འདི་ལས་གཞན་དུ་བདག་ཡོད་པར་མི་འདོད་པས་འདིར་བདག་དེ་ཇི་ལྟར་གྲུབ་ཚུལ་གཤེས་རབ་
གྱིས་དབྱེད་པར་བྱས་ན། བདག་གམ་ང་ཞེས་པ་འདི་སྟོ་སྒྲུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་དང་བདག་གཅིག་
གམ་ཐ་དད་དམ་ཚོགས་པ་གང་ཡིན་བརྟགས་ན་གཅིག་ཡིན་ན་བདག་པམ་པོ་དང་མི་རྟག་པ་དང་
གངས་སྒྲུམ་ཅུ་ཅུ་གཉིས་སྒྲུ་འགྱུར་ཞིང་སོ་འཐོར་ཆོ་བདག་མེད་པར་ཡང་འགྱུར་བས་མི་འཐད་
ཅིང་། ཐ་དད་ཡིན་ན་སོན་བས་བདག་ནའོ། །ཞེས་པ་སོགས་མི་འཐད་པ་དང་། ཚོགས་པ་
ཞེས་པ་འང་སོ་ལས་ཐ་དད་དུ་མེད་དེ། རྒྱུན་དང་ཚོགས་ཞེས་སོགས་གྱིས་དེ་མ་གྲུབ་པས་བདག་
མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུ་ཉི་ཁྱི་ཆིག་སྟོང་དང་། སེན་མོ་ཉི་ཤུ་ཡང་བདག་མ་ཡིན། བདག་ནི་

རུས་པའི་དུམ་བུ་སྐུ་བརྒྱ་ཅུ་ཡོད་པ་རྣམས་དང་ལུས་ཀྱི་ཁྲག་རྣམས་ཀྱང་མ་ཡིན། སྐབས་
 མིན་བད་ཀན་དེ་པོ་བ་སོགས་པེ་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཡོད་པའི་གཤེར་བའི་ཁམས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ་
 རྒྱ་སེར་དང་ནི་ཁྲག་རུས་པའི་རྣམ་པའི་རྣམ་ཀྱང་མིན་ལ། བདག་ནི་ལུས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་དུ་སྐུ་བག་
 གི་རྣམ་པའི་ཞག་དང་ལུས་ཀྱི་རུས་མིན་ཏེ། སྒོ་མཆོན་དག་ཀྱང་བདག་མ་ཡིན་ལ། སྤིང་ལ་
 སོགས་པའི་ནང་ཁྲོལ་གཞན་ཡང་བདག་མིན་ཏེ། བདག་ནི་ཕྱི་ས་སྤྱི་དྲི་ཆེན་དང་གཅིན་མ་ཡིན།
 ཤ་དང་པགས་པ་བདག་མིན་ཏེ། ལུས་ཀྱི་དྲོད་དྲང་དབྱགས་འབྱེན་རུབ་སོགས་ལུས་ཕྱི་ནང་གི་
 རྒྱང་ཡང་བདག་མ་ཡིན། རྩ་བ་སོགས་སྤྱ་ག་རྣམས་ནི་བདག་མིན་ཏེ། དེ་དག་རྣམས་ནི་ཆ་དུ་
 མ་སེལ་བུ་བ་རུལ་ཕྱན་མང་པོ་ལས་བྱུང་བ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་དེའི་ཚོགས་པ་འཕམ་ཡ་གྲུལ་བདག་
 མིན་ཏེ། བདག་གི་མཆོན་ཉིད་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མིག་
 ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཁམས་དུག་ཀྱང་བདག་མ་ཡིན་ཏེ་དུ་མ་དང་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེས་ཡབ་སྐུས་མཛུལ་བའི་མདོའི་དགོངས་པ་བཞིན་སོ་ནས་པགས་པའི་བར་གྱི་ས་དང་
 རྒྱའི་ཁམས་དང་། མེ་ཁམས་དྲོད་དང་རྒྱང་གི་ཁམས་དང་། ལུག་ནམ་མཁའི་ཁམས་དང་། རྣམ་
 ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཏེ་ཁམས་དུག་པོ་འདུས་པ་ལ་གང་ཟག་ཅེས་བདགས་ཤིང་ཞེན་པར་གྱུར་གྱི། ང་
 ཞེས་རྩས་སུ་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །འདི་ལ་དབེར་ན་སུན་པ་ཆབ་ཚུབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་མིག་མི་གསལ་བས་
 ཐག་ཁ་ལ་སྒྱུལ་དུ་མཐོང་བ་ན་སྒྱུལ་འཛིན་གྱི་སྒོ་སྒྲེ་སྒྲེ་རི་སྤྱིད་ཀྱིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་མི་ལྟོག་གོ། །
 དེ་བཞིན་དུ་ཐག་པ་ལྟ་བུ་ནི་སྤང་བོ། སུན་པ་ཆབ་ཚུབ་དང་མིག་མི་གསལ་བ་ལྟ་བུ་འབྱུལ་ཀྱིན་
 རྫོངས་པ། སྒྱུལ་འཛིན་ལྟ་བུ་ནི་ངར་འཛིན་ཏེ། དེ་ལ་སུན་པ་དེར་ལག་པས་ཉུག་ཅིང་སྒྱུལ་བཅའ་
 ཡང་སྒྱུལ་དང་ལག་པ་མ་ཕྱང་ཀྱང་ད་རུང་སྒྱུལ་འཛིན་མི་ལྟོག་པར་ཡིད་སྒྲག་ཏིང་ངེ་འདུག་པ་
 བཞིན་དུ་མགོ་བོ་བདག་ཡིན་ནམ། ལག་པ་བདག་ཡིན་ནམ་ཞེས་མིན་པར་ཤེས་ནས་ལུས་ཀུན་
 ཏུ་དབྱེད་དེ་བདག་མ་རྟོག་ཀྱང་བདག་མེད་པ་ལ་ངེས་པ་མི་སྒྲེ་བ་ནི་དབྱེད་པ་གནད་དུ་མ་སོང་བའོ། །

དེ་ལ་མུན་ཁང་དེར་མར་མེ་གསལ་བ་བརྟེགས་ཏེ་ཀུན་རྒྱུ་སྤང་བར་བྱས་ནས་གང་སྐྱལ་དུ་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་ཐག་པར་ངེས་ན་འདི་ན་སྐྱལ་མེད་ཀྱང་ཐག་པ་ལ་སྐྱལ་དུ་འབྱུང་ལོ་ཞེས་སྐྱལ་མེད་པར་མཐོང་ནས་སྐྱལ་འཛིན་གྱི་སྒོ་རང་ཞེ་བ་བཞེན་དུ། སྤང་ལྔ་འདི་ལ་བདག་རྒྱ་བཟུང་བའི་བདག་ནི་བདགས་པ་ཙམ་ལས་མེད་དོ་ཞེས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་དབྱང་ཐག་ཆད་པ་ཞིག་བྱུང་ན་དེ་གའི་རྒྱན་གོམས་པས་བདག་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལ་བྱུང་གནས་འགྲོ་གསུམ་ལ་བརྟགས་པར་ཡང་གསུངས། འདིར་བསྟན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལལ་ཆེར་བརྟགས་ནས་མ་རྟོག་པའི་ཆེ་དེ་གའི་རང་དུ་འཛིག་བསྒྲོམ་དང་བཞག་ནས་མི་སྟོད་པའི་ཆེ་དེའི་རང་བཞེན་ལ་དབྱང་སྒྲོམ་བྱེད་པ་དང་། དེ་གཉིས་རེ་མོས་སུ་བྱས་པས་སྤྲ་མས་རྟོག་པ་སེལ་བ་དང་། བྱི་མས་བྱིང་བ་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །

[2] ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་བདག་སྟོང་པར་བསྒྲོམ་ཚུལ།

གཉིས་པ་ལ། བདག་ཤེས་པར་འདོད་པ་དགག་པ། བདག་བེམ་པོར་འདོད་པ་དགག་པ། བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་རྩོད་པ་སྟོང་བ་དང་གསུམ་ལས།

① བདག་ཤེས་པར་འདོད་པ་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། གངས་ཅན་པ་ན་རེ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་དེ་ཉིད་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལྔ་ར་གནས་ཏེ། དེ་ལ་བདག་ནི་ཤེས་རིག་གི་སྒྲེས་བྲ་རྣམ་འགྱུར་ཀུན་ཟ་བ་པོ་ལམ་ལོངས་སྟོང་པ་པོ་ཡིན་ལ་བྱེད་པོ་མ་ཡིན་པ། རྟག་པའི་དངོས་པོ། ཡོན་ཏན་གསུམ་དང་བྲལ་བ་བྱ་བ་མེད་པ་ཞིག་རྒྱ་འདོད། དེའི་སྟོད་ལུལ་ཐམས་ཅད་ནི་གཙོ་བོ་ལས་བྱུང་སྟེ། རུལ་སྐྱལ་བསྐྱལ། སྟིང་སྟོངས་བདེ་བ། མུན་པ་བཏང་སྒྲོམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་ན་གཙོ་བོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །རྣམ་འགྱུར་ཉར་གསུམ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་སྟེ་བྱམ་པའི་རྒྱ་འཛིམ་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལས་སྒྲོ་ལམ་ཆེན་པོ། དེ་ལས་ར་རྒྱལ་གསུམ། དེ་ལས་དེ་ཙམ་ལྟ། འབྱུང་བ་ལྟ། དབང་པོ་བརྩ་གཅིག་འབྱུང་རོ། །གཙོ་བོ་

བདག་གཉིས་ཏྲག་པ་དང་། གཞན་མི་ཏྲག་པར་འདོད། འདི་བས་བདག་ཤེས་པར་འདོད་ལ།
 བྱེ་བྲག་པ་སོགས་གྱིས་བཅ་པོར་འདོད་པ་དེ་གཉིས་བཀག་པས་གཞན་ཀུན་གྱང་ཁེགས་པར་
 འགྱུར་རོ། །དེས་ན་གངས་ཅན་པའི་འདོད་པ་ལྟར་བདག་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ཏྲག་པ་ནི་མེད་དེ།
 གལ་ཏེ་སྐྱ་འཛིན་པ་ཡི་ཤེས་པ་དེ་ཏྲག་པ་ཞིག་ཡིན་ན། ཏུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་ན་སྐྱ་འཛིན་
 པར་འགྱུར་ཏེ། རི་ལྟར་སྐྱ་འཛིན་བཞིན་པའི་སྐབས་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་པ་དེ་དེ་བཞིན་ཏུ་ཏྲག་པར་
 འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་ལེ། ཏུས་ཐམས་ཅད་ཏུ་སྐྱ་མི་འཛིན་པ་ནི་ཤེས་པ་མི་ཏྲག་པས་མ་ཡིན་
 གྱང་། ཡུལ་སྐྱ་ད་ལྟ་ཡུལ་དུ་མེད་པས་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན། ཡུལ་ཤེས་བྱ་སྐྱ་ལྟ་བུ་དེ་མེད་ན་ཤེས་
 པ་ཅི་ཞིག་རིག་པ་འཕམ་ཤེས་ནས། རྒྱ་མཚན་གྲང་གིས་ན་ཡུལ་དེ་དང་དེ་ཤེས་པ་ཞེས་བརྗོད་
 པར་བྱེད་དེ་བྱེད་མི་རིགས་སོ། །གལ་ཏེ་ཡུལ་དེ་ཤེས་པ་མེད་གྱང་དེ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་འཛིན་པ་
 ཡིན་ན་ཤིང་ཡང་སྐྱ་སོགས་ཤེས་པའི་ཤེས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་མ་ཤེས་གྱང་ཤེས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡུལ་ཤེས་བྱ་སྐྱ་ལྟ་བུ་ཉིད་ཡུལ་དུ་ཉེར་ཏེ་ཉེ་བར་གནས་པ་མེད་པར་
 དེ་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་མེད་ཅེས་སུ་ངེས་ཏེ། ཤེས་པ་ནི་རང་ཡུལ་གང་དང་གང་ཤེས་པ་དེ་ལ་ལྟོས་
 པ་ཅན་ཡིན་གྱི། ཡུལ་མ་ཤེས་གྱང་ཤེས་པ་ཡིན་པ་ནི་མི་སྲིད་དོ། །ཁོ་ན་ལེ། སྐྱོན་དེ་ནི་མེད་དེ།
 རྒྱར་སྐྱ་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཕྱིས་གཟུགས་སོགས་གཞན་ཞིག་ཤེས་པས་ན་ཤེས་པ་ཏྲག་པ་ཡིན་
 གྱང་ཤེས་བྱ་སོ་སོ་ལ་དམིགས་པའི་བྱང་པར་ཅམ་མོ་སྟུམ་ན། རྒྱར་གྱི་སྐྱ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཏྲག་པས་
 བ་གཟུགས་སོགས་ཤེས་པ་དེ་ཡི་ཚེ་སྐྱ་ཐོས་པ་འདྲ་ཅི་སྟེ་མིན་ཏེ་རྒྱར་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་མ་དོར་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་དེ་ཚེ་མི་ཐོས་པ་ནི་ཡུལ་སྐྱ་མི་ཉེ་བའི་ཕྱིར་སྟུམ་ན། ཡུལ་མེད་པ་དེས་ན་
 ཡུལ་དེ་ཡི་ཤེས་པ་འདྲ་མེད་དེ་རིགས་པ་རྒྱར་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྐྱ་འཛིན་གྱི་རང་བཞིན་
 གང་ཡིན་པ་དེ་ཡི་ཡུལ་གཟུགས་འཛིན་པར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པས་སོ། །
 འདིས་ཤེས་པ་ཏྲག་པ་དང་གཅིག་བདེན་འགོག་པ་སྟེ། གཞན་དུ་ཤེས་པའི་རྒྱུད་གཅིག་ལ་སྐྱ་ཤེས་

ན་གཟུགས་མི་ཤེས་ཞེས་བསམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་རིགས་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་
དུས་གཅིག་དུ་འབྱུང་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་ན་རེ། སྟེས་སུ་གཅིག་པ་ཡང་ཡིན་ལ་སུ་ཡང་ཡིན་
པ་བཞིན་དུ་ཡུལ་སྐྱེ་དང་གཟུགས་ལྟ་བུ་ནི་མི་འགལ་ཏེ་རྣམ་འགྱུར་གྱི་ངོས་ནས་གཟུགས་གང་
ཡིན་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱི་ངོས་ནས་སྐྱེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་གཟུགས་འཛིན་པའི་ཚེ་ན་སྐྱའི་རྣམ་འགྱུར་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་མེད་ཀྱང་། སྐྱའི་རང་
བཞིན་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡོད་པས་ན་སྐྱ་ཤེས་མི་རྟག་པར་ཐལ་བའི་སྒྲིབ་མེད་ཟེར་ན། དེའི་
དཔེ་མ་གྲུབ་ཆེ་སྟེས་སུ་གཅིག་ནི་པ་དྲུག་ཉིད་དུ་བཞག་པ་ནི་ལྟོས་ས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ལ་ལྟོས་
ནས་བཞགས་པའམ་བཞགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རྟོན་དམ་པར་རང་གི་ངོ་བོས་པ་སུ་གཉིས་ཀར་
ཡང་དུག་པར་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་མིན་ཏེ། །རང་གི་ངོ་བོས་ཐར་བཞེན་པར་གྲུབ་ན་དེའི་ཕྱི་གནས་
སྐབས་སུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་དེ་པ་ནི་ཕྱི་སྒྲིབ་དུ་ཡོད་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཕྱི་རང་བཞིན་
དུ་བཞེན་པར་གྲུབ་ན་པར་འགྱུར་མི་སྲིད་དེ་སུ་ཡི་སྒྲིབ་དུ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་བཞགས་
པ་ཙམ་མོ། །བཞགས་པ་ཙམ་ནི་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་འགོག་པར་མི་འདོད་མོད་དེས་སྤྱོད་ཀྱི་ཞེ་འདོད་
འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ན་པ་ཡང་ཡིན་ལ་སུ་ཡང་ཡིན་བཞིན་ཡོད་ན་
འདི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་དམ་པ་ནི་ཡོན་ཏན་གསུམ་ལས་གཞན་དུ་ཁས་མ་སྤངས་པས་ཡོན་ཏན་
གསུམ་གྱི་སྟངས་ལོད་དགོས་ནའང་སྟོང་སྟོང་སུལ་དྲུང་ནི་མུན་པ་ཡི་ངོ་བོ་ནི་སྤྲི་མིན་ལ་པ་ཡང་
མིན་ཏེ། །རྣམ་འགྱུར་ཐམས་ཅད་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་དེ་དོན་དམ་པར་སུ་ལ་ལྟོས་ནས་སུར་
འཛིག་ཅིང་སུ་ལ་ལྟོས་ནས་པར་བཞག་སྟེ་གང་དུ་འང་བཞག་མི་རུང་ངོ་། །དོན་ཀྱང་མ་གྲུབ་ཆེ་
གཟུགས་འཛིན་པ་དེ་སྐྱ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་འང་ཡོད་ན་སྤང་དུ་རུང་བས་དམིགས་དགོས་ན་
གཟུགས་འཛིན་དེ་ནི་སྐྱ་འཛིན་དྲུག་ལྟར་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་ནི་རྣམ་ཡང་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ལ།
དེ་བཞིན་དུ་ཡུལ་གཟུགས་ལ་སྐྱའི་ཤེས་ཡོད་པར་ཡང་མི་མཐོང་ངོ་། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་

འཛིན་དེ་སྐྱེ་འཛིན་གྱི་རང་བཞིན་དུ་མ་མཐོང་ཡང་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ནི་གཅིག་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་
གར་མཁན་གཅིག་ཉིད་སྔོན་ལྟ་དང་ཕྱི་དོ་གཞོན་སྦྱོར་གྱི་ཆ་ལུགས་སུ་བྱས་པ་ལྟ་བུར་ཚུལ་གཞན་
གྱིས་ཏེ་སྔར་གྱི་སྐྱེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཚུལ་གཟུགས་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ་
ཞེན། སྔར་གྱི་སྐྱེ་ཤེས་དེ་རྟག་པ་མིན་པར་ཐལ་ཏེ། སྔར་གྱི་ཚུལ་ཉིད་བཏང་ནས་གནས་སྐབས་
གཞན་ཐོབ་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ཚུལ་སྔ་མ་ལས་གཞན་པའི་ཚུལ་ཕྱི་མ་ཐོབ་ནས་དེ་གཉིས་སོ་སོར་
སྣང་བར་གྱུར་ཀྱང་ད་ཅུང་སྔར་གྱི་དེ་ཉིད་ཡིན་གྱི་གཞན་མིན་ན། དེ་འདྲའི་གཅིག་ཉིད་དེ་ནི་འཛིན་
རྟེན་འདིར་ཤེས་བཟོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་སྒྲོན་མེད་པའམ་མ་བྱུང་བའི་གཅིག་ཅིག་གོ་ཞེས་བསྟོང་ཆོག་
མཛད་པ་སྟེ། རི་ལྟར་ན་གཅིག་ཅེས་པ་ཆོས་གང་གི་ངོ་བོར་སོ་སོར་དབྱེར་མེད་པ་ཞིག་དང་སོ་
སོར་དབྱེ་བ་ལ་ཐད་དང་བཞག་མོད་ཀྱི། འདི་ནི་སོ་སོར་དབྱེ་བ་དངོས་སུ་མཐོང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་
ཁས་ལེན་པའི་འགལ་བ་མངོན་སུམ་པའོ་ཞེས་སོ། །གལ་ཏེ་སོ་སོར་མཐོང་ཡང་གཅིག་ཡིན་ན་
ཐམས་ཅད་རིལ་པོ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་གར་མཁན་ཀྱང་རྣམ་པ་གཞན་དང་གཞན་ཐོབ་
པའི་སྐབས་སོ་སོ་ཐད་དང་པའི་སྐད་ཅིག་གཞན་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་གཅིག་སྤྱི་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཡིན་
ན་དེར་ཡང་དབྱུང་བ་མཚུངས་སོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་འགྱུར་སྐྱེ་ལ་སོགས་པས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་
ཤེས་པའི་ཚུལ་གཞན་དང་གཞན་དུ་སྣང་བ་དེ་ནི་གནས་སྐབས་ལ་ལྟོས་པའི་ལྟར་སྣང་ཅམ་ཡིན་
གྱི་བདེན་པ་མིན་ཏེ། ཤེས་སྟོང་དཀར་པོ་ཆོན་གྱིས་བསྐྱར་བ་ཤེས་གྱི་གཤིས་ལ་མི་བདེན་པ་
བཞིན་ནོ་ཞེན། ཚུལ་གཞན་སྐྱེ་ཤེས་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་གྱི་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་ཆ་མི་བདེན་དུ་
ཚུགས་ཀྱང་། རང་གི་ངོ་བོ་བདེན་པ་དེ་ཡི་རད་གྱི་རད་བཞིན་རི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་སྟོན་ཤིག་ཅེས་
དེས་པ་ལ་དེའི་ལན་དུ། ཡུལ་གྱིས་བྱུང་བར་དུ་མ་བྱས་པའི་ཤེས་པ་ཅམ་ཞིག་ནི་ཤེས་པ་སྔ་ཕྱི་
ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་མེད་པར་རྗེས་སུ་འགོ་བས་ཤེས་པ་ཅམ་གྱི་གཅིག་ཉིད་དེ་ཡིན་པར་བཟོད་ཅེ་
ན། དེ་ལྟར་ན་སྐྱེས་སུ་ཐམས་ཅད་ཀུན་གཅིག་ཉིད་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ་ཤེས་སྐྱུང་ཐམས་ཅད་

ལ་ཤེས་པ་ཡིན་པ་ཙམ་རྗེས་སུ་མི་འགོ་མི་སྲིད་པས་སོ། །གཞན་ཡང་སེམས་པ་ཙན་བདག་དང་།
 སེམས་མེད་གཙོ་བོ་སོགས་ཉེར་བཞི་བོ་དེ་དྲག་ཀྱང་གཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ་གྲང་གི་ཕྱིར་ན་དེ་
 ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་ཙམ་ཉིད་དུ་མཚུངས་ཤིང་བྱུང་པར་མེད་པས་སོ། །གང་ཚེ་ཤེས་པའི་བྱེ་བྲག་
 གཟུགས་འཛིན་སྒྲ་འཛིན་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པ་དག་མི་བདེན་པའམ་ཕྱིན་ཅི་ལྟག་ཡིན་པས་ཐ་
 དད་དུ་བདེན་པར་མེད་པར་འདོད་པ་དེ་ཡི་ཚེ་བྱེ་བྲག་ཐམས་ཅད་བསལ་བའི་པ་རོལ་ན་ཤེས་
 པ་ཙམ་དུ་ཐུན་མོང་དུ་འདྲ་བའི་རྟོན་ནམ་སྟེ་གཅིག་ཕུ་བདེན་པ་དེ་གྲང་ཡིན་ཏེ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །

② བདག་བཅའ་པོར་འདོད་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ནི། རིག་པ་ཙན་ལ་སོགས་པ་ན་རེ། བདག་ནི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་བྱལ་བ་དང་རྟག་པ་
 ཉིད་དུ་འདོད་པས་ཤེས་པ་མིན་ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་ཅིང་མ་བྱུང་པར་འགྱུར་བས་ན་བདག་
 ལ་ཤེས་པ་མེད་པར་བཅའ་བོ་ཡིན་ཀྱང་། ཤེས་པ་དང་འདྲ་བས་ན་བདེ་སོགས་བདག་གི་ཡིན་
 པར་ཞེན་པའི་བདག་ནི་ཡོད་དོ་ཞེན། དེ་ལ་སེམས་མེད་པ་ཡང་བདག་མིན་ཏེ། སེམས་མེད་
 པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དཔེར་ན་བུམ་སྒྲམ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་བདག་ནི་ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་བདེ་སྟག་གི་
 རྟོན་དུ་འདོད་ན་སེམས་མེད་པ་དག་ནམ་ཡང་བདེ་སོགས་ཀྱི་རྟོན་དུ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
 འོན་ཏེ་བདག་རང་ཉིད་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོར་མེད་ཀྱང་སེམས་དྲང་མཚུངས་པར་ལྟོན་པས་དེའི་བྱིན་
 གྱིས་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར་ཡུལ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། དེ་ལྟར་བདག་གིས་ཡུལ་མི་ཤེས་པར་
 འདོད་པའམ་ཤེས་པ་མེད་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་འཇིགས་པར་ཐུལ་ཏེ། དེ་ཡུལ་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་
 ཙན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་མི་རྟག་པར་ཡང་འགྱུར་རོ། ཅི་སྟེ་བདག་ལ་འགྱུར་བ་མེད་
 པར་རྟག་པ་ཡིན་ན། སེམས་པས་ཀྱང་བདག་དེ་ལ་ཡུལ་ཤེས་པའི་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་བྱས་ཏེ། གང་
 ཡང་མ་བྱས་པར་ཐུལ། བདག་འགྱུར་མེད་ལ་སྒར་གྱི་རང་བཞིན་ལས་གཞན་པར་འགྱུར་བའི་
 བྱ་བ་བྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོན་གྱིས་ནམ་མཁའ་སྟོ་སོགས་སུ་མི་རུས་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་

ཤེས་པ་མེད་པའི་བེམ་པོ་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བ་ནུམ་མཁའ་འདི་བདག་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བདག་ཏུ་སྒྲོམ་པར་བྱས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པར་འགྱུར་རོ། །ཀྱི་མ་རིག་པ་ཙན་གྱི་སྒྲོ་གྲོས་ལ་
སྒྲོས་ཞེས་སོ། །

③ བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་རྩོད་པ་སྒྲོང་བ།

གསུམ་པ་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་རྩོད་པ་སྒྲོང་བ་ལ། བདག་མེད་ན་ལས་འབྲས་མི་འཐད་པའི་
རྩོད་སྒྲོང་། བདག་མེད་ན་སྟིང་རྗེ་མི་འཐད་པའི་རྩོད་སྒྲོང་། བདག་མེད་པའི་བདག་མི་འགོག་པར་
བསྟན་པ་དང་གསུམ་ལས།

ག བདག་མེད་ན་ལས་འབྲས་མི་འཐད་པའི་རྩོད་སྒྲོང་།

དང་པོ་ནི། བདག་ཡོད་དུ་སྒྲིབ་བ་རྣམས་ན་རེ། གྲལ་ཏེ་ཁྱོད་གྱི་འདོད་པ་ལྟར་བདག་ནི་ཡོད་པ་
མིན་ན། རྒྱལ་ས་དག་སྟོན་བྱས་པ་ལས་འབྲས་སུ་བདེ་སྤྱད་སྒྲོང་པའི་འབྲེལ་བ་མ་འཛོལ་བའི་
རྣམ་བཞག་འདི་རིགས་ཤིང་འཐད་པ་མིན་ཏེ། ལས་བྱེད་པ་པོའི་བདག་ནི་འདིག་རྟེན་པ་རོལ་
དུ་འགོ་བམི་སྟོན་པས་འབྲས་སུ་འདི་ལྟར་སྤྱད་ཅིང་། དུས་སྐད་ཅིག་གིས་སྒྲེ་འགག་བྱེད་པས་
ན་ལས་བྱས་པའི་སྐད་ཅིག་དེ་ནས་ནི་བྱེད་པ་པོ་འགག་ཅིང་ཞིག་པུས་ན་ལས་དེ་བྱེད་པ་པོ་ཉིད་
ལ་ནི་སྟོན་མི་སྟོན་ལ། དེ་ལ་མ་སྟོན་ན། གཞན་གྱི་ལས་གཞན་ལ་སྟོན་པ་མི་འཐད་པས་སྤྱི་ཞིག་
གིས་སྒྲོང་བར་བྱ་བ་ཡི་ལས་སྤྱད་ཏེ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཞིག་མགོ་བསྐྱེ་བ། བྱ་བ་བྱེད་
པའི་གནས་སྐབས་དང་། འབྲས་སུ་ཉམས་སྤྱོད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟེན་ནམ་གཞི་ཉིད་དུ་
གྱུར་པ་ལུང་པོ་དག་ནི་ཐ་དད་ཡིན་པར་ནི་འུ་བྱ་གཉིས་ཀས་འདོད་པ་དང་། །གནས་སྐབས་
གཉིས་པོ་དེར་ལུང་པོ་ལས་གཞན་པའི་བདག་རྟག་པ་དེ་ནི་སེམས་མེད་པའམ་རྟག་པ་ཡིན་པས་
ན་རྟག་པ་ན་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་དང་བུལ་བའམ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཡང་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་བྱིར་
རྩོད་པ་འདི་ཡུ་བྱ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་པས་འདི་རང་རེ་གཉིས་ཀས་སྒྲོང་དགོས་ཀྱི་འདིར་དེང་ཁོ་ན་

ལ་ལས་འབྲས་མི་འཐད་དོ་ཞེས་བརྟན་པ་ནི་དོན་མེད་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དོ། །དེ་
ལྟ་ནའང་སྟོན་དེ་ཁོ་བོའི་ལུགས་ལ་ནི་སྟོང་བར་བྱས་ཀྱི། ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་ནམ་ཡང་མི་བྱས་ཞེས་སོ། །
སྟོན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དག་སྟོང་དག་བྱས་ཤིང་བསགས་པའི་ལས་ཀྱི་འབྲས་སུ་ནི་ཕྱི་
རོལ་གྱི་སའི་ཁམས་སོགས་ལ་སྒྲིན་པར་མི་འགྱུར་གྱི། ཟེན་པའི་ཕུང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་ལ་སྒྲིན་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འབྲས་སུ་ནི་ལས་བྱེད་པ་ལོ་ཉིད་ལ་སྒྲིན་ཞེས་པ་འདིའང་རྒྱད་གཅིག་གི་དབང་
དུ་བྱས་པའི་རྣམ་བཞག་སྟེ། རྒྱ་མ་འགགས་པར་ལྷན་བཞིན་དུ་འབྲས་སུ་དྲང་བཅས་ཞེས་ཏེ་དེའི་
འབྲས་སུ་མཐོང་བ་འདྲི་ནི་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་རྒྱ་ལས་འབྲས་སུ་འབྱུང་དགོས་པས་སོ། །ཡང་ན་
རྒྱ་ལས་བྱེད་པ་དང་ལྷན་པའི་སྐད་ཅིག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་འབྲས་སུ་སྟོང་བ་དང་བཅས་པ་ཞེས་མཐོང་
བ་འདྲི་ནི་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་པ་སུ་ལྟས་མཉམ་མི་སྟེ་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེས་ན་འབྲས་
སུ་འབྱུང་བའི་དུས་ན་རྒྱ་འགག་པས་བྱབ་ཀྱང་། རྟེན་འབྲེལ་བསྐྱུ་བ་མེད་པའི་དབང་ལས་འབྲས་
སུ་འབྱུང་བར་ནི་ངེས་ལ། དེ་འདྲའི་འབྲས་སུ་དེའང་རྒྱའི་ཚིགས་པ་གང་དུ་ཆང་བ་གང་ཟག་གི་
རྒྱད་དེ་ཉིད་དུ་སྒྲིན་གྱི་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་ས་ལ་བདབ་པ་བྲག་ལ་མི་སྟེ་བ་བཞིན་ནོ། །
དེས་ན་ཕུང་པོ་ལྗེ་རྒྱན་རིགས་འདྲ་བར་མ་ཆད་པའི་རྒྱད་གཅིག་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སྤྲུལ་ས་བྱེད་
པ་པོ་དང་འབྲས་སུ་ལ་ལོངས་སྟོན་པ་པོ་ཞེས་བྱས་བརྟན་ཞེས་གཅིག་པའི་རྣམ་བཞག་མཛད་དེ་
འཇིག་རྟེན་པའི་སྟོང་ཆུལ་ལུགས་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱད་གཅིག་
པ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པ་མིན་ནམ་ཞེན་མིན་ཏེ། རྒྱད་ནི་སྟོང་བ་བཞིན་དུ་
བདགས་པ་སྟེ་དོན་ལ་མི་སྟོན་དོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་ཀླས་གཞོན་དང་སྟེ་བ་སྤྲུལ་ཕྱི་མི་གཅིག་པར་
རྟོགས་པར་སྒྲ་མོད། སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་གསུངས་པ། འདས་པའི་སེམས་དང་མ་འོངས་
པ་ཡི་སེམས་ནི་བདག་མིན་ཏེ་དེ་ནི་རིམ་པར་འདས་པ་དང་མ་སྐྱེས་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་བདག་
ཡོད་པ་དང་འགལ་བས་སོ། །འོན་ཏེ་སྐྱེས་སེམས་ད་ལྟ་བུ་འདི་བདག་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན། ད་ལྟའི་

སེམས་དེ་ཞིག་པར་གྱུར་པ་ན་ཡང་བདག་མེད་པར་འགྱུར་ན། ཁྱོད་བདག་ནི་སྤྲུལ་ནས་འདིར་
འོང་འདི་ནས་པ་རོལ་ཏུ་འགོ་བ་ཞིག་ཏུ་སྒྲོམ་པས་སྒྲིམ་སེམས་ཀྱང་བདག་མིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་
འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། དུམས་པ་ཉིར་སྤྲུལ་ལ་བརྟེན་ཆོས་རྣམས་ནི། །གཞན་ཉིད་ཕྱིར་ན་རྒྱུད་
གཅིག་གཏོགས་མིན་ཏེ། །གང་དག་རང་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོ་བ། །དེ་དག་རྒྱུད་གཅིག་གཏོགས་
པར་རིགས་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་བཞིན་རྒྱུད་བདག་ཡིན་པ་འགོག་པའི་དོན་ནོ། །དཔེར་ན་རྩ་མེད་
སྤྱང་པོ་སྒྲོན་པ་སྤྱི་བའི་ཆ་མེད་པ་ཁོང་སྤྱང་གསོལ་ཅན་དེ་དག་ཆ་ཤས་ཕྱེ་ན་སྤྱིང་པོ་སྤྱི་མཁའ་གི་
ཆ་འགྲུལ་ཡང་མི་རྟོག་པར་ཡར་ཡར་མེད་འགོ་བ་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ཡིས་
བཅའ་ན་བདག་ཀྱང་ཡང་དག་མིན་ཞེས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །

ཁ བདག་མེད་ན་སྤྱིང་རྩེ་མི་འཐད་པའི་རྩྱུད་སྤྱིང་།

གཉིས་པ་ནི། གྲལ་ཏེ་བདག་གམ་སེམས་ཅན་ཡོད་པ་མིན་ན་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔས་སྤྲུལ་
དམིགས་ནས་སྤྱིང་རྩེ་བསྒྲོམ་པར་བྱ་སྟེ་ཡུལ་མེད་པས་སོ་ཞེ་ན། དོན་དམ་པར་སྤྱིང་རྩེའི་ཡུལ་
དང་བྱེད་པོ་མི་དམིགས་ཏེ། འགོ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །རྟག་ཏུ་མ་འགགས་མ་སྒྲིམ་ཉིད། །
ཅེས་འཆད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་འདྲའི་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྒྲོ་མ་འབྱོངས་ན་སྤྱིང་རྩེ་པ་མཐའ་དང་
བྲལ་བ་ཡོངས་སུ་དག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གནས་རྒྱལ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་འགོ་བ་
རྣམས་ཀྱིས་སྤང་སོགས་ལ་བདག་ཏུ་བཏགས་ཤིང་ཞེན་པར་གྱུར་པའི་སྒྲོ་རོང་སྤང་རྒྱལ་གྱི་དབང་
དུ་བྱས་ན་བདེ་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཏུ་ཡོད་པ་ལ་བསྟོན་མི་རུས་པས་མི་ལམ་ལྟ་བུའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་
སྤང་བ་རྒྱུན་ཆད་པའི་མི་གནས་པའི་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
གོལ་བར་བྱེད་པའི་དགོས་པ་འཇུག་སྟེ་དོན་དུ་བདག་གིས་སེམས་ཅན་རྣམས་དགོལ་བར་
བྱའོ་ཞེས་ཁས་སྤྲད་ཤིང་ཁྱུང་དུ་བཟུང་བའི་སེམས་ཅན་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པས་མ་ཡིན་ཏེ།
སྤྱིངས་པས་བདག་ཏུ་བཏགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །དེས་ན་བྱང་

ཆུབ་སེམས་དཔའ་བདག་མེད་མཐོང་ཡང་སྒྲིབ་རྗེའི་ཡུལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མ་
 ཉོགས་པས་ན་བདག་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་དོན་མེད་པར་སྟུག་བསྐལ་གྱི་སྒྲིབ་བ་ཁོར་ཡུག་ཏུ་སྒྱུར་བ་
 ཡོད་པ་དེས་ན་དེ་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲིབ་རྗེ་འཇུག་སྟེ། འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་ནི་
 བདག་དོན་ལ་མི་ཆགས་པ་དང་གཞན་དག་དོན་མེད་བཞིན་དུ་སྟུག་བསྐལ་བར་མཐོང་བ་དང་།
 བདག་བས་གཞན་གཅེས་པའི་སྒོ་བྱགས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་དང་། གཞན་གྱི་སྟུག་བསྐལ་ཡང་གཉིད་
 མཐུག་པོ་བཞིན་དུ་སེལ་རྒྱས་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ག བདག་སེམས་པའི་བདག་མི་འགོག་པར་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་མེད་ན་གང་གི་དོན་དུ་འབད་པའི་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་དེ་སྟེ་ཡི་སྟེ་
 སུ་ཞིག་གིས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་འབྲས་བུའི་དོན་དུ་ཁས་སྒྲུངས་ཞེས་པའང་མི་རིགས་སོ་ཞེ་
 བ། དོན་དམ་པར་བདེན་ཏེ་ཐོབ་པ་པོ་སེམས་ཅན་དང་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མེད་
 པར་ཡང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་དང་མ་འདས་པའང་དེ་ཉིད་དུ་ན་ཁྱད་པར་མེད་ཅེས་འདོད་དོ། །
 འོན་ཀྱང་སེམས་ཅན་རང་རང་གི་སྒྲིབ་ཚུལ་གྱི་ངོར་ཡོད་དེ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་རྒྱུངས་ལས་
 འདོད་ཅེས་རྒྱུངས་པས་བདག་ཏུ་ཞེན་པ་ལས་ཀྱན་ཉོན་འཁོར་བའི་ཕྱོགས་དང་། དེ་ལྟོག་པའི་
 རྣམ་བུར་གི་ཚུལ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་ཅིང་། བྱང་འདས་ཞེས་གཞན་ན་མེད་གྱི་སྒྲོ་ནོར་བའི་རྣམ་ཉོག་
 ཟད་པ་ལ་བདག་སེམས་ཏེ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་ལས། དེ་ཕྱིར་ཐར་པ་ནོར་ཙམ་ཟད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་
 པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་རྒྱུངས་པའི་དབང་གིས་གཟུང་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་པས་བཟུང་བ་ལ་འཁོར་བ་
 སྒྲིབ་ངོར་མི་བསྐྱུ་བ་ཡོད་ལ། དེའི་དབང་གིས་འཁོར་བ་ལྟོག་པའི་བྱང་འདས་ཀྱང་ཡོད་དེ། གདོན་
 ཀྱིས་བརྒྱབས་པའི་མི་མི་གཞན་དང་སྒྲིབ་ཡུལ་མཐུན་པར་གནས་ཀྱང་ཁོའི་སྒྲིབ་ངོར་ལ་འབྱུང་བའི་
 གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྒྲིབ་བ་ཡོད་པ་དེས་དེ་སྟུག་བསྐལ་ཞིང་སྟུག་བསྐལ་དེ་དང་
 བུལ་བའི་བདེར་གནས་ཀྱང་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་དོན་དམ་པར་སྲིད་པ་དང་ཞིབ་བདེན་

བར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་འཆིང་གྲོལ་འཐད་པ་ཡིན་གྱི། བདེན་བར་གྲུབ་ན་འཆིང་གྲོལ་འཐད་པར་
 མི་འགྱུར་བའི་གནད་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་བྱའོ། །འོ་ན་ཐོབ་པ་མེད་པ་ལ་ཐོབ་པར་རེ་ནས་ལམ་སོགས་
 ལ་ཁྱོད་སློབ་པས་ཅི་བྱ་སྟེ། མྱོངས་པ་ནི་ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་བསྒྲིག་བྱ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེན། དོན་དམ་
 བར་ཐོབ་པ་མེད་ཀྱང་སྒྲུབ་ཚུལ་ལ་ཡོད་པས་ན་སྤྱིད་པའི་སྟུག་བསྐྱེད་ཏེ་བར་ནི་བའི་དོན་དུ་རེ་
 ཞིག་ཆོས་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་དུ་འབྲས་ཁུའི་མྱོངས་པ་སྟེ་འབྲས་ཁུ་མི་གནས་
 བའི་མུང་འདས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཅམ་དུ་ཐོབ་བྱར་ལྟ་བུའི་མྱོངས་པ་ནི་བསྒྲིག་པར་མི་བྱ་སྟེ་འདི་ལ་
 བརྟེན་ནས་སྟུག་བསྐྱེད་ཞི་བར་བྱེད་དགོས་པས་སོ། །མཐར་གཟུང་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་པ་མཐའ་དག་
 བུལ་བ་ན་སྤྱིད་ཞིར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་སྒྲ་མོ་འདི་ཡང་ལྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་ཡིན་གྱི། ད་ལྟ་སྒོང་མི་རྣམས་ཏེ་བདེན་གཉིས་ཟུང་དུ་མ་རྒྱད་པར་གནས་སྒྲུང་
 རྒྱུ་པ་ཀུན་ཏུ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ན་སྒྲུབ་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་འབྲས་ཁུ་ལ་སློབ་
 བར་ཅི་སྟེ་མི་བྱེད་དེ། གནས་སྒྲུང་མི་མཐུན་པ་འདི་སྒོང་དགོས་ཀྱང་ད་ལྟ་སྒོང་མི་རྣམས་ཤིང་ནམ་
 སྒྲུངས་པར་གྱུར་པ་ན་ཐོབ་པ་འང་མེད་ལ་སྒོང་བའང་མེད་པའི་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་འགྱུར་གྱི་དེའི་བར་
 དུ་འབྲས་ཁུའི་རེ་འདོད་ཟད་པར་མི་རྣམས་སོ། །འོ་ན་བདག་ཏུ་མྱོངས་པ་འང་དགག་པས་ཅི་བྱ་ཟེར་
 བ། དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་ཏེ་འབྲས་ཁུ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྒོ་དེས་ནི་སྟུག་བསྐྱེད་ཟད་པར་བྱས་
 བས་རང་ཡང་འགག་པར་བྱེད་དེ་ཤིང་ལས་བྱུང་བའི་མེས་ཤིང་བསྐྱེད་པ་བཞེན་མོ། །འཁོར་
 བའི་སྟུག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཡི་ཞེས་རྒྱུར་གྱུར་པའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་འམ་ངོ་སྟུམ་པའི་ད་
 རྒྱལ་ནི་བདག་ཡོད་ཏུ་བཟུང་བའི་མྱོངས་པས་འཕྲེལ་བུར་འགྱུར་ཏེ། དེས་ན་བདག་མེད་པ་ལ་
 ཡོད་པར་མྱོངས་པ་དེ་ནི་བསྒྲིག་པར་བྱ་སྟེ། མྱོངས་པ་དེ་མེད་ན་བདག་ཏུ་མི་འཛིན་ལ། བདག་
 འཛིན་དེ་མེད་ན་འཁོར་བར་འཁོར་ཞིང་སྟེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཁོ་ན་རེ། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་བདག་ས་
 བའི་བདག་ལས་སྒོ་ལྟོག་པར་མི་རྣམས་པ་དེ་བཞེན་དུ་རང་བཞེན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་དེ་ལས་

ཀྱང་ཡུལ་ཅན་སློ་གཏན་དུ་བསྒྲིག་པ་མེད་དེ་ཐོག་མེད་ནས་གཤིས་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཅེ་ན།
 དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་ཏེ་བདག་ས་པ་ཅམ་རྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་དབང་གིས་སྣང་བ་ལ་སོ་སྦྱེའི་ངོར་
 མི་སྣང་བར་སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་མེད་ལ་བསྒྲིག་ཀྱང་མི་དགོས་མོད། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་
 བར་འཛིན་པ་ནི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་རྟོགས་པའི་སློ་བདག་མེད་པ་བསྒྲུམ་པ་མཚོག་ཡིན་པས་
 སློང་ལུས་ཏེ། སྣང་བས་ཕུན་པ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པའི་ཚད་མ་དང་ལྡན་པ་དེ་ཉིད་སྟོབས་དང་
 ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་བཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལས་གཞན་དུ་རྒྱུན་གྱིས་རེ་
 ཞིག་སེམས་གོལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་དང་རིགས་པའི་ལམ་ལས་བསྒྲིག་སྟེ་དངོས་པོའི་གནས་
 ཚུལ་ལ་སློ་ཞུགས་པར་བྱས་ན་དེ་སེམས་ཀྱི་གཤིས་ཡིན་པས་དེ་དང་སེམས་བྲལ་དུ་མི་རུང་སྟེ།
 རྣམ་འགྲེལ་ལས། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཏེ། ཁྲི་མ་རྣམས་ནི་སློ་བྱུང་བ། ཞེས་
 པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་བདག་འཛིན་འདི་སྤྱིད་པའི་རྩ་བ་ཡིན་པས་འདི་མ་སྦྱངས་བར་དུ་དཀའ་
 སྤྱད་དང་བསྒྲུམ་སྒྲུབ། རི་ལྟ་བུའི་ཉམས་ལེན་ཅི་བྱས་ཀྱང་འཁོར་བ་ལས་འདའ་མི་ལུས་པས་སྒྲལ་
 བཟང་ཐར་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་བདག་འཛིན་འདིའི་གཉེན་པོར་འགྲོ་
 པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་གསུངས།

(2) ཚེས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྒྲུམ་ཚུལ།

གཉིས་པ་ཚེས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྒྲུམ་ཚུལ་ལ། ལུས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བསྒྲུམ་ཚུལ། ཚོར་བ་
 དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བསྒྲུམ་ཚུལ། སེམས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བསྒྲུམ་ཚུལ། ཚེས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་
 བསྒྲུམ་ཚུལ་དང་བཞི་ལས།

[1] ལུས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བསྒྲུམ་ཚུལ།

དང་པོ་ལ། ལུས་སྤྱིར་བརྟགས་པ། ཡན་ལག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བརྟགས་པ། དེས་ན་ལུས་ལ་ཆགས་པ་
 སློང་དགོས་པར་བརྟན་པ་དང་གསུམ་ལས།

① ལུས་སྤྱིར་བརྟགས་པ།

དང་པོ་ནི། ལུས་ཞེས་པ་འང་བརྟགས་པ་ཙམ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །དེའི་རྒྱ་
 མཚན་འདི་ལྟར་སྟེ་མཆེད་ཚོགས་པའི་ལུས་ཞེས་ཅིལ་པོ་གཅིག་ཤིང་རྣམ་པར་བཟུང་བ་དེ་ཡོད་ན་
 ཉི་ལག་སོགས་ལ་ཡོད་དགོས་ན་འང་། ཡན་ལག་སོ་སོ་བ་ལུས་མིན་ཏེ་འདི་ལྟར་བོལ་གོང་སོགས་
 ཀླང་པ་དང་བྱིན་པ་སྟེ་རྗེ་རང་ལུས་མིན་ལ། བརྒྱ་དང་ཤིང་པ་འདྲ་ལུས་མ་ཡིན་ཞིང་། ལྟོ་བ་
 དང་རྒྱབ་ཀྱང་ལུས་མིན་ཏེ། བྱང་དྲང་དཔུང་པ་འདྲ་ལུས་མ་ཡིན་ལ། ཕྱི་བ་ལོགས་དང་ལག་
 པ་འདྲ་ལུས་མིན་ཏེ། མཚན་ཁྲུང་དང་ཐག་པ་འདྲ་ལུས་མ་ཡིན་ཞིང་། སྒྲོ་སྒྲིང་སོགས་ནང་ཁྲོལ་
 རྣམས་ཀྱང་ལུས་དེ་མིན་ལ། མགོ་དྲང་མགྱིན་པ་འདྲ་ལུས་མིན་ཏེ། ལུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་མི་
 མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཏུར་ཁྲོད་ཏུ་འཐོར་བའི་ལུས་ཀྱི་ཏུམ་བུ་བཞིན་ད་ལྟ་འབྲེལ་བར་སྤང་ཡང་རུང་
 ཡན་ཚུན་འདྲེས་པ་མེད་པར་རང་ས་ན་ཡོད་ན་དེ་རེ་རེ་ལུས་སུ་ག་ལ་འགྱུར་ཏེ་ལག་པ་སོགས་
 བཅད་ཀྱང་ལུས་གནས་པར་འདོད་པས་སོ། །དེས་ན་ལག་སོགས་ཆ་གསུ་མའི་ཚོགས་པ་ཅན་
 འདི་ལ་ལུས་ཞེས་པ་ནི་གང་ཞིག་ཡིན་ཏེ་གང་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ལ་འདི་སྟུམ་ཏུ་དེ་དག་རེ་རེ་
 ལུས་མིན་ཡང་། ལུས་ནི་དེ་དག་ལ་བྱུང་ནས་ཡོད་དོ་སྟུམ་ན། ལུས་གཅིག་གི་ཆ་གསུ་ལུས་འདི་
 ཀུན་ལ་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ། ཆ་གསུ་ཅན་ལུས་ཏུ་མས་རེ་རེ་བཞིན་དུ་བྱུང་བ་ཡིན། གལ་ཏེ་ལུས་
 ཞེས་པ་འདི་ལག་སོགས་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ལ་ཆ་གསུ་སམ་ཕྱོགས་རེ་ཡིས་ནི་གནས་པར་གྱུར་
 པར་འདོད་ན། ལུས་དེའི་ཆ་གསུ་རྣམས་ལག་སོགས་ཆ་སོ་སོ་ལ་གནས་པར་འགྱུར་དུ་རྒྱུག་མོད།
 ཆ་ཅན་ལུས་དེ་རང་ཉིད་ནི་གང་ལ་གནས་ཞེས་བརྟགས་ན། ལག་སོགས་རེ་རེ་ནས་བསལ་བའི་
 སྤུལ་ན་བྱུང་བའི་ལུས་མ་དམིགས་སོ། །གལ་ཏེ་བདག་ཉིད་ཀུན་ལྡན་གྱི་ལུས་ཅིལ་པོ་ཆ་ཆང་བ་
 རེ་ལག་སོགས་ཡན་ལག་རྣམས་ལ་གནས་ན་ནི་ལག་སོགས་ཡན་ལག་དེ་དག་གི་གངས་ཇི་སྟེད་
 པ་དེ་སྟེད་ཀྱི་ནི་ལུས་སུ་སྟེ་ཏུ་མ་ཡོད་པར་འགྱུར་ན་འང་ཅིལ་པོ་གཅིག་ཤིང་ཞིག་ཏུ་འཛིན་པས་དེ་

ལྟ་བུ་ནི་མི་སྤྱིད་དོ། །དེས་ན་སྒྲེ་མཆོད་དུག་གི་ཕྱི་དང་དེ་དག་གི་ནང་ཀླན་ཏུ་རྟེན་གསལ་པས་བཅའ་
ན་ལུས་མེད་པའམ་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ན་རྟེ་ལྟར་ན་ལག་སྟགས་ལ་ལུས་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ་
མེད་དོ། །ལག་སྟགས་རྣམས་ལས་ལུས་ཀྱི་གདགས་གཞི་གཞན་ཞིག་ནི་མེད་ན་ལུས་དེ་ནི་རྟེ་
ལྟར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ་མེད་དོ། །དེ་ལ་རྒྱུ་པ་ལུས་མིན་སྟགས་ཀྱིས་ཡན་ལག་དང་གཅིག་མིན་
པར་བསྟན་ལ། གལ་ཏེ་ལུས་འདི་སྟགས་ཀྱིས་ཡན་ལག་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་ཐ་དང་དུ་མེད་པར་
བསྟན་ཏོ། །དེས་ན་ལུས་མེད་ཀྱང་ལག་པ་སྟགས་ཡན་ལག་གི་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མྱོང་ས་
པ་ཡིས་ནི་ལུས་སྒྲོར་འགྱུར་ཞེས་ལུས་ཞེས་བདགས་པ་ཙམ་ལས་དོན་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་སྟེ། དཔེར་
ན་མི་དང་འབྲེལ་བའི་དབྱིབས་སུ་བཀོད་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཏེ་ཁྱད་པར་གྱི་དབང་ལས་ཐོ་ཡོར་ལ་
ནི་མི་རུ་འབྱུང་བའི་སྒོ་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །འདི་ན་རྟེ་སྤྱིད་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱི་རྒྱུ་ཚོགས་
པའམ་ཚང་བ་དེ་སྤྱིད་དུ་ལུས་འདི་ནི་སྒྲིམ་བྱ་ལྟར་སྒྲུབ་པར་ཡིན་གྱི། རྒྱུ་མ་ཚང་ན་སྒྲིམ་པའི་
ལུས་སུ་མི་འཇོག་སྟེ་མཚན་འགྱུར་བའམ་མེར་མེར་བོ་དང་། བསྟགས་ཏེ་ཐལ་བ་བྱས་པའི་སྐབས་
བཞིན་ནོ། །དེ་འབྲེལ་བར་བྱད་མེད་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྟེ་སྤྱིད་ལག་སྟགས་ཡན་ལག་ལ་
ལུས་སུ་གདགས་པའི་རྒྱུ་པན་ཚུན་འབྲེལ་བར་གྱུར་པ་སྟགས་དེ་དག་ཡོད་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་ལག་པ་
སྟགས་དེར་ལུས་སུ་སྒྲུབ་གི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལུས་སུ་ཡོད་པ་ནི་མིན་ཏེ་ག་དང་རུས་པའི་དུམ་
བྱ་བཞིན་ནོ། །

② ཡན་ལག་བྱེ་བྲག་ཏུ་བརྟགས་པ།

གཉིས་པ་ནི། ལུས་མེད་ཀྱང་ལག་པ་སྟགས་ཡན་ལག་ནི་མངོན་སུམ་མཐོང་བས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན།
ལུས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་སོར་མོའི་ཚོགས་སོ་སོ་བ་འདུས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཚོགས་པ་དེ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་ལག་པ་ཞེས་བདགས་པའམ་དོན་དུ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་ཡིན་པར་
འགྱུར་ཏེ་མ་གྲུབ་ཅིང་། སོར་མོ་དེ་ཡང་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ཚོགས་སུ་མ་གྲུབ་ལ།

ཆོག་པ་དེ་དག་ཀྱང་རང་རང་གི་ཚུགས་སོ་སོའི་ཆ་ཕྱེ་བས་དུ་མར་འགྱུར་བས་གཅིག་པུར་མེད་ལ།
 ཆུ་དེ་ཡང་རགས་པ་ནས་སྤུལ་གྱི་བར་དུ་ཕྱེ་བས་ཏེ་བྱས་ཏེ་རྩལ་སྤྲོ་བ་དེ་ལའང་སྤྲོད་ལོག་དང་
 ཚུགས་བཞིའི་ཆའི་དབྱེ་བ་བྱས་པ་ཡིས་དུག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་མཐར་གཏྲགས་ན་ཚུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
 གང་དུའང་ཆ་གཅིག་བདེན་གྱུ་བ་ཅིག་མི་རྟོག་དེ་ཆ་གསུང་བུལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ། །དེས་
 ན་ལག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་དང་གཟུགས་སྣང་ཐམས་ཅད་རགས་པ་སྤྲོ་བ་དང་། སྤྲོ་བ་
 རྩལ་དང་རྩལ་སྤྲོ་བ་དང་། དེ་ཚུགས་ཆའི་དབྱེ་བས་གཞལ་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་སྟོང་པར་
 འགྱུར་གྱི་གཟུགས་སྤྲུལ་བ་མེད་པ་དེས་ན་རྩལ་སྤྲོ་བ་ཏུ་ཡང་གྲུབ་པ་མེད་དོ། །

③ དེས་ན་ལུས་ལ་ཆགས་པ་སྟོང་དགོས་པ་བསྟན་པ།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་སྣང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པས་སྤྱི་ལམ་ལྟ་བུ་ཡི་གཟུགས་
 ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དབྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་སྤྱི་ཞིག་ཆགས་ཏེ་ཆགས་མི་རིགས་སོ། །
 གང་ཆོ་དེ་ལྟར་ལུས་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་ཆོ་དེའི་བྱེ་བྲག་སྟེན་པ་གང་ཡིན་ལ་བུད་མེད་གང་ཡིན་
 ཏེ་བདེན་པར་མེད་དོ། །དེ་ལྟར་གང་རང་གི་ལུས་ལ་རི་ལྟར་བརྟགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལར་སེམས་
 ཅན་གྱི་ལུས་དང་ཕྱི་སྟོང་རི་གླིང་སོགས་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པར་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་གཏན་ལ་
 སྤུང་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་པན་ཚུན་ཆགས་ཞེན་ལ་སོགས་པའི་མཚན་འཛིན་སྤངས་ནས་
 རྗེས་ཐོབ་སྤྱི་མ་ལྟ་བུ་སྣང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་དང་མཉམ་བཞག་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྟོན་པ་
 དང་བུལ་བའི་ངང་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ་ལ་གང་གིས་ལུས་
 ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པར་མཐོང་བ་དེ་ནི་ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱི་ལྟ་བུ་བའི་བྲན་པ་ཏེ་བར་བཞག་
 པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

[2] ཚོར་བ་བྲན་པ་ཉེར་བཞག་བསྟོན་མ་ཚུལ།

གཉིས་པ་ཚོར་བ་བྲན་པ་ཉེར་བཞག་བསྟོན་མ་ཚུལ་ལ། ཚོར་བའི་ངོ་བོ་ལ་བརྟགས་པ། ཚོར་བའི་

རྒྱལ་བརྟགས་པ། ཚེར་བའི་འབྲས་བུ་ལ་བརྟགས་པ། ཚེར་བ་པོ་ལ་བརྟགས་པ་དང་བཞི་ལས།

① ཚེར་བའི་ངོ་བོ་ལ་བརྟགས་པ།

དང་པོ་ནི། ཚེར་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་ནང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་དམ་སྟེང་
ན་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཅི་སྟེ་རང་རྒྱུད་ལ་རབ་དགའ་སྟེ་བ་ལ་མི་གནོད་དེ་གནོད་ཅིང་དགའ་བ་སྟེ་
བར་མི་འགྱུར་ནའང་དེ་ལྟར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདེ་བ་དེ་ཉིད་དུ་ཡོད་ན་སྤྲུག་
བསྐྱེད་པ་གནོད་པའང་ཤེས་རུས་པས་ལོགས་སུ་མ་སྒྲུས་སོ། །དེས་ནང་སྟོ་ཡི་སྟེང་ན་ཚེར་བ་
བདེན་གྲུབ་མེད་པར་བརྟན་ནས། ད་ནི་ཕྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་གསུངས་པ་ཕྱི་ཡུལ་གྱི་སྟེང་ནའང་
ཚེར་བ་བདེ་བ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་བཟང་བ་དང་རོ་མངར་བ་སོགས་བདེ་བའི་རང་
བཞིན་ཡིན་ན། སུ་ཤི་བའི་སྤྱད་པ་ཀྱིས་གདུངས་པ་དང་འཛིགས་པས་སྒྲོས་པ་སོགས་ལ་ཟས་
ཞིམ་པོ་དང་། ལྷན་མོ་སོགས་ཀྱིས་ཅི་སྟེ་དགའ་བར་མི་བྱེད་དེ་བྱེད་དགོས་ཏེ་ཞིམ་སོགས་དངོས་
པོ་ཉིད་ལ་བདེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་མའི་ཚབ་བཞིན་ཡིན་དགོས་ན་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པས་གསལ་ལོ། །
དེ་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ནང་སྟོ་ལ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཀྱང་ནང་གི་དགའ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་
སྟོབས་དང་ལྷན་པས་ཟེལ་གྱིས་མནན་པའི་ཕྱིར་གལ་ཏེ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་སྟོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་
ན་ནི་མས་རྒྱ་སྐར་བཞིན་ལོ་ཞེ་ན། གང་ཞིག་ཉམས་སུ་སྟོང་བའི་བདག་ཉིད་མིན་པ་དེ་ནི་ཚེར་
བ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ་ཚེར་བའི་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་དེ་དག་འདི་སྟམ་དུ་གཏན་ནས་
མ་སྟོང་བ་ཚེར་བར་མི་རུང་བས་ན་དགའ་བ་སྟོབས་ལྷན་སྟོང་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་
གཏན་མ་སྟོང་བ་མིན་ཀྱང་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་མོ་ཉིད་དུ་ཡོད་པས་དེ་སྟོང་བ་མི་ཤེས་པས་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་ན་སུ་རམ་གྱི་ཁུ་བ་མང་བའི་ནང་ན་ཚྭ་ཆུའི་ཐིག་པ་སྤྲོ་མོ་ལྷང་བ་བཞིན་ལོ་ཞེ་ན། རྒྱུད་
གཅིག་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་སྤྲོ་མོ་དང་བདེ་བ་རུས་མཚུངས་སུ་འགྲོགས་པ་མེད་དེ། ཡོད་ན་མཉམ་
པར་རྒྱུད་གཅིག་ལ་སྤྲང་དུ་རུང་བ་ལ་དེ་མ་དམིགས་པ་དང་། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་པའི་ཡི་རགས་

ད་སྟོབས་ཆེན་པོའི་ཆ་ནི་བདེ་བས་བསལ་བར་འདོད་པ་མིན་ནམ། དེ་ལྟར་ན་འདིའི་སྤྱི་བའང་
 ཅིས་མི་སེལ་ཏེ་དེའི་གཉེན་པོ་སྟོབས་ལྷན་གནས་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་
 རྒྱབ་པར་ནོན་པའི་གཞིར་གྲང་རེག་བཞིན་ནོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྤྱག་བསལ་སྤྱོད་ཡོད་ཀྱང་དེ་
 ཉི་རང་གི་རྒྱས་པ་འབྱིན་མ་རྒྱས་པར་བདེ་བ་ཆེན་པོས་ཁ་བསྐྱར་ཏེ་སོང་བས་ན་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེ་
 ལས་གཞན་དགའ་བ་ཙམ་སྟེ་དགའ་བ་སྤྱོད་མའི་རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། །ཤེལ་དཀར་པོ་རྩལ་
 དམར་པོས་ཁ་བསྐྱར་ནས་དམར་པོར་སྤྱང་ཡང་ཤེལ་དཀར་པོ་མེད་པ་ནི་མིན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན།
 དགའ་བ་ཙམ་དུ་གཏོགས་པའི་སྤྱོད་མེ་ཉིད་དེ་ཡང་དགའ་བ་དེའི་རེགས་ཡིན་གྱི་སྤྱག་བསལ་ནམ་
 ཡང་མ་ཡིན་ན། དེ་དོན་དུ་སྤྱག་བསལ་ལོ་ཞེས་བཏགས་པས་ཅི་བྱ་སྟེ། སྤྱག་བསལ་ཉིད་དགའ་
 བ་སྤྱོད་མེ་སྤྱོད་པའི་དགའ་བ་ཙམ་དང་། དགའ་བ་རང་ཉིད་སྤྱོད་མེ་སྤྱོད་པའི་དགའ་བ་ཙམ་གྱི་ཆ་
 ཞེས་ཀྱང་པར་ཅི་ཞིག་གིས་འབྱེད་དེ་མེད་བཞིན་ནོ་གྱིས་བཅའ་བ་མཁའ་ལ་མདུད་པ་བོར་བ་
 འདིས་ཅི་བྱ། དཔེ་དག་ཀྱང་རང་ཉིད་མ་གྲུབ་པ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི་དེས་མི་འགྲུབ་བོ།
 གལ་ཏེ་འགལ་སྟེན་བདེ་བ་སྟོབས་ལྷན་སྟེས་པས་ན། རྒྱུ་མ་ཚང་བའི་སྤྱག་བསལ་ནི་དེ་ཆོ་སྟེས་
 ད་མིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ནི་དངོས་པོ་ལ་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཆོར་བར་ཏེ་ཆོར་བ་ཞེས་བྱ་བར་ནང་
 གི་རྟོག་པ་ཡིས་བདེ་སོགས་སུ་མངོན་པར་ཞེན་པའམ་བཏགས་པ་ཙམ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་
 གྲུབ་པ་མིན་ནམ་སྟེ་འདི་ལྟར་སྟོ་ཉིད་བདེ་བར་སྟེས་སྐབས་སུ་ནི་སྤྱག་བསལ་མེད་ལ་སྤྱག་བསལ་
 དུ་སྟེས་སྐབས་སུ་བདེ་བ་མེད་ཅིང་སྟེན་ལས་རེས་འགའ་བར་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བདེ་
 སྤྱག་ཅེས་གྲུབ་གྲུབ་མོ་ཞིག་ཏུ་བལྟས་ནས་དེ་འདོར་ལེན་གྱི་ཆེད་དུ་འབད་པ་ནི་འབྲུལ་བ་སྟེ་བདེ་
 སྤྱག་ཅེས་པ་རང་གི་སྟོས་མ་བཏགས་གྱི་བར་དུ་བདེ་སྤྱག་རང་མཚན་པ་བྱི་དང་ནང་ཀུན་ཏུ་འང་མི་
 གནས་པས་སོ། །དཔེར་ན་སྤྱགས་ནད་ཅན་དང་བཤེས་པ་ལ་མར་ཁུ་དང་། གཙང་སྤྱ་ཅན་དང་
 བག་པ་ལ་ལུད་ལུང་དང་། མི་སྤྱག་པ་གོ་མས་པ་དང་ཆགས་ཅན་ལ་ལུད་མེད་གྱི་དངོས་པོ་བཞིན་

དུ་རང་གི་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བདེ་སྐྱེས་དེར་འགྱུར་བ་སྟེ་བདེ་སྐྱེས་ཀྱི་དངོས་པོ་རང་མཚན་
པ་མེད་དོ། །རྒྱ་མཚན་ནི་ལྟ་བུ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་ཚོར་བ་བདེ་སྐྱེས་ལ་དེ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་
ནས་འདོར་ལེན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་འཕྲོ་འདུ་ལུ་གྲུ་རྒྱུད་དུ་འབྲེལ་བའི་འབྲེལ་བ་འདི་ཡི་ནི་
གཉེན་པོ་ཚོར་བ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྣམ་པར་དབྱུང་བ་འདི་ལྟ་བུ་བསྒྲུམ་པར་བྱ་སྟེ་ཚོར་བ་ལ་
མངོན་པར་ཞེན་པའི་འཛིག་རྟེན་འདི་ཀུན་ནས་སྒྲིབ་པ་བཞིན་དུ་འབྲེལ་བ་པར་གྱུར་ཅིང་། དེའི་
གཉེན་པོ་ནི་འདི་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲའི་རྣམ་པ་བརྟག་ཅིང་དབྱུང་པའི་ཞིང་ས་
བཟང་པོ་ལྟ་བུ་ལས་བྱུང་བ་ཡི་ཚོར་བ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་བསམ་
གཏུན་དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་སྟེ་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་འོངས་སྒྲིབ་པའི་ཟས་ཡིན་ཏེ་རི་ལྟར་
ཟས་ཀྱིས་ལུས་རྒྱས་པ་དང་དགའ་ཞིང་ཚིམ་པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཆགས་བྲལ་གྱི་དགའ་བ་ཉམས་སུ་སྦྱང་ཞིང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ལུས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཚོར་བ་ནི་སྟེང་པའི་རྩ་བ་རྩོད་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རང་བཞིན་མེད་པར་
གཏུན་ལ་ཕབ་ནས་བསྒྲུམ་པ་ནི་གལ་ཆེའོ་གསུངས། གོང་དུ་རི་སྐད་བཤད་པའི་དབྱུང་འཛིག་
གིས་བསྒྲུམ་གང་ཡིན་ཀྱང་དང་པོ་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་མཚོག་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པ་ཤུག་སྒྲུབ་པའི་
འཁོར་བ་དེན་པ་མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་འོད་སྤང་གི་བསྟན་པ་ལ་ཐོས་པ་བྱས་པ་རྣམས་
ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། མ་འོངས་པ་ན་བྱམས་པ་བྱོན་ཆེ་འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་སྒྱེས་ནས་
བདེན་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་སྟེང་པས་སོ་གསུངས།

② ཚོར་བའི་རྒྱ་ལ་བརྟགས་པ།

གཉིས་པ་ནི། གྲལ་ཏེ་ལུས་ཅན་དབང་པོ་དང་ཡུལ་གཟུགས་སྐྱེས་དོན་གཉིས་པོ་འདི་དག་
བར་དང་བཅས་པ་ཞིག་གམ་བར་མེད་གཅིག་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་དེ་དག་གང་དུ་སྤྱད་པར་འགྱུར་
ཏེ་བར་ཚོད་པ་ལ་སྤྱད་པ་མི་སྟོན་པ་ཤར་བྱུང་གྱི་རི་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་ལ་བར་མེད་ན་

ཡང་གཅིག་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཉེ་ལྷན་ན་དབང་པོ་གང་ཞིག་ཡུལ་གང་དྲང་འཕྲད་པར་འགྱུར་ཏེ།
 མིག་རང་ཉིད་རང་ཉིད་དང་སྤང་བ་མི་སྤྲིད་པ་བཞིན་ནོ། །དེར་ཁོ་ན་རེ། ཐལ་མོ་པན་ཚུན་སྒྱར་
 བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་སྤང་བ་ཅི་སྟེ་མེད་སྟུང་ན། འདི་ལྷན་སྤང་བར་སྤང་བ་འདི་འང་རྟོག་
 པས་ཞེན་པ་ཅམ་སྟེ་ཡང་དག་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་དབང་དོན་རགས་པ་ནི་སྤྲུགས་
 ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤང་བ་མེད་དེ། གང་མདུན་སྤང་ན་གྲུབ་མ་སྤང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་རྒྱལ་གྱིས་
 དབྱུང་ན་རྒྱལ་གཞན་གྱིས་བར་དུ་ཆོད་པའི་རྒྱལ་རྣམས་ནི་མ་སྤང་ལ། མཐར་བར་མ་ཆོད་པའི་
 དབང་དོན་གྱི་རྒྱལ་སྤང་བ་སྤང་དགོས་ཀྱང་། དེ་ལ་དབང་པོའི་རྒྱལ་སྤྲན་སྟེ་སྤང་བ་ནི་ཡུལ་གྱི་
 རྒྱལ་སྤྲན་ཏེ་སྤང་བ་ལ་འཇུག་པ་མེད་དེ། ཉེ་ལ་ནི་ཆ་མེད་པས་གཞན་གྲོང་པའམ་འཇུག་པའི་
 གོ་སྐྱབས་མེད་པར་ནི་པན་ཚུན་གཉིས་ཀའང་མཉམ་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། དེའི་སྤྱིར་རང་གཉིས་
 པོ་ངོས་གཅིག་གིས་སྤང་གི་ཆ་ཐམས་ཅད་མ་སྤང་ན་ནི་ཆ་མེད་མིན་ཏེ། ད་རུང་མ་སྤང་པའི་རྒྱལ་
 བཞག་ནས་སྤང་རྒྱལ་དེ་ཉིད་ལ་དབྱུང་བ་འཇུག་ལ་ཆ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤང་ན་པན་ཚུན་ཞུགས་
 བེད་ཐམ་དགོས་ཀྱང་དེ་ལ་ཞུགས་པའི་གོ་སྐྱབས་མེད་པར་མཉམ་པའི་སྤྱིར་ཞུགས་པ་མེད་དོ། །
 མ་ཞུགས་པ་ལ་རྒྱལ་གཉིས་པོ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་མེད་ཅིང་། མ་འདྲེས་པ་ལ་སྤང་བ་མེད་དེ། །
 ཆ་མེད་སྤང་ན་སྤྲུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤང་དགོས་ཀྱི་སྤྲུགས་གཅིག་སྤང་བ་མི་སྤྲིད་པའི་སྤྱིར་རོ། །
 དེས་ན་ཆ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་པ་ལ་འདྲ་དེ་ལ་སྤང་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ལྷན་འཐུང་པར་འགྱུར་ཏེ།
 སྤྲུགས་གཅིག་དང་སྤྲུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྤང་བ་གཉིས་ཀ་དེ་ལ་མི་སྤྲིད་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེས་
 ན་སྤང་བ་ཡིན་པ་དང་ནི་ཆ་མེད་ཡིན་པར་གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་མཐོང་ན་ཁོ་བོ་ལ་བསྟན་པར་གྱིས་
 དང་སྤང་བ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་མི་རུས་པའི་ཆོད་དུ་དགོངས་པའོ། །དེ་ལ་ཡུལ་དབང་
 ཤེས་གསུམ་འདུས་པ་ཞེས་པའི་དབང་དོན་འདུས་པ་མེད་པར་བསྟན་ནས་ཡུལ་དང་རྣམ་ཤེས་སྤང་
 དོ་སྟུང་ན། རྣམ་ཤེས་ནི་རྒྱལ་ཆོགས་པའི་ལུས་མེད་པ་ལ་ནི་ཡུལ་དང་སྤང་བ་འཐུང་བ་མ་ཡིན་

པ་ཉིད་དེ། གང་ལུས་མེད་ཀྱང་སྤྱད་པ་ཡོད་ན་ནམ་མཁའ་དང་ལག་པ་སྤྱད་པ་དང་མོ་གཤམ་གྱི་
 བྱ་དང་ཡང་སྤྱད་པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཡོད་པས་ན་དཔེ་འདི་མི་རུང་ངོ་སྒྲམ་ན་ལུས་མེད་གྱི་
 སྤྱད་པ་དབྱུང་པའི་ཕྱིར་མི་རུང་བ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་སྤྱད་ཅིང་རེག་པ་མེད་ཀྱང་ཡུལ་དབང་
 ཤེས་གསུམ་ཚོགས་པ་ཡོད་དོ་སྒྲམ་ན། ཚོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་འདྲ་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། །
 དེ་བཞིན་སོར་མོའི་ཚོགས་ཡིན་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པས་སྤྱད་ནི་རྗེ་རྗེ་ལྟར་རྒྱུ་པར་དབྱུང་
 བ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་རྒྱ་རེག་པ་ཡོད་པ་མིན་ན། འབྲས་བུ་ཚོར་བ་གང་ལས་
 འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ་དོན་དམ་པར་མེད་ལ། དེ་མེད་ན་བདེ་སྤྱག་ལ་སྒྲང་དོར་གྱི་དལ་བ་སྒྲ་ཚོགས་
 པ་འདྲི་ཅི་ཡི་སྟེ་ཅི་ཞིག་གི་དོན་དུ་ཡིན་ཏེ། གང་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་བདེ་བ་
 མེད་ལ། སྤྱག་བསྐྱལ་གང་གིས་གང་ཟག་གང་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲ་མའི་སེམས་འབྲུལ་
 པའི་སྤང་བ་ཙམ་མོ་ཞེས་སོ། །

③ ཚོར་བའི་འབྲས་བུ་ལ་བརྟགས་པ།

གསུམ་པ་ནི། འདི་ལྟར་སྤྱད་པ་ལྟོག་མེད་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱེ་བས་ན་དེའི་རྒྱ་ཚོར་
 བ་ཅི་སྟེ་མེད་ཅེ་ན། འདི་ཡང་ཚོངས་པ་ཙམ་སྟེ་ཡང་དག་པར་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲ་གང་གི་ཚོ་
 ཚོར་བ་པོ་བདག་དང་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགྲའ་ཡང་མེད་ཅིང་། དེས་མྱོང་བྱ་ཚོར་
 བའང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ཚོ་ཚོར་བྱ་དང་ཚོར་བྱེད་དོན་ལ་མེད་པའི་གནས་སྐབས་འདི་ལྟ་བུ་
 མཐོང་ནས་ཚོར་བའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲས་བུ་སྤྱད་པ་ཅི་ཡི་ཕྱིར་ལྟོག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ་རྒྱ་མེད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །

④ ཚོར་བ་པོ་ལ་བརྟགས་པ།

བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཚོར་བ་དང་ཚོར་བ་པོ་མེད་ན་མཐོང་ཐོས་སོགས་འདི་མི་འཐད་དོ་སྒྲམ་ན།
 མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བའམ་ནི་ལུས་ཀྱིས་རེག་པ་ཡང་ཞེས་ཐོག་མཐའ་གཉིས་ཀྱིས་བར་ཀྱན་

མཚན་པར་བྱས་པའི་མཐོང་ཐོས་སྒྲོམ་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་དོན་ལ་མེད་ཀྱང་སྒྲུང་བ་ནི་མྱི་ལམ་
 དང་སྒྲུ་འདྲའི་སྟེ་སྒྲུ་མ་དང་འདྲ་བའི་བདག་ཉིད་གྱིས་ཡིན་ཏེ་མ་བརྟགས་པ་བརྟགས་པ་ཙམ་མོ།
 དེས་ན་མི་བདེན་བཞིན་དུ་སྒྲུང་བ་ཙམ་ལས་ཡང་དག་པར་ན་མི་མཐོང་སྟེ། འདི་ལྟར་ཚོར་བ་དང་
 དེ་མྱོང་བའི་སེམས་དུས་མཉམ་མམ་མི་མཉམ་ཞེས་དབྱེད་ཆོ། དུས་མཉམ་པར་གྱུར་ན་ནི། མྱོང་
 བྱེད་སེམས་དང་མྱོང་བྱ་ཚོར་བ་གཉིས་དུས་སྤྱི་མེད་པར་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར། ཚོར་བ་
 དེ་སེམས་དེ་ཡིས་མཐོང་བ་སྟེ་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱས་ཐ་དད་དུས་མཉམ་པ་ནི་གང་གང་གི་
 སྒྲོན་དུ་མེད་པས་པན་ཚུན་མི་ལྟོས་ཤིང་འབྲེལ་མེད་སོ་སོ་བའི་ཕྱིར་མི་མྱོང་ངོ། །གལ་ཏེ་དུས་མི་
 མཉམ་པར་ཚོར་བ་སྤར་སྒྲེས་པ་དང་སེམས་ཕྱི་མར་སྒྲེས་པའི་ཕྱིར་སེམས་ཚོར་བའི་རྣམ་ལྷན་དུ་
 འགྱུར་རོ་ཞེན། དེ་ལྟར་ཚོར་བ་སྤར་དང་སེམས་ཕྱི་མར་སྒྲེས་པས་ཀྱང་ཚོར་བ་དེ་སེམས་ཀྱི་
 རང་དུས་ན་མེད་པས་དྲན་པར་སྟེ་དྲན་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་ཏེ་འདས་པ་ལ་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་
 དྲན་པ་ཡིན་གྱི་འདས་པ་ད་ལྟ་མེད་པས་དངོས་སུ་གསལ་པོར་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ་མྱོང་མི་སྲིད་དོ། །
 དེས་ན་འདས་པ་ལ་དྲན་པ་དེ་འང་བརྟགས་ན་རྒྱུན་ཏེ་འདས་པ་ཉིད་ད་ལྟ་ཡུལ་དུ་མི་གནས་པས་
 མོ། །དེ་ལྟར་ཚོར་བྱེད་ཀྱི་སེམས་འདས་པ་ནི་འགགས་ཟེན་པས་དེས་མྱོང་མི་སྲིད་ལ། །ད་ལྟ་
 དང་མ་འོངས་ཀྱིས་མི་མྱོང་བར་རིགས་པས་བསྐྱབ་པའོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་ཡུལ་ཚོར་བ་འདས་པ་ནི་
 དྲན་པ་ལས་མི་མྱོང་ལ། ད་ལྟ་ནི་མྱོང་མི་ཤེས། མ་འོངས་པ་ནི་མེད་པས་ད་ལྟའི་ཤེས་པས་མྱོང་
 མི་སྲིད་དོ། །འདི་ལྟར་ཚོར་བ་རང་གིས་བདག་ཉིད་དམ་རང་ཉིད་མྱོང་བར་རིགས་པ་མིན་ཏེ་རང་
 ལ་རང་བྱེད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རང་རིག་པ་བཀག་པ་བཞིན་ཡིན་ལ། ཚོར་བ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་
 པའི་ཤེས་པ་དྲག་གིས་ཀྱང་མྱོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བཤད་མ་ཐག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན། ཚོར་བ་དེ་
 ཉིད་མྱོང་བ་པོ་འམ་ཚོར་བ་པོ་འགའ་ཡང་ཡང་དག་པར་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་ཚོར་
 བ་འདི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མྱོང་བ་པོའི་བདག་མེད་པར་མུང་པོའི་ཚོགས་

བ་མི་ལམ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་འདི་ལ་ཚོར་བ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་ཞེས་རང་བཞིན་མ་གྲུབ་པ་འདི་ཡིས་ཅི་སྟེ་
གནོད་པར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོན་དུ་པན་གནོད་གང་ཡང་མེད་དོ། །

[3] སེམས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བསྐྱེད་ཚུལ།

གསུམ་པ་སེམས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བསྐྱེད་ཚུལ་ལ། སེམས་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་།
སེམས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་གཉིས་ལས།

① སེམས་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། ཡིད་དམ་སེམས་འདི་ནི་གང་དུ་བཅའ་ཡང་མི་རྟེན་དེ། འདི་ལྟར་མིག་ལ་སོགས་པའི་
ནང་གི་དབང་པོ་དུག་པོ་རྣམས་ལ་མི་གནས་ཤིང་། ཕྱིའི་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་དུག་ལ་གནས་
པ་མིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་འང་གནས་པ་མིན་ཞིང་། རྣང་ལུས་ཀྱི་དབུས་རྣམས་རྣའང་
སེམས་རྟེན་པ་མིན་ལ། ཕྱི་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་ལ་སེམས་རྟེན་པ་མིན་ཞིང་། དེ་རྣམས་
ལས་གཞན་དུ་ཡང་ནི་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གང་ཞིག་ལུས་ཉིད་ནི་སེམས་མིན་ལ། ལུས་ལས་
གཞན་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དངོས་པོར་ཡང་མིན་ཞིང་། ལུས་ལ་འདྲེས་ཤིང་ཞུགས་པར་གྱུར་པའང་མིན་
ཏེ། ལུས་ལས་ལོགས་སྤྱའང་གྲུབ་པ་འགྲུབ་ཞེས་འགའ་ཡང་མེད་པ་དེ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གྲུབ་པ་
མིན་པ་དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་རང་ཉིད་རང་བཞིན་ལྟ་དུ་ལས་འདྲས་པ་ཡིན་ཏེ། དགོན་མཚོག་
བརྟེན་པ་ལས། སེམས་ནི་ནང་ན་ཡང་མེད། ཕྱི་རོལ་ན་ཡང་མེད་གཉིས་ཀ་ན་ཡང་མེད་ཅིང་
མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་སོགས་ནས། འོད་སྤང་སེམས་ནི་སངས་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་མ་
གཟིགས། མི་གཟིགས་གཟིགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་སོགས་དང་། ཡུམ་ལས། སེམས་ནི་
སེམས་མ་མཆིས་པ་སྟེ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་འོད་གསལ་པོ་ལོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །

② སེམས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལུས་སྤྱར་མིག་ཤེས་སོགས་སེམས་ཡོད་ན་ཤེས་པ་

དེ་ནི་ཡུལ་ཅི་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲེ་སྟེ། དེའི་ཆོ་ཡུལ་མེད་པས་ཡུལ་ཅན་སྒྲེ་བ་མེད་དོ། །ཤེས་
དང་ཤེས་བྱ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྒྲེ་ནའང་ཤེས་པ་དེ་ནི་ཅི་ལ་དམིགས་ནས་སྒྲེ་སྟེ། ཤེས་པ་མ་སྒྲེས་པར་
དམིགས་སྒྲེན་མི་སྒྲེ་བས་སྒྲེད་མི་རུས་ལ། དམིགས་སྒྲེན་སྒྲེས་ན་ཤེས་པ་འང་སྒྲེས་ཟེན་པས་སྒྲེད་
བྱེད་དུ་མི་འོས་པས་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཏེ་ཤེས་བྱའི་ཕྱིས་ཡོད་ན། དེ་ཆོ་
ཤེས་བྱ་གང་ལས་སྒྲེ་སྟེ། དེའི་དམིགས་ཡུལ་འགགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་སྤར་འགགས་པའི་
དངོས་པོ་དེ་ད་ལྟར་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན་འགགས་པ་མིན་ཏེ་དུས་མཉམ་དུ་འགྱུར་བ། མེད་
ཀྱང་སྒྲེ་ན་ས་བོན་ཆོག་པས་ལྷ་གྲུ་དང་། རི་བོང་རྩས་ཀྱང་མིག་ཤེས་ལ་སོགས་སྒྲེད་པར་ཐལ་ལོ། །

[4] ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བསྐྱེད་ཆུལ།

བཞི་བ་ཆོས་དྲན་པ་ཉེར་བཞག་བསྐྱེད་ཆུལ་ལ། དངོས་དང་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་གཉིས་ལས།

① དངོས་བཤད་པ།

དང་པོ་ནི། སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲེ་
བ་རྩོགས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ་སྤྱི་ཕྱི་དུས་མཉམ་དང་བདག་དང་གཞན། གཉིས་དང་གཉིས་
མིན་གང་ལས་ཀྱང་མི་སྒྲེ་བའི་ཕྱིར་སྒྲེ་བ་མེད་དོ། །གང་སྒྲེ་བ་མེད་པ་དེ་ལ་གནས་པ་དང་འགགས་
པ་སོགས་ཀྱང་མེད་དེ། གོན་དུ་ན། འགགས་པ་མེད་པ་སྒྲེ་མེད་པ། །ཆད་པ་མེད་པ་རྟག་མེད་
པ། །འོང་བ་མེད་པ་འགོ་མེད་པ། །ཐ་དད་དོན་མིན་དོན་གཅིག་མིན། །ཞེས་པ་བཞི་མོ། །

② དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ།

གཉིས་པ་ལ། བདེན་གཉིས་མི་འཐད་པའི་རྩོད་སྤོང་། གཏན་ཆོགས་མེད་པའི་རྩོད་སྤོང་། རྣམ་
དཔྱོད་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་རྩོད་སྤོང་དང་གསུམ་ལས།

༡ བདེན་གཉིས་མི་འཐད་པའི་རྩོད་སྤོང་།

དང་པོ་ནི། གྲལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཤེས་བྱའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཡང་སྒྲེ་འགག་ལ་སོགས་

པ་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ན། སྒྲིབ་ལག་དང་འགྲོ་འོང་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཀྱན་རྫོབ་པ་
མེད་པར་འགྱུར་ལ། གང་ཀྱན་རྫོབ་མི་འདོད་པ་དྲེ་ལ་དོན་དམ་ཀྱང་མེད་པས་བདེན་པ་གཉིས་
ཀའང་གྲ་ལ་ཡོད་དེ་བདེན་པ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་རོ་སྟུམ་ན། བདེན་པ་གཉིས་སུ་བཞག་པ་ནི་གདུལ་
བྱ་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་སྒྲིབ་ཅམ་སྟེ། དོན་དམ་པར་བདེན་པ་གཉིས་སུ་ཆད་པའང་མེད་དེ་བསམ་
གིས་མི་བྲུབ་པའི་ཆོས་དབྱིངས་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅམ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་གོ། །དེ་སྐད་དུ་འང་
མདོ་ལས། སྒྲིབ་མེད་པ་བདེན་པ་གཅིག་ཡིན་ན། །དེ་ལ་ཁ་ཅིག་བདེན་པ་བཞི་ཞེས་འཛེར། །
བྱང་ཆུབ་སྒྲིབ་པོར་འདུག་ན་བདེན་གཅིག་ཀྱང་། །བྲུབ་པར་མ་མཐོང་བཞི་ལྟ་གྲ་ལ་ཞིག་ །ཅེས་
པ་བཞིན་ནོ། །དོན་དམ་པར་བདེན་པ་གཉིས་སུ་བཞག་པ་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་དེ། སྒྲ་
ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་འདི་ནི་བདེན་པ་གཉིས་སུ་འདོད། །ཅེས་པ་
བཞིན་ནོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། དྲེ་ལྟར་ཡང་བདེན་པ་གཉིས་སུ་བཞག་པའི་ཡ་གྲུལ་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་
དངོས་པོ་རང་མཚན་པ་ཞིག་མེད་པར་ཀྱན་རྫོབ་ཅེས་པ་གཞན་གྱིས་ཏེ་གཞན་སྒྲོ་ཡིས་འཛོག་
དགོས་ཤིང་། དེས་བཞག་པས་དེར་འགྱུར་ན་སེམས་ཅན་རྣམས་ལྟ་བུ་ལས་གྲ་ལ་འདའ་སྟེ་
འདའ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་མཐའ་མ་ཟད་པ་དེ་སྤིང་དུ་སྒྲོ་མི་འཛད་ལ། སྒྲོ་མ་ཟད་
པ་དེ་སྤིང་དུ་སྒྲོས་བཞག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་མི་འཛད་པས་གཟུང་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་
པའི་ཐུང་འདས་ཞེས་པ་འདི་ནམ་ཡང་མི་སྤིང་དོ་ཞེན། ནམ་ཡང་རྒྱན་མི་ལྟོག་པའི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་
སྒྲ་བ་འདི་ནི་གཞན་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྒྲོས་པའི་དབང་གིས་
སྒྲ་བ་སྒྲ་ཤད་དང་མི་ལམ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དྲེ་ནི་ཐུ་བར་ལས་འདས་པ་པོ་རང་གི་རོར་
སྒྲ་བའི་ཀྱན་རྫོབ་མིན་ཏེ། དེས་ན་གཞན་གྱི་གཉིས་སྒྲ་སྒྲོས་པ་ཡོད་པས་གཅིག་ལྟ་བུ་རེ་ལས་
མི་འདའ་བ་མ་ཡིན་ལ། གཅིག་གི་གཟུང་འཛིན་དབྱིངས་སུ་རྒྱབ་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཟུང་
འཛིན་མེད་པར་འགྱུར་བ་གྲ་ལ་ཡིན། གཉིད་ན་གཅོན་གཟན་དང་རྒྱུ་པོ་སོགས་རྟོག་པའི་དབང་

གིས་བཞག་པ་མིན་པའི་ཡུལ་རང་མཚན་པ་མེད་ཀྱང་གཉིད་སང་པའི་གང་ཟག་སོ་སོའི་གཉིད་ཀྱི་
 ལྷང་བ་འགགས་ཀྱི། གཞན་ལ་གཉིད་ཀྱི་ལྷང་བ་ཡོད་ཀྱང་སང་པ་དེ་ལ་མི་གཞོད་པ་བཞིན་ནོ། །
 འཇུག་པ་ལས། འདི་ན་རི་ལྷོར་སང་བཞིན་རི་སྤྱིད་དུ། །མ་སང་དེ་སྤྱིད་དེ་ལ་གསུམ་པོ་ཡོད། །
 སང་པར་གྱུར་ན་གསུམ་ཆར་ཡོད་མིན་ལྟར། །གཉི་ལྷག་གཉིད་སང་ལས་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
 པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྒྲུང་གི་བག་ཆགས་ལྷ་བའང་ལྷོག་པའི་བྱ་ངན་ལས་
 འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱིས་ན་ཡང་སྐྱེ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲོས་པ་དེ་དེས་པ་
 ཡོད་ན་རང་ལ་ལྟོས་པའི་ཀུན་རྫོབ་བཅ་སྒྲོས་པ་དེ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལྟ་བུ་མིན་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲོས་
 པ་མཐའ་དག་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པས་བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཤེས་བྱའི་བྱད་
 ཤིང་སྐམ་པོ་མ་ལུས་པ། །བསྐྱེད་པས་ཞི་དེ་རྒྱལ་ནུམས་ཆོས་སྐྱ་སྟེ། །དེ་ཆོ་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འགགས་
 པ་མེད། །སེམས་འགགས་པ་དེ་སྐྱེ་ཡིས་མངོན་སུམ་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་
 སོགས་སྒྲོས་པའི་དྲ་བ་མ་ལུས་པ་ཞི་བའི་བྱད་ཤིང་ཟད་པའི་མེ་བཞིན་སེམས་སེམས་བྱུང་གི་རྒྱ་བ་
 ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་ལོག་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྒྲུང་སྟོང་ཟུང་འཇུག་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་རང་དུ་རྒྱ་
 ལ་རྒྱ་བཞག་པ་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཤེས་བྱ་
 ཀུན་དུ་གཟིགས་ཀྱང་སྒྲོས་པའི་རང་བཞིན་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཁོ་ནའོ། །འདིའི་སྐབས་སུ་སེམས་སེམས་
 བྱུང་གི་སྒྲོས་པ་ལྷག་མེད་དུ་ལོག་པས་ན་ཡེ་ཤེས་མཐའ་ཐུག་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། རང་བྱུང་
 གི་ཡེ་ཤེས་བརྟེན་པས་སེམས་འགགས་པ་གོ་བར་བྱ་སྟེ། སོ་སྐྱེའི་ཀུན་རྟོག་གིས་སྒྲགས་ནས་
 སྒྲོས་པའི་སེམས་མ་འགགས་སམ་སྒྲུམ་པ་དང་། འགགས་པའི་རྗེས་སུ་ཡེ་ཤེས་མེད་པར་མར་
 མེ་ཤི་བ་ལྟར་བསམས་ན་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་སྐུར་འདེབས་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་དེ་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཟུང་
 མོའི་དོན་ལ་ངེས་པའི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །

ཁ གཏན་ཆོག་མེད་པའི་ཚུངས་སྟོང་།

གཉིས་པ་ནི། བྱིད་ལྟར་ན་ཤེས་བྱ་ཤེས་བྱེད་རང་བཞིན་མེད་པས་ན་རྣམ་པར་དབྱེད་པའང་མི་
འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། ཡུལ་ཅན་རྟོག་པ་དང་བརྟགས་པར་བྱ་བ་ཡུལ་གཉིས་པོ་དག་ངོ་བོས་
མ་གྲུབ་ཀྱང་། དེ་གཉིས་པོ་ཕན་ཚུན་བརྟེན་ཅིང་སྟོས་ནས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་དེ་
ལྟར་འཇིག་རྟེན་ན་མ་བརྟགས་ཉམས་དགའ་བ་ཙམ་གྱི་གྲགས་པ་ཡི་ཐ་སྙད་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་
པར་དབྱེད་པ་ཐམས་ཅད་བརྟོད་པ་ཡིན་པས་ཆེས་འཐད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་སོ། །

ག རྣམ་དབྱེད་ཐུག་མེད་ཏུ་འགྱུར་པའི་ཚད་སྤྱོད་།

གསུམ་པ་ནི་རྣམ་པར་བརྟག་ཅིང་སྟོས་པའི་ཆོས་ཀྱན་མི་བདེན་པར་རྟོགས་པའི་སྒྲུང་ཏུ། གང་ཆོ་
ཡུལ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་ཡི་ཤེས་པའམ་རྣམ་དབྱེད་གྱིས་
ནི་དབྱེད་པར་བྱེད་ན། རྣམ་དབྱེད་དེས་རང་གིས་རང་ཡུལ་ཏུ་བྱས་ནས་དབྱེད་མི་ལུས་པས། དེ་
ཆོ་རྣམ་དབྱེད་དང་པོ་དེ་ཡང་ནི་གཉིས་པས་རྣམ་པར་དབྱེད་དགོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར་ན་ཁྱོད་
ཀྱི་རྣམ་དབྱེད་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། དབྱེད་བྱ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་ཏུ་རྣམ་
པར་དབྱེད་པར་བྱས་ནས་སྒྲིབ་དང་སྒྲིབ་མེད་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་གང་ཏུ་མི་གནས་པར་ངེས་པ་
ན་དེ་ཡི་ཆོ་རྣམ་དབྱེད་ལ་ནི་འདིའོ་ཞེས་གཟུང་བའི་རྟེན་ནམ་ཡུལ་ཡོད་པ་མིན་ལ། བམ་ཞིག་
དམིགས་གཏད་ཀྱི་ཡུལ་ལམ་རྟེན་མེད་པ་དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་ཡུལ་ཅན་རྣམ་པར་དབྱེད་དེ་མི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སྟོས་པ་
ཐམས་ཅད་ཞི་བས་ན། རྣམ་དབྱེད་དེ་ཡང་ཆུ་ལ་རྒྱ་བས་བཞིན་ཏུ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་ཏུ་རང་བཞིན་
གྱི་ལྷ་རྟེན་ལས་འདས་པར་བརྟོད་དོ། །

3 གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་སྟོ་འདོགས་བཅད་པ།

གསུམ་པ་གཏན་ཆོགས་ཀྱིས་སྟོ་འདོགས་གཅོད་པ་ལ། དངོས་པོར་སྒྲ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ།
སྟོང་པར་སྒྲ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགོད་པ་དང་གཉིས་ལས།

(1) དངོས་པོར་སྒྲ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། དངོས་པོར་སྒྲིབ་གང་གི་ལུགས་ལྟར་ན་དོན་ཤེས་འདི་གཉིས་བདེན་པར་འདོད་པ་
 དེ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་འགྲུབ་པར་དགའ་བར་གནས་ཏེ། སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཤམ་ཏེ་
 ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཚད་མར་གྲུབ་པའི་དབང་ལས་དོན་ཡོད་པར་གྲུབ་སྟེ་ཤེས་པ་ཚད་མ་འདི་ཉིད་གྱིས་
 ཡོད་པར་མཐོང་བས་སོ་ཞེན། ཤེས་པ་བདེན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་ལ་རྒྱ་མཚན་ནམ་རྟེན་ཅི་ཡོད་
 ཅས་དྲིའོ། །དེ་ལ་ཤེས་པ་རང་གིས་དོན་དམ་པར་མི་འགྲུབ་ལ་ཤེས་པ་གཞན་གྱིས་བསྒྲུབས་ན་
 ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བས་སྒྲིབ་བྱེད་གཞན་མེད་ལ། རྟོན་ཏེ་ཤེས་བྱ་ལས་དེ་ཤེས་བྱའམ་གཞལ་
 བྱ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་པ་འདི་འཛིན་པས་ཤེས་པ་གྲུབ་པོ་ཞེན། ཤེས་བྱ་ཡོད་པ་ལ་རྟེན་ཅི་
 ཡོད་ཅེས་དྲིའོ། །དེའི་རྟེན་ནི་ཤེས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟེ་ཡུལ་དང་ཤེས་པ་གཉིས་པམ་རྩྭ་གཅིག་
 གི་དབང་གིས་གཅིག་ཡོད་པར་སྒྲིབ་ཅེན། དེ་འདྲའི་ཡོད་པ་དེ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་
 པམ་རྩྭ་ལྟོས་པའི་དབང་གིས་ཡོད་པ་སྟེ་རིང་ཐུང་བཞིན། དེའི་ཕྱིར་གང་རུང་གཅིག་སྒྲིབ་པ་ན་
 གཅིག་ཤོས་དཔེར་མི་རུང་སྟེ་དེ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་དམ་པར་གཉིས་ཀྱི་ཡང་ནི་མེད་
 པར་འགྱུར་ལ། དཔེར་ན་གཤམ་ཏེ་བྱ་མེད་ན་ནི་དེ་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། པར་འཛིག་བྱེད་
 མེད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་པ་ཡོད་པ་མིན་ན་བྱ་ཉིད་གང་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་
 གཉིས་ཀ་མི་འཐད་དོ། །དེ་ལྟར་འཛིག་བྱེད་བྱ་མེད་པར་དེའི་སྟོན་དུ་ནི་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་
 འདིར་ཡུལ་ཤེས་གཉིས་ལས་གང་བསྒྲུབ་བྱར་བྱས་པ་དེ་སྔ་མ་གྲུབ་པ་བྱ་ལྟ་བུ་དེའི་སྟོན་དུ་དེའི་
 སྒྲིབ་བྱེད་གཅིག་ཤོས་པ་ལྟ་བུ་དེ་ཡོད་མི་སྲིད་པས་མཐར་དེ་གཉིས་ཀ་མེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་སོ། །
 ཡང་དེ་དག་འདི་སྟུམ་དུ། འདི་ལ་པམ་རྩྭ་གི་དབང་གིས་གྲུབ་པོ་ཞེས་མི་སྒྲིབ་སྟེ། དཔེར་ན་སྒྲིབ་བྱ་
 བེ་སྟོན་ལས་སྟེ་ཞིང་སྟོན་ཡོད་པར་སྒྲིབ་སྟེ་སྟེ་ཉིད་གྱིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་
 དུ་ཤེས་བྱ་ཡུལ་ལས་སྟེ་སྟེ་པའི་འབྲས་བུ་ཤེས་པ་ཡིས་ཤེས་བྱ་དེ་ཡོད་པར་ནི་ཅིས་མི་རྟོགས་ཏེ་
 རྟོགས་སོ་ཞེན། དཔེ་མི་མཚུངས་ཏེ། ལྷ་གུ་སྟོན་རྟོགས་པ་ནི་ལྷ་གུ་རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གིས་

རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ལ། ལྷ་གྲུ་ལས་གཞན་པའི་ཤེས་པ་ཡིས། འབྲས་ལུ་ལྷ་གྲུ་ལ་རྟོགས་ལྟར་དཔག་
ནས་འདི་ལ་རྒྱ་སྟོན་སོང་ས་ཐོན་ཡོད་ཅེས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ན་སྟེ་དེའང་ས་ལྷ་གྲུ་གཉིས་སོ་སོར་
དམིགས་ནས་རྒྱ་འབྲས་སུ་ངེས་པའི་ཚད་མས་དེ་ལྟར་རྟོགས་ཀྱི། རྒྱ་འབྲས་སུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་
སྟོན་དུ་མ་སོང་བར་ལྷ་གྲུ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་ཕྱིར་ཤེས་བྱ་དེ་རྟོགས་པར་
བྱེད་པ་ལ། རྟོགས་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་རྒྱ་མཚན་གང་ལས་རྟོགས་ཏེ། རོན་དམ་པར་རང་རིག་
དང་གཞན་རིག་གང་གིས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དངོས་པོ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱོགས་
ལ་ཐ་སྟོན་འཐད་དཀའ་ཞིང་བཏགས་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཆེས་འཐད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའོ། །

(2) རྟོང་པར་སྒྲ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དགོད་པ།

གཉིས་པ་ལ། རྒྱ་ལ་དབྱེད་པ་དོ་རྩེ་གཟེགས་མའི་གཏན་ཚིགས། རོ་བོ་ལ་དབྱེད་པ་རྟེན་འབྲེལ་
ཆེན་མོ། འབྲས་སུ་ལ་དབྱེད་པ་ཡོད་མེད་སྟེ་འགོག་དང་གསུམ་ལས།

[1] རྒྱ་ལ་དབྱེད་པ་དོ་རྩེ་གཟེགས་མའི་གཏན་ཚིགས།

དང་བོ་ལ་རྒྱ་མེད་ལས་སྟེ་བར་འདོད་པ་དགག་པ། གཞན་ལས་སྟེ་བར་འདོད་པ་དགག་པ། བདག་
ལས་སྟེ་བར་འདོད་པ་དགག་པ། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་རོན་བསྐྱ་བ་དང་བཞི་ལས།

① རྒྱ་མེད་ལས་སྟེ་བ་འདོད་པ་དགག་པ།

དང་བོ་ནི། རྒྱང་འཕེན་པ་སོགས་ཇི་ལྟར་ཆེར་མའི་རྫོབ་དང་། ལྷ་བྱའི་མདོངས་བཀྲ་བ་ལ་སོགས་
པ་བཞིན་དུ་སྐྱས་ཀྱང་མ་བྱས་པར་སྤྱིད་པ་དོ་བོས་བྱུང་དོ་ཞེས་ཟེར། དེ་ལ་རྩེ་ཞིག་འདྲིག་རྟེན་
པའི་མདོན་སུམ་གྱིས་འབྲས་སུ་ཀྱན་ལ་རང་སྟེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི་
རྒྱ་མེད་བཞིན་སྟེ་བ་ནི་མཐོང་མི་སྤྱིད་དོ། །འདིར་མདོན་སུམ་ནི་མཚོན་པ་ཙམ་སྟེ་རྟོགས་དཔག་
ཀྱང་སྟེད་དོ། །གལ་ཏེ་བསྐྱའི་སྟོང་བྱ་དང་འདབ་མ་ཆེ་རྒྱང་མང་ཉུང་ལ་སོགས་པ་སྒྲ་ཚིགས་པ་
དག་རྒྱ་ལ་མ་མཐོང་བས་དབྱེ་བ་སྒྲ་ཚིགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་པ་མི་འཐད་སྟུམ་ན། རྒྱ་ལ་འབྲས་སུ་དངོས་

སྐྱུ་བ་ན་རྒྱ་འབྲས་སྤྱི་ཅིང་འགྱུར་ཏེ། འོན་ཀྱང་པདྨའི་སྒོར་བྱ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་ས་བོན་ལ་
མ་བརྟེན་པར་མི་འབྱུང་ཞིང་ས་བོན་ལས་འབྱུང་བར་མཐོང་བས་ན་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བ་ནི་རྒྱ་ཡི་
དབྱེ་བས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུ་སྤྲོ་ཚོགས་པ་བཞིན་དུ་རྒྱའི་རྩས་པའི་དབྱེ་བའང་
སྤྲོ་ཚོགས་པ་གྲུབ་པོ་ཞེས་སོ། །དེ་འདྲ་བའི་རྒྱ་ཡི་དབྱེ་བ་སྤྲོ་ཚོགས་ཡོད་པར་གྲང་གིས་བྱས་ཤེ་
ན། གཞན་སྤྱི་ཀྱང་མ་བྱས་ཏེ། འདི་ལྟར་ས་བོན་དེའང་རང་གི་རྒྱ་མེད་པར་འབྱུང་མི་སྲིད་པའི་
ཕྱིར། རྒྱ་གྲི་རྒྱ་ཡི་དབྱེ་བ་ཉིད་ལས་སོ། །ཅི་ཡི་ཕྱིར་འདི་ལ་རྩས་པ་སྤྲོ་ཚོགས་ཡོད་ན་ད་ལྟའི་
ནས་ཀྱི་ས་བོན་འདིས་སམ་རྒྱ་འདི་ཡིས་ནས་ཀྱི་སྤྱུ་གྱའམ་འབྲས་བུ་འདི་སྐྱེད་རྩས་ཀྱི། སྤྱུ་ལའི་
ས་བོན་མི་སྐྱེད་ཟེར་ན། ད་ལྟའི་ནས་ཀྱི་ས་བོན་འདིས་རང་དབང་བའི་ཚུལ་དུ་རྩས་པ་སྤྲོ་ཚོགས་
གང་རུང་བཟུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་རྒྱ་གྲི་རྒྱ་ཡི་མཐུ་ཉིད་ལས་རང་གི་རིགས་འདྲ་བ་བསྐྱེད་
པའི་བདག་ཉིད་དུ་འཕངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་དངོས་པོའི་ཚོས་ཉིད་དེ་སྤྱི་ཀྱང་འབྲས་པ་རྒྱ་
རྩས་པ་མིན་ནོ། །ཡང་ན་ཅི་ཡི་ཕྱིར་རྒྱ་ཐ་དད་པ་མི་འདྲ་བ་ཡིས་འབྲས་བུ་ཐ་དད་པ་མི་འདྲ་བ་
བསྐྱེད་པར་རྩས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། རང་རང་གི་རྒྱ་གྲི་རྒྱ་ཡི་མཐུ་ཉིད་ལས་དེ་ལྟར་འབྱུང་
བ་ནི་དངོས་པོའི་ཚོས་ཉིད་དོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་རྒྱ་མེད་པར་གྱུར་ན་རྟག་དུ་ཡོད་པའམ་མེད་
པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ན་འང་། དངོས་པོ་རྣམས་ནི་ཡུལ་དུ་ས་རེས་འགའ་བར་དམིགས་པའི་ཕྱིར་
རྒྱ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པོ། །

② གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ལ། གཞན་མི་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་
པ་དགག་པ་གཉིས་ལས།

༡ གཞན་མི་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དགག་པ།

སྤྱི་མ་བཤད་ཟེན་ནས།

ཁ གཞན་རྟག་པ་ལས་སྐྱབས་པ་འདོད་པ་དགག་པ།

གཉིས་པ་ནི། དབང་ཕྱུག་པ་སོགས་ན་རེ། རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དབང་
ཕྱུག་ཅེས་པ་ལྟར་གཏོགས་པ། གཙང་ཞིང་མཆོད་པར་འོས་པ། རྟག་པ། གཅིག་ལ། སྒྲོ་ཡི་
གཡོ་བ་དང་ལྡན་པས་ཀྱང་གྱི་བྱེད་པོ་སྟེ་ཆོས་ལྡན་ཞིག་གིས་སྒྲོ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་འཇིག་རྟེན་
ཐམས་ཅད་བྱེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དབང་ཕྱུག་ཅེས་པ་འགྲོ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ན། དེ་ཞིག་དབང་
ཕྱུག་གི་ངོ་བོ་གྲང་ཡིན་སྒྲིམ་གྱིས་ཅེས་དེས་པས། ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུད་ལྟར་བ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཡིན་
ན་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ཡིན་དུ་ཆུག་མོད། འབྱུང་བ་ལས་འབྱུང་གྱུར་གྱི་འབྲས་བུ་རྣམས་སྐྱབས་པ་དེ་རྒྱ་
ཡིན་པར་ཁོ་བོ་འང་འདོད་པས་མིང་ཙམ་ལ་ཡང་སྟེ་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ལ་དབང་ཕྱུག་ཅེས་མིང་བཏགས་
ཤིང་། བདག་ཅག་འབྱུང་བ་ཞེས་བཏགས་པའི་མིང་གི་ཁྱད་པར་ཙམ་སྟེ། དེ་ལྟ་ན་མིང་སྐྱེ་བའི་
འདོད་པས་གང་འདོད་སྐྱར་བཏུབ་པའི་ཕྱིར་དབང་ཕྱུག་སྐྱབས་པའི་ཆོག་ས་ཆེན་པོའི་ངལ་བ་འདིས་
ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་ངལ་བ་འདི་བྱ་མི་རིགས་སོ། །ཡང་ན་མིང་ཙམ་ལ་ཡང་ཅི་ཞིག་ངལ་ཏེ་མི་ཅོད་དོ། །
འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་དབང་ཕྱུག་ནི་རྟག་གཅིག་མཆོད་འོས་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པར་
འདོད་ན། ས་སོགས་འདི་རྣམས་ནི་དུ་མ་དྲང་མི་རྟག་པ་དང་། སྒྲོ་ཡི་གཡོ་བ་མེད་པ་དང་། མཆོད་
བྱའི་ལྟ་མེན་ཞིང་། ཀླང་པ་སོགས་ཀྱིས་འགོ་མ་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་གྱི། ལྷན་པའི་ཡུལ་མིན་པ་
དྲང་། མི་གཙང་བ་དང་ལྡན་པའང་ཡིན་པས་འབྱུང་བ་དེ་ནི་དབང་ཕྱུག་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་
ཕྱུག་དེ་ལས་བསྐྱེད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་དུ་འདོད་པས་སོ། །དབང་ཕྱུག་ནམ་མཁའ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།
མིན་ཏེ། འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་བྱེད་ཅོལ་གྱི་གཡོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། བདག་ཀྱང་མིན་ཏེ་སྤར་ནས་
བཀྲག་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དབང་ཕྱུག་དེའི་ངོ་བོ་ནི་རྒྱ་ལ་མཐོང་བས་བསམ་པར་མི་རྒྱས་པས་
སྟོན་དེ་དག་མེད་ཅེ་ན། དབང་ཕྱུག་བསམ་པར་བྱ་བ་མིན་པ་ཡི་བྱེད་པོ་ཡང་མིན་ཏེ། དེ་བསམ་
པར་བྱ་བ་མིན་ན་དེ་བྱེད་པོ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ། བརྗོད་པ་ནི་བསམ་ཞིང་ཤེས་

ནས་བརྗོད་དགོས་ཀྱི། རི་ལྷ་སུ་ཡིན་པ་ཅི་འང་མ་ཤེས་པར་དེ་བྱེད་པ་པོར་སུ་ཞིག་གིས་བརྗོད།
 རྒྱ་བྱེད་པོ་མ་ཤེས་ན་འབྲས་སུ་འདི་རྣམས་དེས་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་འང་གང་ཞིག་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་
 བྱ་དང་སྐྱེད་བྱེད་སོ་སོར་ཤེས་ཤིང་རྒྱ་འབྲས་སུ་དེས་ནས་བརྗོད་དགོས་ཀྱི། གཞན་དུ་མོ་གཤམ་
 གྱི་སུ་སོགས་ཀྱང་བྱེད་པོར་ཐལ་ལ། དབང་ཕྱུག་དེས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་སུ་ནི་བདག་རྟག་པ་ལ་
 སོགས་པ་ཡིན་ནམ། མི་རྟག་པ་ཤེས་པ་སོགས་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་བདག་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་
 བ། འབྲས་སུ་འདི་ཆ་བདག་ནི་དེ་དང་སྟ་སོགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཕན་དྲང་། རྒྱ་དབང་ཕྱུག་གི་དོ་བོ་འང་
 རྟག་པར་འདོད་པ་མིན་ནམ། རྒྱ་འབྲས་གཉིས་ཆར་རྟག་པ་དེ་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་དུ་རི་ལྷ་རུང་
 རྟེ། རྒྱ་བསྐྱེད་པའི་བྱ་བ་དང་བལ་ཞིང་། འབྲས་སུ་སྐྱེ་བའི་བྱེད་པར་དང་བལ་བའི་བྱིར། གཉིས་
 པ་ལྟར་ན། རྩོམ་སྒྲུང་གི་ཤེས་པ་སོགས་ནི་ཤེས་བྱ་ཡུལ་སྟོན་པོ་སོགས་དམིགས་སྟེན་སོགས་
 ལས་སྐྱེ་ཞིང་བྱུང་བ་དྲང་། ཐོག་མེད་ནས་རྒྱད་ལ་ཡང་ཡང་བྱུང་བའི་ཆོར་བ་བདེ་སྟག་ནི་སྟོན་
 གྱི་ལས་ལས་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་དབང་ཕྱུག་དེས་འབྲས་སུ་གང་ཞིག་བསྐྱེད་པ་སྟོན་ཤིག་ཅེས་དེས་
 བསྐྱེད་པའི་འབྲས་སུ་མི་སྤྱིར་པའི་བྱིར་དོ། རྒྱ་དབང་ཕྱུག་ཉིད་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་པ་མིན་ན། དངོས་
 རྒྱ་ལུས་པ་ཐོགས་མེད་ཡོད་པའི་བྱིར་འབྲས་སུ་འདི་སྟེ་འབྲས་སུ་ཀུན་ལ་ཐོག་མ་གྲ་ལ་ཡོད་དེ། དེ་
 ལྟར་ན་འབྲས་སུ་འདི་ནི་འདི་ཙམ་ན་ཡོད་ཀྱི་འདི་འདི་སྟོན་དུ་མ་བྱུང་ཞེས་བཞག་པར་མི་ལུས་པར་
 ཐོག་མེད་ནས་ཡོད་དགོས་ཀྱི། དེས་འགའ་བར་དམིགས་པ་མི་འཐད་དོ། དེས་ན་ད་ལྟའི་སྐྱེས་
 པ་དང་བྱུང་མེད་འདི་དག་ཀྱང་སྟོན་ཐོག་མེད་ནས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། དེ་ལ་དབང་ཕྱུག་གིས་སྟོན་
 བཅུད་འདི་དག་རིམ་ཅན་དུ་བྱས་པས་ན་འབྲས་སུ་ཁ་ཅིག་བྱེད་ཁ་ཅིག་མི་བྱེད་པའི་སྐབས་ཡོད་
 པས་སྟོན་མེད་སྟམ་ན། དབང་ཕྱུག་གི་འབྲས་སུར་གྱུར་ཏེ་ཙོག་ཀུན་དུས་རྟག་ཏུ་ཅི་བྱིར་བྱེད་
 པ་མིན་ཏེ། འབྲས་སུ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་དབང་ཕྱུག་ཁོ་ན་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ དབང་ཕྱུག་དེ་ནི་
 རྟེན་གཞན་ཅི་ལའང་ལྟོས་པ་མིན་ན་འབྲས་སུ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་དུས་རྟག་ཏུ་ཆང་བས་འབྲས་

འུ་ཅི་ཕྱིར་མི་སྐྱེ་སྐྱེ་བྱེད་དགོས་སོ། །ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་སོ་སོ་ལ་ལྷོས་སོ་ཞེན། །ལྷན་ཅིག་བྱེད་
ཀྱིན་ཀྱང་དུས་ཀྱན་ཏུ་མི་ཚང་བ་ག་ལ་སྤིང་དེ། དབང་ལྷན་དེས་བྱས་པ་མིན་པའི་དངོས་པོ་གཞན་
ཡོད་པ་མིན་ན། དབང་ལྷན་དེས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པ་འདྲི་རྒྱ་གཞན་གྲང་ལ་ལྷོས་པར་འགྱུར་ཏེ་
དེ་མི་འཐད་དོ། །གཤམ་ཏེ་ཀྱིན་གཞན་ལ་ངེས་པར་ལྷོས་ན་རྒྱ་ཀྱིན་ཚོགས་པ་དེ་ཉིད་རྒྱ་ཡིན་པར་
འགྱུར་གྱི། དབང་ལྷན་རྒྱ་མིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་རྒྱ་ཀྱིན་ཚོགས་པ་ན་འབྲས་བུ་མི་སྐྱེ་བའི་
དབང་མེད་ཅིང་། རྒྱ་ཀྱིན་དེ་མེད་པར་ནི་དབང་ལྷན་ལ་འདར་སྐྱེ་དབང་མེད་པས་སོ། །གཞན་
ཡང་གཤམ་ཏེ་དབང་ལྷན་འདྲི་རྒྱ་ཀྱིན་ཚོགས་པ་ལ་ལྷོས་སུ་རྒྱག་ཀྱང་། ཚོགས་པའི་དབང་གིས་
གཞན་ལ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པ་སོགས་རང་གིས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་བྱེད་ན་གཞན་གྱི་དབང་ཅན་དུ་བྱེད་
པར་འགྱུར་ཞིང་། འབྲས་བུ་ནམས་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་བྱེད་ན་འདྲོད་པ་ལ་རྟག་ལས་
ཤིང་འདོད་པའི་ལྷན་པ་ཀྱས་ཟེན་པའི་གཞན་དབང་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་འདྲི་སྒྲིབ་
བརྟུང་གི་བྱེད་པོ་ཡིན་དུ་རྒྱག་ན་འདར་བྱོད་འདོད་པའི་དབང་ལྷན་གཤམ་ཏེ། འབྲས་བུ་བྱེད་
པ་དང་ལྷན་ན་མི་རྟག་པས་བྱེད་པའི་བྱིར། རྟག་པ་ནི་དོན་བྱེད་པས་སྒྲོང་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ལྷ་
སྐྱེགས་དཔྱེད་པ་པ་སོགས་གྲང་དྲག་རྩལ་ཐུན་ཏེ་ཐ་རབ་རྟག་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྒྱར་སྐྱེ་བ་དེ་
དག་ཀྱང་ནི་སྤར་རྩལ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་ཆས་དབྱེ་བ་ཡིས་ཞེས་པས་བསྐྱོག་ཟེན་པས་འདིར་འཆད་མི་
དགོས་སོ། །

③ བདག་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དགག་པ།

གསུམ་པ་བདག་སྐྱེ་དགག་པ་ལ། གཙོ་བོ་དགག་པ་དང་། བདག་སྐྱེ་དགག་པ་དངོས་གཉིས་ལས།

༡ གཙོ་བོ་དགག་པ།

དང་པོ་ནི། གཙོ་བོ་རྟག་པ་གཅིག་སུ་བཅུ་པོ། རྒྱ་བྱར་གྱི་མིག་གིས་མི་མཐོང་བ། ཀྱན་གྱི་བྱེད་
པ་པོ་ཡིན་པ་སྐྱེ་ཚོས་ལྷ་ལྷན་འགྲོ་བ་ཡི་རྒྱ་ཡིན་པར་ནི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་གྲངས་ཉི་ལྔ་རྩ་ལྔ་རེས་

པར་འདོད་པས་གྲངས་ཅན་པས་འདོད་ཅིང་། དེའི་ངོ་བོ་ཡང་སྤྲིང་སྤྲོ་བས་དང་རྩལ་དྲང་སྟོན་པ་
 ཞེས་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་པོ་ཀུན་ཏུ་ཆ་མཉམ་པར་གནས་པ་ནི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་རྒྱ་གཙོ་བོ་ཞེས་
 བྱང་རབ་ཏུ་བརྟུན་དེ་ཆ་མི་མཉམ་པར་འགྱུར་བ་ནི་ལྷན་ཆོག་ས་པའི་རྣམ་འགྱུར་བྱུང་བ་ཡིན་
 པར་བརྟུན་ཅིང་འདོད་དོ། །དེ་ལ་གཙོ་བོ་གཅིག་བདེན་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་རང་བཞིན་གསུམ་ཡོད་
 བ་ཉིད་ནི་རིགས་པ་མིན་ཏེ། གསུམ་ཡོད་ན་གཅིག་མིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཏག་གཅིག་རྒྱུར་
 གྱུར་པའི་རང་བཞིན་ནམ་གཙོ་བོ་དེ་ཡོད་པ་མིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཡོན་ཏན་གསུམ་པོ་དག་གྱང་
 ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་གསུམ་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྩལ་གྱི་རྩལ། རྩལ་གྱི་སྤྲིང་སྤྲོ་བས་
 ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོ་སྟོར་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་གྱི་ཆ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གལ་ཏེ་མེད་ན་རང་
 བཞིན་ནམ་གཙོ་བོའི་རང་རྩལ་ལས་འདས་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་རྒྱ་ཡོན་ཏན་གསུམ་མེད་ན་
 དེ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་འགྱུར་སྐྱེ་སོགས་གྱུར་ཡོད་པར་འདོད་པ་ཉིད་ཤིན་ཏུ་རྒྱུར་རིང་དུ་འགྱུར་
 བའམ་ཡོད་པ་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་ཏེ། འཛིམ་པ་མེད་པའི་བུམ་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཡང་ཆོར་
 བ་ནི་སེམས་ཉིད་དུ་ཆད་མས་གྲུབ་ན། སེམས་མེད་པའི་དངོས་པོ་གོས་ལ་སོགས་པ་ལ་བདེ་བ་
 ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་མིན་པ་འང་མིན་ལ། དངོས་པོ་སྐྱེ་དང་གོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བདེ་སོགས་
 དེ་ཡི་རྒྱུ་རིང་རང་བཞིན་ཡིན་པས་མི་སྦྱོར་ནོ་ཞེ་ན། དོན་དམ་པར་གོས་སོགས་དངོས་པོ་རྣམས་ལས་
 སོགས་འགོག་པའི་སྐབས་སུ་རྣམ་པར་དབྱེད་ནས་མེད་པར་བཀག་ཟིན་མིན་ནམ་སྟེ་བཀག་ཟིན་
 ལ། ཐ་སྙད་དུ་རང་གིས་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྣམ་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་བདེ་
 སོགས་སུ་འདོད་ལ། སྣམ་སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུའང་བདེ་སོགས་ཉིད་དུ་འདོད་པས་གང་སྣམ་སོགས་
 བསྐྱེད་པའི་རྒྱུའང་འདི་ཡིན་ལ། སྣམ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་འབྲས་བུའང་འདི་ཡིན་པ་ནི་བཞད་
 གང་གི་གནས་སྟེ་མི་འདི་ནི་འདིའི་པ་ཡང་ཡིན་ལ་བྱ་ཡང་ཡིན་ཞེས་བརྟུན་པ་བཞིན་ནོ། །བདེ་
 སོགས་དུ་མ་ཡོད་ན་ནི་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །མདོན་སྣམ་དང་ཡང་འགལ་ཏེ།

བདེ་སྟོགས་དྲེ་ལས་སྒྲུམ་སྟོགས་འབྱུང་བའང་ནམ་ཡང་མཐོང་བ་མེད་དེ། འདི་ལྟར་སྒྲུམ་བྱུང་།
 ཅན་དན་གྱི་ཐེང་བ་སྟོགས་ལས་ནི་བདེ་སྟོགས་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲུམ་སྟོགས་
 དྲེ་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་ཅམ་དུ་འང་མ་གྲུབ་ཅིང་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་སྟོགས་ནི་གཞན་དུ་
 ཡན་གར་བར་གནས་པ་མེད་དོ། །ཁོ་ན་ལེ། བདེ་སྟོགས་ནི་སྒྲུམ་སྟོགས་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་ཏེ་
 གཙོ་བོའི་རང་བཞིན་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བདེ་སྟོགས་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ནམ་ཡང་མི་ལྟོག་
 པར་དམིགས་པར་ཐལ་ཏེ། བདེ་སྟོགས་དམིགས་སུ་རུང་བ་གང་ཞིག་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་
 གཡོ་མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་ན་འང་རྟག་པར་ནམ་ཡང་དམིགས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་
 མི་འཐད་དོ། །གལ་ཏེ་བདེ་སྟོགས་རྟག་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བའི་བྱུང་བར་ཡོད་
 པས་ན་རྟག་ཏུ་དམིགས་པར་མ་ངེས་ཤིང་། བདེ་སྟོགས་གཏན་མི་གསལ་ན་ནི་སྤྱོད་ཀྱང་མི་ཤེས་
 པས་ཡོད་པར་ཡང་མི་རུང་ལ་དེ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་ཀྱང་མི་ལེན་མོད། སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་
 བདེ་སྟོགས་གསལ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ཉིད་ན་ནི། དུས་རྟག་ཏུ་འང་མྱོང་བ་ཅི་ཡི་ཕྱིར་འདྲིན་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། བདེ་སྟོགས་དམིགས་སུ་རུང་ཞིང་ཁྱོད་ཀྱིས་དམིགས་པའི་ཡུལ་དུ་བྱུང་བའི་རྟག་པར་
 གནས་པའི་ཕྱིར་མིག་ལྡན་གྱི་མདུན་ན་མར་མེ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་བདེ་སྟོགས་རགས་པ་གསལ་
 བ་དྲེ་ཉིད་སྤྱོད་པ་ལྟར་ནས་མི་གསལ་བ་རྒྱས་པའི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་དེ་མྱོང་མི་རྒྱས་ཤིང་། བདེ་
 སྟོགས་རྟག་གཅིག་དྲེ་ནི་རྟགས་པ་དང་སྤྱོད་པ་ཡི་གནས་སྐབས་མི་འདྲ་བའི་འགལ་བ་གཉིས་ཀ་
 འདྲ་རྒྱུ་ལྟར་ཡིན་པའམ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་རྒྱུ་འབྱུང་། གལ་ཏེ་སྤྱོད་ཀྱི་རྟགས་པ་ཡི་མཚན་
 ཉིད་དོར་ནས་གཞན་སྤྱོད་པར་འབྱུང་བས་ན་སྤྱོད་མེད་ཅི་ན། སྤྱོད་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བདེ་
 སྟོགས་དྲེ་དྲག་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པོ། །བདེ་སྟོགས་གསལ་བ་དག་སྤྱོད་མའི་གནས་སྐབས་དོར་
 བས་གཞན་དུ་གྱུར་པར་ཁས་ལེན་ན། དེ་བཞིན་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ཉེས་པ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱན་
 ཀྱང་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཅིས་མི་འདྲོད་དེ་གང་ཡང་རྟག་ཏུ་སྤྱང་ཆུལ་གཅིག་ཁོ་ནར་དམིགས་པ་

ནི་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །གལ་ཏེ་ཕྱ་རགས་སུ་གྱུར་ཀྱང་བདེ་བའི་རང་བཞིན་མ་དོར་
བས་ཏྟག་པ་ལས་མི་ཉམས་ཞེ་ན། རགས་པ་དང་བདེ་བ་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དམ། གཅིག་ཡིན།
དང་པོ་ལྟར་ན་རགས་པ་འགགས་ཀྱང་བདེ་བ་གསལ་བ་མི་འགག་པར་ཏྟག་ཏུ་མྱོང་དགོས་ལ།
རགས་པ་དེ་ཉིད་བདེ་བ་ལས་གཞན་མིན་པར་གཅིག་ཏུ་འདོད་ན་བདེ་བ་གསལ་བར་ཏེ་ངེས་པར་
མི་ཏྟག་པ་ཉིད་དུ་གྱུབ་པོ། །

ཁ བདག་སྐྱེད་གཤམ་པ་དངོས།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བདེ་བ་མི་གསལ་བར་གྱུར་ཀྱང་གཙོ་བོའི་གྲོང་དུ་ལུས་པའི་ངོ་བོར་
བག་ལ་ཞབ་ཡིན་ཅིང་སྤྲར་གསལ་བ་ན་སྤར་ཡོད་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་སྤར་
གཏན་མེད་པ་འགའ་ཡང་ནི་སྐྱེ་བར་རིགས་པ་མིན་ཏེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། དཔེར་ན་འཛིམ་པ་ལས་
རི་བོང་རྩ་བཞིན། དེས་ན་གང་སྤང་བའི་ལམ་དུ་གྱུར་པ་ཆད་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གཙོ་བོའི་གྲོང་
ན་ཡོད་པས་བྱུང་བོ་ཞེས་རྒྱུའི་དུས་ན་འབྲས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་ན། འབྲས་སུ་ཐམས་ཅད་རྒྱ་དུས་
ན་ཡོད་ན་ཏྟག་ཏུ་མི་དམིགས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཡིན་ཅེས་དྲིའོ། །དེ་ལ་སྒྲོས་ཡུལ་དུ་སྤར་མི་གསལ་བ་
ཕྱིས་གསལ་བ་ཙམ་ཡིན་ཏེ་ཐུན་ཁང་གི་སྤམ་པ་མར་མེ་ལས་གསལ་བ་བཞིན་ཞེ་ན། རྩོད་གྱི་རྩ་
བའི་རིགས་པ་ཉམས་ཏེ། གསལ་བ་ནི་རྒྱ་དུས་ན་མེད་པར་གསལ་དུ་སྐྱེ་བར་ནི་ཁྱོད་མི་འདོད་
པའམ་ཁས་མ་སྤངས་ཀྱང་དོན་ལ་གནས་པ་ཉིད་དོ། །གསལ་བ་རྒྱ་དུས་ན་ཡོད་ན་གསལ་མི་
གསལ་གྱི་རྩོད་པར་ཡང་བཞག་ཏུ་མེད་དེ་དང་པོ་ནས་གསལ་བར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་རང་གི་ཁས་
སྤངས་ནང་འགལ་ལོ། །ཡང་རིགས་པ་དང་འགལ་ཏེ། གལ་ཏེ་རྒྱ་ལ་འབྲས་སུ་དངོས་སུ་གནས་
ན། ཟན་ཟ་བ་ན་ཁྱོད་མི་གཙང་བ་ཟ་བར་འགྱུར་ལ། གཞན་ཡང་ཁྱོད་རྩ་བཟང་པོ་རྣམས་ཀྱི་
གོས་ཉི་བའི་རིན་གྱིས་རྩས་བཤམ་གྱི་སྤོན་ཉིས་ལ་དེའི་ནང་ནས་རས་མུང་ཏེ་གོས་སུ་བགོ་བར་
གྱིས་ཤིག་དང་། ཁྱོད་གྱི་གྲུབ་མཐའ་གྲུབ་བོ་ཞེས་སོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དོན་དུ་རྒྱ་ལ་འབྲས་སུ་

ཡོད་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པ་སྒྲོངས་པའི་རབ་རིམ་གྱིས་མིག་བསྐྱད་པས་མ་མཐོང་ངོ་ཞེན། རྒྱལ་
འབྲས་བྱ་གནས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པ་གྲངས་ཅན་པའི་སྟོན་པ་རྣམས་གྱིས་བཞག་པ་དེ་ཉིད་
ཤེས་པ་དེ་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ལ་ཡང་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ན་རྒྱ་ཚད་བས་ཅི་སྟེ་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཏེ་
མཐོང་དགོས་སོ། །ཁྱོད་ལྟར་ན་སྒྱིར་དེ་ཉིད་ཤེས་པའི་ཤེས་པ་འབྲས་བྱར་གྱུར་པ་དེ་སེམས་ཅན་
ཀྱང་ལ་ཡོད་དགོས་ཤིང་། རྒྱལ་འབྲས་གནས་དངོས་སུ་འདོད་པ་གྲངས་ཅན་གྱི་རྣམ་བཞག་
ཁས་ལེན་པའང་ཡོད་པ་ཡིན་ན་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཟན་ཟ་ཞིང་མི་གཙང་བ་མི་ཟ་ལ། གོས་འདོད་
བས་རས་ཉི་ཞིང་རས་བལ་གྱི་ས་བོན་དོན་དུ་མི་གཉེར་བར་མ་མཐོང་ངམ། ཡུལ་དུས་གང་ན་ཡང་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བཞག་ཁྱེད་གྱིས་བྱས་པ་དེ་བཞིན་ཡོངས་སྒྲིབ་པ་མ་མཐོང་བས་གཞོད་དོ། །
ཞེས་སོ། །ཁོ་ན་རེ། འཇིག་རྟེན་པའི་མཐོང་བ་ཚད་མ་ཉིད་མིན་པས་དེས་གཞོད་པ་མེད་ངོ་ཞེ་
ན། འོ་ན་འཇིག་རྟེན་པས་འབྲས་བྱའི་རང་བཞིན་གསལ་བ་མངོན་དུ་མཐོང་བའང་བདེན་པ་མ་
ཡིན་པར་རྟོག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་རྟོག་ན་རྒྱ་འདི་ལ་འབྲས་བྱ་འདི་ཡོད་དེ་བྱིས་མངོན་དུ་གསལ་
བའི་བྱིར། ཞེས་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་དག་ན་རེ། གཤམ་ཏེ་འཇལ་བྱེད་རྟོག་པ་ཡིན་
པས་གཞལ་བྱ་མི་འགྲུབ་ན་དབུ་མ་པ་ཁྱོད་འཇལ་བྱེད་གྱི་ཤེས་པ་ཚད་མ་འང་དོན་དམ་པར་ཚད་
མར་གྲུབ་པ་མིན་ན། དེས་གཞལ་བའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་རྣམ་པར་བཞག་པའང་རྟོག་པར་མི་འགྱུར་
རམ། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་དབྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྟོག་པ་དེས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ནུའམ་དོན་དམ་པར་སྟོང་
པ་ཉིད་དོ་ཞེས་གཞལ་ཞིང་བཅད་ནས་སྟོང་ཉིད་དུ་བསྒྲུབ་པའང་གཏན་ཚིགས་དེ་ཡི་བྱིར་མི་འཐད་
པར་འགྱུར་རོ་ཞེན། འདིར་བདག་ཅག་གིས་ཚད་མས་གྲུབ་དོན་སྟོང་ཉིད་ཅེས་དམིགས་གཏད་
གྱི་ཡུལ་བདེན་གྲུབ་ཅིག་ལ་གྲུབ་མཐའ་འཆའ་བ་ནི་མེད་དེ། གང་གི་བྱིར་ན། བརྟག་པའི་སྟེ་
བརྟག་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་བྱམ་སོགས་ལྟ་བུ་དེ་ལ་མ་རྟེན་པའམ་མ་བརྟན་པར་ནི་བྱམ་མེད་ལྟ་
བུ་དངོས་པོ་དེ་ཡི་དངོས་མེད་ཡན་གར་དུ་ནམ་ཡང་འཇིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བྱིར་བྱམ་མེད་དང་

བུམ་པའི་སྟོང་བ་ལྟ་བུའི་རྣམ་གྲངས་པའམ་ཉི་ཆེ་བའི་སྟོང་བ་དེའང་གཞན་དངོས་པོ་དེ་བཀག་
པའམ་བསལ་བའི་ཆ་ཡིན་པས། འདི་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་རྒྱན་པའི་དངོས་པོ་གྲང་ཡིན་པ་དེ་
ཡི་དངོས་མེད་ཀྱང་གསལ་བར་དེ་ངེས་པར་རྒྱན་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །འོ་ན་དངོས་པོ་ཀུན་
མེད་ཅེས་བསྒྲམས་པས་ཅི་བྱ་སྟེ། དངོས་ཡོད་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་རྒྱན་པར་མགོ་མཉམ་
ཞིང་གཉིས་ཀ་ཡང་དག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ཞིག་ཐོག་མེད་ནས་གོམས་པའི་དངོས་ཞེན་
གྱིས་སྤྲོད་པར་འཆིང་བར་བྱེད་པ་དེའི་གཉེན་པོར་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པར་གོམས་པ་ཙམ་སྟེ།
དངོས་དངོས་མེད་གཉིས་ཆར་རྒྱན་པ། དེས་ན་ངེ་ལྟར་སྤྲོད་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་ནས་གྲི་བ་མིས་ཏེ་སྤྲུག་
བསལ་བ་ལ། ལུ་དེ་མེད་སྟེ་ལྟམ་པའི་རྣམ་ཏྲོག་ནི། ལུ་དེ་ཡོད་སྟེ་ལྟམ་པའི་རྣམ་པར་ཏྲོག་པ་ཡི་གེགས་
ཡིན་ལ་དེ་ཡང་བརྒྱན་པ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་གཤིང་གཉིས་ཟུང་དུ་བརྟན་པའི་མེས་གཤིང་
གཉིས་ཀ་བསྐྱེད་པ་བཞིན་དུ་དངོས་ཀུན་བདེན་མེད་དུ་རྣམ་པར་དབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མེས་
དངོས་དངོས་མེད་དུ་བཞག་པའི་དམིགས་པའི་གཏད་སོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནགས་འཐིབ་པོ་མ་ལུས་པ་
བསྐྱེད་ནས། སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་ཆོ་ཁས་ལེན་ཐམས་ཅད་དང་
བྲལ་བའི་དབྱུང་མཆོད་པོ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་འང་། དབྱུང་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས། ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་
རྟག་པར་འཛིན། མེད་ཅེས་བྱ་བ་ཆད་པར་ལྟ། དེ་ཕྱིར་ཡོད་དང་མེད་པ་ལ། མཁས་པས་
གནས་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

④ གཏན་ཆོགས་གྱིས་དོན་བསྟུ་བ།

བཞི་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། རྒྱ་མཚན་དེ་བས་དེ་ལྟར་རྣམ་དབྱེད་པས་དངོས་པོ་འགྲུབ་ཡང་རྒྱ་མེད་
པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། རྒྱ་རྟག་པ་ལས་ཀྱང་མི་སྟེ་སྟེ། ཕྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ས་བོན་ལས་
ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་རང་རང་གི་རྒྱ་ཆེན་ལ་བརྟེན་ཏེ་འབྱུང་ལ། བད་གི་སྟེ་མཆོད་ནི་མ་
རིག་པ་ནས་ཆ་གཤིའི་བར་ལུ་གྲུ་རྒྱུད་དུ་བརྟེན་ནས་སྟེ་འོ། །དེ་འདྲའི་དངོས་པོ་རང་རང་གི་རྒྱ་ཆེན་

དེ་དག་སོ་སོ་བ་རེ་རེ་བའམ་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་ཡི་རྒྱུ་རྣམས་ལ་ཡང་ནི་འབྲས་བུ་གནས་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། རེ་རེ་བས་སྒྲིབ་པར་མི་རུས་ལ། འདུས་པ་ལ་ཡང་རྒྱ་རྣམས་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་
ཅུང་ཟད་མེད་དེ། དཔེར་ན་མེ་ཆ་མེ་དོ་སྒྲ་བ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་བས་མེ་སྒྲིབ་པར་མི་རུས་ལ་འདུས་
པ་ཡང་དེ་རྣམས་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ཅི་ཡང་མེད་པས་སྒྲིབ་མི་རུས་ལ། དེར་གཞན་ནས་འོང་
བ་དང་དེར་དང་པོ་ཉིད་ནས་གནས་པ་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །འབྲས་བུ་སྤང་བའི་ཚེ་རྒྱ་རྒྱུན་དེ་དག་
ལས་གཞན་ཞིག་ནས་འབྲས་བུ་ཉིད་དེར་འོངས་པ་འང་མ་ཡིན་ལ། རྒྱ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་
དད་པའི་འབྲས་བུ་ཞིག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་ཟིན་འདིར་གནས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང་། འགག་
པའི་ཚེ་འདི་ནས་གཞན་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར། ཚོས་ཐམས་ཅད་ནི་རང་བཞིན་
གྱི་རྒྱས་སྤྲོད་པའོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ལ་སོ་སོ་ཞེས་པས་བདག་སྒྲིབ་དང་གཞན་སྒྲིབ་གསུམ་པ་དང་།
འདུས་པ་ཞེས་གཉིས་ཀ་ལས་སྒྲིབ་བཀག་པ་སྟེ་མུ་བཞི་པོ་བཀག་པར་ཡང་བཤད་དོ། །

[2] ངོ་བོ་ལ་དཔྱད་པ་རྟེན་འབྲེལ་ཆེན་མོའི་གཏན་ཚིགས།

གཉིས་པ་ངོ་བོ་ལ་དཔྱད་པ་རྟེན་འབྲེལ་ཆེན་མོའི་གཏན་ཚིགས་ནི། མྱོངས་པས་བདེན་པར་གྲང་
བུས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་འདི་ཀྱན་སྤང་ཡང་བདེན་པ་མེད་པ་སྒྲུ་མ་ལས་ནི་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་
ཡོད་དེ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། སྒྲུ་མས་སྒྲུལ་པའི་རྟ་སྒྲང་ལ་སོགས་པ་གྲང་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་རྣམས་
ཀྱིས་ནི་གྲང་སྒྲུལ་པའི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དང་པོ་གྲང་ནས་འོངས་པར་གྱུར་ཅིང་།
བར་དུ་གང་ན་གནས་པ་དང་། མཐར་གང་དུ་འགྲོ་བའང་བརྟག་པར་གྱིས་ཤིག་དང་དེ་གཉིས་
མཚུངས་པ་དེས་པར་མཐོང་བར་འགྱུར་པོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འབྲས་བུ་གྲང་ཞིག་རང་སྒྲིབ་ཕྱིད་ཀྱི་
རྒྱ་གང་དག་ནི་ཉི་ཤེས་ཚིགས་པར་གྱུར་པ་ན་རྒྱ་དེ་ཡིས་ཉི་དེ་ཁོ་ནའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤང་ཞིང་མཐོང་
བར་འགྱུར་གྱི། རྒྱ་དེ་མེད་ན་སྤང་ཞིང་མཐོང་བ་མིན་པ་དེས་ན་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་བཙོས་ཤུའམ་བཙོས་
མ་གཞུགས་བརྟན་དང་མཚུངས་པ་དེ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་བདེན་པ་ཉིད་རྟེན་ལྟར་ཡོད་དེ་

མེད་དོ། །དེ་ལྟར་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་རྟག་ཆད་འགྲོ་འོང་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་དང་
བྲལ་བའི་རང་བཞིན་སྐྱུ་མའི་དཔེ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རི་སྐད་དུ།
མདོ་ལས། གང་ཞིག་རྟེན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས། །དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །
རྟེན་ལ་རག་ལས་གང་དེ་སྟོང་པ་ཉིད། །གང་གིས་སྟོང་ཉིད་ཤེས་དེ་བག་ཡོད་ཡིན། །ཞེས་དང་།
སྟོབ་དཔོན་གྱིས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་མ་གཏོགས་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །དེ་
ཕྱིར་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །

[3] འབྲས་སུ་ལ་དཔྱད་པ་ཡོད་མེད་སྟེ་འགོག་གི་གཏན་ཚིགས།

གསུམ་པ་འབྲས་སུ་ལ་དཔྱད་པ་ཡོད་མེད་སྟེ་འགོག་ནི། འབྲས་སུ་ལ་བརྟགས་ན་བསྐྱེད་པར་བྱ་
བ་དེ་ཡོད་པ་ཞིག་གམ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན། འབྲས་སུ་དེ་དངོས་པོ་འཕ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་
སྐྱར་བ་ལ་རྒྱ་ཡིས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་པམ་རྩལ་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་རུང་ངོ་། །
འོན་ཏེ་འབྲས་སུ་དེ་མེད་པ་ཞིག་རྒྱས་བསྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། འབྲས་སུ་རང་གི་ངོ་བོ་དེ་ནི་མེད་པ་ཙམ་
ཡིན་ན་དེ་ལ་ཡང་རྒྱ་ཡིས་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། མེད་པ་ལ་སྐྱིར་རྒྱ་མེད་ཅིང་རང་ཉིད་མེད་
པའི་ངོ་བོར་གནས་ཟིན་པས་སོ། །གལ་ཏེ་མེད་པ་ཙམ་པོ་དེ་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་ནི་མིན་ཀྱང་། རྒྱ་
འདིས་འབྲས་སུ་མེད་པ་ཉིད་ཡོད་པའི་དངོས་པོར་བྱེད་དོ་སྟུམ་ན། དེ་མི་ལུས་ཏེ། བྱེ་བ་བརྒྱ་
ཐལ་གི་རྒྱ་ཆོགས་ནས་འབད་པ་ཡིས་ཀྱང་ཆོས་གང་ཞིག་དངོས་པོ་མེད་པ་འཕ་རང་གི་ངོ་བོ་མེད་
པ་དེ་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་བསྐྱར་དུ་མེད་དེ། རྒྱ་ཅི་ཆོགས་ཀྱང་རི་བོར་གི་རྩ་ཡོད་པར་བསྐྱར་མི་ལུས་
པ་བཞིན་ཏེ། མེད་པ་གང་གི་ཡང་ལྟོས་བྱུང་མི་འགྱུར་ངོ་། །དངོས་མེད་དངོས་པོར་བསྐྱར་དུ་
མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དངོས་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་མ་དོར་བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། དོར་ནས་
འགྱུར་བ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་མེད་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ན་ནི་དངོས་
པོ་ནི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། པམ་རྩལ་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་མིན་ནོ། །དངོས་མེད་དོར་

ནས་དངོས་པོར་གསར་དུ་འགྱུར་བའང་གཞན་ཡང་སྟེ་གཞན་གང་ཞིག་ཡིན་ཏེ་དེ་མི་སྤྱིད་པ་ནི།
 འདི་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོ་མེད་པར་གནས་པ་དེ་ནི། མེད་བཞིན་པའི་ཚེ་ན་དངོས་ཡོད་སྤྱིད་པ་མིན་ན་
 དེ་ལ་དངོས་པོ་ཡོད་པར་ནམ་ཞིག་འགྱུར་ཞེས་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་སྐབས་ནམ་ཡང་མེད་ལ། དངོས་
 པོར་སྐྱེས་པར་མ་གྱུར་པར་དེ་སྤྱིད་དུ་ནི་དངོས་མེད་དྲང་ནི་འབྲལ་བར་མི་འགྱུར་ཞིང་། དངོས་
 མེད་རང་གི་མཚན་ཉིད་དྲང་ནི་མ་བུལ་ན་ཞེས་མ་དོར་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་སྐབས་ནམ་
 ཡང་མི་སྤྱིད་པས་ན་དངོས་མེད་དངོས་པོར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་འགྱུར་མི་རིགས་སོ། །དངོས་མེད་
 དངོས་པོར་མི་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་འང་མེད་པར་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཕན་
 ཚུན་སྤངས་པས་ན་རིགས་པ་དངོས་མེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་དེ་འདིར་ཡང་བསྒྲུར་ཏེ་ཤེས་པར་
 བྱའོ་ཞེས་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་དེ་དངོས་པོ་མེད་པར་འགྱུར་ན། དེ་དངོས་དངོས་མེད་ཀྱི་
 རང་བཞིན་གཉིས་སུ་གྲུབ་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་འགག་
 པ་ཡོད་པ་མིན་ཞིང་། དངོས་པོ་འང་བདེན་པར་ཡོད་པ་མིན་པ་དེ་ཡི་བྱིར་འགྲོ་བ་འདི་དྲག་
 ཐམས་ཅད་ནི་དུས་གསུམ་པོ་རྟག་རྒྱུ་འདང་མ་སྐྱེས་ཤིང་མ་འགག་པ་ཉིད་དོ། །དེ་ལྟར་འདུང་བ་
 སྒྲ་ཚོགས་པའི་འགྲོ་བར་སྤང་བ་འདི་ནི་སྤང་ཡང་མི་བདེན་པ་སྤེལ་ལམ་ལྟ་བུ་སྟེ། རིགས་པས་ནམ་
 པར་དབྱེད་ན་ཚུགས་སུ་བ་པའི་སྟིང་པོ་མེད་པས་ཚུ་ཤིང་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་བྱ་རན་
 ལས་འདྲས་པ་དང་མ་འདྲས་པ་འདྲ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ནི་བྱུང་པར་མེད་དེ་གང་བཅིང་བ་མེད་པ་གོ་ལ་
 བ་མེད་པར་རྟག་རྒྱུ་མཉམ་པ་ཉིད་ཁོ་ནར་གནས་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་འདྲ་། ཅུ་བ་ཤེས་རབ་
 ལས། དེ་གཉིས་བྱུང་པར་རྩང་ཟད་ནི། ཤིན་རྒྱ་ཐ་བའང་ཡོད་མ་ཡིན། ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་
 ལྟར་ན་དབུ་མའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དབྱེ་སྒྲ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ཚོས་ཐམས་ཅད་རྒྱ་འབྲས་ངོ་
 བོའི་ཚུལ་གྱི་དངོས་སྤང་དེ་ལ་རྒྱའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ནམ་པར་དབྱེད་པས་རྒྱ་མཚན་མ་མེད་པ་
 དང་། ངོ་བོའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ནམ་པར་དབྱེད་པས་ངོ་བོ་སྤྱང་པ་ཉིད་དང་། འབྲས་བུའི་ཕྱོགས་

ཐམས་ཅད་ནམ་པར་དབྱང་པས་འབྲས་བུ་སྒྲིན་པ་མེད་པ་སྟེ་ནམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་དུ་གཏན་ལ་ཡབ་
པར་མཛད་པའོ། །

4 སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱེད་ལས།

བཞི་པ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བྱེད་ལས་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་དོན་དུ་ཆོས་བརྒྱད་མགོ་སྟོམས་པ་དང་།
གཞན་དོན་དུ་བརྟེ་བའི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཙུལ་མེད་དུ་འབྱུང་བའོ། །

① རང་དོན་དུ་ཆོས་བརྒྱད་མགོ་སྟོམས་པ།

དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དངོས་པོ་ནམས་ལ་ཟས་གོས་རྟེན་པ་སོགས་ཐོབ་
པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅིང་ཤོར་བའང་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །ཐམས་ཅན་གྲང་གིས་བསྟོད་
ཅིང་རིམ་གྱོ་བྱས་པའམ། སྟོང་ཅིང་ཡོངས་སུ་བརྟན་པ་བྱས་པའང་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་ཅིའང་མེད་
ཅིང་། བདེ་བ་སྟོང་བའམ་སྟག་བསྟེན་སྟོང་བའང་རྒྱ་གང་ལུས་ཡིན་ཞེས་དབྱང་ན་རང་བཞིན་
མེད་དོ། །མི་སྟན་པར་གྲགས་པ་ལ་མི་དག་ར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅིང་སྟན་པར་གྲགས་པ་ལ་དག་ར་ཅི་
ཞིག་ཡོད་དེ་ཅི་ཡང་མེད་པས་འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲུང་དོར་སྒྲངས་ནས་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་
ལ་མཉམ་པར་བཞག་པར་བྱ་སྟེ། བཤེས་སྒྲིང་དུ། འཛིག་རྟེན་མཁའ་པ་རྟེན་དང་མ་རྟེན་དང་། །
བདེ་དང་སྟག་བསྟེན་གྲགས་དང་མ་གྲགས་དང་། །བསྟོད་སྟོང་ཅིས་བྱ་འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱད་པོ། །
བདག་གི་ཡིད་ཡུལ་མིན་པར་མགོ་སྟོམས་མཛོད། ཅིས་པ་བཞིན་ནོ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ནི་རིགས་
པས་བཅུལ་བར་བྱས་ན། གང་ཟག་གང་ཞིག་སྟོང་ཅིང་ཡུལ་གང་ལ་སྟོང་དེ་དེ་དག་རང་བཞིན་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལེགས་པར་དབྱང་ན་གསོན་པའི་འཛིག་རྟེན་འདི་ཉིད་མ་གྲུབ་པས་གང་ཞིག་
སྟོང་པ་འདིར་ནི་རི་ལྟར་འཆི་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆེ་ཕྱི་མ་འབྱུང་འབྱུར་གང་ཡིན་སྟེ་མ་ལ་བྱུང་བར་
གྱུར་པ་གང་ཡིན་ལ། གཉེན་ཉེ་བ་དང་གོགས་དག་འཛའ་བཤེས་ཀྱང་གང་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་སྒྲིན་པ་དང་བྲལ་བ་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བར་ནི་གནས་

ལྷགས་ལ་དབྱེད་པའི་སྟོ་ཅན་ནི་བ་ལྟ་བུ་དག་འདས་ཡོངས་སྤྱ་བ་བྱས་ནས་ཆོས་བརྒྱད་
མགོ་སྟོམས་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་སོ།།

2 གཞན་དོན་དུ་བཅེ་བའི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་རྩལ་མེད་དུ་འབྱུང་བ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དཔལ་ལྡན་རྩོམ་རྒྱུ་ཉིད་རྟོགས་ན་སྟེག་པ་མི་དགོ་བ་མི་བྱེད་ཅིང་སྟོང་
རྗེ་ཆེན་པོ་སྟོང་བར་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་ན་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྟོང་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་ཉིད་སྟོས་པ་དང་
བྲལ་བར་མ་རྟོགས་པས་མི་བདེན་པ་ལ་བདེན་པར་དང་། མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་དང་། བདག་
མེད་པ་ལ་ཡོད་པར་བཟུང་ནས་འདི་ལྟར་འབྲལ་བའི་འགོ་བ་བདག་ཉིད་འབའ་ཞིག་བདེ་བར་
འདོད་པ་རྣམས་ནི་དེའི་ཐབས་ལ་རྫོངས་པས་དགྲ་ཡི་ཕྱོགས་ལ་འཐབ་པ་དང་། གཉེན་གྱི་ཕྱོགས་
ལ་ཆགས་ཤིང་སྟོང་བའི་རྒྱ་དག་གིས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ལུས་སེམས་རབ་རྩ་འབྲུག་པར་བྱེད་པ་དང་།
སྟོང་ཞིང་དགྲ་འབས་སྤྱ་གར་སོགས་ཀྱིས་ལུས་སེམས་གཡེང་བར་བྱེད་པ་དང་། མི་ཤི་ཕྱགས་འཐོར་
ལ་སོགས་པའི་མི་འདོད་པ་སྟོང་དུ་བབ་པ་དང་། འདོད་པའི་དོན་མ་གྲུབ་པའི་མྱ་ངན་དང་། མཐོ་
དམན་དག་ཞན་ཕྱག་དབུལ་ཐམས་ཅད་གཉེན་གྲོགས་དང་ནོར་ལོངས་སྟོད་འདོད་པའི་དོན་དུ་
འབད་རྩལ་དང་གཞན་ལ་རྩོད་པ་དང་། བདག་གཞན་ལུས་པན་རྩལ་རལ་གྱི་སོགས་ཀྱིས་གཙོད་
པ་དང་། མདུང་བྱང་སོགས་ཀྱིས་འབྲགས་པ་དང་། ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱི་སྟེག་པ་མང་པོ་དག་གིས་
ནི་ཉེ་བར་བསྐྱབ་པའི་ལོངས་སྟོད་འདི་བྱི་གཉིས་སྤྱ་གི་ཆོགས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་འཆོ་བར་བྱེད་
ལ་དོན་རྒྱུ་ཆེ་ཆེ་འདིའི་ལུས་ཆོགས་ཀྱིས་ཡིད་བསྐྱ་ཞིང་དུས་འདའ་བར་གནས་པར་སྒྲུང་ངོ་། །
འགོ་བ་འདི་རྣམས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་སྒྲ་མ་རྣམས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་རེས་
འགའ་བསྟེན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་བསྐྱང་བ་ལ་སོགས་པས་དགོ་བ་རྩུང་བྱེད་པའི་བསྐྱབས་པའི་
དབང་གིས་བདེ་འགྲོ་སྟེ་མཐོ་རིས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་རྣམ་པ་མང་པོ་དག་ཏུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འོངས་ཏེ་

ཞེས་སྒྲིམ་ནས་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་བདེ་བ་མང་པོ་ལ་ཡོངས་སྤྱད་སྤྱད་ནས་གནས་པར་བྱས་
 གྱུར་དེར་དགེ་བ་ནི་མ་འགྲུབ་ལ་སྒྲིག་པ་ནི་མང་པོ་བྱས་པའི་འབྲས་བུ་གི་འཕྲོས་ནས་དཔུལ་བ་
 ལ་སོགས་པའི་དུན་སོད་གསུམ་གྱི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ནི་དུས་ཡུན་རིང་ཞིང་གིན་ཏུ་མི་བཟད་པ་བཟོད་
 པར་དཀའ་བ་མྱོང་བ་རྣམས་སུ་ལྷུང་བར་འགྱུར་ཞིང་མཐོ་དམན་བདེ་སྤྲུག་ངེས་པ་མེད་པའི་སྤྱིད་
 པར་འབྱམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་འདྲའི་ཁམས་གསུམ་ལ་ཁོར་བའི་སྤྱིད་པ་ནི་ཆགས་སྤང་
 མོངས་སྤྱིད་སོགས་ཀྱི་རྟོགས་ངན་རེ་རེས་གྱུར་དཔུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སུ་འཕེན་པས་སྤྲུག་
 བསྐྱེད་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་གཡང་ས་གིན་ཏུ་མང་ལ། སྤྱིད་པ་དེར་ནི་ཐར་པའི་ཐབས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 ཐོབ་པ་དང་རྟོགས་པ་སོགས་ཡོད་པ་མིན་པར་མ་ཟད་བྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་བདག་འཛིན་
 ཨ་འཐས་གྱིས་རྟག་རྟག་བདེན་བདེན་ལ་སོགས་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཛིན་པ་འདྲི་འདྲུ་བ་ཡིན་པས་
 བསྐྱེད་པའི་ཡུལ་སྤྱོད་པ་དང་བྲལ་བའི་སྤྱོད་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་དངོས་པོར་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་
 པའི་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཛིན་པ་པན་ཚུན་འགྲུལ་བ་ཡིན་པས་ན་སྤྱིད་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དམ་ཟབ་མོ་
 སྤྱོད་པ་ཉིད་ཐོས་པ་དང་རྟོགས་པ་འདྲི་འདྲུ་བ་མེད་དེ། ལུན་པའི་གྲོང་དུ་སྤྱང་བ་བཞིན་ནོ། །
 དེས་ན་ད་རེས་སྟོན་པ་བྲགས་རྗེ་ཅན་སྐུ་བྱང་སེམས་དཔའ་དང་བཅས་པའི་སྐུ་དྲིན་གྱིས་
 ཆོས་ཟབ་མོ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པ་དང་ཐོས་པ་སོགས་ཡོད་པའི་སྐུ་ཐས་འདིར། སྤྱོད་
 ཉིད་སྟོན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ལཱ་འདི་ལྟ་བུ་སོགས་ལ་བདག་ལྟ་བུས་ཤེས་པ་
 དང་རྟོགས་པ་ག་ལ་རུས་སྒྲུམ་ནས་སེམས་ཁུམ་པ་དེ་སྤྱོད་ཉིད་ལ་སྒྲག་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་
 དག་གའོན་སོགས་ལ་སྒྲག་པ་ལྟར་མེད་ལ། དེང་སང་རང་རང་གིས་སྤྱོད་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་
 རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་མི་མོས་པ་དང་མི་ཤེས་པ་འདི་སྐྱེ་བ་སྟོན་མར་སྤྱོད་ཉིད་ལ་སློ་ཁ་མ་སྟོགས་
 པའི་རྟོགས་ཡིན་པ་དང་། སྤྱོད་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་ཐོས་ཆོ་སེམས་རབ་ཏུ་དགའ་ཞིང་དད་པས་
 ལུས་བ་སྐྱུ་ལྷང་ཞིང་མིག་མཆི་མས་བརྒྱན་པ་ནི་སྐྱེ་བ་སྟོན་མར་སྤྱོད་པ་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་ལ་

ཐོས་བསམ་བྱས་པའི་ས་བོན་ཡོད་པའི་རྟགས་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། དེས་ན་ད་ལྟ་ཆོ་འདིར་རི་
ལྟ་བ་བཞིན་མ་རྟོགས་ན་འང་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་སྟོ་ཁ་སྟོགས་ནས་ཐོས་བསམ་བསྒྲུལ་པ་རེ་
བྱས་ན་ཆོ་སྤྱི་མར་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཐོས་པ་དང་རྟོགས་པར་འགྱུར་ངེས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་སྟོན་
པ་བཞི་བརྒྱུ་པ་ལས། དེ་ཉིད་ཤེས་པས་གལ་ཏེ་འདིར། །ཟུང་ན་འདས་པ་མ་ཐོབ་ཀྱང་། །སྟེ་
བ་སྤྱི་མར་འབད་མེད་པར། །ངེས་པར་ཐོབ་འགྱུར་ལས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་
དང་། རྩོན་ཡང་ལས་ངན་སྟོབས་ཆེན་གྱི་ལས་ལྷག་མས་ཤིན་ཏུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པར་གྱུར་པའི་རྒྱར་
རྒྱུད་དང་ལེགས་འོང་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་འདྲ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་ཡུན་དེ་ཆོས་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་
བདེན་པ་མཐོང་ཞིང་དག་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱང་སྟོན་སངས་རྒྱས་འོད་སྤྲུང་གི་
བསྟན་པའི་དུས་སུ་ཡུང་ཁམས་སྟེ་མཆོད་སོགས་ལ་མཁས་པར་བྱས་པའི་ལས་ཀྱིས་ཡིན་པར་
གསུངས་ཤིང་། དེས་ན་གང་ཟག་སྤྱན་ཞིང་སྟོ་རྒྱུད་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་
ཆོས་འདི་སྟོང་ངམ་མི་སྟོང་སྟམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཙམ་ཡང་སྟེ་བར་མི་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཐེ་
ཆོམ་ཙམ་ཞིག་སྟེས་པར་གྱུར་ན་འང་སྤྱི་དུས་ཐོར་བྱེད་དེ་དེ་ཉིད་ལས། བསོད་ནམས་རྒྱུད་དུས་
ཆོས་འདི་ལ། །ཐེ་ཆོམ་ཙམ་ཞིག་སྟེ་མི་འགྱུར། །ཐེ་ཆོམ་ཙམ་ཞིག་སྟེས་གྱུར་ན། །སྤྱི་དུས་ཐོར་
ཐོར་འགོ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་ད་རེས་ཆོས་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་འབྲུད་པ་ལ་
དགའ་ཞིང་སྟོ་བས་ཐོས་བསམ་བསྒྲུལ་པས་དོན་ཡོད་པར་བྱའོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱང་བ་དང་
བྲལ་བའི་སྤྱི་དུས་དེར་ཡང་དཔེ་རྒྱུ་མེད་ཅིང་བཟོད་པར་དགའ་བས་མི་བཟད་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་
གྱི་རྒྱ་མཚོ་རྒྱ་ཆེ་ལ་ཡུན་རིང་བ་དུས་དང་སྟོགས་ཀྱི་པ་མཐའ་མེད་པ་འཇམ་མཐའ་ལུས་འདྲས་པ་
ཉིད་དུ་གནས་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེར་ནི་སེམས་ཙན་རྣམས་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་སྤྱི་དུས་པའི་
ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དག་ཐོས་ཐེལ་གྱིས་མནན་ནས་དགོ་བ་བསྐྱབ་པ་ལ་སྟོབས་རྒྱུད་ཞིང་།
དེར་ནི་དགོ་སྟོ་རེ་སྟེས་ཀྱང་དགོ་བ་བསྐྱབ་པའི་རྟོན་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ཆོ་ཡང་སྤྱང་བ་ཉིད་ཀྱིས་དགོ་

བ་བསྐྱབ་པའི་ཡོང་མེད་པ་དང་། ཉེར་ཅུང་ཟད་གནས་པའི་བར་ལ་ཡང་ཡུན་རིང་པོར་གསོན་
 ཏུ་རེ་བའི་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་རིམ་གྱོ་སྒྲ་ཆོགས་དྲང་། ནད་མེད་ཀྱི་སྤྲེལ་མེད་པར་བྱེད་པ་ཡི་ཐབས་
 སྒྲན་སོགས་བསྟན་པ་དྲང་། ཟས་སྒྲོམ་ལ་སོགས་པ་མ་རྟེན་པས་བཀྱིས་གིང་ཡོངས་པ་དང་། འཆོ་
 ཆས་ཀྱི་བྱ་བས་དཔལ་ཞིང་དུ་བ་པ་དྲང་། ཆེ་བྱེད་གཉིད་དུ་སྒྲོམ་པ་དྲང་། བྱིན་གི་ཉིར་འཆོ་སྒྲ་
 ཆོགས་དང་དེ་བཞིན་དུ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་སྒྲུ་བོ་དྲང་འགྲོགས་པ་སོགས་དོན་མེད་པའི་བྱ་བ་རྣམས་པ་
 སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་ཆེ་ནི་དག་བ་བསྐྱབ་པའི་དོན་ཅི་ཡང་མེད་པར་ལྷུར་བ་ཉིད་དུ་ཟད་ཅིང་འདྲའ་ཡི།
 སྤྱིད་པ་ལས་གོལ་བའི་རྒྱ་བྱིན་གི་སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་མེད་པ་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་སྒྲོས་རྣམས་པར་དབྱེད་པ་གྱིན་དུ་རྟེན་པར་དགྲའ་ཞིང་འཁོར་བའི་གནས་དེར་ཡང་
 རྣམ་གཡེད་གོམས་པ་ཤུགས་དྲག་པོ་ནི་རྒྱ་ཁྲུང་བཞིན་དུ་བབས་པ་སྒྲོ་བར་དུ་བསྒྲོག་པའི་ཐབས་
 ཉི་གྲ་ལ་ཡོད་དེ་མེད་ལ། དེ་མེད་པར་མ་ཟད་དེར་ཡང་དཔུལ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་སོང་ཆེན་པོར་
 ཉི་འཕེན་པའམ་ལྷུང་སྤྱིར་སྤྱིའི་བདུད་ལ་སོགས་པ་ནག་ཕྱོགས་རྩ་ལག་རྣམས་ནི་བརྩོན་པར་
 བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་བདུད་རྒྱལ་གྱིས་སེམས་ཅན་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོ་བྱང་རྒྱལ་དུ་བཀོད་པ་བས་
 བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རེ་རེ་ཙམ་བྱང་རྒྱལ་དུ་ལུང་བསྟན་ཐོབ་པ་མི་བཟོད་པས་བདུད་ཉིད་སངས་
 རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དང་རང་གི་སྒྲ་མའི་གཟུགས་སུ་སྤྱུལ་ནས་བྱོད་སྤར་ནས་སྤྱང་
 བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པ་སོགས་སུ་ལུང་སྟོན་པ་དང་། ཆོས་ཡང་དག་ལ་ཡང་དག་མིན་པར་
 སྟོན་ཅིང་ཡང་དག་མིན་པ་ཡང་དག་དུ་སྟོན་པ་དང་གཞན་ཡང་གཡེད་བྱེད་མ་དང་མྱོངས་བྱེད་མ་
 ལ་སོགས་པ་བར་ཆད་བྱེད་པ་མང་སྟེ། ཆོས་ཟབ་ཙན་ནག་པོ་བདུད་ཀྱང་ཟབ། ཅེས་པ་བཞིན་
 བོ། །དེར་ནི་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་སོགས་ལོག་པའི་ལམ་མང་ཞིང་། ཡང་དག་པའི་ལམ་མ་ལོར་
 བ་འདི་ཞེས་དམིགས་རྣམས་སྤེལ་བའི་ངེས་པ་མི་སྒྲུ་བར་གྲེ་ཆོམ་ལས་ཀྱང་བརྒྱལ་དགྲའ་སྟེ། ཐེ་ཆོམ་
 གཅོད་པའི་བྱིན་གི་རྒྱུན་རྟེན་དགྲའ་བའི་སྤྱིར་དང་། དེས་ན་དེང་སང་ཐམས་ཅད་གསར་ངེས་

ཆེ་བས་སྒྲར་གྱི་གཞུང་བཟང་ཡང་དག་པ་ནམས་དོར་ནས་གསར་བ་ལ་དགའ་ཞིང་། གསར་བ་
ལ་ཡང་དག་པ་ཡིན་མིན་ཀུན་ཡོད་ཀྱང་ཡང་དག་ཡིན་མིན་གྱི་དམིགས་ནམ་ཕྱེ་བའི་ངེས་ཤེས་ཐེ་
ཚོམ་གྱི་སྒྲག་དང་བྲལ་བ་ནི་རྟོག་དགའ་ཞིང་། ཚོས་ཡང་དག་ཡིན་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་དང་བཅས་བཞིན་
ཉམས་སྒྲུབ་ན་དོན་འབྲས་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་ནམ་དཔྱིད་རྟོག་དགའ་བ་དང་། ནམ་
གཡེང་བསྒྲོག་དགའ་བ་དང་། ཐེ་ཚོམ་ལ་སོགས་པས་ཡང་དག་པའི་ཚོས་གྱི་སྒྲུབ་བམ་རྟོག་པར་
ཤིན་སྒྲར་ཡང་དལ་བ་རྟོག་དགའ་ཞིང་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་འགྱུར་བ་དང་ལྷན་པ་རྟོག་པར་
ཤིན་ཏུ་དགའ་བ་དང་། དེ་ཡི་བསྟན་པ་ལ་ནན་ཏན་བྱས་ནས་རང་རྒྱུད་གྱི་ཆགས་སོགས་ཉོན་
མོངས་པའི་རྒྱ་ཤོ་སྤྱོད་བྱུང་བའི་དུས་ཐོབ་པར་དགའ་སྟེ་ཞི་བ་ལྷན་འགྲུལ་སྒྲོ་བའི་ཉམས་ཞེ་མ་
འཁོར་བ་འདིར་སྤྲུག་བསྐྱེད་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་པས་སྤྲུག་བསྐྱེད་མྱོང་བར་འགྱུར་རོ། །
ཞེས་བརྗེ་བས་སྒྲས་སོ། །དེ་ལྟར་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་བྱུང་བར་སྤྲོ་ཆོགས་པས་ཤིན་ཏུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་
བར་གནས་ན་ཡང་། སྤང་དོར་ལ་མྱོངས་པའི་དབང་གིས་རྩ་ཉིད་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་ནང་དུ་བྱིང་བ་
མི་མཐོང་བར་སྤྱིད་པ་ལ་མངོན་པར་ཆགས་ཤིང་ཞེན་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱ་
པོར་གནས་པ་འདི་དྲག་ལ་དམིགས་ནས་གྱི་རྒྱུ་ལྷ་དཔེ་བྱ་བར་འོས་ཏེ། དཔེར་ན་འགའ་ཞིག་
བསེལ་བའི་ངེས་བྱ་འདོད་པས་ཡང་ཡང་བྱས་བྱས་ཏེ། གང་བས་ཉོན་པ་ན་སྒྲར་ཆ་བ་འདོད་
པས་ཡང་ཡང་མེར་འཇུག་པ་སྟེ་དེར་ཆ་བས་ཉོན་པ་ན་ཡང་བྱས་ལ་འཇུག་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཆ་
གང་ངེས་མོས་གྱི་སྒྲོ་ནས་ཤིན་ཏུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་བར་གནས་ཀྱང་མེད་པས་མྱོངས་ནས་བདག་ཉིད་
བདེར་ཏེ་བདེ་བ་ལུན་སྤྲོ་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་པར་རྫོམ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་སྤྲུག་བསྐྱེད་
ཡང་རྒྱ་བ་དྲང་འཆི་བ་སོགས་འོང་རྒྱ་མེད་པ་བཞིན་དུ་བག་ཡངས་སྤྱོད་པས་ཅི་དགར་
གནས་པ་ནམས་ལ་དང་པོ་ཉིད་དུ་གྲ་བ་དང་ན་བ་འོང་ཞིང་བཅོས་སྤྱོད་ཅིང་བསྒྲོག་དུ་མེད་པའི་
འཆི་བདག་གི་བདུད་འོངས་ཏེ་བསྟན་པར་བྱས་ནས་སྒྲར་ཡང་དཔེ་སོང་དུ་ལྷུང་བ་ལ་སོགས་པའི་

སྐྱུག་བསྐལ་མི་བཟད་པ་རྣམས་འོང་ཞིང་སྐྱུག་བསྐལ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་
 དོན་མཐོང་བ་དང་བྲལ་བས་ན་སྐྱུག་བསྐལ་བདེ་བར་སྐྱོམ་པའི་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་སེམས་
 ཅན་སྐྱུག་བསྐལ་གྱི་མེས་གཏུངས་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་ལ། བསྟན་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་ཚད་མེད་
 པའི་སྤྱིན་ལས་ལེགས་པར་བྱུང་བའི་རང་གི་བདེ་བའི་ཚོགས་ཆར་གྱིས་ཏེ་ཡོ་བྱད་རྒྱན་གོས་གནས་
 མལ་ལ་སོགས་པ་ཅི་འདོད་པའི་ཚོགས་ཀྱི་ཆར་ཆེན་པོས་དེ་དག་གི་དབུལ་ཞིང་ཐོངས་པའི་སྐྱུག་
 བསྐལ་གྱི་མེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྤྱིན་པས་ཅི་འདོད་པའི་འོངས་སྤྱོད་གྱིས་ཚིམ་པར་བྱེད་པ་ལ་
 སོགས་པའི་སྤྱོན་ནས་ཞི་བར་བྱེད་པར། བདག་རྣམ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་སྐྱུམ་ཏུ་བསམ་པ་ནི་གནས་
 སྐབས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་། ཡང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་རྣམ་ཞིག་ཚོས་ཐམས་ཅད་སྤྱོས་
 པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཟབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་འཁོར་གསུམ་དམིགས་པ་མེད་པའི་ཚུལ་རི་ཙམ་
 དུ་ཁོང་དུ་རྒྱབ་ཅིང་རྟོགས་པ་དེ་ཙམ་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་གྱུས་པར་ཏེ་གྱུས་གིང་གིན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་
 བསྟན་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཏེ། རང་ཉིད་གྱིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྤང་སྟོང་
 ཟུང་འཇུག་སྤྱོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་མཉམ་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་ནས། དམིགས་
 པ་ས་ཞེས་དམིགས་པ་བདེན་ཞེན་གྱི་དུག་ཁོ་ནའི་དབང་གིས་ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་གནས་སུ་
 སྤང་བར་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེའི་གཉེན་པོ་ཚོས་ཐམས་ཅད་དམིགས་པ་མེད་པར་
 སྟོན་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་ནི་ཡང་དག་པར་སྟོན་པར་འགྱུར་ན་ཅི་མ་རུང་ཞིང་། དེ་ལྟར་འགྱུར་བར་
 བྱའོ་ཞེས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྟེན་དེ། རང་ཉིད་གྱིས་ཚོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་མཐོང་ན་གཞན་
 བདེན་འཛིན་གྱི་དབང་གིས་འཁོར་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ནམ་ཡང་མི་གཏོང་བའི་སྟོང་རྗེ་
 ཆེན་པོ་ཤུགས་གྱིས་འབྱུང་ཞིང་འདི་ནས་རི་སྐད་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་ཚོས་བརྒྱད་མགོ་སྟོམས་པ་
 དང་གཞན་ལ་བརྟེན་པའི་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོའི་སེམས་སྟེ་བ་ཡང་ཚོས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མངོན་མཐོ་
 དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས། སྤྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་

བསྒྲུམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་རྣམས་ལ་ཞུགས་ན་ཡང་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་ཐོབ་མོད། དེ་བས་
ཀྱང་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་མཐར་ཐུག་པ་ཟབ་མོ་སྒྲུམ་པ་ཀྱན་བྲལ་གྱི་སྨྱོད་པ་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ནི་མཆོག་ཡིན་པས། དེ་བསྒྲུད་པའི་དོན་དུ་ཐོས་བསམ་རྣམ་དག་ལ་འབད་བར་
རིགས་ཏེ། རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། གང་ཕྱིར་སྒྲིབ་པས་ལོངས་སྨྱོད་དག་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་ཅིང་། །ཁྱིམས་
ཀྱིས་མཐོ་རིས་བསྒྲུམ་པས་ཉོན་མོངས་སྨྱོད་བྱེད་ལ། །ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ཀྱན་སྨྱོད་དེ་
ཡི་ཕྱིར། །འདི་མཆོག་ཉིད་དེ་དེ་ཡི་རྒྱལ་ང་འདི་ཐོས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

༡ ལེའུ་མཚན་སྒྲུལ་པ།

ལེའུ་མཚན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྨྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྲོ་རྩིན་
པའི་ལེའུ་སྒྲེ་དགུ་པའོ། །

བཞི་པ་དེ་ལྟར་སྒྲེལ་བའི་འབྲས་བུ་གཞན་དོན་དུ་བསྡོ་བའི་ལེའུ་གཅིག་ལས།

བཞི་པ་དེ་ལྟར་སྒྲེལ་བའི་འབྲས་བུ་གཞན་དོན་དུ་བསྡོ་བའི་ལེའུ་ལ་བསྡོ་བ་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པ་
དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས་ལས།

༡ བསྡོ་བ་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པ།

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེ་རྒྱུད་སོགས་
སུ་སྤང་བ་ནི་སྨྱོན་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་སྨྱོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་། ཆོགས་
གཉིས་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་ལ། །སྨྱོན་ལམ་གྱིས་བྱི་དོར་མ་བྱས་ན། །དགོས་འདོད་ཀྱི་འབྲས་
བུ་མི་འབྱུང་བས། །མཇུག་བསྡོ་བ་འདི་ལ་ནན་ཏན་མཛོད། །ཅིས་པ་ལྟར་བསྡོ་བ་དང་སྨྱོན་ལམ་
འདི་གནད་ཆེ་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རང་ལུགས་སུ་དགེ་བ་བསྐྱབས་ནས་དེ་སེམས་ཅན་གྱི་
དོན་དུ་རྫོགས་བྱུང་དུ་བསྡོ་བ་དང་། དགེ་ཅུ་བསགས་པ་དང་མ་འབྲེལ་བར་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་རྫོགས་བྱུང་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག་བསམ་པ་ལྟ་བུ་སྨྱོན་ལམ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ངེས་པར་བྱས་ཏེ་

དགེ་ཅུ་གཞན་དོན་དུ་མ་བསྐྱོས་པའི་སྒྲིན་ནི། རི་སྐད་དུ། མ་བསྐྱོས་པ་དང་ལོག་པར་བསྐྱོས། །
 གཞན་ལ་བསྐྱགས་དང་འཁྱོད་པ་བསྐྱེད། །དགེ་བ་འཛད་པའི་རྒྱ་བཞི་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་། བསྐྱོས་
 པའི་ཡོན་ཏན། བསྐྱོ་བ་མི་ཟད་ལམ་ཡིན་ཕྱིར། །སྤེལ་དང་བསྐྱར་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན། །ཅིས་པ་
 ལྟར། དགེ་ཅུ་མ་བསྐྱོས་ན་ཞེ་སྤང་སོགས་དགེ་བ་འཛད་པའི་རྒྱ་མང་པོ་ཡོད་པས་འཛད་པར་འགྱུར་
 ལ། བྱང་རྒྱལ་ཏུ་བསྐྱོས་ན་གང་བྱས་པ་དཔེར་ན་རྒྱ་ཡི་ཐིགས་པ་རྒྱ་མཚོར་ལྷང་བ་རྣམས་རྒྱ་མཚོ་
 དེ་གནས་ཀྱི་བར་དུ་མི་ཟད་པ་བཞིན་ཏུ། བྱང་རྒྱལ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བའི་དགེ་བ་ཡང་དེ་མ་ཐོབ་
 ཀྱི་བར་དུ་མི་ཟད་ཅིང་འཕེལ་བའི་སྒོ་ནས་བྱང་རྒྱལ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་སྟེ། སྒོ་གོས་མི་ཟད་པའི་
 མདོ་ལས། རི་ལྟར་རྒྱ་ཐིག་རྒྱ་མཚོ་ཆེ་ནང་ལྷང་། རྒྱ་མཚོ་མ་ཟད་བར་དུ་དེ་མི་ཟད། །དེ་བཞིན་
 བྱང་རྒྱལ་ཡོངས་བསྐྱོས་དགེ་བ་ཡང་། །བྱང་རྒྱལ་མ་ཐོབ་བར་དུ་དེ་མི་ཟད། །ཅིས་གསུངས་པས་
 སོ། །དགེ་བའི་ཅུ་བ་གང་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་གུངས་དང་
 མཉམ་པར་འཕེལ་བ་དང་། བྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་འཕྱོང་བའི་རྒྱ་ཉིད་དུ་བསྐྱར་བར་བྱེད་
 དེ། དཔེར་ན་གསེར་བཟང་པོ་གསེར་མགར་མཁས་པས་རྒྱན་སོགས་དངོས་པོའི་བྱེད་པར། རན་
 པ་དང་། འབྲིང་དང་། བཟང་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱུ་དང་དབུ་རྒྱན་དུ་བསྐྱར་བར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་
 ཡིན་ནོ། །བསྐྱོ་བ་དེ་ཡང་འཁོར་གསུམ་མི་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པ་ནི་བསྐྱོ་བ་དུག་མེད་
 དང་། མ་ཟིན་ན་བསྐྱོ་བ་དུག་ཅན་ཡིན་ལ། བསྐྱོ་བ་དུག་མེད་ཉིད་ལའང་དགེ་ཅུ་དེ་བསྐྱོས་ནས་
 སྦྱང་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱས་འདེབས་བྱེད་པ་ནི་ཆད་ལྟ་ཡིན་པས་འཁོར་གསུམ་མི་རྟོག་པའི་བསྐྱོ་བ་མིན་
 པར་ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་རྗེས་གསུངས་ལ། དེས་ན་འདི་ལྟར་བསྐྱོ་བ་པོ་རང་དང་། བསྐྱོ་རྒྱུའི་དགེ་
 པ་དང་། བསྐྱོ་བའི་ཡུལ་གསུམ་པོ་སྤང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་འཁོར་གསུམ་དམིགས་པ་མེད་
 པའི་རྒྱལ་གྱིས་བསྐྱོ་དགོས་ལ། འཁོར་གསུམ་དམིགས་མེད་ཀྱི་བསྐྱོ་བ་དེ་ལྟ་བུ་མི་ཤེས་ཤིང་མ་
 འོངས་ན། སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྟན་འདས་རྣམས་དང་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་ཀུན་ཏུ་བཟང་

པོ་ལ་སོགས་པས་རི་ལྟར་བསྐྱོ་བར་མཛད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་གིས་ཀྱང་དགོ་བའི་རྩ་བ་འདི་དག་
ཡོངས་སུ་བསྐྱོ་བར་བགྱི་ཞིང་བསྐྱོའོ་སྒྲུལ་ནས་ལྷུང་བཤགས་དང་བཟང་སྟོན་ལྟ་བུའམ། དུས་
གསུམ་གཤེགས་པའི་རྒྱལ་བ་སོགས་དང་། འཇམ་དཔལ་དཔལ་བོ་ལ་སོགས་པ་བརྗོད་ན་དེས་
བསྐྱོ་བར་དུག་མེད་འཁོར་གསུམ་དམིགས་མེད་ཀྱི་བསྐྱོ་བ་རྗེས་མཐུན་པ་ཅམ་འོང་བར་མཁས་པ་
རྣམས་གསུངས་པས་ན་འདི་གིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བའི་གནད་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་བསྐྱོ་བ་དང་སྐྱོན་ལམ་རང་
གིས་བྱས་གིང་བཏབ་ནས་གཞན་གང་ཟག་དམ་པ་བདེན་པ་མཐོང་བ་དང་ཚུལ་བྱིས་པ་གིན་ཏུ་
རྣམ་པར་དག་པ་དག་གིས་དེ་ལ་མཐུན་འགྱུར་མཛད་དགོས་ལ། བསྐྱོ་བ་དང་སྐྱོན་ལམ་དེའང་
རང་རང་གིས་མ་བྱས་ན་གཞན་དག་གིས་བྱས་པས་མི་འོང་བར་གསུངས། བསྐྱོ་རྒྱུའི་དགོ་རྩ་ཡང་
རང་གི་སེམས་ཀྱིས་ཐོང་བ་ལས་བསྐྱོ་དགོས་ཏེ། སྐྱོན་ཡངས་པ་ཅན་པ་རྣམས་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་
པའི་ལྷའི་དབེར་འོས་པའི་བདེ་སྦྱིད་ཡོངས་སྟོན་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་
འཁོར་དང་བཅས་པ་སང་གདུགས་ཚོད་ལ་སྟུན་དངས་པའི་ཆེ་དེའི་རྗེས་སུ་ཡངས་པ་ཅན་པ་དེ་
དག་གི་ལ་མ་རྣམས་སེར་སྒྲའི་དབང་གིས་ཡི་དྲགས་སུ་སྦྱེས་པ་རྣམས་འོང་ནས་སང་བྱེད་རྣམས་
ཀྱིས་ཡོན་བསྐྱོ་བདག་ཅག་གི་དོན་དུ་མཛོད་ཅིག་ཅེས་ཞུས་པའི་ཆེ་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཅིའི་
ཕྱིར་བྱེད་ཅག་གི་དོན་དུ་ཡོན་བསྐྱོ་མཛད་གསུངས་པ་ན་དེ་དག་གིས་བདག་ཅག་ཡངས་པ་ཅན་པ་
འདི་དག་གི་ལ་མ་རྣམས་ཡིན་ནོ་ཞུས་པས་འོ་ན་སང་ཡངས་པ་ཅན་ཉིད་དུ་ཤོག་དང་ཡོན་བསྐྱོའི་
གསུངས། ཡི་དྲགས་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ངོ་ཆ་བས་འོང་མི་མོད་དོ་ཞུས་ཆོ། བྱེད་ཅག་ལས་ངན་
བསགས་ཆེ་ངོ་མི་ཆ་ན་ད་ལུས་ངན་སྤངས་པས་ངོ་ཅི་ཞིག་ཆོ། འོང་ན་ཡོན་བསྐྱོ་ལ་མ་འོངས་ན་ནི་
མི་བསྐྱོ་ཞེས་གསུངས་པས་དེར་འོང་བར་ཞུས་པ་བཞིན་དེར་འོང་བ་ན་ཡངས་པ་ཅན་པ་རྣམས་
གིན་ཏུ་འཇིགས་གིང་སྒྲག་པ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་དག་ལ་འདི་དག་བྱེད་ཅག་གི་ལ་མ་
སེར་སྒྲའི་ཡི་དྲགས་སུ་སྦྱེས་པ་རྣམས་ཡིན་པས་ཡོན་བསྐྱོ་ཞུ་འོང་བས་བྱེད་ཅག་གི་ཡོན་འདི་

རྣམས་ལ་བསྐྱེད་མ་གསུངས་པ་ན་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བསྐྱེད། ཤིན་ཏུ་བསྐྱེད་ཞེས་པ་ལྟར་བསྐྱེད་ཀྱི་
 དགོ་ཙུ་སེམས་ཀྱིས་ཐོང་བ་དེ་ནས་བསྐྱེད་གོས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་འདྲ་བར་གསུང་སྐབས་ཀྱི་དམ་ཚིག་
 ཉམས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒོན་ལམ་དང་བསྐྱེད་བ་གང་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགོ་སྟེ།
 དཔེར་ན་ཆེ་མིང་བར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་བརྗོད་ན་ཆེ་ཐུང་བར་འགྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་
 བསྐྱེད་བ་ཐམས་ཅད་མཐུ་དང་དམོད་བར་འགྱུར་བར་གསུངས་པས་ན་དེས་རང་དོན་དུ་འདྲ་སྒོན་
 ལམ་བཟང་པ་སོགས་ཀྱང་རི་ཡིན་མི་ཤེས་གསུངས། དེ་ལ་བསྐྱེད་བའི་དཔང་པོ་མདུན་གྱི་ནམ་
 མཁའ་ཕྱོགས་བཅུ་དྲུག་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྟ་བུ་འདས་སྐྱེས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
 ཚོགས་དང་བཅས་པ་མངོན་སུམ་བཞིན་དུ་སྒྱུན་དངས་ཏེ་བཞུགས་པར་བསམ་པ་འཇམ་ཡང་ན།
 བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་ལ་དད་པའི་སྟོབས་དག་གིས། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ། ཞེས་
 དང་། རྒྱལ་གཅིག་སྟེང་ན་རྒྱལ་སྟེང་སངས་རྒྱས་རྣམས། སངས་རྒྱས་སྐྱེས་ཀྱི་དབུས་ན་བཞུགས་
 པ་དག དེ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམས་མ་ལུས་པ། ཐམས་ཅད་རྒྱལ་བ་དག་གིས་གང་བར་
 མོས། ཞེས་པ་ལྟར་བསྐྱེད་བའི་དཔང་པོར་བསམ་ནས། བསྐྱེད་བ་པོ་སུས་བསྐྱེད་ན་སྒོན་ཞི་བ་ལྟ་
 དང་ད་ལྟ་རང་རེ་བདག་གིས། ཅི་བསྐྱེད་ན་ཞི་བ་ལྟས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་བསམ་པ་
 བྱང་ཆུབ་མཚོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་སྒྱུར་བ་ལ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དུག་གི་ཉམས་ལེན་ལ་འཇུག་
 པ་ཡི་ཆུལ་རྣམ་པར་བསམས་ཤིང་བརྩམས་པ་ཡི་དགོ་བ། ད་ལྟ་རང་རེས་ཡི་གེ་འབྲི་མཚོན་སྒྱུན་
 སོགས་ཆོས་སྤྱོད་བཅུ་ལྔ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པ་འདི་ཉིད་ལ་གང་
 བརྩམས་པའི་དགོ་བ་སྟེ། དེ་ཡང་སྒོན་ཞི་བ་ལྟས་སྤྱོད་འཇུག་འདི་ལ་དུས་གསུམ་དུ་ཞུགས་པའི་
 དགོ་ཙུ་ཐམས་ཅད་འཁོར་གསུམ་དམིགས་མེད་ཀྱིས་བསྐྱེས་ཟེན་པས་ན་རང་རེའི་དགོ་བ་ཡང་
 སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་བསྐྱེས་ཟེན་ན་ཡང་། རང་རེ་རྣམས་ཀྱི་དགོ་བའི་ཙུ་བ་རྣམས་ཀྱང་ཞི་བ་ལྟ་ཉིད་
 ཀྱི་དགོ་བའི་ཙུ་བ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་བསྐྱེས་ཏེ་དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལ་ཆུ་ཐིགས་བསྐྱེས་པ་

བཞིན་དུ་བསྐྱོད་གོས་གསུངས། མདོར་ན་སྟོན་འཇུག་ལ་བརྩོན་པའི་དགོ་བ་གང་ཡིན་པ་འདིས་
མཚོན་ཏེ་རང་གཞན་རྣམས་ཀྱིས་དུས་གསུམ་བསགས་ཡོད་ཀྱི་དགོ་བ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་
ཤིང་བསྐྱུས་པ་དེས་ཞེས་དེ་ཡི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་གི་ཆེད་དུ་བསྐྱོད་པ་མ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་
པའི་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀླུ་གྱི་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་མཚོག་
ཉིད་འཐོབ་པའི་ཆེད་དུ་བསམ་པ་བྱང་ཆུབ་མཚོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྦྱོར་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་སྟོན་པ་སྦྱིན་སོགས་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བྱག་ལ་ཡང་དག་པར་འཇུག་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་སོ། །
དེ་ལྟར་རྒྱ་མེད་ན་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་མི་འབྱུང་བས་ན་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པའི་
དོན་དུ་བསྐྱོས་པ་དང་འདིར་དེའི་རྒྱ་ལ་སྟོན་པའི་དོན་དུ་བསྐྱོས་པ་གཉིས་དོན་འདྲའོ། །དེས་ན་འགྲོ་
བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་ཐོག་མཐའ་བར་དུ་དགོ་བ་ལ་
སྟོན་ནས་པན་རྩལ་ཆགས་སྤང་ལ་སོགས་པས་འཐབ་རྩོད་ལ་སོགས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པས་བདེ་བ་
དང་ལྡན་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་སྦྱོན་ལམ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། ལྡན་ན་ཅི་མ་རུང་ཞེས་འདུན་པ་དང་
འབྲེལ་བ་དང་། ལྡན་པ་ཞིག་བདག་གིས་བྱའོ་ཞེས་དམ་བཅའ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། དེ་ལྟར་
བདག་གིས་བྱེད་ནུས་པ་ཞིག་སྒྲ་མ་དགོན་མཚོག་གསུམ་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་རྫོབས་ཤིག་ཅེས་གསོལ་
འདེབས་དང་འབྲེལ་བ་སྟེ་དེ་ལྟར་ཡིད་ལ་བསམ་སྟེ་དག་གིས་བརྫོད་པས་མདུན་གྱི་སྒྲ་མ་རྒྱལ་བ་
སྐྱས་བཅས་ཀྱི་གསུང་ཆངས་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་དེ་དེ་བཞིན་དུ་འགྲུབ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་མཐུན་
འགྱུར་མཛད་པས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་བསམ་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་
སྐྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་ཤོག་ཅིག་ལ་སོགས་པ་སྦྱོན་འདུན་དམ་བཅའ་གསོལ་འདེབས་དང་དེ་
ལ་མཐུན་འགྱུར་དང་བཅས་པ་འདི་རྣམས་འོག་མའི་དོན་ཐམས་ཅད་ལའང་སྦྱར་བར་བྱ་དགོས་སོ། །
དེ་ཡང་མདོ་སྟེ་རྒྱུན་ལས། དེ་ཡི་ཕ་བ་སྟིང་རྩེར་འདོད། །སྟིང་རྩེའི་རྒྱ་བ་བྱམས་པ་སྟེ། །དེས་
དཔེར་ན་ས་འོག་གི་ཤིང་གི་རྒྱ་བའམ་རྩ་རྒྱས་ནས་རྩའི་རྩམ་དངས་ནས་སྤོང་བའི་རྩ་བ་ནས་ཞུགས་

ཉེ་དེའི་ཡལ་ག་ལོ་འདབ་རྒྱས་པ་ལྟར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ་སྦྱེས་ན་སྤྱག་
 བསྐྱལ་དང་བུལ་འདོད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་སྦྱེ་བས་དེས་ཀྱུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
 གཉིས་རྒྱས་པར་བྱེད་ཅིང་། དེ་དང་བུལ་ན་དཔལ་ས་ར་ཉ་པའི་དོ་ཉ་ལས། སྙིང་རྗེ་དང་བུལ་
 སྙིང་པ་ཉིད་ལྟ་བུ། །དེ་ཡིས་ལམ་མཆོག་རྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས། དེས་ན་བསྐྱེད་པའི་
 ལེའུ་འདིའི་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་དང་སྙིང་རྗེའི་དམིགས་རྣམ་དངོས་སྤྱུ་ཚིག་ཟིན་ཡོད་མེད་
 གང་ཡིན་ཀྱང་གཉིས་ཀ་སྦྱར་ཏེ་བསྒྲོམ་པ་ནི་འདྲེན་གཞུང་ཐམས་ཅད་ལས་གཤམ་ཆེ་བར་གསུངས།
 དེ་ལྟར་བྱམས་པ་བསྒྲོམ་པའི་ཕན་ཡོན། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཆོག་ལས་ཞུང་པར་དུ་འཕགས་
 པ་དང་། བྱམས་ཆོས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ཐོབ་པའང་སྔོན་རྒྱལ་པོ་བྱམས་པའི་སྔོན་གྱིས་བྱམས་པ་
 བསྒྲོམས་པས་གཞོད་སྦྱོན་སྦྱོན་ལྡན་འཛམ་གླིང་གི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་གཞོད་མ་ལུས་པར་
 གསུངས་པ་ལ་སོགས་དང་། སྙིང་རྗེ་བསྒྲོམ་པའི་ཕན་ཡོན་སྙིང་རྗེ་བསྒྲོམ་པས་ལྟ་བུ་བཟོ་རྣམ་
 པར་དག་པ་རྒྱད་ལ་སྦྱེ་སྟེ། སྤྱི་མ་རྣམ་རྟུ་ལྟ་བུ་དང་། ལྟ་བུ་རྣམ་དག་རྒྱད་ལ་སྦྱེ་བལ་སོགས་
 པའི་གོགས་སྟེག་པ་འདག་པ་དང་ཡི་དམ་ལྟའི་ཞལ་མཐོང་བ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལྟ་བུ་དང་།
 སྔོན་རྒྱལ་པོ་འོད་ཆེན་པོས་སྙིང་རྗེ་བསྒྲོམས་པས་འཛམ་གླིང་གི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཞེ་སྤང་སྦྱེ་
 བར་མ་གྱུར་བར་གསུངས་པ་དང་། བཀའ་གདམས་གོང་མ། སུ་ཏྲོ་བས་ཁྲོམ་ཆོགས་པ་སྙིང་
 ལྷག་མང་པོ་ལ་ཆོས་བསྟན་པ་དང་། དགོན་པ་བས་མི་མེད་དཔེན་པའི་རི་ཁྲོད་དུ་བསྒྲོམ་པ་འབའ་
 ཞིག་མཛད་པ་དང་། སུ་རྒྱུང་བས་སྦྱ་གསུང་བྱགས་ཀྱི་རྟེན་གསུམ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མང་པོ་བཞེངས་པ་
 དང་། ཁམས་པ་ལུང་པས་གོག་སྙིང་སྟེ་རྒྱ་མེད་པའི་ལུང་པ་རེར་སོང་ནས་བཤུམ་པ་འབའ་ཞིག་
 མཛད་པ་རྣམས་རིམ་པར་འབྲོམ་སྟོན་པ་ལ་ཞུས་པ་ན་ཁམས་པ་ལུང་པ་ལ་བྱག་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་
 བསྐྱལ་བ་རྫོང་ལྷག་པར་མཛད་པ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པས་སྙིང་རྗེ་ལས་ལྷག་པའི་དམ་པའི་
 ཆོས་མེད། བྱམས་སྙིང་རྗེ་གཉིས་སྟེ་ལ་མར་བསྒྲོམ་པས་བྱམས་པ་བསྒྲོམ་པས་གོགས་སེམས་གོད་

བ་སོགས་དང་། སྤྱིང་རྗེ་བསྐྱོམ་པས་གོགས་སེམས་སྨྱོ་བར་གྱུར་ནས་སྤྱིང་རྗེ་ལྡང་བ་ལ་སོགས་
བ་གཅིག་གོགས་གཅིག་གིས་སེལ་བར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱམས་པ་དང་སྤྱིང་རྗེ་འདི་བསྐྱོམས་ན་
རབ་འཛམ་བུའི་གླིང་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་ཉེ་བར་འཛེབ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུང་བྱུང་བ་དང་།
དེ་ལྟ་མིན་ནའང་ཡུལ་ལྗོངས་སོགས་སྨྱོགས་རེ་ཅམ་དང་། ཐ་ནའང་རང་ཉིད་ཉེར་འཛེལ་ས་ངེས་
པར་བསྐྱུང་བྱུང་བར་གསུངས།

༡ དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཞན་དོན་ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་རྒྱར་བསྟོ་བ། རང་དོན་བྱང་ཆུབ་སྨྱོད་པའི་རྒྱར་
བསྟོ་བ། གཉིས་དོན་བསྐྱེད་པ་དང་རྒྱས་སྟུ་བསྟོ་བ་དང་གསུམ་ལས།

༡ གཞན་དོན་ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་རྒྱར་བསྟོ་བ།

དང་པོ་ལ་དམན་པ་སྟུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་བསྟོ་བ། མཚོག་གི་དགོངས་པ་རྫོགས་པར་བསྟོ་
བ་དང་གཉིས་ལས།

1 དམན་པ་སྟུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་བསྟོ་བ།

དང་པོ་ལ། ཁམས་གསུམ་སྤྱི་ལ་བྱུང་བའི་སྟུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་བསྟོ་བ། རན་སོང་གསུམ་
སོགས་འགོ་བ་སོ་སོའི་སྟུག་བསྐྱེད་བྱེ་བྲག་དང་བྲལ་བར་བསྟོ་བ་དང་གཉིས་ལས།

(1) ཁམས་གསུམ་སྤྱི་ལ་བྱུང་བའི་སྟུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་བསྟོ་བ།

དང་པོ་ནི། སྟུག་བསྐྱེད་གསུམ་ལས། སྟུག་བསྐྱེད་བྱི་སྟུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་བསྟོ་བ་སྨྱོགས་
བཅུ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ཀྱན་ན་སེམས་ཅན་ལྟས་དང་སེམས་རྒྱུང་མཁྲིས་བད་ཀན་ལ་སོགས་
པས་སྟུག་བསྐྱེད་དང་སྤྱིང་རྗེ་ལ་སོགས་ཡིད་མི་བདེ་བའི་ནད་སྟུ་ཚོགས་ཀྱིས་མནར་བར་གྱུར་
པ་རྗེ་སྨྱོད་ཡོད་པ་དེ་དྲག་ཐམས་ཅད་བདག་གི་སྨྱོད་འཇུག་ལ་ཐོས་བསམ་བསྐྱོམ་པ་སོགས་བྱས་
པའི་བསོད་ནམས་དགེ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དུས་ད་ལྟ་འདུག་ས་འདི་རུ་སྐྱེད་ཅིག་ཡུད་ཅམ་ཉིད་ལ་

སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་སྤྲིག་པ་དང་འབྲས་བུ་སྤྲིག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་
 སོགས་གོང་བཞིན་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྤྲིང་རྗེ་དང་ལུས་བདེ་བ་དང་སེམས་དགའ་བ་སྤྲོ་སྤྲུམ་ཚོགས་
 པ་རྒྱ་མཚོ་ལྟར་མཐའ་ཡས་པ་ཐོབ་ཅིང་ལྡན་པར་ཤོག་ཅིག་སོགས་གོང་བཞིན་ལྡན་འདོད་ཀྱི་
 བྱམས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྲིག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་བར་བསྐྱོ་བ་བདག་གི་དགོ་བའི་
 མཐུ་ཡིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་གནས་སྐབས་སུ་སྤྲོ་བས་འབྱོར་མངའ་ཐང་ཆེ་བས་ལུས་སེམས་
 བདེ་དགའ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་འཁོར་བ་རུ་གནས་པ་རྗེ་སྤྲིད་པ་དེ་སྤྲིད་
 དུ་ནམ་ཡང་བདེ་དགའ་དེ་ལས་ཉམས་པར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྱམས་པ་དང་སྤྲིང་རྗེ་འང་བསྐྱོ་མ་
 པར་བྱའོ། །ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཡོད་པ་དེ་སྤྲིད་དུ་བྱལ་བ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲིག་བསྐྱེད་
 དང་མི་འབྲལ་བས་སྤྲིག་བསྐྱེད་དེ་དང་བྲལ་བར་བསྐྱོ་བ་མཁའ་ཁྲབ་ཀྱི་འགྲོ་བ་མཐའ་ཡས་པ་
 རྣམས་ཟག་བཅས་བྱལ་བ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲིག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔལ་ཡི་ཅུ་བར་སྤྲོ་བ་ལྡན་པའི་ཐམས་ཅད་ཟག་བཅས་པ་མེད་པའི་མི་གནས་པའི་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བདེ་
 དགའ་རྒྱ་ཆེ་བ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག་བྱམས་པ་དང་སྤྲིང་རྗེ་གོང་བཞིན་བསྐྱོ་མ་པར་
 བྱའོ། །དེ་ལྟར་རྒྱ་མི་དགོ་བ་ལས་འབྲས་བུ་སྤྲིག་བསྐྱེད་འབྱུང་བ་ལ་བསམ་ཏེ་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡིད་
 ཆེས་ཀྱི་དད་པ་དང་། འཁོར་བ་མཐོང་མན་གང་དུ་སྤྲོས་ཀྱང་སྤྲིག་བསྐྱེད་ལས་མ་འདས་པའི་
 རྒྱལ་ཤེས་ནས་འཁོར་བར་ཞེན་ལོག་གི་ངེས་འབྱུང་དང་། སྤྲིག་བསྐྱེད་གྱིས་མནར་བའི་སེམས་
 ཅན་དེ་ཐམས་ཅད་རང་གི་པ་མར་མ་གྱུར་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པར་བསམས་ན་གཞན་པར་དོན་
 གཉེར་གྱི་སྤྱོད་འབྱུང་བས་ན་སྤྲོས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཡང་འདིར་ཆང་བ་ཡིན་ནོ། །

(2) ངན་སོང་གསུམ་སོགས་འགྲོ་བ་སོ་སོའི་སྤྲིག་བསྐྱེད་བྱེད་བྱུག་དང་བྲལ་བར་བསྐྱོ་བ།

གཉིས་པ་ངན་སོང་གསུམ་སོགས་འགྲོ་བ་སོ་སོའི་སྤྲིག་བསྐྱེད་བྱེད་བྱུག་དང་བྲལ་བར་བསྐྱོ་བ་ལས།
 དཔལ་བའི་སྤྲིག་བསྐྱེད་བྲལ་བར་བསྐྱོ་བ་སྤྲོ་བས་བཅུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མ་ལུས་པ་ན་རྒྱ་ཞེ་

སྤང་ལ་སོགས་པའི་ལས་ངན་སྐྱབ་པ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་ཆ་གང་དང་གཅོད་འདུལ་ལ་སོགས་
པའི་སྤྲུག་བསྐལ་དཔག་མེད་མྱོང་བའི་དཔྱུལ་བ་དྲག་ནི་རིས་མི་འདྲ་བ་གང་དྲག་ནི་སྨྱོད་ཡོད་པ་
རྣམས་བདག་གི་དགེ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་གནས་དེ་དྲག་ཏུ་ནི་དཔྱུལ་བའི་ལྷས་ཅན་སེམས་ཅན་
མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་ཚོར་བ་སྤྲུག་བསྐལ་གྱི་སྐྱ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་རྒྱབ་སྟོགས་བདེ་བ་ཅན་གྱི་
ཞིང་ཁམས་ལྟར་ཕྱི་སྨྱོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་དག་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རང་བཞིན་བདེ་
འཇམ་ཡངས་པ་ལུན་སྤྲུམ་ཚོགས་པར་ནང་བཅུད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་དག་པ་
གཤིན་རྗེ་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་པ་དང་། གཤིན་རྗེའི་ལས་མཁན་རྣམས་
སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་མཐུ་ཆེན་ཐོབ་ལ་སོགས་པའི་ཉེ་སྲས་བརྒྱད་དང་དཔྱུལ་བའི་སེམས་ཅན་
ཀྱན་གྲང་མཚན་དཔེའི་བརྒྱན་པའི་རྒྱལ་སྲས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོས་ལ་
ལོངས་སྨྱོད་ཅིང་ཅི་འདོད་འབད་མེད་དུ་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་བདེ་བས་ཉེ་སྤྱན་སྤྲུམ་ཚོགས་
པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་དགའ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ལུན་པར་ཤོག་ཅིས་དང་། རྒྱ་ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་
པའི་ལས་ངན་སྐྱབ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གྲང་ལས་ངན་དེ་སྤངས་ནས་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་སངས་
རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་མཚན་བརྗོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དག་པར་སྐྱབ་པར་ཤོག་
ཅིག་ཅེས་སྤྲུག་བསྐལ་རྒྱ་འབྲས་དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྦྱིང་རྗེ་དང་བདེ་བ་རྒྱ་འབྲས་དང་ལུན་འདོད་
ཀྱི་བྱམས་པ་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །མདོར་ན་དཔྱུལ་བ་ཆ་གང་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐལ་རང་ཐོག་
ཏུ་བྱངས་ནས་བསྐྱོམ་སྟེ་རང་གིས་དེར་སྦྱེ་བའི་ལས་ངན་བསགས་པ་ལ་བཤགས་སྟོམ་དང་། དེར་
སྦྱེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་པ་མར་ཤེས་པས་སྦྱིང་རྗེ་བསྐྱོམ་ཞིང་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་ར་མདའ་
བསྐུལ་ཞིང་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་། དཔྱུལ་བར་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་བསྐྱབ་པ་རྣམས་ལའང་བྱམས་
དང་སྦྱིང་རྗེ་གོང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་བསྐྱོམ་ཞིང་སྦྱོན་ལམ་སོགས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གང་དཔྱུལ་
དུ་སྦྱེ་བའི་རྒྱ་ཚོས་ཀྱི་གདོང་དར་སོགས་བྱངས་པ་དང་། པ་མ་སོགས་གཞན་གྱི་གོས་བཤུས་པ་

ལ་སོགས་པའི་འབྲས་ལུ་གྲང་དཔལ་རྣམས་ནི་གཞི་དང་འཁོར་ཡུག་ཐམས་ཅད་གངས་རི་དང་ཆབ་
 རོམ་གྱི་ཁྲོད་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུ་ཡུག་ཁ་འཐབ་པའི་བར་དུ་ཉི་ལྷེ་ལ་སོགས་པའི་སྤང་བ་དང་
 བྲལ་བའི་མུན་ནག་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་ལུས་ཤིན་ཏུ་གཞོན་གཅེན་ལ་ཅན་རེག་ཏུ་མི་བཟོད་པ་གོས་མེད་
 གཅེར་ལུ་གོང་མ་ལས་འོག་མ་སྟག་བསྐལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཤིན་ཏུ་གྲང་བས་ལུས་ལ་ཆུ་བྱར་བྱུང་བ་
 ཆུ་བྱར་ཅན་དང་། དེ་དོལ་ནས་མྱར་སོང་བ་ཆུ་བྱར་དོལ་བ་ཅན་དང་། སྟེ་སྟགས་འདོན་པས་ཨ་
 ཆུ་ཆུ་ཟེར་བ་དང་། སྐད་ཀྱི་གདང་ཆགས་པས་བྱགས་རིང་གི་ཀྱི་རྩད་འདོན་པ་དང་། སོ་འཆིར་
 བས་སོ་འཐམ་པ་དང་། ཕྱིའི་ལྷགས་པ་སྟོན་པོར་སོང་སྟེ་བཞི་ཆལ་དུ་གས་པ་ཡུའྲལ་ལྟར་གས་པ་
 དང་། ཤུ་སྟོ་དམར་ཕྱིར་ཐོན་ཏེ་བརྒྱད་ཆལ་སོགས་སྟགས་པ་བསྐྱེད་ལྟར་གས་པ་དང་། དེ་ཡང་
 དམར་ནག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་བརྒྱའམ་སྟོང་ལ་སོགས་པར་གས་པ་བསྐྱེད་ལྟར་ཆེར་གས་པའི་མ་ནང་དུ་སྟོན་
 ལུ་ལྷགས་ཀྱི་མཆུ་ཅན་མང་པོ་ཞུགས་ནས་ཟ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟག་བསྐལ་མི་བཟོད་པར་བྱུང་
 བའོ། །ཆོ་ཆད་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡུལ་མ་གླ་རྩའི་བྲེ་ཏིལ་གྱིས་གང་བ་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པས་གང་བའི་བང་
 བ་ནས་ལོ་བརྒྱ་བརྒྱ་ན་ཏིལ་རེ་རེ་བྱུང་བས་ཟད་པར་གྱུར་པ་ན་ནི་ཆུ་བྱར་ཅན་གྱི་ཆོ་ཆད་ཡིན་ལ།
 ཆུ་བྱར་དོལ་བ་སོགས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རྣམས་ནི་སྤྲ་མ་སྤྲ་མ་ལས་ཉི་ཤུ་འགྱུར་གྱིས་རིང་བ་སྟེ་དེ་ལྟ་བུའི་
 གྲང་བས་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཐག་ཅིང་སྟག་བསྐལ་བའི་སེམས་ཅན་དཔལ་བ་པ་རྣམས་ལ་སྟག་བསྐལ་
 དང་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྟོང་རྗེ་དང་བདག་གི་དགོ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིད་དུ་འོང་བའི་མེ་དང་ཉི་མ་ལ་
 སོགས་པའི་འོད་ཟེར་གྱིས་ཆབ་རོམ་དང་གངས་རི་སོགས་ལྷག་མེད་དུ་བྱུ་ཁིང་ལྷ་ཡུལ་ལྷ་བྱར་གྱུར་
 ཏེ་རྫོ་འཇམ་ཡངས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག རྒྱ་ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་ལུ་
 ཆ་དཔལ་རྣམས་ནི་གཞི་དང་འཁོར་ཡུག་ཐམས་ཅད་ལྷགས་བསྟེན་གི་རང་བཞིན་ལ་མེ་ལྷེ་ལྷལ་ལྷལ་
 ཏུ་འབར་ཁིང་མེ་སྟག་གི་རྩ་རྩ་ཐོ་རོ་འཕྲོ་བའི་མེ་བསྐལ་པ་འཇིག་པའི་མེ་བས་ཡང་སོས་ཀྱི་མེ་
 ཆ་ཁིང་དེ་བས་ཀྱང་འོག་མ་འོག་མ་རྣམས་བདུན་འགྱུར་རམ་བཞི་འགྱུར་དུ་ཡང་ཆ་བའི་དཔལ་ན།

ལུས་ཀྱི་བྱང་པར། དྲན་ཉེར་ལས། མཚམས་མེད་ལྷ་བྱས་པའི་ལུས་ལ་དཔག་ཚད་ལྷ་ཡོད་པ་
དང་། སྤང་འདས་ཆེན་པོར། མཚམས་མེད་བརྒྱད་བྱས་པའི་ལུས་ལ་དཔག་ཚད་བརྒྱད་ཁྲི་ཡོད་
པ་དང་། དཀོན་མཆོག་ཏུ་ལར། ཐེག་ཆེན་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པའི་ལྷེ་ལ་འང་དཔག་ཚད་གསུམ་
ཡོད་པ་ལ་སོགས་པའི་གཞིན་གཤམ་ཅན་རེག་ཏུ་མི་བཟོད་པ་ཡང་སོས་པ་རྣམས་ནི་མཆོན་རྟོན་ལག་
ཏུ་བྱང་སྟེ་ཕན་ཚུན་བསྐྱེད་པས་བརྒྱལ་ཞིང་འགྲེལ་བ་ན་ནམ་མཁའ་ནས་བྱིད་རྣམས་ཡང་སོས་
པར་གྱུར་ཅིག་ཅས་པའི་སྐྱ་བྱང་བའམ། རྒྱུ་གང་མོ་ལངས་པས་སྤར་ཡང་སོས་ཏེ་སྤྲ་མ་ལྟར་
སྟག་བསྐལ་མི་བཟད་པ་མྱོང་བ་དང་། ཐེག་ནག་པ་རྣམས་ནི་ལུས་ལ་དཔལ་སྤང་རྣམས་ཀྱིས་
ཐེག་ནག་པོ་བརྒྱད་དང་བཅུ་དྲུག་ལ་སོགས་པ་བཏབ་ནས་སོག་ལེ་མེ་འབར་བས་གཤགས་པས་
སྟག་བསྐལ་བ་དང་། བསྐྱེད་འཛུམས་པ་རྣམས་ནི་ལྷགས་ཀྱི་རི་ཆེན་པོར་དང་ལྷག་ལ་སོགས་
པའི་གདོང་པ་ཅན་ཀྱི་བར་རམ་ལྷགས་ཀྱི་གཏུན་ཁུང་དུ་བསྐྱེད་ཤིང་འཛུམས་པ་ལ་སོགས་པའི་
སྟག་བསྐལ་བ་དང་། རུ་འབོད་ནི་ལྷགས་ཀྱི་ཁང་པ་མེ་འབར་བ་སྒོ་མེད་པར་བསྐྱེད་པས་སྟག་
བསྐལ་བ་དང་། རུ་འབོད་ཆེན་པོ་ལྷགས་ཀྱི་ཁང་པ་མེ་འབར་བ་སྒོ་མེད་པ་གཉིས་རིམ་དུ་བསྐྱེད་
པས་སྟག་བསྐལ་བ་དང་། ཚ་བ་ནི་ལྷགས་ཀྱི་གསལ་ཤིང་མེ་འབར་བས་བཤང་ལམ་ནས་སྐྱེ་བོའི་
བར་སྟག་སྟེ་ཁ་སྐྱ་སོགས་དང་བ་སྐྱེའི་ཁུང་དུ་ཐམས་ཅད་ནས་མེ་འབར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟག་
བསྐལ་བ་དང་། རབ་ཏུ་ཚ་བ་ནི་ལྷགས་ཀྱི་གསལ་ཤིང་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བ་ཅེ་གསུམ་པས་བཤང་
ལམ་དང་རྒྱང་མཐིལ་ནས་སྐྱེ་བོ་དང་སྟག་པ་གཉིས་སུ་སྟག་སྟེ་དབང་བོའི་སྒོ་སོགས་ནས་མེ་འབར་
བ་དང་། ལྷགས་ལེབ་མེ་འབར་བས་ལུས་ལ་ཀྱན་ནས་དཀྱིས་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟག་
བསྐལ་བ་དང་། མནར་མེད་པ་ནི་ལྷགས་བསྐྱེད་གི་སོལ་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བས་ལུས་དང་མེ་སོ་
སོར་སྤང་དུ་མེད་པ་མེ་ཡི་སྤང་བོ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྤང་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཐག་པས་རྒྱད་འབྱེན་པ་ལས་
སེམས་ཅན་དུ་མངོན་པ་ཅན་ལས་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟག་བསྐལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མྱོང་བར་

འགྱུར་རོ། །ཆོ་ཚད་ཀྱང་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་པས་མི་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ལ་ཉིན་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་
 རང་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ཐུབ་པ་ནས་གོང་མ་བཞི་པོ་རིམ་པར་གཉིས་འགྱུར་གྱིས་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་
 པས་མི་ལོ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་ལ་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་རང་ལོ་བྲི་དྲུག་སྟོང་ཐུབ་པ་རྣམས་གཞིར་བྱས་
 ཏེ་ཡང་སོས་ལས་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་ཆོ་ཚད་ལ་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་རང་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་ཐུབ་
 པ་ནས། ཆ་བས་གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་པའི་ཆོ་ཚད་ལ་ཞག་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ལོ་ཆེན་པོ་བྲི་
 དྲུག་སྟོང་ཐུབ་པ་དང་། རབ་ཏུ་ཆ་བས་བར་བསྐལ་བྱེད་དང་། མནར་མེད་པས་བར་བསྐལ་གཅིག་
 ཐུབ་པས་དེ་དང་དེའི་བར་དུ་སྐྱུག་བསྐལ་དྲུག་པོ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་སྟོང་བར་འགྱུར་བའི་ཆ་དཔྱལ་
 རྣམས་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་སྟེ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་དང་སྟོན་ལམ་
 ཀྱི་སྒྲིན་ལུང་ཆེན་པོ་ནམ་མཁའ་འཁྲིགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་པོ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ལྟར་ཐུན་ཐུན་
 ཆོགས་པ་མཐའ་ཡས་པའི་ཆར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆ་དཔལ་གིན་ཏུ་ཉམ་ཐག་ཅིང་སྐྱུག་བསྐལ་བའི་ཆ་
 དཔྱལ་བ་རྣམས་སྐྱུག་བསྐལ་ཐམས་ཅད་དང་བལ་ཞིང་ཏྲག་ཏུ་བསྐལ་བར་ཏེ་བསྐལ་ཞིང་འཇམ་
 པའི་བདེ་སྦྱིད་དང་ལྷན་པར་གོག་ཅིག་ ཉེ་ལའོར་ལྷག་པ་བརྒྱ་དྲུག་ཅེས། མེ་མ་མུར་གྱི་འོབས་
 དང་། རོ་ཐུགས་འདམ་དང་། སྤྱ་གྱིའི་ཐང་དང་། རལ་གྱི་ལོ་མའི་ནགས་ཆལ། ཤལ་མ་ལའི་
 ཤིང་སྟེ་འདི་གསུམ་མཚོན་ཆར་འདྲ་བས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང་། ཐལ་ཚན་གྱི་རྒྱ་པོ་དང་བཞི་ཆ་
 དཔྱལ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཕྱོགས་བཞི་པོར་རེ་རེ་ན་བཞི་བཞི་ཡོད་པས་བརྒྱ་དྲུག་སྟེ། དཔྱལ་
 མེ་ལས་ཐར་ཏེ་རྒྱང་རིང་པོ་ནས་ནགས་ཆལ་སྟོན་པོ་མཐོང་བས་གྲིབ་མར་བསྐྱེགས་ཏེ་ཐུན་པ་ན་
 ཁྱི་སྟེ་པོ་སོགས་ཀྱིས་དེད་ཅིང་ཟ་བ་དང་རལ་གྱི་སོ་གཉིས་ཚོན་པོས་ལུས་བཅད་གཏུབ་ཀྱིས་སྐྱུག་
 བསྐལ་བར་བྱེད་པའི་རལ་གྱི་ལོ་མའི་ནགས་ཆལ་འཛིགས་སུ་རུང་བ་དེ་ཡང་དཔེ་བདག་གི་དགོ་
 པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དཔྱལ་བ་དེ་རྣམས་ལ་སུམ་རྩ་རྩ་གསུམ་པའི་གྲོང་ཁྱེར་བལྟ་ན་སྐྱུག་གི་ཤར་ན་
 ཤིང་རྟ་སྟོ་ཆོགས་པའི་ཆལ་དང་། རྩོ་ན་འདྲེས་པའི་ཆལ། རུབ་ན་དགའ་བའི་ཆལ་ལ་སོགས་པ་

ལྷའི་དབང་བའི་སྒྲིབ་མོས་ཚལ་ལྷ་བྱའི་དགའ་ཚལ་སྐྱུ་གྲུར་ཏེ་ཡིད་དྲེང་བའི་བདེ་སྒྲིབ་སྐྱུ་
སྐྱམ་ཚོགས་པ་དང་ལྷན་པར་ཤོག་ཅིག རྒྱ་གཙོ་བོ་འདོད་ལོག་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་ལུ་
ཤལ་མ་རི་ཡི་ཞེས་པའི་ཤལ་མ་རི་ལ་གིང་ཤལ་མ་ལི་ཞེས་པའི་སྒྲིབ་པོ་ལྷགས་ཀྱི་ཆར་མ་སོར་
བཅུ་དྲུག་པའི་བྱང་དུ། ཁྱི་སྒེ་བོ་ལུས་རི་ཙམ་པ་སྐྱད་འབྲུག་ལྟར་ཆེ་བ། མཆེ་བ་གངས་རི་ལྟར་
གཙོགས་པ། ལྷེ་སྒོག་དམར་ལྟར་འབྲུག་པ། ར་མ་སོག་ལེ་ལྟར་རྫོ་བས་དེད་ནས་ཆར་མས་
སྐྱུ་ཅིང་མགོ་ནས་རྒྱུད་པའི་བར་ཟ་བར་བྱེད་པ་དང་། རི་དཔེ་ཅེ་མོར་སྐར་དགའ་གདུང་ཆེ་
བའི་གྲོགས་དེས་འབོད་པར་མཐོང་ནས་དེར་བྱིན་པས་ཁ་དང་བྱ་ཆོད་སོགས་ཀྱིས་མི་འདྲུ་ཞིང་ལྷེ་
གཙོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུ་བསྐལ་བ་དང་། ཅེར་ལྷགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དང་བྱང་མེད་སོགས་ཀྱིས་
འབྱུང་ཅིང་བསྐམས་པས་སྒོ་སྒྲིང་ཁར་ཐོན་པ་དང་། མགོ་བོ་ཁར་བཅུག་སྟེ་བལྟ་ད་པས་འབྲམ་
སྐྱུ་གཉིས་ནས་རྒྱུད་པ་སྒྱུ་ཅིར་གྱིས་འོང་ཞིང་། ཡང་རྩ་བ་ནས་འབོད་པ་སོགས་སྐར་ལྟར་སྐྱུ་
བསྐལ་བར་འབྱུར་བ་ལ་བྲལ་འདོད་ཀྱི་སྒྲིང་རྗེ་དང་སྒྲིང་བོ་དེ་ཡང་ཡོངས་འདུ་ས་བརྟོལ་གྱི་སྒྲིན་
པ་ལས་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་དགོས་འདོད་འབྱུང་བའི་དཔག་བསམ་གྱི་གིང་ཉིད་དུ་འབྱུངས་གིང་
ཡོངས་སྒྲིབ་སྐྱུ་སྐྱམ་ཚོགས་པའི་གནས་སུ་འབྱུར་བར་ཤོག་ཅིག ཅེས་ལྷན་འདོད་ཀྱི་བྱམས་པ་
དང་། དེ་བཞིན་དུ། རྒྱ་གཙོ་བོ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་འབྲས་ལུ་རྒྱ་ཁྱུང་མཐོང་ནས་བྱིན་པས་རོ་ལྷགས་
ཀྱི་འདམ་རྒྱ་བཆེན་པོར་རྒྱུད་པའི་སྐྱུ་བསྐལ་དང་། རྒྱ་གཙོ་བོ་ཞེ་སྐྱང་གི་འབྲས་ལུ་གི་བ་མ་ནག་
དམ་མེ་བ་མཐོང་ནས་དགའ་སྟེ་བྱིན་པས་མེ་མ་ལུར་གྱི་འོབས་སུ་རྒྱུད་པའི་སྐྱུ་བསྐལ་དེ་གཉིས་
དང་བྲལ་ཏེ་དྲངས་བསིལ་ཡིད་འོང་སྒྲན་སྒྲན་ལྷའི་དྲི་དང་རོ་ལུས་སྐྱུ་སྐྱམ་ཚོགས་པ་དང་ལྷན་པར་
ལྟར་ཅིག གཞན་ཡང་ཉི་ཆེ་བའི་དམུལ་བ་སྒོ་དང་ཀ་བ་ཐབ་དང་ཐག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་
སྐྱུ་བསྐལ་བ་རྣམས་ལ་འང་དེ་དང་བྲལ་ཞིང་བདེ་བ་དང་ལྷན་པར་ཤོག་ཅིག ཡིད་དྲེང་བའི་
བྱ་མཐིང་རིལ་དང་བྱར་བྱ་དག་དྲང་དྲང་བྱ་དྲང་བཞུད་ལ་སོགས་པའི་བྱ་རིགས་དྲུང་ལྟར་དཀར་

ཞིང་གསེར་ལྷ་མོར་བ་ལ་སོགས་པའི་མཛེས་པའི་སྤྱུ་སྤྱུག་དོམས་ཤིང་ཤིན་ཏུ་སྒྲན་སྒྲན་པ་འབྱིན་
 ཅིང་ཅེ་དགས་འཕྱར་ལྷིང་གཡོ་ཞིང་སྒྲོས་གར་སྒྲ་ཚོགས་པ་བྱེད་པས་དཔལ་པའི་གནས་ཐམས་
 ཅད་མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བར་གྱུར་ཅིག། མེ་ཉླ་པ་དྲུ་དང་ལྷུང་ལ་ལ་སོགས་པ་དྲི་བསྟུང་ཆེ་
 ཞིང་ཁ་དོག་སྒྲ་ཚོགས་དང་ལྷན་པའི་མཚོ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡན་ལག་བརྒྱད་དང་ལྷན་པ་དག་གིས་
 དཔལ་པའི་སྤྱུ་སྤྱུགས་དག་ནི་ཉམས་དགར་ཏེ་ཤིན་ཏུ་ཉམས་དགའ་ཞིང་ཡིད་སྦྱོར་བའི་གནས་སྤྱན་
 སྤྱུ་ཚོགས་པར་ཤོག་ཅིག། རྒྱ་ཚོས་སྤངས་དང་མཚམས་མེད་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་དཔལ་པ་
 མནར་མེད་པར་ལྷགས་བསྐྱེད་གི་སོལ་མེ་རབ་ཏུ་འབར་བའི་སྤྱང་པོར་ཤིན་ཏུ་བསྐྱེད་པས་མེ་དང་
 ལྷས་སོ་སོར་སྤང་བ་མེད་པར་འོ་དོད་འབོད་ཅིང་མེ་སྒྲོ་ཅུང་ཟད་བྱེ་བར་སྤང་བས་བྲོས་པ་ན་སྤྱར་
 མེ་རབ་ཏུ་འབར་བའི་སྒྲམ་པས་བཟུང་ཞིང་ཐོ་བས་མགོར་བསྤྱན་ནས་ཁོ་ཆུ་མེ་འབར་བ་ཁར་
 སྤྱགས་ཏེ་སྤྱར་སོལ་སྤང་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པས་དཔལ་པ་གོང་མ་བདུན་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་
 ཚང་བར་བྱོང་བར་འཕྱར་བ་རྣམས་དང་བྲལ་ཏེ་སོལ་སྤང་དེ་ཡང་དགོས་འདོད་ཀྱན་འབྱུང་གི་རིན་
 ཆེན་ཏེ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྱང་པོར་འོངས་སྤྱོད་པའི་བདེ་བ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཅིག། ཚད་པལ་གྱི་སྤྱུ་
 གཞི་ལྷགས་བསྐྱེད་མེ་འབར་བ་རབ་ཏུ་ཚ་བ་ཡང་ཚོན་སྒྲ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་བཟླ་བའི་ཤེལ་གྱི་སྤྱུ་
 གཞི་བལྟ་ལི་ཀའི་གོས་ལྷ་རེག་བྱ་འཇམ་པ་མནན་ན་ཅེས་པ་བཏེགས་ན་འཕར་བ་བསྟར་ཏེ་མཐོ་
 དམན་མེད་པ་ལ་འོངས་སྤྱོད་པའི་དགའ་བདེ་དང་ལྷན་པར་ཤོག་ཅིག། ར་ལྷག་རི་དྲགས་སོགས་
 དང་ཤིག་སེན་བར་ནས་བསད་པ་ལ་སོགས་པས་ར་ལྷག་སོགས་ཀྱི་མགོ་ཅན་གྱི་རི་ལ་སོགས་པའི་
 བར་དུ་བསྤྱས་ནས་དུ་ཅོ་དི་རི་རི་ལྷས་ཤ་ཚལ་པ་ཁྲག་ཐིགས་པར་བྱས་ཏེ་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་
 སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་ཞིང་བསྤྱས་འཛོམས་ཀྱི་རི་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་རིན་པོ་ཆེའི་རི་པོ་ལ་
 རིན་པོ་ཆེའི་གཞལ་ཡས་ཁང་འདོད་སྤྱུ་ལ་སོགས་པར་མཚོད་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཉེར་སྤྱོད་ཀྱི་མཚོད་
 རྣམ་ཐོགས་པས་ཀྱི་ནང་ཀུན་ཏུ་འང་མཚོད་པ་ཡི་སྤྱིན་སྤང་འཕྲོ་བའི་གཞལ་མེད་ཁང་དུ་གྱུར་པའི་

དབུས་སུ་སངས་པའི་ཁྱི་རིན་པོ་ཆའི་སྤྱོད་པ་དེ་བར་གསལ་གསལ་པ་སྤྱོད་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་འཁོར་ཆོགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལ་ཆོས་སྤྱོད་པར་མཛད་པས་གྲང་བར་གྱུར་ལ་གྲུས་པས་
མཛོད་ཅིང་ཆོས་ཉན་པ་ལ་སོགས་པའི་བདེ་སྤྱོད་དང་ལྷན་པར་ཤོག་ཅིག རྒྱ་ཆོག་དན་དང་སྒྱུར་
འདེབས་དང་དམོན་ཆོག ཆོགས་གྲལ་དུ་བཟུང་བའི་ལ་ཆོགས་དང་ཆོགས་དེལ་གྱིས་
འཕེན་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བྱུང་མའི་མདྲག་མ་ཡི་ཆར་དང་རྫོང་བསྐྱེད་པའི་ཆར་དང་རལ་གྱི་
རྫོན་པོ་མེ་འབར་བ་སོགས་མཚོན་གྱི་ཆར་འབབ་པས་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་དག་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་
ཏེ་དུས་དེང་ནས་བཟུང་སྤྱི་མེ་ཏོག་ཡིད་དུ་འོང་བ་སྤྱི་ཆོགས་གྱི་ཆར་བར་སྤྱི་ཆར་དུ་འབབ་པའི་
བདེ་སྤྱོད་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཅིག དེའང་དཔེར་ན་ནགས་ཆེལ་ཉམས་དགའ་བར་གཙུག་ལག་
ཁང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་ན་དག་སྤྱོད་པ་བརྒྱ་གནས་པ་ཉིན་བྱེད་གྲུང་ཆོགས་སྐབས་སུ་བབས་པ་
ན་གཞི་བརྒྱུད་ས་བས་དག་སྤྱོད་ནམས་ཆོས་གོས་སྤྱུ་རྒྱུར་དང་བཅས་པར་ལྷུང་བཟེད་ཆབ་རིལ་
འཁར་གསེལ་ཐོགས་ཏེ་འདུ་ཁང་དུ་ཆོགས་པ་དང་མཉམ་དུ་འདུ་ཁང་མེ་འབར་བའི་ཁང་པ་དང་
ལྷུང་བཟེད་ལ་སོགས་པ་མཚོན་ཆ་རྫོན་པོ་མེ་འབར་བ་ལ་སོགས་པར་གྱུར་ཏེ་ཕན་ཚུན་བསྐྱེད་པའི་
སྤྱག་བསྐྱེད་པར་གྱུར་ནས་ཉིན་བྱེད་ཡོལ་བ་དང་སྤྱུར་ལྷུར་གྱུར་པ་སྤྱོད་དང་ཟས་གསོལ་ཆོ་ཁ་
ཤགས་བཀྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བྱུང་ཡིན་པར་བཤད་པས་ན་ཆོགས་གྲལ་དུ་ཁ་ཤགས་ཅོད་
པ་དང་ཆོགས་དེལ་འཕེན་པ་སོགས་ལ་བག་ཡོད་པར་བྱའོ། །དམེ་འབྲུག་གིས་གཡུལ་དུ་གི་བ་ལ་
སོགས་པ་དབྱལ་བ་ཡང་སོས་སུ་སྤྱོད་པ་ན་ཕན་ཚུན་དག་སྤྱོད་མཐོང་ནས་ལག་ཏུ་ཅི་སྤྱང་ལས་ཀྱིས་
རལ་གྱི་སོགས་སུ་གྱུར་པའི་མཚོན་གྱིས་འདེབས་ཤིང་བསྐྱེད་པས་ཡང་གི་ཡང་སོས་དཔག་ཏུ་མེད་
པ་ཡི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆོང་བ་དེ་ཡང་ནི་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་ཏེ་དུས་དེང་ནས་ལྷའི་བྱ་དང་བྱ་མོར་
གྱུར་ཏེ་ཕན་ཚུན་ཡིད་དགའ་ཞིང་ཕྱེ་དགའི་བདེ་བ་ལ་རོལ་པའི་བྱིར་དུ་མེ་ཏོག་ཡིད་དུ་འོང་བ་
ནམས་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་བདེ་སྤྱོད་དང་ལྷན་པར་ཤོག་ཅིག རྒྱ་གནས་གསོད་

བ་དང་། བྱིའུ་མ་སྒྲིན་པ་ལ་འདོད་ལོག་སྤྱད་པ་དང་། དགེ་འདུན་པའི་དགོར་ཚོང་ལ་སོགས་
 པའི་གཡོ་སྐྱུས་ལེན་པ་རྣམས་འདིར་སྒྲེ་ལ། དེ་ཡང་མདོག་སྒྲོ་བའི་ཆུ་བོས་བྱིའུ་དང་བྱ་མོ་དེ་
 དག་མགོ་ནག་དོག་དོག་ཆུས་བྱིར་ཏེ་ལག་པ་ཆུ་ཁར་ཡུད་ཅམ་ཡུད་ཅམ་འོང་བར་བྱས་ཏེ་ཁོ་བོ་
 ཐོན་ཅིག་ཟེར་བ་ལ་དེ་ལེན་པའི་ཆེད་དུ་འགོ་བར་སྒྲུམ་པ་དང་། ཆུའི་པ་རོལ་དུ་དགེ་འདུན་པའི་
 དགོར་རོར་ཡོད་པས་དེར་འགོ་སྒྲུམ་པ་དང་། ཉ་སྐམ་སོགས་གསོད་པའི་བྱིར་དུ་དེར་འགོ་སྒྲུམ་
 བས་སྒྲིན་པ་དང་ཐལ་ཚན་གྱི་ཆུ་བོ་གཏིང་ཟབ་པས་རུབ་མེད་པ་མེ་འབར་བ་དང་འདྲ་བའི་ཚ་
 ཁིང་སྒྲིག་པར་བྱེད་པའི་ནང་དུ་ལུས་བྱིང་བ་དག་རེས་ཅ་རྒྱུ་པས་གནམ་དུ་འཕྱར་བས་ཡར་བཏེགས་
 ཏེ་ཆུའི་གཏིང་དུ་དོ་གྲུ་གསུམ་རྣམས་པོའི་ཕེར་བརྒྱབ་པས་ལུས་དུམ་ལུར་གཏོར་བ་དང་། ཉ་སྐམ་
 སོགས་ཀྱིས་ཟ་བར་བྱེད་ཅིང་ཆུའི་འགམ་ལ་སོགས་སུ་ཁྱ་དོ་རྗེའི་མཆུ་ཅན་ལ་སོགས་པས་མིག་
 འབྱུ་ཁིང་ལྟ་གཅོད་པ་དང་རྒྱ་མ་འདུལ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཆུ་ཚན་གྱིས་ཤུ་ཀུན་ཚོགས་ཞིག་
 བར་གྱུར་ཏེ་རྒྱས་གོང་མེ་ཏོག་ཀུན་དའི་མདོག་ལྟར་དཀར་པོར་གྱུར་པ་ཆུ་རྒྱུ་པས་བྱིས་བྱིར་འཕང་
 བ་ལ་རྒྱུང་གིས་བཏབ་པའི་མོད་ལ་སྐར་མིར་གྱུར་ཏེ་སྐར་ལྟར་སྐྱུག་བསྐྱུལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་
 སྒྲོད་པ་རྣམས་བདག་གི་དགེ་བའི་སྒྲོ་བས་ཀྱིས་དེ་ཐམས་ཅད་སྐྱུག་བསྐྱུལ་དེ་དག་དང་བལ་ཏེ་སྒྲོ་
 ཡི་ལུས་སྐྱུན་སྐྱུམ་ཚོགས་པ་ཐོབ་ནས་ལྟ་ཡི་བུ་མོ་བལྟ་ན་སྐྱུག་པ་རྣམས་དྲང་སྐྱུན་ཅིག་ཏུ་ལྟའི་ཆུ་
 བོ་དལ་གྱིས་འབབ་པ་གསེར་དཔལ་གྱི་བྲེ་མ་བདུལ་བ་མེ་ཏོག་སྐྱ་ཚོགས་པས་བརྒྱན་པར་ཕན་
 ཆུན་ཅེ་ཁིང་དགའ་བའི་བྲུས་ལ་སོགས་པ་དགའ་བདེའི་དཔལ་འབྱོར་གནས་པར་སྤྲོག་ཅིག་ཅེས་
 འདི་རྣམས་རང་སྒྲོ་བས་ཀྱིས་དཔྱལ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱུལ་ཞི་བར་བསྒྲོ་ཁིང་སྒྲོན་པའོ། །བྱང་རྒྱུ་
 སེམས་དཔའ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོ་བས་ཀྱིས་དཔྱལ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱུལ་ཞི་བར་བསྒྲོ་ཁིང་སྒྲོན་པ་སྐར་
 གསང་བའི་བདག་པོའི་དབང་ལུས་ལྟ་བུ་སྒྲོ་བས་སྐྱུགས་བཞུས་པ་ལ་སོགས་པ་བྱས་པའི་མཐུས་
 འདི་སྐར་དཔྱལ་བ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྣམ་འདུལ་སྐྱུན་སྐྱུམ་ཚོགས་པ་སྤྲོ་བར་དུ་མཐོང་བ་ན་རྒྱ་མཚན་

ཅི་ཕྱིར་དཔུལ་བའི་གནས་འདིར་ནི་གཤིན་རྗེའི་མིའམ་ལས་མཁན་སྟག་གཟིག་སོགས་ཀྱི་མགོ་
 ཅན་ནམས་དང་ཁྱ་ཏ་དང་བྱ་ཆོད་ལ་སོགས་པ་མི་བཟད་པའམ་མ་རུངས་བ་ནམས་ཤིན་ཏུ་ནམ་
 པར་སྟག་ནས་ཕྱོགས་ཕྱོགས་སུ་འབྱེར་བར་བྱེད་ཅིང་། ཤ་ཁྲག་རྒྱུ་མར་ལ་སོགས་པ་བསྟེན་
 པའི་དུ་བ་ལ་སོགས་པས་ཀྱན་ནས་དགྲིགས་པས་རྒྱུ་ལག་བརྒྱུངས་བསྐྱམ་ཅམ་ཡང་མི་མཐོང་
 བས། སྟན་པ་ཆེན་པོ་ནམས་ཕྱགས་རྗེའི་འོད་ཟེར་གྱིས་བསྐྱེད་ཏེ་ལུས་ལ་བདེ་བ་དང་སེམས་
 ལ་དགའ་བ་བྱ་ཆེན་པོ་སྒྲིབ་པའི་མཐུ་བཟད་པོ་འདྲི་གོ་སྒྲིབ་པ་དམ་པ་སྟེ་ཡིས་མཐུ་ཡིན་ནམ་སྟུ་
 སྟེ་མིག་གྱུན་དུ་བལྟས་པས་ན་མདུན་གྱི་ནམ་མཁའི་དགྲིལ་མེ་རི་མེ་དཔུང་སྟེ་ཆོགས་པའི་དབུས་
 རྩ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དཔལ་གསང་བའི་བདག་པོ་ཕྱག་ན་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་
 བསྐྱར་བའི་དབང་རྟགས་ཀྱི་རྟོ་རྟེ་བསྐྱམས་པ་འོད་དང་འོད་ཟེར་གྱི་གཟི་བརྗེད་འབྱར་བ་བཞུགས་
 པ་མདོན་སུམ་དུ་གསལ་བར་མཐོང་ནས་སྒར་སྒྲུབ་ཁེངས་པ་དང་ཡིད་གྱིས་བསྐྱོམ་པ་དང་འཆི་
 ཁར་དབང་ཐོབ་པ་སོགས་ཀྱིས་ལྷ་དེ་ངོ་ཤེས་ཏེ་དེ་ལ་རྩ་བ་ཏུ་དགའ་ཞིང་དད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་སྟེ་
 བའི་ཕྱགས་ཀྱིས་སྟོན་གྱི་སྟོན་པའི་ལས་ངན་མཐའ་དག་དང་བྲལ་ནས་དོ་རྗེ་འདོན་པ་དེ་དང་
 ལྷན་ཅིག་ཏུ་འགྲོགས་ཤིང་ལྷ་ལོ་ཅན་ལ་སོགས་པར་ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལ་དུས་
 ཏྲག་ཏུ་འོངས་སྒྲིབ་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་སོ། །ད་ལྟ་རང་རེས་རིགས་གསུམ་སེམས་དཔའ་ལ་
 སོགས་པའི་ཉེ་སྤྱི་བརྒྱད་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་ཞུས་ཤིང་ལྷག་པའི་ལྷ་རྩ་ཡི་དམ་དུ་བཟུང་ཞིང་ལྷ་
 བསྐྱོམ་སྟགས་བཞུས་ཏེ་མཆོད་བསྟོད་ལ་བརྩོན་པར་བྱ་དགོས་སོ། །ལར་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་
 ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཕྱག་ན་དོ་རྗེ་དང་འཇམ་པའི་དབྱངས་དང་སྟུན་རས་གཟིགས་ལ་སོགས་
 པ་དཔུལ་བའི་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱིས་མཇལ་ཞིང་མཐོང་ན་མི་དགའ་བའི་གང་ཟག་སུ་ཞིག་ཡོད།
 གལ་ཏེ་ཡོད་ན་འདྲི་གཏུག་པ་ཅན་དངོས་ཡིན། དེ་འདྲ་མིན་ན་དཔུལ་བའི་སྟག་བསྐྱེད་བསམས་
 བ་དེར་ཉེ་སྤྱི་བརྒྱད་སོགས་བྱོན་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་པའི་བསམ་པ་མི་སྟེ་བའི་ཐབས་གལ་ཡོད།

གལ་ཏེ་མི་སྐྱེ་ན་བྱ་ཡི་སྒོར་ར་ལྟ་བུ་ཅི་ཡང་མི་ཤེས་པས་ཤིན་ཏུ་སྤྱན་པ་འཇའ་དོ་བ་ལྟར་སེམས་མེད་
པ་དང་འདྲའོ་གསུངས། དེ་བཞིན་ཏུ་སྤར་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་དབང་ལྷན་ལྟ་བུ་བསྐྱོམ་སྤགས་
བཞུས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཐུས་སྤར་མ་བཞིན་དུ་ནམ་མཁའ་ལས་མེ་ཏྲག་སྤྱ་ཚོགས་པའི་ཆར་པ་དྲི་
ཞིམ་སྤོས་ཀྱི་ཁྱུ་བཟང་པོ་དང་འདྲེས་པ་འབྲུབས་པ་ཡིས་དཔུལ་བའི་མེ་མདྲག་རབ་ཏུ་ཚ་བ་རྣམས་
སྒྲ་ཆིལ་ཆིལ་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་འབྲུལ་དུ་གསོད་པ་མཐོང་བར་གྱུར་ནས་བདག་ཅག་རྣམས་
སྒོ་བུར་དུ་སྤར་མ་སྒོར་བའི་བདེ་བས་ཆོམ་པ་འདྲི་ལྟ་བུ་ཅི་ཞིག་གི་མཐུ་ཡིན་ནམ་སྤྱུ་དུ་བསམས་
ཏེ་བྱེན་དུ་བལྟས་པ་དང་མཉམ་དུ་སེམས་ཅན་དཔུལ་བ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་གདན་ལ་བཞུགས་
པ་བསྐྱེད་བྱུན་དང་ལྷན་པ་དང་། བསྐྱེད་བྱུན་དང་འདྲ་བ་བྱག་ན་བསྐྱེད་བསྐྱེམས་པ་སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་
དང་ལྷན་པའི་མགོན་པོ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ལྷག་ཞལ་ནས་གསུང་མཆོག་གི་ཀླུ་པོ་ཡི་གེ་
དུག་མའི་སྒྲ་སྒྲོག་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་གྱུར་པ་ན་སྤར་ལུས་ཀྱིས་སྤྱོད་བཞེངས་པ་དང་
སེམས་ཀྱིས་སྤྱོད་བཞེངས་པ་དང་། དག་གིས་ཡི་གེ་དུག་མ་བཞུས་པ་དང་འཆི་ཁར་འདྲིའི་དབང་
བསྐྱུར་ཐོབ་པ་སོགས་ཀྱིས་ལྟ་རོ་ཤེས་ཏེ་རབ་ཏུ་དགའ་ཞིང་དང་པའི་མཐུ་ཡིས་ལས་ངན་སྤིག་
སྤྱིབ་ཐམས་ཅད་དག་ནས་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འགྲོགས་ཤིང་གནས་
མཆོག་རི་བོ་ཏེ་ལ་ལ་སོགས་པར་ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལ་དུས་དྲག་ཏུ་སྤྱོད་པར་ཤོག་
ཅིག སྤར་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་དབང་ལྷན་ལྟ་བུ་བསྐྱོམ་སྤགས་བཞུས་པ་སོགས་ཀྱི་མཐུས་
དཔུལ་བ་བ་རྣམས་ཀྱིས་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་མཐོང་བ་དང་ཕན་ཚུན་སྤར་བའི་སེམས་
དང་བལ་ནས་བྱམས་པའི་སེམས་ཀྱིས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་སྤྱན་ཏེ། ཀྱེ་གོགས་པོ་དྲག་དཀྱི་
དཔུལ་བའི་འདྲིགས་པ་པོར་ལཱ་སྟེ་དཀྱི་འདྲིགས་ཤིང་སྤྱག་མི་དགོས་པས་རིངས་པར་རིངས་
པར་ཚུར་ཤོག། དང་ལུ་བུའི་སྟེ་ལུ་བུ་ཅག་མང་པོའི་ཐད་དུ་ནི་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་བཞུགས་
པ་གང་གི་མཐུ་ཡིས་ལུས་གཤག་གཅད་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་དང་བྱུལ་བས་

བདེ་བ་དང་ལྡན་ཞིང་སེམས་ལ་རབ་ཏུ་དག་པའི་ཤུགས་ཕྱིན་པར་མཛད་ལ། རན་སོང་ལ་
སོགས་པའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་ཀླན་སྤྲུག་བསྐྱེད་མཐའ་དག་ལས་སྒོ་དུ་མ་ནས་ཡོངས་སུ་སྒྲིབ་པར་
མཛད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དམིགས་པ་མེད་པའི་བརྟེ་བ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཤུགས་རྒྱད་ལ་
སྟེན་པར་གྱུར་པ་ཡི་འཇམ་དཔལ་གཞིན་རྒྱ་བཅུ་དྲུག་ཡོན་པའི་ན་ཆོད་དང་རལ་པའི་ཟུར་ལུད་
ལ་དང་ལྡན་པ་ཅན་ཞེས་དབུ་སྒྲ་ཐོར་ཅོག་མཛད་པར་སྒྲ་ཆིངས་ཀྱིས་དབུ་སྒྲ་སྟེང་འོག་གཉིས་ནས་
བཅིང་བའི་འབྲུར་སྟེང་འོག་གཉིས་ཀྱི་གཡས་གཡོན་བཞི་སྟེང་དང་ལྡན་པ་རིན་པོ་ཆའི་ཏྲོག་གི་
བརྒྱན་པ་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་ཀྱི་གཟི་བྱིན་འོད་ཟེར་རབ་ཏུ་འབྱར་ཞིང་དཔྱལ་བའི་འཛིགས་པ་
མེད་པར་བྱེད་པ་གང་སྤྲུ་ཞིག་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཏེ་འདྲིར་བྱིན་པས་ན། སེམས་ཅན་དཔྱལ་
བ་པ་བྱིད་རྣམས་ཀྱིས་ལྟོས་དང་། ཆངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་བརྒྱའི་སྟེ་ལྟ་བརྒྱ་
ཤག་མང་པོས་སྒྲི་བོའི་ཅོད་པན་དག་གིས་ཞབས་ཏེན་གྱི་པོ་ལྟོ་ལ་གྲུས་པས་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་
བརྟུང་དེ་མཆོད་པ་སྒྲ་ཆོགས་བྱེད་ཅིང་། ཞེས་སམ་ཡང་ན། འདྲིར་བྱིན་པ་བྱིད་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་
པོ་ལྟོ་ལ་ལྟ་བརྒྱའི་ཅོད་པན་དག་གིས་མཆོད་པར་བྱེད་ཅིང་ཞེས་སོ། །སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་ལྡན་པའི་
མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཤུགས་རྗེས་ཏེ་ཤུགས་བརྟེ་བ་ཆེན་པོའི་ཤུགས་ཀྱིས་
སྤྲུན་ཆབ་བྱང་བས་བརྒྱན་པར་གྱུར་པའི་སྤྲུན་མཛེས་པ་དང་ལྡན་པའི་དབུ་ལ་རྒྱལ་བ་སྤྲུག་དང་
བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ངོ་མཚར་བའི་བསྟོད་བསྐྱེད་དང་བཅས་པས་མེ་ཏྲོག་དུ་མའི་ཆོགས་ཀྱི་
ཆར་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་གྱུར་པ་གཞལ་མེད་ཁང་བརྟེགས་པ་ཡིད་དུ་འོད་བ་དུ་མའི་ནང་ན་ལྟ་
ཡི་བྱ་མོ་སྟོང་ཤག་མང་པོས་སྒྲི་གསུང་ཤུགས་ཡོན་ཏན་བྱིན་ལས་ལ་བསྟོད་པའི་དབྱངས་སྟན་
སྟོག་པ་དང་ལྡན་པ་འདྲི་ལ་ལྟོས་ཞེས་ལྟོས་ཤིག་ཅེས་པན་རྒྱུན་བསྐྱེད་པའི་མོད་ལ་རྗེ་བརྟུན་འཇམ་
པའི་དབྱངས་ཀྱི་རྣམ་འབྱུང་དེ་འདྲ་བ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ནས་དྲ་ནི་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་པ་
རྣམས་ཤིན་ཏུ་དག་པའི་ཞིང་སྒྲི་བའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཅུ་ཅུ་སྒྲ་ཆོགས་འདྲོན་ཞིང་དེ་དང་ལྡན་ཅིག་ཏུ་ཟག་

མེད་གྱི་བདེ་བ་ཐུན་སྟུམ་ཚོགས་པ་ལ་ལོངས་སྟོན་པར་གྲག་ཅིག དེ་ལྟར་གཞུང་འདི་ཉིད་འཆད་
 ཉན་ལ་སོགས་པའི་བདག་གི་དགོ་རྩ་ཏེ་དགོ་བའི་རྩ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་
 སོགས་ཏེ་ནམ་སྟིང་བྱམས་པ་ས་སྟིང་སྟིབ་སེལ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་རྣམས་གྱི་
 ཞལ་མཇལ་ཞིང་གསུང་བོས་པ་ལ་སྟིབ་པའི་ཉེས་པ་མེད་ཅིང་ཞེས་པའམ་ཡང་ན་བྱང་རྒྱུ་སེམས་
 དཔལ་སྟིབ་པ་མེད་པ་ཞེས་སྟིབ་པ་རྣམས་སེལ་ལ་སོགས་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་སྟོན་ལམ་རྒྱ་འཕྲུལ་
 གྱིས་ནམ་མཁར་སྟོན་གྱི་ཚོགས་འབྲིགས་པ་ལས་ལུས་ལ་བདེ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་། བསེལ་ཞིང་
 དྲི་ཞིམ་པོའི་དད་དང་ལྷན་པའི་ཆར་པ་འབྲེབས་པ་མཐོང་ནས་སེམས་ཅན་ཆ་དཔལ་བ་དེ་དྲག་
 མདོན་མཐོང་དང་པོས་པར་ལེགས་པའི་དགའ་བདེ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྟར་དུ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག དུད་འགྲོར་
 རྒྱུ་བའི་རྒྱ་ཆོས་འཆད་ཉན་ལ་མི་དགའ་ཞིང་རྒྱུ་སྟོན་ཅིང་འཕྲུ་བ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་དུད་
 འགྲོ་ལ་བྱིངས་ན་གནས་པ་དང་། ཁ་འཐོར་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་
 རང་ན་རྒྱ་སྟོན་ཉ་མིད་དང་ཉ་མིད་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་ཆེ་བ་རི་རབ་ཅམ་ལས་རྒྱུང་བ་སྐྱ་ཅེ་ཅམ་
 གྱིས་ཆེ་རྒྱུང་མང་པོ་ཆང་འགག་གི་སྤང་མ་བཞིན་དུ་གང་བ་ལྟན་ཞིང་མོངས་པ་ཆེ་ཆེ་རེ་རེས་རྒྱུང་
 རྒྱུང་མང་པོ་ལྟར་མིད་བྱེད་ཅིང་རྒྱུང་རྒྱུང་མང་པོས་ཆེ་ཆེ་རེ་རེ་ཐལ་མར་དུ་འབྲིགས་ཏེ་ཟ་ཞིང་ལུས་
 ལ་ཆང་བཅའ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་གྲུ་ལ་བྱེ་ཆོན་གྱི་ཆར་པ་འབབས་པ་དང་མཁའ་སྤྲིང་གིས་ཟ་
 བ་ལ་སོགས་པའི་སྟུག་བསྟུལ་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་སྟོང་བ་དང་། ལྷ་མའི་གནས་ན་ཡོད་
 པའི་ཁ་འཐོར་བ་ལ་མའི་བདག་ཏུ་མ་བཟུང་བ་རི་དྲགས་བྱ་དང་གཅན་གཟན་ལ་སོགས་པའང་།
 ཁ་བྱེད་ཐུབ་གྱིས་བྱེད་དང་བྱེད་སྤྱང་བུ་ཐུབ་པ་རྣམས་གྱིས་སྤྱང་བུ་ལ་སོགས་པ་གཅིག་གིས་གཅིག་
 གསོད་ཅིང་ཟ་བ་དང་། ཤ་བགས་རུས་པ་སོགས་གྱི་ཆེད་དུ་མེ་མདའ་དང་རྒྱ་དང་རྩི་ལ་སོགས་
 པས་དབང་མེད་དུ་གསོད་ཅིང་རྟག་ཏུ་འཛིགས་སྐྱག་གིས་མནར་བ་དང་། མིས་བདག་ཏུ་བཟུང་
 བ་རྟ་ཁལ་ལ་སོགས་པའང་བཞོན་བཞོན། ཁལ་འགོལ་བ་ཞོན་ཏེ་འགྲོ་བ་དང་བྱ་གཅོད་པ་སྟེ་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚིག་འགྲེལ་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལུང་།

འཕྱིགས་པ་དང་བཀོལ་ཁིང་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱིས་རྒྱན་དུ་མནར་ཁིང་ཆོ་ཆད་
ཀྱང་། མདོ་ཉི་མའི་སྤྱིང་པོར་ཆོ་བྱང་བ་ཡུད་ཅམ་དང་། རིང་བ་བསྐྱལ་པའི་བར་དུ་མྱོང་བར་
གསུངས་པའི་དུད་འགྲོ་རྣམས་ནི་སྒྲང་དོར་ལ་གྱིན་དུ་བྱུན་ཁིང་མོངས་པས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱང་
བའི་སྐྱལ་པ་མེད་ཅིང་པན་ཚུན་གཅིག་ལ་གཅིག་གིས་གསོད་ཅིང་ཟ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱག་བསྐྱལ་
གྱི་འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་དུས་རྟག་དུ་བྲལ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སོགས་དང་དེ་དག་གིས་
ཆོས་ལྡན་གྱི་མི་ལུས་ཐོབ་ནས་སྤྱིས་སྤྱང་གི་ཤེས་རབ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པས་ལུང་སྡེ་སྤྱོད་གསུམ་
ལ་འཆད་ཉན་དང་ལམ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ལ་དགའ་ཁིང་སྤྱོད་བས་འཇུག་པའི་སྐྱལ་
བ་བཟང་པོ་དང་ལྡན་པའི་གནས་སྐབས་མཐོ་རིས་དང་མཐར་ཐུག་རྣམ་མཁྱེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་
འཕང་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་གོང་བཞིན་དུ་སྤྱོན་འདུན་དམ་བཅའ་གསོལ་འདེབས་དང་འབྲེལ་
བར་བསམ་ཁིང་དག་གིས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །རྒྱ་གཞན་གྱི་ཟས་ནོར་ལ་སྤྱོད་སེམས་དང་རང་གི་
ཟས་ནོར་ལ་སེར་སྒྲ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་རིམ་པར་བྱི་ནང་གི་སྦྱིབ་པ་ཅན་སོགས་ཀྱི་
ཡི་དྲུགས་ཉེ་དེ་ཡང་ལུས་ཆད་ཉི་མའི་སྤྱིང་པོར་རྒྱང་བ་མཐོ་གང་དང་ཆོ་བ་དཔག་ཆད་སྤྱོད་གི་བར་
ཡོད་པར་གསུངས་ལ། གནས་ལ་བྱིངས་ན་གནས་པ་དང་། མཁའ་ལ་རྒྱ་བ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་དཔག་ཆད་ལྟ་བུརྒྱའི་འོག་རྩ་བའི་གནས་དང་འཕྲོས་པའི་གནས་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱ་
འགམ་དང་མི་ཡི་ཡུལ་ལ་སོགས་པ་ན་ཡོད་ཅིང་སྤྱག་བསྐྱལ་གྱི་བྱེད་པར་ལོ་སྤྱོད་ཐུག་མང་པོའི་
བར་དུ་ཐ་ན་རྒྱ་ཅམ་གྱི་མིང་ཡང་མི་གཤམ་པས་བཀྲེས་པ་དང་། སྤྱོད་པས་ཉམ་ཐག་པས་ག་
པགས་ཐུག་རྣམས་སྐམ་ནས་ལུས་རིད་ཅིང་མི་སྤྱག་པའི་མཚན་མ་མང་པོ་དང་ལྡན་པ་སྤྱོད་དུམ་
མེས་ཆོག་པ་ལྟ་བུ་ཁ་ནས་མེད་མ་སྦྱིན་ལ་སོགས་པའི་མི་སྤྱན་པའི་རྒྱ་མང་པོ་སྤྱོད་པ་ཟས་སྤྱོད་ཀྱི་
ཆེད་དུ་འགྲོ་བ་ན་ལུས་ཆེ་བ་ཡན་ལག་གིན་དུ་ཕྱ་བས་མི་ཐེག་པར་ལྟ་ཆོགས་འབྲེལ་བས་དུ་བ་
འཕྱར་ཁིང་མི་འབར་བ་དང་བྱ་བྱི་སོགས་ཀྱིས་འཆོ་བ་དང་དོ་བསྐྱེད་དང་བྱ་ཆན་གྱི་ཆར་སོགས་

གྱིས་མནར་ཞིང་རྒྱུ་རིང་པོར་རྒྱ་ཁྱུང་མཐོང་བས་ཐང་ཆད་ཆད་དུ་སོང་བ་ན་མཚོན་ཆ་ཐོགས་པའི་
 རྒྱུང་མས་དེད་པ་དང་མ་བསྐྱུང་ཀྱང་རྒྱ་ཐིག་ཙམ་ཡང་མེད་པར་སྐྱམ་ནས་གྲམ་པ་སྒྱུ་ཐལ་ལེར་
 རྒྱུར་པ་རྒྱ་ཁྱུང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ལྷོན་གིང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་། བཟང་བཏུང་ཕྱིན་
 ཅི་ལོག་དང་། ཉི་ཟླ་དང་དུས་ཚིགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་རྒྱུར་པ་ཕྱིར་སྒྲིབ་པ་ཅན་དང་། གལ་ཏེ་
 ཟས་སྒོམ་རྒྱུར་བཤེད་རྒྱུ་ཁ་ཁབ་མིག་ལྟར་དོག་པ་དང་། མགིན་པ་རྟ་རྟ་ལྟར་སྤྲ་བས་མི་
 རྒྱུད་པ་དང་རྒྱུར་བཤེད་རྒྱུ་ལྟོ་བ་ཡུལ་ལྟོངས་ལྟར་ཡངས་པ་མི་ཁེངས་པ་དང་། ལྟོ་བ་དེ་ཙམ་
 ལྟོ་བར་སོང་ཡང་དེ་ལ་མེ་འབར་བས་སྒྲོ་སྒྲིང་སོགས་ནང་ཁོལ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པས་སྒྲུག་བསྐྱལ་
 བ་ནང་གི་སྒྲིབ་པ་ཅན་དང་། སྒོས་ཁུར་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཅན་ནི་ཡི་དྲགས་རེ་རེའི་ལུས་ལ་གཞན་མང་
 པོས་ཚང་བཅས་ནས་བཤེད་པ་ལ་སོགས་པ་དང་སྒྲོབ་དཔོན་རྗེ་ཏེ་རེ་དང་གྲོ་བཞིན་སྒྲིབ་ཡི་
 དྲགས་གྱི་ཡུལ་དུ་ཕྱོན་པས་སྒྲུག་བསྐྱལ་བའི་ཡི་དྲགས་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་གཟིགས་པའི་ལོ་
 རྒྱུས་སོགས་དང་། བན་རྒྱུན་འཛིང་འཐབ་བྱས་ཏེ་ལུས་ལ་མ་བྱུང་བའི་རྣལ་ཁྲག་གིས་རང་གཞན་
 གྱི་ཁ་བས་བྱེད་པ་རྣམས་སོ། །ཆོ་ཚད་ཀྱང་མིའི་ཟླ་བ་ལ་ཉིན་ཞག་དུ་བྱས་པའི་རང་ལོ་ལྟ་བུ་ལ་
 སོགས་པ་ཐུབ་པར་མཛོད་ལས་གསུངས་སོ། །ཡི་དྲགས་མཚུན་ལྟས་དུར་ཁྱོད་དུ་རོ་བསྐྱེད་བརྟུང་
 བྱས་ལུལ་དུ་བསྐྱམས་པས་མི་དེའི་ཆེ་དེའི་སྒྱུད་ལམ་ཐམས་ཅད་གཉེས་ནས་ང་དེ་དང་དེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 གི་བོར་བརྟུ་བར་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཆོ་འཕོ་བ་རི་ལྟར་འགྱུར་བ་ལྷས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།
 ལྟོན་པ་སེར་སྒྱའི་གྲོང་དུ་གཤེགས་པའི་ཆོ། སྤྱུ་དག་འཁྱེས་ཞེས་བྱ་བ་དར་ལ་བབ་པ། གཉེན་
 བཤེས་རྣམས་གྱིས་གཙུག་གིང་མི་མང་པོས་བཀྱར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ཆོ་འཕོས་ནས་སྒྱེ་བོ་རྣམས་ལྟ་
 རན་གྱིས་ནོན་པར་གྱུར་པ་ན། བཙུམ་ལྟར་འདས་ལ་ཡལ་བྱལ་བོ་བས་གཙང་མས་སེམས་ཅན་
 རྣམས་ཆོ་འཕོས་པ་རི་ལྟར་འགྱུར་བའི་དོན་རྣམས་སྐྱ་ཆེར་ལྷས་པའི་ལན་དུ། བཙུམ་ལྟར་འདས་
 གྱིས་འགྲོ་བ་རྣམས་ནི་གི་འཕོས་ནས་ལས་དག་བ་དང་མི་དག་བའི་དབང་གིས་མཐོ་རིས་དང་རན་

སོང་ལ་སོགས་པའི་རིས་ཐ་དད་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི། གང་དག་ལྟ་རྒྱུ་ལྟར་སྐྱེ་བ་དང་མི་
 རྒྱུ་ལྟར་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་དང་སོགས་ནས། གང་དག་ཆོ་འཕོས་པ་དེའི་ཆ་ལུགས་ལྟར་སྐྱང་
 བ་སོགས་ནི་བར་སྐྱང་གི་ཁམས་ལ་དྲི་ཟའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཆིས་པ་ལས་
 དྲི་ཟ་འཆི་ཁ་མའི་སེམས་ལ་ཉེ་བར་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རིགས་རྒྱུ་ལྟར་སྐྱེ་བ་ཐོབ་པ་ལ་
 བྱིར་ལུས་དང་གོས་རྒྱུ་ཆ་ལུགས་སོགས་དེ་ལྟ་བུར་སྐྱུ་ལ་བ་སོགས་ཀྱང་ཡོད། དེ་ལས་གཞན་
 པའི་གནོད་སྐྱོན་དང་ག་ཟ་དང་འབྱུང་པོ་ལ་སོགས་པས་ཤུལ་གྱི་ཉེ་དུ་སོགས་བསྐྱེ་བའི་བྱིར་དེ་ལྟར་
 སྐྱུ་ལ་ནས་སྐྱོན་བའང་ཡོད། མི་ལམ་སོགས་སུ་སྐྱར་ཡུན་རིང་པོར་ལྟན་ཅིག་ཏུ་གནས་པའི་བག་
 ཆགས་བརྟས་པས་དེ་ལྟར་མི་བའང་ཡོད་གྱི། གཤིན་པོ་དངོས་ནི་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་གང་ཏུ་
 འགོ་བ་དེར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ལས་དེ་ལྟར་འོང་མི་སྲིད་པ་དང་། ཤུལ་མི་རྒྱུ་ལྟར་གྱིས་བཟའ་བཏུང་
 གོས་རྒྱུ་སོགས་ཆོ་འདས་ཀྱི་བྱིར་བཏང་བ་ནི་སྤྲིག་དང་མ་འདྲིས་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ལས་དེས་
 དེ་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་སྐྱེ་བ་སྐྱངས་མ་ཟེན་ན་མཐོ་རིས་དང་ཐར་པར་ཡང་སྐྱེ་བ་
 ལེན་པར་བྱེད་ལ། གལ་ཏེ་སྐྱེ་བ་སྐྱངས་ཟེན་པ་རྒྱུ་ལྟར་ལའང་དེར་ཞོར་རྟེན་པ་དང་ཀྱུན་གྱིས་
 བཀྱར་བ་སོགས་ཀྱི་ཕན་པ་ཡོད་གྱི། དེ་ཉིད་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པར་གཤིན་གྱི་འཛིག་རྟེན་དུ་ཡོང་ནས་
 བཟའ་བཏུང་སོགས་ལ་འོངས་སྒྲིབ་པ་མིན་པ་དང་། ཁ་ཅིག་གཟུགས་སྐྱོན་པ་དང་དེ་དང་དེས་
 ཕན་ཐོགས་མ་ཐོགས་སོགས་དན་རྟགས་ཀྱི་གཏམ་སྒྲ་བ་ནི་འཆི་འཕོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ལ་
 རྒྱབ་པར་བྱེད་པའི་རིགས་དྲི་ཟ་བེ་ཅན་དང་། གནོད་སྐྱོན་སྒྲ་འདོད་ཀྱི་རིགས་དང་། འབྱུང་པོ་
 ས་ར་ཉི་ནི་ཏ་ཀྱུན་ཏུ་རྟོག་འདོད་ཅེས་བྱ་བ་དག་གིས་བསྐྱེད་ནས་མི་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་གིས་ཤི་
 བ་དེས་སྐྱོན་རི་ལྟར་གཏམ་བྱས་པ་དང་། ཆ་ལུགས་ཀྱི་དན་རྟགས་དག་འཛིག་རྟེན་པ་དག་བསྐྱེ་
 བའི་བྱིར་སྐྱོན་ཅིང་སྐྱེ་བ་དག་ཡིན་པར་བག་འཇུག་པ་ན། ལྟས་སྐྱོན་སོགས་ཁ་ཅིག་ཐེ་ཆོམ་ཏུ་
 བྱུར་ནས་བཅོམ་ལུན་འདས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིན་མིན་རྟོགས་ཐུང་། ལྟས་སྐྱོན་གྱིས་འཇམ་

སྤྱིང་གི་ཤིང་རིགས་ཙན་དན་དང་སྤྲུག་ག་དང་སེང་ལྗེང་ལ་སོགས་པ་བརྒྱ་སྟོང་མང་པོ་བཅད་ནས་
 བསྐྱེད་པའི་ཐལ་བ་རྣམས་སོ་སོར་མ་ནོར་བའི་མཚན་མ་བྱས་ཏེ་བཙོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྤྱན་རླུང་
 བྱེད་བཀྲ། བཙོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེ་དག་རིམ་པར་འདི་ནི་ཙན་དན་གྱི་ཐལ་བའོ་ཞེས་སོགས་
 སོ་སོར་མ་འདྲེས་པར་གསུངས་པས། ལྷས་སྤྱན་བཙོམ་ལྷན་འདས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་
 པའི་ཡེ་ཤེས་མངའ་བར་ཡིད་ཆེས་པར་གྱུར་ཏེ། ཆོ་འཕོས་པ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་
 དེས་སོ་སྣམ་ནས། བཙོམ་ལྷན་འདས་ནི་ཀུན་མཐུན་ལགས། ཤིང་མང་ཐལ་བའི་བྱེ་བྲག་རྣམས།
 མ་གཟིགས་མ་གསན་དེས་པར་མཐུན། ཆོ་འཕོས་ཅི་འགྱུར་གསུངས་པར་དེས། ཞེས་བསྟོད་
 རོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་ཤུག་མིང་ཙན་གྱིས་སེར་སྤྱིའི་གོང་ཁྱེད་ཆེན་པོར་སོང་སྟེ། ཁྱིམ་ཇི་སྟེད་པ་
 ལས་འབྲས་ཀྱི་སྤུབ་མ་རེ་རེ་སོ་སོར་མི་ནོར་བའི་མིང་བྱང་བཅུག་ནས་སྤུམ་པོར་བཅིངས་པ་གྲུང་
 པོ་ཆེའི་རྒྱབ་ཁལ་ལོང་བ་བྱེད་ཏེ་སྤྱན་རླུང་བྱེད་པའང་སོ་སོར་མ་ནོར་བར་མཐུན་ནས་གསུངས་
 པས་ཡིད་ཆེས་ཏེ་དེས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་སྤྱན་གྱིས་ཐམས་ཅད་གཟིགས། །འཛིག་རྟེན་པ་
 ལྟར་བརྟུན་མི་མངའ། །ཤུག་ཏེ་གོང་ཁྱེད་ཇི་སྟེད་པའི། །འབྲས་ཀྱི་སྤུབ་མ་མ་ནོར་མཐུན། །
 སེམས་ཙན་ཆོ་འཕོས་པ་རོལ་ན། །ཇི་ལྟར་སྤང་བ་འཛིག་རྟེན་བརྟུན། །བཙོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
 གསུངས་པ་བདེན། །ཀུན་གཟིགས་ཁྱོད་ལ་བྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་བསྟོད་པར་བྱས་སོ། །
 གཞན་ཡང་། ཇོ་རྩྭ་ན་ཨ་ཕ་ལོ་གི་ཏེ་ན་མཆོ། ས་མཆོ་སྤྱ་ར་ཁ་རྩི་རྩ་ཕ་ས་མ་ཡ་མ་དྲུ་མ་ཁི་དུ་རུ་
 དུ་རུ་རྩྭ་ད་ཡ་རྩ་ལ་ན་རྩྭ་ཞེས་པ་འབབ་རྒྱུའམ་མཆོ་འགྲམ་དུ་ལག་གཡས་པའི་ཁྱོར་བར་རྒྱ་སྤྲུགས་
 ལ་ཡེ་ཤེས་སྒར་མདའི་སྟིང་པོ་འདི་ལན་བདུན་བཟླས་ཏེ་རྒྱ་ཁྱོར་བ་བདུན་སྒར་རྒྱུས་ནས་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་གཟིགས་པའི་ཡི་དྲགས་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་དག་གིས་ལྟའི་ཞལ་ཟས་ཀྱི་རོ་
 དང་བཏུང་བའི་རོ་མཚོག་དང་ལྷན་པ་ཐོབ་ཅིང་ཡི་དྲགས་རེ་རེ་ལའང་ཁ་ཟས་དང་བཏུང་བ་ཡུལ་
 མ་གྲུ་ལྟའི་བྱེ་བདུན་བདུན་གྱིས་ཆོམ་པར་བྱས་པར་འགྱུར་ཞིང་། རྒྱ་དེ་འཕུང་བ་ཙམ་གྱིས་དེ་

ཐམས་ཅད་ཡི་དྲགས་ཀྱི་སྒྲིག་ནས་ལས་ཐར་ཅིང་བདེ་འགོ་མཐོ་རིས་ཀྱི་སྒྲིག་ནས་སུ་སྒྲིས་པར་
འགྱུར་རོ། །སྒྲིས་པ་དང་བྱང་མེད་བྱ་དང་བྱ་མོ་གཞན་ཡང་བྱོལ་སོང་གི་སྒྲིག་ནས་སུ་གཏོགས་
པའི་ཡི་དྲགས་སམ་བྱའམ། རྒྱ་གནས་ལ་སོགས་པ་གང་གིས་རྒྱ་དེ་འབྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིག་
པ་དང་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཞིང་བདེ་འགོའི་ལམ་དུ་འགོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་། བཟའ་
བཏུང་གང་ཡང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཚིག་བཞི་རེ་བཏོན་ཏེ་ཡི་དྲགས་རྣམས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་བསྐྱོས་པས་
ཟས་ཀྱི་གོ་ཚད་པར་མདོ་ལས་གསུངས་པས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་བསྐྱུ་བ་མེད་པ་ལ་
ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པས་ལག་ལེན་ལ་ཐེབས་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་ཡི་དྲགས་གཏོར་མ་ཟ་བ་
འཁྱུ་ལྷོག་ཅན་ཞེས་སྒྲིགས་དུས་འདྲིར་དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་པོའི་མདུན་དུ་བསང་གའི་དམར་
མཚོད་བྱས་པས་ལྟ་ཡེ་ཤེས་པ་རྣམས་གཏན་ནས་དེར་མི་ཉེ་ཞིང་། དེར་གཤམ་ལ་དགའ་བའི་
མཁའ་རྒྱའི་ཡི་དྲགས་རྣམས་སྐྱབ་པ་པོ་ལ་འཁོར་ནས་པན་རྒྱུན་གཅིག་གྲོགས་གཅིག་གིས་བྱས་
པས་དེ་དག་གི་མཐུས་སྐྱབ་པ་པོ་ལ་ལྟ་མཐོང་འདྲེ་མཐོང་མངོན་ཤེས་ལུང་བསྟན་ཐུན་བྱ་དང་འདྲེ་
འདུལ་དང་ངག་རྒྱས་རྒྱང་ཟད་རེ་ཡོད་པར་གྱུར་ནས་པ་མགོ་བྱས་གཡོག་བྱ་མགོ་དགས་གཡོག་པ་
བཞིན་ལྟ་འདྲེས་མགོ་གཡོག་སྟེ་རེ་ཞིག་འབྲེལ་རྒྱུན་ཐུན་བྱ་རེ་སེལ་ཞིང་མཐུན་རྒྱུན་ཐུན་བྱ་རེ་སྐྱབ་
པའི་སྟོང་གྲོགས་རྒྱང་ཟད་རེ་འབྲེལ་དུ་བྱེད་རྒྱས་ན་ཡང་། རྒྱང་ཟད་ཙམ་གྱིས་འཁྱུ་ལྷོག་འབྱུང་
ཞིང་རང་གཞན་ལ་གཞོད་ཆབ་ཆེ་བ་དང་ཕྱགས་སུ་ཡོན་བདག་མཚོད་གཉིས་ཀར་ཁ་མི་དགེ་ཞིང་
བཀྲ་མི་ཤིས་པས་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཕྱང་དུ་འགྱུར་བའི་མཁའ་རྒྱའི་ཡི་དྲགས་རྣམས་ལ་བསྐྱུ་བ་མེད་
པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལས་ཀྱང་སྒྲོ་སྒྲིང་བྱང་གསུམ་གཏན་ནས། མཚོད་ཅིང་བསྟོད་དེ་ལྟ་རུ་
བསྟེན་པ་འདི། ཡི་དྲགས་ལྟ་རུ་མཐོང་བའི་དུས། ཁོད་སྐྱག་པའི་དུས་ལ་བབ་པ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བདེན་པའི་ལུང་བསྟན་ཐོག་ཏུ་བབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མཁའ་ལ་རྒྱ་བའི་བཙན་
དང་རྒྱལ་པོ་གི་འདྲེ་ལ་སོགས་པ་ནི་དུས་རྟག་ཏུ་གཞན་ལ་བསམ་པ་ངན་ཞིང་སྒྱུར་བ་རྒྱུ་བས་གི་

འཕྲོས་མ་ཐག་དཔལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ངན་སོང་དུ་ལྷུང་བ་མང་ངོ་། །ཞག་བདུན་རེའི་མཚམས་
 ལུ་རང་ཉིད་སྤར་མཚོན་སོགས་གང་གིས་ཤི་བའི་སྒྲིན་དེས་ཡང་འཆི་བར་འགྱུར་བའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་
 མྱོང་ཞིང་སྤར་སྒྲན་ཅིག་གིས་སྒྲེ་བས་ཡང་འཆི་ཡང་སྒྲེ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་དེ་གཞན་ལ་སྒྲོ་
 བར་འདོད་པས་གང་དུ་ཕྱིན་པ་དེར་གཞོད་ཅིང་རང་ལ་ཅི་ཡང་མི་ཕན་པ་དང་། སྒྲོན་གྱི་རང་གི་
 མཛའ་བཤེས་སོགས་ཀྱི་དྲུང་དུ་དགའ་ནས་ཕྱིན་ཆེ་དེ་དག་ལ་སྒྲོ་བར་དུ་ནད་དང་སྒྲོ་འབྲེག་ལ་
 སོགས་པ་མི་འདོད་པ་སྣ་དགུ་འབྱུང་བ་དང་། གཞན་ལུས་མཐུ་ཅན་གྱིས་མནན་བསྐྱེད་པས་འཕང་
 གསུམ་བྱས་པས། ས་འོག་མུན་པའི་གནས་སུ་བསྐྱལ་བའི་བར་དུ་མནན་པ་དང་། སྒྲིན་སྐྱེག་གི་
 མེས་བསྐྱེག་པ་དང་། ཡུངས་ཀར་སོགས་ཀྱིས་བྱབས་པས་ལུས་དུམ་བུ་སྟོང་དུ་འགོ་བ་ལ་སོགས་
 པ་དང་དུས་ཚིགས་དང་ཉི་ཟླ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སོགས་ཡི་དྲགས་སྒྱི་དང་མཐུན་པར་འཆར་ངོ་། །དེ་
 ལྟར་བསམས་ནས་འདྲེ་གདོན་རྒྱུ་ལ་ཡང་། གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་རྒྱུ་འབྲས་ལས་ཀྱི་འབྲེལ། །
 ཞེས་པ་ལྟར་བསམས་ནས་ཡོན་བདག་དང་འདྲེ་གདོན་གཉིས་ལས་ངན་གྱིས་འབྲེལ་བ་ལ་ཆགས་
 སྤང་མེད་པར་སྟོང་རྗེ་བསྒྲོམ་པའི་ཡུལ་དུ་མཉམ་པར་བལྟས་ནས་ནད་པ་སོགས་ལ་ཕན་ཕྱིར་འདྲེ་
 གདོན་ཨར་ལ་གཏད་པའི་དྲག་ལས་སྤངས་ཏེ་བྱམས་དང་སྟོང་རྗེ་བྱང་རྒྱུ་བྱིས་སེམས་བསྒྲོམ་པ་
 བྱི་འབྲལ་སྤྲུགས་གཉིས་ཀར་ཕན་པའི་མན་ངག་དམ་པའོ། །དེ་ལྟར་བྱི་ནད་སྒྲོས་ཁུར་མཚུན་ལྟ་
 མཁའ་རྒྱ་སོགས་ཡི་དྲགས་ཀྱི་སྤེ་ཚན་སུམ་ཅུ་ཅ་དྲུག་ཏུ་སྒྲེ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་རྒྱུ་འབྲས་ཐམས་ཅད་
 དང་བལ་ནས་དཔེར་ན་བྱང་སྒྲེ་མི་སྟན་པའི་མི་རྒྱུ་མ་ཉི་མེད་སྒྲིས་པ་དང་མཉམ་དུ་དཔག་བསམ་གྱི་
 ཤིང་རེ་འབྱུང་ཞིང་སུས་ཀྱང་བདག་གིར་མ་བཟུང་ཞིང་མ་སྒྲོས་པའི་ལོ་ཐོག་དང་དཔག་བསམ་
 ཀྱི་ཤིང་དེ་ལས་ཟས་གོས་ལ་སོགས་པ་གང་འདོད་འབྱུང་བས་འོངས་སྟོན་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་
 དང་ལྟན་པ་དང་རྒྱད་འཇམ་ཞིང་རང་བཞིན་གྱིས་དགེ་བ་ཅན། མི་དགེ་བ་བཅུ་མི་སྟོན་པ་བཞིན་
 དུ་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པ་ན་གནས་པའི་ཡི་དྲགས་རྒྱུ་མ་ཉི་མེད་བཟུང་གོས་རྒྱན་

ལ་སོགས་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོངས་སྟོན་པའི་བདེ་བ་ལུས་སུ་མ་ཆོགས་པ་དང་
 ལྡན་པར་གྱུར་ཅིག འཇུགས་པ་སྒྲུན་རྩལ་གཟིགས་དབང་སྒྲུག་ཡི་དྲགས་ཀྱི་གནས་སུ་བྱོན་ཏེ་
 རང་གི་ཕྱག་སོར་བཅུ་དང་ཞབས་སོར་བཅུ་དང་སྒྲུའི་བ་སྒྲུའི་བྱ་ག་ཐམས་ཅད་ནས་འབབ་པའི་
 བདུད་ཅི་འོ་མའི་རྒྱན་ཏེ་མངར་ཞིང་རྟེན་བྱ་བསེལ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཀྱང་གྱིས་ཡི་དྲགས་རྣམས་
 རྟེན་ཁ་མགིན་ཡངས་པར་གྱུར་ཏེ་རི་ལྷར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་བཟའ་བཅུང་ལ་སོགས་པས་ཆོམ་པར་
 བྱས་ཤིང་བདུད་ཅིའི་རྒྱ་ལ་བྱས་བྱས་པས་ཆ་གདུང་དང་བྲལ་ཏེ་རྟག་ཏུ་བསེལ་བའི་ཡིད་དུ་འོང་
 བ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པ་རྣམས་ལ་ཡི་གེ་དྲག་མའི་ཆོས་སྟོག་པ་ཐོས་པའི་མོད་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔེ་འདོད་པའི་སྒྱུན་ཞེས་བྱ་བ་མིང་མཐུན་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་བདེ་བ་ཅན་དུ་སྒྲིམ་པར་གསུངས་
 པ་ལྟར་བདེ་བ་དང་ལྡན་བྱར་ཤོག་ཅིག མར་མེ་བརྟུས་པ་དང་བསད་པ་དང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིང་བ་ལ་
 བར་ཆད་བྱས་པ་དང་། ཆོས་ལ་ལོག་ལྟ་སྒྱུར་འདེབས་སྒྲིམ་བྱ་དམ་པ་དང་པ་མ་ལ་མིག་ལོག་དང་
 སྒྲིགས་ལམ་འཛིག་པར་བྱས་པ་དང་། གཞན་གྱི་མིག་འབྱིན་པར་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་
 ཀྱི་ལྟག་མའི་འབྲས་བུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་སུ་མིག་ལོང་བའི་ཡོད་བ་རི་
 སྟེང་ཡོད་པ་དང་དེའི་རྒྱ་བསྐྱབ་པ་ཐམས་ཅད་སྟག་བསྟལ་རྒྱ་འབྲས་ཐམས་ཅད་བྲལ་ནས་དེ་
 རྣམས་ཀྱིས་མར་མེ་འབུལ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་སྐྱབ་པ་དང་མིག་རྣམ་པར་དག་པས་གཟུགས་རྣམ་
 པར་དག་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྱུན་གྱིས་ཤེས་བྱའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རི་ལྷ་བ་དང་རི་སྟེང་པའི་དོན་
 མཐོང་ཞིང་རྟོགས་པ་ཤོག་ཅིག སྒྱ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གྱི་མདུན་གྱི་རོལ་མོའི་རྒྱ་རྒྱན་བཅད་པ་
 སོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འོན་པས་ཏེ་འོན་པ་རྣམས་སྟག་བསྟལ་དང་བྲལ་ཏེ་ལྟའི་རྒྱ་བའི་མདོན་པར་
 ཤེས་པས་དུས་རྟག་ཏུ་སྒྲ་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཐོས་པར་ཤོག་ཅིག ལུང་མེད་སོགས་སྒྲུམ་མ་རྣམས་སུ་
 བཅའ་བའི་དུས་སུ་བྲལ་ལྟགས་ཀྱི་འཇུར་མིག་ཏུ་བྱང་བ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་དང་མ་ལའང་རུས་
 ཆོགས་ཐམས་ཅད་འབྲེལ་ཞིང་བྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟག་བསྟལ་ཆེན་པོས་མ་བྲལ་གཉིས་ཀའམ་

གང་རུང་འཆི་བའམ་འཆི་ལ་སྤྲུག་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་ཏེ་ཡུམ་ལྷ་མོ་སྦྱང་ཡུལ་ཆེན་མོ་ལས་
 སྤྲུག་གཞོན་ལྷ་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པ་ལུགས་པའི་ཆེ་ལུགས་ནི་ཡི་ནགས་ཆལ་གྱི་ཤིང་རྒྱུ་རྒྱ
 བཀྲ་ཤིས་པའི་ལྷས་ངོ་མཚར་བ་དང་བཅས་ཏེ་གཞོན་པ་ཅི་ཡང་མེད་པར་མ་ཟད་བསམ་གཏན་གྱི་
 བདེ་བ་སྤྲོ་སྤྲུལ་ཆོགས་པ་ལྷ་སྤྱད་དང་ལྷན་པར་ལུགས་པ་རྩི་ལྷ་བ་བཞིན་རྒྱ་སྤྲུལ་མ་རྣམས་
 ལའང་ནད་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་གཞོན་པ་མེད་པར་སྤྲུག་མཚན་ལྷན་ཡིད་རྒྱུ་ལོང་བ་བདེ་
 བའི་སྦྱོན་ས་བཅའ་བར་ཤོག་ཅིག དེ་ཡང་སྤྱད་པ་དང་བཟང་པོ་མངལ་ན་གནས་པ་ན་དེའི་
 རྟགས་མ་ལ་ལུགས་སྤྱེ། སྦྱོན་མ་སྦྱེས་དག་མངལ་ན་གནས་ཆེ་མས་སྤྱིའི་པ་གཟུགས་ཅན་སྦྱིང་པོའི་
 ཤ་ཟ་བར་འདོད་པ་དང་། ཤུ་རིའི་སྤྱུ་མངལ་ན་གནས་ཆེ་མ་ཉིད་མཁས་པ་སྤྱད་དང་བཅད་ཀྱང་རྒྱལ་
 བར་གྱུར་པ་དང་། རྒྱལ་སྤྱད་པས་ན་མས་སྦྱོབས་མངལ་ན་བཞུགས་ཆེ་བཀྲ་ཤིས་པའི་ལྷས་མང་
 པོ་དང་བཅས་ཤིང་མ་ཉིད་ཁྱི་མཐོན་པོར་འདུག་སྟེ་ཆོས་སྦྱོན་པར་འདོད་པའི་ཆེ་ཡབ་ཀྱིས་སྦྱོགས་
 ཐམས་ཅད་རྒྱུ་རྒྱུ་བསྐྱེད་ཏེ་འདུས་པ་ན་ཁྱི་མཐོན་པོར་བག་ཆ་བ་མེད་པར་འདུག་ནས་སྦྱོན་མ་
 རྒྱུང་བའི་ཆོགས་སྤྱད་པ། བསྐྱེད་ན་མས་བསམས་ན་བདེ་བར་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་མིས་ནི་
 བསྐྱེད་ན་མས་བྱ། །དེ་བས་ཡང་དང་ཡང་རྒྱུ་བྱ། །དེ་ཉིད་ལ་ནི་བཅོན་པར་བྱ། །ཞེས་སྤྲུལ་མ་
 ཐག་རྒྱུ་ལེགས་པར་སྤྲུལ་སོ་མཆོག་རྒྱ་སྤྲུལ་སོ་ཞེས་པའི་སྤྱད་པར་སྤྲུང་ནས་རྒྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་
 མཚར་བར་རྒྱུང་བ་དང་། བདག་ཅག་གི་སྦྱོན་པ་སྤྲུགས་རྗེ་ཅན་ལྷམས་སྤྱད་ཏེ་སྤྲུལ་
 མས་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མང་པོ་ཤིས་པ་དང་ནད་པ་རྣམས་ལ་ཟས་བྱིན་པའམ་སྤྲུག་གིས་རེག་པ་
 ཅམ་གྱིས་ནད་ལས་གྲོལ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། དཔེན་པ་ལ་སྤྲུགས་དགྱེས་པས་རྟགས་སྤྱུ་ཡུམ་
 ལུགས་ལྷན་ཆལ་རྒྱུ་བྱིན་ནས་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པ་ལྷ་སྤྱད་ཡིན་ཞོ་གསུངས། སྤྱད་པ་སྤྱད་
 སྤྲུགས་རྟེན་གྱི་ན་བཟའ་དང་པ་མའི་གོས་བཟུས་ཤིང་ཤིག་གྲང་སར་འཕང་བ་ལ་སོགས་པའི་
 འབྲས་སྤྱད་གོས་མེད་གཅེར་སྤྱད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་བྲལ་ནས་སྤྲུག་འཇམ་ཡང་པ་

རིག་ན་བདེ་བའི་ལྷའི་གོས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དྲག་ཐོབ་པའི་བདེ་བ་དང་ལྡན་པར་ཤོག་ཅིག དེ་
བཞིན་དུ་ཞལ་ཟས་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་དབང་བར་སྤྱད་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུས་སྒྲིགས་ངར་
ཆེ་བ་གོ་ཡེར་དང་རྩོམ་ཁྲི་ལ་ཟས་ཅན་ཕུག་རོན་དང་ཁྱི་ལ་སོགས་པ་བཀྲེས་པ་ཡི་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་
ནམས་ཀྱིས་རོ་བརྒྱ་ལྡན་པའི་ཟས་ཕུན་ཚོགས་དང་ནི་སྒྲིམ་པ་ཡི་སྤྱག་བསྐྱེད་པ་ནམས་ཀྱིས་ཡན་
ལག་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་རྒྱ་དང་ལྷའི་བདུད་ཅི་དྲག་དང་མངར་གསུམ་གྱི་ཁྱུ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡི་བདུད་
བ་ཞིམ་པོ་ནམས་ཀྱང་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག རྒྱ་འཕྲོག་སོགས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་ལྷག་མ་བཀྲེན་པའམ་
དབུལ་ཞིང་ཐོངས་པར་གྱུར་པ་ནམས་ཀྱིས་གསེར་དབུལ་རྟ་གྲང་ལ་སོགས་པའི་ནོར་ཕུན་སུམ་
ཚོགས་པ་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག དེ་ལ་ཡང་ཕྱི་ནོར་ལོངས་སྒྲིབ་མེད་པས་ཐོངས་ཤིང་དབུལ་བ་
བས་ནང་སེམས་ཀྱིས་འདོད་པ་ཆེ་ཞིང་ཚོག་མི་ཤེས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་དབུལ་ཞིང་ཐོངས་པ་ཐ་ཆད་པ་
སྟེ། དབུལ་པོ་དེས་པས་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་རྟེན་པ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་ལ་ཕུལ་
བ་ལ་སྟོན་པས་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་སུ་དབུལ་ཞིང་ཐོངས་པ་དེ་ལ་སྦྱིན་ནོ་ཞེས་གཞན་ཐོངས་ཤིང་
དབུལ་བ་སུ་ལའང་མ་བྱིན་པར་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་ལ་སྦྱིན་པར་མཛད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །
སེམས་ལྟ་དན་གྱིས་གདུངས་ཤིང་ཉམ་ཐུག་པ་ནམས་ཀྱང་ལྟ་དན་བྲལ་ནས་སེམས་དགའ་
བདེ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག དེ་ཆེ་བས་གཉེན་གྲོགས་ཀྱིས་བསྐྱེས་པ་དང་། ཆོས་འཇིག་
རྟེན་གྱི་བྱ་བ་གང་དག་མི་འགྲུབ་པར་ཤེས་པས་ཡིད་ཆད་པ་ནམས་ཀྱང་སྤྲར་འགྲུབ་པར་ཤེས་
པས་ཡིད་སོས་ཤིང་བརྟན་པ་སྟེ་འགྲུབ་དེས་པས་སེམས་ལ་དཔའ་གདེངས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་
ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག སྒྲི་དབྱ་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱིས་སྒྲིབ་ངན་མི་དགེ་བ་སྤྱ་ཚོགས་བྱས་པའི་
དབང་གིས་ནད་རིགས་མི་འདྲ་བ་སྤྱ་ཚོགས་པ་དང་ཁྱད་པར་གཉན་ནད་ནག་པོ་རྒྱག་འགྲེལ་ལ་
སོགས་པའི་མ་རུངས་པའི་ནད་ཀྱིས་མནར་བའི་སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་ནད་པ་རྩི་
སྟེད་ཡོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་དུས་ད་ལྟ་སྤྱར་བ་ཉིད་དུ་ཆ་གང་ལ་སོགས་པའི་ནད་ནམས་ལས་ཐར་

བར་གྱུར་ཅིག། འགྲོ་བ་མཐའ་ཡས་བའི་ནད་ནི་རྒྱུ་མཁྱིམ་བད་ཀན་ལྷན་པའི་ནད་རིགས་བཞི་
 བརྒྱ་ཅུ་བཞི་ལ་སོགས་པ་མ་ལུས་པ་རྣམས་དུས་རྟག་ཏུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀུན་ཏུ་གང་ཟག་སྟེ་
 ལའང་འབྱུང་བར་མེད་པར་ཤོག་ཅིག། རྒྱལ་པོ་དང་ཆོས་རྒྱན་གཤམ་མེ་ཆུ་དུག་སྒྲུལ་ལ་སོགས་པའི་
 འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་བཅུ་དྲུག་གིས་འཛིགས་ཤིང་སྒྲག་པ་རྣམས་ལ་ནི་འཛིགས་པ་དེ་དག་མེད་ཅིང་
 མི་འབྱུང་བར་ཤོག་ཅིག། ཡན་ལག་ལུགས་སྒྲོག་ལ་སོགས་པས་བཅིང་བ་དང་སྒྲོ་གསུམ་བྱད་
 གྱིས་བཅིངས་པ་རྣམས་ནི་འཆིང་བ་སྤྲོ་ཆོགས་པ་ལས་གྲོལ་ཞིང་ཐར་བར་གྱུར་ཅིག། མཐོ་རྒྱལ་
 པོ་ནས་དམའ་འབྲས་ལ་ཡན་ཆད་ཁས་ཞན་ཅིང་དབང་རྒྱུང་བས་མཐུ་སྟོབས་རྒྱས་པ་མེད་པ་རྣམས་
 ནི་ཁས་དྲག་ཅིང་དབང་ཆེ་བས་མཐུ་སྟོབས་རྒྱས་པ་དང་ལྷན་ཞིང་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པར་གྱུར་ནས་
 ད་རྒྱལ་ཤག་དོག་འབྲུག་ཚུད་སོགས་མེད་པར་སེམས་ནི་ཡན་ཚུན་བརྩེ་ཞིང་བྱམས་པས་གཉེན་
 ཞིང་འཇམ་པ་དང་ལྷན་པས་འགྲོགས་པར་གྱུར་ཅིག། ཆོང་ལ་སོགས་པ་ལུགས་གཉིས་གང་གི་
 དོན་དུ་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་འགོན་པོ་དྲག་ནི་གང་སྟེ་ཡང་རུང་བ་ཐུམས་ཅད་ལ་ཡང་གང་དུ་འགོ་
 བའི་ཕྱོགས་རྣམས་ཐུམས་ཅད་དུ་མི་ནད་དང་སྤྱགས་ནད་དག་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་འགལ་སྟེན་
 ཉེར་འཆེ་མེད་ཅིང་བཀྲ་ཤིས་པའི་མཐུན་རྒྱུན་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས་པས་ལམ་འཇམ་ཞིང་བདེ་བར་
 ཤོག་ཅིག། རང་རང་གསེར་དཔལ་ལ་སོགས་པ་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་དགོས་པ་གང་གི་དོན་དུ་འགྲོ་
 བར་བྱེད་པ་ཡི་དོན་དེ་ཐུམས་ཅད་ཀྱང་འབད་བ་དང་ཚུལ་བ་གང་ཡང་མི་དགོས་པར་ལྷན་གྱིས་
 འབྲུབ་པར་གྱུར་ཅིག། རྒྱ་པོ་ཆེན་པོ་ལ་གྲུ་དང་རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ལ་གྲུ་ཆེན་པོ་གཟིངས་སྟེ་ཞུགས་
 པ་རྣམས་དུས་མེད་གྱི་རྒྱུད་དང་རྒྱ་སྤོང་ལ་སོགས་པའི་གཞོན་པའི་ཉེར་འཆེ་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཡིད་
 བཞིན་གྱི་ལོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་ལེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡིད་ལ་བསམ་པ་ཡི་དོན་ཐུམས་ཅད་འབད་
 ཚུལ་མེད་པར་འབྲུབ་པར་གྱུར་ཏེ་རྒྱ་ཡི་རྒྱ་ལོ་ལོ་ལོ་སྟེ་ལུས་སེམས་བདེར་ཏེ་བདེ་བར་བྱིན་ནས་
 རང་རང་གི་པ་མ་གཉེན་གོགས་རྣམས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གཞི་བྱས་ཀུན་བདེ་བར་གདོང་འཛོམས་ཏེ་

དགའ་བདེའི་གཏམ་དང་སྟོན་མོ་སྟོ་ཚོགས་བྱེད་པས་དགའ་བར་ཤོག་ཅིག ལྷ་དན་སྟེ་ཅ་ཅ་ཤིང་
 སོགས་མེད་པས་དབེན་པའམ་ལྷ་དན་གྱི་ཐང་དང་ནགས་ཚལ་འཛིགས་སུ་རུང་བ་ལ་སོགས་པ་
 རྣམས་སུ་ལམ་གྲོལ་བའམ་ཞོར་ནས་གར་འགོ་གཏོལ་མེད་པས་འབྱམས་པ་རྣམས་ལ་ལམ་སྟོན་
 པའི་དོན་མཐུན་གྱི་འགྲོན་པོ་དག་དྲང་ཕྱད་པར་གྱུར་ནས་ཚོམ་རྒྱན་དང་སྟག་སེང་དུག་སྒྲུལ་ལ་
 སོགས་པའི་འཛིགས་པ་མེད་པར་ལམ་དུ་དཀའ་ཚོགས་གྱིས་མི་ངལ་བར་བདེ་སྒྲག་ཉིད་དུ་འདོང་
 ཞིང་འོང་བར་ཤོག་ཅིག སྟག་གཟིགས་དུག་སྒྲུལ་ལ་སོགས་པའི་འཛིགས་པ་དང་བཅས་པའི་
 འཕྲོག་དགོན་པ་མི་ཡི་རྒྱ་འགྲུལ་མེད་ཅིང་འདྲེ་སློན་སོགས་མི་མེན་གདུག་པ་ཅན་གནས་པར་
 གཤགས་པ་བྲག་རི་གཟིངས་མཐོ་བ་ལ་སོགས་པ་ལམ་མེད་ཅིང་ཉམ་དུ་བར་སྟེ་འཛིགས་ཚུམ་མེ་
 པའི་གནས་སུ་བྱིས་པ་གཞོན་ནུ་དང་རྒྱན་པོ་ལོ་ལོན་མགོན་མེད་པ་སྤྱང་བོ་དག་ལམ་དུ་ངལ་ཞིང་
 དུབ་པས་གཉིད་དུ་ལོག་པ་དང་མྱོས་ཏེ་དྲན་པ་ཉམས་ཤིང་རབ་ཏུ་མྱོས་པས་བག་མེད་པར་གྱུར་
 ཏེ་སྤྱ་འབྱམ་པ་རྣམས་ཆེ་ལོན་མདངས་འཕྲོག་སྟོག་གཅིད་པ་ལ་སོགས་པའི་འདྲེ་སློན་པོ་ག་ཟ་
 འབྱུང་བོས་ཟ་བར་བྱེད་པས་ན་དེ་དག་ལ་འཕགས་པའི་ལྷ་གཙང་རིས་ཀྱི་དཔལ་མགོན་བདུན་ཅུ་
 ཅ་ལྷ་ལ་སོགས་པ་དང་རང་རང་གི་འགོ་བའི་ལྷ་ལྷ་དང་ཡུལ་དེའི་གཞི་བདག་སོགས་དཀར་ཕྱོགས་
 ཀྱི་ལྷ་དག་གིས་བར་ཆད་ལས་བསྐྱུང་བ་དང་སྒྱབས་པར་བྱེད་པར་ཤོག་ཅིག འདྲེ་ལའང་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་དད་པ་ཅན་ཡོད་དེ། དག་སྤྱོད་གཉིས་ལམ་དུ་འགོ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 བསྟན་པ་ལ་དད་པ་དང་མི་དད་པའི་སློན་པོ་གཉིས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འབྱང་སྟེ་མི་དད་པ་དེས་འདི་
 གཉིས་ཀྱི་ཆེ་ལོན་ཅིང་མདངས་འཕྲོག་གོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ་དད་པ་ཅན་དེས་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་
 ཞིག་གསུངས་ན་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་མ་གསུང་ན་དེ་ལྟར་བྱེད་དོ་ཞེས་སོང་བ་ན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་
 མེད་ཀྱི་གཏམ་བཤད་ནས་ཟམ་ཁ་ཞིག་ནས་པན་རྩྭ་བག་ཡོད་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བརྗོད་ནས་
 རང་རང་སོ་སོར་འགོ་བ་ན་སློན་པོ་གཅིག་ཤོས་སྒྲ་གཟིངས་པ་སོགས་ཆེ་ལོན་ཅིང་མདངས་འཕྲོག་

དཔེ་ཉམས་སྟོན་པ་ལ་གཅིག་ཤོས་ཀྱིས་བྱེད་ཅི་བྱེད་ཆོས་གསུངས་པ་མ་བོས་སམ། ཅི་གསུངས་
 སོ་སོར་འགོ་བ་ན་བག་ཡོད་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བརྗོད་པས་བག་ཡོད་པ་ལས་ལྷག་པའི་ཆོས་ཅི་
 ཞིག་ཡོད་ཅེས་དེས་དེ་གཉིས་བསྐྱར་བར་བྱས་པ་ལྟ་བུའོ། །ལུས་ཅན་ཐམས་ཅད་མི་དྲལ་ཞིང་མི་
 ཁོམས་པའི་གནས་བརྒྱད་པོའི་སྟུག་བསྐྱལ་ཀྱན་ལས་ཐར་ནས་དལ་བ་མི་ཡི་ལུས་རྟེན་བཟང་པོ་
 ཐོབ་པའི་བདེ་བ་དྲང་ལྷན་པར་ཤོག་ཅིག མིར་སྐྱར་ནའང་རང་རྒྱུད་ལོག་ལྷས་བསྐྱར་བ་རྣམས་
 སྟོད་ཁ་སྐྱབ་ལྟ་བུར་སངས་རྒྱས་བྱོན་ཀྱང་དོན་དུ་མི་འགྱུར་བས་དགོན་མཆོག་དང་བདེན་བཞི་
 རྟེན་འབྲེལ་དང་བྱད་པར་ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་མེད་ན་སྒྲུང་དོར་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
 སྐྱར་ནས་ངན་སོང་ནས་ངན་སོང་དུ་བརྒྱུད་མར་འཇུག་པ་ལས་མེད་པས་ན་དེ་དག་སྟུག་བསྐྱལ་
 དང་བྲལ་ཏེ་དང་འདོད་ཡིད་ཆེས་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དྲན་པ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་དྲང་ལྷན་པར་ཤོག་
 ཅིག སྒྲུང་དོར་གྱི་གནས་ལེགས་པར་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ལོང་བས་སྒྲུན་ཞིང་སྒྲོངས་པ་
 རྣམས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་ཆོ་འདྲིའི་དོན་ཙམ་ཡང་མི་འགྲུབ་ན་དམ་པའི་ཆོས་མི་ཤེས་པ་དང་མི་འགྲུབ་
 པ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། དེས་ན་ཤེས་རབ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གཞན་གྱི་དོན་མི་འགྲུབ་པ་
 སོགས་སྒྲོངས་པའི་སྟུག་བསྐྱལ་དང་བྲལ་ཏེ་སྦྱེས་སྦྱང་གི་ཤེས་རབ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་
 པ་དང་། ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་ཕ་བ་སེམས་ཅན་ལ་སྟིང་རྩེ་ཡིན་པས་དེ་དང་བྲལ་ནས་སེམས་ཅན་
 རྣམས་ལ་སྟིང་རྩེ་མེད་པའི་བསམ་སྦྱོར་གྱིས་འདི་བྱི་གཉིས་སྐྱང་གི་སྟུག་བསྐྱལ་དང་བྲལ་ཏེ་སེམས་
 ཅན་རྣམས་ལ་མ་ལྟར་བརྟེན་ལྷན་ཞིང་སྟེ་བརྟེན་པའི་སྟིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་དང་མ་དག་པའི་
 ཟས་སྟིག་ཟས་ཤ་ཆར་སོགས་དང་། ལོག་འཆོ་ལྟ་སྟེ། རིན་ཆེན་ཕྱེད་པ་ལས། ཚུལ་འཆོས་རྟེན་
 དང་བཀྱར་སྟིའི་བྱིར། །དབང་པོ་སྟོམ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། །ཁ་གསག་རྟེན་དང་བཀྱར་སྟིའི་བྱིར། །
 ཆོག་འཇམ་ཐུར་ནི་སྦྱ་བའོ། །གཞོག་སྒྲོང་དེ་ནི་ཐོབ་བྱའི་བྱིར། །གཞན་གྱི་རྩས་ལ་བསྟགས་བྱེད་
 པའོ། །ཐོབ་གྱིས་འཇམ་བ་རྟེན་པའི་བྱིར། །མངོན་སུམ་གཞན་ལ་སྦྱོད་བྱེད་པའོ། །རྟེན་པས་

རྟེན་པ་རྣམས་འདོད་པ། །སྤར་ཐོབ་པ་ལ་བསྐྱགས་བྱེད་པའོ། །ཞེས་པ་དང་། །ལྷན་གྲོལ་མེད་
པས་དད་ཟས་གཤིན་དཀོར་སྟེ། །འདུལ་བ་ས་གའི་ལྷས། །མི་སྟོབ་པ་ནི་བདག་པོར་སྟོད། །སྟོབ་
པ་བྱིན་པ་སྟོད་པ་སྟེ། །བསམ་གཏན་གྲོག་དང་ལྷན་པ་ལ། །རྗེས་གནང་སྟོད་པས་ཉེས་པ་མེད། །
ལྷག་མ་ལེ་ལོས་བཅོམ་པ་ཡི། །བདག་ཉིད་རྣམས་ནི་བྱ་ལོན་སྟོད། །ཚུལ་འཆལ་རྣམས་ལ་ནམ་
དུ་ཡང་། །གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་ཉིད་སྟོད་བཀག་ཅེས་དང་། །སྟིང་གི་ཐུར་མ་ལས། །ཚུལ་
ཁྲིམས་འཆལ་བས་ས་ནི་གོམ་པ་གང་། །ཟས་ནི་ཁམས་གཅིག་བརྟུང་བ་ཆུ་ཐོར་གང་། །
ཙམ་ཞིག་དག་འདུན་རྫས་ལ་ལོངས་སྟོད་ན། །ལོག་འཚོ་ཡིན་ཏེ་དཔལ་བར་སྟེ་བར་གསུངས། །
ཞེས་གསུངས་པས་ན། །མ་དག་པའི་ཟས་སོགས་ལ་ལོངས་སྟོད་པ་རྣམས་དེ་དང་བལ་ནས་འཚོ་
བ་བྱ་ཚོལ་བྱས་ཚོལ་གང་བྱུང་དེས་ཚོག་སྟེག་དང་མ་འདྲེས་པས་འཚོ་བ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཟས་
སུན་སུམ་ཚོགས་པ་དྲང་། །སྟོད་པ་ངན་པ་པ་མར་བརྟན་ཞིང་སྟོད་པ་དང་ཚོང་ཁེ་སྟོགས། །བཤས་
ཉོ་བཤས་བཅོང་བག་མེད་ཐོ་ཅོ་ཁྲིམ་པ་སུན་འབྱིན་གྱི་སྟོད་པ་དཀོན་མཆོག་གི་རྒྱུ་འདྲེན། །བསྟན་
པའི་སྒྲ་བཅོང་སྟོམ་པ་ཉམས་ཤིང་དམ་ཚིག་འཆལ་བའི་སྟོད་པ་ངན་པས་རང་གཞན་གཉིས་སྤང་
གི་སྟོད་ངན་དང་བལ་ནས་མནའ་མི་ཟ། །ཆང་མི་འཐུང་། །རྩན་མི་བཤད། །མི་ཚོས་གཙང་མ་
བཅུ་དྲུག་གིས་གཞུང་བཟུང་། །ལྷ་ཚོས་འཕགས་པའི་ནོར་བདུན་གྱིས་རྒྱུད་འབྱོར་བས་བརྒྱན་ཏེ།
ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པས་གཞི་བྱས་ཏེ། །གྲོག་པ་ཐོས་བསམ་དང་སྟོང་བ་བསམ་གཏན་
ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སྟོད་པ་རྣམ་པར་དག་པ་སུན་སུམ་ཚོགས་པའི་སྟོན་རྣམ་བསྟན་འགོ་ལ་པན་པ་སྒྲ་
ན་མེད་པ་དང་ལྷན་པར་ཤོག་ཅིག །ཆོ་རབས་དན་ན་ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་། །བྱང་
ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རིགས་སད་དེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་མི་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཆེན་པོ་ཡོད་
པས་གང་དུ་སྟེས་པའི་སྟེ་བ་ཐམས་ཅད་དུ་དུས་ཉག་ཏུ་ཆོ་རབས་ཐམས་ཅད་དན་པ་དང་ལྷན་པར་
གྱུར་ཅིག །དེ་ཡང་དཔེར་ན་ཤུ་རེའི་བསམ་ཚོས་གསུང་བ་ཐོས་པའི་བྱི་མོ་ཤི་བ་བུ་མོར་སྟེས་པས་ཆོ་

རབས་དྲན་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་བརྩོན་པས་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ལྷན་སྐྱོང་
 འབྲེལ་ལྷན་ཡིན་ནོ། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ལྷན་ནས་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་ཉིང་ཏེ་འཛིན་ཐོབ་པ་ན་
 གཏེར་ཆེན་པོ་གཡས་ན་ལྷ་བརྒྱ་དང་གཡོན་ན་ལྷ་བརྒྱ་ལ་སོགས་པའི་ལོངས་སྟོན་དང་ཅི་འདོད་
 ཐམས་ཅད་ནས་མཁའ་ལས་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ལྟར་འགོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ནམ་
 མཁའ་མཛོད་བཞིན་དུ་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་ལོངས་སྟོན་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་རྒྱུན་ཆད་པ་མེད་པར་ཤོག་
 ཅིག ལོངས་སྟོན་གྱི་ཆེད་དུ་ཉིན་གྱི་བྱ་ར་མཚན་གྱི་མེལ་ཆོལ་སོགས་པས་དལ་དུ་བ་དང་པན་
 རྒྱུན་འཐབ་པ་དང་ཚོད་པ་མེད་ཅིང་དག་གཏོན་གྱི་གཞོན་འཆོམ་མེད་པར་རང་རང་གིས་དབང་ཐོབ་
 པ་ཉིད་དུ་ནི་ཅི་འདོད་དང་ཅི་བདེར་ལོངས་སྟོན་པར་ཤོག་ཅིག སེམས་ཅན་གང་ལྟ་ནམས་ལ་
 གཟུགས་ངན་པ་དང་གཟི་བུ་དྲུག་དྲུག་གཟུགས་བཟང་ཞིང་གཟི་བུ་དྲུག་ཆེ་བ་ནམས་ཀྱིས་
 ཟེལ་གྱིས་གཏོན་པའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་དང་མི་ལའང་བྲུ་མ་དཔོན་པོ་སོགས་གཟུགས་དང་གཟི་བུ་དྲུག་
 ངན་པ་ལ་མི་དགའ་ཞིང་རང་ཡང་ཉམས་མི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་དང་བྲལ་ནས་ལྷ་
 མི་དེ་དག་གཟུགས་བཟང་ཞིང་གཟི་བུ་དྲུག་ཕྱན་སྐྱུ་ཆོགས་པ་ཆེན་པོར་ཤོག་ཅིག གཟུགས་
 ངན་པའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་དཔེར་ན་སུ་མོ་དོ་རྩེ་མ་ལྷ་སུ་ལ་སོགས་པའོ། །ཁ་ཟས་མེད་རྒྱལ་གོས་མེད་
 པ་ལ་སོགས་པའི་དཀའ་ཐུབ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་གང་ཞིག་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་དབང་གིས་གཟུགས་ཤིང་
 ཅིང་ངན་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བཟང་པོ་ཕྱན་སྐྱུ་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་པར་
 གྱུར་ཅིག འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་བྱུང་མེད་དབང་རྒྱུང་ཞིང་མངལ་འཛིན་པ་དང་མོན་པོ་གཉིས་
 ལ་སོགས་པའི་ནད་ཀྱང་མང་བར་གྱུར་པ་རྩི་སྟེད་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་སྟེས་པའི་ལུས་ཕྱན་
 སྐྱུ་ཆོགས་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག རིགས་དང་ལོངས་སྟོན་ལ་སོགས་པ་དམན་པས་རྟ་བཤའ་
 གཏོ་ལེན་རོ་ཁུར་ཤན་པ་ལ་སོགས་པའི་མ་རབས་ནམས་ནི་གཞན་དག་གིས་བརྟན་ཤིང་སྤྲོད་
 པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས་དེ་དང་བྲལ་ནས་རིགས་དང་ལོངས་སྟོན་ཆེ་ཞིང་མཐོ་བའི་གོ་ས་

ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིང་དེ་དག་གི་དྲེགས་པ་དང་དྲ་རྒྱལ་དྲག་གྱང་བཙོམ་ནས་ཞི་དུལ་དང་ལྷན་པར་
 ཤོག་ཅིག་བདག་གི་དུས་གསུམ་དུ་བསགས་པའི་བསོད་ནམས་དགེ་བ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཐུ་ཡིས་
 ཉི་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མ་ལུས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱ་སྒྲིག་པ་མི་དགེ་
 བའི་ལས་ཐམས་ཅད་སྤང་ནས་ཉི་དུས་རྟག་དུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་དགེ་བ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་
 བྱེད་པར་ཤོག་ཅིག །བྱང་པར་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ཐམས་ཅད་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་སུ་
 འདུ་བས་བསམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོན་འཇུག་གཉིས་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་སྦྱོར་བ་ཡ་རོལ་དུ་
 ཕྱིན་པ་དུག་གིས་གཞན་དོན་བསྐྱབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་གཞིལ་བ་དང་། མཐུན་
 རྒྱུན་གྲོགས་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཐུགས་བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་ཡོངས་
 སུ་བབྱུང་ཞིང་བདག་གིར་མཛད་པ་དང་། འགལ་རྒྱུན་འདུ་འཛི་དང་རྣམ་གཡེང་གཉིད་སྤྲུགས་
 རྒྱུ་འབྱུང་ལ་སོགས་པའི་བདུད་ཀྱི་ལས་རྣམས་མ་ལུས་པ་སྦྱོང་བར་ཤོག་ཅིག བདུད་ལས་དེ་
 ལ་ཡང་མདོ་ལས་མང་དུ་གསུངས་པ། དུམས་པས་ཤེར་ཕྱིན་དུ་བསྐྱས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ཡང་ཉམས་
 ལེན་བརྩོན་འགྲུས་ཅན་ལ་བདུད་ནི་ལྟག་པར་ལྡང་། །ཞེས་བརྩོན་འགྲུས་ཆེ་ཡང་ཤེས་རབ་མེད་
 བ་བདུད་ཀྱིས་བར་ཆད་བྱེད་ནུས་ཏེ་བདུད་བཤེས་གཉིན་དུ་སྤུལ་ནས་འོང་སྟེ། རྩོད་སྤོན་སྤྱངས་
 བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པ་འདི་འདྲའོ་ཞེས་སོགས་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པར་ལུང་སྦྱོན་པ་དང་། ཁ་
 ཏོན་འདོན་པ་གཅིག་ཤུས་ཆོག་ཟེར་བ་སོགས་དང་། སྒྲ་སྒྲོབ་སྦྱོད་པ་མ་མཐུན་པས་ཆོས་འཆད་
 ཉན་ལུས་པ་དང་། རང་གི་རྒྱལ་སྤྱིམས་སོགས་ལ་མཆོག་འཛིན་དང་། གཞན་ལ་བརྟན་པ་དང་།
 འདོད་ཡོན་བདུད་ཀྱི་གཡལ་བ་མོ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་མདོན་ཤེས་རྟེན་བཀྱར་སོགས་གྱང་
 བདུད་ལས་ཡིན་ནོ།། དེ་ལ་ལེ་ལོ་ཅན་ལ་བདུད་མེད་དེ་ལེ་ལོ་དེ་ཉིད་བདུད་ཡིན་པར་གསུངས་སོ།།
 ཤེས་རབ་ཅན་ལ་བདུད་མེད་དོ། །སྤྱད་པ་ལས། རྒྱ་རྣམས་བཞི་ཡིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 མཁས་སྦྱོབས་ལྟན། །བདུད་བཞིས་ཐུབ་པར་དགའ་ཞིང་བསྦྱོད་པར་མི་རུས་ཏེ། །སྦྱོང་པར་

གནས་དང་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་དང་། རི་རྒྱུད་སྤྲུལ་བཞིན་བྱེད་དང་བདེ་གཤེགས་
 བྱིན་རྒྱལ་ཅན། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །བདེ་འགོར་སྤྲུལ་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཐམས་
 ཅད་ནི་ཆོ་ཡང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐུབ་ཅིང་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་ཤོག་ཅིག རི་སྤྲོད་གནས་པའི་
 བར་དུ་ཡང་ཡོངས་སྤྱོད་ཐུན་ཐུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་པས་དུས་རྒྱུ་ཏུ་བདེ་བར་འཆོ་བར་འགྱུར་
 ཞིང་དུས་མ་ཡིན་པར་འཆོ་བའི་སྒྲ་ཙམ་ཡང་གྲགས་པར་མ་གྱུར་ཅིག ཞིང་སྤྱོད་པའི་སྤོན་ལམ།
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་ཅི་འདོད་འབྱུང་བའི་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་གི་སྤྱོད་ལྟོས་ཆལ་
 ཐུན་ཐུམ་ཆོགས་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་རྣམས་སུ་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྷན་འདས་རྣམས་དང་ནི་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་བྱེད་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་སྟོན་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་འབའ་ཞིག་སྒྲིག་པས་གང་
 བ་ཡིས་སའི་ཕྱོགས་རྣམས་ཐམས་ཅད་གང་བར་ཤོག་ཅིག གནས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་ས་ཡི་
 གཞི་དག་ནི་རྩོད་དང་གསེག་མ་དང་ངམ་གྲོག་གཙང་རོང་ཆོར་མ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་དང་།
 ལག་མཐིལ་ལྟར་ཁོད་མཉམ་ཞིང་ཐ་གྲུ་ཡངས་པ་བལྟ་ན་སྤྲུག་པ་བྱེད་ཆུང་འི་རང་བཞིན་ལས་གྲུབ་
 པ་ཆོན་སྒྲ་བརྒྱ་རྩ་གཅིག་ལ་སོགས་པས་མིག་མངས་རིས་སུ་བྲིས་པ་ལྟའི་གོས་ཀ་ཙའི་ཀ་ལྟར་
 རེག་ན་འཇམ་པོར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པར་གནས་པར་གྱུར་ཅིག དགོན་
 སྤེ་དང་ཡུལ་ཁམས་ལ་སོགས་པར་སངས་རྒྱས་དང་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་སྒྲ་མ་དང་རྒྱལ་པོ་ལ་
 སོགས་པའི་རྒྱལ་བཟུང་བའི་གཙོ་བོ་ལ་འཁོར་གྱུ་སྒྲོབ་དང་སྒྲོན་འབངས་ཀྱི་འཁོར་གྱིས་བསྐྱོར་བ་
 གང་ན་གཙོ་བོ་ལ་འཁོར་གྱིས་བསྐྱོར་བས་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོད་དོ་ཅིག་གམ་ཡོད་དགྱུར་
 ཡང་གཙོ་བོ་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་མང་པོ་དྲག་རང་རྩེ་གི་ལེགས་པས་ཏེ་བསོད་ནམས་དང་
 རྩེ་འཕྲུལ་གྱི་སྤྱོད་ལས་བྱུང་བ་ཟང་ཟིང་ནོར་གྱི་འབྱོར་བ་དང་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་འབྱོར་པ་ཐུན་ཐུམ་
 ཆོགས་པས་འཁོར་རྣམས་ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་གྱི་འབྱོར་པས་ཡོངས་པ་ཐམས་ཅད་བསལ་ཞིང་
 ལུང་སྤེ་སྤྱོད་གསུམ་གྱི་འཆད་ཉན་དང་ལམ་བསྐྱབ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་འབྱོར་པ་རྒྱས་ཤིང་

འཕེལ་བ་དང་ཆེ་བསྟོན་མངའ་ཐང་ཡོངས་སྨྱོད་ཀྱི་འབྱོར་པ་རྒྱས་ཤིང་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཡོན་
 ཏན་གྱིས་ས་ཡི་སྟེང་མཐའ་དག་བརྒྱན་པར་མཛད་པ་སྟེ་མཛད་པའི་སྒྲོན་མ་སྒྲ་ཆེ་ཡུན་རིང་པོར་
 བཞུགས་པར་གྱུར་ཅིག་རང་ཉིད་གང་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་གནས་སམ་ཕྱོགས་བཅུ་འཛིན་ཐམས་
 ཅད་དུ་ལུས་ཅན་མ་ལུས་པ་ཀྱན་གྱིས་རང་པའི་རྒྱལ་པོ་དུས་བཟང་དང་མ་བུའི་རྒྱལ་པོ་གསེར་དུ་
 སྤང་བ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་བྱུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་རྣམས་དང་ནི་ཤིང་གི་བྱེད་པར་སྒྲ་ཆོགས་པ་དང་ཉི་
 ལྷ་ལ་སོགས་པའི་འོད་ཟེར་ཐམས་ཅད་དང་བར་སྤང་གི་ནམ་མཁའ་ལས་ཀྱང་། འདུ་བྱེད་ཐམས་
 ཅད་མི་རྟག་པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་སྟུག་བསྟུལ་བ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་
 བདག་མེད་པ་དང་། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞི་བའོ། །ཞེས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུལ་བཞི་དང་། རྣམ་པར་
 ཐར་པའི་སྒྲོ་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྒྲོན་པ་མེད་པ་སྟེ་རྣམ་ཐར་སྒྲོ་གསུམ་
 ལ་སོགས་པའི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་ཐོས་པར་ཤོག་ཅིག དེ་
 ལྟར་ཆོས་ཐོས་པའི་ཕན་ཡོན་ཡང་། མདོ་ལས། རྒྱལ་པོ་གང་ཆེ་ཡུལ་འཁོར་དུ། གཞི་འདི་ནི་
 གྲགས་གྱུར་པ། ཉིར་ནི་དཔལ་དང་གྲགས་པ་དང་། འདོད་པ་རི་བཞིན་ཡོངས་སྨྱོད་འགྱུར། །
 པ་རོལ་གྱིས་ནི་འཛིགས་མེད་ཅིང་། འབྲས་བུ་རྣམས་ནི་ཉམས་མི་འགྱུར། སངས་རྒྱས་བྱིན་
 ལྡན་འབྱོར་པ་ཡིས། ཉིར་ནི་བདུད་རྣམས་འདུལ་བར་འགྱུར། དཔུལ་བ་ཡི་དྲགས་རི་སྟེང་
 རྣམས། འཛིག་པར་འགྱུར་བ་ཐེ་ཆོས་མེད། ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་རྟག་དད་ཅིང་། ཐམས་
 ཅད་ཆོས་ལ་གཞིལ་བར་འགྱུར། ཉི་ནི་དགོ་འདུན་འདུ་བར་འགྱུར། མཁའ་པ་རྣམས་ཀྱང་
 འཕེལ་བར་འགྱུར། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་མུག་རྣམས། ཉིར་ནི་རུབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། །
 ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་བརྟན་བཞུགས། གང་གིས་རྣ་ལམ་གྲགས་གྱུར་ཅིང་། དུས་བཞི་དག་ཏུ་ཐོས་པ་ཡིས།
 དེ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་། ལྟ་དང་གྲུ་དང་གཞོན་སྒྱིན་
 གྱིས་མཆོད་པའི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཏོག་སྟེ་འདི་བརྟུངས་པས། མུ་སྟེགས་འཆལ་བའི་

གྲུང་པ་རྣམ་པར་འགོམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ཏུ་གཞི་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྒྱུ་
 སྒྲ་ཙམ་ཐོས་པ་ལ་དེ་འབྲེལ་པ་ལོན་ཡོད་ན་ཆོས་དངོས་སུ་ཐོས་ཤིང་འཆད་ཉན་བྱས་པའི་ཕན་
 ཡོན་ལྷ་སྒྲོས་ཀྱང་ཅི་དགོས། །ལུས་ཙན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དུས་དྲག་ཏུ་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལུན་
 འདས་རྣམས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང་སྤྱད་པར་གྱུར་
 ཅིག། འཕྲད་ནས་ཀྱང་དངོས་འབྱོར་ཡིད་སྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་མཆོད་པའི་སྤྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་ནི་མཐའ་
 ཡས་པས་འགྲོ་བའི་སྒྲ་མ་རྒྱལ་བ་སྒྲས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་བྱེད་
 པར་ཤོག་ཅིག། སྤྱི་དགུ་སེམས་ཙན་རྣམས་ཀྱི་དཀར་པོ་དགེ་བའི་ལས་བྱས་ན་དེའི་སྒྲ་བས་ཀྱིས་
 ལྷ་རྣམས་རྒྱལ་ཞིང་ལྷ་མིན་རྣམས་ལམ་པར་གྱུར་ནས་དཀར་ཕྱོགས་དབུ་འཕང་མཐོ་ཞིང་དཀར་
 ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་མང་པོ་ཡང་དུས་སྤྱི་ཆར་པའི་རྒྱན་རན་པར་འབྲེལ་བས་ཤིང་། དེའི་རྒྱས་ཤིང་དང་
 ལོ་དྲག་ཐམས་ཅད་སྤུན་སྤྱུ་ཆོགས་པར་སྤྲིན་ནས་ཡུལ་པར་ལོ་ལེགས་ཤིང་འབྲོག་པར་སྤྱགས་
 རྣམས་འཕེལ་བར་ཤོག་ཅིག། རྒྱལ་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་ནད་སྤྱག་འབྲུག་ཅོད་སོགས་མེད་པ་
 དང་བདེ་སྦྱིད་དཔལ་འབྱོར་ཡོད་པའི་རྒྱ་འཛིག་རྟེན་སྦྱོང་བའི་རྒྱལ་པོ་དང་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་
 རྣམ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ཇི་ལྟ་བར་ཆོས་བཞིན་དུ་ཆོས་སྤྱི་ཞི་བས་སྦྱོང་བར་བྱེད་པར་གྱུར་ཅིག།
 རྒྱལ་པོའི་ཆོས་བཞིན་བྱེད་པའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་སྦྱོང་གི་དང་། བད་བཅུད་གྱི་སེམས་ཙན་
 འཛིག་རྟེན་མཐའ་དག་ཀྱང་རྒྱད་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཏེ་བདེ་འབྱོར་ཆེན་པོས་དར་ཞིང་རྒྱས་
 པར་ཤོག་ཅིག། དུས་རུང་དང་སྤུན་ཆོད་དང་ཞག་བདུན་པའི་དང་། འཆོ་བཅང་སྟེ་སྤྲིན་བཞི་པོ་
 རྣམས་ཀྱང་ནད་རྣམས་སེལ་བའི་རྒྱས་མཐུ་སྤུན་སྤྱུ་ཆོགས་པ་དང་ལྷན་པ་དང་། ལས་གང་
 འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་གསང་སྤྱགས་ཀྱི་བསྐྱེད་བརྗོད་བྱས་པ་ལས་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་ཕན་ཡོན་
 རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་སྒྱུར་དུ་འགྲུབ་པར་ཤོག་ཅིག། མཁའ་ལ་རྒྱ་ཞིང་འགྲོ་བའི་འབྱུང་པོ་དང་སྤྲིན་
 པོ་དང་གནོད་སྤྲིན་དང་ག་ཅ་དང་འདྲེ་བདུད་འགོང་པོ་ལ་སོགས་པ་བསམ་པ་ངན་ཞིང་སྦྱོར་བ་

ཆུབ་པའི་གདུག་པ་ཅན་གྱི་བསམ་སྒྲུར་ངན་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་ཞིང་བྱམས་པ་དང་སྡིད་རྗེའི་སེམས་
 དྲང་ལྷན་པར་གྱུར་ཅིག མདོར་ན་སེམས་ཅན་འགྲེལ་སྟེ་གཅིག་ཅུ་ལ་ཡང་ལུས་དང་སེམས་ལ་
 སྟག་བསྐལ་ཅི་ཡང་སྤྱོད་བར་མ་གྱུར་ཅིག སྟག་བསྐལ་དེའི་རྒྱ་སྟོག་པ་ལ་སྒྲིབ་པར་ཡང་མ་གྱུར་
 ལ་ན་བས་གདུང་བར་ཡང་མ་གྱུར་ཏེ། འཛིག་པ་སྣ་ཚོགས་དང་གཞན་གྱིས་བརྟན་པར་ཡང་
 མི་འགྱུར་ཞིང་སེམས་ཅན་འགྲེལ་ཡང་ཡིད་མི་བདེ་བར་ཡང་མ་གྱུར་ནས་ཉག་ཏུ་བདེ་ཞིང་དགའ་
 བས་དགའ་བ་ལ་གནས་པར་ཤོག་ཅིག གཙུག་ལག་སྟེ་གསུང་རབ་སྟེ་སྒྲིབ་གསུམ་བཞུགས་པའི་
 ཁད་པ་ཆེ་ཆུང་མང་པོ་ཡོད་པའི་དགོན་སྟེ་རྣམས་སུ་ལུང་སྟེ་སྒྲིབ་གསུམ་གྱི་འཆད་ཉན་བྱེད་པའི་
 གྲོག་པ་ཐོས་བསམ་པ་དྲང་མདོ་སྟེ་སོགས་ཐུགས་སུ་བཟུང་བ་རྣམས་མི་བརྟེན་པའི་བྱིར་འདོན་
 པའི་ཁ་དོན་བྱེད་པ་དང་འཛིན་པ་དང་དོན་ཅེ་གཅིག་ཏུ་སེམས་ཞིང་བསྐྱོམ་པས་སྤྱོད་པ་བསམ་
 གཏན་གྱིས་ཏེ་མདོར་ན་དགོན་སྟེ་གང་རི་སྟེད་པ་རྣམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱི་བྱ་
 བའི་ལས་སྤྱོད་པ་བསམ་གཏན་པ་དང་གྲོག་པ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པས་རྒྱས་ཤིང་གང་བས་ལེགས་
 པར་ཡུན་རིང་ཏུ་གནས་པར་ཤོག་ཅིག དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཆོང་དང་སོན་མ། ཉམོར་གྱི་གཡོག་
 ལས་པན་རྩལ་ཆུན་ཆགས་སྤང་གི་ཟུག་རྒྱ་ཉིན་མཚན་རྣམ་གཡེང་གི་འདུ་འཛི། དག་གྲོད་འཁོན་གསུམ་
 གྱི་འཁོར་ལོ་དང་། བྱད་པར་དགའ་འདུན་འབྲུག་ཅོད་བྱས་པའི་གནས་སམ་ས་དེར་ཉམས་ཉོགས་
 གྱི་ཡོན་ཏན་ཅི་ཡང་རང་རྒྱད་ལ་སྦྱེ་མི་སྤྱིད་དེ། དཔེར་ན་ས་བོན་མེས་ཚིག་པ་ལ་སྟུ་གུ་སྟོན་པོ་སྟེ་
 མི་སྤྱིད་པ་བཞིན་ཡིན་པས་ན། གང་ན་ཅོད་པ་རྣམས་འཕེལ་བའི། །དཔག་ཆད་བརྒྱུ་ཡི་ཕ་རོལ་
 འགོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་དུས་ཉག་ཏུ་གང་ན་དགའ་འདུན་བཞུགས་པ་རྣམས་བདུད་ལ་
 སོགས་པས་མི་བྱེད་ཅིང་དགའ་བའི་བྱ་བ་ལ་ཐུགས་མཐུན་པ་དང་། ཉ་སྟོངས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་གིས་
 རྩལ་ཁྲིམས་མཐུན་པར་བྱེད་པ་དང་། ཞི་གནས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་སོགས་ཀྱིས་ལྟ་བ་མཐུན་པར་བྱས་
 ཏེ། དགའ་འདུན་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ཐར་པ་ལྟ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་ཡོན་

ཏན་ཁྱད་པར་ཅན་ཡང་གོང་ནས་གོང་དུ་ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་བཞིན་དུ་འགྲུབ་པར་ཤོག། ཅིག
 བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་ལ་ཚུལ་བཞིན་དུ་སྒྲོབ་པར་འདོད་པའི་དགེ་སྲོང་དག་གི་ཕྱི་ནང་གསང་
 བའི་དབེན་པ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པ་དྲག་ཀྱང་ཐོབ་པར་ཤོག། ཅིག དེར་ཡང་འདྲུ་འཛིན་དང་སེམས་
 རྣམ་པར་གཡེད་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་ནི་རང་གི་སེམས་ནི་བཏང་འགྲོ་བཞག་སྟོད་ལ་རང་
 དབང་འབྱོར་བས་ལུས་སེམས་གིན་སྤྱང་གི་བདེ་བ་ཐོབ་པས་ལམ་སུ་རུང་ཞིང་སྒྲོ་བས་ཉིང་རེ་
 འཛིན་རྣམ་པར་དག་པ་ཟབ་མོ་སྒྲུལ་པར་གྱུར་ཅིག། དགེ་སྲོང་མ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་གོས་དང་ཁ་
 ཟས་ལ་སོགས་པ་ཆོགས་ཚུང་དུས་རྟེན་པ་དང་ལྷན་ཞིང་ནང་པན་ཚུན་འབྲུབ་པ་དང་ཚུལ་བྱིས་ས་
 སྒྲ་འབེབས་པ་སོགས་ཀྱི་གཞོན་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་ཞི་དུལ་བག་ཡོད་དང་ལྷན་པས་དམ་
 པའི་ཆོས་ལ་གནས་པར་ཤོག། ཅིག དེ་བཞིན་དུ་ཐར་པ་འདོད་པས་བྱིས་ནས་བྱིས་མེད་པར་
 རབ་དུ་བྱུང་བ་མ་ལུས་པ་ཀུན་ཉོན་མོངས་པའི་ཆ་གདུང་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ཚུལ་བྱིས་མི་ལྟར་
 ཁས་སྒྲུང་བ་རྣམས་དུས་ནམ་ཡང་ཉམས་པ་མེད་པར་བསྐྱང་བུས་པར་གྱུར་ཅིག། ཚུལ་བྱིས་ས་
 མ་བསྐྱང་བར་ཉམས་པའི་ཉེས་པ། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་ལས། དམ་ཆོས་ཐོས་པར་མི་
 འགྱུར་ཞིང་། ཐོས་པ་སྐྱར་དུ་བརྟེན་པར་འགྱུར། ཁས་ལམ་རྟོགས་པའང་ཡོངས་མི་སྟེ། ཞེས་
 དང་། ཚུལ་བྱིས་ས་འཆལ་བ་ངན་འགྲོར་དེ་འགྲོ་སྟེ། དེ་ལ་ཐོས་པ་མང་པོས་སྒྲོབ་མི་འགྱུར། །
 ཞེས་དང་། འཇམ་དཔལ་ཅ་རྒྱད་ལས། ཚུལ་བྱིས་ས་འཆལ་ལ་ཐུབ་དབང་གིས། རྟགས་སྐྱབ་
 པ་ནི་མ་གསུངས་སོ། ཞེས་གསུངས་སོ། གལ་ཏེ་ལྷུང་བ་བྱུང་ནས་ཚུལ་བྱིས་ས་འཆལ་བས་ཏེ་
 འཆལ་བར་གྱུར་ནའང་དེ་ལ་སྒྲིང་ནས་འགྲོད་པ་དྲག་པོས་ཡིད་བྱུང་ནས་བཤགས་འོས་རྣམས་
 བཤགས་བསྐམ་འོས་རྣམས་བསྐམས་ནས་ཕྱིར་བཙོས་ཏེ་དུས་རྟག་དུ་ཕྱིག་པ་མཐའ་དག་ཟད་
 ཅིང་བྱང་བར་བྱེད་པར་ཤོག། ཅིག དེ་ལྟར་ཕྱིག་ལྷུང་ཐམས་ཅད་བྱང་ནས་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་འབྲས་ལྷ་
 ངན་སོང་དུ་མི་སྟེ། བར་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་བདེ་འགྲོ་མཐོ་རིས་ཀྱི་གོ་འཕང་དག་ཀྱང་ཐོབ་པར་

ཡུར་ནས་དེར་ཡང་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ནམ་པར་དག་པ་མི་ཉམས་པར་
བསྐྱེད་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་བྱེད་པ་རྒྱན་མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བ་
དང་། རིག་པའི་གནས་ལཱ་ལ་སོགས་པ་དང་བྱེ་བྲག་ནང་རིག་པའི་སྟེ་སྨྱོད་གསུམ་མཁུས་པ་ཡི་
གང་ཟག་ནམས་ནི་སྒྲ་དོར་གྱི་མིག་འབྱེད་པ་དང་པན་བདེའི་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་བའི་བརྟན་པ་
རིན་པོ་ཆེ་འཛིན་ཞིང་སྟེལ་བར་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པས་ན་གཞན་ཀྱན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པས་
བཀྱར་སྟེ་དང་རིམ་གྱི་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཆོས་གོས་དང་ལྟངས་བཟེད་དང་ཟས་ལ་སོགས་
པའི་བསོད་སྟོམས་དག་ཀྱང་འབད་ཚུལ་མེད་པར་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྒྱུད་པར་ཤོག་ཅིག དེ་ལ་རང་
གི་ཡོན་ཏན་གྱིས་ང་རྒྱལ་ཞིང་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་སྤྲག་དོག་དང་འབྲན་སེམས་ལ་སོགས་པས་
གཞན་ལ་ཁྱད་གསོད་དང་བྱུབ་མཐའ་གཞན་ལ་སྨྱོད་པས་ཆོས་སྤང་གི་བྱ་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་
འཆལ་བའི་ཉེས་པ་སོགས་སྤངས་པས་རང་གི་རྒྱུད་ནི་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང་ཕྱོགས་ནམས་ཀྱན་
ཏུ་མཁུས་བཅུན་གྱི་སྟན་པའི་གཤམ་པ་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་ཤོག་ཅིག ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་ནམས་
སམ་སེམས་ཅན་གང་སུ་ཡང་རུང་སྟེ་ཕྱི་མ་ལ་ངན་སོང་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཅན་
ཡང་མི་སྨྱོད་ཞིང་དགའ་བ་དང་ངལ་བ་དྲག་པོ་སྤྲད་པ་མེད་པར་ཡང་ཐར་བ་སྐྱབ་པ་ལ་ལྟ་བུ་
ཀྱང་ཆོས་ལྟག་པར་གྱུར་པའི་དལ་འབྱོར་གྱི་མི་ལུས་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་དེ་དག་དགའ་ཆོགས་
མེད་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་ཆེ་ལྟར་དུ་འགྱུབ་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་པའོ། །

2 མཆོག་གི་དགོངས་པ་རྫོགས་པར་བསྟོན་བ།

གཉིས་པ་མཆོག་གི་དགོངས་པར་རྫོགས་པར་བསྟོན་བ་ནི། ཉམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་སེམས་
ཅན་མ་ལུས་པ་ཀྱན་གྱིས་ལན་གངས་མང་པོའི་བར་དུ་ཕྱོགས་བཅུན་བཞུགས་པའི་སངས་རྒྱས་
བཙུམ་ལྟན་འདས་ཐམས་ཅད་ལ་ཟང་ཟེང་དང་སྐྱབ་པའི་མཆོད་པ་ནམས་ཀྱིས་རྒྱན་མི་འཆད་པར་
བྱེད་ཅིང་། དེ་དག་གི་བྱིན་རྒྱལས་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱི་སྤྲུག་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་

བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་ཅིང་མཐའ་ཡས་པ་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དུས་དྲག་ཏུ་
བདེ་བ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་ཅིག། རྒྱལ་སྐུས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
ནི་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་སྒྲིན་ཅིང་གོལ་བའི་དོན་ཐུགས་ལ་རི་ལྷོད་དགོངས་པ་
བཞིན་དུ་དངོས་སུ་འགྲུབ་པར་ཤོག་ཅིག། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོན་པོ་ཐམས་ཅད་མཆིན་
པ་སངས་རྒྱལ་དང་སྐུས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཚོགས་དང་བཅས་པ་ཡིས་ནི་ཐུགས་ལ་
གང་དགོངས་པ་རི་ལྷོད་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་འདུག་པ་དང་བདེ་བ་སྐྱེད་མེད་པ་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་རྒྱུར་དུ་འབྱོར་བར་ཤོག་ཅིག། དེ་གཉིས་རིམ་པར་བྱེད་པ་པོ་དང་བྱ་བ་ལྟལ་ལ་
ཡོད་པའི་ཆ་ལས་བྱས་པའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྟོན་འབྲེལ་ཟབ་མོ་རྟོགས་པའི་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་བརྟེན་པའི་རང་སངས་རྒྱལ་རྣམས་དང་རང་རང་གི་ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་གཞན་
ལས་ཐོས་ཤིང་སྒྲོག་པས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་སྐྱེག་བསྐྱེད་མཐའ་དག་ཞི་བའི་བདེ་བ་དང་ཡང་
ལྷན་ཞིང་མཐར་ཐུག་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའོ། །

༡ རང་དོན་བྱང་ཆུབ་སྦྱོང་པའི་རྒྱར་བསྐྱོད་བ།

གཉིས་པ་རང་དོན་བྱང་ཆུབ་སྦྱོང་པའི་རྒྱར་བསྐྱོད་བ་ནི། ཚུམ་པ་པོ་བདག་ཀྱང་ལྷག་པའི་ལྷ་རྩེ་
བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་གྱིས་ཉེ་བར་བསྐྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའི་སྤྱོད་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་དུས་དྲག་ཏུ་སྦྱོང་བའི་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་
ཆེ་རབས་སྤྱོད་པ་རྣམས་རྩེས་སུ་དྲན་ནས་རྒྱ་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་པ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བརྟེན་
པ་མེད་པ་དང་། བྱིས་ན་གནས་པ་ནི་འདི་ཕྱི་གཉིས་སྤང་གི་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་
པ་ཡིན་ལ། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཀར་ཕན་བདེའི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞིར་
གྱུར་པ་ཡིན་པས་ན། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཚུལ་བྱིས་ནས་པར་དག་པའང་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག། དེ་
ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་ལ། དེང་དུས་བསྐྱེད་པ་སྤྱོད་གཅིག་ཙམ་སྤངས་ཏེ་སྤང་ན་

བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་པོ་འཕྱོད་པའི་ཕན་ཡོན་མདོ་ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་གང་གའི་བྱེ་སྟེད་དུ། །དད་པའི་སེམས་ཀྱིས་ཟས་དང་སྒྲོམ་ནམས་དང་། །གདུགས་དང་བ་དན་མར་མའི་ཐེང་བ་ཡིས། །སངས་རྒྱས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་རིམ་གྱོ་བྱས། །གང་ཞིག་དམ་ཚུས་རབ་ཏུ་འཛིག་པ་དང་། །བདེ་གཤེགས་བསྟན་པ་འགག་པར་གྱུར་པའི་ཆོ། །ཉིན་མཚན་དུ་ནི་བསྐྱབ་པ་གཅིག་སྨྱོད་པ། །དེ་ནི་དེ་ལས་བསོད་ནམས་བྱུང་པར་འཕགས། །ཞེས་གསུངས་ན་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྐྱབ་པ་མ་ཉམས་པར་བསྐྱར་ན་རང་གཞན་གྱི་འདི་ཕྱིའི་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འབྱུང་པའི་ཕན་ཡོན་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ཡོད་པ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་བདག་ནི་བསོད་སྒྲོམས་ལ་སོགས་པའི་ཁ་ཟས་གྱི་ནས་ཏེ་རན་དོན་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་ལུས་ཉམས་སྟོབས་དང་ལྷན་ཞིང་བདེ་བར་འཆོ་བར་ཤོག་ཅིག །སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་གྱི་བར་གྱི་ཆོ་རབས་ཀྱན་ཏུ་དགེ་བ་སྐྱབ་པ་ལ་སྒྲོ་གསུམ་བྱི་ནང་གསང་བའི་དབེན་པར་གནས་པ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྷན་བཤེད་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅིག །ཅེས་པ་སྟེ་དེའི་དགོས་པ་ཡང་གོང་དུ་རི་སྐད་བསྟན་པ་རྣམས་དང་། དབེན་གནས་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམས་ནས་དེའི་ཕྱོགས་སུ་གོམ་པ་བདུན་པོར་ན་བསྐྱལ་བ་གང་གའི་ཀྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་དུ་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ལ་མཚོད་པ་ཕུལ་བ་ལས་ཀྱང་ཕན་ཡོན་ཆེ་བར་སྒྲ་བ་སྟོན་མའི་མདོ་ལས་གསུང་པ་བཞིན་ནོ། །འགྲེལ་པ་རྣམས་སུ་སྟོབ་དཔོན་འདི་ཉིད་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཏུ་གསུངས་པས། ས་རབ་དགའ་བ་ཐོབ་པར་དུ། །ཞེས་པ་སོགས་ནི་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ལམ་བསྐྱབ་པའི་དོན་དོ། །དུས་གང་གི་ཆོ་རྗེ་བཅུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་མཚན་དཔའི་ཞལ་བཟང་མཇལ་བའམ་བལྟ་བར་འདོད་པ་འུམ་ཚུས་ཀྱི་ཚིག་དོན་ཅུང་ཟད་དྲི་བར་འདོད་ན་ཡང་དེའི་ཆོ་མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་དྲེ་ཉིད་ནི་གོགས་དང་སྒྲིབ་པ་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཡང་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་ནས་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་རྗེས་སུ་འཛིན་ཅིང་སྨོང་བར་ཤོག་ཅིག །ཕྱོགས་བཅུ་ཡི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ནམ་མཁའི་མཐུས་གདུགས་པར་བྱབ་པའི་སེམས་ཅན་མ་ལུས་པ་

ཀུན་གྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཐམས་ཅད་བདེ་སྒྲག་ཏུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རི་ལྟར་
 འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྣམ་པར་འབྱུལ་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་ཐུག་
 སེམས་དཔའི་སྒྱུད་པ་སྐབས་པོ་ཆེས་གཞན་ལ་ཕན་པ་འབའ་ཞིག་མཛད་པ་བཞིན་དུ་བདག་རང་
 གི་སྒྱུད་པ་འང་ཏེ་འདྲར་ཏེ་ཏེ་འདྲ་བ་ཁོ་ནར་གཞན་ལ་ཕན་པ་འབའ་ཞིག་འབྱུང་པར་ཤོག་ཅིག་
 ཅེས་བ་སྟེ་མདོར་ན་བཅོམ་ལྷན་འདས་མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་མཆིན་པ། སྒྱུར་རས་
 གཟིགས་ཀྱི་བཅེ་བ། ཐུག་ན་དོ་རྗེའི་རུས་མཐུ། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་སོགས་
 པ་ཏེ་བའི་སྐུ་ཆེན་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའི་སྒྲ་གསུང་ཐུགས་ཡོན་ཏན་ཕྱིན་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་འབྱུལ་
 པ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པའི་སྒྱུད་པ་དེ་རི་འདྲ་བ་དེ་བཞིན་དུ་བདག་གིས་སྒྱུད་རུས་པར་ཤོག་ཅིག་
 ཅེས་དེའི་དོན་དུ་སྒྲིང་ནས་དགེ་ཅུ་བསྟོ་ཞིང་སྟོན་ལམ་གདབ་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་དུས་རི་སྟོན་དུ་
 བམ་མཁའ་གནས་པར་གྱུར་པ་དྲང་ཡུལ་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་རི་སྟོན་གནས་པར་གྱུར་པ་ཡི་བར་
 ཏེ་སྟོན་དུ་གཞན་དོན་བྱེད་པ་པོ་བདག་ནི་ཕྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བར་གནས་པར་གྱུར་ནས་འགྲོ་
 བ་མ་ལུས་པའི་འཁོར་བ་དང་ངན་སོང་གི་སྐྱུག་བསྐྱེད་མཐའ་དག་སེལ་བར་བྱེད་པར་ཤོག་ཅིག་
 དཔུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བའི་སྐྱུག་བསྐྱེད་གང་ཅིའདྲ་རུང་བ་ཡོད་པ་དེ་དག་མ་ལུས་པ་ཀུན་
 བདག་ལ་སྒྲིན་ནས་བྱང་ཞིང་དག་པར་གྱུར་ཅིག བྱང་ཐུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ཀྱི་
 ཐུགས་བསྐྱེད་དང་ཚོགས་གཉིས་དང་སྟོན་ལམ་གྱིས་ཏེ་དེ་དག་གི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐའ་ཡས་
 པའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཕན་བདེ་སྒྲུབ་སྐུམ་ཚོགས་པ་ལ་ལོངས་
 སྒྱུད་པར་ཤོག་ཅིག་ཅེས་པའོ། །

༡ གཉིས་དོན་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་སུ་བསྟོ་བ།

གསུམ་པ་གཉིས་དོན་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་སུ་བསྟོ་བ་ནི། མཐའ་ཡས་པའི་འགྲོ་བའི་འཁོར་བ་
 དང་ངན་སོང་གི་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ནད་ཐམས་ཅད་མ་ལུས་པ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་སྒྲིན་གྱི་མཚོག་གཅིག་

ལྷ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་དང་། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་བ་སྐྱེ་སྐྱུ་ཚོགས་པ་ཐམས་
ཅད་འབྱུང་བའི་གནས་དམ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བསྟན་པ་ཞེས་པ་ནི། བརྟེན་ཆེན་པོ་དབྱིག་གཉེན་ཞབས་ཀྱིས། སྟོན་པའི་བསྟན་པ་རྣམ་གཉིས་
ཏེ། ལྷ་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་། །དེ་འཛིན་བྱེད་པ་སྐྱེ་བྱེད་དང་། །སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཁོ་
ན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དང་སེམས་
ཅན་ལ་ཐུགས་ཀྱིས་དགོངས་ཏེ། ལྷ་གི་ཚོས་འདུལ་བ་མདོ་སྟེ་མདོན་པ་སྟེ་སྟེ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་
གསུམ་ལ་འཆད་ཉན་དང་། རྟོགས་པའི་ཚོས་ལམ་ལྷག་པའི་བསྐྱབ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས། ཉིང་ངེ་
འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་སྟེ་བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་ལ་སྐྱབ་པ་ཉམས་ལེན་བྱས་ཏེ།
གོས་ཚོས་གོས་གསུམ་ཀྱིས་ལུས་བརྒྱན། ལྷ་སྟེ་སྟོན་གསུམ་ཀྱིས་ངག་བརྒྱན། ལམ་བསྐྱབ་པ་
གསུམ་ཀྱིས་སེམས་བརྒྱན་ཏེ། བཤད་སྐྱབ་འཁོར་ལོ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྟོན་པ་བསྟན་པ་འཛིན་པ་
རྣམས་ལ། དང་གཉིད་འབྱོར་པ་སྐྱེ་སྐྱུ་ཚོགས་པའི་བསྟན་པའི་སྐྱེན་བདག་རྣམས་ཀྱིས་རྟོན་
པ་དང་བཀྲུང་སྟེ་སྐྱེ་སྐྱུ་ཚོགས་པ་དང་བཅས་ཏེ་ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་
པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་མཐའི་བར་དུ་ཚྭ་གསལ་དུས་ཀྱང་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་
པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྟོན་ལམ་དང་འབྲེལ་བ་དང་གནས་ན་ཅི་མ་རུང་ཞེས་འདུན་པ་དང་འབྲེལ་བ་
དང་། གནས་པ་ཞིག་བདག་གིས་བྱའོ་ཞེས་དམ་བཅའ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། དེ་ལྟར་བྱེད་ཅུས་
པར་བླ་མ་དགོན་མཚོག་རིན་པོ་ཆེ་གསུམ་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་སྐྱབས་ཤིག་ཅེས་གསོལ་འདེབས་དང་
འབྲེལ་བ་སྟེ་འབྲེལ་བ་བཞི་ལྡན་དུ་བསྟོ་ཞིང་སྟོན་ལམ་གདབ་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་མདོར་ན་ཕན་
བདེའི་འབྱུང་གནས་འབྲེལ་ཆད་དོན་ལྡན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཛིན་རྟོན་འདིར་
གནས་པར་གྱུར་ན་གང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་བསྟོན་རྣམས་ཆེས་ཐོབ་པ་ཉིད། སྟོ་གོས་རྒྱ་མཚོས་
ཞུས་པའི་མདོ་ལས། རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དང་ཚོས་འཛིན་དང་། །ཚོས་སྐྱབ་པ་དང་

སློག་ཆགས་སྟིང་བརྟེ་བ། ། ཆོས་བཞི་འདི་དག་ཡོན་ཏན་མཐའ་ཡས་ཏེ། ། འདི་དག་མཐའ་ནི་
 རྒྱལ་བས་མ་གསུངས་སོ། ། ཞེས་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ་དང་། ། སེམས་ཅན་གྱི་སློག་སྐྱབས་པ་
 སོགས་གྱི་ཕན་ཡོན་ཚད་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང་། ། ཟུང་གི་མདོ་ལས། གང་དག་ང་ཡི་བསྟན་པ་
 ལ། ། སྦྱོན་པ་སྐྱུ་ཙམ་བྱིན་པ་ནི། ། བསྐྱལ་པ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱད་ཅུ་སྟེ། ། ལོངས་སྟོང་ཆེ་ཞིང་ནོར་
 ཡང་མང་། ། ཞེས་སོགས་གྱིས་སྦྱོན་པ་དང་། ། ཉིང་དེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། བསྐྱལ་པ་བྱེ་བ་ཞེས་
 སོགས་གོང་དུ་བསྟན་པས་རྒྱལ་བེམས་དང་། ། རྟོགས་པ་རྒྱས་པའི་མདོ་ལས། ཐེག་ཆེན་བསམ་
 གཏན་ཐུན་ཞུགས་ན། ། ཁམས་གསུམ་གང་བའི་མི་རྣམས་ལ། ། སློག་སྦྱོན་པས་ནི་འདི་དོན་ཆེ། །
 ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྒྲུབ་པ་ལས་བྱུང་བ་སྟེ་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་གསུམ་གྱི་ཕན་ཡོན་གྱི་
 རྒྱད་པར་དང་། ། མདོན་མཐོངས་ལེགས་ཐོབ་པར་འདོད་པ་རྣམས་བསོད་ནམས་བྱ་བའི་དངོས་
 པོ་གསུམ་ལ་ཞུགས་ན་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་ཐོབ་མོད། ། དེ་བས་ཀྱང་སྦྱིབ་གཉིས་གྱི་གཉེན་པོ་མཐར་
 ཐུག་པ་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་སྦྱོས་པ་ཀུན་དང་བྲལ་བ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་མཆོག་ཡིན་པས་དེ་
 བསྟེན་པའི་དོན་དུ་ཐོས་བསམ་རྣམ་དག་ལ་འབད་པ་རིགས་ཏེ། ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། གང་ཕྱིར་
 སྦྱོན་པས་ལོངས་སྟོང་དག་ནི་སྦྱབ་བྱེད་ཅིང་། ། ཁྲིམས་གྱིས་མཐོངས་བསྒྲུབ་པས་ཉོན་མོངས་
 སྟོང་བྱེད་མོད། ། ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ཀུན་སྟོང་དེ་ཡི་ཕྱིར། ། འདི་མཆོག་ཉིད་དེ་དེ་ཡི་
 རྒྱུ་ཡང་འདི་ཐོས་ཡིན། ། ཞེས་དང་། ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྟེ་སྟོང་ལས། ཐོས་པས་ཆོས་
 རྣམས་ཤེས་པར་འགྱུར། ། ཐོས་པས་སྡིག་ལས་ལྡོག་པར་འགྱུར། ། ཐོས་པས་དོན་མ་ཡིན་པ་སྟོང་།
 ཐོས་པས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཐོབ། ། ཅེས་དང་། ། སྦྱེས་རབས་ལས། ཐོས་པ་གཏི་མུག་ཐུན་སེལ་
 སྦྱོན་མེ་དེ། ། རྒྱུན་པོ་སོགས་གྱིས་མི་ཁྱེར་ནོར་གྱི་མཆོག་ ། ཀུན་ཏུ་མོངས་པའི་དག་འཛོམས་
 མཆོན་ཆ་ཡིན། ། ཐབས་རྒྱལ་མན་དག་སྟོན་པས་གྲོགས་གྱི་མཆོག་ ། ལོངས་པར་གྱུར་ཀྱང་འགྱུར་
 མེད་མཛའ་བའི་མཆོག་ ། བྱ་ངན་ནད་གྱིས་མི་གཞོད་སྦྱོན་གྱི་མཆོག་ ། ཉེས་པ་ཆེན་པོའི་དག་

འཛོམས་དབྱང་གི་མཚོག། །དཔལ་དང་གྲགས་དང་གཏེར་གྱི་མཚོག་ཀྱང་ཡིན། །ཡ་རབས་རྣམས་
དང་འཕྲད་ན་སྦྱེས་གྱི་མཚོག། །ཚོགས་གྱི་ནང་ན་མཁས་པ་དག་འབར་འགྱུར། །པས་གྱི་སྐོལ་བར་
ཉི་མའི་འོད་དང་འདྲ། །ཞེས་དང་། བར་བྱིན་བསྐྱས་པ་ལས། ཐོས་ཏུ་རྒྱན་ཡོང་སྒོམ་པའི་རྒྱལ་
མི་ཤེས། །དེ་མེད་དེས་གོ་ཅི་ཞིག་བསམ་པར་བྱེད། །དེ་བས་ཐོས་པ་བརྩོན་བྱ་དེ་རྒྱུ་ལས། །
བསམ་དང་བསྒོམ་པའི་ཤེས་རབ་ཡངས་པ་འབྱུང་། །ཞེས་དང་། གཞིའི་མདོ་ལས། དམ་ཚེས་
བཤད་པའི་དུས་བསྟན་བྱིར། །རྒྱལ་གཞི་བརྒྱུད་པའི་སྒྲ། །ཐོས་པས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་གྱུར་ན། །
ཉན་བྱིར་ལྷགས་པ་སྒྲོས་ཅི་དགོས། །ཞེས་དང་། བྱམས་པ་སེང་གེ་སྦྱའི་མདོ་ལས། སྤྱོད་ཆེན་
འཛིག་རྟེན་ཁམས་ནི་གསེར་དག་གིས། །བཀའ་སྟེ་གང་ལ་སྦྱིན་པ་བྱིན་པས་ནི། །ཚིག་བཞིའི་
ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་བརྗོད་ན། །དེ་ཡི་ཕན་འདོགས་དེ་ལྟར་འགྱུར་མ་ཡིན། །པན་འདོགས་
བྱེད་པར་འདོད་པ་གང་ཞིག་གིས། །འཛིག་རྟེན་གསུམ་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །བདེ་བ་
གང་དག་ཡོད་པ་དེ་དག་ཀྱང་། །སེམས་ཅན་གཅིག་ལ་སྦྱིན་པ་བྱས་པ་བས། །གང་གིས་དེ་ལ་
སངས་རྒྱས་ལྷགས་གྱི་ནི། །ཚིགས་བཞིའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་བརྗོད་ན། །དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་
ཕན་འདོགས་མཚོག་ཡིན་ཏེ། །དེས་ནི་སྦྱག་བསྐྱལ་དག་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར། །གང་གིས་གང་
གྲའི་བྱེ་སྟེད་སངས་རྒྱས་ཞིང་། །རིན་ཆེན་བདུན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བཀའ་བྱས་ནས། །རབ་དགའི་
སེམས་ཀྱིས་རྒྱལ་ལ་སྐུལ་བ་དང་། །གང་གིས་སེམས་ཅན་གཅིག་ལ་ཚིགས་བཅད་བྱིན། །རིན་
ཆེན་སྦྱིན་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེན་དེས། །ཚིགས་བཅད་སྦྱིན་པ་སྤྱིང་རྗེས་བསྐྱབ་དེ་ལ། །ཆར་ཡང་མི་
ཐོད་གྲངས་སུ་འང་མ་ཡིན་ན། །གཉིས་དང་གསུམ་ལ་བསམ་དུ་ག་ལ་ཡོད། །ཞེས་སོགས་དམ་
པའི་ཚེས་བཤད་པའི་ཕན་ཡོན་དང་། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། ལྷ་རིའི་བྱ། །གང་གིས་
བསྐྱལ་བ་གཅིག་གི་བར་དུ་ཉན་པ་བས། །གང་གིས་སེག་ལ་གཏོགས་པ་ཅམ་གཅིག་ཏུ་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་བསྒོམས་ན་བསོད་ནམས་མང་དུ་འཕེལ་ལོ། །ལྷ་རིའི་བྱ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་དེ་ཁོ་

ན་ཉིད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་འདི་གཞན་ལ་ནན་གྱིས་གདམས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ཚུལ་བཞིན་
བསྐོམ་སྒྲུབ་བགྱིས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་། མདོར་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས། གང་ཚོས་ཉན་པའི་
རྒྱལ་མཆད་པའི་རྒྱར་ཐ་ན་གོམ་པ་གཅིག་འདོར་རམ་ཐ་ན་དབྱགས་གཅིག་འབྱིན་ནམ་རྒྱུ་ཀྱང་
རུང་སྟེ། འདི་ཡང་དམ་པའི་ཚོས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཞེས་བཀའ་སྤྲུལ་ཞིང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་གསང་བའི་མདོ་ལས། དམ་ཚོས་འཛིན་པའི་བསོད་ནམས་ནི། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ན་
གྱིས་ནན་ཉན་དུ། །བསྐྱལ་པ་བྱེ་བར་བཞེད་མཛད་ཀྱང་། །མཐར་ཕྱིན་པར་ནི་འགྱུར་མ་ལགས། །
ཞེས་སོགས་གྱིས་དམ་པའི་ཚོས་འཛིན་ཞིང་བསྐྱུང་བའི་ཕན་ཡོན་སྟེ་ཚུལ་དེ་ལྟར་གང་གསུངས་པ་
ནམས་ལ། དྲན་ཉེར་ལས། མེ་ནི་གང་བར་འགྱུར་ཡང་སྟི། །རྒྱང་ནི་ཞགས་པས་ཟེན་ཡང་སྟི། །
ཉི་ཟླ་ཐང་ལ་ལྟར་ཡང་སྟི། །ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བསྐྱུ་མི་སྟི། །ཅེས་དང་། ཉིང་འཛིན་རྒྱལ་
པོ་ལས། ཟླ་བ་སྐར་མ་བཅས་པ་གནས་ལྟར་ཞིང་། །རི་དང་གྲོང་དུ་བཅས་པའི་ས་གཞི་ལས། །
ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ནམ་པར་གཞན་གྱུར་ཀྱང་། །ཁྱོད་གྱིས་མི་བདེན་པ་ཡི་ཚིག་མི་གསུངས། །
ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ལས་རྒྱ་འབྲས་བསྐྱུ་མེད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་སྟོན་སྟོན་དང་
བསྟན་པ་མཆོག་དང་མཇལ་བའི་མི་ལུས་དོན་དང་ལྡན་པ་ལ་འབད་བར་བྱའོ་ཞེས་འབྲས་དོན་དུ་
སྒྲུབ་སོ། །

ས་བཅད་གསུམ་པ་མཇུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱ་བ།

གསུམ་པ་མཇུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱ་བ་ལ། བཀའ་དྲིན་དྲན་པའི་ཕྱག་ ལེའུའི་མཛན། གང་
གིས་བརྒྱམས་པའི་མཛད་བྱང་། མཇུག་ལོ་ཙཱ་བའི་འགྱུར་བྱང་བཤད་པ་བཞི་ལས།

༡ བཀའ་དྲིན་དྲན་པའི་ཕྱག་འཆལ་བ།

དང་པོ་ནི། ལྷག་པའི་ལྷ་རྩེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྲང་གི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བཀའ་
དྲིན་གྱིས་བདག་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་སྟིང་པོ་མེད་པ་རྒྱམས་ལ་ཆགས་པ་སྤངས་ནས་ཐོས་བསམ་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚིག་འགྲེལ་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལུང་།

སྒྲོམ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཅུན་པའི་སྒྲོ་བྱང་པར་ཅན་འབྱུང་
བའམ་སྒྲེ་བར་མཛད་པ་དེ་ནི་བཙོམ་ལྡན་འདས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཡིན་པས་དེ་ལ་སྒྲོ་གསུམ་
གྲུས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲེས་བྱ་དམ་པ་གྲང་དག་གི་བཀའ་དྲིན་གྱིས་
བདག་ཁྱིམ་ནས་ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་མཛད་ནས་ལུང་དང་
རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་པ་དཔལ་ན་ལེན་འེམ་མཁན་
པོ་རྒྱལ་བའི་ལྷ་དང་སྟོབ་དཔོན་ལ་སོགས་པ་སྒྲ་མ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ལ་འང་བདག་
ཉིད་གྲུས་པས་ཕྱག་འཆལ་ལོ་ཞེས་ཕྱག་མཛད་པ་ལྟར་རང་རེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ལ་ལུང་
རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཅུང་ཟད་རེ་ཡོད་པ་དེ་སྤྲོ་ཞིག་གིས་བཀའ་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ཀྱང་
དེ་ཉིད་ལ་རང་གིས་སྒྲ་མར་བཟུང་ནས་བཀའ་དྲིན་དྲན་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྲོ་གསུམ་གྲུས་པས་ཕྱག་
འཆལ་བར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

༡ ལེའུའི་མཆོན་སྒྲོས་པ།

གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། བསྟོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ལེའུ་མེ་
བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བའོ། །

༡ གང་གིས་བརྩམས་པའི་མཛད་བྱང་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལྷན་ཏེ་བས་
ཉེ་ཞི་བའི་ལྷ་ས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ་ཞེས་སོ། །

༢ ལོ་རྒྱུ་བའི་འགྱུར་བྱང་བཤད་པ།

བཞི་པ་ནི། དེ་ལ་བསྟན་པ་ལ་སྤྲ་འགྱུར་དང་ཕྱི་འགྱུར་ཞེས་པ་རིམ་ལྔར་ཡིན་ན་འཕགས་པ་རིགས་
གསུམ་མགོན་པོའི་རྣམ་འབྱུལ་སྦྱིན་བདག་ཆོས་རྒྱལ་སྟོང་བཙན་སྐམ་པོ་དང་། ཁྱི་སྟོང་ལྡེ་འུ་
བཙན་དང་མངའ་བདག་ཁྱི་རལ་བ་ཅན་སྟེ་བསྒྲུར་ཡུལ་པ་རྣེ་ཏ་ལྟ་རིག་པའི་སེང་གོ་ནས་པའ་ཆེན་

སྤྱིར་ཉི་རྩུ་ནའི་བར་དང་། འགྱུར་བྱེད་ཐུ་མི་སམ་རྩོ་ཏ་ནས་རོང་ཆོམ་ཀུན་མཁུམ་རྩམ་ལྟ་བུའི་
བར་དུ་བསྐྱར་བའི་མདོ་རྒྱུད་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་རྣམས་ལ་སྤྱི་འགྱུར་རྟིང་མ་ཞེས་གྲགས་
ལ། བྱིས་སུ་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་འགྲེལ་པ་དང་མདོ་
ཐུན་འགའ་ཞིག་བཅས་བསྐྱར་བ་ལ་བྱི་འགྱུར་གསར་མ་ཞེས་གྲགས་ནའང་དོན་དུ་དེ་ཐམས་ཅད་
བདག་ཅག་གི་རྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་སངས་རྒྱུས་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྒྱལ་བ་ཤུག་ཐུབ་པའི་བསྟན་
པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་དེ་འཛིན་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ལྟ་བུ་བཀའ་དྲགས་ཀྱི་ཐུག་རྒྱ་བཞི་དང་ལྷན་པས་
གསང་གསུམ་གྱི་མཛད་སྟོན་ཐམས་ཅད་ཆོས་སྤྱི་གྲོང་དུ་མཁའ་ལྟར་དཔེར་མི་བྱེད་པའི་བདག་
ཉིད་ཅན་ཁོན་ཡིན་པས་ན་ཐུགས་དང་རིས་སུ་གཙོད་པར་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །གཞུང་འདིའང་
ལེགས་སྐྱར་གྱི་སྐད་དུ་བརྩམས་ཤིང་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་ན་གནས་པ་ལ་སྤྱི་འགྱུར་གྱི་དུས་
སུ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁའ་པོ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱ་དེ་བུ་སྟེ་ཐམས་ཅད་མཁུམ་པའི་ལྟ་དང་། ལྷ་ཆེན་གྱི་ལོ་
རྩ་བ་ནི་རྟོག་ལོ་ཆེན་པོས། བེ་རོ་ཅན་ནམ་མཁའི་མཐའ་དང་མཉམ། །སྐྱེའོག་ཞང་གསུམ་ཉི་
ཟླ་བྱང་འབྲེལ་དང་། །རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ཐོ་རངས་སྐར་ཆེན་འདྲ། །ཁོ་བོ་ཅག་ནི་སྤྱིན་ཐུ་མེ་
ཁྱེར་ཅམ། །ཞེས་པའི་ནང་ཆོན་བརྟེན་སྐབས་དཔལ་བཅུགས་ཀྱིས་ཁ་ཆེའི་དཔེ་ལས་བོད་ཀྱི་སྐད་
དུ་བསྐྱར་ཅིང་ལུས་ཏེ་ཞེས་ལུ་དག་ཀྱང་མཛད་དེ་འཆད་ཉན་གྱིས་གཏུན་ལ་ཕབ་པ་ལས་སྐལ་
ལྷན་རྣམས་ལ་ཕན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་པའོ། །སྤྱི་འགྱུར་རྒྱ་གར་གྱི་མཁའ་པོ་རྩམ་བྱི་ལྟ་བུ་སྟེ་
ཆོས་དཔལ་བཟང་པོ་དང་། ལྷ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྩ་བ་བརྟེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་དང་། ཤུག་སྟོ་གོས་
ཀྱིས་ཡུལ་དཔུས་གྱི་དཔེ་དང་འགྲེལ་པ་དང་མཐུན་པར་བཅོས་ཤིང་བསྐྱར་ཏེ་གཏུན་ལ་ཕབ་
པའོ། །ཡང་དུས་བྱིས་རྒྱ་གར་གྱི་མཁའ་པོ་སྤྱི་མ་ཏི་ཀི་ཏི་སྟེ་མཁས་པ་ལེགས་པའི་སྟོ་གོས་གྲགས་
པ་དང་། ལྷ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྩ་བ་དག་སྟོང་རྟོག་ལོ་ཆེན་པོ་སྟོ་ལྷན་གྱིས་རུབ་ཀྱིས་ཀྱང་དག་པར་
བཅོས་ཤིང་བསྐྱར་ཏེ་ལེགས་པར་གཏུན་ལ་ཕབ་པའོ། །ཞེས་པ་འདིར་ས་བཟང་འགྲེལ་པར་

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཚིག་འབྲེལ་འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལུང་།

བལ་པོའི་པརྟེན་སུ་མ་ཏི་གི་ཏི་ཞེས་དང་། ལོ་ཙུ་བ་བྱི་མ་གསུམ་གྱིས་བཅོས་ཤིང་ཁུས་ཏེ་དག་
བར་བྱས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ་ཞེས་དང་། བར་སྐབས་སུ་ཅུང་ཟད་མ་དག་པར་སོང་བ་རྣམས་
བདག་གིས་ཀྱང་རྒྱ་དཔེ་དང་འབྲེལ་པ་ལ་གཏུགས་ཏེ་དག་པར་བགྱིས་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

མཇུག་བྱང་།

འདིར་སྒྲས་པ། འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་རྗེས་བཟུང་ཞི་བ་ལྟའི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་
བཟང་སྒྲོན་འཇུག་ཏིང་། རིགས་གསུམ་དབྱེར་མེད་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོ་ཡི། བཀའ་སློལ་གདམས་
པ་སྟོང་གི་བཅུད་ལུང་དཔྱིད། རྟེན་སྒྲུབ་བསྟན་འགོར་སྒྲུབ་པའི་ཐུགས་བཞེད་ཀྱིས། རམ་པས་
ལེགས་བསྐྱལ་ཆུད་མི་ཟ་ཕྱིར་དུ། གང་གསུང་རང་སྒྲོར་ངེས་པའི་ཟེན་བྱིས་སོགས། ཟབ་
མོའི་གསུང་གི་སྒྲུང་བ་འདིར་བཀོད་དོ། རྟེན་བཀྱར་གྲགས་འདོད་དུག་གིས་མ་བསྐྱད་ཀྱང་། །
མ་རིག་བདག་འཛིན་གདོན་ཆེན་སྟོང་ཁུགས་པས། མ་རྟོགས་ལོག་པའི་ཉེས་པ་གང་མཆིས་པ། །
སྒྲ་མ་ལྟ་དང་དམ་པ་རྣམས་ལ་འཆགས། རམ་པས་བསྐྱལ་བྱིར་གསུང་རྒྱུ་མི་ཉམས་བྱིར། །
གཞན་ལ་ཕན་བྱིར་དམ་ཆོས་འཛིན་པའི་བྱིར། །འདིར་འབད་དུས་གསུམ་དགོ་ཆོགས་ཀུན་བསྐྱེམས་
ཏེ། སྐས་བཅས་རྒྱལ་བའི་ཡོངས་བསྐྱོ་མཆོག་གིས་བསྐྱོ། སྐྱོགས་མེད་རྒྱལ་བསྟན་དར་ཞིང་
རྒྱས་ཐུར་ཅིག སྐྱོགས་འཛིན་ཉམས་པས་ཆགས་སྤང་བྱང་ཐུར་ཅིག སྐྱོགས་ཀྱི་ཆོལ་བ་ཀུན་
ནས་ཞི་ཐུར་ཅིག སྐྱོགས་བཅུར་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་བསྐྱེད་ཐུར་ཅིག སྐྱོགས་དུས་ཀུན་ཏུ་
བསྟན་འཛིན་ཞབས་བཏན་ཅིང་། རག་འདུན་སྡེ་འཕེལ་སྒྱུན་བདག་དཔལ་འཕྱོར་ལྡན། །
ཕན་བདེའི་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ། སྐྱོགས་དུས་ཀུན་ཏུ་འཛིན་སྒྲོང་སྤེལ་ཐུར་ཅིག།
བདག་སོགས་དེང་ནས་ཆོར་བས་ཀུན་ཏུ་ཡང་། སྒྲ་མ་ལྟ་པའི་ལྟ་ཡིས་རྗེས་བཟུང་སྟེ། འགོ་
ལ་ཕན་བྱིར་བྱང་ཆུབ་སྒྲོན་མཆོག་གིས། བསྟན་པའི་སྟོང་པོ་སྐྱོགས་བཅུར་འཛིན་ཐུར་ཅིག །
གང་འདིར་འབྲེལ་ཆད་ཆོ་རིང་ནད་མེད་པར། སྒྲོ་གསུམ་དགོ་ལ་ཡང་དག་གཞིལ་ཐུར་ཏེ། །

དོན་གཉིས་ལྷན་འགྲུབ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཉིད། །འཕྲོ་བ་པར་ལྷ་དང་སྤྲ་མས་བྱིན་གྱིས་སྤོངས། །དེ་
 ལྷར་སྒྲོན་གང་འགྲུབ་པའི་མཐུན་འགྱུར་ཉིད། །སྤྲ་མ་དགོན་མཆོག་ཅུ་གསུམ་རྒྱ་མཚོ་ཡིས། །
 བདེན་དོན་གསུང་གིས་གནང་དང་ཆབས་གཅིག་པར། །བཀྲ་ཤིས་དག་ལེགས་མེ་དོག་ཆར་
 འབེབས་སྤྲོལ། །ཞེས་པའང་ཕྱོགས་དུས་གང་ཟག་དམན་པར་གྱུར་ཅིང་སྒྲིམ་སྒྲིང་གི་ཤར་བཙོན་
 ཞན་པར་གྱུར་ན་ཡང་ཤར་གཤམ་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་གནས་ལྷ་
 རིག་པའི་བརྟེན་མི་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ནས་སྤྲ་མའི་ཞལ་རྒྱན་ལྷར་སྒྲིང་འཇུག་ལ་འགྲེལ་བ་ཞིག་
 བྲིས་ཞེས་བཀའ་ཡིས་གནང་བ་ཡང་ཐེབས་པ་དང་། །ཡིད་ལྷུང་ཅུ་ཤུའུ་དགོན་པའི་སྤྲུལ་པའི་
 སྤྲ་མཆོག་འགྱུར་མེད་ཐེག་མཆོག་བཤད་སྤྱད་རྒྱུ་རྒྱལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་དེང་གི་དུས་ན་
 བན་བདེའི་འབྱུང་གནས་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བཤད་དང་སྤྱད་པའི་མཛད་
 བཟང་ཐུགས་དམ་དུ་མཛད་པ་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་སྒྲིམ་བུ་དམ་པའི་རྣམ་ཐར་དང་བཞེས་མཛད་
 བ་གང་གིས་ལྷ་གོས་དང་རྒྱལ་བ་ཀྱན་ཡུམ་སྤོན་ལས་དཔའ་མོ་ཉེར་གཅིག་གི་སྤྲང་བསྟན་རིན་པོ་
 ཆེ་དང་པོས་རས་བྲིས་དང་། དོར་དྲིལ་དང་སྤྲར་དུ་སྤྱད་པའི་ཞལ་བཞེས་གཡར་དམ་དང་། བྲི་
 གཞིའི་ཤོག་ཁུ་བཅས་ནན་བསྐྱལ་གྱིས་དོན་གཉེར་ཆེར་གནང་ནའང་། རང་དབེན་རིར་སོས་དལ་
 ཉེ་སྤུལ་ཉལ་སྒྲུམ་སོགས་ཀྱིས་དེ་གར་ལུས་ཐུར་སྤྲ་འགྱུར་བསྟན་པའི་ཉེ་མ་ཞེ་ཆེན་རྒྱལ་ཚབ་རིན་
 པོ་ཆེ་འགྱུར་མེད་བཏུ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་ཞལ་སྤྲ་ནས་དེ་རྒྱལ་དགོངས་ནས་དར་མཛོད་ཐག་བཅས་
 གནང་ནས་དེ་ལྷར་ཐུར་དུ་འགྲུབ་ན་ཐུགས་ཤིན་ཏུ་དགྲེས་རྒྱལ་གྱི་བཀའ་ཡི་གནང་བསྐྱལ་ཆེད་
 བསྐྱལ་དང་། སྤྲར་བསྐྱལ་བ་པོ་ཡང་གཡར་དམ་རིས་སུ་མི་འདོར་བའི་དམ་པ་མཆོག་གི་རང་
 རྒྱལ་ཅན་ཁོང་ལ་ཤར་ཁ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྲ་མ་དག་གིས་འདི་ཉིད་སྤྲར་དུ་འཁོད་པར་དཀར་ཐིགས་ཀྱི་
 དཔོན་རྣམས་སྤུལ་བ་བྱག་བསྐྱམས་དང་། བསྐྱལ་བ་གསུམ་ལ་གྲུས་པས་ཤུག་ཏུ་དག་སྒྲོང་སངས་
 རྒྱས་སམ་སྒྲོ་གྲོས་མཆོག་ལྷན་དང་ཤུག་ཏུ་དག་སྒྲོང་སྤྱད་ཐུག་བསྟན་དག་འདུན་འཕེལ་རྒྱས་གཉིས་

གྱིས་ཀྱང་ལྷག་བསམ་དག་པས་ཡི་གེ་བར་ཞལ་བཞེས་སོགས་གྱིས་མཐུན་པའི་རྒྱུན་བཟང་པོའི་
 འབྱོར་པ་ཐུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་བཅས་པར་ནན་བསྐྱུལ་ཡང་བསྐྱར་དོན་གཉེར་ཆེར་གནང་སྟེ་པ་
 བ་ལ་ལྷག་པའི་བསམ་པ་བཟང་པོས་དཔལ་དགེ་བ་སྒྲ་མ་སྒྲ་ཐེང་གསུམ་པ་ཐུབ་བསྟན་ཡོངས་
 རྫོགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་འཇམ་པའི་དབྱངས་དངོས་ཨོ་རྒྱན་འཛིགས་མེད་ཚོས་གྱི་དབང་
 པོ་ཞེས་སྟན་པའི་བ་དན་དཀར་པོ་སྤྱིད་པ་གསུམ་ན་མངོན་པར་མཐོ་བ་གང་གི་གདན་ས་ཚོས་
 ལམོར་དག་གོང་ཚོས་སྒྲར་རིག་འཛིན་འཆི་མེད་གྲུབ་པ་བཤད་སྐྱབ་དགའ་ཚལ་དུ་ཚོས་ཐུན་ནམས་
 གྱི་སྒྲ་ཐུན་ནམས་སུ་ངལ་བ་དང་ལེན་གྱིས་སྐྱབས་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དཔལ་སྐྱུལ་རིན་པོ་ཆེ་
 ཉིད་གྱི་ཞལ་སྒྲ་ནས་སྒྲ་བ་དུག་དུ་སྨྱོད་འཇུག་འདི་ཁོ་ན་རྒྱས་པར་གནང་བའི་སྐལ་བཟང་ཐོབ་པའི་
 སྐབས་གྱི་རང་གིས་ཟིན་བྲིས་དང་། སྐབས་རྗེ་མཚོག་གི་ཐུགས་གྱི་སྤྲས་མཚོག་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་
 ཨོ་རྒྱན་བསྟན་འཛིན་ནོར་བུའི་ཞལ་སྒྲ་ནས་སྨྱོད་འཇུག་ཞག་བཞི་བཅུ་རེར་རྒྱས་པར་གནང་བ་
 ལན་གཉིས་གྱི་སྐལ་བཟང་ཐོབ་པའི་ཟིན་བྲིས་དང་། ཡང་ཐུགས་སྤྲས་དམ་པ་གཞན་དག་གིས་
 ཟིན་བྲིས་དང་གསུང་གི་སྒྲ་བ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་སྒྲ་གཙོར་བརྟོན་གྱིས་གྲུའི་བཅུན་གཟུགས་
 མོངས་བརྟུལ་ཀྱན་བཟང་ཚོས་གྲགས་སམ་ཀྱན་བཟང་དཔལ་ལྷན་དུ་འབོད་པས་གྲུབ་པར་བགྱིས་
 བ་དགེ་ཞིང་བཀྲ་ཤིས་པར་གྱུར་ཅིག །མཛུ་ལམ།

ཤིང་བརྒྱུས་པར་གཞིའི་པར་བྱང་།

ཨོ་སྤྱི། ཐུབ་གསུང་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་མདོ་སྤེལ་ནམས། སྤྱིང་པོར་དྲིལ་བ་བྱང་ཆུབ་སྨྱོད་པའི་
 གཞུང་། །ལྷ་སྨྱོད་གཉིས་ཆར་སྟོན་པ་ཞིབ་ལྷའི། །བསྟན་བཅོས་འདི་འདྲ་དུས་གསུམ་འབྱོན་པར་
 དགོན། །གང་ལ་སེམས་གྱི་དམ་པ་རིན་ཆེན་དེ། །སྤྱིས་སུ་གང་གི་ཐུགས་ལ་ཞུགས་གྱུར་པ། །དེ་
 བྱི་རྒྱལ་སྤྲས་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྤྱི། །བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གདུང་འཚོབ་དམ་པ་ཡིན། །དེ་
 ཕྱིར་ཐར་འདོད་སྤོ་ལྷན་སྤྱིས་སུ་ནམས། །གཞུང་འདི་ཁོག་པའི་སྤྱིང་ལྷར་བརྩོན་པ་གཅེས། །དེ་

ལྷ་ན་ཡང་ཟབ་ཅིང་བསྐྱིད་བ་ཡི། འོན་ནམས་ཇི་བཞིན་བཀའ་ལ་སྒྲིགས་དུས་འདིར། ཞི་ལྷ་
གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་དབང་པོ་ཞེས། ལྷ་ན་པ་འཛིག་རྟེན་གསུམ་ན་ཆོས་གསལ་ཞིང་། མཁས་
བྱུང་བའི་གཙུག་གི་ལོ་རྒྱུ་དེའི། ཞལ་ལུང་དྲི་མེད་བདུད་རྩི་ཐིག་སྤེང་འདི། ཀའ་དེའི་
གསུང་གི་སྒྲིབ་མཆོག་སྡེ་སྟོད་འཛིན། སྤུང་བལྟན་ཀུན་བཟང་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཞེས། རྩོམ་
བརྩམས་ཆེ་དེས་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡི། རྩམ་འགྲེལ་འདི་ཉིད་གཞན་ལས་བྱུང་པར་འཕགས།
དེ་ཕྱིར་རྩམ་དཀར་གཏོགས་པའི་སྟོ་ལྷན་མ། བྱ་རྒྱལ་ཁོད་གཤོགས་རྒྱས་འདྲའི་རིགས་སྒྲིབ་ཀྱི།
མ་ཡུམ་ཆེ་དབང་སྟོལ་མ་ཞེས་བཀྱི་བས། སྤྱིར་བཞེངས་པའི་ལེགས་བྱས་དགེ་བའི་མཐུས། །
ཆེ་འདིའི་པ་མས་གཙོ་བྱས་སེམས་ཅན་རྣམས། སྦྱིབ་གཉིས་བྱང་ཞིང་ཆོགས་གཉིས་རྫོགས་པ་
དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་གཉིས་རྒྱུད་ལ་རབ་སྦྱེས་ནས། སྦྱ་གཉིས་གོ་འཕང་ལྷུང་དུ་ཐོབ་པར་
ཤོག ཅེས་པའང་སྤྱིར་བྱང་སྟོན་ཆོག་ཏུ་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བརྩེའི་སྤྱལ་མིང་འཛིན་པ་སྟོ་
གོས་རྒྱ་མཆོས་ཀྱིས་པ་སམ་མཛུ་ལོ། འཇམ་མགོན་སྤྱུ་མ་ཡུམ་སྤྱི་ལ་གཅིག་ཏུ་གྱུས་པ་བྲག་
གཡལ་སྤྱུ་མ་ཞིང་སྦྱིང་ནས་གོགས་དན་བཀྱིད་སྤྱབས་དཔལ་ཞེ་ཆེན་བལྟན་གཉིས་དར་རྒྱས་སྤྱིར་
གི་ཆོས་བྲུ་ཆེན་པོར་སྤྱིར་བྱ་རྒྱལ་པ་དགེ་ལེགས་འཕེལ། ལས་མཛུ་ལོ། དགེའོ། དགེའོ། །
དགེའོ།

ཟུར་བཀོད། སྦྱིང་འཇུག་བརྒྱུད་པའི་གསོལ་འདེབས།

སྦྱིང་འཇུག་བརྒྱུད་པའི་གསོལ་འདེབས་བཞུགས། སྟོན་མཆོག་ལྷ་མིའི་སྤྱུ་མ་ཤུག་ལོ་གཙོ། །
རྒྱལ་སྤྱི་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དང་ཞི་བ་ལྟ། རྩོ་དུ་རི་དང་རྒྱ་གྲགས་རྒྱང་བའི་ཞབས། རྩོ་བོ་
གུ་ཏ་ཕྱི་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། ཀུ་ན་ཀ་ཕྱི་སུ་མ་ཉི་ཀི། སྟོ་ལྷན་གཉིས་རབ་སྟོབ་དཔོན་རྩེ་
བརྩམས་པ། མཁས་པ་བུ་སྟོན་བྲགས་སྤྱི་ལོ་རྩེ་བ། གཡལ་གྱི་སྤྱི་སྤྱི་རྒྱས་དཔལ་ལ་གསོལ་
བ་འདེབས། ལས་རྒྱས་འཕེལ་དང་སྤྱིན་ལས་མི་བསྟོད་རྩེ། འདོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་ཀྱི་

ཆགས་མེད་ཞབས། །བྲུབ་པའི་དབང་ཕྱག་པུ་རིག་འཛིན་རྗེར། །གསོལ་བ་འདེབས་སོ་ཐུགས་
 རྗེས་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །ནམ་མཁའ་འོད་གསལ་ཐེག་མཆོག་བསྟན་འཛིན་ཞབས། །བཀྲ་ཤིས་རྒྱ་
 མཚོ་རིག་འཛིན་བཟང་པོ་དང་། །སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་པུ་བཀྲ་ཤིས་ལ། །གསོལ་བ་འདེབས་
 སོ་ཐུགས་རྗེས་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་པོ་གཞན་པན་མཐའ་ཡས་དང་། །འཛིགས་
 མེད་རོ་མཚར་འཛིགས་མེད་ཆོས་ཀྱི་དབང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་མངའ་བདག་ཐམས་ཅད་ལ། །
 གསོལ་བ་འདེབས་སོ་ཐུགས་རྗེས་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །ཆོད་མེད་བཞི་ཡི་ཞིང་ས་གཤིན་པོ་ལ། །
 བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ལྷ་གྲ་རབ་ཏུ་འབྱུངས། །ཕྱིན་དུག་ལམ་ཀྱི་འབྲས་བཟང་ཆེར་སྒྲིན་ཏེ། །
 །ཁམས་གསུམ་འགྲོ་བའི་ཉེར་འཛོལ་གཞིར་གྱུར་ཅིག །བདག་གཞན་མཉམ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱིས། །བདག་དོན་གཉིས་འཛིན་འཆིང་བ་ཀྱན་བཅད་ནས། །རང་གཞན་དོན་གཉིས་ལྷན་
 གྱིས་འགྲུབ་པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་འབྱོངས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །ཞེས་པའང་
 དཔལ་སྤུལ་པས་སྒྲུབ་སོ། །དགེའོ། །

ཇི་སྤྱིད་ནམ་མཁའ་གནས་པ་དང་། །
འགྲོ་བ་ཇི་སྤྱིད་གནས་གྱུར་པ། །
དེ་སྤྱིད་བདག་ནི་གནས་གྱུར་ནས། །
འགྲོ་བའི་སྐྱུ་ག་བསྐྱེད་སེལ་བར་ཤོག །

ཐཱ་བླ་ཀུན་ལས་དོ་དམ་ཁང་ནས་འགྲེམ་སྤེལ་བྱས།